

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YAKIN ÇAĞ TARİHİ ANA BİLİM DALI

ÜNAL, TORUN
YÜKSEK LİSANS TEZİ
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
TARİH ABD
2020

İDMAN MECMUASININ TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÜNAL TORUN

GAZİANTEP
AĞUSTOS 2020

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YAKIN ÇAĞ TARİHİ ANA BİLİM DALI

İDMAN MECMUASININ TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÜNAL TORUN

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Hilmi BAYRAKTAR

GAZİANTEP
AĞUSTOS 2020

ETİK BEYAN

Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

(İmza)

ÜNAL TORUN

(Tarih)

ÖZ

İDMAN MECMUASININ TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

TORUN, Ünal

Yüksek Lisans Tezi, Yakın Çağ Tarihi ABD

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Hilmi Bayraktar

Ağustos 2020, 1032 Sayfa

Çalışmamıza konu olan ve hem dünya çapında hem de Osmanlı Devleti özelinde çok büyük olaylar arefesinde yayın hayatına başlayan İdman Mecmuası, yalnız Türkbasın ve spor tarihi bağlamında değil, birtakım ilkleri barındırması noktasında da ayrı bir öneme sahiptir. Nitekim mecmuada yayınlanan haberler ve makaleler dikkatli bir incelemeye tabii tutulduğunda devlet-millet bütünleşmesi için yapılan uğraşı, batıda kullanılan sportif kavramların Türkçeleştirilme çalışmalarına verdiği destek, pasifize olmuş bir topluma dinamizm katmaya çalışması bu mecmuanın bir takım toplumsal ve siyasal hedefler doğrultusunda mücadele ettiğini de bize göstermektedir. Diğer bir ifadeyle değişen dünyaya uygun toplumsal yapılanmayı hedeflemiştir.

Çalışmamıza konu olan İdman Mecmuası'nın yazar kadrosu ise Ali Sami YEN, Selim Sırrı, Aka GÜNDÜZ, Burhan Felek gibi Türk sporuna büyük hizmetleri bulunan ve modern Türk sporunun kurulmasına öncülük eden kişilerden oluşmaktadır. Ayrıca İdman Mecmuası, dönem spor yayınlarından farklı olarak bütün sporlarla ilgili yazılar ve haberler yayınlaması İdman Mecmuası'nı Türk spor tarihinin ilk kapsamlı spor dergisi yapmaktadır.

İdman Mecmuası'nın bu nitelikleri göz önünde bulundurularak çalışmamız beş ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde giriş, Osmanlı Basınının Genel Durumu, Materyal ve Yöntem kısımları bulunmaktadır. İkinci bölümde ise 20. Yy 'a kadar Türk Spor tarihi anlatılmıştır. Üçüncü bölüm derginin içerisinde bulunan yazıların branşlara göre özetlerinin bulunduğu kısımdır. Dördüncü bölüm İdman Mecmuası'nın değerlendirilmesi kısmı ve beşinci bölümde ise İdman Mecmuası'nın transkripsiyonu bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İdman Mecmuası, Spor, Basın, Dergi, Osmanlı Basını, İdman, 1913, 1914, Türkçülük, İttihad ve Terakki

ABSTRACT

Training Journal Transcription and Evaluation

TORUN, Ünal

M. A. Thesis, Near Age History

Supervisor: Prof. Dr. Hilmi BAYRAKTAR

August 2020, 1032 Pages

İdman Mecmuası, which is the subject of our study and starts editing broadcasting life in the context of great events both in the world and in the Ottoman Empire, has a different importance not only in the context of Turkish press and sports history, but also in terms of hosting a number of firsts. As a matter of fact, when the articles and articles published in the journal are subjected to a careful examination, the efforts for the integration of the state-nation, the efforts given to the Turkishization of the sportive concepts used in the west, and the attempt to add dynamism to a pacified society show that this journal struggles in line with a number of social and political goals. In other words, it aimed at social structuring suitable for the changing world.

The writers of the İdman Magazine, which is the subject of our study, consist of people who have great services for Turkish sports such as Ali Sami YEN, Selim Sırrı, Aka GÜNDÜZ and Burhan Felek and pioneered the establishment of modern Turkish sports. In addition, İdman Mecmuası makes it the first comprehensive sports magazine in the history of Turkish sports, publishing articles and news about all sports, unlike previous sports publications.

Considering these qualities of the Training Journal, our study consists of five main sections. In the first part, there are introduction, General Status of the Ottoman Press, Material and Method sections. In these two parts, the history of Turkish Sports until the 20th century is explained. The third part is the part of the journal abstracts by branches. The fourth part is the evaluation part of the Journal of İdman and the fifth part is the transcription of the Journal of İdman.

Keywords: İdman Magazine, Sport, Press, Ottoman Press, İdman, 1913, 1914, Turkism, Union and Progress

ÖNSÖZ

İnsanların hayatında önemli bir yere sahip olan spor, sağlıklı bireylerin ve sağlıklı bir toplumun oluşması için son derece hayatidir. Nitekim spor ile insanlar sağlıklı ve sosyal bireyler haline gelirken bunun yanında rekabet, fiziksel ve zihinsel olgunluk yetenekleri de artmaktadır. Antik Yunan’da erdemli kişinin spor sayesinde fiziki ve ruhsal olgunluğa erişebileceği düşünülmüş ve sportif faaliyetlere gereken önem eski çağlardan itibaren verilmiştir. Orta Asya’da ise doğa ile mücadele ederek ortaya çıktığı düşünülen aktiveler zamanla spor olarak icra edilmeye başlandığı düşünülmektedir. Bu açılarından spor, iyi olmanın ve hayatta kalmanın anahtarı olarak kabul edilmiş ve medeniyetlerin gelişmesinde geri planda kilit bir rolü üstlenmiştir.

XX. yy.’da modern sporların gelişmesi ve basının ortaya çıkması ile sportif yayınlar ortaya çıkmış olup gazetecilik insanların ihtiyaçları doğrultusunda spor haberlerini ve yayınlarını gündemlerine taşımaya başlamışlardır. Basın insanların haber alma, bilgi sahibi olmak amacıyla aylık, haftalık veya günlük olarak yayınlanan eserlerdir. Bu eserler vasıtasıyla ilgili konu hakkında bilgi sahibi olarak genel kamuoyu ve okuyucu kitlesi oluşmaktadır. Demokrasinin vazgeçilmez unsuru olan basın Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK “Basın, milletin müşterek sesidir. Bir milleti aydınlatma ve irşatta, bir millete muhtaç olduğu fikri gıdayı vermekte, hülâsa bir milletin saadet olan müşterek bir istikamette yürümesini teminde, basın başlı başına bir kuvvet, bir mektep, bir rehberdir.” şeklinde açıklamaktadır.

XX. yy.’da Osmanlı Devleti’nde basın ve sporun gelişmesi ile sportif faaliyetler basının konusu olmaya başlamıştır. Bu bağlamda İdman Mecmuası Osmanlı Devleti’nde yayınlanmış ilk kapsamlı spor dergisi olup “Futbol” (1910) ve “Terbiye ve Oyun” (1911-1912) dergilerinden sonra İdman Mecmuası, spor ile ilgili daha kapsamlı bir dergi olarak çıkarılmıştır. İdman Mecmuası’nı hem Türk basın ve spor tarihi açısından değerlendirerek hem de İdman Mecmuası’nın tarih, spor, gazetecilik, sosyoloji ve kültürel disiplinlere faydalı olması amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmamızı sadece mecmuanın içerisindeki yazıları özetleyerek kısıtlayabilirdik. Fakat diğer disiplinlerin Osmanlıca bilmemeleri onların bu esere ulaşmasını kısıtlayacaktır. Bu bağlamda İdman Mecmuası’nın transkripsiyonu ve değerlendirilmesi yapılmıştır.

Bu çalışmanın her safhasında benden yardımlarını esirgemeyen arkadaşlarıma ve derginin incelenmesinde yol gösteren sayın hocam Prof. Dr. Hilmi BAYRAKTAR’a teşekkürü bir borç bilirim.

Gaziantep 2020

İÇİNDEKİLER

ÖZ	ii
ABSTRACT	iii
ÖNSÖZ	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
KISALTMALAR.....	ix
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
GİRİŞ.....	1
I. Osmanlı Basınının Genel Durumu	5
II. Materyal ve Yöntem.....	25
A. Transkripsiyonda Uygulanan Yöntem	25
İKİNCİ BÖLÜM	29
YİRMİNCİ YÜZYILIN BAŞINA KADAR TÜRK SPOR TARİHİ	29
I. Güreş.....	33
II. Kılıç.....	35
III. Okçuluk.....	36
IV. Avcılık	38
V. Atlı Sporlar.....	38
VI. Jimnastik.....	40
VII. Futbol	41
VIII. İzcilik	42
IX. Boks.....	42
X. Tayyarecilik	43
XI. Atletizm ve Olimpiyat	43

XII. Bisiklet	44
XIII. Hokey	44
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	46
İDMAN MECMUASINDAKİ SPOR DALLARI İLE İLGİLİ YAZILARIN ÖZETLERİ	46
I. Jimnastik.....	46
II. Futbol	48
III. İzcilik	54
IV. At Yarışı	58
V. Güreş	59
VI. Boks	59
VII. Tayyarecilik.....	61
VIII. Atletizm ve Olimpiyat.....	62
IX. Bisiklet.....	63
X. Hokey	64
XI. Avcılık	65
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	67
İDMAN MECMUASI'NIN DEĞERLENDİRİLMESİ	67
BEŞİNCİ BÖLÜM	117
İDMAN MECMUASI'NIN TRANSKRİPSİYON	117
I. İdman Mecmuası, 1.Sayı, 15 Mayıs 1329 (28 Mayıs 1913)	117
II. İdman Mecmuası, 2.Sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913)	145
III. İdman Mecmuası, 3.Sayı, 15 Haziran 1329 (28 Haziran 1913)	180
IV. İdman Mecmûası, 4.Sayı, 1 Temmuz 1329 (14 Temmuz 1913)	211
V. İdman Mecmûası, 5.Sayı, 1 Ağustos 1329 (27 Temmuz 1913).....	239
VI. İdman Mecmûası, 6-7.Sayı, 1 Eylül 1329 (14 Eylül 1913).....	264
VII. İdman Mecmûası, 8-9.Sayı, 15 Teşrin-i Evvel 1329 (28 Ekim 1913)	298

VIII. İdman Mecmûası, 10.Sayı, 14 Teşrin-i Sâni 1329 (27 Kasım 1913).....	335
IX. İdman Mecmûası, 11. Sayı, 21 Teşrin-i Sâni 1329 (4 Aralık 1913).....	360
X. İdman Mecmûası, 12.Sayı,28 Teşrin-i Sâni 1329 (11 Aralık 1913).....	388
XI. İdman Mecmûası, 13.Sayı, 5 Kanun-i Evvel 1329 (18 Aralık 1913).....	413
XII. İdman Mecmûası, 14.Sayı, 12 Kanun-i Evvel 1329 (25 Aralık 1913).....	442
XIII. İdman Mecmûası, 15.Sayı, 19 Kanun-i Evvel 1329 (1 Ocak 1914).....	469
XIV. İdman Mecmûası, 16.Sayı, 28 Kanun-i Evvel 1329 (10 Ocak 1914).....	496
XV. İdman Mecmûası, 17.Sayı, 4 Kanun-i Sâni 1329 (17 Ocak 1914)	523
XVI. İdman Mecmûası, 18.Sayı, 11 Kanun-i Sâni 1329 (24 Ocak 1914).....	548
XVII. İdman Mecmûası, 19.Sayı, 23 Kanun-iSâni 1329 (5 Şubat 1914).....	572
XVIII. İdman Mecmûası, 20.Sayı, 30 Kanun-i Sâni 1329 (12 Şubat 1914).....	600
XIX. İdman Mecmûası, 21.Sayı, 6 Şubat 1329 (19 Şubat 1914)	627
XX. İdman Mecmûası, 22.Sayı 13 Şubat 1329 (26 Şubat 1914).....	653
XXI. İdman Mecmûası, 23.Sayı 20 Şubat 1329 (5 Mart 1914).....	681
XXII. İdman Mecmûası, 24.Sayı 6 Mart 1330 (19 Mart 1914).....	708
XXIII. İdman Mecmûası, 25.Sayı 13 Mart 1330 (26 Mart 1914)	739
XXIV. İdman Mecmûası, 26.Sayı 25 Mart 1330 (7 Nisan 1914).....	761
XXV. İdman Mecmûası, 27.Sayı 6 Nisan 1330 (19 Nisan 1914)	787
XXVI. İdman Mecmûası, 28.Sayı 14 Nisan 1330 (27 Nisan 1914)	814
XXVII. İdman Mecmûası, 29.Sayı, 21 Nisan 1330 (4 Mayıs 1914)	840
XXVIII. İdman Mecmûası, 30.Sayı 1 Mayıs 1330 (14 Mayıs 1914).....	867
XXIX. İdman Mecmûası, 31-32.Sayı 15 Mayıs 1330 (28 Mayıs 1914)	894
XXX. İdman Mecmûası, 33.Sayı 29 Mayıs 1330 (11 Haziran 1914)	934
XXXI. İdman Mecmûası, 34.Sayı 12 Haziran 1330 (25 Haziran 1914)	955
XXXII. İdman Mecmûası, 35.Sayı 3 Temmuz 1330 (16 Temmuz 1914).....	979
SONUÇ	1006
KAYNAKLAR.....	mviii

EKLER.....	mxii
EK A.1. İDMAN MECMUASININ OSMANLICA METİN ÖRNEKLERİ	mxii
DİZİN	mxvii
ÖZ GEÇMİŞ.....	mxxi
VITAE	mxxi

KISALTMALAR

Bakınız	:	Bkz.
Cilt	:	C.
Hicri	:	H.
Madde	:	md.
Matbaa	:	Mat.
Miladi	:	M.
Sayfa	:	s.
Sayı	:	S.
Yayınları	:	Yay.
Ve benzeri	:	vb
Okunamayan Kelimeler	:	(...)

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Bedeni veya zihni geliştirmek amacıyla kişisel veya toplu olarak gerçekleştirilen, bazı kurallara göre uygulanan hareketlerin tümüne spor denilmektedir.¹ Özellikle savaşların beden gücüne dayandığı dönemlerde sportif faaliyet adeta savaşa bir hazırlık dönemini oluşturmaktaydı. Nitekim sporun tarihi perspektiften yapılan tanımı; yarışma ve rekabet üzerine kurulmuş, savaşçı güçleri olgunlaştıran disiplinli bir kolektif oyun tarzıdır. Bu kolektifliği spora sosyal bir nitelik kazandırır.²

Spor, günümüzde en köklü, popüler ve yaygın bir faaliyet sahası ve kalkınma aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun da ötesinde spor artık bir bilim dalı, bir gelişmişlik kriteri ve ekonomisi, eğitimi, alt kurumları, araç ve gereçleriyle tam bir sektördür. Öyle ki kendi turizmi, eğitimi, giyimi, sağlığı, ulaşımı, mimarisi, ekonomisi ile günümüzde artık kendine bağlı yardımcı sektörler oluşturan bir sosyal yapıdadır.³

Beden eğitimi ve spor faaliyetleri, kişilerin sosyal, psikolojik, fiziki, kültürel ve zihin gelişimlerinin yanı sıra günümüzde kitleleri etkileyen, uluslararası ilişkileri geliştirerek dünya barışına katkıda bulunan evrensel bir faaliyet alanı olmasıyla da öne çıkmaktadır.⁴ İlk insan topluluklarından itibaren öncelikle hayatta kalmak sonrasında askeri disiplin ve eğlence amacıyla yapılan spor, günümüz anlamıyla tarihte ilk defa Antik Yunan medeniyetinde ortaya çıkmıştır diyebiliriz. Yunanlılarda erdemli olabilmek için beden

¹ TDK, Güncel Türkçe Sözlük, “Spor” kelimesi açıklaması.

² YAZICI, A. Gökhan, “Toplumsal Dinamizm ve Spor”, Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 3/1 2014 s. 396’dan naklen “ERKAL, Mustafa, Sosyolojik Açıdan Spor, 1978 İstanbul Kutsun Yayınevi.”

³ YAZICI, “Toplumsal Dinamizm ve Spor”, 396.

⁴ DOĞU, Gözde ALGÜN, YETİM, A. Azmi, “YAKIN DÖNEM GENÇLİK VE SPOR POLİTİKALARININ DEĞERLENDİRİMESİ”, International Journal of Science Culture and Sport, July 2014, Special Issue 1, s. 807.

terbiyesinin de gerekli olduğu düşünülerek sportif faaliyetlere önem verilmiş ve spor dini bir hüviyetle yapılmıştır.⁵

Orta Asya steplerinde yaşayan kadim Türklerde ise sporun göçebe toplulukların hayatta kalma mücadelesiyle ilk olarak ortaya çıktığı ve sonrasında bu aktivitelerin kurallı oyunlar şekline getirilerek askeri eğitim ve eğlence amaçlı yapıldığı kanaatindeyiz.⁶ Nitekim dünyada ilk çağ insanlarından itibaren çeşitli anlamlarla oynanagelmiş spor, XX. yy. 'dan itibaren günümüz anlam ve amacıyla oynandığını ifade edebiliriz.

Sporun toplumları etkilemesi yanında toplumsal yapıdaki ilişkilerden spor kavramı da etkilenmektedir.⁷ Modern toplumlarda, insan gücüne duyulan ihtiyaç giderek azalmış ve bunun sonucu olarak insanın doğal yapısına uymayan bir yaşam biçimi ile birlikte iş ve sosyal çevreden gelen baskılar, stresler dolaşım ve solunum sistemi hastalıklarını, özellikle gelişmiş ülkelerde başta gelen ölüm nedenleri arasına sokan faktörlerdir. Spor çağdaş insanın karşısına dikilen bu tehlikeye karşı dinamik, güncel yaşamın getirdiği streslerden uzak bir ortam yaratarak çözüm getirmekte ve kazandırdığı sağlıklı yaşam biçimiyle de koruyucu tıba yardımcı olmaktadır.⁸

Günümüz endüstri toplumlarında, toplumsal iş bölümü ve uzmanlaşmanın gelişim düzeyine uyarak, sporunda sayıları ve çeşidi artmıştır. Hatta spor kendi başına bir endüstri haline gelmiştir. Günümüzde spor çok sayıda tüketicisi olan bir ürün olarak kabul edilmektedir. Spora bu işlevselliği kazandıran yegâne araç ise medya olmuştur.⁹

Spor, medya aracılığı ile tüm toplumların sevgisini kazanırken medya ise kitle iletişim araçlarında büyük bir boşluğu doldurmaktadır. Her ikisi de birbirinden etkilenmektedir. Nitekim kitle iletişim araçlarından olan basın, böylece sporun gelişmesine katkı sağlamaktadır.¹⁰

⁵ DÜRÜŞKEN, Çiğdem, *Eski Çağ'da Spor*, İstanbul, Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü Yayınları, 1995, s. 3.

⁶ AFYON, Yakup Akif, TUNÇ, Ali, *Beden Eğitimi ve Spor Tarihi*, Konya, Damla Matbaacılık, 1997, s. 49-50.

⁷ ŞAHAN, H. , Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü, 2007, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Konya. , s. 9.

⁸ ÜNSAL, Bahar, RAMAZANOĞLU, Fikret, "SPOR MEDYASININ TOPLUM ÜZERİNDEKİ SOSYOLOJİK ETKİSİ", Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Şubat 2013 Cilt:2 Sayı:1 Makale No:04, s. 37.

⁹ Aynı yer.'dennaklen "Öztürk, F. Toplumsal Boyutlarıyla Spor, 1998, Ankara, Bağırhan Yayınevi."

¹⁰ ÜNSAL, RAMAZANOĞLU, "SPOR MEDYASININ TOPLUM ÜZERİNDEKİ SOSYOLOJİK ETKİSİ", s. 38.

Sporun gelişmesinde önemli katkıları olan basın, belirli zamanlarda basılıp, her çeşit haberi ve fikirleri topluma ulaştıran tüm yayın ürünleridir. Genellikle günlük basın ürünlerine gazete, on beş günlük ve aylık basın ürünlerine de dergi denilmektedir. Bu yayınlar aracılığı ile basın, insanların olaylar ve konular hakkında bilgi sahibi olma ihtiyacını karşılamaktadır.¹¹

Basının asli görevi ise insanları bilgilendirmek ve eğitmektir. Mustafa Kemal ATATÜRK ‘ün “Basın, Milletin müşterek sesidir. Bir milleti aydınlatma ve irşatta, bir millete muhtaç olduğu fikri gıdayı vermekte, hülâsa bir milletin hedefi saadet olan müşterek bir istikamette yürümesini teminde, basın başlı başına bir kuvvet, bir mektep, bir rehberdir. “ açıklaması basının önemini vurgulamaktadır.¹²

Basın-yayın araçları; sadece okuyucuya bilgi vermekle kalmayıp, okuyucuyu eğitmekte ve dünyadaki olaylardan haberdar etmektedir ayrıca tarih için de esaslı bir kaynak teşkil ederler. Gazete koleksiyonları tarih yazarları için değerli bir hazinedir.¹³ Dolayısıyla tarih, spor, basın, gazetecilik ve sosyoloji alanlarında önemli bir kaynak niteliği taşıyan İdmanMecmuası’nın transkripsiyonun ve değerlendirmesinin yapılması XX. Yüzyıl Osmanlı basın ve spor tarihini eksik olarak analiz etmemize sebebiyet verebileceğini düşündüğümüzden “İdman Mecmuası’nın Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi” adlı yüksek lisans tez çalışmamız hazırlandı.

Tezimizin ana materyali olan İdman MecmuasıOsmanlı Devleti’nde “Futbol” (1910)¹⁴ ve “Terbiye ve Oyun” (1911)¹⁵ dergilerinden sonra spor alanında çıkarılan ve diğer öncüllerinde farklı olarak futbol, jimnastik, hokey, at yarışı, güreş, boks, uçak, izcilik, deniz topu, atletizm, olimpiyat oyunları, sporun tanımı, amaçları ve faydaları hakkında bilgiler veren Osmanlı Devleti’nin ilk kapsamlı spor dergisidir. İlk kapsamlı spor dergisi olmasının yanı sıra yayın hayatı boyunca yaşanan siyasi ve sosyal olaylar hakkındaki yazılar, dergiyi önemli kılan diğer faktörlerdir. I. ve II. Balkan savaşları sonrasında ve I. Dünya Savaşı öncesinde yayın yapan İdman Mecmuası, dönemin sosyal ve sportif olaylarına ışık tutmaktadır.

¹¹ İNÜĞÜR, N. Mehmet, *Basın ve Yayın Tarihi*, İstanbul, Hilâl Matbaacılık Koll. Şirketi, 1978, s. 19.

¹² İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 20.

¹³ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 16.

¹⁴ ÇAKIR, “Türk basınında ilk spor gazetesi “Futbol”

¹⁵ KILIÇ, Spor Basınının Tarihsel Gelişiminde Önemli Bir Dergi: Terbiye ve Oyun”

Dönem siyasi koşulları göz önünde bulundurulduğunda İttihad ve Terakki Cemiyeti'nin yönetiminde etkili olduğunu; siyaset, edebiyat, sosyoloji, hukuk, eğitim ve spor alanlarında Türk milliyetçiliği ideolojisine uygun politikalar uyguladıklarını bilmekteyiz. İdman Mecmuası'nda da Türk milliyetçiliği politikasına uygun yayınlar ve sporda ulus kimliği oluşturma faaliyetlerine yer verilmiştir. Dergi bu açıdan milli bir kimlikle; spor branşları ile ilgili bilgilendirici makaleler, iç ve dış spor haberleri, Türklerde spor bilinci oluşturmak, atalet bir toplumu çalışkan bir toplum yaparak yüksek medeniyetler seviyesine çıkarmak, spor federasyonu, spor ligleri, kadınlar için spor egzersizleri, yabancı dillerden dilimize geçen spor kelimelerinin Türkçe karşılıklarını bulma konularında çeşitli yazılar kaleme alarak modern Türk sporuna çok önemli hizmetleri bulunmuştur.¹⁶

İdman Mecmuası'nın Türk sporuna katkılarında derginin yazarlarının payı çok büyüktür. Yazar kadrosu spor tarihine adını başarıları ile altın harflerle yazdırmış kişilerden oluşmaktadır. Cem'i Halid¹⁷, Mehmed Sadi¹⁸, Aka GÜNDÜZ¹⁹, Ali Sami YEN²⁰, Selim Sırrı²¹, Burhan Felek²², Ali Faik Üstünidman²³, Ali Seyfi, Mehmed Sami ve Abidin Daver yazar kadrosunu oluşturan önemli kişilerdir. Bu açıdan değerlendirildiğinde İdman Mecmuası kapsam ve niteliğini bir kere daha kanıtlamaktadır.

Yayın hayatına 15 Mayıs 1329 (28 Mayıs 1913) tarihinde başlayan dergi, "İdman'ın Hamisi" sıfatıyla Müdafaa-i Milli Cemiyeti Reisi Hulusi Bey tarafından korunduğu açıklanmıştır. Dergiye Hulusi Bey dışında Türkçülük ideolojisinde olan kişiler tarafından da destek verilmiştir. Bu desteklerden birçoğu nüsha-i mümtaze (31-32. sayıda) sayısında yer almakta olup bunlardan bizce en önemlisi ise Talat Paşa'nın yayın hayatındaki birinci yılı münasebetiyle göndermiş olduğu tebrik mektubudur. Talat Paşa ve Hulusi Bey dışında Türk Gücü, Muavenet-i Milliye Cemiyeti ve Türk İdman Ocağı

¹⁶ İdman Mecmuası, sayı 1-35.

¹⁷ İdman Mecmuası sahibi, bkz. İdman Mecmuası, 1. sayı, 15 Mayıs 1329 (28 Mayıs 1913), s. 1.

¹⁸ İdman Mecmuası Sorumlu Müdür, bkz. İdman Mecmuası, 2. sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 36.

¹⁹ Milli Edebiyat Savunucusu, bkz. UĞURCAN, Sema, "Aka Gündüz" maddesi, 1989, TDV İslâm Ansiklopedisi, c. 2, Ankara, TDV Yayınları, s. 208-209.

²⁰ Galatasaray Spor Kulübü'nün kurucularından bkz. , İdman Mecmuası, İdman Mecmuası, 1. sayı, 15 Mayıs 1329 (28 Mayıs 1913)

²¹ Jimnastik alanında İsveç'te yüksek öğrenim görmüş spor hocası ve örgün eğitime beden eğitimi derslerini kazandıran kişi, bkz. TARCAN, Selim Sırrı, *İdealist İttihatçı Bir Muallim (Hatırat)*, 2017, Yayına Hazırlayan Erhan Çifti, Akıl Fikir yay.

²² Burhan Felek, Jimnastik alanında yetişmiş önemli bir kişi, Cumhuriyet dönemi Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanlığı yapmış ve Üsküdar Anadolu Spor Kulübü'nün kurucusudur, bkz. Biyografi.info, "Burhan Felek Biyografisi" ,<https://www.biyografi.info/kisi/burhan-felek>

²³ Osmanlı'nın yetiştirmiş olduğu ilk Türk jimnastik hocası ve "Riyazat-ı Bedeniye" isimli ilk Türkçe jimnastik kitabının yazarı, bkz. ATABEYOĞLU, Cem, "Tanzimattan Cumhuriyete Spor", Tanzimattan Cumhuriyete Ansiklopedisi, Ankara, İletişim Yayınları, c. 6,

cemiyetleri dergiye mektuplar göndermiş spor ve Türkçülük adına yapılan çalışmalar için dergi çalışanlarına tebriklerini iletmişlerdir. Milli nitelikte olan cemiyetlerdışında o dönemde kurulmuş olan Altın Ordu futbolkulübü de milli bir yapıdaydı. Bu kulüpönceleri Rumlara ait olup Progress ismini taşımaktaydı. Talat Paşa, Progress'i alarak eski bir Türk devleti olan Altın Ordu ismini kulübe vermiştir. Bu ismin özenle seçilmişolduğu ve bir mesaj içerdiği fikrindeyiz.

Sporda milli duygularla çalışmalar yapan İdman Mecmuası'nın transkripsiyonu ve değerlendirilmesi bölümlerine geçmeden önce çalışmamızın dönem şartlarının iyi anlaşılması adına Osmanlı basınının genel durumu, XX. yy.'a kadar Türk spor tarihi kısaca anlatılacaktır. Ayrıca dergide spor dalları ile ilgili yazıların özetlerini içeren bir bölümde bulunmaktadır. Tezimiz Osmanlı Basının Genel Durumu ile başlamaktadır.

I. Osmanlı Basınının Genel Durumu

Osmanlı basını, Tanzimat dönemi (1831-1876) İstibdat dönemi (1876-1908), Meşrutiyet dönemi (1908-1918), Mütareke ve Kurtuluş Savaşı dönemi (1918-1923) ve Cumhuriyet dönemi (1922-sonrası) basını olmak üzere beş dönemde incelenmektedir.²⁴ Çalışmamız 1913-1914 yıllarını kapsadığından dolayı Osmanlı basın tarihini Osmanlı'da basının doğuşundan Meşrutiyet dönemi basınına kadar aktaracağız. Böylelikle İdman Mecmuası'nın çıkarıldığı dönemdeki basın faaliyetlerini irdeleyerek derginin önemini kavrayacağımızı ümit etmekteyiz.

Osmanlı Devleti'nde basın yayın faaliyetleri gayr-i Müslim unsurlar tarafından başlamıştır. Gayr-i Müslim unsurlar Avrupa ile sosyal ilişkileri daha iyi olduğundan dolayı bölgedeki teknolojik gelişmeleri takip edebilmekte ve bunları Osmanlı ülkesine getirip uygulayabilmekteydi. Bu durumun önündeki engeli kapitülasyonlarla aşmaktaydılar. Müslüman Osmanlı toplumunun ise Batı'daki gelişmeleri takip edememesi, küffardan gelecek gelişmelere karşı önyargılı bir bilincin olması OsmanlıMüslümanlarının basın-yayın-matbaacılığın geç gelmesine sebebiyet vermiştir. Böylece Müslümanlardan önce Rum, Ermeni, Yahudi matbaaları kurulmaya başlanıp, yayın faaliyetlerine başlamıştır.²⁵

Osmanlı Devleti 1718 Lale Devri ile Batı'yı yakından takip etmeye başlamış ve Avrupa'daki bilimsel gelişmeleri incelemiştir. Gayr-i Müslimlerden çok sonraları 1729

²⁴ İNUĞUR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 18.

²⁵ KABACALI, Alpay, *Başlangıcından Günümüze Türkiye'de Matbaa Basın ve Yayın*, İSTANBUL, LİTERATÜR YAYINLARI: 45, 2000, s. 9-14.

yılında İbrahim Müteferrika ve Sait Molla ilk Osmanlı matbaasını kurarak basım faaliyetlerine başlanılmıştır. Ancak bu dönemde toplumun okur-yazar oranının düşük olması, ıslahatların devlet politikası haline getirilemeyip kişilere bağlı kalması, toplumda matbaanın kafirlere ait bir icat olduğu ve dini kitapların matbaada basımının caiz olmadığı fikirleri nedeniyle Türkmatbaacılığı ve basını tam anlamıyla işlevsellik kazanamayarak bir yüz yıl sonra ortaya çıkacaktır. Bu gecikme nedeni ile Osmanlı'da Türklerden önce gazetecilik çalışmalarına Osmanlı tebaası olmayan yabancılar başlamıştır.²⁶

Osmanlı yönetimi 18. yüzyılın ortasından beri Avrupa'daki gazetelerin varlığından haberdardı ve bu gazetelere ilgisi sadece siyasal düzeydeydi. Fransız Devrimi sırasında İstanbul'da Fransız elçiliğinde çıkarılan (1795) *Bulletin des Nouvelles* (Haberler Bülteni) ve sonra *Gazette Française de Constantinople* (İstanbul'un Fransız Gazetesi), Napolyon'un Mısır'ı işgali sırasında (1798) yayınlattığı gazetelerle de siyasi düzeyde ilgilenilmiş, ancak bunlardan örnek alma yoluna gidilmemiştir. Sadece bundan doğan gereksinimle Bâbı Âli'de Tercüme Bürosu kurulup Avrupa gazetelerinin orada çevrilmesine gidilmiştir.²⁷

Bulletin des Nouvelles ve *Gazette de Constantinople*'den sonra 1821'de Charles Tricon, *Le Spectateur Oriental* (Doğulu Seyirci) gazetesi çıkarmıştır. Gazete önce, Fransız Devrimi'nden aldığı esinle Yunanlıları destekleyince, hem İzmirli tüccar müşterilerinin, hemde Bâbıâli'nin şimşeklerini üzerine çekti. Politikasını, daha sonra da sahibini değiştirmek zorunda kaldı. Yazarlıkla başlayıp sonra sahipliği de alan Fransız avukat Alexandre Blacque (Blak Bey) hem bunda hem de daha sonra çıkardığı *Le Courier de Smyrne* (İzmir Habercisi) gazetesinde yoğun bir Osmanlı yanlısı kampanya yürüttü. Yunan, Rus, İngiliz ve Fransız politikalarını eleştirdi. Avrupa'nın doğu işlerindeki bilgisizliğini ve "uygarlığa ihanet niteliği taşıyor" dediği davranışlarını örneklerle ortaya koydu.²⁸

A.Blacque, o zaman Yunanistan'ın bağımsızlığı için Adalar'da geniş bir eyleme girişmiş olan ihtilalcilere karşı Osmanlı politikasını savunur. İzmir'de ticaretle uğraşan azınlıklar ve yabancılar da bölgede karışıklık çıkmasından ve dolayısıyla işlerinin aksamasından korktukları için, o günkü durumun devamından yanadırlar. Fransa ve İngiltere ise, Yunanistan'ın bağımsızlığını destekler. Bu bakımdan Fransız Konsolosluğu A.Blacque'ı susturmaya çalışır. Gazete çeşitli baskılarla karşılaşır. Konsolosluk birçok kez

²⁶ İNUĞUR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 145-148.

²⁷ KOLOĞLU, Orhan, *Basın Tarihi*, İstanbul, Pozitif Yayınları, 2015, s. 21.

²⁸ KOLOĞLU, Orhan, *Basın Tarihi*, s. 24.

gazeteyi kapatır. Ama A. Blacque her defasında yeni formüllerle gazetenin yeniden çıkmasının yolunu bulur. Sonunda gazete 1827'nin son günü kesinlikle kapatılır.²⁹ A. Blacque'in gazetesi kapandıktan sonra yılmamış ve 1831 yılında yayın hayatına devam edip II. Mahmut'un isteği ile Le Moniteur Ottoman gazetesini çıkarır. Bu gazete Osmanlı yanlısı bir politika izleyerek bir nevi yarı resmi Osmanlı gazetesi hüviyetine bürünmüştü. Fakat 1836 yılında Black Bey'in şüpheli ölümü ile birlikte gazete oğlu tarafından işletilse de pek başarılı olamadı.³⁰

A. Blacque'in çıkardıkları gazeteler ve Bulletin des Nouvelles dışında Osmanlı Devleti'nde yabancılara ait başka gazeteler de çıkarılmıştır. La Turquie, Impartial (Yansız), La Reforme, Le Phare du Bosphore (Boğaziçi Feneri), Levant-Herald, Stamboul, Presse Orient, Le Journal d'Orient gibi Fransızca gazeteler bu gazetelerden bazılarıdır. Nitekim yarısı Fransızca, yarısı İngilizce olan ve başlangıçta İngilizler tarafından çıkarılan iki gazete polemikçi nitelikleriyle büyük etki yaratmışlardır. Bunlar Levant Herald (1856-1914) ve Levant Times and Shipping Gazette (1868-1874)'dir. Ancak bu gazeteler içerik ve tiraj açısından büyük rakamlara ulaşamayarak varlıklarını kısa bir süre içerisinde kaybetmişlerdir. Bunda şüphesiz halkın gazeteye karşı ilgi ve tutumu da etkili olmuştur.³¹

Yabancı gazeteciler vasıtasıyla Osmanlı Devleti gazeteciliği öğrenmekle kalmayıp gazetenin önemini kavramıştır. Nitekim Alexandre Blacque Osmanlı Devleti'ni basın konusunda bilinçlendiren, basın yoluyla Osmanlı haklarını savunan ve özellikle II. Mahmut'un gazetenin önemini kavramasında etkin bir rol oynayan tarihi bir kişidir. II. Mahmut, A. Blacque'in faaliyetleri ile basının kamuoyu oluşturma gücünü ve gazetenin propaganda amaçlı kullanılan bir materyal olduğunu kavramış ve Blacque Paşa'nın bu yararlılıkları Osmanlı basınının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Böylece II. Mahmut Takvim-i Vakayi'yi çıkarmayı kararlaştırmıştır.³²

Osmanlı Devleti'nin çıkardığı ilk resmi gazete, Takvim-i Vakayi olsa bile Osmanlı Devleti'nde ilk çıkarılan gazete bu değildir. Takvim-i Vakayi'den önce Mısır'da Kavalalı Mehmed Ali Paşa Vakayi-i Mısriye gazetesini çıkarmıştır. 1828 yılında çıkarılan bu gazete Osmanlı Devleti'nde yayınlanan ilk gazete özelliği taşımaktadır.³³ Vakayi-i Mısriye

²⁹ TOPUZ, Hıfzı, *II. Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, İstanbul, Remzi Kitapevi, 2003, s. 37.

³⁰ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 160-161.

³¹ TOPUZ, *II. Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 38-39.

³² KABACALI, *Başlangıcından Günümüze Türkiye'de Matbaa Basın ve Yayın*, s. 48-49.

³³ Ayrıntı için bkz. KOLOĞLU, Orhan, *İlk Gazete, İlk Polemik*, İstanbul, Kaynak Yayınları, 2014

gazetesinin çıkmasından sekiz-dokuz yıl önce de Mısır Valisi Kavalalı Mehmed Ali Paşa'nın girişimiyle Mısır'da Bulak matbaası kurulmuştu. Orhan Koloğlu'nun belirttiğine göre yayınların yarısından fazlası Türkçe, geri kalanı da Arapçaydı.³⁴

Mehmet Ali Paşa önceleri Arap gazetelerini Türkçeye çevirtip dışarıdan bilgi ediniyordu. Bu belgelerin, o zamanki deyimle, jurnallerin derlenip değerlendirilmesi için bir divan, yani bir kurul oluşturuldu. Bu kurula “Curnal Divanı” deniyordu. Kurulun değerlendirdiği haberler de “Curnal el Hidivi” adı verilen bir bülten biçiminde yüz sayı basılıyor, yöneticilere ve ilgililere dağıtılıyordu. Bu bülten yeterli görülmeyince de Mehmet Ali Paşa, 1828’de bu tür haberlerin Vakayi-i Mısriye adı altında, yarısı Türkçe, yarısı Arapça haftalık bir gazete biçiminde yayınlamasına karar verdi. Bu kararla birlikte Osmanlı Devleti’nde ilk gazete yayın hayatına başlamış ve bu gazeteyi 1830 yılındaki Takvim-i Giridiye takip etmiştir.³⁵

İstanbul’da Türkçe yayınlanan ilk gazete olan Takvim-i Vakayiise (olayların takvimi), devrimci bir padişah olan II. Mahmut’un çabasıyla 11 Kasım 1831 ‘de çıktı. Yani, bizde ilk gazete, İbrahim Müteferrika’nın girişimiyle kurulan ilk matbaadan 105 yıl sonra çıkartılmış oldu. Padişah bu konuda yayınladığı bir fermanda kısaca şöyle diyordu: “Gazete konusunun düzene konması çoktan beri emelimdi. Ancak zamanı gelmemiş olduğundan susuyordum. İşte şimdi sırası geldi. Bunun din kurallarına ve düzene karşı bir yanı olmadığı gibi, ülkeye pek çok yararı olacağını herkes kabul ediyor. Bu işe Esat Efendi nezaret edecek. Sârim Efendi ile Sait Bey’i de bu işe memur ediyorum...”³⁶

Hükümet tarafından çıkarılan ilk Türkçe gazete Takvim-i Vekayi’in çıkış nedenleri (MUKADDEME-i TAKVİM-i VEKAYİ) başlığı altında ve özel bir sayıda şu şekilde özetlenmektedir. “Eskiden Vak’anüvis denilen resmi tarih yazarları vardı. Bunlar yaşadıkları dönemin önemli olaylarını yazarlardı. Ancak yazılar yirmi otuz yıl sonra bastırılabilirdiğinden halk gerçekleri zamanında öğrenemiyor, çoğu kez olaylar yanlış yorumlanıyordu. İşte bu mahzurları önlemek, iç ve dış olayları halka zamanında duyurabilmek için Takvim-i Vekayi çıkmaktadır. ”³⁷ Yazım diliyle ilgili ise, “Umuma neşrolunacak şeylerde yazılacak elfaz (sözler) herkesin anlayabileceği surette olmak

³⁴ TOPUZ, *II.Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 13.

³⁵ TOPUZ, *II.Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 13-15.

³⁶ TOPUZ, *II.Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 15

³⁷ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 165-166.

lâzımdır. Öyle (çetrgerdüne) ve (tevsen) gibi şeylerin Türkçe olarak tashihi muktezidir.” şeklinde açıklama yapılmıştır.³⁸

“Bu gazetenin ilk sayısı sekiz sayfa metin, ayrıca iki sayfa da önsöz olarak çıkmış, yazılar genellikle altı ayrı bölümde toplanmıştır. Bunlar:

- Umur-u Dahiliye (İç Haberler)
- Umur-u Hariciye (Dış Haberler)
- Mevad-ı Askeriye (Askeri İşler)
- Fünun (Bilimler)
- Tevcihat-ı İlmiye (Din adamlarının tayinleri)
- Ticaret Es’ar (Ticaret ve fiyatları)”³⁹

Takvim-i Vekayi’in, Osmanlı tebâsını oluşturan azınlıkların dilinde ayrı sayılar halinde çıkarılması arzu edildiğinden, önce Arapça ve Farsça sayılar yayınlanmış, daha sonra Ermenice ve Rumca sayılarında çıkarılması yoluna gidilmiştir. Gazetenin Rumcası OTUMANIKOS MONITOR adıyla 1835’de yayınlanmış, Ermenicesi ise (LIROKIR) adıyla 13 Ocak 1832’de çıkmaya başlamıştır. Bu ikincisi, Türkiye’de yayınlanan ilk Ermenice gazetedir. Takvim-i Vekayi’in Fransızcası ise, daha önce belirtildiği üzere (MoniteurOttoman) adıyla 1831’de yayınlanmış bulunmaktadır.⁴⁰

Haftalık olarak yayınlanmak üzere çıkartılan Takvim-i Vakayi hiçbir zaman haftalık olmamış, yılda ancak 15-20 ve en çok 31 sayı çıkartılabilmıştır. Belirli sürelerde çıkartılamayan Takvim-i Vakayi böylece taze haber verebilme olanağını da yitirmiştir. Takvim-i Vakayi 1860’tan sonra bir çeşit resmi gazete oldu ama, yine de zaman zaman çeşitli baskılarla karşılaştı ve kapatıldı. İlk kapanışı 1879’da bir dizgi yanlışı yüzündendir. Gazete bu nedenle 12 yıl yayınlanmamıştır. 1891’de yeniden çıkmaya başlayan Takvim-i Vakayi, bu defa da 1892’de yine bir dizgi yanlışı yüzünden kapatılmış ve İkinci Meşrutiyet’e, yani 1908’e kadar kapalı kalmıştır.⁴¹ 27 Temmuz 1908’de yeniden çıkmaya

³⁸ İNUĞUR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 168

³⁹ İNUĞUR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 167

⁴⁰ İNUĞUR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 169

⁴¹ TOPUZ, *II.Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 16

başlayan Takvim-i Vakayi İstanbul Hükümeti düşene kadar yayınlanmış ve 4 Kasım 1922 'de kesinlikle tarihe karışmıştır.⁴²

İkinci Türkçe gazete olan Ceride-i Havadis ise 31 Temmuz 1840'ta yayına başladı. Bu gazetenin ilginç bir öyküsü vardır. "İngiliz asıllı William N. Churchill önce İzmir'e gelmiş, oradan İstanbul'a geçmişti. Ticaretle uğraşıyordu. 1831'de Amerika'nın İstanbul Ortaelçisi yanında konsolos yardımcısı olarak çalışmaya başladı. 1833'ten sonra bazı İngiliz gazetelerinin muhabirliğini yaptı. 1836'da, avlanırken bir Türk çocuğunu yaralaması ve bu nedenle tutuklanması, sürekli olarak Osmanlı Devleti'nin açığını yakalamaya uğraşan kimi Batılı devletlerin kapitülasyonları öne sürerek şantajlara girişmelerine yol açtı. Böylece, Akif ve Pertev Paşaların da işe karıştığı bir dizi siyasal gelişme yaşandı. Çok geçmeden Churchill serbest bırakıldı ve Hariciye Nazırı Akif Paşa görevinden alındı. Olayın kapatılması karşılığında da Churchill'e bir pırlantalı nişan, 10 bin kantarlık zeytinyağı ihracı için ferman ve Türkçe gazete yayımlama "imtiyaz"ı verildi. Zeytinyağı ihracı hakkını bir Rus tüccara 350 bin kuruş karşılığında devreden Churchill, gazeteyi dört yıl çıkarmadı. Ceride-i Havadis, Hariciye Nazırlığından sonra Dahiliye Nazırlığına getirilmiş olan Akif Paşa'nın bu görevden de uzaklaştırılmasından sonra yayımlandı."⁴³

Ceride-i Havadis, içerik ve biçim yönlerinden Takvim-i Vakayi'e benziyordu. İlk sayılarında değişik ülkelerde geçen garip olaylara, coğrafya ve tarih bilgilerine yer veren ve bu içeriğiyle bir dergiye benzeyen, on günde bir yayımlanan Ceride-i Havadis'in okur sayısı ilk yıllarda 150'yi aşmadı. Bu nedenle yayını durdurmak zorunda kalınca, Churchill'e ayda 2500 kuruşluk devlet yardımı yapılmaya başlandı. Sonuçta Ceride-i Havadis, bu yardımla yaşayabilen yarı resmi bir gazete niteliğine büründü; Osmanlı Devleti'nin çıkarlarını savunur oldu. Hatta mürettepleri koleraya tutulunca yayını sürdürebilmesi için Takvimhane-i Âmire'de mürettip göndermek, matbaası yanınca yenisi kuruluncaya kadar gazetenin Takvimhane'de basılmasını sağlamak gibi yardımlarda da bulunuldu.⁴⁴

Ceride-i Havadis'in en çok tiraja ulaştığı dönem Kırım Savaşı (1854-56)'dır. Kırım Savaşı(1854-56) sırasında kimi İngiliz gazetelerinin muhabiri olarak savaş bölgesine giden Churchill, kendi gazetesine de haberler gönderdi. Bu, Ceride-i Havadis'in satışını arttırdı.

⁴² TOPUZ, *II.Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 17

⁴³KABACALI, *Başlangıcından Günümüze Türkiye'de Matbaa Basın ve Yayın*, s. 61.

⁴⁴ KABACALI, *Başlangıcından Günümüze Türkiye'de Matbaa Basın ve Yayın*, s. 61

Önemli haberler, gazetenin yayın tarihi beklenmeden, Ruzname-i Ceride-i Havadis ya da Ruzname adlı altındaki “ilave” ’de yayımlanır oldu.⁴⁵ Fakat savaştan gazeteye ilgi azaldı ve satışları düştü. William Churchill’in ölümünden (1864) sonra gazeteyi oğlu Alfred Black Churchill (27 Eylül 1864 tarihli 1212. sayıdan sonra) Ruzname-i Ceride-i Havadis adıyla yayımladı. Daha çok ekonomi haberleri yapan gazete fazla varlık gösteremedi ve kapandı.⁴⁶

İlk resmi Türkçe gazete Takvim-i Vekayi’den 30 ve William Churchill’in yarı resmi gazetesi Ceride-i Havadis’ten 20 yıl sonra, 21 Ekim 1860’da yayın hayatına başlayan Tercüman-ı Ahval, özel teşebbüs tarafından ve hazine yardımı almadan çıkarılan ilk Türk gazetesidir. Bu yönüyle Türk basın tarihinde bir dönemin başlangıcı sayılmaktadır. Bu sırada, azınlıklara mensup kişilerin ve yabancı uyrukluların başka dillerde çıkardıkları tam 13 gazeteleri vardır.⁴⁷

Tercüman-ı Ahval’i Şinasi ile Agâh Efendi çıkarmıştır. Gazete çıktığı zaman Agâh Efendi 28 yaşındaydı. 1852-53 yıllarında Paris Elçiliği’nde görev almış ve sonra çeşitli devlet hizmetlerinde bulunmuştu. Şinasi de o sıralarda 34 yaşındaydı. 23 yaşında öğrenci olarak Fransa’ya gönderilmiş ve 6 yıl Paris’te dil, edebiyat ve maliye konularında çalışmıştı. Agâh Efendi ile Şinasi’nin aynı yıllarda Paris’te bulundukları anlaşıyor. Belki de yurda dönünce Fransa’daki gazeteleri örnek alarak birlikte bir gazete çıkarma tasarısını ilk olarak o yıllarda düşünmüşlerdir.⁴⁸ Tercüman-ı Ahval’in yayınına 21 Ekim 1860’ta başlandı. Gazete önceleri haftada iki gün çıkıyordu. 22 Ocak 1861 ‘den sonra haftada üç, daha sonraları da haftada dört-beş gün yayınlandı.⁴⁹

Tercümân-ı Ahvâl’de, kişilerin düşünce ve kanaatlerini açığa vurma özgürlükleri, fikri tartışmalar, devletin hantal yapısı, eğitim sistemindeki bozukluklar, ülkenin mali sorunları gibi konular ele alınmıştır. Bunların yanı sıra iktisat ilminin tarifi, bankacılık, sanayi ve ticaretten hangisine öncelik verilmesi gerektiği gibi tartışmalara, inceleme ve edebi yazılara, iç ve dış haberlerle birlikte resmi haberlere, nizamnâme ve antlaşmalara, tevcihata, piyasa ve borsa haberlerine, meskûkâtın rayiç bedellerine, ansiklopedik bilgilere, padişahın doğum ve tahta çıkış yıl dönümlerine düşürülen tarihlere, dünya nüfusuna, İstanbul’da yaşayan Müslüman ve gayrimüslim nüfusla şehirdeki aylık ölüm

⁴⁵ KABACALI, *Başlangıcından Günümüze Türkiye’de Matbaa Basın ve Yayın*, s. 62

⁴⁶ Aynı yer.

⁴⁷ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 174

⁴⁸ TOPUZ, *II.Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 19.

⁴⁹ Aynı yer.

istatistiklerine, ilân ve reklamlara da yer verilmiştir. Daha önce çıkan gazetelerden çok farklı bir anlayışla neşir hayatına başlaması, şüphesiz Tercümân-ı Ahvâl'in Yeni Osmanlılar'a ait fikirlerin yayın organı olmasından kaynaklanmaktadır. Bu açıdan bakıldığında birçok alanda basın hayatına yenilikler getiren gazete özellikle Şinâsi'nin önderliğinde ilk defa haberlerde halkın anlayacağı bir dil kullanmayı ve halkın diliyle düşünceleri halka aktarmayı ilke edinmiştir. Bundan dolayı resmi ilânların dışındaki yazılarda mümkün olduğu kadar Arapça ve Farsça tamlamalar içermeyen, o günün şartlarında nispeten sade bir Türkçe'nin benimsenmesine çalışılmıştır. İçeriği ve düzeni bakımından önceki gazetelere göre çok gelişmiş, haberler ve diğer yazılar birbirinden ayrılmıştır. Haberler "havâdis-i dâhiliyye" ve "havâdis-i hâriciyye" diye iki ana başlıkta toplanmış, altında "İstanbul vukuatı, taşra vukuatı", bunun da altında "Anadolu, Rumeli, Arabistan, Akdeniz" gibi bölgelere "askeriye, mülkiye" gibi konulara göre tasnifler yapılmıştır. Ayrıca haberlere yorum katılarak Türk gazeteciliğinde yeni bir gelenek başlatılmıştır. Bunların yanı sıra ilginç ve merak uyandıran haberlerle içeriğini zenginleştiren gazete resmi ve özel ilânlarla da büyük ilgi görmüştür. Yine Türk basınında ilk defa Tercümân-ı Ahvâl ilân ücretlerini her sayıda birinci sayfada yayımlayan gazete olmuştur. Gazetede basın hayatına getirilen yeniliklerden belki de en önemlisi haber kaynaklarının yazılmış olmasıdır. Özellikle iç haberlerde bölge gazeteleri, gelen mektuplar, telgraflar, tahrirat ve bazı haberlerde İstanbul'daki yerli ve yabancı gazeteler kaynak gösterilmiş, dış haberlerde ise daha çok Times, La Patrie, LevantHerald, Nouvelles de Marseille gibi gazetelerden çeviriler yapılmıştır."⁵⁰

Osmanlı basınında ilk defa farklı konulara değinen Tercüman-ı Ahval gazetesi Abdülmecid yönetiminde sık sık kapatılmıştır. Bu kapatılıştta Ceride-i Havadis ile ortaya çıkan rekabet ortamı da hükümet nezdinde pek iyi karşılanmamıştır. Baskılara dayanamayan Tercüman-ı Ahval gazetesi 792. Sayısında 11 Mart 1866 tarihinde kapatılmıştır.⁵¹

Gazetesi kapandıktan sonra Avrupa'ya kaçan Agâh Efendi, Yeni Osmanlılarla birlikte baskıcı yönetime karşı yürütülen savaşıma katılmış; Âli Paşa'nın ölümünden sonra kimi arkadaşlarıyla birlikte İstanbul'a dönmüş ve yine devlet görevlerinde bulunmuştur. Tercüman-ı Ahval'in sahibi Agâh Efendi gazetecilerin piri ünvanıyla anılmaktadır. O

⁵⁰ ÇAKIR, Hamza, "Tercümân-ı Ahvâl", TDV İslâm Ansiklopedisi, c. 40, Ankara, TDV Yayınları, s. 495-497.

⁵¹ Aynı yer.

dönem gazetesindeki yazar kadrosunda bulunmuş kişiler sonraki dönemlerde önemli gazetelerde basın yayın hayatına devam etmişler. Bunlardan en önemlisi kuşkusuz ki Şinasi'dir. Şinasi'nin bu gazetede 6 ay kadar yazarlık yaptığı bilinir. Tercümân-ı Ahval, Şinasi'nin etkisi ile edebi bir yöne de sahip olmuştur. Şinasi'nin gazetede tefrika ettiği “Şair Evlenmesi” adlı manzum oyun Türk edebiyat tarihinde ilk tefrika edilen eserdir. Tercüman-ı Ahval'den ayrıldıktan sonra 27 Haziran 1862 tarihinde Tasvir-i Efkâr gazetesini çıkarmaya başlayan Şinasi basın hayatımıza demokratikleşmeye katkısı, düzeyli dili ve tartışmaları ile önemli bir yere sahiptir. Bazı basın tarihindeki otoriteler Şinasi ile özel gazeteleri dahi başlatmaktadır. Ayrıca Şinasi dışında gazetede Ahmet Vefik Paşa, Sarı Tevfik Bey, Mehmet Şerif Bey, Refik Bey ve Hasan Suphi Efendi de yazarlık yapmıştır.⁵²

Gazetecilik hayatına Agâh Efendi'nin yayınladığı Tercüman-ı Ahval gazetesinde başlayan ve kısa bir süre çalışan Şinasi, tek başına bir düşünce gazetesi çıkarmaya karar vermiş ve 25. Sayıdan sonra sözü geçen gazeteden ayrılarak, 27 Haziran 1862 Cuma gününden itibaren (TASVİR-i EFKÂR)'ı yayınlamıştır. Gazeteye Tasvir-i Efkâr adının verilmesinin nedeni, bu başlığın (fikirlerin belirtilmesi) anlamına gelmesindendi.⁵³ Gazetenin amacı havadis vermek, halka kendi yararlarını düşünmeyi ve kendi sorunları üzerinde durmayı öğretmektir. Bu yazıda Şinasi her hükümetin halkın yararına çalışmakla güç kazanacağını belirtmiştir.⁵⁴

Tasvir-i Efkâr haftada iki gün çıkıyordu. Gazete iç ve dış haberler için ayrı ayrı sütunlar ayırmış ve bunlar “Havadis-i Dahiliyye” ve “Havadis-i Hariciyye” diye süslü başlıklarla verilmiştir. Şinasi, kamuoyu, düşünce özgürlüğü gibi konularda uyarıcı başyazılar yazıyordu. Gazeteyi üç yıla yakın bir süre Şinasi çıkardı. O sıralarda bir arkadaşının tutuklanmasından tedirgin olan Şinasi, 1865 ilkbaharında Paris'e kaçtı. Fazıl Mustafa Paşa'nın kendisini bu yolda desteklemiş olduğu öne sürülür.⁵⁵

Şinasi'nin ayrılışından sonra gazetenin başına Namık Kemal'in geçtiğini görüyoruz. Şinasi'nin etkisi altında kalan Namık Kemal daha 25 yaşında iken başyazı yazmaya başladı. Yazılarında özgürlük konularına değiniyor ve aydın çevrelerde geniş yankılar uyandırıyor. 1867'de çıkan “Şark meselesi” (Tasvir-i Efkâr, sayı 465) başlıklı bir yazı dizisi üzerine Namık Kemal'in gazeteciliği yasak edildi. Bunun üzerine Namık

⁵² KABACALI, *Başlangıcından Günümüze Türkiye'de Matbaa Basın ve Yayın*, s. 65.

⁵³ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 182.

⁵⁴ TOPUZ, *II. Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 22.

⁵⁵ Aynı yer.

Kemal de Avrupa'ya kaçtı ve gazetenin yönetimini Recaizade Ekrem'e kaldı.⁵⁶Recaizade Ekrem ile yayın hayatına devam Tasvir-i Efkâr, 835 sayı yayınlanmıştır.⁵⁷

Türk basın tarihinin ilk yayınları olan Takvim-i Vakayi, Ceride-i Havadis, Tercüman-ı Ahval ve Tasvir-i Efkâr gazeteleridir. Bu gazetelerden sonra Osmanlı basını önemli bir atılım göstermiş ve yeni gazeteler basın hayatına girmiştir.⁵⁸

Muhbir: 1 Ocak-27 Mayıs 1867 arasında 55 sayı çıkan Muhbir'in sahibi Filip Efendi'ydi. Ali Suavi'nin ve Ziya Bey'in (Paşa) devlet yönetimini eleştiren yazılarından dolayı birtakım baskılarla karşılaştı. Basın tarihinde özel bir yeri olan bu gazetenin matbaası üzerine bilgi olmamakla birlikte Ali Suavi Londra'ya gidince, Muhbir'i Yeni Osmanlılar Cemiyeti'nin yayın organı olarak 50 sayı daha çıkardı.⁵⁹

Basiret: "Basiretçi" olarak tanınan Ali Efendi tarafından 22 Ocak 1870'te yayımlandı. 1870-71 Fransa-Prusya savaşı sırasında Almanya'yı destekledi; savaş haberlerine yer verdi. Bu dönemde tirajı 10 bine kadar yükselmiş olup boyutları büyütülen ve fiyatı 20 paradan 40 paraya çıkarılan Basiret artık Beyoğlu Asmaaltı'nda, Papazyan'ın matbaasında basılıyordu. Yazarları arasına AhmedMidhat Efendi de katılmıştı. Savaşı Almanya'nın kazanması üzerine Ali Efendi Prusya hükümetince Almanya'ya davet edildi.⁶⁰ Ali Efendi bu gezi için Alman Elçiliği'nin kendisine 10 bin frank verdiğini, ayrıca Sadrazam Ali Paşa'nın da 500 altın ödediğini yazmaktadır. Ali Efendi Berlin'de 29 gün kalarak Bismark'la görüşmüş, Bismark'daBasiret'in savaş sırasında hizmetlerinden dolayı kendisine 1000 mark ve bir de baskı makinesi hediye etmiştir. Bu bakımdan Basiret gazetesi, izlediği politikadan dolayı yabancı bir devletten para alan ilk gazete sayılır.⁶¹

Basiretçi Ali Efendi'nin devlet ricali tarafından desteklenmesi uzun sürmeyerek Abdülaziz'in hükümdarlığı yıllarında, Zaptiye Müşiri Hüsnü Paşa'nın yaptığı zulümleri yazdığı için dört ay hapiste kalmıştır. Ali Efendi gazetesinde Ali Suavi'nin yazılarını bastığı için de Mayıs 1878'de yakalanarak Taşkışla'da beş buçuk ay daha tutuklu kalmış,

⁵⁶ TOPUZ, *II.Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 22.

⁵⁷ Aynı yer.

⁵⁸ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 190.

⁵⁹ KABACALI, *Başlangıcından Günümüze Türkiye'de Matbaa Basın ve Yayın*, s. 85.

⁶⁰ Aynı yer.

⁶¹ TOPUZ, *II.Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 27.

sonra Kudüs'e sürülmüştür ve gazete de kapatılmıştır. Basiret II. Meşrutiyet'in ilanıyla tekrar yayına başlasa da tutunamamış ve kapanmıştır.⁶²

İbret: Meşrutiyetten önceki yıllarda adı geçen gazetelerden biri olan İbret gazetesi, 1870'te gazetenin kurucusu ve sahibi AleksanSarrafyan Efendi tarafından çıkarılmaya başladı. 1870 yılının ağır havası içinde İbret bir ay kapatıldı. Sarrafyan Efendi gazetenin adını İbretname-yiÂlem'e çevirerek İbret'i haftalık bir mizah gazetesi yaptı ama gazetenin durumu yine de düzelmedi. 1872'de gazeteyi Ahmet Mithat Efendi kiraladı. İbret yeniden günlük gazete oldu ve 13 Haziran 1872'de yeni kadrosuyla çıkmaya başladı. Başyazıları Namık Kemal yazmış olup Ebüzziya Tevfik ve Paris'ten dönen Reşat ve Nuri Beyler de gazeteye destek veren yazarlardır. İbret,dönemİstanbul basınına olgun ve kaliteli bir hava getirdi.⁶³

Namık Kemal gazetenin ilk sayısında gazetenin misyonunu “İnanışımıza göre burada gazetelerin en büyük vazifesi, halkımıza kaideler ve medeni ilerlemelere ait malumat vermektir. Bunun için elimizden gelen bütün gayreti bu hizmette kullanacağız. Bununla beraber havadis vermekte de kusur etmeyeceğiz. En kutsal bildiğimiz bir vazife de Matbuat Nizamnamesinin müsait olduğu derecede doğru söylemektir.”⁶⁴

İbret gazetesi çıkarılmaya başlandığı tarihten 4 ay sonra ilk defa kapatıldı. Bu kapatılma son olmayarak 1873 Ocak ve Şubat aylarında Namık Kemal'in birkaç yazısından dolayı tekrar kapatıldı. Nisan 1873 yılında Namık Kemal'in “Vatan Yahut Silistre” oyununu gazetede yayınlamasıyla gazete süresiz olarak kapatıldı. Yazarları sürgüne gönderildi.⁶⁵

Büyük edip, düşünür, edebiyatçı, gazeteci, tarihçi kimliklere haiz müstesna bir şahsiyet olan Namık Kemal'in yaşamında İbret gazetesi önemli bir yere sahiptir. Namık Kemal her şeyden önce bir gazetecidir. Namık Kemal toplumun değişmesinde gazetelerin çok büyük bir rol oynadığı kanısındaydı. Ona göre, “Ülkemizin Avrupa'dan birkaç yüzyıl geri kalmasının başlıca nedeni basın olmamasıydı. “Kemal'e göre basın, hükümetin gidişatını kontrol eden bir organdır. Basının parlamento kadar önemli bir rolü vardır. Namık Kemal kendi gazeteciliğinden söz ederken de şöyle der: “Kendimi vatan hizmetkarlığı için doğmuş bilenlerdenim. Bu görevi yerine getirmek için yazıdan başka bir

⁶²Aynı yer.

⁶³Aynı yer.

⁶⁴ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 215.

⁶⁵ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 218-219.

araç bulunmadığından, elim kalem tuttuğu günden beri gazeteciliği seçtim.” Namık Kemal topluma hizmetleri ile “Vatan Şairi” ve “Hürriyet Şairi” ünvanına haizdir. Hükümet tarafından sert baskı ve yasaklara maruz kalmış ve yılmadan yayınlarına ve gazeteciliğe devam etmiştir. Bu yüzden Namık Kemal’in hayatı sürgünlerde ve zorunlu memuriyetlerde geçmiştir.⁶⁶

Tanzimat Döneminde çıkan diğer yayınlar da şu şekildedir;

-El Cevaib (Yanıtlar):1860’ta İstanbul’da, Osmanlı yönetimi desteği alarak Arapça çıkarılmış bir gazetedir. Osmanlı rejimini savundu ve Araplara seslendi. 20 yıl boyunca Arapça hiçbir gazete El Cevaib’le rekabet edemedi. Fransızlar ve İngilizler bu gazetenin kendi sömürgelerinde dağıtımını niteliğinden dolayı yasaklamışlardır.⁶⁷

-Ayine-i Vatan(Vatanın Aynası): 1866’da Eğribozlu Mehmet Arif Bey tarafından çıkartıldı.⁶⁸

-Muhip (Dost), Utarit (Merkür), Terakki, Mümeyyiz, Hakayik’ülVakayi, Asır, Devir, Hadika, Hülâsat’ül Efkâr, Medeniyet, Sadakat, İstikbal, Vakit, Sabah bu dönemde çıkan fakat fazla varlık gösteremeyen gazetelerdir. Terakki ve Mümeyyiz’in basın tarihinde ayrı bir yeri olup Osmanlı’daki ilk kadın gazetesi, Terakki’nin yayınladığı haftalık özel bir kadın gazetesidir. Terakki’nin yayınladığı haftalık bir ek olan Letaif-i Asar (Güldüren Eserler) ilk mizah gazetesidir. Karikatürlere de yer verilmiştir. Mümeyyiz (iyiyi kötüyü ayırt eden) ise 1869’da çıkartıldı. Gazetenin çocuklar için yayınladığı özel bir sayısı da bizde ilk çocuk gazetesi sayılır.⁶⁹

“Tanzimat dönemi Türk basın tarihinde basının ilk defa ortaya çıktığı dönemdir. Gazete ve dergiler vasıtasıyla halk bilinçlenmeye başlayarak, kamuoyu oluşmaya başlamıştır. Osmanlı Devleti’nde basın yayın organlarının faaliyete başlaması ile kanunsal düzenlemelere ihtiyaç duyulmuş ve bu kanunlar “basına sansür“ şeklinde aşırılaştığı dönemler ortaya çıkmıştır. Osmanlı Devleti’nin basına uyguladığı kanun ve sansürleri dönemi daha iyi anlamak adına açıklamamız gerekmektedir. Osmanlı ülkesinde basınla ilgili ilk yasaklamaları 1858 tarihli Ceza Kanunu’nda yer alan üç madde halinde görmek mümkündür. Fransız Ceza Kanunu’ndan çeviri yoluyla alınan bu kanunun 138,139 ve 213.

⁶⁶ TOPUZ, II.Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi, s. 28.

⁶⁷ TOPUZ, II.Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi, s. 29.

⁶⁸ TOPUZ, II.Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi, s. 30.

⁶⁹Aynı yer.

maddeleri ilk yasaklamaları belirlemektedir. Bu kanun çıkarıldığı zaman da Türkiye’de Takvim-i Vekayi ve Ceride-i Havadis olmak üzere sadece iki gazete yayınlanmaktadır. Bir de (Vekayi-i Tıbbiye) adında dergi mevcuttur. Bu dergi, 1850’den beri aylık olarak yayınlanan, Türkçe – Fransızca yazılan ilk “meslek dergisi” dir. Taş basması olarak basılmıştır.”⁷⁰

Sözü geçen kanunun 138. Maddesinde ilk yasaklama, “Devlet-i Âliye’nin emir ve ruhsatıyla açılmış olan matbaalarda saltanatı seniye ve erbabı hükûmet ve tebaai saltanatı seniyeden olan bir millet aleyhinde gazete veya kitap ve evrakı muzırratab ve neşrine mütecâsir olan kimselerin iptida bastırmış olduğu şeylerin zaptıyla, derece-i cürmüne göre matbaası muvakkaten veya bütün bütün kapattırıldıktan sonra on mecdiye altınından elli mecdiye altınına kadar cezayı nakdi ahz olunur.” şeklinde açıklanmıştır.⁷¹

Kanunun 139. Maddesinde ise, “Adâbı umumiyeye muhalif olarak nazmen ve nesren hezel ve hiciv’e dair şeyleri veyahut edebsizce resim ve tasviri basan ve bastıran ve neşreden kimseden bir mecdiye altınından beş mecdiye altınına kadar cezai nakdi alınır ve yirmi dört saatten bir haftaya kadar hapis olunur,” denilmektedir.⁷² Sözü geçen kanunun 213. maddesinde ise, “Basma kâğıt tâlik ve neşriyle” yani afiş ve yayın yoluyla başkalarına asılsız isnatta bulunma fiilli yasaklanmıştır.⁷³

Devlet bu kanunlarla basın eleştiri kanalını kapatmış ve yalan haber yapılmasının önüne geçilmiştir. Bu dönem Islahat Fermanı’nın yürürlükte olduğu ve ayrılıkçı nitelikte milliyetçi isyanlar ortaya çıktığı bir dönem olması ve basının yeni bir faaliyet alanı olması çeşitli düzenlemeleri beraberinde getirmiştir.⁷⁴

Basın ile ilgili ikinci yasaklar 1864 yılında yayınlanan Matbuat Nizamnamesi ile yürürlüğe girmiştir. Nizamname yürürlüğe girdiğinde yayın hayatında 4 tane gazete bulunmaktaydı. Takvim-i Vakayi, Ceride-i Havadis, Tercüman-ı Ahval ve Tasvir-i Efkâr. Bu yayınların tirajları o kadar yüksek olmayıp, merkezde okunan ve hükümetin genellikle müdahalesi altında olan yayınlardır. Fakat o dönem Avrupa’da gazeteler güçlü bir pozisyonda ve hükümetleri sarsan nitelikte olması Osmanlı hükümetini bu nizamnameyi çıkarmaya yöneltmiştir. İleriye yönelik gelişen Osmanlı basını ve kamuoyunu kontrol

⁷⁰ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 189.

⁷¹ Aynı yer.

⁷² İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 189.

⁷³ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 189.

⁷⁴ Aynı yer.

etmek amacıyla Matbuat Nizamnamesi yayınlanmıştır. Bu nizamname ise Osmanlı'ya göre basının daha gelişmiş olduğu Fransa'dan alınmıştır.⁷⁵

Bu nizamnamenin ihtiva ettiği genel hükümler; birinci maddeye göre gazete çıkarabilmek için hükümetin izni gereklidir. Yabancı ülkelerde basılan ve devlete karşı taarruz ve husumet(düşmanlık) havası taşıyan gazetelerin de ithali yasaktır. (madde 9)⁷⁶

Nizamname'nin ikinci bölümünde (madde 10-36) cezalar ayrılmıştır. Bu bölümde şu suç ve cezalar yer alıyor:

“Ruhsatsız gazete çıkarmak, gazetenin imzalı bir sayısını ilgili devlet dairesine göndermemek, hükümetten gelen resmi yazıları yayınlamamak, Devlet-i Âliyye'nin iç güvenliğini bozacak suçlardan birinin icrası için bazı kişileri kışkırtmak, genel adaba ve milli ahlâka aykırı yazılar, Hazreti padişahiye saldırı sayılabilecek yazılar, bakanlara dokunacak söz yazılması, dost hükümdarlara dokunacak deyimler kullanılması, meclisleri, mahkemeleri ve devletçe kurulan heyetleri kötüleyecek yazılar, devlet memurlarının aleyhinde kötü yazı yazılması, yabancı diplomatların kötülenmesi, halkın aşağılanması.”⁷⁷

Matbuat nizamnamesi ile basına büyük kısıtlamalar getirilmiştir. Bu nizamnameyi 1867 tarihli Âli (Yüksek) kararname takip etmiştir. Ali Kararname ön sansürü tamamen kaldırdığı ve basın davaları için özel bir mahkeme kurduğu için önemli bir gelişme olup fakat Osmanlı yöneticileri ve memurları gibi, yabancı hükümdarları ve elçileri de dokunulmazlık statüsünde bıraktığı ve gazete çıkarmayı izne bağladığı için hâlâ kısıtlayıcıydı. Bu yasakların uygulanması için bir de Matbuat Dairesi (sansür , kontrol) makamı kuruldu.⁷⁸

Bu kararnamenin çıkışındaki neden basın hayatına Muhbir, Ayine-i Vatan, Utarit gibi gazetelerin katılması ve bunların siyasi meseleler hakkında yazılar kaleme almasıdır. Ali Suavi'nin Girid meselesi üzerine yazdıkları ve Namık Kemal'in “Şark Meselesi” adlı makalesi basına büyük bir kısıtlamanın gerektiğini düşündürmüştür. Kararnâmeyi hazırlayan Âli Paşa, halkın siyasi olaylar ve gerçekleri öğrenmesini hoş

⁷⁵ İNUĞUR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 189-190.

⁷⁶ Aynı yer.

⁷⁷ TOPUZ, *II.Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 45.

⁷⁸ KOLOĞLU, *Osmanlı'dan 21. Yüzyıla kadar Basın Tarihi*, s. 60.

karşılanmayacağını düşündüğünden 27 Mart 1867 tarihinde Âli Kararnameyi yayınlamıştır.⁷⁹

Çok kısa olan bu kararname şu konuları kapsamaktadır:

-İstanbul'da yayınlanan gazetelerin birsüredenberi kullandıkları dil ve tuttukları yol, ülkenin genel yararına aykırı aşırılıklar, devlete dil uzatanlar, fesat aleti olarak birtakım zararlı fikirleri ve yalan haberleri yazanlar,(hükümetçe tasvip edilmediği belirtilmektedir)asayişin ve ülkenin muhtaç olduğu düzenin korunması, bu kaideye aykırı davranan gazetelerin bütün devlete ve millete olan zararlarının önlenmesi içinbasıntüzüğü hükümleri dışında olarak, hükümetçe eğitici ve önleyici tedbirler alınmasına, karar verilmiştir.” denilmekte ve

-İşbu kararnamenin de geçici olduğu, yaratan şartlar ortadan kalkınca kararnamenin de kalkacağı, bildirilmektedir.⁸⁰Bu kanunlar ile birlikte;

“-Muhbir, Ayine-i Vatan, Utarit gazeteleri, bu kararnameden sonra kapatılmıştır.

-Mizah gazetesi Diyojen 1871’de 15 gün kapatılmıştır.

-İbret gazetesinin yayını 1870’de bir ay yasaklanmıştır.

-Mizah gazetesi olan İbretname-i Âlem 1871’de geçici olarak kapatılmıştır.

-1872’de İbret 4 ay, 1873’de Diyojen 2 ay kapatılmıştır.

-1873’de Hadika 2 ay, İbret önce bir ay, sonra süresiz kapatılmış, Basiret kapatılmıştır.

-1874’de HÜLASAT-Ül EFKÂR, ŞARK ve HAYAL gazeteleri kapatılmıştır.

-1875’de Hayal gazetesinin yayını yasaklanmıştır.”⁸¹

Osmanlı’da yasaklanmalar ortaya çıkınca fikirlerini rahat bir şekilde topluma ulaştıramayan aydınlar ülkeyi terk edip İngiltere, Fransa gibi ülkelerde basın-yayın hayatına devam etmişlerdir. Dolayısıyla yasaklamalarla birlikte Avrupa merkezli Türk basını 1865 yılında oluşmaya başlamıştır. Osmanlı aydınları gazetelerini Osmanlı

⁷⁹ TOPUZ, *II.Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 45-46.

⁸⁰ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 194.

⁸¹ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 194.

topraklarına göndererek toplumu bilinçlendirmek ve meşruti yönetime geçişi amaçlamışlardır. Bu doğrultuda Yeni Osmanlılar Cemiyeti kurulmuş ve basın yayın faaliyetlerini yurtdışı merkezli yapmışlardır. Yeni Osmanlı Cemiyeti çoğunluğu edebiyatçı ve şairlerden meydana gelmekte olup bu kişiler meşruti yönetimin ülkeyi içinde bulunduğu bunalımdan kurtaracağını düşünmekteydi. Bu cemiyetten olan Ali Suavi, Namık Kemal Ağâh Efendi ve Ziya Paşa, ülkede tutuklamalar ortaya çıkınca sıranın zaman ile kendilerine geleceğini düşünerek Paris ve Londra gibi Avrupa şehirlerine firar etmişler ve buralarda gazeteler çıkarmışlardır.⁸²

Tanzimat dönemi Avrupa’da çıkarılmış olan gazetelerden başlıcaları:

-Muhbir: Ali Suavi tarafından 31 Ağustos 1867’de Londra’da çıkarılmaya başlanan gazete Türkçü nitelikte ilk gazetedir. Yeni Osmanlılar Cemiyeti sözcülüğünü yapan Muhbir, 31 Ağustos 1867 ile 3 Kasım 1868 yılları arasında faaliyet göstermiş, 50 sayı yayın yapmıştır. Gazetenin sahibi Ali Suavi ise esnaf çocuğu, eski bir imam, mantığıyla konuşan halk çocuğuydu. Yeni Osmanlılar Cemiyeti’nde bulunan kişiler bu gazetenin, cemiyetin yayın organı olamayacağını düşünerek Hürriyet gazetesini çıkarmaya başladılar.⁸³

-Hürriyet: 28 Haziran 1868’de, yine Londra’da Yeni Osmanlılar Cemiyeti adına yayınlanmaya başladı. Son sayısı olan 100. sayı 22 Haziran 1870’de çıkmıştır. Gazeteyi Namık Kemal, Ziya Paşa ve Ağâh Efendi çıkartmış olup işlenen konular meşveret usulü, mahkemelerin ıslahı, milli eğitim, yönetimin israfı konularıdır. Ayrıca Osmanlı aydınları batıdan örnek alınacak kurumlar ile kalkınmanın sağlanacağını ve meşveret usulüyle batmak üzere olan ülkenin, kurtulacağı fikrindedirler.⁸⁴

-ULÛM: Muhbir gazetesini kapattıktan sonra 1869 yılında Londra’dan ayrılan Ali Suavi Paris’e gitmiş ve (ULÛM) adlı bir gazete çıkarmaya başlamıştır. Bu gazetede yazdığı tarih ve kültür konularındaki yazılarıyla Türkçülük akımına öncülük etmiştir. Türk dilinin Arap ve Fars kökenlerinden arıtılmasını ısrarla istemiş, Türk dilini belirtmek için kullanılan “Lisan-ı Osmani” terimi yerine “Lisan-ı Türki” teriminin kullanılması gerektiğini savunmuştur.⁸⁵

⁸² TOPUZ, *II.Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 40.

⁸³ TOPUZ, *II.Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 40-41.

⁸⁴ TOPUZ, *II.Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 41-42.

⁸⁵ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 209.

-İNKILÂP: 1 Mayıs 1870’de Cenevre’de Hüseyin Vasfî Paşa ile Mehmet Bey tarafından çıkarılan gazete genel olarak Ali Paşa ile hükümeti eleştirmekte ve padişah aleyhinde yazılar çıkartmaktadır.⁸⁶

Osmanlı Devleti’nde II. Abdülhamid’in 31 Ağustos 1876 tarihinde tahta çıkması ile yeni bir döneme geçilmiştir. Sultan Abdülhamid 23 Aralık 1876’da Kanun-i Esasi’yi ilan etmiş ve Osmanlı Devleti’nde meşruti yönetime geçilmiştir. Fakat meclis ve Kanun-i Esasi uzun bir süre yürürlükte kalmayarak 93 harbi neden gösterilerek lağv edilmiştir. Bu dönemde Kanun-i Esasi yürürlükte olsa bile basın ile ilgili Matbuat Nizamnamesi, Ali Kararname ve 1864 Ceza Kanununun basın maddelerini yürürlükte olacak şekilde “Basın, kanun dairesinde serbesttir.” maddesi II. Abdülhamid’e basına sansür uygulamak için gerekli yetkiyi vermektedir.⁸⁷

Bu dönemde dergiler kapatılarak ya da imtiyazları iptal edilerek birer birer ortadan kaldırıldı. Kimi gazeteler sıkı yönetim baskısıyla, kimisi de savaş sona erip basına ilgi azaldığı ve “kaime” denilen kağıt para yüzünden piyasa altüst olup gazete fiyatları arttığı için, tirajlarının düşmesi yüzünden kapandı. Geri Saray’a yakın, “tahsisat” alan, suya sabuna dokunmayan gazeteler kalmıştı.⁸⁸

II. Abdülhamid dönemi basına uygulanan sansür ve yasaklı sözler uygulaması eleştiriye tamamen kapalı olduğunu hissettirmektedir. İktidarını yasaklamalarla güçlendirerek baskı ve şiddet yolu ile halkını kontrol etmeye çalışmıştır. Bu uygulamalarda her türlü yayında yasaklı olan kelimeler bulunmaktadır. Bu kelimeler: “grev, suikast, ihtilâl, anarşi, sosyalizm, dinamo, dinamit, infilâk, kargaşalık, hal, (hükümdarın tahttan indirilmesi), kıtal (vuruşma), Kanunu Esasi, hürriyet, vatan, müsavat (eşitlik), Bosna, Hersek, Makedonya, Girit, Yıldız, Büyük burun (Abdülhamit’in burnu büyük olduğu için), istibdat, beynelmilel (uluslararası), veliaht, cumhuriyet, mebuslar, Âyanâzası, bomba, Mithat Paşa, Namık Kemal Bey, inkılâp, tahtakurusu, (yanlışlıkla “tahtı kurusun” diye okunabileceği için) ; kimya ile ilgili yazılarda 0=AH gibi simgelerin kullanılması yasaktı, çünkü bunlar “Abdülhamit=sıfır” anlamına gelebilirdi; hasta (hasta adam, yani Osmanlı İmparatorluğu), kardeş (yani Sultan Murad), v. b.”⁸⁹. Bunun yanında dizgi yanlışından kaynaklı anlatılan bir olayın yasaklı bir kelimeyi veya padişahla ilgili kötü bir olayı

⁸⁶ İNUĞUR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 214.

⁸⁷ Ayrıntı için bkz. İNUĞUR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 241-243.

⁸⁸ KABACALI, *Başlangıcından Günümüze Türkiye’de Matbaa Basın ve Yayın*, s. 95.

⁸⁹ TOPUZ, *II.Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 57.

çağrıştırması bile yasaktı. Bu durum gazetenin kapatılmasına neden olmaktaydı. Devletin kendi gazetesi olan Tavkim-i Vekayi bile bu dönemde bir dizgi yanlışlığından ötürü kapatılmıştır.⁹⁰

Abdülhamid, ülkedeki olayların yurt dışına yansımaları asla arzu etmediğinden, yabancı basında çıkacak haber ve yorumlardan daima endişe etmiş ve büyük huzursuzluk duymuştur. Bu çeşit yayınları önlemek amacıyla yabancı basın muhabirlerinin çoğunu satın almış, onlara türlü çıkarlar sağlamış, gizlice verdiği paralarla yabancı basında, aleyhinde yazılar çıkmasına mani olmuştur.⁹¹ Matbuat-ı Ecnebiye Müdüriyeti kurularak yurtdışı basını para ile satın alınmaya çalışılmıştır. Bunu bir meslek haline getirenler dahi olduğu bilinmektedir. O dönemde bir gazete çıkarıp Osmanlı Devleti aleyhinde bir şey yazmak ve bu sayede bu müdüriyetten para almak bazı zümreler tarafından meslek edinilmiştir.⁹²

İstibdat yönetiminde de aydınlar yurtiçinde uygulanan sansür ve baskıdan ötürü ülkeyi terk edip yurtdışında basın-yayın faaliyetlerine tekrar başlamışlardır. Avrupa merkezli Osmanlı basını bu dönemde gelişme göstermiş ve İttihad ve Terakki Cemiyeti'nin 1889 yılında kurulması ile cemiyetin yayın organı olan gazeteler ortaya çıkmıştır. Bu dönemde Meşveret, Mizan, Osmanlı, Şûrayı Ümmet gibi gazeteler yurtdışı basını oluşturmaktadır.⁹³

Yurt içinde ise Sabah, Tercüman-ı Hakikat, İkdam, Servet-i Fünun, Malûmat, Mecmua-i Ebüzziya ve Mirât-ı Âlem gazeteleri yayın hayatındadır. Gazetecilik bu dönemde halkı aydınlatmak, eğitmek amacıyla faaliyet gösterdi. Romancılık, Avrupa'dan çevrilen makale ve yazılarla halk eğitilmeye çalışıldı. Bu eğitme işini üstlenen gazeteler Sabah ve Tercüman-ı Hakikat'tir. Bunun yanında Ahmed Cevdet'in çıkardığı, "Siyasi Türk gazetesi" niteliği ile İkdam gazetesi dönemde öne çıkan gazetedir. Gazete Türkçülük akımına hizmet etmiştir.⁹⁴

İstibdat dönemi Osmanlı basını 23 Temmuz 1908 II. Meşrutiyet'in ilanı ile son bulmuştur. Bu dönemin uygulamaları lağv edilmiş ve basına büyük bir serbestlik getirilmiştir. Bu serbestlik sayesinde gazeteciler her konu hakkında yazmaya başlamış ve

⁹⁰ TOPUZ, *II. Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 16-17.

⁹¹ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 254.

⁹² Ayrıntı için bkz, TOPUZII. *Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 61.

⁹³ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 273-274.

⁹⁴ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 257-258, 268.

gazete tirajları önemli bir artış göstermiştir. 2.000’lerde seyreden tirajlar basın özgürlüğü ile birlikte 50.000’lere ulaşmıştır. Ancak gazetecilik hakkında hiçbir fikri olmayan, gazete çıkarmaya yeterli sermayeleri dahi bulunmayan kimselerin gazete yayınladığı, kişisel hınçların dile getirildiği bu dönemde, basın her türlü frenden yoksundur. Her akla gelenin yazıldığı gazetelerde, paşalar, nazırlar hatta padişah aleyhinde yazılar yer almaktadır. Kısa süre içinde çıkarılan dergi ve gazetelerin sayısı 353’ü bulmuştur.⁹⁵

İkinci Meşrutiyet’in ilk üç buçuk yılında 607 gazete ve dergi yayınlanmıştır. Bunların çok azı uzun bir süre dayanabilmiş, bazıları birkaç sayı, bazıları üç beş ay çıktıktan sonra kapanmıştır. Parti gazeteleri bu dönemde aydın çevreleri kışkırtmada önemli rol oynamıştır. Yeni yayınların çoğu muhalefet gazetesidir.⁹⁶

Bu dönem gazeteleri, Yeni Gazete, Tanin (Çınlama), Mizan(Terazi), Hukuk-u Umumiye, Serbesti, Sada-yı Millet (ulusun sesi), Şura-yı Ümmet (Halk Meclisi), Takvim-i Vakayi, Osmanlı, Volkan, Tercüman, Tasvir-i Efkâr’dır. Edebiyat ve düşünce dergileri ise Genç Kalemler, Yeni Mecmua, Türk Yurdu, İctihat, Mahasin, Resimli İstanbul, Musavver Muhit, Şehbal, v. d. ‘dir.⁹⁷

II. Meşrutiyet’in ilanı sonrası basına tanınan özgürlük fazla uzun sürmemiştir. 31 Mart olayı’nın etkisi ve gazetecilikle alakası olmayan kimselerin sadece kişisel hırslarını ve kinlerini kamuoyuna yansıtmak amacıyla gazeteler kurulmaktaydı. Vekillere, nazırlara ve hatta padişaha kadar hakaret içeren yazılar yazılmıştır.⁹⁸ Bu durumun önüne geçmek amacıyla 18 Temmuz 1909’da bir Basın Kanunu çıkarılmış ve zaman içerisinde değişikliklere uğrayarak bu kanun 1931 yılına kadar yürürlükte kalmıştır.⁹⁹

1909 Basın Kanunu’nun başlıca hükümlerini şöyle özetlemek mümkündür:

“-Gazete çıkarmak için hükümete bir bildiri verilmesi yeterli olup, ruhsat alma zorunluluğu yoktur.

-Meclislerin ve mahkemelerin gizli oturumlarındaki konuşmaların yayınlanması yasaklanmıştır.

⁹⁵ İNÜĞÜR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 288.

⁹⁶ Aynı yer.

⁹⁷ TOPUZ, *II.Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 82-84.

⁹⁸ TOPUZ, *II.Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, s. 84-85.

⁹⁹ MAZICI, Nurşen, “1930’a Kadar Basının Durumu ve 1931 Matbuat Kanunu”, *İletişim Yayınları*, İstanbul , s. 136-137.

-Kanun ve yönetmeliklerin hükümetçe resmen açıklanmadan önce gazetelerde yayınlanamayacağı hükme bağlanmıştır.

-Osmanlı ülkesinde tanınmış dinlerden, mezheplerden veya unsurlardan herhangi birine yazıyla hakaret suçtur.

-Vatandaşları suç işlemeye kışkırtan yazıların yayınlanması yasaklanmıştır.

-Basın yoluyla şantaj yapmak veya başka türlü çıkar sağlamak suçtur.

-Asılsız sahte bilgilerle başkalarının suçlanamayacağı belirlenmiştir.

-Ahlâk kurallarına uymayan yazı yayınlanması ve resim basılması yasaklanmıştır.

-Yayınlardan zarar görenlere cevap hakkı tanınmıştır.

-Basın yoluyla halkı suç işlemeye kışkırtmalarda dava sonucunu beklemeden, hükümetin güvenliğini korumak amacıyla gazeteyi kapatabileceği hükmü getirilmiştir.

-Padişaha yazıyla hakaret edenlere üç aydan üç yıla kadar hapis cezası verileceği hükme bağlanmıştır.”¹⁰⁰

“Bu BasınKanunu’nun bazı maddelerinde daha sonraki yıllarda çeşitli değişiklikler yapılmıştır. Bunların başlıcalarını kısaca belirtmekte yarar görülmektedir.

1) 3 Mart 1912 tarihli geçici kanunla, siyasal gazete imtiyazı almak için İstanbul’da 500, taşrada 200 lira depozito yatırılması, askerlerin yazı yazmalarının yasaklanması, hükme bağlanmıştır.

2) 16 Şubat 1913 tarihli geçici kanunla, edep ve ahlâk kurallarına aykırı yazı ve resimlerin yasaklanıp toplatılması, kabul edilmiştir.

3) 9 Mart 1913 tarihli geçici kanunla, mebusların ve âyan meclisi üyelerinin gazete sorumlu müdürü olmaları yasaklanmış ve gazete satıcılarının polisten belge almaları zorunluluğu kabul edilmiştir.

4) 9 Kasım 1913 tarihli geçici kanunla, devletin iç ve dış güvenliğini bozabilecek yayın yapan gazetelerin bakanlar kurulu kararıyla kapatılabilmesi öngörülmüştür.

¹⁰⁰ İNUĞUR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 299.

5) 25 Ağustos 1914 tarihli geçici kanunla, askeri sansür memurlarının izni olmadan ordu hareketleriyle ilgili haberlerin yazılmaması hükme bağlanmıştır.

6) 5 Ağustos 1920 tarihli kararname ile, iç güvenlik ve dış ilişkilerle ilgili belge yayınlanmaması kabul edilmiştir.

7) 5 Şubat 1919 tarihli kararname ile sıkıyönetim bölgelerinde sansür kurulunun izni olmadan gazete yayınlanmaması öngörülmüştür.

8) 19 Ekim 1921 tarihli kararname ile Kur'an âyetlerinin ve hadislerin hiçbirinin basılmaması kararlaştırılmıştır.”¹⁰¹

İttihad ve Terakki yönetiminin basına sansür uygulaması 1912 yılına kadar devam etmiş ve bu tarihten itibaren yasalar biraz esnetilse de 1913 Bâb-ı Âli baskını ile birlikte İttihad ve Terakki tamamen yönetime el koyarak basına ağır bir sansür uygulamıştır. Mondros Mütarekesine kadar I. Dünya Savaşı süresince sansür devam etmiş ve mütareke sonrası sansür ortadan kaldırılmıştır.¹⁰²

II. Materyal ve Yöntem

A. Transkripsiyonda Uygulanan Yöntem

Tez konumuz olan “İdman Mecmuasının Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi” ne başlamadan önce, spor basını ile ilgili kapsamlı bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırma sonucundan Osmanlı Devleti’ndeki spor ile ilgili yayınlar 1910 “Futbol”¹⁰³ dergisi, 1911 “Terbiye ve Oyun”¹⁰⁴ dergisi ve 1913-1914 yıllarında yayın hayatında olan “İdman” dergisi ve 1919 yılında yayına başlayan “SporAlemi”¹⁰⁵ dergileridir. Yayına başlayan ilk dergi “Futbol” ve sonrasında “Terbiye ve Oyun” konu ve içerik olarak sporu dar ve konu olarak tek bir branşı konu almışlardır. Bu yönüyle bu eserler sadece ilgili olduğu spor branşları hakkında bilgi verir. Bu iki yayından daha kapsamlı olan “İdman Mecmuası” hakkında Hakan AYDIN tarafından yazılan “İDMAN (1913-1914): İlk Kapsamlı Spor Dergisi Üzerine Bir İnceleme”¹⁰⁶ adlı makale bulunmaktadır. Dolayısıyla Osmanlı

¹⁰¹ İNUĞUR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 300.

¹⁰² İNUĞUR, *Basın ve Yayın Tarihi*, s. 300-301.

¹⁰³ ÇAKIR, “Türk basınında ilk spor gazetesi “Futbol”

¹⁰⁴ KILIÇ, “Spor Basınının Tarihsel Gelişiminde Önemli Bir Dergi: Terbiye ve Oyun”

¹⁰⁵ TOPRAK, Zafer, “Türkiye’de Sporun Tarihi – Spor Alemi Dergisi ve Türkiye’de İdman”, *Tombak-Antika Kültürü Koleksiyon ve Sanat Dergisi*, sayı 20, 1998, s. 5-9.

¹⁰⁶ AYDIN, Hakan, “İDMAN (1913-1914): İlk Kapsamlı Spor Dergisi Üzerine Bir İnceleme”, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2009

Devleti’nde yayınlanan ilk kapsamlı spor dergisi olan İdman Mecmuasını Danışman hocam Sayın Hilmi BAYRAKTAR ile “İdman Mecmuasının Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi” ismiyle yüksek lisans tezi olarak belirleyip çalışmamızı hazırladık.

İdman Mecmuasının çok güçlü bir yazar kadrosu bulunmaktadır ve bu yönü dergiyi önemli kılan başlıca faktörlerdendir. Sporculardan ve spor yazarlarından oluşan yazar kadrosu şu şekildedir:

Cem’i Halid¹⁰⁷, Mehmet Sadi¹⁰⁸, Ali Sami¹⁰⁹, Faik Üstünidman¹¹⁰, Selim Sırrı¹¹¹, Abidin Daver, Burhaneddin¹¹² (Felek), Aka GÜNDÜZ¹¹³ v. d. dir. Bu önemli yazarlar modern Türk sporunu oluşturmak adına önemli çalışmalara imza atmış olup sporu milli bir kimlik üzerine inşa etmişlerdir.

İçerik olarak bakıldığında İdman Mecmuası; futbol, jimnastik, atletizm, izcilik, avcılık, hokey, koşu, güreş, tayyarecilik ve boks v. d. gibi sporlar hakkında yazılar kaleme alarak bu sporlarla ilgili yurt içi ve yurt dışı haberlerini dergide yayınlamışlardır. Bunun yanında İdman Mecmuasında Osmanlı spor federasyonu, neslin ıslahı ve daha güçlü bir neslin inşası, İngilizce ’den dilimize geçen antrenman ve spor kelimelerinin Türkçe karşılıklarını bulma çabaları, kadınların antrenmana teşvik yazıları ve onlar için egzersizler ve bunun gibi pek çok konu hakkında yazılar kaleme alınmıştır. Öncülleri gibi sadece belirli bir spor dalında yazmaması her türlü spor dalı ile ilgili haberleri, spor kültürü oluşturma içerikli yazıları bulunması nedeniyle İdman Mecmuasını Osmanlı Devleti’nin ilk kapsamlı spor dergisi yapmaktadır.

XX. yy. ’ın başında modern sporların başladığı Osmanlı Devleti’nde Balkan savaşları nedeniyle spor faaliyetleri durmuş olup savaşlar sonrasında yayın hayatına

¹⁰⁷ İdman Mecmuası sahibi, bkz. İdman Mecmuası, 1. sayı, 15 Mayıs 1329 (28 Mayıs 1913), s. 1.

¹⁰⁸ İdman Mecmuası Sorumlu Müdür, bkz. İdman Mecmuası, 2. sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 36.

¹⁰⁹ Galatasaray Spor Kulübü’nün kurucularından bkz. İdman Mecmuası, İdman Mecmuası, 1. sayı, 15 Mayıs 1329, s. 9.

¹¹⁰ Osmanlı’nın yetiştirmiş olduğu ilk Türk jimnastik hocası ve “*Riyazat-ı Bedeniye*” isimli ilk Türkçe jimnastik kitabının yazarı, bkz. ATABEYOĞLU, Cem, “*Tanzimattan Cumhuriyete Spor*”, Tanzimattan Cumhuriyete Ansiklopedisi, Ankara, İletişim Yayınları, c. 6,

¹¹¹ Jimnastik alanında İsveç’te yüksek öğrenim görmüş spor hocası ve örgün eğitime beden eğitimi derslerini kazandıran kişi, bkz. TARCAN, Selim Sırrı, *İdealist İttihatçı Bir Muallim(Hatırat)*, 2017, Yayına Hazırlayan Erhan Çifti, Akıl Fikir yay.

¹¹² Burhan Felek, Jimnastik alanında yetişmiş önemli bir kişi, Cumhuriyet dönemi Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanlığı yapmış ve Üsküdar Anadolu Spor Kulübü’nün kurucusudur, bkz. Biyografi.info, “Burhan Felek Biyografisi” ,<https://www.biyografi.info/kisi/burhan-felek>

¹¹³ Milli Edebiyat Savunucusu, bkz. UĞURCAN, Sema, “Aka Gündüz” maddesi, 1989, TDV İslâm Ansiklopedisi, c. 2, Ankara, TDV Yayınları, s. 208-209.

başlayan İdman Mecmuası, diğer yayıncılardan farklı olarak spor konusunu ele almıştır. Bozgun yılları sonrası sağlam gençliğin oluşması için sporun şart olduğunu dergi defalarca vurgulamıştır. Yayın hayatına yeni girmiş İdman Mecmuasının hamiliğini üstlenen siyasiler de olmuştur. İdman Mecmuasında “İdmanın Hamisi” sıfatıyla Müdafaa-i Milli Cemiyeti Reisi Hulusi Bey, nüsha-i mümtaze (31-32. sayıda) Talat Paşa’nın, yayın hayatındaki birinci yılı münasebetiyle göndermiş olduğu tebrik mektubundan bu kişilerin İdman Mecmuasına destek olduğunu anlamaktayız. Fakat bu destek, bir kulübe taraftar olunması amacıyla yapılmamıştır. Nitekim İdman Mecmuasının hiçbir takım kulüp ile taraflılığı olmadığı, tarafsız bir şekilde yayın yaptığı dergide açıklamıştır.

Tarafsız bir şekilde yayınlar yapmış olan İdman Mecmuası, XX. yy. tarih, spor, sosyoloji, gazetecilik, kültür çalışmaları için önemli bir kaynaktır. Çalışmamızı hazırlarken İdman Mecmuasındaki yazı başlıklarını ayrı ayrı tasnif edip dergideki konu başlıklarını irdledik. Bu bağlamda İdman Mecmuasındaki konu başlıklarının özetlerini ilk incelememiz sonucunda verebilirdik. Fakat mecmua tarih disiplini dışında spor sosyoloji, gazetecilik ve kültür çalışmalarında da kullanılabileceği için İdman Mecmuası’nın tam transkripsiyonunu çalışmamızın 5. bölümde verdik. Bu sayede farklı disiplinlerin de dergiden yararlanacağını ümit etmekteyiz.

İdman Mecmuası’nı spor ve basın disiplinlilerini tarihçi bir bakış açısıyla ele alarak değerlendirdik. Bu değerlendirmemiz sonucunda İttihad Terakki’nin siyasi, askeri, hukuki, sosyal alanlarda izlemiş olduğu Türkçülük politikasını spor alanında da uyguladığını görmekteyiz. İdman Mecmuası’nın yazarları Türkçülük ideolojisine bağlı kalarak sporda milli bir bilinç inşa etmeyi amaçlamışlardır. 1922 yılında Türk İdman Cemiyetleri İttifakı Türkiye’de sporu disipline etmek amacıyla toplanmış olup bu kongrede görev alan kişilerden Selim Sırrı, Ali Sami Yen, Burhan Felek, Ali Seyfi, 1913-1914 yıllarında İdman Mecmuası’nda yazılar yazmışlardır.¹¹⁴ Bu kişiler modern Türk sporunu oluşturmak adına önemli çalışmalara imza atarak sporu milli bir kimlik üzerine kurmuşlardır. Nitekim siyasi dönüşüm ile birlikte sosyal yapıda da bir öze dönüş süreci gerçekleşmiştir.

İdman Mecmuası’nı teknik bilgileri bahsedecek olursak; İdman Mecmuası’nı, Milli Kütüphane el yazması ve nadir eserler bölümünde erişime açık bir şekilde bulduk.

¹¹⁴ Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Tarihçe, [https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/112/105/Tarihce#:~:text=Bu%20kuruluşun%20temeli%2C%2014%20Temmuz,nı%20\(TİCİ\)%20kurmalarıyla%20atıldı.&text=İsmet%20Sezgin%20de%20Türkiye%20Cumhuriyeti,ise%20ilk%20spora%20yer%20verildi.](https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/112/105/Tarihce#:~:text=Bu%20kuruluşun%20temeli%2C%2014%20Temmuz,nı%20(TİCİ)%20kurmalarıyla%20atıldı.&text=İsmet%20Sezgin%20de%20Türkiye%20Cumhuriyeti,ise%20ilk%20spora%20yer%20verildi.)

Mecmua, İstanbul'un Cağaloğlu semtinde Bab-ı Ali karşısındaki 43 numaralı dükkanda çıkarılmıştır. Mecmuanın basımı “Matbaa-i Hayriye Şürekası” tarafından yapılmıştır.

“Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmua” yazısı ile çıkarılmaktadır. İdman Mecmuası, resimli bir dergi olup derginin kapağı çeşitli renklerle süslenmiş ve Galatasaray, Donanma-i Muavenet Cemiyeti arması, Hulusi Bey ve Başbuğ Enver Paşa'nın fotoğrafları sayıların kapak kısmına basılmıştır.

İdman Mecmuası'nda tarihlendirme ise Rumi takvime göre yapılmıştır. Gün, ay, yıl şeklinde verilmiş olup ilk sayısı 15 Mayıs 1329 (Miladi, 28 Mayıs 1913)'te, son sayısı 3 Temmuz 1330'da (Miladi, 16 Temmuz 1914) yayınlanmıştır. 35 sayı yayın yapan İdman Mecmuası 370 resimden meydana gelmektedir. Dergi Osmanlıca olarak yazılmış matbu bir eserdir. Fakat Nüsha-i mümtaze (31-32. sayı) sayısında rika türünde yazılmış mektuplar da vardır. Genel olarak incelendiğinde yazı dili sade ve okunaklıdır. İdman Mecmuası'nın boyutları ise 16x24 ebatlarındadır. Gazetenin tirajı hakkında herhangi bir bilgiye erişemedik. Fakat genel okuyucunun, sporcuların ve spor severlerin dergiyi takip ettiği fikrindeyiz.

İlk sayılarının fiyatları 60 para olan mecmuanın sonraki fiyatları 1 kuruştur. Abonede olunabilen derginin abone fiyatı 30-45 kuruş, yurt dışı 7-12 Frank'tır. Mecmua yönetimi posta pulu karşılığında abone fiyatlarında bir indirim yapıldığını okuyucularına bildirmiştir. 10. sayıya kadar 15 günde bir, 10. sayıdan itibaren haftada bir yayınlanmıştır. Bir sayının, sayfa aralığı 17-20 aralığındadır. Ayrıca transkripsiyondaki sayfa numaraları derginin kendi iç sayfalandırılmasıyla verilmiştir ve sayfa sayısının yanında derginin sayısı da bulunmaktadır.

Tezimizde kelimeleri günümüz okunuşuna uygun bir şekilde transkripte etmek amaçlanmıştır. Örnek olarak “içün” kelimesi “ için”, “ittiği” kelimesi “ ettiği” şeklinde günümüz okunuşuna göre değiştirdik. Bazı kelimelerin okunuşlarını anlam bütünlüğünü bozmamak amacıyla direk yazıldığı gibi transkripte ettik. Nitekim transkripsiyon mana ve mefhumu bozmayacak şekilde yapılmış olup zaman zaman dizin hatası görülse de bu hata gözetilmeden asıl yazıldığı şekliyle verilmiştir. Okunmayan kelimeleri ise (...?) şeklinde gösterdik. İdman Mecmuası'na ait bulguları ve tartışmayı tezimizin 4. Bölümü olan İdman Mecmuası'nın Değerlendirilmesi kısmında verdik.

İKİNCİ BÖLÜM

YİRMİNCİ YÜZYILIN BAŞINA KADAR TÜRK SPOR TARİHİ

Bedeni veya zihni geliştirmek amacıyla kişisel veya toplu olarak gerçekleştirilen, bazı kurallara göre uygulanan hareketlerin tümüne spor denilmektedir.¹¹⁵ Günümüz dünyasında spor, insanın boş vaktini doldurduğu, fiziksel ve bilişsel olarak kendini iyi hissetmek amacıyla yaptığı, çeviklik, dayanıklılık, kuvvet, ekip çalışması, liderlik, rekabet kabiliyetlerini arttırdığı sosyal bir uzmanlık alanıdır. Öte yandan spor, toplumları cemiyetleştiren, fikri kalkınmayı sağlayan bir araç, birlik içerisinde hareket etme kabiliyeti kazandıran bir aktivite, kurallı oynandığından ötürü toplumsal kuralları öğretmede temel taşı kabul edilir. Ayrıca spor toplum sağlığı, çalışkan ve zeki bir nesil için üzerinde önemle durulması gereken bir konudur.¹¹⁶

Türkçe 'ye Batı dillerinden geçen spor kelimesi kişinin beden ve ruh sağlığını geliştiren, bireysel veya toplu olarak belli kurallar çerçevesinde gerçekleştirilen beden hareketlerini ifade eder.¹¹⁷ Günümüz spor tanımı ve spor yaklaşımı Eski Çağ medeniyetlerinden antik Yunan şehir devletlerinde ortaya çıkmıştır. Yunanlılar için spor fiziksel, zihinsel ve ahlak eğitiminin temelidir. Yaşamlarının her dalında (müzik, şiir, vs. gibi) yarışmaya ve rekabete alışık bir ulus olan Yunanlılar sporu Homeros çağından başlayarak, 'en iyi ve en erdemli olana' ulaşmak için yapılan bireysel nitelikte bir yarış olarak algılamıştır.¹¹⁸ İnsanları mükemmele götürmek amacı taşıyan eğitim faaliyetlerinde, ruh ve beden bir arada eğitilmesi amaçlanmış ve çalışmalar bu doğrultuda yapılmıştır. GYMNASTİK bilimsel bir ödev olarak düşünülmüş ve bu felsefe ile yapılmıştır.¹¹⁹

¹¹⁵ TDK, Güncel Türkçe Sözlük , Spor Kelimesi

¹¹⁶ AFYON, TUNÇ, *Beden Eğitimi ve Spor Tarihi*, s. 1.

¹¹⁷ BOZKURT, Nebi, "Spor", *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2009, cilt. 37, s. 418.

¹¹⁸ DÜRÜŞKEN, *Eski Çağ'da Spor*, s. 1.

¹¹⁹ AFYON, TUNÇ, *Beden Eğitimi ve Spor Tarihi*, s. 31.

Eski Yunanların ruhunda var olan yarış sevgisi, Yunanistan'ın yerleşik şehir-devletleri (polis) düzenine geçmesiyle birlikte ortaya çıkan ulusal atletizm festivalleriyle özgün bir anlam kazanmış oldu. Çeşitli nedenlere bağlı olarak, örneğin; tanrılara ve kahramanlara tapınma amaçlı veya savaşlarda ülkesi için ölen askerler adına düzenlenen büyük festivaller aracılığıyla aristokratik sınıfın ayrıcalığı olmaktan çıkan spor, halkın da edinebileceği bir uğraş oldu. Bu festivallerin en önemlisi, Olympia şehrinde her dört yılda bir düzenlenen Olympia oyunlarıydı. Bunun yanı sıra her dört yılda bir Apollon onuruna Delphoi şehrinde düzenlenen Pythia oyunları, Poseidon onuruna her iki yılda bir Nisan ve Mayıs aylarında Korinthos şehrinde düzenlenen Isthmos oyunları, Zeus adına her iki yılda bir Nemea' da yapılan Nemea oyunları her yılda bir Temmuz ve Ağustos aylarında diğerlerinden daha gösterişli bir şekilde kutlanan Panathenaia (Atina Festivali) şenlikleri de önemli festivaller arasındaydı.¹²⁰

Olimpia oyunları MORA yarımadasında ELİS ülkesinin OLİM-POS kenti yakınındaki ZEUS tapınağında yapılırdı. Elis bölgesindeki bu küçük ovacık sadece oyunlar zamanı kalabalıklaşır, dini, ticari, sportif ve siyasi bir merkez haline gelirdi. Olimpiyatların organize ediliş sebepleri arasında dini, sosyal, siyasi ve kültürel sebepler sayılabilir. Tanrı ZEUS'u anmak ve sürekli savaş halinde bulunan SİTE devletleri arasında barışı tesis etmek sebepleridir. Mora yarımadasında yaşayan site devletleri ELİSLER, ISPARTALILAR ve PİSALILAR anlaşma yaparak ZEUS'u anma törenleri içinde şenlikler düzenleyerek bu şenlikler sırasında tanrı barışının kurulması ve asla savaşılmamasına karar vermişlerdir.¹²¹ Eski Olimpiyat oyunları yazılı kaynaklardan edinilen bilgilere göre ilk kez Yunanistan'da yapıldığı ve resmi olarak M. Ö. 776 yılında başladığı bilinmektedir. Antik olimpiyatlar M. S. 392 yılına kadar dörder yıllık aralarla 292 defa düzenlenmiş ve 1168 yıl devam etmiştir.¹²²

Antik Yunan'da oynanan oyunlar; uzun atlama, cirit atma, disk atma, güreş, boks, pankreas, pentatlon, atlı-araba yarışlarıdır. Bu oyunlardan pankreas güreşe benzeyen bir oyun olup rakibi boğacak veya kolunu bacağına kırarak duruma getirerek pes ettirmeyi amaç edinen bir spordur. Pentatlon ise koşu, uzun atlama, disk atma, cirit atma ve güreş olmak üzere beş oyunu kapsamaktadır.¹²³

¹²⁰ DÜRÜŞKEN, *Eski Çağ'da Spor*, s. 3-4

¹²¹ AFYON, TUNÇ, *Beden Eğitimi ve Spor Tarihi*, s. 45-46.

¹²² Aynı yer.

¹²³ DÜRÜŞKEN, *Eski Çağ'da Spor*, s. 3-10.

Nitekim Balkanlar'da, İtalya'da, Mısır'da, Anadolu ve Mezopotamya'da İlkçağ spor dünyası; insanların çalışma hayatından boş zamanlarında, daha önce o davranışlardan zevk aldıkları için yaptıkları hareketlere artık spor diyebiliriz. Spor olayının dünya tarihinde başlangıcı, Helenlerde, M. Ö. 2000 de, Romalılarda M. Ö. 500, Mısır'da, 1500'de, Anadolu'da M. Ö. 1800, Mezopotamya'da da M. Ö. 3000 yıllarındadır.¹²⁴ Dolayısıyla spor tarihinden bahsederken Yunan medeniyetinden başlanmamızdaki sebep bu sporların ilk defa Yunanlarda oynanması değildir. Günümüzdeki spor anlayışı ve bilincinin bu medeniyette ortaya çıkmasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca Yunanlılardan önce güreş, avcılık ve koşu sporlarını Sümerlerin daha erken dönemde uyguladığı bilinmektedir.¹²⁵

Eski Çağ'da spor anlayışı askeri talimler ve erdemli insan olmanın gerekliliği olarak düşünülmüştür. Bu düşüncelerden farklı olarak Roma İmparatorluğu'nda spor, kölelerin, bir suçtan hüküm giyenlerin veya para karşılığında tutulan kişilerin halkı ve üst sınıfı eğlendirmek amacıyla yapılan oyunlardı. Bunun yanında askerin becerilerini geliştirici, savaşa hazırlayıcı oyunlar da mevcuttur. Antik Yunan'da ise spor zihin ile ruhun uyumu için yapılan erdemli kişi olmayı amaç edinen kişinin uğraşı olarak kabul edilmiştir. Bu açıdan iki uygarlığın spor anlayışı birbirinden farklıdır. Roma'da bir köle yarışlardaki başarısına bağlı olarak serbest dahi bırakılabilmekteydi. Nitekim Roma'da spor kölelere ait bir yapıdaydı. Roma'da en popüler sporların başında atlı araba yarışları ve gladyatör dövüşleri gelmektedir. Halk tarafından en çok ilginin olduğu bu sporlar büyük stadyumlarda yapılırdı. Ayrıca boğa güreşleri, yapay gölde gladyatör dövüşleri, vahşi hayvan dövüşleri de yapılmıştır. Devletin önde gelenleri prestij elde etme amacı ile bu gösterilere büyük paralar harcamışlardır.¹²⁶

Roma'daki spor anlayışının tersine Orta Asya'da spor, gündelik hayatın içinde önemli bir yer almaktadır. Türklerin fiziksel anlamda, çevik, dayanıklı, güçlü bir millet olduğu bilinmekte olup Avrupa'da "Türk gibi güçlü" benzetmesi dinamik bir yapıya sahip olan Türk'ün gücünü anlatmak için kullanılmıştır. Türklerin sürekli yaşam mücadelesine hazır olmaları zorunluluğu, antrenmanlı, sinir ve kastan oluşan ender rastlanan bir bedensel yapıya kavuşmalarını sağlamıştır. Savaş eğitimi amacıyla yapılan binicilik, atıcılık, güreş

¹²⁴ İŞCAN, *Türklerde Spor*, s. 20.

¹²⁵ Ayrıntı için bkz. İŞCAN, Fehmi, *Türklerde Spor*, Ankara, Milli Eğitim Basımevi, 1988, s. 13-20.

¹²⁶ DÜRÜŞKEN, *Eski Çağ'da Spor*, s. 13-14.

ve top oyunlarından oluşan sporlar, halkın ilgisini çekmek ve halkı özendirirken eğlendirmek amacıyla genellikle müzik eşliğinde yapılırdı.¹²⁷

Türklerde spor, belki savaşçı gücün etkisiyle ortaya çıkmıştır denilebilir. Savaşların bedeni güce dayandığı devirlerde, yaptıkları sporlarla bedenlerini ve zihinlerini savaşa hazırlamaktaydılar. Çünkü o zamanlar bedenlen güçlü askerlere ihtiyaç vardı. Türkler gerek tabiatla mücadelelerinde ve gerekse düşmanla yapılan savaşlarda sporun değerini çok iyi anlamışlardır. Çocuklarının güçlü olmasını temin için spora fevkalâde önem vermişlerdir. Her devirde, her Türk topluluğunda bu bariz ve canlı vasfı bulabilmekteyiz.¹²⁸

Türklerin hareketli hayatlarını sürdürdüğü Müslümanlık öncesi dönemlerde, Asya bozkırlarında yaşadıkları güçlü hayat tarzı, Türk toplumunda kahramanlık ve cengâverlik geleneğinin yerleşmesinde de etkili olmuştur. Türkler spora daha çok vakit ayırarak, kahramanlık yani Alplik geleneğini devam ettirmişlerdir. Eski Türklerde spor; Hun, Göktürk, Harzemşahlar, Samanoğulları, Selçuklular, Osmanlı İmparatorluğu ve diğer Türk devletlerinde büyük aşamalar kaydederek yapılmıştır. Bu sporlar kısaca şöyledir: “ Güreş, avcılık, atıcılık, binicilik, kılıç, okçuluk, yaya koşuları, atlama, siklet kaldırma ve lobut atma, gürz ve topuz kullanmak, cirit, çöğen (polo), gökbörü, tepük (futbol), tomak, kayak, matrak” gibi sporları Türkler ananevi ve yarışma şeklinde eskiden beri severek yapmışlardır. Güreş, binicilik, cirit ve okçuluk gibi sporlar daha sonraki yıllarda çok gelişerek ata sporuna dönüşmüşlerdir.¹²⁹

İslamiyet öncesi geleneksel Türk sporu, Müslümanlık ile de devam ettirilmiştir. Karahanlılar, Gazneliler, Selçuklular, Oğuzlar ve Osmanlı Devleti gibi Müslüman Türk devletlerinin gelişmesinde spor etkili olmuştur. Büyük Selçuklu Devleti, M. S. 9. yy. ‘da SELÇUK BEY tarafından kurulmuş ve Türkler tekrar tarih sahnesine çok güçlü bir şekilde çıkmışlardır. Sahip oldukları askeri güçleri, çok iyi kılıç kullanmaları, ok atma, gürz savurma ve ata binme talimlerini tam olarak almış askerlerden oluşmuştur. Büyük Selçuklu Devleti, tarih içerisinde spor alanındaki ilk teşkilatlanmanın görüldüğü Türk Devletidir. Anadolu’da kurulan AHİ teşkilatı bünyesinde günümüz spor kulüplerinin görevini yürüten Tekke’ler medreselerin yanında kurulmuş ve çalışmalarını buralarda sürdürmüşlerdir. Spor, okullara girmiş, hatta imarethanelerde (Hastahaneler) bile sporlar, cirit, çevgen

¹²⁷ AFYON, TUNÇ, *Beden Eğitimi ve Spor Tarihi*, s. 51.

¹²⁸ GÜVEN, Özbay, *Türklerde Spor Kültürü*, Ankara, Atatürk Kültür Merkezi Yayınlar- sayı:57, 1992, s. 2.

¹²⁹ GÜVEN, *Türklerde Spor Kültürü*, s. 1-2.

(POLO), yaya koşuları Selçukluların uğraştıkları sporların başında geliyordu. Ok atmak ve binicilikte çok başarılıydılar.¹³⁰

Anadolu Selçuklu devletinde ise sporöyle bir hale gelmiştir ki, kuralları önceden tespit edilen spor hareketlerinin yarışma yerleri yapılmıştır. Bölgeler arası yarışmalar buralarda düzenlenmiştir. I. Alaeddin Keykubat ülkenin büyük merkezlerinde çöğen oyunlarının oynanabileceği alanlar düzenlemiştir. Bunlardan en büyüğü ve her sene yarışmaların düzenlendiği Alanya'daki çöğen alanlarıdır.¹³¹ Önceleri çöğen, sınırsız bir alanda oynanırken; oyunun belli bir alan içinde oynanması kuralı getirilmiş, oyun alanından çıkan oyuncu takımına ceza aldırma kuralı konmuştur. Ayrıca bu devirde avcılık sporu oldukça yaygındı. Güreşin ise halk arasında olduğu kadar, askerler arasında da yaygın olduğunu görüyoruz. Devlet işlerinden arta kalan zamanlarında kırlarda, karakucak güreşleri yapan askerler, sporu savaş antrenmanı olarak yapıyorlardı. Diğer Türk devletlerinde olduğu gibi Osmanlı Devleti'nde de geleneksel Türk sporları örf-adet gereğince oynana gelmiştir.¹³²

I. Güreş

“Güreş tutmak” Türk kültürü içerisinde yer alan askerlik, evlilik gibi adetler ile bahar mevsiminin içinde var olan şenliklerin ayrılmaz bir parçasıdır. Türk toplumundaki bu etkinlikler, topluluk içindeki erkeklere; güçlerini, zekâsını, dayanıklılığını göstermek için istediği fırsatları sunmaktadır.¹³³ Atlı göçebe bir medeniyet olan Türk ulusu, köklü bir güreş geçmişine sahiptir.¹³⁴ Geniş bir coğrafyaya egemenliği yayılan Türkler'de güreş; karakucak güreşi, aba güreşi, Kırım Türk güreşi (Tatar Güreşi), şalvar güreşi ve yağlı güreş şeklinde çeşitlilik göstermiştir.¹³⁵

“Dede Korkut destanının muhtelif bölümlerinde, güreşin her türünden bahsedilmektedir. Güreşin, dünyaya yayılışının da Orta Asya'dan olduğundan bahsedilir. Ünlü tarih yazarı HAROLD LAMP, Cengiz Han adlı eserinde Türklerden “Bu ülkede ata binmeyene ve güreş tutmayana kız vermezlerdi” diye söz eder. Selçuklular döneminde, devlet tarafından tutturulan şerr'i sicil defterlerinde de Konya'da güreşçiler mahallesinin

¹³⁰ AFYON, TUNÇ, *Beden Eğitimi ve Spor Tarihi*, s. 55.

¹³¹ İŞCAN, *Türklerde Spor*, s. 45. ‘den naklen “ HALICI, Feyzi, Geleneksel Türk Sporları Semineri, “*Halk Edebiyatında At*”.

¹³² İŞCAN, *Türklerde Spor*, s. 45-46.

¹³³ Çevik, D. ,Pehlivan, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2011, s. 26.

¹³⁴ ÖZDEMİR, Murat, “TÜRK KÜLTÜRÜNDE PEHLİVANLIK KAVRAMI”, *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, c. 5, sayı 12, Yıl 2018, s. 559.

¹³⁵ AFYON, TUNÇ, *Beden Eğitimi ve Spor Tarihi*, s. 58.

olduğundan ve güreşçiler tekkesinin varlığından bahsedilir.”¹³⁶Güreş, Türk toplumunun günlük yaşantısında önemli bir yeri olan aktivitedir. Nitekim güreş için her yıl düzenlenen yarışmalardan en önemlisi Kırkpınar’dır. Kırkpınar, Türk spor tarihinde bir şeref anıtıdır. Başlangıcı ise Türk akıncılarının sallarla Anadolu’dan Rumeli’ye geçip Balkanlar üzerinden Avrupa içlerine girmeye başladıkları günlerle yaşıttır. Rumeli’ye geçişi simgeleyen Kırkpınar güreşleri günümüzde de oynanarak bu kutlu olay yaşatılmaktadır.¹³⁷

Güreş oyununun yaşatılması adına günümüz spor kulüpleri işlevi gören spor tekkeleri, pehlivanların barınacağı, idman yapabileceği yerlerdir. Bursa’nın fethi ile Osmanlı’da ilk güreşçi tekkesi yapılmıştır. Aynı durum Edirne’nin fethi ile de geçerli olup büyük bir güreşçi tekkesi inşa edilmiş ve vakıf statüsünde yapılan bu tekkelerde güreşçilere vakıflardan gelir de tahsis edilmiştir. Fatih Sultan Mehmet’in İstanbul’u fethetmesinden sonra güreş tekkelerinde önemli bir artış söz konusudur. Osmanlı Devleti’nde güreş tekkelerinin İstanbul’un yanında Mekke, Cidde, İskenderiye, Lazkiye, Şam, Maraş, Amasya, Tokat, Edirne, Ankara, Kütahya, Tire, Bergama, Manisa, Akhisar, Yenice, Üsküp, Gelibolu, Diyarbakır, Konya, Bursa, Balıkesir, Urfa, Halep, Bağdat ve Mısır gibi şehirlerde de kurulduğu bilinmektedir.¹³⁸

Osmanlı Devleti’nde popüler olan güreş, düğünlerde, merasimlerde, yeniçerilerin taliminde ve sarayda “Huzur Güreşleri” adıyla yapılmıştır. Osmanlı padişahlarının, sporu, sporcuyu sevdikleri ve ayrıca padişahların da spor yaptıkları bilinmektedir. Böyle bir spor kültürü içinde büyüyen Osmanlı padişahları, güreşe ve güreşçilere karşı ayrı bir sevgi ve saygı duyarlardı. Bu ilgilerini kanıtlamak için de her fırsatta onları rütbe, nişan ve para vererek ödüllendirdi.¹³⁹

Padişahlar tarafından destek gören ve himaye edilen pehlivanlar, sarayda III. Selim’den itibaren “Huzur Güreşleri” oynamaya başladı. Dönemin önde gelen pehlivanlarının kendilerini gösterebileceği bir yer niteliğinde olan huzur güreşlerinin birtakım töreleri vardı. “Huzura çıkan bir pehlivan kesinlikle padişahın yüzüne bakmazdı. Güreş tutarken de padişaha arkasını asla dönemeyeceği gibi rakibinin dönmesine de

¹³⁶ Aynı yer.

¹³⁷ ATABEYOĞLU, Cem, *1453-1991 Türk Spor Tarihi Ansiklopedisi*, İstanbul, Fotospor yayınları, 1991, s. 5.

¹³⁸ GÖLBAŞI, Haydar, “*Osmanlı Devleti’nde Spor Teekkeleri*”, *İğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı no. 15, Temmuz/2018, s. 49-50.’den naklen ÇUMRALIĞİL, B. , *Osmanlı Devleti’nin Kuruluşunun 700. Yılı Münasebetiyle “OSMANLIDA SPOR” Sempozyumu*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, s. 338.

¹³⁹ KAHRAMAN, ÂTIF, *Osmanlı Devleti’nde Spor*, Ankara, T. C. Kültür Bakanlığı Yayınları, I. Baskı, 1995, s. 126.

müsaade etmezdi. Huzur'da en büyük kabahat padişaha arka dönmektir. Ayrıca “HuzurGüreşi'nde pehlivanların naralanmaları da kesinlikle yasaktı.”¹⁴⁰

“Huzur Güreşleri'nin, güreşe olan merakıyla tanınan III. Selim zamanında başladığı bilinmektedir. Padişahın büyük takdirine mahzar olan, devrinin ünlü pehlivanı Ahıskalı Mahmud'un uzun bir süre sarayda III. Selim'in himayesinde kaldığı bilinmektedir. Bu ünlü pehlivanın daha sonra II. Mahmud zamanında da sarayda kaldığı ve “Huzur Güreşleri'ni sürdürdüğü görülmüştü. Padişahların güreşçileri himaye etmesi ve saraya alması ile birlikte önemli güreşçiler yetişmiştir. Ahıskalı Mahmud, Suhteoğlu Mehmet o dönemde yetişmiş önemli pehlivanlardır. Güreşçileri himaye eden diğer bir padişah ise Abdülaziz'dir. Sultan Abdülaziz döneminde huzur güreşleri devam etmiştir ve o dönemin önemli güreşçisi hiç şüphesiz Kel Aliço'dur. 26 yıl Kırkpınar yağlı güreşlerinde başpehlivanlığı elinde bulundurmıştır.”¹⁴¹

Sultan Abdülaziz'in vefatı ile tahta geçen V. Murat ve II. Abdülhamid Huzur Güreşleri'ne ve pehlivanları himaye etme geleneğine son vermiştir. Bu tarihten itibaren Türk pehlivanları maddi sıkıntılar çekmeye başlamış ve bu maddi sıkıntıları aşmak adına 1895 tarihinden itibaren yurt dışına giderek hem para kazanmışlar hem de Türklerin güreşteki üstünlüğünü bütün dünyaya göstermişlerdir. II. Abdülhamid'in tahta geçmesi ile son bulan Huzur Güreşleri, Abdülaziz'in ölümünde bir güreşçinin rol oynaması nedeniyle Sultanı, güreşçilere karşı ön yargıya itmiş, Adalı Halil, Kurt Dereli Hasan, Koca Yusuf gibi kırk pınarda şampiyon olan pehlivanlar parasız kalarak yurt dışına gitmiş ve Türklerin güreşte mahir olduklarını tüm dünyaya göstermişlerdir. 1895-1908 yılları Türk güreşçilerinin yurt dışında başarı gösterdikleri dönem olmuştur. II. Meşrutiyet sonrası güreşçilerin, tekrar himaye edilmesine başlanarak, Türkler güreşe tekrar ilgi duymaya başlamıştır.”¹⁴²

II. Kılıç

Kılıç, Türkler tarafından kutsal sayılan bir savaş aleti olup demir ve onu eriten ateşin büyük bir ruhsal yönü olduğu kabul edilirdi. Demire büyük saygı gösteren Türkler, bu nedenle kılıca da saygı göstermişler, yeminlerini kılıç üzerinde yapmışlardır.”¹⁴³ Kılıç,

¹⁴⁰ ATABEYOĞLU, Cem, “Tanzimattan Cumhuriyete Spor”, Tanzimattan Cumhuriyete Ansiklopedisi, Ankara, İletişim Yayınları, c. 6, s. 1480-82.

¹⁴¹ Aynı yer.

¹⁴² ATABEYOĞLU, “Tanzimattan Cumhuriyete Spor”, s. 1481-83.

¹⁴³ Ayrıntı için bkz. ŞEN, Serkan, “Eski Türklerde Maden İşçiliğine Bir Bakış”, Modern Türklük Araştırmaları Dergisi, cilt 5, sayı 3, Eylül 2008, 162-172.

Türklerin tunç devrinden itibaren kullandıkları bir alet olup küçük yaştan itibaren çocuklara öğretilerek gençlik çağlarında kılıç kullanımında ustalaşması istenilmektedir. Kılıç kullanımı, ateşli silahların icadından önce asker tarafından öğrenilmesi zorunlu bir faaliyet olmanın yanı sıra eğlenmek amacıyla da insanlar kılıçla ilgili oyunlar oynamışlardır. Kılıçla oynanan oyunlardan olan matrak ise eskime benzer bir oyundur. Bu oyunda iki kişinin sağ ellerinde tahtadan kılıçlar ve diğer ellerinde yastık bulunmaktadır. Müsabıklar birbirlerinin kafalarına vurmaya çalışır ve başa ilk vuran kişi oyunu kazanır. Bu oyunun ustası olarak bilinen Matrakçı Nasuh, matrak ile ilgili bir kitapta kaleme almıştır. Kanuni Sultan Süleyman dönemine ait ordu talimleri ve savaş taktiklerini de içeren bu kitap yeniçerilerin kılıç kullanımında ustalaşması için hazırlanmıştır.¹⁴⁴

III. Okçuluk

“Ok ve yay ile yapılan spor olarak tanımlanan okçuluk, göçebe ve savaşçı bir yapıya sahip kültürlerde, avcılık, beslenme ve savaş sanatı olarak önemli bir paya sahip olmuştur. Dolayısıyla okçuluğu bir yaşam biçimi olarak benimseyen ve “Okçu Milletler” olarak betimlenen Türkler, kendilerine “Bozok” ve “Üçok” gibi ok ile ilişkili isimler vermişlerdir. Onlar; ok ile yayı, adalet ve hâkimiyet sembolü kabul etmiş, hatta “ yayı hakanlık, oku da hakana bağlılık” şeklinde anlamlandırmışlardır. Zaten Türklerin, doğum, evlilik ve ölüm gibi hayatın her alanında ok-yay kullandıkları ve ok kullanabilmenin, alplik/yiğitlik sembolü saydıkları ifade edilmektedir.”¹⁴⁵

Nitekim eski Türklerde okçuluk faaliyetleri çok önemli olup bulundukları yer ve yaşadıkları doğa koşullarının zorunluğuna alışmak ve çocuklarını da ona göre yetiştirmek gerektiğinden, kız ve erkek çocuklarını ok atma, avlama ve ata binme eğitimine tabi tutarlardı. Çocuklar çobanlık yaparken küçük yay ve oklarla kuş ve sığan avlamasını öğrenirler, yaşları ilerledikçe yay ve okları da ona göre geliştirilirdi. Büyüdükten sonra da daha ağır savaş araçlarını kullanma yeteneğine eriştikleri ve savaşa katılıp kendilerini gösterdikleri zaman toplumda yerlerini almış olurlardı.¹⁴⁶

¹⁴⁴ Ayrıntı için bkz. NASUH, Matrakçı, *Tuhfetü'lGuzat*, Yay. Haz., KARADENİZ, Ümran, Ankara, TTK yay., 2019.

¹⁴⁵ KÜÇÜK, M. Alparısan, “İslâm Öncesinden Sonrasına Türk Geleneğinde Bir Yaşam Stili:“Okçuluk””, *International Journal of CulturalandSocialStudies*, Volume 4 (Issue 1), 2018, s. 178.

¹⁴⁶ TAYGA, Yunus, *Türk Spor Tarihine Genel Bakış*, Ankara, T. C. Gençlik ve Spor Bakanlığı Müdürlüğü, 1. Baskı, 1990, s. 20. ‘den naklen “Deguignes, *Hunların, Türklerin, Moğolların ve daha sair Tatarların Tarih-i Umumi*, Çev. H. Ç. Yalçın, İstanbul, 1923. ” s. 21.

İlkbaharda açık havada yapılan ve dini anlam taşıyan bu sporla, erkekler kendilerini ispatlarlar. Ok atışının uzaklığı, tilki adımıyla ölçülürdü. Sonbaharda astrolojiye bağlı olarak üçüncü baharda kutlanan ateş bayramından hemen sonra da avcılığın başladığı ve gene aynı devrede ölülerini anma törenleri yapıldığı, bahar festivalinin bahar avcılığı şeklinde kutlandığı, kayın ağacına ok atıldığı belirtilmektedir. Türk İslam devletlerinde de önemli bir yeri olan okçuluk, halk, asker ve padişahın gözde sporlarından. Yay Türk örf-adetine göre önemli bir yere sahiptir. Yay üzerine yemin edildiği gibi yönetici sülaleden bir kişi de yay kırıışı ile öldürülmekteydi. Öte yandan Hunların bulmuş olduğu ateşli ok, ısıklı ok önemli stratejik oklardı.¹⁴⁷

Okçuluk, ateşli silahların icadından sonra sadece bir spor olarak yapıldı. Osmanlı padişahları güreş sporunda olduğu gibi “okçuluk” sporuyla ilgilenen kişileri de himaye ederek günümüz spor kulüpleri niteliği taşıyan okçu tekkeleri yaptırmış, okçulara vakıf ile geçimini sağlayacak paralar ihsan etmişlerdir. Okçuluk Tekkesinde okçuların çalışmaları program dahilinde yapılmıştır. Büyük yarışmalar düzenlenen bu tekkelerde, kemankeşlerin hazırlanması için okçular kampa alınır ve bu kamplarda yeme içme, barınma, çalışma, dinlenme ve uykularına dikkat edilirdi.¹⁴⁸

Okçulara sahip çıkan padişahların başında Fatih Sultan Mehmet gelmektedir. İstanbul’un fethi ile okçuların talimleri için “Ok Meydanı” mevkiini tahsis etmiş ve burada bir okçular tekkesi yaptırarak okçuların sadece bu spor ile meşgul olmaları sağlanmıştır. II. Bayezid zamanında Ok Meydanı’nın etrafı çevrilerek usulsüz bir şekilde buradan toprak çalınmasının önüne geçilmiştir.¹⁴⁹

Osmanlı padişahları diğer spor branşlarında olduğu gibi okçuluk sporu ile de ilgilenmişler ve okçuluğun gelişimi adına önemli adımlar atmıştır. Okçuluk, sancağa çıkma usulünün uygulandığı dönemde geleceğin Osmanlı padişahlarına öğretilmiştir. Fatih Sultan Mehmet, II. Bayezid, III. Murat, IV. Murad ve II. Mahmut bu konuda kendini geliştirmiş padişahlardır. II. Mahmut’un kabzesinin¹⁵⁰ olduğunu ve Osmanlı’nın gelmiş geçmiş en iyi 10 okçusu arasında olduğunu bilmekteyiz. Bu anlamda II. Mahmud devri, Ok Meydanı’nın en görkemli dönemlerinden birini oluşturmaktadır. Bu dönemde okçuluk sporuna gereken ilgi ve saygı fazlasıyla görülmüş ve bunun semereleri de fazlasıyla verilmişti. Türk

¹⁴⁷TAYGA, *Türk Spor Tarihine Genel Bakış*, s.21.

¹⁴⁸ GÖLBAŞI, “*Osmanlı Devleti’nde Spor Tekkeleri*”, s. 46.

¹⁴⁹ ATABEYOĞLU, *1453-1991 Türk Spor Tarihi Ansiklopedisi*, s. 5-6.

¹⁵⁰Kabze: Okçuluk lisansı.

okçuluğu daha sonraları bir duraklama ve zayıflama dönemine girmiştir. Bu, II. Abdülhamid döneminin sonlarına dek sürmüştü. Bu dönemden itibaren ateşli silahların etkisi ile okçuluk sporu yavaş yavaş toplum hafızasında oynanan bir spor olmaktan çıkmaya başlamıştır.¹⁵¹

IV. Avcılık

Türklerde avcılık, zorunlu bir ihtiyaç ve tutkudur. Yaşam ihtiyacını karşılamak amacıyla yapılan avcılık, aynı zamanda savaşa hazırlık amacı da güderdi. Türklerin av düzenlemeleri son derece görkemli olur ve süreklilik avları çok sayıda avcının katılması ile gerçekleştirilir, sonrasında da muhteşem şölenler düzenlenirdi.¹⁵² “Türkler, ok, mızrak, kement ve ağ ile yaptıkları avlanmaları yanında, evcilleştirdikleri yırtıcı av hayvanları vasıtası ile de avlanırlardı. Tazı, zağar, şahin, doğan ve sungur denilen hayvanları da avlanmalarında kullanırlardı. Ava kadınları da katılırdı. Türklerde çocuklarının da ilk defa katıldıkları av partilerine” ŞEYLAN” veya “CEŞN” denilirdi. Büyük ve çok kişinin katıldığı uzun süren avlarına “SİĞİR” adı verilirdi.”¹⁵³

Selçuklu Devleti Sultanı Melikşah döneminde, avcılığın büyük bir düzen kazanması için çaba gösterilmiştir. Melikşah’ın vurduğu her av hayvanı karşılığında bir altın sadaka verdiği kayıtlarda yer almaktadır. Osmanlı imparatorluğu döneminde, teşkilatlanmış bir müessese olup kendine ait geleneksel kuralları ve fermanlarla belirlenmiş kaideleri bulunmaktaydı. Av, aslında savaşta durumun tatbikatı sayılmaktadır. Bu yüzden Osmanlı padişahları ava çokça önem vermişlerdir. Şüphesiz av konusuna en ilgi gösteren Osmanlı padişahlarından IV. Mehmet “avcı” lakabı ile anılmaktadır. Ayrıca Yıldırım Bayezid, II. Murat, IV. Murat, II. Mustafa ve avcılık konusunda ustalaşan diğer Osmanlı padişahlarıdır. Osmanlı toplumu için de av kutsal bir ritüele sahipti.¹⁵⁴

V. Atlı Sporlar

Türk ile atın birbirini tamamlayan iki unsur sayıldığı hususu, IX. asrın meşhur İslâm müellifi Câhiz tarafından şöyle ifade edilmiştir: “Türk’ün silâhı, hayvanı, koşum takımları ile ilgili her şeyi yanında bulunur. Öyle at sürer ki onun dışındakiler geride kalır ve Türk, hızla koşan at üzerinde dört yana ok atar. Türk, atını kendisi terbiye eder, yetiştirir, adını söyleyince atı onu takip eder. Türk’ün ömrünün fazlası atı üzerinde

¹⁵¹ ATABEYOĞLU, “Tanzimattan Cumhuriyete Spor”, s.1503-05.

¹⁵² AFYON, TUNÇ, *Beden Eğitimi ve Spor Tarihi*, s. 64.

¹⁵³ Aynı yer.

¹⁵⁴ GÜVEN, *Türklerde Spor Kültürü*, s. 23.

geçer.Türk,hem çoban, hem seyis, hem cambaz, hem baytar, hem süvaridir. Hülâsa bir Türk, başlı başına bir millettir.”¹⁵⁵

Eski Türkler’ce gökten indiği kabul edilerek âdeta kutsallaştırılmış olan at, çok kere törenle sahibinin yanına veya hususi mezarlara gömülmüş, bir nevi matem alâmeti olmak üzere veya binicisinin savaşta ölümü halinde kabrine konmak için kuyrukları kesilmiştir. Ayrıca at yarışları, at güreşleri, bozkırların ünlü ilkbahar ve güz bayramlarında tertiplenen atlı top oyunları, cirit ve diğer atlı sporlar, sık sık hakanların ve daha sonra Hârizm’de, İran’da, Anadolu’da, Mısır’da sultanların da katıldığı çevgân ve küre oyunları gibi halk tarafından çok sevilen eğlenceler tertiplenmiştir.¹⁵⁶

Bu oyunlardan olan çevgen (polo), sınırlı bir alan içerisinde at üzerinde yer alan oyuncuların ucu kıvrık olan ve çevgan denilen sopalar ile, GİY denilen topu rakip kale içine atmak esasını taşıyan bir oyundur. Rakibin atına çarpmamak, vurmamak ve önünü kesmemek oyunun kuralları arasındadır. Kaleye atılan her top bir sayı kazandırır. Belirlenen zaman içinde beraberlik söz konusu olursa, ÖÇEŞME denilen üçüncü bir oyun oynanır. Günümüzdeki POLO oyunun esasıdır.¹⁵⁷

Cirit oyunu ise Türklerin en eski oyunlarından bir tanesidir. Amacı, beden eğitimi olması yanında atların savaşa hazır halde tutulması ve savaş eğitimidir. Sınırlı bir alan içinde sayısı 5-20 arasında değişen takımlardan oluşan atlı oyuncularla oynanır. İki takım oyun alanında karşılıklı olarak atları ile dururlar. Oyun, elinde cirit bulunan bir oyuncunun rakip atlılardan birisinin önüne ciriti fırlatmasıyla başlar. Ciritin atıldığı oyuncu yerden atılan ciriti alır ve atan oyuncu belirlenen alana ulaşmadan cirit ile onun sırtına, omzuna ya da atının sağrısına elindeki cirit ile vurmaya çalışır. Bu arada arkadaşları da yardımcı olmaya çalışırlar.¹⁵⁸

Gökbörü de Türklerin dini amaçlı ve geleneksel oyunlarından bir tanesidir. Atlı iki grup sınırlı alanda karşılıklı atları üzerinde dururlar. Alanın tam ortasına içi boşaltılarak bırakılmış olan oğlağın, bir işaretle oradan alınıp bacaklarının arasında kaçırılması ve belirlenen alana taşınması esasına dayanan bir oyundur. Oyun alanında arkadaşlarının yardımı da söz konusudur. Gene oyunun asıl amacı, at üzerindeki maharetlerin

¹⁵⁵ KAFESOĞLU, İbrahim, “At” maddesi, Diyanet İslam Ansiklopedisi, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1991, 4. cilt, s. 32.

¹⁵⁶ Aynı yer.

¹⁵⁷ AFYON, TUNÇ, *Beden Eğitimi ve Spor Tarihi*, s. 61.

¹⁵⁸ Aynı yer.

geliştirilmesi ve savaşa hazırlıktır. Tepük oyunu da ilk Türk topluluklarından itibaren oynana gelen bir oyundur. Bu oyun futbol ile hemen hemen aynı prensiplere sahiptir. Bu oyunlar dışında at yarışları da Türklerin eğlenmek amacıyla yaptığı sporlardandır.¹⁵⁹

XX. yy.'ın sonuna kadar Türk devletlerinde icra edilen sporların başlıcaları açıklanmıştır. Bu sporlar avcı-göçebe toplumdan itibaren Türklerin savaşçı özelliklerini destekleyici nitelikte olmuş olup zamanla değişen dünya şartları, batılılaşma ve modernizasyon ile birlikte Türkler, Batı sporları ile tanışıp bu sporları hayatlarına taşımışlardır. Sporun sadece nefsi terbiye ve askeri idman özelliği taşımasının yanında spor, eğlenilen ve hoşça vakit geçirilen bir aktivite olma özelliği taşımaya başlamıştır. Profesyonel sporcular ortaya çıkarak, spor yapan kişiler yaptıkları işi meslek olarak edinmeye başlamış ve böylece modern anlamda ilk spor kulüplerinin ve liglerin temelleri atılmaya başlanmıştır.¹⁶⁰ Yakın Çağ'da Modern Türk sporunun gelişimi aşağıda incelenmiştir;

VI. Jimnastik

Jimnastik, vücudu çevikleştirmek ve güçlendirmek için yapılan alıştırmaların tümüne denir.¹⁶¹ Jimnastik sporu Osmanlı Devleti'ne 19. yy'ın sonlarında gelmiştir. 1868 yılında Mekteb-i Sultani'de Fransız hoca M. Curel tarafından ders olarak okutulmaya başlanan jimnastik, batıdan alınan ilk spordur. M. Curel'den sonra M. Moiroux isimli jimnastik hocası da Mekteb-i Sultani'de dersler vererek Osmanlı'da jimnastik sporunun gelişmesine katkı sağlamıştır. İlk Türk jimnastik hocası olan Ali Faik, 1889 yılında "Riyazet-i Bedeniye" isimli bir eser kaleme almıştır. Bu eser jimnastik ile ilgili yazılmış ilk Türkçe eserdir. Ali Faik Üstünidman'ın öğrencisi olan Selim Sırrı İsveç'te jimnastik eğitimi olarak uzun yıllar Türk gençliğine jimnastik hocalığı yapmıştır. O dönem jimnastik alanında yetişmiş bir diğer hoca ise Mazhar Kazancı'dır. Mazhar Hoca ile Selim Sırrı arasında İsveç usulü ile Alman usulü jimnastik türlerinin ülkede uygulanması hakkında tartışmalar olmuştur. Jimnastik alanında ki iki ekolün tartışılması Osmanlı Devleti'nde yeni faaliyet alanı bulmuş olan jimnastiğin aletli mi aletsiz mi yapılacağı hakkındadır. İdman Mecmuası'nda bu iki usulün tatbiki hakkındaki yazıları dergide yayınlamıştır. Jimnastik alanındaki önemli atılımlardan diğeri ise 1903 yılında Osmanlı Beşiktaş

¹⁵⁹ AFYON, TUNÇ, *Beden Eğitimi ve Spor Tarihi*, s. 62.

¹⁶⁰ Ayrıntı için bkz. ATABEYOĞLU, "Tanzimattan Cumhuriyete Spor", s.1474.

¹⁶¹ TDK, Güncel Türkçe Sözlük, Jimnastik kelimesi

Jimnastik Kulübü'nün kurulmasıdır. Böylece Osmanlı Devleti'nde jimnastik yerleşerek köklü bir geçmişe sahip olmuştur. Nitekim yukarıda isimlerini zikrettiğimiz Ali Faik Üstünidman, Selim Sırrı ve Mazhar Kazancı hocalar Türk sporuna ve jimnastiğine uzun yılları hizmet etmiştir.¹⁶²

VII. Futbol

“Topu, kafa veya ayak vuruşları ile karşı kaleye sokma kuralına dayanan ve on birer kişilik iki takım arasında oynanan top oyununa futbol denir.”¹⁶³ Osmanlı Devleti'nde futbol 1890 yılında İzmir'de ortaya çıkmıştır. İngiliz aileler tarafından Bornova'da oynanan bu spor, Türk ve Rum gençlerinin dikkatini çekmiş olup aralarında oynanmıştır. İzmir'den sonra İstanbul'a intikal eden futbol, Kadıköy, Moda, Kuş Dili semtlerinde popüler bir spor olmuştur. Fuad Hüsnü Bey 1901 senesinde Osmanlı'da ilk futbol kulübünü kurma yolunda önemli bir adım atmıştır. İngiliz ve Rumlarla anlaşarak siyah çoraplılar (Black Stocking) adıyla bir kulüp kurmuş ve istibdat yasaklarına yakalanmamak için İngiliz kılığına girerek Bobby adını almıştır. İlk maçından sonra foyası ortaya çıkan Moda ve Kuş Dili Gençleri ile Fuad Hüsnü hafiyelerin baskısına maruz kalmıştır.¹⁶⁴

Fuad Hüsnü Bey'den sonra yabancıların kurmuş olduğu Kadıköy, Moda, ElipKulüb ve İmogene Futbol Kulüpleri (İngiliz sefaretinin gemisinin oyuncularından oluşan bir kulüp) kurularak takım sayısı 4'e çıkmıştır. Böylece ilk ligde bu kulüplerden meydana gelmiştir. Fakat bu kulüpler millibir özellik göstermediğinden uzun yıllar yaşayamamışlardır.¹⁶⁵

Türk Futbolunun ilk milli takımı ise 1905 yılında Mekteb-i Sultani öğrencileri tarafından kurulan Galatasaray Futbolu Kulübü olmuştur. Bu kulüp, mektep öğrencilerinden meydana gelmekteydi ve kurucuları 5. Sınıf öğrencileri olan Ali Sami, Asım Tevfik, Emin Bülent, Bekir, Celal, Tahsin, Nahid, Cevdet ve Abidin Daver'di. Galatasaray ile birlikte Türk futbolu ilk tohumlarını dikmeye başladı. Takımın ilk renkleri kırmızı-beyazdı. Bu renklerin hafiyelerin dikkatlerini üstlerine çekeceğinden sarı-siyaha daha sonra da sarı-kırmızıya çevirmişlerdir. II. Abdulhamid, Mekteb-i Sultani'de çıkan bu

¹⁶² ATABEYOĞLU, “Tanzimattan Cumhuriyete Spor”, s. 1506-07.

¹⁶³ TDK, Güncel Türkçe Sözlük, Futbol kelimesi

¹⁶⁴ ATABEYOĞLU, “Tanzimattan Cumhuriyete Spor”, s. 1490-91.

¹⁶⁵ Aynı yer.

takımla birlikte futbola ve spora karşı yıldızı barışarak, sporun üzerindeki baskıları azaltmıştır. Bu sayede futbola ilgi artarak çığ gibi büyümeye başlamıştır.¹⁶⁶

Galatasaray'dan sonra ise Türk futbol tarihinin en köklü kulüplerinden biri olan Fenerbahçe, 1907 senesinde Fenerbahçe burnundaki feneri kendilerine amblem olarak seçerek Kadıköy'de kurulmuştur. Kurucuları Nurizade Ziya, Ayetullah ve Bahriyeli Necib'tir. Gençlerin ilgisini çeken kulübün ana unsurunu Saint Joseph Fransız Frerler Mektebi öğrencileri teşkil etmekteydi. Daha sonraları Kadıköy Futbol Kulübü ile birleşerek kulüp büyümüştür. Böylece ilk kulüpler ve ligler ortaya çıkarak Türk futbolunun temelleri atılmıştır.¹⁶⁷

VIII. İzcilik

“Gençleri ruh ve bedence sağlam ve yararlı bir biçimde yetiştirmeyi amaçlayan dünya çapındaki spor ve eğitim örgütüne “keşşafılık“ya da diğer adıyla “izcilik” denir.¹⁶⁸ Osmanlı Devleti'ne diğer spor branşları gibi batıdan gelen bir spor olan izciliğin spor olup olmadığı tartışmalı bir konu olsa da XX. yy. başlarında İngiltere ve Almanya örnek alınarak izcilik, Osmanlı Devleti'nde teşkilatlanmıştır. İzcilikte küçük yaştan itibaren doğa şartlarına uyum sağlama, çalışkan, vatanını seven, namuslu bir birey olmak öğütlenmiştir. Ayrıca izcilikle neslin ıslahı, askerlikten önce disiplin içerisinde çalışan kişiler yetiştirmek, bu sayede asker olarak orduya katılan bireyin daha donanımlı olmasını sağlamak ve izcilikte edindiği bilgilerle askerlikte kendisine verilen görevi eksiksiz bir şekilde yerine getirmek amaçlanmaktadır. Osmanlı Devleti'nde bu faydaları nedeniyle izcilik 1913 yıllarında teşkilatlanmaya başlamış olup Uluslararası İzcilik Cemiyeti Başkanı Mösyö Parfit ile Başbuğ Enver Paşa teşkilatın başında olmuştur.¹⁶⁹

IX. Boks

“Boks, belirli kurallara uyularak yapılan yumruk dövüşü, yumruk oyunudur.”¹⁷⁰ Boks sporu, incelediğimiz dönem itibarıyla henüz Osmanlı Devleti'nde amatörlük dönemindedir. Mecmuanın “ Garb'de İdman” isimli bölümü dünyadaki önemli boks

¹⁶⁶ ATABEYOĞLU, “Tanzimattan Cumhuriyete Spor”, s. 1491-92.

¹⁶⁷ Aynı yer.

¹⁶⁸ TDK, Güncel Türkçe Sözlük, İzcilik kelimesi

¹⁶⁹ İdman Mecmuası, 29. Sayı, 21 Nisan 1330 (4 Mayıs 1914), s. 450.

¹⁷⁰ TDK, Güncel Türkçe Sözlük, Boks kelimesi

haberleri ve yazıları yayınlanmıştır. Osmanlı’ da boks bildiğimiz üzere mütareke yıllarında 1919’da profesyonel anlamda gelişmiştir.¹⁷¹

X. Tayyarecilik

İlk uçak 1903 yılında Orville ve Wilbur Wright kardeşler tarafından icat edilmiştir. Bu uçak, havada 12 saniye kalmış ve 120 metre mesafe uçarak hasarsız bir şekilde iniş yapmıştır.¹⁷² İlk prototip ile başlayan uçak macerasında önemli adımlar atılmış ve günümüz yapısını almıştır. İlk defa Trablusgarp savaşında kullanılan uçak, Osmanlı Devleti içinde askeri bir uzmanlık olarak kendini göstermiş olup teknik ve pilotaj eğitimi için öğrenciler Avrupa’ya gönderilmiştir. Osmanlı Devleti’nin iki önemli pilotu, Fethi ve Sadık Beyler hakkında çalışmamızın değerlendirme kısmında detaylı bilgi verilmiştir¹⁷³.

XI. Atletizm ve Olimpiyat

“Atletizm; beden gücünü, çevikliği, yetenekleri geliştirmeye yarayan koşu, atlama, ağırlık kaldırma, atma vb. tek başına yapılan bireysel sporların genel adıdır.”¹⁷⁴ Modern anlamda bu sporlar Osmanlı Devleti’nde 19. yy.’da ortaya çıkmıştır. Eski Türk sporlarında da atletizme benzeyen oyunlar bulunmaktadır. 1868 yılından 1872 yılına kadar Mekteb-i Sultani hocalığını yapmış olan M. Curel’in, okulda basit atletizm oyunları icra ettirdiği bilinmektedir. M. Curel’den önce 1863’te açılan Robert College’de Türkiye’de atletimizin oynandığı ilk merkezlerdendir. Bu iki okul arasında başlayan atletizm faaliyetleri Rumlar arasında da ilgi ile takip edilmiş olup “Kurtuluş” anlamına gelen Tatavla jimnastik kulübünü kurmuşlardır.¹⁷⁵

İstibdat dönemi siyasi, hukuki, basın, sosyal ve spor alanında yasakların olduğu bir dönem olup bu yasaklar başkent İstanbul’da tamamen uygulanırken merkezden taşraya doğru etkisini kaybetmektedir. Bu açıdan İzmir ve Selanik, sporun ve atletizmin geliştiği önemli merkezler olmuştur. O dönemde bu şehirlerdeki Rum nüfusunun olması da etkili olmuş olup nitekim atletizm sporları kadim Yunanlardan beri Rumların oynadığı sporlar olması da etkili olmuştur.¹⁷⁶ İzmir ve Selanik dışında İstanbul’da da azınlıklara ait Tatavla kulüplerinden yetişmiş olan KostantinDevecis ile Celepoğlu 1906 Atina’da düzenlenen 10.

¹⁷¹ ATABEYOĞLU, “Tanzimattan Cumhuriyete Spor”, s. 1510.

¹⁷² <http://merkurilet.com/blog/ucagin-icadi/>

¹⁷³ TAŞKIRAN, İzzet, “Türk Havacılığının İlk Şehitleri”, İstanbul, 2018, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/turk-havaciliginin-ilk-sehitleri/1144542>

¹⁷⁴ TDK, Güncel Türkçe Sözlük, Atletizm kelimesi

¹⁷⁵ ATABEYOĞLU, “Tanzimattan Cumhuriyete Spor”, s. 1501-02.

¹⁷⁶ Aynı yer.

Yıl Olimpiyatlarına katılmışlardır. Fakat fazla bir varlık gösterememişlerdir.¹⁷⁷ II. Meşrutiyetin ilanı ile birlikte spordaki yasaklar ve baskılarda son bularak spor alanında özgürlükçü ve önemli gelişmelerin olduğu bir döneme girilmiştir. Böylece Galatasaray, Fenerbahçe ve Beşiktaş kulüpleri atletizm dalında sporcu yetiştirmeye başlamışlardır. Bu dönemin önemli sporcuları, Galatasaray'dan Celal İbrahim, Sabri Mahir, Şair Kazım ve Anadolu Kulübü'nden Burhan Felek'tir.¹⁷⁸

1908 yılından sonra Osmanlı toplumu Olimpiyat konusu ile de ilgilenererek, Selim Sırrı Tarcan tarafından olimpiyatlarla ilgili iş ve işlemleri yürütmek amacıyla Milli Olimpiyat Cemiyetini kurmuştur. Olimpiyata katılan kişileri belirleyen ve çeşitli duyuruları yapan cemiyet 1912 Stokholm olimpiyatlarına MıgırMıgıryan ve VahramPapazyan'ı göndermiştir. Bu sporcular fazla bir varlık gösterememişlerdir; fakat olimpiyatlarda Osmanlı'yı temsil eden ilk sporcular olma şerefine sahip olmuşlardır.¹⁷⁹

Mecmuamız, 1916 yılında gerçekleşmesi planlanan fakat I. Dünya savaşı nedeniyle gerçekleşmeyen Berlin olimpiyatlarına hazırlanan sporcuları müsabakalar hakkında bilgilendirmişler ve çeşitli yazılar kaleme almışlardır.¹⁸⁰

XII. Bisiklet

“Bisiklet, tekerlekleri pedal aracılığıyla ayakla döndürülen binek aracıdır.”¹⁸¹ Osmanlı Devleti'nde bisiklet yarışları ile ilgili ilk çalışmalar Selanik'te başlamıştır. Selanik'ten sonra İstanbul'un Tepebaşı semtinde II. Meşrutiyetten önceki yıllarda bisiklet acentaları tarafından bisiklet markasını tanıtmak amacıyla güden yarışlar yapılmıştır. II. Meşrutiyet ile birlikte bisiklet yarışlarına ilgi artmıştır. 1910'ların başarılı bisiklet yarışçıları Fenerbahçe Kulübü'nden Vecdi ve Şinasi Beyler ile Alber Efendi'dir. Bu dönemde yapılan yarışlarda bu üç yarışmacının ilk sıraları aldığı bilinmektedir.¹⁸²

XIII. Hokey

“Bir ucu kıvrık sopalarla çayır veya buz üzerinde iki takım arasında oynanılan top oyununa hokey denir.”¹⁸³ Osmanlı 'da 1907 yıllarında hokey sporu ortaya çıkmıştır. Bu oyunlar Beyoğlu'ndaki SkatingPalace'de oynanırdı. Osmanlı' da tam manasıyla gelişen

¹⁷⁷ ATABEYOĞLU, “Tanzimattan Cumhuriyete Spor”, s. 1507.

¹⁷⁸ Aynı yer.

¹⁷⁹ Aynı yer.

¹⁸⁰ İdman Mecmuası, 8-9. Sayı 5 Teşrin-i Evvel 1329 (28 Ekim 1913) , s. 136.

¹⁸¹ TDK, Güncel Türkçe Sözlük, Bisiklet kelimesi

¹⁸² ATABEYOĞLU, “Tanzimattan Cumhuriyete Spor”, s. 1508-1509.

¹⁸³ TDK, Güncel Türkçe Sözlük, Hokey kelimesi

hokey ise çim hokeyidir. 1914’te 6 hokey takımı mevcuttu. Bu takımlar bir lig oluşturmış olup bu takımlar Fenerbahçe, Galatasaray, Altınordu, Beşiktaş, Gürbüzler ve İdman Yurdu Kulüpleridir. Çimende oynanan bu spordaki oyuncular hem futbol hem de hokey oynamışlardır.¹⁸⁴

¹⁸⁴ ATABEYOĞLU, “Tanzimattan Cumhuriyete Spor”, s. 1514.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İDMAN MECMUASINDAKİ SPOR DALLARI İLE İLGİLİ YAZILARIN ÖZETLERİ

Bu bölüm transkripsiyondaki farklı spor branşlarındaki yazılara ulaşmayı kolaylaştırmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu bölümde yazıların spor dallarına göre tasnifi yapıp özetleri verilmiştir. Örnek olarak, “Jimnastik ile ilgili 1. sayı 6. Sayfadaki “.....” yazısından özet olarak jimnastiğin öneminden bahsetmektedir.” şeklinde açıklanmıştır. Kapsamlı bir çalışma olan İdman Mecmuası’nın transkripsiyonu ve değerlendirmesinin içeriğine bu sayede daha iyi bir şekilde ulaşılabileceğini düşünmekteyiz.

I. Jimnastik

“İsveç Jimnastikleri” isimli makale 2. Sayı 30-31. sayfa aralığındadır. Bu makalede İsveç usulü jimnastiğin önemi, fiziki gereklilikleri ve “terbiyevi jimnastiklerin tasnifi” konuları anlatılmıştır. [İdman Mecmuası, 2. sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 30-31.]

“Jimnastik ve Spor” başlığı altındaki yazı jimnastiğin “bir spor oyunu mu yoksa sporun tam kendisi mi ?” olduğu hakkındadır. M. Sami Bey tarafından yazılmıştır. M. Sami Bey, jimnastiğin bir spor olduğunu, oyun olmadığını savunmuştur. [2. sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 31-32.]

Derginin 3. Sayısında “Jimnastik ve Spor” tartışması devam etmektedir. M. Sami’yi, Jimnastik Muallimi A. Seyfi eleştirip, karşı yazı yazmıştır. Bu yazı 3. sayı 43-46. Arasındadır. A. Seyfi, jimnastiğin diğer spor branşları gibi çeviklik, kuvvet ve cesaretlendirici etkisi olduğunu, diğer spor branşlarından farkının olmadığını savunur. [3. sayı, 15 Haziran 1329 (28 Haziran 1913), s. 43-46.]

Mecmuanın 1. sayısından itibaren yazılmaya başlanan “İsveç Jimnastikleri” 4. sayıda devam etmiştir. “Terbiyevi Jimnastikler ve Tasnifi” konuları okuyucuya

anlatılmıştır. “Jimnastik ve Spor” başlığı altında Türklerin, iktisad ve ictimaiyat konularında nasıl geri kalmışsa sporda da aynı şekilde geri kaldığını ve Türk gençliğinin vaktini, tarlada, gazinoda, kahvehanede domino taşı düzerek geçirdiğini anlatan ve bu durumdan yakınan bir yazıdır. Bu yazıyı M. Sami kaleme almıştır.[4. sayı, 1 Temmuz 1329 (14 Temmuz 1913), s. 62-63.]

“Jimnastik ve Spor İçin” isimli makale Osmanlı Devleti’ndeki Alman Jimnastik Usulü tatbikinin yanlış olduğunu ve bu alanda yanlış hareketler yapıldığını anlatmaktadır. H. Seyfi tarafından yazılan makalede Selim Sırrı’nın o dönemde savunduğu İsveç jimnastik usulünün tatbikinin gerekli olduğu savunmaktadır.[4. sayı, 4 Temmuz 1329 (14 Temmuz 1913), s. 67-68.]

“İsveç Jimnastikleri” yazısı hazır ol, rahat gibi spora ait duruşlar yer almakta ve İsveç usulü ile ilgili talimler anlatılmaktadır.[5. sayı, 1 Ağustos 1329 (27 Temmuz 1913), s. 75-78.]

“Jimnastik ve Spor” başlıklı yazıda Alman jimnastiği üzerinde durulup, beden ve kasların temel çalışma prensibi anlatılmıştır. Doktor Tesisiye’ nin spor ile ilgili görüşleri ve bilgilendirici açıklamaları bu makalede verilmiştir.[5. sayı, 1 Ağustos 1329 (27 Temmuz 1913), s. 83-87.]

“Kadın Jimnastikleri” makalesi kadınlarında spor yapması gerektiğini Muallim A. Seyfi savunmuş ve mecmuayı kadınların da talep ettiğini öğrenerek kadınlar için nefes egzersizleri ve esneme egzersizlerini resimlerle göstererek açıklama yapmıştır. Korsenin zararları üzerinde durarak kadınların korse kullanmasını zararlı bulmuştur. [19. sayı, 23 Kanun-i Sani (5 Şubat 1914), s. 287-291.]

Yazarımız Muallim A. Seyfi 21. Sayıda “Kadın Jimnastikleri” yazısına devam ederek evde yapılabilecek boyun hareketlerini ve kol hareketlerinin göstermiştir. Bu sayede evdeki kadınların daha sağlıklı olacağını savunmuştur. Yine bu hareketleri resimlerle açıklamıştır.[21. sayı, 6 Şubat 1329 (19 Şubat 1914), s. 321-325.]

“ Jimnastik Yapıyor Muyuz?...” isimli makale her kesimin jimnastik sporunu yapması gerektiğini, boş şeylere çok fazla vakit ayırıp, konu spor olunca insanların bahaneler üreterek spor yapmadığını açıklayıp insanları spora teşvik eden bir makale kaleme almıştır.[24. sayı, 6 Mart 1330 (19 Mart 1914), s. 365-366.]

26. sayıda resim bulamama sıkıntısından dolayı “ Kadın Jimnastikleri” makalesinin yayınlanmasının ertelendiğini Avrupa’dan takip getirtilerek konuyla ilgili yazı kaleme alınacağını mecmua tarafından okuyuculara bildirmiştir. Fakat bu sayıdan itibaren jimnastik sporu üzerinde durulmamıştır.[26. sayı, 25 Mart 1330 (7 Nisan 1914), s.]

II. Futbol

1. sayı da “Galatasaray Kulübü’nün Tarihçesi” verilmiştir. [1. sayı, 15 Mayıs 1329 (28 Mayıs 1913), s. 9-11.]

“İdman Havadisleri” bölümünde “İzmirliler Geliyor” yazısı, İstanbul’a gelen İzmirli futbolcular ile Galatasaray ve İstanbullu topçulardan mürekkep bir futbol maçının ön bilgilendirmesini içeriyor. [1. sayı, 15 Mayıs 1329 (28 Mayıs 1913), s. 11-13.]

“Geçen Gün ki Müsabaka”da Galatasaray ile Fenerbahçe” arasındaki müsabaka anlatılmış ve müsabakaya ait fotoğraflar basılmıştır. [İdman Mecmuası, 1. sayı, 15 Mayıs 1329 (28 Mayıs 1913), s. 15.]

“Galatasaray Kulübü Heyet-i İdaresi” başlığında Galatasaray Kulübü’nün fotoğraflarını yayınlamıştır. [2. sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 21.]
2. Sayıda Galatasaray Kulübü’nün 1913 senesi kadar aldığı kupalar verilmiştir. [2. sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 21.]

2. Sayıda Galatasaray Kulübü’nün başlangıcından itibaren oynadığı futbol müsabakaları ve sonuçları verilmiştir. [2. sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 21.]

2. sayıda “Futbol Müsabakası” başlığı altında Makabi Cemiyeti ve Galatasaray kulüpleri arasında oynanan karşılaşma anlatılmıştır. Makabi Futbol cemiyeti Musevilerin oluşturduğu bir kulüptür. [2. sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 21.]

“ Bütün İdmanlılara Açık Mektub” adlı yazı Türkçe bir spor dili oluşturulması gerektiğini ve hem futbol hem de diğer oyunlar ile ilgili tüm sportmenlerin katkıda bulunmasını istemektedir. [3. sayı, 15 Haziran 1329 (28 Haziran 1913), s. 37-39.] 3. Sayı da “Fenerbahçe Kulübü’nün Tarihçesi” anlatılmıştır. Bu yazı Mehmed Nasuhi tarafından kaleme alınmıştır. [3. sayı, 15 Haziran 1329 (28 Haziran 1913), s. 46-47.]Futbol ile ilgili haftalık futbol haberleri “ İdman Havadisleri-Futbol” başlığı altında verilmiştir.[2. sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 21.]

3. sayı 51-55. Sayfalarda “Galatasaray2 : 1 İzmir”, “Fenerbahçe 4 : 1 İzmir”, “Muhtelif İstanbul Takımı 2 : 0 İzmir” maçlarının özetleri verilmiştir. [2. sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 21.]

“328-329 Futbol Müsabakaları” başlıklı yazıda Cuma Ligi futbol müsabakalarının sona erdiğini ve o sene içinde pek başarılı olamadığını anlatmaktadır. [2. sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 21.]

Sayfa 6-7’de Cuma Ligi Futbol Ligi puan durumu ve sıralamaları verilmiştir. İdman Mecmuası bu müsabakalar neticesinde 8 puanla 1. olan Anadolu Futbol kulübünü tebrik etmiştir. [6-7. sayı, 1 Eylül 1329 (14 Eylül 1913), s. 114.]

8-9. sayıda Galatasaray ile Fenerbahçe arasındaki futbol müsabakalarının çok heyecanlı ve merakla beklenen maçlar olduğunu açıklayan ve ileriki günlerde bu iki Türk futbol takımının başarılı işlere imza atacağını mecmua yazarımız açıklamıştır. [8-9. sayı, 15 Teşrin-i Evvel 1329 (28 Ekim 1913), s. 138.]

Pazar Ligi müsabakalarından Fenerbahçe’nin 3, Progra’nın 1 gol ile biten müsabakasının özetini aktarmıştır. 151-153. Sayfalarda 2-2’lük beraber biten Galatasaray-Stroglres maçlarının özetleri bulunmaktadır. [10. sayı, 14 Teşrin-i Sani 1329 (27 Kasım 1913), s. 149-150., s.151-153.]

153-155. sayfalar arasında Cuma Liginde oynanan Fenerbahçe-Anadolu müsabakasının özetleri anlatılmıştır. [10. sayı, 14 Teşrin-i Sani 1329 (27 Kasım 1913), s. 156.]10. sayı 156. Sayfada Pazar Birinci Ligi futbol müsabakaları ilan edilmiştir.

Sayı 11, sayfa 167-169 arasında “ Cuma Ligi Futbol Nizamnamesi” başlığı altında Cuma Ligi’nin kuralları verilmiştir. 37 maddeden oluşa bu nizamname Türk futbol liglerinin oluşmasında önemli bir yere sahiptir. O dönemde katılan kulüpler de bu yazı yer almıştır. Takip eden sayfada Cuma Ligi’nin 1329-1330 senesi müsabaka programı verilmiştir. [11. sayı, 21 Teşrin-i Sani 1329 (4 Aralık 1913), s. 167-169.]

1-1’lik skor ile Galatasaray ile Progra arasında oynanan müsabakanın özeti ile 6-0 sonuçla biten ve Stroglres’in oyun alanını terk ettiği Fenerbahçe-Stroglresmaç anlatımı bulunmaktadır. Bu maçı Fenerbahçe 6 gol atarak kazanmıştır. [11. sayı, Teşrin-i Sani 1329 (4 Aralık 1913), s. 170.]

12. sayıda Fenerbahçe-Sanayi arasındaki futbol müsabakası özetlenmiştir. Galatasaray'ın MakriKöy'de futbol antrenmanları yapacağı bilgisi verilmiştir. [12. sayı, 28 Teşrin-i Sani 1329 (11 Aralık 1913), s. 179-180. , s. 185.]

12. sayıda Futbol Pazar İkinci Ligi müsabaka programı açıklanmıştır. Bu müsabakaar sabah-akşam olarak günde 2 oyun olmaktadır. [12. sayı, 28 Teşrin-i Sani 1329 (11 Aralık 1913), s. 188.]

13. sayıdaki “ Ayak Topu” makalesi ülkede oynanan yeni bir spor olan futbolu tanıtmak ve kurallarını futbol severlere öğretmek amacıyla oluşturulmuş yazı kuşağının başlangıcıdır. Burada ek olarak daha önceleri mecmua tarafından oluşturulmak istenen futbol terimlerinin Türkçe karşılıkları verilmiştir. Bu yazı disi imzasız bir şekilde dergi editörlüğünce hazırlandığı fikrindeyiz. [13. sayı, 5 Kanun-i Evvel 1329 (18 Aralık 1913), s. 193-198.]

13. sayıda “ Garb'de İdman” başlığı altındaki alt bölümde İngiltere'de ki İskoç Kupası ve Futbol Cemiyeti'nin kupaları isimli bir haber yer almaktadır. Aynı sayıda 2-2'lik bir sonuç ile biten Galatasaray-Ramblerus maçının özeti de anlatılmıştır. [13. sayı, 5 Kanun-i Evvel 1329 (18 Aralık 1913), s. 201-203.]

Futbol ile ilgili Türkçe kelimelerin karşılığı verilmiştir. Bu konu hakkında iki görüş mevcuttur. İngiliz kelimelerin aynen kabulü, ikinci olarak bu kelimelerin Türkçe karşılığı. Yazarlarımız bu konuda titiz davranarak, Türkçülük ideolojisinin gerekliliği olan İngilizce kelimelerin Türkçe karşılıklarının bulunmasını ve bunların duyurulmasını amaç edinmişlerdir. [14. sayı, 12 Kanun-i Evvel 1329 (25 Aralık 1913), s. 205-207.]

14. sayıdaki “ Ayak Topu “ yazısı devam etmektedir. Bu makalede pas, şut, dribling, ofsayd gibi konular işlenmiştir. [14. sayı, 12 Kanun-i Evvel 1329 (25 Aralık 1913), s. 217-218.]

Sayı 15'te “ Ayak Topu “ makalesi devam etmektedir. Bu yazıda kaptanın görevi, vuruş teknikleri, futbola ait ekipmanlardan krampon ve ayak siperliği ile oyun alanın taksimi konuları üzerinde durulmuştur. [15. sayı, 19 Kanun-i Evvel 1329 (1 Ocak 1914), s. 229-235.]

Türklerden müteşekkil iki takım olan Fenerbahçe ve Galatasaray arasındaki mücadelenin özeti verilmiştir. Bu müsabakayı Fenerbahçe kazanmıştır. [15. sayı, 19

Kanun-i Evvel 1329 (1 Ocak 1914), s. 246-248.] Aynı sayıda 249 ile 251. sayfalar arasında “ Ayak Topu” makalesinin devamı verilmiştir. Bu yazıda şut, pas, kafa ile vurma konularına yer verilmiştir. [15. sayı, 19 Kanun-i Evvel 1329 (1 Ocak 1914), s. 249-251.]

Altın Ordu-Ramblerus arasında gerçekleşen 3-0’lık bir skor ile biten müsabakanın özeti bulunmaktadır. Aynı sayıda“ Ayak Topu “ makalesi devam etmiştir. Akıncıların yani forverd ve sağ ve sol açıkta oynayan oyuncuların görevleri ile kısa ve uzun paslar konuları anlatılmıştır. [17. sayı, 4 Kanun-i Sani 1329 (17 Ocak 1914), s.259-260. s. 263-265.]

18.sayıda sahanın çamur haline gelmesini “-Çamurlu Havalarda...” isimli makale ile anlatmıştır. Aynı sayıda futbol ile ilgili diğer bir makale olan “ Ayak Topu” makalesi yer almaktadır. Bu 17. Sayıdaki konunun devamıdır. [18. sayı, 11 Kanun-i Sani 1329 (24 Ocak 1914), s. 275.]

19. sayıda “Yalnız Ayak Topu mu ?” isimli bir makale kaleme alınmıştır. Cuma ve Pazar ligleri heyet-i idarelerine seslenen yazarımız, Osmanlı’da yalnızca futbolun oynandığını, diğer sporlar ile ilgilenenlerin çok az olduğunu dile getirmiştir. Bu idarelerin oyuncuları diğer sporlara da teşvik etmesini ve diğer alanlarda da Türk sporunun gelişmesini istemektedir. [19. sayı, 23 Kanun-i Sani 1329 (5 Şubat 1914), s. 285-287.]

19. sayıda da “ Ayak Topu” makalesi devam etmiştir. Bu makalede hücum ve akıncılardan bahsedilmiştir. 3-3’lük bir sonuç ile biten FenerbahçeRamblerus arasındaki mücadele anlatılmıştır. Devam eden sayfalarda Fenerbahçe ve Ramblerusarasındaki 3-2’lik müsabakası anlatılmış ve birinci maçlar sonrasında Pazar Ligi puan durumu verilmiştir. [19. sayı, 23 Kanun-i Sani 1329 (5 Şubat 1914), s. 295-299.]

21. sayfa 310. Sayfada “ Ayak Topu” makalesi devam etmiş ve akıncılar yani forverd konusu anlatılmıştır. [21. sayı, 6 Şubat 1329 (19 Şubat 1914), s. 310.] Devam eden sayfalarda 3-1’lik Anadolu-Sanayi müsabakası anlatılmıştır. Bu futbol maçını Anadolu kazanmıştır. [21. sayı, 6 Şubat 1329 (19 Şubat 1914), s. 311-312.]

“Ayak Topu Kavaidi, Cuma ve Pazar Liglerinin Mühim Vazifesi” isimli makale 21. sayıda yer almıştır. Bu yazıda “Anadolu- Şehir Emni””, “Şehir Emni-İstanbul” ve “Anadolu-İstanbul” müsabakaları hakemin vermiş olduğu yanlış hükümler nedeniyle tekrar oynanmasına karar verilmiş. Yazarımız, hakemlerin tarafsız olmasını ve mümkünse profesyonel hakemler yetiştirilmesini ve bunun için gerekli olan adımları Cuma ve Pazar

ligleri heyet-i idaresinin yapmasını dile getirmiştir. Ek olarak belirtmeliyiz ki o dönem hakemlik, iki takımdan birinin oyuncusu hakem olmaktaydı. Tarafsız bir kişi olmadığından yanlı kararlar verebilmekteydi. Bu durumda yukarıda anlattığımız gibi olayların yaşanmasına sebep oluyordu. [21. sayı, 6 Şubat 1329 (19 Şubat 1914), s. 317-318.]

21. sayıda 2-0'lık Fenerbahçe-Altınordu futbolu maçının anlatımı vardır. Bu müsabaka Fenerbahçe' nin galibiyetiyle sonuçlanmıştır. Aynı sayıda 327-328. Sayfalarda 2-0'lık yine Fenerbahçe galibiyetiyle sonuçlanan Fenerbahçe İkinci Takımı- Galatasaray İkinci Takımı müsabakası anlatılmıştır. [21. sayı, 6 Şubat 1329 (19 Şubat 1914), s. 325-327.]

22. sayıda “Ayak Topu” makalesi devam ettirilmiştir. [22. sayı, 13Şubat 1329 (26 Şubat 1914), s. 339-342.] Bu makalede hücum oyuncularının bahsine devam edilmiştir. Yine aynı sayıda Sanayi, Fenerbahçe arasındaki 4-0'lık bir sonuç ile biten futbol maçı anlatılmıştır. Bu karşılaşmayı Sanayi ekibi kazanmıştır. [22. sayı, 13Şubat 1329 (26 Şubat 1914), s. 342-343.]

24. sayıda 1-0'lık Altınordu'nun galibiyetiyle sonuçlanan Altınordu-Galatasaray müsabakası özetlenmiştir. Aynı sayıda 5-1'lük bir sonuç ile biten Fenerbahçe-Anadolu müsabakası anlatılmıştır. Bu maçı Fenerbahçe kazanmıştır. [24. sayı, 6 Mart 1330 (19 Mart 1914), s. 376-377, s. 381.]

25. sayıda “ Ayak Topu” makalesi devam etmiştir. Bu yazı da futboldaki orta saha oyuncularından bahsedilmiştir. Aynı sayıda 392-393. sayfalarda Cuma Ligi karışık takımıyla Fenerbahçe arasındaki bir müsabakanın anlatımı mevcuttur. Bu karşılaşma Cuma karışık takımının galibiyetiyle 2-1'lik bir sonuçla bitmiştir. [24. sayı, 6 Mart 1330 (19 Mart 1914), s. 389-391, s. 392-393.]

26. sayıda “ Zenginlere Bir Ders-i İmtisal” isimli bir yazı kaleme alınmıştır. Bu yazıda zenginlerin bir kulübü olarak çalıştırmasını böylelikle spora ve futbola sahip çıkmalarının gerekliliğini vurgulamışlardır. [26. sayı, 25 Mart 1330 (7 Nisan 1914), s. 401-402.]

26.sayıda “ Ayak Topunda Neler Memnu'dur?” adlı makale o dönemde futbolda yasaklı olan şeyleri kaleme almıştır. Günümüz futbolu ile 1913 yılındaki futbolda yasaklı şeyleri kıyaslayacak önemli bir makaledir. Bu yasaklar fotoğraflarla zenginleştirilmiştir.

Aynı sayının 410-411. Sayılarında Türk İdman Ocağı ile Fenerbahçe arasında gerçekleşen 4-2'lik Türk İdman Ocağı galibiyetiyle sonuçlanan karşılaşmanın özeti bulunmaktadır. Bu sayıda 416. Sayfada Romanya'da bir takımın gelerek 4 Nisan'da (Rumi takvim olarak) karışık Türk takımı, 6 Nisan 1330'da Galatasaray ile bir futbol maçı yapılacağı haberi verilmiştir. Dönem siyasi koşulları dikkate alındığında Osmanlı'dan ayrılan bir devlet olan Romanya'nın Türk takımı ile karşılaşması çok sıra dışı, bütün siyasilerin gözlerinin bu müsabakada olduğu bilinmektedir. [26. sayı, 25 Mart 1330 (7 Nisan 1914), s. 406-409, s. 410-411. , s. 416.]

Sayı 27'de Sayfalarda “ Hakem ve Heyet-i Udül” adlı bir makale yayınlanmıştır. Bu makalede hakemin görevleri, dikkat etmesi gereken hususlar üzerinde durulmuştur. Orta hakemden ziyade yan hakemin görevi de belirtilmiştir. Ayrıca gençleri ve başarılı sporcuları pekiştirmek amacıyla ödül, hediye verilmesi gerektiğini savunmuştur. [27. sayı, 6 Nisan 1330 (19 Nisan 1914), s. 417-418.]

28. sayıda Romanya'dan gelen İngiliz-Amerikan-Alman takımına karşı Milli Türk takımı mücadelesini anlatmaktadır. Bu karşılaşmanın önceden oynanacağı 26. Sayı 416. Sayfada okuyuculara bildirilmiştir. Bu müsabakadaki Türk takımının milli sıfat ile çıkması önemli bir hadisedir. Fakat bu müsabaka 1-0'lık bir yenilgi ile Milli Türk takımı sahadan ayrılmıştır. Yazar bu müsabakanın amatörlük döneminde olan Türk futbolu için o kadar kayda değer olmadığını futbolda gelişmemiz için teşkilatlanmamız gerektiğini vurgulamıştır. Bu karşılaşmaya ait resimler mecmuanın ilgili sayının son sayfasına eklenmiştir. Aynı sayıda 440. Sayfada “ Bir Mukayese Cuma ve Pazar Birlikleri” isimli bir yazıda kaleme alınmıştır. Bu yazıda Romanya'dan gelen takım ile Milli Türk takımı namıyla çıkan takımın oyuncularının Pazar Ligi heyet-i idaresi tarafından belirlendiği ve Cuma Birliği'nden bir oyuncu dahi alınmadığı ve bunun üzerine bir mağlubiyetin meydana geldiğini ve bundan ötürü bu iki ligin bir karşılaştırmasının elzem olduğunu düşünerek böyle bir yazı kaleme almıştır. [28. sayı, 14 Nisan 1330 (27 Nisan 1914), s. 433-436.]

29. sayı sayfa 453-454. Sayfaları arasında Anadolu ile Türk İdman Ocağı futbol karşılaşmasının özeti verilmiştir. Karşılaşma 4-0 bitmiş ve kazanan Anadolu takımı olmuştur. Aynı sayıda “Ayak Topu” makalesinin hücumlar hakkındaki anlatımı devam etmektedir. [29. sayı, 21 Nisan 1330 (4 Mayıs 1914), s. 453-454, s. 456.]

26. sayıda ilan edilen Romanyalı takım ile Galatasaray'da bir müsabaka tertip etmiştir. Bu müsabakayı 4-2'lik bir netice ile Galatasaray takımı kazanmıştır. Bu maçın tenkidi 30.sayıdadır. Ayrıca o hafta Galatasaray, Armstrong işçileri ile bir karşılaşma daha yapmış olup, bu müsabakayı 2-0'lık bir galibiyetle neticelendirmiştir. [30. sayı, 1 Mayıs 1330 (14 Mayıs 1914), s. 466-468.]

33. sayı İdman Havadisleri bölümünde Fenerbahçe Kulübü'nün Odesea'ya 3 futbol karşılaşması oynamak amacıyla gittiğini okuyucularına bildirmiştir. [33. sayı, 29 Mayıs 1330 (11 Haziran 1914), s. 533.]

35. sayıda “ Ayak Topu” makalesi devam niteliğindedir. Bu yazı da yazar şut konusuna tekrar değinmiştir. Ayrıca 555.sayfada Müdafaa-i Milli Cemiyeti'nin bir federasyon oluşturacağı hakkında malumat bulunmaktadır. [35. sayı, 3 Temmuz 1330 (16 Temmuz 1914), s. 535-555.]

Mecmua yazarımız yazın sıcak havalarda futbol oynanmasını uygun bulmamaktadır. Bu oyun yerine Deniz Topu oyununu tavsiye etmektedir. Bu oyunun tanıtımı “Voterpoloveyahud Deniz Topu” ismiyle yapılmaktadır. [4. sayı, 1 Temmuz 1329 (14 Temmuz 1913), s. 68-71.]

III. İzcilik

1. sayıda “ Keşşaf Yoldaşlığı (Boy Scout)” isimli bir yazı kaleme almıştır. Bu yazıda izciliği ilk olarak Hamburg'da gördüğünü ve askere benzettiğini içeren başından geçen bir olayı anlatarak topluma izciliğin önemini olaylar üzerinden anlatan bir yazı özelliği taşımaktadır. Aynı sayıda “ Çocuk keşşaf Yoldaşlığı” isimli makalede ise çocuğun küçük yaşlardan itibaren izciliğe alınmasının olumlu neticelerini anlatmaktadır. [1.sayı, 15 Mayıs 1329 (28 Mayıs 1913), s. 5-8.]

1. sayıda“ Keşşaflık” başlığı altında bir yazı dizisi başlatılmıştır. İlk olarak “ Evliya-i Etfale” isimli yazıda gelişmiş toplumların izcilik ve spor sayesinde geliştiğinden bahsederek, bizim izciliğe gerek önemi vermemiz gerektiğini anlatan bir yazıdır. Ayrıca bu yazıda çocukların izcilik cemiyet kayıtlarının neslin ıslahı için şart olduğunu anlatmaya çalışan bir makale özelliği gösterir. [1. sayı, 15 Mayıs 1329 (28 Mayıs 1913), s. 11-12.]

2. sayıda“ Keşşaf Yoldaşlığı” yazısı izcinin toplum için bir iyilik yapması gerektiğini anlatan bir yazıdır. Bu temel kaide gerçek hayattan alınmış olaylar ile

zenginleştirilmiştir. Aynı sayıda İngilizce'den Türkçe'ye çevrilerek verilen “Keşşaf Kanunları” verilmiştir. [2. sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 24-27. , s. 34-35.]

3. sayıda “Keşşaf Yoldaşlığı” yazı kuşağı devam etmiştir. Bir izcinin kendi başına hareket etmesi ve doğada tek başına yaşaması gerektiğini anlatan bir yazıdır. İzcinin uzuvlarını çok iyi kullanması gerektiğini vurgulamaktadır. [3. sayı, 15 Haziran 1329 (28 Haziran 1913), s. 64-66.]

Sayı 5'te “Keşşaflık Soğukluk mu ?” isimli bir yazı kaleme alınmıştır. Bu yazıda Anadolu Hisarı İdman Yurdu ile “Belek Prens” İngiliz kruvazeri arasındaki futbol müsabakasını izlemeye giden yazarımız, müsabaka başlamadan yapılacak bir iş olduğunu ve ismini vermediği bir sporcunun “ Hani ya keşşafılar. İşte bu iyiliği de yapsınlar, İdman Mecmuası'ndaki sahilcilere göre hareket etsinler!... “ demesi üzerine izciliğin angarya bir iş olmadığını ve bu yakıştırmanın uygunsuz olduğunu içeren bir yazı kaleme almış ve o sporcuysu isim vermeden eleştirmiştir. [5. sayı, 1 Ağustos 1329 (27 Temmuz 1913), s. 73-76.]

Sayı 8-9'da “Keşşaflık Ocak Başı Dersleri” yazısında izcilerin talim ve tedris programları hakkında bilgi verilmiştir. Bir izcinin Allah'a ve Padişaha karşı olan vazifeyi hakkıyla itaat, her vakit insanlara yardım etme, “Keşşaf Kanunu”na itaat etme yükümlülüklerinin bulunduğu anlatılmıştır. Ek olarak izci teşkilatı şeması verilmiştir. [8-9. sayı, 15 Teşrin-i Evvel 1329 (28 Ekim 1913), s. 128-130.]

Sayı 13'te Mekteb-i Sultani öğrencilerinden ve izcilerinden Said Şakir Bey, ziraat tahsili için Belçika'nın Ostland şehrine gitmiştir. Said Bey, Ostanland'da izcilik sınavına girerek, birinci sınıf izci olmuştur. Ostland birinci sınıf Arslan takımının reisi olan Said Bey, bu takımda Osmanlı sancağı dalgalandırarak ülkesini gururlandırdığını yazar tarifi zor duygular eşliğinde anlatmaktadır. [13. sayı, 5 Kanun-i Sani 1329 (18 Aralık 1913), s. 204.]

Sayı 14'te “Keşşaflık” başlıklı yazı dizisi ne devam edilmiştir. Bir izcinin taşıması gereken karakter özellikleri ile izcilik talimlerinde karşılaşılabacak durumlar anlatılmıştır. [14. sayı, 12 Kanun-i Evvel 1329 (25 Aralık 1913), s. 211-213.]

Sayı 15'te “Keşşaflık” makalesi devam etmektedir. İzci için sporun önemi bir vakada hayati tehlikesi bulunan bir kişiyi her ne olursa olsun kurtarmaya çalışmak, ilk

yardım bilmenin önemi, sabır ve imanın izcilikte öneme haiz olduğunu içeren bir makaledir. [15. sayı, 19 Kanun-i Evvel 1329 (1 Ocak 1914), s. 224-225.]

Sayı 16'da "Keşşaflık, Müthiş Bir Cinayet" başlıklı yazıda Balkan coğrafyasında gerçekleşen bir cinayeti, bir izcinin dikkati sayesinde suçlunun yakalanmasını anlatan bir olay anlatılmıştır. İzcilik için korkusuz olmak, başına gelecek kötü şeyleri düşünmemek ve dikkatin önemi anlatılmış ve bu durum bir hikaye üzerinden aktarılmıştır. [16. sayı, 28 Kanun-i Evvel 1329 (10 Ocak 1914), s. 239-241.]

Sayı 18, sayfa 271-272 arasında " Keşşaflık, Ocak Başı Dersi -2- Kır Hayatı" yazısı kaleme alınmıştır. Bu yazıda kır hayatı, bir izcinin kimseye yük olmadan yaşaması ve doğada kalmak adına vahşi kabilelerin hayatlarından örnekler verilmiştir. [18. sayı, 11 Kanun-i Sani 1329 (24 Ocak 1914), s. 271-272.]

Sayı 19'da "Keşşaflık İkinci Dersten Mabad" ve " İstikşafat" yazıları bulunmaktadır. Bu yazılarda bir izcinin kır hayatında dikkat etmesi gerekenler ve izci taburu ile ilerlerken kaybolmamak adına gerekenler anlatılmaktadır. [19. sayı, 23 Kanun-i Sani 1329 (5 Şubat 1914), s. 292-294.]

Sayı 20, 304-305'te " Keşşaflık" makalesi bir önceki haftanın devamıdır. Ek olarak deniz seyahati, dağ seyahati ve organize bir şekilde gezme konuları anlatılmıştır. [20. sayı, 30 Kanun-i Sani 1329 (12 Şubat 1914), s. 304-305.]

Sayı 21'de " Keşşaflık" yazısı devam etmekte olup, yol bulmak ve gece yürüyüşleri hakkında bilgiler verilmiştir. [21. sayı, 6 Şubat 1329 (19 Şubat 1914), s. 319-321.]

22. sayıda hava olaylarının önceden izci tarafından bilinmesinin önemini anlatan ve bu konu hakkında bilgiler veren " Keşşaflık, Havanın Ahvalini Anlamak" yazısı kaleme alınmıştır. Bu yazı tabiatta kamp ve gezilerin icrasında önemlidir. [22. sayı, 13 Şubat 1329 (26 Şubat 1914, s. 334-336.]

İzcilere bir örnek olarak Kaptan Scout'un Günet Kutbu seyahati mecmuanın 22.sayıdan başlayarak tefrika edilmiştir. Bu seyahat "İdmanın Tefrikası- Kaptan Scout'un Kutub-i Cenubi Seyahati" ismiyle yazılmıştır. [22. sayı, 13 Şubat 1329 (26 Şubat 1914, s. 344-345.]

Sayı 23, sayfa 356-359 arasında “Keşşaflık, Havanın Ahvalini anlamak” makalesi devam ettirilmiştir. Aynı sayında “ KaptanScout’unKutub-i Cenubi Seyahati” tefrikasına devam edilmiştir. [23. sayı, 20 Şubat 1329 (5 Mart 1914), s. 356-359, s. 360-362.]

Sayı 24’de “ KeşşaflıkAysi Reis” ismiyle bir yazı yazılmıştır. Bu yazıda İspanya’dan Müslümanların hicreti ve Aysi Reis’in Cerbe halkını örgütleyerek bir Türk müdafaası yapmasını konu alarak izcilere örnek bir olay anlatılmıştır. Aynı sayıda “ Kaptan (Scout) un Kutub-i Cenubi Seyahati” nin üçüncü tefrikası verilmiştir. [24. sayı, 6 Mart 1330 (19 Mart 1914, s. 367-376. , s. 382-384.]

25. sayının kapak sayfasında, mecmuanın kapak sayfasında (384. Sayfasından sonra ki sayfasından sonraki sayfa) Aka GÜNDÜZ tarafından yazılan “ İdmancılar Marşı” verilmiştir. Bu marş izciler içinde önemlidir. Aynı sayıda “ KaptanScout’unKutub-i Cenubi Seyahati” nin dördüncü tefrikası verilmiştir. [25. sayı, 13 Mart 1330 (26 Mart 1914), s. 394-398.]

26. sayının kapak sayfasında Aka GÜNDÜZ tarafından “Keşşaflık Türküsü” ismiyle bir türkü yazılmıştır. Aynı sayıda “ KaptanScout’unKutub-i Cenubi Seyahati” nin beşinci tefrikası yayınlanmıştır. [26. sayı, 25 Mart 1330 (7 Nisan 1914), s. 413-414.]

Sayı 27’de Rumi olarak 1330’da izciler Karadeniz’e doğru bir gezinti yapmışlardır. Bu gezintiye ait notları “ Büyük Keşşaf Gezintileri” ismiyle mecmuaya göndererek yayınlanmasını sağlamışlardır. [27. sayı, 6 Nisan 1330 (19 Nisan 1914), s. 421-424.] Aynı sayıda “Kaptan Scout’unKutub-i Cenubi Seyahati” nin altıncı tefrikası yapılmıştır. [25. sayı, 13 Mart 1330 (26 Mart 1914), s. 431-431.]

Sayı 28’de Uluslararası İzciler Cemiyeti Başkanı Mösyö Parfit’in gelmesi ile ilgi bir yazı mevcuttur. Bu gelişin sebebi Osmanlı’ da ki izcilerin teşkilatlanması hakkındadır. Ana teşkilat yapılanması sayfa 439’da verilmiştir. Ayrıca İzci Ocağı Nizamnamesi’de aynı yerde yayınlanmıştır. [28. sayı, 14 Nisan 1330 (27 Nisan 1914), s. 437-439.] Sayı 29’un kapak sayfasında Mösyö Parfit ve Enver Paşa’nın resimleri bulunmaktadır. [29. sayı, 21 Nisan 1330 (4 Mayıs 1914), Kapak Sayfası]

Sayı 29’te “ KaptanScout’unKutub-i Cenubi Seyahati” nin yedinci tefrikası verilmiştir. [29. sayı, 21 Nisan 1330 (4 Mayıs 1914), s. 463.]

Sayı 30’da“ Keşşaf oyunları, 1- Sancak Kapma” isimli makalede izcilere ait bir oyun tanıtılmıştır.[30. sayı, 1 Mayıs 1330 (14 Mayıs 1914), s. 479.]

Sayı 34’de keşşafılara ait 2 oyun daha anlatılmıştır. Bu oyunları “2- Haberciler, Casuslar ve 3- Haber Uçurmak” isimleri ile bulabilirsiniz. [34. sayı, 12 Haziran 1330 (14 Mayıs 1914), s. 540.]

IV. At Yarışı

Sayı 6-7, sayfa 107-108’de “Uzun Çayır At Koşuları” isimli yazıda Donanma-i Muavenet-i Milliye Cemiyeti’nin Kadıköy Şubesi’nin teşebbüsüyle icra edilen at yarışları anlatılmış yarışan kişilerin isimleri, hayvanlarının isimleri, dereceleri verilmiştir. [6-7. sayı, 1 Eylül 1329 (14 Eylül 1913), s. 107-108.] Sayı 8-9’ da “Uzun Çayır At Koşuları”nın devamı ve fotoğrafları verilmiştir. [8-9. sayı, 15 Teşrin-i Evvel 1329 (28 Ekim 1913), s. 117-119.]

Sayı 10’da 6 Teşrin-i Evvel 1329 Pazar günü Sonbahar Veli Efendi at yarışları “ Sonbahar At Koşuları Veli Efendi Çayırında” isimli başlıkla verilmiştir. Feruh, Bedir gibi atların katıldığı yarıştır. Saf Arap atları genellikle hipodrumların tozunu attırmıştır. Başarılı olanlara mükafat taltif edilmiştir. Yarışa ait resimler aynı sayfalarda yayınlanmıştır. [10. sayı, 14 Teşrin-i Sani 1329 (27 Kasım 1913), s. 143-148.]

Sayı 30’da 11 Mayıs 1330 tarihinde “Adapazarı At Koşuları” hakkında bilgi verilmektedir. Adapazarı Kaymakamı Necati Bey’in himayesinde icra edilen yarışta birinciye para cinsinden mükafatlar verilmiştir. [30. sayı, 1 Mayıs 1330 (14 Mayıs 1914), s. 480.]

Sayı 31-32’de “At Yarışları” isimli makalede Baytar Necib Bey’in at ıslahı, at yetiştiriciliği ve vazifeye göre at yetiştiriciliği hakkında bilgi vermiştir. [31-32. sayı, 15 Mayıs 1330 (28 Mayıs 1914), s. 493-496.]

Sayı 33’de her sene icrası gelenek haline gelen Islah-ı Nesli Feres Cemiyeti’nin riyaseti altında “ Veli Efendi At Yarışları” icra olunmaktadır. 23 Mayıs 1330’ da o seneki yarışlar yapıp, dergide konu ile ilgili malumat verilmiştir. [33. sayı, 29 Mayıs 1330 (11 Haziran 1914), s. 521-522.]

Sayı 34’de “ YarışacakBargirin İntihabı ve İdmanı” isimli makalede yarışacak hazırlanacak atın özelliklerini ve talimlerinin neler olduğunu ve nasıl bir diyet uygulanması

gerektiği açıklanmaya çalışılmıştır. [34. sayı, 12 Haziran 1330 (25 Haziran 1914), s. 527-528.]

V. Güreş

Sayı 8-9'da“ Amatörlük Meselesi” isimli makalede güreşe teşvik ve güreşte başarılı olanlara mükafat taltif edilmesini Selim Sırrıönermektedir. [8-9. sayı, 15 Teşrin-i Evvel 1329 (28 Ekim 1913), s. 119-123.]

Sayı 18'de“ Güreş” isimli makalede her siklette güreşçi olabileceği, çok kuvvetli, pek iri olmasına gerek olmadığı açıklanmıştır ve güreşin sağlık ve spor açısından önemi anlatılmıştır. [18. sayı, 11 Kanun-i Sani 1329 (24 Ocak 1914), s. 273-274.]

Sayı 20'de“ Güreş” makalesi yağlı güreş yerine karakucak güreşlerini tavsiye ediyor. Tozlu ve pis yerlerde yağlı güreş ile mikrobun yapışması gibi sağlık açısından tereddütlü konular bu yazıda anlatılmıştır. Aynı sayıda “ Güreşin Tarihi” ve “ Güreş Dersleri ve Hamleler” konusu ele alınmıştır. [20. sayı, 30 Kanun-i Sani 1329 (12 Şubat 1914), s. 307-309.]

Sayı 22'de “ güreş makalesinde hamleler, kurallar ve başarılı olanlara mükafat konuları anlatılmıştır. [22. sayı, 13 Şubat 1329 (26 Şubat 1914), s. 337-338.]

VI. Boks

Sayı 11'de“ Garb'de İdman Boks Kralı [CakConsun]” isimli makalede 1889'dan 1913'e kadar dünya boks şampiyonu olan kişilerin isimleri verilmiştir. O yılların dünya boks şampiyonu Jack Johnson'un dünya şampiyonluğu için TomiBurns ile yaptığı maçın anlatımı ve Jack Johnson'un şuan ki durumu hakkında bilgi verilmiştir. [11. Sayı, 21 Teşrin-i Sani 1329 (4 Aralık 1913), s. 161-163.]

Sayı 11'de Sabri Mahir Bey'in fotoğrafı bulunmaktadır. O dönemde yetişmiş iyi bir Türk boksörüdür. Sabri Mahir Bey ile Goung Johnson arasındaki karşılaşmanın özeti verilmiştir. [11. Sayı, 21 Teşrin-i Sani 1329 (4 Aralık 1913), s. 164.]

Sayı 14'de “ Garb'de İdman” bölümünün en büyük heyecanlarım kısmında o dönemin ünlü boksörlerinden JozefKarpantiye'nin hayatında en çok heyecanlandığı bir anı anlatılmaktadır. [14. Sayı, 12 Kanun-i Evvel 1329 (25 Aralık 1913), s. 216.]

Sayı 15’de“ Garb’de İdman Yeni Boks Cihan Pehlivanlığı” yazısından Jack Johnson’un yeni bir boks müsabakası yapmadığından ötürü şampiyonluğu elinden alınmıştır. Yeni şampiyonu belirlemek adına boks müsabakaları icra edilmeye başlanıyor. 20 Kanun-i Evvel 1329 tarihinde Sam Langford ile Joe Janet arasındaki müsabakanın anlatımı mevcuttur. [15. Sayı, 19 Kanun-i Evvel 1329 (1 Ocak 1914), s. 228-229.]

Sayı 19’un kapak sayfasında yeni dünya boks şampiyonu Sam Langford’un fotoğrafı verilmiştir. [19. Sayı, 23 Kanun-i Sani 1329 (5 Şubat 1914), Kapak Sayfası]

Sayı 20, sayfa 314’te 1892 yılından 1913 yılına kadar Dünya boks şampiyonu olan kişilerin listeleri ve resimleri verilmiştir. [20. Sayı, 30 Kanun-i Sani 1329 (12 Şubat 1914), s. 314.]

26. sayıda “Avrupa Boks Pehlivanı Karpantiye ile Cihan Pehlivanı (Coe Çenet) in Dövüşmesi” isimli makalede dünya boks şampiyonluğu için yapılan bir boks maçını anlatmaktadır. Bu müsabaka Karpantiye ile Joe Janet arasında olmuştur. Avrupa boks şampiyonu olan Karpantiye’nin siyahi Karpantiye’yi döveceği düşünülse de Janet bu müsabakayı kazanmıştır. [26. Sayı, 25 Mart 1330 (7 Nisan 1914), s. 414-415.]

34. sayıda “Bir Yumruk Dövüşü İçin” isimli haberde bir sendikanın boks şampiyonluğu elinden alınan Jack Johnson ile Sam Langford için 6.000 lira para teklif etmiştir. 529. Sayfada“ Boks” isimli “İdman Havadisi” bölümünde şampiyonluğu elinden alınan Jack Johnson tekrar şampiyonluk için dövüşmesi gerektiğini iletip Frank Moran ile 27 Haziran 1330’da Paris’te boks maçının olacağı anlatılmaktadır. [34. Sayı, 12 Haziran 1330 (25 Haziran 1914), s. 529.]

Sayı 35’deJack Johnson ile Frank Moran arasındaki maç anlatılmıştır. Vücut ölçüleri verilerek nefes kesen müsabakayı okuyucularla buluşturmuşlardı. Johnson 20 hamlede Beyazların Ümidi ünvanlı Frank Moran’ı yenmiştir. Bu müsabaka başlamadan önce Sam Langford’un bir telgrafı okunmuştur. Bu telgrafta yenen kişiye meydan okumuştur. Böyle Jack Johnson ile Sam Langford arasında da bir müsabaka olacağını öğrenmekteyiz. [35. Sayı, 3 Temmuz 1330 (16 Temmuz 1914), s. 543-544.]

VII. Tayyarecilik

Sayı 11’de “ Tayyerici Dokur” isimler yazıda Mösyö Dokur’un Paris- İstanbul-Kahire’yi uçak ile seyahati anlatılmaktadır. Bu uçuş 8 Teşrin-i Evvel 1329’ da başlamıştır. [11. Sayı, 21 Teşrin-i Sani 1329 (4 Aralık 1913), s. 159-160.]

Sayı 12’de uçak ile seyahat eden ilk Türk kadını “ Belkıs Şevket Hanım” hakkında bilgi verilmiş ve vatanın gençlerini çalışmaya davet etmiştir. [12. Sayı, 28 Teşrin-i Sani 1329 (11 Aralık 1913), s. 186-187.]

Sayı 14’de “ En Büyük Heyecanlarım” isimli yazıda Fransız LuiBeleru ve RolanGaru’nun bir uçak seyahati sırasında başından geçen olaylar ayrı ayrı anlatılmaktadır. [14. Sayı, 12 Kanun-i Evvel 1329 (25 Aralık 1913), s. 214.]

Sayı 20, sayfa 315’te “ İstanbul-Kahire Seyahati Esmanisi” yazısında Muavenet-i Milliye uçağında Fethi ve Sadık Beyler, Prens Celaleddin uçağında Nuri ve Sadık Beyler bulunmaktaydı. İstanbul’dan başlayıp Kahire’ye giden uçak seyahatlerinin haberi verilmekte ve buna karşı duyulan mutluluk anlatılmaktadır. [20. Sayı, 30 Kanun-i Sani 1329 (12 Şubat 1914), s. 315.]

Sayı 21, sayfa 329’da “ TayyarecilikDünki Hayal... Yarım Hakikat Olacak Gibi Görünüyor!.” makalesinde o dönemde uçak hakkındaki gelişmelerden bahsedilmektedir. [21. Sayı, 6 Şubat 1329 (19 Şubat 1914), s. 329.]

Sayı 23’de İstanbul-Kahire arasındaki uçuş denemesi 26 Mart 1914’te Fethi ve Sadık beylerin ölümü üzerine “Fethi ve Sadık Ziya Münasebetiyle Şerefiyle Yaşamak için Şerefiyle Ölmeği Bilmelidir” isimli yazı yazılmıştır. Fethi ve Sadık Beyler ilk Türk hava şehidi olarak bilinir. Uçakları Şam’daki Taberiyye Gölü yakınlarına düşmüştür. Aynı sayının 353. Sayfasından başlayarak 356’ ya kadar Fethi ve Sadık Beyler için devrin spor kuruluşlarının taziye mesajları yayınlanmıştır. [23. Sayı, 20 Şubat 1329 (5 Mart 1914), s. 353-356.]

Sayı 31-31, sayfa 500-504 arasında “ Tayyarecilik Son Senenin En Seri Vasıtası” isimli yazıda uçak tanıtılarak dünyada ki uçak ile ilgili önemli gelişmeler anlatılmıştır.

Sayı 34’de“ Londra’da Tayyare Sürat Yarışı” ismiyle çıkan yazıda 1914’te Londra’da Gustav Hamel’in önderliğinde bir sürat yarışı gerçekleştirilmiştir. [34. Sayı, 12 Haziran 1330 (25 Haziran 1914), s. 537.]

VIII. Atletizm ve Olimpiyat

Sayı 8-9'da "Olimpiyad Oyunları 1 Nedir? " isimli yazıda m. ö. 776 yılında Mora yarımadasında oynanan olimpiyatlardan başlanarak 1896 senesi olimpiyatlarının Baron Peter tarafından tekrar düzenlenmesini anlatan bir içeriğe sahiptir. Ayrıca 1896, 1900 , 1904, 1908, 1912 olimpiyatlarından bahsederek 1912 senesi olimpiyatlarında oynanan oyunları ve neticeleri vermiştir. [8-9. Sayı, 15 Teşrin-i Evvel 1329 (28 Ekim 1913), s. 131-136.]

Sayı 12'de Burhanettin tarafından " Olimpiyad Oyunları 2, Nasıl Hazırlanmalı ?" yazısında olimpiyatta yer alan oyunlar tanıtılmış ve nasıl bir hazırlık süreci takip edilmeli, konuları aydınlatılmıştır. [12. Sayı, 28 Teşrin-i Sani 1329 (11 Aralık 1913), s. 171-179.]

Sayı 31-32'de "-Olimpiyad Meseleleri-" ve "-Atlet-Atletizm" konuları irdelenmiştir. İlk yazıda siklet ağırlıkları verilmiştir. İkinci yazıda kimlerin olimpiyatlara katılabileceği ve atletizm ile ilgilenebileceği hakkında bilgi vermektedir. [31-32. Sayı, 15 Mayıs 1330 (28 Mayıs 1914), s. 486-488.]

Sayı 34'de "Atletizm" başlıklı yazıda olimpiyatlara katılacakların yaşları, milliyetleri, hangi devletin kaç atlet gönderebileceği konuları üzerinde durulmuştur. [34. Sayı, 12 Haziran 1330 (25 Haziran 1914), s. 530.]

Yukarıda özetlediğimiz bölümler Olimpiyad ve Atletizm'in dış basındaki takibi ve olimpiyatlarla ilgili öğretici yazılardır. Bu yazılardan başka Osmanlı Devleti'nde düzenlenen atletizm konulu yazılarda bulunmaktadır.

Sayı 6-7'de " Bir saatte (19) kilometre (21) metre koşan Marsilyalı Jean Bouin) adlı yazı "En büyük Heyecanlarım" bölümünde verilmiştir. Bu yazı 1912 Stockholm maraton koşusunda birinciliği kazanan Jean Bouin'in duygularını anlattığı bir yazıdır. [6-7.Sayı, 1 Eylül 1329 (14 Eylül 1913), s. 110-112.]

Sayı 13'de Selim Sırrı tarafından yazılan " Nasıl Atlamalı ?" isimli yazıda atlama konusuna değinilmiştir. Bu yazıda uzun atlama, engelli atlama konularını açıklayan Selim Sırrı, Mimar Grissel'in fotoğrafını vererek o dönemde atlama dalında önemli bir sporcu olduğunu vurgulamıştır. [13. Sayı,5 Kanun-i Evvel 1329 (18 Aralık 1913), s. 190-193.]

Sayı 24’de“ Cuma Birliği İdman Müsabakaları” 28 Şubat 1329 Cuma günü Kadıköy İttihad Kulübünde yapılmıştır. Koşu, gülle atma, bisiklet yarışı yapılmıştır ve sonuçları tablo şeklinde verilmiştir. [24. Sayı, 6 Mart 1330 (19 Mart 1914), s. 378-380.]

Sayı 27’de“ Siklet Atmak” yazısı gülle atmak hakkındadır. Yazar Ali Seyfi, bu konuyu tanıtıcı ve teknik bilgisini veren bir yazı kaleme almıştır.[27. Sayı, 6 Nisan 1330 (19 Nisan 1914), s. 424-426.]

Sayı 27’de “28 Mart 330 Cuma Günü UnionKulüb’te Altın Ordu Menfaatine İcra Olunan İdman Müsabakaları” yazısında 10 Nisan 1914 Cuma günü UnionKulüb’de yapılan müsabaka anlatılmıştır. Bu müsabakalar Bahriye Gücü ve Ticaret-i Bahriye Mektebi arasında yapılmıştır. Bisiklet, koşu, atlama , gülle atma, halat çekme gibi birçok yarışma yapılmıştır.[27. Sayı, 6 Nisan 1330 (19 Nisan 1914), s.426-427.]

Sayı 29’da“ Manalı Koşu” yazısı engelli koşuyu anlatan ve talimlerinin nasıl olması gerektiği hakkında bilgi veren bir yazıdır.[29. Sayı, 21 Nisan 1330 (4 Mayıs 1914), s. 451-452.]

Sayı 33’te İdman Mecmuası’nın bir yıldır yayın yapmasına istinaden bir idman müsabakası icra edilmiştir. Bu müsabaka dergi “ (İdman) ın Müsameresi Dolayısıyla” isimli yazıda anlatılmıştır. Bu müsabakalar 29 Mayıs 1914 tarihinde Kadıköy’de yapılmıştır. Konuyla ilgili detaylı bilgiler ilgili sayfadadır.[33. Sayı, 29 Mayıs 1330 (11 Haziran 1914), s. 510-515.]

IX. Bisiklet

Sayı 6-7, sayfa 109’da “ Bisiklet ile Fransa Turu” isimli yazıda 1903 senesinden beri icra edilen Fransa bisiklet yarışı hakkında bilgi verilmiştir. 1913’teki 8. Fransa Bisiklet yarışına 50 genç katılmıştır. 1. olan Tis isimli yarışmacı 197 saat 54 dakika bisiklet kullanarak, saatte 27 kilometre yol kat ederek birinci olmuştur. [6-7. Sayı, 1 Eylül 1329 (14 Eylül 1913), s. 109,] 1906’da gerçekleşen bisiklet turuna katılan LuchienPother’in “En Büyük Heyecanlarım” kısmında bu yarışa ait hissettiği duygularını aktaran yazı sayı 14, sayfa 215’tedir. [14. Sayı,12 Kanun-i Evvel 1329 (25 Aralık 1913), s. 215.]

Sayı 18’de“ Paris 1914 Senesi [6 Gün= 144 Saat] Bisiklet Müsabakası” isimli yazıda 6 gün bisiklet yarışlarının tarihçesi, kuralları, geçmiş yıllarda bu yarışmayı

kazananların listesi ve 1914 yarışına katılacakların listesi verilmiştir. [18. Sayı, 11 Kanun-i Sani 1329 (24 Ocak 1914), s. 278-279.]

Sayı 21’de“ Garb’de İdman” bölümünde bisikletçi Amerikalı Kremer’i tanıtan bir yazı mevcuttur. Bu kişinin fotoğrafı da yayınlanmıştır. [21. Sayı, 6 Şubat 1329 (19 Şubat 1914), s. 330.]

Sayı 31-32’de “ –Bisiklet-“ yazısında Osmanlı’da bisiklet yarışı hakkındaki gelişmeler anlatılmış ve önemli yarışmacılar tanıtılmıştır. [31-32. Sayı, 15 Mayıs 1330 (28 Mayıs 1914), s. 507-508.]

Sayı 35’de “Bisikletle Fransa Turu” yazısında 1913 yarışmasını anlatarak, 1903’ ten 1913’e kadar kazananların listesi verilmiştir.[35. Sayı, 3 Temmuz 1330 (16 Temmuz 1914), s. 547.]

X. Hokey

Sayı 1’da“ Hokey Müsabakası” adlı yazıda İngilizler ile Galatasaray arasında oynanan 10-0’lık Galatasaray’ın galibiyetiyle sonuçlanan müsabaka verilmiştir. Bu müsabaka 4 Mayıs 1329 tarihinde olmuştur.[1. Sayı, 15 Mayıs 1329 (28 Mayıs 1913), s. 16.]Aynı gün Skating Hokey Kulübü ile Galatasaray arasında karşılaşma daha olup galibiyeti elde eden Galatasaray’a bir kupa verilmiştir. Bu kupayı 2. Sayı 35-36. Sayfalardan öğrenmekteyiz.[2. Sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 35-36.]

Sayı 8-9’da 6 Teşrin-i Evvel 1329’da “ Hokey Müsabakaları” yazısında Galatasaray ile Skating Hokey Kulübü arasında gerçekleşen müsabakayı 6-4 Galatasaray kazanmıştır.[8-9. Sayı,15 Teşrin-i Evvel 1329 (28 Ekim 1913), s. 138.]

Sayı 11’de“ Beş Mühim Hokey Müsabakası” yazısında birinci müsabaka Galatasaray-Skating Kulüp arasında olmuş ve Galatasaray kazanmıştır. İkinci müsabaka Skating Amerikalılar arasında yapılmış ve Skating bu karşılaşmayı kazanmıştır. Üçüncü müsabaka Galatasaray-Amerikalılar arasında oynanmıştır. 5-4’lük bir sonuç ile Amerikalılar kazandı. Dördüncü müsabaka Skating- Galatasaray arasında olmuştur. Galatasaray 7-0’lık büyük bir fark ile yenmişlerdir. Son müsabaka 5-2’lik bir sonuç ile Galatasaray-Amerikalılar arasında oynanmıştır. Bu son maçı Galatasaray kazandı. Bu müsabakalar 1329’un Teşrin-i Sani ayında icra edilmiştir. [11. Sayı,21 Teşrin-i Sani 1329 (4 Aralık 1913), s. 163-166.]

Sayı 12’de “Hokey” başlıklı yazıda Galatasaray ile muhtelif milletlerden oluşan bir takımla hokey müsabakası yapılmıştır. O müsabakanın anlatımı bu sayfalardadır. Müsabakayı 3-2’lik bir sonuç ile Galatasaray kazanmıştır. [12. Sayı, 28 Teşrin-i Sani 1329 (11 Aralık 1913), s. 184-185.]

Sayı 30, sayfa 472-479’da “ Hokey Oyunu” yazısında hokey oyun kuralları, cezalar, ofsayd, top, sopa, kaptan, takım gibi hokey oyun kuralları anlatılmıştır. [30. Sayı, 1 Mayıs 1330 (14 Mayıs 1914), s. 472-479.] Aynı konu sayı 31-32, sayfa 489-492’de devam etmiştir. [31-32. Sayı, 15 Mayıs 1330 (28 Mayıs 1914), s. 489-492.]

Sayı 35’de Galatasaray ile İdman Yurdu arasındaki karşılaşmanın özeti “ Hokey Müsabakası” isimli yazıda mevcuttur. Bu müsabakayı 4-0 Galatasaray Hokey takımı kazanmıştır. [35. Sayı, 3 Temmuz 1330 (16 Temmuz 1914), s. 545-546.]

XI. Avcılık

Sayı 11’de Duyun-ı Umumiye Müfettişi ve Makri Köy İdman Kulübü Reisi Bedri Ziya Bey’in oğlu Cezmi Ziya’nın bir fotoğrafı ve küçük yaşta bu gencin ava duyduğu merak, av ile ilgili bilgiler anlatılmaktadır. [11. Sayı, 21 Teşrin-i Sani 1329 (4 Aralık 1913), s. 162.]

Sayı 13’de “ Sayd ve Sayyad -1-” isimli yazıda Türkler ve Müslümanlar eleştirilerek avcılığa ve askerliğe olan ilginin yeterli olmadığını anlatan bir yazıdır. Saydın kelime anlamı av, sayyad ise avcılık anlamındadır.¹⁸⁵[13. Sayı, 5 Kanun-i Evvel 1329 (18 Aralık 1913), s. 198-200.]

Sayı 15’de “Sayd ve Sayyad -2-” makalesi devam etmiştir. Bu yazı av köpekleri üzerinedir.[15. Sayı, 19 Kanun-i Evvel 1329 (1 Ocak 1914), s. 222-223.]

Sayı 16’da “Sayd ve Sayyad -3-“ yazısında Osman Bey isimli bir kişinin köpeklerin kuyrukları ile ilgili takıntısının hikayesi anlatılmaktadır. [16. Sayı, 28 Kanun-i Evvel 1329 (10 Ocak 1914), s. 241-245.]

Yukarıda konu konu özetlediğimiz yazılar spor dalları ile ilgili temel yazıları teşkil etmektedir. Bu yazılardan başka kişilere açık mektup, Osmanlı’da sporun gelişmesi için yapılması gerekenler, sporda milli bir kimlik, sporla ilgili eleştiri yazıları, Avrupa’daki spor haberleri, yurt içindeki spor haberleri, aboneliklerle ilgili açıklamalar, mizahi yazılar,

¹⁸⁵ DEVELİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Akaydın Kitabevi, Ankara,1999. , s. 1077.

reklamlar ve kitap tanıtımları yer almaktadır. Dergideki bütün yazıların özetinin verilmesi mümkün olmayıp spor ile ilgili farklı yazıları incelemek isteyenlerİdmanMecmuası'nın transkripsiyonu bölümünden diğer yazılarda ulaşabilirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İDMAN MECMUASI'NIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Fransızca bir kelime olan “spor” anlam olarak hoş giden, eğlenilen kurallı oyunlar demektir.¹⁸⁶ Arapça’da ise spor kelimesine karşılık gelen kelime “terbiye-i bedeniye”¹⁸⁷ ve “riyaziyet-i bedeniye”¹⁸⁸dir. Riyaziyet-i bedeniye kelimesi daha çok jimnastik kelimesi için kullanılmıştır. Fakat “Riyaziyet-i Bedeniye“ kavramı güç, kuvvet uygulayarak oyunlar tertip edip bu oyunlar ile de nefsi terbiye etmeyi amaçlamaktadır. Öte yandan Türkler sporu bir araç olarak kullanarak bedeni eğitmeyi, bedeni işlevsel kılmayı esas almışlardır. Spora karşı bu bakış açısı 20. Yy.’a kadar devam etmiş olup Batılılaşma Türk sporunu da etkilemiş ve ilk zamanlar spor bir araçken , bu dönemde spor batılı anlayış ile “spor kelimesinin karşılığını yani hoşça vakit geçirilen eğlenilen kurallı oyunlar bütünü anlamını almaya başlamıştır. Yeni spor branşları da Avrupa’dan Türkiye’ye seyahat amaçlı gelen yabancı ailelerden öğrenilip oynanmaya başlanmıştır. Spor anlayışındaki değişiklik ile Osmanlı’da yeni sporlar oynanmaya başlanmış ve oyunlar ve spor haberleri hakkında yayınlar ortaya çıkmıştır.¹⁸⁹ İdman Mecmuası da bu yayınlardan olup çalışmamızı farklı konulardan irdeleyelim.

İdman Mecmuası, Türkçülük ideolojisinin geliştiği bir dönemde ortaya çıkmıştır.Mecmua, sporda ulus kimliği oluşturma ve Türk sporcularının milli bir bilince sahip olması yönünde çalışmalar yapmıştır. Dönem yönetimi ve Milli cemiyetlerden birçokları mecmuanın arkasında durarak destek vermiştir. Nitekim İdman Mecmuası’nın ilk sayısında “ İdman’ın Hamisi” sıfatıyla Hulusi Bey’i görmekteyiz.

¹⁸⁶ TDK, Güncel Türkçe Sözlük, Spor kelimesi

¹⁸⁷ DEVELİOĞLU, *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, s. 1262.

¹⁸⁸ DEVELİOĞLU, *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, s. 1046

¹⁸⁹ ATABEYOĞLU, “Tanzimattan Cumhuriyete Spor”, s. 1490.

Hulusi Bey

Yeni nizamnamesiyle memleketimizde “İdmanıcılığın” hami ve mezâhiri sıfatını iktisâb etmiş olan Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti Reis-i Muhteremi”¹⁹⁰

Dergiyi sadece Hulusi Bey desteklememiştir. Devrin önde gelen siyasileri de desteklerini iletmışlerdir. Nüsha Mümtaze (31-32. Sayı) sayısında mektup aracılığıyla desteklerini iletenler ;

“Dâhiliye Nezâreti

Hususi İdman Mecnûa’sı

Osmanlı gençliğinin şiarı “Vücutta ve Ruhta kuvvet” olmalıdır fikrindeyim bunun için terbiye-i bedeniyenin inkişaf ve terakkisine çalışan mecmûanızı pek fâideli görüyorum

Fi 8 Nisan 330 Talat

¹⁹⁰ İdman Mecmuası, 1. Sayı, 15 Mayıs 1329 (28 Mayıs 1913), s. 1.

*İdman Yurdu Reis-i Fahriliğini Kabul Buyuran Talat Bey Efendim Hazretleri*¹⁹¹

“Pirvizade İbrahim Edhem

Bey Efendi

İdmancılık hakkındaki ihtisasatımı bilmek istediyseniz. Kemankeşlik, rençberlik, silahşörlük gibi levazım-ı hissisatım olan şahâne ve asılane müessir Osmanlılık ile nevim idi her berrayamız gibi bunuda unuttuk ama ne ettik yerine atalet ve sefalet kaim oldu işte o zaman devr-i inhitatada girmiş idik cenâb-ı hakka teşekkür olunur ki mesâib-i ahiradan mütenebbih olarak mefahir-i milliyemizi ihyaya başladık bu arzu-i umûmiyi saadet ü selametimize istihlal ad eder bu teşebbüsünüzü tebriki bir vazife-i vataniye bilirim. Fi 3 Mayıs sene 330

*Pirvizade*¹⁹²

¹⁹¹ İdman Mecmuası, 31-32. sayı, 15 Mayıs 1330 (28 Mayıs 1914), s. 482.

¹⁹² İdman Mecmuası, 31-32. sayı, 15 Mayıs 1330 (28 Mayıs 1914), s. 483. Pirvizade İbrahim Edhem, Adliye Nazırı olarak görev yapmaktadır. İdman Mecmuasının 484. Sayfasında fotoğrafı bulunmaktadır.

İstanbul Mebusu ve Müdafaa-i Milliye Cemiyeti Reisi

İsmet Bey Efendi

Türkİdmancılığının inkişafı ve terakkisine haber olduğu için İdmanı tebrik ederim

İsmet”¹⁹³

Türk Gücü Reisi Burdur Mebusu Atıf Bey Efendi

Dünyanın en büyük cihangir ve silahşör kavmi olan Türkler, son asırda hep mağlup oldu. Muharebe meydanında mağlup iftiharîyatını alemindemağlup, hülâsâ bütün saha-i

¹⁹³ İdman Mecmuası, 31-32. Sayı, 15 Mayıs 1330 (28 Mayıs 1914), s. 484.

cidal ve hayatta mağlup!.. Bu gün asıl ferman-ı maiyetini takdir eden gençlik bu hacet eden mağlubiyetlerden silkelenmenin ve üzerimize her taraftan hücum etmekte olan emvac-ı kahrüyetleri tarumar etmek hülasâmükaddes varlığına kasd eden her kuvvete karşı koymak için kuvvetlenmek fikren ahlaken ve bedenen kuvvetlenmek istiyor işte gençlikte terbiye-i bedeniye etmek görülen fayiha hareketle alakadar-ı feyesi

Atıf”¹⁹⁴

Darü'l Muallimin Müdür Muavini FeridunBey Efendi

İdmancılıklaıştıgal eden kadirşinas gençler idmanın bir senelik hıdmet-i hâlisanesini samimiyetle alkışlayanlar ve aynı devam-ı intişarını rağbetleriyle temin etmelidirler.

İdman için uzun ve semeredar bir ömrü intişar temenni ederim.

-1 Mayıs 1330-

Feridun”¹⁹⁵

¹⁹⁴ İdman Mecmuası, 31-32. sayı, 15 Mayıs 1330 (28 Mayıs 1914), s. 487.

¹⁹⁵ İdman Mecmuası, 31-32. sayı, 15 Mayıs 1330 (28 Mayıs 1914), s. 492.

Formalı BayganZâbitan Yarışı”¹⁹⁶

Yukarıdaki alıntılardan da anlaşılacağı üzere İdman Mecmuasında, Türkçülük ideolojisinin etkilerini görüyoruz. Derginin 502. sayfasında da “İdman, Turan yoluna ziyalar saçan parlak bir yıldızdır.”¹⁹⁷ ifadesi bu bulgumuzu tekrar kanıtlar niteliktedir. Bu bağlamda İdman Mecmuasının yayın politikası milliyetçi bir karakterde olup yazılarda, sporda millileşme, milli bilinç konuları üzerinde duran dergi, dönem şartları düşünüldüğünde uygulanan politikalarla da uygun olduğu fikrini vermektedir.

Toplumu sporun her branşı ile ilgili eğitmeyi amaç edinen İdman Mecmuasında futbol hakkındaki makaleler futbol kulüpleri, futboldaki mevkilerin neler olduğu, futbol müsabakaları, futbol oyun kuralları gibi konularını içermektedir. Makeleler Ali Sami, Mehmed Nasuhi, Abidin Daver, Burhaneddin tarafından kaleme alınmıştır. Ali Sami'nin Mektebi Sultani'den yetişen bir öğrenci olduğu ve Galatasaray Kulübü'nü kuran kişilerden olduğu bilinmekte olup İdman Mecmuasında yazılar göndererek hem fikri hem de fiili olarak Türk sporunun gelişmesine hizmet etmiştir. Ali Sami Yen'in futbol ile ilgili bazı görüşleri:

“Futbolu misal alırsak görürüz ki bu oyuna merak edenlerin maharetleri sarf eyledikleri himmet ve zamanla mutenâsib değil. Futbola şehrimizde büyük bir rağbet olduğu halde muvaffakiyetinmahdud olması mesaimizin katiyen bir usule tevfiken sarf edilmemesinden ileri gelmektedir. Senelerden beri futbola çalışan adamlar biliriz ki topu

¹⁹⁶ İdman Mecmuası, 10. sayı, 14 Teşrin-i Sani 1329 (27 Kasım 1913), s. 147.

¹⁹⁷ İdman Mecmuası, 31-32. sayı, 15 Mayıs 1330 (28 Mayıs 1914), s. 502.

karşılayacak kadar bile mahâretleri yok. Halbuki bunlar fennenmethode ile çalışmalar şübesizki bir iki senede yapamadıklarını bir kaç ayda yapmağa muvaffak olurlar ancak müessesesi ve mevcut bir usulü takib bir dereceye kadar sehil İse de bu usulü bulmak zekaya, fikr-i icap eden ve uzun tecrübeye mutevakkıftır. Bu meziyetleri herkeste aramak avamdan hadd-ı maruftan ziyade iktidar ve dirayet istemek demek olur ki bu da muhakkak değildir. Gençlerimizin spora çalışmaları hemen kaidesiz sarfsız lisan öğrenmekte uğraşmak gibidir. Avrupa'da terbiye-i bedeniye uzun müddet çalışmış bir zat geçenlerde İttihad Kulübü'nde atlama ve koşma müsabakaları yapılırken kendimi gülmeden men edemiyorum diyordu.

Biz memleketimizde hakiki spor yaparak saimizi ecnebilere takdir ettirmek istiyorsak daha muntazam daha akıllane bir surette çalışmalıyız. İstidadı sayesinde iki metre atlamağa muvaffak olan bir genç eğer atladığı esnada vücudunda muvazane-i kuvvayı temin edecek surette uzvunu işlemezse hareketinden ne faide hâsıl olur terbiye-i bedeniye maksad iki metrelik bir duvar aşmak değil sahih-i vücud-ı mutenasıb-i endam ve temiz ahlak sahibi olmaktır. Bu cihetleri muhitimizin terbiye-i bedeniye meraklıları mâdunlarınakablar, makaleler, derslerle anlatmalı bu yolda sade bir iki nasihat bizim için birçok parlak konferansa mecruhtur.

Kitaplardan mâ'da bize muallimler, bilhassa ecnebi muallimler lazımdır. Bunların celbleri kulüplerimizin iktidar-ı milelleri haricinde ise de ümit ederiz ki terbiye-i bedeniye bir ehemmiyet-i mahsusa atalet etmemeye başlayan hükümetimiz bu himmeti deruhte edecektir.

Sporda terakkiyattımız için bir kâideyetevfiken çalışmamız ne kadar lazım ise tedrice riâyet eylemez. O kadar ehemmiyetlidir. İnsanın hısal-ı maddiye ve maneviyesine ne derece tesiri olduğu aşikar olan terbiye-i bedeniye acul olmak kadar mesaiyi akim bırakacak ve hatta elde edilen muvaffakiyeti de men ettirecek hiçbir hata yoktur. Hıtva hattı ilerlemekte hiçbir zaman sarf-ı nazar edilmemelidir. Tekâmülün her derecesinde bir müddet-i tevakkuf ederek âzaya ve onları idare edenlere gittikçe müterakki bir tarz-ı hayatla gittikçe vâsi bir surette tefekkürle insiyet edecek kadar vakit verilmelidir. Ve ancak kademenin herbirine mahsus terbiye-i içtimaiye ve fikriye onlarda bir hal-i tabi olduğu zaman bir adım daha attırılmalıdır. Vesâit-i maddiye dahi bu esas nazar-ı itibardan duru tutulmamak icâb eder.

Çabuk ilerleyen akvam-ı derecayattan bazılarını atlamamamışlardır bilakis herbirinde az bir müddet tevakkuf eyledikleri halde bihakk-ı istifade edecek kabiliyet göstererek terakkilerini temin eylemişlerdir. Onun için Avrupa kulüplerinde gördüğümüz tekamülü bir gâye-i ittihazla beraber birden bire taklide kalkışmayarak onların, gördüğümü mertebeye ne suretle vâsıl olduklarını anlamaya ve o usulü tatbik eylemeğe çalışmalıyız. Tekâmülat-ı maneviyeyi rehber-i ittihaz ederek çalışacak olursak maddi kısmı bir netice-i tabiye olarak suhuletle ve kendi kendine tesis eder.”¹⁹⁸

Dergi Galatasaray ve Fenerbahçe Futbol kulüplerinin kuruluşu hakkında bilgiler verip, bu iki Türk futbol kulübünün gelişmesi için önemli tavsiyelerde de bulunmaktadır. Ayrıca milli nitelikte olan bu kulüplerin sayısının artmasının gerekliliği savunulmaktadır. Dönemin önemli sporcularından Ali Sami Yen, Galatasaray’ın kuruluşunu şu şekilde anlatmaktadır;

“1315 senesinde BeyoğluMekteb-i Sultânisi Terbiye-i Bedeniye Muallimi Fâik Bey’in talebesinden bir kaç kişi futbol oynamağa başlamışlardı. Fakat muntazam bir kulüp teşkiline muvaffak olmadan hükümetçe oyundan men edilmişlerdi.

Ondan sonra beş altı sene müddetle Türkler futbolu katiyen terk etmekte mecbur oldular ve yalnız bir Osmanlı bahriye zabiti “Fuad Bey” bir nâm-ı müsteâr ile arada sırada İstanbul’da ilk tesis etmiş olan İngiliz “Moda” kulübünde oynayabiliyordu.

Memleketimizde ilk Türk futbol kulübü olan “Galatasaray“ 1321 Teşrin-i Evvel’indeMekteb-i Sultânî’de talebeden Ali Sami’nin teşebbüsü ve Emin, Asım, Celal, Bekir Beylerin muâvenetleriyle beş on kişilik bir heyet olarak vücut buldu.

Bu kulübe bir isim vermek ve gömleğine renk intihâb etmek oldukça müşkül idi. Çünkü o zaman her isimden her renkten bir mânâ çıkarılırdı. Fakat kulüp oyunlara başlayınca ahâli ona “Galatasaray“nâmını verdi. O tarihte pek ziyade câlib-i nazar-ı dikkat olması tabi olan bu ismin tebdili için sarf edilen mesâiakim kalarak herkes Mekteb-i Sultânî talebesinin kulübüne “Galatasaray “ demekte devam etti.

Galatasaray ilk gömleğini beyaz kırmızı yaptı. Fakat bunda livâ-i isyan kokusu his edilir zannıyla gömleği sarı siyaha ve bilahere-daha parlak olmak için- kırmızı sarıya tebdil eyledi. Kulübâzası talimlerini daima en tenha mevkilerde yapıyor ve o

¹⁹⁸ İdman Mecmuası, 2. Sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 22-23.

mevâkidemümkün mertebe müteferrik surette vâsıl olmağa sarf-ı gayret ediyorlardı. Buna rağmen her hafta “Tramvaya üç kişi birden binmişsiniz!” Vapurda neden dört talebe yan yana oturdunuz ?” gibiihtarar ve suallerle mütemâdiyen bizar edilerek böyle tacimiicab eden bir oyundan vazgeçmeğe davet ediliyorlardı. Gençliğe mahsus olan lakayidi ve futboldaki havahiş fevkalade bütün bu ihtarlara imha ile mukabeleyi pek tabi kılınmıştı ve hatta oyunu men etmek isteyen Kadıköy polisi komiserine “ Biz Ali Şamil’in adamlarındanız seni mahvettiririz! “ gibi cevaplar verilmeye kadar varılmıştı.”¹⁹⁹

Futbolun kurumsallaşması ve kulüplerin ortaya çıkması adına Ali Sami’nin ve arkadaşlarının çekmiş olduğu sıkıntılar önem arz etmektedir. Baskıcı bir yönetimin, sporu isyan niteliği taşıyabilecek bir yapı olarak değerlendirmesi tarihi bir hatadır. Bu baskılar nedeniyle Modern Türk sporu 20-30 yıllık bir gecikme ile ortaya çıkmıştır. Halen bu tarihi gecikme dolayısıyla Türk sporunun gelişiminin diğer uluslara göre daha geç olduğu bilinmektedir. Spordaki başarısızlık ve gecikmelerin 1877-1908 yıllarında alınan sıkı tedbirler olduğu fikrindeyiz. Fakat bu gecikmenin etkisi olmakla birlikte tek sebebin bu olduğu kanaatinde değiliz.

Galatasaray SporKulübü’nün oyuncuları ise Mekteb-i Sultani’deki öğrenciler arasından seçilmekteydi. Öğrenciler mezuniyet ile birlikte iş hayatına atılıp taşraya veya yurt dışına gitmekteydiler. Kulüp de bu durumdan ötürü yıldan yıla oyuncu kaybetmekteydi. Bu durumun düzeltilmesi adına futbolculuk, diğer yıllardan itibaren bir meslek olarak kabul edilmeye başlanmıştır.

Türk futbolunun ikinci kurulan futbol takımı, Fenerbahçe Kulübü’dür. Bu takım, Türk spor tarihine damgasını vuran çok fazla sayıda kupanın sahibi ve galibiyette imzası olan bir takımdır. İdman Mecmuasında Mehmed Nasuhi Bey, Fenerbahçe’nin kuruluşunu şu şekilde anlatmaktadır:

“1323 senesinde Frerler Mektebi Türkçe muallimi ve elyevm rüsumat müfettişi bulunan Enver Bey talebe-i kadimesinden beş altı futbolcu genci bir araya toplayarak bir kulüp tesis etmek arzusunda bulunduğu bildirmişti. Bu fikre bütün arkadaşları iştirâk ederek akşamları Moda çayırında idman yapmağa başlamışlardı.

Altı kişilik futbol kulübü olmazsa Enver Bey ve arkadaşları teşkil ettikleri heyete bir isim vermeği unutmamışlar, o zaman hiçbir fikr-i siyasiye hamil edilmemesi için

¹⁹⁹ İdman Mecmuası, 1. sayı, 15 Mayıs 1329 (28 Mayıs 1913), s. 9-10.

Fenerbahçenâmını muvaffak bulmuşlardı. Fenerbahçe o zamandan itibaren idmanlarına geri mi ?Verdi, bu vecihle dört beş ay zarfında âzasının adedini yirmiye iblağ etti.

Biraz sonra Enver Bey riyâset-i fahriye mevkinden çekildi. Kulübün yed-i idaresi müteşebbir, faal olan Nurizade Ziya Bey'e tevdi edildi. Reis karada bulunduğu müddet zarfında kulübün gösterdiği faâliyetişâyan-ı takdir bir dereceye yaklaştı.

Kulüp İstanbul'un en kuvvetli timlerinden oldu. Ziya Beyfaâliyetinin yalnız reisi bulunduğu kulübe münhasır kalmasını ve yalnız Fenerbahçe'nin terakki edip diğerlerinin mahrum-ı tekâmül bulunmasını istemiyordu. Binaenaleyh futbolun daha büyük bir mukayesede ilerlemesi için bir kaç Türk ve İngiliz arkadaşıyla teşrik-i mesâi ederek Kadıköy'ündeki Union Kulüp'ün teşkilini etti ve merâminada muvaffak oldu.

Union Kulüp inşâ edildikten sonra Fenerbahçe her sene İstanbul kulüblerininictimâinden hâsıl olan lig heyetine dahil oldu. Fakat esnada Hasan ve Hüseyin BeylerKadıköyü'ne Mösyö HoresArmeneyiç'de Galatasaray'a dahil oldu.”²⁰⁰

Osmanlı Devleti'nde Türklerin oluşturduğu ikinci takım olan Fenerbahçe, Türk sporu için çok önemli bir kulüptür. Bu kulübün kurulmasında “Frerler” yani İstanbul Saint Joseph Fransız Lisesi'nin etkisi olsa da bu spor kulübünün milli bir anlayışla spor hayatına atıldığını ve önemli başarılar elde ettiğine gölge düşüremez.²⁰¹ Öte yandan Galatasaray ve Fenerbahçe arasındaki rekabet o yıllarda başlamıştır. Bu rekabette şüphesiz aynı ulusa aidiyet etkindir. Futbolun amatör olduğu dönemlerde aniden gerçekleşen, bazen bağlı olduğu kulübe bilgi verilmeden yapılan transferler de etkili olmuştur. Bunun yanında şampiyonluk yarışında her zaman iki takımında iddialı olması da yıllar süren bir rekabeti doğurmuştur.

Galatasaray ve Fenerbahçe'nin dışında Altın Ordu, İttihad Spor, Progra, Strogleres (Rum Takımı),Sanayi, Kadıköy gibi futbol takımları bulunmaktadır. Bu futbol takımları Osmanlı Devleti'ndeki ilk ligi meydana getirmişlerdir. İlk Türk ligi İstanbul Birliği ligi olup hakem hataları ve tarafgir mevzu bahis olduğundan bu ligden iki lig ortaya çıkmıştır. İsimlerini maçın oynandığı günden alan Cuma ve Pazar ligleri ilerleyen yıllarda birleşmişlerdir.

²⁰⁰ İdman Mecmuası, 3. sayı, 15 Haziran 1329 (28 Haziran 1913), s. 46.

²⁰¹ ATABEYOĞLU, “Tanzimattan Cumhuriyete Spor”, s. 1494.

Mecmuada işlenen diğer bir konu ise “ Terbiye-i Bedeniye ve Spor Milli Gaye – Futbol-“ ‘dur. Bu makale sporun ve sporcuların milli bilinçle hareket etmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu yazı Balkan bozgunları sonrası Osmanlı’da Türk milliyetçiliği fikrinin toplum nezdinde daha fazla savunulduğu bir dönem ve Türkçülük fikrinin siyasi, askeri, tarih, sosyoloji alanlarında ve tabii ki sporda da yerleşmesini istenilmektedir. Bu açıdan Osmanlı’da ilk futbol faaliyetleri yapan Fuad Hüsnü Bey’i isim vermeden eleştirerek, Türklerin Galatasaray ve Fenerbahçe gibi milli takımlar meydana getirmesini istemektedir. Takımla kısıtlı kalmayan yazar, yabancı futbolcu oynatmayı eleştirmektedir. Türk takımlarının yabancı oyuncu oynatmaması gerektiğini üstüne basa basa vurgulayan yazarımız, Türklerin milli bir bilinçle spor konusu üzerinde durması gerektiğini dile getirmiştir. Tarihsel bir problem olduğu görülen bu konuyu Burhaneddin Felek şu şekilde açıklamıştır:

“Ya acemilik yahudmesâil-i milliyedemübalatsızlık olsa gerektir ki ; bizde futbolu ilk kopya edenler, onda milli bir gaye takibi keyfiyetini anane hâline sokamamışlar ve bu güne kadar o yolda mühim bir hıvva atılamamasına ister istermezsebeb olmuşlardır.

Futbolun bizde ilk idmancılarını tedkik edilirse Moda sakininden bir kaç İngiliz ve Kadıköylü bazı Rumlarla malum olan bir kaç Türk oyuncusu görürüz. O zaman Türk oyuncularının az ve Türk kulüblerininmefkud oluşuna göre belki milli bir gaye takibi meşgul ise de şimdi yeni eski, tecrübeli, acemi on, on beşi bulan Türk futbol timlerinde bu gayenin takibi şiddetle lazımdır. Cuma Ligi damı altında toplanan beş on Türk kulübünün bu hususta ki izamnâmeyenazaren hedefleri milliyet meselesi olduğu anlaşılmakta bunlar arasında yıllanmış tecrübe diye oyuncuların ne derdine göre Türkiye’yi temsil edecek bir tim her hâlde bu Cuma Ligi timlerinden biri – şimdilik olamaz hâl-i hazırda bu nokta-i nazarı takib etmeğe kudreti ve vaziyeti müsâid iki kulüb görmekte isek de onlarda maa’-t-teessüf bu milli gaye keyfiyetini – nedendir (...?) bilinmez- ihmal etmektedirler. Bu takımlar, Fenerbahçe ve Galatasaray futbol kulübleridir.

Galatasaray bundan iki sene evvel ki muvaffakiyetle Fener’de bir sene evvel ki galibiyetiyle isbat etmiştir ki; sağlam bir Türk timi her zaman için vücud bulmak ihtimam dâhilindedir. Fakat ; şu günlerde bu iki timde de en büyük amillerin icanib olduğunu oyunda mühim vezâifle ecnebi unsurların çalıştırıldığını görüyoruz.

Vakia; o ecnebi unsurların o timlerdeki hizmetleri her hâlde şâyân-ı takdir olmakla beraber düşünülürse kısmen muzırdır.

Çünkü o tim tam bir Türk timi olamaz. Eğer Türkiye'yi temsil edecek bir Türk timi yapmak lazım gelirse bu Alman vesâir milletlere mensub zevat maça iştirâk edemeyeceklerdir. Bunların yerine ikame edilecek diğer oyuncular ne kadar usta ne derece tecrübe dede olsa yine hususatını bilmediği bir time girdiği için Türkiye'yi temsil eden o maçta her hâlde istenildiği derecede yararlık gösteremeyecektir.

Hem böyle bir timin teşkilinde gördüğümüz bir diğer manada Türkkulüpleri arasındaki münâferettir. Teessüfe kat kat sezaadır ki mesmer bir şekilde bulunması lazım gelen ve sporda en büyük amil olan rekabet bizim futbolâlemindemünâferet şekline ve fena fena an-ı tarıklere münkalib olmuşlardır.

Bundan dolayı da iki Türk kulübünün iyi oyuncularından bir Tim çıkarmak iktizâettikte eşhasın tayinde hatta o timin teşekkülünün esasında bir çok müşkülât ve uygunsuzluklar tahdis edecektir.

Bu tim teşekkülünü, bila müşkülât teşekkülünü farz etsek bile oyuncular arasında âhenk olmaması keyfiyeti en ziyâde bizi işgal etmek lazım gelmez mi ? Macaristan'a gönderdiğimiz Türk timinin sebep-i mağlubiyeti ne idi ?.. Oradaki oyuncular yığın yığın bu gün en iyi futbolcularımızı teşkil etmiyorlar mı? “²⁰²

Mecmua yazarları tarafından işlenen bir diğer konu ise “Yalnız Ayak Topu mu ?” makalesi olup 1913-1914 yıllarında da spor deyince akla ilk gelen şeyin futbol olduğunu söylemektedir. 100 yıldan fazla bir zaman diliminde bu durum değişip basket, voleybol, hentbol, boks, güreş gibi sporlara da toplum ilgi duymaya başlamıştır. Fakat genel taraftar kitlesi futbol etrafında birleşmektedir. O yıllarda da Türklerin sadece futbolla ilgili olduğunu yazar şu şekilde açıklamıştır;

“Geçende yine idmanda bir refik-i tahririn kulüplerimizin noksanlarına dair olan yazısı, onların bizdeki şekil-i hazırını gösterir tarzda idi. Bir o noksanların çare-i refiniserd etmeği makale sâhibine bırakıyoruz. Yalnız onun mütalaatında unuttuğu bir noktayı şer etmek isteriz: Bence yıllardır, bu memleketin spor sahnelerine müdâvimiz. İdmanın bizdeki bütün safhalarını az çok tedkik ettik. Onlarındolduğu heyet ile temasta

²⁰² İdman Mecmuası, 14. Sayı, 12 Kanun-i Sani 1329 (25 Aralık 1913), s. 209-210.

da bulunduk. Şurayı, hemdekanat-ı tamme ile anladık ki. Bizde spor olarak. Bi (Futbol=ayak topu) var. Oda bütün nevakısıyla. Diğer bütün şebat ya hiç yok, yahudbir kaç kişiden ibaret olan meşgullerinden ma'da düşünen dinleyen, seyir eden yok.

Sırasıyla düşünsek: Ne, tenis, kriket, hokey , beyzbol, votropolo, polo, cimhana,golf gibi oyunlar, ne de atlama, sıçrama, sırkla atlama, tahammül, sürat, manalı, düz koşular, disk, cirid atma, boks , eskrim, bisiklet , kürek, yüzme gibi zorlu idmanlar var!.Bütüngarb saha-i faâliyetinde futbolun tuttuğu yere nazaren bu mütebaki (zor) lar ehemmiyetli, o derecede istifâdeli görülmektedir.

Bizde zaten futbolun ilk şeref-i nakli İngilizlere âittir. İlk evvel bu oyunu onlar bizim mülkümüzde oynâmışlar, bir örnek olmuşlardır. Türklerde hiç de mi ?Fıkr-i teşebbüs yok ki ; on beş senedir, hâlen ecnebilerin getirdiği bir tek idmanından başka şeylere baş vurmayalım.

Macarların evvel ki seneki ziyaretlerinde idi. Onların fena üç gün devam eden spor bayramının birinci günü UnionKulüb haddinden, emsalinden fazla kalabalık idi. ”²⁰³

Burhaneddin (Burhan Felek)’in Cuma Birliği Müfettişi olduğu bilinmekte olup mecmuada Türk ligi oluşturulması gerektiği, öğrencilere spor ve futbol fikrinin aşılması gerektiği konuları üzerinde titizlikle durmaktadır. Futbol sporunun yazın sıcakta oynanmaması gerektiği vurgulanmış ve ligler Eylül ayında başlayıp Nisan ayının sonuna kadar devam etmiştir. Burhan Felek’in sonraki dönemlerde Türk sporu adına çok önemli çalışmaları olduğunu bilmekteyiz.

İngilizlerin milli sporu olan futbol, Osmanlı Devleti’ne 19. yy’ın sonlarında İngiliz bir aile tarafından İzmir’de oynanmaya başlanmasıyla gelmiştir.²⁰⁴ Gençlerin bu aile münasebeti ile futbol Türkler arasında da yaygın olarak oynanmaya başlamıştır. Bu spor branşı İngilizlere ait olduğundan, kullanılan kelimelerde İngilizce’dir. Bu sözcüklerin, Türkçe’deki karşılıkları oluşturulmaya çalışılmıştır. Bununla da kalmayıp bütün spor branşları hakkında milli kelimeler üretilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Yayın yılı 1913 olan dergide dil konusunda milli bir hassasiyetin olduğu görülmektedir. Bu kelimelerden başlıcaları şöyledir:

“

²⁰³ İdman Mecmuası, 19.sayı, 23 Kanun-i Sani 1329 (5 Şubat 1914), s. 285.

²⁰⁴ ATABEYOĞLU, “Tanzimattan Cumhuriyete Spor”, s. 1490.

<i>Kale Çizgileri</i>	<i>Gol Layns</i>
<i>Kale Direkleri</i>	<i>Gol Posts</i>
<i>Kale Meydanı</i>	<i>Gol Area</i>
<i>Kale Çaprazı</i>	<i>Krosbar(Kalenin üstündeki afaki çubuk)</i>
<i>Yan Çizgisi veyahud su</i>	<i>TacLayn</i>
<i>Köşe</i>	<i>Korner</i>
<i>Ceza Meydanı</i>	<i>Penaltı Area</i>
<i>Ceza Noktası</i>	<i>Penaltı Gik Mark</i>
<i>Orta Çizgi</i>	<i>Haf Vay Layn</i>
<i>Başlama Yeri</i>	<i>GigOffserkl</i>
<i>Başlama Noktası</i>	<i>PlaysGigMârk</i>
<i>Birlik</i>	<i>Lig (Mesela Cuma Birliği Pâzâr Birliği)</i>
<i>Takım</i>	<i>Tim</i>
<i>Hakem</i>	<i>Referi</i>
<i>İşaretcileri</i>	<i>Layns Men</i>

“205

Futbola ise ayak topu denilmekte olup ayak topu ismi pek tutulan bir kelime olmamış ve günümüze kadar “Futbol” ismi kullanılarak gelmiştir. Futbol ile ilgili mevkiler, tek tek açıklanarak verilmiştir. Akıncının görevi, forvetin görevi, hakemin görevi, hakemin ehemmiyeti konuları üzerinde durularak bu spor her türlü şekilde insanlara açıklanmaya çalışılmıştır. Resimler ile vuruş teknikleri üzerinde durulmuş ve futbolda nelerin yasak olduğu nelerin yasak olmadığı okuyucuya sunulmuştur. Bir Futbol

²⁰⁵ İdman Mecmuası, 14. Sayı 12 Kanun-i Evvel 1329 (25 Aralık 1913), s. 206.

Kanunu oluşturularak futboldaki yasaklar ve yasak olmayan şeyler kanun dairesinde belirlenmiştir. Bu yazılarla sporun kuralları, oyuncuların mevkilerini açıklayarak insanlara futbolun teknik bilgilerini dergi kanalıyla aktarmışlardır.

Futbol, gençler arasında en rağbet gören spor olma başarısını kısa sürede yakalamış ve iklim şartları gözetilmeksizin her mevsim futbol müsabakaları tertip edilmiştir. O dönemde artık öyle bir hal almıştır ki spor sadece futboldan ibaret olmaya başlamıştır. Yazarımız bu konu hakkında tenkitlerde bulunarak diğer spor branşlarında da gelişmenin elzem olduğunu, olimpiyatlar ve Türklüğün diğer mecralarda da temsili için diğer spor dallarında da gelişmenin şart olduğunu belirtmiştir. Günümüzde bu durum biraz ortadan kalkmıştır. Türk sporu futboldan çok diğer alanlarda da uzmanlaşarak uluslararası müsabakalarda dereceler alan milli sporcular yetişmiştir.

O dönem Türk futbolu daha emekleme döneminde olduğundan, fazla bir başarı gösterememiştir. Fakat Galatasaray-Fenerbahçe maçları günümüzdeki kadar heyecan oluşturan, merakla seyredilen maçlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum günümüz için bu önemli iki futbol takımının arasında ne derecede bir rekabetin olduğunu açıklamaktadır. O dönemde de keyifle izlenen, merakla sonucunun beklendiği futbol müsabakaları olarak karşımıza çıkmaktadır. Tarihi rekabet ilk yıllarda da kendini göstermiştir.

XX. yy. başlarındaki basın-yayın organları kısıtlıdır. Gazeteler ve dergilerden oluşan bu yayın organları bir olayı, haberi bütün yurda yaymakla görevlidir. O dönemde günümüzün televizyonu görevini gören bu yayın organları ile futbol müsabakaları anlatılmaya çalışılmıştır. Hatta “Hafta-i Tenkid” başlığı altında eleştirel bir yayın kuşağı oluşturulmuştur. Günümüz televizyonculuğunun futbol yorum programlarını andıran bu yazılar, ilk futbol maç yorumlarını oluşturmaktadır.

İdman Mecmuası'nın bu yayınları, Türk futbolunu ileriye taşıyan bir mihenk taşıdır. Türk futbolunun gelişmesi adına bu yayınları yaparak önemli katkıları bulunmuştur. Gençlere futbolu öğreterek, milli bir bilinç içerisinde sporcu yetiştirmeyi amaç edinmiştir. Her şeyden öte Juvenal'in “*Sağlam Fikir Sağlam Bedende Bulunur.*”²⁰⁶ ilkesi sporcuların yetişmesinde temel ilke alınmıştır. Ayrıca İdman Mecmuası, dönemin futbol oyuncularını ve kulüpleri tanıtmak adına ilgili kulüplerin resimlerini yayınlamaktaydı.

²⁰⁶ İdman Mecmuası, 31-32. Sayı 15 Mayıs 1330 (28 Mayıs 1914), s. 485.

İdmanın fotoğrafçısı görevini “Foto Ferid” üstlenmiştir. Zaman zaman “Foto Burhan” adıyla da başka bir fotoğrafçıya ait fotoğraflar yayınlanmıştır. Bu fotoğraflar bir müsabaka oynanırken olabildiği gibi kişilerin münferid ve takıma ait toplu fotoğrafları da olabilmektedir. Dergide önemli olduğunu düşündüğümüz takım ve oyunculara ait fotoğrafları aşağıya direkt olarak veriyoruz.

Galatasaray Kulübü'nün Birinci Futbol Takımı

Arkadan ve Sağdan İtibaren

Ahmed- Cevad-AhmedRobinson-Neşet Emin-(Kapudan)-Bekir-Celal-Hüseyin-Ömer-GalibHasnun, Amil Oberle, JozefOberle, Maferdic (Geri Kalan Yazılar Çıkmamış) “²⁰⁷

“Fenerbahçe Birinci Futbol Takımı

²⁰⁷ İdman Mecmuası, 2. sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 25.

Sağdan ve önden birinci: Nasuhi Bey (Kâtib-i umûmi ve murahhas) Doktor Hamid Bey, Nezhat Bey, Kamil Bey (Kapudan) Nuri Bey ,Sâid Bey Reis Hulusi Bey Efendi- Hâlki Bey İkinci sıra: Matosyan Efendi Sabri Bey Arif Bey Mösyö Vilhelm, Galib Bey (Heyet-i İdare Reisi) Kemâl Bey Sâid Bey Üçüncü Sıra: Yahya Bey (Kasadar) Zeki Bey ilk Kâtib Mustafa Bey(2'nci 3'ncü ve Dördüncü Takım Kapudanı) ”²⁰⁸

²⁰⁸ İdman Mecmuası, 27. sayı, 6 Nisan 1329 (19 Nisan 1914), s. 431.

BeşiktaşKaribe-i Bedeniye Mektebi Futbol Takımı

Sağdan Birinci Sıra Fahri, Ali, Şerafeddin (Reis), Mehmed 2'nci Sadi, Kazım (kapudan)
Sabri 3'üncü Razvan, Resul, Behzad"²⁰⁹

Günümüz üç büyük Türk futbol devinin 1913 yılındaki kadroları verilmiştir. Bu kadrolar amatör yapıdaki futbol kulüplerinin önemli oyuncularıdır. Bu oyuncular sadece futbol oynamakla kalmayıp ömürlerini kendi takımlarına adanmış kişilerdir. Bu futbolculardan bazıları oyuncu yetiştirme, kulüp içi görevlendirmelerde bulunarak Türk futboluna uzun yıllar hizmet ederek Türkiye'de sporun gelişmesine öncülük etmişlerdir.

Jimnastik hakkındaki makaleler ise jimnastik sporunun ne olduğunu açıklamaya çalışmakta ve “İsveç Jimnastik usulünü mü ?” , “Alman Jimnastik Usulünü mü ?” tatbik etmeli şeklinde bir tartışma yazı dizisi oluşturmuştur. Bu yazıları Muallim Sami ve A.Seyfi yazmıştır. Yazarlar bu konuda jimnastiğin “ *necanbaz, ne zorbaz, ne de parendebaz olmak usulüdür. Bunda kafa patlamak, kasık çıkmak, kol kırılmak da yoktur.*” şeklinde açıklayıp, jimnastiği “*hareket vasıtasıyla kabiliyet-i uzviyeyitezyid, vücudu mümkün olduğu kadar terbiye etmek*” şeklinde açıklamıştır. Jimnastiğin usulünde İsveç jimnastiği makinesiz jimnastiği, Alman jimnastiği ise makineli jimnastiği oluşturmakta olup spor salonları ve askeri okullar Alman jimnastik usulüne göre tertip edilmiştir. İsveç jimnastiği ise daha çok okullarda öğrenciler arasında uygulanmıştır. İsveç jimnastik usulünün en büyük savunucusu ve uygulayıcısı Selim Sırrı'dır. Yıllarca okullarda ve Türk gençliğinde İsveç usulü jimnastiğin yaygınlaşması yolunda yazılar, kitaplar yayınlamış ve öğrenciler yetiştirip, okullarda bu usulü uygulatmıştır. Bu jimnastik usulünü İsveç toplumunun gelişmişliği ile bir tutup, Türk gençliğinin gelişmesi açısından İsveç Usulü'nün tatbik edilmesi gerektiğini savunmuştur. Ek olarak Selim Sırrı Bey, Mazhar Bey ile çoğu kez İsveç jimnastik usulünün Alman Jimnastik usulünden daha faydalı olduğu konusunda tartışmalara girdiğini bilmekteyiz. Nitekim sivil okullarda İsveç Usulü, askeri okullarda Alman usulü jimnastik uygulanmıştır. Günümüze kadar bu ayrım gelmektedir. Jimnastik, spor alanında batı ile kurulan ilk spor bağlantısını oluşturmaktadır. Yazarlarımız jimnastiğin herkes tarafından uygulanması gerektiğini, bir öğrenciden, başka bir branştaki sporcunun, evdeki kadının, esnafından zanaatkarına kadar bu sporu uygulaması gerektiğini belirtmiştir. Jimnastik sporunu şekiller ile açıklayıp, nefes alma biçimlerine kadar

²⁰⁹ İdman Mecmuası, 14. sayı, 12 Kanun-i Evvel 1329 (25 Aralık 1913), s. 206.

ayrıntılara yer vermiştir. Kadınlar için ayrı bir bölüm kaleme alan yazarlar kadınların korse takmasının zararları üzerinde durmuştur.

Jimnastik sporunun Türkiye'deki ilk yerli eğitimcisi Ali Faik Üstünidman'dır. “Riyazat-ı Bedeniye” 1891 tarihinde Türkçe ilk jimnastik kitabını yazmıştır.²¹⁰ Faik Bey, derginin yazar kadrosunda bulunmaktadır. Jimnastiği bütün Türkiye'ye yaymaya çalışan iki büyük üstad Ali Faik Üstünidman ve Selim Sırrı Beylerin jimnastik hakkındaki düşünceleri ve verdikleri bilgiler, jimnastik sporu ve tarihçesi için önem arz etmektedir. Ayrıca A. Seyfi ve M. Sami Beyler de jimnastik hakkında önemli yazılar kaleme almıştır. Bu yazılardan İsveç Jimnastik usulü ile ilgili 22 Mayıs 1329'da Ali Seyfi Bey'in düşüncelerini vermemiz jimnastik sporunun dönem şartlarındaki durumunu daha iyi anlamamız adına aşağıda verilmiştir:

“Jimnsatik, ne canbaz ne zorbaz, ne de parendebaz olmak usulüdür. Bunda kafa patlamak, kasık çıkmak, kol kırılmakta yoktur.

Jimnastiğin hareket vasıtasıyla kabiliyet-i uzviyeyitezyid, vücudu mümkün olduğu kadar terbiye etmek, yaşadığımız müddetçe bize lüzumu olan kuvveti, çevikliği itidali, cesareti kazanmak fanidir. Her faninin her alemin bir takımkâideleri, maksada hadd-i asgari sai ile vüsul için yolları vardır.

İşte İsveç jimnastikleri dediğimiz tarz-ı talim-i beden bu kâideleri bu yolları takib eder. Vücudumuzun yaradılışında mevcut olan tertibin o vücudu terbiye edecek olan usulünde nazar-ı dikkate alınması pek lazım ve pek mühimdir. Eldivenlerini çorap yerine ayaklarına, çorablarını da eldiven diye eline giyen bir adam ne kadar rahat ederse tertibsiz jimnastiklerinin muhtevi olduğu mutenevvi hareketlerden her senede, her türlü şerâit tahtında bulunan insanlar için programlar tertip olunabilir. Bittabi bütün hareket her adam için kabil-i tatbik değildir. Mesela: Umûmijimnastikhaneler bulunmayan mahallerde herkes kendi odasında da çalışabilir ve onlar ancak odada yapılabilecek bir program takib ederler. Vücudunun bazı nevâhisindeârizaları olanlarda kendilerine göre hareketler intihâb ederler. Mektebinde iyi bir jimnastikhaneyemâlik olan bir genç ise kemal-i intizam ile gerek aletsiz ve gerek alet üzerinde bütün hareketi yapmalıdır. Hatta gençler İsveç usulünde esas olan programa riâyat ederek her nevi jimnastik aletlerinde çalışabilirler.

²¹⁰ Ayrıntı için bkz. ATABEYOĞLU, “Tanzimattan Cumhuriyete Spor”, s. 1506.

Bunda hiçbir mahzur yoktur. Bilakis pek çok faideleri vardır. Çünkü mesele hareketin nevinde ve programın tanzimindedir.

Avrupa'nın hemen her tarafında İsveç jimnastikleri kabul edilmekle beraber Alman usulü aletlerde kullanılıyor, lastik, kolla, yaylı kolla, labüd talimleri yapılıyor. Fakat yine tekrar edeyim ki tertibe, itidale, sen-i icâbatına dikkat etmek şarttır. Valla insan maddesinin aldığından fazla âb-ı hayat dahi içse yine hastalanır."²¹¹

Osmanlı toplumunun zihninde spor ve jimnastiğin ne anlama geldiği XX. yy. başlarında tam olarak bilinmemektedir. Bu iki spor arasındaki ayrım, toplumun spor kültürünü anlatır niteliktedir. Darü's-şifa ve Gelenboy İdadisi Terbiye-i Bedeniye Muallimi olan M. Sami Bey'in jimnastik ve spor hakkında görüşleri, jimnastik ve spor arasındaki ayrımı ve yeni bir spor dalı olan jimnastiğin tanımını vermiştir. Değerlendirmemiz için bu yazıyı direkt olarak aktarıyoruz:

"Evet, evet evvela jimnastiksâniyenspor. Bunlar ayrı, ayrı kelimeler ayrı ayrı şeylerdir. Ta'cib-i enver ki bizim başımızda bulunan en akıllı efendilerimiz bile, daha jimnastik ile spor beynindeki farkı anlayamamışlar veyahud anlatamıyorlar. Yakın zamanlardan beri, bilhassa Balkan muhârebesinin felaketli günlerinden beri memleketimizde de oldukça jimnastik ve spor ile iştigale başlandı, başlandı ama yapılan jimnastik mi ?Spormu ?Bir türlü anlaşılamadı. Bir kısmımız spor diye on saat yürüyüş yapıyor. Diğer kısmımız ise futbol diye akşamlara kadar güneşin karşısında didinip duruyor. Nasıl olur? Her şeyin zamanı var. Yürüyüş veyahud futbol mevsime tabidir. Yazın harâretli günlerinde on saat yürüyüş yapılmadığı gibi futbolda oynanmaz. Doğrusu anlaşılmaz hâl, başımızda bu işleri bize öğretecek adam mı yok ? Varda bizde mi anlamak kabiliyeti kalmadı ?

Jimnastik, spor , oyun bunlar başka, başka şeylerdir her birinin zamanı mevsimi olduğu gibi envâide vardır. Mesela yazın futbol yapılmaz belki yüzmek kotra kullanmak, kürek çekmek- elh gibi şeylerle iştigal olunur.

Jimnastik, evet bu ise büsbütün başka bir şey bizi bunu öyle gülünç şekle soktuk, ki kimimiz İsveç jimnastiği yapıyor ve yaptırıyordum diye elini bacağını gayr-ı muntazam bilir bilmez oynatır veyahud oynattırır. Kimimiz kalafat yerinden döndürdüğü güller,

²¹¹İdman Mecmuası, 2. Sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 29-30.

bikereden aldığı sanduv aletleriyle- bünyenin kabiliyeti anlaşılmadan çalışıyor. Kimimizde jimnastik ata binmek- kürek çekmek, yol yürümek, futbol peşinde akşamlara kadar koşmaktır diye didinip duruyor. Yazmayalım- söylemeyelim diyoruz insan – duramıyor her şeyin efrâd-ı muzır olduğu gibi zamanında icrâ olunmayan her şeyide felaketi davet eder.”²¹²

“Jimnastik ve spor ayrı, ayrı şeylerdir dedik bunu şuracıkta kısaca ve gâyet sâde olarak izâh ve tefrik ediverelim, jimnastik, terbiye-i bedeniye vücudun sıhhati bedenın selameti düşünülerek icrâ olunan her türlü harekettir. İsporda ise sıhhat ve selamet-i beden düşünülemez. Onda gâye kazanmaktır. Tabiidir ki kazanmakta gâye mutlaka sıhhat olamaz mesela: Spordan yüzmeyi ele alalım bu hem de jimnastik olabilir. Deniz kıyısında iki kişi farz ediniz birisi diyorki “Bünyemin suya olan kabiliyeti ne ise o derecede suda durup yani intizam dâhilinde yüzüp çıkacağım” birisi ise “Ben Saray Burnu’ndan Üsküdar’a geçeceğim” diyor. Şimdi bunun ikisinide düşünelim birisi intizam ve sıhhaten bahsediyor, diğeri ise Üsküdar’a geçmekten. İşte, size spor ve jimnastikten bir misâl sıhhat mi ? Değil, ya nedir pazu evvet- işte, bizim bağır bağır – bağırdımızda budur. Biz pazu veyahud spor yapılmasın demiyoruz; yapılsın yalnız şu var ki jimnastik de gâye pazu değil sıhhattir. Fakat yalnız sıhhat değil hem sıhhat hemde kuvvettir. Eğer Herkül’ün pazusuna pazıyı benzeteceğim diye alabildiğine gidersek neticede pazu olur olur ama hakikat acize-i dâhiliyeye ve nazar-ı atıf olunacak olur ise hakikat kendini gösterir. Demek jimnastikte terbiye-i bedeniye de gâye başka sporda ise büsbütün başkadır. Biz gençler bu hakikatı anlamalıyız.”²¹³

Jimnastik Muallimi A. Seyfi, M. Sami Bey’in jimnastik sporu ile ilgili açıklamalarının bazı kısımlarına hak vermektedir. Fakat jimnastiğin tanımının bu olmadığı, M. Sami’yi eleştirdiğini görmekteyiz. Bu tartışmanın daha iyi anlaşılması adına A. Seyfi Bey’in jimnastik ve spor ile ilgili bazı görüşleri şu şekildedir:

“Sporlar hiç zaman kavâid-i sıhhiyeden, şerâit-i mahsusadanâri değildir. Bir adam, bila farz (Futbol) u mevsiminde usulüyle, itidâl üzere oynasa da oyun mevsimlerinden mâ’ada zamanlarda başka bir hareket, jimnastik yapmasa o adam yine bütün manâsıyla bir sportmen olamaz. Çünkü spor için bir defa sıhhatine dâimaitinâedilir bir vücud lazımdır ki iş başında makine gibi işlesin ve bir muvaffakiyetteminedebilsin.

²¹²İdman Mecmuası, 2. Sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 31-32.

²¹³İdman Mecmuası, 2. Sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913), s. 32.

Evvet gerçi sporda gâye-i zahiri galebedir. Fakat galebenin muvaffakiyetelhini bir düşünürsek, temin-i galebe için her hâlde sıhhati ve kuvveti yerinde bir vücudiçindejimnastik yapmak, hayatımıza bir itinâ, dikkat atıf etmek icâbediyor. Bundan da anlaşıldı ki spor ve oyunlar hiçbir zaman başlı başına bir terbiye-i bedeniye değildir, onun mütemmimidir. Mesela sa-i teşkilata sporun bir yardımı olamaz, belki sa-i tesir olur. Sporun tahrik ettiği vücudun hangi kısımları ise oraları ziyâdeistifâde eder ve beden sporun icâbettirdiği şekliâhz eder. Diğer mahaller istifâdeden mahrum kalır. Hâlbuki jimnastikte vücuda en nâf'i bir vaziyeti , en muvaffak bir tarz nameyibahş edecek hareket imtihan edilir. Daha vâzihsöyleyeyim: Jimnastikte program, hareket vücudun ihtiyacına kabiliyetine uydurulur ve beden ıslah edilir.

Sporla ise vücut hareket-i âvar ve oldukça büyük bir kuvvet sarfuiktizâ eder onun içinherhangi sporla iştigal edilecek olursa olsun evvela vücudu terbiye edip sonra kazanılan iktidarı spora tatbiketmelidir. Valla o yapılan şeye spor denemez. Arap'ta mahalli yoktur.

Senelerce top oynayanlar vardır ki hala bacakları incecektir. İşte bunun sebebi usule, kâideyeriâyetsizlik, daha doğrusu tam bir sportmen olmamaktır. Yirmi sene kayıkcılıkedipdegögsünü, pazularını bir türlü kalınlaştıramayanlarda tamamıyla böyledir. Vücut bir makinedir ama tamircisi kendindendir. Biz o tamirciyidetamire yarayacak mevadıdamahv ve helak edersek sonunda cezayı kendimiz çekeriz.

Sporların biraz evvel tadid ettiğim iyilikleri içinde hissiyatiçin pek lazım bir takımları vardır ki bunların ehemmiyetlerini arttırır. Bu sebeple herkesin bütün efrâd—ı milletin birer sporcu olması ezcan-ı vidal arzu olunur bir keyfiyettir. Hala yüksek derecedekimekteblerde muallimler azcık ihtisasları olan sporu derslerine ilave ederlerse—tabi kâide ve intizam gözetilerek, pek çok istifâdeedilir. Lakin dediğimgibi her muallim dâire-i ihtisasın, metodun hâricine çıkmamalı mesela sırf gösteriş olsun diyeiki çift bokseldiveni ortaya âtıp talebeye birbirinin kafâsını gözüünü şişirtmemeli.İşte bunlar muzır ;dâimaaksü'l amel yapar. Kavi, cesur, itidâl-i dem sâhibi olmasını istediğimiz gençler aksine olarak korkak mütereddid, acul olurlar.

Sporlar hiçbir zaman insanları ezmek, herkesi yapamayacağı işlerin altında kalmağa mecbur etmek için değildir. Bunlardan asıl maksadına sıhhat ve selamet

bedendir. Yalnız muvaffak ve galebe hisslerinin muavenetine istinâd edilmiştir ki hayatta bu istinâdın ne mühim bir âmil olduğunu izâhahâcet görmedim.”²¹⁴

Jimnastik sporu ile ilgili bu polemik “Jimnastik ve Spor” hakkındaki tartışmaların ilklerindendir. Toplumu bilinçlendirmek adına yapılan bu çalışmalar, jimnastik sporunun toplum zihninde oluşması adına büyük bir görev üstlenmiştir.

Terbiye Bedeniye Muallimi M. Sami, “Jimnastik ve Spor -3-“ isimli yazısında Osmanlı toplumunun geri kalmışlığından dem vurmakta ve atalarına layık torunlar olamama konusundan üzüntüsünü dile getirmiştir. 21. yy. ‘da da bu konuya dem vuran kesimler olmaktadır. Durum bu günden farklı değildir. İşte bu yazı:

“Nasıl mütessir olmam; içtimâiyat, iktisadiyat cihetiyle geri olduğumuz gibi, beden terbiyesi nokta-i nazarından dahi geri kalmışız.

Evleri köylerin, şehirlerin meydanlarında Cuma günleri delikanlılar toplanır cirid, binicilik, güreşvesâire ile idman yaparlar, köyün veya şehrin ihyasında gençleri takdir ve tahsinlere gark ederlermiş. İşte ıslafımız böylelikle tarihte hatt-ı zerrin ile yazılmaya layık satırlar, sahifeler bırakmışlardır. Şimdi ise Cuma oldu mu kimimiz kahvehâneye tarla veya domino başına kimimizde gezmeye gidiyorum diye, çayırda mastika şişesinin karşısına yüü...yükselmeğe, yaşamağa ahd etmiş bir millet çalışmak masdarını boynuna levha diye asmış bulunmalıdır.

Ecdadımız çayrlar, meydanları “İdmangâh” mesireleride “İstirahatgâh” ittihaz etmişlerdir. İşte bu düşünüş onlara cidal-i hayatta her mevaniiktiham etmek hasletini vermiş ve bu sûretle düşmanlarına gerek beden ve gerekse fikren her dem galebe çalmışlardır. Heyhat, tabi düşmana galebe çalmak değil, yerinde saydırmak imkanını bile bize veremedi. Tali mi? Hayır...Saâdet-i müşkülât-ı hayatiyedenictinabda aramaz, bir millet ki, saâdeti, refahı, hayatın mübârezesinden kaçmak sûretiyle teminini arar, o millet-i mevcudiyetini muhâfaza edemez mevcudiyet-i istiklaliyesini, hayatiyesini bile gaib eder.”²¹⁵

Mecmua, kadınlar içinde iki yazı kale almıştır. XX. yy. Türk kadınının toplum nezdinde layık olduğu değere ulaşma çabaları ve kadın hareketlerinin başladığı dönem

²¹⁴İdman Mecmuası, 3. Sayı, 15 Haziran 1329 (28 Haziran 1913), s. 43-46.

²¹⁵İdman Mecmuası, 4. Sayı, 1 Temmuz 1320 (14 Temmuz 1913), s. 61-63.

olması açısından bu yazılar önemlidir. Yazarımız A. Seyfi, dergiyi takip eden kadınları da düşünerek yazılar yazmıştır. Bu yazılar, nefes ve basit egzersizlerdir. Bu hareketler resimlerle gösterilmiştir. Bunun yanında kadınlar için sporun önemini şu şekilde açıklamıştır;

“Sıhhât ve hasane ve an-ı hakikini, neşvanma-i temin faâliyet-i muntazameden başka bir vasıta ile temin ve muhâfaza edilemeyeceği her gün biraz daha bedihileşen bir hakikattir. Pek kıymetdar olan bu iki unsurdan evvelkisinde erkekler ile kadınlar aynı sûretle alakadar iselerde ikincisi olan haseneve tenâsüb-iendam meselesi bilhassa kadınlar için elzemiyet-i mutlakidedir. Her iki cinsin hilkatlerinde ve bu gün kihyanlarında pek çok farklar bulunduğu için şerait-i sıhhiyeleri, terbiye-i bedeniyeleri, iktisâb edecekleri tenâsüb bedende farklı olmak iktizâ eder ve ırkın istikbaldeki saâdet-i bedeniyesi için sağlam bünye ve münâsib-i teşkilat, valideler hakkında pederlerkininde daha mühimdir. Yalnız şehreye değil bütün vücuda matuf olan güzellik az hakk-ı ırsi ezeli olduğu cihetle, hakiki bir tenâsübe, hüsnana valideler evladlarına, hiçbir şeyle mukayese kabul etmeyen, bütün servet-i tabiyesiyle mecaz bir vücud bırakırlar.”²¹⁶

Güzelliğin ve iyi bir nesilin, annenin sağlıklı olmasıyla sağlanacağı düşüncesi hakim olan bu yazıda kadınların korse kullanmak yerine, zayıflamasını; makyaj yapmak yerine, spor yaparak güzelleşmesini savunmaktadır ve kadınlara sporu tavsiye edip, kadınların yapabileceği egzersizleri dergide resimlerle açıklamıştır.

Bunlara ek olarak XX. yy. başlarında Osmanlı Devleti’nde ilk jimnastik kulübü kurularak jimnastik faaliyetlerinde uzmanlaşma adına önemli bir adım atılmıştır. Türkler arasında profesyonel bir şekilde jimnastik faaliyetleri böylece başlamıştır.

Hokeyi hakkındaki makalelerde ise hokeyin Osmanlı Devleti’ndeki gelişimini açıklamaktadır. Hokeyi sporu Osmanlı Devleti’nde 19.yy.’ın sonunda ortaya çıkmıştır. Yine bu sporda futbol gibi ithal bir spordur. Makaleler altında isimleri bulunmayan yazar hokeyi; golf, kriket, beyzbol gibi bir spor olarak tanımlayıp, İngilizlere ait olduğunu belirtmiştir. Osmanlı Devletinde oynanan hokeyi, çim hokeyidir. İlk olarak buz hokeyi oynansa da rağbet edilmemiştir. Çim hokeyi ise futbolun gölgesi altında kalarak zamanla unutulmuştur.

²¹⁶ İdman Mecmuas, 19. sayı, 23 Kanun-i Sani 1329 (5 Şubat 1914), s. 288-289.

Çim hokeyi futbol sahasına benzer bir alanda oynanır.11'e 11 iki takım arasında gerçekleşir. Oyunda korner, penaltı, ofsayt gibi kurallar vardır. Her oyuncunun elinde bir sopa bulunup bu sopaya stick adı verilmekte olup sticklerle topu sürüyerek rakip kalenin ağları ile buluşturması sonucu sayı yani gol meydana gelir. Oyun süresi 25'er dakikalık 2 devreden meydana gelmektedir.²¹⁷ Hokey sporu günümüzde Türkiye'de oynanan bir spor değildir. Fakat dünyada futboldan sonra çimde oynanan ikinci büyük spordur. Çim hokeyi takımları o dönemde futbol takımlarının oyuncularları arasından oluşturulmaktadır.

O dönem hokey maçları SkatingKulüb'ün çim sahasında icra edilmekteydi. Galatasaray Hokey Takımı, SkatingKulüb takımları o dönemin önemli hokey takımlarıdır. Galatasaray Hokey Takımı, Amerikalılara karşı hokey müsabakaları da icra etmişlerdir. Dergimizde bu maçların sonuçları yer almaktadır.

Hokey adına belli mecralar tarafından“Domuz Topu” yakıştırması yapılmıştır. Bu şekilde dergide bir polemik oluşturularak karşı yazılar yazılmıştır. Yazarımız bu polemğin üstesinden iyi bir şekilde gelerek hokeye bir daha domuz topu yakıştırması yapılmasının önüne geçmiştir.

At yarışı hakkındaki yazılar, binicilik, at yarışları, at neslinin ıslahı gibi konuları içermektedir. At yarışları ve binicilik kadim Türklerden günümüze kadar ulaşan önemli bir ata sporudur. Bu spor geçmişten günümüze kadar yaşatılmaya çalışılmıştır. Modern anlamda at yarışları 1900'lü yıllarda İzmir'de ortaya çıkmıştırBu yarışlar günümüz at yarışı formatları ile aynıdır. Başlama ikazı ile yerlerinden fırlayıp bitiş noktasına en kısa sürede gelen at, birinciliği kazanmaktadır.

Ayrıca at ile ilgili önemli çalışmalar Enver Paşa'nın önderliğindeki Islah-ı Nesl-i Feres Cemiyeti tarafından yapılmıştır. O dönemde ki bütün atlar yerli statüsündeki Arap atlarından müteşekkildi. Enver Paşa bu komisyon sayesinde savaş için kullanılan atların ayrı yük taşıma, yarışta kullanılacak atların ayrı bir eğitime sürecinden geçmesini isteyerek bu işi bir cemiyet çatısı altında yapılmasını istemiştir. Padişahın izni ile MakriKöy'de ki Veli Efendi çayırını bu iş için tesis ettirmiştir. Yıllarca sürececek olan Veli Efendi at yarışlarının temeli bu şekilde atılmıştır ve de at nesli ıslah edilmeye çalışılmıştır.

²¹⁷ Çim Hokeyi, <https://merkezspor.blog/2017/04/02/cim-hokeyi-nedir-nasil-oynanir/>

Bu sayede sonraki yıllarda orduda kullanılan atların daha kaliteli olması amaçlanmaktadır.²¹⁸

At neslinin ıslahı konusunda Baytar Necib Rıza, gelişmiş devletlerin at ıslahı konusunda önemli adımlar attıklarını yazmaktadır. Türklerinde bu yönde çalışmalar yapmasının zorunlu olduğunu dile getiren Necib Bey, bu konu hakkındaki yazısında şunları dile getirmiştir:

“Her memleket hayvanatını yükseltmeğe bakar, onları gürbüz görmek ister, bu maddi ve manevi menfaatin iktizâsıdır. Müdahale-i fenniye bu iş başka çıkarır buna hangi millet evvela başlamış ise o millet, kendinden bi gün sonra bu işe başlayandan daha muterakkidir. , daha medenidir, İngilizler bundan yüz elli sene evvel Arabistan’da yaptıkları tatbik neticesi olarak ilk evvel Bağdat hayvanatından damızlık intihab ile kalmıyor vakitle at diye küsbe hâlde, posa hâlinde bulunan mahsul gıda yerine kıymet gıdaiyesiziyâde berat temin ediyor bu yüzden memleketin evladları maddi ve manevi yükseliyor, gürbüz ve tavanna oluyor.

Memleketlerine göndermişler ve ıslah-ı hayvanata başlamışlardır. Fransa Maliye Nazırlarından Jiler bundan hemen yüz yirmi sene evvel memleketini zengin etmeyi düşünüyor, elinde bulun nihayet on, on iki kilo kalan, yükleri kaba vadi olan koyunlarını İspanya’dan getirdiği damızlık hayvanat ile aşıyor bu yüzden otuz kırk milyon koyunun beherinin kıymetine le akıl bir lira zam ediyor. Yalnız bu zemaim bununla yalnız bununla iktifa etmeyen bu mütefekkir bütün hayvanatı düşünmüş, bargirlerde bundan en büyük hisseyi almışlardır. O vakit lobust le emir olan Fransız bargirlerine İngiliz fenni ilave edilerek bu gün ki seviyeye çıkmışlar, bu yüzden akli beher bargire yirmi otuz lira kıymet zam olunduğuna Fransa’da üç milyon feres bulunduğu nazaren Jileblerin memleketine ne sokmuş olduğu anlaşılıyor.”²¹⁹

At yarışlarına ait bilgiler veren “Bitaraf” imzalı yazar “Yarışacak Bargirin İntihabı” isimli yazıda, yarıştırlacak ve damızlık olarak ayrılacak olan atın bulunması gereken özellikleri ve bu atın yetiştirilmesi ile ilgili önemli bilgiler sunulmaktadır. Bu bilgiler Osmanlı’da at ırkının ıslahı ve gelecek nesil atların amacı doğrultusunda yetiştirilmesini sağlamıştır. “Yarışacak Bargirin İntihabı” yazısından bir kesit:

²¹⁸ ATABEYOĞLU, “Tanzimattan Cumhuriyete Spor”, s. 1512.

²¹⁹ İdman Mecmuası, 31-32. sayı, 15 Mayıs 1330 (28 Mayıs 1914), s. 494-495.

“Medeniyet ilerledikçe taksim imâlidemutevaziye onunla hareket eder, her sınıf buna iştirâk etmeye mecburdur, etmezse terakki edemez, tedenni eder. Bu münâsebetle hayvanatta taksim-i imâle uğramıştır, hiçbir zaman mevcudiyenin, inek kasabın o gözü, çiftçinin o gözüne benzemez, birinde süt diğesinde et, öbüründe çift sürmek hissesi tekâmül etmiş hatta ferd-i numune düçar olmuştur. Bargirde bu taksimâtaiştirâk ile vazife-i nokta-i nazarından ağır yük, hafif yük, posta, bennak, lüks... Elh diye ayrılmıştır. Bunlar ayrı ayrı evsafa, hezailemâliktirler. Yekdiğerlerinden vazife-i nokta-i nazarından böyle ayrılmaları neticesi her birerleri kendilerine lazım olan uzvunu, cihazını işine yarayacak bir tarzda nemalandırdığından bu hayvanat pek nazarda biri diğersinden ayrılıyor. Hatta ol kadar ki İngiltere’de İngiliz Koşu bargirinin yalnız inciklerinin (Maşataliyad) en dar mâhalini ölçmek (Yirmi bir santimetre olacak) o hayvanın, başka nahiyesi hakkında tedkik ve tetbi-i ihtiyaç bırakmadan kendisinin koşu hayvanı koşu hayvanı olup olmadığını anlatır.

Bizde henüz hayvanat bu taksime uğramamıştır. Elimizdeki ineğin bu gün sütünü sağar, yarın çifte koşar sonrada kasaba sevk ederiz. Bütün hayvanatımız, cüzzi veya külli ne iş yapabilecek ise hepsini yaptırırız. Hayvanatı bir işe göre tekâmül ettirmek ihtiyacını takdir edemeyişimiz buna sebep olmuştur. Yoksa o, takdir eylediği gün tatbiki gâyetsehildir. Uğraşmış, didinmiş hayvanatı birer kalıba sokmuş milletlerin mesâisini kendimize cerh Edebiliriz.

İşte memleketimizde hayvanat taksime uğramadıklarından yarış hayvanatı zaten olmayan bu evvelki de, bulup çıkarmak mutesardır. Memleketimizde yalnız Arap ırkında bulabiliriz. Yerli diye yarışa iştirâk eden hayvanatın hemen hepsi nısfü’l dem yani yarım Arap veya Arap’tır.

Fakat bu müşkülât ile beraber her bir Osmanlı bir bargiri gördüğü zaman az veya çok onun hakkında bir fikir edinmesi gördüğü hayvanın ne derece iyi olduğu tayin etmesi lazımdır. Bizim hayvanatının nasıl olduğunu öğrenmek ve gözü alıştırmak için başka milletlerin hayvanatını hemen her gün görmek kâbildir. Zaten yarışlarımızın kısm-i âzamını ecnebi hayvanatı teşkil eder, bunlarla bizim hayvanatı mukayese eder isek hayvanımız ...Yüzde şu kadar yarışa gelebiliyor diye biliyoruz.

Bir yarış hayvanında evsaf: Küçük ve sevimli bir baş (başın) teşekkülü hayvanın heyet-i umûmiyesiyle alakadardır. Mutehassıslar hayvanatı reislerine nazaren taksim

ederler. Kıranıyoloji bunu tedkik ile meşguldür re'sentedârik edilen malumat-ı bedenin aksâm-i sâiresinitedkik ile ikmal edilir.

Ayaklar uzun ve umud, mufasıllar geniş, boyun uzun göğüs ve geniş, karnı çekik, uzletinin ve terleri mürtesim, derisi ince, bu incelik derinin altındaki damarların aynen görünmesine sebep olur. Hayvanın bütün vücudunda derinin bu inceliği devam etti.”²²⁰

Veli Efendi çayırında ilkbaharda, önemli günlerde at yarışları meydana gelmiştir. Bu yarışlarda Agah Bey'in Bedir'i, Faik Bey'in Tufan'ı Kemal Bey'in Feruh'u yarışlarda birinci gelip mükafatlar verilmiştir. Bu sayede Türk at yetiştiriciliği teşvik edilmiştir.

Dergimizde at yarışlarını ve yarışacak atın durumu konularında yazılar yazarak Osmanlı'daki at neslinin gelişmesinde önemli katkılarda bulunmuşlardır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi XX.yy.'ın başında temeli atılan at neslinin ıslahı çalışmalarının meyveleri daha sonraki yıllarda toplanmıştır.

Keşşaflık yani izcilik doğa ile iç içe yaşamak, doğada hayatta kalma gibi konuları içermektedir. Yazarımız keşşaflığı ilk olarak Almanya'nın Hamburg şehrinde görüp merak edip araştırmaya başlamıştır. Araştırmaları sonucunda bir kişi çocukluktan itibaren bir keşşaf cemiyetine kayıt olur ve burada bedeni, ahlaki, zihni olarak eğitilir. Çocukluktan itibaren bir keşşaf toplum için, vatani ve milleti için hizmet etmeyi amaç edinir. Dağ, kır, ova, şehir fark etmeksizin insanlara hizmet etmeyi vazife edinir ve asla yalan söylemez, yaptıklarından ötürü mükafat beklemes şeklinde yazarımız keşşaflığı açıklamıştır. Keşşaflık, daha ahlaklı bir nesil yetiştirilmesi açısından yararlı görülmüş ve bu konu üzerinde olumlu yazılar yazmışlardır.

Keşşaflığın ne demek olduğunu açıklayarak Osmanlı Devleti'ndeki atalet neslin yerine, inşa eden, yenilikçi bir neslin keşşaflık sayesinde ortaya çıkacağını savunmuştur. Keşşaflığa ait yaşanmış gerçek olaylardan bahsetmişlerdir. Kaptan Scout'un Kutub-i Cenub-i Seyahati, Keşşaflık Müthiş Bir Cinayet, Keşşaflık Aysi Reis yazıları yaşanmış olaylardan olup, izcilikte karşılaşılabilecek olaylar hakkındadır. Bir keşşafın nehirde dalgaya kapılmış bir kişiyi kurtarıırken kendi canını feda ederek bir kişiyi kurtarması olayı üzerinde de duran yazarımız keşşaflıkta görev ve insana yardımın ne denli önemli olduğunu anlatmıştır. Başka bir olayda ise bir keşşafın çok dikkatli olması gerektiğini vurgulayarak, keşşafın dikkati sayesinde cinayet işleyen bir kişinin yakalanmasını sağladığını ve bu

²²⁰ İdman Mecmuası, 34. Sayı, 12 Haziran 1330 (25 Haziran 1914), s. 527.

şekilde kral tarafından tunç madalya taltif edildiğini aktarmaktadır. Bu sayede keşşafliğe ilgi çekmeye çalışmıştır. Fakat Osmanlı toplumundaki bazı kişiler keşşaflığı yanlış anlamış ve keşşaflığı devletin angarya işlerini yapan bir zümre olarak düşünmüşlerdir.”Keşşaflık soğukluk mu ?” ve keşşaflık ile ilgili diğer makalelerde bu konu aydınlatılmaya çalışılmıştır. Bu durum belirli bir zümrenin spor faaliyetlerini okuyup, anlayıp, yorumlayacak durumda olmadığını, yüzeysel bakış açıları ve yakıştırmalarla olaylara baktıklarını ve izciliğin çalışkan bir nesil, disiplinli bir ordu, kalkınmaya çalışan bir millet için ne kadar önemli olduğunu kavrayamadıklarını gösterir. Bu konunun daha iyi açıklanması adına ilgili metin aşağıdadır:

“Geçen Cuma küçük su çayırında, “Bellek Prens” adlı İngiliz kruvazerinin futbol takımı ile Anadolu Hisarı İdman Yurdu’nun Futbol Takımı arasında yapılan müsabakayı seyre gitmiştim.

O gün çayırda futbol oyunundan başka daha bir çok müsabakalar, eğlencelerde vardı. Çayır, Kadıköy İttihad Kulübü gibi etrafı çevrilmiş olmadığı cihetle oyun mâhalinin korunmasına yardım etmeleri için “İstanbul keşşafı”da davet edilmişti. Keşşaf bu daveti şübhesiz kemâl-i memnuniyetle ve bir vazifeperverlik hissiyle kabul ederek gelmişler ve ellerinden geldiği kadar da vazifelerini yapmaya başlamışlardı.

Bir aralık, mâni icâb eden bir yolsuzluk mu oldu ne oldu iyice bilemiyorum, yakınımda oturmakta olan bir idmancı – hakikaten iştirâk ettiği müsabakalarda her bir idmancı ve seyircinin kalbini iftiharla dolduracak kadar mahâret ve kudret gösteren tanınmış bir idmancı yanındakilerine “Hani ya keşşafı. İşte bu iyiliği de yapsınlar, İdman Mecnûası’ndaki sailiklere göre hareket etsinler! ..” dedi.

Yapılacak işin, keşşafın yapabileceği veyâhud yapmaları icâb eden bir iş olup olmadığını bilemiyorum bunu araştırmaya da lüzum görmedim. İşin asıl canalacak noktası oldukça tanınmış bir idmancımızın bile “keşşafı” bir sailik telakki etmesidir! .

İdmanda, keşşafığa dair yazılan şeyleri öyle iddia ediyorum ki hepimizin, yediden yetmişe dek her bir Osmanlı’nın okuması, hemde büyük bir dikkatle okuması icâb eder. Çünkü benim ve bana iştirâk eden bütün arkadaşlarımin kanaatsizce şu zavallı memleketi bulunduğu hâl-i felaketten kurtarabilecek fikren, bedenen ve metin dinc bir nesil

yetiştirmek ancak o yazılarda saklı bulunan “Ruhu” herkesin bütün milletin anlamasıyla kâbildir.”²²¹

XX.yy başlarında yine batıdan Osmanlı toplumuna entegre edilmeye çalışılan izcilik, Avrupa’daki muadilleri gibi olmamıştır. Avrupa’da her küçük çocuk keşşaf cemiyetine alınarak spor , ahlak, coğrafya, vatan sevgisi gibi her türlü konuda eğitime tabi tutulmuştur. Askere alınacak gençler keşşaflık sayesinde belirli eğitim alarak ordu saflarına gelmekteydi. Bu da Alman ve İngiliz ordularının başarısında bir katkı olarak düşünölmekteydi. 1914 yılında dünyada keşşaf cemiyetine dahil olan sayısı 180.000 kişi olup İngiliz kraliyetine ait yerlerde ise 100.000 kişi kayıtlıdır. Bu nedenle İngilizlerin savaşlardaki başarılarının temelini izcilik olduğu düşünölmüştür. Osmanlı Devleti’de bu faydalarından ötürü keşşaflığa önem vermiştir. Fakat İngiliz ve Almanlar kadar başarılı olamamışlardır. Osmanlı keşşaflığı dağ gezintisi yapmak ve birlikte gezmekten ibaret olmuştur.

Keşşaflık hakkında bir nizamname ve keşşaflığa ait oyunlar keşşaf bölümünde verilmiştir. Bu oyunlar sancak kapmak, haberciler, casuslar ve haber uçurmaktır. Bunların yanında keşşaf oyun oynamak, koşmak, yürümek, bisiklete binmek gibi bir hayli idmana muhtaçtır. Aka GÜNDÜZ’ün yazmış olduğu KeşşaflıkTürküsü’de 1913’lerde keşşaflığın tanıtılması için ne kadar çaba sarf edildiğini anlatmaktadır. Bu türkü şu şekildedir:

“ KEŞŞAFLIK TÜRKÜSÜ

Çadır yıyıktan, atlı çayıktan?

Çamlı dağlar! Yol ver bize..

Yastan bıyıktan, yatlı çayıktan[]*

Gamlı dağlar! Yol ver bize.

Demir bilen! Aydın dilin

Senden umar kurtuluğu

Serdarımız: Bir çift melik

Rehberimiz: cennet Kuğu.

²²¹ İdman Mecmuası, 5. Sayı, 1 Ağustos 1329 (27 Temmuz 1913), s. 73-74.

Işık verdi, Tan yerleri.
Yalçın beller! Yol ver bize.
Sürdü, erdi, Türk erleri
Çoşkunseller!Yol ver bize
Cennet bağı, Urum İli
Issız, bütün, şehid dolu
Aş şu dağı! Geç şu beli!
Sür Git! Türk'ün yiğit oğlu...

Aka Gündüz

[] Yatlı müselleh ve mücehhezdemek’’²²²*

Osmanlı Devleti’nde keşşaflığın gelişmesi için devlet, her spor kulübünün, her okulun bir de keşşaf cemiyeti olma zorunluluğu getirmiş ve kısa sürede keşşaf cemiyetleri oluşturulmuştur.1914 yılında Uluslararası Keşşaf Cemiyeti başkanı olan Mösyö Parfit İstanbul’a davet edilerek, Osmanlı izciliğinin teşkilatlanması ve keşşaflık hakkında devlete bilgi vermek amacıyla gelmiştir. Dergi Mösyö Parfit’in geleceği tarihi açıklayarak, birde resmini paylaşmıştır. Mösyö Parfit’in resmi:

²²² İdman Mecmuası, 26. Sayı, 25 Mart 1330 (7 Nisan 1914), s. 402.

“İzciler Ocağı Kalga-i Mösyö Parfit”²²³

Mösyö Parfit’in gelişi ile Osmanlı İzcileri için genel bir teşkilat yapısı oluşturulmuştur. Bu teşkilatın genel şekli Avrupa’daki izci teşkilatı ile aynı özelliktedir. Genel yapılanmanın dışında mahalli yapılanmaya önem veren devlet ricali izcilikte yerel örgütlenmeler de yapmıştır. Genel izcilik teşkilat şeması ise aşağıda verilmiştir:

Başbuğ

Enver Paşa Hazretleri

Kâlgâi

Beyn’el Milel Scout Mösyö Pârfit

Büyük Ortayı Teşkil Eden Zevât

Halil Bey

²²³ İdman Mecmuası, 29. Sayı, 21 Nisan 1330 (4 Mayıs 1914), s. 450.

Ziya Bey

Eyüp Sabri Bey

NasuhiBey

Yakub Cemil Bey

Sofi Oğlu Sadi Bey

Salah CimcozBey

AtıfBey

Naci

Bir izci coğrafya bilmeli, doğada yaşamayı öğrenmelidir. Rüzgarınesişine, güneşin, ayın konumuna göre havanın ilerleyen vakitlerde nasıl olacağını anlaması gerekmektedir. Bu konu hakkında izcileri bilinçlendirmek için rüzgarın esiş yönünde, ayın ve güneşin durumlarına göre coğrafi olayların bilinmesi hakkında dergi bilgilendirme yazıları yapmıştır.

Doğa gezilerine de yazıları arasında yer ayıran mecmua, 27 Mart 1330 Perşembe günü Anadolu Hisarı İdman Yurdu Merkez-i Umumisi ile Emirgan İdman Yurdu Keşşafı gezi notlarını yayınlamıştır. Bu gezi İstanbul'dan Karadeniz taraflarındaki İstanbul köylerine doğru gerçekleştirilmiştir. Gezi sırasında notlarında, köylerdeki eğitim sistemi üzerinde de durulmuş olup eğitimde şiddetin olduğunu, eğitimin çok kısıtlı olduğu, topluma milli bir bilincin verilemediği, öğretmenlerin yetersiz olduğu bu notlar arasında dikkatimizi çekenlerdir. Yazarımız İstanbul köylerinde bile hangi milletten olduklarını bilmeyen insanlar olduğunu acaba Anadolu'da durumun ne kadar kötü olduğunu zihninde tahmin ederek hayıflanmaktadır. Gezi notları XX. yy. Osmanlı Devleti'ndeki eğitim yapısı hakkında bize bazı bilgiler vermektedir. İzcilerin İshaklı Köyü'ne uğramaları ve burada almış oldukları notlar;

“Cumartesi günü sabahı hareket. Evvela İshaklı Köyü şâyan-ı memnuniyet bir hâl olmak üzere, köyde bir kahvehâne bile yok. Köyün on iki çocuklu bir mektebi var. Köylü çalışkan; sokaklarda erkeğe tesâdüf edemedik. Biraz istirahat, (Hüseynli) ye muvasalat.

Oldukça büyük bir köy. Köylünün bulunacağı kahvehânede istirahat. Bir odadanibâret mektebi var. Muallim efendi, biz oradan içeri girinceye kadar farkında olmadı, bir baştan bir başa imtidad eden sopaları saklamağa vakit bulamadı. Çocuklarda müthiş zeka, kendi lisanlarıyla, çocukcanhavahişlerle konuşan bizleri görünce sevindiler.

Odadan içeri girildiği zaman çoktan iflas etmiş bir hava ile karşılandık. Hoca efendi buranın mektebolduğundan, ve zaten hava soğuk olduğu için böyle her taraf kapalı bulunması tabi olduğundan bahsetti. Çocuklar camları açtılar; bulanık gözler temiz bir hava ile yıkandı. Gâyet uzun sopaları sorduk; hoca Efendi dövmek için değil tehdit için lazım olduğunu söyledi. Birkaç çocuğun başları, boyunları başlı idi, hoca efendi, kaba kulak olduklarını, fakat artık iyi olduklarını söyledi: Bir ay evvel idi, dedi, boyunlarına hurufat çattık, iyileştiler. Yazı ile iyi olduklarını anladık. Zavallı çocuklar hangi milletten olduklarını bilemiyorlardı. Bermutad korkarak, çekinerek zayıf bir nefesle (Türk) olduklarını haykırdılar. İhtiyar hoca efendi bunada bir sebep buluyordu: Burası, ne olacak köy mektebi, burada öyle şey anlamazlar ki!... Çocukların bariz zekaları, sonrada zorla söndürülen, israf edilen bu hayat karşısında tesirlerle kaldık...İstanbul'un civar köylerinde bu hâl görüldükten sonra daha ötelerde zavallı Türklük kim bilir nasıl seviniyor!..Hasta çocuklar evlerine gönderildi, validelerine lazım gelen sözler söylendi, mektebin yanında ihzar edilen direğe Osmanlı bayrağı çekildi, biz hep beraber köylüler, çocuklar (Yaşa) bağırdık... ”²²⁴

İzcilik, bir bilinçtir. İdman Mecmuasından anladığımız kadarıyla bu bilinci oluşturmak adına 20.yy'ın başlarında Osmanlı Devleti çokça çaba sarf etmiştir. Savaşlar, toplumun eğitilmesi, kalkınma hamleleri, siyasi gerekçeler izciliğin günümüze kadar asli formatı şeklinde gelmesini engellemiştir. Günümüzde izcilik diğer spor branşlarına nazaran popüler değildir. Bu durumun yaşanmasında ekonominin tarıma dayalı olması da etkindir. Tarımda makineleşmenin olmaması ve toplumun eğitimde geri kalmışlığı bu sporun gelişmesine engel olmuştur. Bu açıdan insanlar güç ve kuvvetini spor yerine ekonomiye aktarmaları gerekmektedir. Bu durumda izciliğin toplum nezdinde yayılmamasının ana sebeplerindendir.²²⁵

Boks hakkındaki yazılar, çeviri yoluyla yayınlanmış yazılardır. Osmanlı Devleti'nde bu dönemde profesyonel bir boks kulübü bulunmamaktadır. Topluma boks

²²⁴ İdman Mecmuası, 27. sayı, 6 Nisan 1330 (19 Nisan 1914), s. 423.

²²⁵ Ayrıntı için bkz. GÜVEN, İsmail, “Osmanlı'dan Günümüze İzciliğin Gelişimi ve Türk Eğitim Tarihindeki Yeri”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, yıl: 2003, cilt: 36, sayı: 1-2, s. 65-73.

tanıtılabilmek amacıyla yazılar yazılmıştır. Bu yazılar, dünyadaki boks müsabakalarını ve dünya boks şampiyonluğunu anlatan yazılardır. Bu yazılarda boksörlerin yaş, kilo, boy, beden ölçüleri detaylı bir şekilde verilmiş olup maçlar anlatılmış ve boksörleri kazandıkları ünvanlar ve paralar da yer verilmiştir.

Boks Cihan Pehlivanları isimli yazıda 1889'dan 1913 senesine kadar dünya boks şampiyonları tanıtılmıştır. Bunlar; John-L.Sollivan (1889'dan 1892'ye kadar), CarbetKobet (1892'den 1897'ye kadar), Robert Fitzsimmons (1897'den 1899'a kadar), Jefries (1899'dan 1904 senesinde kadar), TommyBurns (1906'dan 1908'e) kadar,Jack Johnson (1908'den 1913'e kadar)'dır. Son dünya boks şampiyonu olanJackJohnsun uzun bir süre boks maçı yapmadığından ötürü dünya boks komitesi tarafından ünvanı elinden alınmıştır. Bu durum şu şekilde gerçekleşmiştir. ABD mahkemesi tarafından tutuklanan Johnson, 150.000 dolar kefalet ile hapisten kurtularak Amerika'yı terk etmiş ve Avrupa'da yaşamaya başlamıştır.Jack, bu süreçte tango ile ilgilenerek boks hayatından çekildiğini yazarımız aktarmaktadır. Ayrıca JackJohnsun bir siyahidir. O dönemde boks sporu siyahiler arasında yaygın olup siyahiler bu sporda büyük başarılarla imza atmaktadırlar. Bu durum bazı zümreler tarafından hoş karşılanmamıştır. Her alanda olduğu o dönemde sporda da siyah- beyaz ayrımı söz konusu olup faşist yaklaşımlar nedeniyle JackJohnsun Amerika'yı terk ettiğini bilmekteyiz. Siyahilere karşı gelişen faşist düşünceleri Frank Moran ile Sam Langford arasında gerçekleşecek müsabakalar öncesindeki gazetelerden de anlamaktayız. Frank Moran, Sam Langford ve Joe Janet ile müsabaka yapmadan önce gazetelerde beyazların siyalara Frank Moran sayesinde üstünlük sağlayacağını savunmuşlardır.²²⁶

Jack Johnson'un ünvanı elinden alındıktan sonra Dünya Boks Komitesi yeni dünya boks şampiyonunu belirlemek amacıyla Sam Langfordve Joe Janet isimli iki siyahi Amerikalı'yı ringe davet etmiş ve dövüşte Sam Langford galip gelmiştir. Ayrıca Frank Moran ile de bir dövüş tertip edileceğini İdman Mecmuası açıklamaktadır. Ayrıca Eski Boks Şampiyonu Jack Johnson, şampiyonluğu elinden alınınca tekrar boksa başlamış ve 1915 yılına kadar ağır siklet boks şampiyonu olarak kalmıştır.²²⁷ Dış spor haberlerine yer veren İdman Mecmuası, bu açıdan değerlendirildiğinde dönemin spordaki aynası konumunda olup sporun her branşı ile ilgili yayın yapmıştır.

²²⁶ İdman Mecmuası, 20. Sayı 30 Kanun-i Sani 1329 (12 Şubat 1914), s. 314.

²²⁷ İdman Mecmuası, 15. Sayı 19 Kanun-i Evvel 1329 (1 Ocak 1914), s. 228-230.

Boks, o dönemde toplum için yeni bir spordur. Dövüş sporu olması nedeniyle toplumdaki spor bilincine tam anlamıyla uyduğunu düşünmemekteyiz. Türk spor bilinci, bedeni ve nefsi terbiye etmek ile eğlenmek amacıyla oynanan kurallı oyunlardan oluştuğundan ötürü boks sporu ülkemizde geç atılım göstermiş ve cumhuriyet döneminde profesyonel boksçular yetiştirmeye başlamıştır. Bu durumun temel nedenlerinden biri ise güreş sporunun halk arasında yaygın olup, oynanmasıdır. Osmanlı Devleti’nde bireysel olarak boks sporunu yapan ve sonraki yıllarda boks antrenörü olan Sabri Mahir Bey dönemin önemli sporcularındandır. Sabri Bey, Türkiye’de boks sporunun teşkilatlanması adına önemli çalışmalar yapmıştır. Sabri Bey’in dergi tarafından yayınlanmış bir fotoğrafı bulunmaktadır.

*Sabri Mahir Bey*²²⁸

Güreş sporu hakkındaki yazılar güreşin metodunu ,hangi hareketlerin ve kuralların olduğu hakkındadır. Güreş sporu ile ilgili yazılar resimlerle zenginleştirilmiştir. Dergi aracılığıyla güreşe meraklı kişilere bir güreşçinin beden olarak nasıl olması gerektiğini

²²⁸ İdman Mecmuası, 11. sayı, 21 Teşrin-i Sani 1329 (4 Aralık 1913), s. 164.

açıklamış ve güreş dersleri icra etmiştir. Bu güreş derslerinde güreşte uygulanan hareketler resimlerle verilmiştir. Bu sayede toplumu Türk güreşinin gelişmesi için bilinçlendirmiştir.

Tayyareciliğin ülkemizdeki gelişimini teşvik eden ve okuyucularına aktaran yazarımız bu icadın önemi hakkında çeşitli yazılar yazmışlardır. Tayyareci Dokur Paris'ten başlayarak İstanbul'a ve oradan da Kahire seyahatine 21 Ekim 1913 tarihinde başlamıştır. Bu uçuş başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Tarihte ilk defa uçakla bu kadar uzun bir seyahat gerçekleşmesi İdman Mecmuasının sayfalarına yansımış ve okuyucularla paylaşılmıştır.

Tayyareciliğin önemini “son yılların en seri vasıtası” şeklinde açıklanmaya çalışılmış ve uçak ile alınan o döneme göre rekor olarak belirtilen dereceler verilmiştir. Bunlar irtifa ve yolcu taşıması üzerine olmuştur. Adım adım Rusya, Fransa gibi devletlerdeki tayyareciliğin gelişimi takip edilip, okuyucuya sunulmuştur. Muhtelif milletlere ait dereceler aşağıdaki alıntıda verilmiştir.

"-Tayyâre ile elde edilen son derece-i nihayeler şöyledir:

<i>Yolcu</i>	<i>İrtifa</i>	<i>Tair</i>
0	6120	Loganyu
1	4960	Periyon
2	5011	İlner
3	3300	“ “
4	3150	“ “
5	2250	“ “
6	1700	“ “
7	650	“ “

*Rusyalı skorskinin cisim-i tayyâresiyle taşıdığı 16 kişi bu hesaba dahil değildir.”*²²⁹

²²⁹ İdman Mecmuası, 29. Sayı, 21 Nisan 1330 (4 Mayıs 1914), s. 399.

Osmanlı Devleti'nde de tayyarecilik adına önemli çalışmalar yapılmıştır. 8 Şubat 1914'te Sadık ve Fethi Beylerin İstanbul- Kahire arası uçuş denemesini an be an dergide yazılmıştır. Bu uçuşta İstanbul'dan başlamış Şam'a ulaşmışlar ve büyük bir törenle karşılanmışlardır. Şam'dan tekrar hareket eden pilotlar bir kaza sonucu uçakları Taberiye gölüne düşerek ölmüşlerdir. O yıllarda bu durum çok yankı uyandırmış ve İdman Mecmuasında büyük bir matem havası oluşmuştur. Türk havacılığının ilk şehitleri Fethi ve Sadık Beyler olmuşlardır. Her türlü kurum ve kuruluşlardan taziye mektupları gönderilmiş olup Fethi ve Sadık Beyler için methedilen mersiyeler yayınlanmıştır. Türk havacılığı için ilk büyük adımı atan ustaların yollarını takip eden genç pilotlara örnek olacağını ve terakkiyat için her türlü fedakarlığın yapılması gerektiğini anlatan onurlu bir yaşam mücadelesi olduğunu vurgulamışlardır. Bu açıdan taziye mektuplarından birkaçını vermekte yarar görüyoruz;

" İkinci Mersiye

Fethi ve Ramazan için İdmanlılar nâmına

İki gardaş, iki şahin

Uçup gitti aramızda,

Yad ettikçe hazin, hazin.

Kanlar sızar aramızdan

Al bayrağı taşıyorken

İki yoldaş, iki yiğit

İlleri, burçlar aşıyorken

İkisi de oldu şehid.

Uçan kartal!Geçen bulut!

O kayalar çok Yüksek mi?

Çok derin mi o bahr-i Lut?

Bu macera. Hep gerçek mi?

*Konduklar ovalarda
Cennet olsun yuvaları
Vardıkları obalarda
Çiçek açsın ovaları
Fethi!Fethi! Şanlı şahin!
Ağlıyoruz gece gündüz;
Cennetinden azıcık in
Teselli et, pek öksüz.
Sadık!Sadık! Genç arkadaş!
Duyulmuyor güzel san.
Söyle bize, Dinsin bu baş: -
Gökte misin? Yerde misin?
Ne düştüler. Ne Öldüler.
İnanmıyor yüreğimiz.
Ne küçüldü dilinmez,
Ne yüreği bin buldular.
Böyle düşen, yere düşmez:
Gönüllerdir ona mızar
Ona kurtlar, kuşlar üşüşmez.
Her andıkça şanı uzar.
Ağlamayın. Ey kardaşlar!
Ne şerefli ölümdü bu! .
Kesilirse kanlı yaşlar:*

Küser kaplar çorak yurdu.

Varsın ölsün ne zarar var?

Dinsin artık akan yaşlar.

Düşen kalkar, ölen yaşar

Ağlamayın arkadaşlar.

Turan günü müslümandır.

Al renk salar her denizde, ondan düşen, kahramandır

Kismet olsun cümlemize.

Düştükleri yalçın kaba,

Minber olsun duygumuza.

Her söz oku. Kanlı yaya

Geçip atsın uykumuza.

Tarih size! Her şan size!

Şeref Size! Hürmet size!

Ordu sevinmez Vicdan Bize.

Tanrı versin gayret bize.

AKA GÜNDÜZ”²³⁰

“Şehid mağfur Fethi ve Sadık Beylerin uğradıkları kazadan dolayı benimde her vatandaş gibi kalbim sızladı. Kalblerihiss-i fedâkari ile dolu bu gençlerin ölümü, memleket için telafisi mümkün olmayan zaiyattır. Onların bu sûretle terk-i hayat etmesinden bizim için alınacak bir ders-i fazilet var”Feragat-ı nefsiye ve vatani kurtarmak için yegane çare vazife yolunda istihkar-ı hayattır. Bizim terbiye-i bedeniyedeki mefkuremizde odur.

*Pangaltı*23 Şubat 329

²³⁰ İdman Mecmuası, 23. sayı, 20 Şubat 1329 (5 Mart 1914), s. 453.

Selim Sırrı”²³¹

““Cennete gitmek için en iyi vasıta şehadet yoludur. Bu yolun kanlı ve mübarek izleri şimdiye kadar yalnız karada ve denizde çizilmişti. Fethi ve Sadık Beyler duaların yükseldiği günde de bu kuvvetli çıkışı attılar. Bundan sonra “Turan” için ölmek isteyen Oğuzhanogulları hem cennete hemde mefkureye bu yoldan uçacaklar”

Türk Gücü”²³²

“Ey kable’l İslam! ..Nasibinde bu mateme ağlamakda var mıydı? İşkodra’da. Yanya’da, Edirne’de, Kırkkilise’de. Lüle Burgaz’da, daha ne kadar yerlerde ölenler için ağlanan yaşlar kafi değil miydi? ..

Zavallı Fethi, zavallı Sadık. Büyük katrattan beri gülmeyi unutan Anadoluâhalisine elmas kanadlarınızı açıp ne tatlı müjdelere götürüyordunuz Ya Rabbi... Reva mıydı, reva mıydı...

Sizin ölünüz bize geçmiş fakat unutulmamış şeyleri hatırlatıyor...Preveze’de, Beyrut’ta İtalyanlar gemilerimizi yatırırken ne arslanlıklar tecelli etmiş. Trablus Arap’ında ne yiğitlikler görülmüş, Balkan Harbinde nice gençlerimiz al kanlar içine düşmüştü.

Meyus alınlarımız sizi düşünürken yükseliyor, isminizi andıkca kalblerimizde İran ve Turan terennim ediyor...

Yavuz tunç toplarının üzerine, “Zora dağlar dayanmaz” ibaresininakş ettirmiş, gönül arzu ederdi ki sizin mezarınıza da böyle yazılsın ve her akşam dua ve istifar saati hulûl edince İslam anaları türbenizin etrafında matemü’limana gelip ağlaşınsınlar...

Galatasaray Terbiye-i Bedeniye Kulübü”²³³

Yukarıdan da anlaşıldığı üzere bu elim kaza dönem insanları üzerinde bir matem havası oluşturmuştur. Yeni gelişen bir bilim olan havacılıkta insan kaybının yaşanması yetmişmiş insanın azlığından ötürü fevkalade kötü bir durumdur. Öte yandan Belkıs Şevket Hanımefendi de ilk defa bir kadın tayyare pilotu olarak semalarda gezeceğini

²³¹ İdman Mecmuası, 23. sayı, 20 Şubat 1329 (5 Mart 1914), s. 455

²³² Aynı yer.

²³³ Aynı yer.

mecmuamızdan öğrenmekteyiz. Fakat yazının devamı olmadığından nasıl bir netice olduğunu öğrenememekteyiz.

Yurt dışında uçak ile ilgili haberlerde ise 1914 yılında Londra’da tayyare sürat yarışı tertip edildiğini de İdman Mecmuası kanalıyla öğrenmekteyiz. 3 yıldır gerçekleşen bu yarışma tayyareciliğin gelişimi ve tayyare ustalarının maharetlerini gösterebildiği önemli platformlar olduğu fikrindeyiz. Gustav Hamel, Amerikalı Bruk, Fransız Noel gibi pilotlar bu yarışta bulunmuşlardır.

Uçağın icadıyla mesafeler zaman anlamında kısalmıştır. Ticaret, seyahat, savaş bu makineler sayesinde daha hızlı olmaktadır. Türk tayyareciliğini oluşturmak ve bir bilinç inşa etmek adına mecmuada yazılar yazmış ve insanlar haberdar edilmiştir. Bu bilinç Türklük ve turan mefkuresi ile yoğrulmuştur.

Koşu sporu hakkındaki yazılar, sürat koşusu ve engelli koşu içermektedir. Osmanlı koşu sporları bu dönemde profesyonel olarak bir gelişme göstermemiştir. Küçük çaplı, cemiyetler arasında koşu müsabakaları icra edilmektedir. 20. yy.’da Dünyanın önde gelen atletlerinden Jean Boin’e ait bir maraton koşusu yayınlanmış olup Boin’in bir saatte 19 kilometre 21 metre koştuğu aktarılmaktadır.²³⁴

Bisiklet sporu hakkındaki yazılar ise dünyadaki bisiklet yarışları ve Osmanlı Devleti’ndeki küçük çaplı bisiklet yarışları hakkındadır. Dünyada 6 gün yarışları olarak bilinen bir bisiklet yarışı mevcut olup bu yarışa bisiklet üreticileri ve gazeteler sponsor olmaktadır. 144 saat süren yarışmada yemek yenebilir, istirahat ve masaj dahi yapıldığını yazmakta ve 1901 yılından beri 6 gün yarışları Berlin, Viyana, Newyork, Paris şehirlerinde yapılmış olup yarışların sonuncusu Paris’te 25 Ocak 1914 tarihinde yapılmıştır. 20 yarışmacının katıldığı müsabakayı Amerikalı Kremer kazanmıştır.²³⁵

1914 yılında düzenlenen bir diğer yarışma ise Fransa Turu’dur. Fransa Turu ilk olarak 1903’te düzenlenmiş, 1909’den son olarak 1914 yılları tekrar yarışılmıştır. Bu müsabakayı 1903 ve 1909 yıllarında Peti Beretun kazanmıştır. 1914’teki yarışı da önde götüren Mösyö Beretun küçük bir kaza sonucu birinciliği Tis’e bırakmıştır. Tis 197 saat 54 dakika boyunca pedal çevirdiğini ve saatte 27 km yol kat ettiğini öğrenmekteyiz. Başarı,

²³⁴ İdman Mecmuası, 6-7. Sayı 1 Eylül 1329 (14 Eylül 1913), s. 109.

²³⁵ İdman Mecmuası, 18. Sayı 11 Kanun-i Sani (24 Ocak 1914), s. 278-279.

heyacan, rekabet gibi duyguların spor müsabakalarında en üst noktaya çıktığını bu başarıdan anlamaktayız.

Osmanlı Devleti'nde de bisiklet kullanımı artsa da düzenlenen yarışmalar Avrupa ölçeğinde olmamıştır. Küçük çaplı yarışmalardan müteşekkildir. Bu müsabakalarda Vecdi Bey genellikle birinciliği kazanmıştır. Bu dönem dergiden öğrendiğimiz diğer bir bilgi ise Şehremini tarafından bisiklet kullanıcılarından aldıkları vergilerdir. Bu vergiler bir düzen dahilinde olmamıştır. Dergideki bir yazıda bisiklet vergisini ödeyen bir kişi şehremini tarafından belge düzenlenmediği gerekçesiyle müsadere edilmiştir. Yazarımız ise bu duruma dikkat çekmeye çalışarak, bu durumun düzenlenmesini istemiştir. Bu sayede insanların mağduriyetinin ortadan kalkacağı belirtilmiştir.

"Şehir Emanetinin Nazar- ı Dikkatine

Belediyelerce bisikletlerden senevi bir lira çeyreki resim ve yüz para pul parası ki cemiyyen çürük para 29,5 guruş bir para alınıyor. Buna mukâbil bisikletçinin ele bir kâğıt tutuşturuluyor. Ale-l-usûl verilmesi lazım gelen numru verilmiyor. Daha emanet göndermedi cevabı ayrılıyor. Bisiklet sâhibi tam yollu bir yere giderken numru gören zâbita memuru onu durduruyo. Ve mervisi sürüyor hülasâ kâğıdı görmeden bırakmıyor. Bazen kâğıt bisiklet sâhibinin yanında bulunmayacak olursa hemen makine müsadere ediliyor. Binaenaleyh bu numrusuz keyfiyeti bisikletlileri epeyce üzüyor birçoğu balıkhâne ruhsatiyesi gibi belediyenin kâğıdını göğsüne asmağa kadar varıyor. Onun için bu mâdem ki tahsil ediliyor. Levazımı da ikmal edilmek gerek değil mi? Birde numrular da ki henüz göremedik –beş guruş konmuş bu da galidir? Otuz guruş resim üzerine beş guruştanumru ası fazla gibi görünüyor. Bisiklet esbâb-ı sefahattendendir denirse otuz liralık bir elmas yüzük veya iğne yirmi liralık bir kostümden de esbâb-ı sefahattendir. Diye resim almak icâb eder zaten mutereddid bir hâlde bin türlü merakı altında ilerlemeğe çalışan spora şehir emanetinden hiçbir muavenet meşhud değil iken şimdi birde numru ası ayak bastı ası gibi resimler almak şeklen bir varidat teminine benzerse de hakikaten hayat-ı şebâbın nema-i ahlakiyesine büyük hüsnü tesire mâlik olan spora kuvvetli bir darbe indirilmiş olur nazar-ı dikkati celb eder ve bu resmin hiç olmazsa numru ası alınmamak sûretiyle ta'dil edileceğini umarız."²³⁶

²³⁶ İdman Mecmuası, 35. Sayı, 3 Temmuz 1330 (16 Temmuz 1914), s. 55.

Avcılık için dergi “Sayd ve Sayyad“ kelimelerini kullanmıştır. Av ve avcılık şeklinde günümüze çevirisi mümkün olan bu ata sporu bozkır yaşamının bize kazandırdığı bir tutkudur, yıllar boyu süre gelerek yapılan ilgiyle takip edilmiştir. Fakat İdman Mecmuasında, İstanbul halkının o dönemde avcılığa eskisi kadar ilgisinin kalmadığını, insanların gazinolarda, tiyatrolarda, tarlalarla meşgul olduğu anlatmaktadır. Yazarımız gençlerin silah markalarını, mermileri ayırt edemeyeceklerini ve şeytan doldurur lafını çokça duyduğunu bundan ötürü sitem ettiğini , avcılığa gereken önemin verilmediğini düşünmektedir. Bundan dolayı da gençlere kızmaktadır.²³⁷

Avcılıkta köpek önemli bir unsurdur. Köpek av süresince sahibine yardım etmektedir. 20. yy. başında av köpeklerinin barınma, beslenme, sağlık koşulları hakkındaki konularda fazla bilgiye sahip olunmadığı öğrenmekteyiz. İngiltere, Fransa, Almanya gibi ülkelerden getirilen köpeklerin bakımsızlıktan dolayı öldüğünü veya köpeğin görevini iyi yapmadığını belirtilmektedir. Bu bakımdan yazarımız bu konuda insanları bilgileneceğine davet ediyor ve bu amaçla yayınlar yapmıştır.

Deniz topu ise Batı ülkelerinden geçmiş bir oyundur. İngilizcesi Waterpolo olan spor yazın yükselen sıcaklık değerleri nedeniyle oynanamayan futbolun yerini doldurması için tanıtılan bir oyundur. Futbol ile aynı kuralları ihtiva eden oyun 7’e 7 oynanmaktadır. Kaleler, kale direkleri aut, köşe vuruşu gibi oyun esasları olan oyun İdman Mecmuasında ayrıntılı bir şekilde anlatılmaktadır. Bu oyunun bir profesyonelliği söz konusu olmayıp sadece gençlere yazın futbola alternatif bir oyun geliştirmek amacıyla Batı’dan alınmıştır.

Olimpiyat konusuna gelecek olursak, yazılar tamamen bilgilendirici bir niteliktedir. İlk Olimpiyatlar, milattan önce 776 tarihinde Mora yarımadasında Alid isimli mevkideki Olimpiyat adı verilen ormanda yapılmıştır. İsmi bu ormandan almaktadır. Olimpiyatların dini bir hüviyeti bulunmaktadır. Jüpiter için her 4 senede bir icra edilmekte olup dini bir ritüeldi. Olimpiyatların ilk kuruluşunda oyunların genel ismine Pentachlondenilmiştir. Pentachlon adı verilen oyunlar güreş, yarış, atlamak, cirid, disk atmak oyunlarından mürekkeptir.²³⁸

1894 yılında Uluslar arası bir kurulda Baron Peter Dokubertin Olimpiyadların tekrar oynanması gerektiğini savunmuştur. Baron Peter Dokubertin’in önderliğinde başlayan modern Olimpiyatlar ilk defa 1896 yılında Atina’da oynanmış ve bu şekilde olimpiyatlar

²³⁷ İdman Mecmuası, 13. Sayı, 5 Kanun-i Evvel (18 Aralık 1913), s. 198-200.

²³⁸ DÜRÜŞKEN, *Eski Çağ’da Spor*, s. 3-9

resmen başlamıştır.1913 yılında kadar 5 tane olimpiyat gerçekleşmiştir. İlki yukarıda da belirttiğimiz gibi Atina’da, 1900’de Paris’te, 1904’te Kanada’da 1908’de Londra’da, 1912’deki olimpiyat oyunları o zamana kadar yapılan en iyi olimpiyadorganizasyonudur.Bu oyunlar İsveç’in Stokholm şehrinde gerçekleşmiştir. Modern olimpiyatlar yapı gereği kadim olimpiyatlardan farklılık gösterir. İlk olimpiyatlar, Pentachlon adı verilen beş oyundan oluşmaktaydı. Buna ek olarak Decathlon adı verilen beş oyun daha eklenmiştir. Atıcılık, atletizm, bisiklet (yol ve pist), eskrim, güreş, halter, jimnastik, tenis, yüzme branşlarından oluşmuştur. İlk olimpiyat oyunlarında Amerikalıların başarısını görmekteyiz.1912 yılında gerçekleşen 14 müsabakada Amerika birinci gelerek milli marşlarını okutmuşlar ve madalya sahibi olmuşlardır.²³⁹

“Olimpiyatlara Nasıl Hazırlanmalı?” isimli makalede Osmanlı Devleti’ndeki sporun varlığını “hiçlik” olarak tabir etmiş ve çok fazla çalışıp sporda önde olan medeniyetleri yakalamamız gerektiğini savunmuşlardır. Sporun bir prestij meselesi olduğunu, siyaseten üstünlük sağlama aracı olduğunu değerli okuyucularına hatırlatmıştır.Dergiyi takip eden sporculara oyunların içeriğini, sikletleri ve nasıl çalışması gerektiğini vurgulayarak bütün sporculara iyi bir idmancı olunması gerektiğini tembihleyip ilerdeki Olimpiyat oyunlarına hazırlıkta yardımcı olmuşlardır.

İdman Havadisleri bölümünde ise yurt içinden ve yurt dışından spor ile ilgili haberleri aktarmaya çalışmışlardır. Bu haberler ilerde bir müsabakanın tarihi olabileceği gibi bir müsabaka sonucu da olabilmektedir. Bu haber bülteninde dikkatimizi çeken hadiselerden birisi Amerika’da icra edilen Newyork ve Finlandiya beyzbol takımı arasında gerçekleşen bir müsabakanın seyirci rakamları ve kazançlarıdır. Bu rakamlar aşağıda ki tabloda verilmiştir.²⁴⁰

<i>Oyun Yapılan Şehir İsmi</i>	<i>Seyircilerin Adedi</i>	<i>Frank</i>
<i>Newyork</i>	<i>36.291</i>	<i>376.275</i>
<i>Finlandiya</i>	<i>20.563</i>	<i>248.200</i>

²³⁹ İdman Mecmuası, 8-9. Sayı, 15 Teşrin-i Evvel 1329 (28 Ekim 1329), s.131-137.

²⁴⁰ Ayrıntı için bkz. İdman Mecmuası, 19. sayı, 23 Kanun-i Sani 1329 (5 Şubat 1914), s. 300.

Bu tablodan da anlaşılacağı üzere Newyork'taki 1 bilet 10,3 Frank iken Finlandiya'da ki 1 bilet 12 Frank'tır. Bir müsabakada toplam hasılat en düşük 248.200 Frank'tır. O dönemde Osmanlı Devleti'ndeki en büyük müsabaka olan Galatasaray-Fenerbahçe maçında ise 417,5 kuruş hasılat elde edilmiştir. Bu durum Osmanlı Devleti ile Batı dünyasındaki spora ilgi düzeylerini açıklamaya yeterlidir. Spor faaliyetlerinin o dönemde çok küçük bir zümre tarafından takip edilmesi Osmanlı halkının eğitim ve ekonomik durumunun düşük olması ve siyasi olayların sosyal faaliyetlerin üstünde tutulması bu durumun başlıca nedenleridir. Tabi ki bu duruma etki olarak Osmanlı Devleti'nde batı sporlarının temelini 20.yy'ın başında atılmış olması da etkilidir. İnsanın sanat, edebiyat, müzik, spor gibi alanlara ilgisinin yoğunlaştırılması için temel ihtiyaçlarının giderilmesi lazım olup bu ihtiyaçlar karşılanmadığı sürece ilgili konulara merak duyan bir toplum maalesef ortaya çıkmayacaktır ve o toplumda spora ilgi az olacaktır. Bu dönemde modern sporların yeni oluşum süreçlerine girmesi de etkilidir.

İdman Mecmuasının farklı bir özelliği ise mizahi bir yönünün olmasıdır. Türk basın tarihinde ilk defa spor mizahı yazıları bulunan bir dergidir. Bu mizahi karikatür ve yazılarından bazıları şunlardır:

Acaba “Faul – Yanlış” mı ?!..”²⁴¹

²⁴¹ İdman Mecmuası, 4. sayı, 1 Temmuz 1329 (14 Temmuz 1913), s. 61.

Bereket Versin Topa!...²⁴²

Acaba bu da mı "Faul " ? ! ..²⁴³

²⁴² İdman Mecmuası, 4. sayı, 1 Temmuz 1329 (14 Temmuz 1913), s. 70.

²⁴³ İdman Mecmuası, 4. Sayı, 1 Temmuz 1329 (14 Temmuz 1913), s. 71.

İdmançı-Bizim oyunu takip ettiniz değil mi? Gözünüze çarpan ne oldu Seyirci- Kocaman bir top! “²⁴⁴

“İdman Latifeleri

KADIKÖY İDMAN VAPUR İSKELESİNDE

-Aman birader nereye, böyle tüfenk, takım taklavat ?

-Union Kulüb’e ördek iniyormuş da!...

**

Her zaman olan şey:

-Gol!...

-Hayır, ofsayd.

-Oldu! Gol.

-Olmadı. Ofsayd

-Ofsayd değil! ..

-Referri ne dersin ?

-Değil mi Referri ?

²⁴⁴ İdman Mecmuası, 6-7. sayı, 1 Eylül 1329, s. 114.

Referri-Evet...Hayır...Gol. Ofsayd!

-Boks öğreniyorm, Monşer! ..

-Mualliniz İngiliz mi?

-Hayır, İstanbullu! ..

İdmancılar Arasında

-Dün gördüm.

-Ne dedi ?

-Santrafor oynatırlarsa, aylıkda almazlarsa gelirim yoksa “... Kulübe girerim” diyor.

--....?!.

Tedabir-i müzâkere olurken:

-İnsan hâli bu, ya yetişmezsem ?..

-Çelme tak. Düşür!... “²⁴⁵

İdman Mecmuası spor dallarından başka derginin iş işleyişi hakkında da bilgiler vermektedir. Hem mecmuanın teşekkülü ve faaliyetleri için oluşan yazılar hem de Osmanlı sporunu ihya etmek amaçlı oluşturulmuş teşvik ve tenkidlerden meydana gelen yazılar bulunmaktadır. Ayrıca bir sporfederasyonu kurularak spor kulüblerinin denetlenmesi ve işletmesi hakkında makaleler bulunmaktadır.

Gazetenin ilanlar kısmı ise “*Türk Keşşaf Taburları*”, “*İspor Levazımı*” ve Cem’i Halid’e ait olan kütüphanedeki kitapların tanıtımı ve fiyatlarıyla ilgi açıklamaları bulundurmaktadır. Bütün sayılarda bu ilanlar devam eden bir formdadır.

²⁴⁵ İdman Mecmuası, 18. sayı, 11 Kanun-i Sani 1329 (24 Ocak 1914), s. 281.

Genel olarak değerlendirdiğimiz İdman Mecmuası, Osmanlı Devleti'nin ilk kapsamlı spor dergisidir. Bu dergi Osmanlı Devleti'ndeki sporun durumu, spor kulüpleri ve bunların faaliyetlerini anlatmaktadır. Birinci elden kaynak özelliği gösteren bu mecmua spor tarihi, basın tarihi alanındaki bütün araştırmacılar ve sporseverler tarafından incelenmesi gereken bir kaynaktır. Bu kaynak ile bir dönemin olayları daha iyi bir şekilde analiz edilebilir. Bunun yanında tarih, kültür, spor, sosyoloji, gazetecilik alanlarındaki araştırmacılarında çalışmamızdan faydalanılacağını ümit etmekteyiz.

İdman Mecmuasının değerlendirilmesinden farklı olarak Osmanlı Devleti'ndeki spor basınına tamamıyla incelenmesi daha önemli bir çalışma olabilirdi. Futbol, Terbiye ve Oyun, İdman Mecmuası ve Spor Alemi dergileri 20. yy. ' da Osmanlı Devleti'nde çıkartılmış olan spor yayınlarıdır. Bu yayınların incelenmesi ve bu bilgilerin ışığında spor tarihi yazılması daha kapsamlı bir çalışma olacaktır. Bu konu hakkında bizden sonraki araştırmacıların çalışacağını ümit etmekteyiz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İDMAN MECMUASI'NIN TRANSKRİPSİYON

I. İdman Mecmuası, 1.Sayı, 15 Mayıs 1329 (28 Mayıs 1913)

Birinci Sene	15 Mayıs 329	Çarşamba
Sahib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sahibi Cuma	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için Otuz Guruş Hariç için yedi Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmua
Numara: 1

Yazılar
Bir kaç söz
Cem'-i fikrimce
Aka GündüzOlmaya Devlet CihandaBir Nefes sıhhat gibi
Fâik Keşşaf yoldaşlığı
A. Şükrü Galatasaray'ın tarihçesi
A. Sami keşşafflık
İsporhavadisleri İzmirililer geliyor

Resimler
Fâik Bey
Fenarbahçe Kulübü azaları ile Zelandiyatâîfeleri Galatasaray Hokey Kulübü ile Vemyus sefinesi efradı

Progra Kulübü ile Zelandiya taifeleri

Galatasaray“Gol” den kurtulurken

Hulusi Bey

Yeni nizamnamesiyle memleketimizde “İdmanıcılığın” hami ve mezâhiri sıfatını iktisâb etmiş olan Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti Reis-i Muhteremi

20 Para

Mahal-i müracaat:	Bâb-ı Âli karşısında Cuma Kitâbhanesi

Birinci Sene	15	Mayıs	329	Çarşamba

Sahib-i İmtiyazı: Kitabhanesi Sahibi Cuma	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için Otuz Guruş Hariç için yedi Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmua
Numara: 1

İnsanların bütün fiil ve hareketına hakim kuvva-i bedeniye nin inkişâfı meselesi son felaketlerden sonra gençlerimiz arasında layık olduğu ehemmiyetle düşünülmekle...Sporkulüpleri terbiye-i bedeniye mektepleri sözleri her tarafta işitilmeğe başlandı. Bilhassa Galatasaray ve Fenerbahçe Kulüplerinin öteden beri görüle gelmekte olan fâaliyetlerini bu günlerde bir kat daha arttırmaya çabalamaları ve yeniden “İdman Yurdu” “Türk Gücü” gibi aynı maksada hadım, aynı gayeye âzim kulüplerin tesisi, artık dalmış olduğumuz uzun uykulardan uyanmaya başladığımızın en âşıkâr en canlı delilleridir.

Geçenlerde “Sağlam Fikri, sağlam dimâğdan çıkar, sağlam dimâğda sağlam bedende bulunur.” Hakikatına vâkıf olan birçok genç arkadaşlarım tarafından tesis edilen “Anadolu Hisârı İdman Yurdu” dahil olmak üzere davet edilmişim. Bu gün o yurdun bir uzvu bulunuyordum. Fakat oradaki çalışıp çabalayışlarımın mükafatını, semeresini ancak kendim görüyordum. Halbuki meslek-i mütehhazım olan kitabcılık dolayısıyla bu semerenin, bu faydanın fakat başka bir nokta-i nazardan, tamimine delalet edebilecek bir vaziyette bulunurdum.

İşte bu müsaid vaziyeti, kendim için memleketime–velevkimeverane olsun–Hıdmetitibarıyla büyük bir nimet telakki ediyor ve bu nimetin şükrünü edâ içinde bu günden itibaren sahifeleri terbiye-i bedeniye ile uğraşan ve uğraşmak isteyen bütün gençlere açık ispordan bahis resimli “İdman” adlı bir mecmua neşir ediyorum. İlk nüshada görülebilecek noksanların ilkiğe bağışlanacağı ve memleketimizi kurtaracak âmillerin en birincisi olan “terbiye-i bedeniye”ye hıdmet hususundaki mesaimi bütün gençler tarafından muavenet edileceğini kaviyyen ümit ediyorum. Tevfik Allah’tan.

Cuma kitabhanesi Sahibi ve

İdman Mecmuası Sahib-i İmtiyazı

Sayı 1	Sayfa 1

Fikrimce

“İdmancı” Cem'i Bey'e:

Bu mecmuayı çıkaracağını bana söylediğin ve fikrimi sorduğun zaman belki farkında değilsin başımı sol tarafa bakmış ve omuzlarımı kaldırmıştım. Fakat itiraf ederim, içinden hayliden hayli gülmüştüm. İdman. Cuma İdman Mecmuası çıkaracak. Ve o çıkacak satılacak, mündericatından istifade olunacak, filan filan olacak. Yani memlekette İdmana rağbet ve teveccüh gösterilecek. Ne âzim-i hülya sarayı! Dedim. Öyle muazzam bir saray ki hatta yaşamağa, hatta yaşamak için bir lahza düşünmeğe rağbet ve teveccühe göstermekten üşenen bir memleket- yanlış söyledim: bir çöl ortasına kurulmuş.

Seddin haricindekilerden sarf-ı nazar, yalnız bu nokta üzerinde ben haklı idim zannederim. Çünkü birçok seneden beri İstanbul'dayım. Yolda, köprüde, mesirede, mektebde hemen binde, beş binde bir olarak gürbüz, adelesi sıkı, boynu kâln, pazuları kavi, çocuk veya delikanlı görmüyordum. Kimi tek güzelliği ;muhammer, kıkırdak yürüyüşlü. Kimi babaannesinin eteğinde tenekeci Yahudi görür görmez “Amanın” diye haykıran. kimi yalnız kitaplar, kitaplar içinde boğulmuş. Kimi Aralık ayında on dördüne basar basmaz evkâf kaleminevarup orâda altı senedenberi kanburu çıkmış mülazım. Kimi hasta, zayıf. Sapsarı. kimi. ne bileyim ben Cem'i; işte hepsi bir türlü. Yukarıda söylediğim gibi müstesnâsı pek âz bir gecelik.

Halbuki bunların ruhları tetkik olursa imanım var ki hepsinde de hemen parlamamüsaid necib bir kıvılcım var. Fakat üstüne marız ve gayr-ı tabi nezaket suyu döküldü mü bir göl altında. Bu necâbet, bu hir, bu cevher yazık değil midir ? Islak göl çamuru altında sönüp kıysın ?

İşte hep bu fikirler beni omuzlarımı kaldırdı, ve için için güldürdü. Fakat sonra yanıldığımı anladım, pekde kuvvetle itirafetmeliyim, yanıldımama. Herneiseşimdi gördüm ki felaket kılıcı seslerimizi ayaklandırmızı ve bütün boynu bükük gençler dimdik ve iman

ve azim ile meydana çıkmış. Bu benden, ziyade yarının saltanatına bir --- (tam çıkmamış muraddır.) attan düşmemiş, kafası yarılmamış, bilgi edinmemiş, hiçbir arkadaşıyla müddet-i emrinde yürümek gayesine girmemiş bir gençlik değil bir âfettir ki bunamış ihtiyarlık, yanında delikanlı kalır. Böyle gençliğebizim memlekette arslan gibi kedi yavrusu derler. Bu nere? uğramış, bunlardan yılmamış bir gençlik dimâğında azminde sainde, elhasıl hayat içinde bütün hareket ve sükunetinde da aynı kuvvet ve cesaret, aynı yılmazlık vardır. Ve bir nesli işte bu hassa, adam eder en güzel çelik en iyi dökülen ve en iyi suyu verilen olurda bu, insanlara neye tatbik olunmaz başı kalkık, göğsü geniş, kolları kavi, ayakları sağlambir delikanlı elbette koltukramla yumuşamış fersude bir mevcudiyette daha mükemmeldir. Bir insan -her şeyden sarf-ı nazar- hatta bir kaç şeyden korkar onun hayatta işi ne ? Omacılar kapmadan kendinin köyden aşağı salıvermeli. İnsan için korku iki şeydendir: Allah'tan ve kanundan. Başka şeyden korku ne erkeklığe ve nede kadınlığa yakışmaz. Korku; ârzı, ahd-ı nefsi, haysiyeti, yaşamağı, malı mülkü, maddiyatı, maneviyatı, elhasıl insanın nesi varsa hepsini alır götürür. Korkmamak için kavi olmak lazımdır. Kavi olmak için de daimi temrinler,

Sayı 1	Sayfa 2

daimi hareketler, kazalar, azimler içinde yuvarlanmalıdır. Sen bunun hepsini bir araya getirmiş ve adına bir çırpıda “İdman” demişsin. Allah muvaffak etsin. Ve gençlikte bu azim ve irâdeyi gören Rab-ı azim elbette bu muvaffakiyeti ihsan buyuracaktır.

Elhasıl Cem'i, yılmamak, İdman'ın ilk dersini teşkil etsin. Bilirsin, benim (Doğan) isminde pek mini mini bir oğlum var, onu şimdiden alıştırıyorum, yarın mektebe verdiğim vakit – kim olursa olsun- kendine en küçük bir hakarete cesaret idmana hemen savlet etsin. Ve onu ömründe ne vakit takdir edeceğim. Bilir misin, edeceği kavgalarda dayak yerse.

Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti azasından

Aka Gündüz

6 Mayıs 329 Nişantaşı

OLMAYA DEVLET CİHANDA BİR NEFES SIHHAT GİBİ

Mümarise-i bedeniye yani jimnastik, isporların ne demek olduğu ve nerelerden zuhur ettiğini hakkıyla kudretim yettiği kadar anlatmak için fihrist tarzında jimnastiğin felsefesinden, tarihinden, fününundan vesair aksamından muhtasaren beyan-ı mütâlâa

edeceğim bundan yüzlerce asır evvel kadim Çin ve Hind akvamı mümarise-i bedeniye, isporları, pehlivanlık, canbazlık değil tedavi-i imraz hususunda mealce gibi kullandıklarını Avrupa tarih ve âsar-ı nefiselerini âriz ve amik-i mütalaa eyleyen zevat-ı kemal-i hayretle göreceklidir. Mümarise-i bedeniye'nin vücud-ı insana nâfi bir deva-i mühim olduğunu Avrupa kıtasında birinci defa olarak nazar-ı itibara alan ve miladisiden 1300 sene evvel Teselya civarından doğmuş olan Asklepios namında bir Rum olmuştur. Bu isim merver-i zaman ile bozulup Esculap olarak kalmış ve ataba-i hazıranın piri olmak üzere tanılmıştır.

Muallim Muhterem Fâik Bey

Asklepiyos namına on iki binden fazla taştan mabed haneler inşa edilerek bunların içinde hastaların imrazı tedavi edilmekte idi. Bu tabib Motus est sanilaties castra << Hareket sıhhatin kalesidir >> demiş ve miladdan 638 sene evvel zuhur eden Solon “Solon” dahi Asklepios “Asklepiosu” âsarından kemal-i fahir ile uzun uzadıya yâd eylemiştir. Miladdan 460 sene evvel Edirne dahilinde Silivri nahiyesinde dünyaya gelmiş olan “Hippocrate” Hipokrat’ın hocası Heredikos Heredikos nam fazıl şehrin şu cevher-i misal-i kelâmlarına tacib ile hayran olunmaz mı ?

Sayı 1	Sayfa 3

Natura sanat morbos ; natoramajister, medicus minister natura. <<Hüsnü ahlaksağlamvücuda>> tedavi yed-i tabiyette ; hazine sıhhat-ı bedende >>demiştir.

Milattan 460 sene evvel zuhur eden ve âtaba-i hazıranın pir-i sanisi o koca Hippocrate dahi motus est moralitas <<Hareket ahlaktır>> demiştir, ve talim-i beden hakkında istad-ı muhterem Heredikos'dan almış olduğu usule öyle fani bir esas ve kanun va'z etmiştir ki bu esas bütün namdar Rum ve Romaatebasınınhatt-ı hareketi olmuştur. Milattan 387 sene evvel zuhur eden Flaton Eflatun:

Mis Sana in corporesano

Selim akıl sağlam vücuttadır

Fortitudomeaciviumfides hareket. Kuvvet itikadımdır dediği gibi.

<<Ruh ile beden arasındaki irtibat külli aklın bedensiz ve bedenın akılsız talim olunabilmesine müsaide değıldir. >> demiştir.

Jimnastiğın Asklepios büyükhekimanın sitayişlerine mazhariyeti bu faidesine mebnidir. Sahib-i deha olan bu hekimler hemen kavâid –i ahlakiye ve terbiye-i akliye ne kadar ehemmiyet vermiş iseler kavâid-i hıfzü'l sıhhat-i bedeniye ne kadar ehemmiyet vermişlerdir. Ve ibtidâ hıfz sıhhati tavsiye ederek onunla zekayı ilerletmek itikad sevabında bulunmuşlardır.

Elhasıl mefahir-i kâinat (El Alem-i Uleman-ı Al'elİbdan ve Alem'ülEdebiyan) buyurarak o koca kavminecib bu sayede ve pek az zaman içinde ne kadar bir fâa'liyet harikulade ile sūratle terakki edip cihana numune-i emsal olmuştur, şimdi ne haldedir ?Bunâdide kavim- Necib Arap, medeniyeti lebbeste aramamışlar idi. Leşleri bedenleri bedevi olduğu halde fikirleri asla medeniyetten ayrılmamış idi. Zamana göre çöllerde bile ihramlara bürünerek medeniyetin hadımı idiler. Tarih-i medeniyet Arap Histoire de la civilisotivu Arap bu gün bu tarihler Avrupa kütüphanelerinin bir kısmını teşkil etmektedir. Nihayet 1533 tarihinden 1727 tarih-i efrencisine kadar Newton, Descarte, a Bacon bu üç harikanın himmet –i fevkaladeleri sayesinde mahur-ı layıkından çıkmış olan jimnastik tabi – sıhhiye yeniden yol açılarak 1723 tarihinden 1839 tarihine kadar Londra'da tabib Fuller, Berlin'e tabibBasedsw ile VaterLahn Baba ve Vahan, Paris'e G. G. Rousseau ile tabibDisset Amerika'da meşhur Franklin, İstokolm'deLing, Hollanda'da Boerhaove ile daha bir çok âtaba-i fâzılavesâireninâsar bir güzideleri fen-i jimnastiğın ahlak üzerine tesir-ı kesiri olduğunu ilmen ve ticari olarak Eflatun, Aristoteles, Galien gibi aynen isbat etmiş olduklarından fen-i jimnastik eski mevkini bulmak için

günden güne büyük hıvlarla terakki etmektedir. Karin-i kiramı izac etmemek için fihristi buracıkta keseceğim. Şu sözlerim evlad-ı vatana karşı yontulmamış,işlenmemiş birer kıymetli taşdır zannederim. Hazarfenler, endâmiler, yani elmas işleyenler heykel taşlarehl-i kalemler işlesinlerde onların sayesinde bu taşların kıymeti artsın.

Mâdem ki bu nadarecanibten bahis olundu, birazda ecdadımızın ne aldıklarını zikir eyleyelim de onların mübarek ruhları şad olsun. Osmanlı milleti halkaten asker, murad, cesur tetik, faa'l olduklarından garb usulü üzerine jimnastikicrâsına tenezzül etmemişlerdir. Garblılarınayâ olarak icrâ eyledikleri isporları, jimnastikleri, karada küheylan atlar üzerinde, deryada çektirmeler içinde icrâ etmiş idilier. Çalım, cakayı, ziyneti atlara terk edip, insana fazilet hayvana ziynet yakışır diyerek faziyetli kendilerine alıkoymuşlar idi. Altın, gümüş, sırma eğer takımlarından, silahlarında ipek kitanlı palaları taban kılıçları, en'am-ı şerifler boyunlarında asılı idi. Mânâen maddeten ar oğlu ar isportmen oklarını sözleriyle, fillerle dâimaibat etmişlerdir. Her tarafta kahraman dilaverler yetiştirilmesine şehriyarilerini hiçbir vakit teşvikten geri kalmazlar idi.

Sayı 1	Sayfa 4

O kocaman ve muntazam kavuklu, adalet yoluna kurban olan Türkler, faaliyet, hayat temedanın? En müessir bir sâiki olduğunu bilip bu düsturu rehber-i hareket ittihaz ettiklerinden daima her yerde yüzleri ak olarak muzaffer olmuşlar idi.

Ecdadımızın isporlarıolkadar şerefli idi ki efrâd-ı Osmani değil selateyn- â'zam-ı vüzera sınıfı bile buna ri'ayetlecidir, labüd, ok, harbi atmağı, silah kulunmağı bilirler, cündilerle beraber serbestçe talim ederler idi.

Ecdadımız, at üzerine ne maharetle durduklarının ne maharetle silah kullanarak nadiren yaralandıklarının başlıca sebebi silahlarından evvel kendilerinin birinci isportmen olduklarına delalet etmez mi ?

Üzerlerinde altın kakma ayet-i celilelerle işlenmiş olan zarif, hafif eğri taban kılıçlar, Suraniler, su içinde ile ateş alır çakmaklı tabancalar, kara binalar, hançerler, cânib tarafından altın ağırlığıyla alınarak Avrupa silah müzeleri tezyin edilmektedir. Hatta o mızrak uzunluğunda olan kehribar takımlı yâsemin çubukları dahi kârgı gibi bunlar meyânında bulunmaktadır.

Keşşaf Yoldaşlığı

Boy Scout

İlk boy scout- çocuk keşşaf taburunu bundan takriben iki buçuk sene evvel <<Hamburg’da>> görmüştüm. <<AlistaRapaviyon>> civarında adını hatrında tutamadığım bir köprü’nün tam ortasına geldiğim sıralarda idi ki gayet şiddetli, sicim gibi bir yağmura tutulmuş, sırtımda kamamla elimde şemsiye olmadığı â’detâ koşaraktan köprü’nün başına gelmiş, hemen oradaki gazinolardan birine dalmış idim.

Gazinsonun köprüye bakan bir penceresinin önünde oturdum; dışarıda yukarıdan aşağı adeta yekpare bir ip, bir sicim gibi uzanmakta olan damla dizilerini ve bu dizilerin kaldırım taşları üzerine düşer düşmez parçalanarak yüzlerce damlacıkların diğer tarafa sıçraşmasını; benim gibi sokağa ihtiyatsız çıkmış olanların öteye beriye kaçışmasını, kaçarken ayağı dolaşanlarla eteği takılanların yere yuvarlanmasını, hülâsâ birdenbire bastıran şiddetli bir yağmurun doğurduğu kâh gülünç kâh acıklı manzaraları seyir ediyordum. Böylece dalmış kalmışım. Ne kadar kaldım bilemiyorum, uzaktan, yağmurun şakırtısı, rüzgarın iniltisi arasından süzülüp kulağıma erişen tatlı bir çalgı sesi beni dalgınlıktan kurtardı. İleriye köprüye doğru baktım. Bir kalabalığın, fakat askere benzer düzenli olduğunu gördüm. Henüz ırâkta oldukları cihetle bu galebeliğin ne olduğunu layıkıyla anlayamadımsa da her halde asker cinsinden bir şey olduğunu zan ediyordum. Alay yaklaştı. Dikkatle baktım. Asker değil fakat asker yavruları!..Olduğunu gördüm.

En küçüğü on dört, en büyüğü on altı yaşında, dünyayı titreten Alman ordusunun temel taşları...Delikanlılar! ..hepsi gürbüz, güçlü kuvvetli, boylu poslu, yanakları kıpkırmızı elbiseleri hep bir biçimde, sırtlarında “Camaadanları” çantaları, bellerinde mataraları – su kabı – ellerinde kargı biçimindeki değnekleri sert, fakat ağır adımlarla tam bir asker gibi yürüyorlar. Yağmura hiçte kulak asmıyorlar. Sanki güzel, sevimli ve serin bir havada yürüyorlarmış gibi adım atıyorlar.

En önde iri yarı bir delikanlı elinde bir (Münhak)[*] onun arkasında sekiz kadar fifreci yürüyor bir sırada olan durdu gayet güzel bir hava çalıyor, öbür dördün fifreleri avuçlarında ötekilerin ardı sıra yürüyorlar. Daha arkada, her sırada dörder kişi olmak üzere bir buçuk sıralar ayaklarını fifrenin havasına uydurmuşlar kuvvetli, sert adımlarla yürüyor, gerçekten”Bastıkları yerler titretiyor!...” Eminim ki bu ve buna benzeyen titreme ve titremeler, bir yandan Almanların bir yandan da Alman düşmanlarının yüreklerine, fakat ayrı ayrı duygular doğurmak suretiyle düşüyordu!..

Ne yalan söyleyeyim. O anda benimde yalnız yüreğim değil belki bütün benliğim titredi. Bir önümden geçenlere baktım. Birde bizim, dar, çamurlu veya tuzlu sokak aralarında tuzlara bulanmış bir halde “kaydırak” “Dökmeşeftali çekirdeği” filan oynayan cılız, solgun benizli, dakikada doksan küfür savuran, çocuklarımızı hatırladım!..Yüreğimi sanki keskin bir ustura ile parça parça ediyorlar sandım!...Kendi kendime: ah, dedim”Acaba bizlerde ve vakit (...?) fakat bitirmeye meydan bulamadım. Çünkü içeriye Berlin’den Hamburg’a kadar kara vapurunda birlikte gelmiş olduğum bir Macarlı girdi.

Bulunduğum masaya yaklaşp selam verdi. Buyurun!..dedim. Oturduk. Her vakit söylenen resmi sözlerden sonra ilk işim, biraz önce önümden geçmiş olan delikanlılar taburunu sormak oldu? ..Tuhaf veyahud acıklı değil mi ki bu Macarlı, kan kardeşimizce cevap vermedi ve şaşkın şaşkın yüzüme bakarak “A... Sizde böyle şeyler yok mu ?!..”dedi. Şimdi o, benden cevap bekliyordu!...

Kızardım, bozardım, doğrusu ne cevap verdiğimi bende bilmiyorum. Bir şeyler mırıldandım. Anladı mı anlamadı mı onuda bilmiyorum. Ben sorgumu başka bir kalıba sokarak tekrarladım. “Ben dedim. “Bunların Almanca adını öğrenmek istiyordumda...”

Almanlar patfinder İngilizler “Boy-Scout”derler dedi. Bu Macarlı arkadaşımızla İngilizce görüştüğümüz içindir ki İngilizcesinide ilaveye lüzum görmüştü!..Bundansona”Boyscout”leri İngiltere’nin Liverpool şehrinde görmüştüm. Cuma ertesi günleri öğleden sonra şehrin her tarafından birçok boru,davul, trampet sesleri yükselmeye başlar. Bu sesler, şehrin tam orta yerinde olan “Sen Corc” adlı bir meydana doğru yaklaşır. Biraz sonra, bu meydana ulaşan caddelerden bayrakları ve çalgılarıyla keşşaf taburları birer birer sükun eğer ve akın akın meydanın ortasına gelerek evvelce kendileri için ayrılmış olan yerleri alırlar ; hepsi tamam olunca bütün taburlar sırasıyla yola düzülürler. Büyük caddelerden geçerek en küçüğü büyüyecek bir kur, bir orman demek

olan parklardan birine giderler. Akşama kadar orada oynar, talim eder, eğlenirler. Akşamüstü yine aynı düzene her tabur mahallesine döner.

Pazarları. Fakat her vakit parklara gitmezler. Hele tatil zamanları, mutlaka kırlarda, çadır altında geçer. Hatta arasına bazı taburlar karşı yakaya, Fransa veya Belçika'ya geçerek orâda konar, tatil zamanını geçirirler.

Yazık ki İngiltere'deki işlerim bu faydalı şeyi istediğim gibi araştırmaklığıma ket ördü. Lakin pek hoşuma giden ve bizde de yapılacak olursa büyük büyük faydalar, güzel güzel meyveler vereceği meydanda olan ve işin peşini büsbütünde bırakmadım. Yine fırsat buldukça araştırıp soruşturdum.

Teâli yar oldu. Bir mecmua da bu hayırlı işi

--

[*]Muallim-i Muhterem SafvetBey mızıkaların önünde baş mızıkacının “usul” için salladığı”Sopa” ya eski Türklerin “Moncuk? “ dediklerini söylediği cihetle bu eski Türk tabirini ihyâ maksadıyla kullanılmıştır.

Sayı 1	Sayfa 6

İngiltere'de ilk önce düşünüp meydana koyan ve ileri gitmesi içinde hala çalışmakta olan meraklı, gayretli bir “İngiliz Paşasının” uzunca bir makalesi gözüme ilişti. Bu makale keşşafı hakkında iyice şeyler öğretiyor.

İşte bu makaleyi derleyip toparlayarak lisanımıza nakil edeceğim. Umarım ki makbule geçer ve bende bu yolda karınca kadar bir iş görmüş olurum. Zaten daha büyük işlere kalkışmak elimden de gelmez. Çünkü mesleğim başka ve pek zavallı. Onadahıdmet, hem lazım, hemdeborç. Bu gibi hayırlı ve faideli işleri arayıp, tarayıp bulmak asıl, Türk Gücü, İdman Yurdu gibi ocaklara düşer.

Şimdi, o makaleye başlamazdan evvel “Çocuk keşşaf yoldaşlığı” hakkında öteden, beriden toplaya bildiğim bazı ufak, tefek şeyleri nakil edeyim.

Yukarıda söyledimdi, bu yoldaşlığı en evvel düşünüp meydana koyan: İngiliz Cenerallerinden “Ser Robert Baden*Baden- PawellPavelLieut-General Sir R. “dir.

Transval muharebesi olurken adı bir çok kereler hatta bizim gazetelerimizde bile görülen bu zatın bu yoldaşlığı kurmaktaki maksadı “Çocukların-Hangi sınıfa olursa olsun- tam manasıyla adam olmalarına yardım etmek”dir. Bu, kendi sözüdür. Bizde bir eşini, hatta mumla aransa bile bulabilmek mümkün olmayan bu “Paşa”Transal muharebesi bittikten sonra vakit geçirmeden düşündüklerini ortaya koymuş, ortaya koyduğunu başarmak içinde çalışmış, çabalamış ve bu gün yalnız Britanya adalarındaki”Keşşafılarınsayısının (100,000) yüz bin pek çok geçtiğini görmek bahtiyarlığına nâil olmuştur. Hatta bu paşanın İngiliz milletine aşlamış olduğu bu hayırlı hastalık!İmparatorluğun diğer taraflarına bulaşmış, yayılmış ve Kanada, Avusturalya, Nivzeland gibi diğer İngiliz ülkelerindeki keşşafıların sayısı (150) bine kadar çıkmıştır. dahası var, son zamanlarda bu işe bu yoldaşlığa kızlarda alınmaya başlanmıştır!

İşte söylediğim makale:

Çocuk Keşşafı Yoldaşlığı

Çok kereler bana: Keşşafı tek veya toplu olarak öteye beriye – hemde aşikâr bir merak ve acele ile gidip geldikleri zaman ne yaparlar ?...”diye sorulur. Ha...Keşşafıların yaptıkları işler o kadar çoko kadar türlü türüdür ki hepsini birer birer söylemek kimsenin kârı değildir. Lakin bu sorguların hepsine birden cevap olarak tek bir şey söyleyebilirim. Oda; her keşşafın her gün birine iyilik etmeyi bir şeref bilmesi hakikatidir. İhtimaldir ki, o aralık acele acele giden delikanlılının yapmak üzere olduğu iş, eski zaman şovalyelerinin sıkıntı içinde bulunan kadın ve çocukları arayıp kurtarmalarına benzer iftiharlı bir iştir.

Hatta bu sabah yolda aşağı inerken, karakol klavuzu olduğu elindeki bayraktan belli olan çaki gibi, küçük bir keşşafın bisikleti ile birlikte bir evden dışarı çıkmakta olduğunu gördüm. Yoldaşlık işaretini yaptım nereye gitmekte olduğunu sordum.

Gözlerinden fıskırmakta olan hiddeti yenmeye çalışarak kendisinin mühim bir iş arkasından gitmekte olduğunu söyledi ve işin ne olduğunu da kısaca topluca anlattı ki sonradan bütün söylediklerinin, doğru olduğunu yerinden sormuş anlamıştım. O iş de şu:

Kendisi ve bir arkadaşı, kurbağalara eziyet etmekte olan bir çok çocuklara rastgelmişler. Hemen polis mevkiine koşmuş o yaramaz çocukları

bu fena işten vazgeçmek için kendi karakol neferleriyle beraber oraya gitmesine izin verilip verilemeyeceğinisormuş. Polis müdürü de izin vermiş. Karakol rehberi, çavuşunu, “Toksin” denilen çaki çalıp keşşafkarievlerinden toplamaya yollamış. Kendisi de, idaresi altına verilen yedi keşşaftan o aralık ikisinin eksik olduğunu düşünerek, hemen karşı gitmek istediği çetin cevizleri kırabilecek gücü kuvvetli iki nefer tedarik etmiş. Sonra yoldaşlarıyla beraber koşmuş gitmiş ve istediğini de yapmış.

Her gün bir iyilik yapmak fikri çocukların beyinlerinde kökleştirmelidir. İyilik yapmak istediği vücudu – kibarlık mikyasında her ne olursa olsun her çocuğun ruhunda saklı bulunur. İş, bunu uyandırmaktır.

En aşağı tabakaya mensup keşşafkarların defterinden rastgele aldığı bir kaç iş, söylediğimizin en güzel misalleridir. Fakat bu işleri söylemezden evvel onlara şöyle bir başlangıç yapmak istiyorum. Oda, bir çocuğa ister Londra’da, ister Abridin (İskoçya’da) Doblin (İrlanda’da) veya Toranto (Kanada’da) da olsun o gün ki yapmış olduğıiyiliği sorduğum vakit, aldığım cevapların hepsinde alçak gönüllüğü gösterir garib bir utangaçlığın ve yaptıkları küçümsenecek işin göze ilişmeden geçip gitmediğini görmekten ileri gelen

Hâlis bir zevkin var olduğunu görmüştüm.

Fenerbahçe ile İngiliz Zelandiya Sefinesi Efradı Foto FeridBey

“Efendim, bu gün bu dakikaya kadarsıkıntı içinde olan hiç kimse bulamadığım içinbirişgöremedim. Yalnız, biri üzerine basıptakaymasındiyebir muzkabuğunuyayakaldırımınınüstündenkaldırıp attım. Lakin, efendim, buna birr iyilikdiyemezsiniz, değil mi”

Benim fikrimce “İyilik direm ve didemde” çünkü içinde iyilik niyeti vardı ya!

“Parktan evlerine gelmekte olan üç çocuk gördüm. Biri kız bir oğlan olan iki büyükcesi en küçüğünü nöbetle fakat pek ayân bariz-i himmetle taşıyorlardı. Hemen nerede oturduklarını sordum ve küçüğü omzumda taşıyarak o yöne kadar götürdüm.

“LordÇarlsBeresford, [*] keşşaflarından birine rast geldiği zaman- çünkü kendisi güzel bir keşşaf taburunun kumandanıdır. - bir gün evvel ne gibi bir iyilik yaptığını sormuş.

Çocuk cevap vermiş:

“İyilik yapmak için bütün gün elime hiçbir fırsat geçmedi. Eve gittiğim zaman tam keşşaf kıyafetimi takındım ve belki memnun olur diye bir kaç kereler küçük kardeşimin önünden geçtim.”

Daha var

A. Şükrü

[*] Bu zat İngiliz amirallerinin en meşhurlarından ve aynı zamanda avam kamarası â’zasındandır.

Sayı 1	Sayfa 8

GALATASARAY KULÜBÜ’NÜN TARİHÇESİ

1315 senesindeBeyoğlu Mekteb-i Sultânisi Terbiye-i Bedeniye Muallimi FâikBey’in talebesinden bir kaç kişi futbol oynamağa başlamışlardı. Fakat muntazam bir kulüb teşkiline muvaffak olmadan hükümetce oyundan men edilmişlerdi.

Ondan sonra beş altı sene müddetle Türkler futbolu katiyen terk etmekte mecbur oldular ve yalnız bir Osmanlı bahriye zabiti “FuadBey” bir nâm-ı müsteâr ile arada sırada İstanbul’da ilk tesis etmiş olan İngiliz “Moda” Kulübü’nde oynayabiliyordu.

Memleketimizde ilk Türk futbol kulübü olan “Galatasaray” 1321 Teşrin-i Evvel’inde Mekteb-i Sultânî’de talebeden Ali Sami’nin teşebbüsü ve Emin, Asım, Celal, Bekir Beylerin muâvenetleriyle beş on kişilik bir heyet olarak vücut buldu.

Bu kulübe bir isim vermek ve gömleğine renk intihâb etmek oldukça müşkül idi. Çünkü o zaman her isimden her renkten bir mânâ çıkarılırdı. Fakat kulüb oyunlara başlayınca ahâlî ona “Galatasaray” nâmını verdi. O tarihte pek ziyade câlib-i nazar-ı dikkat olması tabi olan bu ismin tebdili için sarf edilen mesâî

Galatasaray Hokey Kulübü ile Vemyus Sefinesi Efradı

Sağdan birinci sıra: Mister Dorg, Mister Reyuverez, Adil Bey , Mister Brud, Neşet Bey , Mister Revenez, sağdan ikinci sıra: Ali Sami Bey , Muhsin Bey , Raşid Bey , Mister Nelfild, Haydar Bey , Mister Langfurd, Rıza Bey, Mister Lombard.

akim kalarak herkes mekteb-i sultânî talebesinin kulübüne “Galatasaray” demektedir.

Galatasaray ilk gömleğini beyaz kırmızı yaptı. Fakat bunda livâ-i isyan kokusu his edilir zannıyla gömleği sarı siyaha ve bilahere-daha parlak olmak için- kırmızı sarıya tebdil eyledi. Kulübâzası talimlerini daima en tenha mevkilerde yapıyor ve o mevâkide mümkün mertebe-i müteferrik surette vâsıl olmağa sarf-ı gayret ediyorlardı. Buna rağmen her hafta “Tramvaya üç kişi birden binmişsiniz! “Vapurda neden dört talebe yan yana oturdunuz ?” gibi ihtarlar ve suallerle mütemâdiyen bizzat edilerek böyle ta’cimiicab eden bir oyundan vazgeçmeğe davet ediliyorlardı. Gençliğe mahsus olan lakaydı ve futboldaki havahış fevkalade bütün bu ihtarlara imha ile mukabeleyi pek tabi kılınmıştı ve hatta oyunu men

etmek isteyen Kadıköy polisi komiserine “Biz Ali Şamil’in adamlarındanız seni mahv ettiririz!” gibi cevaplar verilmeye kadar varılmıştı.

Böyle gülünç ve garibmevani içinde terbiye-i bedeniyenin terakkisine sarf-ı mesâi eden bir kaçmektebli ilk maçlarını

Sayı 1	Sayfa 9

ekser top aradan çıktığı halde oyuncular farkına varamayarak yine bir müddet-i mübarezelerinde devam ediyorlar, nihayet birkaç kişinin eli yüzü kanamış, elbiselerin kısım-ı azamî parçalanmış olduğu halde oyuna hitam veriliyor ve mecruh kalanlarda hafiyenmekteb hastanesine götürülürdü. Mekteb bittabi böyle muharebelerin devamına müsade edemezdi ve etmedi.

O zaman mekteb haricinde daha muntazam oyunlar tertibine çalışıldı ve Galatasaray ilk maçında “Fur”mektebi talebesine iki gol yaptı. Fakat bir eser-i tesadüf olan bu galibiyeti mütemadi maglubiyetlertakib etti. Kadıköy Galatasaray’a aynı sene içinde 118 ve 3 gol yaptı.

İki sene sonra-1324 ‘de o zamana kadar Kadıköy Kulübü âzasından bulunan İngiliz Mösyö HozesArmitecGalatasarayakayd olarak kapudan oldu. Oyunları tanzim ettirdi efradı idmana teşvik etti ve o sene kanun-i evvelinde Galatasaray’ın kadim muallimleri olan Kadıköylüleri sıfıra karşı dört gol ile mağlub etmeğe muvaffak oldu.

Ondan sonra Galatasaray her oyunda kazanarak bil-fasıla üç sene İstanbul’da birinciliği ihraz etti. Kadıköy Kulübü’nün maglubiyetinden sonra milli bir şekil alan oyunlar gayet şiddetli olmağa başlamıştı. Türkler meyanında futbola büyük bir rağbet olmadığından ahaliden Galatasaray’a taraftar pek azdı ve kulübceryana karşı durabilmek için en kuvvetli âzasınıintihab etmekmecbuyetinde kaldığı cihetle şiddetle iştiyhâr etmişti.

İstanbulullardan sonra Galatasaray, Macarları dahi mağlub ederek onlara iade-i ziyaret maksadıyla 1327’de Macaristan’a bir seyahat tertib etti. Bu suretle ecanible münasebette bulunarak onların terbiye-i bedeniyedekiterakkiyatından doğrudan doğru müstefid olmak yolunda ilk hıtva atılmış bulunuyordu. Osmanlıların bu ilk spor seyahatleri müşkülât-ı adideye ammen ve büyük bir fedakarlık sayesinde icrâ edilebilmişti.

Fakat Macarların hüsnü kabul fevkaladeleri bu mezhimi kamilen ödedi. Gece olduğu halde kolojvar şehri ahalisinin bir kısm-ı mühimi Türk misafirlerini karşılamaya çıkmıştı ve bir müsamerede Darü'l-fünun muallimlerinden şayan-ı hareket bir zat Türk gençlerine hitâben: “Siz buraya vaktiyle cenk sayesinde galiben gelmiştiniz lakin emin olunuz ki bu gün ki gelişiniz daha şanlı, memleketinizin atisi için daha mühim bir galibiyettir. Unutmayınız, oyunda yenilseniz bile memleketinize avdet ettiğiniz zaman galib geldik diyiniz çünkü geçen sefer Macarların topraklarını kazanmadınız bu sefer muhabbetlerini kazandınız” demişti.

Fi'l-vaki' Galatasaray Macaristan'a idmansız na-tamam olarak gittiğinden mağlub oldu. Fakat bu mağlubiyet kendisine aczini gösterdi. Lüzum-ı terakkiyi anlattı ve bilhassa ecnebi muhitinde-Bizde maa't-teessüf henüz layık olduğu ehemmiyetli edilmeyen terakkiye-i bedeniyeninefrad-ı millet arasında nekadar bir irtibatane derin bir samimiyet, ne büyük bir istinad idman-ı kamil uyandırdığını his ettirdi. Oyuncular anladılar ki futbola idman ve çeviklik kadar ahlakta, terbiye-i milliyede lazımdır ve kalplerinde, arzu ile beraber memleketlerinde sporun hemen unutulmuş olmasından dolayı derin bir tesir uyandı. Avdetinden sonra Galatasaray daha iyi idrak edebildiği terbiye-i bedeniyeningâyesinehıdmet edebilecek maneviyette olmayan bazı

Sayı 1	Sayfa 10

azasından vazgeçmeğe o sene futbolu ve Türklerin sporda kazanmış oldukları mevkin muhafazasını şayan-ı takdir bir gayretle çalışan Fenerbahçe Kulübü'ne terk etmeğe mecbur oldu. Fi'l-vaki Fenerbahçe Kulübü o sene birinci çıkarakgençlerimizin artık memleketlerinde şebabın tezahürat-ı hayatiyesi demek olan terbiye-i bedeniyede birinciliği yabancılara bırakmamağa azim-i kati etmiş olduklarını isbat etti.

Bu bir senelik fasıladan sonra Galatasaray'da açık kalan yerler kulübün terakkiyatına daha ziyade hadım olabilecek gençlerle doldu kulüb yeniden-Fakat bu sefer daha emin daha tecrübekar olarak- sername-i hayat oldu.

Şimdi hokeyde dahi muvaffakiyat-ı mütevelliyeye dest-res olup tenis ve keşşaf heyetleriyle de işgal eden Galatasaraylıların bir ufak merkez tesis ederek mekteblerinde feyziyabmaârif olanların muâvenetiyle terbiye-i bedeniyeye daha muntazam

bir şekil idare vermeğe, senelerden beri sporun tamimine sai eden âzalarının gayretlerin daha semeredar bir zaman istihzar eylemeğe sarf-ı himem etmektedirler

Türk keşşafı heyetinden gönderilmiştir:

KEŞŞAFLIK

1

Evliyâ-i Etfale:

Dört seneden yani serbest düşünüp söylemeye başladığımız zamanlardan beri her gün ikametgahlar, vapurlarda, şimendüferlerde velhasıl her yerde kulağımıza çalınan: “Niçin terakki ve teâli edemiyoruz? Niçin anasırlarımızda kavi, faal ve müteşebbis kimseler yetişmiyor? Niçin bu kadar revacı arzu olunan zirâat, sanat ve ticarete melul garbına gibi muvaffak olamıyoruz? Elh...” gibi dertlerimize bu son günlerde birde: “Niçin mağlub olduk ?....” sualini ilaveye mecbur kalıyoruz...Yine dört seneden beri bu nekais-i elime-i ictimâiyeden kendimizi kurtarmak için azim ve sebat, vükuf ve malumata müstenid ve sai beyhudedden âri bir metanet ile çalışacağımız yerde, felaketten felakete düştükçe, terakkiyat ve tekamülâtımızı senelerden beri tahrib eden bu avamil ve müessirâtı bazen milletimiz efradından bir kısmına, gah ise haricin tesirat ve tehacimatına atıf etmekteyiz. Halbuki bir millet her şeyden evvel tekmil ve tealisini temin edecek esbabıderin ve tigin ile derhal bunlara tevessül eylemez, tahrib ve izmihlalini hazırlayan müessirattan kurtulmağa say eylemez ise harici sedamata, düşmanların tehacimatına lüzum kalmadan kendi kendine düşar-ı zeval olur. O halde biz, tahrib ve izmihlalimizi hazırlayan müessirattan nasıl kurtulabiliriz: Malumdur ki bir marazın çare-i tedavisini bulmak için evvela o hastalığı

teşhis eylemek, onun sebep ve menşeyini anlamak lazım gelir. Bunun gibi bir derd-i ictimâîye çaresiz olmak içinde evvel-i emirde onun esbab vesaikini bilmek iktiza eder.

Mesela yukarıda ta'did eylediğimiz imraz-ı ictimâîye arasında en ziyade göze çarpan “Anasırımızda, faal ve müteşebbis kimselerin âdem-i mevcudiyeti” esbabını tetkik edelim:

Memleketimizde, milel-i garbiyenin etfâl-i nevzade göstermekte veyahud göstermeğe çalışmakta bulundukları takayyüd ve ihtimamatın hemen hiçbirini tatbik olunmuyor. Sonra biraz büyüyen o yavrucaklar ile ebeveyn daimi temasta bulunmayıp onları dadı ve laların ellerine terk

Sayı 1	Sayfa 11

ile bu dadı ve laların cahil dimâğlarında yer bulan bâtil ve uyutucu efkârın, hatta alud hikaye ve misal tarzında, o genç dimâğlara dolmasına, bilmeyerek, vesile oluyorlar. Daha sonra yaşı epeyi ilerleyen bu mevcudiyetler, sıhhi ve ahlaki mimaristan-ı bedeniye ile ıslah-ı bedeniye sevk edilmiyor. Ve bu suretle tazyik altında تنها, kapalı ve sinbetenterakkiyat-i alemden bi haber bir muhitte yaşamağa alışan bu gençlerde, kendilerinden mevcudiyeti lazım olan-hiss-i vazife ve itimaddan eser kalmıyor ve ıslah-ı bedeniye salık olmaktan mâ'da bilakis, tütün, kül, su-i istimâlat tesir ile bükülüp ezilen gençlikte faaliyet-i bedeniye gibi faaliyet-i dimâiyededüçâr-ı sekte oluyor. Bunların netayici bir mütehassıs doktor ağzında dileyelim:

“Son zamanlar”

“İstanbul Saha”

“Sende, bu galebelik şehrin, payitahtın, iki milyona karib”

“Nüfusu arasında yüksek tabakadan olmayan, fakat hayat”

“saiyan ve faalende mahrum bulunmayan takımdan dört”

“yüz kadar kimseler üzerinde fen-i tabiden nasibim derece”

“sindet edkikat ve müşahadatta bulundum”

Şurasını evvel-i baul kaydedeyim ki bunlar yirmi beş ile kırk arasında, sen-i kemalde, yani hayatlarının en kavi, en faal devresinde bulunanlardan – saatlerce çalışarak (Bura muhitinegöre) hareket-i bedeniyei müsamaha etmeyerek, binaenaleyh bir taraftan kuvvâ-i bedeniyelerini atalet ve betâitlemahkum-ı zaaf etmekleri gibi, diğer cihetten az çok kazançlarına göre nafakadan, yiyip içmekten mahrum kalmayanlarda idi. Kemal-i yeis ile tasdik ve itirafa mecburum: Hedef-i tedkik ve müşahede ittihaz ettiğim bu demler arasında fen-i tabiin tarifatinamutâbıktekmilat-ı bedeniye ve teşekküliyei hemen göremedim. Halbuki Hazal ırkının eser ve nişanesini kısım-ı azamında fark ettim. Öyle bir Hazal ırkı ki bunlar bir hayat ve kuvvet göstermeğe berababer teşkilat-ı bedeniye de uğramış oldukları mahrumiyet-i tekamüliyeninnetayicinden olarak kendilerinde kuva-i badire-i hayatiye yahud mukavemet-i hayatiye diyebileceğimiz hisse ve fazilet pek azalmış, yahud hiç kalmamış.

İşte bu acı hakikatleri nazar-ı dikkat alarak âtidekimütalaatı dinleyelim: Pek eski zamanlardanberi TerraNosval muharebesinde Ceneral“SirRobretBadunPavel” ile ... mühim hıdamatta bulunan keşşafılar grubu- ki Sası; her türlü siyasi revâbittanâzâde bir talebe gurubu ve gayesi: Kanunun mütalaasıyla da anlaşılacağı vecihle kavi, zinde, fa'al-i müteşebbir, mütevazi yani nazik. Zayıflara yardımcı, zabt ve rabta alışık, koluna mati. Elhbir gençlik yetiştirmektedir-Muharebe-i mezkureden sonra orada tamim eylediği gibi himayelerini kabul eden haşmetli Kral Jorjhazurunda geçen sene otuz bin kişi ile bir resm-i geçidicrâ eylemiş ve elyevmefrâdının mecmu' yalnız

Sayı 1	Sayfa 12

İngiltere'de (Kanada Avusturalya, vesâir müstemlekeler haric) bir kaç yüz bini bulmuştur.

Müntesiblerinin miktarı hemen aynı derecede olan İsvec, Almanya, Amerika, Japonya, ve Fransa...Elh keşşafılarını bir tarafa bırakarak düşman-ı canımız olan Bulgar ve Yunan teşkilatından biraz bahsedelim. Bulgar ve Yunanlar tarafından iki seneden beri kabul ve tatbik olunan keşşafılık – ki efrâdının seneler “20—11” arasındadır-memleketine ve milletin mühim ve büyük hıdamet ve fedakarlıkta bulunuyor. Ezân-ı cümle müteşebbisleri bil fa'al askerlikte, şehirlerde inzibat vazifesinde; Daracasuvar, Semafor, Helyosta, Telgraf,Telefon kısımlarımuhabere-i askeriye de, yara ve hasta bakıcılar kısmı salib-ı âhmerin en mühim işlerinde...Elh istihdam olundular ve alan olunuyorlar.

İşte ahlakı ve ictimai bu kadar mühim hıdamat ve fevâidi görülen keşşaflığınnesl-i âtimizin ıslahı için kabul olunacak usullerin en mühimlerinden olduğu derin ve tigin olunarak bizde dahi tatbikine ibtidar olundu.

Mahdumlarınızın keşşaflığa dahil olmalarını temin etmek için kendilerine birer müsâde nâme ita eylemekliğiniz lazım gelir.

SPOR HAVADİSLERİ

İzmirliiler Geliyor

Bu ayın nihayetine doğru İzmir Futbol Kulübü'nün şehrimize geleceğine dair mektublar alınmıştır. İzmirliiler ile İstanbul ve Galatasaraylılar arasında ve biri cuma ikisi pazar günleri olmak üzere üç büyük müsabaka icrâ edilecektir. Cuma gün ki bu müsabakalardan birinin cuma günü, icrâsı ;mekâtib-i İ'dâdiye ve Sultâniye ve Reşâdiye talebesinin müsabakayı görmelerini temin maksadıyladır.

İzmirliiler futbol müsabakası için iki üç defa İstanbul'a gelmişler ve hepsinde de muzaffer olmuşlardır ; Galatasaray Kulübü'nü dahi bundan beş altı sene evvel, buzlu bir havada, bire karşı üç gol ile yenmişlerdir.

İstanbul takımı da İzmir'e icrâ eylediği futbolseyahatında kazanmıştır. Osmanlı toprağında, İstanbul gibi iyi futbolcular yetiştiren İzmir vilayeti vardır. Çalıştıkları takdirde diğer vilayetlerinde aynı neticeyi elde edeceklerine hiç şübhe yoktur. Konya ve Kastomoni'de eski Galatasaraylılar tarafından böyle bir teşebbüste bulunulmuştu. Fakat bu hayırlı teşebbüsün başırlıp başırlamadığı hakkında ma'ât-tesüf malumat edinemedik. Gâyesi, beden ve fikren dinc, metin bir nesil meydana getirmek olan bu gibi fâideli ve mühim işleri başarmak hususunda herkes elinden geldiği kadar gayret edecek olur ise yakın bir zamanda vilayetler arasında mühim bir "Lig" 'in meydana gelmiş olduğunu görürüz. VilayattakiMekâtib-i idâdiye müdür ve muallimleri futbolu bilmiş olsalardı bu mühim ve fâideli tasavvur pek kolaylıkla vücud bulurdu. Fâ'al, müteşebbis ve azim sahibi gençler yetiştirmek için bu noktayı maarif nezâretinin nazar-ı dikkate alacağına şübhe etmez. Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti,emr-i müdafaayı bil fiil icrâ edecek olan milleti o işe ehil bir surette yetiştirebilecek esasatın hepsini düşünmüş olduğundan tatbikata başladığı zaman memlekette pek hayırlı ve temelli hıdametler etmiş olacaktır.

Biz bilhassa vilayatta futbolun yer tutmasını ilerlemesini istediğimiz içindir ki İstanbul ve Galatasaraylılar kadar İzmirlilerinde galib gelmesini arzu ediyoruz.

Sayı 1	Sayfa 13

Spor Seyahati

Ve Mühim bir Teşebbüs

Galatasaray, Fenerbahçe ve Terakki Kulüpleri mühim bir teşebbüs hakkında müzakerede bulunmuşlardır. AhmedRobinsun, Doktor Hamid, Reşad, Galib, Nasuhi, Ali Sami,Rıza, Cevdet, Celal ve Bekir Beyler ile diğer zevat bu müzakerede hazır idiler. Hamid Bey tatil zamanlarında vilayatta futboloyanupvilayat gençlerinin teşvik edilmesini ortaya sürmüştür. AhmedRobinsunBeyde Hamid Beyin fikrini hararetle alkışlanıp İngiltere’de yapılan bu gibi seyahatlerden bahs etmiş ve ancak burada oradaki gibi Colan yapmak mümkün olmadığından gidecek heyetin müsabakları dahi kendi aralarında olmak üzere bir TournesPortuve halinde olmasını beyan etmiş ve teklifi herkes tarafından müttefiken kabul edilmiştir. Bu hususdaRaşid, Ali Sami ve Celal Beylerde söz söylemişler ve bil netice aşağıdaki mükerrerat ittihaz olunmuştur.

- 1.Spor Seyahati vilayatta yapılacak ve ilk saha-i seyahat İzmit, Eskişehir- Konya, Isparta İzmir ve civarları olacaktır.
- 2.Spor heyeti muhtelif ve ma’rufkulübler ve müesselere merbut azalardan müteşekkil olacaktır.
- 3.Yapılacak şeyler: Futbol, Hokey, atlamalar sarıkla atlama, koşmalar manalı koşma, çuval yumurta ve patates yarışları, çimenin mümkün olan yerlerde Tenir, su bulunan mahallerde deniz topu nişan atma vesâire.
- 4.-Spor hakkında açık Türkçe ile konferanslar.
- 5.-Yapılacak sporlara mükabil yerli ahâli tarafından at yarışları. Cirid oyunu gibi millimüsabaklarınicrâsı.

Memleketimizde ilk defa olarak düşünülen ve tatbikine çalışılan hayırlı bir işin muhterem müteşebbislerini olunca samimimizle tebrik eder ve mazhar-ı muvaffakiyet olmalarını da temenni biliriz.

Aynı zamanda vilayetlerde elde edilecek neticelerden evvelince tafsilatla kâri'lerimizi haberdar edeceğimizi şimdiden vaad ederiz.

Türkiye Şampiyonalıkları

21 Nisan sporları

21 Nisan Pazar günü Kadıköy'de İttihad-ı Spor Kulübünde “Beyoğlu Sporting Kulübü” tarafından muhtelif müsabakalar tertib edilmişti. AhmedRobinsonBey'de almış olduğumuz bir mektubda o gün yapılan yarışın, mezkur kulüb tarafından ilan edildiği üzere Türkiye şampiyonalarını meydana çıkarabilecek bir mâhiyetihâiz bulunmadığı aşağıda sayılan sebeblerden dolayı bildiriliyor:

Birinci Sebeb – Türkiye memâlik-i Osmaniye demek olduğundan bütün vilayata spor imtihanlarının yapılacağını evvelce bildirmek lazım gelirdi.

İkinci Sebeb-Beyoğlu SportingKulübü bir kulübtür, ahiren tesis edilen “Memâlik-i OsmaniyeSpor İttihadı Cemiyeti” değildir.

Üçüncü sebeb-Yapılan müsabakaların başlayacağı saatler yarışçılara vaktinde ayıldırılmadığından bunlar arasında intizamdan eser olmaması, bundan mâda çayırın intizamını temin için muhtelif noktalara koydukları adamlar hep mevkilerini terk ettiklerinden müsabaka meydanına âhalinin dolmuş ve hatta sâbıkalaramüdahele bile etmiş bulunmasıdır.

Dördüncü sebeb-Herkesce tanınmayan ne dereceye kadar sâhib-i saha hiyet oldukları da malum bulunmayan

Sayı 1	Sayfa 14

bazı hakemlerin aşık surette taraftarlık etmeleridir.

Bu gibi şartlar ve intizamlıklar dahilinde yapılmış olan müsabakaların verdiği neticelere Türkiye şampiyonalığı demek biraz değil, tamamıyla gülünç olur, binaenaleyh bizde AhmedRobnsonBey'in mektubundan lazım gelen nikatı yukarıya derc etmekle sportmenlerin salahiyetdar zevatı tanımlarını ayrıca beyana lüzum görürüz.

21 Nisan'da yapılan Halat Müsabakası

Bazı gazeteler bundan kısaca bahs etmişler ve bu müsabakayı gülmek için yapılanlardan saymışlardır. Ciddi bir surette hiç ip çekmemiş ve bunun ne demek olduğunu bilmeyen zevata halatı çeken efendilerle görüşmelerini tavsiye ederiz; gazetelere rastgele yazı yazmak müsabaka ve sabıklar için değil fakat gazeteler için gülünc olur. Herhalde-ne olursa olsun bir iş hakkında yazı yazan o işin köküne vâkıf olur ise hata etmemiş bilakis pek iyi bir harekette bulunmuş olur.

Halat müsabakas için yevmi gazetelerin verdikleri yanlış havadisi zirdeki tafsilat ile tashih etmek isteriz.

İlk o gece mekteb-i sultânî ile İstanbul Sultânisi talebesinden on birer kişiden mürekkebe iki takım karşı karşıya gelmişlerdir. Hakemin “Hazır mısınız” ihtarından sonra verdiği düdük işareti üzerine başlayan ilk çıkış gayet müthiş idi. O esnada sarf-ı kuvvet-ifa’aliyet eden efendilerin simâlarınabakıpta yüreklerini doludurmuş olan amel-i galibiyetin aks-ı muhicini görmemek ve müessir olmamak kabil değildi. Kunduralarının toprakları parçalanan fakat her hale rağmen eline almış olduğu işi suret-i katide bitirmeden fikrinden ve azminden geçemeyen müsabıkının çehreleri o anda pek ulvi idi. Bu büyük müsabaka tamam üç dakikia elli sekiz saniye devam edip İstanbul Sultânisi’nin galibiyetiyle nihayet buldu ikinci ve üçüncü çıkışları Galatasaraylılar evvelkisine nisbetle kolayca kazanıp üç sayıdan ikisini kazandılar.

İkinci müsabaka Vefa İdadisi ile Sen-i Benva arasında vuku’ geldi birinci çıkışı Vefa kazandı fakat ikinci çıkışta uzaklaştırmakla meşgul olan hakemin istemeyerek “Hazır mısınız” ihtarını vermeden düdük öttürmesi Vefalılara sayıyı gaib ettirdi. Üçüncü çıkışı Sen-i Benva kazandı ve bu suretle Vefa’ya galebe çalmış oldu. Son çıkışta Galatasaray Sen-i Benva’yı sürüklercesine çekip sayıları kazandı ve müsabakada kendinden ağır olan diğer takımlara karşı intiz kuvveti yani vücud kuvvetine fikir ve birlik kuvveti ilave ederek birinci çıktı.

Bir kaç haftaya kadar İttihadi Spor Kulübü’nde mektebler arasında tekrar bir halat müsabakası icra edileceğinden gaib edenlerin bu sefer galib gelmeleri için talim ve idmanda devam edeceklerine şübhe yoktur.

Geçen günki Müsabaka

Galatasaray ile Fenerbahçe

Kadıköy İttihad Kulübü'nde her pazar verilen oyunlar bu hafta daha merakvar, daha heyecanlı saatlerle imtidat etti. Müsabaklar, Galatasaray ile, Fenerbahçe idi. Evvela her iki kulübün üçüncü timleri oynadılar. Oyuncular henüz pek küçük olduğuhalde oyunda gösterdikleri muvaffakiyetler, bilgiler idman hayatının gelecek tarihleri için kalblere pek büyük ümit bırakıyordu. Galatasaraylılar gösterdikleri hücumlara rağmen bir gol ile Fenerbahçe'ye mağlub oldular. Mamafih bu mağlubiyet onlar için hiçbir vakit-i muceb-i tesir

Sayı 1	Sayfa 15

olamazdı çünkü onlar birinci timin, yakın bir mazideki mağlubiyetlerinin bu sene nihayetsiz galibiyetleriyle tetvicini görüyorlar, ve öyle hazırlanıyolardı ikinci partide yine Galatasaray ile Fenerbahçe'nin ikinci timleri vardı. Bunda da cüretkârane hücumlara rağmen Fenerbahçe iki gol ile galib geldi.“Kaleci”nin biraz lüzumsuz lakayidisi bu mağlubiyeti verdi. O gün Galatasaray talihsizliğe mahkum olmuşgibiydi. Üçüncü parti, yine Galatasaray ile Fenerbahçe'nin birinci timleri arasındaki maç idi. Bütün seyirciler pek büyük bir merak ile oyunu takibe hazırlandı. Fenerbahçe'nin şâyan-ı takdir çevikliği, Galatasaray'ın topu kaleden kaleye uçurması kalplerde heyecanlı, şedid bir hiss uyandırdı. Emin'in arkadaşlarını teşvik edici feryadları – Ahmed'in dört beş defa tehlikeler atlatması timde bu hafta biraz acemi koşanların oyunlarını telafi ediyordu. Galatasaray CelaliyleAdnanıyla KüçükAhmediylemüteaddid gollerden kurtuldu. Emin tepiyor, bir çok fırsatların gaib olduğunu görünce idmansızlığına kızıyordu...En son dakikalarda Bekir'in kafası topu pek ümitli sürükledi ve onu karşıklıklar arasında gol sedâları yükseldi hakemin düdüğü öttürmesi golü ilan etti. Fakat Fenerbahçe'nin itirazlarına karıştı hakemin gol demesine karşı Fenerbahçe itirazında ısrar etti ve oyunu terk etti.

Fenerbahçe bu oyunda pek çok muvaffakiyetler gösterdi. Kalecinin mahareti-oyuncularından Nuri, Said Kemal ve Arif'in hücumları Galatasaraylıları iyice

Galatasaray“Gol” den kurtulurken

şaşırtıyordu. Bidayettenberi her iki tarafcada büyük bir gayret ve şâyan-ı takdir bir mahâret sarfiyla devam etmekte olan bu meraklı müsabakanın hemen hemen umûm-i hazurunun inkisarını muceb olacak vecihle meşkun bir neticeye bağlanması her halde şâyan-ı tecviz olsa gerektir. Burada dikkat eyleyecek en mühim nokta hakemin verdiği kararın bilatereddüd kabul edilmesidir.

Çünkü evvelce hakem olarak kabul edilen bir zata bilahere âdem-i itimad göstermek her halde idmancılardan beklenen metanete muvaffak olmasa gerektir.

Binaenaleyh bu mühim müsabakanın önümüzdeki hafta veyahud daha sonra yeni baştan icrâsıyla idman meraklılarında pek haklı olarak – hâsıl olan inkisar ve küskünlüğün izâle edilmesi icâb eder zan ederiz.

Müsabaka

Mayıs'ın on yedinci cuma gönü UnionKulüb'deUnionKulüb (Eski Progra) ile Cerdran Hollanda mekteb-i sefinesi efradı ile oynayacakları ve oldukça mühim olan bu müsabakayı seyre cuma olmak münasibıyla pek çok kişinin gideceği tabiidir.

Hokey Müsabakası

4 Mayıs Cumartesi akşamı icrâ edilen müsabakaların neticeleri:

1-Tekerlekli kız ile (beş tur)350 metrelik sürat yarışı: Birinci Kalkiyan Efendi, bir dakika sekiz saniye 3/5’da, 2-birinci KalkiyanEfendi Altı dakika on bir saniye 3/5 30 zerafet yarışı: İştir edecek iktidarı kimse göstermemiştir. 4-Yumurta Yarışı: Mekteb-i Sultâni talebesinde Ahmed Efendi 3 saniyede birinci, 5-Patates yarışı: 3 dakika 38 saniyede Galatasaray HokeyKulüb azasından Adil Bey birinci 6-Hokey müsabakasında İngilizlere karşı sefere mukabil on adet gol ile birinci Galatasaraylılar gelmişlerdir. Bunlar hakkında tafsilat gelecek nüshamızdadır.

Sayı 1

Sayfa 16

olamazdı çünkü onlar birinci timin, yakın bir mazideki maglubiyetlerinin bu sene nihayetsiz galibiyetleriyle tetvicini görüyorlar, ve öyle hazırlanıyolardı ikinci partide yine Galatasaray ile Fenerbahçenin ikinci timleri vardı. Bunda da cüretkârane hücumlara rağmen Fenerbahçe iki gol ile galib geldi. “Kaleci”nin biraz lüzumsuzlakayidisi bu maglubiyeti verdi. O gün Galatasaray talihsizliğe mahkum olmuşgibiydi. Üçüncü parti, yine Galatasaray ile Fenerbahçe’nin birinci timleri arasındaki maç idi. Bütün seyirciler pek büyük bir merak ile oyunu takibe hazırlandı. Fenerbahçe’nin şâyan-ı takdir çevikliği, Galatasaray’ın topu kaleden kaleye uçurması kalplerde heyecanlı, şedid bir hiss uyandırdı. Emin’in arkadaşlarını teşvik edici feryâdları – Ahmed’in dört beş defa tehlikeler atlatması timde bu hafta biraz acemi koşanların oyunlarını telafi ediyordu. Galatasaray CelaliyleAdnanıyla KüçükAhmediylemüteaddid gollerden kurtuldu. Emin Tepinyor, bir çok fırsatların gaib olduğunu görünce idmansızlığına kızıyordu...En son dakikalarda Bekirin kafası topu pek ümitli sürükledi ve onu karşıklıklar arasında gol sedâları yükseldi hakemin düdüğü öttürmesi golü ilan etti. Fakat Fenerbahçe’nin itirazlarına karıştı hakemin gol demesine karşı Fenerbahçe itirazında ısrar etti ve oyunu terk etti.

Fenerbahçe bu oyunda pek çok muvaffakiyetler gösterdi. Kalecinin mahareti-oyuncularından Nur, Said Kemal ve Arif’in hücumları Galatasaraylıları iyice

Sayı 1

Sayfa 17

Cem'i Kitabhanesi

Bâb-ı Âli karşısında

numru 43

Her türlü eser bulunur. Taşradan sipariş dahi kabul olunur.

(Cuma) kitabhanesi Avrupa müzelerinde bulunan eser-i nefsiyenin rengi ve renksiz ve aslından fark olunmayacak derecede matbu'tabloları ile gayet zarif kart postallar ve bunlara dair pek çok kataloglarını celb etmiştir. Salonlarını, odalarını tezyin etmek isteyen zevat teşrif ile mezkur kataloglardan intihab buyurabilirler.

1914 senesi Salon kartları geldi

Yeni Eserler
Lale devri muharriri: refik
İttihad-ı İslam Muharriri Nuri
Bizans İmparatoriçeleri: Ahmed Refik
İctihad'ın 66'ncı Numrusu
Yeni fikrin onbirinci sayısı
Toprak: Beşinci Numrusu
Kırmızı ve siyah kitab: Neşir-i Vesaik Cemiyeti
Zirâat Albümü
Bağcılık

Hattat ve Hakkâk Hüsammetin

Cağaloğlu yokuşunda

Gayet zarif kartviziteler. Kabartma Türkçe markalar ile maher ve damgalar süratle imal eder.

Muhâberat

Jimnastik Muallimi A. Seyfi Bey'e

Makalenizi aldık teşekkür ederiz kesirat-ı mündericattan dolayı ikinci numruya koyacağız. Affınızı temenni eyler ve diğer makalelerinize intizar ederiz.

İdmancılara

Her kim fabrikası arzu edildikte pek az bir zaman zarfında halis yükten olmak üzere istenilen renk ve formada ispor fanilaları ve çorabları imal eder. Hem sağlam mal almış ve hemde paramız memlekette kalmış olacağından bütün genç idmancılardan buraya koşmalarını tabi görürüz.

Müdür-i Mes'ul: MehmedSa'di

Matbaa-i Hayriye ve Şurekası

II. İdman Mecmuası, 2.Sayı, 1 Haziran 1329 (14 Haziran 1913

Birinci Sene	1	Haziran 329	Cumartesi
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhanesi Sahibi Cuma	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için Otuz Guruş Hariç için yedi Frank	

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmua
Numara: 2

Yazılar	
Hulusi Bey Efendinin mektbuları	
Terbiye-i bedeniye kulüpleri nasıl idare edilmelidir	A. S.
Keşşaf yoldaşlığı [Mabad]	A. Şükrü
İsveç Jimnastikleri	A. Seyfi
Jimnastik ve Spor	M. Sami
Keşşaf Kanunu	
Galatasaray Futbol ve Hokey Kulüplerininbidâyet-i tesisinden beri mehasımlarına karşı yaptığı goller ile mehasımlarının onlara karşı yaptığı goller	
Spor havadisleri	İzmirlilerin müsabakası

Resimler
Galatasaray Sultânisi Müdürü Sâlih Ârif Bey Efendi
Galatasaray Kulübü Reisi Ali Sami Bey
Galatasaray Kulübü Reis-i Sânisî Rıza Bey
Galatasaray Kulübü Kapudanı Cevdet Bey
Tenis Kapudanı Ahmed Robinson Bey
Galatasaray'ın kazandığı mükâfatlar
İngiliz keşşâflarına âid resimler Galatasaray ikinci futbol takımı
Galatasaray'ın üçüncü futbol takımı
Hokey ikinci Takım kapudanı Raşid Bey
Hokey birinci takımı

20 para

Mahal-i mürâcaat:	Bâb-ı Âli karşısında Cuma Kitabhanesi

Galatasaray birinci futbol takımının resmi ilave suretinde konulmuştur.

Birinci Sene	1	Haziran 329	Cumartesi
Sahib-i İmtiyazı: Kitabhanesi Sahibi Cuma	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için Otuz Guruş Hariç için yedi Frank	

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmua
Numara: 2

Müdâfaa-i Milliye Cemiyet-i Reis-i Muhteremi Hulusi Bey Efendi'nin, leffen göndermiş olduğu mektubu idmancılık hakkında muhtevi bulduğu mütalaat-ı âliyye ve tebşirat-ı mühimme itibarıyla umûm-i idmancılarının istifadesi için bervech-i âti neşir ediyoruz:

“İdman” gazetesini Sâhib-i İmtiyazı Cuma Beye:

Cuma Bey bundan tahminen on, on iki gün evvel Bâb-ı Âli Caddesi'nden inerken Celal Nuri Bey Efendi'nin “İttihad-ı İslam” nam eserlerini almak üzere kütüphanenize

girmiş ve orada vaktiyle tanımak şerefine mazhar olduğu Şükrü Bey'e tesadüf etmiş etmiş idim. Kütüphane sâhibi siz olduğunuzu etvarınızdan anladığım cihetle bir taraftan Şükrü Bey ile selamlaşmış, diğer taraftan da size: “Bir ittihad-ı İslam kitabı veriniz”ricasında bulunmuş idim. Gerek bu ricaya gösterilen ihtirarane mukabeleniz, gerek Şükrü Beyle aramızda ceryan eden muharebeye müdaheleniz beni, sizin kim olduğunuzu bilmediğim halde sizin, beni tanıdığınıza delalet ediyor idi. Münâsebet düşürerek neşir edeceğiniz “İdman” gazetesine geçirmek üzere benim fotoğrafımı istediniz. Bende fotoğraf meraklısı olmadığımın belki bulup veremeyeceğimi söyledim. Evet her nedense ben fotoğraf çıkartmakta pek ihmalciyim. Mecburiyet görmesem belki şimdiye kadar hiçbir resim aldırılmazdım. Fakat arkadaşlarımdan bazılarının yâdigâr olarak verdikleri resimlere mukâbelleten bende iki üç kere fotoğrafımı çıkarttım, kendilerine verdim. Bunlardan alıkoyduğum bir iki fotoğrafımda İstanbul yangınında yandı. Kurtarılabilen bazı kâğıtlarım arasında bundan bir tanesi bulunup bulunamayacağına emin olamadığım için “Buluristem” kaydıyla getireceğimi vaad ettim. Ancak resmin “İdman” gazetesinemünâsebetle geçeceğini anlayamıyor id. Vapur vaktinin yaklaşmasından dolayı da sözü kısa kesmek lazım geliyordu. Bu anlayamazlık içinde kitabı alarak kütübhaneden çıktım. Fakat muttasıl fotoğraf istenmesinin sebebini, münasebetini düşünüyor ve bir hüküm veremiyordum.

Galatasaray Kulübünün Fahri Reisi ve Mekteb-i Sultânî Müdürü Salih Arif Bey Efendi

Fotoğrafiyi nasıl ve nereden tedârik ettiğinizi bilemem. Şu kadar ki birkaç gün sona Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti'ne geldiğiniz ve kabının üzerine fotoğrafım geçirilen “İdman”Gazetesinin ilk numrusunu verdiğiniz zaman “İdman” gazetesiyile benim fotoğrafım arasındaki münâsebeti anlayabildi. Çünkü bu fotoğrafın altında “Yeni nizamnamesiyle memleketimizde “İdmancılığın” hami ve müzahiri sıfatını iktisâb etmiş olan.....” İbâresi yazılmış idi.

Bey Efendi! Benim vakitiyle bulunduğum mekteplerde jimnastik ve İdman talimleri, dersleri yok idi. Zaten benimde ne vücudum, ne halim ve nede vaktim buna merak etmeğe müsaiddeğl idi. Ancak bende ötedenberi her şeyi tatbik etmek istidadı vardır. Mesela İstanbul'a gerek seyahat, gerek ticaret maksadıyla dünyanın her tarafından bir sürü ecnebi gelir. Bunların küçüğünü büyüğü; erkeğini, kadını, hemen hepsini görüyoruz, kuvvetli, endamlı,çevik.....Görür ve bizimkilerin ne için böyle olamadığını düşünür durur idim. Bir aralık küçük iken iyi bakılamamak yorumuna başladıktan sonrada irademiz arızalı, sokaklarımız yaz, kış yürünemeyecek derecede bozuk ve çamurlu olduğundan daima eğile, büküle yürümek ve bazen taştan taş atlamak gibi hallerden ekserimizin kanburkanbur, eğri büğrü biçimler aldığımızı hüküm edeceğim gelir idi.

Sonra günün birinde Almanya'dan hepimizin tanıdığı Fon Der Goltçşaktırıldı. Harbiye Mektebi'ni tensik ve talime başladı. Aradan bir iki sene geçer geçmez Harbiye Mektebi talebesinin biçimi, duruşu, yürüyüşü büsbütün değişti. Başıbozuk Avrupai giyen bir harbiye mektebi talebesi hiç söylenmediği, bilinmediği halde duruşunun, yürüyüşünden, “bu harbiye mektebi talebesidir” diye hüküm edecek kadar bir fark gösterdi. Hala Goltç Paşa'nın tavsiyesi üzerine Almanya'ya ikmal tahsiyle gönderilip gelen zabıtlar büsbütün başka bir şekil ve kıyafet aldı bundan ve ba husus bir müddetce Berlin'e giderek talebe cemiyetlerini, etfâl taburlarını gördüğünden sonra bir millet efradının ancak terbiye- i bedeniye sayesinde endamını, biçimini kuvvetini, sıhhatini muhâfaza edebileceğine ve bunları öğrenir iken dahi, milli, ahlâki, ictimâî hislerin daha din, daha metin bir surette uyanacağına iman etti. Efradı bu yolda yetişecek bir milletin ise her zaman vatanının şan-ı şerefini, memleketininrefah ve saâdetini koruyabileceğine kanaat getirdim.

Ne hâceteğër İstanbul'daki Ok Meydanı'nı taşralarda birçok vilayatımızdaki yarış, cirid, talim mahallerini göz önüne getirirsek dedelerimizin bu hususa ehemmiyet verdiklerin de ne kadar haklı olduklarını hemen tasdik ederiz.

İşte CumaBey Efendi bende bu fikir ve kanaat çoktan hâsıl olmuş idi. Fakat meşrutiyetin ilanından evvelki halimiz, usul-i irademiz bu fikr-i kuvvadan faale çevirmeğe müsaide değil idi. Meşrutiyetin ilanından sonra yedi yaşından yetmiş yaşına kadar hemen hepimizin siyasete dalmasından zuhur eden dâhili ve hârici karışıklar bittabi bu maksadın esaslı

Sayı 2	Sayfa 18

bir surette ortaya konunmasına imkan bırakmıyordu. Maa't-teessüf giriftar olduğumuz siyasilik derdinin şu son felakete, musibete düşer oluncaya kadar devâsı bulunamadı. Hatta bu derto derece iliklerimize işlemiş olacak ki, şu son hezimetten, mağlubiyetten mütenebbih olmuşuzduritikâdıylaMüdâfaa-i Milliye Cemiyeti'nin ihtiyacat memlekete ve istikbal-i millete muvaffak bir surette çalışabilmesini temin edecek yeni bir nizamname yapmağı teklif ettiğim zaman bir çok itirazlar, na-mebusum olduğuna dair türlü itikâdlar baş gösterdi. Esas mesele hakkında haftalarca müzâkereler ceryan etti. Mukarraren verilen izâhâtveledü'licab edilen şiddetli müdâfaat nihayet-i maksadın hüsnü niyete, selamet-i memlekete makrun olduğuna kanaat getirdi. Ve onun neticesi olarak da bahsettiğiniz nizamname meydana geldi.

Şimdi efrad-ı milletten ve ale-l-husus sizin gibi terbiye-i bedeniyenini ehemmiyetini takdir eden zevattan beklenilen bir şey varsa oda her ne nam ile olur ise olsun bu güne kadar tesis eden ve bundan böyle edecek olan terbiye-i bedeniye müesseselerinin-yeni nizamname mucebinceMüdâfaa-i Milliye Cemiyeti yerine kaim olmak üzere teşkil edilecek olan Müzâheret-i Milliye Cemiyeti'nin teşebbüsât ve icrâtını teshil ve maksadının, kuvvadan fiile çıkabilmesini temin edebilmeğe çalışmasıdır.

Müzâheret-i Milliye Cemiyeti maksadına talimatına muvaffak bir surette terbiye-i bedeniye-yi talim ve tamime çalışmağı deruhte eden bil cümle müessesataimkanınmüsadese derecesinde- manaen, maddeten her güne himaye ve muavenette bulunmağı bir vazife-i vataniye bilir.

Galatasaray Kulübünün tesisinde büyük yardımı dokunan Asım Beğ

Cemiyetle müessesat-ı hüsnü niyet ve kemal-i metanetle teşrik-i mesaiye ve ifâ-i vazifeye devam edecek olur ise binayet-i Allah-i Teali az zaman zarfında saindesemeratını görmeğe muvaffak olabilir ki, işte benim ;“İdman” gazetesine fotoğrafımı geçirmek suretiyle hakkımda gösterilmek istenilen tevcih kesb-i istihkak edeceğim zaman asıl o zamandır. Maheza nizamnamesinin hayn-ı tanziminde bile bu tevih layık görülüşüm, memleketimizde terbiye-ibedeniyenin lazım geldiğine dair olan fikri kanaatimi teyid ettiği ve bundan böyle terbiye-i bedeniyeinşabân-ı vatan beyninde mazhar-ı rağbet olacağına delalet eylediği cihetle mucib-i şükran-ı feverandır. Cenâb-ı hak yardımcınız olsun. Çalışmak milletten inâyet Allah’tan.

Eren Köy 18 Mayıs 329 Hulusi

Terbiye-i Bedeniye Kulüpleri Nasıl İdare Edilmelidir ?

--

Memleketimizde terbiye-i bedeniye kulüberinin bu ana kadar layıkı vecihle terakki ve tekâmül edememeleri mensubiyetinin iki mühim kusurlarından ileri gelmektedir: Evvela âzanıncısm-ı â’zamiitaatı kendileri için bir küçüklük ad ederler.

Sâniyen idare edenler nizamnamelerinin hakkıyla tatbikini şiddet-i istimali gibi telakki edip hatır gözetmekten sarf-ı nazar edemezler.

Âzaninnizamet-i mevzuya riâyet etmemeye, heyet-i idarenin mukarreratını dinlememeye meyil olmaları; heyet-i idarenin ne maksadla teşkil edildiği layıkıyla anlayamamalarından ileri gelir. Düşünelim ki bir heyet-i idare intihâbı bütün âzanın birden takib etmeleri hadimü’limkan olan umurun tedvirini en muktedir ve en salahiyyetkar olan birkaç kişiye bırakmak demektir. O halde âza âdem-i itaat suretiyle, verdiği salahiyyet ve vekaleti zımnen geri alırsa zaruret ve fevâidini takdir ederek tesis eylediği bir usulün hadimi için çalışmış ve binaenaleyhkendi fikrini kendi cerh etmiş olmaz mı? Muhâkemeleri bu derece zayıf adamlar her müesseseye daima mazaret getirmeleri ve binaenaleyh terbiye-i bedeniye kulüblerinde itaati takdir edemeyecek maneviyatta olanlara hiçbir zaman mühim mevki verilmemelidir.

Fıkr-i itaat bilhassa idare edenlerde olmalıdır ve onlar her şeyden evvel kendi nizamnameleri ahkâmına riâyet etmelidirler. Fakat nizamnameninde harfiyen tatbiki iki şarta mutevakkıftır. Evvela hakikaten kabil-i tatbik partique olmasıyla. Sâniyen heyet-i idare âzasının mevkilerinden emin olmalarıyla. Maa’t-teessüf kulüblerimizde efkâr-ı daima nazariyata kaçıyor ve nizamnameler birçok teferruatla imla ediliyor. Nizamâtıvâ’z edenler ekser unutularkimevadçoğaldıkca suret-i tefsirde tadid eder. Beraberleriyle münâsebetleri olan bir kaç madde bir araya getirilerek arzu edilmeyen bir netice çıkarılır. Böyle uzun nizamnameler âzayıbir çokavamir ve bir çok nevâhi karşısında bırakırlar ve bu kadar kuyûdât içinde idare-i nefis ederken onlardan birine çarpmaları pek muhtemel olan âzanın tecziyesini hiçbir suretle temin edemezler. Biz daima kavâidi mevzi etmeden evvel kavâideriâyeti temin etmeliyiz çünkü nizamât-ı mevcudiye âdem-i riâyetşübhesiz ki o zamanatınmefkudiyetindendahabüyükmazaret-i tevlid eder. Nizama itaati temin etmek içinde âzaninhatt-ı hareketi her taraftan tahdid edilmemeli onlar daima kendilerini bir madde-i nizamiye karşısında görerek bizâr olmamalıdırlar çünkü günün birinde bıkıp itaattan sarf-ı nazar edecekleri muhakkaktır. Bu muhazır-ı adideye binaen kulüblerin nizamnameleri pek kısa pek basit olmalı avamir ve nevâhileri ancak kulübün teşkilat-ı esasiyesine temas etmeli ve hilaf-ı memnu hareket edenlerin tedibi kulübe cezasız kalmalarından daha büyük mazaretirâs etmeyecek şekilde olmalı.

Mesela bir maddede “oyunculardan biri bir müsabakada bilamani meşru isbat-ı vücud eylemezse ondan sonraki müsabakaya kul edilmeyecektir” desek bu madde pek mâhir bir oyuncuya ve pek mühim bir oyuna tealluk ederse tatbiki kabil olur mu? Futbolla

uğraşanlar bilirlerki hayır. (...?) cezayı tahfif ederek: “Devamsız oyuncuların birine kulüb daha kabiliyetsiz olmakla beraber muntazamen gelen oyuncuları kabul etmekte muhtardır” dersek şiddeti âzaltmakla beraber emrin tesirini takviye etmiş olur.

Nizamnamenin layıkıyla tatbikinin ikinci şartı heyet-i idare âzanın mevkilerinden emin olmalarıdır duyurduk terbiye-i bedeniye kulübleride ahkâmı tenkiz ettirecek hiçbir kuva-i hakika-i müttefike mevcut olmadığından heyet-i idare ancak mevkine istinaden iş görebilir o mevkide daima (...?) uğrarsa artık iş görmek imkanı kalmaz âzalarmesaiblerini tedvir –i umura değil mevkilerinde bekâları esbabının tehiyesine sarf ederler ve kulüpte nüfuz-ı manevileri olmaz.

İdare için vücudu zaruri olan nüfuz-ı maneviyyi eda etmek müdürlerin mesai-i şahsiyelerine

Sayı 2

Sayfa 19

ve abeste kalmamalıdır. O tuevaffukâzalar ve nizamname onlara haliyle vermelidir. Âza içlerinden daima en kıdemli, kulübe en ziyade hıdmetisebkat etmiş ve reiskarih gelmeleri en az muhâlefetibâdi olacak olanları intihâbla o nüfuz-ı maneviyyi tesis etmiş ve nizamname dahi maddiyesini daima taht-ı murâkabelerinde bulundurmalarıdır. Burada bir itiraz varird-i hatırdır. Okuyanlar diyebilirlerki bir mevkinmütezilolması fenâ ise heyet-i idare âzasının tebdile maruz kalmamaları dahi mahzurdan sağlam değildir.

Galatasaray Kulübü Heyet-i İdaresi

Galatasaray Kulübünün Müessesesi ve Reisi Ali Sami Bey Reis-i Sâni ve Kasadar Rıza Bey

Kâtib-i Umûmi ve Muhasıb Cevdet Bey

Tenis Kapudanı ve Osmanlı Keşşâfları

Müessesesi Ahmed Robinson Bey

Futbol Kapudanı Emin Bülend Bey

Müdürlerin mevkilerinde bekâlarını,bilhâssa kulübe uzun müddeten beri intisâbetmeyiptemâhiyetleri henüz malum olmayanların keyiflerine tabi kılmamakla takviye eylemiş olur. Mamafihâzalarhesabatı teftiş hakkını muhâfaza ederek suistimal imkanını bırakmamak için kulübün menâfi buna karşı diyebiliriz ki vazifesini ifâ etmeden bir heyet-i idare hâsıl olacak âdem-imuhteviniyata rağmen hiçbir zaman mevkinde kalamaz. Raşı ahval onu tabiyetleiskât eder. Bir kulüpte heyet-i idarenin tebdile maruz bulunması yalnız ruiyet-i umur nokta-i nazarından

Sayı 2	Sayfa 21

dua-i mazaret değildir. Bundan daha büyük bir fenalık tevellüde dirki oda âza meyanında tarafgirlik fikrinin tesisidir. İnsanlar tabiyeten tefevvuk meclub olduklarından esas maksad unutulur az bir müddet zarfında mücadele-i dâhiliyeye vasi bir zemin açmış olur ve ekser âza meyanında aynı kulüptebekâlarına mâni olacak derecede derin bir hiss-i münâferet uyanır. Bu gibi gailelerle iştilal kulübün maksad-ı teşkilini büsbütün ta’dil etmiş olur. Âza-i terbiye-i bedeniye den ziyade münâkaşat-ı hususiye ile uğraşarak arzu edilen tekâmül-i maddi ve maneviye elde edemediklerinden mâ’da bilakis şiddetle siyasetperver, desiseci,hilekâr, hâsılı memleketlerine daimamuzır bir unsur olacak seviye-i ahlakiyede yetişirler. Onun için her terbiye-i bedeniye kulübünün nizamnamesi münâkaşat-ı dâhiliyeyi mümkün merteye tebid edecek bir surette tertib edilmelidir. Bu esası gözetirken âzalarunutmamalıdır larki bir terbiye-i bedeniye kulübü heyet-i idaresinin fevkalade muktedir olmasından ziyade müntesiblerinin “Spora”bihakk-ı çalışmalarıyla terakki eder.

Münâsebet gelmiş iken birazda âzanın çalışmalarından bahsetmek isterim.

Futbolu misal alırsak görürüz ki bu oyuna merak edenlerin maharetleri sarf eyledikleri himmet ve zamanla mutenâsib değil. Futbola şehrimizde büyük bir rağbet olduğu halde muvaffakiyatın mahdud olması mesaimizin katiyen bir usule tevfi ken sarf edilmemesinden ileri gelmektedir. Senelerden beri futbola çalışan adamlar biliriz ki topu karşılayacak kadar bile mahâretleri yok. Halbuki bunlar fenaenmethode ile çalışmalar şübsesizki bir iki senede yapamadıklarını bir kaç ayda yapmağa muvaffak olurlar ancak müessesesi ve mevcut bir usulü takib bir dereceye kadar sehilisedebu usulü bulmak zekiye, fikr-i icap eden ve uzun tecrübeye mutevaki ftır. Bu meziyetleri herkeste aramak avamdan

hadd-ı maruftan ziyade iktidar ve dirayet istemek demek olur ki bu da muhakkak değildir. Gençlerimizin spora çalışmaları hemen kaidesiz sarfsız lisan öğrenmekte uğraşmak gibidir. Avrupa’da terbiye-i bedeniyeye uzun müddet çalışmış bir zat geçenlerde İttihad Kulübü’nde atlama ve koşma müsabakaları yapılırken kendimi gülmeden men edemiyorum diyordu.

Biz memleketimizde hakiki spor yaparak saimizi ecnebilere takdir ettirmek istiyorsak daha muntzam daha akılane bir surette çalışmalıyız. İstidadı sayesinde iki metre atlamağa muvaffak olan bir genç eğer atladığı esnada vücudunda muvazane-i kuvvayı temin edecek surette uzvunu işlemezse hareketinden ne faide hâsıl olur terbiye-i bedeniyedenmaksad iki metrelik bir duvar aşmak değil sahih-i vücud-ı mutenasib-i endam ve temiz ahlak sahibi olmaktır. Bu cihetleri muhitimizin terbiye-i bedeniyeye meraklıları mâdunlarına kablara, makalelere, derslerle anlatmalı bu yolda sade bir iki nasihat bizim için bir çok parlak konferansa mecruhtur.

Kitablardanmâ’da bize muallimler, bilhassa ecnebi muallimler lazımdır. Bunların celblerikulüblerimizin iktidar-ı milelleri haricinde ise de ümit ederiz ki terbiye-i bedeniyeye bir ehemmiyet-i mahsusa atalet etmemeye başlayan hükümetimiz bu himmeti deruhte edecektir.

Sporda terakkiyattımız için bir kâideyetevfiken çalışmamız ne kadar lazım ise tedrice riâyet eylemez. O kadar ehemmiyetlidir. İnsanın hısal-ı maddiye ve maneviyesine ne derece tesiri olduğu aşikar olan terbiye-i bedeniyede acul olmak kadar mesaiyi akim bırakacak ve hatta elde edilen muvaffakiyeti demen ettirecek hiçbir hata yoktur. Hıttıvı ilerlemekte hiçbir zaman sarf-ı nazar edilmemelidir. Tekâmülün her derecesinde bir müddet-i tevakkuf ederek âzaya ve onları idare edenlere gittikçe muterakki bir tarz-ı

Sayı 2	Sayfa 22

hayatla gittikçe vâsi bir surette tefekkürle inisiyet edecek kadar vakit verilmelidir. Ve ancak kademenin herbirine mahsus terbiye-i ictimaiye ve fikriye onlarda bir hal-i tabi olduğu zaman bir adım daha atırılmalıdır. Vesâit-i maddiyeye dahi bu esas nazar-ı itibardan duru tutulmamakicâb eder.

Çabuk ilerleyen akvam-ı derecayattan bazılarını atlamamamışlardır bilakis herbirinde az birmüddet tevakuf eyledikleri halde bihakk-ı istifade edecek kabiliyet göstererek terakkilerini temin eylemişlerdir. Onun için Avrupa kulüblerinde gördüğümüz tekamülü bir gâye-i ittihazla beraber birden bire taklide kalkışmayarak onların, gördüğümü mertebeye ne suretle vâsıl olduklarını anlamaya ve o usulü tatbik eylemeğe çalışmalıyız. Tekâmülat-ı maneviyeyi rehber-i ittihaz ederek çalışacak olursak maddi kısmı bir netice-i tabiye olarak suhuletle ve kendi kendine tesis eder.

A. S.

Galatasaray Kulübünün Kazanmış Olduğu Kupalar

(Birinci sıra ve Sağdan Sola)

- 1- 3 Nisan 1327 'de Macalar bire karşı üç gol ile mağlub edilerek kazanılan kupa
- 2- 1326 'da İstanbul birinciliği için İttihad Kulübü tarafından verilen kupa
- 3- 1325 'de İstanbul birinciliği için İttihad Kulübü tarafından verilen kupa
- 4- 18 Kanun-i Sâni sene 1325 'de Kadıköy Kulübü'nden sıfıra karşı dört gol ile kazanılan kupa
- 5- 4 Mayıs sene 1329 'da Vamyus ve Zalandiya efradının (Hokey) de sıfıra karşı on gol ile mağlub edilmeleriyle kazanılankupa
- 6-7-1326'da ikinci derece müsabakalarda birinciliği ihraz eden Galatasaray'ın ikinci takımına verilen kupa

7-1 Nisan 327’de Macarlarla icrâ edilip neticesiz kalan oyunda tarafına verilen kupalardan biri

(İkinci sıra Sağdan sola)

8-21 Nisan 1329’da Fenerbahçe kulübüne karşı altı gol ile kazanılan kupa

9-Eylül 1327 ‘de Kulujvar şehrinin Galatasaraylılaraihdâ eylediği kupa

10-4 Mayıs sene 329 ‘da Galatasaraylıların “İstanbul Sultânisi”“Senbenova” ve “Vefa İdâdisi”mekteblerine karşı halat müsabakasında kazandıkları mükafat.

11-18 Mayıs sene 1329 ‘da hokeyde bire karşı on bir gol ile mağlubSketing Hokey Kulübü’nden kazanılan kupa

Sayı 2	Sayfa 23

Keşşaf Yoldaşlığı

Mabad

Sarı Kontluğu dahilindeki “Kildofrud” kasabasının meclis idaresinin; kütürüm bir çocuğun mektebe devamı için yardım istenmiş. Mesele nazar-ı dikkati celb etmiş. Bir Papas bir el arabası hediye etmiş. Kasabanın “Keşşafı”da,kütürüm çocuğu bu el arabasıyla her gün mektebe çekip götürmeyi üzerlerine almışlardır.

Londra’nın pek bayağı bir bucağında bir takım genç “Holiganlar- serseriler” tarafından mektebe gitmekte olan çocukların yiyecek içecekleri her vakit ellerinden alınırmiş. “Keşşafı”- hiçbir taleb olmaksızın- sırf kendiliklerinden bir muhâfız bölüğü yapmışlar ve bu bölük ile her gün çocukların o tehlikeli yerden selamete geçip gitmelerini emniyet altına almışlardır.

Kral yedinci “Edvard” ’ın cenaze alayıyla kral “Corh”’un “Tac-ı Kıyame” alayı olurken çocuk keşşafının yaptıkları işlere dair çok hikayeler vardır. O gün, o kalabalıkta çalışan ve sayısı bir kaç yüze kadar çıkan keşşafı “Muavenet-ı Sıhhiye” bölüğünün adı sıhhiye bölüklerinden pek ileri olduğunu herkes görmüştür. Yardımlarına lüzum gösteren bir şeyi olduğu zaman, bir takımı, kalabalığı yaklaşımdan men için başına kaza gelmiş

olan adamın etrafına toplanarak bir siper yaparlar. Bir takımında hastayı güneşin şiddetinden kurtarmak için hemen bir çarka, bir siper kurarlarmış.

Biri hastaya “ilk yardımı” yaparken diğer biride hastayı, baygınlıktan kurtarmak için yelpazelemekle meşgul bulunurmuş ki bütün bu işler, hayert vericibir nizam ve düzenle yapılmış.

O gün karakolulardan hala bir tanesinin işine dört el ile sarılmış olduğunu, görenlerin bir çoğu aferinlerle söylüyor. Karakol klavuzu ahalinin bacakları arasından sürüne sürüne geçer, bayılmakta olan birinin yanına yetişir ve hemen karakol efradını toplamak için düdüğünü çalarmış. Bir zaman sonra bu bayılma vakalarının ardı biraz kesilmiş yorulmak, usanmak bilmeyen Karakol rehberi mütemadiyen gezer ve bayılmak üzere zan ettiği bir adam gördü mü, hemen onun yanına gider, düdüğü elinde, o anda düşer düşmez neferlerini çağırmaya hazır bir halde durur, beklermiş.

Keşşafın zorlu mahbuslarıyla boğuşmakta olan polisler e ettikleri yardımlar hesabsızdır. Ve bu yardımların bazıları pek bıkıtırırcasınadır. Ürkümüş bargir durdurmak meselesinde de büyük büyük yararlıkları görülmüştür. Onlara, bargirlerin yanı sıra koşarakbir eliyle arabanın okunu tutup ve biriyle dizginlerin çekilmesi vecihle ürküp alabildiğine kaçmakta olan hayvanları durdurmanın yolu öğretilmiştir. Bu usul ile çok defalar bir hali kazanın önü alınmıştır.

Bir defa kahraman bir küçük keşşaf, bir yük Arapasına koşulu iki bargir ile uğraşmak mecburiyetinde kalmıştı.Bargirler arabalar ile birlikte sokaktan aşağı alabildiğine koşuyorlardı. Arabanın arkasından koşup hemen arabaya sıçradı. Çocuk, arabacı mevkiye geldiği zaman dizginlerin kopmuş olduğunu gördü. Hemen bargirleri arasındaki ufak üzerine atladı. Yürüyerek ta ucuna kadar gitti ve orada her iki dizginde yapışarak okun üstüne oturdu, ayaklarını okun zincirine dayadı. Sonra, olanca kuvvetiyle dizginlere asılarak hayvanların başlarını içeriye doğru çekti ve bu vecihle hayvanları durdurmaya muvaffak oldu. Eğer bir kaç dakika daha

Sayı 2	Sayfa 24

İdman'ın İlavesi

Galatasaray Kulübü'nün Birinci Futbol Takımı

Arkadan ve Sağdan İtibaren

Ahmed- Cevad-AhmedRobinson-Neşet Emin-(Kapudan)-Bekir-Celal-Hüseyin-Ömer-
GalibHasnun, Amil Oberle, JozefOberle, Maferdic (Geri Kalanı Yazılar Çıkmamış)

geçmiş olaydı mektebe dönüş eden çocuklarla dolu bir sokağa girileceği şübhesiz idi ki o zaman neticenin ne olacağını herkes kestirebilir.

2. “Lay”Taburunamensub keşşaf (L. Dar), “Şu, Barinas”da bir küçük kızın şimendifer rayları üzerinde oynamakta olduğunu gördü. O anda da bir “tren” büyük bir hışımla gelmekte idi. “Dar” hemen koştu. Tel siperden atlayarak trenin önüne atıldı ve tam zamanında çocuğu yakalayup geriye çekti. Fakat kendisi başından bir darbe yedi ve bir müddet kendinden geçmiş bir halde kaldı.

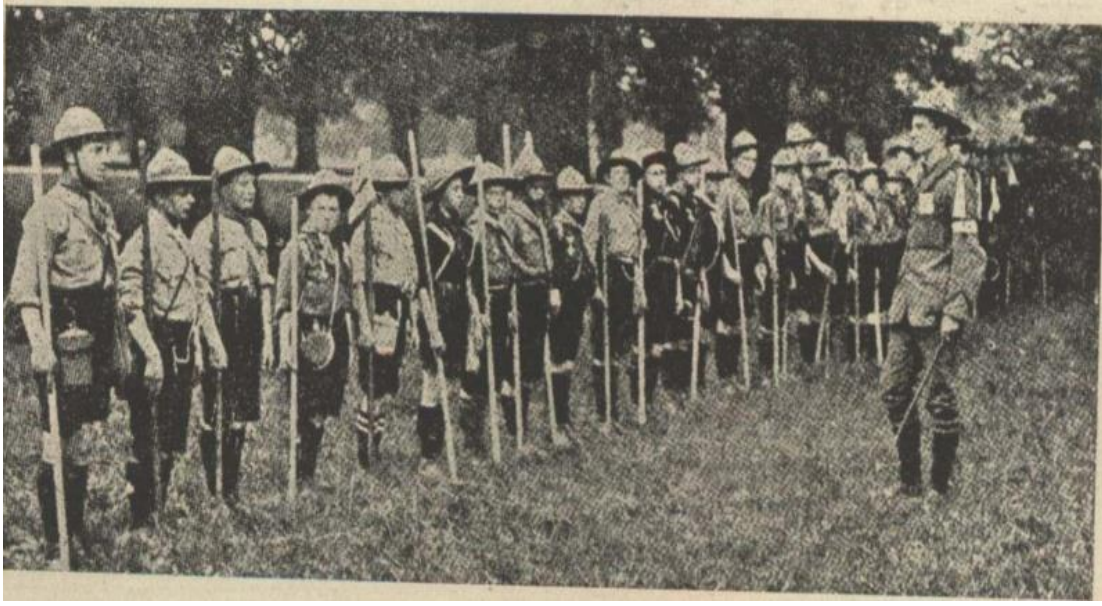
Eğer “Dar”ın atikliği ve pek gözlülüğü imdada yetişmemiş olaydı, çocuğun çiğnenip öleceği muhakkak idi.

Dar, bu kahramanlığı için “Tunç Madalya” aldı ki bizim en büyük kahramanlık mükâfıtımızdır.

Can kurtarma vakalarının en çoğu suya âid olanlardır. Boğulurken, keşşafklar tarafından kurtarılanların listesi pek uzundur.

Ben burada misâl olarak bir kaç tanesini söyleyeceğim. “Merkürü” adlı talim kimisine mensub keşşaf “Darayvar” kahramanlığı için Tunç madalya alanlardan biridir. Geçen Kanun-i evvelin karanlık bir sabahında, şiddetli bir fırtınanın kaldırdığı korkunc

dalgalar arasında “Merkürü” yuvarlana yuvarlana ilerlemekte idi. O esnada tâifeden biri denize düştü. “Darayvar” sırtında ağırkamsalas olduğu halde bir saniye tereddüd etmeksizin hemen onun peşinden denize sıçradı ki kendisi için şübhesiz ölüm demekti. O aralık gemiden muayene edilip avare eden filika, “Darayvar” bulamadı. Fakat onun ardından denize atlamış olan diğer bir keşşafı bulup aldı. Beri tarafta “Darayvar” boğulmakta olan delikanlıyı yakalayıp yukarı kaldırdı. Fakat her ikisinin de akıntı sürükleyip götürüyordu. Zavallı delikanlı, elbisesinin ağırlığını ve kendinden geçmiş bir halde

Can

Kurtaran Keşşafılar Vindsör Sarayı bahçesinde Kralın teftişine hazırlanırken olan arkadaşının sikleti altında ezilerek boğulmaya başladı. Kıyıda yüzdürülmüş olan diğer bir filika tam zamanında yetişerek Darayvarı kurtardı fakat arkadaşı boğulmuştu.

<<1>> inci “Long, İtun” taburuna mensub on dört yaşında “Riçard-Andersın” Long- İtun’a yakın bir kanalın kenarında diğer bir arkadaşıyla gezinmekte iken küçük bir çocuğun kanala düştüğünü gördü. Bir dakika bile tereddüd etmeksizin hatta yanında bulunan arkadaşına tek bir laf söylemeksizin “Andersın” hemen koştu kanala sıçradı ve çocuğu yakalayarak dışarıya

Sayı 2	Sayfa 25

çıkarmaya muvaffak oldu. Bu kahramanlığı içinde Tunç madalya ile taltif olundu.

NivZeland’da bir Kato’da kürek çekmekte olan küçük bir çocuk akıntı tarafından açıklara sürüklenmişti. Kuvvetli bir fırtına esiyor, denizlerde ziyâdesiyle kabarıyordu. KraistÇarç taburuna mensub “Alan Fişer” kıyıda bu hali gördü. Hemen üç delikanlı buldu.

Bu küçük yiğitler – kıyıda bulunan bir filikayı denize dayadılar ve küçükleri yettiği kadar küreğe asılarak ötekinin imdadına koştular. Kendilerini hiç düşünmüyorlardı. Bütün düşünceleri,öteki çocuğa aid idi. Hakikaten büyük bir boğuşma ve gaye ile kanoya yetiştiriler ve çocuğu kendi filikalarına aldılar.

Deniz ve fırtına ile ittikleri uzun ve yığıtcesine bir boğuşma ile neticesinde tekrar kıyıyı tuttular. Bu küçük kahramanlar kıyıya varmak için tamamıyla iki saat bir çeyrek kadar uzun bir zaman kürek çalmıştılar!.

Bunların hepsi de cesur olmakla beraber, şerefin en büyük kısmı “Keşşafa”âid idi.Çünkü “Fişer”, zavallı bir kütürüm idi. Ayaklarını katiyen kullanamıyordu. O, denizin tehlikesine şöyle bir kanatla göğüs germiştir ki kazara filika su ile dolmuş olsa ötekilerin yüzerek kurtulmaları ihtimali olduğu halde kendisi için en ufak bir ihtimal–i selamet bile mevcut değildi. Bu da, madalya sahibi olan kahramanlar arasına dahil oldu.

<<4>>üncü “İling” taburuna mensub 14 yaşında keşşaf “DoglasSimis”“Berenet Ford” civarında kanala girmek üzere soyunuyordu. O esnada kanalda yıkanmakta olan küçük bir çocuğun akıntı ile boyundan daha derin bir yere sürüklendiğini gördü. Gerçi keşşaf Simiskendiside pek iyi yüzme bilmiyordu. Fakat bir an tereddüd etmeyerek yanındaki arkadaşına “Onu kurtarmak için ne olursa olsun bir kere deneyeceğim “ dedi ve hemen suya daldı.

Çocuğu kurtarmak için elinden geldiği kadar çalıştı çabaladı. Fakat çok geçmeden kendiside kuvvetli bir akıntıya kapıldı. Her ikisi de boğulmuştu. Lakin Keşşaf Simis’in bu teşebbüs ve hareketi, diğer keşşaf kardeşleri için kahramanlığın ve iyilik uğruna feda-i nefsin en büyük, en yüksek bir misali olmak üzere kıyamete kadar yaşayacaktır.

Eğer yaşamış olaydı kendisine verilecek olan tunç madalya ölmüş olduğu halde bile yine kendisine verildi ve şimdi babasının nezdinde saklı bulunuyor! .Bütün misallerden ümit ederim ki büyük, küçük hepiniz,hepiniz, keşşafaların talim ve terbiyesinde – mektepte öğrendiklerine pekte benzemeyen- bir şeyin var olduğunu elbette teslim edersiniz. Bu da sıkıntı içinde bulunanlara yardım etmek için kendi rahatını bozmak, hatta hayatını, tehlikeye atmakdanibârettir.

Bu, bizim her vakit va'z ettiğimiz halde kendimiz bile bir türlü tutmadığımız tutamadığımız, bir şeydir. Buna, ister kendini düşünmemek ve fedâ-i nefis deyiniz ister başka bir ad veriniz, her halde bütün insanların en ziyade ihtiyacı olduğu faziletlerden biridir. Bu, yalnız iyilik yapmanın değil belki kendi kendini her vecihle idare etmek, vazifeye dört el ile sarılmak felaketlere erkekesine göğüs germek, vatanını, ana yurdunu can u gönülden sevmek gibi faziletlerin hatta, eğer takdir edebilirsek kendi saâdetimizin bile temel taşıdır.

Buraya kadar söylediklerim, son dört sene yalnız can kurtarmaya âid ve sayısı üç yüzü pek çok aşmış

Sayı 2	Sayfa 26

Olan vakıa'larla sayısı bir kaç milyona varan diğer türlü iyiliklerden rastgele alınmış bir kaç misalden ibârettir. Lakin o misallerin satırları arasında eminim ki bu kadar büyük ve yaygın bir teşkilata “Kendini düşünmemeklik” faziletini verebilecek bir şeyin var olduğunu mutlaka göreceksiniz.

İyilik o genç, teslim edeceksiniz ki bu dinç delikanlıların yürekleri her vakit, her an bir iyilik yapmak, yapabilmek ateşiyle yanıp tutuşuyor. Hatta şayed yapacak bir şey bulamayacak olsalar bile-hiç olmazsa- kendilerini fenalıktan- yaramazlıktan uzak bulundurmuş oluyorlar.

Çocuğa gönlüne...İsteğine göre bir aralık bırak...Bir kapı aç; onun kuvvet ve fa'âliyet hazinesini doğru bir yola, bir kanala çevir. Sonra bak ne neticeler elde edeceksin !

Şu yolda bir rivâyet vardır; sahradan doğru olanca hışmıyla gelmekte olan kara vapurunu ilk o genç görmüş olan Hindi, elindeki kargısıyla lokomotifeye yüz yüze dehşetli bir hücum yapmış. Netice bittabi malum!

İngiliz Keşşâfların Köprü Kurarken

Almış olduğu ders üzerine atını lokomotifin yanı sıra sürmüş ve bacasına bir kemend- ilmikli bir ip- atmış. Fakat, lokomotif kendisinden kuvvetli olduğu ve kendisi de ipin ucunu bırakmadığı cihetle bittabi düşüp ölmüş!...Üçüncü Hindli de lokomotifin yanısıra koşarak lokomotife sıçramış ve makinisiti elindeki lobüd ile kandırarak bir müddet- evvelce diğerleri gibi karşı koymak istediği- meşgul ile beraber seyir etmiş, gitmiş!... İşte bu üçüncünün yapmış olduğu gibi yapmak- yani karşımıza çıkan her meşgale zorla galebeye çalışacağımıza bir müddet onunla mümkün olabildiği kadar uyarına gitmek – meşgul ve güç olan işlerin bir çoğuna galebe çalmak için en doğru, en uygun, en akıllıca bir yoldur.

Daha Var A. Şükrü

Sayı 2

Sayfa 27

İdman Sâhibi CumaBey biraderimize

Azizim

Benden yazı istiyorsanız bu hususta söylenecek pek çok şeyler var: Öteden beri halkımızın mürşidsizlikten- vesâitsizlikten dolayı jimnastik hakkındaki fikirleri pek nakis, pek yanlış, hatta pek na-revadır.

Bu gün değil avam-ı kısmımızda, oldukça tahsil ve terbiye görmüş kimseler arasında bile “Terbiye-i bedeniye”yibihakk-ı takdir eden, jimnastikle sporu tefrik edebilen nâdir bulunuyor. Kimisi jimnastiği sırf gençlere mahsus büyük bir kuvvete muhtaç bir şey zannediyor! Kimisi kol kırıcı, kafa patlatıcı meşgale, tab över hareketlerden ibâret telakki ediyor. Bizzat pek çok kimselere tesadüf etmeğe halsizliklerine, zafiyetlerine çare olmak için jimnastik tavsiye ettiğim zaman banaçelimsizliklerinden, vücudlarında jimnastiğe tahammül edecek kuvvet bulunmadığından bahs ettiler. Halbuki ben o kudreti kazandırmak için jimnastik tavsiye ediyordum. “Kırk beş bundan sonra cihan pehlivanı olamam ya! Jimnastik bana ne yapacak” diyenlerde hesabsız.

Şu son zamanlarda ise jimnastik namına acayip ve acayip olduğu kadarda mûtenâkıs fikirler ortaya çıktı.

Galatasaray İkinci Futbol Takımı:

Sağdan ve Yukarıdan başlayarak: Hüseyin (Kapudan) Hüsnü-Ali – Arif-Refet –Ömer-
Nihad-Danis-Nuri-Fazıl

İri gövdeler, kalın enseler, kavi pençeler kurd derililere, bilmem kimlere makam-ı tazyifindeteşebbüsiye edildi.

İşte bunun için şu meseleyi biraz eşelemek isterim. Bu defa bilhassa İsveç Jimnastiklerinden bahsettim. Çünkü bu usul mutehassısı tervicine, tamimine hıdmet etmek mutlaka iri vücut nazariyesini çürütmekle müessir olacağı fikr-i sakimi dir ki o temelsiz

Sayı 2	Sayfa 28

ulu orta mutalaatımuceb oldu. Heveskarlar, kulak misafiri olanlarda neye inanacaklarını şaşırdılar. Bu haller gerek mevcudiyet-i şahsiye, gerek mevcudiyet-i milliyemiz için iyi şeyler değildir. Irkın ıslahı hususunda bir tarik-i sevab tutabilmek için bunlar mümkün olduğu kadar izah edilmelidir. Diğer defa da İsveç jimnastik usulünü tefrika olarak nakle başlamak istiyorum.

Galatasaray Üçüncü Futbol Takımı:

Sağdan ve Yukarıdan başlayarak: Galib (Kapudan) Mişel, İzzet, Muzaffer, Necdet, Hayati, Refik, Sabit, Namık, Selami, Siret, Celal. Ali

İnsanların tarz-ı güzar hayatlarına dikkat edilirse görülür ki: her muhitte, her ırkta, her medeniyette insanlar amel ve fa'alllerini kendilerince muvaffak, müfid gördükleri bir sıra, bir tertib üzere icrâ ederlermesela, yemek meselesini ele alalım: Bizler sofraya oturdumuz zaman midemizi biraz ıstlatmak, asara-i mideyi tezyid edip akıl edeceğimiz şeylere mideyi hazırlamak için evvela bir çorba veya et suyu içeriz. Ondan sonra sırasıyla yemekelerimizi yeriz. Tebellüs aynıyla böyledir. Hiçbir yerde ten fanilasınıperde süsünün üstüne giyen bir adam görülemez. Konuşurkende böyledir. Meramımızı fikrimizde seyrü'l

ayıp en kısa tarık ile ifade etmezsek sözlerimizi sebzevat çorbasına benzer. Velhasıl her şeyin icrâsında bir maksad ve bu maksada vüsûl için en kestirme ve en müfid bir yol vardır.

En ufak şeylere kadar riâyette kusur etmediğimiz, etmememiz icâb eden “tertib” doğrudan doğruya hattımıza taalluk eden, mevcudiyetimizi takviye ve tanzim edecek olan jimnastikte daha ziyade itina etmek lazımdır.

Jimnsatik, ne canbaz ne zorbaz, ne de paredebaz

Sayı 2	Sayfa 29

olmak usulüdür. Bunda kafa patlamak, kasık çıkmak, kol kırılmakda yoktur.

Jimnastiğin hareket-i vasıtasıyla kabiliyet-i uzviyeyitezyid, vücudu mümkün olduğu kadar terbiye etmek, yaşadığımız müddetce bize lüzumu olan kuvveti, çevikliği itidali, cesareti kazanmak fanidir. Her faninin her alemin bir takımkâideleri, maksada hadd-i asgari sai ile vüsul için yolları vardır.

İşte İsveç jimnastikleri dediğimiz tarz-ı talim-i beden bu kâideleri bu yolları takip eder. Vücudumuzun yaradılışında mevcud olan tertibin o vücudu terbiye edecek olanusulünde nazar-ı dikkate alınması pek lazım ve pek mühimdir. Eldivenlerini çorap yerine ayaklarına, çorablarında eldiven diye eline giyen bir adam ne kadar rahat ederse tertibsiz jimnastiklerinin muhtevi olduğu mutenevvi hareketlerden her senede, her türlü şerâit tahtında bulunan insanlar için programlar tertib olunabilir. Bittabi bütün hareket her adam için kabil-i tatbik değildir. Mesela: Umûmijimnastikhaneler bulunmayan mahallerde herkes kendi odasında da çalışabilir ve onlar ancak odada yapılabilecek bir program takip ederler. Vücudunun bazı nevâhisindeârıızaları olanlarda kendilerine göre hareketler intihâb ederler. Mektebinde iyi bir jimnastiikhaneyemâlik olan bir genç ise kemal-i intizam ile gerek aletsiz ve gerek alet üzerinde bütün hareketi yapmalıdır. Hatta gençler İsveç usulünde esas olan programa riâyat ederek her nevi jimnastik aletlerinde çalışabilirler. Bunda hiçbir mahzur yoktur. Bilakis pek çok faideleri vardır. Çünkü mesele hareketin nevinde ve programın tanzimindedir.

Avrupa’nın hemen her tarafında İsveç jimnastikleri kabul edilmekle beraber Alman usulü aletlerde kullanılıyor, lastik, kolla, yaylı kolla, labüd talimleri yapılıyor. Fakat yine

tekrar edeyim ki tertibe, itidale, sen-i icâbatına dikkat etmek şarttır. Valla insan maddesinin aldığından fazla âb-ı hayat dahi içse yine hastalanır.

Esasen Jimnastiğin rivâyet edilen, insanı çarpıtması, vecdi yıprandırması gibi maksada muhâlif mahzurları hep dikkatsizliğin, hocasızlığın birde senelerde hâsıl olacak iktidârı iki günde kazanmak hayalinin âsarıdır.

Zamanı ta'mid eden, mesafeyi kısaltan âsar-ı medeniye nasıl bir günde vücud gelememiş ise sıhhati, maharati, tenâsüb-ı endamiye-i kuvvet ve teşkilat-ı uzliyesi takdirlerimizi celb eden jimnastikçiler, sportmenlerde onları an-ı vahidde kazanmışlardır. Bu iyi bu her zaman içi her yerde kabul olan şeyler senelerin azimkâr ve spormesâisi semeresidir.

İmrendiğimiz ayrı pazulara, gergin ve akli sinelere mâlik olmak için müddet-i medide makul ve muntazam jimnastik yapmamız iktizâ eder.

Hülasâ-i kelâm: İsveç usulü terbiyevi jimnastikler vezâif-i hayat-ı nebâtiye ve vezâif-i hayat-ı hayvaniye denilen iki nevi vazife-i bedeniyeyi yani vücudumuzdaki faal-ı tenfis, faal maazım-ı devran-ı dem ile cildimizin vazifelerini tanzim ve teshil eder; bedenimizin kısım-ı harcisini kaplayan etlerimizidemamalandırır, hareket-i hususideki kabiliyet ve kudretlerini alet-i derc attırır.

Muntazam-ı terbiyeye tabi tutulan çocuklar ve genç ise bittabi müstaid oldukları nemânın had-ı gâyesine kadar çıkarlar ; ayrı kemikli, kalın enseli, kalın pazulu olurlar. Sen-i muterakki kimseler ise jimnastik ile muvâzenet-i hayatiyelerinimuhâfaza ederler.

Sayı 2	Sayfa 30

Bu fevâid anlaşıldıktan sonra jimnastiğin ırk üzerine icrâ edeceği tesiratıdakârinmuhâkeme etsinler.

O hâlde, bu gün en muvâffak olan tarz-ı talim-i beden-i İsveç usulüdür; Her nevi sporları ve her türlü hareketleri temin-i maişet için canbazların yaptıkları hareketler değil- ihtivâ edebilir. Çünkü biraz yukarıda- söylediğim gibi asıl mühim nokta hareketin nevi ve tertibidir.

Fi 22 Mayıs sene 329 A. Seyfi

Galatasaray Birinci Hokey Takımı

Arkadan ve sağdan beyaz elbiseliler: Mahseniken Bey Raşid Bey Haydar Bey Rıza Bey
AdilBey Neşet Bey (Hokey birinci takım kapudanı)

Jimnastik ve Spor

Evet, evet evvela jimnastiksâniyen spor.Bunlar ayrı, ayrı kelimeler ayrı ayrı şeylerdir. Ta'cib-i enver ki bizim başımızda bulunan en akıllı efendilerimiz bile, daha jimnastik ile spor beynindeki farkı anlayamamışlar veyahud anlatamıyorlar. Yakın zamanlardan beri, bilhassa Balkan muhârebesinin felaketli günlerinden beri memleketimizde de oldukça jimnastik ve spor ile iştigale başlandı, başlandı ama yapılan jimnastik mi ? Spor mu ? bir türlü anlaşılamadı. Bir kısmımız spor diye on saat yürüyüş yapıyor. Diğer kısmımız ise futbol diye akşamlara kadar güneşin karşısında didinip duruyor. Nasıl olur? Her şeyin zamanı var. Yürüyüş veyahud futbol mevsime tabidir. Yazın harâretli günlerinde on saat yürüyüş yapılmadığı gibi futbolda oynanmaz. Doğrusu anlaşılmaz hâl, başımızda bu işleri bize öğretecek adam mı yok ? Varda bizde mi anlamak kabiliyeti kalmadı ?

Jimnastik, spor , oyun bunlar başka, başka şeylerdir herbirinin zamanı mevsimi olduğu gibi envâide vardır. Mesela yazın futbol yapılmaz belki yüzmek kotra kullanmak, kürek çekmek- elh gibi şeylerle iştigal olunur.

Jimnastik, evet bu ise büsbütün başka bir şey bizi bunu öyle gülünç şekle soktuk, ki kimimiz İsveç jimnastiği yapıyor ve yaptırıyordum diye elini bacağına gayr-ı muntazam

bilir bilmez oynatır veyahud oynattırır. Kimimiz kalafat yerinden döndürdüğü gülleler, bir kereden aldığı sanduv aletleriyle- bünyenin kabiliyeti anlaşılmadan

Sayı 2

Sayfa 31

çalışıyor. Kimimizde jimnastik ata binmek- kürek çekmek, yol yürümek, futbol peşinde akşamlara kadar koşmaktır diye didinip duruyor. Yazmayalım- söylemeyelim diyoruz insan – duramıyor her şeyin efrâd-ı muzırolduğu gibi zamanında icrâ olunmayan her şeyide felaketi davet eder.

Başta bulunan terbiye- i bedeniye muallimleri bu gibi şeyleri bilmeli bilmiyorlar ise okuyup öğrenmeli ve öğretmelidirler. Bu feni kendine meslek-i ittihâz eden bir adam evvela bu mesleğeyakışacak bilgiyi, şekli kendinde tecessüm ettirmeli bade talebesine o şekli vermeğe çalışmalıdır. Yoksa iki yüz guruşa bir spor elbisesi yaptırıp sırtına koyan her adam terbiye-i bedeniye muallimi olamaz (...?) olur, ama efrâd-ı millette döğmecilerden kurtulmaz. Bu sözümü anlayan anlar, anlarda ona göre fetvâsı veririr. Hûlasâ-i kelâm: doğru ama cidden tarzı olmadığı gibi mubasaradından terbiye-i bedeniye muallimi olamaz.

Saadete Gelelim:

Jimnastik ve spor ayrı,ayrı şeylerdir dedik bunu şuracıkta kısaca ve gâyet sâde olarak izâh ve tefrik ediverelim, jimnastik, terbiye-i bedeniye vücudun sıhhati bedenın selameti düşünülerek icrâ olunan her türlü harekettir. İsporda ise sıhhat ve selamet-i beden düşünülemez. Onda gâye kazanmaktır. Tabiidir ki kazanmakta gâye mutlaka sıhhat olamaz mesela: Spordan yüzmeyi ele alalım bu hem de jimnastik olabilir. Deniz kıyısında iki kişi farz ediniz birisi diyorki “Bünyemin suya olan kabiliyeti ne ise o derecede suda durup yani intizam dâhilinde yüzüp çıkacağım” birisi ise “Ben Saray Burnu’ndan Üsküdar’a geçeceğim”diyor. Şimdi bunun ikisininide düşünelim birisi intizam ve sıhhatten bahsediyor, diğeri ise Üsküdar’a geçmekten. İşte, size spor ve jimnastikten bir misâl sıhhat mi ? Değil, yanedir pazu evvet- işte, bizim bağır bağır – bağırdımızda budur. Biz pazu veyahud spor yapılmasın demiyoruz; yapılsın yalnız şu var ki jimnastik de gâye pazu değil sıhhattir. Fakat yalnız sıhhat değil hem sıhhat hemde kuvvettir. Eğer Herkül’ün pazusuna pazıyı benzeteceğim diye alabildiğine gidersek neticede pazu olur olur ama hakikat acize-i dâhiliyeye ve nazar-ı atıf olunacak olur ise hakikat kendini gösterir. Demek jimnastikte

terbiye-i bedeniyede gâye başka sporda ise büsbütün başkadır. Biz gençler bu hakikatı anlamalıyız.

Her şeyden âkdem sıhhat-i beden elzemdir ve ebna-i beşerin bidâyet-i viladetten hengâm şeyhuhete kadar geçirmekte olduğu merâhil-i ömrü içinde her bir devre hayatından sıhhat-i bedenini muhafâza için vesâil-i mahsusa-i sıhhiyeye mutabaa etmesi nihayet – derecede ehemmdir. Ulema-i garaib, hukema-i garb bu fennin bütün ulum ve fününun başlangıcı aldığı anda ittifak etmişlerdir. İlk önce “Alem-i abadan bade-i ulum-ı tabiye-i riyâziye, siyasiye...Elh...Öğrenildikten sonra vakit kalır ise zevk için musiki veşiir öğrenmelidir deyyu kesip atmışlardır. Vesaifini hepimiz şâir- mavi gözler siyah veyahud laciverd sesler, kırmızı lakırdılar peşinde dolaşıp duruyoruz. Bizde âsâr-ı ciddiye ziyade hayâliyyeye fenden ziyade şiire rağbet olunmaktadır. Doktor Şerafettin Magmumi Bey bir şiirinde “Bir çok insanlar vardır ki muhattabına biribiri ardı sıra bir kaç romanı mecmulen hikaye ederveya meşhur bir şâirin bir kaç parça beyitlerini okurda gayr-ı talaktan sui mu ? ? yoksa harami mi ? Geçtiğini bilmez! Saatlerce tavsif edip de kulların neşvanmasını bileyenlerde vardır.” diyor ;

Sayı 2	Sayfa 32

Ne kadar doğru mavi gözlerden sarı sözlerden vazgeçemiyoruz. -(Daha Var)

Darüş’şifa ve Gelenboy İdâdisi

Terbiye-i Bedeniye Muallimi

M. Sami

Saraçhane Başı fi 22 Mayıs 329

Keşşaf Kanunu

(Scout Kanunu)İngilizceden alınmıştır

1-Keşşafın namusuna itimâd olunur.

Keşşaf “Namusum üzerine söylerim ki bu böyledir” diyince artık bunun bunun böyle olduğuna en büyük ve en resmi yemin ile mümin gibi inanmalıdır.

Güzellik keşşaf zâbiti bir keşşafa “Bunu yapacağına namusundan eminim” dedi mi artık keşşaf o işi bütün ve sai ifâya çalışır ve icrâsına en ufak bir müdâhelenin vukunu tecviz edemez.

Keşşafın namusuyla temin ettiği bir şeyin yalan olduğu tezâhür eder veyahud emrinin namusuna itimâd kendine havale ettiği bir şeyi yapmadığı anlaşılırsa sol omzunda taşıdığı keşşaf alameti sökölür ve onu bir daha taşıyamaz, keşşaflıktan da çıkarılabilir.

2-Keşşaf vatanına hükümdarına zâbıalarına ebeveynine ma-fevkine sadıktır.

Bunları düşmanlarına (haklarında) fenâ söz söyleyenlere karşı keşşaf her suretle şiddetle Müdâfaa eder.

3-Keşşafın vazifesi kâideli olmak ve başkalarına yardım etmektir.

Keşşaf her şeyden evvel vazifesini yapar- vazife uğruna zevkini rahatını emniyetini fedâ eder.

İki işten birini ihtiyar hususunda mutereddüd olan keşşaf kendine şu suâli sorar: “Hangisi benim vazifem” yani “hangisi diğer insanlara daha fâideli” hangisi böyle ise onu derhal yapar.

Keşşaf dâimâ can kurtarmağa, yaralılara, hastalara hıdmete hazırdır. Herkese iyilik etmek için bütün gayretle çalışır.

4-Keşşaf herkesin dostu ve diğer keşşafın kardeşidir. Bunlar hangi sınıf halka mensup olurlarsa olsunlar.

Binaenaleyh bir keşşaf diğer bir keşşafa tesâdüf edince –tanımadığı bile olsa- onunla konuşur. Ona elinden geldiği kadar muavenete mecburdur. Rastgeldiği keşşaf vazifesini yapmakla meşgul ise yardım eder, aç ise yiyecek verir, hâsılı muhtac olduğu her şeyi

tedârike çalışır. Keşşaf hiçbir vakit mutazım değildir (zengin olupta fukarâyı küçük görenlere mutazım derler.) keşşaf Kendisine nasıl bakarsa başkalarına o gözle bakar ve dâima onların iyiliklerine çalışır. “Kim” ismindeki küçük keşşaf (Boy Scout) Hindlilerce bütün

Hokey İkinci Takım kapudanı Raşid Bey

Sayı 2

Sayfa 33

insanların (küçük dostu) ünvanıyla telkib edilmişti, işte her keşşafın kazanacağı çalışacağı ünvan ve şeref budur

5-Keşşaf naziktir.

Yani herkes hâssaten kadınlara, ihtiyarlara mollolara nezâketle muamele eder ve nezâketine mukabil hiçbir mükâfat kabul etmez.

6-Keşşaf hayvanlara dosttur.

İmkan derecesinde hayvanları ezadan kurtarmağa çalışır. Hatta sinek bile olsa bila lüzum hayvan öldürmez zirâ hayvanlarda Allahın mahlukudur yalnız yiyecek tedariki için hayvan itilafına cevaz vardır.

7-Keşşaf ebeveyninin, reisinin, amirinin emirlerine bilaitirâz itaat eder.

Emir. Hoşuna gitmeyen bir şey bile olsa evvel-i emirde-Bir asker gibi- ona icrâ eder. Çünkü vazifesidir. Bad’elif’â hakkında beyân-ı mütalaa edebilir; fakat her hâldeibtidâ yapmağa mecburdur. Zabt ve rabt budur.

8-Keşşaf her işte şen ve şâtırdır.

Aldığı emri neşe ile seve seve yapar. Zorla götürülen küçüğün hâli gibi değil. Keşşaf maruz oldukları müşkülata kızmazlar, birbirine aksilik etmezler. Güç bir iş yaparken fenâfenâ söylenmezler, dâima mesrur ve handân çalışırlar.

(Treni kaçırdığınız bir sırada birisi nasırınıza basar ise-keşşaflarda nasır olmaz ya- ilk işiniz tebessüm etmek, ikinci işiniz ıslakla bir hava tutturmak olmalıdır. Küfürbazlık edenlerin, fenâ lisan kullananların cezası her defasında bir bardaksoğuk sudur. Keşşaf itince diğer keşşaf kolunu tutarlar ve kolundan içeriye bir bardak soğuk su dökerler.)

“Bu ceza eski İngiliz keşşaflarından (Kaptan Con Simit) tarafından üç yüz sene evvel tatbik olunmuştur. “

9-Keşşaf kanâatkârdır. Yani bir önlüğü bile düşünerek sarf eder. Ve tasarruf ettiği aları bir bankaya ayırarak çalışamayacağı zamanlar için nafaka hazırlar, başkalarına yük olmaz, dâima diğer insanlara, hâl-i ihtiyaçlarında- yardım edecek paraya mâlik olunur.

10-Keşşafın sözü, özü ve işi temiz ve saftır. Keşşaf fenâ söz söyleyenlerden uzak bulunur. Kendisi ne fenâ bir şey söyler ve söyleyebilir ne de fenâlık düşünebilir.

Keşşaf (Scout); saf temiz yürekli ve pak bir insandır.

Galatasaray Kulübü’nün bidâyet-i teşekkülünden beri icrâ ettiği futbol müsabakaları:

Galatasaray hiçbir ciddi oyun yapamamıştır.

Tarih	Galatasaray’ın Yaptığı Goller	Muhalif Tarafın İsmi	Muhalif Yaptığı Goller	Tarafın
1322-23’de	2	Fur Mektebi	0	
“ “ “ “	2	İmojen	0	

“ “ “ “	0	Balta Limanı	5
“ “ “ “	0	Kadıköy	11
“ “ “ “	0	Kadıköy	7
“ “ “ “	0	Kadıköy	3
“ “ “ “	0	Kadıköy	0
“ “ “ “	4	Moda	1
“ “ “ “	3	Büyük Dere	0
“ “ “ “	1	Barham	3
“ “ “ “	1	İzmir	3
“ “ “ “	3	Amerikalılar	1
“ “ “ “	2	Fenerbahçe	0
“ “ “ “	4	Kadıköy	0
“ “ “ “	11	İmojen	0

Tarih	Galatasaray'ın Yaptığı Goller	Muhalif Tarafın İsmi	Muhalif Yaptığı Goller	Tarafın
1322-23'de	5	Strogleres	1	
“ “ “ “	2	Moda	0	
“ “ “ “	4	Strogleres	1	
“ “ “ “	2	Alpis ve Kadıköy	0	
“ “ “ “	8	Moda	0	
“ “ “ “	3	Fenerbahçe	0	

“ “ “ “	2	Alpis ve Kadıköy	1
“ “ “ “	0	Strogleres	2
“ “ “ “	2	Strogleres	0
“ “ “ “	3	Strogleres	0
“ “ “ “	5	Fenerbahçe	
“ “ “ “	3	Terakki	1
“ “ “ “	7	Fenerbahçe	0
“ “ “ “	2	Strogleres	0
“ “ “ “	4	Umûmi İstanbul	0
“ “ “ “	2	Macarlar	2
“ “ “ “	3	Macarlar	1

Tarih	Galatasaray'ın Yaptığı Goller	Muhelif Tarafın İsmi	Muhelif Yaptığı Goller	Tarafın
1322-23'de	1	Kuluvarde (Macaristan)	5	
“ “ “ “	1	Kuluvarde	4	
“ “ “ “	11	Bükreşte	7	
“ “ “ “	1	(Lig Hariç) fenerbahçe	0	
“ “ “ “	0	Kadıköy	0	
“ “ “ “	4	Progra	1	

“ “ “ “	1	Progra	2
“ “ “ “	2	Telefoncular	0
“ “ “ “	4	Progra	0
“ “ “ “	4	Zelandiya	1
“ “ “ “	6	Fenerbahçe	0
“ “ “ “	3	İngilizler	0
“ “ “ “	1	Fenerbahçe	0
“ “ “ “	5	UnionKulüb	1

Galatasaray Kulübünün İcrâ ettiği Hokey Müsabakaları:

Tarih	Galatasaray'ın Yaptığı Goller	Muhaliif Tarafın İsim	Muhaliif Yaptığı Goller	Tarafın
1327-1328'de	12	Amerikalılar	11	
“ “	0	Amerikalılar	0	
1328-1329'da	6	Amerikalılar ve SketingKulüb	7	
“ “	8	Sporting Kulübü	7	
“ “	6	“ “	5	
“ “	2	“ “	2	
“ “	8	“ “	2	
“ “	7	“ “	3	

“ “	2	“ “	7
“ “	11	“ “	3
“ “	10	Vemyus ve Zelandiya	0
“ “	11	SketingKulüb	1

İzmirliler İle müsabaka

Geçen nüshamızda İzmirlilerin İstanbul’a geleceğini haber vermiştik. Yarın ki pazar günü ilk müsabakalarını GalatasarayKulübüyle Kadı Köy İttihad Spor Kulübü’nde yapacaklardır. İkincisini yedi haziran cuma günü Fenerbahçe üçüncüsünü de dokuz haziran pazar günü İstanbul’un müntehab oyuncularından mürekkeb İstanbul takımı nâmiyla teşekkül edecek takım ile icrâ edeceklerdir. Havaaların sıcak olmasından müsabakaya saat-i zevâli dörtte başlanacaktır. Güzel ve meraklı bir akşam geçirmek arzusunda bulunan ispor meraklılarına bu mühim müsabakayı kaçırmamalarını tavsiye ederiz.

--

Hokey Müsabakası

Mayısın dördüncü Cumartesi günü akşamı Beyoğlu Sketing palasında Galatasaray Kulübüyle Sketing

Sayı 2	Sayfa 35

hokey müsabakası icrâ edilmiş ve bir gole karşı on bir gol ile rakibine galebe çalan Galatasaray’a bu oyunun akabinde bir kupa ihdâ olunmuştur.

Futbol Müsabakası

Evvelki pazar Makabi Cemiyetinin oyunları akibette Galatasaray ve İttihadKulüpleri (Eski Progra) arasında bir futbol müsabakası icra edildi. Tarafeynden bir iki iyi oyuncu eksik olduğu halde saat altıda müsabakaya ibtidâr edilerek ilk golü İttihad Kulübü yaptı. Oyunun kısm-i evveli Galatasaray'ın dahi iki gol yapmasıyla neticelendi ikinci kısımda Galatasaray üç sayı daha elde etmeğe muvaffak oldu ki bu suretle müsabakayı bire karşı beş gol ile kazanmış oldu.

Vatanımızda sporu tamim ve memleketimizi gençlerimize tanıtmak üzere Fenerbahçe ve İttihad SporKulüpleri bu kere Anadolu'ya bir spor heyeti izamına karar vermişlerdir. Diğer spor kulüpleriâzalarından işbu seyahate iştirâk etmek arzusunda bulunanların Cuma ve Pazar günleri öğleden sonra UnionKulübüne ve perşembe, Fenerbahçe Kulüplerinemürâcaatle şerâit-i iştirâki anlayıp bir an evvel isimlerini kayd ettirmeleri beyân olunur.

Hayırlı bir Teşebbüs

İstanbul civarında bir jimnastik kulübünün bulunmasını müteşebbis bazı gençler büyük bir noksan telakki ederek şimdilik Vefa'da Darü't-tedris Mektebi dâhilinde bir dâireyiisticâr ederek cuma günleri akşama kadar diğer günler dahil akşam dörtten yediye kadar idmanla meşgul olmak üzere "İstanbul Jimnastik Kulübü" nâmıyla bir kulüb tesis ettiklerini kemâl-i memnuniyetle haber aldık bu hayırlı işin müteşebbislerini alkışlar ve devam-ı muvaffakiyetlerini temenni ile bütün İstanbul gençlerininde bu kulübü yaşatacaklarını tabii görürüz.

İtizar

GalatasaraySultânisi Müdür Muâvini ve Kulübün fahri reis-i sanisiFâikBey Efendi'nin resimlerini pek geç elde ettiğimizden derci maa't-teessüf kabil olamadı.

Yeni Eserler:

Celal Nuri

Havaic-i Envaiyemiz-Fiyatı beş guruş

Kadınlarımız-Fiyatı yedi buçuk Guruş

Muktedir ve cesur muharrirlerimizden Celal Nuri Bey şu iki eseriyle iki büyük cerihe-i ictimâiyemizineşterliyor. Celal Nuri Bey'in memleketimizin ictimâiyat

operatörlerinin en ön safında bulunduğu herkesce malum olduğu cihetle eserlerin muhteviyatı hakkında söz söylemeği bi lüzum ad eder ve yalnız, memleketinin teâlisini arzu eden her bir Osmanlı'nın bu eserlerden birer tane edinmelerini tavsiye ile iktifâ ederiz.

İctihad

İktisâdi iyi ictimâî yegâne haftalık risâlemiz olan ictihâm 68 inci numrusudabir çokfâideli makaleleri hâvi olduğu hâlde intişâr etmiştir.

Şehbâl

Memleketimizde intişârıyla göğsümüzü kabartan bu nefis mecmuanın 76. Nüshası bir çok makaleler ve resimler ile müzeyyin olduğu hâlde intişâr etmiştir.

Matbaa-i Hayriye ve Şurekâsı

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

Artık iktisâdi çalışalım

Bâb-ı Âli caddesinde

Umûm-i MekteblerTerzihânesi

İstanbul, Beyoğlu Sultânisi; Mercan Vefa, Kabataş, Üsküdar Mülkiye İ'dâdisi ve Umûm-i Mekâtib-i Askeriye talebe efendilerine

Umûmiyeye mazhar olan terzihane-i âczi marifetiyle resmi ve gayrı-ı resmi elbiselerinizi sağlam, zarif beden imâl edeceğimi ilan eylerim.

Kumaşlarımız yerli malıdır.

Keşşaf Taburları

Elbiseleri

Taburlarına mahsus elbiseleri, numunelerimerâm tarafından kararlaştırıldığı takdirde tesirlerinden daha ehven olarak yerli mâlından imal edeceğim ilan olunur.

SporLevâzımı

Fanila, çorap, fotin vesâire gibi eşya ve levâzımın yerli malı olmak üzere furuht edileceği ilan olunur.

Maksadlarımız.

Paris, Londra Terzi mekteblerinden diplomalıdır.

Muhâberat

İstanbul Sultânisi'nden (624) Kemal Efendi'ye: Arzunuz muhakkaktır. Ve esâsen bizce de nazar-ı dikkate alınmıştır.

Bir iki nüsha sonra, idman meraklılarına bütün oyunlar hakkında mâlûmat-ı mufasssıla ve mükemmele verecek makaleler dercine başlayacağız.

Müdür-i Mes'ul:	Mehmed Sadi

III. İdman Mecmuası, 3.Sayı, 15 Haziran 1329 (28 Haziran 1913)

Birinci Sene	15 Haziran 329	Cumartesi
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhanesi Sâhibi Cuma	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için Otuz Guruş Hariç için yedi Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmua
Numara: 3

(Geri kalanı tam çıkmamış)

Birinci Sene	15 Haziran 329	Cumartesi
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhanesi Sâhibi Cuma	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için Otuz Guruş Hariç için yedi Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmua

Bütün İdmancılara Açık Mektub

Beyler, Efendiler:

Hepiniz bilirsiniz ki bu risâlecîğizi çıkarmaktaki maksadımız efrâd-ı milleti vucudca ve fikirce sağlam bir hale getirmek için çalışan gayretli, azimli gençlerimize elden geldiği kadar yardım etmek ve bu gibi gençleri birbirine tanıtmak suretiyle bir “Birlik” meydana getirmektir.”

Bir merâmı, bir maksadı kazanmakta manevi ve maddî“Birliğin” verdiği çabukluk ve kolaylıkta izâha muhtaç değildir.

Şimdi, “Efrâd-ı milleti, vücuda ve fikirce sağlam bir hâle getirmek...”Sözündeki“millet“ kelimesi, şübhesiz bir hususilik ifâde eder ki oda “Millet-i Osmaniye”dir ve her millete hususiyeti daha doğrusu karışık “Renk-i milliyet veren”en birinci alamet şübhesiz“Lisan”dır.

İnkâr edemeyiz ki bizlerin bir çoğumuzun – bazen bilerek ve isteyerek bazende bilmeyerek- “Asabiyet-i milliye” denilen ve millîleşleri başarmakta en esâslı bir alet olan fazilete, seciyeye karşı büyük bir kayıtsızlık gösteriyoruz.

Daha ileri gideceğim ve diyeceğim ki bizde “Asabiyet-i milliye”yi en ziyâde ayak altına alanlar tahsil ve terbiye görmüş, mamur vemâlûmatlı tanınan gençler, genç Beylerdir!..

Bilmem dikkat ettiniz mi ?.. Köprüde, vapur iskelesinde, tünelde, tokatlıyanda, vapurda birbirlerine rastgelen bir çok genç, şık Beylerimiz, sanki lisanımızda âşinâlık etmeye yarar hemen hiçbir tabir yokmuş gibi Fransız taklidi kırılma dökülmelerle mutlaka ya bir “Bonjur” veya “Bonsuvar”dirler!..

Geçenlerde tünelde rastgeldiğimiki gençten birinin öbürüne- elini sıkarken- kırılarak dökülerek “Bonsuvar- MonBey!..” demesi doğrusu, ölçmek için uygun bir mikyâsbulunamayacakderecede büyük soğukluklardan idi.

Böyle bir münâsebetsizlik eminim ki o kör körüne taklide özendiğimiz Avrupalılardan asla sâdır olmaz!..Bu yoldakimünâsebesizliklerimiz yalnız lisana münhasır

değildir; belki her türlü işlerimize ve hareketlerimize hatta düşüncelerimize bile yayılmıştır.

Mesela bu gûn memleketimizi iğneden ipliğine hatta yiyeceğimiz ekmeğin önüne varıncaya kadar Avrupa mut'a ve mahsulatı istila ettiğinden ve yerlimut'amızım,

Sayı 3	Sayfa 37

mahsulatımızın yokluğundan, hiçlikten, acı, acı şikayet edip duruyoruz! ..

Ben bu neticeyi, bu acıklı, hatta iğrenc neticeyi zannederim ki pek haklı olarak, yine yukarıda söylemiş olduğum- fakat başka bir cihete müteveccih bulunan “kayıtsızlıkla” ve dolayısıyla “asabiyet-i milliye”nin yokluğuna veriyorum.

Bir vakitler bu memleket Avrupa ası – Avrupa mut'a olmaksızın yaşar, yaşayabilirmiş!...

Bu hakikatten- bir zamanlar bu memleketinde- velev ki kaba saba olsun-illere muhtaç olmayacak, hatta karnını doyurmak için avcunu açmayacak kadar ötesi berisi, herşeyivarmış! .. Netice-i mantikiyesi çıkar.

Ne kadar garibtir ki bu varlığı bizden başka herkes biliyor.

Mesela, vakitler bizimde gâyet güzel, dayanıklı kadifelerimiz, çuhalarımız varmış!...Acaba içimizden kaçımızbu hakikate vâkıfız? !...

Hatta şu acıları ortaya dökmeye, yaralarımızı deşmeye çabalayan ben bile bu vukufu bir tesâdüfe borçlu bulunuyorum. Oda İngiltere'de müzeleri gezerken görmüştüm de ondan !...

Bu kare şehrimiz Futbolcuları girişen İzmirli misafirlerimiz

Bilmem ki ağlamak mı lazım, gülmek mi ?!..

Biz, o canım kadifelerin nasılduğunu vesâireyhülasâ onlara âid her şeyi unuttuktan başka o koca şube-i sanata âid en ufak bir esercik, izcik bile muhâfaza edememişiz! Bu gün hayat-ı yevmiyenin temini için bile Avrupa'ya koştuğumuz – avuç açtığımız gibi mâzimizi, dedelerimizi ve onların yaptıkları şeyleri öğrenmek içinde yine aynı yere koşmaya mecbur bulunuyoruz!...

Tüneli, dört buçuk Bulgar eniyle, bir avuç yalıkaryadan dayak yiyemedik!...

Maksattan, asıl söylemek istediğimden pek ziyâde uzaklaştığım için hepinizin affınızı ricâ ederim. Fakat bu kadar uzun sözlere bir netice veremediğim geçemeyeceğim:

Hülasâ: Biz herşeyimizikörükörüne Avrupa'yı hele Fransa'yı taklid yüzünden gaib ettik. Bu gün- asız –malsız – milliyetsiz – tabirimi mazur gören çünkü tamyerindedir. - Dımdızlak – cascavlak bir halde ortada kaldık, şaşkın bir tavuk gibi ne yana gideceğimizden, ne yapacağımızdan gafil bir hâlde esneyip duruyoruz.

Sayı 3

Sayfa 38

Fakat sizler ki – ey gayretli hamiyetli idmancılar- bu şaşkınlar sürüsünü uyandırmaya ve bunun içinde ilk önce idmanlarında dönmüş kalmış olan kanlara yeni baştan bir cevelan vermeye çabalıyorsunuz. İşte size söylüyorum, size yalvarıyorum ki o

hayırlı, o iftiharlı mesainize, yukarıda yokluğundan yana yapılan şikayet ettiğim “Asabiyet-i milliye”yi uyandırmak suretiyle de mücevherli bir tac giydiriniz!...

Bu umûmi şaşkınlıktan ilk uyanan, ilk harekete gelen sizlersiniz ; Yürekler acısı milli felaketlerimizin en başlı, en tesiridevâsı olan “Asabiyet-i Milliye” faziletini de efrâd-ı millete aşılama sızler başlayın!...

Zaten;“Hurra!.”Ya “Yaşa!..”“ ya değiştirmeniz, bu mühim noktayı sizlerinde takdir ettiğinizi gösteriyor. Fakat, gönül istiyor ki bu değişikliklerin ardırası gelmesin!..Ve burada, genç ellerin gayretiyle kabarmaya başlayan “Asabiyet-i Milliye” dalgası bütün milleti boğsun, boğsun da neticede bütün millet tertemiz, pâk ve şâd olarak, hülâsâ mazarisini – hâlini, istikbalini bilir, tanır başlı bâşına bir millet hâlinde meydana çıksın !..

Şimdi sizden ilk ricâm şudur ki:

Türkçe’nin, daha doğrusu Osmanlıca’nın da kendisine mahsus bir “İdmancı dili” olsun !...Ve böyle bir dilin meydana gelmesine hepimiz el birliğiyle çalışalım.

Böyle bir dil meydana getirmekle yalnız idmancılığa değil, belki asıl ana dilimize de büyük bir yardım etmiş oluruz. Zaten her sanat her meslek ehli kendi sanatına-mesleğine âid olan tabirleri arar bulur ve ortaya korsak “Lisan”da kendiliğinden ıslah edilmiş ve zabt ve rabt altına alınmış olur.

Şimdi maksadımızı izâh edelim:

Bizim gazetemizin adı olan “İdman” ve bu kelimenin sonuna bir “Cı” ilavesiyle esâslı iki kelime bulduk zannediyoruz. “İdman”ı ;jimnastik’de dahil olduğu hâlde bütün mânâsıyla İngilizce “Sport” kelimesi mukabili“İdmancı”yı da (Sportsman) mukabili olmak üzere kabul ediyoruz. Bu kabulde isâbet edip etmediğimizi idmancılardan alacağımız cevaplarla anlayacağız. Bu bir başlangıç arkası artık çorap söküğü gibi gelmelidir. Bu gündenitibâren her idmancıdan, idmacılığaâid, fakat ecnebiolan tabiirâttan mümkün olabilenlerinin mukabillerini ve Türkçe’demevcud olduğu halde henüz tekerrür etmemiş bulunan tabirlerdende en münâsıbları hangileri ise onları bir mektublaidarehânemize bildirmelerini ricâ ederiz.

Bir tabir mukabilini bulurken gözetilecek en mühim mesele bir harekete, bir vaziyete veya mahaleveyahud alete verilecek ismin, o hareketi veya vaziyeti...Elh kolaycacık hatırlatabilecek bir hisseyi hâiz bulunmasıdır.

Fakat yukarıda söylediğimiz iki sınıf tabirbulunması-ı mahsusa hâricinde bir takım umûmi tabirler vardır ki artık bunlardan icâb edenleri bu ondan itibâren kimisini tamamıyla kovmak, kimisininide değiştirmek suretiyle lazım – lazım değil âdeta farzdır.

Mesela, bir oyunda vazifesini şâyan-ı takdir surette ifâ eden bir hemşerimizi bir vatandaşımızı taklid eder ve alkışlarken neden o güzelim Trablus garbimizikancıkcasına kapan ve bu son felaketlerimize de yol açmış olan koyu bir düşmanımızın diliyle “Bravo! ..” diyelim? !.

Artık maksad tamamıyla anlaşıldı sanırım. Bundan ötesi sizlerin gayretinizi , himmetinizi bekliyor!....Tabir – Türkiyesiyle ellerinizi öpüyor!... ’

[...]

Sayı 3	Sayfa 39

Olmaya Devlet cihanda bir nefes Sıhhat Gibi

Birinci nüshadan mabad

Bu sportmen kahramanların mübârek dilber silahları yalnız eski ve masani’ olmak münâsebetiyle antika olmamıştır. Adalet kılıçlarının, mazlumların istinadgâhı olmak itibâriyle şerefleirimuhâfaza edilmiştir. Fransa kralı birinciFransuva’nın vakıası buna şâhid-i âdildir.

Bu hâlde görülüyor ki ecdadımız isportmenlerin ser-efrazetmişler ; harbe, darbe lazım olan askeri jimnastiklerinde yedd-i tulayamâlik olarak tahsil-i alem-i kemâlat-ı meftuni oldukları hâlde eğlenceyi , neşeyi zevk ve sefâyı hep sporlarda bulurlar idi. Yeniçeri dilaverleriesbab-ı süvari olarak Gülhane meydanında ictimâ ederler ve Eflak’a ser çekmiş olan servilerin üzerinde lobud aşırıp keskin dizgin at sürerek servilerin diğer tarafından lobudu tutar pâdişah tarafından gâyet mazin olarak donatılmış at koşusu nâmıyla mükâfat olarak ihsan edilir idi.

Hâsılı bu gün epeyce mâlûmatlı adamlar olduk ama fâ'aliyetimiz az ve noksanımızda pek çoktur. Bu noksanımız mümarese-i bedeniye ve sporlar, sayesinde ikmâl olunacaktır.

Ecdadımızın muta'dı olan ok, cirid, gûrz, mâtrâk, lobudvesâire talimleri ve mübârezeleri ne idi, jimnastik mümarese-i bedeniye değil mi idi?İşte onların bu gibi fiil ve harekâtı o vakit ayrıca jimnâstikicrâsına lüzum göstermiyor idi. Ecdadımız bu sâyede sağlam vücuda ve efkâr-ı âliyeyemâlik idiler, tarihlerimize bakılsın: Ne kadar gayur, ne kadar alicenâb idiler.

Mâzide vesâitin eseri olmadığı bir zamanda ecdadımız fa'âliyetleri sâyesinde Avrupa'nın bir büyük kısmını işgal eyledikleri gibi birkaç hükûmeti dahi himâyelerine almışlar ve Akdenizi bir körfez gibi o mini mini kadırgalarla dolaşmışlar idi.

İstanbul âhalisininkısm-ı küllisi maa't-teessüf jimnastiğin fezâili takdir edemiyorlar. Jimnastik hakkında su-i zanda bulunmak kadar büyük hata olmaz. Fikir ve muhâkemeleri doğru olmamakla beraber hem cinslerine ve evladlarına dahi muhabbet-i hakikiyesi olmayan bir takım insanlar “Ben evvela damat pehlivan yahudcanbaz olmasını arzu etmiyorum, bu sıçramalar- bu iplere çıkmalar, bu baş aşağı dönmeler, ne oluyor, bununla kalmayıp ârasıra kaza dahi vuku bulduğu görülüyor, bundan mazaretten başka ne fâide olabilir diyorlar” lakin İngiliz akvâmı ile sâir milel-i mutemadane bunların aksini tefrik etsinler. Ve anlamağa çalışsınlar diyorlar.

Hayat bir Mübârezedir

Riyazet-i bedeniye esaslarını yanlış anlayıp yanlış hareket edilmesin. Bilmiyor isen bilenlerden öğrenip kusurlarımızı muradâne söyleyen deccal misâl bir serseri gibi meydana atılıp koşâna tulumbacı, kürek çekene kâyıkcı, at koşturâna sürücü, iplere tırmananlara canbaz, gülle kaldırânlarahamâl demeyelim. Çünkü idman güllerine hamallık demek âsıl hamallıktır.

Jimnastik, isporların maksadı ciddi ve esâsen ahlaka müteallik olduğundan mesleği büsbütün başkadır. Jimnastik, isporlar insanın vücuduyla beraber ahlakani dahi terbiye ve efkârını tavsiye-i hıdmet etmemiş olmasa idi hiçbirvakit şâyan-ı dikkat olmaz ve Avrupa kıtasında bu kadar ileri gidip rağbet-i umûmiyeye mazhar olmaz idi. Mâdemki insan ata-i Allahi'den olan iki maddeden

yani nihâyet ömre kadar birlikte bulunacak ruh ile cisimden mürekkebtir nefsi ve bu âlemde mevkini bilen herkes için bu sözlerim taşra dilaverlerine hitâbenolmayub başlıca İstanbul gençlerinedir. Çünkü o dilaverler çift sürerler, harman dökerler, dağdan odun keserler, kazma kürek kullanırlar onların bu gibi fiil ve harekâtı bir dereceye kadar jimnastik makamına kâim olursa da onların dahi ayrıca emeli,tatbik-i jimnastike ihtiyaçları vardır.

Fenerbahçe İkinci Futbol Takımı

Sağdan ve önden: Âdil (İkinci takım kâtibi ve hokeykapudanı) Vecdi, Ethem, Şenrok, Jerya, İkinci sıra: Nuri-Hasan Reşad-Arslaniyan, Mustafa (Kapudan) Kenan, Ömer – Selahattin, Nurettin, Üçüncü: Servet- Kamil – Orhan Şakir- Deletiyen- Abdü's-selam- Müfid- Ekrem Bey ve Efendiler

Jimnastik gençleri cesaretleri nisbetinde kerim, şecâatlernisbetinde âdil ve kahraman eyler. Bununla kalmayupfâaliyeti dahi hayat-ı medeniyetin en müessir bir sâikidir. Jimnastik sıhhat-ı beden, sa'âdet vatan-ı lem-i irfandır. Efrâd-ı millet vatanın kalesidir, jimnastikte o kalenin toplarıdır. Kale ne kadar müstahkem olsa daiçindeki toplar kuvvetli metin olmazsa kalede hiçbir vakit müsâdemeyemukâbele edemeyip kolaylıkla zabt olunur.

Gençlerimize şevk ve şatarat verecek olan mümarese-i bedeniye intişâretmeli ; çünkü neşesiz bir gençten bir şey hâsıl olamaz.

İki maddenin birlikte terakkisine çalışmak bir istifâde olmakla beraber bir vazife ve jimnastik ise bu vazifenin hüsnü suretle ifâsına insanları muvaffak kılacak bir vâsıtaadır.

Jimnastik evlad ve ebnâ-i cinsimizin ne pehlivan ve ne de canbaz olması için değil ancak sağlam bir adam olması için ihdas olunmuştur. Jimnastiğe, isporlara sarılalım, toprakları kan ile yoğrulan, hududları mızrak kılıç ile çizilen vatan-ı mukadddesimiz düşmanların tecâvüzatındanmuhâfaza için vücudumuzu zahmete, meşakkate

Sayı 3	Sayfa 41

alıştıralım da ileride müşkülata düşmeyerek ve sard-ı aciz etmeyerek layıkıyla hüsnü hıdamet edebilelim.

Jimnastikciler, isportmenler, meydan-ı muhârebede değil hayat mübârezelerinde dahi akran ve emsâline takdim ederler. İşte İngilizler meydanda numune-i imtisal olarak duruyorlar. Yarıştan ziyâde insan aşındıran mümarese-i bedeniyesizliktirbunu da söyleyen siper-i sâikanın keşşafı yıldırır mı zabt eden o koca Franklindir.

Bir milletin teâli-i hakikisi efrâdının faziletiyle mütenasibdir. Tahsil-i ulumun ehemmiyet-i fevkaladesi nazar-ı itibara alınarak milletin hakiki yükselmesimânâen ve maddeten yükselmesiyle hâsıl olur. Ecdadımızın fazilete mertliğe vermiş oldukları ehemmiyeti bizim tarihlerimizden ziyâde ecnebi tarihleri yazmaktadır.

Kuvvetli olunuz ki emniyet ile ümitiniz olsun kelâm-ı hakikat bunlara delil-i celil değil midir ?Sihhaat-ı bedene daha doğrusu kuvvet-i bedene mâlik olmayanlar muhârebedefenâ asker ve zaman-ı sulhte ise fena vatanperver olacaklar değil midir?

Her türlü hâtır ve hayâle gelmeyen felakete karşı maddeten divâne bilmek için delikanlılarımızın kahraman olmak derecelerine kadar vücudlarını hareket-i mütemâdiyeye riyâzet-i bedeniye ile iştigal eylemelerine lüzum-ı kati vardır. Düşse kalka büyümek Osmanlı çocuklarının fezâilinden birisidir. Düşünüz, sıçrayıp yine kalkınız, buyaştta tecrübe sâhibi olmağa çalışınız, bu yaştta yaralanmaktan asla ürkmeğiniz ileride alacağınız cerihalar sizi korkutmasın. Ürkek korkak olan Osmanlı nâmı altında yaşamamalıdır. Bunun ecdadımıza bir hakaret olduğunu bilmelidir. Hâsılı gözünüzü budaktan esirgemekle beraber

cesur olmağa gayret eyleyiniz. Çünkü vatanın bu gün cesur mert âlicenâbfedâkârlara her şeyden ziyâde ihtiyacı vardır.

İnsanlar için en büyük tehlike kuvvetli olmadığı hâlde kendini kuvvetli ve haklı olmadığı yerde haklı bilmek değil midir ? Bu sebepten dolayı insanların maddi ve manevi her işte felakete uğrayacaklarına şübhe ediliyor mu ? vatan-ı mukaddesimiz her zaman kavi albeniye fedakâr âlicenâbhakk-ı şinas dilaverlere muhtaç değil midir ?

Her şey akıl ile idare olunur, ama, lakin aklıda taşıyacak o koca beden değil midir ?mânâen vemaddeten bir kuvvetle tutulan bir kılıcın, bir istikametini kimse çeviremiyor.

İngilizlere (Futbol)‘un jimnastiğin, isproların tehlikesinden bahseden ecânibe“Muhsenât ve faidesi tehlikesinden pek çok ziyade olmakla beraber sağlamlar çürüklerden ayrılıyor” cevabını verirler.

Hülasâ-i kelâm, bir Osmanlı’nın bahadır-ı maarif, şair, edib, muharrir hükemadanvükelası vatana asla kâfi değildir. Bir zaman gelir ki, -Nitekim geldiği gibi- bunların hiçbirisi vatan-ı maksada fâide veremez. İşte asıl zaman o zamandır ki viladvücudlu sinelerin kahraman yürekli dilaverlerin harekâtı düşmanı hezimete düçâr edecektir.

Binaenaleyhhakiki bir vatanperver dünyanın en mesud en bahtıyarıdır. Hiçbir zaman hiçbir kimseye müdahale etmez onun en birinci vazifesimurâdane doğruyu söylemekten asla çekinmemektir ve en bed bahis olan adamda bunu inkâr edip söylemeyendir.

Fâik

Sayı 3	Sayfa 42

Jimnastik ve Spor İçin

M. Sami Beye

İdmaninikincinumrusunda meslektaşım SamiBey’in (jimnastik ve spor) ünvanlı makalesini biraz mudhik, biraz kapalıca gördüğüm için izâhkıllıklı bir kaç söz söylemek isterim.

SamiBey’in sözlerini hûlasâ edersek: Jimnastiğin sporla karşıtılmasından sporlarında mevsimleri nazar-ı itibâra alınmayarak gelişigüzel icrâ edilmesinden şikayet ediyor ki bunda tamamıyla haklıdır. Yalnız, jimnastik ile sporu tefrik meselesinde hataya düşüyor ; sporun öyle sümmet-tedârik bir iddaadanibâret olduğunu, bunda kavâid-i sahiyeyetinâ olunmağa lazım gelmeyeceğini zan ettiirecek yolda idare-i kelâm ediyor. Hâlbuki spor jimnastik ile kazanılan iktidaritezyid ve ona çeviklik, itidâl, cesaret, itimâd-ı nefes gibihasâili ilave etmek için eğlenceli bir tatbikattır ; âdeta jimnastik programının cihet-i tatbikanesi ihtiva eden bir numrusudur denilebilir. Fakat seneleri her halde on sekizi doldurmuş gençlere mahsustur, ondan aşağısı için oyun tarzında ve hafif olarak yaptırılır.

FenerbahçeVoterpolo (Deniz Topu) takımı

Voterpolo Nizamnamesini Gelecek Nüshada Yazacağız

Sporlar hiç zaman kavâid-i sıhhiyeden, şerâit-i mahsusadanâri değildir. Bir adam, bila farz (Futbol) umevsiminde usulüyle, itidâl üzere oynasada oyun mevsimlerinden mâ’ada zamanlarda başka bir hareket, jimnastik yapmasa o adam yine bütün manâsıyla bir sportmen olamaz. Çünkü spor için bir defa sıhhatine dâimaitinâ edilir bir vücut lazımdır ki iş başında makine gibiışlesin

ve bir muvaffakiyet temin edebilsin. Evvet gerçi sporda gâye-i zahiri galebedir. Fakat galebeninmuvaffakiyet elhini bir düşünürsek, temin-i galebe için her hâlde sıhhati ve kuvveti yerinde bir vücudiçinde jimnastik yapmak, hayatımıza bir itinâ, dikkat atıf etmek icâb ediyor. Bundan da anlaşıldı ki spor ve oyunlar hiçbir zaman başlı başına bir terbiye-i bedeniye değildir, onun mütemmimidir. Mesela sa-i teşkilata sporun bir yardımı olamaz, belki sa-i tesir olur. Sporun tahrik ettiğivücudun hangi kısımları ise oraları ziyâdeistifâde eder ve beden sporun icâb ettirdiği şekliâhz eder. Diğer mahaller istifâdeden mahrum kalır. Hâlbuki jimnastikte vücuda en nâf'i bir vaziyeti , en muvaffak bir tarz nameyi bahş edecek

Fenerbahçeüçüncü ve dördüncü futbol takımı Sağdan ve önden: Molla-Ahmed Cemal – Mehmed Cemal-Alaeddin- Müfid- Şekib- Haydar- Cafer- İkincisınra: El kâtib Mustafa Bey (Kapudan) Celal, Vedad- Hayrettin- Hekim-Fahri- Senai-Burhaneddin- Orhan- Suad- Üçüncü sıra: Refet-Nizamettin-Saliyan-Kamil-Enver- Lütfi-Arslaniyan-Rıza-Fendikiyan- Nihad- Dördüncü sıra: NecibBey ve efendiler

harekat imtihan edilir. Daha vâzih söyleyeyim: Jimnastikte program, hareket vücudun ihtiyacına kabiliyetine uydurulur ve beden ıslah edilir.

Sporda ise vücut hareket-i âvar ve oldukça büyük bir kuvvet sarfuiktizâ eder onun için herhangi sporla iştilal edilecek olursa olsun evvela vücudu terbiye edip sonra kazanılan iktidarı spora tatbik etmelidir. Valla o yapılan şeye spor denemez. Arap'ta mahalli yoktur.

Senelerce top oynayanlar vardır ki hala bacakları incecektir. İşte bunun sebebi usule, kâideyeriâyetsizlik, daha doğrusu tam bir sportmen olmamaktır. Yirmi sene kayıkcılıkedipdegögsünü, pazularını bir türlü kalınlaştıramayanlarda tamamıylaböyledir. Vücut bir makinedir ama tamircisi kendindendir.

Sayı 3	Sayfa 44

Biz o tamirciyide tamire yarayacak mevadıdamahv ve helak edersek sonunda cezayı kendimiz çekeriz.

Sporların biraz evvel tadid ettiğim iyilikleri içinde hissiyat için pek lazım bir takımları vardır ki bunların ehemmiyetleriniarttırır. Bu sebeble herkesin bütün efrâd—ı milletin birer sporcu olması ezcan-ı vidal arzu olunur bir keyfiyettir. Hala yüksek derecedekimekteblerde muallimler azcık ihtisasları olan sporu derslerine ilave ederlerse—tabi kâide ve intizam gözetilerek, pek çok istifâde edilir. Lakin dediğim gibi her muallim dâire-i ihtisasın, metodun hâricine çıkmamalı mesela sırf gösteriş olsun diye iki çift boks eldiveni ortaya âtıp talebeye birbirinin kafâsını gözünü şişirtmemeli.İşte bunlar muzır ; dâimaaksü'l amel yapar. Kavi, cesur, itidâl-i dem sâhibi olmasını istediğimiz gençler aksine olarak korkak mütereddid, acul olurlar.

Sporlar hiçbir zaman insanları ezmek, herkesi yapamayacağı işlerin altında kalmağa mecbur etmek için değildir. Bunlardan asıl maksadına sıhhat ve selamet bedendir. Yalnızmuvaffak ve galebe hisslerinin muavenetine istinâd edilmiştir ki hayatta bu istinâdın ne mühim bir âmil olduğunu izâhahâcet görmedim.

Jimnastik ile sporu tarif için SamiBey (yüzmek) i misâl olarak irâd edip sabahatın aynı zamanda hem bir jimnastik hemde spor olabileceğini söylüyor ki bu da doğru değildir. Yüzmek, kavâid-i mahsusasınariâyet edilirse pek fâideli bir spordur, edilmezse muzır bir şeydir. Fakat hiçbir vakit bir terbiye-i bedeniye değildir.

Hem mesleğimin, şiir ve musiki hakkındakimütalaatını erbabına bırakarak, kendisinin biraz istihfafukaranebahs ettiğisanduv lastiklerinden, yaylarından, kalafat yeri güllerinden de bahs etmek lazım geldi.

Geçen nüshadaki “İsveç Jimnastikleri”inde de söylemişim ; bu gün dünyanın hemen her tarafında lastik ve yaylı yaysız gülle talimleri yapılmaktadır. Bu meselelerde

bünye kabiliyeti SamiBey nazarında cihan pehlivanı olmak istidadı gibi telakki edilmiş zannederim. Jimnastikte alelumûm bünyenin kabiliyeti , bedende harekete mâni olabilecek kalb ve sadır hastalıkları gibi marazlar bulunmaması demektir. Beden bunlardan sâlim olunca talime müsâid olur. Hafif gülle ile idman ise ezici bir şey değildir. Hatta son zamanlarda bu talimler daha ıslah edilmiş, terbiyevi jimnastiklerde pek mühim olan harekât-ı ilave edilerek bir şekl-i makul verilmiştir.

Hakikatte pek çok müfid şeylerihtivâ eden (MonSistem)nâm kitabın sâhibiMoller'intabaver bulmasına rağmen sanduvun tanzim ettiği program ne o kadar bıktırıcı nede ma'tabdır. Bilhassa icadı olan yaylı gülleler talim için gayet iyidir. Lastiklerde böyledir. Duvar lastikleri diğerlerine mecruhtur. Yalnız sanduvun ilavesini unuttuğu bir iki hareket ile teneffüs harekâtını programa ilave eder ve cüzi bir tadilat yaparsak pek çok istifâde edilir. Fakat en hafif yaylardan başlamak ve mutlaka bir mutehassısın reyini almak şarttır.

Gülle idmanları hafif ve tâtlıdır. Hatta size bir program çizsem, çalışıp onu ikmâl ettiğiniz zaman bedeninizde bir yorgunluk değil, zinde bir kuvvet, bir tâzelik his edersiniz. Bu iş (atlatırım) dır, insanı çok yorâr denemez. Hepsinin usulü var ; bu usulleri en muvâffakolmâlıdır. İyi bir jimnâstikhâneyemâlikolmâyân kimseler için, ki hep öyleyiz odalarında yapâbilecekleri lastik ve hafif gülle

Sayı 3	Sayfa 45

(İki kilo) talimleri-uzvumuzun her ân muhtâç olduğu tenkir, harekât ile telif edilmek ve batın hareketleri asla ihmâl edilmemek şartıyla istifâdeâtletizim ile Sânduv metodunu münâsib bir zamanlarda (idman) da tedkik edeceğim.

Elveyim gülle ve lastik talimlerine müdâvim olduğunuz cihetle bunları sizde bilirsiniz fakat yâzılarımızda elimizden geldiği kadar bu noktaları göstermeğe, heveskârların gayretlerini kırıp şâşırmâmâya çalışalım hem saimizmesmur olsun hemde sözümüzü dinletebilelim değil mi ?

Jimnastik Muallimi

A. Seyfi

Fenerbahçe Spor Kulübü Tarihçesi

1323 senesinde Frerler Mektebi Türkçe muallimi ve elyevm rûsumat müfettişi bulunan Enver Bey talebe-i kadimesinden beş altı futbolcu genç bir araya toplayarak bir kulüb tesis etmek arzusunda bulunduğu bildirmişti. Bu fikre bütün arkadaşları iştirâk ederek akşamları Moda çayırında idman yapmağa başlamışlardı.

Altı kişilik futbol kulübü olmazsa Enver Bey ve arkadaşları teşkil ettikleri heyete bir isim vermeği unutmamışlar, o zaman hiçbir fikr-i siyasiye hamil edilmemesi için Fenerbahçenâmını muvaffak bulmuşlardı. Fenerbahçe o zamandan itibaren idmanların nageri mi ? verdi, bu vecihle dört beş ay zarfında âzasının adedini yirmiye iblağ etti.

Biraz sonra Enver Bey riâyât-i fahriye mevkinden çekildi. Kulübün yed-i idaresi müteşebbir, faal olan Nurizade Ziya Bey'e tevdi edildi. Reis karada bulunduğu müddet zarfında kulübün gösterdiği fa'âliyet-i şâyan-ı takdir bir dereceye yaklaştı.

Kulüb İstanbul'un en kuvvetli timlerinden oldu. Ziya Bey fa'âliyetinin yalnız reisi bulunduğu kulübe münhasır kalmasını ve yalnız Fenerbahçe'nin terakki edip diğerlerinin mahrum-ı tekâmül bulunmasını istemiyordu. Binaenaleyh futbolun daha büyük bir mukayesede ilerlemesi için bir kaç Türk ve İngiliz arkadaşıyla teşrik-i mesâi ederek Kadıköy'ündeki Union Kulüb'ün teşkilini etti ve merâminada muvaffak oldu.

Union Kulübün şâ edildikten sonra Fenerbahçe her sene İstanbul Kulüplerinin ictimâinden hâsıl olan lig heyetine dahil oldu. Fakat esnada Hasan ve Hüseyin Beyler Kadıköy'ne Mösyö Hores Armeneyiç'de Galatasaray'a dahil oldu.

Kulüb en fazla güvendiği âzasınıgaib edince mağlubiyette bittabi baş gösterdi ve hemen hemen her müsabakagaib edilmeğe başlandı. Sene nihayetinde Fenerbahçe lige dahil bulunan kulüblerin sonuncusu idi.

Kulübün bekâsındanümitdarolamadı. Rüesa birer mazaret ile kulübü terk ettiler. Kulübün idaresi en mâsari on dokuz yaşını tecavüz edemeyen on beş gence kaldı. Bu gençler yorulmak bilmez bir fa’aliyetleçaişmamış olsaydılar, ne 1913 şampiyonası bir TürkKulübünde kalacak, ne alafranga mevcudiyetleri ile terbiye-i bedeniye sahası tezyin eden heyetler, cemiyetler bu kadar meşş’ bir hayata sâhib olacaktı.

Halbuki Fenerbahçe birinci sene hayatında

Sayı 3	Sayfa 46

mağlub oldu; ikinci, dördüncü hatta beşinci sene dahi sonunculuğu muhâfaza etti, fakat istikbalimi muhâfaza etti. Yenilmemeği arzu etti;mesela Kadıköy Kulübüyle birleşti, Üsküdar Kulübüyle teşrik-i mesâi etti. Fakat bunlardan mesleğine muğayir bir fikri velev ki ehemmiyetten ari olsun-telakki edince birinciliğe, şampiyonluğa bilatereddüd veda etti. Galibiyet-i maddiyedenziyâdeâzası beynindeki mecanistan-i maneviyattan, arkadaş hatta kardeşce bir râbıtanadan mütevellid olmasını özledi. Hüsnü niyet ve ikdamının mükâfatını gördü. Tevfik Bey’in taht-ı riyâsetinde iken geçen sene şampiyonluğu kazandı. Mevcudiyeti dostlarınada, düşmanlarınada gösterdi. Her hususta hâlkın muhabbetine, sportmenlerin teşvik ve tergibine mazhar oldu. Bu mazhariyeti idrâk edince teşdid etti. İsmi, “Fenerbahçe Futbol Kulübü” iken “Fenerbahçe SporKulübü”ne tahvil etti. Ve böylece terbiye-i bedeniyeninaksâm-ı muhimmesini programına idhal etmiş bulundu. Timlerinin adedini tezyidetti ; on dört ile on sekiz yaşlarındaki gençler için bir ikinci tim ve on ile on dört arasındaki çocuklar içinde üçüncü ve dördüncü timlerini teşkil etti. Hokey, tenir, kriket, av, vaterpolo, kürek, çocuklar için “keşşaf yoldaşlığı” gibi sporsebâtını, temin ettikleri fuad-ı adideye, mebni nizamnâmesine idhalde hiçbir mazhur görmedi.

Fenerbahçe Kulübü Sandal Talimleri Yapar İken

Âhaliden daha fazla rağbet ve evliyâ-i umurdanda daha fazla teşvik gördükçe terakki ve teâliside daha büyük bir nisbette olacaktır.

Mehmed Nasuhi

Sayı 3

Sayfa 47

Jimnastikve Spor

2

Evet, hepimiz şair, içimizden birisi çıkipta nasıl teneffüs edildiğini, ne yolda hazım olunduğunu, kalbin nasıl vurduğunu, soracak olsa ; bir çoklarımızdan cevap almak nasib olmaz. Kimimiz aşk ve alakadan bahsedip “Kalbin.”Tesiratını yazarda, kalbini dimâğı ile karıştırır ;karıştıırda onundane biçim uzvu olduğunu bilmez, kimi göz yaşından edibane bahsederde nasıl husûle geldiğine vâkıf değildir. Kimimizde güneşin terkiyatını, icrâm-ı simâviyenin hareketi, kamerde hava-i nesimi olup olmadığını tetkik ederde vücudun terkiyatını, nasıl hareket ettiğini Hava-i nesiminin hayatımıza lüzum-ı tesirini öğrenmeğe cihad etmez. Reva mıdır ki, zihinlerimizimevzun ve mukafiebyatla dolduralım, tesirat-ı kalbiyeye dair bir takım evhamat-ı şairane ile fikirlerimizi taklit edelim? Bu uzvun vazifesi neden ibaret olduğunu bilmeyelim? İşte bu suallere hakikatın vereceği cevap: hayırdan başka bir şey değildir.

Malum şehir, tabib Miralay Hüsey'in Remzi Bey merhum-ı metrekatkalemiyesinden birinde diyor ki: "İnsan için en ziyâdeâziz ve muhterem olan şey sıhhât-ı bedendir. Sıhhât-ı beden, bir iksir-i âzamdır ki, onun kuva-i sahriyesiyle insan kuvvetü'ltedârik edebilir.

Sıhhât-ı beden, bir gençine-i azmidir, ki ashab-ı sanai ancak onun yardımıyla ebru sanat ederek hem cinslerine hüsnü hıdmet edebilir.

Sıhhât-ı beden, bir sermaye-i kıymetdir ki, erbâb—ı kalem ona istinaden cemiyet-i beşeriyeyitâlim ve terbiye yolunda âsar-ı nafia vücuda getirebilir.

"İstanbul Şehri" Sandal Kulübü İdman yaparken

Sıhhât-ı beden, bir mevhibe-i Allahi'dir, ki muzaffer ordular onun imdadıyla vatan azizlerini tediattanmuhâfaza edebilirler. Ne büyük söz, ne Âli düşünüş, evet, muzaffer ordular onun imdadıyla vatan âzizlerinitadiyattanmuhâfaza edebilirler.

Vücuduna bakmayan fitrata karşı günah işler. Tabiyet

Sayı 3	Sayfa 48

ise asla aff ile muamele etmez. Hesabına mugayir hareket edenler er geç yutuverir.

İşte, arkadaşlar bize bundan büyük, bundan Âli söz olmaz; eğer yükselmek istiyorsak evvela sıhhât ile fikrimizi tenmiye, sâniyen varlık yarışına girelim nasıl ?

Evet, yazılarımı okumak lütfunda bulunan karin anlamışlardır ki, ben bütün ateşime, bütün mevcudiyetimle işe girmek istiyorum ve gireceğim! En aziz pederim dahi olsa bu bâbda lazım gelen târizi etmeden çekinmeyeceğim ; bundan böyle evlad-ı vatan

cahil, bilgisiz, düşüncesiz, nak ve bedi tefrikden aciz adamların bazıcası olamaz ve olamamaktadır hakları vardır. İdmanın geçen nüshasındaki yazılarım bazı arkadaşlarımın ve bilhassa efrada düşüpte makul bir sûrette tatbik ve takib edegeldiğimiz İsveç Jimnastiklerini bir kaç ay içinde her u merc edecek dereceye kadar varan ve her dem bu bâbdaki bilgilerinden dem vuran muallim Beylerimiz hâla haziran ayının en hararetli öğle sıcağında inadına olarak iki mekteb arasında bir buçuk saatlik futbol maçı yapıyor ve bu da yetişmiyormuş gibi, tarafeyn kuvvetlerini dinlenmek için hâlat müsabakası icrâ olunur.

İnsaf, merhamet bilmiyor isek öğrenelim, biliyor isek evlad-ı vatana kıymayalım, ben bu memlekette usûl üzerinde bağır bağır onlara direm ki sıhhi ve terbiyevi İsveç usûlü jimnastikler bizim için en makul olanıdır. Eğer sizin buna itirazınız var ise, ki vardır ben yine tekrar ederim, bu memlekette Alman usûlüdeyyukesup attığınız “Metodu”tatbik edecek bünye ve adam göremiyorum. Haraba yüz tutmuş eşkal-i tabiyesi bozulmuş olan bir millete, tabir mazur görülsün nasıl olurda Alman sistemi dediğimiz ve ne olduğu bellisiz bir usûltatbik olunabilsin. Bir kere İsveç usûlü harekâtı iktiham edecek bünyeler bulunsunda ondan sonra sene-i Allah kerim.

Almanya’dan gelen arkadaşlardan işittiğime nazaren Almanya da mekteb idarelerinden gayri zâbita bile çocukları kendi bünyeleriyle kâbil-i tefik olmayan sporlardan men ediyormuş bizde hâla burada usûlü diye bilir bilmez bağırp duralım.

Jimnastik ve spor üzerine yürüyen yazılarım yukarıda arz ettiğim gibi bazı arkadaşlarımı gücendirmiş benim şahsiyetle işim yok mesleğim az çok okuyup ve düşündüklerimi vatandaşlarıma yazmaktır. Maksadım i’tab değil bilakis dostane birhitabtır. Mugabber olmakta ve öteye beriye söylenmektedehitabtır. Anlaşalım, dinleşelim; İzmir’de bulunan kulüblerinin ne sûretle idare olunduğunu jimnastik ve spor üzerine olan fikirleri ve tatbik edegeldikleri usûl ne olduğunu anlamaktı. BâbikiyanEfendi dediki kulübümüzün ismi (HayvurusurTatazağomop) yani Ermeni Avcılar Kulübü’dür. Biz Barikir, “Yarall”, elh. Gibialetler kullanmadığımız gibi yirmi yaşına ve vasıl olmamış bir gençide katiyen sporla iştigal ettirmez. Elinde spora âid her ne ki alet görür ise ıslaha-i memnu’a müsadere eder gibi ahz eder ve kulüpte bir daha kabul etmeyiz, bizim tatbik etmiş olduğumuz usûl İsveç jimnastiklerinin tamamı tatbikidir “Ne güzel anlayış, sözlerine ilaveten şunuda söyledi” Koca İzmir jimnastik ve spor diye çağılayan yurтта Türkler daha kıpırdanâmadılar yalnız ellerine birer top almışlar viraneliklerde vurup duruyorlar dedi” tabi müessir oldum.

-Daha Var –

Sarachânebaşfı 1 Haziran 329

M. Sami

Sayı 3	Sayfa 49

İdman Havâdisleri

Futbol

Geçen hafta İstanbul'un ispor ve bilhassa futbol meraklıları için adeta bir hafta-i iyd ve server idi Çünkü İzmir'den gelen futbolcular ile İstanbul'un oyuncuları arasında üç mühim ve güzel müsabaka icrâ edildi. Ve bu senenin futbol mevsimide biraz geç olmakla beraber pek iyi bir sûrette hitama erdi. Bu müsabakaları ayrı ayrı tetkik ve tasvir etmeden evvel biraz heyet-i umûmiyesinden bahsetmek münâsib olur. Evvela kemâl-i iftihar ile söyleyebiliriz ki İstanbul'un futbol oynayan gençleri bir tekâmül-i seri ile terakki ediyorlar. Ve pek az bir müddet sonra İstanbul'un güzide oyuncularından müteşekkil bir heyet Avrupa'nın herhangi bir futbol kulübüyle bi pervâ çarpışabilir. Bunu, yalnız, oyuncularımızın İzmirililere karşı ihraz ettikleri muvaffakiyet-i tama'dan mütevellid bir kanaat üzerine değil şu son aylarda daima mütezayid bir sûrette ibraz ettiklerini gördüğüm intizam ve mahâretin verdiği imtinaen söylüyorum. Doğrusu söylemem lazım

Vefa İdadisi İstanbul Sultânisi ile hâlat Çeker iken

Keşşalar İzmitte Kül Tepesinde

gelirse bu defa İzmir'den gelen futbol takımı İzmirliilerin şöhret-i kadimelerine layık bir derece-i mahâret ve kuvvette değil idi Evvelce iki defa İstanbul'a gelen heyetler hiç mağlubiyet yüzü görmeden avdet ettikleri hâlde bu seferkiler bir inhizam-ı kati ile gidiyorlar.

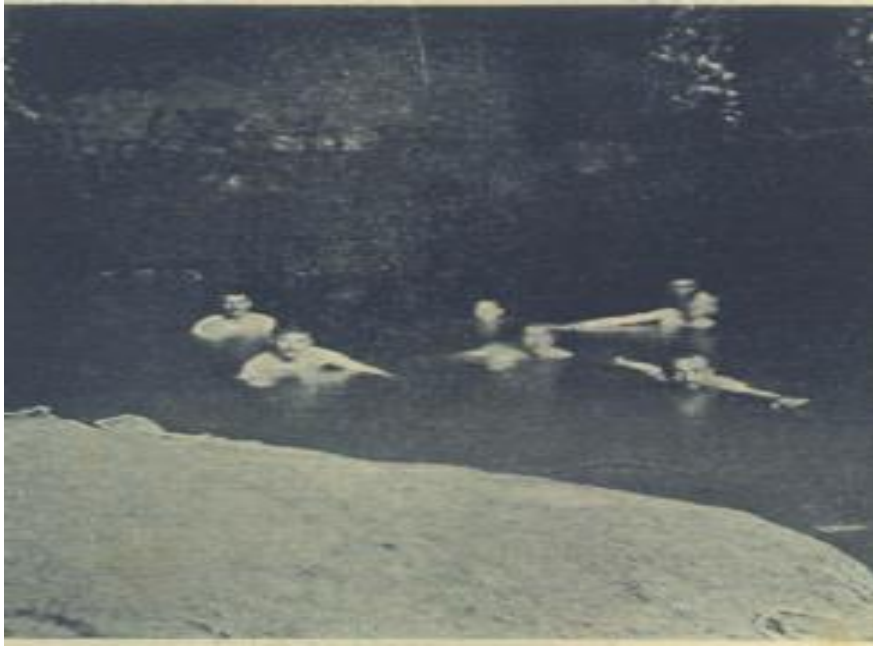
İzmirlilerin bu mağlubiyetleri iki türlü tefsir edebiliyor. Ya İstanbul oyuncuları bir terakki-i seri ile ilerlemiş İzmir'deki arkadaşlarını geçmişler, yahud da bu defa İzmir'in en iyi oyuncular İstanbul'a gelen takıma bazı esbâbdan dolayı iltihak edememişlerdir. Öyle zannediyorum ki bu iki fikrin ikisi de kısmen vardır: Hem İzmirliiler en güzide arkadaşlarını getirememişler, hemde İstanbullular öyle eskisi gibi mağlub olmağa değil bilakis galebe etmeğe layık bir mevki-i bala-i mükemmeliyete suudetmişlerdir.

Bu defaki İzmir takımı mağlub olmakla beraber, gerek Galatasaray'a gerek Fenerbahçe'ye bir sayı yapmasıyla da sabittir ki öyle mübtedi ve hiç mahâretsiz bir heyet değil idi. Her iki taraf oyuncuları arasında teker teker bir mukayese yapıldığı takdirde gerek sürat, gerek çeviklik, gerek mahâret cihetiyle tafavvuk daima İstanbul oyuncularında idi. Oyuncularımızın her biri kendini

temyiz ettiren heves ve müzayeyemâlik olduğu hâlde İzmirliiler'de bu hususiyet mefkud idi. Denilebilir ki İzmir'in hiç bir oyuncusu İstanbul'un aynı mevkide oynayan mukâbil oyuncusuna karşı hâiz-i rechan değil idi. Mesela en iyi oyuncuları olan merkez mehacami

bile gâyet mükemmel ve çevik bir futbolcu olmakla beraber İstanbul'un merkez mehâciminin topu sevk ve tevzi ve mehâcim hattını idare etmekte ki meharecini ve bilhassa bi misal-i itidal demini hâiz olmadığı gibi onun Müdâfaaları devirecek kadar azim bir batış ve şiddetle çektiği şutlar İzmir'in merkez mehâciminde yoktu.

Bu sûretle ayrı ayrı her biri hasımlarından daha iyi oynayan İstanbul oyuncuları tevhid-i mesai cihetiyle de İzmirililere kat kat tafavvuk ettikleri için muzafferiyetin çehre-i matbesimi hep onlara teveccüh ediyordu. İstanbulluların pek mühim bir diğer meziyetide tahammül ve metanetleri idi. İzmirililer yorgun ve bitab bir hâle geldikleri zaman İstanbullar oyuna yeni başladıkları sırada gösterdikleri sürat ve metaneti hemen aynı derecede muhâfaza ediyorlar, o cehennemi sıcaklığın tesir-i keselanıylakoşamıyorlar, kesilmiyorlardı. Hakikat Haziran'ın yedinci cuma ve dokuzuncu pazar günleri hava o kadar sıcak ve rüzgarsız idi ki insan nefes almakta bile güçlük çekiyordu. Böyle olduğu hâlde genç idmancılarımız o ateşin güneşin altında bir buçuk saat hiçbir fazla yorgunluk ilamı göstermeden koştular, oynadılar. Bu güzel tahammül ve metanet hakikaten şâyan-ı takdirdir.

Keşşafılar İzmir'te bağçenin Civarında Ilıca'da Banyo yapar iken

Oyuncularımızla İzmirililer arasında şöyle umûmi bir mukayese yaptıktan sonra sırasıyla üç müsabakayı hikaye ediyorum:

Birinci Müsabaka

Galatasaray: 2 Sayı
İzmir: 1 Sayı

İzmirliiler ilk defa Galatasaraylılarla karşılaştıkları vakit gerek hâlkta, gerek Galarâsaraylılarda bu iki oyuncuların kâbiliyet-i hakikiyeleri meçhul bulunmak hasebiyle büyük bir merak ve heyecan vardı. Oyunun ilk kısmında gâyet sert bir rüzgar topu mütemadiyen Galatasaray kalesinin önüne sürüp getiriyor, Galatasaray mehâcimlerinin oyununu bozuyor, müdâfaalarını şaşırtıyordu esasen Galatasaraylılar mehâcim hattının terkinde bir hata yapmışlar, HasnunGalibBey'i ta sol baştan sağ başa nakil etmişlerdi. Sol başta ise idmansızlığından dolayı bir türlü iyi oynayamadığını iki üç müsabakada gösteren Emin Bülent Bey oynuyordu. Böyle mühim bir müsabakada- Bilhassa başka bir iki mehâcim varken, İdmansız bir oyuncuyu oyuna sokmak bir hata olduğu hâlde bu hatayı sol tarafta en iyi oynayan bir mehâcimi ta sağ tarafa göndermek ikinci bir hata idi. Bereket versin ki Emin Bülent Bey iki hafta evvel Fenerlilerle oynadığı kadar fena oynâmadı. Hasnun

Sayı 3	Sayfa 51

Bey de yeni mevkinde kemâl-i mahâretle vazifesini ifa etti. Bununla beraber tabi, hata yine hata olmak mâhiyetini gaib etmemiştir.

İzmirliiler rüzgarın muavenetinden istifâde ederek Galatasaray'ı tazyike başlamışlardı. Her zaman pek iyi oynayan merkez MüdâfaaCelal Bey'in gittikce fena oynâмага başlaması İzmirliilerin mevkinin daha iyileştiriyordu. Bu hâl bir müddet-i devam etti. İzmirliilerin merkez-i mehâcimi tarafından topu gâyet şedid bir darbe ile kaleye gönderdiyse de kaleci Ahmed Robinsun Bey'in güzel bir müdafası tehlikeyi atlattı. Mamafih Galatasaray oyuncuları rüzgarın şiddetinden dolayı topu hasım kalesine doğru sevk edemiyorlardı. Binaenaleyh mehâcim hattı biraz geriye gelerek müdâfaa kısmını muavenete mecbur oldu. Bu esnada Galatasaray oyuncularından biri hatalı bir harekette bulundu. Top ceza olarak yakın bir mesafeden Galatasaray'ın kalesine havale edildi. Ahmed Cevad ve Ahmed Robinsun Beyler tarafından hiç Müdâfaa edilmeden kaleye dahil oldu. Herkes İzmirliilerin ilk sayıyı kazandıklarını zannediordu. Fakat hakem bu sayıyı tamam haric az kâide (Ofsayd) ad ettiği cihette top daha kaleye girmeden düdüğü çaldığını, Galatasaraylılarında bunun üzerine Müdâfaa etmediklerini söyledi. Bazı İzmirliiler itiraz

etmek istedilerse de golleri takib ettireceklerini zanneden diğerkleri oyuna devama karar verdiler ki doğrusuda bu idi. Bir müddet sonra top yine Galatasaray'ın kalesi önüne geldi bu esnada son derece heyecanlı bir iki dakika ceryan etti. Top kaleden iki metre ileride ayaktan ayağa, baştan başa geçiyor, iler, geri gidiyordu, nihayet Ahmed Robinsun, Bey kalabalık içinde ansızın kaleye gönderilen bir “Şutu” durdurarak Ahmed Cevad ve Celal Beylerin cebren açmış oldukları yoldan topu kuvvetli ve şedid bir ayak darbesiylebu tehlikeli mıntıkadan uzaklara çıkardı ve o dakikadan itibâren de oyun Galatasaraylıların lehine tebdil etti. Celal Bey iyi oynâmaya, mehâcimler ise rüzgarın topu havadan tükürmeğe mâni olduğunu görerek beriden İzmirlerin kalesine ciddi sûrette akın etmeğe başlamışlardı.

Oyunun kendileri için tehlikeli bir şekil aldığını gören İzmirliiler gâyetser ve şedid oynuyorlar, Galatasaray oyuncularını kuvvetli çarpmalarla yıldırmaq istiyorlardı. Bu fazla müsadelerin netice-i müeffesi olarak Galatâsaray'ın sağ müdafîHüseyn Bey iki İzmirli arasında kalarak onlar ile beraber yuvarlandı. Kalktığı zaman sağ kolu çıkmış ve bir kemiği çatlamıştı, oyundan çıktı. Galatasaraylılar on kişi ile oyuna devam ettiler. Bir müddet sonrada birinci parti bitti.

Tekrar müsabakaya başlanır başlanmaz birinci parti ile İzmirliilerin iyi oynâmalarının da bitmiş olduğu anlaşıldı. Çünkü top İzmirliilerin kalesi civarından ayrılmğa başladı. Rüzgarın bahtsızlığındakurtulan Galatasaraylıların mehâcim hattı artık hücumlarını tanzim etmişti. İzmirliilerde bütün himmetlerini müdâfaaya hasr etmişlerdi. Ki bu esnada Celal Bey'in yüksekten gönderdiği top İzmirliilerin kalesine dahil oldu. Celal Bey oyunun ilk kısmında fena oynadığını bu muvaffakiyetle telafî etmişti. Müsabaka büyük bir şiddet ve sûratle devam ediyordu. Galatasaraylılar neşd-i muvafakiyetle mütemadiyen hasımlarını sıkıştırıyorlar, topu her iki dakikada bir hasım kalesine havale ediyorlardı. Kaleci iyi gollere mâni olabildi. Bu sırada İzmirliilerden biri sağ tarafta hem kendi vazifesini hemde refik-i mecruhi Hüseyn Bey'in hıdametini ifa eden Neşet Bey'i eliyle iterek yere düşürdü. Hakem bu hatayı görmemişti. Neşet Bey hakemin nazar-ı dikkatini celbe çalışırken top Galatasaray kalesi civarına kadar geldi. Orada da Ahmed Cevad

Bey'in yere düşmesi İzmirliilere bir sayı kazandırdı. Neşet Bey çayıra uzanıp hakemi çağıracağına yıldırım sûratle kalesinin müdafaasına koşaydı pek münâsib olurdu. Esasen

Neşet Bey her ne tane bazen birden bire lakayidane oynâmağa başlar ki şübhesiz iyi bir adet değil.

Oyunun hitamında on dakika kadar kalmıştı.

Galatasaraymehâcimleri temin-i muzafferiyet için bütün kuvvetlerini sarf ediyorlardı. İzmirliiler ise yenileceklerini anladıkları için hep kalelerinin müdâfaasına koşmuşlardı. Fakat Galatasaray mehâcim hattının bu mütemadive şedid hücumları elbette bir hüsnü netice verecekti. Bilhassa sağtaraftan Hasnun Bey öbür biraderlere topu gönderiyor, onlarda Muhsin Yeğen Bey'in muavenetiyle kaleye atıyorlardı. Nihayet Hasnun Bey'in havale ettiği topu Muhsin Bey mahirane bir darbe ile İzmirliilerin kalesine göndermeğe muvaffak oldu. Biraz sonrada müsabaka hitam buldu.

Galatasaray o gün daha ziyâde sayıkazanâmadıkları evvel İzmirliilerin hep müdâfaaya gelerek Galatasaray mehâcimlerini rahat oynâmaktan men etmelerinden birdeEmin Bülent Beyin topu merkeze havadan ve kuvvetli bir sûrette göndermesinde ileri geliyordu. Havadan ve kuvvetli bir sûrette göndermesinde ileri geliyordu. Havadan gelen havaleleri merkez mehâcimleri düzetmek ve sonra kaleye atmak için

Keşşafılar Bağçecikte tabinin güzelliklerinden istifade eder iken

Uğraşırken İzmirliiler bu fırsattan istifâde edip topu iade ediyorlardı. Emin Bey topu ya daha büyük bir şiddetle doğrudan doğruya tam kaleye veyâhud hafif ve yerden havalelerle merkez mehâcimine gönderbilseydi Galatasaraylıların muzafferiyeti daha şişedar olurdu.

İkinci Müsabaka
Fenerbahçe 4 Sayı
İzmir: 1 Sayı

İzmirliilerin bu müsabakaya katiyyen galebe edeceklerini ümit ederek girdikleri hâlde pek fena bir mağlubiyete uğradılar. Bu kati mağlubiyetin esbâbını biraz tetkik etmek isterim. İzmirliiler Galatasaraylılar ile icrâ ettikleri müsabakada mağlup olduklarına kail olamıyorlardı. Önce yaptıkları haric-i az kâide sayıyı da hakemin hüküm-i katiyesine rağmen hesaba katarak berabere kaldıklarını ve hatta Fransızca İstanbul gazetesine yazdırdıkları bir makale ile de Galatasaray ile oynadıkları zaman oyunun sûret-i ceryanını gören herkes İzmirliilerin Galatasaray’a galebe edebilecek bir hâlde olmadıklarına şübhe edemezdi. Çünkü İzmir’in mehâcim hattı muntazamen çalışacak ve sayı kazanacak bir iktidari, bir beraberliği hâiz değildi. Bunu pazartesi

Sayı 3	Sayfa 53

günü İstanbul’un ikinci derecede kulüblerinden olan bir ErmeniKulübüyle oynadıkları zaman iki golden ziyâde yapamamaları tamamen isbat eder. hâlbuki İzmirliiler böyle düşünmüyor, evvelce FenerbahçeKulübünü yenmiş olan Galatasaraylıları bu kadar sıkıştırdık, o hâlde Fenerlileri bizde mağlub ederiz, diyorlardı. İşte bu yanlış itimad-ı nefsin sevkyledir ki müsabaka meydanında o gün futbolkavâidinemütâbık bir vaziyet aldılar. Oyuncuların yerli yerinde oynâmasına, mehâcimlerin pek sıkışmadıccamüdâfaalara muavenet etmemesine karar verdiler ve bütün birinci partiyi böyle oynadıkları için bir hezimet-i tama’ye uğradılar.

Halbuki Fenerbahçeliler Galatasaraylılara mağlup olmakla beraber yine Galatasaray ayarında mükemmel ve muntazam bir heyet olduğu ve ba hususu İzmirliilere nisbetle pek ziyâde çevik, seri ve mütemammal oldukları için İzmirliiler hesaplarında yanıılıyorlardı. Esasen kendi mehâcimlerininFenerbahçeninhudud-ı müdâfaasını yaracak bir kuvvette olmadığını bilmiyorlardı. İzmirliilerin bu gafletine mukâbil Fenerliler Galatasaray’ın

evvelce iyi sıkıştığını görerek mütenebbih olmuşlar, pek sağlam bir hatt-ı Müdâfaa teşkil etmişlerdi. Bu sûretle arkalarından emin olan mehâcimler İzmirililerin müdâfaa sahasını biraz boş bıraktıklarında bil istifâderahatca ve kemâl-i meharetle oynayarak galebe ettiler. Bu muzaffariyet-i sahilenin bir sebebi de Fenerbahçe'nin hasımlarının en zayıf noktası kaleciklerinin beceriksizliği olduğunu keşif ederek topu uzaktan, yakından, sağdan soldan kaleye havale etmesi olmuştur. İyi bir kalecinin kolayca def edebileceği bir çok şutlar bu sûretle İzmir kale muhafızının fena oynâması yüzünden hep birer sayı olmuştur.

Müşabaka daha başlar başlamaz Fenerlilerin İzmirililere faik olduğu anlaşılmıştı. Fener mehâcimleri topu alır almaz İzmir'in müdâfaa hududunu kemâl-i süratle geçiyor kaleye geliyorlardı. İzmirililer Fenerlilerin ayağından topu almakta bir aciz-i tam içine düştüklerini görünce inkisar-ı hayale uğradılar, fena hâlde şaşaladılar ve çok geçmeden birinci gol oldu. Mamafih sonra biraz kendilerini toparladılar ve bir sayı yaptılar. Fakat oyun yine Fenerbahçelilere müsâid bir şekil aldı ve bundan sonra nâdiren Fener'in kalesi önüne kadar giden top hep geliyor, İzmirililerin saha müdâfaasında dolaşıp duruyordu. Fenerliler tarafından birbirini müteakib yapılan diğer iki golden sonra birinci parti bitti. İkinci parti başladığı zaman İzmirililerin akıllarını başlarına aldıkları ve bütün kuvvetlerini Müdâfaaya hasır ettikleri görülüyordu. Bu tarzda oynâmak İzmir'i daha fazla gol yemekten kurtarabilirdi. Fakat muzafferiyet ve hatta berabere kalmak ümidine veda etmek lazımdı. Nitekim de öyle oldu. Bu sıkı Müdâfaa vaziyeti Fenerbahçemehâcimlerinin ikinci partide bir sayıdan ziyâde yapmalarına mâni oldu. İzmir merkez mehâcimi çok gayret ettiyse de Fenerbahçe'nin hatt-ı müdâfaasını yalnız başına yaramıyordu. Bu çevik ve mahir oyuncu her ileri atılışta bir türlü Fenerbahçe Müdâfaa-i nâmdarı GalibBey'in ilerisine geçemiyordu. Son dakikalarda İzmir gâyet zebun ve bitab kalmadı. Bereket versin ki bütün müşabakada kendilerini iltizam eden hakemin düdüğü imdadlarına yetiştii. Oyun bire karşı dört gol ile ve Fenerbahçe'nin muvaffakiyet-ı katisiyle hitama ermişti. Fenerbahçelilerin hemen cümlesi gâyet iyi oynadılar. Mehâcim hattındayalnız NezhatBeybir çok fırsatlar kaçırdı. Topu süratle ileriye götürmekte pek iyi muvaffak olduğu hâlde bir türlü kaleye atamıyordu. Biraz daha idman ve mümarise ile kusursuz bir mehâcim olabilir. Ta hasım kalesinin önünde iki defa topu eliyle tutması tabi hiç iyi olmadı.

Nuri Bey seri, çevik, kâvi fakat biraz

Fazla asabi oynadı Sâid ve bilhassa KamilBeyler hiç kusursuz mükemmel birer mehâcim. Hikmet Bey’de sol tarafta bu defa gâyet iyi oynadı. Yardımcı oyuncular tamamıyla iyi oynadılar, vazifelerini bihakk-ı ifa ettiler. Bilhassa merkezde oynayan Mösyö Vilhelm Bey iyi idi. Müdâfaalarınikiside güzel oynadılar. Fakat GalibBey yalnız başına, geçilmesi imkansız bir kale gibi hasım mehâcimlerinitevfik ediyordu. Kaleciye pek iş düşmediği için mahâretini gösteremedi. Herhalde Fenerbahçenin genç, dinc, seri ve mahir oyuncuları bu müsabakada bihakk-ı muzaffer oldular.

Üçüncü Müsabaka
İstanbul Muhtelif Takımı 2 Sayı
İzmir: Sıfır

Birinci müsabakada mağlub, ikincide münhezim olan İzmirililer bu üçüncü müsabakada müzmahil oldular denilse bi-cadır. Fi’l-hakika İstanbul’a karşı yalnız iki sayı ile mağlub oldular. Fakat hakem Ali SamiBey’in İzmirli misafirlere karşı ibraz ettiği nezaketi mani olmasaydı gollerin adedi dörde balig olmuştu. Mamafih bu müsabakayı futbolculuk nokta-i nazarından tetkik edince gollerin adedinin iki olduğunu kabul ettiğimiz takdirde dahi İzmirililer için mucib-i şan ve şeref bir nokta görülemez. Evvelki iki mağlubiyetten gözleri yıldıgı için İzmirililer hemen cümleten kalenin önüne ta’cim etmişlerdi O kadar ki İstanbul’un müdafileri bile İzmirililerin kalesinin yirmi beş metre ilerisinde dolaşıp duruyorlardı. Bütün müsabaka esnasında İzmirililerin ne kadar sıkıştırıldığına bir delil olmak üzere İstanbul’un kalesine topu ancak bir defa havale edilebildiğini ve onunda kale muhâfızı tarafından iade edildiğini zikir etmek kifayet eder. Bundan mada atılan iki şutuda kalenin yanlarından harice çıkarken kaleci merkeze göndermiş ve bütün oyun esnasında İstanbul kale muhâfızı artık bir defa daha elini topa sürmek zevkinden mahrum kalarak o müthiş güneşin altında beyhude yere yatıp durmuştur. Bu müsabakayı uzun uzadıya tafsil etmektense iki cümle ile târif daha muvafıktır: İstanbul tarafından daimi bir hücum İzmir tarafından da numidane bir müdâfaa.

İstanbul Takımı bervecch-i âti idi:

Nuri Bey (Fener) küçük Oberle (Galatasaray) büyük Oberle (Galatasaray)
KamilBey (Fener) Hüseyin Efendi (İttihad) Kamil Bey (Fener) mösyö Vilhelm (Fener)
celal Bey (Galatasaray) galibBey (fener) AhmedCevadBey (Galatasaray) matosyan
Efendi (Fener)

Bu takımın tarz-ı teşekkülü fena olmamaklaberaber daha mükemmel sûrette de tertib edilebilirdi mesela Hüseyin Efendi mehâcim hattında sol taraftan ziyâde sağcihette daha iyi oynayabilirdi. hâlbuki sağ taraftaki mehâcimlerinikisidefedâ edilemeyecek kadar iyi oyuncu olduklarından sol tarafa daima solda oynâmağa alışmış birini mesela Galatasaray'dan GalibHasnunBey'i veya Fener'den SâidBey'i koymak icâb ederdi. O zamanda İttihad Kulübü'nden oyuncubulunmamak mahzuru vardı ise de takımın mükemmel ve kâvi bir sûrette teşkili için bu mahzura katlanmak iktizâ ederdi. Sonra muavin hattında Celal Bey'de sol tarafta o kadar iyi oynâmadı. Fikrimce bir oyuncu ne kadar çevik ve topa ve vücuduna hakim dahi olsa her zaman oynadığı cihet ve mevkiye oynâmalıdır.

Sayı 3	Sayfa 55

Muhtelit takımın bir kusuruda hiç beraber idman etmemiş olması idi. Oyuncuların yekdiğerine muavenetinde vücudu elzem olan intizam ve ittihad tam matlub derece mevcut değildi. Fi'l-hakika bu, İzmirliilere karşı yalnız birkaç sayı fazla yapılmasına mani oldu. hâlbuki daha kuvvetli bir hasım ile uğraşırkengüzel bir beraberliğin noksanı fena bir neticeverebilir. Mamafih bütün sağ tarafta en geriden ta ileriye kadar gâyet iyi bir teşrik-i mesai mevcut olduğu gibi Müdâfaadaki oyuncular da yekdiğeriyle gâyet iyi uyuşmuşlardı ki bütün bunlar İstanbul'daki futbolcuların terakkiyatına birer burhan-ı balığdır.

Yukarıda da söylediğim vecihle daha ilk dakikada İstanbulluların tafavvuk-ı azimi bütün vuzuhuyla tayin ve tekerrür eylemişti. Ve bu hakimiyet bütün müsabaka esnasında devam etti.

Oyuncularımızın cümlesi iyi oynadılar. Fakat Nuri Bey ile büyük Oberle, Mösyö Vilhlem, AhmedCevadBey ve GalibBey pek ziyâde temayüz ettiler ve bir çoktakdirata mazhar oldular. Büyük Oberle'nin on beş yirmi metredan kaleye gönderdiği kuvvetli bir şut tesâdüf ettiği hasımı müdafilerden birini yere yuvarlayacak kadar batış ve şiddetle atılmış idi. KamilBey ikinci golü yapmakla beraber daha iyi oynayabilirdi nitekim ikinci müsabakada gâyet mükemmel oynâmişti. Kemâl Bey sağ tarafı mehâcimlerini pek iyi takviye etti.

Keşşaf lar İzmit'ten Çıkar İken

Celal Bey sol tarafta biraz mutereddüdolmağla beraber pek fena oynâmadı. Hüseyin Efend ise sol tarafta bütün mahâretinigaib etti.Hâlbuki sağda iyi oynayabilirdi. Matosyan Efendi'ye, bir siper iz-i hayat hâlinde bütün muhacematkesr eden Galib ve CevadBeyler hiçbir iş bırakmadılar. Yalnız bir defa gelebilen mühim bir şutu sûret-i iadesi onunda mahâretiniisbata kifayet etti. Hakikat İzmitlilerin hücumları bu iki müdafin önünde, yalçın bir kayaya çarpıp dağılan dalgalar gibi kırılıyordu oyunun sonlarına doğru İstanbul'un hücumları pek şiddet kesb etmişti, İzmitliler ise bitab ve nümid bir hâlde Müdâfaaya çalışıyorlardı. Nihayet müsabaka bitti, İstanbul sıfır sayıya karşı iki sayı ile İzmir'e kati bir sûrettegalebe etmişti. Çayırı dolduranhâlk şiddetli alkışlarla İstanbul'un bu muzafferiyetini alkışladı artık İstanbul gazetesi İzmir'in futbolcularını istediği kadar meth edebilir.

Abidin Daver

Çocuk dünyası, talebe defteri, mektebli, çocuk duygusu

Aynı emel, aynı gaye için çalışan bu fâidelimecmu'alarıkârilerimize tavsiye eder ve devam-ı muvaffakiyetlerini temenni ederiz.

Ekinci ve Çiftci

Zirâat ile meşgul olanlara her iki mecmuayı tavsiye ederiz.

--

Matbaa–i Hayriye ve şürekası

Müdür-i Mes’ul: mehmed Sadi

Artık İktisadî çalışlam

Bâb-ı Âli caddesinde

Umûm-imekteblerTerzihânesi

İstanbul, Beyoğlu Sultânisi; Mercan Vefa, Kabataş, Üsküdar Mülkiye İ’dadisi ve umûm-i mekâtib-i hususiye ve askeriye talebe efendilerine

Rağbet-i umûmiyeye mazhar olan terzihâne-i acizi maârifetiyle resmi ve gayr-ı resmi elbiselerinizi sağlam, zarif yerli kumaşlarından imâl edeceğimi ilan eylerim.

Kumaşlarımız yerli malıdır

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseleri

Keşşaf taburlarına mahsus elbiseleri, numuneleri mutehassıs–ı kiram tarafından kararlaştırıldığı takdirde Avrupa’nın fiyatlarından daha ehven olarak yerli malından imâline teşebbüs edeceğim ayrıca ilan olunur

İspor Levazımı

Yakında fanila, çorab, fotin vesâire gibi isporaâid eşya ve levazımın yerli malı olmak üzere ehven fiyatla furuht edileceği ilan olunur.

Makasdarımız

Parir, Londra Terzi mekteblerinde diplomalıdır.

Muhâberat

Abdurrahman RobinsunBey’e

M. Sami Bey yazdığınız mektub yazıların çokluğundan bu nüshaya maa't-teessüf giremedi gelecek nüshaya koyacağız afv buyurmanızı rica ile kıymetli yazılarınızı bekleriz.

Peyami Bey kardeşimize

Bizi tebrik ve teşvik için mini mini ellerinizle yazdığınız büyük yazılara teşekkür eder ve bizi yalnız bırakmamanızı rica ederiz.

--

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

IV. İdman Mecmûası, 4.Sayı, 1 Temmuz 1329 (14 Temmuz 1913)

Birinci Sene	1 Temmuz 329	Pazartesi
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için Otuz Guruş Hariç için yedi Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 4

Yazılar	
İdmanlık çocukluk mu.	
İsveç Jimnastikleri...	A. Seyfi.....
Jimnastik ve Spor	M. Sami.....
Keşşaf yoldaşlığı.	Ali Şükrü.....
Jimnastik ve spor için	A. Seyfi.....
Voterpolo	
İdman Havâdisleri	

Hakem, Bir Çar veya Makedon'un hissedeceği kadar müthiş bir kuvvete, nüfuza mâliktir.

Resimler
Hakemin Nüfuzu...
Acaba "Faul " mü ?!.
Bir terbiye-i bedeniye Muallimi
Keşşaf lar.....
İdmancı bir Prens.
Bereket versin topa.
Şevki Bey...
Bu da mı faul? ..

20 para

İdarehâne: Bâb-ı Âli caddesinde Cem'i kitabhânesi üstünde daire-i mahsusadır.

Birinci Sene	1	Temmuz 329	Pazartesi
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için Otuz Guruş Hariç için yedi Frank	

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 4

İdmancılık Çocukluk mu ?

Biz, kendimiz, en son acı tecrübelerinde ayan-ı beyan gösterdiği vecihle- bir hiç olduğumuzdan mıdır, nedir ?... her şeyi “Hiç!..” olarak görürüz!..Birisi,büyük bir gayret meyvesi olarak ortaya hakikaten Beyenilecek, öğünülecek bir şey kor. Derhal, hatta ortaya konan şey nedir ?... Onu araştırmaya, anlamayabilme lüzumu görmeden, tenezzül etmeden ağzımızı burarak burnumuzu buruşturarak: “Adam sende.hı. ... ehemmiyetsiz bir şey!...” deriz!...

Yalnız bu kadar mı ya!...Bu “Hiç”lik illeti bizi o kadar sarmıştır ki mesela, en büyük bir makamı, en ehemmiyetli bir vazifeyide sırf “Bir hiç... ehemmiyetsiz bir şey! ..” olduğundan naşı bir dakika bile düşünmeksizin, tereddüd etmeksizin pervasızca kabul eder, üstümüze alırsız!.. ama, o vazifenin ağırlığı, belimizi büker, bizi çökertir, hatta çökertirken etrafımıza tutunmaya saldırmamız itibarıyla etraftakileri de çökertirmiş!..

Puh!..Fakat, yine bu uğursuz illet imdada yetişir “Zararı yok bu da...Hiç! ..” Deriz. Sonra sıkılmadan, utanmadan ilave ederiz: “Allah beterinden esirgesin !...”Bu bir umûmi, salgın hastalık! ..Ben asıl bu hastalığın “İdmancılığa”olan tesirini araştırmak, ortaya dökmek istiyorum:

Geçenlerde bir pazar günü Kadıköyü’ndeki“İttihad Kulübü’nde” ehemmiyetli bir müsabakayı seyir etmiş, İstanbul’a geçmek üzere vapura girmişti. Vapura yetişmek için biraz hızlıca yürüdüğümünden yüzüm kızarmış azıcıkta terlemiştim. Böylece vapurun üst güvertesinde oturacak bir yer bulmak üzere etrafıma bakınırken, arkadaşlardan birinin eliyle bana işaret etmekte olduğu gözüme ilişti. Gittim, yanında yer varmış oturdum. İlk suali “Neden o kadar terlemiştim? ..” Bunu sormak oldu! ..Kısaca anlattım. Dinledi ve omuzlarını hafifce silkerek cevap verdi:

“... çocukluğun mu hatrına geldi ?..” Bana çocuk diyen aklınca benimle eğlenmek isteyen bu eski arkadaşı tepeden tırnağa bir defa daha süzdüm. Gördüm ki bana vermek istediği “Çocukluk “ sıfatı kendisine daha ziyâde layık. Adeta biçilmiş bir kaftan !... Hatta ben dahaileri gittim...Doğrusu, ona çocukluğu bile çok gördüm.

Eski arkadaşlığa güvenerek darılmayacağını bildiğim için

doğru ben çocuğum, fakat sende bir “ucube-i hâlaketsin!..” dedim. O, benim kendine verdiğimi bu lakabı şübhesizBeyenmedi ve kabul etmedi.

Fakatsize, onun hâlini almadan geldiği kadar bir tarfı edeyim ki görün!..Ucube-ihelakattan başka bir şey olabilir mi! ..

Beniz sapsarı, boyun tabir-i emiyanesiyle, armud sapı gibi ; gözler, ferî sönmüş, kovuğa kaçmış ; omuzlar çökmüş, siret biraz kanburlaşmış, bacaklar yürürken adeta inhina peyda etmesinde korkulacak kadar inceleşmiş, bileklerde hakeza...Eller ise, kavak yaprağı gibi mutessil titremekte!...

İşte kaba taslak bir resmini çizdiğim bu nahif fakat müstehazi ve muntazam refikten ayrılırken kuvvetlice bir elini sıktım.

Ben onun bir demet kuru kemik hâlinde olan elini sıktıkça onunda dişlerini sıkmakta olduğunu farkına varıyordum. Bir an geldiki muntazam refikin sağ omuzu tedrici sûrette yükselmeğe başladı. Yüzü buruştu, ekşidi, dudakları bozuldu. “Oof!.. yine eski hoyratlığı bırakmamışsın” dedi!...

Vah zavallı, o zamanlar asıl “Hoyrat!” kendisi idi! ..O zaman gürbüz, tabir-i mahsusûla topuz gibi bir çocuk idi! ..

Ha bu refikten ayrılmazdan o gün kendisinin Kadı Köyü’nde ne yaptığını sormayıda unutmamıştım!

Beni, meraklı bir müsabakayı seyir ettiğim için çocuklukla itham eden akıllı uslu refiğim, o gün geç vakit Kadıköyü’ne gelmiş, biraz Kuş Dili çayırında dolaşmış, iç kurbağalıya kadar uzanmış, sonra yogurtcudaki gazinoya gelmiş, bir yandan bir iki tek atarken, obir yandan bedaitabiyetin en dil-i Ferid iki şeklini, yani münazır-ı sabiyeye ile cins-i latifi duya duya temaşe etmiş!

Fazla olarak da musikinın verdiği ve cedvelatı ile (Düz) ün neşve-i zeva zevki sarmaş dolaş olmuş!... Hülasâ o gün her cihetce mamur iyi bir âlem yapmış!...

Evet, bizde- bu gibi idmancılığaâid her şeyi fakat, şu son senelerde birer “Çocukluk” ad olunmuştur!..Büyükklüğe mahsus olan şeyler: Pis bir kahvenin metfun

havası içinde dolani, iskanbil, domino oynâmak, sokaktan gelip geçen kadınlara, hatta uzaktan bir akrabalık bile olsa-iğrenç bir iki laf atmak ve bu çirkin şeyi seyir yerlerinde, kızlarda daha büyük mukayesede yapmak! ..Sonra, bu ve bu gibi daha bir çok eğlencelerin mücevherli bir tacı olmak üzere demeyhânelere çakıştırmak, sızmak, yahud kör kütük bir hâlde sokaklarda köşe kapmaca oynâmak! ..

Büyüklerimizin, idmanla uğraşanlara olan çocuk nazarıyla baktıklarına en ayan bir delilde, Kadıköy İttihad İdman Kulüb’te bu ana kadar yapılan meraklı ve büyük müsabaklardan hiç birinde “35” yaşından fazla yaşta olan Türklerin – velev ki nazar boncuğu makamında olsun – gözükmemeleridir.

Fakat bu gün, her hâllerine gıpta ettiğimiz veyâhud etmemiz icâb eden milletlerin büyükleri, - ki bizim büyüklerin telakkisince henüz birer çocukturlar-hatta yetmiş yaşına gelmiş olsalar bile yine idmandan- idmancılıktan vazgeçmiyorlar!

İdman, idmancılık ve bunların insanlara temin ettiği maddi ve manevi fevâide hakkında şimdiye kadar sayısız kitaplar, makaleler yazılmıştır.

Şimdi bu kitabları, bu kitapların şهادetlerini bir tarafa bırakarak beni asıl bu makaleyi yazmaya sevk

Sayı 4	Sayfa 58

idmancılığaâid en son iki havâdisi şahid tutmakla iktifa edeceğim. İşte bunlardan biri, “Deyli Ekspres” gazetesinin 7 Haziran 1913 tarihli nüshasından alınmış bir fıkra olup “Fatma Robinson” Hanım Efendi tarafından bize gönderilmiştir:

“Almanya imparatoru pazar günü yirmi beşinci sene-i devriye-i cülusunu tas’ide başlayacak. O gün ilk yapacağı şey, kendi arzusu ve talebi vecihle inşâ edilmiş olan yeni bir” Müsabaka meydanını “Stadium” resmen açmak olacaktır. Bu, imparatorun idmancılığa –Olimpiyad oyunlarına-olan merak ve teveccühün derecesini gösterir. Yeni müsabaka meydanı, Almanya’da idman hayatının merkezi ve gelecek beyn-el milel oyunlara iştirâk edecek olan Alman idmanlılarının karargâhı olacaktır. Gelecek üç sene zarfında idmancılığın herhangi bir şubesinde kendini gösterbilen her bir idmanlı bizzat imparator ile Almanya hükümetinin teşvik ve müzaheretine nail olacaktır.

Kayser, idmancıları, kuva-i milliyeyimuhâfaza ve tezyid eden en iyi vasıtalar diye telakki ediyor. Pazar günü “Müşabaka meydanında” ki merasime (30,000) idmancı iştirâk edecektir.”

İkincisi de geçenlerde İkdâm gazetesine “Mehmed Emin”Bey bir zatın Amerika’dan yazmış olduğu uzun bir mektubun atideki parçasıdır:

“Amerikalıların bu oyuna (Beyzbol) ne kadar meclub olduklarına dair tam bir fikir vermek güçtür. Mesela Nevyork ile büsbütün gibi en mühim (Tim) ler arasında bir oyun oynanacağı zaman binlerce adam bilet tedârik edebilmek için bir gece bilet kulübeleri önünde açıkta yatar. (Beyzbol) oyuncularını her oyun mevsiminde ilan-ı neşir edip eşyasını methetmek isteyen bir tacir (Felan)(Beyzbol) oyuncusu bunu kullanır.”dir. Mekteb çocukları tercih ettikleri maruf oyuncuların isimlerini veya resimlerini havi bir rozeti daima yakalarında taşırlar.

Vaşingtonmehakiminde odacılar vakit vakit mehakimeninceryanını keserek bir tarafta oynanan oyunun netayicini yüksek ses ile heyet-i muhâkeme ve samiyane bildirmekle mükelleftirler. Reis-i hükümet Mister Vilsen hiçbir oyun kaçırmaz. Ekseriyetle ilk topu kendi eliyle atarak oyunu küşad eder. Geçende Hâriciye Nazırı Mister (Berayn) japonya ile olan ihtilafı fasıl etmek üzere Kaliforniya’ya gideceğinden reis-i hükümetle vakitsiz bir mülakat icrâ etmesi lazım gelir. Mister Vilsen o sırada mühim bir (Beyzbol) oyunu seyir etmekle meşgul bulunur. Oyun mâhalinden son derece canı sıkılarak ayrılır. Ve “İşin içinde Japonya meselesi olmasa ne yapacağımı ben bilirdim.”dir. Geçen ay Vaşington ile büsbütün arasında vuku’ bulan oyunda Vaşingtonmağlub olmuştu. Reis-i hükümet büsbütün oyuncularını huzuruna kabul etmiş ve “Bizim oyuncuları mağlub ettiklerinden dolayı büstünü hiçbir zaman affetmeyeceğim.” demiştir.

Mister (Farel) ismindeki muhabirle oyunu seyir ederken bu cihetleri hatırımdan geçiriyordum. Oyun değilsebile seyir edenlerin hâli görülmeğe cidden şâyan idi. Bir oyuncu bir eser-i mahâret gösterip sayı kazanınca binlerce kişi yek vücud gibi yerlerinden fırlıyor, cekerlerinin bütün kuvvetiyle bağırıyor ve birde tarz-ı mahsus ile hopluyorlardı.

Heycanlı dakikalarda elleri pantolon ceblerine sokup gâyetgarib bir sûrettedefat ile hoplamak, (Beyzbol) seyir etmenin icâbat-i evveliyesinde. Bunu küçük çocuklardan ak saçlı ihtiyarlara varıncaya kadar herkes kemâl-i mahâretle yapar.

Bu gureba seyir ederken evvela gülmek, kendimi bu çılgın çocukların fevkinde görmek meylî duydum. Lakin bir saat kadar o muhabbette bulunduktan sonra işin içindeki azimetini hissetmeğe başladım. Amerika büyüklüğünün Amerikadaki muvaffakiyetin seri, mücadele etmeği, başkalarının hakkını tanımağı ve vatandaşlarıyla teşrik-i harekât ve hissiyat etmeği mekteblerden ziyâde bu oyun meydanlarında öğreniyordu. Oyun meydanlarında binlerce adam boş yere vakit aza etmiş olmuyor. Bir şeyden yılmak bilmeyen Amerika dimâğlarının esasî orada kuruluyordu. Amerika'da bu kadar zaman bulunduğum hâlde bunu daha evvel his edemediğimden ve Amerikalıların çılgınlıklarına gülüp zahire göre hüküm verdiğimden dolayı utandım.”

İşte bu iki şahid, umarım ki bizim asıl “Büyük çocuklar”ıda, idmancıları birer çocuk değil belki Almanya imparatorunun dediği gibi “Kuva-i milliyeyimuhâfaza ve tezyid eden en iyi vasıtalar...” olmak üzere kabule sevk ederiz.

Sayı 4

Sayfa 59

İsveç Jimnastikleri

Bedenimiz, teneffüs, devran-ı dem, hazım, his, hareket fillerini icrâ eden cihazlardan mürekkebtir. Sıhhât dediğimiz gençine-i saâdet ise bu cihazların ifa-i vazife hususundaki selamet ve ikdamlarından ibarettir. Bunların vazifelerini hüsnü ifaya intikal olan tesirat-ı hâriciye ne kadar izâle edilir ve bu izâle edilenlerin yerine yardım ve teshil edici tesirler ikame edilirse sıhhâtımız o kadar emin olur.

İşte İsveç usûlü terbiyevî jimnastik, bedenimizdeki o makinelerin kuvvet ve kudretlerini, ikdam ve gayretlerini teshil edecek hareketlerden teşkil edilmiştir. Yukarıda vazifelerini zikrettiğim ciğerlerin, kalbin ma'da ve bağırsakların, kemiklerin vücudumuzda birer yeri, mevzu oldukları mevkileri vardır ki bu mevki tabiliğini ne derece muhâfaza ederse o aletlerinde o kadar serbest hareket etmeleri temin edilmiş olur. Tebiyevî jimnastiklerin bu hususada pek büyük bir itina atf etmiştir.

Şimdilik terbiyevî jimnastikler hakkındaki sözleri kafi görerek, icâbettikce izahat verilmek üzere usûlü nakle başlayalım.

İsveç usûlünün vazından mukaddem mevcut –ı harekât ıslah edilerek ve yeniden bir çok hareketler vaz edilerek muhtelif tesirlerde hareket grupları meydana gelmiştir. Bu

harekât muhtelif ihtiyacata göre tatbik edildiğinden bu tatbik meselesi jimnastikte kısımlara taksimini muceb olmuştur.

İsveç jimastikleri dört kısma ayrılır:

1-Terbiyevi jimnastikler dir ki maksadı, sıhhâtın temini, kuvvetin bir sûret-i tabiyede tezyididir. Hadd-i bloğa vasıl olanlardaki tesirattan onları vakaya, bedenlerini tenmiye, kuvvetlerini de tedricen tezyid eder. Terbiyevi jimastikler mukavemet –i hayatiyeyitezyid edeceği cihetle hastalıklarada mâni olur.

2-Askeri jimnastikler. Bu nevi jimnastik terbiyevi kısımdan alınan hareketlerden ibaret ise de buna silah talimleride ilave edilir. Ve maksadı silahlı veya silahsız olarak hasmı taht-ı hakimiyetine almaktır.

Hakem, bir çar veya Mikadon'un hissedeceği kadar müthiş bir kuvvete, nüfuza mâliktir.

3-Tabi jimnastikler dirki bazı hastalıkları tedaviye ve bedenin her hangi bir kısmındaki çarpıklıkları izâleyehıdamet eder. Bunun esasıda yine terbiyevi jimnastiklerdir. Yalnız bu kısımdaki harekât bizzat hasta tarafından yapıldığı gibi icâbında bir diğerinin muanevetiyle yaptırılır. Mesajıda bu kısma ilave etmelidir.

Sayı 4	Sayfa 60

44-Beda-i jimnastikler. Bundaki maksad-ı vücuda nazar-ı riba bir şekil vermektir. Esasları yine birinci kısımdan alınmıştır. Terbiyevi jimastikler vücudun her tarafını tedricen bir teşebbüs dâhilinde tenmiyedir. Fakat bedi olan kısım vücudu güzelleştirmek

için icâb eden uzuvları nemalandırır. Dans ve vaziyet dersleri [la leçon de maintien] bu kısmı ikmal ederler.

Terbiyevi Jimnastikler

Yukarıda bir tafsil zikr edildiği vecih ile bu kısım jimnastikten maksad –ı sıhhât ve tezyidkâbiliyet-i hayatiyedir. Kuvvet, çeviklik vücudun mütenasiben teşekkül ve nemasi herkesin istidadına ve vesaitine göre nazar-ı itibâre alınmıştır. Teşkilat-ı bedeniyedekihatalarada pek büyük tesiri vardır. Terbiyevi jimnastiklere müdâvimetfâlinvücutları asla su-i teşkilata maruz kalmaz fakat müdâvim olmayanlar bu hâle pek müsaittirler.

Acaba “ Faul – Yanlış” mı ?!..

Bu usûlde hareketler, uzviyet üzerindeki tesirlerine nazaren taksim ve tasnif edenler. Jimnastik hareketleri tabiyetin kanunlarına tevfik edilmelidir.

Profesör Ling, “Her hareketin tabiyetlemünâsebeti var” demiştir.

Her yapılması mümkün olan hareket-i terbiye-i bedeniye nokta-i nazarından muceb-i istifâde olamaz nasıl ki insan her akıl edilmesi kâbil olabilen şeylerden gadarcamüstefid olamaz pek çok şeyler zarar verebilir. Mesela insan bir kalıb sabunu, gözünü yumup çiğner ve tutar. Fakat istifâde edebilir mi ? Hatta zarar görmemek mümkün olur mu ?

Terbiyevi jimnastiklerin Tasnifi

Terbiyevi jimnastiklerde harekât, (1) vücut üzerindeki tesirat-ı tenmiye bahsine (2) ıslah ve takvim hususundaki tesirlerine, (3) ve sadelikleri derecelerine göre tasnif edilir. Talimlerin basit ve hafifinden başlayarak şiddetle ve hiç harekâta doğru tertibinin ehemmiyeti aşîkârdır. Bu sûretle hem vücut haddinden fazla kuvvet sarfına mecbur olmaz, çünkü birden şedid ve yorucu hareketlere başlamak gayr-ı tabi ve muzırdır ; evvela bu harekâta hafif talimler ile hazırlanmak lazımdır. Hem intizam muhâfaza edilerek efrada meydan verilmemiş olur. Mabâdilerden kendi tabiyyet ve vesaitinin hâricinde bir cehde intizar olunamaz. Sonra gayret ve cesaretlerinin kesrine muceb olur. Bunun için bir çok talebeye birden talim ettirildiği zaman yalnız kuvvet, kâbiliyetimüsâid olanlara yarayan hareketler değil, umûmununistifâdesini temin edecek hareketler intihabedilir ; bu muallimin vazifesidir.

Mabadı var

Jimnastik Muallimi

A. Seyfi

Sayı 4	Sayfa 61

Jimnastik ve Spor

-3-

Nasıl mütessir olmam; ictimâiyat, iktisadiyat cihetiyle geri olduğumuz gibi, beden terbiyesi nokta-i nazarından dahi geri kalmışız.

Evleri köylerin, şehirlerin meydanlarında Cuma günleri delikanlılar toplanır cirid, binicilik, güreşvesâire ile idman yaparlar, köyün veya şehrin ihyasında gençleri takdir ve tahsinlere gark ederlermiş. İşte ıslafımız böylelikle tarihte hatt-ı zerrin ile yazılmaya layık satırlar, sahifeler bırakmışlardır. Şimdi ise Cuma oldu mu kimimiz kahvehâneye tarla veya domino başına kimimizde gezmeye gidiyorum diye, çayırda mastika şişesinin karşısına yüü...yükselmeğe, yaşamağa ahd etmiş bir millet çalışmak masdarını boynuna levha diye asmış bulunmalıdır.

Ecdadımız çayırlar, meydanları “İdmangâh”mesireleride“İstirahatgâh” ittihaz etmişlerdir. İşte bu düşünüş onlara cidal-i hayatta her mevaniiktiham etmek hasletini

vermiş ve bu sûretle düşmanlarına gerek bedenlen ve gerekse fikren her dem galebe çalmışlardır. Heyhat, tabi düşmana galebe çalmak değil, yerinde saydırmak imkanını bile bize veremedi. Tali mi ? Hayır...Saâdet-i müşkülât-ı hayatiyedenictinabda aramaz,

Bir Terbiye-i Bedeniye Muallimi

Bir millet ki, saâdeti, refahı, hayatın mübârezesinden kaçmak sûretiyle teminini arar, o millet-i mevcudiyetini muhâfaza edemez mevcudiyet-i istiklaliyesini, hayatiyesini bile gaib eder.

Yalnız milletler mi böyle yürür... ferd-i vahid dahi bu şekildedir. Hem cidalsız refah, refah değildir.

Hayatın müşkülâtına galebe etmek için çalışmak ise bedenlen ve fikren yükselmekle olur. Fariza bana yüz kilometrelik bir mahale gitmek teklif edilse böyle bir gayrete kendimi muktedir ad etmediğim takdirde teklif-i vaki red edeceğim tabidir. hâlbuki aynı teklifi kemâl-i memnuniyet ile kabul edecek, bana müşkül görünen bir işi kolladı bocaladı, onu eğlence telakki edecek pek çok kimseler vardır. Müşkülât-ı hayatiye hakkında da aynı hâl vakidir. Mukavemete hazırlanmayan kimseler için na-kâbil galebe ad edilen müşkülât diğerleri için sehlü'licrâ bir eğlence teşkil ederiz. O hâlde hayatın müşkülâtı karşısında zaaf his etmiş bu kimselere hayatın başka bir manzara arz etmesi yani bedbinliğin icrâ-i tesir edememesi pek tabiidir. Onlar dürbünün diğer tarafından bakmakları cihetle hayatı güzel

buluyorlar. Ve nikbin yaşıyorlar. Biz hayata mesai zatiyeleriyle müşkülata galebe ederek saâdetini temin edecek gençler yetiştirmeliyiz ki, atiden ümitvar olalım.

Aileleri arasında, mektepte ve muhit ictimâilerinde iyi terbiye gören gençler bir insanın daima herhangi bir müşküle galebe etmesi lüzumuna kanidirler. Bu sûretle terbiye edilen gençler istirahatata değil mücadele-i hayata sai zatiye, ileriye doğru geçmeğe hazırlanmışlardır. Teşekkül-i ictimâileri kendilerine müşkülât-ı hayatiyeye galebe için lazım gelen istidad ve kâbiliyeti bahşedildiği cihetle onlar mübâreze-i hayatta katiyen korkmazlar. Ve bunun neticesi olarak dır ki, bu şekilde olan milletler daima teâli eder. Yükselir ve ordularıdamuzaferriyettenmuzaferriyetegeçer. Valla le

Ayanımızın kısılarının ağzı bağlı,ihtiyarlarımızında her yeni gördükleri şeylere ağzı açık maruz oluşları bizi yükseltmez, görülüyor ki, hayatta âdem-i memnuniyet ve yeis, gider, sebâtsizlik teşekkül ictimâileri kendilerini çalışmağa hazırlamayan bütün aksâm-ı efradında müşahede olunuyor.

Bizim akıllı hocalarımız saymeth ederler. Ve mekteplerde çocukları çalışmağa alıştırmak için mümkün olduğu kadar gayret ederler. Doğru lakin biz, sai bir bargıran hayat, saâdetisektedar eden bir angarya olmak üzere telakki etmişiz ; hâlbuki sa'y bizim telakki ettiğimiz tarzda telakki edilmiyor. Matemden milletler sa'y bir âza değil bilakis bir mebni saâdet ad ediliyorlar. Öyle ya,bizimsaiyi mebni azab diye telakki etmişiz doğrudur. Neden ?

Bütün gün mektebtemütala ile evkatgüzar olduktan sonra akşamlarıdahânesinde saat ona kadar ders vazifelerini ihzar için çalışmağa mecbur tutulan bir genç veyâhud bir insan tabidir ki, saiyi mebni azabsûretiyle telakki eder. Etmeyipte fitraten zeki bir adam ise bünyesinin âdem-i terbiyesinden naşı hayatın mübârezesine tahammül edemeyip ölür gider. Giderde milleti de bilgisinden bir istifâde edemez.

Yalnız fikre çalışmak kadiye-i batılasınamüstenid olan bu ferd-i sui hem sıhhâta hem de tahsile muzırdır.

Bize öyle gençler lazım ki, kafasıyla bünyesini bir araya cem etmiş hayat mücadelesinde her atılacak veyâhud atılmış boyunduruğu söküpatsın, aslında hem kendi maişetini ve hemde maişet-i umûmiyeyisektedar edenleri sahne-i cidalden kaçırsın.

İşte, bu maksada ve vüsul ancak ve ancak terbiye-i bedeniye ve terbiye-i fikriye ile olur. Mekteplerde esas, terbiye-i bedeniye-dir. Ondan sonra terbiye-i fikriye gelir.

Tahsilden hakkıyla istifâde edebilmek için terbiye-i bedeniye-ye riayet etmek lazımdır. Çünkü terbiye-i bedeniye tezyid-i malumat, teşebbüs-i şahsiyi takviye eder binaenaleyh talebenin ve talebenin gayrı olan bizlerin her gün riyazet-i bedeniye ile iştigal edemez ve bütün vücudu hareket ve fa'âliyetle alıştırarak mesâiyi zihniyede efratla ve bir hayat ataletkaranenin neticesi olan kesaletin imhasına çalışmak lazım, ne ile terbiye-i bedeniye ile nasıl Alman ve İsveç jimnastikleri dediğimiz usûller hakkındaki uzun uzadıya mütalamızı yürütmeden evvel şurasını arz edeyim ki, her kavmin, her insan kitlesinin, her kati, her mıntika, her memleket ve hatta her köy...sakinesinin, az çok hususi evsaf ve tebai vardır ; akvam arasında hayat-ı maddiye ve maneviye, evsaf ve kâbiliyet-i bedeniye, hissiyat ve telakkiyat-ı ahlakiye – itiyadat ve teşkilat-ı ictimâiye, itikad ve merasim-i mezhebiye, velhâsıl hemen her şeyi itibâriyle büyük tehalüfler mevcuttur.

Sayı 4	Sayfa 63

İşte, insanlar beyninde evsaf ve tebai nasıl böyle mütenevvi ise tatbikedeceğimiz jimnastiklerde herkesin bünye ve kâbiliyetine göre medhuldur—Medhul olan usûl değişik çizeceğimiz program-.

Terbiye-i bedeniye Muallimi

M. Sami

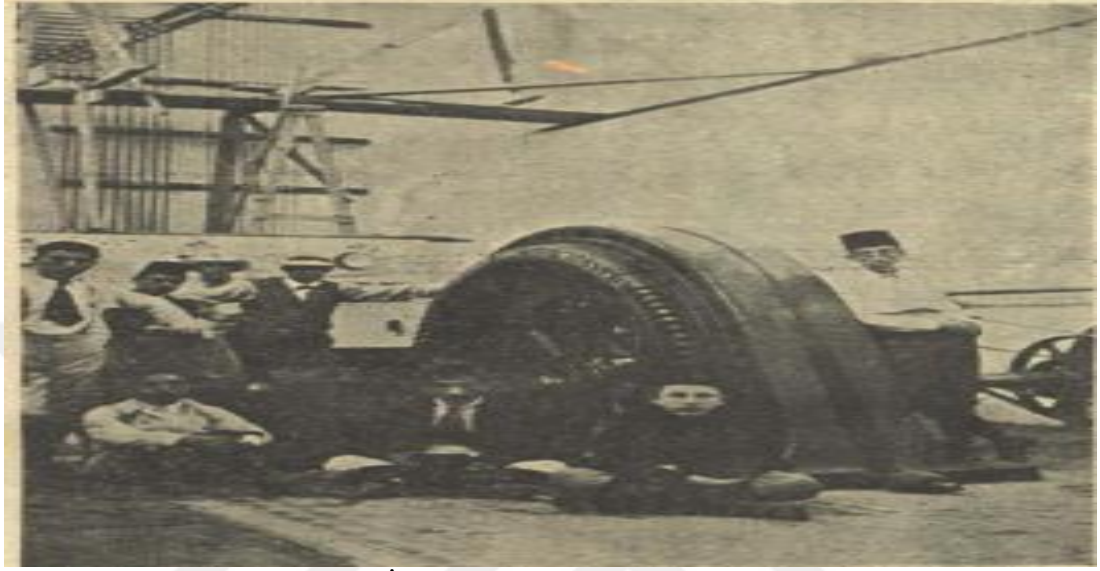
Sarachâne başı 24 Haziran sene 329

Keşşaf Yoldaşlığı

İnsanlar ne vakit ki başkalarının yardımı olmaksızın kendi yollarını kendileri bulur, kendi işlerini kendileri görürler, işte ancak o zaman “Seciyye” denilen muvaffakiyet silahını ele geçirebilirler.

Çölllerde, dağlarda, sıcak iklimlerde, denizlerde hûlasâ her yerde insanlar, - her dakika tehlikeler içinde, yalnız kendi nefislerine, kendi kuvvet-i peykarlarına güvenerek medeniyete yol açıyorlar. Onlar, kimse tarafından görülmedikleri, alkışlanmadıkları hâlde

bile yine lüzumunda birbirlerine muavenet ederek ve ardından koştukları mukaddes maksad uğrunda hatta canlarını bile ayak altına alarak – işlerine dört el ile sarılıyor, çalışıp duruyorlar. Bu adamlar –umûm milletin “Keşşafı”- bu gün ki medeniyet ve zevk ve sefa aleminde insanlığın ve insanlık seciyyesinin en iyi, en ikmal örnekleridir.

Keşşafı İzmitte Çuha Fabrikasında

Son zamanın her türlü terakkiyatına mazhar olmuş olan bir şehirde herhangi bir delikanlı, yalnız kendi kendine güvenir. Çalışkan bir adam olmak için ne gibi bir fırsat bir yol bulabilir ?..O şehirdeki, her şeyi kendisi için tramvaylar, otomobiller, asansörler, elektiriklerhülasâ bunlara mümessil bir çok ucuz hizmetkarlar tarafından hemde büyük bir kolaylıkla yapılır durur.

Onun; gözlerini, kulaklarını kullanmaya, ayaklarını veya beynini yormaya ihtiyacı yoktur. Bunları bildiğimiz hâlde tuhaftır ki biz yine milletlerin neden gittikçe köşk, renksiz ; gayret ve ferasetsiz olduklarına hayret ederiz. Bu, büyük bir ehemmiyet-i milliyeyihâiz bir meseledir. Çünkü milletin “Seciyye” si omilleti teşkil eden ferdlerin seciyeleri yekunudur. Mâdemki bu gün “Seciyye” kazanmak için bir mekteb-i mahsus yoktur ? O hâlde “Çocuk keşşafı yoldaşlığı” efradına vermekte olduğu talim ve terbiye ile böyle bir mekteb olmaya çalışmakta haklı görülüyor.

Yukarıda çocuk keşşafının yaptıkları bazı şeyleri zikr ettiğimiz için sanılmasın ki bizim talim ve terbiyemizdeki

yeganemaksad can kurtarmak vesâirlerine yardım etmekten ibarettir. Ben yalnız talim ve terbiyemizin yalnız o şubesinde bahsettim ; çünkü bu şubedeki mesainin zabt ve rabtın, vatanperverliğin esası olan istihkar-ı nefis-i faziletini taze dimâğlara hak etmek gibi en ehemmiyetli bir işe matuf olması dolayısıyladır.

Biz “Seciyye”nin diğer cihetlerde de inkişafına çalışırız o usûlümüz kısıca şunlardan ibarettir:

1-Delikanlıyı, “Kahramanlık” imtihanlarıyla keşşaf yoldaşlığının ayrılmış olduğu derecelere terfi ettirmek ki bu “Kahramanlık” içinde hiçbir şeyden yılmamak (herhangi bir işi başarmak için tatbik edilen bir çare iyi gelmediyse hemen bir diğerini tatbik etmek) yiğitlik, kendi nefisini düşünmemek, vücut sağlamlığı, tasrif, çalışkanlık ve fikir-i mesuliyet gibi faziletleri esas tutarız.

2-Ehliyet nişanlarıyla çocuklar serserilikten kurtararak geçinecek bir sanat elde etmeye teşvik ve teşci ederiz.

3-Toptan itfaiye, muavenet –i sulhiye, sahil muhafızlığı vesâire gibi umûmi vazifeleri deruhte ettirmekle delikanlıları diğer hemcinslerine ve hükümete, fakat mükafaat kazanmak ümidiyle değil belki hâlis bir vazife perestlik hissiyle hizmet etmeye alıştırmak. Tek bir söz ile, bizim bütün maksad ve hedefimiz, delikanlılar kitlesini memleketleri için iyi ve mükemmel bir vatandaş hâline getirmek ibarettir.

Pek ala, düşündüklerimizi yaparken önümüze acaba ne gibi zorluklar çıkıyor? ...İlk bakışta, bu yolda hiçbir güçlük müşkülât göze çarpmaz ; acemi efrad bulmak hiç güçlük çekilmiyor. Hangi sınıf ve mezhepten olursa olsun her çocuk yoldaşlığımıza girmeye can atıyor.

Fakat, talimlerimizi tatbik için iyi ve ehliyetli keşşaf hocaları lazım. Bunlar asker taburlarını idare eden zâbitları gibi, kendiler -secciyeye- sâhibi adamlar olmalıdır. Fazla olarak da mahileleri geniş ve çocukluğun meyillerine vâkıf bulunmalıdırlar, yoksa muvaffakiyetsizlik hazırdır.

İşte en büyük müşkülât, zorluk, bu gibi ehliyetli hocalar tedârikindedir. Terbiye edilebilecek çocukların sayısı onları terbiye etmek üzere kendisini ortaya atacak hocaların sayısına bağlıdır. Bütün çocuklar hazır ve yalnız hoca zâbit bekliyorlar. Hayır, hayır onların hepsi beklemiyorlar- bir çokları, tehlike, buhran dakikasında kendilerini

durduracak ve muvaffakiyete, saâdete giden öteki yola geçirecek kuvvetli bir ağa Bey konulmadığı cihetle yanımızdan kayıp geçiyor serseriliğe doğru gidiyorlar!...

Eminim ki bu hayırlı işi üzerine alabilecek yüzlerce, hatta binlerce genç vardır. Fakat onları kayıtsızdırlar ; çünkü zihinlerini bu cihete asla yormamışlardır.

Hiçbir vakit onların aklından geçmemiştir ki boş vakitlerini, golf, beyzbol, yahud bilardoya bağlamakla evvela kendi nefislerini sonrada diğerlerini düşünüyorlar- oda düşünüyorlarsa!..Kendilerine bu hakikat gösterilmiş olan bir çok gençler- keşşaf muallimi- olarak bize iltihak etmiştir. Hakikaten bir genç ne kadar iyi bir idmancı-sportsman- ise o kadar iyi bir – keşşaf muallimi- olur. Çünkü iş esas itibarıyla bir “İdman—Spor“ dan başka bir şey değildir.

Bir çok gençler vardır ki bir düzineye fırsatellerine geçerse memleketlerine hıdmet edeceklerinden dem vurur dururlar, fakat ellerine hiçbir vakit fırsat geçirdikleride görülmez. Çünkü ekseriyetle bunların

Sayı 4	Sayfa 65

gözleri ileride, adeta kendi afaklarının arkasındadır. Eğer bunlar, yakına, burunlarının dibine bakmış olsalar veya bakmaya tenezzül etseler çok vakitten beri aramakta oldukları fırsatı behemahal görürler, o fırsat ki kendisinden daha genç olan ve hepsi eğlenceye can atan bir çok küçük kardeşlerini biraraya toplamak, onlara kahramanlık ve idmancı hayatından bazı şeyler göstermek ormanların sıhhât ve serbestliğini kır ordugâhı yoldaşlığını oyunların, eğlencelerin nizamını,zabtve rabtını, hûlasâ hâl-i hazırdaki mafiret-i medeniyetin- insal-i atiyeyi bütün merdlik evsafından sayarak karı gibi yapmaya sa'y bulunan- tesirlerini tazmin edecek fâideli ve iyi şeylerin hepsini göstermek, anlatmak ve yaptırmaktan ibarettir.

Bu iş, ne zor ve ne de masraflıdır. Ancak bir kaç delikanlıyı bir araya toplayarak keşşafı talimatnâmesine göre onları talim ve terbiye etmek ve idaresi altına aldıkları bölüğün zabt ve rabtı ve ehliyeti hakkındaki mes'uliyeti- ki şübhesiz manevi bir mes'uliyetdir- deruhte etme. İşte bu kadar.

Lakin, keşşafyoldaşlığının umûmileştirilmesine en çok tesir eden şey âhalinin bu yoldaşlığının maksad ve hedefi hakkında lazım geldiği kadar malumata mâlik bulunmasıdır.

Bu, evvelce tâsarlanmış, konuşulmuşbir şey olmayıp kendi kendine meydana çıkmış ve büyümüş bir yoldaşıktır. Bu yoldaşlık, bulaşık bir hastalık gibi birdenbire bir çok milletlerin çocukları arasında yayılmıştır.

Keşşafılar İzmit'te Kül Tepesi Eteğinde

Bu aralık pek tabi olarak ortaya bir çokta tenkidciler çıkmıştır. Bunlar ekseriyetle ya geliş noktalara dayanarak tenkidlerini yürütüyorlar.

Mesela, deniliyor ki, bu veledelik İdmancı kıyafeti altında cicili bicili ve arzu edilecek bir hâle sokulmuş bir nevi asker yetiştirmek için mektebtir.

Eğer bu itirazcılar talim için kullandığımız usûllere bir defa bakmış olsalar, bizim “askerce talimlerden”sûret-i mahsusada kaçınmakta olduğumuzu pek kolay görebilirler.

Esas itibârıyla bizim hedefimiz çocukları asker yapmaktan pek yüksektir-biz asker değil bütün manasıyla bir vatandaş bir âhali kitlesi yapmaya çalışıyoruz.

Biz asker talimlerinden kaçınıyoruz, çünkü bu talimler çocukları bi makinenin muhtelif kısımları hâline koymaya sâidir. hâlbuki bizim emelimiz, her delikanlının ferdiyet ve mes’uliyetini inkişaf ettirmektir. Zabt ve rabt-ı askeri, sarf-ı mecazat korkusudur. Asker kıyafeti taşınıldığı müddetce vardır. Çıkarıldığı andan itibâren ise hemen yok oluverir.

A. Şükrü

Jimnastik ve Spor İçin

Sami Bey geçen nüshadaki yazıları gerç, cevatanmüstagni ise de,icâbıvech ile târiz edeceğinden bahşettiği hâlde işi tecavüze kadar vardırıdğından arada birde methetmek istediği terbiyevi jimnastikleri yanlış telakkiyi mucib olacak cümleler sıkıştırdığında bitarafane tenkidi lazım geliyor.

Evvelen: Göz yaşlarını, kalb hisleriniteşrihedeñşairanın, edebanınvücudhakkındakivukufsuzluklarındanbahsediyor ki, bu yoldayazı yazarlarıisimlerinisayarsam-öyle zannederim ki-kendisinin birazyüzükızacaktır.

Sâniyen: Riyazuyo'nun, Felikoyu'nun günde yıldız ararken vücut-ı beşere hava-i nesiminin icrâ ettiği tesirata vâkıf olmadıklarını söylüyor. Bana kalırsa o zevat, Sami Bey'den de, benden de pek fazla vukuf sâhibidirler.

Salisen: Yazıların ortasına doğru olan kısımları mürettebsehvendenmidir ?Nedir ? Bir türlü anlaşılmıyor yalnız ne münâsebetle bilmem! Alman jimnastikleri işe karıştırılarak bu bâbda söz söylemiş olanlara taş atılmak istenilmiş. Bu taşlar, o sözlerin sarf edildikleri zamanlar acaba nerede idiler? Alman jimnastiklerinin mahzurlu hareketlerinden, bu memlekette ilk defa şikayet eden Selim SırrıBey'dir. Ve hakikaten bu usûlde sarf-ı zinetten ibaret, yorucu hatta muzır hareketler yapılmakta idi. Fakat tesirat-ı fizyolojiyeleri gözetilirse nafi hareketlerde vardır. Mesela: Sabit Demir'de afaki duruşlar muzırdır. Çünkü dimâğa kan ziyâde hücum eder, teneffüs inkita uğrar. hâlkalardasalibde böyledir. Bu hareketler pek medid idmanlarla elde edilebilirse de mazaretinden sarf-ı nazar terk edilince de cüzzi bir zamanda kaçıp giden bir gösterişten ibarettir. Fakat kendini çekmek vesâire gibi bir çok hareketlerde vardır ki hatalarından ictinab edilirse pek fâidelidir. Bu hareketlerin İsveç jimnastiklerindeki (asılma Suspention)hareketlerinden farkları yoktur. Fakat tam bir istifâde temini için münFerid olarak yapılması, terbiyevi usûlde olduğu gibi beden her tarafını mütenasibentaklidcilikten çıkarıp makul bir şekil alır. Bu nev'i jimnastiklerle iştigal içinde imtiyazlı bir fitrata mâlik olmak lazım gelmez.

Eğer İsveç jimnastiğinden ma'da bütün hareketler fena ise Sami Bey Dar-üş-şafaka'da ne için (lobüd), (Çubuk) talimleri yaptırıyor?

İsveç jimnastiklerinin gerek mekteblerce, gerek umûm için fevâidi bizce çoktan layık olduğu ehemmiyetle telakki olunmuştur. Jimnastik muallimliği,hatta jimnastikcilik Sami Bey'in henüz hazır ve hayalinden geçmemiş iken bu usûl bazı mekâtib-i hususiyede taraf-ı acizanemden tatbik olunmuştur. O zaman on bir, on iki yaşında bulunan talebem bu gün Sami Bey ile hem sen bulunuyorlar.

Sami Bey bu memlekette Alman jimnastiği yapacak adam göremiyorum diyor ki bu sözü de derece-i vukufuna vazih bir delildir.

Bunlar, Sami Bey'in dediği gibi ne iduğubellirsiz şeyler değil bilakis, yaptığını düşünen ve bilmediğini anlamadan yapmayan kimseler için pek aşikâr ve bellidir. Sami Bey'in Alman usûlü üzerinde mûmarise ve tedkikatı olmadığı için ihtimâl kendisince belli değildir.

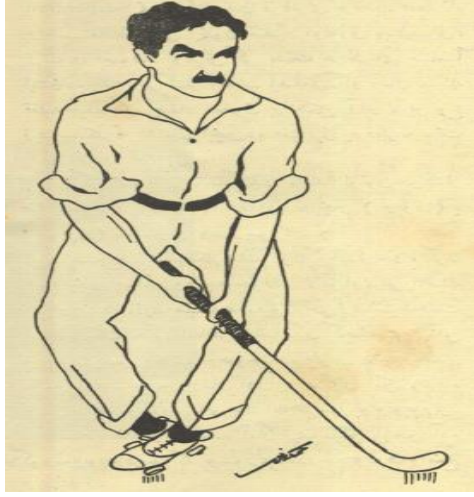
“Almanya’da zâbıta, çocukları bünyeleri ile kâbil-i telif olmayan sporlardan men ediyormuş ; onun için Alman usûlü diye imâlî imiş” ! Azizim

Sayı 4	Sayfa 67

Alman usûlü dediğimiz şeyspor değildir. Bir nevi terbiye-i bedeniyledir. Mahzuru şey nafi başka bahis. Spor makalesinde “Usûl” hakkında bağır, bağır, bağırana direm ki, sıhhi ve terbiyevi İsveç usûlü bizim için en makul olanıdır” deniliyor.

Usûl hakkında bağırana birincisi Selim SırrıBey,sonra men gayrı hadd-ı banıyım. O zat ile benim ise Sami Bey'in nasihatlarına ne dereceye kadar muhtaç olduğumuz şâyan-ı tetkik değildir. Yazılarda “bağır bağır bağırmamış olanlara nazikane hitab edilse daha iyi olur. Çünkü bağırana az çok bir şey anlayabilmişlerdir ; binaenaleyh nasihate ihtiyaçları yoktur. Şunu da ilave edeyim ki, makalede söylendiği gibi, terbiyevi jimnastiklerde vücut-ı hareketi iktiham etmez, hareket-i vücudi takviye eder. Maksadı iktihamdeğildir ; iktidar dâhilindeki şeylerle ıslah-ı bedendir. Irk bu sûretle kurtarılır. İktiham sporda olur. Böyle evveli olmayan, ahiri gelmez ulu orta sözlerle şunlar işgal edileceğine akıl eriyorsa müfid sporlara, jimnastiğe dair yazılar neşir edilse, memlekete işte o zaman hıdmet edilmiş olur.

H. Seyfi

İdmancı Bir (Prens)

Voterpolo

Veyâhud

Deniz Topu

Şehrimizde en ziyâde maruf olan bir oyun var ise oda “Futbol- ayak topu-”dır. Hatta başka oyunların bilinmemesi vezindedir ki bu sıcaklarda hâla ayak topunun oynandığını görüyoruz. Oynayanlar terden su içinde kalıyor. Güneşte yanıyor, lüzumundan fazla yoruluyor, nihayette bitab düşüyor. “Bunun bedene fâidesi vardır” demek için insanın fenni inkar etmesi icâb eder. Her oyunun mevsiminde oynâmak herhalde fâidelidir. Buna binaen Emirlilerinde bu mevsimde futbol için İstanbul’a gelmelerini bir garibe olarak telakki edebiliriz.

Şimdi kış geçti, yaz geldi ; bizde tamamıyla yaza mahsus bir top oyunun memleketimizde bilinmesini”umûmîleşmesini arzu ediyoruz ; hatta bu sene olmazsa

Sayı 4	Sayfa 68

bile gelecek sene- kulüblertadidettikce – bu oyun için bir “Lig” yapılmasını temenni ederiz.

İstedığınız kadar şiddetli oynayınız, hiç terlemeyeceksiniz ; çünkü suda top oynayacaksınız. Bunun tecrübesi,bundan dört sene evvel Makri Koyunda “Makri Köy”Kulübü ile “Galatasaray”Kulübü arasında icrâ edilmiş ve hiç kimsede terlememiş

idi!Üç müsabakadan üçünüde Galatasaray kazanmıştı. Her iki kulübün takımlarını AhmedRobinsunbehizar etmiş, kenidisi de Galatasaraylıların “Forverd” hattında bulunmuştu. Deniz kaleler (Goller),çizgiler ve işaretlerle mükemmel sûrette hazırlanmış ve bu hususa on beş lira sarf edilmişti. Muhtelif renkte kalpaklar giyinmiş iki takım arasında icrâ edilen bu müsabakayı temaşe –i kiran büyük bir dikkat ve merakla seyretmişti. Bu tecrübede göstermediğine hem temaşehemde nokta-i nazarında deniz topu fevkalade mükemmel ve meraklı bir oyundur. Bundan ma’da yüzme öğretmek, bedeni fa’al tutmak cev’an kurtarmak gibi hususata olan fevâidinden bahsetmekte zaittir.

Biz bu oyunu idmancılarımıza bildirmek için İstokholm’debeyn-el milel olimpiyadmüsabaklarında oynanmak üzere tanzim edilmiş ve bu günherkesce kabul edilmişolan deniz topusûlünden ve nizamâtından bahsedeceğiz:

“Deniz Topu”Nizamâtı

1- Oyun Mâhali: Kalelerin arasındaki mesafe yirmi yedi buçuk ($27\frac{1}{2}$) metreden fazla ve on yedi buçuk ($17\frac{1}{2}$) metreden eksik olmayacaktır. Her iki çizgi birbirine müvazi olmak üzere oyun mâhalinin eni on sekiz buçuk ($18\frac{1}{2}$) metreden fazla olmayacaktır. Kalelerden bir metre seksen beş (185) santimetre, ve üç metre yetmiş (3,7) santimetre penaltı, ceza, çizgilerini irade etmek ve orta çizgisini göstermek içinde tam ötede kenar çizgileri üzerine mükemmel işaretler va’z etmektazımdır.

2-Derinlik: Suyun derinliği bir metreden aşağı olmayacaktır.

3-Kale “Gol”ler: Kale kazıkları oyun mâhalinin her iki nihayetlerine va’z edilir. Banyo dâhilinde olur ise en aşağı, banyonun kenarından bir ayak yani otuz buçuk ($30\frac{1}{2}$) santimetre uzağa konulmalıdır, velhâsıl her bir manadan bi ayak uzak bulunmalıdır. Kale kazıkları arasındaki mesafe yani kalenin büyüklüğü üç metre beş santimetre (3,05).Su bir metre elli üç santimetre (1,53) veya daha derin olur ise kalelerin üstündeki afaki kısmın –suyun sathından itibâren- yüksekliği doksan bir buçuk ($91\frac{1}{2}$) santimetredir, suyun derinliği daha az olur ise zeminden yani suyun dibinden itibâren yüksekliği iki metre kırk dört santimetre (2,44)’dir. Kalelere ağılar, kale sathını iyice çevirebilecek ve su yüzünden içerde bulunacak vecihle va’z edilmelidir. Kale ağıları muhakkâksûrette kale kazıklarından le akıl bir ayak yani otuz buçuk ($30\frac{1}{2}$)santimetre bulunacak ve kalelerin afaki ağacı hizasından aşağı sarkacaktır. Kale kazıkları ve ağıları müsabakalar için şehirdeki kulüblerin takımları tarafından verilir.

4-Top: Meşin kılıflı yuvarlak ve iyice dolmuş olub çevresi 68 ½ santimetreden az ve 71 santimetreden de fazla olmayacaktır. Top su geçmez bir hâlde anı (Waterproof) olmağla beraber üzerinde kayış gibi şeyler olmayacak ve yağ vesâire gibi mevad sathına

Sayı 4	Sayfa 69

sürülmeyecektir. Müsabakalar için top, şehirdeki kulüblerin takımları tarafından verilir.

5—Başlık ve bayraklar: -Bir taraf takımı beyaz başlık öbür taraf takımında koyu mavi başlık giyer. Her iki tarafın kalecileri kırmızı başlık giyerler ve isterlerse kendi takımına âid olan renkten de başlığına koyabilirler.

“Gol işaretci”lerininherbiri için birer kırmızı ve birer beyaz bayrak bulundurulacaktır. Yukarı ki eşyanın cümlesi şehir kulüblerinin timleri tarafından verilir.

6-Resmi

Zevat: Resmi zevat bir “Hakem” bir “Vakitci” iki de”İşaretci”mürekkebtir.

7-Hakem: Hakemin vezaifibervech-i zirdir.

(A) Oyunu başlatmak.

(B) Doğru olmayan ve kaba olan oyunları durdutmak.

(C) Münazzafiye ahvâl hakkında karar vermek

(i) Yanlışları (Fauilleri) ilan etmek ve buna âid nizamların mevki tatbiki konduğunu görmek.

(h) “İşaretci”ler tarafından ihbar edilsin edilmesin gol olduğunu, topu kenardan yani köşeden atmak lazım geldiğini veyâhud kaleden atmak icâb edeceğini bildirip kararını verir.

(v) Goller, yanlış yani fauller ve diğer oyunu durduracak ahvâlhakem tarafından düdük sesiyle bildirilir.

Bereket Versin Topa!...

Hakemin her bir kararı son ve katidir ve her bir hususta oyunların hissiyatına icrâ ve tatbi edilmelidir.

İhtar- Top tekrar oynanmağa başlamazdan evvel hakem vermiş olduğu kararı değiştirebilir.

Gerek oyuncuların ve gerekse temaşe –i kiranın ahvâline binaen veyâhud ahvâl-i fevkaladedden dolayı oyunun haklı bir netice vermesine mâni olacak hadisat zuhur ettiği takdirde, hakem görür ise oyunu her istediği vakitte durdurmak hakkını hâizdir.

8-İşaretçiler: -İşaretçiler taraf-ı banileri ; bunun için hakem yazı mı, doğru mu ? diye havaya a artar ve kim kazanır ise o taraf istediği kaleye gider. İşaretçiler biri sağda diğeri solda olmak üzere kenar çizgilerinde ve goller ile bir hizada bulunurlar ve top kalede “Tamamıyla” içeriye girmiş ise “Gol” , çizgiyi geçmiş ise “evet- dışarı”, “korne – köşe”de ise “Korne” işaretini hükme verirler “Aut” olduğu vakit topun kaleden atılması için bir beyaz bayrak, korne için kırmızı bayrak ve gol içinde her iki bayrağı birden gösterirler. İşaretçiler yer değiştirmez ve daima kendi taraflarına gelen takımların gollerini sayar ve işaretlerini verirler.

9-Vakitce: şehir takımı tarafından bir Spot-watch dedikleri yarış saati ile bir düdük verilir. Vakitci“Haf tyam” ile “taym” ı düdükle bildirir ve herkes tarafından hemen tarifi itibâre alınır yani oyun hemen durur.

10-Vakit: “Bir müsabakanın” zamanı on dört (14) dakika olup yedi dakika bir tarafta ve yedi dakika diğer tarafta oynanır. Taraf değiştirmek için “Haf Taym” o dakikadır. İster gol olsun, ister- futboldaki gol gig gibi – “Gol atışı” olsun ve ister ise “Korner atışı” olsun top gol hattından dışarıya çıkıp tekrar oynanıncaya kadar yani topu atacak oyuncunun elinden çıkıncaya kadar topu oyundan haric ad edilir ve bu müddet-i zarfindan geçen vakit daima oyun zamanında tenzil edilir.

Münazalar, yanlışlıklar (Faul),veya top oyun mâhalinden harice yani “Taca” çıktığı vakit, veyâhud 22’nci maddedeki ahvâlden dolayı top durduğu vakit geçen zamanlar keza oyundan haric tutulur.

11-Timlerini

Takımlar: -Her taraf yedişer oyuncudan mürekkebolub hepsi deniz kostümü giymelidir. Deniz kostümü giyenler altında ayrıca deniz donu giymelidirler. Vücuda yağ vesâire gibi itirazatımuceb olacak mevad sürülmez.

Devam Edecek

--

Bütün İdmancılara:

Geçen nüshamızın baş tarafındaki makale ile “İdman Dili” hakkında ettiğimiz ricallerin, idmancı kulaklarında ummadığımız kadar yer etmediğini bu güne kadar aldığımız mektubların azlığından anlıyoruz.

Acaba buda mı “Faul” ? ! ..

Biz bunu, idmancılarımızın himmetsizliğinden ziyade bu kör olası muhitin hatta onlarada az çok bulaştırmış olduğu “Atalet ve layıkıydı” aletinin icâbâtına hamil ediyor ve netice itibarıyla yine hüsnü zannımızı muhâfaza ediyoruz.

İnşallah zannımızda aldanmayız!

Adana Vilayetinde

Adana’da müteşebbis bazı gençlerin bir jimnastik kulübü açtığını ve geniş bahçeli bir bina kiralayarak jimnastiğe muteallik bir çok alet ve edavat getirttiklerini mahalli gazetelerinde kemâl-i memnuniyetle okuduk bu hayırlı işin müteşebbislerini alkışlar ve diğer vilayat gençlerinin dahi pek yakında bu gibi fâideli işlere teşebbüs etmelerini temenni ederiz.

--

Türk’ün Kitabı

Aka Gündüz

Fiyatı Beş guruş

[Cuma]Kitabhânesinde satılıyor

Sayı 4

Sayfa 71

Jimnastiğe 1321 senesinde hususi mektebin birinde başladım. Muallim Rıza ve Seyfi Beylerin nezâretinde bir kaç ay harekât-ı bedeniye yaptıktan sonra hâlka, sabır demir, muvaziler, hafif gülle, merdiven, ip gibi aletlerle çalıştım ; bu dersler haftada iki defa verilirdi. Kapalı bir salon bulunmadığından bittabi kışın yaptırılmadı.

1324’de Muallimlerin neyaihine kulak asmayarak efrada vardım ; Mevsimin şiddeti beni sevk ediyordu. Bu hâl iki seneden fazla devam etti. 1327 Haziranından itibaren Muallim Seyfi Beyin çizmiş olduğu program dâhilinde çalışmağa başladım. Program: Sanduv Lastiği, hafif gülle, lobud, futbol, atlama, ipe çıkma ve on beş günde bir defa da ağır siklet talimleri yapıyordum. İdmanın ibtida ve intihasında, bazende ortasında harekât-ı teneffüsiyeyi ihmal etmiyordum. Ve hareketleri icrâ ederken teneffüsü de harekâta uydurarak inkita sebebiyet vermiyordum.

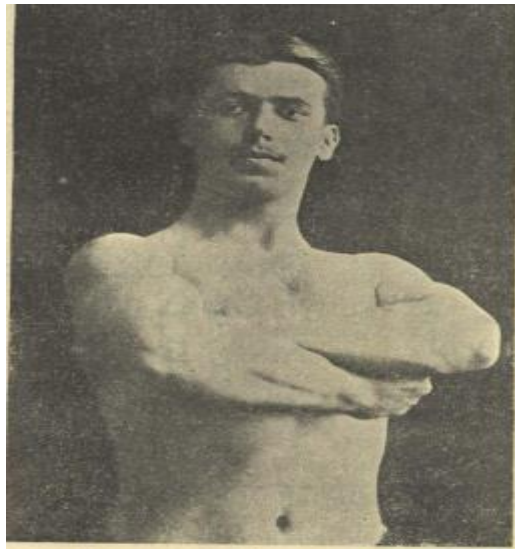
1324 ‘de pazuma 29 göğsüm ise 93 santim idi. Bu gün ise pazum 40,5 göğsüm ise 111 baldırım (41) santimdir. Bu son senedeki programım kışın: Bir şekl-i terbiyevi ve tedricide yaylı gülle, lastik, bir kaç defa altı yedi saatlık yürüyüş. Lobud, on beş günde bir vesaiti sikletli gülle.

Yazın: Sıcak günlerde hafif teneffüs ve batın harekâtı vesâirhareat-ı bedeniye-i hafife ile deniz banyosu serin günlerde. Boks. Hafif gülle, atlamak. Kürek çekmek, lobud talimleridir. Bittabi bunların hepsi aynı günde değil.

Şevki Bey

İlk Resmi

Şevki Bey

Son Resmi

Derc olunan ilk ve son resimlerim saik. Velez pek çorak bir zemin üzerinde olsun. Husûle getireceği inkılab-ı azim ba her bir delildir.

Terbiye-i bedeniye, cılız, hafif bir vcoda bahş edeceği nema ve iktidar bu resimlere pek vazihbisrette göze çarpar.

Jimnastikci

Ahmed Şevki

İsveç Usûlü Terbiye-i Bedeniye ve Mekteb oyunları

Muharriri

Selim SırrıBey

Bütün İdmancılara bu fidelı kitabı Tavsiye Ederiz. Fiyatı beş Guruştur

Keşşaf ların bu tatil zamanlarında yapacakları tatbikat ve seyahat programı gelecek nüshada neşir edilecek.

Talebe Defteri

Bu fidelıRrisalenin dördüncü numrusu intişar etti. Bütün Talebeye tavsiye ederiz.

Matbaa-i Hayriye ve Şürekası Müdür-i Mes’ulMehmed Sadi

Sayı 4	Sayfa 72

Artık İktisadi alışalım

Bâb-ı li Caddesinde

Umûm-i MekteblerTerzihânesi

İstanbul, Beyoğlu Sultânisi ; mercan Vefa, Kabataş, Üsküdar Mekiyeİ’dadisi ve Umûm-i Mektatib –i Hususiye ve Askeriye Talebe efendilerine

Rağbet-i umûmiyeye mazhar olan terzhâne-i acizi marifetiyle resmive gayr-ı resmi elbiselerinizi sağlam, zarif yerli kumaşlarından imâl edeceğimi ilan eylerim.

Kumaşlarımız Yerli Malıdır.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseleri

Keşşaf Taburlarına mahsus elbiseleri,numuneleri mutehassıs-ı kiran tarafından kararlaştırıldığı takdirde Avrupa'nın fiyatlarından daha ehven olarak yerli malından imâline teşebbüs edeceğim ayrıca ilan olunur.

İspor Levazımı

Yakında fanila, çorap, fotinvesâire gibi isporaâid eşya ve levazımın yerli malı olmak üzere ehven fiyatla furuht edileceği ilan olunur.

Makasdarımız

Paris, Londra Terzi mekteblerinden diplomalıdır.

Muhâberat

BurhâneddinBeye:

Mektubunuzu artık iltifatınıza teşekkür eder muavenetinizi bekleriz.

Cemil Efendi'ye:

Türk keşşaf taburları merkezi Anadolu hisarında “İdman Yurdu”binasıdır. Yalnız keşşaf yoldaşlığına girmeğe müsai'ttir. Fazla malumat için mahal-i mezkure müracaat edebilirsiniz kayıt-ı muamelesi orada icrâ edilir.

İngiliz Mektebinden H. Hüseyin Beye:

(Kel-i Mazariktel)

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

V. İdman Mecmûası, 5.Sayı, 1 Ağustos 1329 (27 Temmuz 1913)

İDMAN
Numara: 5
1 Ağustos 329 Perşembe

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa		
Numara: 5		
Birinci Sene	1	Ağustos 329Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için Otuz Guruş Hariç için yedi Frank

Keşşaflık Soğukluk Mu ?

Geçen nüshada yazmış olduğum “İdmancılık çocukluk mu ?” makalesinde sonra, yine aynı tarzda bir makaleyi bu kadar erken yazmak mecburiyetini duyacağımı doğrusu hiçte memul etmiyordum!..Fakat ne yapayım ki geçen gün – o makalede uzun uzadıya söylediğim hastalığın “Hiçlik” aletinin- teessüfle söylüyorum- mümkün mertebe tanınmış olan bazı idmancılarımızı bile pençesi altına almış olduğunu görmek bahtsızlığına düşer oldum! ..

Fakat pekde hoş olmayan bu tezâhüre karşı her ne kadar teessüf ettimse de yine meyus olmadım. Çünkü bizlerinde pençesi altında bulunduğumuz diğer bir alet, yani keşşaflık illeti- de başka türlü istiyor, böyle ufak tefek temel kırıklıklarından yılmamamızı emir ediyor. Bakınız işte yılmadık. Yine gözümüz hedefimize dikilmiş olduğu hâlde – vevleki kaplumbağa yürüyüşüyle olsun- ilerlemeye çabalıyor, ilerliyoruz!..

Şimdi bana bu uzun başlangıcı yaptıran ve esasen beni bu makaleyi yazmaya sevk eden asıl vakıaya geçiyorum:

Geçen Cuma küçük su çayırında, “Bellek Prens” adlı İngiliz kruvazierinin futbol takımı ile Anadolu Hisarı İdman Yurdu’nun Futbol Takımı arasında yapılan müsabakayı seyre gitmiştim.

O gün çayırda futbol oyunundan başka daha bir çok müsabakalar, eğlencelerde vardı. Çayır, Kadıköy İttihad Kulübü gibi etrafı çevrilmiş olmadığı cihetle oyun mâhalinin korunmasına yardım etmeleri için “İstanbul keşşafı”da davet edilmişti. Keşşafı bu daveti şübhesiz kemâl-i memnuniyetle ve bir vazifeperverlik hissiyle kabul ederek gelmişler ve ellerinden geldiği kadarda vazifelerini yapmaya başlamışlardı.

Bir aralık, mâni icâb eden bir yolsuzluk mu oldu ne oldu iyice bilemiyorum, yakınımda oturmakta olan bir idmancı – hakikaten iştirâk ettiği müsabakalarda her bir idmancı ve seyircinin kalbini iftiharla dolduracak kadar mahâret ve kudret gösteren tanınmış bir idmancı yanındakilerine “Hani ya keşşafı. İşte bu iyiliği de yapsınlar, İdman Mecmûası’ndaki sailiklere göre hareket etsinler! ..” dedi.

Yapılacak işin, keşşafı yapabileceği veyâhud yapmaları icâb eden bir iş olup olmadığını bilemiyorum bunu araştırmaya da lüzum görmedim. İşin asıl can

Sayı 5	Sayfa 73

alacak noktası oldukça tanınmış bir idmancımızın bile “keşşafı” bir sailik telakki etmesidir! .

İdmanda, keşşafığa dair yazılan şeyleri öyle iddaa ediyorum ki hepimizin, yediden yetmişe dek her bir Osmanlı’nın okuması, hemde büyük bir dikkatle okuması icâb eder. Çünkü benim ve bana iştirâk eden bütün arkadaşlarımın kanaatsizce şu zavallı memleketi bulunduğu hâl-i felaketten kurtarabilecek fikren, bedenen ve metin dinc bir nesil yetiştirmek ancak o yazılarda saklı bulunan “Ruhu” herkesin bütün milletin anlamasıyla kâbildir.

O ruh ise, gençlere “Seciyye” vermek ve bu vecihle tam manasıyla mükemmel bir “Vatandaş” kitlesi yetiştirmektir.

Ah bu seciyyesizlik! .. bütün felaketlerin, felaketlerimizin yegane mebni olan seciyyesizlik! ..

İstanbul Sultânisi Futbol Takımı

Birinci sıra soldan: Feyzi Robinsun, Lütfi (Kapudan Bedri) Aziz, Agop, İkinci Sıra Faik Şevket Bey Müdür Mekteb Ebul Hasan Kemâl Bey Efendi, Hayri, Seyyid Bahir, Niyazi Müdür-i Sâni Abdul-kerim Nâdir Bey , İdmancılardan Hüsammettin Bey üçüncü sıra Reis Sabri Bey Musa Fikri Bey,İhsan – Sadi – Kâtib Mahmud Bey Kasadar Tefvik Beyve Efendiler

Esasen bir şey hatta icâb ettiği kadar tedkikatta bulunmadan, malumat elde etmeden fikir beyan etmek de, hemde büyük bir katiyette en büyük bir seciyyesizliktir.

Evet bir insan, bir fikri, bir teşkilatı Beyenmeyebilir! ..Fakat bu, gibi yüz binlerce insanın Beyenmiş olduğu ve takib ettiği bir fikri tahkir için kendisine hiçbir vakit hak veremez! ..

Eğer, Beyenmediği o fikrin, o teşkilatın memlekette tamimini muzır görüyor ve memleketi, bu fikrin tamimi yüzünden göreceğini zir ettiği felaketlerden kurtarmak istiyorsa, her nâmuskar muhâlifin yaptığı gibi derhal kendi fikir ve kanaatinin tamimi

esbâbına, fakat meşru bir sûrette – tevessül idi. Yoksa ulu orta, ötekileri tahkire kıyam etmez.

Sayı 5	Sayfa 75

Bu hâlin en büyük misalini maa't-teessüf dört senedir meclis-i milliyemizde, hemde lüzumundan ziyâde, gördük. Acılarınıdahâlen çekmekteyiz.

Bizmu halefeti, en ufakbirr işte bile düşmanlık zannettik ve hâlen de öyle zannediyoruz. Ne zaman ki birbirimizin kanaat-ı fikriyesine –hatta bizimkiyle taban tabana zıt bile olsa- riayet etmek seciyyesini elde ederiz, işte ancak o zaman ümit arasındaki ihtilafatın mahız-ı rahmet olduğunun hikmeti meydana çıkar. Yoksa böyle birbirimizi, hemde kendimizi küçültmüş, perişan etmiş oluruz. Nitekim olduk da! .

Şimdi bizim idmancının “Keşşaflığa soğukluk demesine gelince, ben katiyyen eminim ki o zat – keşşaflığa dair idmanda yazılan makaleleri tamamıyla okumamıştır. Yalnız, mecmuayı açıp kaparken şöyle böyle gözüne ilişmiş bir iki fıkrayı okumak sûretiyle keşşaflık hakkındaki kararını “Keşşaflık soğukluk” karar-ı katiyesini vermiştir.

Halbuki insaf edilsin, bir defa makalenin esası İngiltere'nin en meşhur bir Ceneralinin yazmış olduğu bir makedir.

Sonra, o makalenin içindeki yazıların insanlardan istediği şeyler esasen bundan üç asır evvel din-i mübin-iİslam'ın istediği şeylerin aynıdır. Bu hususta güzel bir fikir edinmek için hem “ Keşşaf yoldaşlığı” nâmı altındaki makaleleri, hemde yine idmanın ikinci sayısındaki “Keşşaf kanunu” makalesini okumak icâb eder.

En son olarak söyleyeceğim söz şudur ki: Bu teşkilat ister soğukluk ister sıcaklık olsun herhalde bütün milel-i mütemadane arasında son salmıştır. En meşhur umera-i askeriyeden en yüksek hükümet idmanlarına kadar bir çok zevatın mezaheretine muavenete mazhar olmuş ve olmakta bulunmuştur.

Ne Hâcet İngiltere Kralı beşinci Corc hazretleri bu gün İngiliz keşşaflarının reisidir. Hemde bu reisliği ta veliahdliği zamanından beri muhâfaza etmektedir. Kral her sene, otuz bin keşşafa Vindsör Sarayı bahçesinde resm-i geçid yaptırıyor. Onları teftiş ve yapmakta oldukları- bizim idmancının tabiri vecihle- soğukluklara!... Devam etmelerini şiddetle talep ediyor fazla olarak da bu teşkilatın bütün milleti sarması için maddi ve manevi hiçbir

gayrette kusur etmiyor. Binaenaleyh “Keşşaflık her hâlde soğukluk değildir!... Soğukluk.....

[***]

İsveç Jimnastikleri

Bu tedric-i esasi yevmi programların tertibinde kemâl-i dikkatle muhâfaza olunur. Bir program tertibinde harekâtın icrâsı için sarf edilmesi iktizâ eden kuvvet ile istihsal kılınacak netayic malum olmalı bu harekât grupları hafiften itibâren güce doğru sıralanıp yine hafif olanlarla ikmal edildiği gibi ayrı ayrı her grubun ihtiva ettiği hareketlerde en hafifinden en gücüne çıkmalı ve yine hafife inmeli.

Mesela: Batın harekâtı oldukça fazla kuvvet-i sarfını icâb ettirdiğinden bu grup daima programın

Sayı 5	Sayfa 75

vesaitindeicrâ olunur. Kol harekâtı ise hafif bulunduğu için ibtidai yapılır. Bununla beraber gerek batın ve gerek kol harekâtına en hafiflerinden başlanıp tedricen en müşkülleri yapılır ondan sonra yine hafifleri icrâ edilip grup itmam edilir.

Harekâtı, elde mevcut olan jimnastik aletine göre tertib etmelidir. Çünkü bu türlü bir tertibtemütübeyin tesirleri icâb eden hareketler bulunabilir. Bazen aletsiz hareketler ile, aletli hareketler arasında bir fark esası bulunduğu zannedilerek hatayadüşülüyor. hâlbuki her iki hâlde de aynı gruptan ve aynı tesire mâlik hareketler yapılır.

Binaenaleyh muayyen bir neticeye vasıl için hareketin tayin ve tahdid edilmesilazımdır. Matlub-ı hâsıl edilmek için kullanılan vesaitin bizi esasattantabid etmemesine dikkat edilmelidir.

Jimnastikte aletle yapılacak harekâta göre intihab edilmiş olmalıdır. Böyle yapılmazsa vücut alet üzerinde yapılabilecek hareketlere uydurulmuş olur ki bu hâlde matlub semere elde edilemez. Maksattan inhıraf edilmiş olur.

Harekâtın Tahlili

Hareketin muhtelif üç safhası vardır:

1: hazırlık vaziyeti Pposition de depart

2:Asıl hareket L'excutioudumouvemment

3: vaziyet-i intihaiyeL'attitude finale

Bir hareketin icrâsından evvel hareket için ahz edilmiş olan hazırlık vaziyetin doğru olup olmadığını tetkik olunur. İyi bir netice almak hususunda bu pek önemlidir. Hareketlerin zaman imtidadında ehemmiyeti çoktur. Ağır ağır icrâ olunacaklar sûratli, sûratle icrâ olunacakları batı olarak icrâ edilirse tesirleri kalmaz belki fâide yerine zarar verir. Mesela gövdenin öne arkaya eğilmesi ağır, kol harekâtı ise sûratli yapılır.

Terbiyeve jimnastiklere bütün harekât üç kısımâ ayrılır:

(1) nizamlar ve Yürüyüşler

(2) Asıl jimnastikharekatı;

(3) oyun.

Nizamlar ve Yürüyüşler

Nizam ve yürüyüşler, asıl jimnastik harekâtından değildir ; onlardaki maksad dikkati uyandırmak, kumandaya alıştırmak, matlub olan intizamı muhâfaza etmek ve jimastik harekâtına hazırlamaktır.

Muctemian çalışıldığı zamanlarda intizamın, dikkatin ehemmiyeti aşikârdır.

Bu talimler bilhassa gençler için şâyan-ı ehemmiyettir. Çünkü bu sûretle askeri talimlerde alışılmış olur.

Nizam ve yürüyüşler bir arada çalışmağa alıştırır. Sıralanmak, tek çift saymak, sıraları açmak, çerhler yapmak, yarım sağ ve sol dönmek, sıralar tazyif etmek öğretilir.

Yürüyüşler duran demi teskin ve tanzim eder, çeviklik verir.

Jimnastik adımlar, daha şedid bir fa'aliyete lüzum göstererek bir çok uzleti işletir. Teneffüs ve kalp üzerine tesirat-ı hasenesi vardır.

Asıl Jimnastik Harekâtı

Bu kısımda nokta-i nazar bedenin mütenasiben ıslah ve takviyesidir. O hâlde bunlara “harekât-ı müselleha” de denilebilir.

Bunlarda üç takıma tefrik edilmiştir.

1 İstihzarattalimleri -Mouvementspreparatoires

2 Temrinat-ı Esasiye -MouvemensFondamentaux

3 Tatbikat -Mouvementsd'application

1

İstihzarat Talimleri

MouvementsPreparatoires

Bir talebeyi asıl jimnastik harekâtına başlatmazdan mukaddem ona alacağı hazır ol vaziyetini ve diğer hazırlık talimlerini yaptırmak lazımdır. Nasıl ki, eskirime yeni başlayan bir acemiye evvela alacağı vaziyet gösterilmedikce hücumlar talim edilemez.

İstihzarat Talimleri Şekilleri

Hazır ol Vaziyeti (Şekil 1)

Ökçe bitişik, ayak burunları bir ayak boyu kadar açık, dizler gergin, batın içeri çekik, göğüs dışarı çıkık, omuzlar geriye atılmış, baş tamamen şekil vaziyetinde. Çene içeri çekik, kollar tabi olarak yanlara sarkıtılmış, parmaklar bitişik, bakış afaki olarak durulacaktır. Bu vaziyet mühimdir. Hatalardan ictinab edilmezlerse istifade edilemez. Çünkü bütün hareketlerin esası ve bedenin vaziyet-i tabiyesidir. İcrasında iki maksad gözetilebilir. (1) Bu vaziyeti muhâfaza eden uzletin takviyesi ; (2) yapılacak diğer bir harekete hazırlanmaktır.

Eller kalçaya (Şekil 2)

Hazır ol vaziyetinde olduğu gibi durulacak, yalnız eller kalçaya vazi olunacaktır. Parmaklar birbirinden ayrılmamasına ve el ayaklarının kalçaya yapışmasına, dirseklerin hafifce arkaya müteveccih bulunmasına dikkat edilmelidir. Omuzların katiyen yukarı kaldırılmamalıdır.

Sayı 5	Sayfa 77

Eller enseye (Şekil 3)

Tekmil-i beden hazır ol vaziyetinde yani (1) numrulu şekildeki vaziyette durulup iki elin parmak uçları yekdiğerine temas etmek üzere eller enseye vazi olunacak ve dirseklerle sert ve eller ve kollar aynı satih müstevi üzerinde bulunacaktır.

Ayak burunlarını kapa (Şekil 4)

Vücudun her tarafı hazır ol vaziyetini muhâfaza edip yalnız ayak burunları yekdiğerine takrib edilerek ayakların iç tarafları birbirine temas ettirilecektir.

Ayakları yana aç (Şekil 5)

Vücudun hazır ol vaziyetin, eller kalçada, ayaklar yekdiğerinden bir hıtva açık bulunacaktır.

Sağ (veya) sol ayağı bir hıtva ileri at

Şekil (6)

Sayı 5

Sayfa 78

-Zayıf İrk –

-1-

Her köşeden bir şikayet, her cihetten berreyn, her teşebbüste muvaffakiyetsizlik, düşüncelerimizde âdem-i isabet bizim için birdir milli şeklindedir. Senelerdir oldu ki ilan-ı milletimize – milliyetimize, memleketimize hayırlı bir eser vücuda getirmekten başka bazı nikatta da eser-i tedenni gösterdik. Bu hususta, zannediyorum ki ; kimse aksi iddaa da bulunacaktır. Bu bedhat o derece ayandır. Bu afetin defı, sebep hıtvasının ref'iyle kâbildir. Ben bunun sebebini münhasıren zayıf ırkta görmekteyim. Belki mübalağa ediyorum. Fakat, ahvâl, pek zahir olarak gösteriyor ki ; memleketimiz, sefahat ve ahlaksızlığa doğru her gün bir merhale kat' ediyor. Kimse zannetmez ki, bu merhalelik müntehası bizim için fellah olsun, silah olsun.

Bu (Zayıf İrk) keyfiyeti, bizim gibi hayati, bir sa'y mümted ile ancak kâbil olabilecek milletlerde ne kadar ehemmiyetle telakki edilse sezadır. Fransızlar, ki derece-i medeniyeti hakkında bilhassa bize hiç söz düşmez o kâvim bile efradının tezyidi, sıhhâtlerinin temadisi için her hün yeni bir çare ararken, bize, ırkımızı kuvvenlendirtmek hususunda mülahaza içintevkifbile hâiz değildir. Çünkü arzu-i hayat yok demek olur.

--

Zayıf ırk nedir ve netayici ne olabilir ? Zayıf ırk için bizden daha balığ-ı misal tasavvur olunâamaz. Zayıf ırk, zayıf vücud ve bunun neticesi olarak zayıf dimâğ ve heves, onunda sonu noksan muhâkeme, sükût-ı ahlaki, azimsizlik vel islam.

Hasta bir adam oturduğu yerden nasıl kalkıp iki adım atmasını istemezse, zayıf bir ırkda bulunduğu hâlden bir az daha yüksek mertebeye yükselmesini bir türlü beceremez. Ekserimiz zaten cahil olması hasebiyle bir türlü derd-i ictimâimizi anlayamıyor. Yüksek kısımda alt tabakanın hissizliğinden dolayı meyus ifa-i vazife etmiyor. Hoca Nasrettin'in (Bilen Bilmeyene söylesin) kâidesini tatbik eden yok. Her yerde sa-i tağdı, her memleketimizde, kazamızda, köyümüzde işaret, su-i istimâl, imraz-ı sariya tabidir ki bizi hiç de gelin gibi bırakmıyor. Çürütüyor, üzüyor. Onlardan çıkan çocuklarda babaya, anaya hem ırsen hemde muhiten çekiyor, tabi oluyor. Çöp gibi hasta yahud bir arife-i merz yaşâyan daha doğrusu bariyatı düş bitabında sürükleyen bir alay hastahâne düşkününden ne umulur ?

Zannetmem ki ; sözlerime “Canım bizde ne sağlam pehlivanlar var” diyecek kimseler bulunsun. Temenni ederim ki öyleleri yazılarımı okumasınlar!

Maddiyatım, tasviratım hususunda maariz-i ümit etmiyorum. Çünü ; her gün, daha ceviz misaller görüyoruz. Fakat, nasılsa gözümüzün gördüğünü dimâğımız muhâkeme edemiyor, bir türlü bu murızın tedavisi esbâbını ne düşünüyor, ne tatbik ediyoruz.

İsveçliler’de bundan hemen bir asır evvel bizim derdin müsabı iken, düşünceleri, ve düşündüklerinin tatbiki sayesinde bu gün milletlerin en önünde yürümek hakkını hâiz bir kile-i irfan ve medeniyet teşkil ettiler. Bize bu bir misal olmayıda atimizi emin görmek için

Sayı 5	Sayfa 79

böyle, milletleri kurtaran çarelere tevessül etmeliyiz. İşte nokta-i nazarım o çarelere efkâr-ı manureyi, gençliği tevcih etmek, amale eylemektir.

Günden güne adedi artmakta olan Beyoğlu sefahatkaglarının yine mebsutenmütenasib olan müdâviminşâbanı azıcık insaf etmezlerde yollarında, o salık-i pereskamette giderler, başkalarını da götürürlerse hem onlara hem bize, hem millete çok yazık olur. Ben o mübtelalardan, ıslah-ı nefis etmelerini istemem, başkalarını, o yolların yabancılarını olsun kendilerine hamdullah etmesinler.

Yazılarım, bir gençimmütedkik nazarını celb etse de maksadına iştirâk etse bence en büyük bir muvaffakiyettir.

Şimdi, o çarelereın sırtına, sûret-i tatbiklerini zikre başlayacağım. Bu husustaki nokta-i nazarım ikidir: Birisi men-isefahat, diğeri terbiye-i bedeniye dir.

Birinci nokta-i nazarımı takib için men-i müskirat, ve tütün aleyhdarani cemiyetleri teşkil olunması taraftarıyım. Memâlik-i Osmâniye kül sarfiyatında ileri giden memleketlerden değilse de nüfusuna, vesâir memleketlerdeki esbâb-ı manadan hiçbirinin bizde olmayışına göre her şehrimizde tesisi hatta, hükümetcemezaheretsûretiyle teşkili lüzum olan bir müesese varsa oda men-i müskirat heyetleridir. Tütüne gelince en ufak çocuklardan hanım ninelere kadar çoluk çocuk, kadın erkek herkes tiryaki olduğundan buna da bir çare, hatta çare-i malı bulmalı, fiyatını yükseltmeli sarfiyatı tahdid etmelidir.

Beyoğlu İtfaiyesi Futbol Kulübüldmann Yurdu Futbol Takımı

Meni sefahat ve su-i istimâlat, mubahisinde sözü benden daha fazla salahiyettar olan doktorlara bırakıyorum. Onlar, bilhassa müşahedatına, tecrübelerine istinaden müskirat kullanan, tütün için, suistimâlatamünhemin olanlarla olmayanları elbete görmüşler muayene eylemişler, tedavi etmişlerdir. Farklarını sıhhât-ı murız itibarıyla derece-i mukavemetlerini onlar söylesin.

İkinci nokta-i nazarım olan terbiye-i bedeniye ki, kasd-ı aslım odur. Bu mübahasedekimûtalatımikâripleri sıkmamak için başka bir bende bırakıyor. O nokta-i nazarı ayrıca tetkik için zaten bir bahs -i müstakil lazımdır ?.

Anadolu Spor Kulübünden

Burhânettın

Garbte İdman

...

[İdman Mecmu'ası memleketimizde kendi gayesine nazaren başladığı hıdmetibihakk-ı ifa için garbde bile harika sayılacak derecede olan büyük ve meşhur müsabakaları şekli ve neticesi itibâriylakârilerine bildirmeği ve bu yüzden her türlü fedâkarlığı göze almıştır. Ta ki, idmanla meşgul olmayanlara bir misal-i ibret, meşgul olanlara da gayretlerini tezyid için vesile olsun]

-Bisiklet ile Fransa Turu-

Bu sene onuncu defadır ki Fransa'da şâyan-ı hayret bir müsabaka hemen hitam bulmuştur. 1903 senesinden beri icrâ edilen bu müsabaka, bisikletle Fransa'yı dolaşmak müsabakasıdır. Haritada irad ettiğimiz vecih ile bu sene yapılan bu devrin heyet-i mecmu'su (5387) kilometredir. Adede dikkat olunsun beş bin üç yüz seksen yedi kilometre yani Paris ile Amerika'da (NivYork) şehir beynindeki mesafe, Paris ile (Sen Petersburg) beyninde azimet-i avdet. Bu, otomobil, yahudbargirle değil, ayakla, velosipidle kat' ediliyor.

Bu mesafe, her sene tezayid etmektedir.

İlk müsabaka, ki,1903'de icrâ edilmiştir (2356) kilometre 1909 'da icrâ edilen yedinci

Müsabaka (4487) kilometre idi. Bu senekide (5387) kilometredir.

Bu müsabakada haritada görüldüğü üzere bütün Fransa memleketinin muhiti (15) konakta kat' edilecek nihayet Paris'te mahal-i muayyene kim evvel gelirse o birinci olacaktır.

Bu müsabakanın güçlüğü hem yolun son derece uzun olmasında hem de Fransa'nın cenub-i şarkiyesinde ve şarkında bulunan dağlık memleketlerde bisikletle 1249 metre ile 2800 metre arasında mütefavitirtifaalarda

Sayı 5	Sayfa 81

sekizaded dağ aşılmasındadır. Müsabakaların içinde (Galiba – 26580) metre geçtiğini bisikletten inmeden çıkanlarda olmuştur.

1913 müsabakasını Paris'te münteşir ve spordan [Bahs Auto- loto) gazetesi tertib eylemiştir. Muhtelif mükâfatlardan sarf-ı nazar birinci gelene yirmi beş otuz bin Frank kadar düşüyor. 5387 kilometre ale-l-hesab iki milyon defa pedal basmakla kat' olunabiliyor. Bu hesaba göre bir pedal bir santime gelir.

Bu sene iş bu müsabakaya yüz elli kadar genç iştirâk etti. Bunların içinde (PotiBereton)(Gariko)(Faber) gibi evvecel Fransız turunu kazanmış adamlarda vardı. Bu yüz elli kişi döküle, döküle nihayet Paris'te mahal-i muayyen olan (Parkda Prens) de yaralı yarasız, çürük sağlam ancak yirmi beş kişi bulunabildi. Resimlerini koyduğumuz, koşucular bunların içinde meşhurlarıdır. Birinciliği kazanan (Tis) Brüksel şehrinde bir gramofon ticarethânesinde iken bisiklete merak ederek bu sene, Fransa turunu kazanmıştır. Henüz (23) yaşındadır. Fransızların bu yarışta ümitleri Faber, PotiBereton'da idi. Fakat Faber beşinci olabildi: PotiBereton, ki iki defa Fransa turu kazanmıştır. Yolda bazı lastik patlamalarından sarf-ı nazar, son merhalede fena hâlde düşerek bacağından yaralandığı hâlde yine seyahatini ikmal etmiş fakat, birinciliği, o zaferi kazanmamıştır.

(Tis) bu büyük seyahati men-i hissü'l Cuma 197 saat 54 dakikada kat eylemiştir.

Bütün merhail nazar-ı dikkate alınırsa vesaiti olarak saatte 27 kilometre kat etmiş oluyor.

Fransa'da bu müsabakanın tertibi için bir çok alarm verilmektedir. Ale-l-husus bisikletticarhâneleri bu yolda pek ileri gitmelidir. Fakat,

Bundaki kârları pek âyandır. Bir Fransa turu kazanan makinenin âid olduğu ticarethâne o sene zarfında 35. 000 ali 70. 000 makine satmıştır.

Fransa’da şimdiye kadar bu uğurda verilen mükâfatın miktarı bir milyon Frankı bulmuştur. Acaba bizde 100 a verecek zengin var mı ?

Sayı 5	Sayfa 82

4

Jimnastik ve Spor

Evet, mütehavvilolanusûl değil, çizeceğimiz programdır, deyyu tasrih –i madde eylemişim ; öyle ise programı çizmeden evvel Alman ve İsveç jimnastikleri dediğimiz usûller hakkında uzun uzadıya mukayese yapalım ve ondan sonra hangi usûl-i muvaffak sıhhât ise onun üzerinden bir program çizelim.

AlmanJimnastikleri

Alman jimnastikleri hakkında kendi tetbi ve düşüncelerimi yazmadan evvel, üstad-ı muhteremim Selim SırrıBeyEfendi hazretleri tarafından, Fransa maârif-i umûmiyenezâreti terbiye-i bedeniye dersleri müfettişliği ve fûnunaâdemisiâzasından Profesör Doktor Tisisiye’ninEtl-EntrainementPhysique La Fatigue-nâm kitabındanbit-tercüme kendimce tekrar tercümesine hâcet görmedim- Neşir olunan Alman jimnastikleri “nâm-ı eser-i güzinin 27 inci sahifesini aynen dinleyelim:

Profesör FilibTesisie Alman jimnastikleri hakkında şöyle diyor:

“Zamanımızda terbiye-i bedeniyein üç muhtelif tarzı vardır:

“Bunlardan birincisi Alman usûlleridir on dokuzuncu asır bidâyetinde İspanyalı Miralayı Amorus tarafından Fransa’ya idhal edilmiş münteşir-i zuhuru Almanya olmakla beraber merver zamanla Fransız jimnastikleri nâmını almıştır. İkincisi dünyanın her tarafında terbiyevi jimnastikler nâmı altında madun olan İsveç jimnastikleri, üçüncüsude jimnastikten ziyâdeisportif bir usûl-i terbiye edinilmesi daha muvaffak olan İngiliz usûlüdür.

“Alman usûlü en ziyâde kol ve kusura-i sadriye uzletinin şiddet-i faâliyetiniicâb ettiren atletin jimnastikleridir ki ekseriya gençleri bir tab müfredata sevk eder. Cüzzin-cüzzî ;umudi fakiri,izâle ve azim-i kasttan yapılmıştır. Ön tarafındaki kabzaların münhasıran taksilatıuzleten şekil-i tabiyesini ihlal ettiği gibi sırtından da mahed-i beytini intac eder.

“Biz Fransızlardan on dokuzuncu asırda Almanları körü körüne taklid etmiş ve esasen zor avaz olan Alman jimnastikleriniem’azce-i asabiyemiz yüzünden büsbütün ciğerden çıkarıp tehlike ve şiddetini bir kat daha arttırmıştık. Bilhassa 1870 muhârebesinden sonra pek maruf olan bir kâide-i piskolojiyenin esiri olarak Almanları bu hususta yalnız taklid değil onları çekmeğe sa’y etmek sûretiyle işi efrata vardırırmıştık. Bu mekazat-ı asabiye Fransa usûlünde“Traperovelan”lara, prandalara ve daha bin türlü iddaalıefratlara yol açmış ve Fransa’da senelerce bazı müstesnaların tezâhürat-ı faaliyesine aldatarak gördüğümüzü taklid edip kalmıştık.

Jimnastik sarf-ı ameli olduğuna kesb-i kanaat edince bittabi bunu talim ile mükellef olacaklarıda yalnız bu sanatta mahir olmaları düşünölmüş. İşte bu sûretle bu zavallı şube-i sıhhiye ve hayatiye en basit kavâid-i sıhhiye ve fizyolojiye bigane olan küçük zâbitler ve çavuşlar eline terk ve tevdi edilmiştir.

Artık her hoca kendi ictihadına göre dersini göstermiş ve hiçbirinin usûlü diğerine benzememiştir.

“Jimnastik nâmı altında yapılan harekâtın yekdiğeriyle

hiçbir irtibat-ı fanisi yoktu. Her jimnastikçi için gaye başkalarının yapamadığı hareketleri yapmak o hareketin tesirat-ı fizyolojiyesini bilmeden yapmaktı. En çok nazar-ı takdir ve hayretle görülen en güç hareketler olup bunlardan bilhassa”Plankler” ve umud duruşlar pek makbul idi. Afaki duruşlar bir kantar hesabıdır ki barfıkste trapezde veya hâlkada olduğuna nazaren gerek ondan ve gerekse arkadan olsun kantarın nokta-i istinadı altı sımsıkı tutan ellerde, kuvvetin mahal-i tatbik omuzların etrafındaki uzlette, kuva-i mukaveme-i münfile ise tek mil vücudun sikletindedir. Tabii boyu ne kadar uzun olursa siklet o nisbettetezayid edeceğinden kısa boylu olanlar ile gövdesi kalın ve bacakları ince olanlar uzun boylulara nisbetle bu hazları kolay icrâ ederler.

Gerek Afaki duruşlarda ve gerek kolların yardımıyla vücudun bil cümle harekât-ı sadiyelerinde uzletin bir anda şiddet-i taklidi pek tabi olarak faal-i teneffüste biran için inkita vukua getirir. Jimnastikçi vaziyet-i afakiyedekaldıkca vücudunda bir takım hâlet gayr-i tabiyeye meşhud olur:

Anadolu Hisarı İnas mektebi Talebatı İdman Yurdu Koşu Müsabakasında

1-Bir hava-i mutetazyik ile memlu bir kursak hâlinialan kusura-i sadriye havil salat-ı rüyanın atese-i şedidini muceb olur ;

2-Fatihanın insidadı uzlet-i şahikayayı ifrat derece inbisat ettirir;

3 İzalenin fiil-i terfi mutal olur ki bu mahal o radde-i beyn-el izâleye ve şediyenintazyifini ve o radde-i taht’el Türkiye’nin azim-i kuvva ile birinci zal’ arasında ihtikanınımuceb olur.

“Vücudun demirde arkadan afaki duruş vaziyetini veya sadece kolların arasından bacakları geçip aşağı sarkdığını farz edersen boyunun etraftaki uzletin şiddet-i taklisiinkan iki tarafında bulunan şah damarlarının ihtikanına ve bade-i kanın dimâğa hücumuna sebebiyet verir. Bu hareketler esnasında yüzün kızarması hatta bazen sararması bize en âid –i ibitadaikavâid-i fizyolojiyenin ihlal edildiğini istetmez mi ?jimmastikci böyle zorlu bir harekettir sonra yere atladığını zaman ekseriya “Hoh” diye bir mutasavvıt gürültü çıkar ki bu sesciklerde habis ve tevkif edilen hava-i mesmumun hurucundan başka bir şey değildir. Pek çok kimselerin hilaf-ı tabiyet bu harekât

Sayı 5	Sayfa 84

neticesinde kulakları uğuldar, başları döner, bazı çocukların burunları kanadığında vakidir. Mekâtib talebesi üzerinde vaki olan tetkikaktımda bazı çocuklarda böyle bir tazyik devamı muhiti tesiri tahtında, kızamıkta görüldüğü gibi, cild üzerinde bir takım nekat-ı tezfiye müşahede ettim. Bunlar tazyik-i deavi muhiti tesiriyle o gaye-i şerriyenin insirafından başka bir değildi ki bütün vücudun sikleti yalnız kollara tahmil eden harekât-ı terfiyelerin kaffesinde az çok böyle mahzurlar, hatta bazen mazaretlervardır. “Yunan kadim idmanlarında harekât-ı telakkiye ve terfiyeler yoktu. Onlar jimnastiklerinde vücudun nokta-i istinadı ayaklardı ; koşarlar, atlarlar, yarışırılar, açık havada güneşlenirler, disk ve cirid atarlar, ve daima kavâid-i ahkâm-ı tabiyeyi tatbik ederek mütenasib, kâvivücutlar yetiştirirlerdi. Belki bu gün ki insanların tarz-ı hayat-ı ictimaiyeleri Yunan kadimin idmanlarına müsâidolmasın ; fakat fen ve tecrübe asrı olan bir devirde gelişigüzel bir usûlün artık cayi tatbik olamayacağını anlamak ve bu hakaiki herkesin koşutlanarakva’z etmek tabâbet-i hazıra için bir vazife olsa gerektir.

İşte demirde çalışmanın mazaretini iki kere iki dört eder gibi ortaya koyduktan sonra mahud güllelere gelelim:

İdman Müsabakasında Silifkeli Şükrü Bey 11 4/5 sâniyede yüz yardada Birinci gelmiştir.

Gülle talimi; hafif, vasat, ağır gibi. Kısım üzere tasnif edilir veyâhud edilmiştir. Bunlardan kuvva-i bedeniyyetezyid, ve kuvva-i mukavemeyiteşdid maksadıyla yaptırılan vasat ve ağır gülleler hemendeistimâlden düşmüş, yalnız bazı “Atlet” kulüpleriyle canbazlara ekmeklilik olmuş, lakin hafif gülleler henüz mevkilerini gayb etmemiş gibidirler. Her ne kadar mekteplerde tatbik edilmiyorsa da sûret-i husisiyedeistimâl edildiği ve iki kiloyu tecavüz etmediği hâlde uzlet için güzel neticeler verebilir. Yalnız on sekiz yaşını, bünyenin kâbiliyetine göre, veyâhud yirmi yaşını ikmal etmiş bulunmak lazımdır. Buna Almanlar “Hantel” Fransızlar “Halter” derler. Bizde gülle diyoruz. Gülle talimi takriben kırk beş, elli sene kadar evvel “Atilla” nâmında bir Fransız tarafından Yunanileritakliden bir şekil-i cedidde ihya ve ihdas olunmuştu. Birçok zaman bu da mekteplerde mühim bir mevki işgal etti. Hülâsâ-i kelim: Üç dört sene evveline kadar mahdud bir kaç mektebimizde üstün körü yaptırılan jimnastikler Alman

Sayı 5	Sayfa 85

usûlünden Fransa’da tahrif edilmiş şeklinden başka bir şey değildi.

Bu usûl memleketimizde otuz, kırk sene kadar evvel ithal edilmiş idi. Bu usûlün bir çok mahzurlarını kılıp Tesisiye’nin yazırlarını da okuduk. Şimdi birazda ben söyleyeyim, başlıca mahzuru: gençlerde pek kaba bir fikir infirad uyandırır, ihtirasatı maraziye sevk eder. Bundan başka sıhhatüzerinede pek fena tesirleri vardır. Bunda gaye, beden teşkilatındaki tabiliği bilmeyerek bozmak, uzleti fevkü’l tabiye bir taklise maruz bırakmak (Uzletin hissi taklisesi bahsine müracat), muhtelif âzanın tabiyetteki teşkilini az çok tebdile maruz bırakmak, hâsılı zahiren demir, gibi sert, korkunç bir vücuda mâlik olmaktır.

İhmalkar bir düşüncemesâibesinde kalır. Sıhhâtin hamisi, uzlet ve mufasssılın kuvveti, asabın metanet ve selameti, âza-i dâhiliyenin sıhhât ve selameti olduğu söylendiği hâlde bunlara ehemmiyet verilmez. Gelişigüzel, az faydalı çok muzır hareketlerle asabtahrib edilir, uzlet yıpratılır. Hayatın idamesine en ziyâde lüzumu olan âza-i dâhiliye-i devraniye ya lüzumundan fazla yorulur veya ihmal edilir. Her iki sûrette de iş görmekten aciz kalır. Bu sözleri nazari olarak söylemiyorum, fene geçelim:

Darülfünun Futbol Takımı Bahriye Efrad-ı Cedide Mektebi Futbol Takımı

Uzletin Havas-ı Hakimiyesi

Birincisi, hissi irtibatiye, üzerinden çekilen bir izâle kopar.

İkincisi, hissü'listikaye. Bir izâle pek kâbil-i itsaldır. İzalenin elastiki mükemmeldir. Yani gerildiği vakit uzayıp bırakıldığı zaman hâl-i asliyesine ric'at eder.

Üçüncüsü, hissi taklisiyedir. -Bir izâle bir tesir-i tabi veya sanai taht-ı tesirinde olarak uzunluğunu azaltabilir taklis eder; bu hadise-i izâleninkâbiliyet-i intibahisi neticesidir.

Taklis eden bir izâle uzunluğunu gaib eder vehücumu değişmeksizin sahnı artar. Mesela: İzale-i zatü'l tersin-i şekil-i asliyesini gaib eder vesâire, kol üzerine büküldüğü vakit sahnı arttırır.

İzaletin Havas-ı Kimyevisi

Hadisat-ı Kimyeviye gelince: Bir izâledâhilinide kan bolca devrettiği veya oraya müvellidü'lhamziye havi kan-i şerife edildiği vakit o izâle pek hassas ve kâbil-i intibah olur. O hâlde taklis-i izali, (Maiyet-i fehimler

Sayı 5	Sayfa 86

ilemevad-ı dehiniye) nin daha fa'al bir sûretteihtirakını ve tasid –i harareti müntac olur.

Kırmızı etler bilhassa"Homoglobin"emâliktirler; bu sayede müvellidü'lhamzaveyi zaman istirahatlarında alıp biriktirirler. Ve Onu taklisat-ı şedideleri zamanında sarf ederler.

Hal-i fa'âliyette olan bir izâlehamizat-ı fehimiyedenmünbas bir teamül-i hamideyemâliktir. Bir izâle-i adiyen tadil veya ref' eder ; lakin ister şiddetinden, ister çok seriisûretteki tekrarından husûle gelmiş olsun erat derecedeki taklisat-ı uzliye, uzliyei yorar; hamizat orada toplanır ; çünkü kan onları oldukça seri bir sûretteref edemez, teşhir eder. Uzule havasını gaib eder, sertleşir. Ölünün bidal-ı vefat katılaşmasında teşhirinden mübastır;

Terbiye-i Bedeniye Muallimi

Daha Var M. Sami

Sarachâne Baş 13 Temmuz 329

İdman Havâdisleri

Anadolu Hisarı İdman Yurdu'nun 5 Temmuz'da ibtidar ettiği ve bir çok eğlenceli müsabakalarla, koşu yarışlarıyla muvaffakiyete mazhar olan idmanlarına (19) temmuz'da da devam edilmiştir. (19) Temmuz sonbahara mahsus yağmurlu, kapalıbir gündü. Böyle olmakla beraber programtamamıyla tatbik edilmiş, temaşe için gelen hâlkı,ba husus hanımları bu müfid eğlenceleri temaşeden alıkoymamıştır.

Bu müsabakalara iştirâk edecekleri arasında Bahriye Efrad-ı Cedide Mektebi ile Beyoğlu İtfaiye taburu efradı dahildi. Bahriyelilerin temiz elbiseleriyle muntazam yürüyüşleri,itfaiyelilerin kırmızı fanılaları ile koyu adımları idmanın asker arasında da matlub vecihle müfid neticeler husûle getirdiğine delil olabilirdi. Programın bir iki numruları erkeklerin koşu, ve dört ayak sürat yarışları idi. Yüz yardalık dört ayak

koşusunda GalatasaraySultânisi'nden Feyzi Efendi birinci geldi. Yüz yardalık koşu müsabakasında da Silifkeli Şükrü Efendi 11 4/5 sâniyede ihraz-ı muvaffakiyet etti. Üçüncü numruda Hisar-ı İttihad Mektebi inas talebesinin 100 yardalık sürat yarışı vardı.

Yarışlar üç kısma ayrılmıştı. Bunlardan Naile hanım 17 4/5 Fadile hanım 17 4/5 Fahriye hanım 18 2/5 sâniyede birinci geldiler.

Dördüncü numrunun komik yarışıda bittikten sonra heyecanlı ip çekme müsabakasına ibtidar edildi, itfaiyenin idmansız olduğu hâlde şâyan-ı hayret mukavemeti, bahriyelilerin pek kâvi bilgileri müsabakayı heyecanlı safhalarla uzattı. Nihayet üç metre dâhilinde iki dakika dört sâniyede bahriyelilerin galebesiyle nihayet buldu. Altıncı numruda pek çok galib-i dikkat bir müsabaka idi.

Bu Anadolu Hisarı İttihad Mektebi'nin kızları tarafından yapılacaktı. Mektebin tedrisat programında mühim bir mevki işgal eden dikişciliğin iyibir imtihanı olacaktı. Müsabakaya ibtidar edildiği zaman herkes mütehir bulunuyordu. Sonra bütün süratle koşan küçük mektebliler merkezdeki erkek arkadaşlarının yanlarına geldiler. Şimdi her çocuk kendi yakasının rengini arıyordu. Bu renkler büyük bir zarfın üzerinde erkek çocukların arkalarında saklı idi. Orada ani bir kargaşalık oldu, renkler karıştı, her çocuk arkadaşını aradı, buldu. Ve zarflar açıldı, küçük hanım kızlar zarflarda ayrı ayrı bulunan iki mendili çok süratle dikmek arkadaşıyla birinci gelecekti. Şimdi çayırın üzerine yer yer dizilmiş kızlar büyükbir yürüyorlardı, kimi ipliği iğneden geçiriyor, kimi arkadaşlarını süzerek, endişe ile çabuk dikmek

Sayı 5	Sayfa 87

İstiyordu. Fasılalarla her hanım dikişini bitirdi ve arkadaşıyla koşarak müsabakaya devam etti.

Bu müsabaka valideler için pek heyecanlı oldu. Orada hazır bulunan aileler tatlı, endişeli bir kaç dakika geçirdiler. Ve medid alkışlar arasında Naile hanım ile Kadıköy Numune Mektebi talebesinden küçük EdibBey 40 sâniyede birinci geldi. Mendil tetkik olunurken beyaz tire muntazam sıralarla al mendilde görülüyordu.

Yedinci numrudacimkana müsabakası vardı. Müsabaka, boru, yelken, ağ, foçi gibi manalardan geçerek yarışı gâyet komik bir tarzda 17 dakikada keşşaf 18 dakikada Kadıköy Numune Mektebi 18,50 dakikada İdman Yurdu ikmal eyledi.

En sonrada İdman Yurdu ile Bahriye Efrad-ı Cedide Mektebi Futbol takımları arasında futbol müsabakası icrâ edildi. Bahriyelilerin futbol oynâmağa başlamaları pek az bir zaman olduğu hâlde çok büyük mahâret gösterdiler. İdman Yurdu üç bahriyelilerde bir gol yaptılar. Kendilerinin az zaman zarfındaki muvaffakiyetleri ile müdür ve zâbitbeylerin bu husustaki mesailerini şâyan-ı takdir ve tebriktir.

--

328-329 Futbol Müsabakaları

Kadıköy (OnyunKulüb) Cuma oyuncuları heyetinin 328-329 futbol müsabakaları geçende hitama ermişti. Ahiren işbu müsabakaların netayici tetkik ve kulüblerinderecatı tayin edilmek üzere olduğunu duyduk. Memleketimizde futbol müsabakalarını muntazam bir sûrettetakib için teşekkül etmiş olan bu heyet bazı arızalardan dolayı bu sene tamamıyla bir tekâmül gösterememişti. Ümit ederiz ki: (329-330) mevsimi müsabakaları daha mükemmel birtarzda ceryan eder. Mezkur müsabakaların netayicini gelecek nüshamıza derc edeceğiz.

329 Senesi Resmi Bahri Yarışlar

Donanma-i Osmâni Muavenet-İ Milliye Cemiyeti Merkez-i Umûmisi- bayram ertesi moda köyünde sandal yarışlarının icrâsını taht-ı karar aldığını istihbar ettik. Müsabakalara İstanbul ve diğer vilayetler dahi iştirâk edeceklerdir. Bu hususa dair tafsilat-ı lazime gelecek nüshamızda verilecektir.

Keşşaf-ı tatbikat programı,AhmedRobinsunBey bayram ertesi yapılacak bahri yarışlar tertibatıyla meşgul bulunduğundan bil mecburiye bazı tadilata uğramıştır.

Küsürat-ı Mündericata binaen “Vatropolo”nun mabedi gelecek nüshaya konacaktır.

Talebe Defteri

En meşhur muallimlerimizin yazılarını havi olan bu mecmuanın 6’ncısı çıktı. Mutlaka okuyunuz. Tanesi (20) para. Abonesi (10) guraştır.

Müracatmâhali: Cağal oğlunda (30) numru.

Mekteb-i İlmi

Bu fâideli risaleyi bütün mekteblilere tavsiye ederiz. İkinci numrusu çıktı.

Kabakçı Mustafa

Tarihi Simâlar

Genç müverrihimiz Ahmed Refik Bey Efendi'nin baladaki ünvanla yazdığı eserler intişar etmiştir. Bütün kâirlerimize tavsiye ederiz.

Neden Münhezim Olduk

Balkan Harbinde esab-ı maglubiyetimizi en doğru olarak izah eden bu eseri bütün Osmanlıların okumalarını tavsiye etmeği bir vazife biliriz.

Matbaa-i Hayriye ve Şürekası Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

20 paradır

Artık İktisadî Çalışalım

Bâb-ı Ali caddesinde

Umûm-i Mekteblerimiz Terzihânesi

İstanbul, Beyoğlu Sultânisi; Mercan Vefa, Kabataş, Üsküdar Mülkiye İdadisi ve Umûm-i Mekâtib-i hususiye ve askeriye talebe efendilerine rağbet-i umûmiyeye mazhar olan terzihâne-i acizi mârifetiyle resmi ve gayr-i resmi elbiselerinizi sağlam, zarif yerli kumaşlarından imâl edeceğimi ilan eylerim.

Kumaşlarımız Yerli malıdır

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseleri

Keşşaf taburlarına mahsus elbiseleri, numuneleri mutehassıs-ı kiram tarafından kararlaştırıldığı takdirde Avrupa'nın fiyatlarından daha ehven olarak yerli malından imâline teşebbüs edeceğim ayrıca ilan olunur.

Sağlam Ciğerlere Mâlik Olmak İçin

Her sabah açık pencere önünde yahud bahçede gögsü öne çıkararak: Geniş, geniş beş defa nefes almalı (Nefes burundan alınıp ağızdan bırakılacaktır)

İtizar:

Mecmuamız, bütün gayretimize rağmen maa't-teessüf vaktinde intişar edemiyor. En ziyâde, mevsim itibarıyla

İsporLevazımı

Yakında fanila, çorap, fotin vesâire gibi ispor, âid (eşya ve levazımın yerli malı olmak üzere ehven fiyatla furuht edileceği ilan olunur.

Maksadarımız

Paris, Londra terzi mekteblerinden diplomalıdır.

Resim bulmakta güçlük çekiyoruz. Bu hususta memleketimizde idmancılık aleminin fakirliğide büyük bir tesir yapıyor.

Her ne ise, Eylül yaklaşıyor. Bizde gayretimizi bir kat daha artırıyoruz. Memul ediyoruz ki biraz sonra, mecmuamızı her vecihle mükemmel etmiş bir hâlde olarak vaktinde çıkarmaya muvaffak olacağız.

--

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

VI. İdman Mecmûası, 6-7.Sayı, 1 Eylül 1329 (14 Eylül 1913)

Birinci Sene	1 Eylül 329	Cumartesi
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için Otuz Guruş

Cuma Vekil –i Müdafî Sadi		Hariç için yedi Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 6-7

Donanma-i Osmâni Muavenet-i Milliye Cemiyeti 1329 senesi

Moda Yarış Komitesinin Arması

Birinci Sene	1	Eylül 329	Cumartesi
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN		Senelik Abone: Dahil için Otuz Guruş Hariç için yedi Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 6-7

Moda Büyük Deniz Yarışları

Her milletin Tarih-i hayatında unutulmaz bir hatıra, ebedi bir zevk ve neşe ile geçen bir gündür ki imtidat eden saatlerinde o millet her türlü varlığının medeniyet huzurundaki imtihan-ı ictimâisini yaşar. Acaba bizler, millet kelimesinin daire-i şümüli hâricinde miyiz ki milletlerin mahsusatından olan her şeyden mahrum bulunuyoruz gerçi evvelce bizde de böyle bir gün yaşamak hevesine düşülmüş idi. Lakin o hevesten, yani kendimize âid olmaktan pek uzak bulunan o ada yarışlarından, moda yarışlarından hatıradaki bu gün kendi varlığımıza mahsus küçük bir iz bile kalmamıştır.

Fakat öyle zannediyoruz ki yokluklarımıza tahsirdentelhihten ziyâde onların çare-i istifasına hemde dakika, hatta sâniye fevt etmekte sizin tevessül edecek pek nazik buhrananız bir zamanda bulunuyoruz.

Moda deniz yarışlarını taht-ı himaye-i necapetpenahilerine futbol buyuran-ı Veli Ahd-i
Saltanat devletlu Necabetlu Yusuf İzzettin Efendi Hazretleri

Şimdilik maziye bir tarafa bırakalım. Fakat bu gün büyük ve şişedar bir hakikat karşısında bulunuyoruz: Evvet!.Bundan sonra Osmanlılarda-Donanma-i Osmâni Muavenet-i Milliye Cemiyeti'nin humunat-ı vatanperveranesi sayesinde tarihi bir gün

yaşayacaklardır, ..Bir “Moda günü” muvaffakiyetlerle tetvic eden saatlerinde kalpleri bir hakk-ı iftihar, bir gurur-ı milli, hâsılı hayat-ı hakikiyeyeâid her türlü hislerle çarptıracaktır.

**

Gelecek senenin umûmi yarışlarına mabedi olan moda yarışını umûmi bir nazar ile tetkik etmek lazım geliyor.

Yarışlar, heyet-i umûmiyesi itibarıyla fena değil idi. Fakat intizam ve bilgi denilen şeylerle derece-i alakasında nazardan kaçmayan oldukça mühim noksanlar mevcuttu. Evvela, şahsiyetten ari tenkid edildiğini temin

Sayı 6-7	Sayfa 89

tatbik edenler arasında bir herc ü merci olduktan sonra yine âdem-i muvaffakiyet şübhesizdir.

Denizdeki intizamı temin için hiçbir motoru vazifede görmek kâbil değildi. Zâbita çaresizlik içinde kalmıştı. Motorlar bir takım aileleri yattan sahile, sahilden yata taşımakla meşgul bulunuyordu. Birçok sandallar, kotralar ücretsiz olarak, program hilafında dahilde kaldılar.

Yarış sancağı milli bir mana ifade etmekten uzak bulunuyordu. İngiliz rengine bürünen bir sancak...Bir Türk kalbiyle temenni ederiz ki gelecek senenin yarışları sırf bize âid olsun. Bize iltihak eden başka kuvvetler bulunsun, fakat biz yarışlarımızı başka küçük kuvvetlere istinad ederek tertib etmeyelim. Bir Türk memleketinde yaşâyan bir Türk’ün Türklere âid yapılan şeylerin Türkçe olmasını istemesi kadar makul bir şey olamaz.

**

Moda yarışları, zat-ı hazret-i padişahının taht-ı himayelerinde, büyük bir ihtişam ve tantana ile icrâ edildi.Tavsir-i Efkârrefikimizin temennisine iştirâk ederek deriz ki, yarış gününün resmi bir gün olarak kabul edilmesi, ve bu vecihle maddi manevi faydaların temini katiyen elzem bir şey. Çünkü görülüyordu ki bir çok kişi bil mecburiye gelememişti. Yukarıda söylediğimiz gibi hâlkın kendi Terakkiyatını,muvaffakayatınıbizzat alkışlaması lazımdır. Müsabakalar, yarışlar nasıl beynelhâlk bir fikr-i rekabet husûle getirdiğini, diğer milletler derecesinde yükselmek için nasıl bir kuvvetle çalışmak lazım

geldiğini gösteriyor. Bu resmi ve umûmi olursa zikir edilen meziyetler kendiliğinden husûle gelir.

Foto: Ferid İbrahim

Ecnebi Ailelerine mensubMadmezelleri Donanmamıza iane topluyorlar

**

Denizde yarış için ayrılan sahanın etrafını kotralar, istombotlar, sandallar sarmıştı. Bir tarafta hakeme mahsus duba diğer tarafta, nihayetle kırmızı ve beyaz bayraklar raks edişen şamandırılar mevcuttu. Asıl iskelede heyet-i fiileyle mahsus ve tamamıyla bir Türk tarz-ı mimarisinde inşâ edilmiş küçük bir kale vardı. Buradaki rıhtımda bahriye mızıkası çalıyordu. Rıhtımdan itibâren karada ayrılan mevkiler pek iyi bir sûrettetertib edilmiş, istirahat-ı umûmiye tamamıyla nazar-ı dikkate alınmıştı. Vükela-i seferiye mahsus kıymetdar Türk ve Acem sanatının birer imtizac-ı bedi olan hâlîlarla süslenmiş Türk çadırları, nihayetlere doğru imtidad eden mevkiler arasında musikilerin nezaketleri pek iftihar edilecek şeylerden idi. Yarış üç çifte kayıklar arasında icrâ edildi. Sadrazam paşa hazretlerinin kayıkları birinciliği ihraz

Sayı 6-7

Sayfa 91

Etmiştir. (Birinci mükâfat beş, ikinci iki buçuk lira idi). İkinci yarış iki çifte sandallar arasında yapılmıştır. Moda Palas Kulübü'nün sandalı birinci, moda sandallarından cüruhunun sandalı ikinci gelmiştir. (Birinci mükâfat dört, ikinci iki lira) üçüncü yarış dört

çifte gigler arasında icrâ edildi. Gâyetheycanlı bir müsabaka oldu. Moda (C. R. c.)Kulübü İstanbul Kulübüne ihraz galebe etti. (Mükâfat beş lira idi) ecnebi harb gemilerinininkileri arasında icrâ edilen dördüncü yarışta Frasız“Jan Blanş”gigi birinci, Amerikan maiyet gemisi “Skorpiyon”gigi ikinci gelmiştir. (Sekiz ve dört lira mükâfat var idi).

Bu sırada o büyük saha selam topları ve alkış tufanları içinde kaldı. Son felaketlerimizde ak denizde Osmanlıların eski denizcilik hayatını canlandıran, Barbaros’un, Turgut’un muvaffakiyetlerine kanlı sahneler açan denizlerden selam getiren hamidiye geliyordu. Sultan Mehmed, kendi varlığını gören, alkışlayan hâlka, fedâkarraufı getiriyordu. Bu günün büyüklüğüne inzimam eden teşrif-i şahâne, Ertagarlı takip eden hamidiyenin vürudu bu geniş meydanlar üzerinde sevinç rüzgarları uçurdu. Bu günün büyüklüğü şimdi takdir edildi: Padişah ve milleti hep orada idi. Ertuğrul ve Hamidiye ecnebi sefainharbiyesi ve koyda mevcut bil cümle sefain tarafında selamlanarak mevkilerinde ahz mevki eylediler.

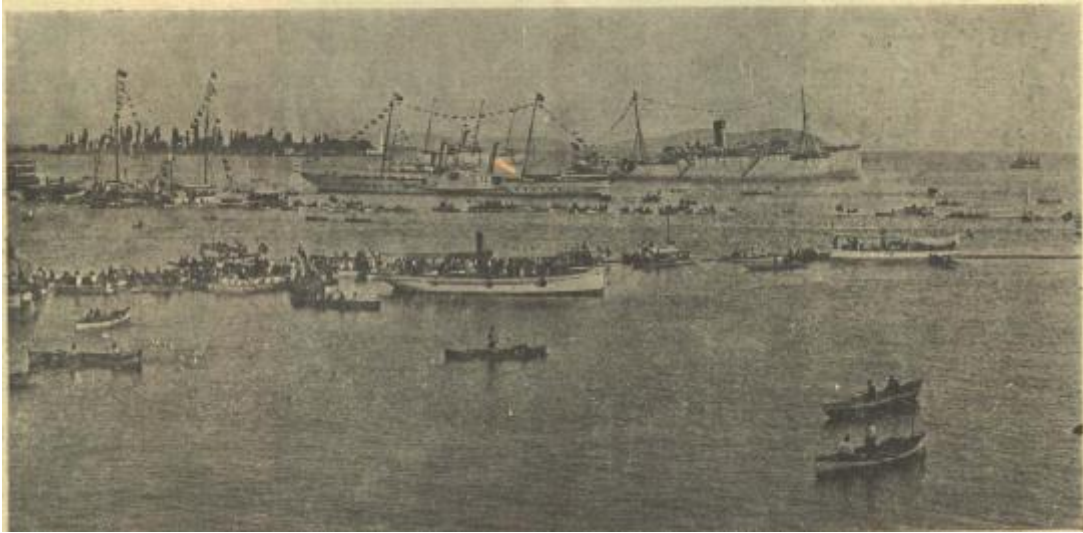

Foto: Ferid İbrahim Moda Deniz Yarışlarının

Kadınlar arasında icrâ eyleyecek sandal yarışına iştirâk eden bulunmadığı için yapılamadı. Proğram bu noktada ihlal edilmiş oldu. Altıncı yarış iki çifte piyade kayıklar arasında icrâ edildi. Marko’nun sandalı birinci gelerek dört lira olan mükâfatı aldı. Ahmed ikinci gelmiştir (Mükâfatı iki lira idi).Yedinci yarış üç çifte kitleler arasında idi. Üsküdar Anadolu Kulübü birinciliği ihraz etmiştir (Mükâfatlar: Yedi ve üç buçuk lira) sekizinci yarış Anadolu ve Rumili beş çifte tahlisiye sandalları arasında oldu. Anadolu birinci geldi. (Mükâfatlar: On ve beş lira) Dokuzuncu yarış dümenleri edenler tarafından idare edilmek

ve erkekeler kürek çekmek üzere bir çift sandallar arasında icrâ edildi. Bu yarışa üç sandal

Sayı 6-7

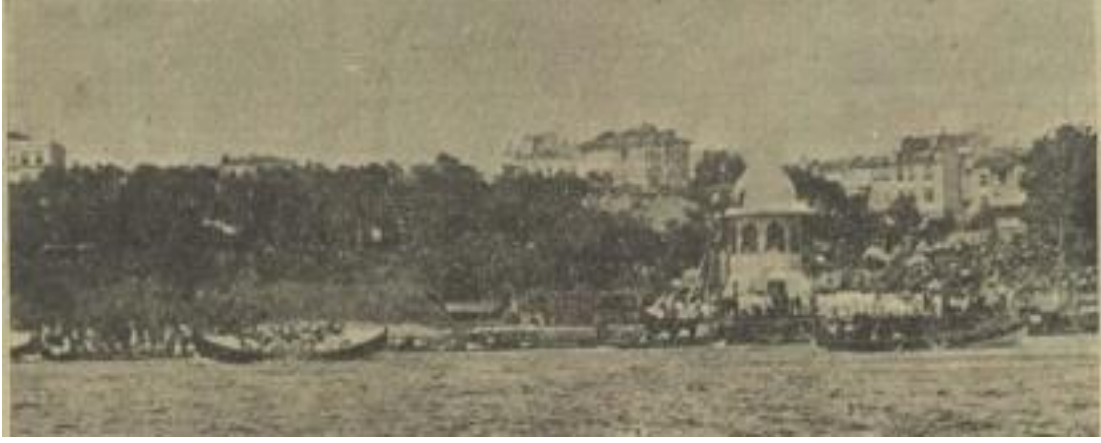
Sayfa 92

sekiz buçuk batan kazandırmış oluyor. Bundan ne çıkar ? evet ne mi ? Çıkar. Şevket-i milliyet çıkar.

Milletler, memleketler hayali birer hüyle değildir. Memleket, millete arz-ı iftikar eder. Millet de sağlam metin adımlardan mürekkebe olursa iş görebilir aksi hâlde göremez göremeyince de memleketin beklediği hizmet ifa edilmemiş olur, terakki edilemez. Daha büyük bir tehlike vardır ki oda asım-ı hazuruntevlid eylediği bir kâide, cellad bir kâideden geliyor. O kâide-i mücadele-i hayatiyede çalışanların, çalışmayanların yerini kapmasıdır. Çürük efraddanmürekkebe heyetler, çürük olur, çürük ise sağlam kadar çalışamaz. O hâlde yerini çalışana bırakır. Bu bir tehlikedir. Müşahede zayıf ırktır. Ondan dolayı bu zaafı, milli bir tehlike telakki ediyorum. Yalnız tehlikeyi görmek elbette kafi değil, onu ref'e çalışmak gerektir. Bu hastalıkları az çok geçirmiş milletlerin çare-i tedavileri bizim için lazımmü'ttakib bir dair olabilir. Üç dört satırlık şu izahat acaba meselenin azametini ifade edebilir mi ? İşitecek kulaklara, terk edecek dimâğlara, bunun ehemmiyeti, hâl-i hazırımıza nazaren terbiye-i bedeniyenin lüzumunu doktorTissie'nin adetleri kadar balığifade eden hiçbir söz bulunamaz.

İki Çifte Kıtalar Yarışı

Tahrissiyeh Sandalı Batar iken

**

Bundan evvelki makalede zayıf ırkın esbâb-ı izâlesi hususundaki iki nokta-i nazarımdan, müskirat ve tütünün menî, suistimâlatın tehdidi keyfiyetlerini sard eylemiş ve sözleri atebamıza bırakmışım. Bizim doktorlardan bu hususta bir kaç satır olsun yazı beklemek bilmem bana abes geliyor. Onlar kadar memleketimizin sıhhatî hususunda lakayid kimseler görmedim. Bütün risailemizi, cerâidimizi, kitablarımızı tedkik ederseniz, bu hususa müteferrik bulacağımız eserler, yazılar pek az adeta enderdir. Tehlikeyi görmek elbette kafi değil, onu ref'e çalışmak gerektir. Bu hastalıkları az çok geçirmiş milletlerin çare-i tedavileri bizim için lazımü'ttakib bir dair olabilir. Üç dört satırlık şu izahat acaba meselenin azametini ifade edebilir mi ? İşitecek kulaklara, terk edecek dimâğlara, bunun ehemmiyeti, hâl-i hazırımıza nazaren terbiye-i bedeniyenin lüzumunu doktor Tissiye'nin adetleri kadar balığ ifade eden hiçbir söz bulunamaz

**

Bizde yalnız imraz -ı sariye esnasında görülen bir iki beyannâme -oda resmi- den başka bu heyet-i aliyemiz hiç kendi mensub olduğu kilenin hayatıyla alakadar görünmez. Bununçün huzur-ı vicdanda doktorlarımız mes'uldür. Çünkü; vazife-i tenviriye ve ikaziyeyi ifa

Sayı 6-7

Sayfa 101

etmemişlerdir. Vakıa hâlkımızın hatta payitaht âhalisi gibi nisbeten münevver olan kısmın bile yüzde ancak yirmisi doktora müracaat ederse geri kalan sekseni onu bir

müvekkil-i mevt olarak telakki etmekte ise de, vazife bu kanaatin memanetiyle terk edilmemelidir. Sebâtle insan her manen iktihamına muvaffak olur. Hiç olmazsa fenni sözlere kulak alıştırılır.

Moda yarışları menazırından Foto: Ferid İbrahim

Kanca başlar Foto: Ferid İbrahim

Benim bir kanaatim var. Bu kanaati ancak maddi deliller belki tebdil eder. Oda bizim ırkın takviyesi terbiye-i bedeniye-e ehemmiyet vermekle ve doktorlarımızın bunun fevâidini bit-takdir hâlka tavsiye ve telkin etmeleriyle zamanda hâlkında doktorlara itimad eylemesiyle kâbildir. Valla fela. Onun için tutulan iş oldukça müşküldür. Müşkül olması zaten şerefini, ehemmiyetini attırır. Ben vasi-i naçizimle bu bâbda hıdmet eden birkaç gençte iltihak ettim. Bu gün azlığız, yarın çoğalacağız hiç şübhe etmiyorum. Çünkü tecrübem var. Bundan sekiz sene evvel İstanbul'da futbolcu olarak elli kişi yok iken bu gün iki bin hatta iki bin beş yüz olmuştur ki ; şu nisbet bana ümit veren en kâviavamildendir. Terbiye-i bedeniye-nin tamimindeki güçlüğü tazyif eden bir cihet daha

ve ona ; oda, isabetine, çalıştığımız meselenin bedihi olmasıdır. hâlbuki o bedhati meşgul olmayanlara göstermek müşküldür. Bundan dolayıda ayrıca düçar-ı müşkülat olacağız.

**

Terbiye-i bedeniye'nin takviye-i ırka çare olarak kabulü mekteplerde, kışlalarda bunun tatbikiyle olacağı ve hâl-i evvelada hatıra gelirse iş böyle değildir. Mekteplerde hâl-i hazırda bazı istisnalarıyla beraber terbiye-i bedeniye bir şekil muvaffakta tatbik edilmiyor. Hatta bu bâbda sahaif-i matbuata münakaşat bile görülüyor. Bu bizim vazifemiz değildir. Onun mütchassır, çalışkan, müfettişi bu husustaki

Sayı 6-7

Sayfa 102

etmemişlerdir. Vakıa hâlkımızın hatta payitaht âhalisi gibi nisbeten münevver olan kısmın bile yüzde ancak yirmisi doktora müracaat ederse geri kalan sekseni onu bir müvekkil-i mevt olarak telakki etmekte ise de, vazife bu kanaatin memanetiyle terk edilmemelidir. Sebâtle insan her manen iktihamına muvaffak olur. Hiç olmazsa fenni sözlere kulak alıştırılır.

Moda yarışları menazırından Foto: Ferid İbrahim

Benim bir kanaatim var. Bu kanaati ancak maddi deliller belki tebdil eder. Oda bizim ırkın takviyesi terbiye-i bedeniyeeye ehemmiyet vermekle ve doktorlarımızın bunun fevâidini bit-takdir hâlka tavsiye ve telkin etmeleriyle zamanda hâlkında doktorlara itimad eylemesiyle kâbildir. Valla fela. Onun için tutulan iş oldukça müşküldür. Müşkül olması zaten şerefini, ehemmiyetini attırır. Ben vasi-i naçizimle bu bâbda hıdmet eden birkaç gençte iltihak ettim. Bu gün azlığız, yarın çoğalacağız hiç şübhe etmiyorum. Çünkü tecrübem var. Bundan sekiz sene evvel İstanbul'da futbolcu olarak elli kişi yok iken bu gün iki bin hatta iki bin beş yüz olmuştur ki ; şu nisbet bana ümit veren en kâviavamildendir. Terbiye-i bedeniyenin tamimindeki güçlüğü tazyif eden bir cihet daha ve ona ; oda, isabetine, çalıştığımız meselenin bedihi olmasıdır. hâlbuki o bedhati meşgul olmayanlara göstermek müşküldür. Bundan dolayıda ayrıca düçar-ı müşkülat olacağız.

**

Terbiye-i bedeniyenin takviye-i ırka çare olarak kabulü mekteplerde, kışlalarda bunun tatbikiyle olacağı ve hâl-i evvelada hatıra gelirse iş böyle değildir. Mekteplerde hâl-i hazırda bazı istisnalarıyla beraber terbiye-i bedeniye bir şekil muvaffakta tatbik edilmiyor. Hatta bu bâbda sahaif-i matbuata münakaşat bile görülüyor. Bu bizim vazifemiz değildir. Onun mutenessir, çalışan, müfettişi bu husustaki muhaziri, yolsuzlukları düzeltecek kudrettedir. Kışlalara gelince; oralarda görülen harekât-ı bedeniye askeri talimlerinden mada bir takım Alman jimnastiği bozmalarından bir kaçhâlka, trapz oyunlarından harice çıkamadığı gibi ihtiyaride olduğundan maa't-teessüfnetayic -i hasane elde edilemez. Asker, ki efrad-ı milletin hastalıktan azade olarak seçilen genç vücudlarıdır. Onlara terbiye-i bedeniye tatbik edilmeyip ihmal olunursa pek büyük günah işlenmiş olur. Bu noktaya, alakadaranınınza-ı dikkatini celb etmeği vazife-i vicdaniye ve vazife bilir. Ne ise bu cihetidebırakalım ; asıl mesele, hâlkta idman fikrini uyandırmaktadır. Bunun için, mecmuamız hiçte kafi bir vasıta olamaz. Yevmi gazetelerde vukuf üzerine yazılmış satırlara ayda bir defa bile tesâdüf edemiyorum. Bu bâbda müracat edilecek vasıtalarından en iyisi mükâfatlardır.

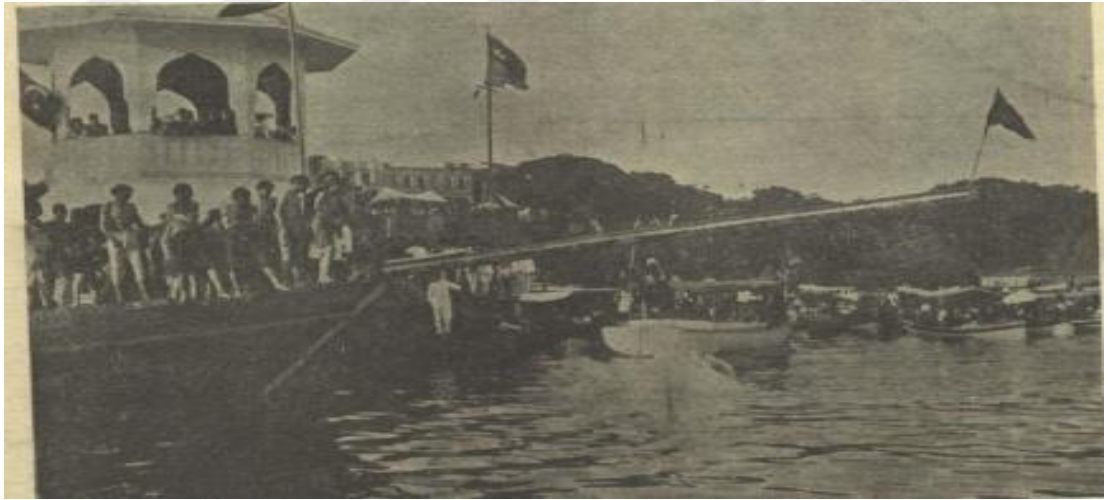
Şehir emaneti, MârifNezâreti, yahud herhangi bir heyet-i hususiye -i hayriye, İsveç usûlünde en güzel neticeler elde eden muallimlere, talebesine, maddi, manevi kıymetli mükâfatlar verir, at bisiklet yarışları, şehir nâmına, yaya, manalı, manasız yarışlar, futbol ,

tenis müsabakaları, sandal, yüzme, atlama, sıçrama hülasâ idmana müteallik, mevsime göre bir kaçumûmi eğlenceler tertib etmeli. Verilecek mükâfatın, alınacak hâsılat ile baliğın meblağ bedeli çıkar. Sonra, Saray Burnu'nda park yapmaktan ise Kadıköy UnionKulübü gibi şehrin dört beş yerinde çayırklar yapmalı. Bu sûretle hâlk bu hayata alışır. İsveçteki neticeyi er geç bizde elde ederiz. İstanbul'un sporla en ziyâde meşgul ve alakadar olan hâlkı hiç şübhesiz, Kadıköy, sonra Üsküdardır. Çünkü orada bir futbol meydanı, birkaç futbol takımı vardır. Arasına yarışlar, müsabakalar olur. İngilizlerle, yarışçılarla, idmancılarla temas ederler. Orada bir spor hayatı uyanmıştır. Fakat maa't-teessüf İstanbul'da bu hâl yoktur. Ve olmasıda Kadıköy gibi bir muhitin oradada tesisiyle, ibdaiyle olur. Vasıtalarını belki bazılarında hatta şehir emini gibi alakadar olan zevata bile gülünç

Sayı 6-7

Sayfa 103

gelse de onları söylemek, hatta tatbikine çalışmak, uğraşmak bence zevk-i mahsus teşkil ediyor, ya beklediğim gibi şâyan-ı memnuniyet netayic elde edersem sevincime payan olamaz.

Yüzme Müsabakasına Hazırlanırlar İken Foto: Ferid İbrahim

Hani hâlkımıza, kısm-ı münevviremize terbiye-i bedeniye'nin lüzum ve tesiri hakkında makani' deliller göstermek lazım. Bunun için terbiye-i bedeniye muallimlerinin mekteplerde talebe üzerindeki tecrib ve istatistiklerine müracaat-ı icâb ediyor. Gerek sıhhat, gerekse nemi vücud itibarıyla talebede gördükleri eser-i silahi bize bildirirlerse muallim Beylere müntedar oluruz.

Moda Deniz yarışları gecesi

Foto: Ferid İbrahim

--

Moda Kayık Yarışı ve

“Monşer”ler

Âzizim Cuma,

Geçenlerde Moda’da yapılan kayık yarışları hakkında müşahedelerime müstenid bir tenkidyapmaklığıyı yazıyorsun. Birader, o yarışlar hakkında tenkid yapılmaz, onlarla olsa olsa latife edilir. Ciddi bir şey değildi ki yine ciddiyetin kemâliyle bir şey yazılsın.

Yalnız orada gördüklerimin hepsini söyleyim. Daha doğrusu hepsinin mavisini iki kelime ile yazıvereyim: İntizamsızlık. Ve “Monşer”lik. Bir heyet çıkmış kan tere bakarak günlerce uğraşmış ve cidden mükemmel bir program vücuda getirmiş. Planlarını çizmiş, maddelerini koymuş ve:

-İşte, sizde tatbik ediniz.

Demiş, demiş ama, bunda yanılacağını hiç takdir edememiş. Bizim memleketin yarış, emsali misullu bu proje ve planda tatbike gelince dama demeğe vakit

Bulmadan kırıldı. Hadım olmayarak, her zaman, acizane direm: Plancıya değil, tatbikiyemuhtacı! Tatbikcilere muhtacız vesselam. Fakat ne yaparsak, her şeyde olduğu gibi bunda da idmanımız yok. İyi bir pilav yetiştiririz, iyi bir hoşaf kepçesi imâl ederiz de, tamam gövdeye atışırken üstümüze dökeriz. Düşüncesizliğimiz nisbetinde de görgüsüzlüğümüz dedim ya, orada da öyle oldu. Eliften yeye kadar intizamsızlıklar birbiriyle yarış etti, kimin kayık yarışına baktığı kaldı. Yarışların yapılacağı saha üzerinde sukunet, rükunet ve intizamdan başka neler yoktu!

Mesela:

Dört çifte bir sandal ve içinde bir düzine kokana. Sekiz çifte bir filika ve derununda bir alay cici Bey ve bir sürü sarika. Resmi bir fotoya kurulmuş hanım efendiler.

Tentesine çıkmış bir kaç zenci ağayı hamil istombot.

Muteassıl düdüğünü öttüren motorbotlar. Muşlar. Çatanalar.

En dikkate şâyan olan cihet, bu sayıp döktüklerimin hep yarış sahası içinde salına salına dolaşmasıdır. Bunlar kim? Niçin buralara gelmişler? Ne hak ile ta..Piste kadar sokuşmuşlar? Ne salahiyetle yarış eden iki sandal arasından dalgalarını savurarak geçiyorlar? ..

Monşer E. E.....

Bunu bilen, öğrenen yok. hâla bilmeğe savaşıyorsunuz:

-Monşer, Bu böyledir, çekiliniz diyorum.!

Atabeylekös kös dönmeğe mecbur oluyorusunuz

-Monşer buraya ben karışırım!

-MonşerMaparol!.

-Monşer ajanı davet ederim!

-MonşerDönensolite!

-MonşerSenotorAfar!

-Monşer şu!

-Monşerbu! ..

Fakat “Monşer!” bir azda yarışa gelenleri dinleyiniz:

-Hani sandalye?

-Niçin yarış sırası değişti?

-Ecnebi filikaları altı çifte olduğu hâlde Türk filikası neden beş çifte kabul olundu ?

-Yarışlar bitti mi ?

- Şu yarış kimin fotası kazandı?

-Roneo müstensih makineleri kendilerini reklam için bir ücret verdi mi ?

-Ben bir mecidiyelik bilet almıştım, niye beni beşliğe atıyorsunuz?

-Ben beşlik aldım ama liralıkdayım.

-Lira gitti, fakat yerine bir iskemle bile gelmedi ? -Susuzluktan yandım.

Ya..“Monşer!” Cuma Bey,işte böyle daha sayayım mı? Gece şenliği mi? Aziz- o evlere şenlikti, gece şenliği değil. Onda iki şey vardı.Viski ve ...Hiphip hurra!..

Sayı 6-7	Sayfa 105

Vakas-ı ale-l-bevaki.

Hala o hiphiphurra!..Görülecek işitilecek ve bayılacak şeydi.

Kaza buya, gaflet bu ya:

-Monşer, birazda yaşa felan bağırınız, Türk memleketindeyiz.

Deseniz ;cinâyet yaparken yakanlamışız gibi yüzünüze sıçarlar ve:

Monşerhâla bu kafada mısınız ?

Diye bir kucak beyaz sakal dolusu haykırırlar. Şimdi Cuma, buna yarış mı demeli ? Yoksa latifemi ? Elbette ki latife. Boylu boyunca, adlı sanlı, sağlı sollu latife.

Gelmişler, hâlkı çağırılmışlar, vapurları,kayıkları toplamışlar herkese latife edelim demişler. Gerçi böyle masum ve mazlum, daima boynunu bu güngan-i tevekkül ve tahammül eyleyen bir hâlk olunca “Monşer!” işittiğiniz kadar latife edersiniz. Hatta alay bile. Ve hatta milletinizi ihtar edenleri tahkir bile.

Uzun çayır at koşuları komitesi sağdan Hüseyin SuadBey Hamid Bey Haydar Paşa Talat
Bey EfendiCafer Tayyar Bey Foto: Ferid İbrahim

Lakin bilinmeli idi ki, latife latif gerektir. Kaldı ki o yarışlarda latife edemeyecek vücutlar vardı. Muazzam makamların orada salınan sayesine riayet borçidi, ve vecibe idi. Biz, yani hâlk neyse ne, bunlara alışmışız. Fakat vatani cihetler dikkat-i gözüne tek güzellik gibi konulacaktı.

Biz bunları çok şükür Avrupa'da gördük, hem tek güzelliksiz gördük. Hiçbir yerde bu kadar latife olmaz. Ben bunda yalnız bir noktaya hayret ediyorum. Veyâhud Cuma Bey, diyorum. Donanma Cemiyeti'nin ne suçu ve ne kabahati vardı ki onların nâmına bürünerek bu serin şakayı bize ettiler. Donanma Cemiyeti'ne âzamiyetimiarz ederim.

Donanma Cemiyeti bu yarışı himaye eylemekle asıl itibarıyla pek büyük bir eser-i vazife gösterdi. Fakat tatbikini

Sayı 6-7	Sayfa 106

deruhte eden heyet-i muhtereme arasında böyle işlerle uğraşmamışların küsüratı bunu bu hâle soktu. Burasınida söylemek insaflılıktır.

Eğer gelecek yıl böyle bir yarış yapılacaksa Donanma Cemiyeti doğrudan doğruya idare etsin ve kendi nâmına yapsın. Çünkü şimdiye kadar ne yaptıysa iyi yapmıştır. Cemiyetin bu yarıştaki alakası sırf bir müesseyf bir delaletten başka bir şey değildir. El hâsıl ne yapalım, böyle görünür görünmez kazalar olur. Geçmiş olsun, ve bir dahası dağlara taşlara.

İşte Azizim Cuma Bey,size muz meyvesi gibi bir cevap ister tenkid yerine okursunuz, isterseniz latife yerine.

İhtiramatımı taziyetlerimi terdifen takdim ederim. Kabulü müsterhimdir.

1 Eylül 329

Aka Gündüz

Uzun Çayır

At Koşuları

Bayramın üçüncü günü uzun çayırdaki Donanma-i Osmâni Muavenet-i Milliye Cemiyeti'nin Kadıköy şubesinin teşebbüsüyle icrâ edilen at yarışları her nokta-i nazardan büyük bir muvaffakiyet temin eylemiştir.

Dâhiliye Nazırı Talat BeyEfendinin himaye etmekte olduğu bu yarış tekâmül-i milli basamaklarından birini teşkil eden cündliğin büyük bir muvaffakiyeti hâlinde tecelli etmiştir. Hatta havanın âdem-i etradı bile bu muvaffakiyeti sekte dar edememiştir.

Cündilikmuhibleri tarafından müracat-ı mütevellîye üzerine, yakında mezkur yarışlar, daha büyük mukayesede olarak tekrar edilecektir bu hâlde ilk yarışlardaki muvaffakiyetin parlak bir delilini teşkil eder. Yarışlara bidal-i zeval başlanmıştır.

Hakem Heyetine mahsus kale Foto: Ferid İbrahim

Birinci yarış yerli hayvanlarına mahsus idi. Bu yarışta Kont Kantis'in Kirişmen ismindeki Timur kır bargiri kazandı. Sabri Bey'in Ferhad'ı ikinci geldi.

Avrupa'nın araba hayvanlarına mahsus olan ikinci koşuda Ali Kemâl Bey'in Orluf cinsinden Millu Kazak ismindeki kır bargiri kazanmış ve Ali Muhsin Bey'in Rus cinsinden olan (Robert) i ikinci olmuştur. Cılız gençliğin ananesi şeklinde bir spor hayatı yaşayan tulumba sandık yarışları programının

Sayı 6-7	Sayfa 107

üçüncü numrusunu teşkil ediveriyor. Bu yarışın irili ufaklı ve ekseriyet –i azime ile demokrat olan meraklıları oldukça çoktu. Birinciliği Kadıköy Ermeni kiliseliler 9 dakika 10 sâniyede kazanmış ve Hamdi Reis'in Kadıköy dairesi sandığı ikinci gelmiştir.

Dördüncü yarış –ki süvarilik, cündilik hulasâ at merakı nokta-i nazarından calib-i nazar-ı dikkat idi. Çünkü bu yarış Arap ve yerli ve Avrupa hayvanlarına mahsus olmak itibarıyla nevi bir cinsiyet müsabakası sayılabilir.

Ona yakın olan hayvanların içerisinde yarışları yerli yarışları Arabâti olduğundan bu iki cinsten hangisinin kazanacağı meselesi oldukça heyecanı mucib oldu. Nihayet kol ağası Kemâl Bey'in Tayyar ismindeki yerli hayvanı ikinci geldi. Mesudi bu münâsebetle bir daha tebrik etmek isteriz. Çünkü beş Arap atını ardında bırakmış hatta birinci gelen Tayyâre bile yedi sâniyelik bir fark vermiştir.

Motosiklet yarışı proğramda beşinci numruyu işgal ediyor, fakat iştirâk edenlerin isimleri görülemiyordu. Maa't-teessüf bu yarış yapılamadı. Hatta bâdemaicrâ edilecek müsabakalarda da yapılamaz, yapılsa bile bir menfaat temin etmekten uzaktır. Çünkü motorlu merakıbın yarışı her makinenin âid olduğu fabrikalar beyinde bir sanat yarışıdır. Vakıa, onu idare edenin de işte oldukça tesiri var ise de şimdiye kadar fena bir makinenin iyi binicinin ligde hiçbir muvaffakiyet temin edemeyeşinenazaren herhalde esas muavenatının değil sanının derecesine tayin olduğundan ve bizde ise böyle motor, otomobil (Motorut) gibi yarış makineleri yapacak fabrikalar değil tamir edecek, kullanacak ustalar bile bulunmadığından bu yarışların ehemmiyeti pek az olacaktır.

Altıncı ve en ehemmiyetli yarış hâlis-üddem Arap atlarına mahsus 40.000 metrelik koşu idi. Bu yarışta birinciliği ve hâleten görünüşte hiç tahmin olunmayan SâidBey'in Derviş ismindeki kır bargiri kazandı 4.000 metrelik dört dakika 50 sâniyede kati oldukça mühimdir. İkincilik Ali Kemâl Beyin Feruh ismindeki hayvanında kaldı.

Uzun Çayır at koşularının icrâsına teşebbüs eden Kadıköy Donanma Cemiyeti Merkez
Şubesi Reisi Zühdü Paşazade ZahidBey

Sporkulüpleri beyinde icrâ edilecek 1000 metrelik koşu müsabakasına topu topu iki zat iştirâk etmişti. Bunlardan sporu ve Mesut Efendi birinciliği ve Mesud Efendi de bittabi ikinciliği kazandı. Biz bu yarışın cinsini tayinde tereddüd ettik. Şu münâsebetle söyleyelim ki ; düz koşu yarışları dört nevidir: Birincisi(Sûrat-ı sarfe) dir ki 100 metre yahudyardedir. İkincisi (Nısf- 1 Sûrat) dır ki 400 metredir. Üçüncüsü (Nısf-ı mukavemet)

dir ki 1500 metredir dördüncüsü de (Mukavemet-i Sarfe) dir ki on mil yahud kilometreden aşağı düşmez.

Sayı 6-7

Sayfa 108

Garb'de İdman

Bir saatte (19) kilometre (21) metre koşan Marsilyalı Jean Bouin

Fransa'nın idman nokta-i nazarından vücuduyla iftihar eylediği adamlardan biride, resmini koyduğumuz (Jan Bouin) dir. Son defa İstokholm'deicrâ edilen olimpiyad müsabakalarında beş bin metrelik koşuda bu koşucu elli santimlik bir mesafe ile ikinci gelmişti. Yılmak, yorulmak bilmez bir millete mensup olan (Jean Bouin) bu mağlubiyetten dolayı yazdığı bir makalede:

“Bu müsabakadan birkaç gün evvel, öğleden sonraki boş vaktimden bil istifâde 600 metrelik bir koşuya büyük müsabakada giyeceğim kostümle girdim. Netice şâyan-ı memnuniyet bir hâlde idi. Kendimi sıkmadığım hâlde bu yarışı kazanmış idim. Kemâl-i memnuniyetle avdetimde vücudu mu, masajcı refikim (Eolin) ‘in fâideli uğraşmalarına terk ettim. Orada bulunan bir kaçemşehrim bu ufak muvaffakiyetten dolayı beni tebrik ettilerse de bence asıl hedef büyük koşuyu kazanmak idi. Ve pek ala biliyorum ki ; yolu pek kolay bir şey değildi.

Nihayet yevm-i muayyen geldi. Bu müsabakanın tafsilatını yazmayacağım. Yalnız ilelebedmütesif olacağım bir şey varsa oda refikim Finlandiyalı (Kolahemenen) ‘in benden bir göğüs kadar bir mesafe ileride bulunarak yarışı kazanmasıdır. Bence bu fırsatı kaçırmak kadar acınacak bir şey yoktur. Rakibimin benden fazla bircihetini görmedim onunda alelaide bir masajcısı vardı. Koşuya benden fazla çalışmış bir adamda değildi. Yalnız şurası şâyan-ıdikkattir ki ; rakibim (Kolehemnen) sebzevar idi. Benimle farkı bundan ibâretti...”

Foto: Ferid İbrahim Jean Bouin

(Jean Bouin) ‘e bu mağlubiyet büyük bir ders oldu. Zaten o ana kadar güzel ve daimi bir idman takib eden bu adam olimpiyad oyunlarından Amerikalıların elde ettikleri muvaffakiyetin sebebini onların spor hususundaki intizam ve inzibatlarında görerek oda bu tarzda çalışmağa başladı. Hatta bu bâbda makaleler yazarak hemşehrilerinde bir Amerikalı gibi çalışmağa davet etti. Çalıştı. Her fırsatta yarışlara girdi. Güreş yaptı. İpe tırmandı. Odun kesti. Hülâsâ sporun idmanın her neviyle meşgul oldu. Kendini istediği gibi hazırladı.

Nihayet İstokholm’deicrâ edilen (Bir saatte en fazla mesafe kat etmek) müsabakasına girerek şimdiye kadar dünyada hiçbir koşucunun yetişemediği bir mesafeyi yani 19 kilometre 21 metreyi kat’ etti ve bir (Derece-i bahaya=Recor) teşkil eyledi. Bundan evvel bir saatte koşulan en büyük mesafe,

Sayı 6-7	Sayfa 109

Vakıa bunlar bir kayd-ı kati ile yarışları takayyüd etmezler, iki bin beş bin metrelik yarışlara olursada ekseriyet böyledir. Uzun çayır gibi yerde bu bin metreyi bin beş yüze iblağ ederek hiç olmazsa bir (Nısf-ı mukavemet) tertibi yapılsa idi daha güzel olurdu.

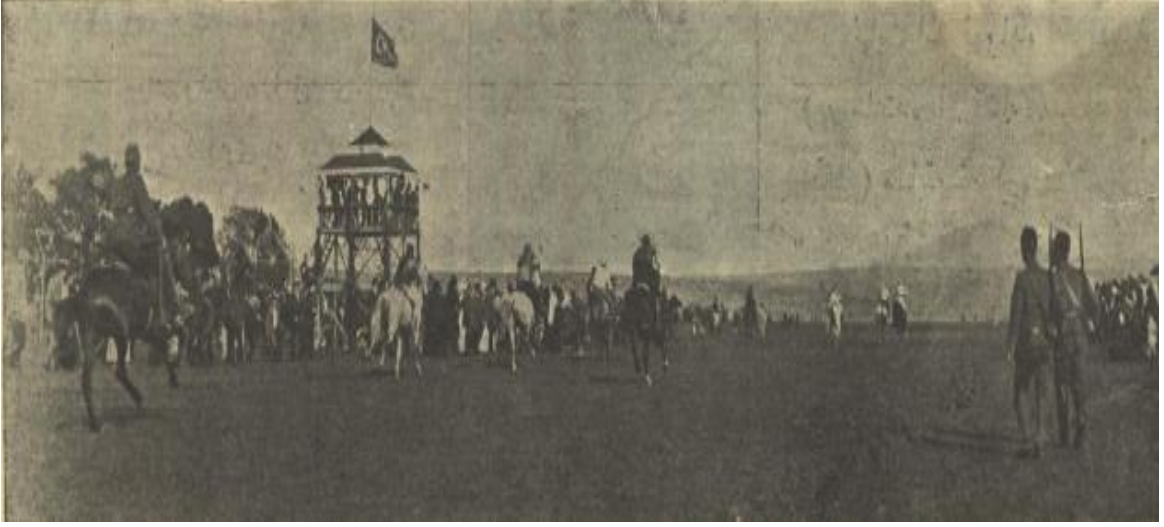

Yerli hayvanları müsabakasnda birinciliğimi kazanan Kırışman'ın S varisi Kont Kantes

Tulumba Sandıkları M sabakaları

Foto: Ferid İbrahim

Arap atlarına mahsus dört bin metrelik koşu

Foto: Ferid İbrahim

Sekizinci bisiklet yarışına iştirâk eden iki kişiden AşudEfendibirici ve FenerbahçeKulübünden VecdiBey ikinci gelmiştir. Şurayı söylemeden geçemeyiz ki gerek yaya gerek bisiklet konusunda gerekse sandık yarışında Türklerin kazanmayışına ve pek ikaz iştirâk edenler bulunmasa sebeb Ramazan’dan çıkmış bulunmalıdır. Malumdur ki ; Oruçlu olan adam, idman edemez, idmansızda yarışa girilmez.

Ne olursa olsun. Yukarıda da söyledik, tekrar ederiz ki ; böyle müsabakaların sık sık tertibi mülkümüzce kavmimizce hakikaten şâyan-ı temennidir.

Sayı 6-7	Sayfa 110

heveskarlardan (Şurup-18,741 kilometre) ve sanatkârlardan (Vatkins-18,879 kilometre) tarafından kat’ edilmiştir.

(Jean Boein) bu büyük muvaffakiyetli yarış esnasındaki hissiyatını şöyle hikaye ediyor:

“Koşuya başlamak üzere çizgiye dizildiğimiz zaman, bir saatlik koşuda bir (Derece-i nihayeRecord) teşkil edeceğimi hiç düşünmemiştim. Bütün emelim yalnız o yarışta birinciliği almak idi. Hava biraz rüzgarlıvire evvelce yağan yağmurdan dolayı yumuşakca idi. (348) metre olan ilk devri. Bir dakika beş sâniyede ; ikinci devri. Bir dakika on sâniyede döndüm. Esasen yarışmak için 32 koşucu var idik. Tabanca patlar

patlamaz ben öne düştüm. Arkamdan (Algren) ve mahudolimpiyad müsabakalarındaki koşusuda üçüncü olan Filnlandiyalı [Stanvus] vardı.

Yarış Mâhalinin Heyet-i Umûmiyesi Foto: Ferid İbrahim

Birinciliği Kazanan Kol ağası Kemâl Bey'in Tayyarı

Foto: Ferid İbrahim

19'uncu devre, yani 8 kilometre ve 297 metreye gelinceye kadar, fevkalade koşarak kesilen rakiblerimi birer birer geçmeğe ve nihayet onlara bir kaç devir bindirmeğe muvaffak oldum. Yarışa nezâret edenler 10 kilometre ikmal olunduğunu söylediler. Bu mesafeyi 31 dakika 27 sâniyede kat' eylemiştim:

Sayı 6-7	Sayfa 111

Vakıa bu müddet ve mesafeye nazaren [derece-i nihaye= Recor] ı kazanâmazdım. Fakat ; kendimi o kadar dinç ve tavanna buluyordum ki ; olur şey değil. Kemâl -i azim ile

koşmağa başladım. Arkadaşlarımdan bir çoğu bana yol vermek üzere önümden çekiliyorlardı. 48 dakika 18 sâniye hitamında 15 kilometreyi ikmal eyledim. Yavaş yavaş ümidim yükselmeğe başlayordu. Sürati arttırdım ve yarışın bidâyetindeki süratle koşmağa başladım...Fakat ki saatin son dakikası başladığını ihbar eden çan sesisi duydum. Bütün kuvvetimi, hissiyatı mı, hevesimi sarf eyledim. Son derecede süratle koşmağa başladım. Gözümün önünde 19 kilometre bir hayale gibi görünüyordu. Kendimden geçmedim. Yalnız koşuyordum...Nihayet hitam-ı müddeti tabancasıyla anlayınca yeri mi gaib etmemek için durakladım. Neticeyi, (19) kilometre 21 metre kat ederek cihanda birinci olduğumu anlayınca sevincime yapan olur mu ?.. ağladım. Sürmeden göz yaşları döktüm. Evvet bir mesai-i daimamın mükâfatını görmüştüm. O esnada şerefli memleketimin marşı olan (Marseyz) çalınmağa başladı. Fahrimden göğsüm kabardı. Olimpiyad müsabakalarındaki mağlubiyetimin aynı memlekette intikamını almıştım. Fakat o mağlubiyetin tesirü'lzeyl olmadı. Sıkı idman meftunları olan İsveçliler muvaffakiyetimi layık olduğu mu yükseklikte telakki ettiler. Beni ve beni yetiştiren millet ve memleketi alkışladılar. Bahtiyar idim..."

Yerli Arap ve Avrupa atlarının yarışı

Halis'üd-dem Arap at kısıraklarının yarışı Foto: Ferid İbrahim

Görülüyor ya! başkaları ne tarzda çalışıyor, nasıl muvaffakiyetler elde ediyor, memleketini, milletini ila ve ilan için ne gayretler gösteriyor! .

Sayı 6-7

Sayfa 112

(Jean Boein) 19 kilometre ve 21 metreyi bir saattekat' etmekle ; bizim şirket-i Hayriye vapurlarının çoğundan fazla yollu olduğunugöstermiştir. Bize gelince; hâla ertesi menzil-i maksuduna aheste giden tir-i reftar olanın payinedamen dolaşır.

Diyoruz da, o tir-i reftarlarınpayine dolaşacak damen yine bizim ayağımıza dolaşıyor. Yazık! ..

Birinciliği Kazanan SâidBey'in Dervîşi

Foto: Ferid İbrahim

1000 Metrelik Birinciliği Kazanan İspor Efendi Foto: Ferid İbrahim

Teşekkür

Müdür-i Mes'ullerimiz Mehmed Sadı Bey'in üzerinde icrâ edilen bir ameliye-i ihyadan dolayı berra-i istifar gönderilen mektublara ayrı ayrı cevap vermek kâbil olmadığını cihetle arz-ı teşekkür ile kendisinin tamamen kesb-i afiyet etmek üzere bulunduğunu muhterem refiklerine tebşir ederiz.

İtizar

Moda yarışlarına âid resimlerimizin iyi temsil edilememesi ve altlarına tafsilat yazılamaması mecmuamızın kabahati değildir. Yarışlarda her memlekette olduğu gibi, alakadar ve münâsebetdar olanlara güzel bir mahal-i tahsis ederler ve izahat ita ederler bunlar yapılmadı. Biz kendi kendimize çalıştık uğraştık bu kadar muvaffak olabidik. Kemâl-i tesirle arz itizar eyleriz.

Sayı 6-7	Sayfa 113

Keşşaf lar Bursa'da

Galatasaray Sen Benova keşşaf ları Ahmed Robinsun Bey ile beraber Bursa'da yapmış oldukları tatbikattan avdet etmişlerdir. Keşşaf lar havanın her türlü muvanesine rağmen Keşiş dağı zirvesine çıkıp tepeye Osmanlı bayrağını rakz etmişler, muhterem ve mukaddes sancaklarına selamlaştılar. Kat' ettikleri mesafe yaya Mudanya, Bursa (...?) Gemlik Pazar

Köy, İznik Kara Mürsel, sandal ile tavşancılığı, yaya Dil İskeleyi ve şimendifer ile Kızıl topaktır. Keşşafılar tam vaktinde Galatasaray İstanbul Sultânisi sandal yarışlarına yetişip galib Galatasaray taifelerini hararetle alkışlamışlardır.

Bursa'da valiBeyin, mârif müdürü, belediye reisi, duyun-ı umûmiye Müdür ve müfettişi Beylerin Sultânî mektebi muallimin ve mutealliminin keşşafılar hakkında gösterdikleri âsarmihmannevazi ve misafir perverliğin fevkalade olduğunu ve vali Beyin keşşafılığı teşvikte büyük yardımlar gösterdiğini ma'almesar istihbar ettik.

Cuma Ligi

1328- 1329 Futbol müsabakaları netayici

Cuma Ligi

1328-1329 Futbol Müsabakaları Netayici

Derece	Kulüb İsmi	Kazandığı Sayı
1.	Anadolu Futbol Kulübü	8
2,3.	Darü'l-fünun ve Şehir Eminî Kulüpleri	7(0)
4.	Sanayi Kulübü	4
5.	Üsküdar Kulübü	3
6.	Anadolu İkinci Takım	1

İdmançı-Bizim oyunu takib ettiğiniz değil mi? Gözünüze çarpan ne oldu Seyirci- Kocaman bir top!

Kadıköy (UnionKulüb) Cuma Ligi 1328-1329 mevsimi müsabakaları neticesinde mezkur müsabakalara iştirâk eden âti kulübün kazandığı sayı ve ihraz ettiğimevki balada muharrir olmakla alakadaranca malum olmak üzere ilan keyfiyet olunur.

İdman

Bu seneki müsabakalar neticesinde birinciliği alan Anadolu Futbol Kulübü geçen sene ki müsabakalarda da birinci gelmiş idi. Kulübün takip eden şu muvaffakiyetlerini

[*] İspor iki kulüb müsavi geldiğinden ikinci ve üçüncülük, beyinlerinde bil müsabaka tayin olunacaktır.

Sayı 6-7	Sayfa 114

tebrik etmek ve sporun tamimine olan yardımlarından dolayı âzasını yürümekte oldukları şehir-i Allah-i terakkide tergib ve teşvik eylemek bizce bir vazifedir. Muhitimizde böylesebâtlı heyetlerin teşekkülünü temenni eder, ve Cuma Ligi hakkında mütala ve tafsilatı gelecek nüshamızda derc edeceğimiz vaad eyleriz.

Mezkurkulüb futboldaki muvaffakiyetine zımnen olarak ahiren icrâ edilen Moda deniz yarışlarında üç çifte kıta yarışını kazanmış ve mesaisinin yalnız karaya inhisar etmediğini bu sûretle göstermiştir. AnadoluKulübü, Galatasaray, İstanbul Lisesi'nin iştirâk eylediği dört tek yarışnahud İstanbul Moda dört tek yarışına girmek istemişse de

sandalın boyununkısalığı sebeb gösterilerek o yarışlara kabul edilmediğinden üççifte kıta yarışında kendisini göstermiştir. Muvaffakiyet-i vakıayı bu münâsebetle de tebrik ederiz.

--

Türk Yurdu

Türklük mefkuresinin sancakcısı olan bu mecmua 2'inci yılının 24'üncü sayısıylâ ikinci bileti bitirdi. Yurdun bu nüshasında naziye şairlerle Ahmed Ağa Bey'in Süleyman Nazif Bey'e olan gâyet uzun cevapları herhalde mütalayaşâyandır. Daha çok bir makaleleri dahi havi olduğu gibi yıl tamamı münâsebetiylekârilerine hediye olarak (Altınarmağan) adlı birde kitab ilavesi vardır. Bu kadar fedâkarlık gösteren mecmûanın yıllığı 30 yarım yıllığı 16 gurusadır. Türk Yurdu kendinde başka hâlkımızın faydasına çalışmak üzere haftalık birde “ hâlka doğru” isimli bir risaledaha çıkarıyor. Bu pek ucuz. Bir yıllık abone 12 gurusaturidarehânesi Nur-ı Osmâniye caddesinde 40 numrulu“Türk yurdu “

Türk'ün kitabı

Muharriri: Aka Gündüz

Ruhlara milli bir idman veren bu kitabı her idmancı ve milliyetçi Türk okumalıdır.

İsraflin'n Borusu

Manzum ve Milli Büyük Bir eser

Muharriri: Aka Gündüz

Bu kıymetli ve en yeni ve işitilmemiş mevzu Âli kitab yakında intişar edecektir.

Eşhad

(İctihad) Mecmuası yerine her hafta Perşembe günler 24 sahifelik ve daima musavver olarak çıkan ve hürriyet-i fikriyenin istihsal ve müdâfaasınımaksad-ı ittihaz etmiş olan Eşhad Mecmuasını koruyan senelik abonesi 54 aylığı 30 gurusatur. Nüshası 50 aya.

“Talebe Defteri” Mecmuası

İ'dadi ve Rüştîye talebesi için on beş günde bir çıkar. 9'ıncı nüshası bu gün çıktı. Tanesi (20) para, seneliği (10) guruştur.

Müracatmâhali: Cağal Oğlunda 35 numru.

Sayı 6-7	Sayfa 115

Sıhhi ve Terbiyevi

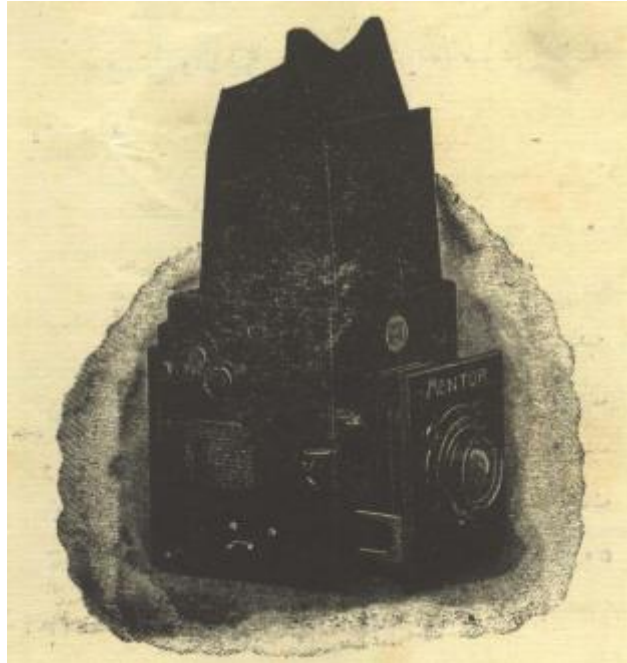
Jimnastik

Çocuk kadın ve erkek kısımlarını, sporlara âid tafsilatı havi olarak malumûm. Sami Bey tarafından yazılarak neşir olunan bu fâideli kitabı kari ve kârilerimize tavsiye ile kendilerininide tebrik ederiz.

--

Nakil

İstanbul Jimnastik Kulübü Divan Yolunda Türk Ocağı binasına nakil olunmuştur.

Sanatkârane ve plak üzerine münazırın nasıl tersim edeceğini görerek aynı zamanda da hemen resim almak arzu eden fotoğraf meraklılarına bir çok senelerden beri resimli kitabın hususi fotoğraflarını almak vesâir tecrübelerimle en iyi en mükemmel bulduğum

ayine ile akisli makinelerden “GolçBürütman” fabrikasının “Mantor Refleks” kameralarını tavsiye eder ve bu makineleri edinmek arzu edenlere fabrikasının katalogu fiyatına tarafımdan getirileceğini tahhaüd ve müşterilerin memnun kalacağını teklif eylerim.

Mantor kamaraların sâir nevilerinden KalapPilinanVeSetreskobinFurmeleri bulduğu gibi Almanya’nın en meşhur fabrikalarının objektifleriyle 9 6,5‘den 24x18 furmesine kadar her boyda makineler bulunur. Daha ziyâde tafsilat arzu ettiler atideki adrese müracat etmeleri temenni olunur. Sâir fotoğraf fabrikalarının mallarından dahi arzu edenlerin gerek der saâdet ve Türk taşradan vuku’ bulacak siparişleride kabul olunur.

Bâb-ı Ali caddesinde Cuma kitabhânesi

...YahudBeyi postahâne136

Numrulu Kutuda

Fotoğraf Ferid İbrahim

Photo Feridİbrahim, Cons-ple

İstanbul Kart Postalları

İstanbul’un muhtelif manzaraları ile ceryan eden vukuatın ve isporlaraâidgâyet nefis bir sûrette fotoğraf ile alınmış kartpostallar Cuma kitabhânesinde satılır.

10.000 Çeşid

Salon Farti

Beheri Yirmi

Matbaa-i Hayriye ve Şürekası Müdür-i Mes’ul: Mehmed Sadi

Sayı 6-7	Sayfa 116

3 Guruş

Bâb-ı Ali Caddesinde

Umûm-i Mektebler Terzihânesi

Bâb-ı Ali caddesinde gaz şirketi itsalinde daire-i mahsusadır

İstanbul, Beyoğlu, Mercan, Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve bil umûm Mekâtib-i Rüştîye ibtidaiye efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numuneleri vecihle imâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib Dairelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikâmetle çalışan umûm-i mektebler terzihânesi elbiseleri der saâdet mekâtib idarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşracaelbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracaat ettiği takdirde derhal maksadar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseleri

Keşşaf taburlarının elbiseleri müessesesiyan-ı kiram tarafından numuneleri tanzim edilmiş ve bil cümle teferrüatı ihzar olunmuş olduğundan mübaye edecek keşşafaların teşrif buyurmaları rica olunur.

Bir hayli mevcudumuz vardır

--

Doğrudan Doğruya

Renkli Fotoğrafalmak

Ve fotoğrafiyenin kaffe-i dekaik ve gavamzane bir kaç derste vâkıf olamk için Bâb-ı Âli karşısında Cuma kitabhânesi müracaat buyurunuz.

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

VII. İdman Mecmûası, 8-9.Sayı, 15 Teşrin-i Evvel 1329 (28 Ekim 1913)

Birinci Sene	15	Teşrin-i Evvel	329	Salı
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN			Senelik Abone: Dahil için Otuz Guruş Hariç için yedi Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 8-9

Çubuklu Sabri Bey'in beş çifte kanca baş kayığı üç millik mesafeyi 24 dakika 25 sâniyede kat' ederek birinci gelmiştir.

İki Guruş

Birinci Sene	15	Teşrin-i Evvel	329	Salı
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN			Senelik Abone: Dahil için Otuz Guruş Hariç için yedi Frank

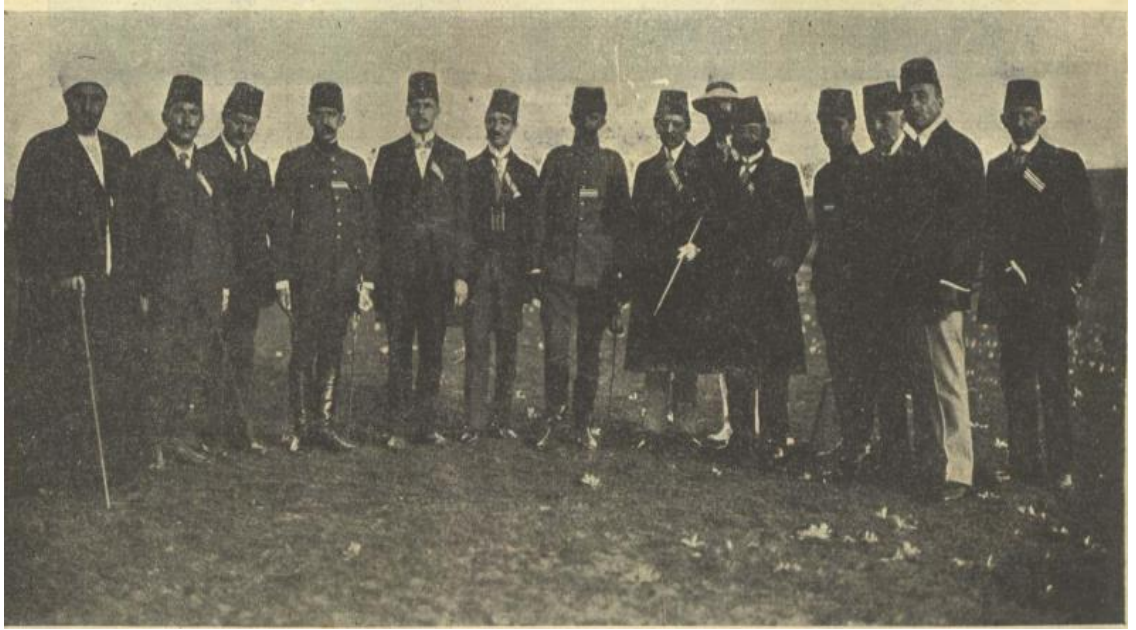
Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 8-9

Uzun Çayır

İkinci

At Yarışları

Kadıköy'ünde uzun çayır yarışları geçen ay tekrar edildi. Yarışlar, Dâhiliye Nazırı Talat Bey Efendinin taht-ı himayesinde icrâ edildi.

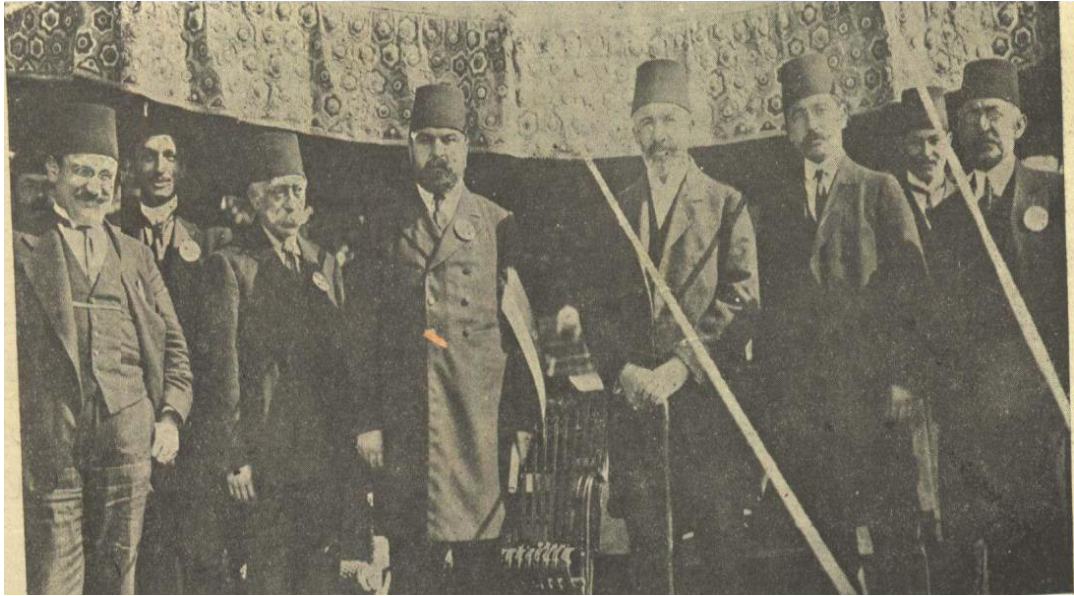

Uzun Çayır at koşuları heyet-i tertibine ve hakimiyesinde bulunan zevat-ı kiram Foto
Ferid İbrahim

Hâsılatı yapılacak bir kürek kulübe medar olmak üzere ilan edilen bu yarışlarda da vesait-i nakliyenin fakdani ve yarışmâhalinin uzaklığıdolayısıyla spor meraklıları oldukça gayr-ı mevcuttu. Mamafih 6 Teşrin-i evvelde icrâ edilecek Veli Efendi yarışlarıhazırlanmış iki mühim gün olduğu için İstanbul spor hayatında ehemmiyetli ad edilebilir. Onun için nazar-ı

Sayı 8-9	Sayfa 117

spornâmına yapılacak her şeyden evvela intizamı görmek istiyor. Mesela intizamın noksanlığı itibâriyle uzun çayır yarışlar yekdiğerine müsavi idi. Hakem heyetlerinin vazifelerine müdahale eden zevat, ahali, hatta sporcular, buna nazar-ı dikkati celb eden intizamsızlıklardan idi. Daha doğrusu tekerrür etmiş bir usûl-i tatbik edilemiyordu. Sağ ve sol hakem heyetleri hareket edecek hayvanların tamamıyla yanlarında, hata görülemeyecek bir yerde ahz-ı mevki etmişti. Hareket işaretini gösterecek flamalar hayvanların biraz uzağında, yarışçıların tamamıyla ilerisinde gösterilecek olursa bitarafiye riayet edilmiş olacağı gibi hariçten-söylediğimiz gibi-müdahalelerideintac etmezdi. Bu mahzurlaritenkid eden Tasvir-i Efkâr refikimiz bu hareket işareti için (Silah atmak) lazımdır, diyor, hâlbuki silah sesine karşı hayvanların alacağı tavır ve vaziyet düşünölmelidir.

Beykoz Kayık Yarışlarında

Foto Ferid İbrahim

Sağdan itibârenMüdâfaa-i Milliye Cemiyeti âzasındanAhmedBey , Donanma Cemiyeti âzasından Ali Şükrü Bey yarışı taht-ı himayelerine kabul buyuran Adliye Nazırı İbrahim Bey Efendi Hazretleri, Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti merkez müdürü Cemil Bey,Doktor hâlid Hüsrev Bey,Müdâfaa-i Milliye-i Kâtib-i Umûmiyesi Tayyib Servet Bey,Donanma Cemiyeti Âzasından Ziya Bey

Sonra bu karışıklığı alışanlar nazarında hakem heyetinin ehemmiyeti azdı. Bila sebep itirazlar, münakaşalar hakem heyetine yağdırılıyordu. Mesela Avrupa hayvanlarına mahsus tek araba yarışları iki zat iştirâk etmişti. Yarışa ibtidar edildiği zaman Abdullah

Ağa'nın idare ettiği arabanın dizginleri koptu ve gâyet tabi olarak yarıştan harice çıktı. Şerâit-i mukarrerası dâhilinde yarış sahasını devir eden iki arabada hiç şübhesiz birinciliği kazanacaktı. Fakat müessis-i nizam-ı hâricinde arabanın hayvanın (dört nala kalktı) ve buda yarıştan men edildi. Arabanın sâhibi Ali Muhsin Beybir takım itirazlarla, münakaşalarla kendini beyhude üzdü. Hakem heyeti derdini, nizamını anlatmak için de pek çok vakit geçirdi.

Muhtelif yarışlar içinde Faik Beyin Tufan'ı görünüyordu. Bu iki yarış için kabul edilir, ve hatta takdir edilir. Çünkü Tufan iki yarışda da

Sayı 8-9

Sayfa 118

birinci geldi. Fakat bir üçüncü yarışa daha girmek Faik Bey için de, Tufan için de yazık idi. Zavallı Tufan yedi bin metrede kıymetinden oldukça mühim zararlara uğradı...

Kıymetdar Tufan'a sâhib olan Faik Bey bu derece haksızlık yapılmamalıydı...

Bundan başka mühim şeyleri zabtedemedik ve heyet-i umûmiyesiitibârıyla yarışlar iyi devam etti.

Yerli Hayvanlarına Mahsus

Mesafe 1000 Metre

Hayvan Sâhibi	Hayvanın İsmi	Mükâfatı	Sâniye	Dakika
Birinci	Faik Tufan	10 Lira	36	1
Bey				
İkinci	Bulgurlu	4 Lira	37	1
FuadBey	Gümüş			

Arap Yerli ve Avrupa hayvanlarına mahsus

Mesafesi2000 Metre

Hayvan Sâhibi	Hayvanın İsmi	Mükâfatı	Sâniye	Dakika

Birinci	Faik	Tufan	15 Lira	4	3
Bey					
İkinci		Yazile	5 Lira	5	3
FuadBey					

Formalı Zâbita Mahsus Çit üzerinden atlama yarışı

Mesafesi 200 Metre

Hayvan Sâhibi	Hayvanın İsmi	Mükâfatı	Sâniye	Dakika
Mülazım	Hüsamettin	Baron	58	
Bey		Mareşal		

Halis'üddemA'rab at ve kısraklarına Mahsus

Mesafesi4000Metre

Hayvan Sâhibi	Hayvanın İsmi	Mükâfatı	Sâniye	Dakika
Birinci Kemâl Bey	Feruh	50 Lira	9	5
İkinci Agâh Efendi	Bedir	10 Lira	11	5

Yerli Atlı Arapa Yarışı mesafesi 1000 Metre

Hayvan Sâhibi	Mükâfatı	Sâniye	Dakika
Abdullah Bey'in Arabası Birinci	5 Lira		

Sanduklarla Tulumba Yarışı mesafesi1000 Metre

	Sâniye	Dakika
Birinci Hasköy Piri Paşa	53	8

Amatörlük Meselesi[1]

Yarış ve müsabakaları tertib edenlerle spor meraklılarının nazar-ı dikkatine:

“Dünya bir büyük mektebdir – orada bilenlerinde bilmeyenlerinde öğrenecekleri pek çok şeyler vardır. İlimler, cahillerin efkârını tenvir ettiği gibi bazen en bilgisiz zan olunanların da fikrinden istifâde olunur.” Aile Feylesofu Vagnerasr-ı hazırda vukua gelen inkılablardan biri de hiç şübhe yok ki talim ve terbiye aleminde oldu. İnsanlarında arz olan terakki hastalığı bil külliye vücudu mahrum-ı iltifat bırakmıştı. Refah hâlve temin-i istikbal-i mevcudiyet-i fikriyeye ve abeste olduğundan vücuttan ziyâdedimâğ ile çalışmak ve uğraşmak mecburiyeti mütalat-ı akliyenin asab ve uzletin zararını muceb olacak sûrettetemenniyesinibâdi olmuş ve bu efrat-ı cisim ile ruh arasındakimuvazeneti bozmuştur.

Siper ve mercuhları bu inkılabın temel taşı attılar. İnsanın cisimâtını mevcudiyet-i maneviyesinin esası olduğundan her şeyden evvel vücut makinesinin bir usûl ve kâide tahtında işletilmesi elzem olduğunu ve terbiye-i fikriye kadar terbiye-i bedeniyyede yoluyla ihtimam etmek icâb

[1] Selim SırrıBey Efendi’nin bu makalelerini pek büyük ehemmiyeti hâiz olduğu için (İkdam) gazetesinden nakil ettik:

Sayı 8-9	Sayfa 119

Ettiğini medlul bir sûretteisbat ettiler. Mümarisat-ı bedeniyyeyi tasnif ettiler, çocuklara seciyelerin teşekkülüne hadım olan terbiyevi oyunlardan başlayacak vücutlarının teşekkülünü kuvvetlendirici mufasssılını işlik bir hâle koyucu bir usûl-ı terbiye kabul

Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti Beykoz Kayık yarışları Heyet-i Tertibe ve Hakimiyesi Foto:

Ferid İbrahim

Önden ve sağdan birinci Turgut Reis ikinci Kapudanı Celal Bey (Hakem).İkinci Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti Merkez-i Umûmi Müdürü Cemil Bey , Donanma Cemiyeti Merkez-i Umûmiâzasında Ziya Bey , İkinci sıra sağdan Müdâfaa-i Milliye Kâtib-i Umûmiyesi Tayyib Servet Bey , Barbaros Zırhlısı Seyir zâbiti Şevket Bey (Hakem), Ribarus üçüncü Kapudanı Refet Bey (Hakem),Donanma Cemiyeti Merkez Umûmiyesiâzasından Ali Şükrü Bey

Ettiler. Sonra bütün bu kemâlat-ı mektebenin meydan imtihanı olan muhtelif sporlara revaç verdiler.

Avrupa hükamanın bu mühim şube-i hayatiyeyeinzar dikkati münatıf olunca tabiyetiyle jimnastikkesb-i kıymet etti. Terbiye-i bedeniye salonları, jimnastik kulüpleri açıldı. Mektebelerin programlarında bu derse mekan ve vakitler tahsis edildi.Mutehassıs muallimler yetiştirmek için Darü'l Mualliminler inşâ edildi. Spor ve jimnastik şenlikleri yapmak için milyonlar sarf edilerek stadyumlar vücuda getirildi. Mesele gittikce ehemmiyetini artırdı.Tabibler, fizyoloci,psiholoci, pedagoji uleması oyunu, jimnastik ve posları terbiye-i etfâl ve hafız-ı sıhhât nokta-i nazarından mütala ettiler. Bütün bu tedkikat her sene inkad

edenbeyn-el milel terbiye-i bedeniye kongrelerinde münakaşa edildi. Muhtelif usûl-i mimarilerin âsar-ı faaliyesi her dört senede bir Avrupa payitahtlarından birinde icrâ edilen olimpiyad müsabakalarında mukayese edildi. Her millet o meşhur abidane bir itina-i mahsus ile yetiştirdiği gençlerini

Beykoz Kayık yarışları heyet-i terbive ve hakimiyesi Foto Ferid İbrahim

Önden ve sağan birinci Cemil Bey , Liman Reisi Sâbıkı ve Hakem-i Reis Miralayı Mustafa Bey , Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti Âzasından Ahmed Bey ikinci sıra Tayyib Servet Bey. Terbiye-i bedeniye muallimlerinden Ahmed Robinsun Bey (Hakem)

Gönderdi ve varlığını gösterdi.

Bu müsabakalardan birincisi 1896'da Atina'da, ikincisi Londra'da, üçüncüsü İstokholmde icrâ edildi. Dördüncü de geleceksene Berlin'de olacak.

Spor merakı hamd olsun bizim memleketimizde dahi artık uyandı. Heveskaranın günden güne adedi artıyor. Rical-i memlekette dest-i muavenetini uzatmağa ve bu hayırlı işleri himaye etmeğe başladılar. Fakat unutmayalım ki bir şeyin iyi bitmesi için iyi başlamak birinci şarttır. Binaenaleyh bilgisizlik ve acemilik hasebiyle yanlış yola gitmekten vesâir milletlerin kanun olarak kabul ettiği esasatı ihlal etmekten tevakki eylemekliğimiz lazımdır. Bu hususta birinci derecede bilinmesi lazım olan şey (Amatörlük) ve (Profesyonelik) keyfiyettir.

(Amatör) kimlere denir?

Sayı 8-9

Sayfa 121

1- Mükâfat-ı nakdiye veya icâbında nokta-i tahvili münkün olan saat, yüzük, altın kalem gibi hediye kabul etmeyenlere

2-Mükâfat-ı nakdiye alanlarla müsabakaya giremeyenlere

3-Müsabakasına iştirâk ettiği sporun a mukâbiline muallimliğini etmemiş olanlara (Amatör) heveskar denir.

(Profesyonel) kimlere denir ?

Müsabakalarda a alan ve yakında tahvili mümkün olan hediyeleri kabul eden sporu meslek –i maişet edinen kimselere (Profesyonel) denir.

Bu iki sınıf mensubunu taban tabana zıt bir gaye takib eylediklerinden hiçbir vakit yekdiğeriyle müsabaka etmezler. Olimpiyadmüsakalarına hiçbir (Profesyonel) kabul edilmez. Atina’da İngiltere Kralı’nın huzurunda icrâ edilen Olimpiyad müsabakalarına giden bizim pehlivan ağalardan ikisi maa’t-teessüf stadyumun kapısından reddedildiler. Bu biçarelerin yegane kabahati pehlivanlığı sanat-ı maişet edinmiş olmalarıdır.

(Amatörlük) hakkında yukarıda tadid ettiğimiz evsaf ve şerâiti hâiz olmayan gençler dünyanın en kuvvetli pehlivanı ve en mahir koşucusu olsalar bu gibi müsabakalara kabul edilmezler.

İşte bu hâl-i sırahaten gösteriyor ki sporlarda gaye-i kalbleri hüsnü fedâkari ile dolu, her nevi münafı şahsiyedentecrid etmiş kahramanlar yetiştirmektedir. Fedâkarlığın birinci şartı ise istikhar-ı menfattır.

Zevk için, neşe için, sıhhât ve selamet-i beden için, cinsi beşerin ıslahı ve tekâmülü için sporla iştigal edenler makbul ve muteberdir ve bu asalet-i leviyyedir.

Memleketimizin prenslerinden, vükela ve ricalinden istirham ederiz, mekteb talebesi veya bir spor kulübü müntesibinden olan gençlerin bütün gayretini tezyid maksadıyla kendilerine altın saat veya elmaslı kalem gibi mükâfatlar vermekten

katiyyenmecanib buyursunlar ve bilsinler ki bu gibi hediyeler o gençlerin spor alanında kıymetlerini düşürür.

Foto Kemâl Bey

Faik Beyin Tufanı

Beyn-el milel kongrelerde amatörler verilmesi takarrur eden mükâfatlar bervech-i atidir.

1-Parşomen kâğıd üzerine matbu diploma.

2-Kazanan gençin ismi üzerine hak edilmiş altın, gümüş, bakır madalya.

3-Kazanan gençin ismi üzerine hak edilmiş gümüş küpe ve (biblo) gibi zarif ufak tahfeler.

4-Kulüb ve mektebnâmına hazret-i Padişah, veli ahd-i saltanat ve rical-i devlet tarafından verilecek hediye yarışın nevi, tarihi, veren zatın ismi hak edilecektir.

at koşuları,kayık yarışları ve umûma küşade olan güreşvesâir müsabakalarda hâlkiteşvik için verilecek mükâfat-ı nakdiyenin (Amatörlere) cihet-i telakki yoktur. Bu gibi umûmi müsabakalarda (Profesyonel) olanlarla yarışmamak ve amatörler

Sayı 8-9	Sayfa 122

mahsus olan mükâfatlardan başka verilecek her türlü hediye red etmek şartıyla (amatörlerin) iştirâkları caizdir

Sporla iştgal eden genlerinde kuş itina şu hakayıkı şimdiden arz etmek isteriz: iyi bilmelidir ki para mukâbilinde gûreş veya para almış pehlivanlarla bir mûsabaka meydanında gûreş tutmuş olanlar velev sipdicilik şu ... eden veya bu makineleri imâl ve tamir eden fabrika veya dükkânlarda müstahdem olan gençlere, kayıkçı sandalcılarla ve her ne sûretle olursa olsun mutehassısı bulunduğu sporla temin-i maişet edenlerle yarışa girenler Berlin’de icrâsı mukarerr olan olimpiyad mûsabaklarına katiyen kabul edilmeyeceklerdir.

Sporda her şeyden evvel alınacak ders-i fazilet, istihkar-ı menfaattir.

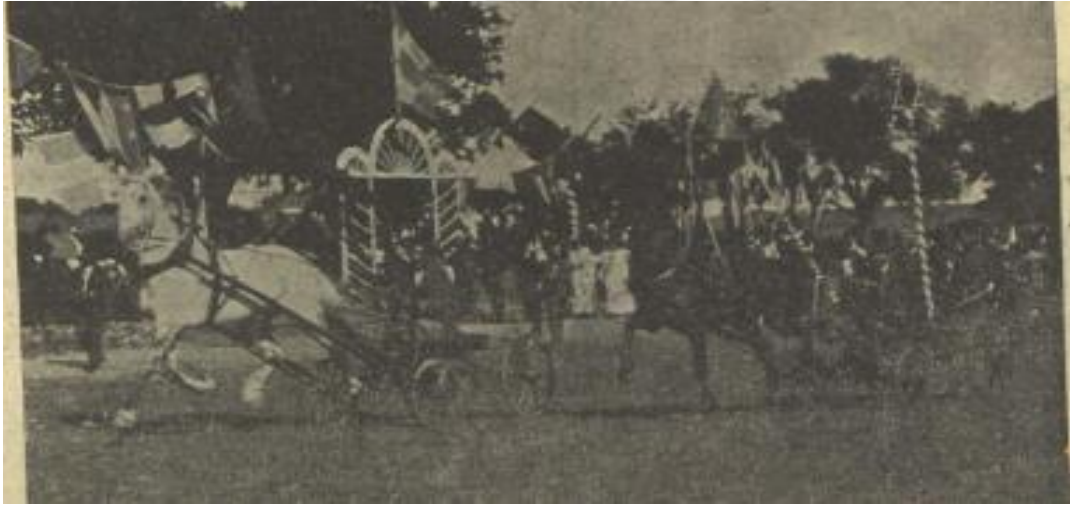
Selim Sırrı

Halis’üd dem Arab at ve kısrakları yarışına ibtidar

Mesela moda yarışlarında netice Roneo Makineleriyle yalnız birinci ikincinin isimlerini havi olduğu hâlde birinci sınıf müşterilere dağıtılıyordu. hâlbuki Beykoz’da Roneo reklamı yoktu. Orada bu Türk yazıcısı tarafından, hakemin refaketinde bir makine kadar seri yazılarla. Yarışların ne kadar dakika ve ne kadar sâniye zarfında icrâ edildiği hâlka bildiriliyordu. Bu yazılar büyük bir levhaya talik ediliyor ve en uzak mahalde okunuyordu. Sonra, moda yarışlarında mabâdi

Noktasından hareket eden fitye kayıkları bir haksızlığı görmek için, takib eden hiçbir hakem yoktu. Nazarlardan uzak bir yerde müsabakayı kazanmaktan başka bir şey düşünmeyen kayıkçılar nasıl hissiz muamelelerle yekdiğerini nasıl hırpalıyorlardı. Bu belli değil idi, ilerde şamandıralara istinad ederek dönmek, dümende oturanlar tarafından kürekçilere muavenet etmek gibi. Haksızlıklar nazar-ı dikkat alınmıyordu. Bunları tedkik için hiçbir motor tahsis edilmemişti. Beykoz yarışlarında bilhassa itinaedildi, bunun içinde bir motor tahsis olunmuştu. Ve bu vazifeyi ifa eden hakem heyetinden Refet Bey vazifesini pek adilane ifa ediyordu. Hakem heyeti küçük bir dikkatsizliği bile aff etmiyordu. Küreğin ucu talimatnâme hilafında olarak avdet-i şamandırasına temas etse derhal müdahale ediliyor, ona katiyyen derece verilmiyordu. Onun için başka yarışlarda tedkik ve takib edilmemeğe alışan müsabakalar bu yarışta bir takım vahi itirazlarla hakem heyetini taciz ettiler.

Avrupa hayvanlarına mahsus tek araba yarışı

Foto Ferid İbrahim

Manalı yarışta birinciliği kazanan HüsammettinBey mana atlatır iken

Fakat en mühim mesele yarışMüdâfaa-i Milliye Cemiyeti nâmınaicrâ edildiği hâlde tertibat-ı berri ve bahri deniz idaresine bırakılmışt. Mecmuanın o günü teşrif ettiği deniz idaresi reis efendi spor ve yarışlar hakkında ihtisası olmadığı hâlde böyle büyük bir iş

Sayı 8-9

Sayfa 124

Deruhte etmesi şübhesiz bir menfaat için olacaktı. Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti'ni bu hususta acele etmiş farz ediyoruz. Tertibatını noksansız idare edecek bir çokkulübler olduğu gibi bilhassa Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti idare eden zevatın içerisinde bu işi daha mükemmel bir sûrettetertib edecek zevat vardı. Nitekim yarışın intizamını hüsnu sûretlemuhâfaza etti.

Bu sözlerimizin doğruluğunu isbat içinde yarış günü Müdâfaa-i Milliye nâmına hareket eden zevat Deniz İdaresininbir çok noksanlarını kendisine bağırdıklarını söyleyebiliriz.

Yerli hayvanları yarışı Tufan önde Foto Kemâl

Manalı yarışa iştirâk eden Zâbitan Soldan Birinci, birinci gelmiştir. Foto Ferid İbrahim

Beykoz yarışları Adliye Nazırı İbrahim Bey Efendi Hazretlerinin himayelerinde olarak Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti nâmınaicrâ edildi. Kuru sahili yarış için güzel bir mevki idi. Rıhtımın gölgelerle imtidad eden sahilinde muhtelif mevkiler tefrik edilmiş,intizam matlub derecede temin edilmişti. Barbaros'un mızıkası sahilde terennim ediyordu.

Evvelce ilan edilen saatte yarışlara ibtidar edilemedi. Birinci numru deniz idaresinin noksan iş görmesinden icrâ edilemedi. Yarışlara ancak onu kırk geçe mübaşeret olundu.

Sayı 8-9	Sayfa 125

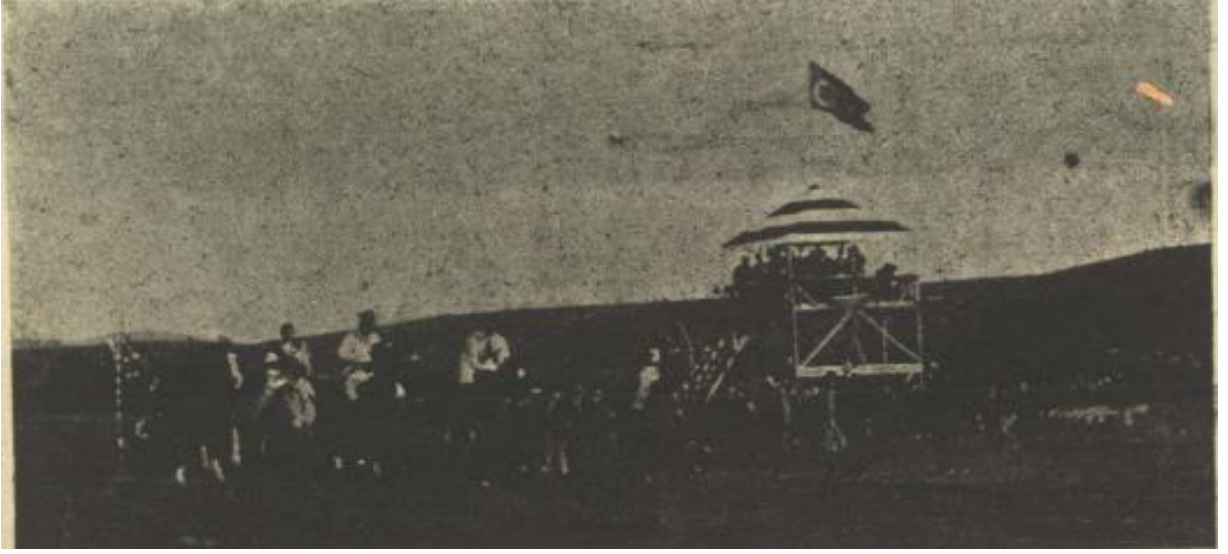
1- İki çifte narin sandal;dört sandal iştirâk etmiştir.

9 dakika 49 sâniyede Yorgancı Kamil Efendi birinci 11 dakika 10 sâniyede Kadıköylü Ziya Efendi ikinci mesafesi bir mil bir çeyrek

2-Beş çifte kanca başlar; iki kayak iştirâk etmiştir.

24 dakika 25 sâniyedeÇubuklulu Sabri Bey birinci, 25 dakika 29 sâniyede Paşabahçeli İbrahim Bey ikinci mesafesi üç mil

3-İki çifte Kaya sandallar, dört sandal iştirâk etmiştir.

Halis'üd dem Arap at ve kısrakları Yarışı Foto Ferid İbrahim

9 dakika 59 sâniyede Samatyalı Ali Bey birinci, 10 dakika 13 sâniyede Hasköylü Aziz Efendi ikinci mesafesi bir mil bir çeyrek

4- Birinci numru olan yağlı direk müsabakası nihayet icrâ edildi. (Hasan) isminde biri birinci geldi.

5-İkinci kısım yağlı direk müsabakasında Üsküdarlı Mehmed bayrağı elde etti.

Saat yarımında istirahat işareti verilmiştir.

Bir elli üç geçen ikinci kısım yarışlara mübaşeret edilmiştir.

6-Bir çifte fotolar ; iki foto iştirâk etmiştir.

12 dakika 25 sâniyede Firuz ağalı bir Hanned-din Efendi birinci 12 dakika 37 sâniyede İdman Yurdu nâmına Cuma Bey'in fotosı ikinci mesafesi bir mil bir çeyrek

7-Mumhâne sandalları ; dört sandal iştirâk etmiştir.

11 dakika 45 sâniyede Rizeli Mümiş Birinci 11 dakika 48 sâniyede Rizeli İsmail ikinci mesafesi bir mil bir çeyrek

8-İki çifte narin çifteler; iki sandal iştirâk etmiştir.

Kadastro Mektebi müdâvimlerinden Şefik Bey Birinci gelmiştir. Bir mil çeyrek mesafesi 9 dakika 30 sâniyede kat' etmiştir.

9- Aynalı İskele sandalları ; 9 dakika 47 sâniyede İncir Köylü İbrahim Bey birinci 9 dakika 50 sâniyedeBeylerBeyligiAhmed Reis ikinci bir mil bir çeyrek

10-İki çifte piyade kayığı ; bu yarış evvela bir kayık iştirâk edeceği için icrâ edilmeyecekti. Spor meraklısı bir Türk hanımı iki çifte bir piyade ile yarışlar temaşeye gelmişti. Kendilerine muvaffakiyetleri istinsah edilerek kendi kayıklarının yarışa iştirâkı temin edildi. Bu müsabakada İdman Yurdu nâmınaiştirâk

Sayı 8-9	Sayfa 126

eden Adnan Bey'in kayıkları birinci gelmiştir.

Birinci kayık 10 dakika 43 sâniye, ikincikayık 10 dakika 45 sâniyedeikinci gelmiştir.

11-İki çifte; Cabalılı Hacı Murtaza Efendi birinci bir mil çeyrek 9 dakika 37 sâniyede birinci gelmiştir. İkinci fite, iskarmozları kırılarak yarıştan çıkmıştır.

12-Motor müsabakasına iştirâk eden hiç yoktu. Bu daha iyi oldu. Çünkü başka başkasüratteki motorların müsabakası pek zevksiz bir şey oluyordu. Yalnız bir motor (sürat neticesi) anlaşılmaq üzere hareket ettirilmişdir. Altı buçuk mili 26 dakika 30 sâniyede kat' etmiştir.

Deniz hakemine mahsus motorbot hakemler kaç taraftan birinci Refet Bey ikinci Şevket
Bey Foto Ferid İbrahim

Yedi Çifte baş kayıkları yarışında birinciliği kazanan Beykozlu Niyazi kapudanın
kayığıFoto Ferid İbrahim

13-İki çifte kaba sandallar ; dört sandal iştirâk etmiştir.

10 dakika 5 sâniyede dolma bahçeli hâlim Ağa birinci

10 dakika 26 sâniyedeSarlıyerli Hayri ikinci mesafesi bir mil çeyrek

14-Yedi çifte kanca başlar ; iki kayak iştirâk etmiştir. Beykozlu Niyazi Kapudan'ın
kayığı birinci gelmiştir.

Üç Mil	Dakika	Sâniye
BİRİNCİ	24	24
İKİNCİ	25	9

15-Bir çifte amatör sandalları ; Kolej Mişel

Sayı 8-9	Sayfa 127

Mektebinden Mahir Cemal Efendi birinci 15 dakika ikinci 15 dakika 2 sâniye sandallar arasında nisbet-i itibârla fark var idi. Hafif olan birinci gelmiştir.

16- Yüz elli metrelik mesafede yüzme müsabakası heyecanlı bir kaç dakika merver etti. Turgut Reis zırhlısı efradından Giresunlu Mustafa bir dakika otuz beş sâniyede mesafeyi kat' ederek birinciliği kazanmıştır.

17-Deniz üzerinde hâlat müsabakası. Oldukca komik bir müsabaka idi. Kanlıcalı Yakup'un maiyetinde bulunan dört sandal müsabakayı kazanmıştır.

18-Ördek müsabakası. On iki kişi yarışa iştirâk etmiştir. En güzel, en komik bir yarış idi. Beyaz ördeğin inatlarına rağmen nihayet oda yakalandı. Beykozlu Ahmed Refik, Un Kapanlı Mehmed, Beykozlu Abdullah, Paşabahçeli Tahsin birer ördek yakalayarak müsabakayı kazanmışlardır.

Yağlı deren Müsabakaları Foto Necati

Keşşaflık

Keşşaflık

2

Ocak Başı Dersi

Keşşafın Talim ve Tedris Programları

Hakiki bir keşşaf olabilmek için öğrenilmesi ve bilinmesi zaruri olan şeyleri anlatmadan evvel “Keşşaf Teşkilatı” hakkında bir iki söz söylemek icâb ediyor. Eğer memlekeimizde tamamıyla kökleşmiş ve etrafa dal budak salmış bir keşşaf teşkilatı mevcut olaydı, iş kolaylaşırdı. Çünkü keşşaf olacaklara, müracaat edilecek yerlerin neresi olduğu gösterilir – olur bitirdi.

Halbuki bu gün öyle bir şey olmadığı cihetle maa’t-teessüf keşşaf teşkilatından umûmi bir sûrettebahş-i mecburiyeti altındayız. [*]

Keşşafın:

Evvela; Bir hamileri vardır.

[*] Anadolu hisarındaki İdman yurdunda keşşaflık için sağlam bir temel atılmıştır. Müteşebbislerini hem tebrik eder hemde bu temelin üstüne gâyet kuvvetli bir bina yapmaya muvaffak olmalarını temenni ederiz.

Sayı 8-9	Sayfa 128

Sonra, bir “baş keşşafın” riyâseti altında birde- “Meclis-i umûmisi” vardır ki asıl “Heyet-i fileyi” bu meclis-i umûmi kendi arasından intihab eder.

Bundan sonrada vilayet veya sancak baş keşşaflarının riyâset ettiği vilayet veya sancak “Keşşaf meclis”leri gelir. Bu meclislerde taburlara ve bölüklere nezâret eder. Keşşaf teşkilatı en iyi olarak aşağı ki “Harita” ile gösterilebilir:

Keşşaf Teşkilatı

Karargâh-ı Umûmi

Baş Keşşaf, Meclis-i Umûmi ve Heyet-i Fa’ale

Vilayet veya Sancak Baş Keşşafı riyâseti altta

Vilayet veya Sancak Keşşaf Meclisi

Kaza Baş Keşşafı

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Meclisleri	Meclisleri	Meclisleri	Meclisleri
Keşşaf	Keşşaf	Keşşaf	Keşşaf
Taburları	Taburları	Taburları	Taburları
Bölükleri	Bölükleri	Bölükleri	Bölükleri

Şimdi, keşşaf olmak için:

1- En yakın mahalle meclisinin kâtibine müracat et (Mahalle meclislerinin bir listesi karargâh-ı umûmi tarafından neşir edilen bir gazetede verilir.)

2-Ebeveyninin tahriri müsâidesini ibraz etmek sûretiyle civarda herhangi bir zatın teşkil etmiş olduğu tabur veyâhud bölüğe iltihak et.

--

Bölükler eğer mümkünse hep bir yaştaki çocuklardan teşkil edilmeli. Her bölükten münâsib bir çocuk seçilerek “ Bölüklavuzu” yapılır ve bölüğün kumandası ona verilir. Bu çocuk kendisine yardım etmek ve kendi olmadığı zamanlar bölüğe kumanda etmek üzere “İkinci” denilen diğer bir çocuk intihab eder. Bir kaç bölük bir araya getirilerek bir “Tabur” teşkil edilir. ve“Keşşaf muallimi” denilen bir zâbitin kumandasına verilir.

Acemi sıfatıyla bir ay kadar talim gördükten sonra hepiniz atideki üç şeye, yani:

1-Cenâb-ı Hakka ve padişaha karşı olan vazife ki hakkıyla ifa etmeye

2-Her vakit diğer insanlara yardım etmeye

3-”Keşşaf Kanun” una itaat etmeye.

Nâmusunuz üzerine and içersiniz ki buna “keşşaf andı veya vaadi” denilir.

Keşşafın işaretlerini ve kendi bölüğüne mahsus olan sesi “Çağırma”yı öğreniniz.

[*]

Her bölüğe bir hayvanın adı verilir ve her bir keşşaf arkadaşlarıyla anlaşmak, ale-l-husus geceleyin işaret vermek için kendi bölümü hangi hayvanın adıyla çağırılıyorsa o hayvanın sesini, bağırışını taklid etmeyi öğrenmelidir.

Hiçbir keşşaf, diğer bir bölüğe mahsus olan sesi, çağırışı kullanamaz.

Keşşaf kanunu sizden doğruluk, itaat, şefkatve şenlik, şatırlık ister.

[*] Bunlar ileride uzun uzadıya anlatılacaktır

Sayı 8-9	Sayfa 129

Bundan sonraki işinizin en büyük kısmı keşşaflara mahsus oyunları oynâmaya ve talimleri yapmaya münhasır kalır ki bu vecihle keşşaflıkta tecrübe kazanırsınız.

İmtihan verecek bir hâle geldiğin zaman imtihan olur ve liyakatına göre birinci sınıf veya ikinci sınıf keşşaf alametini, nişanını alırsın.

Birinci sınıf keşşaflık alameti, bir Prenc ok başıyla üzerine “Hazır ol!” yazılı bir “Kitabe”dir. İkinci sınıfındaki ok başı yoktur ve alnınız üzerinde “Hazır ol! ..” yazılı olan kitabeden ibarettir.

Bu kitabenin manası ; bir keşşaf, herhang bir kaza veyâhud fevkalade bir hâl vuku’ndatedâriksiz bir hâlde yakalanmamak için evvelden fikren ve tatbikat cihetiyle zuhuru melhuz her bir hâle karşı hazırlıklı bulunmak demektir ki ansızın böyle bir hâl vuku’nda

İki Çifte Narin Sandallar YarışıFoto Ferid İbrahim

Bir Çifte Foteler Yarışında Birinciliği Kazan Burhânettin Efendi'nin Fotesi Foto Ferid
İbrahim

-Keşşaf her vecihle hazırlıklı bulunduğu cihetle hiç şaşırmaksızın derhal yaplacak şey neden ibâretse onu yapar.

Keşşaflık imtihanını verebilmek için aşağıda ki şeyleri bilmek lazımdır:

Avcılık sanatı: Bu, hayvanlara âid her şeyi öğrenmek demektir. Bu sanat ancak onların ayak izlerini kovalamak ve onları hâl-i tabide görebilecek, gözetilecek vecihle sürüne sürüne onlara yaklaşmak ve hayvanların muhtelif cinslerini tanımak, türlü, türlü olan adetlerini öğrenmek, bellek sûretiyle kazanılabilir. Hayvanlar, ancak yemek ihtiyacı olduğu zaman öldürülür. Fakat hiçbir keşşaf herhangi bir hayvanı

zevkiyle öldürmez ; meğer ki o hayvan muzır ola.

İnsan, hayvanları mütemadiyen hâli tabilerinde seyir etmek, gözetlemekle öldürmeye kıyamayacak kadar onları sever. Hayvan olamamanın en büyük zevki, hayvanları öldürmekte değil, belki onlara âid her şeyi öğrenmek, bilmek için gizlenerek, saklanarak sürüklenerek kovalamaktadır.

Avcılık sanatı, ayak izlerini, küçücük işaretleri görüp tanıyabilmekten başka, onların delalet ettiği manaları okuyabilmek iktidarını da ihtiva eder.

Daha Var

Aynalı İskele sandalları Yarışında Birinciliği Kazanan İncir Köylü İbrahim Bey'in Sandalı

FotoFerid İbrahim

Olimpiyad Oyunları

1

Nedir?

Gerek matbuat aleminde gerekse spormüşahabat ve münakaşatında çok defa işittiğim bu isim bana-heycani bir şekilde her zaman bir ukte-i hatıra olurdu. Dünyanın her tarafından bu müsabakalara insanların geldiğini duydukcahayalhânemin vesaiti bu, oyunların azameti yanında avuç içi gibi kalırdı. Fi'l-vaki'tabiatım bu hususta bana malumat-ı kaffeyi verdiği zaman, bu oyunların mâhiyeti nazarımda tayin etti ama; - Doğrusunu söylemek lazım gelirse- o eski azametini yine muhâfaza etti. Bana o kadar ehemmiyetli geldi. Fi'l-hakika o kadar da ehemmiyetlidir. Bu nokta-i nazar, beni bu yolda icale—i kaleme, bu oyunların şekil ve mâhiyetinibast ve temhide sevk eyledi. Ne bilirsek söylemek, ne duyuyorsak, nefini anlayınca- tatbik etmek sûretiyle belki biraz belimizi doğrulturuz. Fikrinde olduğum için yazıyorum.

ss

Alem-i medeniyette, Avrupa'da, bilhassa Fransa'da ayak müsabakaları daha ziyâde ehemmiyet kesb eylemiş – Alman tarz-ı riyâset yerine yeni ve daha tabi usûller tamim olmuş daha serbest sûrette çalışmağa başlanmış idi ki ; Fransa'da bir fikir doğdu. Baron (Peter Dokubertin)'in teklifi üzerine 1894 senesinde Paris'te toplanan beyn-el milel bir müessemizde Yunan-ı kadimin (Olimpiyad oyunları) nın ihyası tekerrür etti. Yunan-ı kadimdeki (Olimpiyad Oyunları) ne idi ?

Milad-ı mesihten 776 sene evvelinden itibârenpehlivan (Korebus) un parlak galibiyetiyle muntazam bir sûretteicrâya başlanan bu oyunlar, Mora Yarım adasının (Alid) hattı kadimesinde ve (Alifya) nehri sahilinde (Olimpiyad) nâmındaki ormanlık ve güzel bir mevkide âsar-ı Yunaniye'den Ebu El Elhat (Müşteri=Jupiter) şerefine olarak bir şekl-i diniyede her dört senede bir icrâ olunurdu. Ancak bu müsabakalara o zaman Yunanlılardan başkası kabul edilmediği için, -iştirâk arzu eden, Makendonya hükümdarı Filip ecdadının Yunanlı olduğunu iddaya kadar varmıştı. O tarihte bu işe o derece ehemmiyet verilirdi. Zaten işin bir şekil-i dinisi olması tamamenen büyük ve müessir olmuştur.

Atinalı İskele Sandalları Yarışına İbtidar

İki çifte piyade yarışında idman Yurdu nâmınaiştirâk ederek birinciliği Kazanan Adnan

Bey'in Kayığı Foto Ferid İbrahim

Kadim (Olimpiyad oyunları) güreş , yarış, atlamak, cirid, disk denilen iki kilo kadar ağırlıkta dair juil şekil bir cismi fırlatmak müsabakalarından mürekkebe ve Yunanca (Baş Mâsari') manasına [Pentatlon Pentachlon]nâmı verilen beş oyundan ibaretti. Bu müsabakalarda ihraz-ı galibiyet edene bir çelenk ihda olunurdu. Şu mecmu'-i müsabakat, çeviklik, kol ve bacakların tahammülü, teneffüs ve mukavemet-i vücudiye gibi bütün â'zanın çalışmasına ve onların kudretine tealluk etmesi itibarıyla muvaffak hatta lazımu't-tatbik görülerek yukarıda söylediğim kongrede bâdema Avrupa'da bunun beyn'el milel bir şekilde tatbiki tekerrür eyledi.

Ss

Asr-ı ahirin ilk Olinpiyad oyunları 1896 senesinde, ve eski Olinpiyad'dan iki bin kûsür sene sonra (Atina) da icrâ edildi.

Sayı 8-9	Sayfa 132

İkincisi ; dört sene sonra yani 1900 salı Efrencisi ; 1904 senesinde Kanada'nın (Senlui) şehrinde.

Üçüncüsü 1904 senesinde Kanada'nın (Sen Lui) şehrinde

Dördüncüsü ; 1908 'de Londra'da.

Beşincisi 1912 senesinde yani geçen sene (İstokholm) de icrâ edilmiştir.

Bu müsabakaların en mühimi İstokholm'de icrâ edilen 1912 Oliniyad oyunlarıdır. İsveç gibi, riyazet-i bedeniye in mehd-i zuhuru olan bir memlekette bu müsabakalar başka bir şaişe ile yapıldı. O derecede güzel neticeler elde edildi.

(1912) de (Olinpiyad oyunları) iki kısma ayrıldı. Birincisi eski tarzdaki (Pentatlon) idi ki ; şu sûretle tertib olunmuştu:

1-Gerilip uzunluğa atlama ;

2-Cirid atmak ;

3-200 Metre koşu [eski oyunlarda 192 metre idi]

3-Ağırlık atma [disk atmak yerine konulmuştur]

5-(1500) metrelik bir nısf-ı mukavemet

Beykoz Yarışlarında Yüzme Müsabakaları FotoFerid İbrahim

[Demi-fond] koşusu[bu yarış eski oyunlardaki güreşin yerine kaim olmuştur]

Bu oyunlarda mäsari'lerin her müsabakada kazandığı mevkiye göre tayin-i derece olunmak usûl-i mutahazeden idi.

İlk oyunlar: Uzunluğuna atlama ve 200 metre koşu idi. Müsabakaya iştirâk eden 25 kişi bu oyunların neticesinde ;9 İsveçli, 5 Amerikalı, 2 Fransız, 1 Norveçli 9 Kanadalı olmak üzere (18) 'e indi. Üçüncü müsabaka olan, cirid atmakta, en ziyâde bu hususta idmanı olan İsveçliler kazandı. Fransızlar ve bir kaç da İsveçli bu oyunda hariç kaldılar. Nihayet muzafferiyet (Turp Thorpe) ismindeki Amerikalıda kaldı. Bu zafer Amerikalılar için pek kıymetlidir. Adeta bir Amerikalı bunu mefahiz-i milliyesinden olarak zikir eder. Ve bunda da ne kadar haklı olduğu elbette teslim edilmelidir. Demek ki ; en sağlam adam Amerikalılarınmış.

Şu iddavelevki: nefisü'l emare mütabık olmasa da zahire nazaren doğrudur ya: .O kadar yeter.

Umûm-i müsabakalardaki tasnif şu idi:

1-	Turp	Amerikalı
2-	Bi	Norveçli

3-	Dohâne	Şimâl-i Amerikalı
4-	Lokman	Kanadalı
5-	Menol	Şimâl-i Amerikalı
6-	Brendec	Şimâl-i Amerikalı
7-	Voysunlender	İsveçli

Sayı 8-9

Sayfa 133

SS

Olinpiyad oyunları beyn’el milel komitesine bu (Beş mâsari’) hâl-i hazırâ nazaren biraz dar geldiği için (Pentatlon) e kıyasen olinpiyad oyunlarının ikinci kısmı olarak bir [Dekatlon Decathlon] yani[On mâsari’] tertib ettiler. Bu müsabaka şunları ihtiva ediyordu: Koşu- 100 metre, 400 metre, 1500 metre, 110 metre çit yani manalı. [4 Oyun]

Atlama- gerilip uzunluk, gerilip yükseklik, sırkla atlamak [4 Oyun]

Fırlatma- Ağırlık, disk yani dair ül levha, cirid [3 Oyun].

Bu müsabakalarda da Amerikalı (Turp) birinciliği alarak azimkar memleketinin, azimkar evladı olduğunu gösterdi. Ve bu münâsebetle, o her cinsten seyircisi olan kozmopolit hâlkönünde[42] yıldızlı bayrağını temvic ettirdi. (Turp) hakkında bir iki satırı onun riyazet âlemindeki şerefi uğruna def ederek tercüme-i hâlinden bir parça bahş edeceğim:

(Cesım Turp) Bir Amerika yerlisidir. [Sa ve Fokskâbilesine mensuptur. Amerika, sporsallanâmalarında? 1911 senesine gelinceye kadar hiç ismine tesâdüf edilmemiş idi. [Okland] de mototen olan ailesi (Turp) u tahsil için (Kerilsil) deki yerli Dar’ül-fünun’a göndermişti.

Yüzme Müsabakalarında Birinciliği Kazanan Orada Bulunan Bahriye efradından Giresunlu
YakupFoto Ferid İbrahim

80 kilo ağırlığında 1,83 boyunda iyi yüzgeç, jimnastikbezbol ve futbol oyuncusu, olan (Turp) riyazetin daha hiçbir hususi şubesine müdâvim olmadan evvel, pehlivan doğmuş, sağlam, eli ayağı tutar, boyunu kalın ve hatta 23 yaşınanazaren biraz kalıp gibi görünür,tavşan kadar çevik olduğu kimsenin hatrına

Sayı 8-9	Sayfa 134

gelmezdi. (Turp) ilk defa olarak 1912 senesinde (Bal Timur) şehrinde kulübler arasında icrâ edilen bir sıçrama müsabakasında 1,90 metre sıçrayarak kendini gösterdi. Bilahere 9 Mart'ta da 1,88 metre ve 12 Haziran'da 1,955 metre sıçrayarak Amerika'nın en iyi sıçrayanları arasında temyiz etti.

1,955 metre sıçramak yani boyu pek yüksek bir adamın tepesinden bil istinad aşmak demektir ki ; lafı gibi kolay yapılır şey değildir. Bu gibi işlerin mütchassısı olanlar (Turp) de pek büyük ümit verecek evsaf buldular. Nihayet 1912 Olinpiyad'ınaıştirâk ederek temin-i muzafferiyet eyledi.

Pentetlondakimesâisi:

Gerilip uzunluğuna atlama

7,08 metre

Cirid Atmak

54,70 Metre

200 metrelik koşu

22 9/10 sâniye

Disk atmak

35,36 metre

1500 metre koşu

4 dakika 44,8 sâniye

(Turp) 1911 senesinde Amerika'nın [heveskar Amateur] ler heyeti tarafından gayr-i malum bir kulübün (Bezbol) oyununa iştirâk etmesinden dolayı [sanatkâr Professionel] yani para ile çalışır ad edilerek Olinpiyad müsabakalarından ihraç edilecektir. Her ne olursaolsun, heveskar, sanatkâr, şimdiye kadar riyazet-i hazıra (Turp) gibi bir vücud görmüş değildir.

Ss

Geçen sene İstokholm'deki Olinpiyad oyunları yalnız (Pentatlon) ve (Dekatlon) dan ibaret değildi. Bunlardan başka daha bir takım bisiklet ve koşu müsabakaları vardı. Umûmun neticesini bervech-i zir nakil ediyorum. Bundaki maksadım, görölerek memleketimizde yapılan müsabakalarla mukayese eylemek olduğu gibi her sporcuya, mesleğinin büyük adamlarını bilmek lazım olduğu içindir.

Beykoz'da icrâ edilen yüzme müsabakasında birinciliği kazanan Zırhlı Turgut Reis firkateyn-i hümayunu üçüncü bölüm mürettebatından Giresunlu Mustafa Bey Bin Osman

	Salise	Sâniye	Dakika
100 Metre Düz Koşu Karadağ-Amerikalı		8	10

		7	21
200 “ “ “ “ “ “			
400 “ “ “ “ Reydpot- “	2	48	
800 “ “ “ “ Merdiyet “ “	9	1,51	
1500 ” “ “ “ Cakson “ İngiliz	8	3,56	
5000 “ “ “ “ Kolehemnen-Finlandiyalı	6	14,36	
10000 “ “ “ “ “ - “	8	31,20	

(Maraton) denilen yol üzerinde düz ve uzun koşu

	Salise	Sâniye	Dakika	Saat
400 Metre Artu, Cenubi Afrikalı	8	54	36	2
Manalı Koşu				
110 Metre Çit Kelli-Amerikalı	1	15		

Sayı 8-9

Sayfa 135

Mevani’-i Muhtelifeyi havi uzun koşu(Kros Konteri)

	Salise	Sâniye	Dakika
8 Kilo metre Kolejeminde Finlandiyalı	6	11	45
Gerilmeden Yüksek Sıçramak	Pek Pleyeti’dan Amerikalı	63 Metre	
Gerilerek Yüksek Sıçramak	Rışar-Amerikalı	93 Metre	
Gerilmeden Uzunluk Atlamak	Çıkıltiros-Yunanlı	3,93 metre	

Gerilip Uzunluk Atlamak	Ketersen-Amerikalı	7,60 metre
Üç Adıma Atlama	Lanblum-İsveçli	4,76 metre
Sırıkla Yüksek Sıçramak	Beykok-Amerikalı	3,95 metre
CiridAtmak[İstenen el ile]	Leming-İsveçli	60,64 metre
CiridAtmak[Sağ ve Sol ile]	Süvaristo-Finlandiyalı	109,42 metre
Disk Atmak [İstenen el ile]	Teypal-Finlandiyalı	2,86 metre
Disk Atmak [Sağ ve Sol ile]	Teypal-Finlandiyalı	82,86 metre
		(38,18+44,68)
Ağırlık Atmak[İstenilen el ile]	Donald-Amerikalı	15,34 metre
Ağırlık Atmak[Sağ ve Sol ile]	Roz-Amerikalı	27,70 metre
		(12,47+15,23)
Topuz Fırlatmak	Gurreyet-Amerikalı	54,74 metre

Bisiklet

	Sâniye	Dakika	Saat
320 kilometre: Levis-Cenubi Afrikalı	42	39	10

Yüzme

		Sâniye	Dakika	Saat
100 metre serbest yüzme	Kahanâmoki-Amerikalı	4	3	1
100 metre arka üstü yüzme	Habnar-Amerikalı	2	21	1

200 metre kulaç atma	Bat-Alman	8	1	3
400 metre serbest yüzme	Hocsun-Kanadalı	2	24	5
400 metre kulac atma	Bat-Alman	6	29	6
1500 metre serbest yüzme	Hocsun-Kanadalı	0	0	22
100 metre serbest (Kadınlara)	Madafini Düren			

Görülüyor ki ; burada meşhur (Turp) un ismi yok.

Fakat ; o her müsabakada bir mevki tuttuğu için birinci olduğu için değil- umûmi birinci olmuştur.

Beykoz Yarışından Akşamüstü avdet Foto Ferid İbrahim

Ss

Şu müsabakaların netayicini yazdım. Bunları okuyup ibret, gayret lazım. İşte Olimpiyad oyunları budur.

Avrupa'nın, Amerika'nın olimpiyad oyunlarına verdiği ehemmiyet-i sarf ettiği a pek büyüktür. O müsabakalara yüz binlerce seyirci geldiği gibi, krallar, veliahdler gelir. Gelecek 1916 Olimpiyad oyunları (Berlin) de icrâ edilecektir.

Zannediyorum ki ; tafsilat olimpiyad oyunları

Sayı 8-9

Sayfa 136

hakkında bir fıkı-i mahsus vermeğe kafidir. Bir diğerk makalemde bizim için Olimpiyad oyunlarına nasıl hazırlanmak lazım geldiğini temhid etmek istiyorum.

Burhannettin

İdman Havâdisleri

Pazar Günü Onion Kulübünde İcra Edilen Müsabakalar

Pazar günü Maârif nazırı Şükrü BeyEfendinin himayelerinde olarak Fenerbahçe Spor Kulübü menfatineUnionKulüb'te bir müsamere tertibedild. Kadıköyünde o İstanbul'un spor müdâvimleri. Genç mektebliler, muhtelif kulübâzaları, spora meraklı Türk hanımları hazır bulunuyorlardı. Maârif Nazırı programda mezkur saatte hazır bulundu. Fakat programa ancak bir saat bir çeyrek bir tehir ile ibtidar edilebildi ki bu bizim her müsameremiz, her yarışımız için tekrar edilir. Bir noksan idi. Bir askeri bandosu tarafından icrâ-i terennimat ediliyordu. İntizam fevkalade idi. İdman bu yarışlara âidbir çok resimler aldı ise de maa't-teessüf bu nüshaya yetiştirmek mümkün olamadı. Gelecek nüshaya koyacağız.

Foto Ferid İbrahim

İdman Yurdu Müsabakalarında Manalı Bisiklet Yarışında Birinciliği kazanan Vefa
Sultânisi Talebesiden Muhtar Efendi

Yarışın neticeleri bervech-i atidir:

100 Metrelik Manalı Koşu

Bahriye zâbitanından Refet Bey 20 sâniyede kazandı.

6900 Metrelik Yaya Tahammül Yarışı

Birinciliği yirmi altı dakika yirmi sâniyede Konstantindi Efendi ikinciliği yirmi yedi
dakikada Mesud Efendi kazandı.

6900 Metrelik Küçüklerin Bisiklet Yarışı

Fur Mektebi talebesinden Sedat Bey on dört dakika yedi sâniyede birinciliği
kazandı.

100 Metrelik Sürat koşusu

12 Sâniyede Silifkeli Şükrü Bey kazandı.

23000 Metrelik Bisiklet Yarışı

Kırk beş dakika kırk iki sâniyede Aşud Efendi kazandı.

Sayı 8-9	Sayfa 137

Av Müsabakası

Beş indihattan üç isabet ettirerek birinciliği Mustafa Bey kazandı.

Stroglus ile Ramblerus arasında Futbol Lig Maçı yapıldı berabere kaldılar.

Galatasaray Fenerbahçe

Ve

Futbol Maçı

Pazar gününün proğramında İstanbul'un bu iki TürkKulübü arasında yapılacak maç kadar idmancılarn merak ve heyecan damarlarını oynatan hiçbir müsabaka yoktu. Ortada mükâfat olmak üzere bir kupa vardı. Bek Ahmed Cevad Bey bir çok goller kurtardı. Bir aralık Galatasaray pek fena sıkıştı. Ahmed Robinsun Bey uzaktan gelen kuvvetli bir şutuda kurtardıktan sonra birinci haftaym bitti. Her iki tarafta gol yapamamıştı. İkinci haftaymda oyun yine yeni mahâret ve mutezayid bir şiddetle devam etti.

Bir aralık pek müşkül bir mevkide kalan Fenerbahçe'ye karşılık arasında bir gol yapıldı. Beş buçuğa kadar devam eden oyun Galatasaray'ın muvaffakiyetiyle neticelendi.Fenerbahçe üç gol yemişti.

Vazifelerini seri, hakkıyla ifa eden Fenerbahçeliler ile Galatasaraylılar cidden mühim iki rakib.

Memleketin cidden iftihar ettiği bu iki Türk Kulübü'nün bu sene idman meraklıları için pek müfid günler yaşatacağı olarak görülüyor.

Galatasaray muvaffakiyetinin mükâfatı olan kupayı üç defa “Yaşa” ile selamladı.

Hokey Müsabakaları

6 Teşrin-i Evvel Cumartesi akşamı Galatasaray ile Sketing Hokey Kulübü arasında hokey müsabakası icrâ edildi. Galatasaray kalecisi Magredic Efendi mühim goller kurtardı Rıza Bey topu pek çabuk elde ederek lazım gelen yerlere güzel paslar veriyordu. Muhsin Bey o gün her zaman ki gibi oynayamıyordu. Neşet Bey harbten geldiği için tabi idmansızdı fakat yine her vakitten az farklı oynuyordu Bek Haydar Bey gelen şutları güzel çeviriyordu Galatasaray o gün sırf idmansızlığından biraz korkuyordu diğer tarafta pek mağrur ve galib geleceklerini kâviyen memul ediyorlardı fakat Galatasaray dört gole karşı altı gol ile galib geldi.

Sketing'de Güzel Bir Akşam

Yakında Anadolu Hisarı İdman Yurdu'nun Galatasaray'ın hoke lig maçı olduğunun Sketingi tatbik edeceğini haber aldık müsabakalar içerisinde itfaiye efradı ile İngiliz gemicileri arasında hâlat müsabakası proje-i kesin İle İsveç usûlü jimnasiktler vel hâsıl

zengin bir program tanzim ediyor. Bu mühim gün daha tekerrür etmemiştir. Gelecek nüshada program ile beraber konunuda haber vereceğiz.

Veli Efendi at koşuları

Veli Efendi at koşularının bütün sefahatine âid resimler ile İdman'ın onuncu numrusu bu ayın nihayetinde intişar edecektir.

Talebe Defteri

İdadi ve Rüştîye talebesi için on beş günde bir çıkar. 11'inci nüshası çıktı tanesi yirmi a senelik abonesi 10 guruştur.

İdarehânesi Çağal oğlunda numru 35

Mektebli

Mektebli risalesi cidden kendi arkadaşları bulunan risaleler arasında bir mevki-i mümtaze kazandı. Mektebliyi kâhilerimize tavsiye ederiz.

Takvimden Yapraklar

Mahmud Sadık Bey Efendi'nin Yeni Gazete'de yazdıkları takvimden bir yaprağı toplamışlar yüz altmış tanesini bir araya getirmişler adına takvimden yapraklar demişler beş guruştta fiyat koymuşlar. İlan-ı hürriyetten beri geçen zamanın tarihçesi yapılmak lazım gelirse herkesin bundan ziyâde seve seve okuyacağı bir tarih bir tarih-i mizac yazılamaz.

--

Teşebbüs-i Şahsi numunesi

Ribâb Salonu

Kitabhâne-Edavat Kırtasiye

Bütün kitablarınızı, roman ve risail-i mevkutenizi, zarif mektubluk kâğıtlarını, her nevi salon kartlarını, vel hâsıl bütün levazım-ı kırtasyenizi günden güne tekâmül etmekte olan ribâb salonundan alınız. Çağal Oğlun'da numru 40

“Matbaa-i Hayriye ve Şürekası”

Bilmece

Muhterem kari ve kârilerimizden bilmece yapmağımız için bir çok mektublar aldık. Öteden beri her arzularını almazdan geldiği kadar ifa etmeği bir vazife bildiğimizden bunuda ilk defa olmak üzere aşağıdaki sûretle yapıyoruz ve ileride bir çok müsabakalar tertib edeceğimizi dahi arz ederiz.

Yukarıdaki şekilleri keserek yan yana getirmek sûretiyle resmi meydana çıkaranlar arasında kari kişide edilecek birinciye bir senelik abonemiz ikiciye altı aylık üçüncüden onuncuya kadar idmanın bir nüshası on birinciden yirminciye kadar birer kart postal.

İhtar: Bilmece kuponu ile gönderilmeyen hâl-i varakaları kabul edilmeyecektir. Mezkur varakaların nihayet bir hafta zarfında gönderilmesi rica olunur.

8-9 Numrulu

İdmanın bilmece Kuponu

Sayfa 88

2 Guruş

Bâb-ı Âli caddesinde

Umûm-i MekteblerTerzihânesi

Bâb-ı Ali caddesinde Gaz Şirketi itsalinde daire-i mahsusadır

İstanbul, Beyoğlu, Mercan, Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve bil-umûm Mekâtib-i Rüştîye-i İbtidaiye efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numuneleri vecihle imâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikâmetle çalışan umûm-i mekteblerterzihânesi elbiseleri der saâdetmekâtib idarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundantaşracı elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki derse müracat ettiği takdirde derhal maksada kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseleri

Keşşaf taburlarının elbiseleri müessiseyn-i kiram tarafından numuneleri tanzim edilmiş ve bil cümle teferrüatı ihzar olunmuş olduğundan mübaya edecek keşşafın teşrif buyurmaları rica olunur

Bir Hayli mevcudumuz vardır.

Doğrudan Doğruya

Renkli Fotoğraf Almak

Ve fotoğrafının kaffe-i dekaik ve gavzanesinebir kaç derste vâkıf olmak için Bâb-ı Âli karşısında Cuma kitabhânesinemüracat buyurunuz.

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

VIII. İdman Mecmûası, 10.Sayı, 14 Teşrin-i Sâni 1329 (27 Kasım 1913)

Birinci Sene	14	Teşrin-i Sâni	329	Perşembe

Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 36 Guruş Haric 9 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 10

1 Guruş

Bu nüshanın ilk Sahifesindeki yazıyı lütfen okuyunuz! ...

Birinci Sene			14	Teşrin-i Sâni	329	Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi		İDMAN		Senelik Abone: Dahil için 36 Guruş Haric 9 Frank		

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 10

İdmancılar Lütfen Okuyunuz!.

“İdman”ımızı iyi zamandan beri muntazam bir sûrette çıkarmaya muvaffak olamıyoruz. Anlaşıyor ki ortada her hâlde bir kabahat birkusur var. Bu kusurun ne tarafta – Yani bizde mi yoksa idmancılarda mı ?..-Olduğunu araştırmak, anlamak için ne kendimizi ve ne de idmancıları yormak istemediğimiz cihetle atideki hükümle

Veli Efendi at koşularında: Veli-i Ahd hazretleri ve Sadrazam Paşa

Sayı 10	Sayfa 141

işi geçiştirmek ve “Zararın hangi noktasından dönülürse kardır”fetvâsınca hareket etmek istiyoruz. Çünkü gaye-i emelimiz her ne vecihle olursa olsun memlekete hıdmet

olduğundan öyle olur olmaz kusurla, kabahatlar, zararlarla bir kere tutmuş olduğumuz yoldan geri dönmek azmindeyiz.

İşte bu hususta vermiş olduğumuz hüküm, isterseniz karar diyelim:

“İdmanın muntazamen neşrine mâni olan kabahatin, kusurun oldukça büyük bir kısmı idmancılarımızın ve idman meraklılarının yüklemeleri lazım gelir kanaatinde isekte yine idmancılığın hatrı ve idmanımızın sönmesi için ortadaki kusurun kabahatlerin hemen teknilini bu seferlikde gönüllü olarak biz yükleyeceğiz hatta fazla olarak bu, ana kadar yüklendiğimiz maddi ve manevi yüklerin üstüne bir parça daha anlayarak “İdmanımız” ı daha mükemmel ve maksada daha ziyâde hizmet ederiz tarzdanışre karar verdik. Umarız idmancılardan da temenni ederiz ki ne biz bu “Yol” altında ezilelim ne de onlar bizim ezilmemize mücade etsinler.”

İşte kararlarımızın bir hûlasâsı: -

1- “İdman” Mecmuası bu nüshadan itibaren haftada bir defa olmak üzere her Perşembe neşir edilecek

2-Fiyatı bir guruşa indirilecek

3-Mündericatta en ziyâde idman havâdislerinin çokluğu, doğruluğu, ve tenkidatının sıhhati gözetilecek.

4-Dördüncü hafta, yani ayda bir defa idmanın hacimi bir misli büyültülecek ve fiyatı iki guruş olacak olan bu nüshada havâdislerden başka bir çok idman dersleri, ve idmancılığa âid türlü türlü bahisler bulunacak.

5-Bir ay kadar bu tarzda devam ettikten sonra işin rengine bakarak, eğer mümkün olursa bir de Fransızca kısmı ilave edeceğiz.

Yukarı ki kararların mündericata âid olan kısmı hakkında layıkli bir fikir edinmek için ; bu nüshadan itibaren birbiri ardına çıkacak dört nüshanın mündericatına göz gezdirmek lazım geleceği ilaveye de lüzum görüyoruz.

Biz çalışmaya karar verdik. Her ne olursa olsun çalışacağız. Fakat bütün bu vaadler, araya, ref'i ve men'i hudud-ı beşerin kudreti dâhilinde olmayan fevkalade hâller ve kazalar girmemek şartıyladır.

Çalışmak bizde, himmet idmancılardan, tevfikte Hüda'dan

Sayı 10

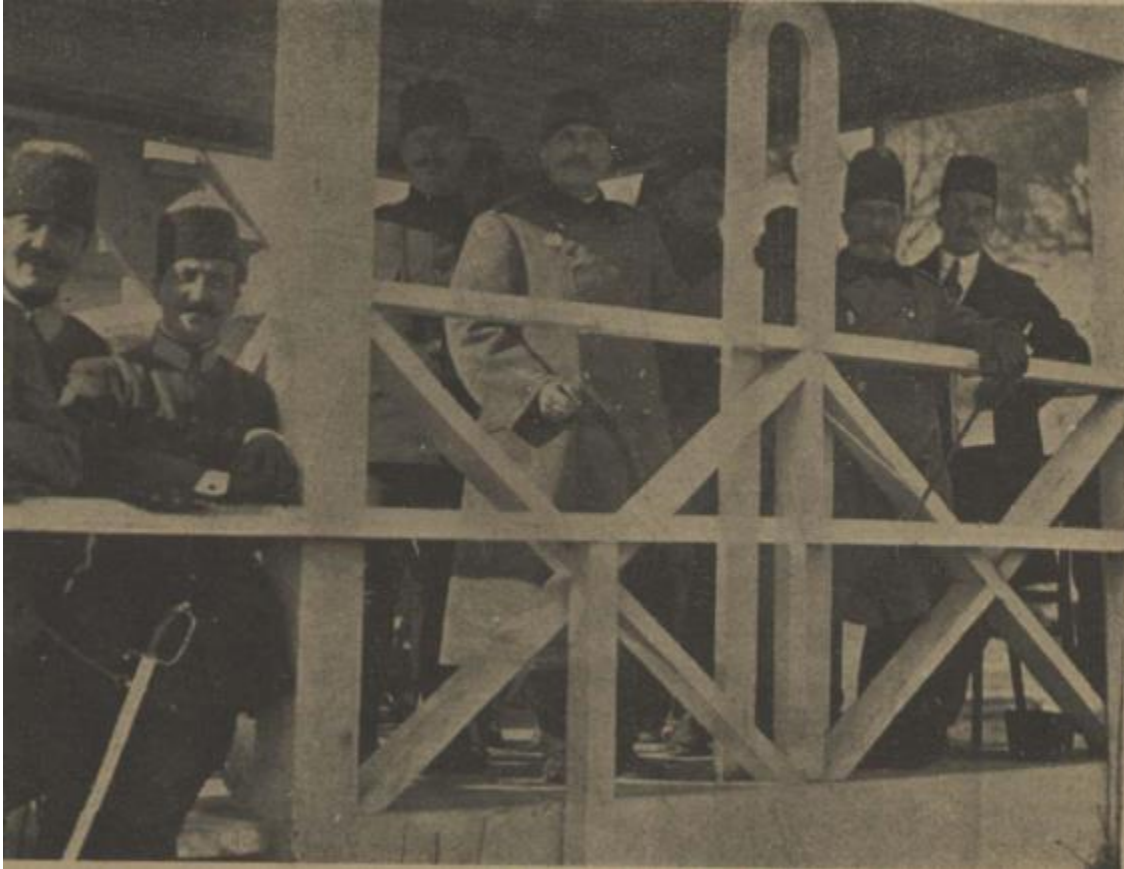
Sayfa 142

Sonbahar at Koşuları

Veli Efendi Çayırında

6 Teşrin-i Evvel Pazar

Taht-ı himaye-i hazret-i padişahide bulunan Islah-ı Nesil Feres Cemiyeti tarafından Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti'nin Edirne'de tesis edeceği Darü'l Eytam menfatine olarak Veli Efendi çayırı Sonbahar at koşuları icrâ edilmiştir İstanbul'un spor hayatında pek mühim mevki tutan bu koşu hakkında yevmi gazetelerin sathı malumat eden iktifa ettiler. Spor için sahifeler tahsis eden gazeteler bile pek az yazdı.

Veli Efendi at koşuları Hakem Heyeti

Halbuki memleketin bu mühim konuyu kaydeden alakadaranın koşuları hakkında bir çok münakaşatta bulunmaları, diğer memleketlerle derece-i irtibatını, idrâki farkları ve

nihayet istikbal için ne gibi koşullara ve ne şerâit dâhilinde hazırlanmak lazım geleceğini uzun uzadıya bahsetmesi lazım gelirdi. Avrupa’da en küçük müsabakalar, günlerce mecmualarda uzun uzun makaleleriyle, resimleriyle bir mevki olur. Bu müsabakalar, ba husur, mektebler arasında icrâ edilirse sitayişkarane sözlere, fotoğrafilere payan olmaz.

Sonra, küçük mekteblilere söylenen büyük sözler, o günü yaşâyanmekteblilerin pir-i heycan düşünceleri, ve ebeveynin sevinci, teşviki, bunlar günlerce yazılır, bahis edilir...

“İdman” memlekette bu hissiyatın uyanmasına elinden

Sayı 10	Sayfa 143

geldiği kadar çalışacağı için mühim gördüğü bütün nekaisi yazmakta geçinmiyor.

Veli Efendi çayırı- ileride sarf olunacak mühim bir yekun ile-at koşuları için pek müsâid bir mevki. İstanbul ile koşu yerinin uzaklığı ve havanın hissedilir derecede soğuk olması neticesi olarak kalabalık az idi. Mamafih günün büyüklüğünü, “Sonbahar at koşusu” gününü idrâk eden spor meraklıları yarışta hazır bulunuyordu.

Veliahd Saltanat Yusuf İzzettin Efendi hazretleriyle Şehzade Ziyaeddin, Ömer Hilmi, FuadCemalleddin Efendiler huzaratı koşumâhalini teşrif eylemişlerdi.

Bilhassa o günü kendileriyle şerefyaab olduğumuz Cemaleddin Efendi hazretleri spor için pek çok heves ve heyecan gösteriyorlardı. İtalya’daki koşulardan, Avrupa’da spora verilen ehemmiyetten pek ciddi bahsettiler. İstikbalin yüksek bir zâbit ve sporcusu olduğu için o günü kalbimizde pir-i ümit levhalarbilirdi...

Veli Efendi Yarışlarında Vükela-i FihamHuzeratı

Sonra, bir çok Türk hanımı yarışmâhalindeisbat-ı vücud etmişti. Bütün vükela-i devlet hazır bulunuyordu. Müşir Osman Paşa Keçecizade İzzet Fuad Paşa Pertev Paşa ve daha bir çokumera-i askeriyye ve mutekâidin yarış mâhalini teşrif etmişti. Hakem heyetinde Ser Yaver Salih Paşa süvari dairesi Reis Faik Paşa Baytar Kol Ağası Cemal Bey bulunuyordu.

Yarışı tertib eden komite hakkında sitayiştten başka bir şey söylenemez. Yarışlar heyet-i umûmiyesiitibarıyla büyük bir intizam içinde icrâ edildi. Mevkiler muntazam bir sûrette tefrik edilmiş, muhtelif mevkilerden yarışları aynı derecede temâşe etmek kâbil idi. Her sınıf seyirci için pavyonlar ile ve iyi bir büfe ve mızıka mâhaliinşâsı, etrafının muhâfazasıyla Veli Efendi yarışmâhali pek muntazam bir hâle ifrağ edilmiş olur.

İnsan kalabalığı bazı

Sayı 10	Sayfa 144

mevkilerde çok, bazı mevkilerde az, sabırsızlıkla kaynaşıyordu. Mızıkaların terennimatı arasında ilk yarışa ibtidar etmek üzere, on altı zâbit sıra ile harice çıktılar yarış formalı biten zâbitane mahsur, bil tefrik-i cins-i miri hayvanlarla düz yarıştı. Şimdi herkes tarafından iddalar, münakaşalar başlıyordu. 1,15’de müsabakalar mevkilerinde bulunuyorlardı. 1,25’ de hakem kalesinden zil çalındı, flamalarla hareket işaretleri verildi. Ve bir dakika sonrada pek müthiş bir tablo karşısında mehub bir sükut

başladı...Müسابakalar pir-i heyecan bir koşu ile toz bulutlarının arasından karışarak geçitiler.

Şimdi uzaklarda tek tük bitab koşanlar ve ilk adımda yekdiğerini geçmeğe mûhaya atılanlar karşısında meraklı bir sükut ile bekleşiliyor. Bazı zevat-ı teali numrularıylarakiblerini süzüyordu. Ve nihayet süvari mûlazımı Celal Efendi'nin Jipzip ismindeki al âti 220 metre mesafesi olan sahayı 3 dakika kat' ederek birinci geldi. Celal Efendi, arkadaşlarının ellerini sıkarken Jipzipinmünakıbını anlatıyordu. Jipzip evvelki sene müsabakada birinci gelmiş ve geçen 328 teşrin-i evvelinin altısında muhârebe meydanında vurulmuş, bu sene garib bir tesâdüfle yine 6 Teşrin-i evvelde yarışta birinci gelmiş...O vakit o şanlı Jipzip bütün nazarlarda büyüdü, o onun gazasına, bu gün ki muvaffakiyetine dualar, tebrikler yağdırıldı. Süvari mûlazımı Memduh Efendi'nin kısmet ismindeki Kiranı'da 3 dakika 3 sâniyede ikinci gelmiştir.

Veli Efendi Yarışlarının Tertibatı İhzar ve İntizamına Nezâret Eden Bey Oğlu Kumandanı
Binbaşı Kazım Bey

İkinci yarış, irtifa'î 145 santimetreden devir olan Arap at ve kısraklarına mahsus düz yarış. Bu yarış umûm için idi. Bu yarışa sekiz zat iştirâk etti. 1.55 de hakemce yarışa ibtidar edilmesi için zil çalındı, ve flamalarda işaret verdi, fakat son hareket noktasındaki işaret verilmediği için müsabakalar sabit kaldı. Saat (2)'de tekrar işaretler teati edildi ve bir

at hareket etti fakat tekrar men edildi ve yarış biraz sonra başladı. Yarışın intizamı için bu hâllerin ehemmiyeti var mı idi, yok mu idi ?

Sayı 10

Sayfa 145

Hakem bir şey söylemedi.

Müسابakalar kendilerine mahsus renklerle toz bulutları içinde süratle geçtiler. Bu yarışta Kadıköy yarışlarında birinci çıkan (Tufan) vardı. Ve Tufan için pek çok tay biletleri alındığı görünüyordu. Nihayet Tufan iki sâniye bir fark ile birinciliği arkadaşına terk etti. Hasan Bey'in Derviş isimindeki kır atı 3 dakika 30 sâniyede birinci ve Faik Bey'in Tufan'ı 3 dakika 32 sâniyede ikinci gelmiştir. Derviş 2500 gurus Tufan 1000 gurus mükâfat aldılar.

Aşiret Alayı Zâbiti Yarışa başlarken

Aşiret Alayı Zâbiti Yarışa başlarken

Üçüncü yarış ; umûm için hâlis'üd-dem Arap at ve kısıraklarına mahsus yarıştı. Müsabakaya on bir zat iştirâk etti. Bu müsabakada İstanbul'un en mühim ve değerli atları görünüyordu. Nihayet müsabakaya ibtidar edildi. Birinciliği ihraz eden Ali Kemâl Bey'in (Feruh)'u, bütün arkadaşlarını geride bırakıyordu. Kadıköylü Agâh Bey'in (Bedir) i müthiş bir inatçı vaziyetinde kovalıyordu. Fakat

Sayı 10	Sayfa 146

Feruh son bir şiddet ve gayretle ileri atıldı 3000 metrelik mesafeyi 4 dakikada kat ederek birinci geldi. İkincilik Agâh Beyin Bedir'inde kaldı. 10000 guruşluk en büyük mükâfatı Feruh kazandı.

Dördüncü yarış ; formalı Beynen Zâbitine mahsus mal -ı zati veya arkadaşı veya miri hayvanı olup Arap yerli ve ecnebi at kısıraklarına mahsus manalı yarış idi. Mesafe 3000 metre idi. Müsabakaya on altı zat iştirâk etti. Süvari mülazım-ı evveli Ahmed Efendi'nin Şehbal isimindeki Macar âti 4 dakika 24 sâniyede birinci, Mülazım Hüsametdin Efendi'nin Baron Mareşal isimindeki Fransız âti ikinci gelmiştir.

Umûma Mahsus Yarış

Formalı Baygan Zâbitan Yarışı

Sayı 10

Sayfa 147

Birinci ile ikinci pek az fasıla ile geçmiştir.

Beşinci yarışumûm için, bil cümle Arap yerli ve ecnebi at kısıraklarına mahsus düz yarış idi. Mesafe 2200 metre yarışın bidâyetinde pek şâyan-ı asef bir hadise vukua geldi. Mülazım Bedri Efendi at ile beraber yere düştü ve pek fena bir sûrette mecruh oldu. Sıhhiye neferleri hemen çadıra nakil ettiler. Müdâvat-ı evveliyesiicrâ edilerek sıhhiye arabasıyla nakil ettiler [Mamafih sıhhiye ve yarası iyileşmekte olduğunu tebşir ederiz] bu müsabakada Fuad Bey'in Yazıla ismindeki duru âti 3 dakika 8 sâniyede birinci Hasan Bey'in Derviş ismindeki kır atı ikinci gelmiştir.

Altıncı yarış aşiret alaylarına mahsus düz yarış idi. Mesafe 3000 metre, bu müsabakaya on zâbitiştirâk etmiştir. Aşiret zâbitanı heyvanlı sedalarla yarışa ibtidar ettiler. Yüzbaşı Abdi Efendinin (Cerme) ismindeki Al kısırağı (...?) dakika 36 sâniyede birinci, Mülazım-ı sâni Reşid Efendi'nin kır atı ikinci gelmiştir...

Manalı Yarışta birinciliği ve atı kazanan Hayri Bey

Agâh Bey'in (Bedir) i Ali Kemâl Bey'in (Feruh) u

Ve yarış program mucebince hitam bulmuştu. Fakat vakit müsâid olduğu takdirde muktedir zâbitanımız tarafından müsabakalar icrâ edilecekti. Arzu-i umûmi üzerine bu takdirlere seza yarışta icrâ edildi. Müsabakada yüz Başî Hâcet, mülazım Hayri, Madid Ali, Şerafettin Hayri, Ali Yaver, Rüştü Efendiler bulunuyordu. Halk guruba yakın saatlerde zâbitanın iktidarlarını muvaffakiyetlerini alkışladı mülazım Hayri Beyşâyan-ı hayret muvaffakiyetler gösterdi...

Ve Türklerin büyük bir kanunu takdirlerle, sitayişlerle yaşattı...

Sayı 10	Sayfa 148

Futbol Müsabakaları

Pazar Ligi

Fenerbahçe: 3 Sayı

Progra: 1 Sayı

1329 senesi futbol müsabaka-i umûmiyesine dahil bulunan kulüblerden Fenerbahçe ile Progra, Teşrin-i Evvel'in yirminci Pazar günü birinci müsabakalarını icrâ ettiler. Müsabaka, ümit olunduğu gibi, Fenerbahçeninmuzafferiyetiyle neticelendi ise de bu galibiyet pek o kadar kolay olmadı. Heyet-i umûmiyesiitibarıylaoyun pek o kadar iyi değildi. Mesela bir hafta evvel Galatasaray ile Fenerbahçe arasındaki müsabaka hakikaten pek mükemmel olmuş. gaibte mağlupta şâyan-ı takdir bir mahâret ibraz etmişti. Galatasaray'ın karşısında o kadar güzel oynayan Fenerbahçe, bu defaki oyununda adeta ikinci derecede bir heyet gibi maksatsız ve rastgele oynayordu.

Zâbitan Men Atılır İken

Halbuki Fenerbahçe hasmına faik olduğu için bu tafavvuktan bil istifâde kendi tabiyasını tatbik etmek ve oyunun ceryanına tamamıyla hakem olmak sûretiyle pek iyi oynayabilirdi. Fakat bizim oyuncularımızda ekseriyetle vaki olan bir hâl vardır ki oda kendinden daha zayıf bir hasım karşısında daha intizam ziyâde gösterecek iken bilakis karma karışık oynâmak, müşkülâtle ve mahâretsizce galebe etmektir. İşte Fenerbahçe'de o gün bu hâle uğradığı gibi bir hafta sonrada Galatasaray, Strogles isimindeki Rumkulübünün karşısında aynı mevkiye düştü.

Yekdiğeri karşısında iyi ve mahirane oynayan kulüblerimizin, daimisûrette müdafaaya hasr-ı maksad ederek kaçak oyunlarla azade-i vakit eden kulübler karşısında da müsabakaya bir şekl-i muntazam vermek ve hasımlarına tahkim etmek sûretiyle, daima mükemmel oynâmağa gayret etmelerini arzu ve temenni ederiz.

Evvelce muhtelif kulüblere mensup olan Proğra oyuncuları arasında, muvaffakiyetin esbâb-ı mühimmesinde olan ittihad-ı harekât henüz tesis etmemiş bulunduğu için oyunu istedikleri sûrette idare edemiyorlar.

Sayı 10	Sayfa 149

Yalnız hasımlarının oyununu bozmağa, onların taaruzlarında intizamsızlık husûle getirmeğe çalışıyorlardı. Progra'nın maksadı, muzafferiyet değil beraber kalmak olduğu

için bu tarz-ı hareket tamamıyla muvaffak idi. Hasrın muhakkâk olan tafavvuku' karşısında, netice itibarıyla, bundan fâideli bir usûl –i tabiye olamazdı ve eğer biraz daha dikkat ve intizamla oynasa idilir muvaffak da olacaklar idi. Kuvva-i maneviyyenin oyundaki tesiri bu müsabakada pek bariz bir sûrette bir defa daha na-mebani oldu. Fenerbahçe'nin yaptığı bir sayıya mukâbilPrograoyuncularıda bir sayı kazanınca- sanki bir zelil-i kuvvet, bir siyale-i gayret onların tıkanmış ciğerlerine, yorulmuş bacaklarına kudret ve metanet bahş etmiş idi. Dar-akibMüdâfaadan taarruza geçtiler ve bir müddet için pek iyi oynadılar ise de nihayet galebe Fenerlilerde kaldı. Oyunun sonunda bir hadise çıktı ki müsabakaya dahil olan kulübler, bir muzakerede bulunarak bu gibi ahvâle karşı bir çare düşünseler münâsib olur. Fenerbahçe'nin mehâcimleri, topu Progra'nın kalesine havale etmişlerdi, top kemâl-i şiddetle kaleden dışarıya iade edildi. Fakat Fenerliler gol olduğunu, çünkü topun kaleci tarafından değil oradaki seyircilerden biri tarafından dışarı atıldığını iddaa ettiler. Hakem tereddüd gösterdi "Tac" hattından topu dışarıya çıkıp çıkmadığını kendine haber veren muavinine sordu. Evvela; bu müracaatında hakem hata ediyordu. Çünkü bu işaretçinin, vazifesi hâricinde bir mesele idi, sâniyen Fenerbahçe Kulübü'ne mensup olan bu zat, kaleye herkesten uzak ve topun kimin tarafından iade edildiğini sûret-i sahihede tayin edemeyecek bir mevkide olduğu hâlde, Fenerbahçe'nin lehine şehadet etti. Hakemde söz ve bu sûretlemes'uliyetten kurtularak Fenerbahçe Kulübü'nü bir sayı daha kazanmış ad etti. Böyle mühim mevkilere hem seyircilerin sokulmasını men edecek tedabir-i ittihaz etmeli, hemde bu gibi mahallerde ifa-i vazife etmek için tamamen bi taraf zevattan hakem muavinleri intihab eylemeli ki, oldu idi olmadı idi gibi kıl vakalara, neticede haksızlıklara meydan verilmesin. Nazar-ı dikkate alınacak bir cihette bu umûmi müsabakalara riyâset eden hakemin tayini hususudur. Bu müsabakaların ehemmiyet-i mahsusası olduğu için hakemlik eden zatın gâyetbi taraf olması iktizâ eder. hâlbuki Fenerbahçe-Progra, ve ahiren icrâ edilen Galatasaray, Strogles müsabakalarında,

Manalı Yarış

Sayı 10	Sayfa 150

evvelkisindeumûmi müsabakalara dahil olan Telefoncular Kulübü'nden bir zat, ikincisinde Fenerbahçe'nin merkez muavin oyunucusu hakemlik vazifesini ifa ediyordu. Bu zatların tarafgirlik veya haksızlık ettiklerini söylemek fikrinde değiliz. Fakat birinciliğin ancak bir veya iki sayı fazlasıyla bir kulübe âid olacağı düşünülürse kendi kulübüne karşı muvaffakiyetle, oynayacak bir kulübe başka bir oyun esnasındabir veya iki numrugai ettirmek sûretiyle, bitaraflıktan inhiraf edecek bir hakemin bu müsakayı nasıl alt üst edebileceği tahakkuk eder.

Binaenaleyh hakemler her hâlde eski oyunculardan ve bunlarındaelyevm hiçbir kulübe mensup olmayanlarından intihab edilmeli ve mümkünse bu umûmi müsabakanın bütün oyunlarında o zevat ifa-i vazife etmelidir. Bu hususa futbol kulüpleri rüesasının nazar-ı dikkatini celb ederiz.

Hilal-i Ahmer Efradı Mecruh Bedri Beyi Nakil Eder İken

Galatasaray:2 Sayı

Strogleres: 2 Sayı

Bu iki kulüb 27 Teşrin-i Evvel’etesâdüf pazar günü birinci müsabakalarını icrâ ettiler. Geçen senenin Mart’ından beri Galatasaray hiç bu kadar fena bir oyun oynâmamıştı. Yukarıda Fenerbahçe için yazdığımız, Galatasaray içinde aynı sûretle ve tamamen variddir. Strogles’in nizamsız ve meharetsiz oyunu adeta Galatasaray’a da sirayet etmişti. Top ya fazla kısa veya lüzumsuz uzun havalelerle oradan oraya gidiyor, oyun sahası hâricine çıkıyordu. Galatasaray bir türlü her zaman ki tabiyyesini tatbik edemiyor, hasmını sıkıştıramıyordu. Bu hâl, Strogles oyuncularının meharet-i şahsiyeleri neticesi değildi. Bilakis Galatasaray’ın oyuncularına bir tereddüd ve keselan bir etradsızlık arz olmuştu. Galatasaray Müdâfaa kısmının yorgun ve azimsiz oynâması yüzünden Strogles ilk sayıyı kazanınca sevinçlerine payan yoktu. Galatasaraylılar hasımlarını istihkar ettiklerinin cezasını çekiyorlardı. Bunun üzerine biraz kendilerini topladılar

Sayı 10	Sayfa 151

Bir iki hücum ile Strogles’i şaşırttılar.

Bu esnada Strogles müdafilerinden biri def’-i mehâcimeye çalışırken kendi kalesine yine kendi ayağıyla topu attı ve Galatasaray’a bir sayı ihsan etti. Fakat biraz sonra

Rum kulübü bir sayı daha yaptı. İkinci partinin ibtidasındaStrogles oyuncularını tamamen Müdâfaaya çekildiler. Mehâcimlerdenbirinide muavin hattına aldılar topu mutemadiyen dışarı atarak, aşikâr bir sûrette vakit gaib etmeğe uğraşarak kazandıkları tafavvuku' idameye çalıştılar.

Galatasaray hasmının maksadını anladı ve hücumlarını teşdid ile bir sayı daha yaptı. Oyunun son yarım saatinde Galatasaraylılar artık biraz tanzim-i harekât edebilmiş, şiddetli mehâcimlerleStrogles'i sıkıştırmıştı. Fakat hasımlarının Müdâfaa-i mutlakiyehasr-ı gayret etmiş olması ve Galatasaray'ında bu tabiiyeye karşı kendi usûl-i mehacematını tebdil etmemekte ısrar eylemesi hasebiyle oyunun sonuna kadar başka bir sayı daha yapmak kâbil olmadı.Strogles'in oyuncularını olan Oberle biraderlere ikişışer üçer mukabele etmekte ve onları katiyen rahat bırakmamakta idiler. Ve Oyun hep mahdud bir sahada Strogles'in kalesi önünde ceryan ettiği için yerde, kısa havaleleri muntazam sûretteicrâ ve idare etmek mümkün olamıyordu. Bu vaziyette topu hasma kaptırmadan diğer bir arkadaşına vermek Galatasaraylılar için pek müşkül idi. Çünkü bütün hasımları kalenin önüne toplanmış idi. İşte bu esnada Galatasaray mehâcimleri usûl-i mehâcimlerini değiştirerek, topu yerde yekdiğerine verecek yerde havadan tam kalenin içine veya kaleci ile müdafilerin arasına atmak sûretiyle oynâmağa başlasalar ve birazda

Yarıştâ Mecruh olan bir BargiriTelbikat –i bitarafiye mektebi talebeleri tarafından
Medavat-ı Evliyâsıicrâ iken

bu tarzda hücumlarla talilerini tecrübe etse idiler. Öyle zannederiz ki, kendilerini galibmevkine çıkaracak olan sayıyı yapmağa muvaffak olurlardı. Hasmin hatt-ı hareketi karşısında iyi bir netice veremeyen usûl-i mehâcimeyimısrane tatbik etmekten ise onu ara sıra ve ansızın tebdil etmek elbette mukâbil oyuncuları şaşırtacaktı.

Veli Ahd Hazretlerinin huzurunda Mükâfat tevzi idilir İken

Hülasâ, StroglesKulübüyle berabere kaldığı için Galatasaray büyük müsabakada bir numrugaiib etti. RumKulübüde hiç ümit etmediği hâlde bir numru kazandı.

A. D.

Futbol Müsabakaları

Cuma Ligi

25 Teşrin-i Sâni Cuma

Cuma Ligi'nin ilk hafta müsabakası Fener ve AnadoluAnadolu arasında vuku buldu.

Anadolu neticede mağlub oldu ve bu da pek tabi idi. Çünkü Fener, esasen Anadolu Kulübü'ne nazarenkâvi olmakla beraber teşkilatı itibarıyla da birinci timinden pek farksız

gibi idi. Böyle bir kuvvet karşısında zaten mağlubmevkinde kalan Anadolu'nun büsbütün bir inhizama uğraması fevkü'l memul olamazdı. Ancak bizim nokta-i nazarımız bilhassa bu sahifelerde yürüteceğimiz silsile-i tenkit etmek de ki muayyerintikadımız esna-i müsabakada göreceğimiz nekaisi kemâl bitarafı ile serd ve etyan etmek olduğundan

Sayı 10	Sayfa 153

galibiyet ve mağlubiyeti derece-i sâniyede nazar-ı itinaya almaklığımız zaruridir çünkü biz, o fikirdeyiz ki bir kulübün derece-i meharet ve besaleti katiyen ne muvaffakiyetiyle, ne de mağlubiyetiyle ölçülebilir ancak göstereceği intizam-ıâhenkdarıyla nazarımızda o kulübün mevkinin bir kat daha ila' eder çok kulübler biliriz ki galib gelmemiş değil, gelmiş ; fakat maa't-teessüf oyununu kemâl-i muvaffakiyetle oynayamamıştır.

Bu cihet malum olduktan sonra diye biliriz ki Fener, bazı tadilat-ı sakinesine rağmen yine gâyet güzel bir intizam göstermiş oldukça muvaffakiyetle de temin-i galibiyet etmiştir. Ancak bu tadilat gayr-i müsabesine Anadolu'nun naks olan teşkilatı değil bilakis sa-i tertibatı yüzünden olurdudünyada en fena şeyi, bir meslek sâhibi hiç münâsebeti olmayan bir mevkide kullanmaktır. Bu yüzden tamiri na-kâbil zararlar husûle gelir ki hakikaten şâyan-ı tessüftür mesela Arif Beymünâsebet-i mevkiyesi olmadığı hâlde Forvert hattında oynadı. Diyebiliriz ki nazarımızda en fena şeyler ve çeşid tebdillerdir. Çünkü defaatle gözümüzle gördük bu zeminde de pek güzel bir misal olabilir, Galatasaray'ın bilmem hangi bir kulüble olan müsabakasında hiç unutmayız FuadBey'ideMüdâfaa hattına almışlardı. Sırf şu ufacık tebdilleri yüzünden Galatasaray, o gün mağlub olmuştu. Demek ki bir oyuncuyu yerinden alıp diğer bir yerde oynatmak kadar muzır şey yoktur. Bu mazaret Fener Kulübü'nün bu müsabakasında da kendini gösterebilirdi. Yalnız dediğimiz gibi Anadolu'nun mehâcim hattında bir parça âsar-ı hayat ve fa'âliyet olsaydı. Onun için Fener'in mehâcim hatta sağ ve sol müstesna olduğu hâlde söylemeli bir âhenge mazhar olamamıştır. Tabidir ki bir Arif Bey'in eksikliği yüzünden Müdâfaa hattı da rengi Müdâfaadan ari kalmıştır. Gelelim Anadolu'nun teşkilat ve tertibatına. Evvel ona itiraz edeceğiz ale-l husus Cuma ligi oyuncularında hükümferma olan bir fikir var ki katiyyen bizce pek çok muhazıraittir. Bu fikrimizde kendi oyunlar ile isbat edeceğiz oda karşılarındaki kulüblere doğrudan doğruya yenilmemek fikriyle ortaya çıkmaları ve bu

itibarlada gelişgüzel tim teşkil etmeleridir. Bu haftada Anadolu'yu bu fikir ve his ile karşımızda bulduk. Anadolu fi'l-vaki efrad ve emsaline faik olmakla beraber Fener'e nazaren yine çürüktür. Binaenaleyh ne olursa olsun tim teşkilatını bu nokta-i nazardan tertib edecekti. Bu nokta-i nazar diyince yanlış telakki edilmesin fariza bu hafta kendisinin yaptığı gibi mevcut güzide oyuncularını hiç münâsebeti olmadığı hâlde müdafî takdirde yukarıdamağruzu olduğumuz fikren bil münasebe zikir ettiğimiz muhaziri meyanına dahil olmuş olur. Bilakis herkesi yerli yerinde oynatmak ve dolayısıyla bir muzafferiyet temin etmek. Halbuki yalnız bu yeşil formalı kulüb değil, Cuma Liğikulüblerinin heyet-i umûmiyesi dahil olduğu hâlde timlerinin umûmiyeti bu şaibe noksandan kendini teberrü edememiştir. Biz, bu yanlış fikirde iki mahzur kâvi görüyoruz ki biri maddi, diğeri manevidir: mahzur-ı maddiyesi oyuncularının yerlerini gaybetmesi itibarıyla intizam-ı umûmiye bir sekte, bir itaat arz olması. Mahzur-ı maneviyesinde en güzide oyuncularımızı müdafaa hattına tahşid ettik diye kulübün kuvva-i maneviyesinde hâsıl olan emniyet ve itimadın iki değil, belki bir

Sayı 10	Sayfa 154

gol yendikten sonra bütün, bütün bir neşesizliğe münkalib olmasıdır ki doğrudan doğruya o kulübün ba'as-ı mağlubiyeti olur. Çünkü eğer bir kulüb iyi bir düşünce ile tertib edilmiş olursa bir gol yeme ile katiyen kendini mağlub ad etmez ve ati-i muzafferiyetinden ümidini kesmez. Kesemez çünkü oyuncularının ferden ve şahsen vezaifimukayyerdir hâlbuki sırf yenilmemek fikriyle teşkil edilen kulüblerde emir bir akstir.

Çünkü yenilmemek fikriyle çıkmış binaenaleyh yenilmiştir bundan sonra bir ihtimâlde yoktur ki temin-i muzafferiyet edebilsin, neden. Zira kırık bir seza kadar tatlı olsa yine hülasâ-i kırık bozuktur. İşte Anadolu tasvir etmek istediğimiz noksanların pek zavallı olarak kurbanı olmuştur. Fazla olarak yapılan bir golden sonra büsbütün kuvva-i maneviyesine bir zaaftariolmuş, ve heyet-i umûmiyesi itibarıyla oynayamamıştır. Mamafihferd-i itibarıyla pek çoklarının oyunlarını şâyan-ı takdir görmek isteriz çünkü dikkat ediyorduk. Yeşillerini hâla sol bekleri pek güzel vazifesini ifa ediyordu. Keşke diğer oyuncularıda o derece-i gayrette olsayed yede bu şok kırıcı mağlubiyetin hedefi olmayaydılar çünkü bu kulübe nedendir ötedenberi bir teveccühümüz vardır fakat yine nedendir bilmeyiz yukarıda arz ettiğimiz o fikir-i saiki tesirinden kendisini bir türlü kurtaramamıştırdamaa't-teessüf bu gibi suinetayicin mazharı olmuştur ancak kendilerine

pek hâlisane teveccüh ederiz bundan böyle yenilmemek fikriyle değil, yenmek fikr-i azimkarisiyle tim teşkiline sarf-ı gayret etsinler çünkü ancak bu sûretle temin-i muvaffakiyet mümkün olur.

İdmancılara Müjde!...

İdman idaresi pek yakında “İdman Pazarı” adlı küçük bir ticarethâne açmaya karar vermiştir. Bu ticarethâne, idmancılığa ve idmancılığın her şubesine âid en büyük bir alttan en ufak bir teferrüata kadar her şeyi bulunduracaktır.

İdare, memleketimizde idmancılığa rehberlik eden bir çok mahir ve muktedir muallimlerin tavsiyesine tabiyyet ederek gerek ecnebi ve herkes yerli bir çok müesselerlemuhâberata girmiştir, hatta bir yandan da sipariş vermeye başlamıştır. Pazarımızda idmancılığaâid ecnebi mallarının en iyi cinslerinden olmak üzere her şeyi bulundulacaksa da aynı zamanda memlekete bir hıdmet-imeftahire olmak üzere idmana müteallik eşyalardan herhangisini burada, vatanımızda yaptırmak mümkün ise, yaptırmaya çalışacaktır ki bu vecihle ecnebi mallarını satmakla idmancıları bir takım muhtekidir yabancıların pençe-i ezrarından kurtarmış olacak ve yerli eşya bulundurmaklada memlekete hıdmet etmiş bulunacak idman idaresi, pek cesurane olan bu teşebbüsü ile iki taraflı olarak vatana hıdmet etmiş oluverir. Biri memlekette idmanın, idmancılığın tamimine çalışarak bedenlen ve fikren dinç bir nesil yetişmesine hıdmet ediyor. İkincisi de, yukarıda izah edildiği vecihle yerli malların revacına gayret etmekle de bir kısım anın memleketimizde, vatandaşlar elinde kalmasına vesile oluyor.

Her hâlde bunların ikisi de, vevkimorane olsun – yine bir hıdmettir. Eğer in ayet-i Allahiye ile bu teşebbüs muvaffakiyetle neticelenirse – Teşebbüs-i şahsiye en mükemmel bir örnek teşkil edecek olan bu hayırlı teşebbüsle-idman idaresi ebediyen iftihar edecektir.

Sayı 10	Sayfa 155

Pazar birinci Ligi Futbol Müsabaka Programı

Galatasaray-Telefon

6 Teşrin-i Evvel-i Rumi

Ramblers-Strogleres

13 Teşrin-i Rumi

Fenerbahçe-Progra	20 Teşrin-i Rumi
Galatasaray-Stroglers	27 Teşrin-i Rumi
Telefon-Ramblerus	3 Teşrin-i Sâni
Galatasaray-Progra	10 Teşrin-i Sâni
Fenerbahçe-Stroglers	17 Teşrin-i Sâni
Telefon- Progra	24 Teşrin-i Sâni
Galatasaray-Ramblerus	1 Kanun-i Evvel
Fenerbahçe-Stroglers	8 Kanun-i Evvel
Stroglers-Progra	15 Kanun-i Evvel
Galatasaray-Fenerbahçe	22 Kanun-i Evvel
Ramblerus-Progra	29 Kanun-i Evvel
Telefon-Stroglers	5 Kanun-iSâni
Fenerbahçe-Ramblerus	12 Kanun-i Sâni
Galatasaray-Telefon	19 Kanun-i Sâni
Ramblerus-Stroglers	26 Kanun-i Sâni
Fener-Progra	2 Şubat
Galatasaray-Stroglers	9 Şubat
Telefon-Ramblerus	16 Şubat
Galatasaray-Progra	23 Şubat
Fenerbahçe-Stroglers	2 Mart
Telefon-Progra	9 Mart
Galatasaray-Ramblerus	16 Mart

Telefon-Fenerbahçe	23 Mart
Strogleres-Progra	30 Mart
Galatasaray-Fenerbahçe	6 Nisan
Ramblerus-Progra	13 Nisan
Telefon-Strogleres	20 Nisan
Ramblerus-Fenerbahçe	27 Nisan

İtizar

Küsürat-ı münddericata binaen Cuma Liği nizamnâmesi, Pazarıkinici ligin müsabaka programı, hokey müsabakaları gelecek nüshaya kaldı

Tavsif için söz söylemeyi zâid ad ediyoruz.

Çocuk Duygusu

Çocukluk âleminin, çocukluk hayatının yegane bir mecmuasıdır. Çocuklar için terbiye ve fazilete, adab-ı medeniye ve muaşerete, tecdid ve terakkiye doğru; fâideli, lüzumlu, yeni bir ceryan açmıştır. Aile reislerine, mekteb muallimlerine ve mini mini Osmanlı yavrularına tavsiye ederiz.

Kadınar Dünyası

Osmanlı kadınlarını tam manasıyla kadın yapmağa sa'y eden bu mühim mecmuayı bütün aile velilerine tavsiye ederiz.

Çocuk Dünyası

Pek az zamanda çocuklar âleminin hakiki ve istifâdeli bir dünyası makamına geçmiş olan bu sevimli mecmuayı bütün küçük kârilerimize tavsiye ederiz.

Mektebli

Her mekteblinin, oda mektebdehülasâ her yerde okumak mecburiyetinde bulunduğu bu güzide mecmuayı tavsif için söz söylemeyi zâid ad ediyoruz.

Talebe Defteri

En Muktedir muallimlerin fevkalade istifâdeli yazılarıyla mezun olan bu güzel mecmuayı terakkiye havahişkar her taleb âlemin okuması lazım gelir itikadındayız.

Mekteb Alemi

Bu kapkaranlık cehalet âleminde hakiki bir irfan âlemi icad ve iktazasai eden bu nefis mecmuanın hüsnü niyetlerini kemâl-i samimiyetle tebrik eder ve pek hayırlı olan mesailerinde hiçbir şeyden yılmaksızın devam etmelerini temenni eyleriz.

Bilmecemiz

Geçen nüshamızdaki bilmecemizi hâl edenler arasında çekilen kurada birinciliği Göz Tepe'den A. R. hanım ikinciliği Vefa İdadi'sinden Mehmed Nâmık Efendi üçüncülüğü Göztepe'den M. R. Bey kazanmışlardır.

Kazandıkları bir senelik ve altı aylık abonelerin senetlerini lütfen matbaamızdan aldirmaları rica olunur.

Sayı 10	Sayfa 156

1 Guruş

Bâb-ı Ali caddesinde

Umûm-i Mektebler Terzihânesi

Bâb-ı Ali Caddesinde Gaz Şirketi itsalinde daire-i mahsusadır

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve Bil umûm Mekâtib –i Reşadiye ve ibtidaiye efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numuneleri vecihle imâli deruhte olduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikâmetle çalışan umûm mektebler terzihânesi elbiseleri Der Saâdet mekteb idarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracaat

ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseleri

Keşşaf taburlarının elbiseleri müessiseyn-i kiram tarafından numuneleri tanzim edilmiş ve bil cümle teferrüatı ihzar olunmuş olduğundan mübaye edecek keşşafların teşrif buyurmaları rica olunur.

Bir hayli Mevcudumuz vardır.

Sanay-i Nefise Meraklılarına Tebşirat:

Avrupa müzelerinde bulunan en meşhur tabloların renkli ve renksiz kart postallarıyla büyük kati de levhalarını sipariş ettik. İki hafta kadar vürud edeceğini şimdiden tebşir eyleriz.

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

Şems Matbaası

IX. İdman Mecmûası, 11. Sayı, 21 Teşrin-i Sâni 1329 (4 Aralık 1913)

Birinci Sene	21	Teşrin-i Sâni	329	Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil -i Müdafi Sadi	İDMAN			Senelik Abone: Dahil için 36 Guruş Haric 9 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 11

Belkıs Şevket Hanım Fethi Bey'in Tayyâresinde

1 Guruş

Birinci Sene	21	Teşrin-i Sâni	329	Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN			Senelik Abone: Dahil için 36 Guruş Haric 9 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 11

İstanbul'da İdman Yerleri

Bundan dört sene evvel bir iş için Almamya'nın“Lepzing” şehrinde bulunuyordum. Malumatımda bana delalet eden zat-ı hasbü'licâb başka bir yere gittiği cihetle yerine seksen iki yaşında olan pederini tevekkül etmişti. Bu seksen iki!... Adedini o zatın kendinden işittiğim için seksen iki diyorum. Fakat o zatın görünüşüne, yürüyüşüne baktıkça tahminim, takdirim katiyyen altmıştan yukarı çıkamıyordu. Bir tatil günü bu muhterem, dinç-i ihtiyarla birlikte şehrin muhtelif yerlerini geziyorduk ; bir aralık kendine şöyle bir sual sordum:

“Âzizim, şehrin içinde, yarışlarında herbiri binlerce dönmelik müteadid bahçeler var iken, bu en kalabalık, ve ticaret merkezi olan mahallerdeki küçük, küçük bahçeciklere neden lüzum görülmüş?

İşte verdiği cevap:

“Beni ve hemşehrilerimi böyle seksen iki, hatta doksan ikiyaşında bile dimdik yürütmek için.” dedi ve ilave etti “Şehrin en kalabalık yerlerindeki bu bahçecikler şehrin en ziyâde muhtaç-ı teneffüs olan aksâmının ciğerleri makamındadır. “

Şimdi, benim yukarı ki sualimi bir çokları pek

Sayı 11	Sayfa 157

safdurunane, adeta çocukcasınabulacaklar. Hatta bu gün, ben bile aynı fikirdeyim. Fakat düşünce mi dört sene evveline irca' ediverince o zaman ne gibi bir hâlet-i ruhiyyenin taht-ı tesirinde bu suali sormuş olduğumu hatırlıyorum.

Dâhiliye Nazırı Talat Bey Efendi Fethi Bey'in Tayyâresiyle Uçar İken

Birinci Kol Ordu Kumandası Cemal Bey Efendi Fethi Bey'in Tayyâresiyle
Uçar İken Foto Ferid Bey

Çünkü ben o suali sorduğumdan belki yarım saat evvel, İstanbul'dan almış olduğum gazetelerden birinde uzun bir makale okumuştum. O makalede, muharrir Bey bilmem ne gibi bir ihtiyaç dolayısıyla memleketimizde de “Apartman” hayatın kabul ve tamimini talep ediyor ; bunun hem makul hemde lüzumlu olduğunu isbata çalışıyor; hatta Mekke'den, Medine'den misaller getirerek böyle bir kabilenin bir arada yaşamasının bir mahzur-ı şerrisi olmadığını da dermiyan ediyordu. İşte, en muteber gazetemizin hemde en müstesna sütunlarında yer bulmak bahtiyarlığına nail olan bir garib makalenin bende hâsıl ettiği tesire yine o esnarlarda, şehrimizin merver ve ubudi en müşkül ve tehlikeli olan bir mâhalinde lağv ve hadim edilen bir karakolhâne arsasının harice satılarak yerine büyük bir bina yapılması tasviratının verdiği tesirin- ki bu gün o tasavvur-ı mevkiye tatbik konmuş ve o arsaya Anadolu adlı bir han yapılmıştır inzimam etmiş olduğu bir an burada ben o suali, belki de gayr-ı ihtiyari olarak sormuştum.

Evet oranın –Lepzing- şehir emaneti şehirlilerin seksen iki hatta doksan iki yaşlarında bile dimdik yürüyebilmelerini temin edecek çareler tedârik ediyor ve bu uğurda ihtimâl bir çok alarda sarf ediyor.

Beri tarafta bizim emanetimiz ise değil öyle seksenlik doksanlık ihtiyarların sıhhatini düşünmek, hatta en genç en din adamların hayatlarını bile düşünemeyecek kadar bir uyuşukluk içinde yüzüyor.

Çünkü o üç mühim yolun birleştiğı noktada kafi derecede bir genişliğin lüzumunu takdir etmemek, oradan gelip geçecek olan genç, ihtiyar, çoluk-çocuk hiç kimsenin, hiçbir hemşehrinin hayatını düşünmemek demektir. Şimdi, buna müteferri diğeri bir meseleye geçiyorum: Yukarıda söylemiş olduğum bahçeciklerden ma'da şehrin müteaddid yerlerinde çoluk çocuğun koşması – oynâması,çevik ve çelik gibi bir hâle gelebilmesi için geniş, geniş meydanlıklar, oyun mahalleri de vardı. Ben öyle zannediyorum ki bu gün biz en ziyâde böyle mahallere muhtaçız. Çünkü Sultan Ahmed'de yapılan bahçe, zaten her vecihle uyuşuk kalmış olan çocuklarımızın ancak uyuşuk uyuşuk gezmelerine müsâid bir yer olduktan başka o çiçeklerin, fidanların vesâirenin muhâfazası bir hayli a sarfına muhtaç. hâlbuki orada daha az bir masrafla, İngilizlerin “Lon” dedikleri bir çimlik yapılabilirdi ki hem daha az bir a sarf

Sayı 11	Sayfa 158

edilmiş, hemde çoluk, çocuğun koşup oynâmasına müsâid bir yer yapılmış olurdu.

Bu gün hamd olsun memleketimizde idmancılığın ehemmiyeti takdir edilmeye başlandı. Her tarafta müteaddid ve muhtelif idman kulüpleri tesis ediliyor. Bu hareket-i umûmiye bittabi İstanbul cihetinin- her vecihle mahrum olan- çocukları, delikalıları da bigane kalamazlardı. Nitekim kalmadılar, onlarda bir çok kullübler teşkil ettiler. Fakat bi çarelerin oynâmalarına, idman yapmalarına müsâid hiçbir yer yok. Zavallıların hafta esnasında- hiçbir şerâit-i lazıme-i sıhhiyeyi hâiz olmayan-mekteblerimizde bedenlen gaib ettiklerini telafi edebilecek hareketleri icrâyâ müsâid bir tek oyun mahalleri yok.

Şimdi bizim Şehir Emaneti'nden ve Cemiyet-i Umûmiye-i Belediye âza-i muhteremelerinden milletimizin terbiye-i bedeniyesi nâmına büyük bir ricamız var. Bu da: Saraçhâne başında, eski Saraçhâne'nin bu gün hâli olan mevkini – ki bir taraficisim su terazisi ve diğeri taraflarında yeni açılmış olan geniş caddelerle muhat bulunuyor- istimlak ederek evlad-ı vatanın terbiye-i bedeniyeleri için oyun yeri ittihazına himmet buyurmalarını tekrar, tekrar temenniden ibarettir.

Dokur'un Geldiği Gün Foto Ferid Bey

Tayyâreci Dokur

Memleketimizde tayyârecilikde artık layık olduğu ehemmiyetle telakki olunmaya balada ümit ederiz ki pek yakında bizde de bir çok gönüllü tayyâreciler görülecektir.

“İdman” ımızda bundan sonra tayyâreciliğe âid havâdis ve mübahisde bulundurulacaktır. Havâdisleri haftalık nüshamızda, mübahis-i sâireyide aylık nüshamızda derç edeceğiz. Bu nüshamızda meşhur Fransız tayyârecisi “Dokur”un seyahat-ı havaiyesine âid bir çok resimlerle, seyahatinin bir hülasâsını derc ediyoruz.

Mösyö (Dokur) Paris – İstanbul- Kahire seyahat-ı havaiyesini icrâ etmek üzere 8 Teşrin-i evvelde Paris’ten hareketle Şef Havz, Müninc, Viyana

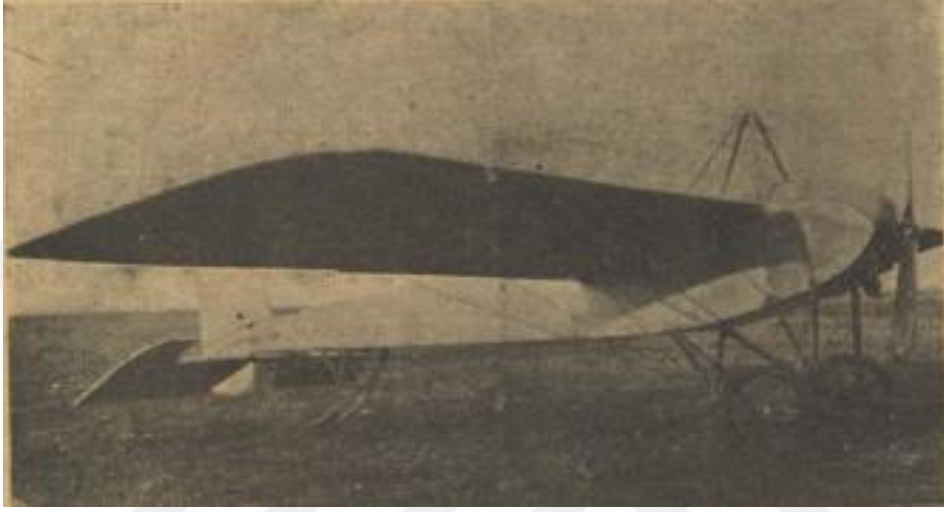
Sayı 11	Sayfa 159

Budapeşte, Arad, Karyova, Bükreş, Varna, Podima uğrayarak on yedinci yani teşrin-i evvelin yirmi yedinci pazar günü zevalli saat dördte Ayastafanos’ta Tayyârecilik Mektebi sahasına nüzûl olmuştur.

Tayyâre, nüzul eder etmez etrafını derhal Osmanlı tayyârecileri ile müstakâbilen sâire ihate etmişler ve cesur Fransız tayyârecesine beyan-ı hoş-ı amidi eylemişlerdir.

Müstakbelen arasında şehir emini Cemil Paşa Tayyâre Mektebi Müdürü Veli Bey, Polis Müdür-i Umûmisi Azmi Bey, Madam Pombar hazır bulunuyorlardı.

Dokur burada kaldığı müddetçe hakkında pek büyük âsar-ı ihtiram gösterilmiş, ve mumaileyh de Osmanlıların İbraz etmiş oldukları bu büyük âsar-ı nezaket ve mühimmen-i perveriye, karşı ilelebed medyun-ı şükran kalacağını dostlarına ifade eylemiştir.

Bu Kere Muteharrik olan Dokur 'un Tayyâresi Foro Ferid Bey

Dokur, bayramın üçüncü günü tayyâresiyle uçmuş ve İstanbul'un üzerinde bir cevelan yapmıştır.

Teşrin-i Sâni'nin birinci günü Dokur, seyahatinin kısm-ı mütebakisini ikmal etmek üzere, Anadolu'ya müteveccihen hareket etmiştir. Fakat Konya Ereğlisi'nden hareketinden iki saat sonra sıra dağlarını aşıp ovaya inerken şiddetle ensesinde olan rüzgarın tesirine mukavemet edemeyerek sükut etmiştir. Bu sükutta tayyârenin bir kanadı tamamıyla kırılmış ve aksâm-ı sâireside az çok zedelenmiştir.

Fakat tayyârenin orman içine sükutu tayyârecilerin feci bir akıbetten kurtulmasına sebeb-i mesud olmuştur.

Dokur burada, bilahere gelip tayyâresini tamir üzere Adana'ya hareket ve tayyâreyi beklemek husununu bir köylüye havale etmiş.

Köylü dayı ise çubuğunu yakmak üzere çaktığı kibritin benzinini işgal etmesi ile alet ateş almış ve tamamlanmıştır. Bi çare köylünün makineyi söndürmeye çalışırken vücudunun

bazı aksâmıda muhterik olmuştur. Şu sûretle vuku' bulan kazadan dolayı Dokur Kahire seyahatini ikmale muvaffak olamayacaktır.

Sayı 11

Sayfa 160

Garbde İdman

Boks Kralı

[Cak Consun]

Şu günlerde Paris'te inzara gidene celb eden bir bokscu bulunuyor ki oda (Cak Consun) dur. Cak Consun, Amerikalı bir zencidir. Ağır cüsselilerin cihan pehlivanıdır. Bu nâmı 1908 senesinde Avusturya'nın [Sidney] şehrinde [Tomi Bruns]'umağlub ederek elde etti.

Boks cihan pehlivanlığı müsabakası icrâ edildiği başladığı 1889 senesinde 1892 senesine kadar cihan pehlivanı (Soliyvan) idi. Bade (1897) senesine kadar (Korbet)1898'de (Jefri) cihan pehlivanı oldu ve 1907 senesinde ise, (Tomi Bruns) un gösterdiği mehareti ve ihraz ettiği muvaffakiyete nazaren ünvanını buna terk eyledi. 1908'de ise (Cak Consun)(Tomi Burns) ile çarpışarak ve Tomi'yi mağlub ederek cihan pehlivanlığını aldı.

Bu meşhur mâsari'yi şöyle tasvir ediyorlar:

(Cak Consun) ile (Tomi Burns) arasındaki mâsari' hakikaten müthiş ve merak edildi. Mâsari'lerin şöhret-i mektebeleri, Avrupa, Amerika ve nihayet Avusturya arasındaki müzakerat, her iki pehlivan taraftarani beynindeki mübahese vetekalif bu mâsari' etrafına bir hava-i tecessüs sardırmış idi. Gerek mübahesat-ı şahsiyesi aid aların miktarı, gerekse bu mâsari'nin vuku' için sarf edilen mebalîğ hakikaten işin layık olduğu derecede mühim ve çok idi. Bu mâsari' (Sidney) civarında (Reşketerbi) nâm mahalde icrâ edilecekti. Bu mâsari' o kadar ehemmiyetle takib edildi ki ; ik hasmın mâsari'nden bir hafta evvelinden beri en ufak harekâtı nazardankaçmıyor idi. Tomi Buruns mâsari' anlaştıkca asabiyet ibraz ediyor, (Cak Consun) ise hem itidani, hem de kuva-i bedeniyesini artırıyor.

Fenerbahçe Galatasaray'a (Korna) Foto Mahmud Bey

Vakit ki: an-ı mäsari' hulûl eyledi

(Cak Consun) uzun boyu ve kalın uzleti ile meydana çıkınca hazır bulunan[16000] seyirci iki hasım arasındaki farkı gördü.

Mäsari'ler, hakemin emri üzerine birbirine doğru ilerleyince Cak Consun:

“Gel Bakalım! Ne biliyorsun göster. Tomi!”

“Meymun-ı sûretini iyi sakın !” dedi. Fakat ; daha sözünü ikmal edemedi (Cak Consun) hasmını kavrayınca yere vurdu bundan sonra Cak Consun bilhassa mäsari'yı uzatıyor ve (Tomi Buruns) u ezmek için adeta tükürdü. 14. hamlede polisin müdahalesiyle mäsari' men edildi. Aynı zamanda (Tomi Buruns) da mağlup olduğundan (Cak Consun) cihan pehlivanı ilan olundu. Elyevm-i cihan pehlivanı

Cezmi Ziya Bey

Culluk Avında

Cezmi Ziya Bey , henüz on yaşında olup Rosmota’da Duyun-ı Umûmiye Müfettişi ve Makari Köy İdman Kulübü Reisi Bedri Ziya Bey’in mahdumlarıdır.

Elinde görülen tüfenk tek nâmluludur. Nâmlunun ucunda on beş, yirmisantim, kundağından dahi on santim kesilmek sûretiyletüfenk, Cezmi Ziya Bey’in talim edebileceği, ve orada edeceği bir siklete tenzil edilmiştir. Tüfenkteistimâl eylediği barut Osmalı dumansız barutudur.

Bu sene bıldırcın avı mevsiminde berra-i seyd ve şikar ahd eylediği Anbarlı karyesindeki avcıların kışm-ı âzami kendisini tanırlar.

Resimde gördüğü vecihle sağ taraftında duran “Dest” , solunda duran “Ak” ismindeki “Vater” cinsi köpeklerine esna-i seyd ve şikardaki kumandası bıldırcın veya sâir bir av üzerine doğrulttuğu tufengi telaşsız istimâli, esna-iindatta köpeklerine karşı olan siyaneti bilhassa calib-i dikkattir.

Şu küçük yaşındaki avcılığından ma'da kürek çekmekkotra, yelkenli sandal kullanmaktadamahâretivardır.

Yarınki Osmanlı ordusunu teşkil edecek olan bu gün genç yavrularına idmancılıkta, terbiye-i bedeniye hususunda numune-i imtisal olacak olan küçük Cezmi Bey'i kârilerimize takdim eyleriz.

Sayı 11

Sayfa 162

Foto MahmudBey

[Galatasaray ile Fenerbahçe üçüncü Timinin geçen hafta ki oyununda

(CakConsun)'dur. Hasımı (TomiBuruns) Kanadalı'dır. Zenciye hakikaten ita-i (CakConsun)'dur. Hasımı (TomiBuruns) Kanadalı'dır. Zenciye hakikaten ita-i tahammül eyledi. Ümidi olmadığı hâlde dövüştü. (16000) seyirci mevcut iken, gerek mâsari' esnasında gerekse nihayetinde hiç sesi çıkmamıştır. Hissiyatına hakimiyet bu kadar olur işbu mâsar'ide alınan dühuliyelerin mecmu' bu ana kadar hiç müselleme görülmemiş derecede, (635000) Franktır. Sûret-i hususiyede tutulan bahislerin miktarı bundan çok fazladır. Mâsari' esnasındasinema fotoğrafçıları tarafından mâsari'nin bütün sefahati alınmıştır.

(TomiBuruns) bu mäsari' için (150000) Frank ücret aldığı gibi (8850) Frank sinematoğraf ücreti ve (6000) Frank da harcırah aldı. Galib gelen (CakConsun) ise cemiyyen ancak (350000) Frank kadar biraz aldı. Fakat ; kazandığı nâm her hâlde daha kıymetli idi.

Bu mäsari'de edilen mesarif (225000) Frank kadardır.”

İşte (CakConsun) bu mäsari'den beri cihan pehlivanıdır. Amerikalılar bu zenci pehlivanı hiç sevmezler hatta bir kadın meselesi bahânesiyle iki sene kadar bir cezaya mahkum olmak üzere iken (150000) dolar kadar bir kefalet-i nakdiye ile sebili tahliye edilmiş (Cak) da bundan bil istifâde Paris'e kaçmıştır. Elyevm Paris'tedir. Henüz orada dövüş yapmadı. Şimdilik (Tango) denilen zenci oynunda ibraz-ı mahâret ediyor. Geçende ictimâ eden beyn'el milel boks heyetine Amerika murahhası tarafından vaki olan teklif üzerine “CakConsunünvanı ortaya koyarak dövüş yapıldığı için” cihan pehlivanlığı”ünvanının kendisinden istirdadına karar verdi. Fakat, herif oralarda değil. Çünkü onu her zaman için var kuvveti pazuya verince alır. (CakConsun)'un ziyâde (Nakavt) denilen ve hasmı hemen mesrura edecemeyecek hâle getiren darberlerle şöhet almıştır.

Beş Mühim

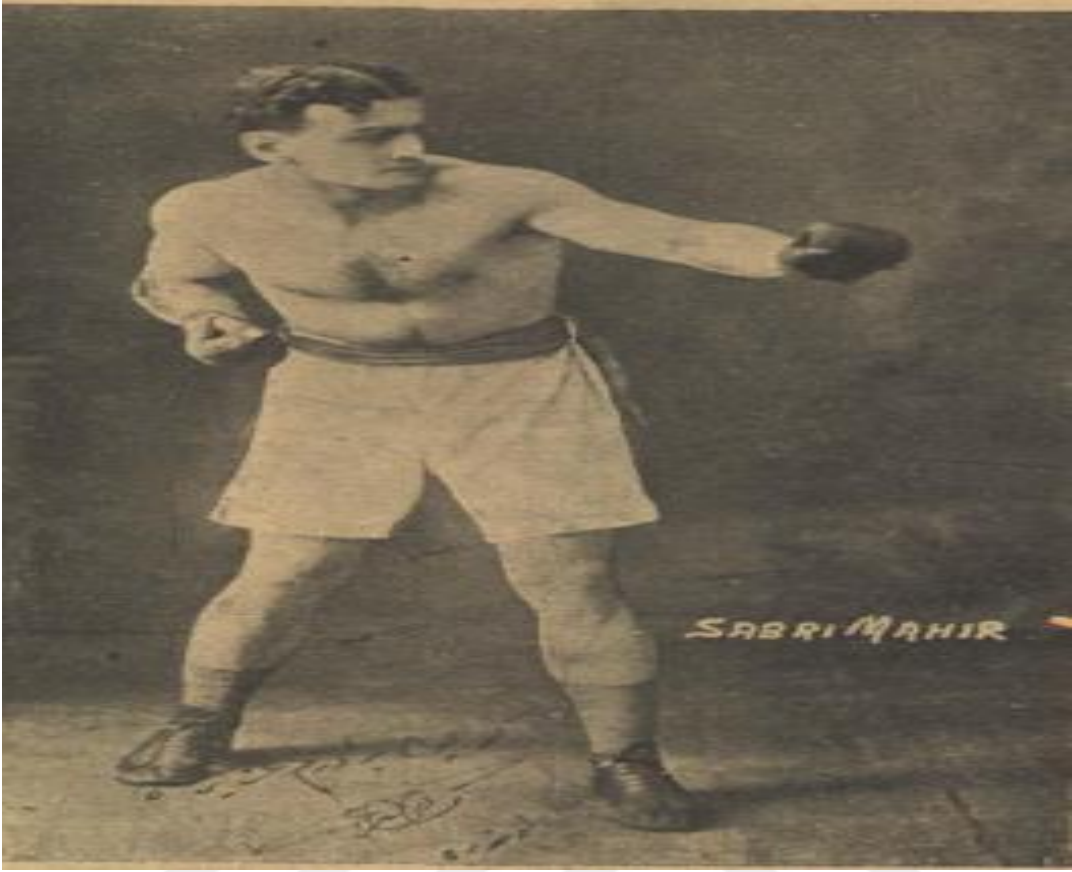
Hokey Müsabakası

Bu sene “Sketing Palas” da hokey müsabakalarına ibtidar edilmezden evvel İstanbul gazetesi bazı tahminatta bulunuyor ve Sketing Kulübü'nün birinci geleceğini hemen muhakkik gösteriyordu. Fakat mecmuamız bu kadar uzun tahminata girişmeyi muvaffak görmediğinden tahminat yerine tahkik etmiş neticeleri yazmağı daha münâsib gördü. Evvel ki nüshalarımızda hokeye dair bazı malumat vermiştik şimdide icrâ edilen beş mühim müsabakadan kârilerimizi haberdar edeceğiz.

“1'inci müsabaka”

GalatasarayKulübü ile SketingKulübü daima

Sayı 11	Sayfa 163

Sabri Mahir Bey

Geçenlerde İngiltere’de DickBaily ile genç yumrukcu-Boksörlerimizden Mahir Sabri Bey’in mäsari’lerin tekerrür ettiğı hâlde son dakikaya kadar hasmı isbat-ı vücud etmediğinden Mahir Sabri BeyGoung Johnson ile dövüşmeğe mecbur oldu.

GoungJohnson‘ın sikletiyumrukcumuz Mahir Sabri Bey’den birkaç kilo daha fazla olduğu hâlde yine dövüşmekten imtina etmemiştir.

Müddet-i mäsari’ on raund idi. Bütün bu müddette mäsari’ sûret-i muntazamedeceryan oldu. Başlangıcından Sabri Beymutemadi üç sol indirdiğı hâlde hasmı mukabelede bulunâmadı. Bütün müddet-i mäsari’de hasmını kovaladıve ricate mecbur eyledi. Nihayet kendini ringin ipleri üzerine kadar götürdü ve yumrukla tamadi eyledi, lakin kendisinin bu hücumu fena neticeler verebilirdi. Zira boşuna yoruyordu.

Çünkü yedi, sekiz ve dokuzuncu round da hasmı hücumu başladı lakin nefesi tıkanığından son roundda Mahir Sabri Bey sırasıyla uffercuts direk, crochetsleri havale ediyordu. Diğeride başını saklamaktan başka çaresi kalmamış idi.

Bu galibiyet Mahir Beyin diğer galibiyetleri yanına bir zemime teşkil ediyor. Şimdiye kadar Londra muhitindeboks âleminde kendisinden bahsettirmemiş olan Mahir Bey bu kış kendisinden ziyâdesiyle bahsettirecektir. Hasmı mağlubiyeti üzere tekrar mâsari' teklif etti vekabul olundu, bu defa dövüşecekleri vakit on beş round olarak vuku' bulacaktır.

Sayı 11	Sayfa 164

mutevâkıfbulundukları öteden beri iddia etmekte idiler; nihayet karşıya geldiler ve hararetli boğuşmadan sonra Galatasaray müsabakayı kazandı.

Futbol Cilvelerinde FotoMahmudBey

“2’inci müsabaka”

Sketingliler ile Amerikalılar arasında icrâ edilen ikinci müsabaka “Sketing”lilerin galebesiyle neticelenmiştir.

“3’üncü müsabaka”

“Üçüncü müsabaka” Amerikalılar ile Galatasaraylılar arasında icrâ edilecekti. Fakat yevm-i mainin vürudundan evvel Amerikalı takımının iki misli takviye edildiği şuybulmuştu. Galatasaray bunda da muvaffak olur ise senenin birincisi olarak tanınacaktı.

Cumartesi günü akşamı iki muhâsım taraf beyaz elbiseleriyle ortaya çıktıkları zaman adeta birbiri üzerine yıkılmış, büyük yekpare bir kitle hâli amış gibi olan temaşa-ı kiranı müthiş bir heyecan istila eylediği aşikâr olarak görülüyordu. Seyircilerde kati bir tarafgirlik vardı, nısfıGalatasaray'ı ve nısfı diğeri Amerikalıları iltizam diyordu. Hakem düdüğü çaldı seyirciler artık kabına sığmaz oldu. Herkes bağırıyor, iltizam ettiği tarafı teşvike çalışıyordu. Top yıldırım gibi bir taraftan bir tarafa uçmaya başladı darbeler, paslar, sürüklemeler, kaçtırmalar, şutlar, çalımlar birbirini deli ediyor her iki taraf mütemadi gayretleriyle ibraz-ı mahâret ve çelmeler eyliyor, âhali ise tezayîçinde teşvik sesleri yaptırıyor hülasâ kimsenin içi içine sığmıyordu işte bu hay-ı huy içinde topun kalede bulunan saca tesadümünden hâsıl olan müthiş bir tarafa Galatasaray'ın ilk golünü ilan ediyordu. Oyun birçok devam etti, Amerikalılar bir gol yaptı. Sırasıyla bir onlar, bir diğerleri goller yapıp nihayetinde Amerikalılar dört gole karşı beş gol ile ihraz-ı galibiyet eylediler. Bu müsabakada Amerikalıların kalecisi büyük bir mahâret göstermiş ve kurtulmaz “şutlar”

Sayı 11	Sayfa 165

çevirmiştir. Buna mukâbil Galatasaray'ın kalecisi Mahir Efendi iki gol sırf kendi hatası olarak kaçırmıştır

“4'üncü Müsabaka”

Elde edilen bu netice yeni bir müsabakanın zuhuruna sebebiyet vermiştir, şöyle ki: Galatasaray'ı yenmiş olan Amerikalılara galebe çalan Sketing Kulübü bu vesile ile yenildiği Galatasaray'a karşı faikiyet ilan etmekte haklı ve bunu filen teyid için yeni bir oyun yapmağa amade idi dördüncü müsabaka bir Cumartesi akşamı mutad olan saatte başladı fakat bu sefer “Sketing”büşbütün münhezim olmuştu. Galatasaray sıfıra karşı yedi gol ile galib gelmişti. Biz bu inhizamda Sketing'in kapudanını mes'ul tutuyoruz. Kelkiyan Efendi Sketing'in en güzel müdafî olduğu hâlde bu müsabakada mehâcim olmuştu. Bu affolunmaz bir hata idi. Müdafiliği bırakmakla kendisiyle çok iyi “Kombinezon” yapan kalecileri maruf-ı adil Akışiyone Efendi'yi mehalik bir mevkide bırakmıştı. Galatasaraylılar ise bu sefer kaleci olarak Mağir Efendi yerine Hasnun Efendi'yikoyarak isabet etmiş bulunuyorlardı.

“5’inci Müsabaka”

Dördüncü müsabakanın neticesi son olan beşinci müsabakayı doğurdu. Galatasaraylılar Amerikalıları yenen Sketinglilere galebe çaldıkları için Amerikalılarla bir müsabaka daha yapmak hakkını kazanmış oluyorlardı. Bu müsabaka İstanbul’da, ikisinden hangisinin birinci olduğu meydana çıkaracaktı. Müsabakaya ibtidar eylediği zaman Galatasaray mehâcimlerinden Prens yoktu, kalede de yeni birisi görölüyordu: Ahmed Robinsun Bey müsabaka şimdiye kadar görülenlerin en şedid ve heyecanlısı idi. Haydar Bey soğuk kanlılığıyla müdafilik vazifesini tamamıyla ifa ediyor ve “Haf bek” Rıza Bey yıldırım süratıyla her tarafa yetişiyordu. “Prens” sonradan geldiği vakit Galatasaraylıların yüzü güldüve mehâcim Neşet Beyle aralarındaki imtizam ikiye karşı Galatasaraylıların beş gol ile galibiyetini intaç ettirdi. Bu anda hep bir ağızdan yükselen şedid, keskin ve kısa üç

Boks Kralı Cak Consun

“Yaşa” sedası Galatâsaraylıların Hokey için kati galibiyetlerini ilan ediyordu.

Sketing Palas şürekasından bir zat: Hokey

Sayı 11

Sayfa 166

günleri biz tam elli irae ziyan görüyoruz, bundan sora mezkur müsabakaların icrâsı taraftarı değilim” dedi. Bunda çok hata ettiğini zannediyoruz, zira saat dörtte beşte pek az müşterisi bulunan Sketing Palas ancak Hokey saati geldiği zaman ağız ağıza doluyor. Müessese-i mezkure müdüriyetinin nazar-ı dikkatini celb ederiz.

Cuma Ligi Futbol Nizamnâmesi

Geçen sene gaile-i harb ile tamamıyla bir tek mil ibraz edemeyen Cuma Ligi sûret-i katiyyede teşekkül etmiş ve bu sene nizamnâme mucebince birinciliği isimler huruf-ı hece tertibiyle atide münderic altı kulüb iştirâk etmiştir:

- 1- Anadolu Spor Kulübü
- 2- İstanbul Jimnastik Kulübü
- 3- Darü'l-fünun Terbiye-i Bedeniye Kulübü
- 4- Şehir Emni Mimarîsat-ı Bedeniye Kulübü
- 5- Sanayi Mektebi Futbol Kulübü
- 6- Fenerbahçe Spor Kulübü

Cuma Ligi'nin ahiren tekerrür eden nizamnâmesi ber vech-i atidir:

Madde 1- Türk kulüplerinin şimdiye kadar ihmal edilen umûmi müsabakalarını beyinlerinde icrâ eylemeleri ve şu sûretle bir istifâde-i maddiye ve maneviye temin etmeleri maksadıyla bir “Cuma Ligi” teşkil edilmiştir.

2- Cuma Ligine dahil olan kulüpler altısı birlik olmak üzere adedine vukutına göre birinci, ikinci Elhliklere münkasımdır.

Küçük Oyuncular birbirlerine Küçük paslar veriyorlar Galatasaray ve Fener'in üçüncü

Timleri Foto Mahmud Bey

3-Bir Kulüb, Cuma Ligine dahil olmak için evvela: Yeknasek bir formaya mâlik olmak ve sâniyen: Âzasının esamisini havi bir vesikayı lig heyet-i idaresine tevdi eylemek salisen: sene nihayetinde tevzi edilecek mükâfatın tedârikine müdar olmak üzere sene bidâyetinde yarım lira-i Osmâni dühulüyle vermek lazımdır.

4-Cuma Ligine iştirâk için Ağustos'un on beşinden Eylül bidâyetine kadar müracaat olunur. Lig heyeti nihayet bir hafta zarfında kabul veya red meselesini tebliğ mecburdur.

5-Her sene birinci ligi teşkil eden altı en kuvvetli kulüb meyanında münhal yer olmadıkca bir yedinci alınâmaz

6-Her kulüb ismini lig heyet-i idaresine bildirdiği

Sayı 11

Sayfa 167

oyuncularındanma'dasını lig müsabaklarına iştirâk ettiremez. Aksi mukâbil cihetin iddası üzerine meselesi tahkik ederse -galib dahi gelse- bu kâideyi ihlal eden kulüb mağlup ad olunur. Tekrarı hâlinde ligden hariç bırakılır. Eğer lige dahil olmayan bir oyuncu lige dahil bulunan bir kulübesine ortasında girse bunu lig heyet idaresine tebliğden le akıl on beş gün sonra o oyuncu resmi müsabakalara iştirâk edebilir.

7-Cuma Ligi oyuncularından biri sene ortasında bir kulübten istifa ile yine Cuma ligi kulüblerinden diğerine giremediği gibi bir Cuma oyuncusudasâir liglerde yani pazar liginde oynâmamaz. Oynarsa diğer cihetin protestosuyla âzası hariçte oyun oynayan kulüb, Protesto eden kulüb ile yaptığı müsabakada mağlup ad ediiir. Yalnız pazar ligi timlerinden herhangiisi takımıyla, aynen Cuma ligine iştirâk edebilir. Ferden iştirâk memnudur.

8-Lige dahil olduktan sonra iki kulübittihad edemez.

9- Herhangi bir kulüb sene nihayet bulmadan ligden çıkarsa sâir kulüb ile yaptığı müsabakalar, kain-ilem-i yekun- ad olunur.

10-Cuma Ligi, futbol mevsimi olarak Eylül'ün on beşinden Nisan nihayetine kadar yedi buçuk ay kabul eylemiştir.

11-İşbu mevsimin mübeddinde o sene zarfında icrâ edilecek müsabakaların programı heyet-i idarece tanzim olunarak umûma tebliğ ve ilan olunur.

12-Bir tarafisi vukufu maruf olan zevat meyanında heyet-i idarece tayin olunacak üç kişi muaviniye ile hakem vazifesini ifaederler.

13-Her kulübprogramda tayin edilen eyyam-ı vesaitinde isbat-ı vücud etmeğe mecburdur.

14-Vakit-i muayyenden on dakikada fazla geciken kulübmağlubtur. Ancak hazır bulunan kulüb-i vücudunu isbat için on dakika hitamında sahaya gelip bir hakem tayin ederek bir gol yapmak sûretiyle nümayiş icrâsı lazımdır. Nümayişe başlar başlamaz diğer kulüb gelse de mağlubtur iki tarafda gelmezse her ikisininde puanı yoktur. İttifakda etseler işbu saati tehir edemezler. Herhangi bir kulüb bir mazaret-i fevkaladeden dolayı bir müsabakaya iştirâk edemeyecek olursa bunu bir hafta evvel idare kâtibine ihbar eder. Heyet-i idare mazareti kabul ederse müsabakayı tehir eder aksi hâlde red eder.

15-Oyun sahasının karla mutesavvur olması gibi bir sebeble muhalefet havadan dolayı gelemeyen bir kulüp mağlub değildir. Diğer gelse galib ad olunmayacağı gibi tarafeyn puan alamaz.

16-Oyuna mâni olacak derece havanın muhalefeti dolayısıyla oyun icrâ edilemediği takdirde bir tarafın muvaffakatı diğerini oyuna icbaresebeb olamaz. Binaenaleyh bu hâlde tarafeynin arzusuyla ahiren vaktine tecavüz edilmemek şartıyla işbu müsabaka diğer bir günde icrâ edilir.

17-Her müsabakadan evvel-i tarafeyn kaptanları hiçbir husumet-i şahsiyeleri olmadığına işaret olarak mesafihe ederler oyundan sonra tarafeyn yekdiğerinin ismini zikr ederek üç defa (Çok çok yaşa) diye bağırır.

18-Oyun esnasında oyunculardan biri hariçten bir diğer oyuncu ile tebdil etmek memnudur. Aksi hâlde bunu yapan kulübmağlub ad olunur.

19-Hakemi oyun esnasında dinlemeyen veya tahkir eden yahudmukâbilini tahkir veya darbe teşebbüs eden yahud müteakiben kavâide ve nizamnâmeye riayet etmeyen oyuncu oyundan çıkarılır ve yerine diğeri alamaz. Birinci defasında bu oyuncu (Beş) oyuna iştirâk edemez. Tekrarı hâlinde o sene hiçbir müsabakaya iştirâk edemez.

20-Bir müsabaka muhalefet hava gibi bir sebep-i fevkaladeden dolayı tatil olunursa hiç icrâ edilmemiş gibidir. Binaenaleyh o müsabakada hiç nazar-ı itibare alamaz.

21-Her müsabakanın neticesini hakem bir vesika-i tahririye ile heyet-i idareye bildirir.

22-Her oyunda mevad-ı munderice dairesinde galib gelene iki puan verilir. Müsavat hâlinde tarafeyn birer puan alır. Mağlubun puanı yoktur.

23-Senevi müsabakaların hitamında en çok puan alan iki kulübe, o sene ibtidasında birinci o ikinci olacak için tayin edilecek hatıra-ı tahsiniye heyet-i umûmiye huzurunda merasim-i hususa ile alalenitâ olunur.

24-Sene nihayetinde birinci veya ikinci olacak kulübler arasında müsavat hâsıl olursa aralarında galib ve mağlub tayin edinceye kadar müsabaka icrâ olunur.

25- Elyevm cari olan İngiliz futbolkavâidi kabul edilmiştir.

26 Cuma Liginin bir heyet-i umûmiye birde heyet idaresi vardır.

27- Heyet-i umûmiye lige dahil olan kulüblerin ligde mukayyed olan bütün âzasıdır. İşbu heyet senede iki defa toplanır. Birincisi Eylül'ün on beşini diğeri Nisan'ın otuzunu muteakib gelen Cumadır.

28-Her ligin heyet idaresi ayrıdır. Binaenaleyh

Sayı 11	Sayfa 168

herbirini teşkil eden kulüblerden gelecek birer murahhastan mürekkeb olan heyet idareler tedvir eder. Heyet-i idarenin bir reis-i evvel bir reis-i sânisî bir kâtib ve kasadarı vardır. Umûm-i Liglere nezâret etmek üzere birinci lig heyet-i idare azasında müntehip birde müfettiş-i umûmi vardır.

29-Heyet-i idarenin vezaifi ; Müsabakaların netayicinitedkik. Vuku bulan itirazatı bil istimâl neticeyi tayin ve müsabaka programını tanzim-i müfettiş tarafından verilecek raporlara göre itası karar ve hatıra-i tahsiniyeyi tayin o işbu nizamnâmede müserrih olan vezaifiicrâ ve kulübler arasında âhenk-i tam husûlünü temindir.

30-Reisler heyet-i idareye riyâset ederler.

31-Kâtib ve Kasadar Umur-ı tahririye ve hesabiyeye bakar.

32-Heyet-i idare haftada bir ictimâ eder. Kararlarını ekseriyetle ittihaz eyler.

33-Heyet- idare her itiraz ve müracaatı bir hafta zarfında hâl ile neticeyi müracaat olunan kâğıda zeylen ve tahriren tebliğ eder.

34-Müfettiş-i umûmi, oyunları intizamına, kulüblerin ve âzasının nizamınâmeye tamamı riayetine, hakemin bitarafisine hulasâ intizamata müracaatı nezâret eder. Ve vazifesine müteallik hususâtı raporla heyet-i idareye tebliğ eder. Ve müracat-ı şifahiyeye cevap verir.

35-Heyet-i Umûmiyenin mevsim bidâyetindeki ictimâinde heyet-i idare müsabaka programını tebliğ eder. Nisan gâyesini müteakib son ictimâide de müsabakaların neticesi tebliğ ve tevzi-i mükâfat olunur.

36-İşbu nizamnâme icâbında tadil olur.

37-İşbu nizamnâmenin tatbik-i ahkâmına heyet-i idare memurdur.

Cuma Birinci Ligin 1329 -1330 Senesi Müsabaka Programı

Anadolu-Fenerbahçe	25 Teşrin-i Evvel Sene 329
Fenerbahçe-Sanayi	1 Teşrin-i Sâni Senesi 329
Darü'l-fünun- Şehir Emni	8 Teşrin-i Sâni Senesi 329
İstanbul-Sanayi	15 Teşrin-i Sâni Sene 329
Anadolu-Darü'l-fünun	22 Teşrin-i Sâni Sene 329
Fenerbahçe-Şehir Emni	29 Teşrin-i Sâni Sene 329
İstanbul-Anadolu	6 Kanun-i Evvel Sene 329
Sanayi-Darü'l-fünun	13 Kanun-i Evvel Sene 329
Şehir Emni-Anadolu	20 Kanun-i Evvel Sene 329

Darü'l-fünun-Fenerbahçe	27 Kanun-i Evvel Sene 329
İstanbul-Şehir Emîni	3 Kanun-i Sâni Sene 329
Anadolu-Sanayi	10 Kanun-i Sâni Sene 329
İstanbul-Fener	17 Kanun-i Sâni Sene 329
Sanayi-Şehir Emîni	24 Kanun-i Sâni Sene 329
İstanbul-Darü'l-fünun	31 Kanun-i Sâni Sene 329
Fenerbahçe-Sanayi	8 Şubat Sene 329
Anadolu-Fenerbahçe	14 Şubat Sene 329
Darü'l-fünun-Şehir Emîni	21 Şubat Sene 329
İstanbul-Sanayi	28 Şubat Sene 329
Anadolu- Darü'l-fünun	7 Mart Sene 330
Fenerbahçe-Şehir Emîni	14 Mart Sene 330
İstanbul-Anadolu	21 Mart Sene 330
Darü'l-fünun-Sanayi	28 Mart Sene 330
İstanbul-Şehir Emîni	4 Nisan Sene 330
Darü'l-fünun-Fenerbahçe	4 Nisan Sene 330
Anadolu-Şehir Emîni	11 Nisan Sene 330
İstanbul-Fenerbahçe	11 Nisan Sene 330
Anadolu-Sanayi	18 Nisan Sene 330
Şehir Emîni- Sanayi	25 Nisan Sene 330
Darü'l-fünun-İstanbul	25 Nisan Sene 330

Günde bir oyun olduğu zaman badel levazım saat iki buçukta iki oyun olduğu hâlde birincisine bade'l levazım birde ikincisine iki buçukta başlanacaktır.

Aza İstanbul Jimnastik Kulübünden Cemil	Aza Fenerbahçe Kulübünden Zeki	Müfettiş-i Umûmi Anadolu Kulübünden Burhânettın	Kâtib ve Kasadar Mekteb-i Sanayi Futbol Kulübünden Hüseyin	Reis-i Sâni Şehir Emını Mimar Sinan Bedeniye Kulübünden Hulusi	Reis Darü'l- fünun Kulübünden Sâni

Sayı 11

Sayfa 169

FutbolMüşabakaları

Galatasaray

1 sayı

Progra

1 sayı

Teşrin-i Evveli onuncu günü Galatasaray ile Progra birinci müşabakalarını icrâ ettiler ve Teşrin-i evvelin onuncu günü Galatasaray ile Progra birinci müşabakalarını icrâ ettiler ve berabere kaldılar. Anlaşılan bu sene Galatasaray'ın tali yok. Müşabakanın bilhassa ikinci kısmında Galatasaray hasmına mutevâkif olduğunu gösteriyse de birtürlü temin-i muzafferiyet edemedi. Oyun heyet-i umûmiyesiitibarıyla epeyce iyi oldu. Progra oyuncuları pek fevkalade değilse de oldukça iyi oynadılar. Müşabakanın sonuna doğru Galatasaray'ın şiddetli hücumlarını akim bırakmak için pek ziyâde sarf-ı mesai ettiler ve muvaffakta oldular. Progra'nın kalecisi – müadilleri ve merkez muavin oyuncusu ile merkez mehâcimi ve sol açık mehâcimi takdire şâyan bir sûrette oynadılar. Galatasaray'ı muzafferiyetten mahrum edip şübhesiz hasımlarının müdâfaasından ziyâde sağ ve sol açık mehâcimlerinin bati, meharetsiz şiddetten ari bir sûrette oynâması idi. Bilhassa sol mehâcim katiyen çeviklik ve topa hakimiyet gösteremiyor, arkadaşlarının bir çok gayret ve himmetle ihzar eyledikleri hücumları fena bir darbe, yanlış bir hareketle tamamen sektedar

ediyordu. Çevikliğini bu derece gaib eden, topa hakimiyethususunda bu kadar aciz gösteren bir futbolcunun mevkini daha mahir ve çevik bir oyuncuya terk etmek sûretiyle arkadaşlarının mesaisini akim bırakmadan ictinab etmesi bir fazilettir ki bu zatında o sûretle hareket ettiğini istihbar ettik. Ciddi bir idmancıya yakışan bu tarz-ı hareket elbette şâyan-ı takdirdir.

Galatasaray'ın erkanı arasında bu defa üçüncü futbol takımından Muzaffer Bey isminde pek genç bir oyuncu ilk defa olarak böyle mühim bir müsabakaya iştirâk etmişti. Bu çocuğun meharek ve çevikliği, vücuduna ve topa hakimiyeti, en müstakil vaziyetlerde bile muntazam darbelerle topu istediği mevkiye gönderebilmesi hasmın bir ve iki oyuncusunun hücumlarına karşı muvaffakiyetle müdâfaası herkesin nazar-ı dikkat ve takdirini celb etmişti. O gün en müşkül bir mevkide, sol muavin yerinde kemâli suhuletle oynayan bu genç idmancı kendine iyi baktığı ve muntazam çalıştığı takdirde mükemmel bir futbolcu olmak istidadını hâizdir.

Galatasaraymehâcim hattı iki cenahtaki oyuncularını tebdil etmedikce ve az sert ve şedid bir mehâcimlede hasmının üzerine hücumlarda bulunmadıkca muvaffakiyete veda etme mecburiyetindedir.

Fenerbahçe: 6 Sayı

Strogleres: Hezimet ve Firar

Geçen pazar günü icrâ edilen müsabaka Stroglesnâmındaki Rum Kulübü'nün hezimet-i katiyesi ve yirmi dakika zarfından Fenerbahçe'nin önünden firarıyla neticelendi. Bu gülünç müsabaka esnasında hava yağmurlu ve çayır berbad bir hâlde idi. Galatasarayla berabere aldığından beri epey mağrur olan Strogles Kulübü'nü Fenerbahçelilerin şedid, sert, yağmura çamura ehemmiyet vermez tehacimatı karşısında ancak yirmi dakika tahammül edebildiler ve hasımlarının bu müddet-i zarfında altı sayı yaptığını görünce şimdiye kadar misli na-mesbuk bir sûrette meydan-ı müsabakayı terk ile kaçıp gittiler. İdmancı meraklılarıda bittabi Strogles'in bu kahraman oyuncularını esna-i firarlarında lazım geldiği vecihle teşbi' etmeği unutmadılar.

Bahriye Gücü

(Ceride-i Bahriyeden)

Zâbitan-ı bahriyenin hâl-i salih ve harbdevezaif-i mevdualarınıbihakk-ı ifa etmeleri, zinde bir vücuda mâlikiyetle mümkün ve bu ise muntazam, fani bir usûl dairesinde terbiyeve cimnastikin ve oyunlarla muhtelif sporları öğrenmek ve onlarla insiyet etmek sayesinde kâbil-i icrâ olduğu nazar-ı dikkat alınarak ahiren “Bahriye Gücü”nâmiyla bir spor kulübü tesis edilmiştir. Gücün müesseleri: Donanma-i Hümayun-ı Sıhhiye Müfettişi Kalyon Tabibi Resul Bey,Barbaros süvarisi fırkateynkapudanı İsmail Bey,SâbıkTurgud süvarisi ve elyevmbirinci daire reis vekili fırkateyn kaptanı Arif Bey,Mecidiye Süvarisi Birinci Yüzbaşı Muzaffer Bey’den mürekkebtir. Küçük Reis-i Fahriliğini Donanma-i Hümayun Kumandanı Kalyon Kapudanı Tahir Bey Efendi deruhte buyurmuşlardır. Gücün fevâidi, zâbitanı zinde ve cevval bir hâle koymakla kalmayıp onları bir araya toplama ve yekdiğerine takrib etmek sayesinde beyinlerinde bir ahvat-ı askeriye tesisinde hıdmet edecektir. Aynı zamanda bütün meslekdaşlarımıza spor hayatını tattırıp sırf onunla iştigal ederek hayat-ı hususiye ve resmiyemiz için muzır olan her türlü lüzumsuz ve manasız münakaşat kaldırılmış olacaktır.

Cemiyetin idamesi ve maksadının teshili için atideki mevaddanmürekkab nizamnâme-i donanma-i hümayun kumandanlığınca tasdik olunmuştur:

- 1- “Bahriye Gücü”Cemiyeti nâmiyla donanmada bir cemiyet teşkil olunmuştur.
- 2- “Bahriye Gücü”Cemiyeti’ne her sınıftan ve her rütbeden umûm-i zâbitan-ı bahriye dahil olabilecektir.
- 3-Cemiyetin bir reis ile bir reis-i sânisı olacak ve bunlar her sene Mart ayının ilk Cuma günü reis -i hazırun davetiyle inkad edecek meclis-i umûmide reyi hafi ile intihab olunacaktır.
- 4-Cemiyetin bir reis, bir kasadar bir kâtib ve dört âzadan olmak üzere yedi kişiden mürekkab bir idare komisyonu olacak ve bu idare komisyonu kaffe-i sporları ihzar etmek,

sporlar için icâb eden her türlü tertibat ve levazımı temin etmek, cemiyetin kaffe-i umur ve hususâtına müteallik dosyaları muhâfaza etmek vazifesiyle iştigal edecektir.

5-Güzellik İdare komisyonu reisi ile kâtib ve kasadar ve âzası mezkur meclis-i umûmide rey –i hafi ile intihab olunacaktır.

6-İdare komisyonunun kaffe-i mukarreratı tahriri olarak cemiyet reisinin tasdikiyle icrâ olunacaktır.

8-İdare âzasında biri veya birkaçının mensup oldukları gemiler donanmadan ayrılmasını nazar-ı dikkatte tutarak âza-i mumâileyhimi muhtelif gemilerden intihab etmekle beraber iki takım âza intihab olunacak ve ayrılan âzanın yerleri icâbında bu ikinci takımdan tamamlanacaktır.

9-Ordu zâbitanı fahri âza sıfatıyla cemiyete kabul olunacak ve donanma herhangi bir Osmanlı limanına gittiği zaman oradaki ordu zâbitanına cemiyete fahri âza kabul edildikleri hakkında davetnâmeler gönderecektir.

9-Cemiyete dahil olan âza-i mahiye on gurus verecektir. Cemiyete dahil olan zâbitan-ı donanmada bulundukca âza-i daima ve kara hıdmetinde bulundukca âza-i fahriye itibar olunacak,

Sayı 11	Sayfa 171

,aza-i fahriler mahiye verilecek ücretten istisna edilecektir.

10-Yürüyüşlerde vesâir sporlarda icâb eden mesarîfânın mahiye verdiği a hâsîlatından tediye olunacaktır. Kasada mevcut a bulunmadığı veyâ hud kifayet edecek kadar olmadığı sûrette kaffe-i mesarîf o gün sporda hazır bulunan âza tarafından müsavaten tediye olunacaktır. Bu hususi idare komisyonu tarafından daima bir gün evvel bildirilecektir.

13-Güzellik cemiyet vasıtasıyla donanma efradı için tertib olunacak futbol takımları için icâb eden bütün ve elbiseler cemiyet kasasından tediye olunacaktır.

14-Cemiyete dahil olacak âza sporlar esnasında cemiyetce kabul edilen numune ve chiyle haki renkte yaz için kitandan ve kış içinde yünden elbise kimine mecburdur. Futbol elbisesi her kimi zâbitanı kendi aralarında intihab edecekleri şekil ve renkte olacaktır.

15-Cemiyete dahil olacak âza dahil olduğu tarihten itibaren mümkün olduğu kadar az bir müddette bir av çifte tûfengi ile teferruat-ı seyiresini istihzar edecektir.

16-Âzanın herbiri lüzum gördüğü mütala veya itirazını tahriren idare heyetine verecek ve heyet-i mezkuremütala veya itirazı nazar-ı dikkate alıp cemiyetin maksad esasına muvaffak olanları kabul ve reis cemiyete bildirecektir.

17-Cemiyet-i Güzellik Donanmayı teşkil eden sefainin bahrinin efradından bir veya iki futbol takımı tertib edip onlara öğretecek ve icâbında bu futbol takımları bir ecnebi sefainiyle tesâdüf edildikte onların yahud ziyaret olunan limanlarda mevcut futbol takımlarına karşı müsabakaya çıkarılacaktır.

18-Donanma İstanbul'da bulundukca İstanbul'da bulunan fahri âzalardaimiâza sıfatını alacaklardır.

Âza-i Müessese	Âza-i Müessese	Âza-i Müessese	Âza-i Müessese
Turgud Süvarisi	Donanma-i	Barbaros Süvarisi	Mecidiye Süvarisi
Fırkateyn-i	Hümayun Sıhhiye	FırkateynKapudanı	Birinci Yüzbaşı
Kapudanı	Müfettişi		
Arif	Resul	İsmail	Muzaffer

Sketing'de Müsamere

Teşrin-i Sâni'nin yirmi üçüncü cumartesi günü saat üç buçuktan SketingPalas'da patenle sürat müsabakası, hokey, hâlat çekme, patenli çıkma müsabakaları icrâedileceğini ve Ertuğrul mızıkasının dahi bulunacağını haber aldık. Tafsilat-ı tevzi edilen el programlarından

Kavim-i Cedid

Şeyh Abdullah Fegani Efendi hazretleri tarafından telif edilen bu eser kıymetdar Cuma kitabhânesinde de satılmaktadır.

1 Gurus

Bâb-ı Ali Caddesinde

Umûm-i MekteblerTerzihânesi

Bâb-ı Ali Caddesinde Gaz Şirketi itsalinde daire- i mahsusadır

İstanbul,Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve bil umûmmekâtib-i Reşidiye ve ibtidaiye efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numuneleri vecihle imâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikâmetle çalışan umûm-i mekteblerterzihânesi elbiseleri der saâdetmekâtib idarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşra elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracaat ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseleri

Keşşaf taburlarının elbiseleri müessiseyn-i kiram tarafından numuneleri tanzim edilmiş ve bil cümle teferruatı ihzar olunmuş olduğundan mübaya edecek keşşafkların teşrif buyurmaları rica olunur.

Bir hayli mevcudumuz vardır.

Sanayi-i Nefise Meraklılarına Tebşirat:

Avrupa müzelerinde bulunan en meşhur tabloların renkli ve renksiz kart postallarıyla büyük kıtada levhalarını sipariş ettik. İki hafta kadar, vürud edeceğini şimdiden tebşir eyleriz.

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

Şems Matbaası

X. İdman Mecmûası, 12.Sayı,28 Teşrin-i Sâni 1329 (11 Aralık 1913)

İDMAN
Numara: 12
Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa

Birinci Sene		28 Teşrin-i Sâni Perşembe	
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN		Senelik Abone: Dahil için 36 Guruş Haric 9 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 12

İdmancılık Himaye Edilmiştir.

Evet, İdmancılık her vecihle himaye edilmelidir. Çünkü memleketin kurtulması için açılması icâb eden terakki yollarını açacak, güzergâha tesâdüf eden müthiş manaları, sert kayaları parçalayacak ortadan kaldıracak, hülâsâ o fellah yollarını dümdüz bir hâle getirebilecek fa'aldimâğları, metin kolları ancak ve ancak idmancılık yetiştirir.

Tarih söylüyor ve isbat ediyor ki bundan bir kaç yüz sene evvel ilim ve ifran cihetiyle Avrupalılardan yine bu gün ki kadar, belki daha ziyâde geri imişiz. Fakat kollarımızın, vücudumuzun sırf idmancılığa borçlu olduğu kuvvet-i fevkaladesi o müthiş sağlamlığı, inhitat uçurumuna doğru olan süratimizi bir dereceye kadar tadil etmiş ve bunun neticesi olarak da mesela ufak bir vilayetimizin büsbütün elimizden çıkması için hesabsız kanlar dökülmek sûretiyle bir çok seneler geçmiştir.

Şimdi, birde düne, dünün pek feci, feci olduğu kadarda ani olan kavâidine göz gezdirelim: Ne göreceğiz ? koca Rumili kıtasını, müdar-ı vatanın o nazlı kızını bir iki canavar vahşi milletin kucağında!...

Bütün bu vukuat adeta bir sinematoğraftaceryan ediyormuş gibi dört buçuk günde olup bitmiştir! ..Gerçi, dört buçuk günde elimizden çıkmış olan, bu koca memlekette yine hesabsız kanlar döküldü. Fakat bu kanların, evvel ki gibi askerlerin vatan müdâfaalarının değil, belki masum hâlkın, çocukların, kadınların pak kanlar dökülmeleri için dört buçuk gün kadar kısacık bir zamanın kafi gelmesiyle sabittir.

Pek ala miktarı yüz binlere varan bu masumlar boğazlanırken asker nerede idi ?..Ne yapıyordu ?..Daha sonra, o illerin metin yürekli, pulad kollu delikanlıları! ..Ne oldu ? !..

Birincinin cevabını vakti gelince tarih elbette verecek fakat ikinciye ; verilecek en doğru cevap şudur! O illerin metin yürekli, pulad kollu delikanlıları mı ? ! ...

Onlar, en doğru manasıyla o ... kan ayaklı kadınlar!... Benizleri sararmış, elleri kuşaklarının arasında, belleri bükülmüş, gözlerinin ferî

Sayı 12	Sayfa 173

sönmüş olduğu hâlde olanca kuvveti bacaklara vermiş titreye, titreye kaçıyorlardı!...

Kaçıyorlar!... Arkalarında bıraktıkları ana bâba yurdunun yıkık bacalarından, daha yarım saat evvel ısınmak veya çorba pişirmek için yakılmış olan ateşin mavi dumanları hazin hazin dalgalana dalgana- sanki ana bâba yurduna hor bakan, dedelerinin şehidlerin mezarlarını ihtiva eden o mukaddes yerlerin pis murdar düşman ayaklarıyla çiğnenmesine zerre kadar ehemmiyet vermeyen bu kansız, kalbsiz, tenbel mahlukları cenâb-ı hakka şikayet için, arşa doğru ve yükselirken “Vatan sevgisinin imandan geldiği” hakikatindengafil bir hâlde muttasıl kaçıyorlardı!

Ah işte bütün bu kansızlıklar kalbsizlikleritenbellikleri doğuran anasır-ı meşume arasında biz, pek ayan –ı sûrette “İdmanlılık” da görüyoruz. Bu gün Avrupa’da, kraldan hamala kadar herkes idmanlı, idman aşkı ve idman hamisi, biz büyüklerimizden hiç olmazsa “İdman ve idmanlılık” hamisi olmalarını temenni ediyoruz.

[***]

Olinpiyad Oyunları

Nasıl Hazırlanmalı ?

1912 senesinde yani geçen sene Temmuz ayındaStokholm’deicrâ kılınan Olinpiyad müsabakalarına eğer meşum ve iğrenç felaketleri bir daha görmemek azminde isek mutlaka ecdadımız ve bu gün ki Avrupalılar gibi idmana ehemiyet vermemiz, idmancılığın memleketin her bucağına yapılmasına yardım etmemiz icâb eder.

Mahsus-ı meydanda, bir direk dikili idi. Bu yerdeki o “Meşhur Abdan” da kendini gösteren girdiği müsabakada ihraz-ı galebe eden kahramanın mensup olduğu millet bayrağı çekiliyordu. Geçen sene bu direğe:14 defa şimâl-i Amerika cemahir-i mutehidesi bayrağı çekildi ve o hâlk-ı azim-i vufuberin? alkışları arasında bocalandı. 3 defa Finlandiya bayrağı 2 defa İtalya ve Finlandiya bayrağı bandırası çekildi.İşte ;Olinpiyad meydanında ki bu direğe itimadlı bayrağı çektirecek kahramanları nasıl yetiştirmeli demektir.

**

“Her başlangıç zordur.”kâidesi bu işte de tesirini ister istemez gösterecektir. Binaenaleyh biz Türkler eğer Olinpiyad’amâsari’ ,müsâbık göndermek istiyorsak hatıra gelmedik müşkülata göğüs germeği evvelden kafaya sokmalı işe öyle başlamalıyız. Ben şu bir iki sütunluk yazılarla, Olinpiyad’a hazırlanacak pehlivanlara bir tarz-ı fani gösterecek değilim buna hem benim ve saim hem makalenin vesaiti kafi değildi. Zaten o mesele, emr-i talidir. İbtida-i emirde bu müsabakalarda adam yetiştirmek için vücudu lazım olan tertibat ve teşkilatı düşünmek, tesis etmek gerektir. Tarz-ı fanide çalışmak keyfiyeti bundan sonra gelir.

Süvarisi istirdaddan zikir edeyim ki ; Biz Olinpiyad oyunlarına iştirâk arzu ediyorsak, daha doğrusu Olinpiyad oyunlarında ihraz-ıtafavvuk etmek istiyorsak 1916‘da Berlin’de icrâ edilecek Olinpiyad’ı hiç hatıra getirmemeliyiz. Bizim için en yakın bir hedef olsa olsa 1920 Olinpiyad’ı olabilir. İşi bu kadar

Sayı 12	Sayfa 174

uzağa atmaklığımasebeb ne olduğu aşağı ki satırları gözden geçirmekle anlaşılır.

Garbde İdman: İngiltere Kralı Avda

**

Şu acı hakikatı itiraf etmeliyiz ki, biz – vücuḥ-ı medeniyetin hepsinde olduğu gibi- sporda da hiçbir hatta hiç bile değiliz. Çünkü, hiçbir varlığa nisbetle tayin olunur. Biz o nisbeti ika' için hiçbir hedef doğru adım atmadık, kimse ile ölçüşmedik, hiç olalım, şu hakikatı katıyyen kabul etmeli. Vakıa, çok defa görüyorum ki, memâlik-i garbiyede pek ehemmiyetsiz olan herakatımız, müsabakalarımız gazetelerimizde, muhafilimizde uzun uzadı takdirleri, hatta diğer memleketlerde bile havarıktangörülecek hem cinsi harekâta tafavvuk bahislerini muceb oluyor. Bu bize musallat olmuş fena, lazımlü'lictinab bir hastalıktır. Evet teşvikte lazımdır. Fakat, o teşviki yerinde, tenkididemâhalinde yapmalıdır. Önüne gelen pireyi deve görürse saha-i mesâimiz avuç içi kadar mahsur kalır. Kastım şu ki ; pek acemisi olduğumuz birleşme başlayacağız. Bunun için büyük müşkülata tesâdüf ihtimâli galibtir. Bu işin taraftarını az sâhibi olurlarsa o müşkülata bertaraf etmek er geç nasib olur. Zaten bu meselenin müteşebbislerine birkaç nevi şeref var. Evvel-i emirde: İlk başlamaları itibarıyla fazıl-ı takdim, sâniyen: İşin müşkül olmasından münbaşşerefıab'.

Garbdeİdman:İngiltere’de Bir Futbol Müsabakasında Oyun mâhalininKöşeçeği! ..

**

Olinpiyad’daicrâsı melhuz olan envaimüسابakatı birer birer zikir edip bizdeki vaz-ı hazurunu, ona görede teşkili lazım gelen müessesat ve tevessülü iktizâ eden tedabiri yazacağım: Yalnız şurası unutulmasın ki ; bu husustaki mesâimizinbi haddi vardır. O had, kâbiliyet-i milliyedir. Bu hâlk eğer sporu anlar, merak eder, çalışırsa fe-biha. Aksi hâlde hiçbir şey yapılamaz. Binaenaleyh; her şeyden evvel hâlka spor fikri vermek, efkârı buna hazırladıktan sonra işe başlamak lazımdır. hâlka spor fikrini nasıl vermek lazım geldiğini, ayrı bir nüshaya bırakacağım çünkü burada mesele hem uzun sürecektir hemde maksadı gaib etmiş olacağız.

Sayı 12

Sayfa 175

Şimdi mevzu-i bahsimize gelirsek iştigal etmemiz lazım gelen müsabakaları şöyle buluruz.

- 1- Tenis
- 2- Ekskirim
- 3- Güreş
- 4- Nişan Atmak
- 5- Jimnastik

- 6- Futbol
- 7- Yüzme
- 8- Koşu
- 9- Sıçrama
- 10- Atlama
- 11- Disk Atma
- 12- Ağırlık Atma
- 13- Cirit Atma
- 14- Bisiklet

Şu on dört müsabakanın bizde hangisi var. Hangisi yok ? Daha doğrusu bir sual-i amiyane ile [Ne var ne yok ?] maa't-teessüf [hiçbir şey yok].Biz de ne Tenir, ne Eskrim ne nişan, ne koşu , hülâsâ, hic, hiç!...acınacak bir hâl fakat ; şu hâli görüp mananen çalışmak lazım. Yalnız telhif-i kifayet etmez.

Bana kalırsa bütün bu sporların içinde bize en kâbilü't-tatbik ve süheylin nakil olanlarını- bir iki sene için – diğerlerine tercih etmeliyiz:

1-Bizde tenisci yoktur. Binaenaleyh bunu biraz sonraya atmalı.

2-Eskirim. Zâbitan-ı askeriyemizde bu nevi idmanla meşgul zevat çoktur. Onlar şimdiden aralarında bir cemiyet teşkil etmeli. Hariçten arzu eden zevatta buraya iştirâk ederek çalışmalıdır.

3-Güreş. Tamamıyla anane-i milliyemize muvaffak bir idmandır. Derhal işe başlamak lazımdır. Beşiktaş Güreş Kulübü'ne, bu idmana meraklı olanlar dört elle sarılma ve onu bu husustaki ihtiyaca kafi bir şekle getirmeli.

4-Nişan atmak. Hem cihet-i askeriye telakki hemde hususi merak sâhiblerininoldukca çokluğunu bununda şimdiden takibini icâb ettirdi.

5-Jimnastik: İsveç yahud esası denilen fi'l-usûl. Kısmen maârifnezâretineâid olan bu şubede hüznü pak-ı mübtediyiz. Ne zaman heyet-i ateba-i Osmâniye böyle hâlkı sevke çalışırsa o zaman olimpiyada jimnastiğin heyetleri gönderebiliriz. Yoksa ; Birbirini tutmayan usûllerlemekteblerimizde gösterilen jimnastikleri Olimpiyad'da teşhir etmek bizim için sebep –i şirem olmaktan başka netice veremez.

6-Futbol. En ileriye gitmiş bir idmanımızdır. Ne kadar kulüb ve heyet varsa bir an evvel toplanıp aralarında en iyi bir takım teşkili için gâyet bir tarafanesûrette müsabakalar yapmalı. Beş altıkadar, o meşhur beyn'el millide kendini gösterecek takımlar teşkil etmelidir.

7-Yüzme. Bizde ne teşkilatı, ne de tarafdaranı belli olmayan bir müsabaka varsa oda yüzmedir şehirlerimizin memâlikimizin ekseri deniz, göl nehir kenarında olduğu hâlde bizde yüzgeç yoktur. Bununda sonraya bırakması muvaffaktır.

8-Koşu, 9-Sıçrama, 10-Atlama, ayak müsabakaları memleketimizde hiç yok.

Şimdiye kadar memleketimize bu işle meşgul olan bir Ermeni, birde Rum kulübü vardır. Ben burada devam eden gençleri şâyan-ı takdir ve teşvik bulurum. Türklerde bu idmanları yapmak istiyorlarsa hemen böyle kulübler yapmalı. Koşu yerleri vücuda getirmeli ve derhal işe başlamalıdır.

11-Disk atmak,

12 – ağırlık atmak,

13-Cirid atmak, bunlarda koşu ve ayak müsabakaları gibi kulüblerce mahal-i mahsusadamesai-i mütemadiye ile elde edilir şeylerdir. Bence en ziyâde bu idmanlara çalışmak muceb-i muhasenattır.

14-Bisiklet. Futboldan sonra en

Sayı 12	Sayfa 176

ziyâde –i insiyetkesb eylediğimiz işte biraz sui edilirse iyi koşucular elde edileceği ümidinde olduğumdan bunun bir an evvel lehinde bulunacağım.

**

Bütün bu mesrudatım birer mülahazadır. Hep temenni şeklindedir. Bizde böyle bir çok sporlarla iştigal için hemen cemiyetler teşkil ediverecek kâbiliyet-i ictimâiye yok. Onun için hükümet bu hususta hakk-ı teşebbüsü daha doğrusu vazife-i teşebbüsü kendinde görmeli. İyi kötü ne kadar spor ile meşgul kulüb varsa onlardan birer murahhas getirmeli. Jimnastik ve terbiye-i bedeniye muallimleriyle bu şubede mutehassıs doktorları celb etmeli bir ictimâi yaparak Olinpiyad müsabakalarına iştirâk için lazım gelen şeyleri, o adamlara müzâkere ettirmeli. Fakat her sene için bu derecede le akıl (5000) lira koymağı unutmamalı. Bu sûretle ; o heyetin vereceği kararlar – şübhesiz, a kuvvetiyle tatbik olunur. Koşu yerleri, futbol meydanları, duş yerleri mercani ve sinematografli spor dersihâneleri, masaj tedavihâneleri. Umûmi ve senede bir iki defaya mahsus büyük spor müsabakaları,sporda şöhret kazananlar. Mahsus madalyalar ihdası hakiki spor mutehassıslarının taht-ı nezâretinde çalışanların bir müddet-i muvakkatahıdmet-i askeriyeden istisnası

MakriKöy“İdman Kulübü” Futbol Takımı

Sağdan ve önden birinci sıra: Harun, Lami, Necati, Kemâl, Refet

İkinci sıra: Muzaffer, Vasfi, Râid, Kemâl, AhmedCevad (Kapudan)

Üçüncü sıra: Ali Ekber, Ragıb, Asım, Kemâl, İzzi

Sayı 12

Sayfa 177

ve nihayet aklamın ve devair-i resmiyenin akşam üzeri spor idmanlarıyla meşgul olacak derecede erken bırakılması hususat-ı taht-ı temine alınırsa altı sene sonra iştirâk belki 14 sene sonrada Osmanlı bayrağını müsabakadireğine çekirmek müessir olur.

Sketing İdman müsabakalarında: Kadınlar arasındaki zerafet-i patinajda rey kazanan
MadmazelKatina

İşte bunlar yapılmadan (Olinpiyad'a hazırlanıyoruz) demek bence hâliya, rüyadır. Olinpiyada laf ile hazırlanılmaz. Oraya Turplar, Kolehemenler, Jan Boenler gidiyor. Zoru

zoruna yer tutuyor. Nerede kaldı, bizim gibi hem zaaf-ı maddi hem zaaf-ı maneviye düşer olmuş bir ırka selimü's-selam, teşkilatsız tertibatsız Olinpiyad'da ihraz -ı galebe. Ama maksad, (Bizde Olinpiyad'da bulunduk) demek ise, zahmete, öyle mesaiye felan hâcet yok. Vakti gelince; bir kaç meraklı buradan Berlin'e kalkar. Gider. Müsabaka günü ; koşu mu, atlama mı, yüzme mi ? ne ise ona gider. Tabi muvaffak olamaz. Orada bulunan binlerce dudağı kendine bu giderecek kadar bir kısimsızlık gösterir. Türklerin böyle idmanlarda şimdiye kadar- malum olmamasına binaen- tayin etmeyen kıymeti hakkında kötü bir fikir verir, çıkar gelir. Artık bak

Sayı 12	Sayfa 178

sen, nâm-ı milliyi ila edeceğim diye var çalış! İşte arzu ederim ki oraya böyle hazırlıksız gidilmesin onun için işte 1920 Olinpiyadına kadar talik eyledim.

Burhâneddin

Cuma Ligi

Futbol Müsabakaları

Sanayi, Fener.

Müسابakanın tasvir ve tenkidine başlamazdan evvel bir şeyi teşekküren ve iftiharla söyleyeceğiz ki! Ve de Cuma liginde gördüğümüz intizamdır. Takdir ederiz çünkü o her ü merc kadimden çok bizar idik. Hele Pazar ligine verilen ehemmiyet-i azameyi hiç çekemiyorduk. Birde fazla olarak Cuma liginin o derbederliğini, perişanlığını, görmek için ayrıca bir alem, bir ceriha teşkil ediyordu. Çünkü ne kadar osla o gün, resmi ve milli bir günümüz ve o günde ki müsâbıklarımızda taşlarımızı birinde tamamen Türklük tecessüm ediyorsa diğerinde ekseriyetle şahsiyet-i icanib temsil ediyordu. Bundan böyle artık eminiz ki Cuma ligi bu ced ve İctihadında devam ettikçe pek yakın bir zamanda Pazar ligine gerek intizamca, gerek meharef-i müsabakaca, tahdi edebilecek...Belki de tafavuk gösterebilecek. Çünkü az zamanda gösterdikleri âsar-ı teceddüd buna şahittir.

Müsabaka iki muadil kuvvet arasında vuku' bulduğu için hâiz-i ehemmiyettir. Çünkü gerek sanayi, gerek fener, birbirine nisbet edilince aralarında mühim bir fark bulunmaz. Ancak birinden birinin oyuncularını bu müsabakada olduğu noksan bulunmalı ki bilenlerinde oldukça ehemmiyetli bir fark tayin edebilsin. Fariza bu hafta Fener bir

çoeksikliğiyle sanayinin karşısına çıktı neticede mağlubolmadıysada galebede gelemedi. Acaba sebebi ne idi ?.Bizce hiç düşünmeye hâcet yok. Sebebini bir iki oyuncunun âdem-i mevcudiyeti, çünkü bir hafta bir oyuncu, diğer haftada diğerbir oyuncu ile bir futbolcudan hiçbir haber beklenemez, münâsibdüştükce söylediğimiz gibi bunlar hep âhenksizliğin mübdeidir ki biz oyunda âhenksizlik bulununca muvaffakiyet imkanında o derece tasib eder. İşte Fener'in bu oyunda aynen böyle oldu. Zaten ortada muvaffakiyetle oynayacak bir santraforu yoktu ki mehâcim hattını idare edebilsin. Solda oynayan oyuncuda geçen haftaki gibi pek o kadarmehâcimane oynayamadı. Hele fasıla- tebdil ve istirahatın sonra bu sol oyuncunun Müdâfaa hattına geçişi bu subutane hata idi. Biz öyle zan etmiştik ki forved hattında iyi oynayan bir oyuncu defans hattında da iyi oynar, ne yapar, yapar. Müdâfaa edebilir...İşte asıl meselenin şâyan-ı tashih ciheti burasıdır. Geçen bend-i tenkidimizde de söylememiştik? ...Bunda oynâmayan oyuncunun katiyen diğeri yoktur. Cihan bir araya gelse kendi yerinde ki gösterdiği mehareti orada gösteremez, işte gerek Arif Bey'i, gerek Sadi Bey'i alalım. Muhtelif olarak oynadıkları vakit pek ruhsuz oynuyorlar. Kendilerinden beklenen vazife tamamıyla ifa edilemiyor. Mesela Arif Bey bu hafta yerinde oynadığı için gâyet güzel oynadı. Fakat yine aynı oyuncunun bu haftada kemafiüssâbık mehâcim hattında oynadığı farz edilseydi Fener'in yenileceği muhakkâktı. Çünkü Sanayi,hakikati söylemek lazımsa

Sayı 12	Sayfa 179

pekşâyan-ı takdir faâliyet gösterdi. Bununla beraberde galibane hakimane oynadı. Yalnız onlardaki aynı bir âhenksizliğişâyan-ı tenkittir. O kadar faâliyete göre bir golün bir muvaffakiyet-i temin etmek, âhenksizlikten başka bir şeye hamil edilemez. hâlbukimehâcim hattını teşkil eden uzuvlar, ayrı ayrı tedkik edilse hepsi kudretince birer oyuncudur. Fakat maa't-tesüf bir araya geldikleri vakit arzu edilen muvaffakiyet temin edilemiyor. Çünkü birbirinin hareketinden, ne yapacağından, ne yapması ihtimâli olduğundan haberdar değillerdir böyle oyunculardan bittabi bir fâide memul olamaz. Böyle olmakla beraber alel ekser hücumlar, yine Sanai tarafından oluyordu. Hatta sonlara doğru gol tehlikeleri gittikceziyâdeleşti.hâlbuki o ana kadar ne Fener, ne de Sanai birbirlerine hiçbir eser-i tafavvuk gösterememişlerdi.

İlk eser-i muvaffakiyet Sanai tarafından yapıldı. Zatende oyun etmek üzere idi. Arası çok geçmedi.Fenerde Arif Beyin himmetle temin-i muvaffakiyet idi ve bir parça

evvel yoklandığı bar-ı mağlubiyet ve mahcubiyeti üzerinden atmış oldu. Bu aralık Sanayi tarafından “Ofsayttır” diye bazı itirazat yükseldiyse de biz o golün bir eser-i tesâdüften başka bir şey olmadığını teslim etmekle beraber katiyen ofsayd olduğu fikrindeyiz. Evvelan öyle bir saha dâhilinde ofsaydvuku’naimkan tasavvur edemez. Sâniyen bir kâidedir ki futbol sahasında oyuncular, gerek Müdâfaa, gerek mehâcime dolayısıyla sıkıştığı vakit şayed o esnada herhangi cihetten bir hentbol olursa olsun hakemin onu görmemek, ve neticeye intizar etmek vazifesidir. Bu meseleyide biz, aynen böyle kabul ederiz. Fakat hakeme Fener Kulübü’ne mensubiyeti dolayısıyla kendisine tarafgirlik istanadındanhavfen ve ihtirazen ofsayttır demesi bizim değil, kendilerinin düşüneceği bir vazifedir.

Sketing’de

İdman Müsabakaları

23 Teşrin-i SâniCumartesi günü akşamı Anadolu Hisarı İdmanyurdu tarafından tertib edilen müsabakalar, “Skteying Ring de” pek parlak sûretteicrâ edilmiştir.

Beyoğlu cadde-i kebirinden “Ring” binasına kadar olan sokağın her tarafı ve binanın dâhili, yurda âid bayraklarla süslenmiş bulunuyordu.

Evvelce gazetelerde ilan edildiği vecihle Muallim Lanki

Sayı 12	Sayfa 180

Bey’in taht-ı idaresinde bulunan Ertuğrul mızık-a-i hümayunu müsamereye iştirâk etmiş ve müsamerenin hitamında mezkur mızık-a nâmına Muallim LankeBey’e müthiş bir alkış tufanı arasında verilen muhteşem bir çelenk, Osmanlı ve ecnebi bütün hazırunun hakiki bir nişane-i takdiri makamına geçmiştir.

“Zarafet Müsabakası”

Saat üç buçuktan beşe kadar mızık-a ve orkestranın latif, ruhnevazterennimatı arasında icrâ edilen zarafet müsabakasına bir çok Türk ve ecnebi çocuklarıyla, Osmanlı ve Amerika efrad-ı bahriyesi, kadınlar vesâireiştirâk etmiş, birinciliği Galatasaray’dan “Siret”Bey ikinciliği de Katina isminde birMadmazel kazanmıştır.

Sûrat Müsabakası

Bu müsabakaya bir çok zevat iştirâk etmiş ve Kelkiyan Efendi beş devri 1 dakika 6 1/5 sâniyede yaparak birinci gelmiştir. Kelkiyan Efendiyle yarışa iştirâk eden Amerikalı “Eker” beş devri “1” dakika 11 3/5 sâniyede ve Hasan Yusuf Efendi’de yine aynı zamanda ikmal ettikleri cihetle ikinciliğin tayini için her ikisi arasında ikinci bir yarışicrâ edilmiştir.

Bu yarışta Hasan Yusuf Efendi Eker’den önde olduğu hâlde icrâ ettiği devrin adedini yanlış hesap ederek dördüncü devir nihayetinde çizgi dâhiline girip durduğu cihetle ikinciliği Amerikalı Eker kazanmıştır.

Halat Çekme Müsabakası

Bu mühim müsabaka “Barbaros Hayreddin” zırhlısıyla Amerika Sefareti maişetine memur “Skorpion” yatı efradı arasından intihab edilmiş onar kişilik iki takım arasında icrâ edildi. Bizce, en ziyâdetedkike, tenkide başlamadan bir hayli zaman evvel tarafeyn kapıdanları arasında müsabaka şerâitine dair bir hayli müzakerat, hatta münakaşatceryan etti.

Garb’de İdman: Portesot’ta Amatörlerin yüksek bir yerden denize atlayışları

Bu müzakeratve münakaşat esnasında kulağımıza erişen bazı sözlerden, müsabaka şerâitinin müsabakaya başlanılacak saate kadar henüz takarrur etmemiş olduğu

Sayı 12

Sayfa 181

Anlaşılyordu.

Barbaros takımının kapudanısikletler arasında tuvazanolub olmadığı anlaşılmaq için her iki takım efradınında tartılması icâb ettiğini ileri sürüyordu.

Bu teklifi Skorpion takımının kapudanı katiyen kabul etmiyor ve bil mukabele kendi takımının efradını seksen kişilik mahdud bir kitleden seçmiş olduğunu, binaleyh şerâit-i müsabakanın kabulünde kendisine hakk-ı tercih verilmek lazım geleceğini dermiyan ediyordu.

Biz her iki tarafıda esas itibarıyla kendi nokta-i nazarlarında haklı buluyorsak da zahir hâl bizimkiler maa't-teessüf hak verdiremiyor.

Cuma Ligi Futbol Resimlerinden: Anadolu ve Darü'l-fünun Kulüpleri

Biz katiyen kaniyiz ki bizimkiler lüzumsuz bir düşüncenin daha Türkçesi muvaffaksız bir golü cenâbın kurbanı oldular. Onlar düşündüler ki Skorpiyo'nun efradı mahdud, binaenaleyh seçmeleri daha ziyâdemahdud olacak eğer kendileri takımlarını lüzumundan ziyâde ağır, okkalı efrad ile dolduracak olsalar, ki bütün donanma arasında

(100) kiloyu mutecavizsikletemâlik elbette on on bir kişi vardır sanırsınız-Zahirde oldukça çirkin görünecek işte bu lüzumsuz düşünceye birde sikletintevazunu meselesi inzimam edince hepsi takriben aynıçapda otuz kadar efradintihab ederek (Ringe) getirmişler.

Bu zannımızı “Barbaros” takımı kapudanının münakaşa esnasında Amerikalı’ya karşı söylediği şu sözlerde tekid eder zan ederiz.

Kapudan şöyle diyordu:

“Neden tartılmaya razı olmuyor, biz siklet çekecek değiliz, ancak kuvvet, tahammül deneyeceğiz. Biz bu efradı onun- yani Skorpion takımı kaptanının- dediği gibi bütün donanmadan seçmeden.

Biz buraya otuz nefer getirdik. Bunların içinden mecmu’ sikletleri Amerikalıların mecmu’ sikletine müsavi on kişi ayıracağız. Ve müsabakada, sikletleri müsavi olan bu iki takım arasında icrâ edilecek. Ancak böyle olursa kuvvetin, tahammülün hangi tarafta olduğu anlaşılabilir. “

Her ne ise, Amerikalı kabul etmedi. Sonra bizimkilerin çorabları çıkarmak hususunda ikinci teklifleride Amerikalılar tarafından kabul edilmedi. Bil netice Amerikalıların şerâiti dairesinde müsabakanın icrâsına karar verildi.

Evvela, ortaya Barbaros takımı sonrada Skorpiyon takımı geldi. Her iki takımın kapudanı birbirinin elini sıktıktan sonra takımlarının başınageçdiler. Hakemin çaldığı ilk düdüğü müteakibhâlata yapışıldı.

İkinci düdükle beraber her iki tarafta olanca kuvvetleriyle asılmaya başladılar.

Kaptanlar takımlarını bütün mevcudiyetleriyle teşciyye gayret ediyorlardı. Evvela her iki taraf adımlarını

Sayı 12	Sayfa 182

Muhâfaza ettiler. Sonra Amerikalılar mevkilerini biraz gaib ettilerse de büyük bir gayret sarf ederek yine eski mevkilerini aldılar ve bir müddet bu hâlde kaldılar, en nihayet Barbaroslularicrâ ettikleri büyük bir hamle ile Amerikalıları adeta sürüklercesine çektiler.

Bu ilk çekiş bir dakika, üç sâniye sürdü. Bundan sonra mevkiiler değiştirildi. Yine aynı merasim ile hâlatlara yapışıldı. Bu sefer Amerikalılar Barbaros takımını 52 1/5 sâniyede çektiler.

Barbaros takımının kapudanı ilk çekışteki muvaffakiyet ile ikincideki seri mağlubiyeti nazar-ı dikkate alarak Amerikalıların çorablarını çıkarmalarını bir defa daha teklif ettiysede yine kabul edilmedi,

Bunun üzerine üçüncü çekış başladı. Bunda da Amerikalılar hemde“9”sâniyelik pek kısa bir müddet zarfında kazandılar. Ne olursa olsun Amerikalılar her hâlde galib gelmişlerdi. Fakat bizimkilerin esbâb-ı mağlubiyeti ise işten anlayanlar nazarında pek aşikâr idi.

Evvela, Amerikalıların mecmu’ sikleti bizimkilerden hâiz-i ehemmiyet derecede fazla idi.

Belkıs Hanım Tayyâreden İnerken

Sâniyen, Amerikalılar çorabla bizimkilerde yalın ayak çekıştiler. İlk müsabakada bizimkilerin ayakları layıkıyla tuttuğu cihetle saflet nokta-i nazarından kendilerinden fazla olan Amerikalıları bir dakika üç sâniyede sürüklercesine çekerek kuvvet ve tahammüllerini isbat ettiler.

Belkıs Hanım Nutuk İrad eder İken

İkinci çekişte ise şerâit bizimkilerin tamamıyla aleyhine dönmüştü. Çünkü gazilerin ayakları terlemiş ve o mecelle-i satıh üzerinde kızak gibi kaymaya başlamıştı her ne kadar bu kayganlığı gidermek için ayaklarının altına bir miktar reçine tozu döktülerse de havanın sıcaklığı ile muttasıl terledikleri cihetle bu dökülen tozu çarçabuk bir macun hâline geldi. Daha kaba oldu binaenaleyh yukarıda kayıt edildikleri vecihle 52 sâniyelik kısa bir müddet zarfında çekildiler.

Üçüncü çekişin ancak “9 “sâniye sürmesi

Sayı 12	Sayfa 183

Bu şerâitin nihayete doğru bizimkiler aleyhinde ne kadar ağırlaştığını isbat eder.

Üçüncü sebebede idmansızlık bizimkilerin kuvveti her çekişte hâiz-i ehemmiyet derecede tenakus etmiş ve bu da yukarıki fenalığa munazım olmuştu.

Amerikalıların küçüklüklerinden biri idmancı olarak yetiştikleri herkesce malum-ı bir keyfiyettir.

Bizimkilerin nasıl yetiştiklerininide söylemeye hâcet yok, çünkü hepimiz biliriz.

Şurada, istirdadkâbilinden olarak geçen nüshamızda nizamnâmesini derc etmiş olduğumuz “Bahriye Gücü’nün” Bir an evvel saha-i faâliyeteye geçmesi hususunda muhterem müessislerin biderig-i himmet buyurmalarını bilhassa temenni edeceğiz.

HOKEY:

Bu müsabaka, GalatasarayHokeyKulübü ile karışık bir hokey takımı arasındaicrâ edildi. Galatasaray takımı:

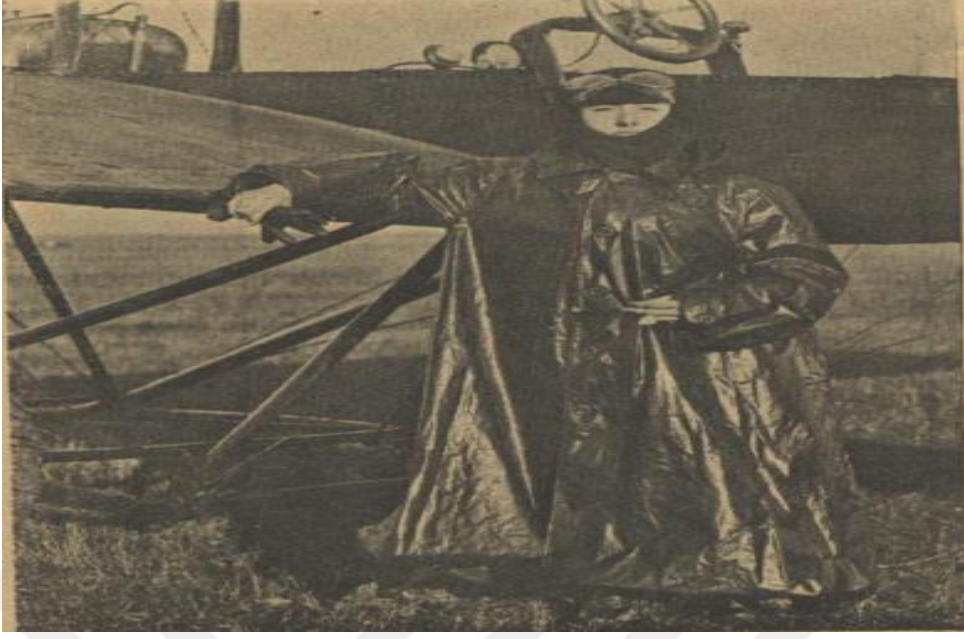
Kaleci	AhmedRobinsonBey
Muhâfız	Haydar Bey
Yardımcı (Hafbek)	Rıza Bey
Mehâcim	Neşet ve HasnunBeyler
Diğer Karışık Takım	
Kaleci	Amerikalı “Altman”
Muhâfız	Amerikalı “Urban”
Yardımcı	İbrahim Akışyoviati
Mehâcim	CaponyalıMimo ve Külikiyan Efendi

denmürekkeb bulunuyordu.

Oyun başladı. Karışık takımın en iyi oyuncularını KelkiyanEfendi ile Caponyalı idi.

Birinci haf taymin nihayetine doğru Caponyalı’nın, kuvvetli bir şutu ile bir gol yaptılar.

Bu vecihle oyunun birinci kısmı hitam buldu bir müddet-i istirahatın sonra ikinci başladı HasnunBey’in verdiği güzel bir pas sayesinde Neşet Bey mükemmel bir gol yaptı. Bundan sonra oyun gittikçe kızışmaya başladı. Japon ikinci bir gol daha yaptı. Fakat buna itiraz edildi.Bilahere hakemin kaleci AhmedBey’den vuku bulan istibarı üzerine gol olduğu anlaşıldı.

Belkıs Hanım Tayyârenin Önünde

Çok geçmeden Galatasaray'dan Rıza Bey pek mahirane bir gol yaptı. Bundan sonra Galatasaray bir gol daha yaptıysa da vuku' bulan itirazlar ve hakemin müdahalesi üzerine kabul edilmedi. Bunu müteakib Galatasaray bir gol daha yaptı. Buda aynı vecihle itiraza

Sayı 12

Sayfa 184

Uğradı, bir hayli münakaşalar, gürültüler oldu. Hakem gol olduğunu tasdik ettiği ve gol olmadığına dair diğer taraftan serd edilen delail üzerine kanaatini değiştirmeyerek yine gol dediği hâlde o bir taraf-ı muttasıl gürültü ediyordu. Bu gibi oyunu oynayanların en evvel öğrenmeleri lazım gelen şey, hakemin verdiği hükmü, hatta yanlış görmüş olsa bile- kabul etmek zaruretinden ibarettir.

Başka bir yerde olsa böyle hakemin kararına karşı itirazda devam eden oyuncuyu hakem, bilatereddüd der-akib oyundan ihraçeder. Teşekkür olunur ki burada da ona karib bir şey oldu. Yani diğer tarafın oynâmamakdaki ısrarı üzerine, Galatasaray pek haklı olarak gaib ilan edildi. Ve Galatasaray Kulübü ikiye karşı üç gol ile muzafferen hisarın mütemadi alkışları yaşaları, arasında çekildi.

Bundan sonra icrâ edilen çimhâne müsabakasında İdman Yurdu'ndan AhmedRobinsunBey birinci gelmiştir. Müsabakaların hitamından sonra oyunlarda ibraz-ı muvaffakiyet edenlere mevcut olan mükâfatlar merasim-i mahsusa ile tevzi' edildi.

Galatasaray İdman Kulübü

Şimdiye kadar merkezi Beyoğlu'nda olan Galatasaray Terbiye-i Bedeniye Kulübünün bu günlerde MakriKöy'de bir mahal-i isticar ederek idmanlarını bâdema orada yapacağını haber aldık. Bu teşebbüsün İstanbul cihetinde bulunan terbiye-i bedeniye meraklılarına fâide bahş olacağına vasil-ı terk muhiti olan İstanbul tarafında sporların intişarına hıdmeti dokunacağına kanatımız vardır. Galatasaray Kulübü bu sûretle milletimizin mimarisat-ı bedeniye âleminde hıtva daha atmasına yardım etmiş olacaktır.

Bu sûretle spor merkezleri Kadı Köy İttihad Spor Kulübü Anadolu Hisarı İdman Yurdu ve MakriKöy'de Galatasaray Kulübü olarak üçe baliğ olmuş olacaktır ki bu da bir sene zarfında mümarisat-ı bedeniyenin şehrimizde oldukça terakki ettiğine en büyük delildir. Kulüblerinve spor mahallerinin bu tadidinden idmancılarımızın büyük büyük menfaatler göreceği bedihidir.

Oyunlar

Selim SırrıBey'in İsveç Usûlü Terbiye-i Bedeniye ve Mekteb Oyunları kitabından

Al Tut- Selam Ver, Kaç!

Bu oyunu bir, iki üç posta beraber oynayabilir.

Posta efradı el ele tutup bir hâlka teşkil ederler içlerinden biri “Açık göz” olur ve dairenin hâricinde dolaşır arkadaşlarından birinin

Sayı 12	Sayfa 185

Omzuna hafifce iki defa dokunup süratle kaçır ve oda kendisini kovalayacak yerde aksi cihete koşmağa başlar ve biraz sonra muhtelif istikâmetten koşan iki arkadaş yüz yüze gelirler. Sağ ellerini uzatıp toka edip yolarına devam ve açık olan yeri kapmaga gayret ederler. Açıkta kalan yine etrafta dolaşıp arzu ettiği birinin omzuna dokunur bu vecihle oyuna devam edilir.

Fes Düştü

Posta efradı bir hat üzere dizilir, takriben on beş adım mesafeye bir metre uzunluğunda bir çubuk dikilir, üzerinede bir fes geçirilir, posta baş çocuklardan birine bu

fesin bulunduğu mesafeyi tayin ettirir bila farz oda “ On Adım “dır, sonra bir mendil ile gözlerini bağlar eline de bir değnek verir on adımda fesin yanına gidip elindeki değnekle vurup fesi düşürmesini söyler üç defa değneği saldırdığı hâlde göremeyenler oyunu gaib eder bu oyun pek eğlencelidir. Çünkü oyuncuların ekserisi fesin bulunduğu mahale gidemeyip değnegi havada boşa sallar onun bu hâli sâirlerine gülmek için vesile teşkil eder.

Top Baştan Elden Ele!

İki posta efradı iki adım mesafede karşılıklı, fakat birer adım aralıkla birbirinin arkasına dururlar. En önde bulunan bir numrular“Marş!” kumandasıyla topu başları üstünden aşırıp arkalarında bulunan efendilere atarlar hangi posta evvel ikmal ederse oyunu kazanmış olur.

Top Baştan Ele Ele, Koş Başa!

İki posta efradı bervec-i sâbık dururlar ve “Marş!” kumandasıyla oyun başlar top mütehaya vasıl olunca en sonda bulunan efendiler kemâl-i sûratle koşup birinci efendilerin önünde dururlar ve oyuna devam ederler. Bu sûretle değışe değışe hangi postanın birinci efendisi daha yerine gelipde oyunu ikmale muvaffak olursa o taraf kazanmış olur. Topun elden ele gitmesi ve hiç kimsenin arkasına dönüp bakmaması şarttır.

Ateşli Top

Bir posta efradı el ele tutup büyük bir daire teşkil ederler. Bir efendi ortaya çıkıp arkadaşlarından birinin ismini söyleyip elinde tuttuğu futbol topunu iki el ile havaya atar, ismini zikir ettiği çocuk tutmaga çalışır topu tutamayan oyundan ayrılır en son kalan oyunu kazanır.

-Belkıs Şevket Hanım-

-Vatanın Gençlerine –

Belkıs Şevket Hanım Efendi hemşiremizin geçen hafta içinde tayyâre ile havada bir cevelan yapacağını ilk defa olarak kadınlar dünyasında gördüğüm ve okuduğum zaman kalbimde kendilerine karşı derin bir hürmet ve takdir hissetmekle beraber hakikati ne saklayayım birazda mütereddid kalmış ve gayr-i ihtiyari acaba demiştim acaba bu cesaret-i medeniyeyi hakikaten gösterebilecekler mi? Acaba bu kararına muvaffak olabilecekler mi

ve kalbim bu amineninmevkiye-i tatbika çıktığını haber alıncaya kadar pek büyük bir hiss-i merak ve intizar altında erimiş idi. Niçin mi ? Bakınız arz edeyim.

Otuz küsür senelik istibdadın kalın vasiye-i perdesini debdebelerle, ihtifallarakaldırıpta bu vatanın gençleri, bizler nevin ve neziye bir saha-i fa'âliyet'e girdiğimiz günden beri şu kadar geçen bir zaman zarfında ne yaptık.

Maksadım siyasi birtenkid değildir. Sarf-ı ictimâi sorarım bu vatanın genç, fa'al hattı oldukcamünevverü'l fikir geçinen gençlerine sorarım ki ne yaptık ve ne yapıldı nelere teşebbüs ettik. Uhdelerimize tertib eden hangi vazifelere teşebbüs ederek çalıştık hep

Sayı 12	Sayfa 186

gözlerimiz hükümete hükümetin icrâatına matuf olarak ellerimiz bu gerimizde kaldık değil mi.

Bu hususta pek sath-ı tedkikat ile binlerce misal göstermekliğe muvaffak olunabilir.

Himmetü'l Rical

Naklû'lCibal

Bize şu son teşebbüs hanımlarızın şimdiye kadar yekdiğerini büyük bir intizam ile veli eden silsile-i gayret ve faâliyetlerinin pek calib-i burhanını teşkil eden şu son müteşebbis bize şu vatanın erkeklerine al el husus gençlerine gösteriyor ki onlar bizden daha çok hem pek çok sebâtkar etmişler şu hâlde ben kendi hesabıma söylüyorum ki ya bizde artık bizi bir gün (...?) Zulmetinde boğacak, kahr edecek ve büsbütün öldürecek olan atalet, bitayet ve ba husus sebkimizaçlığı bırakarak kâvi, ciddi müteşebbir, faal ve ba husus azimperver genç bir unsur teşkil eder ve bu sûretlehakk-ı hayat hakk-ı bekâ ve mevcudiyetimizi gösterir ve herkese tasdik ettiririz. Veyâhud bu bâbdaki misal ve meşgalede her hâlde şimdiki gençlerden ve gençlikten daha ciddi ve galeyanlı olduğunu gördüğüm ve gördüğümüz genç hanımlarımıza bırakalımdabunlarıda onlar yaparak bize her hususta numune ve şehirallah-i medeniyette rehberimiz olsunlar.

Eğer hissi ricaletimiz hiç kalmamış ise tabaka-i acizedeki bizler şu vatanın henüz sonun lüzumundan az hem pek az kansız, cansız hayatsız gençliğe ve onun sonun hissiyatı onlar yerine kaim olsun.

İdmancılara:

Biz Üç haftadır ve adedimizi, elimizde geldiği kadar ifaya gayret ediyoruz.

Buna haftalık olarak intişar eden nüshalarımız şahittir.

Fakat maa't-teessüf itirafa mecburuz ki idmancılarımız bizim bu gayretimizi layık olduğu kadar takdir buyurmuyorlar. Çünkü hiçbir vecihle muavenet göremiyoruz. Mesela: Bu son nüshamız resim cihetiyle zengin ve gönlümüzün istediği gibi değil. Fakat ne yapalım elden bu kadar biz umuyorduk ki idmancılarımız, mecmuamızı resim vesâire cihetiyle zenginleştirmek için her vecihle yardımedecekleri ve dimâğımız çıkmadı. Üç hafta zarfında ne resim geldi ne bir şey. En ziyâde resim Kahtalı yünden sıkıntı çıkıyoruz.

Hem bunu telafi etmek, hemde diğerlere mudar-ı teşvik olmak üzere idmancılarımızdan şöyle bir ricada bulunacağız, bu da “Kendisine ve uzlatına güvenen idmancılarımızın mecmuaya derç edilmek üzere birer kıta resimlerini göndermek lütfunda bulunmalarıdır. “

Bundan başka yine idmacılarımızdan rica ederiz ki her nerede milli bir müsabakaya idmancılığaâid resim görülürse lütfen idarehânemize göndersinler. Çünkü memleketin vesait-i nakliyesinin hâl-i hazırı itibarıyla bizim her müsabakaya yetişip resim almamız olamıyor. Herhalde yukarı ki iki ricamızın idmancılarımız tarafından hüsnü telakkiye mazhar olacağını ümit ederiz.

Sketing’de

Galatasaray Müsabakalar Yapacak

Bir iki hafta sonra Galatasaray’ın Sketing’de geçen defa yapılan müsabakalardan daha mükemmel olmak üzere bir program hazırlamakta olduğunu haber aldık. Programı gelecek nüshamızda dercedeğimizi ümit ederiz.

İtizar

İsketing’de yapılan idman müsabakalarına âiddir resimleri bu nüshaya yetiştiremedik gelecek nüshaya derc edeceğiz.

Futbol Pazar İkinci Ligi

Müşabaka Programı

Akşam	Sabah	Tarih
	Stroglères-Arakis	13 Teşrin-i Evvel Rumi 1329
Galatasaray-Fenerbahçe	Milon-Olimpiya	20 Teşrin-i Evvel
Milon-Stroglères	Mosis-Progra	27 Teşrin-i Evvel
Galatasaray-Mosis	Arakis-Milon	17 Teşrin-i Sâni
Galatasaray-Arakis	Fenerbahçe-Progra	24 Teşrin-i Sâni
Fenerbahçe-Stroglères	Mosis-Milon	1 Kanun-i Evvel
Arakis-Mosis	Progra-Olimpiya	8 Kanun-i Evvel
Olimpiya-Fenerbahçe	Milon-Galatasaray	15 Kanun-i Evvel
Fenerbahçe-Arakis	Progra-Stroglères	22 Kanun-i Evvel
Galatasaray-Olimpiya	Progra-Milon	29 Kanun-i Evvel
Stroglères-Mosis	Fenerbahçe-Milon	5 Kanun-i Sâni
Galatasaray-Olimpiya	Progra-Milon	29 Kanun-i Evvel
Stroglères-Mosis	Fenerbahçe-Milon	5 Kanun-i Sâni
Galatasaray-Stroglères	Progra-Arakis	12 Kanun-i Sâni
Olimpiya-Mosis		19 Kanun-i Sâni
Arakis-Stroglères		26 Kanun-i Sâni
Galatasaray-Fenerbahçe	Milon-Olimpiya	2 Şubat

Strogleres-Milon	Progra-Mosis	9 Şubat
Galatasaray-Progra	Olimpiya-Arakis	16 Şubat
Strogleres-Olimpiya	Fenerbahçe-Mosis	23 Şubat
Galatasaray-Olimpiya	Fenerbahçe-Mosis	23 Şubat
Galatasaray-Mosis	Milon-Arakis	2 Mart 1330
Galatasaray-Arakis	Progra-Fenerbahçe	9 Mart
Fenerbahçe-Strogleres	Milon-Mosis	16 Mart
Mosis-Arakis	Olimpiya-Progra	23 Mart
Fenerbahçe-Olimpiya	Galatasaray-Milon	30 Mart
Galatasaray-Fenerbahçe	Strogleres-Progra	6 Nisan
Olimpiya-Galatasaray	Progra-Milon	13 Nisan
Strogleres-Mosis	Fenerbahçe-Milon	20 Nisan
Strogleres-Galatasaray	Progra-Arakis	27 Nisan
Olimpiya-Mosis		4 Mayıs

Sayı 12	Sayfa 188

1 Guruş

Bâb-ı Âli Caddesinde

Umûm-i MekteblerTerzihânesidir

Bâb-ı Ali caddesinde Gaz Şirketi itsainde daire-i mahsusadır

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî
ve bil umûmMekâtib-i Rüştîye ve İbtidaiye Efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numuneleri vecihle imâli deruhte olduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikâmetle çalışan umûm-i mekteblerterzihânesi elbiseleri der saâdetmekâtib-i idarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracaat ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseleri

Keşşaf taburlarının elbiseleri müessesiyen-i Kiram tarafından numuneleri tanzim edilmiş ve bil cümle teferruatı ihzar olunmuş olduğundan mübaye edecek keşşafın teşrif buyurmaları rica olunur.

Bir haylû mevcudumuz vardır.

Sanayi-i Nefise Meraklılarına Tebeşşürat:

Avrupa müzelerinde bulunan en meşhur tabloların renkli ve renksiz kart postallarıyla büyük kıtada levhalarını sipariş ettik. İki haftaya kadar, vürud edeceğini şimdiden tebşir eyleriz.

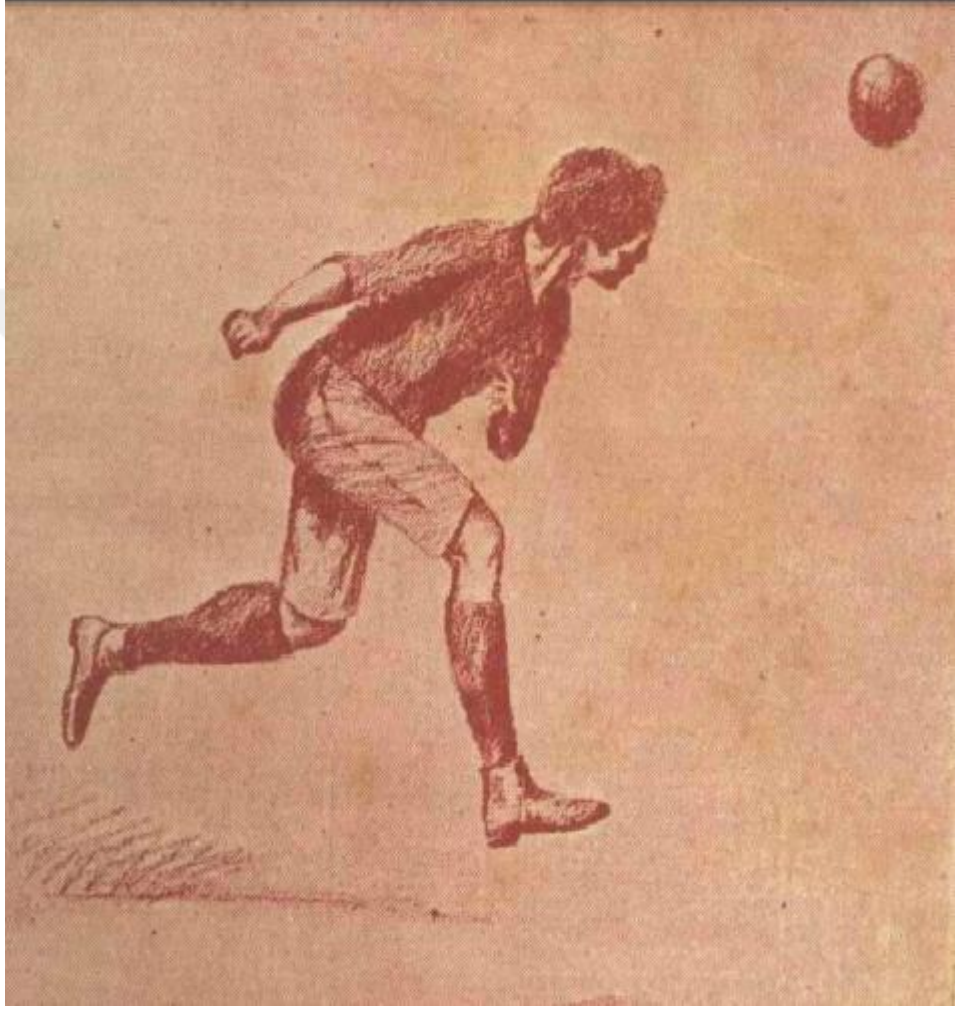
Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

Şems Matbaası

XI. İdman Mecmûası, 13.Sayı, 5 Kanun-i Evvel 1329 (18 Aralık 1913)

Birinci Sene		5 Kanun-i Evvel 329 Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 36 Guruş Haric 9 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 13

1 Guruş

Birinci Sene	5 Kanun-i Evvel 329 Perşembe	
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 36 Guruş Haric 9 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 13

Neslimiz

Geçen Hafta ki hâlat müsabakası münâsebetiyle:

Geçen hafta “Sketing Ring” de icrâ edilen müsabakalar arasında en ziyâde nazar-ı dikkat-i ibreti celb etmesi lazım gelen müsabaka, Efrad-ı Bahriye-i Osmâniye ile Amerika gemicileri arasında icrâ edilen “Halat çekme” müsabakası idi.Bu müsabakanın muhtelif safhalarını geçen nüshamızda iza ve icâbına göre de tenkid ve taviil etmiştik.

Fakat hâla, ahvâle mutabık olan o tenkidat ve taviilatı icrâ ederken nasıl bir yürek üzüntüsü,ne gibi bir amil kırıklığı altında kıvrım kıvrım kıvrandığımızı, ezildiğimizi bir Allah bilir birde biz! ..

Zahiren pekde o kadar hâiz-i ehemmiyet görünmeyen o küçük müsabaka, erbâb-ı ibtisar nazarında hemen hemen Balkanfaciası kadar büyük bir ehemmiyeti ve delaleti hâiz bulunuyordu. Biz o küçük, kısa hâlat çekişmesinin neticesinde ; bir zamanlar kuvveti, zor bazusu misal-i sâir hükmüne girmiş olan o kâvi,o dinç Türk neslinin can çekişmesini görüyoruz! ..

Biz geçen haftaki tenkidatımız arasında “Kendi takımlarını lüzumundan ziyâde ağır okkalı efrad ile dolduracak olsalar ki bütün donanma efradı arasında (100) kiloyu mutecaviz siklet emâlik elbette on bir kişi vardır sanırız-...Elh” diye bir cümle sarf etmiştik. Fakat lüzumundan ziyâde nikbin olduğumuzu iki gün evvel aldığımız ufak bir varakanın muhtevi olduğu tahammül bitirici hakayıktan anlıyoruz.

Altında müntesiben-i bahriyeden “A. Rıza” imzası olan bu varaka şu müthiş cümlelerle hitam buluyor: “Azizim, kendi kendimizi aldatmaya, avutmaya lüzum yok. Tasavvurunuz ve memulunuz gibi, değil Barbaros Hayreddin mürettebatı arasında, hatta bütün donanma efradı arasında (100) kiloyı aşan tek bir kişiyi mumla arasak maa’t-teessüf yine bulamayacaksak nasıl ?..Pek acı bir hakikat değil mi ?..Fakat, ne olursa olsun meydanda, ayan bir hakikat! ..

Biz bu gibi hakikatleri ne zaman ki, olanca çıplaklığıyla ortaya döker ona göre hatt-ı hareketimizi tayinine çalışırız. İşte, ancak o zaman kurtulmanın yolunu bulabiliriz. Yoksa şimdiye kadar yaptığımız gibi kendimizde olmayan

Sayı 13	Sayfa 189

meziyetleri, ehliyetleri ma-ziyâdetenmevcud fark etmekte daha Türkçesi kendimizi aldatmakta devam edecek olursak vay hâlimize!...”

Artık bu kadarı kafi, değil mi! ?...

Demek ki koca, üç dört bin kişilik bir heyet, bir Türk kümesi arasında velevki nazar boncuğu makamında olsun 100 kiloyu mutecavizsikletemâlik tek bir nefer bile yok, öyle mi ? ..

O hâlde! ..Alemimiz yok, İrfanımız yok, ticaretimiz servetimiz yok, hatta sıhhâtımız sağlamlığımızda yok ...

Pekala, fakat ne yüzledir ki bizde bir milletiz diye ortaya çıkacağız, milletler arasına karışacağız ?! ,

Eyvah! ..Koca Türk nesli ? Sen bu derece “Yoksul”muydun ? ! ...

Evet, bu gün her şeyi, herhal, varsa kaldıysa, bütün mevcudiyet-i milliyemiz haykırarak ilan ediyor ki bu gün ki Türk nesli, katiyen dün ki nesil değil!...

Mamafih, bundan meymus olmaya da gelmez.

Eğer çalışacak olursak o eski mevki şerefi pek çabuk elde edeceğimize – bazı emsal-i delaletiyle, tam bir iman ile kaniyiz!...

Oluverir ki, asıl, öz çürümemiş olsun !...Eğer hem millet, hemdehükümetce yine eskisi gibi yarım tedbirlerle vakit geçirmekte devam edilecek olursa, korkarız ki o sağlam ve kıvamlı Türközude bir daha silah kabul edemeyecek derecede çürüyecek. Hatta şimdiden bile çürümek emareleri kendini göstermeye başladı!

Bakınız, bundan otuz, otuz beş sene evvel Anadolu’da yirmi yedi yaşını bulmamış olan bir delikanlının çocuk sâhibi olduğu görülür bir şey değildi. hâlbuki bu gün on yedi yaşında iki çocuk bâbası olmuş çocuklar! ..

İşte bu yürekler acısı mebzuliyetin bu suistimâlinesefli izlerini,korkunç yazılarını ; dağarcığı,cebkeni, dizliği ile ale-l-ekser köprüden, caddelerden el ele tutuşarak ikişer, ikişer geçmekte olan “Efrad-ı Cedide”nin altında yüzünde, biçiminde, yürüyüşünde ayan beyan görmekte ve okumaktayız.

Eğer böyle gider ve evlenme çağı gerek erkek ve gerek kadın için bir kanun ile tahdid ve takayyud edilmeyecek olursa yukarıda söylediğimiz gibi pek korkarız ki sapa sağlam Türk özü bütün bütüne çürür buna, bu tasviri bile tüyleri diken diken eden bu müthiş, bu korkunç akibete çare bulmak, başta hükümet olduğu adeti yediden yetmişeden hepimizin vazifemizdir.

Eğer hükümet, dediğimiz gibi bir kanun yaparak kökü kurtarır ve idmancılarda o kökün, o özün sürdüğü filizlere fidancılara her dem kuvvet aşılsa çok geçmeden bu zifiri karanlık ve buz gibi soğuk olan gecenin, güneş kadar sıcak ve aydınlık bir sabahını görmek bahtiyarlığına nail oluruz.

Nasıl Atlamalı ?

Fıtratımızda havas-ı beşeriyeden biride atlamaktır. Çocuklar yürümede peyda-i mülk ettikten sonra atlamağa heveskar olur. Peder ve validelerin ihtarat-ı mütemadisine rağmen ilk fırsatta minderlerden atlarlar. Hele çocuk biraz ateşin ve yaramaz olursa merdivenden atlaya atlaya iner, iskemleden aşağı atlar. Bu meyve arzunun önüne geçmek kâbil olamaz. Zaten buna memanet

Sayı 13

Sayfa 190

etmekte makul değildir. Binaenaleyh çocuklara daha pek küçük yaşta atlamanın usûlünü tamim etmelidir. Çünkü yanlış bir hareket elim neticeler verebilir, ayak burkulur veya kasık çıkar hele bu sonra ki hakikaten bir felakettir. Çocuklar hususuyla kızlar altı yedi yaşından itibaren ip atlamaya heves ederler. Muntazam atlayabilmek için bidâyette epeyce müşkülat çekerler. İp ayaklarına dolaşır fena sıçarlar fakat bir müddet sonra mûmarese hâsıl edince ip büyük bir sürat-i suhuletle ayaklarının altından geçer. Dizleri,bilek mufassılları bir çelik yay gibi işler durur. Kah ayakları bitişik, kah ayrı ayrı münavebeten bazen koşarken atladıkları gibi bazı kerede iki çocuk ipi çevirir bir üçüncüsü atlar. Bütün bu faâliyet-i bedeniye sayesinde yanakları kızarır, yüzleri güler, eğlenir, neşe-i yad olurlar. Yoruldukları hâlde bile oturmak istemezler. Çocuklar için en nafi olan bu oyuna mekteblerdemüsade etmeli hatta atlamayanları teşvik etmelidir. Her sıçaryışta

dizleri ısıtmayı, ayakların ucuna basmayı. Vücudu dik tutmayı ihtar etmeyi de unutmamalıdır.

Hayat-ı şebâbımızaâid eğlenceler içinde hepimizin az çoktecrübe ettiğimiz oyunlardan biride adım atlamadır. Keremiyetle zemine bir hat çizer, o geçenlerimizi hattın kenarına temas ettirir, bir kaç kere sallandıktan sonra atlardık, kaç ayak atladığımızı kemâl-i dikkatle ölçerdik. Üç adım atladığımız zaman içimizden en güzel atlayan mutemadiyen arttırır biz ona yetişmeğe çalışırdık, bazen hendek veya mâni atladığımızda olurdu. Şimdi Avrupa'da pek moda olan sırkla atlamayı (saut a la perche) bilmezdik. Bütün bu muhtelif atlamalarda hiçbir usûl ve kâidetakib etmeyerek görmek sûretiyle ne belledik ise onu yapardık. Herkes istidadı nisbetinde ibraz-ı mahâret ederdi. Fakat Avrupalılar her şeyi fena ve usûlerabt ettiklerinden bu sayede atlamalarda ahdi tasavvurun fevkinde harikuladelikler göstermeğe muvaffak olmuşlardır. Bu kavâiddenmuhtasırıbhas edeceğiz.

Gerek düz bir mahalde kati mesafe etmek gerek bir hendeği veya mâni aşmak için ayak, diz kalça mufasılının yaylanmasından istifâde edilir. Maheza unutmamalıdır ki bel kemiği ile kollarında büyük yardımı olur. Binaenaleyh kolları bir âhenk ile sallayarak vücudu ileri atmayı öğrenmelidir.

Atlamalarda dört an meşhud olur.

- 1- Hareket-i İstihzariye
- 2- Hareket-i İndifaiye
- 3- Mâlikte
- 4- Sükut

Mimar GrizelGrisel

Hareket-i istihzariye, o gençler bitişik vücudun sikleti tabanlar üzerinde, dizler arkadan bir zaviye-i kaime teşkil edecek sûrette bu kolu, kollar gergin olarak geri götürülür.

Hareket-i indifaiye, dizleri şiddetle gererek kollarıdasüratle ileri çekerek tabanlarla zemin etsinler.

Sayı 13

Sayfa 191

Muallakta- kati olunan mesafeye veya aşılman mana göre vücud-ı hevada bulunur.

Sükut-ökçeler bitişik olduğu hâlde tabanların yere temas etmesidir.

Hareket-i istihzariyede kolların geri götürülmesi, dizlerin bükülmesi gibi aheste olarak yapılır.

Hareket-i indifaiye esnasında kollar ani bir sûrette bacakların gerilmesiyle beraber ona uzatılır. Bu hareket-i vücudun ilerlemesine yardım ettiğinden bazen kollar vücud havada iken geri çekilerek daha ziyâde mesafe kat' edilir.

Sükut esnasında dizler esnetilerek kollar süratle aşağı çekilir ve kolların hareketi vücudun muvazenetini tanzime hıdmet eder.

Atlamalarda altı yaylı mil tahta (Trampolin) istimalinden katiyen tevki etmelidir.

Atlamaların başlıcaları şunlardır.

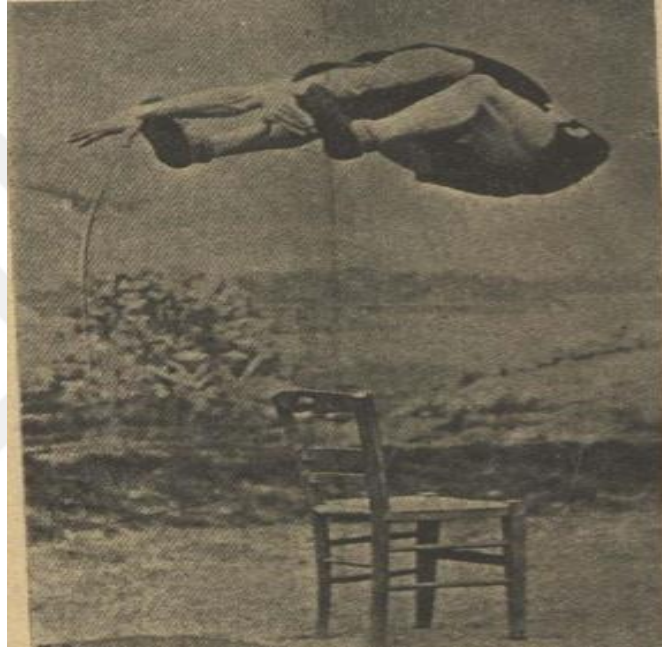
- 1- Dolani Atlama
- 2- Yan Atlama
- 3- Aşağıdan Yukarı Atlama
- 4- Yukarı Aşağı
- 5- İpten Atlama
- 6- Mâniden Atlama
- 7- Tahta Bakırdan Atlama
- 8- Plitten Atlama
- 9- Afaki Ağaçtan Atlama
- 10- Çifte Afaki ağaçtan atlama
- 11- Asılıp Atlama
- 12- Hız alıp atlama
- 13- Hız alıp hendek atlama
- 14- Çifte Sırıkla atlama
- 15- Nim Sırıkla atlama
- 16- Sikletle (Halter) atlama

Bu atlamalardan başka birde (Soperillu) tabir edilen parende atarak atlamalar vardır. Oldukca bir cesaret, itidal-ı dem ve çevikliğe ve abeste olan (...?) Ve marifetler canbazlıktan maduddur.

Sırası gelmiş iken tekrar edelim bazı kimselerin zannettiği gibi biz canbazlığın aleyhinde değiliz. Yalnız canbazlığı mekteblere tatbikin sûret-i katiyede aleyhindeyiz.

Yoksa her sanatın şah eserlerini takdir ederiz. İyi görünenleri de nitekim aynı hisle alkışlarız.

Canbazlıkta en ziyâde ibraz-ı mahâret edenlerin İtalyanlarla Fransızlardır. Meşhur Canbaz Higgens sıra ile dizilmiş on iskemleden parende atarak atlardı hatta bir gün Paris'te (Yeni Sırık) da mumaileyhin evvela dört ayaklı bir masaya atlayıp oradan bir sıçrayışta bir kupa rabbesinin üzerinden aştığını seyir etmiştik. Fakat Higgens bütün bu harkulade atlama hünerlerini yaparken her elinde altışar kilo sikletinde birer gülle tutar ve tam yere

Mimar Grissel

Sayı 13	Sayfa 192

düşeceği zaman onları yan tarafa atardıbu o harkulade sıçramalarının menfaatci o mini mini (Halter) ler idi.

Resimde görülen mimar Grisel Pairs Raket Kulüb âzasından bir atlama amatörüdür. O bittabi öyle siklet felan kullanmıyor. Fakat onun kalıbında bir atlayıcı cihanda hemen görülmemiş gibidir.

Selim Sırrı

Ayak Topu

Futbol-foot ball

Başlangıç

Vakitle bizimde bir çok oyunlarımız varmış. Avrupa’da “Türk gibi kuvvetli” misalinin icadına vesile olan dedelerimizin o harkulade güçleri, kuvvetleri, şübhesiz dir ki hep o milli oyunlar sayesinde idi.

Her ne ise, burada izaha lüzum görmediğimiz bazı esbâb dolayısıyla biz bu canlı, can ve kan verici oyunların hemen hepsini unuttuk. Bunun neticesi olarak da kuvvetimizi, sıhhâtimizi, hatta benliğimizi de gaib ettik ve böylece devr-i meşrutiyete kadar geldik. Henüz pek kısa olan bu devirde, diğer cihetlerde olduğu gibi bu “Oyun”“İdman” meselesinde de biraz kımıldanır gibi olduk.

Fakat bu kımıldanmanın, bu ağır hareketin, memleketin bütün gençlerine değil, hatta en ufak bir kısmına bile sirayetine meydan kalmadan Balkan faciası püsküllü bir pala gibi gelip çattı. Bu muhârebede, her şeyde olduğu gibi “İdman” hususundaki lakaydımızda cezası bol, bol çekdik.

Hamdolsun bu gün ortalıkta bir uyanıklık var gibi görünüyor. Hatta bizde bu uyanıklığı beslemek için elimizden geldiği kadar çalışıyoruz.

Şimdi, bu çalışışta biraz ileri giderek idmacılarımıza oldukça büyük bir hıdmet etmek istiyoruz. Yani bu gün, ötede beride, ayak topu (Futbol) domuz topu (Hokey) gibi oynanmakta olan oyunların-bir çok senelik Tüccar Bey vukuad-ı sıhhiye, hatta ahlakiyenin icâb ettirdiği – en son teşkli hakkında idmancılarımıza malumat vermek istiyoruz.

Bu gün idmancılarımızın en ziyâde ayak topu (Futbol) oynâmakta oldukları cihetle bizde ilk sıra makalelerimizi bu meraklı ve fâideli oyuna hasr edeceğiz. Makalelerimizin esasi, pek meşhur iki İngiliz ayak topu oyuncusu tarafından yazılmış olan bir kitaptır. Kitabın kıymeti ve ehemmiyeti hakkında idmancılarımıza bir fikir vermek için mukaddimesinden bazı mühim parçaları aşağıya nakil ediyoruz. İdmancılarımız, bu parçaların delaletiyle anlayacaklardır ki bu kitab, bir kaç yüz, hatta bin senelik idmancı bir millet olan İngilizlerin bile ayak topuna dair ellerinde etraflı ve layıklı bir eser bulunmadığını nazar-ı dikkate alan pek meşhur iki ayak topu oyuncusu (Futbolcu) tarafından o noksanı telafi kasdıyla yazılmıştır.

Mamafih bu kitabın, evvelce söylediğimiz vecihle yüzlerce senelik idmancı bir milletin oyuncuları için yazılmış olduğunu bildiğimiz cihetle, doğrudan doğruya tercümesini bizim idmanlılar için kafi görmeden ve ele geçirdiğimiz diğer muteber kitablardan da mümkün olduğu kadar istifâdeye çalıştık. Hatta daha ileri giderek diyeceğiz ki sırasıyla neşir edeceğimiz bu makaleleri, bütün ayak oyuncuları lütfen tedkik ederek mütalalarını bize göndersinler. İcabına göre- kendi mütalalarımızla birlikte- idmanın ikinci nüshasına hemde büyük bir memnuniyetle derç edeceğimizi şimdiden vad ederiz.

Sayı 13	Sayfa 193

İşte o zatların ifadelerinden iktibas ettiğimiz parçalar:

“...Diğer oyunların – nazariyat ve ameliyatından bahis hiç olmazsa iki, üç kitabı olduğu hâlde ayak topuna âid etraflı ve her nokta-i nazardan mükemmel olan hiçbir kitab yoktur.

Bu oyuna dair yazılan şeyler umûmiyetle, ayak topu mevsimi esnasında gazetelere derç edilen uzun veya kısa bazı fukarat ile pek nâdir olarak aylık risalelere yazılan tek tük makalelerden ibarettir. Binaenaleyh bu oyunun her türlü hayale ve hareketlerinden hatalı sûrette bahis eden şu kitabı ortaya koymakla büyük bir noksanı telafi ettik zannediyoruz.

Biz bu kitabda, oyun yerinin her bir mevkine ve oyunun aldığı muhtelif vaziyetlere mahsus vazifeleri ve küçüklükleri mufasssilen izaha çalıştık. Bundan, tabidir ki oyun esnasında kullanılması melhuz hiçbir hareketin hariçte kalmadığı hepsinin kitapta mevcut bulunduğu anlaşılmamalıdır. Çünkü bu yolda bir şeyi yapmak için cildler dolusu yazı yazmak icâb eder.

Bizim bu kitabda takip ettiğimiz yol, oyun esnasında her bir oyuncunun bu veya şu dakika mutlaka karşısına çıkması muhtemel olan türlü türlü hareketleri şerh ve izah etmekten ibarettir.

Umûmun kullanmakta olduğu her bir harekâtı mümkün olduğu kadar bitarafanetedkik ettiğimiz cihetle ortaya koyduğumuz neticelerin doğruluğundan emin isek de, fevkalade vaziyetlerde bu neticelerin, bu kararların müstesnaları olabilmek ihtimâlinide kabul ediyoruz.

Biz hâricin mütalatına, arasınada müracaat ettik ve bil netice vermiş olduğumuz kararların isabetine kani olduk. “Vulvarhamppton ve Anderer”Kulübüne mensup mister “C. Hadlı”ya kitabın muhtelif aksâmınitenkid ederek bizi irşad ettiğinden dolayı borclu olduğumuz teşekküratı şuracıkta ifa ediyoruz. Aynı vecihle, kitabın “Kale muhâfızlığına” dair olan bahsini hemen baştan başa yazmış olan “ki mübricDarü’l-fünun Kulübü” kale muhâfızı Mister “Hopvel” de vaki olan muavenet-i fevkaladelerinden naşi kemâl-i samimiyetle arz-ı şükran ederiz...”

İhtar: Gelecek nüshada, “Ayak topu” oyununa mahsus bütün tabiratyazacağımız gibi oyun yerinin biçimini, ebadını da şekilli göstereceğiz fakat şimdi ki, bu nüshamıza derç etmiş olduğumuz makalede geçen bazı tabirat-ı kolaylık olsun diye- bervech-i âtiderc ediyoruz:

Takım	Tim
Şehir Takımını Teşkil EdenOn Bir Oyuncunun Adları	
Forvedler	
Sağ Akıncı	İn Sight Ring Forverd
Sağ İç Akıncı	İn Sight Right Forverd
Orta Akıncı	SentorForverd
Sol İç Akıncı	İn SightLeftForverd
Sol Akıncı	İn SightLeftForverd
Yardımcılar	Hafbek
Sağ Yardımcı	Right Haf Bek
Orta Yardımcı	Sentor Haf Bek
Sol Yardımcı	Left at Haf Bek
Arkacılar	Right Bek
Sol Arkacı	Left at Bek

Birinci Fasıl**Umûmi Esaslar**

“Ayak Topu” oyunun seyir eden, fakat o ana kadar oyunun tamamıyla yabancı olan bir adam zanneder ki bu oyunu oynâmak için onun sadece kavâidini bellemek kafigeldir. Hatta bazen bunu bile çok görenler bulunur. İhtimâl ki oyunu sadece oynâmak için fazla bir şey

Sayı 13

Sayfa 194

lazım değildir ; fakat, onu hakkıyla ve bilerek oynâmak oynayabilmek, mutlaka oyunun nazariyat-ı umûmiyesine tam bir vukuf sayesinde müessir olabilir.

İhtimâldir ki bu oyun öyle inceden inceye tedkike değeri olmayacak kadar sade görünür ;Belkide insan bu oyunu lüzumundan ziyâde kıymetsiz görmeye meyil bulunur ; fakat ne olursa olsun bir kere oynâmaya başlandı mı ? İnsan ne kadar ziyâde oynarsa o kadar ziyâde öğrendiğinin farkına varır ; ne kadar çok oynarsa oynasın Yine bir çok yeni hileler, hareketler icadına amiydanınmüsâid olduğunu görür.

Beyrut Keşşafı

Hatta çocukluğundan beri oyunu oynâmakta olan bir çok kimselerin, oyunun dâhili malumatında, tabir-i mahsusuyla iç yüzüne olan vukufta şâyan-ı dikkat derecede noksan oldukları görülmektedir. Gerçi ameliyat ve tatbikatsayesinde bir dereceye kadar malumat edinilebilir ; fakat insan ile söylemek lazım gelirse, bütün diğer evsaf ve meşiden, oyuna, nazariyatına tam bir vukuf ile başlayanın ameliyatta diğerinden ölçülemeyecek derecede yüksek bulunduğu kolaylıkla saçılabilir.

Tabidir ki hiçbir oyun sadece kitablardan öğrenilemez. Kimse böyle bir iddiada bulunacak kadar sersem değildir. Lakin kitab, henüz yetişmekte, ayılmakta olan bir oyuncuya, üzerinde yürümek, çalışmak için en münâsib, en doğru yollar hangileridir, işte bunu öğretir. zaten, muhârebenin nısfı, elde mevcut kuvvetin en münâsib ve en doğru tarzda kullanılması demek değil midir ?..

Şimdi, ayak topu oyununa başlamak isteyen şahsın kafi derecede sıhhât ve kuvvete mâlik olduğu farzıyla ilk yapacağı iş, oynâmak için kendine en münâsibmâhalin neresi olduğunu tayin etmektedir. Bir mübtedi, bunu takdirde ale-l-ekser güçlük çeker ve ihtimâl ki tecrübe sâhibi bir oyuncuya müracaat eder.

Herkes istidadına, kâbiliyetine en ziyâde uygun gelen yerde oynâmalıdır. Yani hızlı koşamayan bir oyuncu açıkakıncı olmaya çalışacağına bilakis kendisi için fazla koşmaya o kadar ihtiyaç olmayan bir mevki intihab etmelidir.

Sayı 13

Sayfa 195

Mamafih insan, zaman geçdikce kendisi için en münâsib olan yere tabiyetiyle kendiliğinden düşer. Lakin, bir oyuncu kendisi için en uygun mâhali artık buldum diye sırf o mahale mahsus olan hareketleri, oyunları öğrenmekle iktifa etmemelidir. O diğer mevkilerin oyunlarını da öğrenmek mecburiyetindedir. Çünkü bu sayede büyük bir menfaatbir fâide temin edilmiş olur. Eğer bir oyuncu diğer mevkilerin ihtiyacatını bilecek olursa kendi oyununu esasen o mevkileri işgal etmekte olan arkadaşlarına en ziyâde yardımcı dokunacak vecihle oynayabilmek İktidarını kazanmış olur. Netice itibarıyla, bir oyuncudan beklenen en büyük meziyet, evvela kendi mevkine mahsus olan oyunlarda tam bir ihtisas ve mülk sâhibi olmak, sâniyen eğer icâb ederse diğer mevkilerde de oynayabilmek iktidarını hâiz bulunmaktır.

Muhabere flamaları ile Güreşirler İken

Bu vecihle, her bir “Yardımcı” ihtiyaç anında bir “Arkacı” veya “Akıncı” oyunu oynayabilmelidir. Aynı zamanda bir “Akıncı” da icâbında diğerlerinin oyununu oynayabilmelidir. Bazen bir oyuncu, kendi mevkine benzeyen diğer bir mevkide oynâmaya davet edilir ; böyle bir hâl vukunda muvaffakiyetin en birinci şartı, evvelce o mevkiye dair az çok bir vukuf peyda etmiş bulunmaktır. İhtimâl ki bu, oldukça tehlikeli bir nasihat diye telakki edilir ve mesela akıncıların vezaifine dair konuşan bir “Yardımcı” ya, kendi işine bakması ihtar olunur. Lakin, “Ayak topu” meydanda bir oyuncunun işi, diğer oyuncularında işiydi. Bu hakikat ne kadar çabuk tanıtılırsa o kadar iyi olur. Ve ancak bu sayededir ki “Tekmil-i takım” yekpare bir kitle hâlinde mükemmelen oynayabilecek bir hâl-i tekmile vasıl olur. Diğer mevkilere mahsus oyunları, idareyi bilmek için daha başka sebeblerde vardır.

Mesela, yardımcılarla arkacıların ; oyun esnasında mukâbil taraf akıncılarının oyununu bozmak, hilelerine mukabele edebilmek için alel mum “Akıncı” oyunları ile hilelerini bilmeleri icâb eder. Bunun gibi, akıncılarında ileri doğru geçip gidebilmek ve kemâl-i muvaffakiyetle kaleye yaklaşmak için diğer tarafın “Yardımcılarıyla “Arkacı”larından ne gibi hareketlere, muamelelere maruz kalacaklarını hiç olmazsa tahmin edebilmeleri lazım gelir. Eğer bir oyuncu, muhâsımının nokta-i nazarından düşünmeyi öğrenmişse onların niyet ve harekâtını daha kolay tahmin ve takdir edebilir ki bu meziyetin “Ayak oyununda” da hakiki hâllerde olduğu kadar büyük bir ehemmiyeti, kıymeti vardır.

Sayı 13

Sayfa 196

Güzellik, daima aynı mevkide oynayan oyuncuların, git gide adeta “Basma kalıb” bir hâl almaları ihtimâlde vardır.

Böylece, daima aynı mevkide oynayan “Yardımcı”larla “Arkacılar” , zaman ile kendilerine, muayyen bir iz, bir oyun yaparlar ve bir “Pisternin Silindir” dâhilinde çalışması gibi ; zerre kadar düşünmek ve tâsarlamakhissesine mâlik olmaksızın zatü’l harekete bir makine hâlinde oynar dururlar. Bu tarzda oyun oynayan “Akıncı”lara gelince bunlarda merver zamanla pek titiz bir hâl alır, lüzumudanziyâde hareketler yapar ve böylece her bir ayrı oyuncunun alamet-i mahsusası olan o hâlis sadeliği gaib ederler.

Beyrut Keşşaları: Harb oyununda

Dahası var, ihtimam ki o oyuncu öteden beri, bilmeyerek kendisi için hakikat hâlde pekdemünâsib olmayan br mevkide oynâmaktadır. Binaenaleyh mevkin bir kerecik değiştirilmesi, belki onun oyun yerindeki hakiki mevkinin ortaya çıkmasına vesile olur. Sonra, oyuna bir parçada fikir yormak lazımdır. Bu oyun, sadece idman yapmak için kuvvet kazanmak için bu vasıta diye telakki edilmelidir. Düşünce, tefekkür oyun esnasında olduğu gibi oyun hâricinde de mühim zannedildiğinden pek mühim – bir unsurdur.

Beyret Keşşaları: Nakliye Arabasını Çeker İken

“Takım” efradı ara sıra oyunun tarz-ı idaresine yani hücumun veya Müdâfaanınüsûret-i icrâsına dair konuşmayı, müzâkere etmeli ve her zaman aynı usûl, aynı tarzla iktifa edilmemelidir. Çünkü bu takdirde düşman, ilk on beş dakika zarfında zayıf noktalarınızı bulur ve şübhesizdir ki bunlardan istifâde eder. Akıncılar, bilhassa, türlü türlü hücum planı kullanmalı ve mukâbil gelen “Yardımcı” veya “Arkacı”ları, daimisûrette ne tarzda hareket edeceklerine dair tereddüdü tahmin-i öze bırakmalındırlar. Daima aynı hileler kullanılmamalı ve daima aynı biçimde oynâmamalıdır. Bu oyunda, yarım düzine kadar tanınmış hücum usûlü vardır- ki bunlar ileride uzun uzadıya izah ve tedkik edilecektir- Binaenaleyh akıncılar hücumlarını yalnız bir tarzda hazır etmemelidirler. Hücumda, baskının kıymeti asla küçük görülmemelidir. Eğer düşman, ne zuhur edeceğini asla bilmeyecek ve daima şübhe, tereddüd içinde bırakılacak olursa akıncıların

vezaifiziyyâdesiyle kolaylaşmış olur. Hücûm ve Müdâfaa harekâtını kâğıd üzerinde şekillerle tertibmuzakere ve takib etmek her hâldefâideden hâli değildir. Şayed, oyun esnasında evvelce müretteb olan bu harekât-ı tamamıyla tatbik edilemese bile, yine onun bazı aksâmı

Sayı 13

Sayfa 197

tatbik edilebilir ve bu tarz-ı hareket, şiddetli bir oyunun kazanılmasında alel ekser büyük, büyük fâideler temin eder.

Güzellik, oyun esnasında, muhâsımlar tarafından verilen gayr-ı muntazır bir fırsattan parça çabuk istifâde ederek evvelce tâsarlanmış, tertib edilmiş harekâttan herhangi bir münasbini tatbik etmeliydi.

Mühim bir müsabakadan evvel, muhâsımların oyunlarına dair az çok malumat sâhibi olmanın, oyun esnasında takib edilecek hatt-ı hareketin tayinine büyük bir yardımcı olur. Bunu bir misal ile izah etti:

Bir kaç sene evvel “Niv Zelandiyalılar”“Rağbi Top Oyunu” oynâmak için İngiltere’ye gelip meydan okumuşlar ve hakikat o günlerine çıkan her kulübü yenmişlerdi. Bunları yalnız “Veleş” kulübü yenmiştir.

“Veleş” ler bu büyük muvaffakiyete ancak, Niv Zelandiyalılarının oyunda nasıl bir usûl takib ettiklerine evvelden vâkıf olmak sayesinde nail olmuşlardır. Çünkü bunlar evvelce, Niv Zelandiyalar diğer kulüblerle oynarlarken Niv Zelandiyaların oyunlarını seyretmek ve kullandıkları usûlleri anlamak için kendi oyuncularını göndermişler ve bu vecihle kendileri oynadıkları zaman, onların oyunlarını bilerek bu oyunlara karşı evvelce tertib etmiş oldukları oyunları, hileleri tatbik etmek sûretiyle Niv Zelandiyalara bütün seyahatleri müddetince yegane darbe-i mağlubiyeti indirmeye muvaffak olmuşlardır.

Pek eski bir golf düsturu olan “Gözünü toptan ayırma!...” ; “Ayak topu” içinde pek kıymetdar bir kâidedir. Fakat bu oyunda, insanın bir kaç çift gözü olması icâb ediyor: Top muhâsım ve top kendisine “verilecek” olan arkadaş, bunların hepside insanındikkat ve dagzenden aynı derecede hissedar olmak ister. Maheza, etrafa süratle bir göz gezdiriş, topu “Vermek” istediğiniz arkadaşın mevkinin zihnini nakş edebilir. Ve ale-l-ekser tatbikat-ı mütemadiye sayesinde o arkadaşın nerede bulunduğu dair insan sevki tabi ile, kendi

kendine doğan bir malumat kazanır ; o hâlde ki adeta o arkadaşın nerede bulunduğunu tayin için bakmaya bile lüzum göremez, topa vurur.

Fakat, daima sevk-i tabiye ve tealaya güvenmekte caiz değildir.

Mabadı Gelecek Nüşhada

SaydVeSayyad

-1-

Alem-i matbuatta bundan dört, beş sene evvel her hafta muntazamen “sayd ve sayyad” makalelerinin şu devre-i meşrutiyette daha ziyâde bir müsâide-i tehiri ile devamını dostlarımdan pek çoğu taleb ve bu talebde de ısrar eylediler. Bir haylisi de o çılgın mübalagakarane atalarını saçmalarını yutacak, yüklenecek kimse kalmadığını söyleyerek avcısermayesinin artık arkası gelmediğini gelemeyeceğini iddaa ettiler. Bunlara:

-Dünya tükenir, yalan Tükenmez!

Mısrayla mukabele ettim.

Yazmıyordum, yazmak istemiyordum. Şimdiye kadar idmancılığa, spora nazar-ı istihfaf ile bekâ bir muhite karşı ne yazılsa beyhude olacağına kani idim. Fakat bu gün, muhterem Osmanlı ordusundan başlayarak memleketimizin en küçük bir köşesine kadar terbiye-i bedeniye talimlerinin hayat ve dimâğ üzerine olan tesirat-ı katiyesi pek açık bir sûrette tecelli etti.“Cevval, sağlam bir dimâğ , kuvvetli

Sayı 13	Sayfa 198

vücutlarda yaşar!” hakikati bir kere daha tahkik etti.

Payitahtımızın mevki-i coğrafyası, vaziyet-i arziyesi cihetle memleketimiz, gerek berri, gerek bahri her türlü idmancılığa mahal-i cevelan iken biz şimdiye kadar İstanbulumuzun bütün gençlerini Beyoğu’nun doğru yolundan isarı yarın sularından, Kadıköy’ün Modası’ndan Kuş Dili’nden, Anadolu Hisarı’nın Gök Suyu’ndan başka bir yerde göremedik. Osmanlının idmancılığı, biniciliğı, nişancılığı, gemiciliğı meşhur iken – her hususta olduğu gibimilel-i sâire bunda da bize galebe etti.

Dahil-i devre-i meşrutiyet olduğumuz günden beri İstanbul âhalisi bütün asker iken hâla: “Şeytan doldurur! “ korkusuyla silahçı dükkânlarının önünden yan yana bakarak allargagidenler var.

Asa-i harbde bile – rivâyete göre- Maveyiz, Martin kurşunu nâmlunun ağzından yerleştirmeğe çalışanlarda varmış

Memleket bizim, toprak bizim, deniz bizim iken Makari Köy’ünden ; Ayastafanos’tan çıkan bıldırcın Avcılar, Moda, Ayastafanos denizlerinde kürekle, yelkenle gezen gemiciler içinde kaç tane Türk , müslüman bulunuyor

Bütün gençlerimizin eyyam ve saat tatililerini nerede geçirdiklerini sorabilir miyim? Beyoğlu’nda doğru yola, gazinolarının, tiyatrolarının hayat-ı şeken, ciğersiz, pis rayihalarına bidal-ı civar tarlalarımızda, yeşil rayihadar, hayatperver çayırlarımızda, boğaz içininin ruh-ı feza ormanlarımızda, berrak, pek çok zaman sakın denizlerimizi de kaç müslüman genç görüyorsunuz

Merdlik, şecaat eder koltuğunda, rakr, merhamet, şefkat-ı valide kucağında yetişirken biz hâla terbiye-i sâniyeden icazet alamadık. Geçen gün Beyoğlu’nun doğru yolundaki güzel dükkân camekanında teşhir edilen Delerba bir Frank sayyadesini görüp uzun uzadıya seyrettikten sonra gençin beri yanındaki arkadaşının kulağına eğilerek:

Avcılık bir şıkar-ı şey mi aceb ?

Gönül evvela bu dar-ı şair edeb!

Teranesiyle sokağın birine saptı ben ise hesabü’l tesâdüf orada birleştiğim bir ahhâbım ile bu meseleye dair bahislere daldık. Hem oracıkta: Ayak üzerinde görüşüyor, hemde avcı kızın fotoğrafını seyredenlerin şahid-i mütalatı oluyorduk. Beyoğlu, meğer ne kadar şair yetiştiriyormuş.

Öteden karantina, uzunca boylu, poz bıyıklı biri daha soktu? .Seyircilerin omuzlarına abanıp yükselerek derin, medid bir temaşeye dalarak bu esnada bıyıklarını burdu yanındaki arkadaşını dürttü. Anladım: Bunda bir cevher var, çıkaracak. Nihayet sırtarak:

Avcı talimine beyhude çıkıp kime bana,

Merğdal çantada keklik gibidir destekde!

Müferdinin kafasını, gözünü yarararak mırıldandı.

Dikkat ettim, seyircilerin çoğundan beklediğim nişane-i takdir yerine hepsi birer nazar-ı istihfaf fırlattılar. Sonra ben, zavallı idmancılığın, terbiye-i bedeniyenin bu memkelette uğradığı tarz-ı telakkiye karşı içimden pek medid bir feryad ile ayrıldım.

Fakat yukarda dediğim gibi yine na-ümid, meyas değim. Bilakis nesil-i ati, o, yarın ki Osmanlı ordusunu teşkil edecek olan bu günün gençleri bana pek ziyâde cesaret bahş ümitler veriyor. Bu meyanda geçen hafta ki Perşembe akşamı, Cuma gecesi Sirkeci İstasyonunda Isparta kaleye culluk avına gitmek üzere trene binen iki genç avcıcıyı irae edebilirim. Bunlardan biri tamamıyla bir avcıya layık olabilecek sûret ve muntazam derecede giyinmiş iken diğeri altındaki radingotu örten uzun bir paltonun etekleriyle öpüşen potinin konçlarında pantolon paçalarını

Sayı 13	Sayfa 199

yüzerek içine almış idi. Birinin elindeki Fransız “Daran” sistemindeki hafif, güzel çifteye bedel, ötekinin yukardan dolma, eski usûl, paket çiftesinin kundağı birkaç yerinden teneke ile çivilenmiş, av çantası asılmış gibi bir şey vardı. Birinin anında zincirli bağlı “Gordon Seter” cins köpeğine karşı arkadaşı tevekkülerinin çokluğu yüzünden öteki ile omuz fakat küçük kulak, siyah, sivri bir burun çengel gibi kıvrık bir kuyruk ile çoban köpeğini erişen bi köpeğin boğazına ipten hâlka taş sürüyüp duruyordu. Ben ise bil iltizam üçüncü mevki vagonlarına geçerek bunları aradım, buldum ve yanlarına oturdum. İkisinin arasında ceryan eden bahs-i cidalin harareti idi. İkincinin boz renkli çomarı eşini dövercesine salla sart ettiği kuyruğu ile vagon içinde öteyi beriye koklar iken onlar birbirini iknaya çalışıyorlardı.

Paltalon paçaları hâla potinin içinde olduğu hâlde:

-Avcılık, duyurdu. Ne tüfekde ne de köpekde arkada tüfenk sapını doğru tutacak, köpeğe kumanda edecek acı ister. Yirmi beş liraya ısrak ettiğinizi söylediğiniz bu köpeğin şu hâli hazır nezaketiyle ormanda kalacağına şübhem yoktur.

Bir iki kızardı, hiddetlendi. Dudaklarını ısırarak sordu:

-Sizin köpeğin forması var mıdır ?

-Biz bağlar, fakat çabuk yetişmeli.

-Bitişemezseniz...

-Kalıverir

-Aporti nasıl ?

Bu suale karşılaşmak nöbeti ötekine geçti. Düşünerek cevap verdi,

-Yine yetişemezseniz, edepsizlik eder.

-Ne gibi ? Görülen kuşu getiremez!

-Getirmesi bir şey değil ; bazen yutarda...

Hemen, öteden vagondaki yolcuların biri atılarak hayretler içinde pir-i telaş sordu:

-Kuzum benim dedi. Tevekkülleriyle felan mı, yutar ?...

Öteden diğer biri bağırarak:

-Hayır, Bey Efendi, Bazen yakın atarsa ve saçmalarda tüylerini yolar, barutun hararetı, alevde yetiştirirsevakit kendisine bunu bir ekrem zannederek yutarmış, yoksa...

Vagon içindekilerden bir kahkahasını patladı. Çomar sâhibi kızdı. Bana istifhamkarane bakarak bir defa daha kızardı. Ve avdan-ı avdetlerindde geçirecekleri sefahat-ı sayyadanesi birer, birer hikaye edeceğini vad etti. Bende gelecek hafta bu sergüzeşti size yazacağıma söz veririm.

Makiri Köy: B. S

Garb'de İdman:

İngiltere'de bu senenin "Futbol" mevsimi, geçen senelere nisbetle her nokta-i nazardan büyük bir muvafakiyet içinde geçmiştir.

Memleketin her tarafında, lig ve kupa müsabakalarını seyir etmek üzere yüz binlerce insan seyir yerlerine akın etmişlerdir.

Futbol Cemiyeti kupası için Aston Villa Kulübü ile Sanderland arasında oynanan en son oyun esnasında içeriye girebilen seyircilerin miktarı 120,081 kişiye ve bilet asının yekunuda (9406,5) İngiliz lirasına balığ olmuştur! ..

Bu oyun esnasında “Krisal Palasın” o geniş biri son müsabakayı seyre koşanların hepsini istiyab edememiş, binlerce seyirci içeri girmeden dönmeye mecbur olmuşlardır.

İngiltere Futbol Cemiyeti’ni bu gün en ziyâde, son kupa müsabakasında müsabakayı seyre gelenlerin hepsini istiyab edebilecek münâsib bir yer tedâriki mesele işgal etmektedir.

Bu senenin büyük vukuatından biride futbol oyununun usûl ve kavâidinden mesmul olan meclis-i beyn’el milel-İnternational Board- Beyn’el Milel fedâasyonu-İnternational Federation – beyn’el milel iki âza göndermek hakkına mâlik olmak sûretiyle âzalığına kabul etmesidir. Bu vecihle altı seneden beri Futbol Cemiyeti-Association football- ile – Amatörlerin Futbol Cemiyeti-Footbal Association amateur- arasında devam etmekte olan muhârebe hitam bulmuş demektir ki bu muvaffakiyet yani bu iki cemiyetin barışması futbol tarihinin pek mühim vakai sırasına geçmiştir.

Golü Kurtaran Kalecinin Sevinmesi

Geçen mevsimde İngiltere’de icrâ edilen müsabakaların netayici muhtasiren- ber vech-i atidir:

[*]Beynel Milel oyunlar İnternational: -Geri İngiltereliler geçen mevsimin birinci müsabakalarında İrlandalıları mağlûb olmuşlarsa da neticede yine birinciliği

kazanmışlardır. Maheza İngilizlerin İrlandalıları karşı olan bumüşabakalarda ilk defa olarak vaki olmuştur. Bu mağlubiyet üzerine İngilizler, “Veleş”lere mukabele etmek için “Tim”lerinde bir çok tebdiller yapmışlardır. Ve 3’e karşı 4 gol ile “ Veleş”lere galib gelmişlerdir.

Galatasaray’ın Kapudanı Şut Çeker İken

İskoçlarla icrâ ettikleri müsabakada ise sıfıra karşı bir gol ile galib gelmişlerdir. Bütün bu müsabakalarınneticesinde İngilltere birinci, Veleş ikinci İskoçya üçüncü, İrlanda dördüncü gelmiştir.

Futbol Cemiyetinin Kupa Müsabakaları:

Birde kışın olsun diye son kupa müsabakası umûmun muvaffakiyetle memlekette en iyi iki tim olarak kabul

[*] Bu oyunlara Beyn’el Milel dinlemesi İngilizlerle İskoç Veleş ve İrlandalıları arasında oynandığı içindir.

Sayı 13

Sayfa 201

Edilen (Aston Villa) ile (Sanderland) arasında icrâ edildi.

Aston villa müddet-i hayatında beşinci defa olarak bu büyük şerefe yani kupayı kazanmaya muvaffak oldu.

Dört seneden beri, ikinci defa oynanmaya acele kalmaksızın hitam olan ilk müsabaka budur. Bunda da oyun hitamına “15” dakika kala Aston Villa timinden (Barbar) nâmındaki meşhur bir oyuncu yegane golü yapmaya muvaffak olmuştur.

İngiltere’de Spor ve Fâideli Eğlenceler Üzerine bir senede Sarf edilen Mebaliğ (İngiliz Lirası)

Diğer Müsabakalar: İskoç Kupası

“Folkerek”Kulübü tarafından; futbol Amatör Cemiyetinin kupası (Savvuş-Bak) Kulübü tarafından;

İrlanda kupasında “Linfild”Kulübü tarafından kazanılmıştır.

Bunlardan başka muhtelif Kulübler tarafından daha bir çok kupalar kazanılmıştır.

Bu kupaların bir tanesinde “YuningNipyo “ gazetesini tarafından hediye edilmiştir. Bunu zikirden maksadımız, İngiltere’de idmancılık mümkün olabildiği kadar tamim etti,ve herkes az çok idmanı olduğu hâlde gazeteler, birine böyle kupalar vesâir vermek sûretiyle idmancıları bir kâide-i ahât-ı teşvikten geri durmuyorlar, bizde ise maa’t-teessüf iş bunun

tamamıyla aksi. Gazetelerimiz, memleketin yegane “İdman Mecmu’ası” olan mecmûamızın, hiç olmazsa intişar ettiğinden olsun hâlkı haberdar etmek lütfunda bulunmuyorlar.

Büyük Lig Müsabakaları:

Futbol Cemiyetinin kupa müsabakasında gaib eden “Sanderland”Kulübü, lig müsabakasında (54) sayı ile büyük bir muzafferiyet kazanmıştır. Bu onların 1901’den beri beşinci muvaffakiyeti idi. Lig müsabakasının ikincik kısmında birinciliği “Preston” Kulübü kazanmıştır.

Pazar Ligi

Futbol Müsabakaları

Galatasaray 2 Sayı

Ramblers 2 Sayı

Kanun-i evvelin birinci Pazar günü Galatasarayla ekseriyeti

Sayı 13

Sayfa 202

İngilizlerden mürekeb olan Ramblers Kulübü birinci defa olarak karşılaştılar. Müsabaka hakikaten pek iyi oldu. İki tarafta hemen hemen aynı vukuf ve mahâreti gösteriyordu. Bir çok defalar iki kalenin önünde heyecanlı ve şiddetli hücumlar oldu. İngilizlerin oyunu daha şiddetli ve sert, Galatasarayın ki ise daha mutedil ve mahirane idi. Yalnız Müdâfaa hattı biraz fazla ileriye çıkıyor, hasımları ise kuvvetli ve uzun darbelerle topu kale önüne yolladığı için mehâcimatı tevkif ve iade güçleşiyordu. Bu da bittabi yorgunluk ve betatı mucib oluyordu böyle olmakla beraber gerek kaleci ve gerek müdafî ve muavinler birçok tehlikeli hücumları, pek muhatıralı vaziyetlerde defa muvaffak oldular. Ramblers’un Müdâfaası gâyet şedid idi. Mâhalin zamanlarda müdafî oyuncular pek büyük bir batış ve şiddetle atlarak faal-i vazife ediyorlardı ve bu sayede onlarda bilhassa oyunun sonuna doğru Galatasaray’ın takib eden savletlerini neticesiz bıraktılar. Galatasaray heyeti bu defa biraz tebdil etmişti. Hastalığı münâsebetiyle iyi zamandan beri oynâmayan Bekir Bey , bir oyuncu noksan bulunması hasebiyle idmansız olmasına rağmen

müşabakaya iştirâk etti. Eski yerinde mahâret-i mutadesiyle fakat bittabi biraz betatla oynadı. Galatasaray mehâcim hattı yeni ve iyi bir şekle girmişti. Merkezde çevikliği ve itidaldemiyle meşhur olan Hasnun Galib Bey sağında Oberle biraderlerin küçüğü solunda büyüğü oynuyordu. Sol açıkta pazar umûmi müşabakalarına dahil birinci takımların en genç oyuncusu Muzaffer Bey bulunuyordu. Bu küçük çocuk vücudu, kuvveti ve eski oyuncu olan hasımlarının arasında şâyan-ı takdir bir itidal-i dem göstererek oldukça muvaffakiyetle oynadı. Sağ açıktaki yeni mehâcim kendi mevkinin en uzak noktasından topu bir kaç defa ta kalenin içine ve önüne kadar şiddetle atabilmek meharetini gösterdiyse de biraz daha idmana vücuduna hakimiyete ihtiyacı var. Hûlasâ her iki tarafta büyük bir şiddet ve meharetle oynadılar ve neticede ikişer gol ile beraber kaldılar.

A. D.

İmzasız Mektub Sâhibi Bey'e

Bey Efendi!

Neden “Anadolu Hisarı” perdesi altında hüviyetinizi saklamaya lüzum gördünüz. Neden umûmi bir mesele hakkında bizimle açık ve münderic bir anlaşmadan çekindiniz ?..Eğer bilmiyorsanız o Müdâfaa ettiğiniz kulüb âzasından sorup öğreniniz ki “İdmancılık” evvel-i emirde “Merdlik” demektir

Merdlikten nasibi olmayanların o işle katiyen alakası yoktur. Eğer maksadınız, bizi tahta veya takib ettiğimiz yanlış yoldan çevirmek ise bu böyle bizi, yine bize-hemde bila imza – Jurnal etmek sûretiyle olmaz. Biz meydandayız. İdmanın bu güne kadar intişar eden nüshalarıda meydanda! ..Tam bir Türk’e yakışır bir merdlikle lütfen gelir, hatamızı gösterir ve isbat ederseniz! ..

Şimdilik sözü daha fazla uzatmaya lüzum görmüyoruz. Eğer mektubunuzda söylediğiniz gibi hakiki bir “Türk” iseniz, Türklüğün mahsusat-ı mecellesinden olan

Sayı 13	Sayfa 203

“Merdliğin” saye-i siyanetine sığınır, gelir, bizi görür ve bizimle anlaşırısınız.

Konser

Vatanımızın pek muktedir ve yegane sanatkârı Viyolonist Zeki Bey Efendi tarafından yakında hanımlara ve Beylere mahsus olmak üzere fevkalade bir konser verileceği mesmumuz olmuştur.

İdman Havâdisleri

Ve Keşşaf Tabulları

Vefa Sultânisi tabelasından müteşekkil takımlardan mürekkeb bir keşşaf taburunun an-ı karib meydana gelmek üzere bulunduğunu ma'al misal haber adık.

KeşşafYoldaşlığı Harb Oyunları

Frankların Noel Yurdu münâsebetiyle tatil edilmiş olan sene-i nevevar Vebret Kolej Mektepleri keşşaflarının tatilden bil istifâde Polonez Köyü civarında keşşaflık tatbikatı ve harb oyunları yapacaklarını istihbar ettik.

“Keşşaf” Sâid Şakir Efendi

Mektebi Sultânî talebesinden ve keşşaflarından Sâid Şakir Efendi zirâat tahsili için Belçika'da Ostand şehrine gitmiş idi. Esasen keşşaf olan bu genç oradakeşşaflık imtihanı vererek birinci sınıf keşşaflığı dahil ve Ostand taburu birinci Arslan takımının reisi olmuştur.

Bu genç keşşaf yolunda, takımına mahsus işareten ma'ada birde ufak kıtada Osmanlı sancağı taşıyormuş bir Türk'ün Avrupa'da, ba husus bir çok senelerden beri keşşaflık tatbik edilen bir memlekette bu kadar mühim bir mevkiye kazanması âti için bize ümitler veriyor. Yakında kendisinin resmini derc ederek keşşaf yoldaşlarına takdim edeceğiz.

Memleketimizi Yegane Sanatkâr Fotoğrafçısı

Ferid İbrahim Bey

Tarafından memleketimizde ceryan eden vukuatın günü gününe alınan fotoğraflarıyla spora âid resimler ve İstanbul'un manzaraları kartpostal sûretinde Bâb-ı Âli caddesinde Cuma kitabhânesinde satılmaktadır.

Talebe Defteri

En muktedir muallimlerimizin nezâreti altında intişar eden bu risaleyi talebe efendilere tavsiye ederiz.

Mektebli

Her mekteblinin seve seve okuyacağı bu güzide mecmuayı tavsiyeyi zâid ad ediyoruz.

Çalışalım

Saha-i matbuatımız tezyin eden ve bütün evlad-ı vatani bila istisna çalışmağa davet eden bu ciddi ve sevimli Türk Mecmuasını kârilerimize tavsiye ederiz. Dördüncü sayısı yakında intişar edecektir.

Kemâlat

Memleketimizin en hassas ve faal gençleri tarafından neşir edilen bu mecmuayı tavsiye ederiz.

Sayı 13	Sayfa 204

1 Guruş

Bâb-ı Âli Caddesinde

Umûm-i MekteblerTerzihânesi

Bâb-ı Ali Caddesinde Gaz Şirketi itsalinde daire-i mahsusadır

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve bil umûmMekâtib Rüştîye ve İbtidaiye Efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numuneleri vecihle imâli deruhte olduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikâmetle çalışan umûm-i mekteblerterzihânesi elbiseleri der saâdetmekâtib idarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracaat ettiği

takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseleri

Keşşaf taburlarının elbiseleri müessesiyen-i kiram tarafından numuneleri tanzim edilmiş ve bil cümle teferruatı ihzar olunmuş olduğundan mübaye edecek keşşafın teşrif buyurmaları rica olunur.

Bir hayli mevcudumuz vardır.

Sanayi-i Nefise Meraklılarına Tebşirat:

Avrupa müzelerinde bulunan en meşhur tabloların renkli ve renksiz kart postallarıyla büyük kıtada levhalarını sipariş ettik. İki haftaya kadar, vürud edeceğini şimdiden tebşir eyleriz.

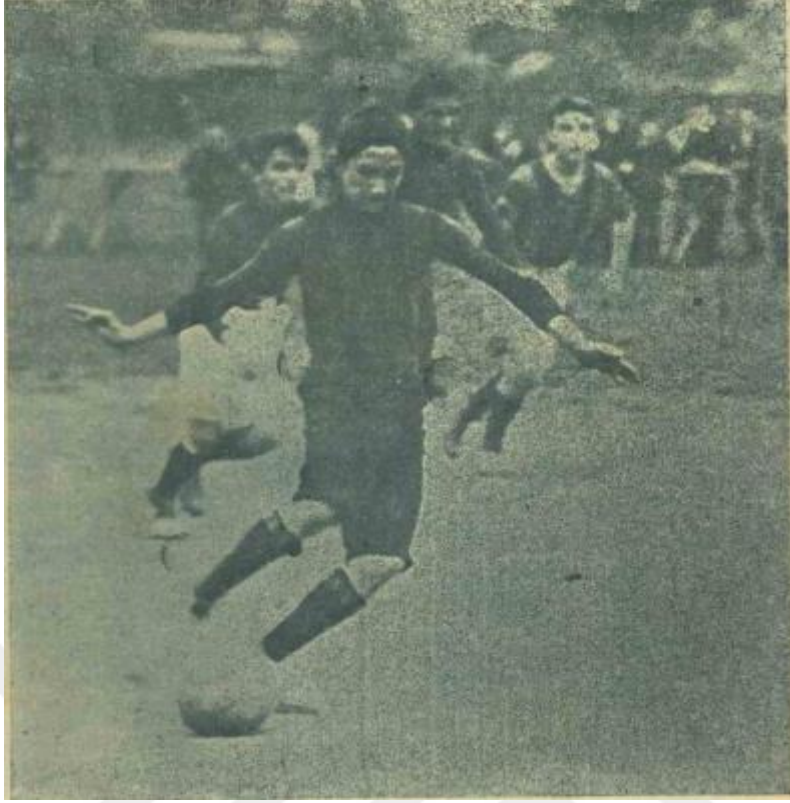
Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

Şems Matbaası

XII. İdman Mecmûası, 14.Sayı, 12 Kanun-i Evvel 1329 (25 Aralık 1913)

Birinci Sene		12 Kanun-i Evvel 329 Perşembe	
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil-i Müdafî Sadi	İDMAN		Senelik Abone: Dahil için 36 Guruş Haric 9 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 14

Galatasaray Kulübü Birinci Ayak topu takımından “Muzaffer Bey“

1 Guruş

Birinci Sene		12 Kanun-i Evvel 329 Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 36 Guruş Haric 9 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 14

A

Yıllık Abone: Muhterem kâhîlerimize bir suhulet olmak ve vakiyyat ve zamanıyla idmanı tedâriklerini temin etmek üzere aylık abone yaptık. Adreslerine göndermek şartıyla abone ücreti dört guruştur. Posta pulu dahi kabul olunur.

İdman Tabirleri

Bu gün, her şeyde olduğu gibi idman tabiratı meselesinde de bir devre-i şekil ve tereddüd içinde bulunuyoruz. Bazı idmanlılar ecnebi tabiratin aynen kabülü taraftarı, bir kısımda ecnebi tabirlerin, mümkün olabildiği kadar Türkçe mukâbillerini bulmak ve bu sûretle dilimize uygun, kulağıma hoş gelen tabirâtı kullanmak taraftarı. Bu ikinci fikrin merveçleri, bu gün idmanlıların ekseriyetini teşkil etmektedir. Ba husus şu günlerde her gençte artık olanca kuvvet ve kâbiliyetiyle uyanmaya başlamış olan milliyet ve şahsiyet-i milliyet duygularının tesiriyle zaten mevcut olan bu ekseriyetin bir kat daha artacağını, belki de umumî Türk idmanlılarının bu hususta- yani ecnebi tabirlerden mümkün olabilenlerin Türkçe mukâbillerini bularak kullanmak hususunda –İttifak edeceklerini zan, zan değil, kâviyen ümid ediyoruz.

Evet kâviyen ümit ediyoruz. Çünkü bizde aynı fikrin mecruhları, belki de mevcudları arasındayız. İddianın evvel ki nüshalarından birinde ba hususa dair epeyi şeyler yazmış ve bütün idmanlıları tabir bulmakta bize yardıma davet etmiştik.

Şahsi olarak görüştüğümüz her bir idmanlıdan bu hususta büyük, büyük teşvikler gördükse de ne yalan söyleyelim bil fiil muavenete – her nedense- bir ikisi müstesna olmak üzere hiçbirini yanaşmadı. Biz şimdi, bu hususta ikinci adımı da atmak istiyor ve geçen nüshadan itibaren tefrikaya başladığımız “Ayak topu, yani futbol” oyununa âid tabirâtı bervech-i âtiderc ediyoruz.

Tabirlerin, aynı zamanda hem Türkçesini, hemde, İngilizcesini, Fakat Türkçe olarak – yazacağız. Vuku’ bulacak itirazları her an hüsnü telakkiye hazırız.

Sayı 14	Sayfa 205

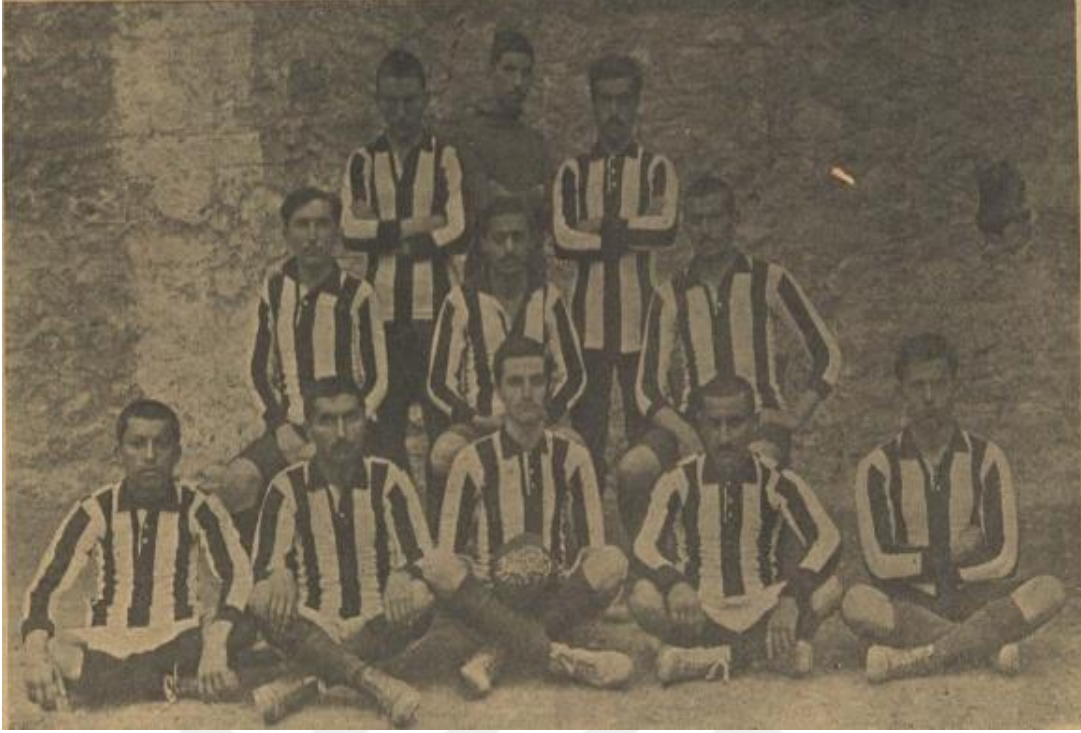
Fakat itirazların bir esas makul müstenid bulunmasında şarttır. Eğer, herhangi bir tabirin yerine daha münâsib bulunupta bize bildirecek olursa biz kendi bulduğumuzu derhal terk ederek onu kabule muhayyız.

İşte Bulduğumuz Tabirat

1-Oyun yerine âid tabirler, - ki bunların hepsi isimdir.

Ayak Topu	Futbol

Çayır, yahud oyun yeri	Fiyild, yahud futbolRaund
Kale	Gol
Kale Çizgileri	Gol Layns
Kale Direkleri	Gol Posts
Kale Meydanı	Gol Area
Kale Çaprazı	Krosbar (Kalenin üstündeki afaki çubuk
Yan Çizgisi veyâhud su	TacLayn
Köşe	Korner
Ceza Meydanı	Penaltı Area
Ceza Noktası	Penaltı Gik Mark
Orta Çizgi	Haf Vay Layn
Başlama Yeri	GigOffserkl
Başlama Noktası	PlaysGig Mark

BeşiktaşKaribe-i Bedeniye Mektebi Futbol Takımı

Sağdan Birinci Sıra Fahri, Ali, Şerafeddin (Reis), Mehmed 2'nci Sadi, Kazım (kapudan)
Sabri 3'üncü Razvan, Resul, Behzad

2-Oyuncular ve oyunculara âid tabirat (Yani eşhasa âid isimler ki bunların bir kısmı geçen nüshamıza konmuştur:

Birlik Lig (Mesela Cuma Birliği Pazar Birliği)

Takım Tim

Hakem Referi

İşaretçileri Layns Men

Sayı 14

Sayfa 206

3-Oyuna ve oyundaki harekâta âid tabir.

Bu tabiratin bir kısmı icâbına göre doğrudan doğruya "İsim" yer kısmında "Fiil" dir.
Bunları ayrı ayrı izah edeceğiz:

Oyun, Müsabaka= Maç

Yazı mı Tuğra mı ? = Tus

Ayakla vurmak, kalkmak=To kik (Tokick) isim vuruş, kakış.

(isim) Vur!... Kak!...=Kik!..Kick

Serberst Vuruş =Frikik

Ceza Vuruşu = Penaltı Kik

Köşe Vuruşuköşeden Vuruş veyâhud Köşe Çekiş=Korner Kik

Su!...=Tac!...Top yan çizgilerinden çıktığı zaman bağırlır)

Dışarı!...=AUT!.. (Top Kale çizgilerinden çıktığı zaman bağırlır.)

Alıp verme (İsim)=Pasin (Yani topun bir oyuncudan öbür oyuncuya verilmesi)

Ver!....Pas!...

İcabına göre topu verecek olan,öbürüne“Al!..”Diyebilir.

(Sürme) den “Sürme yahud sürüş=dribling (Yani topu uf ve kısa darbelerle sürüp götürmek)”

Bu vecihle topu sürüp götürene mesela kaptan “sür!..” diye bağırabilir.

Yapıştırmak= Toşot (toshoot)

(Emir)yapıştır!...=Şuut

Vakit!....=Haf Taym (Oyun Yarı oldu zaman söylenir.)

El!... =Handbol!... (Topa El sürüldü zaman bağırlır.) zaten İngilizlerde böyle bir hâl vukunda kısaca bir”Hand yani El! “ diye aşırırlar.

Nizamsız, boksu? ! Ofsayd!..

Bu iki tabirden ikincisi olan “ Boksu!..” küçükten beri oyun oynayanlarca pek malum ve maruf olan ve bir oyundaki nizamsızlığa karşı kullanılan bir tabirdir. Binanaleyh bizce “Nizamsız” .Her hâlde mercuhtur.

Karşlamak=To mark

Karşıla=Mark!

İngilizce'de carsh mukâbili olan (Çarpmak) atılmak vesâir bir çok tabir daha vardır ki bunlar sırası geldikçe kitabda birer mütteriz arasında bildirilecektir.

İdman ve İdmanlılık

İyi,

A'la...

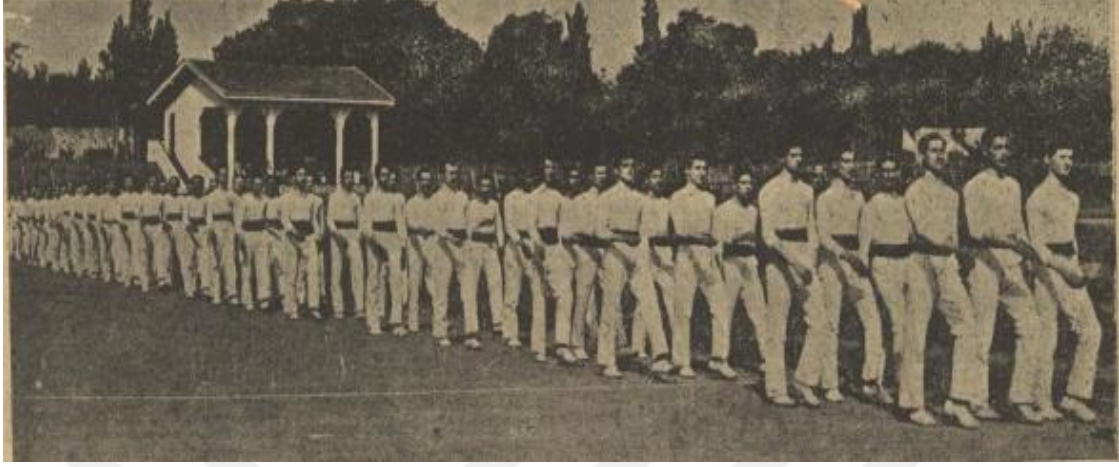
..Fakat!

Memlekette milli terakkinin manevi sermaye ve ceryanları ne kadar her gün biraz daha mutezayid ve güzel bir şekil alıyorsa, maddi aksâmında da aynı güzel şekilleri görüyorum. Beden-i sıhhât-i vukuf için sarf olunan bu gayretler, beni bir noktada endişeye düşürmemiş olsaydı ve bu endişe mi fiili hadiselerle tevsik etmemiş bulunsaydım daha çok mesud ve müntedar olurdum. Lakin öyle olmadı ve öyle olmayacak gibi bir hâlde görüyorum. Ayak topu, domuz topu, yumruk, yürüyüş, keşşafılık ve daha bir çok mümareseler o kadar sari ve müstevelli bir hâlde bu gün ki gençliği sarmıştır ki görebilen her göz, yarının ümit ve imanındaki kuvvetlenme ile meserret yaşları dökebilir. Bunların içinde fena olan hiçbir

Sayı 14	Sayfa 207

şey hiçbir idman yok. Belkide eksiği var. O hâlde bu mecmua içindeki endişe mi muceb nokta nedir ? söyleyim onu: İdmanlılık eden mektebli efendilerin bir çoklarını gördüm ki idmanlılık yüzünden mekteb derslerini terk etmişler. Bunu isbat için uzun uzadı söyleme derelerden su getirmeğe hâcet görmüyorum, herhangi bir mekteb müdürü evvel ki ve geçen sene ile bu senenin imtihan neticelerini tedkik etsin, görecektir ki bu senenin (İbka) larıyla (ikmal) kalanları diğer senelerden pek fazladır. Yalnız tanıdığım sekiz idmanlı talebe var ki bunlardan üçü ibka, ve beşi ikmaldir. Hatta ikmallerin hafîfi iki dersdendir. İşte bu olmaz! Ve İşte bu olmamalı! ..Biz ya pek fazla yapıyoruz, ya pek eksik. Geçen senelerden bedeni mümareseler mekteplerde oyuncak mesabesinde idi. Binaenaleyh

pek eksik idi, bu seneler hakikat ve ehemmiyet derecesindedir. Binaenaleyh pek fazla oluyor. Katiyen muhâfazakar değilim. Fakat terazinin yalnız dirhem gözü de işime gelmez.

MakabiCimnastik Cemiyeti Efradı

Gündüzün gecesı, erkeğin dişisi, eğrinin doğrusu olduğu gibi bunda da iki başlı bir mâhiyet olması lazım gelir. Ve Elbette bir hikmete müsteandır.

Ders yapacağım diye, faber Kurşun kalemine donan cılız çocuklar nasıl bir şeye yaramazsa ; idman edeceğim diye de mürekkeb kadar kopkoyu ve kapkara cahil ağaçlar öylece bir şeye yaramaz.

Bu kabahati ne çocuklarda ve ne de idman hocalarında bulmuyorum. Hepsı masumdur. Kabahat, her şeyde olduğu gibi doğrudan doğruya ruhen müstebid ve öz be öz muhâfazakar olanlardadır. Memlekette her yeri onlar işgal ettiği gibi her iyi işide onlar bozar. Eski devrede idmancılığa çapkınlık diyen bunlar, çocukları yaşamağa layık olmaktan şiddetle men ediyorlardı. Yeni devir geldi ve idmancılığın elzem bir hayat gıdası olduğu anlaşıldı, hemen yine onlar, çocukları olabildiğine koyuverdiler. İnsanı inat için yapıyorlar sanıyor. Çünkü onların husûlelerine sığmayan bu güzel işi mâdem ki ruhları istemiyorve aynı zamanda da men edemiyorlar. O hâlde “ya! İdman mı ? Eliniz! “ diyerek sanki mahsus olarak bu neticelerin veledinemüsade ediyorlar.

Bizim çocuklara nasihat etmiyorum, çünkü nasihat vermek ve almaktan nefret ederim. Yalnız diyorum ki: gözünüzü çekiniz! Köhneprestmüstebidler sizleri gafil avlıyorlar, alkışlarına bakmayınız! Terazinin iki gözünü doldururunuz ki onlar çabuk göçsünler.

Sonra bütün mütefekkir ve arkadaşlarıma diyorum ki Allah bizi (Onların) böyle yüze güle güle yaptıkları şerden muhâfaza buyursun.

Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti Âzasından

Aka Gündüz

Terbiye-i Bedeniye ve Sporda

Mili Gaye

-Futbol-

Terbiye-i bedeniyeden ve onun bir şekli müttefiki olan spordan maksad-ı ferdi ve dolayısıyla ırkı sağlamlaştırmak olduğuna göre her millet bunu kendine bir vasıta temenni ad etmiştir. Bu nokta-i nazardan spor daima milli gayelere hadim olarak tatbik edilmelidir. Zaten garb-ı milel-i medeniyesi her hareketinde olduğu gibi bunda da kendi milliyetinin irtikasını hedef-i ittihaz eylemiştir. Nitekim daha geçende Fransa'da beyn'el milel tayyâre müsabakasında Fransa'yı temsil edecek Fransız tayyârecisinin intihabı için açılan müsabakalar, şu aralıkda yine Fransa'yı temsil edecek futbol takımının tayini için yapılan maçlar hep bu mesenlin safahatından başka bir şey değildir.

Ya acemilik yahudmesâil –i milliyedemübalatsızlık olsa gerektir ki ; bizde futbolu ilk kopya edenler, onda milli bir gaye takibi keyfiyetini anane hâline sokamamışlar ve bu güne kadar o yolda mühim bir hıvva atılamamasına ister istermezsebeb olmuşlardır.

Futbolun bizde ilk idmancılarını tedkik edilirse Moda sakininden bir kaç İngiliz ve Kadıköylü bazı Rumlarla malum olan bir kaç Türk oyuncusu görürüz. O zaman Türk oyuncularının az ve Türk kulüblerinin mefkud oluşuna göre belki milli bir gaye takibi meşgul ise de şimdi yeni eski, tecrübeli, acemi on, on beşi bulan Türk futbol timlerinde bu gayenin takibi şiddetle lazımdır. Cuma Ligi damı altında toplanan beş on Türk kulübünün bu hususta ki izamnâmeyenazaren hedefleri milliyet meselesi olduğu anlaşılmakta bunlar arasında yıllanmış tecrübe diye oyuncuların ne derdine göre Türkiye'yi temsil edecek bir tim her hâlde bu Cuma Ligi timlerinden biri – şimdilik olamaz hâl-i hazırda bu nokta-i nazarı takib etmeğe kudreti ve vaziyeti müsâid iki kulüb görmekte isek de onlarda

ma'attesüf bu milli gaye keyfiyetini – nedendir (...?) bilinmez- ihmal etmektedirler. Bu takımlar, Fenerbahçe ve Galatasaray Futbol Kulübleridir.

Galatasaray bundan iki sene evvel ki muvaffakiyetle Fener'de bir sene evvel ki galibiyetiyle isbat etmiştir ki ; sağlam bir Türk timi her zaman için vücud bulmak ihtimam dâhilindedir. Fakat ; şu günlerde bu iki timde de en büyük amillerin icanib olduğunu oyunda mühim vezailerle ecnebi unsurların çalıştırıldığını görüyoruz.

Vakıa;o ecnebi unsurların o timlerdeki hizmetleriher hâldeşâyan-ı takdir olmakla beraber düşünülürse kısmen muzırdır.

Çünkü o tim tam bir Türk timi olamaz. Eğer Türkiye'yi temsil edecek bir Türk timi yapmak lazım gelirse bu Alman vesâir milletlere mensub zevat maça iştirâk edemeyeceklerdir. Bunların yerine ikame edilecek diğer oyuncular ne kadar usta ne derece tecrübe dede olsa yine hususatını bilmediği bir time girdiği için Türkiye'yi temsil eden o maçta her hâlde istenildiği derecede yararlık gösteremeyecektir.

Hem böyle bir timin teşkilinde gördüğümüz bir diğer

Sayı 14	Sayfa 209

manada Türkkulüpleri arasındaki münâferettir. Teessüfe kat kat sezaadır ki mesmer bir şekilde bulunması lazım gelen ve sporda en büyük amil olan rekabet bizim futbol âleminde münâferet şekline ve fena fena an-ı tarıklere münkalıb olmuşlardır.

Bundan dolayı da iki Türk kulübünün iyi oyuncularından bir Tim çıkarmak iktizâettikte eşhasın tayinde hatta o timin teşekkülünün esasında bir çok müşkülât ve uygunsuzluklar tahdis edecektir.

Bu tim teşekkülünü, bila müşkülât teşekkülünü farz etsek bile oyuncular arasında âhenk olmaması keyfiyeti en ziyâde bizi işgal etmek lazım gelmez mi ? Macaristan'a gönderdiğimiz Türk timinin sebeb-i mağlubiyeti ne idi ?.. Oradaki oyuncular yığın yığınbu gün en iyi futbolcularımızı teşkil etmiyorlar mı?

MakabiCimmastik Cemiyeti Efradı

Neden mağlub oldular mağlub oldular fakat, neden bu derece büyük bir farkla bire karşı yedi sekiz gol ile mağlub oldular. Çünkü o tim, oyuna gelinceye kadar, aralarında bir münâsebet, bir âhenk tesis edecek derecede iddia etmiş bir timde idi...İşte bu günde Türklerden mürekkeb, birinci derecede bir tim çıkmak lazım gelse maa't-teessüf bu mahzur mevcuttur. Çünkü yine yekdiğerine alışmamış iyi oyuncularını birbirinin arasına koyarak çalıp almaca bir tim yapılacaktır. Elde, uzun müddet oynâmış, âhenkdar bir Türk Timinin olmaması her zaman için sebep-i mağlubiyet olacaktır. Zaten böyle bir hâlde bana kalırsa; birinci sınıf Türk oyuncularından mürekkebfakat ; ayrı ari timlerden toplanmış yamalı bir takımdan; birbirine alışmış ikinci sınıf bir Türk takımı çıkarmak evladır. Çünkü onlar yenilseler de bir âhenk görünür. Aralarında bir münâsebet olduğu anlaşılır. Öteki gibi çirkin düşmez. Zaten o kâbil yamalı timlerde oyuncuların birbirine itimad etmemesi yahud rekabet etmesi gibi şâyan-ı muaheze hâlette olduğu söyleniyor ki bu da ayıca mühim sebep-i mağlubiyet olur. Ben böyle bir Türk timinin bulunmamasını bu gün doğrudan doğruya Türklerin bir noksanı olarak telakki ediyorum.

Maa't-teessüf görüyorum ki en iyi oyuncularımızdan bir kaç tanesi olduğu gibi ikinci sınıf bir çok Türk oyuncuları her sene hatta her ay bir takım değiştirmek, bir kulübdenötekine girmek gibi çirkin vaziyetlerde

hareketlerde bulunuyorlar. Kulüb demek kiralık o değildir ki ; havası yaramadı diye bir diğerine giresin ! İnsan bir takımla teşrik-i mesâi edeceği zaman iyi düşünür. Tayin eder. Ondan sonra girer. Fenalık görürse çıkmak değil ıslah etmek lazımdır.

İşte bu o emsal-i sebeblerlebu gün bir Türk timine mâlik olamıyoruz. İyi oyuncularımız bir kaçkulübte serpmeye bir hâlde aralarında bir çok ecneb-i anasır var. Birinci sınıf Türk oyuncusu artık o kulüblerde yetişmiyor, hatta şâyan-ı teessüftür ki Cuma Ligi'nin yetiştirdiği bir kaç Türk oyuncusunuda Pazar Ligi'nin, muhtelif timleri belli etmek istiyor. Binaenaleyh yukarıda ismini zikr ettiğim Türk kulüpleri aralarındaki ecnebi unsurları Türk oyuncularıyla mübadele etmeli. Bu sûretle onların yerini tutacak oyuncu yetiştirmelidir. Geçen hafta Galatasaray- Ramblerus maçında Galatasaray'ın bek yüzünden çektiği sıkıntı gösteriyor ki hep bir iki oyuncunun mesâisi nazar-ı dikkate alınıyor. Hüsnü niyetimize bağışlayacaklarından emin olarak Galatasaraylılara şu noktayı işaret ederiz; arkasında koca bir mektebi bir çokta sporcudan mürekkebâza-i daimesi olan Galatasaray böyle bir hengamede bir değil on bir tane bek birden getirmeliydi. Böyle olamaması gösteriyor ki oyuncu yetiştirmiyor. Hâlbuki sporkulüblerinde yetişmişler değil yetişecekler daha kıymetlidir. Bizde ise maa't-teessüf böyle değil.

Hülasâ; bu gün Türklüğü temsil edecek bir futbol timimiz yoktur. Bunun bir kısm-ı günahı oyuncuların bir kısım ve balada Fener ve Galatasaray gibi birinci derecede futbol timlerini idare edenlerin boynunâdır.

Arzumuzun, irtika-i milli olmasına nazaren yazılarımızın nazar-ı dikkati celb edeceğini ümit ediyoruz. Umuyoruz ki bâdema, Macaristan'da olduğu gibi birbirinin oyununu tutmayan öyle:

“Herkesin maksadı bir ama rivâyet muhtelif”

Mâsari'nin tasvir ettiği şekli alan timler yerine artık havi, hem âhenk takımlar çıkarmağa çalışılır.

Burhâneddin

Keşşaflık

(9) uncu Nüshada birinci dersten mabad:

Mesela, izine tesâdüf olunan hayvan acaba nasıl bir yürüyüşle gidiyor ? Ürkümüş, korkmuş bir hâlde mi yoksa hiçbir şeyden şübhelenmeksizin kemâl-i emniyetle kendi hâlinde mi gidiyor ?..Bütün bu gibi şeyleri anlamaya hıdmet eder.

Yine avcılık sanatıdır ki avcının sahrada, ovada yolunu bulmasına ; hangi meyvelerin, hangi köklerin anla salih olduğunu ve ne gibi meyvelerin ne gibi hayvanları celb ettiğini bilmesine yardım eder.

Aynı vecihle metinden matemlerden keşşaflık yaparken adam,bargir, bisiklet...Elh bizlerini tedkik etmekle etrafta neler olup bitmekte olduğu anlaşılır. Mesela, birden bire ürküp uçmuş olan kuşların izlerine dikkat etmekle her ne kadar kendisi görülemiyorsa da civarda adam bulunduğu anlaşılabilir.

Yerdeki ufak, tefek şeylere dikkat etmekle gaib

Sayı 14	Sayfa 211

olmuş eşya bulur, sâhiblerine iade edebilirsiniz

Hayvanların koşumlarına dikkat etmekle bir çok hayvanları yanlış koşulmuş dizginlerin vesâirenin derece-i ızdırabtan kurtarmış olursunuz.

Halkın elbisesinebiçimine, etvarına dikkat etmeksûretiyle bazen onların fena fikirler beslemekte olduklarının farkına varır ve bu vecihle ihtimamla bir cinâyetin önünü almış olursunuz veyâhud yine aynı sûretle onların ızdırab içinde olup olmadıklarının farkına varabilir ve bir keşşafın en birinci vazifesi olan hemcinse ve muhtaçlara her ne vecihle olursa olsun – yardım etmek borcunu yerine getirmiş olursunuz.

Şunu daima hatırlınızda tutunuz ki, bir keşşaf için, başkalarıyla birlikte bulunduğu zaman büyük veya küçük yakın veya uzak, yüksek veya alçak herhangi bir şeyi onlardan evvel görememek, işitememek, anlayamamak en büyük bir ayıp silinmesi pek zor olan bir lekedir.

“Kır ve Ova” hayatı: Keşşafılar, mutlaka açıkta yaşamaya alışık bulunmalıdır.

Onların, kendileri için çadır veya kulübe kurmayibir ateş çatıp yakmayı ve yiyecek tedârik edip pişirmeyi, kütükleri birbirine bağlayarak sal veya köprü yapmayı ve yabancı bir memlekette gündüzün ve geceleyn yollarını bulmayı, hûlasâ kırdâ, yabanda “Oba” hayatı geçirmek için iktizâ eden her şeyi, her işi bilmeleri, yapmaları zaruridir.

Lakin medeni yerlerde yaşamakta olanların pek azı bu gibi şeyleri bilirler. Çünkü onların, içinde yaşamak ve yatmak için güzel evleri, sıcak ve rahat döşekleri vardır. Yiyecekleri kendilerinin haberi olmadan tedârik edilir ve pişirilir. Bilmedikleri bir yolu öğrenmek istedikleri zaman hemen polise veya diğer bir kimseye sorarlar. Öyle ama, bu gibiler hesabü’licâbgarbtâ çıktıkları zaman hiçbir şeyi beceremez ve tabir-i meşhurıyla pek zavallı ek yaya kalırlar.

Hûlasâ hayatın, takib etmek istediğiniz her bir şubesinde keşşaflık mutlaka imdadınıza yetişir. Mesela kriket, iyi ve eğlenceli bir oyundur. Bir dereceye kadar oynayanların gözlerini, seğirlerini ve mizacını terbiye edebilir; işte o kadar. Fakat keşşaflığın yanında sıfırdır. , çünkü keşşaflık insana tam bir insan olmayı öğretir. [*]

Her çocuğa evvela kendi bildiği gibi bir ateş kurdurup yaktır. Eğer muvaffak olamazsa usûlünü göster yani, bir yığında çalı çırpının, talaşların ve küçük yongaların ne vecihle kullanılması lazım geleceğini öğret. Sonra onlara tekrar ettirir. Güzellik dökümlerin nasıl yapıldığınıda öğret (*).

Yiğitlik ve Merdlik-Ecdadımızın en esaslı meziyetlerinden biri olan yiğitlikleri, hatta düşmanları tarafından bile teslim edilmiştir. Eğer bu herkesce müsellemlen olan hakikatı bir kat daha tevzi ve isbat zımınında misal getirmeye kalkışılacak olursa cildler dolusu yazı yazmak icâb eder.

Bu hususta yalnız, küçük keşşaflarımızı biraz tenvir maksadıyla hepimizin medar-ı iftiharımız olan büyük bir keşşafımıza âid küçük bir vakıadan bahs edeceğiz:

Endülüs Devlet-i İslamiyesi, Seliboyu’nunmutevellimehâcimeleri neticesi olarak tamamıyla münkariz olduktan sonra Endülüs’demevcud milyonlarca ehl-i İslam, akıla ve hayale sığmayacak derecelerde müthiş işkencelere, zulümlere maruz kalmışlardı. “Engizisyon” mezalimi nâm-ı umûmisiyle anılan ve âlem-i Hristiyanı’nı ebedi yüz karası olan bu zulümlerin, yine Hristiyan olmak üzere yüz binlerce kurbanı olduğu nazar-ı dikkat

ve ibrete alınacak olursa İslamların verdikleri kurbanların yekunu pek kolaylıkla takdir edilebilir.

[*]Her ders arasındaki bu küçük harfli ihtarlar keşşaf muallimleri için yazılmıştır.

(*) bunlar ileride Ders –i mahsusunda uzun uzadıya izah edilecektir.

Sayı 14	Sayfa 212

Kazara sokağın bir kenarcığına tükürmüş olan bir İslami, oranın beş altı mil uzağında bulunan bir kiliseyi tahkir etmiş farz ederek tasavvuru bile tevekküleri diken, diken eden işkencelerle öldürmeyi mukteza diyanet bilen o canavarlar, bi çare-i İslamları, bu mezalimden kurtulmak için Afrika’ya hicretten de şiddetle men ediyorlardı. Her taraftan sarılmış ve kurbanlık koyun gibi melül, melül sırasını beklemekte olan bu bi çare İslamlardan bir haylisi, Hızır Reis ve Kemâl Reir, Kurt oğlu Müsliheddin Reis gibi kahraman “Türk keşşafı” tarafından kurtarılmıştır. Yalnız Kemâl Reis’in kurtardığı öyle bir limandan diğer limana vakt-i sulhde asker nakil eder gibi kolaylıkla değil, bilakis gerek denizde, gerek karada müthiş boğuşmalar, çarpışmalar sayesinde usûl bulabilmiştir. Çünkü alçak, kana ve ırza susamış, İspanyollar; avlarını kaçırmamak için sahil boyunu askerle sıkı bir kordon altına aldıktan başka denizde de müthiş filolar gezdiriyorlar ve tabir-i mahsusuyla kuş uçurmak bile istemiyorlardı. İşte yukarıda söylediğim yiğit keşşafarla yüzlere, binlere balığ olan yoldaşları zalim pençelerinden kurtarmak, kurtarabilmek için yüzlerce,binlerce defalar hemde denizlerde, hemde karalarda uğraşmışlar, boğuşmuşlardır.

Bir defasında, Türk Keşşaflarının Reisi, Barbaros Hayreddin (Henüz Hızır Reis) iken maiyetinde bulunan beş, altı gemi ile İspanya sahiline geçmiş ve karaya çıkardığı bir kaç yüz dilaver ile sahil boyundaki İspanyol kordonunu yararak “El beşere” dağlarının dik yamaçlarına yalçın kayalarına doğru palaları, yatağanları dişleri arasında olduğu hâlde tırmanmışlardı.

Çünkü bi çare-i İslamlar için vahşi kartallar gibi böyle ıssız, izbe dağ köşeciklerine yamaçlarına, kaya kovuklarına iltica ederek titreşititreşe ölüm sıralarını beklemekten başka yapacak bir şey kalmamıştı.

Her ne ise bizim koca yiğitler, dağlardan, tarlalardan topladıkları yüzlerce, binlerce biçareleri sahile getirerek gemilere doldurmuş ve denize açılmışlardı.

Bir müddet böylece seyir ettikten sonra Minorka adaları civarında bir “Burunu” dönerken karşılarına birdenbire müthiş bir İspanyol filosu çıkıvermişti.

Gemilerin her tarafı, değil harb etmek, hatta manevra yapmak için gemicilerin dönüşmesine müsâid olmayacak derecede dolmuş idi. Binaenaleyh bu hâl ile – hemde iki üç derece faik bir kuvvete – harb etmek hemen hemen gayr-ı kâbil idi. Fakat bu imkansızlık karşısında o koca keşşafın –Hızırreis – beyni donup kalmadı. Bilakis büyük bir fa’âliyet ve cevvaliyet ile regaib bu imkansızlığı başkayolda iktihama karar verdi.

Hızırinküçük filosu –sanki düşmandan kaçıyormuş gibi – sahile döndü ve sahilin emin bir mâhalinedal’isiz “Mudcerleri” bıraktı. Sonra tekrar denize açılarak o müthiş İspanyol filosu üzerine kükremiş arslanlar gibi atıldı. Netice malum “ her vakitki gibi. İspanyollar mağlub ve perişan. Gemilerinin bir kısmı yandı,bir kaç tanesi battı, bir kaç da kargaşalıktan istifâde ederek kaçmayı cana minnet bildi. Koca Keşşaf Hızır Reis ise, zabt etmiş olduğu büyük gemiyi yekdiğerine alarak sahile yanaştı ve sahilde bu kanlı, fakat pek şanlı olan çarpışmanın bütün sefahatını gergin sığırlarla seyir etmiş olan, kara bahtlı “Müdcer”lerizab t etmiş olduğu İspanyol gemilerine yükleterek bir kaç gemici refakatıyla karşı yakaya – Afrika’ya –gönderdi.

Ve sonra kendisi, muzaffer filosuyla yiğit yoldaşlarıyla birlikte, dağ yamaclarında“Hızır”danimdad bekleyen diğer dindaşlarını, hemcinslerini kurtarmak için tekrar o kanlı İspanyol sahiline döndü! ..

Sayı 14	Sayfa 213

Garb’de İdman

TeyyareciBeleru, Garu, turcu PotiBeretun koşucu Jan Boen, boks pehlivanı Karpantiye gibi Garb’ın en şöhretli ve kudretli idmancılarının hayatlarında geçidlikleri idmana âid en büyükheyecanlarını imzaları altındayazılarımıza arz ediyoruz.

Her idmancının hayatında mutlak yer tutacak olan böyle heyecanlı dakikalara “Münakibini” okuyarak alışmak elbette fâidesiz değildir.

LuiBeloruRolanGaru

En Büyük Heycanlarım

1908 senesi Eylül'ünün 17'nci günü saat dört buçuk idi. Yeni Vik satıh tayyâreme bindim. O zamanlar, bir makineyi idare edecek derecede vukufum yoktu. Onun için işi güçlendirmeyi muvaffak görmeyerek yalnız motorun kumandasıyla meşgul olmak üzere muvazane cihazını terk ettim. Tayyâreyi düzelttim. Motoru işlettim. Tayyâreye ok gibi bir sürat yol aldı. Ve derhal (25) metreye kadar yükseldi. O zaman için pek mühim olan bu irtifadan dolayı pek memnun olmuştu ki ; birdenbire –neden bilmem-Motor işlemez oldu. Tayyâredimdikine aşağı inmeğe başladı. Gayr-ı kâbil telafi brsûrette stokum muhakkâk idi. İşte o esnada hayatımda bir defaya mahsus olmak üzeretitledim. Bereket versin ki, bu hâl bir iki sâniyeden fazla süredir. Derhal hatırıma altın kuyruk tarafına gitmek geldi. O sûretle hareket edince alet düzeldi ve kanadlar havaya mukavemet ederek tayyâre daha hafif bir sûrette yere düştü.

Tayyâreilk resmi tiran bu olduğundan bana Fransa Tiran Kulübü tarafından bir madalya verildi. Bu madalya sonradan aldığım bir çok emsalinin en kıymetlisidir. Çünkü hayatımın en heyecanlı anını bana ihtar eder.

LuiBeloru

Hayata en heyecanlı anı der hatır etmek pek kolay değildir. Çünkü hatıra, bu gibi anların derecesini daimisûrettemuhâfaza edemez. Yalnız şunu diyebilirim ki ; en heyecanlı zamanım şudur:

Bahri sefiditayyâre ile giderken, Sardunya ile Afrika sahili arasında birdenbire makinemin ancak 25 litre benzini kaldığını gördüm. Eğer tayin eylediğim hatt-ı hareketten

biraz sağı veyâhud sola rüzgarın tesiriyle düştüğüm, diğer sahile varmadan benzinin tükenmesinden dolayı denizin orta yerine düşmeğe, imdadsız olarak mahv-ı mahkum idim. İşte bu hâlde olarak sahili görünceye kadar geçirdiğim heyecan hayatımın en şâyan-ı dikkat safahatından birini teşkil eder.

RolanGaru

Sayı 14

Sayfa 214

LosyanPotiBeretun Jan Boen

Benim sporda en büyük heyecanım bir muvaffakiyete muteallikolmayup belki hayatıma mal olacak bir kazaya âiddir:

1906 senesi Fransabisiklet devrinde son merhale olan 80 kilometrelik (Kaen-Paris) merhalesinde üç kişi koşyorduk. Ben muvaffakiyetimden o derece emin idim ki ; bütün zihnim onunla meşgul idi (Gayiyon) inişini gelişi güzel inerken, ön tekerleğim birdenbire kum dolu olduğundan göremediğim bir hendeğe çarpınca makineden fırladım. Ben bir tarafa, makine öbür tarafa düştük. Arkamızda bizi takib eden on on beş otomobil de olanca süratiyle ve ihtiyatsızcasına geliyordu. En önde bulunan bir tanesi o derece yakın idi ki, makineyi durdurmağa muvaffak olamadığından, yarısını vücudumla yarısını makinemle örttüğüm yoldan geçmeğe, yabani yahud makine mi biçmeğe mecbur oldu. Ve bu kısmet makineme çıktığından kuvvetli bir duman darbesiyle makinemi biçti geçti. İşte o anda hayat-ı muvaffakiyetin ikisininde elden gittiğini görüvermek hissinden mütevellid müthiş bir heyecan geçirmiştım.

(LosyanPotiBeretun)

Bir saatte en fazla mesafe koşmak müsabakası için İstokholm’detertib olunan müsabakaya girmiştim. Heveskar (şurub) un kat’ ettiği 17 kilometre 741 metreyi ve sanatkâr (Vatkins) in kat eylediği 18 kilometre 878 metreden daha fazla koşmak lazım idi.

Dizildik. Tabanca patladı. Koşmağa başladık. Sadık ve vefakar arkadaşım (Evlin) bana geçen dakikaları söylüyordu. Ben mütemadiyen koşuyor ve dakikalarımın bence pek kıymetli olduğunu düşünüyordum. Nihayet 59’uncu dakikayı mahşer-i tabanca patladı. Bütün tefekkratımı aklımı, zihnimi, düşünce mi yalnız koşmağa ve olanca kuvvetimi o hususta istimâle hasır eyledim kurşun gibi gidiyordum. Kulaklarımın hiç duymakistemediği tabanca sesini birdenbire duyunca olduğum mevki gaib etmemek için biraz sendeledim. Neticenin 19 kilometre 21 metre 90 santimetre olduğunu söyledikleri zaman sevincimden ağladım. Hem kendi mi, hem şerefli milletimi i’la etmiştim. Bence hayatımın en heyecanlı anları işte o esnalardır.

(Jan Boen)

Sayı 14

Sayfa 215

JozejKarpantiya

1908 senesinde henüz 14 yaşında idim. 45 kilodan yukarı Fransız bokscularına meydan okuyan (Salmon) ile arpışmamızı takrir ettim. İlk msari’mize (Salmon) un yaptığı bir hata üzerine ben galib olarak ilan edildim.

Ancak ikinci bir mäsari’ daha icâbediyodu. Çünkü (Salmon) beni çokca hırpalamıştı. Hem ben ondan intikamımı almak, hemde o bana karşı evvelce ilan edilen mağlubiyeten kurtulmak istiyor idik. Bu ikinci mäsari’ o senenin Kanun-i Evveli’nin otuzunda oldu. Bu mäsari’de ben mağlub oldum ki ; hayatımın en heyecanlı ve müşkül geçen zamanı o anlardır. (Salmon) ile olan bu ikinci mäsari’mizin on üçüncü hamlesinde mideme yediğim bir yumruğun tesiriyle seyircilerin içine yuvarlandım. Tekrar kalktım geldim. On dördüncü hamlede (Salmon) beni iki defa yere yuvarladı. Bu hâli gören taraftaranım beni mäsari’den vazgeçirmek istiyorlardı. Bunlara karşı “Beni ıslak tavuk yerine mi koyursunuz ?“ cevabını verdim.

On altıncı hamlede üç defa mäsari’denharic kalacak derecede yumruk yidim. Bana acıyarak “Yeter, bırak artık!”dye bağırان bir seyirciye ilan-ı mütesüf olduğum bir tarzda cevap verdim. On yedinci hamlede dört defa daha yere düştüm. Takatım kalmamıştı. Fakat kaçmak istemiyordum. Yine kalktım ve on sekizinci hamleye başlamak üzere sendeleyerek hasmıma doğru hücum ederken yine yere yuvarlandım. (BobSakanlon) ismindeki bakıcım nihayet koşub beni kucakladı ve (Salmon) dater ve kan içinde oldu hâlde gelip beni alınımdan öptü. Ben hâla“Nakavta” kadar tahammül edeceğim neden bırakmadınız!” diye etrafımdakilere çıkışıyor. Ve ağlıyordum, sanatımın en heyecanlı saati zamanıdır.

JozefKarpantiye

AYAK TOPU

Geçen nüshamızdan mabad:

Dikkat edilecek bir noktada “Topu” daima yerde bulundurmaktır. Top yerde bulunduğu zaman idaresi bittabi daha kolay olur.

İyi bir “Takım” ve mükemmel oyuncular yetiştirmeye icrâ-i tesir eden mühim bir unsurda (Hazırlık) idmanlarıdır Neden dirki sanatkâr-Proffessionals- lerin oyunu, daimi sûrette heveskar-Amateurs-lerin oyunundan iyi ve mükemmel oluyor ?...Yine, nedendir ki mekteblerde bu oyun pek yüksek bir derece-i mükemmeliyete vasıl oluyor ? Ve yine nedendir ki çocuklar mektebden çıktıktan sonra, arkadaşı eskisi gibi oyun oynayamıyorlar şikayeti her zaman işitiliyor ?.. Şübhesiz, bunların bir sebebi vardır. Bu

sebebede, pek tabi olarak mekteb ve sanatkâr takımlarında muntazam, muayyen ve kati bir hazırlık idmanlarının, talimlerinin, mevcudiyetidir.

Eğer bir heveskaran takımının kaptanı takımı efradınafırsat düştükçe idman ve tatbikat yaptırır ve ara sıra onları, oyunda tatbik edecek hücum ve Müdâfaausûlleriyle türlü türlü hileleri, kurnazlıklar müzâkere ve tahrir için bir araya toplar ve fazla olarak da oyun oynarken lüzumuna göre ihtaratta bulunursa, emin olmalıdır ki bu takım, çok geçmeden, tanınâmayacak derecede terakki ve tekâmül eder.

Oyunda topu “Verip” , alma “Passing” meselesine gelince:

Çok defalar insan, bu tarık ile kendisini pek tehlikeli anlardan kurtarabilir.

Bir çok“Sayı – gol”ler, sırf bir oyuncunun, yerinde bulunması yüzünden gaib, daha doğru muhâsımlara hediye edilmiştir. Bunun içindir ki “Daima mevkini muhâfaza et” düsturuna dört el ile sarılmak lazım gelir. Bütün takım efradı arasında vazifesini- icâbı hâlinde – tecavüze mücade edilebilecek yegane oyuncu, “Orta yardımcı”dır. Zira, bunun vazifesi, bir dereceye kadar oyun yerinde seyyar bulunmaktır. Fakat, bu oyuncu bile mücadesini büyük bir dikkat ve basiretle kullanmalıdır. Zaten alalede bir oyuncu ile birinci sınıftan bir oyuncuyu ayıran meziyetler, evvela “Basiret”sâniyen “Karar”itâsındakisürattir. Binaenaleyh, orta yardımcıdan başka, hiçbir oyuncu, efendi gönlünün istediği vecihle oyun ayak topu makalesine âid:

Yerinin ötesine, berisine koşup durmamalıdır. Çünkü top, onun mutlaka bulunması lazım gelen yere gelir veya gönderilir, şayed oda orada bulunmayacak olursa bütün takım, tertibatı bozulmuş bir makine gibi birdenbire bozulur, durur.

Fevkalade hâiz-i ehemmiyet olan diğer bir meselede, bir takımın, on bir münFeridoyuncudan mürekkebe bir küme (Collection) hâlinde değil, belki hakiki bir “Takım” ve yekpare bir kitle hâlinde oynâmasıdır. Fakat, herhalde bir makine gibi de değil! ..Çünkü bir makinede ne bir düşünce

ve ne de bir karar vardır ; bundan başka bir makinenin ufacık bir kısım, bozulacak olsa, bütün makine hareketten kalır. Fakat bir “Takım” hatta oyuncularından biri o gün için bir an “Renksiz” bile oynasa, yine bir “takım” hâlinde oynayabilir. Şu kadar var ki takımın

bütün efradı birbirini layıkıyla bilmeli, tanımalıdır. Hatta bu tanışma, oyun yerinin hâricine bile çıkmalıdır.

Sürme-Diripling

Top ayağınıza geldiği zaman hemen rastgele vurmamalısınız. Sizin vazifeniz, top ayağınıza gelir gelmez hemen vurup ondan kurtulmak değil, bilakis topu icâb eden yere veya şahsa vermektir. Hedefsiz, nişansız“Vuruş”lar“Yapıştırışlar”dan hiç vurmamak daha hayırlıdır. Güzellik, topu kendisine verebileceğiniz yegane adam, eğer sizden daha müşkül bir mevkide ise asla ona vermeyiniz.

Daima hakemin düdüğüne göre oynâmalısınız. Muhâsımlarınızdan birinin “Nizamsız Offside” diye bağırmasından dolayı topu asla bırakmayınız. Çünkü eğer hakikatte “Nizamsız” iseniz, top biraz daha ileri götürmekten bir zarar görmezsiniz. Eğer nizamsız olmadığınız hâlde durmuş iseniz, ihtimâl ki bir daha elinize geçmeyecek olan bir fırsatı kaçırmış bulunacaksınız. Hakemin vazifesi, oyun kavâidinin ihlal edilip

edilmediğini görmektir; onun oyun yerinde bulunan hiç kimseden nasihat almaya, dinlemeye ihtiyacı yoktur. Binaenaleyh muhâsımlarınızın talepleri, bağırıları, oyununuzu zerre kadar tehire, teşvike uğratmamalıdır.

İdman ve talim için oynarken, sanki hakiki bir müsabakada imiş gibi topa asla el ile dokunmamalısınız. Topu, ayağınıza geldikçe alınız yani idman ve talim esnasında diğer arkadaşlara vermemek ve sırf kendin vurmak fikriyle topu elinizle durdurup almayınız. Çünkü bir defa buna alışıldı mı bazen hakiki bir müsabaka sırasında da dalgınlıkla ve gayr-ı ihtiyari sûrette bunu yapar ve takımınızın gaib etmesine vesile olursunuz. Ne gibi vaziyet ve mevkide olursa olsun topa “Yapıştırmayı Shoot” vurma- kicki öğreniniz.

Daima soğuk kanlılığınızı, itidalinizi, muhâfaza ediniz ve düşünmeden hiçbir şey yapmayınız “Bittabi bu düşünme bir sâniyenin yirmide biri kadar bile sürmez. “ Bu bahsi bitirmeden evvel “Talim” meselesi hakkında da bir iki söz söylemek istiyoruz. Koşmak veyâhud kürek çekmek gibi idmanlarda sıkı bir talim, yalnız müsabakalarda kazanmak için değil, belki sıhhatimuhâfaza içinde lazım-ı zarurudur. Bu gibi işlerde insan kazanmak için birankendisini zorlayacak olursa- eğer idmansız ve talimsiz iseniz- kalbiniz müthiş bir tazyike maruz kalır. Fakat bu hâl ayak topunda mevcut değildir. Hatta mevcut olsabile evvel ki ile mukayese edilemeyecek kadar ehemmiyetsizdir. Hatta oyun yerinde vazifesi en ağır olan bir “Orta yardımcı”nın bile kalbigayr-ı müsâid ahvâl tahtında olarak kendisini ne kadar zorlayacak olursa olsun – hâiz-i ehemmiyet derecede bir tazyike maruz kalmaz. Mahaza, mahâretleri müsavi olan ikitakımdan idmanı ve talimifazla olan oyunu kazanacak da pek tabii bir keyfiyettir.

Bu oyun içinsûret-imahsusadaperhizkaraneyemek yemeyevevahud her sabah kahvâltıdan evvel bir müddet koşmak gibi ihtiyatlara, tekliflere lüzumyoktur. Bunları yalnız, oda pek mahdud birmüddet için oyunmevsiminin başlangıcında yapmak, her hâldefâideden hâli değildir. Doğrudan doğruya vücudu hâl-i sıhhat veafiyette tutmak, ayak topu oyununu ilerletmek için hemen hemen her gün talim ve idman yapmakla bir gibidir.

Keza son bir ihtarımız: Mutemadi talimler ve idmanlar sayesinde, şübhesizdir ki insan oyunu ziyâdesiyle ilerletebilir. Fakat bunu, lüzumudan fazla yapmaktan da sûret-i katiyede sakınmalıdır. Çünkü bunun cezası – tabir-i

Sayı 14	Sayfa 218

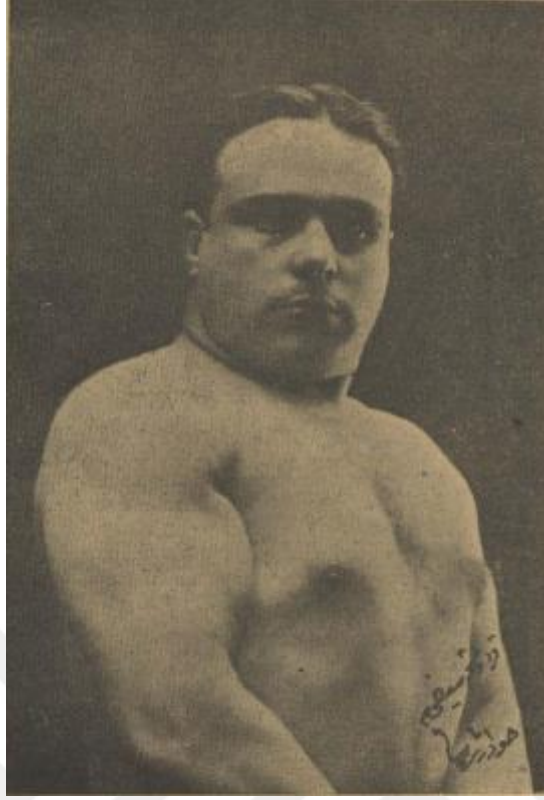
mahsusuyla bayatlıktır. Ve ne zaman ki bir insan bu oyunda bayalaşır artık onun için bir daha eskisi gibi oynayabilmek imkanıgaib olmuş gibidir. Bundan başka insan iki müsabaka arasında başka oyunlar oynâmaksûretiylede ayak topu oynâmakta ki iktidarını ehliyetini muhâfaza edebilir. Ve bu vecihle iki oyun arasında başka oyunlar oynâmış olan bir kimse tekrar bir müsabaka girdiği zaman yeni bir kuvvet, azim ve ehliyet sâhibi olarak girer. Keza herhangi iyi oynâmak için eğer alışık iseniz tütün içmeyi bütün bütün terk etmekte muzırdır. Çünkü mutad olan bir şeyi keyfi tamamıyla terk edivermek insanın mizacına pek fena tesir eder. Binaenaleyh ters ve titiz bir mizacla oyun meydanına çıkmakla, çıkmamak elbette daha hayırlıdır. Maheza tütünü tamamıyla terk etmeyerek içilen sigaraların adedini azaltmakda az çok bir fâide temin edebilir.

Sağlam Vücutlar Meşheri?

(12) numrulu idmanda idmacılarımızdan resimlerini göndermelerini rica etmiştik. Bu nüshamızda bu resimlerden iki tanesi derc ediyor ve bu vesile ile de evvelki ricamız tekrar ediyoruz. Umarız ki bu tarzda hareket etmekle bir çok“Vücut ve sağlamlık fukara”larınııdavücutlarına bakmaya teşvik etmiş oluruz.

Muallim Seyfi Bey

Avrupa’da Tahsilde Bulunan CevadBey

Sayı 14

Sayfa 219

Fasıl

2

Kaptan

Birinci fasılda oyunun esasat-ı umûmiyesinden bahsetmiştik. Bu fasıldada kaptanın vezaifini izah edeceğiz. Kaptanın vezaifi – biri oyunyerinde, diğeri de oyun yerinin hâricinde olmak üzere- tabiyetle ikiye ayrılır.

Oyun yerindeki Vezaifi-Kaptan için oyun yerindeki en münâsib mevki “Orta yardımcı” mevkidir. Yani, oyun yerindeki bütün mevkilerin en mühimi, binaenaleyh kapdan için en ziyâde uygun olanı burasıdır. Bir oyuncuyu bu mühim mevki için münâsib gördüren evsaf ve mizacatamamıyla bir kapdanınhâiz bulunması lazım gelen, zai’ olan sıfatlardı.

Bundan başka kapdan ; hiçbir mevkide oyunu ve takımı efradını buradan olduğu kadar mükemmel idare edemez.

Kapdan için “Orta yardımcı”dan sonra, “Orta akıncı” orta yardımcından sonra, “Orta akıncı” mevki şâyan-ı tavsiyedir. Çünkü burasıda oyunu ve oyuncularını idareye oldukça elverişli bir mevkidir. Eğer bir kapdan bu mevkilerin her ikisinde de oynamaz ise, onun hiçbir vecihle oynamaması caiz olmayan iki mevki vardır ki bunlarda “Kaleci” ve açık akıncıların mevkileridir. Kaleci, pek aşikârdır ki bulunduğu yerde bir takımı asla idare edemez ; oyun yerinin ortasında kendi arkadaşlarını teşci edemeyeceği gibi, muhâsımların kalesine hücum edilirken de onlara- pek lazım olan – şu ki gayreti, ruhu veremez.

Güzellik açık akıncı mevkileride aynı derecede fenâdir. Çünkü bu mevkiler beslenmek – yani topu alıp vermek – için daima “takımın” mütebaki efradına muhtaçtır. Binaenaleyh eğer takım oyunda sıkışmış ise kapdanın cenahlarda maksadsız, hedefsiz bir hâldedurup

Gelecek Hafta Çıkacak:

Talebe Defteri

Mecmuasının okuyunuz

Bu Nüshada:

Şehzade Alişan Abdulmecid Efendi Hazretlerinin

Ben Büyüyemde.

Ünvanlı Vukufü’l iade muhic bir tabloları vardır.

Ayrıca en meşhur muharrir ve muallimlerinin

Manzumeleri, fenni, tarihi, ahlaki makaleleri ve resimleri bu nüshayı doldurmaktadır.

Talebe Defterinin 16’ncısını her yerde arayınız...

Müracaat Mâhali: Cağal Oğlunda 35 numru.

Kadıköy Riyâziyat Kulübü’nden FeridBeye:

Mektubunuzu aldık. Hissiyatınızı tebciil ve tebrikatınıza da arz-ı şükran ederiz. Taleb ettiğiniz malumatı bir kaç güne kadar hususi bir mektubla bildireceğiniz.

Sayd ü Sayyad Makalesi

Küsürat-ı mündericattan dolayı sayd ve seyyad makalesini gelecek nüshaya derc edeceğiz.

Sayı 14	Sayfa 220

1 Gurus

Bâb-ı Ali Caddesinde

UmûmiMekteblerTerzihânesi

Bâb-ı Âli caddesinde Gaz şirketi itsalinde daire-i mahsusadır.

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş i Gelenboy, Davud Paşa Sultâni ve bil umûmmekâtib-i reşidiye ve ibtidaiye efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numneleri vecihle imâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikamele çalınan umûm-i mekteblerterzihânesi elbiseleri Der SaâdetMekâtib idarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracat ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise umuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseler

Keşşaf taburlarının elbiseleri müessiseyn-i kiram tarafından numuneleri tanzim edişmiş ve bil cümle teferruatı ihzar olunmuş olduğundan mübaye edecek keşşafı teşrif buyurmaları rica olunur.

Bir hayli mevcudumuz vardır.

Sanayi-i Nefise Meraklılarına Tebşirat:

Avrupa müzelerinde bulunan en meşhur tabloların renkli ve renksiz kart postallarıyla büyük kıtada levhalarını sipariş etmiştik. Bir kısmı geldi kısm-ı diğeri de peyderpey yakında gelecektir.

Müdür-i Mes'ul Mehmed Sadi

Şems Matbaası

XIII. İdman Mecmûası, 15.Sayı, 19 Kanun-i Evvel 1329 (1 Ocak 1914)

Birinci Sene		19 Kanun-i Evvel 329 Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil-i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 36 Guruş Haric 9 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 15

Ceneral Ser “Baden-Pavel” İngiliz Baş Keşşafı ve Keşşaf Yoldaşlığı Müessisi

Birinci Sene		19 Kanun-i Evvel 329 Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 36 Gurus Haric 9 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 15

Aylık Abone: Muhterem kâhilerimize bir suhulet olmak ve vakit ve zamanıyla idmanı tedâriklerini temin etmek üzere aylık abone yaptık. Adreslerine göndermek şartıyla abone ücreti dört gurusdur. Posta pulu dahi kabul olunur.

Şehir Eminine Açık Mektub

Geçen nüshalarımızın birinde zan-ı emanet penahileriyle Cemiyet-i Umûmiye-i Belediye âza-i kiramından-İstanbul'da idman yerleri tesisi hakkında- nesil-i mustakbelin sağlamlığı nâmına – bir istirhamda bulunmuştukBu gün aynı istirhamatı tekrar ediyor ve ilave olarak da mütalat-ı atiyemizi- yine nesl-i müstakbel ve dolayısıyla vatan-ı mukaddes nâmına –arza ictisareyleyoruz:

Paşa Hazretleri,

Evlad-ı vatanı koşup oynâmasına, idman yapmasına müsâid mahallerin idman yerlerinin lüzumuna zat-ı âlilerinde kani bulduğunuza evvelce bir gazetede Sultan Ahmed ve Gülhâne Bahçeleri hakkında ki binanetiniz arasında sarf etmiş olduğunuz kelimeler, cümleler delaletiyle biliyoruz.

Aynı zamanda, düne kadar oyun oynâmayı, çocukluk, haşerilik ad eden bir muhitte böyle sûret-i mahsusada oyun mahalleri, idman yerleri yapmaya kalkışmasında ne sûretle karşılanacağı layıkıyla takdir ediyoruz.

Fakat dünyada ale-l-husus memleketimizde her iyi şeyin, her fâideli icadın, bir çok münakaşalar, münafeseler, memanetler içinde tatbik edilebildiğide inkar götürmez hakayıktandır.

Binaenaleyh, rica ediyoruz, memleketin selamet-i atiyesinâmına bütün idmancılar hepsi birlikte istirham ediyoruz ki derk ve takdir buyurduğunuzu layıkıyla bildiğimiz bu ihtiyacı, hiçbir şeye kulak vermeksizin, yalnız ilafın, nesl-i müstakbelin takdirat ve şükranını istihdaf ederekrefekatimesâinizle beraber himmetbuyurunuz.

Emin olunuz ki mevcudiyetini oldukça göstermeye başlamak olan kuvvetli bir gençlik zehrinizdir.

Sayı 15	Sayfa 221

Arizamıza hatime vermezden evvel, bu ihtiyacın çare-i istifası hakkında da bir iki söz söylemek istiyoruz: bu gün tarh ve teşviye kılınmakta olan Gülhâne Bahçesi'nin diğer iki kısmından Gülhânehastahânesi cihetine düşen kısım, az bir masrafla mükemmel bir oyun yeri, idman mâhali hâline getirilebilir.

Burası İstanbul'un adeta merkezi demek olduğundan burada icrâ edilecek muhtelif müsabakaları seyretmek üzere gelecek idman meraklılarından alınacak münâsib bir duhuliye, eminiz ki iki sene zarfında, edilen masrafıma-ziyâdeten telafi eder. Sonraki senelerin hâsılatı da şehir emaneti için mükemmel bir varidat teşkil eder.

Mütalat veistirhamat-ı emelimizi gerek zat-ı emanet penahilerince ve gerek Cemiyet-i Umûmiye-i Belediye âza-i kiramınca hüsnü sûretle telakki ve kabulünü temenni ederek maruzatımıza nihayet veriyoruz.

Sayd ve Sayyad

2

Geçen makalemde münakıbsayyadanesi neticesini yazacağımı vaad ettim “İsparta Kale”culluk avcısından evvel ale-l-ekser civar av mahallerimizde işe yarayan Nis köpeklerden bahsetmek isterim.

İstanbul ve civarında esna-i sayd-i şikarda acılara bihakk-ı ifa-i hıdmet edebilecek köpekler sayılacak kadar nâdirdir.

Biz maa't-teessüf burada hâlisü'l cins av köpeği yetiştiremedik, yetiştiremiyoruz. Avuçlar dolusu alar vererek Rusya'dan, Fransa'dan, Almanya'dan, İngiltere'den celb ettiğimiz köpeklerde güzel bakılamamak yüzünden, daha doğrusu köpeği nerede yatıracağımız, nerede gezdireceğimizi, ne yedireceğimizi, ne yolda terbiye edeceğimizi, alel husus hastalıklarının tarz-ı tedavisini bilememekten en güzelen nadide köpeklerimiz mahvolub gidiyor. Cinsi hâlis bir av köpeğini hâlis'üd'dem bir Arab hayvanı kadar nazik, şâyan-ı hıdmet olduğunu unutuyoruz. Bildircin gibi yaz avı zamanlarında Povanter cins köpeklerine “Setr” çulluk, tavşan, çil gibi kış mevsimine mahsus avlarda da “Povanter”köpek kullanıyoruz. Bir ak, povanter cinsi köpekler tüysüz, en asıl pek nazik olmak itibarıyla bunların bilhassa yaz avına münhasır olduğunu bilemiyoruz.

“Povanter, bir ak” köpeklerde bir kaç nevi ayrılır ki bunlarda tüylerinin inceliği, azlığı ile temyiz ederler.

“Povanter, bir av –Rus , povanter, bir ak- Alman, povanter, bir ak – Angle, povanter, bir av Fransa, povanter bir ak sen- Jermin” gibi cinslerde yine bir çokecnasainkasam eder.

Bunların en nazik, en güzel, en muti, en ziyâde kokulu, terbiyeye müstad – zeki olanı “Povaner- sen Jermin”dir renkler, beyaz üzerine az safı paftalı olmalıdır.

“Setr” dedikleri tüylü cinslerde “SetrAngle, Setr Alman, Setr Fransa, Setr, Rus , Setr İspanyol, Setr Kurdun, Setr Sen Jermin gibi bir çokecnase ayrılır. Bunlarında en makbul olanı “Setr Kurdun” deri tüyleri uzun, seyyad kulaklarının ucu, göz kapakları, ayaklarının bir kısım tüyleri sarıdır.

Povanter cins köpeklerin ne kadar tüysüz olanı makbul ise Setrlerinde o derece tüylü olanı tercih edilir. Bunun

Sayı 15	Sayfa 222

ikisinin ortası olamaz. Olursa melez, yani kırma dedikleri aslı bozuk köpeklerdir. Bizim memâlik-i Osmâniye’ye has olan ve her dakika bizi izac, sokaklarımızı, harab bütün hastalıklarını bizim o güzel av köpeklerimize şirine , men külli vücuh bize iras-ı mazaret eyledikleri hâlde hâla ortadan kaldırılamayan sokak köpekleri işte böyle bir kaç muhtelif cinsin – köpek tarzı gibi ecnasın mahsul-i ictimâidir. Tazı ve kapudanma’da gerek Povanter, gerek Setr köpeklerin her iki nevindeki bir çok nişane-i cinsiyetten ma’da kuyrukların kısa ince aynı zamanda düz, muntazam, mümkün olduğu kadar aşağı meyil olması şarttır. Sar-i alamet-i mümtaze ile kopuy, hakkında da sırası düştükceayrca tafsilat veririm.

Geçen hafta şeref –i muhazırasıyamüstefid olduğum Isparta kale culluk avcısının anındaki köpeği anlamak için yukarda verdiği izahata lüzum olduğu gibi bu bâbda istimâle elverişli olan tüfeklerden, çiftelerden ince kartuşlardan, sıkılardan, dumanlı dumansız, baruttan, İngiliz saçmasıyla, Fransız saçmalarındaki numru farkından biraz bahsetmek icâb eder. Geçen hafta ki makalemde bahsettiği avcının elinde bulundurduğunu yazdığım “Pake” cins tüfenk, av tüfeklerinin kısmen pek ibtidai olanıdır ki tarz-ı istimâli yüzünden pek tehlikelidir. Bunu, saklamak, doldurmak için tüfeğin kuvvetdağını yere dayamalı, yukarı kalkan nâmlunun ucundan sol el ile tutularak sağ el ile ilk evvel- evvelce hazırlanan bir ölçü ile-barut koymalıdır. Ondan sonra tapalıkıhıdmetini ifa edebilecek bir bez, yahud bir paçavrayı nâmlunun ağzından sıkıştırarak o nevi tüfeklere mahsus olan bir harbi, ani bir değnek ile o bezi barutun üzerine indirip yukarıdan aşağıya bir kaç defalar örmeli, yine bir

ölçü ile bunun üzerinede saçmayı yerleştirdiğinden sonra yine aynı sûretle paçavrayı da bunun üzerine indirmelidir.

Bu ameliye bu kadarcıkla kalsa iyi. Fakat dahası var. Tüfeğin horozları, memeleri dışarda olduğundan açıp iki memenin üzerine birer kapsol yerleştirmeli. Bundaki muhazırın derecesi anlaşılır değil mi ? Eğer paçavraları nâmludan içeriye iyice sıkıştırmadınızsa barutun saçmaya karışmak ihtimali olduğu gibi her ikisinin nâmlunun ağzından dökülmek tehlikesi de vardır. Bundan mada yukarıdan aşağıya doğru paçavrarakın üzerine indirdiğiniz harbiyi biraz sıkıca ve ihtiyatsızca olursanız sevk-i tazyik ile barutun birden ateş alması ve nâmlunun ağzından harbiyi örmekle meşgul bulunan sağ elinizi parçalamak felaketide vardır. Hele bir ava karşı nişan alıpta tetiklere dokunduğunuzu, bazen, en ziyâde yağmurlu havalarda kapsol“Çat” der ve meme deliklerinden nüfuz edip baruta icrâ-i tesir ettiği cihetle tüfek ateş almaz ve bittabi avda gider. Yanında bulunduğunuz bir iğne ile delikleri açmalı, yahud dolu tüfeği saçmasıyla, barutuyla söküp çıkarmalıdır. Bunda ki tehlike bittabi hepsinden büyüktür. Görülüyor ki bu alet ile bir avcının muvaffakiyeti pek müşküldür. Hele bıldırcın avında olduğu gibi santral, yahud aydael tüfeklerle ve on beş yirmi sâniyede dolup boşanan kartuşlu beden bu tüfek seriü’listimâl olmaktan pek uzaktır.

İşte geçen makalemde tüfek ve köpeğinden bahsettiğim Isparta kale cullukavıcısı böyle bi tüfek ile mecahiz olduğu gibi diğer bilakis levazımat-ı saydiyenin bütün terakkiyatı, son ihritatıile, ve en güzel cinr, yukarda tarif ettiğim “Kurdun – Setr” bir köpek ile ava gidiyordu.

Binanaleyh bunların pek büyük bir fark hâsıl edeceğine şübhe edilmeyen netice-i muvaffakiyetleri de avcılık nokta-i nazarından calib-i dikkat olmaktan variste değildir.

(MabadıGelecek Nüşaya)

MakriKöy: B. Z.

Sayı 15	Sayfa 223

Keşşaflık

Birinci Dersten Mabad

Can Kurtarmak-Keşşâfların başlıca vazifelerinden biride can kurtarmaktır. Zaten bu, hemcinse, gayriye yardım vazifesine dahildir. Kim olursa olsun hayatı tehlikede bulunan bir insanı kurtarmak kadar vicdani ve tatlı bir vazife yoktur. Mesela denizde boğulmakta olan bir şahsı kurtarmak için kendini tehlikeye atan bir adamın, bir keşşâfın yaptığı iş, muhârebenin en kızgın devresinde vurulmuş olan bir rakibin koşup kurtaran bir askerin yaptığı işle hemen hemen birdir.

Bir gün olur ki mutlaka bir kaza, bir mühim vakıa ile karşı karşıya gelerseniz. İşte asıl marifet, asıl iş, böyle bir zamanda asla şaşırmaksızın lazım gelen tedabiriicrâ edivermektir.

Geçen pazar günü Makri Köyü İdman Kulübü çayırında: GalatasaraylaMilobkölub arasında icrâ edilen müsabakka resimlerinden

Böyle bir vakıa karşısında ne yapmak lazım geleceği tamamıyla kitablardan öğrenilemez. Mutlaka, kitabların tarif ettiği şeyleri bil fiil yapmak, tatbik etmek lazım gelir. Mesela ortalığı kaplamış olan kesif ve boğucu bir duman içinden geçmek için ıslak bir mendil ile ağzın ve burnun ne sûretle kapatılacağını, ateşten kaçmak için bir çarşafı yırtarak nasıl bir ip yapılabileceğini, bayılmış olan bir şahsı ne vecihle taşımak lazım geleceğini,ve boğulmakta olan bir şahsın ne vecihle yakalanarak kurtarılacağını ve ...Elh bil fill tatbikat yapmak sayesinde öğrenmek icâb eder. İşte bu gibi şeyleri öğrendikten sonra dır ki insana bir emniyet gelir ve bir kaza vukunda herkesin ne yapmak lazım geldiğini bilmemek yüzünden şaşırdığı, beyhude yere öteye beriye koştuğu sırada o, kemâl-i metanetle ilerler ve o kazanın icâbâbatına göre lazım gelen yardımları ifa ederek vazife-i insâniyesini görmüş olur.

[baygın ve kendine mâlik olmayan bir şahsın ne vecihle kaldırılıp taşınacağını keşşâflara öğret, güzellik böyle bir adamı duman, gaz vesâire içinde ne vecihle sürükleyip çıkarmak icâb ettiğini ve ağız ile burunun bir ıslak mendil ile nasıl kapatılacağını da öğret ve onları çift çift ayırarak sırasıyla birini bayılmış farzıyla öbürlerine taşıt.)

Tahammül-Bir keşşafa âid bütün vezâifi ifa edebilmek için insan güçlü ve kuvvetli, sağlam ve çalışkan olmalıdır. Eğer kendine biraz dikkat edecek olursa derhal bu evsafı kazanabilir. Fakat bu da, oyun oynâmak koşmak, yürümek, bisiklete binmek gibi...Bir hayli idmana muhtaçtır.

Makriköy İdman Kulübü Müesses ve Reis Bedri Rıza Bey

Bir keşşaf pek çok açıkta yatmak mecburiyetindedir. Pencere kapalı olduğu hâlde uyumaya alışık olan bir çocuk eğer – mecburiyet-i saikasıyla – velev bir kerecik olsun açıkta yatmak zaruretiye düştü mü, mutlaka ya soğuk alır, veyâhud romatizma olur. Eğer yaz ve kış her vakit pencerenez, emin olunuz ki hiç bi vakit soğuk almaz ve romatizma olmazsınız.

Pek yumuşak bir yatak ve bir çok fanila ve yorganlar bir çocuğun fena ve korkunç rüyalar görmesine sebep olur ki bu vecihle onu zafiyete düşür eder.

Her sabah ve akşam biraz İsveç veyâhud Japon usûlü idman yapmak insanı sıhatte ve her işe elverişli bir hâlde tutmak için pek iyi bir şeydir.

Mümkünse her gün yıkanmak, olmadığı takdirde bir kaba havlu ile vücudu yukardan aşağıoğmak, her bir hakiki keşşafın başlıca vazifesidir.

Keşşafılar, daima burunlarıyla nefes alırlar ve bu sayede çarçabuk susamazlar, nefesleri de kesilmez ve havada bulunan hastalık mikroblarınıda yutmazlar. Aynı zamanda bulundukları nevi düşmana bildirecek kadar tehlikeli olan- horlamak- huyun kazanmazlar.

“Derin ve geniş nefes alma “ idmanı” ciğerleri geliştirmek ve kana müvellidü’l hamide vermek hususunda büyük bir kıymeti hâizdir. Fakat bunda enbüyük şart, bu idmanı açık bir yerde ve kalbi incitmemesi içinde itidal üzere yapmaktır.

“Derin ve geniş nefes almak” için soluğu ağır ağır derin sûrette burundan almağı- ta ki, kaburga kemikleri son haddine kadar açılsın –sonra, yine ağır ağır ve mütemadi sûrette dışarıya vermelidir.

“Geniş nefes alma” idmanının en iyisi, bir hayli müddet koştuktan sonra kendi kendine gelen nefes almadır ki biz buna “Soluma” deriz.

Bittabi büyük bir hikmete mübtene olarak dinimizce men edilmiş olan “İspirto” kullanmak meselesi, bu günmüşlüman ve hristiyan en hazin doktorlar tarafındanda- sarf-ı esasat-ı fenniye istinaden- men edilmektedir. Keşşaf yoldaşlığının mevcudu olan Muhterem Ceneral “BarenPavul” her ne nâm ile olursa olsun “İspirto kullanan ve buna alışan bir adam hiçbir işte yaramadığı gibi keşşafıgâda asla yaramaz. “diye kesip atıyor.

Sayı 15	Sayfa 225

Güzellik, çok tütün içmek de böyledir. Hakiki keşşafılasla tütün içmezler, çünkü tütünün dumanıgözlere zayıflık verir ve bazende insanı sinirli ve tabir-i mahsusayla “Sarsık” yapar. Koklama kuvvetini azaltır- ki bunun ale-l-husus gece vakti büyük bir ehemmiyeti vardır- pipoları veya sigaraların ateşi, hatta üstte taşılınılan tütünün kokusu- bilhassa geceleyen- insanı mutikes ve dikkatli bir düşmanın çarçabuk eline düşürür. Hiçbir çocuk sigara içmeye, tütünü sevdiği için başlamamıştır ; ancak sigara içmekle büyümüş adamlar seyrane geçirim fikriyle bu zehire alışmıştır.

Vatanperestlik (Vatancılık) – Efendiler! ..

Bilirsiniz ki siz, ölü bir nesle, cihangir bir hükümete mensubsunuz! ..

Neslin ölülüğüne, böyle bir alem, fen, zenginlik, hırs çalışma, didinmeboğuşma devrinde bile dünyanın en zengin ve en latif parçalarını alan mâlikbulunmaklığımız ve hükümetin cihangirliğine, müzelerde kütübhânemevcud olan eski haritalar, eski haritaların hududları ve baştan aşağıya kadar bütün milletlerin tarihleri şahittir.

Fakat bu gün, evet bu gün o “Ölü” nesil sönmeye yüz tutmuş, yüz tutmuş değil adeta mahkum bulunuyor. O koca cihangirliğin hâle-i haşmeti, çelenk-i muzafferiyeti yerine yazık ki bu gün doksan dokuz hâlkalı bir esaret çenberiyle çevrilmek sıkıştırılmak üzere bulunuyoruz!...

Makri Köy İdman Kulübü Çayırında

[Capon-Cocitsu- ve İsveç usûlü idmanları göster-fakat başlangıçta yalnız bir veya iki hareket. Keza derin ve geniş nefes alıp vermeye de]

Efendiler, ey, o ölü neslin hayırlı oğulları, torunları! ..Çalışın ve çalışalım. Çalışalım da o mukaddes nesli söndürmeyelim!... Yine çalışalım da boynumuzda geçirilmek üzere tepemizin üstünde durmakta olan o korkunç esaret çenberini kırıp parça parça edelim ve amellerinin meşum, menhus suratlarına doğru fırlatıp atalım!..

Büyük peygamberimiz efendimiz “Vatan Sevgisi imandan gelir “ buyurmuş! ..Son hezimet, umûmi hicret. Gösterdi ki bu büyük hakikatten tamamıyla gafiliz.

İnkâr etmeyelim. Beyhude saklamaya da çalışamayalm,o kara günlerde, o acı demlerde yediden yetiše dek hiçbirimiz vatanımızı sevemedik. Sevmesini bilmedik. Hepimiz kaçtık! ..

Evet hepimiz vatanda, dedelerimizin, analarımızın,bâbalarımızın, kızlarımızın, gelinlerimizin kardaşlarımızın, torunlarımızın doğduğu, büyüdüğü ; gezdiği, yürüdüğü, yattığı, uyuduğu en nihayette gömülü istirahatata vardığı o mukaddes toprakları arkamızda bırakarak kalbsizcesine, nâmerdcesine kaçtık! ..

Fakat o gün bize, kaçacak yerimiz var gibi

Sayı 15	Sayfa 226

geliyordu!..Fakat bu gün yarın- Allah göstermesin- kaçmak lazım gelirse nereye kaçacağız? ..

Her taraf sarılı! ..Düşmanlarımız mahva müfterişağızlarını açmışlar, bizi yutmaya, ve o melun, çelik dişleriyle parçalamaya hazır bir hâlde bekliyorlar.

Ey Osmanoğulları! ..Eğer kurtulmak, rahat etmek, nâmusla, haysiyetle, erkek gibi yaşamak istiyorsak, mutlaka o kapanası ağızları – hatta icâb ederse yumruklarımızla – tıkamalıyız, o yırtıcı dişleri behemahal kırmalıyız.

Bu da ne ile olur bilir misiniz ?.. ancak çalışmak, geceyi, gündüze katarak çalışmakla. Fakat yalnız nefesimize özümüze değil! ..Belki yüzde doksan dokuz vatana, şu kara teâli annemize! Çalışmakla!...

Bu koca imparatorluk elbette kendi kendine hâsıl olmadı, büyümedi. Bunu meydana getirmek, büyütmek için, ecdadımız, dedelerimiz, uğraştılar, çalıştılar, boğuşular ; kanlara boğuldular, canlarını fedâ ettiler – hûlasâ büyük ve kalbden doğma bir vatanperestlik ile bu koca imaratorluğu kurdular, büyüttüler.

Fakat, bizde bu vatan aşkı, aşkı değil duygusu bile olmadığı içindir ki o koca imatorluğun en güzel parçalarını birer birer hemde gözile kaş arasında gaibettik! ..

Galatasaray Sultani “Tennis”Takımı

Teşekkür olunur ki son felaketler biraz gözümüzü açar gibi oldu ; ve aynı zamanda kalbimizin köşesinde bucağında kalmışolan “Vatan aşkı kırıntılarını “ bir araya toplayarak yakmaya, alevlendirmeye vesile oldu.

Şimdiden sonra her ne düşünürseniz, her ne yaparsanız mutlaka evvel-i emirde vatanınızı düşünmelisiniz.

Vaktimizi, anızı sırf kendiniz, kendi eğlenceniz için sarf etmeyiniz. Evvela vatanını, vatanına ne vecihle bir yardımın dokunabileceğini düşünün ! Ancakbundan sonradır ki büyük bir huzur-ı kalbi ile kendi işine, kendi keyfine bakâbilirsin. Fakat ihtimâl ki sen, bir küçük küçüğün çocuğun bir koca imparatorluğa ne gibi bir fâidesi, yardımı dokunacağını bilmezsek! ..Fakat bir keşşaf olmak ve keşşaf kanununa riayet etmek şartıyla olmak çocuk bu vatana hıdmet edebilir.

“Evvela Vatan , sonra nefis “ düsturu, düşüncelerinin o işlerinin fatihası, başlangıcı olmalıdır. Eğer şu anda kendi kendine bu yolda bir sual soracak olursan vicdanın vereceği cevabihtimâl ki yukarı ki düsturun tamamıyla aksi yani – evvela nefis sonra vatan – olacaktır.

Sakın bazı kalbsizlerin, duygusuzların ötedenberi dillerine dolamış oldukları melun bir cümleye, bir ifadeye kulak asmayınız. O ifade ki: evvela Can, sonra Canan- dır.

Zaten böyle diye, diye ve hakikaten evvela kendimizi, kendi canımızı düşünme düşünme bu hâle geldik! ..Bu hâlden de beteri olamaz ya!...Binaenaleyh bütün bu hâllerden kurtulmak için esas büyük peygamberimizin – habü'l vatan menü'l iman- sözü olan “Evvela vatan, sonra nefesi”düstürüne dört el ile sarılalım.

Galatasaray birinci Takım akınclarından“Muzaffer” ve “Hasnun“Beyler son müsabakalarda büyük bir mahâret ve itidal ile oynadıklarıherkesce teslim edilmekte olan iki genç ayak top oyuncusu

Ümit ederim ki bu andan itibâren siz bu düsturu doğru olarak bellediğiniz ve bundan böyle de öyle kabul edip gideceksiniz. Evvela vatancı ; sonra oyuncu eskiden Romalıların ve bu günde bazı adamların yapmakta olduğu gibi başkalarına a vererek kendi ayak topuoyununu oynatma, muhârebe ki başkalarına yaptırma! ..Kendi muhârebeni kendin yap!

Al sancağımızın uçmakta, dalgalanmakta devam etmesine yardım için, ne olur ?.Sende bir şey, bir iş yap!...

Daha Var

Garbde İdman

Yeni Boks Cihan Pehlivanlığı

Amerika’da Zenci [CakConsun] ın Kanadalı (TomiBuruns) u mağlub ederek 1908 senesinde aldığı ağır cüsseliler cihan pehlivanlığınâmı ahiren beyn’el milel boks heyetinin verdiği karara binaen nez’ olundu. Bunun sebebide [CakConsun] un nâmını ortaya koyarak dövüşmekten çekinmesidir. Bir defasında 125,000 bir diğer defa 150,000 Frank bir kerede hâsılatınyüzde 60 ı teklif edildiği hâlde [Cak] ı dövüştümekekâbil olmamış ve 18 aydır kimse ile ciddi bir boks yapmamıştır. İşte bundan dolayı nihayet ünvanıkendisiniden nez’ olundu.

Bu ünvana layık iki kişi görölüyordu. İkiside orta cüsselilerden ve ikiside Amerika zencilerinden idi. Bunlardan birisi[Samlangfur] diğeride[CobeCenet] idi.Bunlar yekdiğerinin rakib-i daimisi ve [CakConsun] unda ünvanının rakibi idiler. Fakat[Cak] bunları dövüşmek tekliflerine her zaman sükutla mukabele ederlerdi.

İşte bu iki pehlivan geçende, 20 Kanun-i Evvel Efrencide Paris’te Lunapark da [CakConsun]dan münhal kalan cihan pehlivanlığıünvanı için dövüştüler.

Mâsari’lerin Abadı şöyle idi:

	Sam Langfur	CoeCanet
Siklet	84 Kilo	85 Kilo
Boyu	67 santim ve 1 metre	1,77 metre
Boyun	44 santim	41 santim
Göğüs	1,20 metre	1,03 metre
Pazu	38 santim	37 santim
Kol	30 santim	30 santim
Bel	92 santim	87 santim
Uyluk	74 santim	64 santim
Baldar	40 santim	41 santim

Bu iki mâsar'ının hayat-ı mübârezelerideşâyan-ı dikkat bulunuyordu. Sam Langfur'un yaptığı 105 mâsari'sinin 18 i beraber 15 neticesiz 7'si mağlubiyet 65'i galibiyetle neticelenmiştir.

20 kanun-i evvel 1913 de Paris'te CoeCanet ile olan müsabakada galib gelerek ağır cüsesli boks cihan pehlivanlığını alan. [CoeCanet] in 84 mübârezesinin [6] sı beraber [29] 1 neticesiz [6] sı mağlubiyet [43] i galibiyettir.

Mâsari' , yirmi hamle idi. Bütün Fransız gazeteleri, efkâr-ı umûmiyesi CoeCanet'i iltizam ediyorlar ve onun galib geleceğini tahmin ediyorlardı. Çünkü ; onu daha nazik, daha zarif buluyorlardı. Müsabaka esnasında da gösterdiği mukavemet ve üstelik ve SamLangfur'a karşı yaptığı hücumlar Fransızların bu fikirlerindeki isabetlerini gösterdi. Yirmi hamle neticesinde mâsari'lerin hiçbiri (KnockOut) mübârezedenharic kalacak derecede Yumrukyemedi. Fakat yirmi hamlenin, nihayetinde hakem SamLangfur'u daha galib görerek onu cihan pehlivanı ilan eyledi. Şimdi bu nâm-ı resmini koyduğumuz [SamLangfur] dadır. Bakalım bu yiğit nâmını ne kadar muhâfazaedecek ?...

AYAK TOPU

Geçen nüshamızdan Mabad:

Hiçbir vecihle gelemeyecek olan – Topu beklemesi kadar tehlikli bir vaziyet olamaz. Eğer top ona gelmeyecek olursa, takımı efradını gösterdiği misallerle teşci’ edemeyeceği gibi onlara oradan ihtarat ve nesayih-i lazımede bulunmakta mümkün olamaz.

Arkacı, veya açık yardımcı veyâhud içeri akıncı mevkileri her ne kadar bu iki mevki kadar mahzurları cem’ değillerse de yine merkezi mevkilerle hiçbir sûrette mukayese edilemezler.

Kaptan, takımı efradını bağırarak, çağırarak idare etmekten asla korkmamalıdır. O, daima – o ne kadar kendi aleyhlerinde ceryan ederse etsin – şen ve şatır olmalıdır. Çünkü bir “Takım” ne kadar şen olursa o kadar iyi ve iştahlı oynar.

Fakat, adamları teşci ederken hiçbir vakit tek bir şahsı aleni olarak tevbih etmemelidir.

Öteye beriye gürcesine saldıran gittikce itidalini, muvazenesini gaib etmekte olan bir oyuncuya “ Kendine Gel! ..” kötü oynayana “Dayan!..” diye bağırmak bir oyuncuya, gerek diğer oyuncuların

Sayı 15	Sayfa 229

ve gerekseyircilerin mühtehaziyanegülüşerincelb edecek vecihle söylenmelerden, anılmalardan elbette daha iyi tesir eder.

Oyun yarı olduktan sonra ki fasılada kapdan, takımının dağılmamasına dikkat etmeli ve oyunda “Renksiz, neşesiz” olanları, teşvik-i teşci etmeli, hulasâ bütün takıma karşı az çok bir valide vazifesi ifa etmelidir.

Teşvik ve teşci’ için sarf edilen bir iki sözün ne kadar büyük, adet- sarimiz tesiraticrâ ettiğini tecrübeler göstermektedir.

Keza bu aralık, oyunun yarısında elde ettiği tecrübenin icâbâtına göre çarçabuk yeni bir teşkilat ve tarz-ı hücum icrâ ve kabul etmelidir. Gerçi oyun arasında sık sık tebdilather hâldeşâyân-ı tavsiye görülemezse de bazen teâlicaviyane bir meslek takibi de icâb eder. Bu vecihle bir çok mağlubiyetler, oyuncuların mevkilerini değiştirmek sayesinde galibiyete tahvil etmiştir.

Eğer oyun esnasında “Yanlış ve bozuk” oyunlara bir meyil hâsıl olduğunu görürse çarçabuk o meyli oarzuzuyu bastırıvermelidir. Eğer bir mehâcim, çelme atmak vesâirsûretle “Bozuk” oyun yapmak istiyor ve yapıyorsa, önünde arkadaşlarının mukabelesi bil misal kıyıamlarını men etmelidir. Böyle bir mukabele idmancılık şanına büyük bir kıssa olduktan ma’da, netice itibarıyla al’el-ekser bir fâide de temin etmez.

Kapdanın, hatta daha evvel söylenilmesi icâb eden pek mühim bir vazifesi de, kendi takımının her vakit için muayyen zamanda ve “Tam kuvvette” olarak oyun yerinde isbat-ı vücud etmesini temin etmektir. Gerek takımın eksikliği yüzünden ve gerek başka yer sebep dolayısıyla tam zamanında oyuna başlanılmamasının fenalığı, çirkinliği herkescearasına yine vaki olmaktadır.

Bir takımın yahud bir kısmının vakit ve zamanıyla oyun yerine gelmemesi yüzünden “Kalenin” yanında dikilip durmaya veyâhud gezinmeye mecbur olmak kadar oyuncuların canını sıkan bir şey olamaz. Ba-husur, bu vecihle, büyük bir can sıkıntısı içinde oyunun başlamasını bekleyen oyuncuların ekserisi daha o vakitten itibaren hiç olmazsa ruhen yorulurlar. Binaenaleyh bilahere böyle yorgun bir ruh ve mizac bir can sıkıntı ile başlanılan bir oyundan da hiçbir şey hâsıl olmaz. Bu vecihle, eğer oyunun zevalden sonra mesela saat üçte başlaması mükerrer ise, oyunun mutlaka o anda başlamasını temin etmek kapdanın veya kapdanların en birinci vazifesidir.

Top Yerde İken: Kısa bir “Vurş”

Oyun Yerinin Hâricinde-Oyunun Yerinin Hâricindeki vezaifide dahildekiler kadar mühimdir.

Bir kapdan tam manasıyla mühakim bir akim teşkili mecburiyetinde ve bundan da mes’uldür. Binaenaleyh oyunun hâricinde de takımı efradını tanımalı ve onların biri birleriyle tanışmasını temine gayret etmelidir. Güzellik, her vakit için onlarla müzâkereye hazır bulunmalıdır. Bütün bunlar ihtimâl ki ehemmiyetsiz telakki olunur. Fakat bunların manası, zannedildiğinden pek büyük, pek ehemmiyetlidir.

Eğer Velington’un “VaterloMuhârebesi, -İton –

Sayı 15	Sayfa 230

ayak topu meydanlarında kazanılmışır.” Sözünde bir hakikat mevcut ise, bizde pek doğru olarak diye biliriz ki”Ayak topu oyunlarının bir çoğuda oyun yerinin hâricinde kazanılmışır. “

Kapdanın diğerk bir vazifesidekendi takımını için adam intihab etmektir ki bu pek müşkül bir iştir. bu Hususta onun, içlerinden kendi adamlarını intihab edeceği oyuncuların evsaf-ı nesiyelerini anlamak için harictendemtala sorması her hâlde şayan-ı tavsiyedir.

Daima hatırda bulundurmalıdır ki, bazen yalnız başına pek iyi oynayan bir oyuncu, takım içinde hiçbir işe yaramayabilir binaenaleyh bir kapdan daima intihab edeceği oyuncunun diğerk arkadaşlarıyla oynayıp oynâmayacağıınıdadaıl-i celb etmelidir. Bu hâl, bilhassa, akıncı hattı için ziyâdesiyleşayan-ı dikkat ve ehemmidir. Çünkü mnFeridsrette pek iyi ve mükemmel oynayan bir adam, bütün hattın âhengini, ittihadını bozabilir.

Kapdanın emirleri, bila itiraz ve tereddüd kabul edilmelidir. Yoksa takımın zabt ve rabtı – ve bil netice oynayacağı oyun – ziyâdesiylemtessir olur.

Oyun esnasında oyunculardan biri eksilirse oyuncuları icâbına göre tevzi vazifesi de bittabi kapdanaâiddir.

Eğerk takım, oyunu kazanmak vaziyetinde ise müdâfaa hattına dokunâmamak binaenaleyh dört akıncı ile iktifa etmek münâsibtir.

Eğerk hâl bunun aksi ise Müdâfaa hattı biraz zayıflatmak sûretiyle akıncı hattını tamamlamak daha münâsib olur. Bu takdirce, eğerk kazaya uğrayarak oyundan çıkan, akıncılardan biri ise Müdâfaa hattında yalnız bir “Arkacı” ile iktifa ederek öbür “Arkacı”yı akıncı hattına geçirmek lazım gelir.

Ayak topu oyununa mahsus levazım, diğerk oyunların levazımına nisbetle daha az ise de, ehemmiyeti ziyâdedir. Binaenaleyh bunlarhakkında da bir iki söz söylemek istiyoruz. Bu levazımın en mühim kısmı “Ayakkabı”lardır. Ayakabılarda aranılan en birinci hissede hafifliktir. Gerçi bazı oyuncular, ayakkâbılar ne kadar ağır olursa “Vuruş”larda o kadar şiddetli olur kanatindedirler. İhtimâl ki de bazı hâlde böyledir. Fakat biz bu fikirde değiliz. Çünkü, bir oyuncu asla unutmamalıdır ki bir buçuk saat mteadiyen koşmak mecburiyetindedir. Anı zamanda ayakkâbıları ne kadar hafif olursa, o kadar çok ve hızlı koşacağıda aşikârdır. Bu oyunda fazla ve hızlı koşmanın ne kadar büyük ehemmiyeti olduğuda malumdur. Binaenaleyh oyunda hızlı koşmanın muceb olacağı fâide ve menfai, ağır bir ayakkabının vuruşlara vereceği fazla bir şiddet asla telafi edemez.

Bir çok kimseler adi sokak potinlerinin altına lastik çaprazlar veyâhud dökmeler çakmak sûretiyledârikettikleri potinlerin daha ziyâde rahat ve elverişli olduğu fikrindedirler.

Rahatlık meselesi biraz şübheli ise de elverişli olmak fikri, sûret-i katiyede yanlıştır. Çünkü adi sokak potinleri, asla, sûret-i mahsusadaimâl edilmiş olan oyun potinleri kadar hafif değildir, ve olamazda. Hiçbir vakit yeni bir potinle oyun mevkine çıkmamalısınız.

Böyle bir potinin vereceği zarar ve rahatsızlıklar herkesin malumudur. Yeni potinleri lüzumu anından epeyce bir zaman evvel almalı ve düğmeleri, yahud çaprazları çıkararak

Sayı 15	Sayfa 231

bir zaman a'di sokak potini gibi kullanmalı ta ki katılığı sertliği gidip ymuşayınca ve içinde ayak tamamıyla rahat edinceye kadar. Bazı meşhur oyuncular yeni bir potin aldıkları zaman bir hafta kadar her gün bir müddet su içinde gezerler. Bu vecihle potin tamamıyla ıslanır ve gerilerek adeta bir eldiven gibi ayağa uyar. Ve ancak bu tarzda ayaklarına tamamen uydurdukları potini oyun için elverişli ederler.

Ayakkabları üzerinde topukları muhâfaza için fazlalıklar bulunması lüzum yoktur. Çünkü bunlar, ayak hareketlerinin serbest sûrette icrâsına mâni olurlar. Eğer hakikaten topuğun muhafazasına lüzum görülüyorsa, çorabın içine o kısımâ gelecek vecihle bir miktar pamukkoymak, maksadı meziyetten temin etmekle beraber hem de hafif olur.

Top Yerde Olduğu hâlde: Uzun ve Savurarak Yapıştırış.

Potinlerin altına konulan çapraz ve düğmeler meselesi de oldukça mühimdir. Bize kalırsa “Düğmeler” kat’ olunâmayacağı derecede öbürlerine faiktir. İnsan düğmelerle toprağa daha iyi tutunur ; binaenaleyh dönmek veya durmak meselesi daha ziyâde suhulet peyda eder.

Kaygan bir zemin üzerinde dönmek pek güçtür. Bu hususta çaprazlar tamamıyla fâidesizdir. Bundan ma’da kuru çimen üzerinde de çaprazlarla tutunmak pek müşkül olur. Düğmelere karşı edilen itirazki onların bir müddet sonra içeri gömülerek ucunun ayağa batmasıdır onları, sık sık değiştirmek ve her değiştirişte başka yerlere çakmak sûretiyle ref’ edilebilir. Mahturi düğmeler daha müessirse de oyun kanunu bunların kullanılmasına müsâid değildir.

Düğmeleri katrani olarak çakmak en iyi ve en muvaffak usûldür.

Yağmurlu günlerde potinin altına ve bilhassa düğmelerin bulunduğu yerlerin etrafına bir miktar yağ , yahud yumuşak sabun sürmek şâyan-ı tavsiyedir. Bu ameliye, çamurun yapışmasını men ettiği cihetle, oyun yarı olduğu zamanda tekrar edilmelidir. Soba

boyasıda bu işi görebilir. Lakin tesiri bittabi daha çabuk zeyl olur. Yarım potinler-yani iskarpinlerle-oyunu oynâmak asla caiz değildir.

Güzellik bacak siperlikleri- incik kemiğini muhâfaza için kullanılan bi nevi siperlikler – de kullanılmamalıdır. Çünkü bunlar insana bir nevi sıhhâta tahfiz hissi verir. Bundan ma'da, eğer yanlış, yahud hakiki mevkinden biraz geriye bağlanılmış iseler, bi çare oyuncunun şiddetli ve muvaffakiyetli bir oyun oynâmasına mani bile olurlar. Ne olursa olsun bir tekmenin vereceği ızdırab anidir ; hatta tuhaftır ki çok defalar oyuncuyu uyandırmaya ve daha ziyâde faâliyete getireceğide yarar. Meşhur bir sanatkâr oyuncu bacağına tekme yemedikce oyun oynayamadığını binaenaleyh asıl oyuna tekme yedikten sonra başladığını söyler dururmuş! ..

Bundan başka, eğer insan bu oyuna oldukça erken başlamış ise bacağı gittikce alışır ve sertleşir ; binaenaleyh bir zaman gelir ki siperlik kullanmak ile kullanmamak

Sayı 15	Sayfa 232

beyninde onun için hiçbir fark kalmaz. Herhalde, bacak siperlikleri bir oyuncuya serbest ve biçimli ayak hareketleri için büyük bir engel olur.

Kumlukla, pantolonlarda –bilhassa bud etrafında bolca olmalıdır. İnsanın vücuduna lastik gibi yapışan bir pantolon ile oyun oynâmak adeta mümkünsüzdür. Eğer “kemer” kullanılıyorsa, tokasının kalça kemiğinin üstüne gelmemesine dikkat etmelidir. Çünkü bir oyuncuyu “Karşılarken”veyâhud karşılamak fikiyle bir oyuncuya çarparken bunun hem hamilen, hemde karşısındakine zararı dokunur. En iyi kemer, iki üç potin başını ara getirerek bukemik sûretiyle yapılan kemerdur.

Topa, topun cinsine gelince: Bir çok yeni, yeni ihtiratlara rağmen hepimizin bildiğimiz eski bağlı toplar yine en iyisidir. Gerçi lastik toplar, bilhassa yağmurlu çamurlu zamanlarda adi toplara nazaren daha hafif olurlar, fakat böyle olmakla beraber yine onlara vurmak daha güçtür. Alel husus kuru havalarda mücadele ve kaygan bir satıh peyda ettikleri için idareleri pek ziyâde güçleşir. Binaenaleyh en iyisi yine eskitoptur.

Vurmalar ; Vuruşlar: -Oyun için lazım olan aletlerden sonra, oyunun esasına, yani vuruşlara, geçiyoruz. Bu, oyunun kolay kısmı gibi görünürse de hakikat hâlde en güç olanıdır. Hatta pek doğru olarak diye biliriz ki bu “Vuruş” meselesi, başlı başına bir fen,

bir sanattır, fi'l-hakika, sağlam seri bir karara ve iyi “Vurma” sanatına mâlik olan bir kimse birinci sınıf bir oyuncu olmak için lazım gelen her şeyi, her türlü meziyeti hâizdir denilebilir.

Topa, hiçbir vakit ayağın ucuyla yani potinin burnuyla vurmak muvaffak olmadığını söylemeye hâcet yoktur. Böyle vuruşlar emniyetli ve doğru olmamakla beraber, bir çok müşkülâtıda mucib olur.

Topa vurmak için ayağın başlıca üç kısmı kullanılır-yani ayağın üstü iç ve dış tarafları. Mesela bir “Arkacı”nın aşılması yahud bir akıncının topu, uzaktan kaleye atması için kullanılan uzun yahud sert vuruşlar – ki bunlara yapıştırmak (Şut) denir- hep ayağın iç tarafıyla çekilir. Çünkü ancak bu sayededir ki topa en fazla kuvvet ve şiddet verilebilir.

Dikkat edilirse görülür ki iyi bir oyuncu- bu gibi ahvâlde-bacağı hemen hemen afaki bir vaziyete gelinceye kadar mütemadiyen yukarı kaldırır ve tabir-i mahsusuyla adeta kuluçlar. Eğer bir akıncı, kaleye pek yakın olupta kısa ve sert bir indirişle topu içleri vurmak mecburiyetinde bulunursa alel ekser bir nevi kullanılır.

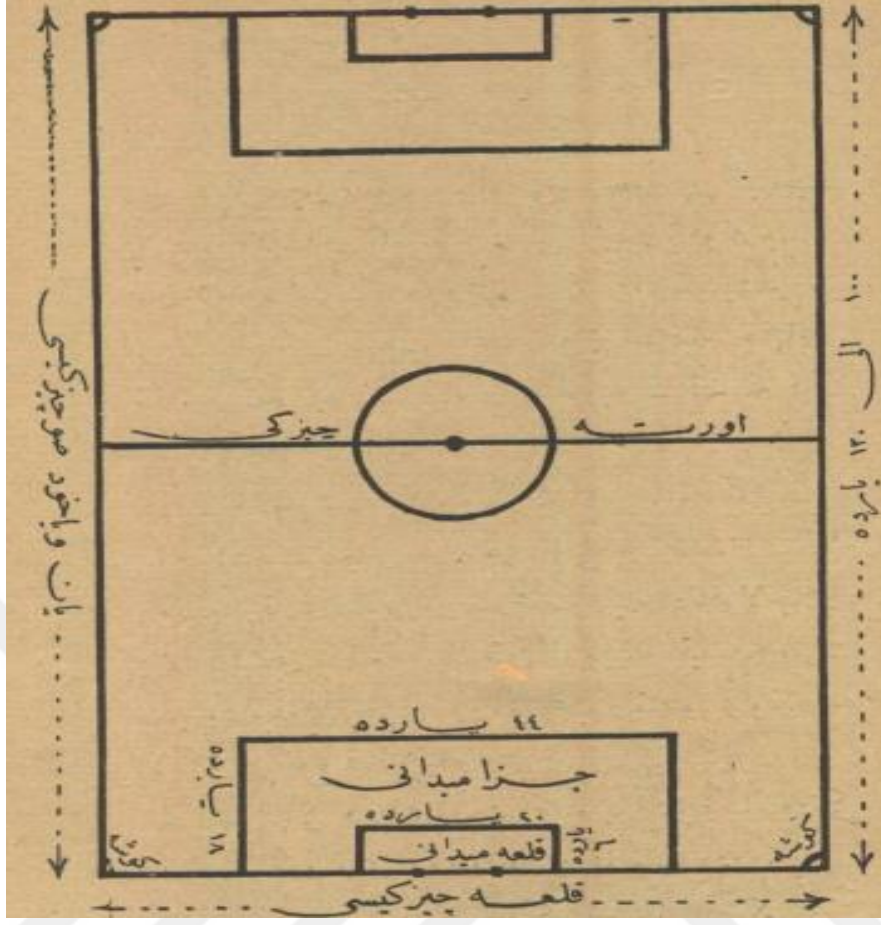
Bu usûldeki “Yapıştırmak” kaleye atmak vesâiredeki uzun ve savurarak vurmaktan daha seridir.

Topun “Vuruş” anındaki vaziyetini – ki nâdiren itibara alınan- pek mühim bir meseledir-insan alışıklık ve sevk-i kati ile kararlaştırır. Maheza, şunuda söyleyelim ki tam ve doğru bir “Vuruş” elde etmek için topun muhitinin ayağa yakın olan tarafı ayağın ucuyla tamamıyla bir hizada bulunmalıdır.

Vuruşun, uzunluğu, sürmesi ve doğruluğu bacağın uzun bir savrulması ve topa temas edeceği

Mabadi Gelecek Nüshada

Sayı 15	Sayfa 233

Oyun Yerinin Taksimâtı

Kale diğerlerinin arası: “8”yarde.

Kale Çaprazı: Yerden “8”yarde yüksek.

Ceza noktası: Kalenin merkez mütekâbili, kale çizgisinden “12”yarde

Köşelerdeki bayrak diğerlerinin yüksekliği: en aşağı beş yardedir.

Başlama yerinin nısfı katri: “10”yardedir.

Kadıköy Riyâziyat–ıBedeniye Kulübü’nden FeridBey’e

Bu haftaki idmanda irsalini tahhaüd ettiğimiz mektubun menfaatini tamim için idmana dercini daha muvaffak bulduk. Arzu buyurulan malumatı bütün tafsilatıyla şu üç beş satıra sıkıştırmak mümkün olamayacağı için mümkün mertebe vazih ve kısa yazıyoruz.

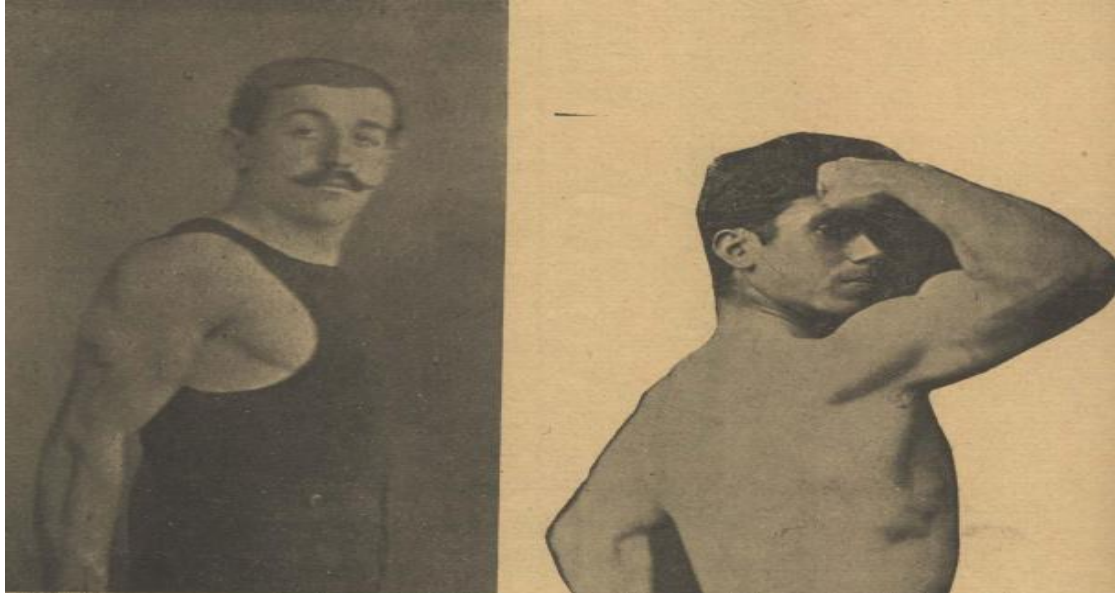
Jimnastik yani terbiye-i bedeniyyedenmaksad: Esasen hareket için hâlik edilmiş olan bedeni ihtiyacına göre işleterek sıhhâtini, kuvvetini, çevikliğini, cesaretini arttırmak ve

bütün âzayıâzamiistifâde temin edecek hâle koymaktır. Bir idmancı sağlam bir ciğere, taşı arıtacak bir mideye mâlikolmadı ; iyi koşabilmeli, iyi atlayabilmeli, icâb edince bir yere tırmanabilmelidir. Kollarını, bacaklarını istediği gibi idare edemeyen iyi bir idmancı değildir. Bu saydığım şeylerde ancak bedenın muhtelif kısımlarını lüzumu kadar, sebât-kârane muntazam bir saikle işleterek elde edilir. Yevmi programlarda yapılacak harekât-ı âza-i vechize-i bedeniyeninvezaifi nazar-ı itibara alınarak tertib olunmak lüzumu aşîkârdır. Bunun içinde hareketleri tasnif etmek, gruplara ayırmak ve bunları sıralamak

Sayı 15

Sayfa 234

Sağlam Vücutlar Maşheri

Sezai Bey

Mercan İdadisi Talebesinden Şevki Bey

lazım. Bu işler erbâbı tarafından yapılmış, hazırlanmış bizde nakil ediyoruz:

Siz münFeriden çalışacağınız için bizde programı o sûretletertib ettik:

1-Üç dört kere hafif bacak harekâtı onu müteakib üç beş kere büyük harekâtı, sonra bir kaç defa kol harekâtı, bade öne ve arkaya ve yanlara gövde harekâtı, bundan sonrada süratli olarak iki üç defa bacak hareketi.

Birinci numruyu teşkil eden bu harekât dikkatli hatasız yapılmak şartıyla yeni başlayanlar için bir iki hafta kifayet edecek bir program teşkil eder.

2-Teneffüs; burundan yavaş yavaş alınıp ağızdan süratlice bırakılacak ve geniş olacak

3-Kolun ve bacağın birlikte hareketleri ; iki üç defa

4-Sırtın harekâtı basitesi

Sayı 15

Sayfa 235

5-Talik hareketleri[İpe, sırtı çıkarmak,afaki ağaçta veya barfıkste veya hâlkada kendini çekmek vesâire gibi lüzumlu hareketler

6-Muvazane hareketleri

7-Yürüyüş ve jimnastik adım koşu (bir iki, nihayet üç dakika, koşudan sonra birden bire durmamalı biraz yürümeli ve teneffüs hareketi yapmalıdır)

8-Harekât-ı zuhuriye (Yani sırt hareketleri fakat (4) numrudakilerde daha zorludur)

9-Batın harekâtı

10-Yan harekâtı

11-Bir dakika kadar yürüyüş

12-Atlamalar

13-Teneffüs

Tadid ettiğimiz bu harekâtın yani yevmi idmanın imtidadı yarım saat nihayet üç çeyrekten fazla olmamalıdır. Yapacağınız idmanlarda bu sırayı takib ediniz. Gerçi bu harekâtı ayrı ayrı yazmak istifâdeden hâli değilse de adeta bir kitab vücuda getirmek kadar uzun olacağı için bir numrulu grubu yazmakla iktifa ediyorum!

Hafif bacak harekâtı: Önceleri yerden kesmek, ayak burunlarını kapayıp açmak, dizleri bükmek, ayakları yana bir hıtva açmak veya öne arkaya, ileriye bir adım atmaktan ibaret.

Büyük harekâtı: Başı kısık olarak arkaya ekmek, sağa sola çevirmek, sağa sola yatırmaktır.

Kol harekâtı: Dirsekleri büküp elleri omuza getirerek yukarıya uzatmak veya ileriye uzatmak yahud yana uzatmak, kolları yandan veya ondan yukarı kaldırmak elleri kalça ve enseye koymaktır.

Gövde harekâtı: Gövde belde öne ve arkaya uzatmak öne inmek yahud sağa sola inmektir.

Fransızcanız müsait ise size kitab tavsiye ederiz, Türkçe istiyor iseniz Seli Sırrı Bey'in kitabından istifâde edebilirsiniz. Müşkülata maruz kadıkca arzu ettiğiniz izahatı talebediniz ; sizin gibi ateşli idmançılara yardım etmek bizim için bir saâdetir.

Sketing'de İdman Müsabakaları

Beyoğlu Mutâsarırılı Kani Bey Efendi'nin taht-ı himayelerinde terbiye-i bedeniye muallimi Sırrı Bey'in taht-ı riyâsetlerinde

Süleymânîye Terbiye-i Bedeniye Yurdu Menfatine

Beyoğlu'nda SketingPalas'da Kanun-i Evvel'in yirmi altıncı Perşembe günü zevalli saat üçte patinaj, zerafet ve sürat müsabakaları talimi ve boksmübârezesi Galatasaray Terbiye-i Bedeniye Kulübü'nün iştirâkıyla büyük hokey maçı

Makriköy Numune Mektebi Terbiye-i Bedeniye Kulübü

Makriköy Numune Mekteb-i heyet-i idaresince mekteb dâhilinde mektebin nâmına izafeten bir terbiye kulübü küşad edileceğini ve bu kulübe yalnız mekteb mezunlarıyla talebe-i hazıra dahil olabileceğini istihbar eyledik.

Sayı 15	Sayfa 236

1 Gurus

Bâb-ı Ali Caddesinde

Umûmi Mektebler Terzihânesi

Bâb-ı Âli caddesinde Gaz şirketi itsalinde daire-i mahsusadır.

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve bil umûmmekâtib-i Rüştîye ve İbtidaiye Efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numuneleri vecihle imâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikâmetle çalışan Umûm-i MekteblerTerzihânesi elbiseleri Der Saâdetmekâtib idarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracat ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseler

Keşşaf taburlarının elbiseleri müessiseyn-i kiram tarafından numuneleri tanzim edilmiş ve bil cümle teferruatı ihzar olunmuş olduğundan mübaye edecek keşşafı teşrif buyurmaları rica olunur.

Bir hayli mevcudumuz vardır.

Sanayi-i Nefise Meraklılarına tebşirat:

Avrupa müzelerinde bulunan en meşhur tabloların renkli ve renksiz kart postallarıyla büyük kıtada levhalarını sipariş etmiştik. Bir kısmı geldi kısm-ı diğeri de peyderpey yakında gelecektir.

Müdür-i Mes'ul Mehmed Sadi

Şems Matbaası

XIV. İdman Mecmûası, 16.Sayı, 28 Kanun-i Evvel 1329 (10 Ocak 1914)

Birinci Sene		28 Kanun-i Evvel 329 Cumartesi
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 36 Guruş Haric 9 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 16

Fenerbahçe ve Galatasaray birinci Âyak Topu Takımları

1 Guruş

Birinci Sene	28 Kanun-i Evvel 329	Cumartesi
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 36 Guruş Haric 9 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 16

Aylık Abone: Muhterem kâilerimize bir suhulet olmak ve vakit ve zamanıyla idmanı tedâriklerini temin etmek üzere aylık abone yaptık. Adreslerine göndermek şartıyla abone ücreti dört guruştur. Posta pulu dahi kabul olunur.

İdmancılıkta Gaye

Malumdur ki idmancılıkta gaye, vücudun terbiye ve tenmiyesi ; ruhun ve maneviyatında tehzib ve takviyesidir.

Binaenaleyh herbir idmancı oynayacağı oyunlarda hiçbir vakit gözünü bu gayeden ayırmamalıdır. Buradaki idmancıdanmuradımız, sanatkârlar değil, ancak heveskarlardır. Çünkü sanatkârların oynadıkları oyunlardaki matmuh nazarları pek başka – yani a-dır. Bunlar nazarında yukarı ki gayenin ancak birinci kısmı- ki vücudun terbiye ve tenmiyesidir- kendiliğinden hâsıl olan ve a kazanmak için elde edilmesi zaruri bulunan ibidai veya ferd-i gayedir. Yoksa maksad-ı asli a kazanmaktan ibarettir. Maheza bu sözlerle sanatkârları istihfaf ettiğimiz vaziyetlerini merdud gördüğümüz anlaşılmasın.

Dünya insana maddi veya manevi bir fayda temin eden her sanat takdire şâyandır.

Heveskarlara gelince, bunların muhit ve hedef-i mesaisi pek büyüktür. Bunlar evvela kendilerini ve dolayısıyla da bütün efrad-ı milleti hem maddeten ve hem manen terbiye, tenmiye ve takviye gibi ek mübeccel bir vazifeyi fahri olarak deruhte etmişlerdir. Binaenaleyh heveskaların, oyunlarda, oyun kavâidinden başka kavâid-i ahlakiyeye de pek samimi bir merburiyet göstermeleri icâb eder.

Hüsnü rekabet, hadd-ı makul ve meşrunu tecavüz etmedikce makbul ve herhalde muceb-i istifâdedir. Fakat o haddi tecavüz edince tamamıyla makduh ve merduddur.

Bazı oyuncularımız arasında şiddetle hüküm sürmekte ve hadd-ı itidali kat kat tecavüz etmekte olduğunu büyük bir teessüfle gördüğümüz gayr-ı makbul rekabetlere hemen bu dakikadan itibaren nihayet vermek vacib ve makalemizin baş

Sayı 16	Sayfa 237

tarafında zikir ettiğimiz “Gaye”nin istihsali içinde pek lazımdır.

Emin olmalıdır ki bu tarzdaki hareket, hâl-i hazır oyuncularını için fena ve zararlı olduktan başka gelecek ve yetiyecek oyuncular içinde berbad bir çıkırdır.

Evet, hâl-i hazır oyuncularında içinde fena ve muzırdır. Çünkü bu oyuncular evvelden beri fenni bir usûl-i terbiyeye tabiiyen yetişmemiş ve yetiştirilmemiş olduğu için bu günöynâmakta oldukları oyunların tazyikatına ne vücudları ve ne de ruhları muhtemeldir.

Vücudlarının muhtemel olmadığı, her müsabakanın nihayetinde ayan beyan hepsinin yüzünden, gözünden akmakta olan eser-i tab' ile sabittir.

Ruhlarının muhtemel olmadığına ise, arasıra –maa'lhicâb söylüyorum- birbirlerine savurdıklarına layık sözler, kefereler şahittir.

Ne hâcet, en iyi oyunlarımızın bu gibi şiddetli ve iddialı oyunlara layık ve kâbiliyetlibi hâle gelmek içinsarf etmiş oldukları fazla, hemde lüzumundan pek fazla gayret ve himmetin âsar-ı maddiyesi göz önünde duruyor. Eğer bir oyuncunun vücuduna tepeden tırnağa kadar şöyle bir göz gezdirilecek olursa vücudun aşağı ki kısmının – yani bacak, baldır ve budların- yukarı ki kısmından nisbet kabul etmeyecek derecede kain olduğu görülür. Bu bir sa-i teşekküldür.

Binaenaleyh diğer türlü sa-i teşekküller gibi gayr-ı makbuldür. Eğer bu oyuncular kendilerini lüzumundan fazla zorlayacak ve yürümeyecek olsalar ve ayak topu oyunundan başka oyunlarla da lüzumu kadar iştilal edecek olsalar herhalde vücudun tenmiye daha muntazam, daha âhenkli olur. Bundan başka o kadar çabuk da “Bayatlamazlar” bayatlama keyfiyetini de ufak bir misal ile zannedelim:

Mesela İngilizlerin ayak oyuncularında içinde kırk yaşını tecavüz ettiği hâlde hâlen eski, gençlik zamanındaki gibi belki daha büyük bir mahâretle oyunu oynayanlar pek çok görülür.

Halbuki bizde- sırf yukarıda izah ettiğimiz esbâb dolayısıyladır ki – hatta otuz yaşını bulan oyuncularımız arasında bile eski cevvaliyet, çeviklik ve mahâretinimuhâfaza edebilenler pek nâdirdir.

Makalenin burasına geldiğim zaman elime muavinin tahririyemizdenBurhâneddinBey'in latifen göndermiş olduğu bir makaleyi verdiler. Bu makalenin muhteviyatına bir göz gezdirince gördüğüm mevzuşağılı yukarılı benim yazmakta olduğum mevzu. Doğrusu bu tesâdüften bu varidden ve bu müşabehetten pek

memnun oldum. Çünkü bundan “Noksanın” pek bariz olduğu ve artık herkesin görmekte, takdir etmekte olduğu anlaşılıyor. Tekrar olmasın diye makaleyi itimama lüzum görmedim. Çünkü BurhâneddinBey’in makalesi tamamıyla “Mutamam” vazifesini ifa ediyor.

Binaenaleyh muhterem kârilerin, BurhâneddinBey’in “Teceddüd” lazım, ıslahat lazım ünvanlı olan bu mühim makalesini- ki maa’t-teessüfküsürat-ı mündericat hasebiyle bu nüshaya konâmamıştır- gelecek nüshamızda kemâl-i dikkatle okumalarını tavsiye ederiz.

[***]

Sayı 16

Sayfa 238

Keşşaflık

Birinci DersdenMabad:

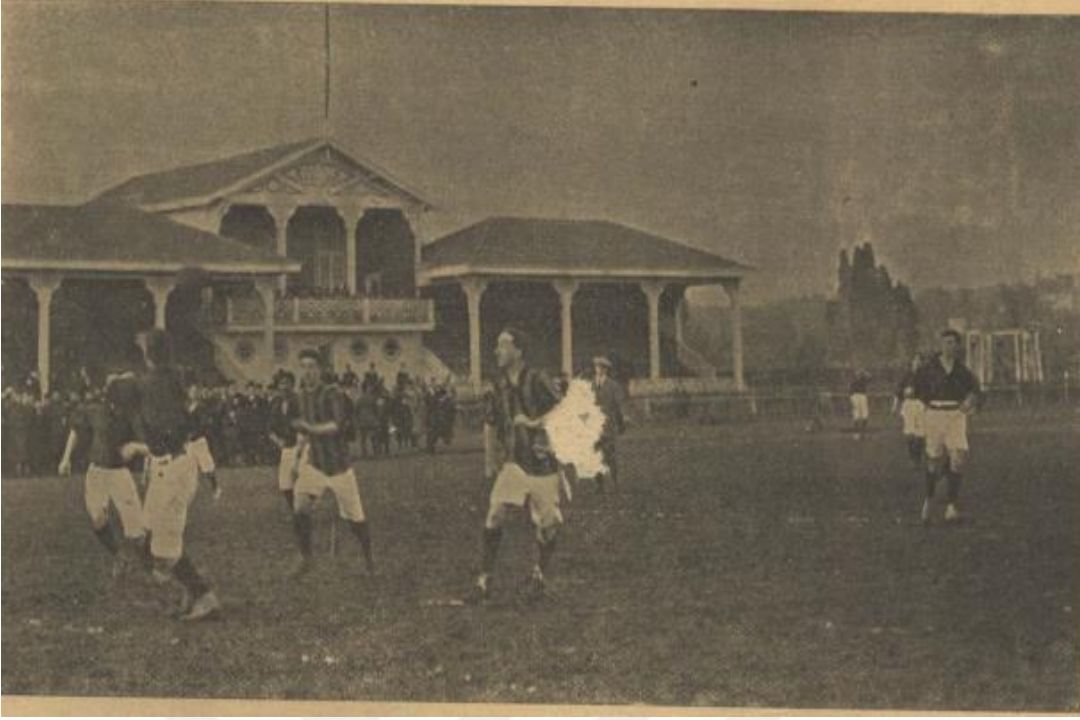
Müthiş Bir Cinâyet

[İhtar: Esas itibarıyla hakiki olan aşağı ki hikaye,veyâhud buna benzeyen diğer hikayeler, keşşaf muallimleri tarafından – bir keşşafın vezâifinitatbikatiyle izah etmek için- idaresi altında bulunan keşşaflara nakil edilmelidir.]

Bir çok seneler evvel Balkanlar civarında müthiş bir cinâyet ika’ olunmuştu. Bu cinâyeti yapan cani, başlıca bir çoban çocuğun keşşaflığı sayesinde yakalanmış ve asılmıştır.

Avcılık-Doğan, adlı olan bu çoban çocuğu bir gün kırdan koyunlarıyla birlikte – tepeler arasındaki ıssız yollardan- köye gelirken, yolda bir serseriye rastgelmişti. Bu serseri, ayaklarını uzatmakta olduğu hâlde, ekmekyemekle meşgul bulunuyordu.

Dikkat-i nazar çocuk bu serserinin yanından geçerken kıyafetine ve bilhassa kundurasının altında çakılı olan iri çivilere dikkat etmişti.

Galatasaray ve Fenerbahçe Kulüplerinin Geçen Hafta ki Müsabakaları

Kurnazlık-Çocuk serseriye, bazı ahmakların yaptığı gibi durup dikdik bakmadı. Serserinin nazar-ı dikkatini celb etmeksizin bir bakışta dikkat etmek ve anlamak lazım gelen şeylere dikkat etmiş ve anlamıştı.

Malumat, evin beş, altı mil kadar yaklaştığı zaman bir kulübenin etrafında bir çok adamın toplanmış olduğunu gördü. Kalabalığa yaklaştı ve anladı ki o kulübede oturmakta olan bir ihtiyar kadın meçhul bir kimse tarafından öldürülmüştü. Herkes ortaya bir takım tahminat ve farziyat sürmekte idiyse de hakiki katılık

Sayı 16	Sayfa 239

kim olduğunu bir türlü anlamak kâbil olamıyordu. Bir aralık “Doğan”ın gözü, kulübenin bahçesindeki bir ize, bir kundura izine ilişti. Dikkatle baktı ve o izde, biraz evvel dağda görmüş olduğu adamın kundurasının altındaki çivilerin yapabileceği delikleri gördü. Ev ondan itibâren bu cinâyette dağda görmüş olduğu adamında bir parmağı bulunduğuna kani oldu.

Kahramanlık-Bir aciz, bi çare kadının böyle alçakcasına öldürülmesi “Doğan”ın kahramanlık damarlarını oynattı ; kanı kaynâmaya başladı ve katil her kim olursa olsun ona karşı hareket etmeye karar verdi.

Yiğitlik, atiklik – gerçi, o adamı aleve verirse arkadaşlarının kendisini öldürmeleri ihtimâlini düşündüyse de bütün korkularını bir tarafa attı ve hemen polise müracaat ederek ayak izi ve o iz sâhibinin nerede bulunacağı hakkında lazım gelen malumatı en ince noktasına kadar verdi.

Bu serseri ayaklarını uzatmış olduğu hâlde, ekmek yemekle meşgul bulunuyordu

Sihhât ve kuvvet-ikatil, hiç kimseye görünmeksizin mahal-i cinâyetten o kadar uzak bir yere çekildiğini nazar itibare alarak hiçbir tedbire, ihtiyata lüzum görmemişti. Gerçi, bir aralık yanından geçmiş olan çoban çocuğundan biraz midesi bulandıysa da onun o kadar uzun bir mesafeye kadar gidip meseleyi anlayarak ve kendine iş edinerek tekrar gerisin geriye kadar yolu yürümesini müstebid görüyordu.

Lakin “Doğan” sapsağlam bir çocuk olduğu cihetle çok geçmeden o kadar yolu candarmalarla birlikte tekrar çiğnedi ve tam zamanında yetişerek katili yakaladılar. Katil “Canavarof” adlı bir Bulgar köylüsü idi. Katilin muhâkemesi icrâ edildi. Ve mahal-i cinâyette asıldı. Esna-i muhâkemede diğer iki refiki dahi olduğu anlaşıldığı cihetle, bir müddet sonra onlarda yakalandı. Ve bi çare kadın eşyasından bir kısmı kurtarılaraq uzak akrabasından bir yetime verildi. Ve o muavinlerde sehpa-i iadaletе çekildiler.

Merhamet- maheza, koca Doğan, kalak-ı asılı olan naaş –ı mekruhunu görünce hiss-i insâniyeti diğer bir nokta-i nazardan- yani bir insanın öldürülmesine vesile olması itibarıyla- uyandığı cihetle bir hayli mütessir oldu.

Can kurtarmak- lakin, mahkeme reisi onu çağırtdı ve ona teşekkür ederek dedi ki “Oğlum”bu gün bütün vatandaşların sana müteşekkirdir. Çünkü onları böyle bir habisin şerrinden kurtardık. İhtimâl ki çok geçmeden bu habisler, vatandaşlarından, bazılarının canına kıyacaktı.”

Vazife- ve ilave etti -Gerçi bu hareketin senin için epey bir ızdırab-ı bâdi oldu ve nefsinide az çok tehlikeye maruz bıraktı ise de sen vazifeni ifa etmiş oldun. Adaletin yerini bulması için polise, zâbitaya yardım etmek senin sevgili padişahına, şevketmabefedimize karşı en büyük bir vazifendir.

Bu vazife, insana ne kadar pahalıya mal olursa olsun hatta bunun uğurunda hayatı bile tehlikeye koymak lazım gelse yine bilatereddüd ifa edilmek hepimizin boynumuza borçtur.”

Sayı 16	Sayfa 240

Misal- işte bu vecihle, bu çoban yarusu –Doğan- hiç öğretilmediği ve bilmediği hâlde kendiliğinden bir keşşafın bütün vazifelerini ifa eylemiştir. Yaptığı vazifeler hülaseten şunlardır:

Avcılık ve dağcılık.

Dikkat-i nazar: Görülmeksizin bir şeye dikkat edip anlamak.

Malumat: Anlayış, intikal

Cesaret, kahramanlık.

Hüsnü Vazife.

Tahammül.

Merhamet.

Doğanın hiçbir vakit aklına gelmemiştir ki kendiliğinden yani kendi pak vicdani emri, talimat altında olarak – yapmış olduğu işler bir zaman sonra, sizin gibi çocuklara vazifelerini öğretmek için misal-i örnek ittihaz edilecektir. Binaenaleyh, hiçbir dakika unutmamalısınız ki bir gün gelir, sizin harekâtınız ve ifalinizde diğerleri tarafından misal-i

ittihaz olunur. Öyle ise, hepiniz her vakit vazifenizi-fakat layıkı vecihle doğru olarak-ifaya gayret etmelisiniz.

Birinci Dersin Nihayeti

Sayd ve Seyyad

3

Geçen Nüşamızdan Mabad:

Osman Reisi tanımazsınız değil mi ? O benim refik-i seyyidim, vesile-i inrişahım, avdan en tehi dest-i avdet ettim zamanlarda mudar-ı tesliyetim: yar-ı kadimimdir. Kaliforniya’da oturur. Renk, şen, saf kalbli, Âli vicdanli, güzel iyi avcıdır. Onunlayalnız bir meselede ittihad edemeyiz. Her avcıda olduğu gibi bunun, o köpeklerine karşı ne kadar meyil ve muhabbeti varsa kuyruğu biçimsiz, mesela: Uzun yahudkalin, veya yukarıya doğru kuyruk olan köpeklerinde o derecede ad ve ekberidir. Böyle biçimsiz kuyruklu bir köpek gördü mü ? Osman Reis asabileşir. dürüstlerzedarını hiddetle yukarı kalkar, yumruklarını sıkar, gözlerini açarak sorar:

-Allah aşkına insaf edin. Bu da köpek diye beslenir mi ? hele şu kuyruğa bak. Bunuda köpek diye insan yanında gezdirir mi ? tüh, Allah belasını versin ! diye çırpınır bazen:

-Ne ki lazımOsman ! Herif köpeğinin gitmesinden istemiyor belki onunda, o kuyruk hoşuna gidiyor

Sayı 16	Sayfa 241

demeğe gelmez. O vakit bütün bütün çileden çıkar. Birden gözlerini açar yüzme karşı haykırır, bağırır.

-Köpek, ya sokak köpeği olmalı, ya av köpeği! Bu ne bu! yediği ekmek ? haram olsun.

Diye yerinde fırlar. Bir çalımını arar. Gece olursa olsun fırsat buldu mu ? Kuyruğun dibinden gittiği gündür. Keser, atar. Sâhibini düşünmez bile. Sonra müsterih, munşerih, vazifesini ifa edenlere mahsus bir huzur-ı kalb ile yanına gelir.

Galatasaray ve Fenerbahçe Kulüplerinin Geçen Haftaki Müsabakaları

-Oh, der,çok şükür, bu kuyruktanda kurtulduk. Ne denir ? hastalık! Çok defalar kendisini bu hâlde mene çalıştım. Ne vakit bir söz söylesem:

-Allah aşkına, bana dokunma, bilmezsin. Biçimsiz bir kuyruk gördüm mü, yezidi gözüme batıyor zannediyorum.

Diye yalvarır. Osman Reis'in böyle kuyruk düşmanı olduğunu bilenlerden biri, geçen gün pek kuyruk olan köpeğinin kuyruğuna çare sordu Osman bila tereddüd cevap vererek:

-Kes! Hiç durma

Diyince

-Kesemem, acırım. Başka çare yok mu ?

Benim Osman bu sefer kızdı. Muhatiile istihzaya başladı.

-Dur, dedi Çare buldum.

-Ne gibi

-Kuyruğun ucuna ağırca bir şey tak aşağıya doğru düz doğru.

Bir iki, yine sordu:

-Daha başka...

-Alçı ile bir kaç gün kalıba koy. Dümdüz olur.

Av, edilen tavsiyeyi kabul edeceğine delalet eder bir tavır- etmainen ile ayrıldı. Birkaç zaman geçti. Ben bu mezhakeyi hikaye sûretinde birine anlatırken muhattabımalık, alık yüzme bakarak sordu:

-Sonra, dedi, köpek sâhibini hiç görmediniz mi ? Kuyruğu alçıya koymuş da düzelmiş mi acaba ?

Sayı 16	Sayfa 242

Artık en, buna en diyebilirim ?

“Vacibü’l idrâk mezdad eylesin ezanını? !”

Galatasaray ve Fenerbahçe Kulüblerinin Geçen Haftaki Müsabakaları

Benim Osman Reisi size güzelce tanıtabilmek için son bi vakıasını hikaye edeceğim.

Bizim Makriköyün‘de ki bağlar tarafında, bir köşede oturan dostuna bir akşam Osman Reis misafir gelir. Onun avcılık ibtilasıyla alet-i sahriyesi de vardır. Ale-l-sabah

erkenden kalkar, bahçeye fırlar. Av köpekleri havlayarak üzerine yürürler. Anlaşır, çabuksevişirler.

“ Ehl-i dil , birbirini bilmemek insan değil! “

Sevmişler ama Osman Reisi'nin midesi bulanmağa başlar. Etrafını saran av köpeklerinden, analarından tutunuzda beş tane küçük yavruya varıncaya kadar hepsinin kuyruğu biçimsiz! Dayanâmaz. Herkesin uykuda bulunduğu bir zamandan bil istifâde:

-Ne olursa olsun, keserim.

Diye kollarını sıvar. Fi'l-hakika, analarından başlayarak yavruların beşininde kuyruklarını dibinden budar.

Köpeklerin feryadını, çığlığını işiten hâne hâlkı, uşak, nihayet bey efendi uyanır, işi anlarlar.

Osman, ta altı aded kesilmiş kuyruk ucunu bir ipe dizmiş olduğu hâlde gelerek sâhib-i hâneye, misafir olduğu dostuna;

Galatasaray ve Fenerbahçe Kulüplerinin Geçer Hafta ki Müsabakaları

-Ama, beni affet, dayanâmadım.

İpte dizili kuyrukları irade ederik:

-İşte kuyruklar, işte ben ! Cezama razıyım.

Artık benim OsmanReis anladınız değimi ?

Aksiliğe bakın ; bu zat, birinci makalemde bahsettiğim ‘ Isparta da ki culluk avcılarıyla aynı trende mülaki olmaz mı ? olacak bu ya, Osman Reis de o akşam sinekliye gidiyormuş. Çekmecedan trene binmiş ; ilk evvel çomar biçimindeki köpeği sonrada sâhibi, avcıları görmüş, dayanâmamış. Çantayı, tüfeği köpeği ayrı bir kompartmanda uşağına tevdi ederek tren içinde dolaşmağa başlamış. Peyda-i münâsebetebahâneler arayarak ve köpeği göstererek:

-Şu köpeğin en güzel, en yakışıklı tarafı varsa tasma yerine boynuna takılan iptir. Eğer, tasma ola idi. Çok acıyacaktım. İpde çok dura, ne ise

Galatasaray ve Senbenova Keşşâfları İznik’de Eski Türk Hayrat hânelerinden birini ziyaret
Ederken

Demişse de aldıran olmamış. Bütün, bütün hırslanmış. Tren içinde çare-i cevıyane dolaşmağa başlamış çareler yok. Köpeğin kuyruğunu kesecek. Hem mutlak kesecek ve yapsın ? Hayli uğraşmış. Biçimine getirememiş. Bir aralık o usûlce köpeği dışarıçağırmış. Gösterdiği sucuk kokusuna gelen köpek sâhibinin yanına avdet etmek için kapıdan geçerken Osman Reis öyle bir nişan almış ki köpeği kısım-ı sefilası kapıdan geçerken trenin sürmeli kapısını hızla kapamış. Kapı köpeğin kuyruğunu dibinden hem sıkıştırmış,

kapanmış,hemde kilitlenmiş. Ötede Osman evvelce elinde hazırladığı bıçak ile yukarıdan aşağı indiği gibi kuyruk fırlamış. Fırlamış ama, köpeğin içeri tarafından hâla kendisini kurtulmadığını gören Osman Reis karanlıktan bil istifâde sıvışmış. Diğer vağonun bir tarafına sinmiş. Köpeğin kuyruğunu kurtarmak için pir-i telaş elindeki anahtarla kapıyı açmağa çalışan kondüktör ile birleşerek köpek sâhibinin bulunduğu kompartmana dahil olmuş. Zavallının telaşının, hayretini, teessüfünü görünce:

-Merak etme birader demiş. Giden bir kuyruk olsun. Ben şimdi tedavi ederim.

Fi'l-hakika, cebinden bir “Tenterdiyot” şişesiyle biraz pamuk, bir parçada bez çıkararak kanayan kuyruğu sarmış, sarmalamış. Sonra, köpek sâhibine dönerek:

-Geçmiş olsun birader demiş. Kuyruk gitti ama, sizin köpekde biraz bir şeye benzedi....

Makri Köy: B. Z.

Bir Cevap

İdman ve İdmncılık

İyi

A'la; ...

Fakat; ...

Muhterem Aka Gündüz Efendi!

İdmancı benimde yazıma sertaç ettiğim isim atındaki yazılarınızı okudum. İdmana, idmancılara şiddet telakkine mebni cevabsız bırakamadığımdan dolayı özür dileyerek derim ki:

Yazılarınıza idman hakkındaki ifadatınızın hâline nazaren söz bu yolda az yürümüşlerdensiniz. Binaenaleyh, vukufunu demeyeceğim-İnsiyetvel iffetiniz ve o alemle münâsebetiniz az çünkü ; öyle, sizin zannızı vecihle idman o kadar süvari ve müstevelli bir hâlde “değil bilakis pek ağır ezgi fıstıki makam bir hâlde yürüyor. Mütereddid, mutehaşi bir hâlde yürümeğe çalışıyor...Bu, bir.

İkinci ve en mühim noktada idmancılık yüzünden, mekteb talebesinin derslerine layıkıyla bakamadıkları hakkındaki iddanızdır. Sözüünüzü katiyen tekzib etmem. Evet sekiz kişi döner bunlarında sekizi de idman yapanlardan olabilir. Fakat bundaki sebebi idmana atıf etmekteki saik ne ?..

Şurayı muhtasiren arz edeyim ki ; idman ekser hâlkımızın bildiği gibi alabildiğine koşmak sıçramak değil bir hayat-ı intizam sürmektir. İdmancı demek saatini tanzim, hayatını o saate tatbik etmiş bir adam demektir. Binaenaleyh işini bilengeçen sene çalışan bir talebe bu senede zamanını öyle taksim eder ki ; hem idman, hem fikrisa'yhem istirahat eder. Öyle yapmazsa idmancı değildir. Çünkü derse hazır edeceği zamanı beyhude ve muzır olarak imraz etmiştir. Bu nokta-i nazardan başka ; birde muallimleri düşünmeniz lazımdır. Daha geçende oyuncak şeklinde olduğunu siz iddia ediyorsunuz. Pek ala bu sene nasıl bu kadar çabuk etrafı sardı. Demekki bunu tamim edenler işlerinin eridir. Diğer muallimlerde derslerini öyle okutsunlar ki ; bir tek şâkird dönmesin. Azmin elinden ne kurtulur. Ale-l-husus bu gibi mümkün hatta. Azizim, dikkat edin. O dönenler, idmandan dönmemiştir. Çünkü idman adamı tenbel etmez. Hadd-i zatında haylaz olmayana haylazlık vermez. Bilakis fa'al eder. Bu gibilere idmanda vazgeçirmekten ziyâde onlara tahsilin bir tadını tattırmalı.

Sayfa 161

Dediğim gibi, yazınızda âdem-i iştigalden münbas-ıacemilikler var. Mesela ayak topumüfredatı gibi kullandığınız domuz topu isminde de bir spor duymadım. Görmedim ve okumadım. Böyle bir idman olmaz. Zannederim kafiye'nin sevk-i tabiyesi bunu yazdırmış...

Sonra diyorsunuz ki “Biz ya pek fazla yapıyoruz...Ya eksik. Geçen senelerde bedeni mümarese mekteblerde oyuncak idi. Binaenaleyh pek eksik idi. Bu sene (Hakikat ve ehemmiyet derecesindedir. Binaenaleyh pek fazla oluyor.).

Galatasaray ve Senbenova Keşşafı Misafir olduklar Bursa Mekteb-i Sultânisinde

Efendim, ya gülüyorsunuz. Geçen senelerde de eksik idi. Bu senede eksiktir. Bizde henüz spor ve terbiye-i bedeniye grubundaki gibi değil bir ihtiyaç-ı mübrem fakat ale-l-ade bir iştigal şekline bile gelememiştir. Uğraşılıyor, tamimine çalışılıyor. Henüz kâbil-i temas bir netice elde edilemedi. Fakat! İmareti varda ondan ümitleniyoruz...Binaenaleyh kanat-ı aleyhinizden rica ederim. Yoksa, var ; pek aza çok iyi ayak topuna domuz topu demeyiniz! ..Halkı spora biz ısındırırken, siz soğutmayınız. Çünkü bizde hiç idmancı yok, olsa idi. Şu cevabım, tek kalmazdı. Binaenaleyh idmana makale yazınız. İyi ala; fakat spor aleyhinde bulunmayınız! ..

M. Ziya

Futbol Müsabakaları

Fenerbahçe 4 Sayı

Galatasaray 2 Sayı

Üç seneden beri birini müteakiben İstanbul şampiyonu ünvanını ihraz eden geçen senenin baharından beri daima muzaffer olan na-mağlub Galatasaray nihayet dün ilk olarak mağlub oldu. Galatasaray'a galebe etmek şerefine nail olan kulüb geçen seneden beri hemde hiçbir gol bile yapmadan üç defa Galatâsaray'amağlub olan Fenerbahçe'dir. Fenerbahçe bu defa eski mağlubiyetlerin intikamını aldı, iki gole karşı dört gol ile muzaffer oldu. Bu sûretle nihayet en büyük emelinede kavuştu. Galatasaray'ın bu sene ki müsabakalarda Fenerbahçe'nin yendiği kulüblerle kalması zaten neticenin böyle olacağı biraz ihsan etmekle beraber bizim futbolculuk aleminde iyi mühim olan vakıa her hâlde biraz tedkike layıktır. Galatasaray'ın mağlubiyetindeki esbâb iki mühim kısma ayrılıyor ki biri Fener'e, diğeri Galatasaray'a tealluk eder. Evvela neşe-i zaferle şadananların esbâb-ı galibiyetnitedkik edelim: Fenerliler tekerrür eden mağlubiyetleri üzerine Galatasaray'a galebe etmek için çalışmak lazım geldiğini takdir eylediklerinden siz o er-i tahsin birsa'ymütemadi ve muntazamla idman etmeğe, mümareselerini, meharetlerini arttırmağa hasır-ı himmet ettiler. Aynı zamanda sağ açıktaki gâyet iyi oynayan bir oyuncuyu da kendilerine ilhak eylediler. Müsabaka gününde en mükemmel oyuncularındanmürekkabbir takım çıkardılar ve muvaffak da oldular. Fener bu hâl-i tekmile girer iken Galatasaray ise bir buhran geçiyordu.

Evvela, bazı oyuncular galibiyetlerle sermest ve daima muvaffakiyitten emin oldukları için hemen hemen hiç idman etmeğe lüzum görmüyorlardı. Sâniyen, futbol mevsiminin en mühim zamanında en iyi oyuncuların kimi Avrupa'ya tahsile oyuna, iştirâk edemiyordu. Esasen Galatasaray'ın asıl mebnî kuvvasınımekteb talebesinin teşkil etmesi-geçenlerde idmanda yazıldığına aksine olarak- kulübün en zayıf ciheti idi. Çünkü, bir defa mektebde böyle mühim müsabakalara

Sayı 16	Sayfa 246

girecekvücut ve kuvvette talebe pek az olduğu gibi senelerce emek ve idman neticesinde bu miktar mahdud meyanında yetişen oyuncuların ekserisi ya taşraya memuriyete, yahud Avrupa'ya tahsile gitmekte, bu sûretle kulüb defaten yerine konulması mümkün olamayan mahir yolculardan birden bire mahrum kalmaktadır.

Galatasaray ve Senbenova Keşşafı Misafir oldukları BurusaMekteb-iSultânisinden

Şimdiye kadar Galatasaray ‘da mükemmelen yetişipde mahal—i muhtelifeye giden gençlerin adedini futbol meraklıları şöyle bir hesab etseler, bu cihetin Galatsaray’ın en zayıf noktası olduğunu tasdik ederler. Galatasaray işte bu defa, Fener’in o mükemmel ve güzide takımına karşı böyle bazı yerleri yamalı bir heyetle çıkıyordu. Sanki Bekir, Muhsin ve Neşet Beylerin eksikliği yetişmiyormuş gibi yerde kulübün en iyi müdafî olan Adnan Bey’de –her nedense-müşabakaya gelmeyecek arkadaşlarının mağlubiyetine yardım etti. Bu dört iyi futbolcunun yerine konulan oyuncuların ikisi oldukça oynuyorlardı. Fakat diğer ikisi daha böyle büyük bir müşabakaya ilk defa dahil olan mübtediler idi. Ve bu mübtedileri en zararsız yerlere koyabilmek için ekseri iyi oyuncular yerlerini değıştirmeğe mecbur oldular. Bittabi böyleperişan bir takım Fener’in çevik, seri, mahir oyuncularının hücumlarını def etmek, hatt-ı Müdâfaalarını bozmak mümkünsüz bir hâle girdi ve Galatasaray mağlub oldu. Bu sûretle de intizamsızlığının, mübalatsızlığının ceza-i sezasını gördü.

Müşabakanın ibtidasında top bir müddet ortalarda dolaştı,her iki taraf aynı iktidar ve mahâretle oynuyorlardı. Fener’in hücumlarını, Galatsaray’ınmehâcimeleritakib etti. Nihayet Fener birinci sayıyı yaptı, bir müddet sonra Galatasaray’ın merkez mehâcimi Mösyö Oberle herkesin, her futbol meraklısının mazhar-ı takdiri olan dehşetli bir darbe ile topu kaleye soktu. Bu muvaffakiyetten kuvva-i maneviyeleri artan Galatasaraylılar mehâcimelerinitezyid ettiler, Fenerlilerde aynı sûretleteşdid-i harekât eylediler. Her iki kalenin önünde epey heyecanlı dakikalar geçti. Bir defasında Mösyö Oberle Fener’in kalesine doğru topu getirdi, müdâfaaları geride bıraktı. Ama yakın bir mesafeden son darbeyi vuracağı sırada Fener’in müdafileri yetiştiler, doğrusunu söylemek lazım gelirse,

pek de futbol fevâidine muvaffak olmayarak Galatasaray'ın bunu misal oyuncusunu yere yuvarladılar. Fakat hakem aldırmadı. Birinci parti bittiği vakit her iki tarafında birer sayısı vardı. Galatasaray hasmını biraz daha fazla sıkıştırmıştı.

İkinci parti başladıktan biraz sonra Fener'in

Sayı 16	Sayfa 247

gâyet şiddetli hücumları topu mütemadiyen Galatasaray'n kalesi önünde dolaştırmağa başlamıştı. Galatasaray vâkife-i istirahat esnasında oyuncularının mevkilerini değiştirmiş, bütün ehemmiyeti mehâcimlere vermişti. Bu yüzden pek ziyâdeköşelenen muavinler hattı, Fenerlilerin mehacematını kusuru zabtedemiyor, oyun bütün sikleti müdafilerle kaleciye yükleniyordu. Bu esnada mütemadi hücumlar neticesinde Fener'e bir ara ile iki sayı daha yapmağa muvaffak olmuştu. Merkez mehâcimi Kamil Bey ile sağ açık mehâcimi Mösyö Miço gâyet iyi oynuyorlar, diğer refiklerinin muavenetiyle Galatsaraylıları fena hâlde sıkıştırıyorlardı. Bu esnada Mösyö Oberle hemen hemen yalnız başına topu Fener'in hududmüdâfaasından geçirerek bir sayı daha yapmağa muvaffak oldu. Biraz sonra bir defa daha top ile beraber Fener'in kalesi önüne kadar sokulabildi. Tehlike azim idi. Hakemin birinci partideki kayıtsızlığından cesaret alan Fener müdafileri Mösyö Oberle'yi bir defa daha yuvarladılar. Hakem bu defada ağmaz-ı ayn etti. Müsabakanın ehemmiyetine mebni on adımdan topu kaleciye havale cezası vermek istemişti muvaffak olmakla beraber her hâlde tekerrüre meydan vermemek için oyunculara tenbihatta bulunabilirdi.

GalatasaraySenbenova Keşşafı Sandal Yarışına Yetişmek Üzere Dil İskelesinden Şimefideriyle Hareket

Oyunun hitamına on beş dakika kala Fenerliler bir sayı daha kazandılar. Galatasaraymehâcimleridebir iki akın yaptılarsa kendi muavin oyuncularının yardımından mahrum kaldıkları için semere bahş olmadı. Nihayet bu güzel ve mühim müsabaka iki sayıya karşı dört sayı ile Fenerliler lehine hitam buldu.

Daimisa'yve gayretle elde ettikleri intizam ve terakkinin netice-i meşhuresi olan muvaffakiyetlerden dolayı Fenerbahçeliler ne kadar şâyan-ı takdir ise, bazı oyuncularının lakayidisi ve âdem-i intizamı yüzünden Galatasaraylıların'dadüçar olduğu mağlubiyet o derece seza-i eseftir.

A. D.

AYAK Topu

Onda bütün mufassılların – oynak yerlerin – gerilmesi doğrultulmasıyla elde edilir.

İyi ve meharetli bir akıncının, kalenin önünde topu geriye “Çakmak” için topa sevk –i tabi ile ne kadar güzel bi vaziyet verdiğini görmek, gözetlemek ziyâdesiylecalib-i dikkat ve istifâde bir şeydir.

Buraya kadar top yerde olduğu zaman yahud yerde gelirken ne vecihle “Vurmak” lazım geldiğinden bahsettik. Havadan gelen veyâhud sıçramakta olan bir topa vurmak usûlü tamamıyla başkadır.

Çünkü eğer top havada iken düz ve uzatılmış bir bacağa rast gelecek olursa şübhesizdir ki tekrar havaya gider. Yani topun tekrar havaya gitmesini men etmek için topa bacak, takriben bir zaviye-i kaime teşkil edecek kadar (Bükülmüş) ve ayağın ucuda biraz aşağıya eğilmiş olduğu hâlde vurmalıdır. Bu usûldeki vuruş, en ziyâde akıncılara lazımdır. Çünkü akıncılar ekseriyetle topa havada iken vurmak mecburiyetinde bulunurlar. Yardımcı ve arkacılar için bacağı o kadar ziyâde bükmeye lüzum yoktur.

Bunlardan başka diğeri bir “Vuruş” usûlü daha vardır ki bu da açık akıncıların topu merkeze, ortaya vermek veyâhud iç akıncıların bazen topa mukâbilinde bulunan açık akıncıya vermek için çektikleri çaprazvari “Uzun Vuruş”lardır.

Böyle bir duruşta, bacağın nısf-ı dairevi bir hareketiyle müteferrik bir sûrette topa, ayağın üstüyle vurulur. Bu pek fâideli ve kolaylıkla elde edilebilen bir vuruştur.

Kezabu usûldeki vuruş sayesinde bir oyuncu topu başının üstünden arkaya doğru aşırabilir. Bunu yapmak için, mümkün olabildiği kadar arkaya eğilmeli ve topa, göğüs hizasına geldiği zaman vurmali, bu esnada ayağın ucuda topun arka muhitini tamamıyla kavuşmuş bulunmalıydı. Bu tarzdaki vuruşla topu istenilen yere vermek mümkün değildir. Binaenaleyh bu vuruş topu ne tarafa olursa olsun vurup uzaklaştırmak için kullanılır.

Topa vurmak hususunda ayağın iç ve dış taraflarının ne vecihle kullanmak lazım geldiğini izaha girişmezden evvel “Zaviyeli vuruşlar” hakkında da biraz malumat vermek icâb eder.

Zaviyeli vuruşlar, topu istenilen bi zaviyede sevk edecek vecihle çekilen vuruşlardır.

Bu vurşlarda topun ulu orta, merkezine vurulmaz. O vecihle vurulur ki, top ayağın kenarından kaçıp, daha doğrusu kayıp mihveri etrafında döne döne gider. Topun takib ettiği istikâmette ayakla muayyen bir zaviye teşkil eder. Topa ne kadar ortalama vurulursa zaviyede o kadar küçük olur. Kaleye çekilen kısa yapıştırmalarda bu tarzdaki vuruşlar kullanılacak olursa kaleci tamamıyla şaşırtılabilir; aynı vecihle “alıp verme” de kullanılan

bu usûldeki vuruşlar, Müdâfaa vaziyetinde bulunanları da tereddüde düşer eder ve şaşırtır. Fakat bu vuruşlar pekte kolaylıkla elde edilemez.

Çünkü topu istenilen zaviyede sevk etmek için topun neresine ve ne gibi vaziyette vurmak lazım geleceğini tahmin ve takdir, pek güç bir keyfiyettir.

Ayağın dış ve iç tarafları, başlıca kısa “alıp”

Sayı 16	Sayfa 249

“verme” lerde kullanılır. Çünkü bu takdirden topa vurmakiçin vücudunu, topu göndereceği tarafa çevirmek mecburiyetinde değildir. Bazı yardımcıları, topu cenahlara vermek için çektikleri uzun “Veriş”lerde ayaklarının dış taraflarını kullınırsa da bu oldukça tehlikelidir. Çünkü bu tarzdeki vuruşlarda topu, bir kaç yarda kadar doğru gittiğinden sonra savrulması ve geriye doğru kıvrılması vaki olur ki bu taklide topu kendisine verilen adamın bir miktar gerisine düşer. Bazen topa ayağın ucuyla dokunarak muhâsımın üstünden aşırarak da işe yarar. Bu ayağın ucunu tamamıyla topun altına gelecek vecihle koyarak birdenbire havaya doğru çekmek, fırlatmak sûretiyle elde edilebilir.

Galatasaray ve Senbenova Keşşâfları Bursa'ya giderken Nilüfer Vapurunda

Bazen yadımcılarda topu kendi akıncılarına vermek için bu usûlüfâideli bulurlar. Bazen açık akıncılarda-yakın bulundukları zaman- bu usûl ile topu kalenin önüne atıverirler.

Maheza, tehlikeli bir iştir. Çok ameliyat ve tatbikat ister.

Keza topu ayağın topuğuyla geri doğru vurmakda pek fâidelidir.

“Toslama” yanibaşlama vurmanında adi vuruşlarla sıkı bir râbıtası vardır. Heveskeran

Sayı 16	Sayfa 250

oyunlarında oyunun bu mühim ciheti tam tamamıyla ihmal edilir. Şayed kullanılırsa bile, ancak Müdâfaa için kullanılır.

Fakat sanatkâran oyunlarında “Toslama” ile yapılan muvaffakiyetli hücumlar nazar-ı dikkate alınınca heveskarlarında buna alışmaları fevkalade lazımdı.

Bunu öğrenin nisbeten kolaydır ve bir kere öğrenildi mi herkesin zannetiği gibi öyle ızdırabı, felanımuceb olmaz. Eğer topa alnın üst kısmıyla yani saçak karıştırdığı yerle vurulacak olursa en ağır ve kuvvetli top bile – hiçbir ızdırabımuceb olmaksızın-toslanabilir.

VahidBey

Eski İdman Aşığı bir Bâbanın İdmancı oğlu

Çok defalar başın diğer taraflarını yani yanlarını ve tepesinide kullanmak lazım gelir. Bu lüzumu başlıca yardımcıları ile iç akıncılar hissederler.

Mesela, topa kaleden vurulduğu zaman kale vuruşu bir yardımcının, yüzünü kendi kalesine çevirerek topu başının tepesiyle arkaya doğru atmak ve bu vecihle mehasım yardımcıları aşırarak topu kendi akıncılarına ulaştırmaya çalışmak alel ekser büyük fâideler temin eder.

İç akıncılar topu biri yerlerine verirken çok defa başlarının alın taraflarını kullanırlar. Bu sanat, bilhassa öte yardımcı için pek lüzumluydu. Aynı zamanda cenahları beslemek içinde bu tarzdaki vuruşlardan büyük istifâdeler temin edilebilir.

Bundan ma'da, herkes topu ayaklarıyla tutmayı ve derhal durdurmayı öğretmelidir. Bu, ale-l-umûm yüksekten düşmekte olan toplardaki kullanılır. Bunun içinde topun biraz öntarafınıza veyâhud yanınıza düşmesini temin edecek vecihle vaziyet alır ve top yere düşer tekrar sıçramasına meydan verdirmeksizin ayağınızı usûletle, fakat mehakim bir sûrette üzerine bâsarsınız.

Bazı oyuncular topu, ayakların ara yerine düşürmek sûretiyle tutmayı, durdurmayı tercih ederler. Her iki sûretle de topu durdurmak için lazım gelen meziyet topun nereye düşeceğini layıkıyla temin edebilecek bir kâbiliyet ile ayağı üzerine koymakta ki sürattir.

Bir oyuncu topu bir kere ayağına aldıktan sonra, artk onu her vecihle idare edebilmelidir. Topu hiçbir vakit ayaktan, nihayet bir kâdemden ziyâde uzağa tutmamalıdır. Eğer ki bundan daha uzak olursa mehasım oyunculardan biri birdenbire sıçrayarak topu ayağınızdan alması ihtimâli vardır.

Buhâlen ziyâdetopu sürüp götürmekte – dribling yapmakta- olan bir akıncıda v aki olabilir.

Eğer bu tarzda hareket eden bir akıncı – velev ki bir

Sayı 16	Sayfa 251

Sağlam Vücutlar Mahşeri

FenerbahçeKulublerinden Osman Kemâl Bey

Osman Kemâl Bey

Osman Kemâl Bey

için olsun – topun idaresini gaib etti mi, emin olsun ki karşısında bulunan düşman yardımcı ve arkacılarından biri topu mutlaka elinden alır.

Diğer mühim, hem pek mühim bir meziyet her oyuncunun topa iki ayağıyla da vurabilmesidir. Bittabi bir çok oyuncular, yalnız bir ayağını kullanmayı tercih ederler. Fakat her iki ayak ile de oynayabilmenin mucab

Mabadı Gelecek Nüshada

Sayı 16	Sayfa 252

1 Gurus

Bâb-ı Ali Caddesinde

Umûmi Mektebler Terzihânesi

Bâb-ı Âli caddesinde Gaz şirketi itsalinde daire-i mahsusadır.

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve bil umûm Mekâtib-i Rüştîye ve İbtidaiye Efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numuneleri vecihle imâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikâmetle çalınan Umûm-i Mektebler Terzihânesi elbiseleri der saâdetmekâtib idarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracat ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseler

Keşşaf taburlarının elbiseleri müessiseyn-i kiram tarafından numuneleri tanzim edilmiş ve bil cümle teferruatı ihzar olunmuş olduğundan mübaye edecek keşşafı teşrif buyurmaları rica olunur.

Bir hayli mevcudumuz vardır.

Spora âid Kartpostallar

Ferid İbrahim Beytarafındnisporaâid olan resimler kartpostal sûretinde Bâb-ı Âli caddesinde Cuma kitbhânesinde bir guriş fiyatla satılmaktadır.

Müdüri Mes'ul: mehmed Sadi

Şems Matbaası

XV. İdman Mecmûası, 17.Sayı, 4 Kanun-i Sâni 1329 (17 Ocak 1914)

Birinci Sene		4 Kanun-i Sâni329 Cumartesi
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 36 Guriş Haric 9 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 17

Birinci Sene		4 Kanun-i Sâni329 Cumartesi
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 36 Guruş Haric 9 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 17

Aylık abone: Muhterem kâhilerimize bir suhulet ve vakit ve zamanıylaidmanı tedâriklerini temin etmek üzere aylık abone yaptık. Adreslerine göndermek şartıyla abone ücreti dört guraştır. Posta pulu dahi kabul olunur.

OSMANLI SPOR FEDÂRASYONU

NASIL OLMALI ?

Terbiye-i Bedeniye Muallim-i Muhteremi Selim SırrıBey Efendi'nin teşebbüsüyle memleketimizde bir (Osmanlı SporFedârasyonu) tesis edilmek üzere mevcut sporkulüblerinden murahhaslar davet edildiğini, ve elyevm bu bâbda (Galatasaray) terbiye-i bedeniye kulübünde ictimailer, müzâkereler olduğunu, gazetelerde görülen bir kaç satır yazıdan ve oraya müdâvim olanların bazı muhtasır-ı ifadatından anladık...Bu fedârasyonun gaye-i teşekkülü mevcut spor heyetleri arasında bir mukavemet-i vedadkari tesisi ve olimpiyad gibi beynel milel müsabakalara Osmanlı atletleri gönderilmesi olduğu spor kulüblerininmurahhıslarındanmürekkeb daimi bir heyet ve yine onların içinden ayrılmış mevkiat bir idare meclisvasıtasıyla tedavir-i umur edileceği gibi her kulübtende beş lira muavenet akçesi alınacağını ve fedârasyonun hiçbir salahiyet-i fenniyesi olmayıp ona iştirâk eden kulüblerin istedikleri tarzda çalışmakta yahud çalışmamakta serbest bulunduklarını da yine rivâyet tarzında işittik...

Şu hudud-ı esasiye malum olduktan sonra, fedârasyonun bizde en muvaffak gördüğümüz şeklini yazmak

Sayı 17

Sayfa 253

İsteriz..Çünkü bu yapılan tarzdan bir netice-i fellah ummayız...

Fedârasyonun gayesi söz götürmeyecek derecede umûmiye-i aslidir. Bu hususda sert mütalaya mahal yok. Fakat, ruh-ı meseleyi teşkil eden program, tarz ve vasıta-i tatbik keyfiyetini zikir eylemek kasd -ı esasımızdır.

Evvel-i emirde fedârasyonun bir heyet-i daimesiolacaktır. Bu heyet, fedârasyonaştirâk eden kulüblerinmurahısslarıyla memleket terbiye-i bedeniye ve spor aleminde en fazla salahiyetdar ve vâkıf adamlarından ve bu vaadi de sâhib -i malumat-ı atabedanmürekkeb olmalıdır. Bu heyette ki mutehassıs ve doktorların reyleri bir katiyeti hâizolubmurahıssların vazifeleri, kulüblerinihtiyacatını o heyete ihsas ve muhitin levazım ve hususiyetini nazar-ı dikkate arz ile beraber heyetin kulübler nezdinde birer vasıta-i icrâiyesi olmaktadır. Vakıa ahiren yapılan nizamnâmede bir kaçmutehassısdanmürekkeb bir heyet müşavere olacağı müsserih olduğu da söyleniyorsa da biz mutehassısların bu yolda

bir rey istişariyedeğil salahiyet-i katiyeye mülkiyeti lazım geleceği iddiasındayız. Binaenaleyh bu tarzda teşekkül edecek bir heyet memlekette en az noksanlı ve en çok salahiyetdar bir şahsiyeti hâiz olur. Eğer böyle teşekkül etmezse arzu edilen kemâle ermek bilmem ki ; nasıl müessir olur ? Zira;bütün kulüblerin temasta bulunduğumuz ekser âzası sporun en umûmi şekillerinde bile lazım olduğu derecede vukuf-ı fenni sâhibi değildirler...

Bir bu cihet düşünölsün, birde Olinpiyad gibi cihanın en Lond, en kahraman vücudlarının ölçöşeceği yere adam göndermek yarıştırmak meselesi düşünölsün. Aradaki tezad, gidilen yoldaki âdem—i isabet derhal tebarüz eder...

Onun için o heyetin, söylediğimiz tarzda, o tipde teşekkülü taraftarıyız...Bu heyetin vazifesi ihtiyaca göre bir program tanzim etmek yahud ettirmek...Sonra yine aralarından bir iki doktor birkaç spormutehassısı dört beş de kulübmurahıssındanmürekkab teşkil edeceği meclis-i idareye tevdi-i umur ederek senede bir iki defa, toplanıp o mahal —i idarenin programı tatbik edip edemediğini mürakabe etmek...

A meselesine gelince: Kulüblerden evvel-i emirde beş lira almak demek ; bu memlekette hususiyet hâli, muhiti hatta kulüblerin şeklini hiç bilmemek yahud bilerek bilhassa nazar-ı dikkate almamak demektir. Çünkü; kulüblerumûmen fakir olduklarından böyle ayı vermedikleri gibi, verecek derecede aları olsa bile hâlen o anın, kendi bin türlü noksanlarına sarfını daha muvaffik buluruz...Zira, fedârasyonun o geniş maksadı, kulüblerin vereceği beş on lira ile saha-i file çıkarılamaz. Onun sermaye-i nakdiyesi, ya hükümetten, ya şehir emanetinden yahudMüdâfaa-i Milliye gibi bir müessese-i hususiye-i milliyeden alınmalıdır. Başkatarz bizde kâbil değildir...Bu anın maksad-ı dâhilini de sarf olunup olunmadığını mürakabe için meclis-i idareye birde hükümet memuru girebilir...

Buraya kadar tarz-ı idareyi bahsettik. Programa gelince; onu daha etraflı ve bize göre daha hususi bir tarzda düşünmek gerektir.

Bunun içinde bizim memlekette varsa bizimkilerden yoksa hariçten bir veya birkaç mutehassıs celbi (Nitekim Almaya Amerika'dan celbeyledi) ve onların göstereceği tarzda yapılacak program üzerine kulüblerde bir seçme ameliyatı icrâsı lazımdır...

Şöyle ki: fedârasyonaıştirâk eden her kulübün iştigal ettiği, yahud edeceği spor şubesi tahkik ettikten sonra o kulübün âzasıevvelen tabi-i sâniye spor nokta-i nazarından bir muayeneye tabi tutularak en elverişlileri

Ayrılmalı. Bu adamlar yukarıda söylediğimiz mütahassısların göstereceği şekil ve hudud dâhilinde bir müddet muayyen zarfında çalışmalı. hâl-i kemâle yaklaştıkları tahkik edince, bunların arasında da bir müsabaka tertibederik içlerinden en değerlilerini alıp bir müddet daha çalıştırmalı. Belki o zaman Olinpiyad’a gidecekkadar bir iki kişi yetiştirebiliriz...Böyle olmaz da her kulübü keyfine bırakırsak, on beş seneden beri Türkiye’de oynanılan futbolda edilen terakki gibi, hep olduğumuz yerde sayarız...Zira;hiçbir kulübün ne o derecede mütahassısâzası, ne de öyle geniş progamtakib edecek kudret-i maliyesi vardır...Onun için bizde fedârasyonun bu şekilden gayri tarzda olmayacağını zannediyoruz...Olmaz değil. Olur. Fakat ; işi fedârasyon olur. Netice hiç!...

...

Teceddüd Lazım, Islahat Lazım

-1-

-Nevakısımız ve Nekaisimiz-

Geçende ; yine spora, terbiye-i bedene muteallik bir müsahebede, esası mülkümüzce mühim olan bir münakaşada idi. Salık-i müzâkere sporun bizdeki şekline intikal ettiği zaman orada da mısren bahsetmiştim ki ; bizde idmanla terbiye-i bedeniye ile hülâsâ bu vadiide bir mesele ile meşgul olan küçük büyük heyet, o yoldaki emsalinin, değil mükemmelerinde; fakat orta hâllilerindeki evsafı, mevziyeti elhâsıl levazımı ihtiva etmiyor...Garbin o husustaki kemâlatının şemsi bizde yok.

Kemâlat kelimesinden kasdettiğim mana;hem tekmlat-ı maddiyyeyi ihzar edecek vesait ;hemde o vesaitin tatbikine ; tatbiki hâlinde istihsal-i muvaffakiyete muktezi düşünce-i meslek, hülâsâ-i maneviyattır.

On sene kadar oluyor spor buralarda henüz bir mütala’-i ecnebi hâlinde idi. Herkes ona ne yaradığı gayr-i malum bir makineye bakar gibi korkak, mütecessis nazarla bakmadı. O hengamede bende bu meyanda idim. Kadıköy’ünün muhtelif çayırıları İngiliz, Rumtopcuları ile mala mal iken, biz bu işlerin hem yabancıları o nisbettehavahişkari

idik...O derecede ki, (Gol) sözünün manasını öğrendiğimiz zaman his eylediğimiz ibtihac ;şübhe yok ki ; o golü yapanlarda o kadar yüksek değildi...Zaman geçti. Seneler tevalli etti. O meçhule ile insiyetimiz,ülfetimiz oldu, arttı hâl-i eşba' geldi. Şükür ki ; o sahada –velevki aciz ile olsun- terkim-i hurufa cüret, cesaret bile hâsıl oldu...Yine o andan itibaren o mütala-i ecnebi, hem cinslerimize hem diyarlarımıza da intikal etti...

Sayı 17	Sayfa 255

On sene evvel ki çayırlarda şimdi, daha ziyâde, Osmanlı gençleri parçadır ?...Şübhesiz bu bir galebe, ağırdı olsa mühim bir galebedir. Türklerin bu yolda ecanibi geçtiği artık şu son iki sene tahkik etti...İftihar etmeliyiz. Ama, o hiss-i iftiharımız vazifemizi unutturmamalı. Ben şu fehimin en meşbu av anında o vazifeyi unutmamak, bu galebeyi şeklen değil, hakikaten yalnız bizim mülkümüzdekilere hasır etmeyip hiç olmazsa civarımız, hemhalimiz olanlara karşıda ihraz etmek istediğim için nevakışımızı,maddi manevi eksiklerimizi yazacağım. Hatta meselenin ehemmiyetine binaen alakadaranı bu hususta icale-i kaleme, meseleyi münakaşaya bile davet edeceğim. Taki iş layık olduğu ehemmiyetle tedkik edilsin. Tamamıyla anlaşılın...

Nevakışımız yukarıda da serd eylediğim gibi iki nevi maddi, manevi olarak iki fasıla ayrılır:

Maddi noksanlarımız nedir ?.Bu hususta yazılacak yazıların, mevzuun sahasıyla mütenasib olması iktizâ etse cildler dolmak lazım gelir, zira; sporun, idmanın hûlasâ-i terbiye-i bedeniyenin levazım-ı maddiyesi nedir ? Onu iş'ar etmeksizin o derece tevzih edilemez, edilirse dediğimiz gibi bir mücellid olur...Onun için o noksanların isimlerini belki yazabilirim. Bu bâbda takib edeceğim sıra noksanın barizliğinin derecesiyle belki bir nisbet hâsıl eder.

Evvelen: Bizim spor heyetlerinin muayyen bir programı yoktur. Bunu tekzib edecek tarzda yazılar, muharrirat görüyorsam da tatbikat olmaması hasebiyle bu kanaatim laytezelzülüdür. Sâniyen: Bizde, takib edilen sporun bütün levazım-ı fenniyesini kavramış bir heyette yoktur.

Zaten futbol , bisiklet gibi bir iki nevi münhasır olan sporun fenn-i nokta-i nazarından lazım olan masaj, banyo hıfz-ı sıhhât, spordan evvel ve sonra yapılacak

harekât, tanzim-i saat hususâtı hiç mevcut olmadığı gibi futbolda bila farz top, ayakkabı gibi levazımın bisiklette, koşuda onun müteterruatının ne kullanmasını, neevsafını bilmeyiz! Hatta adedi eklere varan topcularımızdan kaç tanesi bu bâbdaki levazımın kabul eylediği tipte top, ayakkabı kullanıyor.

Salisen: Hep görenin tarzında katt-ı merhale ediliyor. Hiç kimse yenilik göstermiyor. Teba-i lüzum görmüyor. On senedir futbolun ilk girdiği kisveyi terk edememesi hep bu yüzdendir.

Rabien: Heyetlerden bir, ikisi istisna edilirse, münakisinin bir mahal-i muayyenleri, mecmu'ları yoktu. Bu noksan mübayidir ki, o heyete müşterik olan on beş, yirmi gençin gayretiyle değil, bu hususta maşuk vaziyetini alması lazım gelen, hâlkın, âhalinin muavenetiyle giderilir. Sabahtan akşama kadar kahvede bin koz kıran bu hâlk, memleketi eline tevdi edeceği gençlere bir zerre-i ianeyi deriğ eder. Değil iane, bu işte bedatlergörür! ..

Hamsen Hepsinin layık olduğu mertebede terakkisini temin edecek aları yoktur. Bu da bizim gelen, muhitin kusurudur. Sporun lüzumunu hâlka anlatmadan bu noksanı gidermekpek küçüktür. Âhaliye spor fikri nasıl verilir ? Bunu bir bend-i müstakile bırakıyorum.

Nevakıs-ı maneviyemizegelince ;

Evvelen: Hepimizdegaye yoktur. Nereye gidiyoruz, ne elde etmeğe çalışıyoruz ?.Malesef çoğumuz farzen, futbol oynar gibi vakit geçirmek için oynar. Oynatanlara gelince onlara daha büyük bir hitabe-i teessüf-i tevcibe etmek isterim. Çünkü, onlar oyuncuyu tıpkı horoz dövüştürür gibi çarpıştırır. İşin ucunda vatanı,hülasâ bu herc ü merckavgayı hayat ile iştigale hazırlanmak keyfiyeti olduğunu unuttur. Bir kaç anın neşesiyle bir hatt-ı tesisiyle bir fütur olur.

Hülasen futbolcularımızda bu noksanı çok görüyorum

Sayı 17	Sayfa 256

bu tarzda devam ederse futbolda eser-i terakki göstermek bizce pek de kâbil olacak. Biraz, hep maksad birbirini yenmek, fakatfenle saiyle olsa ne mutlu!.Bir kulübün, bir heyetin oyuncusunu ayartmak, onu kuvvetsiz bırakmak sûretiyle.

Sâniyen: Hiçbirisinde bir sebât-ı gayeperesti yoktur. Hatta o derecede ki ; bir maçta mağlub olduğundan dolayı dağılıveren, inhilal tehlikesine maruz kalan heyetler çoktur. Bunun sebebi o heyetleri teşkil edenlerin kasd-ı ictimâisi hep galebe olması ve idare edenlerin de bu hissiyatı ta'dil edecek derecede metanet-i ruhiyede olmamalarıdır.

Salisen: Bütün bu heyet-i medar-ı iştigalleri olan riyazat-ı bedeniyenin tarz-ı tatbikine usûl-i fenniysine, kavâidine, her an teceddüd etmekte olan şekline gayr-ı vâkıf ve yabancıdırlar. Ne koşucularımız koşanın fenn-i nokta-i nazarından evsaf-ı mütemayizsine, tarz-ı tatbikine, ne güreşçilerimiz bunun yoluna, ne futbolcularımız meşgalelerinin kanına nüfuz etmemiştir.

Bu hususta en acıklı bir misal olarak futbolu gösteririm. Futbol kavâidinin cahili olmayan, nazariyatının yabancıı olmayan kaç futbolcumuz var ? Her gün (hakem) bulmakta çekilen müşkülât, bizi ecanibin intihabına sevk eden esbâb hep bu cihetin üzerinde temarkuzetmez mi ?..

Rabien: Bir idmancıya, bir sporcuya layık olacak derecede metanet-i ahlakiye göstermemek keyfiyeti de pek acıklı bir noksanımızdır. Maçlarda müsabakalarda rakibimize karşı aldığımız vaziyetler, gösterdiğimiz tavırlar hep bu noksanın tesiridir.

Sporu ne maksadla tatbik ediyorsak ondan başka maksad ve gayemiz olmamak rekabet-i cariyede de sporun vesait-i zahiresinden başkalarına tevessül etmemek lazım edendir.

Açıklık, merdlik, nezahet-i tasavvur ve lisan ; unutulmasın ki ; bir sporcunun lazım-ı gayr-ı menfinidir...

Nevakisi yazdım. Hûlasâ olarak değil: Belki şema hâlinde yazabildim. O derece vasi mevzu; dediğim gibi böyle dar-ı daireye güç girer...

Zaten kastım büsbütün teşrih-i kabayih değil, belki onların çare-i endafaini bulmaktır. Bunun içinde bizim spor âleminde büyük bir teceddüd bir ıslahat lazım. Sporun asır-ı hazırda tıbkıkarun-ı vasıtadaki gibi ırkın hayat-ı ictimâisine ika' edebildiği tesiri düşünenler bu ıslahatın ehemmiyetini elbette takdire yaklaşırlar.

Vesam-ı kifayet ederse bununda tarzını, bahsetmek bir bahisi mahsus olarak bahsetmek istiyorum. Ta kio noksanları en muzırlarından itibaren kemâle çevirebilirim.

Anadolu Kulübünden

Burhâneddin

Sayı 17

Sayfa 257

Hanımlarımız ve İdman

Ötedenberi memleketimizde vücuda getirilen veya getirilmek istenen her teceddüd, herinkılab-ı saha ceryanında daima erkekleri bulur ve bundan az çok, iyi fena daima erkekler istifâde ederler. Hayat-ı ictimâiyenin ihmali müsamaha olunmayacak mühim bir kısmını teşkil eden kadınlar her hususta, her zaman metrek ve mensi kalır. İşte şu terbiye-i bedeniye ile biraz iştigal edilen başlanılan son zamanlarda kadınlar yine bermutad hiç düşünülmemekte, kapanık, zıyasız ve havasız yerlerde hareketsiz, mahkum zeval ihmal edilmektedir.

Bu gün ki hayatın bütün ezgilerine yorgunluklarına tahammül edebilecek kâvi bir millet olmak için ırkın ıslahı düşünülüyor ; çocuklar ve gençler idmana, spora teşvik ediliyor dabu inkılab-ı azimin kadınsız nasıl mümkün olabileceği temyil edilmiyor. Sağlam bir çocuk her hâlde sağlam bir anadan doğar. Çocukların ilk hocaları, ilk mirileri valideleridir. Bizde hemen pek az nazar-ı dikate alınan ve intizamın, sıhhâtin, vukufun makari, insanların ilk mektebi olan umur –ı vazife bu gün kadınlara mevdu bulunuyor.

Bu işlerin hüsnü sûretle başarılması için ise ne derece fiiliyata, sahte sebâta ihtiyaç olduğu artık pek bedihi bir şey. Sıhhâtin ihtilâlinden asabileşmiş huysuzlanmış bir valide hiçbir zaman intizamperver, metin, hâlukve çalışkan bir evlad yetiştiremez bizi bu mesele üzerinde tefekküre, ical-e kaleme sevk eden muhterem bir karimizin beyanatını biraz hicâb ile fakat âti için bir müjde-i necat ad ettiğimizden pek büyük bir server ile karşıladık. Meğer kemâl-i intizam ile (İdman) ı takib eden ve intişarında ki bir günlük tehiri bile sormak için kitabhâneye kadar ihtiyar-ı zahmet eden hakikaten hanım efendilerde varmış!

Karimiz diyordu ki:

(İdman) ı bizden hiç bahsetmediği hâlde seve seve okuyorum ve sonra büyüdüğü zaman okuması için yeğenime saklıyorum ; ancak bu kadar. Çünkü hadd-i zatında bu idmancılık çok iyi ve hayat için elzem fakat biz, kadınlar maa't-teessüf bundan da mahrumuz. Ülfet edemediğinden hanımlarımız ufak bir yürüyüş yapmaktan bile çekiniyorlar ; geçenlerde bir gezinti yapacak refika ardım da dört kişiden fazla bulamadım. Hem neden olmasın ; şehrin bir tarafında tabi görülen, mayub olmayan bir şeyi diğeri bir mahalde hangi bir sebep-i makul ile münâsebitsiz ad edilsin.

Mesela: Atadahanımlar mürekkeblerle geziyorlar ve bu ötedenberi adet olmuş giymiş ; fakat Şişli'den beygirlerle büyük dereye doğru bir sayıyapmaktan ihtiraz ediyorlar!

-Muhtelif mahallerde hanımlara mahsus tenis yerleri yapmakta ne mahzur var ?

-Sahil mahalleride kadınların kürek çekmeleri neden nahudgörölmeli ?

-Vatan şerefli bir nesli, metin ve azimkar müdafileri, çalışacak dimâğ , kol bekleyen harabeleri mimare yapacak erbâb-ısa'yve danışı (...?) almayacak mı ?

Mecmuanızdan bu yolda teşvikler, hıdmetler bekleriz. Bizi canlandırınız size müritler yetiştirelim yoksa son felaketler tevali edip gider.

Sayı 17	Sayfa 258

-Evet... Pek doğru ve muhak olan bu istifhamlar mecmua da hanımlara âid bir kısım bulundurmağa bizi mecbur ediyor. (İdman) bu hıdmeti ciddi bir memnuniyetle ifaya gayret edecektir.

Yalnız, sporlarla iştigal edebilmek oldukça bir çeviklikle, bir kuvvete vabeste olduğundan evvela vücudu hazırlamak, terbiye etmek lazımdır. Terbiye-i bedeniye meselesi bilhassa bizim kadınlarımız için pek ehemmiyetlidir. Yapılacak ilk iş hanımları kursa ihtimâlinden, feza moda ibtilasından kurtarmak onlara sıhhi idman yollarını göstermektir. Memleketimizde kendilerinin ictimâilerine mahsus bir jimnastik kulübü veya mektebi, hatta lüzumu olan dersleri bila amel gösterecek muallimler yok. -MârifNezâreti tarafından İnasSultâni ve SanaiMekteblerine bu dersin idhali cidden temenni olunur. Bu vesaitsizliği mümkün mertebe telafî etmek üzere bâdema mecmuamız tahsisini vaadettiği kısımda kadın jimnastiklerinden bahsedecek.

Akliyetin olsun tenvir-i efkârına hıdmet edebilirse, üç beş kişiyi olsun çalıştırabilirse pek büyük bir hazz-ı vicdani duyacak, manevi mükâfatını almış olacaktır.

--

Futbol Müsabakaları

Altın Ordu (Eski Progra) 3 Sayı

Ramblerus

0 Sayı

Bu hafta ki futbol lig maçı Progra ve RamblerusKulüpleri arasında icrâ olundu. İstanbul'un mahir oyuncularından müteşekkil bu güzide iki kulüb bütün şiddet ve çeviklikleriyle çarpıştılar. İngilizlerin genç ve dinç Beyleri Progra'nın asabi mehacematınıdefatla kırdılar Progra'nın yılmaz akıncıları topun her i'dadisinde daha kâvi daha metin bir sûrette atılıyorlar ve her hâlde Progra'nın muvaffakiyetini yaklaşıtıyorlardı Progra'nın akıncı hattı vazifesini öyle ifa ediyordu ki hasımları,hatt-ı hücumu bozup topu almağa muvaffak olamıyorlardı sağdan gelen pası, hüsnü idare eden Hüseyin Bey , fubolun bu eski ve kıymetli oyuncusu sıkı bir şut çekti rakib kaleci atıldığı zaman top, ağların içinde bulunuyordu. Bu muvaffakiyet Türkler tarafından medid alkışlarla karşılandı...

Bundan sonra maçtan daha ziyâdeheyacan hükümferma olmağa ve İngilizlerin teşvikkar sahalar daha sık işitilmeğe başladı,İngilizlerinmehâcim hattı ilerlediği zaman kendilerini aşılmaz kale duvarları önünde buluyorlar, ecnebilerin bile kemâl-i hayretle takdir ettikleri Hasan Bey futbolun bu eski aşinası bütün beş hasım mehâcimi çeviriyor. Ve onlara bahş-i ümit edecek oyunlardan sonra ani bir çeviklikle topu kaçırıyor alkışlanıyor, alkışlanıyordu.

Sayı 17	Sayfa 259

Hasan Bey'inmehareti İstanbul spor hayatında darb-i misal hakmüne girmiştir. Maçın hitamında bütün İngilizler elini sıkar, birer cümle-i takdir ve taktisiyle ayrılırlar.

Hasan Beytehil-i münâsebetiyle idmana devam edemiyor. Ve eski çevikliği kadar o idare edemiyorsa da bazı oyuncular üzerinde icrâ eylediği tesirat-ı maneviye dolayısıyla oyuncu karşısında şaşırıyor.

Maçın en şiddetli zamanında Hasan Bey'in güzel bir gigi Nihad Bey'e büyük bir fırsat temin etti.

Nihad Bey topla kaleye yaklaştı attığı şutu kaleci red edemedi: İkinci gol Progratarafgirilerinininkuvva-i maneviyesini arttırdı. Yaşa sedaları yükseliyordu. Bu defa İngilizler sert amrinane sözlerle yarışmaya başladılar. Progra'nın buhranlı dakikalarını Sedad ve Nuri Beylerin kuvvetli gigleri hemen izâle ediyordu.

Mister Hayten, Hores, İstanbul spor hayatının tanılmış iki meşhur simâsı arkadaşlarını teşvik ve tergibediyor, ve onları Progra'nın hücumlarını kırmağa sevk ediyordu. Mister Nevil ve Geder vazifeşinas bir asker gibi rakiblerini uzaklatırmağa çalışıyorlardı.

Hayri Bey aldığı topu bu dehşetli rakiblerin önünde zorla geçirdi ve kaleye yaklaştığında topu yüksek bir şutla attı ve üçüncü gol daha hararetli bir sûrette alkışlandı. Progra nihayet Ramblerus'un say ve gayretine rağmen üç golle ihraz-ı zafer eyledi. Progra heyeti eski günlerin yadkarı olan bu ecnebi kelimeyi terk ile milli bir şekle girmek üzere olduğunu maaş-ı şükran duyduk. Üç takımdan mürekkebi olan bu kuvvetli kulüb "Altın Ordu" nâm-ı mübecceli altında bütün sporlarla iştigal edip Türk kudret ve kuvvetini temsile gayret edecekmiş.

Lig maçlarının birinci kısmında büyük muvaffakiyetlerle mühim mevki işgal eden bu sevimli "Altın Ordu" efradının muvaffakiyetini dileriz.

Bizde Muharrirler ve İdman

Dünyanın diğer köşelerini bilmem, fakat bizim Bâb-ı Âli dönemlerinde muharrirler başlı başına, bambaşka bir kainatın başlı başına bambaşka insanlarıdır. Evvela o kainatı anlatayım:

Simâsı: Düşünce dalgaları

Zemini: Sahr-i tesis ve tehil

Irmakları çağlayanları: yaz vakti batan yokuş iniş geçmekle dökülen buram buram "Ter"

Kış mevsimi lastiğin deliğinden giren ve vıcık vıcık çamur.

Baharı: Köşe penceresinde görülen komşunun bahçesi

Hizani: Kiremlerden sızan yağmur

Şimdide hūlasâten kendilerini anlatayım:

Kelle: Kırçık ve Traşsız

Güzel: Sıcak çorbaya karşı mesur ve mahmur

Dudaklar: Ah manü'lfels! şerriyle bi renk ve neva

Omuzlar: Düşük

Kollar: Sarkık

Vücut: Fransızca s es şeklinde

Yazaysa: Paltolu

Sayı 17	Sayfa 260

Kış ise: Sof ceket ve Baston

Kurakta: Lastik

Yağışta: İç ökçeli sarı İskarpın

Fakat o kainatın bu mahlufkatını böylece görüpte tacı etmeyen, asıl istigrab edecek cihet bunların gâyet mükemmel idmanlar sâhibi olmalarındadır.

Onuda sayayım:

Kol: günde on üç saat yazar

Göz: Gövde kandili altında altı saat okur

Kulak: Bila mübalağa her dakika alacaklıların yaygaralarına tahammül eder

Omuz: Meşhur bir keşşaftan ziyâde soluğa mutehamildir.

Bel: Bütün müddet hayatınca doğrulamamağa karşı metin.

Ayak: Bir saatte yirmi iki kitapçıya pazarlık için girer çıkar.

Mide: Kesesi gibi tusa uğramamış, sımsıkı asıl idman şuradadır: Yokuşu çıkarken ter bıyıklı, şık bir genç yurtsever eldivenini uzatır:

-MonşerBey! Zat-ı abıdanelerini arıyordum.

Bir risale-i edebiye neşir etmek üzereyiz.

-Çok a'la, memnun oldum

-Kıymetdar yazılarınız...

-Şey...

-Risale bizim değil sizin efendim

-Teşekkür...

-Her hâlde yarın beklerim

- Peki

-Üç gün sonra ; aynı tesâdüf ve aynı tempo

-İntizardayız Efendimiz

-Şey...

-Nüsha-i mümtaze efendim, fotoğrafler, inkılab-ı edebiler,

-Peki. Fakat..

İki günden sonra, bir diğer tesâdüf:

-KamkarBeye olan vad-ı âlinizden bizi de mahrum etmeyin efendim. Bizde kırıkoyuncaklar nâmıyla bir risale...

-Memnun oldum.

-Bir makalecik.

-Şey...

Bir hafta sonra iki gazete müessisi kitabcıda otururken sokaktan muharrir geçer, ikisi birden:

-Monşer, şu geçeni görüyor musun ?

-Evet, edip meşhur El Hamra Natuk Bey

Sayı 17	Sayfa 261

-Fakat Monşer, görüldüğü gibi değil.

-Evet, taslak. Cemiyeti kimseye vermez,

-Ya vatanpervelîği.

-Bir makale istedik de.

-Bizde öyle.

-Memlekete hıdmet.

-Edecek diye bunlara.

-İtibar ediyoruz mu diyeceksin ?

Muharrir döner, dükkâna girer ve karşılaşır, iki müessis birden:

-Bonjur Muhterem Üstad.

-Merhaba Efendim

-Latifinize muntazır

-(Geniş ve na-mütenahi bir nefes) evet, eliniz ikiside girer ve hemen teşekkürüyle savuşurlar.

Akşamüstü

Oda hıdmetci kız:

-Efendim kasab geldi.

-Bir kaç güne kadar.

Beş dakika sonra:

-Sebzeci uğramış

-Birkaç gün sonra

-Ya bakkala ne diyelim efendim ?

-Onada.

-Çok sıkıştırıyor efendim, pek ihtiyacım var diyor.

-Git söyle birhamiyet isterse vereyim, fakat ram yok.

Hanım odaya girer:

-Bey odun bitti

-Çok i'la

-İlla olur mu canım, kömüründe eli kulağından

-İndirsin.

-Ne yakacağız?

-Biraz hamiyet

-Ne pişireceğiz ?

-Biraz hamiyet

-Ya, çoluk çocuk var Bey , ne yer ne içer?

-Bir kase hamiyetle yarım bardak hamiyet.

O Muharrirlerden Biri

Ayak Topu

Olacağı fâideli hiçbir vakit inkar edilemez. Mütemadi talimler sayesinde bu meziyeti elde etmek pek mümkündür. Binaenaleyh, idmana veya talime çıkıldığı zaman daima zayıf olan ayakla daha fazla vurmayı itiyad etmek temin-i maksada kafi gelir. Hülasâ her iki ayağını da kullanabilen oyuncu büyük harikalar gösterebilir.

Dördüncü Fasl

Akıncılık (Akıncı Vezaifi)

Kısa ve Uzun Veriş-Paslar

Akıncıların oyun yerindeki birinci sonuncu vazifeleri, topu kaleden içeri atmak yani sayı yapmaktır. Fi'l-hakika, bütün takımında oyun yerindeki vazife-i müşterekesi, gaye-i maksadı bu- sayı yapmak – dır.

Bu hakikat, yani tekml takımın yekpare bir kitle hâlideoynarak sayı yapmak vazifesiyle mükellef olduğu ne kadar iyi anlaşılırsa oyunun tarz-ı ceryanında o kadar iyi ve o kadar mükemmel olur.

Bu hakikati daima göz önünde tutarak oynâmakta olan bir takımın oyununda öyle lüzumsuz vuruşlar, vakitsiz sürüşler hiçbir vakit görülmez. Fakat oyun yerindeki mevkileri,vaziyetleri dolayısıyla bil fiil sayı yapacak yani bütün takımın mesâi-i müşterekesini bir neticeye, netice-i matlubeye bağlayacak olanlar bittabi akıncılardır. Bunun içindir ki akıncılar, netice-i matlubeyi elde etmek için hiçbir zahmetten çekinmeyerek fırsat kollamalı ve bulduğu anda da o fırsattan hakkıyla istifâde etmelidirler. Akıncılar bekledikleri fırsatların daima öbür oyuncular tarafından ihzar edilmesini beklemeyerek. Kendileri de yardımcı ve arkacılara bu hususta-yani kendileri için fırsat-ı lazimenin ihzarı meselesinde- yardım etmeli ve kolaylık göstermelidirler.

Bu yardım, yahud kolaylık göstermek keyfiyeti de ancak topun, kendi yardımcıları tarafından kendilerine verilirken mehasım yardımcıları eline çekmesine mâni olmakla, yani arkalarını açık bırakmak vecihle lüzumundan ziyâde ileriye gitmemekle temin edilebilir.

Üç muhtelif hücum usûlü vardır-Uzun verişlerle kısa verişlerle, ve münFeridini şahsi oyunlarla yapılan hücumlardır. Tekmil diğer usûller, biçimler, hep bu üç esas üzerine konulmuştur. Uzun verişli akıncı oyunlarında, oyun mümkün olabildiği kadar avcılar yani akıncılar mümkün olabildiği kadar biri birilerinden açık dururlar.

Böyle bir oyundaki verişler, uzun verişlerdir ve umûmiyetle top açık akıncılara verilir. Bu tarzdaki verişlerde evvelce de izah edildiği üzere ayağın içi –iç yüzü-kullanılır. Eğer topu verenle alan arasında mehasım tarafından adam varsa onun almaması için topu biraz havadan vermek lazım gelir. Eğer arada adam yoksa bittabi her vakit ki gibi yerden verilir.

Bu uzun verişler herkes tarafından verilebilir, fakat bir kâide-i umûmiye olmak üzere eğer oyun meydanının ortasında bulunuluyorsa-ale-l-ekser iç akıncılar veya orta yardımcı tarafından açık akıncılara verilir.

Sayı 17	Sayfa 263

Bu vecihle topu alan açık akıncı hâl ve mevkiye göre ya topu alır ileri sürer gider, yahud merkeze veyâhudmünâsib gördüğü herhangi bir oyuncuya verir.

Tabidir ki uzun verişlerin hangi oyuncudan hangisine verilmesi münâsib olacağı hakkında kati bir kaide bir düstur konâmaz. Bu şübhesizdir ki oyuncunun vereceği karara, ahvâlin icâbâbatına tabidir. Maheza, pek fâideli iki veriş vardır ki lüzumu kadar kullanılmıyor. Bunlar biri, bir iç akıncı tarafından mukâbil cenahtaki açık akıncıya verilen katrani – çaprazvari-verişlerdir. Bu verişlerin fâidesi aşikârdır.

Top bir cenahta bulunduğu zaman şübhesizdir ki mehasım müdafiler olanca kuvvetlerle o cenaha yüklenirler. Böyle bir zamanda eğer top kuvvetli bir yapıştırışla o cenahta mukâbil köşeye doğru gönderilecek yani öbür cenahtaki açık akıncıya verilecek olursa çok defaalar o akıncı önünde kendini karşılayacak kimseye rast gelmez ve topu sürer, serbestce kaleye kadar götürebilir. Diğer uzun verişte, sol iç akıncıdan sağ iç akıncıya ve bilakis sağ iç akıncıdan sol iç akıncıya verilenlerdir.

Buda pek fâidelidir, çünkü her vakit kullanılmadığı için düşman müdafilerini şaşırtabilir.

Çünkü top iç akıncılardan birinin eline geçtiği zaman daima ya cenahlara veyâhud orta akıncıya verilecek zannedilir.

Bu tarzdaki oyunda akıncıların vaziyet-i umûmiyeleri şöyledir: Açık akıncılar, yan çizgilerine yakın, orta akıncı çayırın ortasında ve iki iç akıncıda orta akıncı ile açık akıncılar arasındaki mesafenin takriben vesaitinde bulunurlar. Bu vecihle oyun mümkün olduğu kadar açılır. Güzellik, açık akıncılar, diğer oyunculardan biraz ileride, daha doğrusu “Nizamsız- Ofsayd” olmayacak vecihle ne kadar ileride bulunmak mümkün ise o kadar ileride bulunmalıdırlar. Top, mümkün olduğu kadar çabuk olarak bunlara verilir, bunlarda vaziyetlerinin bahşedeceği fırsattan istifâde etmeye çalışırlar. Diğer üç akıncı ise, icâbı hâlinde kendi yardımcılarından topu alarak cenahlara

Sayı 17	Sayfa 264

verebilmek için biraz geriye sarkmış yani kendi yardımcılarına mümkün olduğu kadar yakın bulunurlar.

Uzun verişli oyunun diğer iki usûldeki oyunlara nazarenbir çokfâidesi vardır. Birincisi, bu usûlde, oyun mümkün olabildiği kadar açılacağı cihetle düşman müdafileride o nisbette açılmaya ve kuvvetlerini dağıtmaya icbar edilmiş olur.

Bu vecihle yapılmış, atılmış olan bir müdâfaa hattını yarmak, müdafileri mağlub etmek toplu olanı yarmaktan mağlub etmekten daha kolay olur. Aynı zamanda, meydan her türlü manevrayı tatbika müsâid olacak vecihle geniş olur. Güzellik, açık akıncıların,

süratlerinden mümkün olabildiği kadar fazla istifade etmelerini muceb olur ki bunlar umûmiyetle alelade müdafilerden daha hızlı koşarlar.

Bundan başka açık oyunlar, akıncı hattını her vakit aynı oyuncularla dolduramayan veyâhud hafta ortası idmanlarını muntazamen yapamayan kulübler içinde fâidelidir. Çünkü bu tarzdaki oyunlarda, diğer oyunlar kadar çok anlaşılmaya tevhid-i harekâta lüzum yoktur. Şübhesizdir ki buradaki “lüzum yoktur” kaydı bir zarurete karşı gelmek için kullanılmıştır.

Maheza, yukarıda söylediklerimizden, uzun verişli yani açık oyunlarda o kadar dikkate felan lüzum yoktur manası çıkarılmamalıdır, çünkü uzun verişlerle muntazam bir hücum idare etmek pek güçtür. Uzun verişleri, ne kadar doğru verilirse verilsin pek hızlı koşarken derhal almak her oyuncunun karı değildir. Ale-l-husus top havadan gelirse. Bu usûldeki oyunların aleyhinde olan bir noktada kalenin önüne varıldığı zaman, topu içeri çakarak sayı yapmak için çekilen yapıştırışlarda büyük bir sıhhat ve şiddetin lüzumudur – ki bunu yapmakta herkesin karı değildir–çünkü bu uzun verişlerde topu, mahdud ve pek dar bir saha dâhilinde istenilen bir noktaya göndermek nihayet derecede güç bir keyfiyettir. İstikamet tahmin ve tefridinde yapılan ufak bir hata, topu da rakib müdafilerden birinin eline düşürür ve bir iki sâniye zarfında top tekrar çayırın ortasını boylar. Keza, eğer hava rüzgarlı ise, uzun verişlerde- rüzgarın kuvveti layıkıyla dahil –i hesabedilmedikçe- top mutlaka istikâmetinden şaşar. Alel husus bu verişler biraz havadan olursa ki ekseriyetle böyledir.

Ayak Topu Oyunu Resimlerinden

Foto: Ferid İbrahim

istikâmetinden şaşar. Alel husus bu verişler biraz havadan olursa ki ekseriyetle böyledir.

Bütün bu noksanlara rağmen uzun verişli açık oyunlar, tatbiki lazım gelen en iyi oyunlardır. Bunun diğer bir fâideside, gerek kuru ve gerek yağmurlu havalara aynı derecede muvaffak gelmesidir. Geri yağmurlu çamurlu havalarda açık akıncılar, süratlerinden layıkıyla istifâde edemezlerse de oyun bir dereceye kadar “Hemen yapıştırıp sürme “gibi pek seri” ve sıkı bir hâl alır ve bu takdirde müdafilerin çarçabuk, birdenbire durarak, dönerek topu alabilmeleri müşkül olur. Bundan başka iç akıncılar çayırın ortasında itibaren diğer oyunlarda olduğu gibi topu biri birlerine altı veyâhud sekiz defa verip almayacakları cihetle kalenin önüne yorulmamış bir hâlde yetmiş bulunurlar.

Mabadı Gelecek Nüşada

İdman Havâdisi

İbraz-ı Hamiyet

Evvel ki akşam Şehzadebaşı’nda Harbiye Nazırı Enver Paşa hazretlerinin taht-ı himayesinde Donanma Cemiyeti menfaatine verilen müsamerede Türk gücü nâmına Tahsin Bey beş, İdman Yurdu nâmına Reis Sadi Bey on beş, Galatasaray Terbiye-i Bedeniye Kulübü nâmına Rıza Bey yedi, CumaBey bir lira vererek ibraz-ı hamiyet etmişlerdir.

Ss Sporfedârasyonun alan-ı müzakeratı ikmal edilmemiştir. Ekser kulüpleriâzasiictimâide bulunmadığından bu hususta müşkülata tesâdüf edilmektedir.

SsHükümetce bir terbiye-i bedeniye mektebinin tesisi tasavvur edildiği işitilmiştir.

SS Galatasaray Kulübü’nün Fenerbahçe Kulübü’nü bir ayak topu müsabakasına çağıracağı söyleniliyor.

SS GalatasaraySultânisi Terbiye-i Bedeniye muallimliğine Abdurrahman RobinsunBey ve İstanbul Sultânisi Terbiye Muallimliğine AhmedRobinsunBey tayin edilmişlerdir.

SS Darü’l-fünun Terbiye-i Bedeniye Kulübü’nün eski müesselerinde inzimam ve muavenetiyle ihya ve takviye edileceği müstehaktır.

SS Kadıköy Union Kulübü'nün tanzim ve tamir edileceği ve sûret-i idaresinde kulüblerindemenâfi daha ziyâde gözetileceği müstehbardır.

SS Avrupa Boks Cihan Pehlivanı (JorjKarpatiya) ya, tayyâreci (BrendejonDemoline),(Garu),(Pego) ya ve otomobili (Bovalu) ya Fransa sporakâdemisinden madalya verilmiştir.

SS Keşşaflık teşkilatı tedkik etmek üzere Avrupa'ya azimet eden İsmail Hakkı ve AtıfBeyler avdet etmişlerdir.

Sayı 17	Sayfa 266

Skenting'de İdman Müsabakaları

Geçen Perşenbe akşamı “Skteting” ringde Maârif Nazırı BeyEfendinin himayesi ve Terbiye-i Bedeniye Müfettiş-i Umûmisi Selim SırrıBey'in riyâseti tahtında icrâ edilen müsabakaların netayicibervechi atidir.

Müsabakaların neticelerini yazmadan evvel müsabakaları tertib etmiş olan Süleymâniye Terbiye-i Bedeniye Yurdu hakkında da lazım gelen tebrikatı şuracıkta ifa etmek istiyoruz. Çünkü tarih-i teşekkülü henüz pek yeni olan bu kulübün az zaman zarfından bu derecelerde mükemmel bir müsabaka tertib edecek kadar terakki etmiş bulunmaları her hâlde şayeste-i tebrik ve mucib-i iftihar bir hâldir.

“Ring” in gerek dâhili ve gerek medhali nazar-ı ribasûrette bayraklarla tezyin edilmişti.

İlk zerafet müsabakasını evvelce Anadolu Hisarı İdman yurdunun tertib etmiş olduğu müsabakada yine birinci gelmiş olan Galatasaraylı Küçük SiretBey kazanmıştır.

Yirmi turdan ibaret olan sürat yarışında Kelkiyan Efendi turu beş dakika kırk beş sâniyede ikmal ederek birinci gelmiştir. İkinciliği de (7) sâniyede fasıla ile İbrahim Akşivete Efendi kazanmıştır.

Bundan sonra kılıç mübarebesine başlanmıştır.

İlk mübâreze Ahmed Nuri Bey ile Mösyö Kastelli arasında icrâ edilmiştir. Ahmed Nuri Bey'in pek aculi ve asabi Mösyö Kastelli mutedil ve ağır müdâfaalarıyla neticesiz kalıyordu.

Neticede Mösyö Kastelli kazanmıştır.

İkinci maç mübârezesi Cemil Bey ile Mösyö Bariyeri arasında icrâ edildi her iki taraftan da icrâ edilen bir çok mahirane hamlelerden sonra neticede Mösyö Bariyeri galib gelmiştir.

Bundan sonraki mübâreze iki galib yani Mösyö Bariyeri ile Mösyö kastelli arasında icrâ edildi bundan da Mösyö Bariyeri galib gelmiştir.

Artık sıra muhtelit bir tim ile Galatasaray Kulübü arasında icrâ edilecek olan hokey müsabakasına geldi şimdiye kadar bütün hokey müsabakalarında gaib gelmiş olan Galatasaray'ın bu seferde galib geleceği hakkında tereddüd ediliyordu.

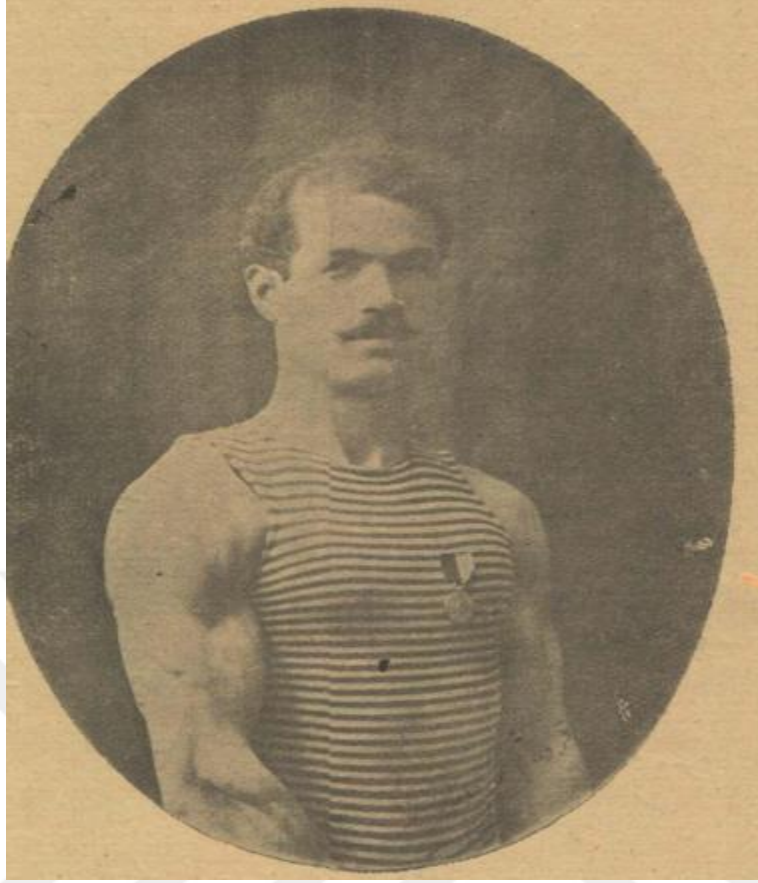
Çünkü Galatasaray'ın en mükemmel iki oyuncusu olan Neşet ve Hasnun Beyler mazeretlerine mebni gelememişlerdi. Oyun başladı bir çok buhranlı devreler geçirdi. Galatasaray'ın akıncı hattında Neşet Bey'in yerine oynayan Ahmed Cevad Bey, bu oyun ilk oyunu olmasına rağmen Neşet Bey'i aratmayacak derecelerde mahâret gösteriyordu.

Diğer eski oyuncular yine mahâret-i mutadeleriyle oynıyorlardı neticede Galatasaray 2 sayıya karşı üç sayı ile birinci geldi.

Bundan sonrada Amerika gemicileri arasında boks müsabakaları icrâ edilse de bunlar milliyet itibariyle de bizi pekte alakadar edemediğinden tafsilinden sarf-ı nazar ettik.

Sayı 17	Sayfa 267

Sağlam Vücular Mahşeri

Rüşti Bey

İdmanın Kârilerinden Suali

Anadolu

İstanbul

Altın Ordu (Eski Progra)

Darü'l-fünun

Şehir Emini

Galatasaray

Sanayi

Fenerbahçe

Şu isimleri huruf-ı hece tertibiyle balaya yazılan ve Cuma, Pazar liglerine dahil olan sekiz top kulübünün Türk oyuncuları arasında en mahir:

Kaleci

Arkacı (Bek)

Yardımcı (Haf Bek)

En iyi şu atan akıncı (Forvert)

Kimdir ?

İşbu suallerin cevapları Kanun-i Sâninin on sekizinci cumartesi günü akşamına kadar kabul edilecek ve oyuncuların içerisinde en fazla rey alanların isimleri ve resimleri derc edileceği gibi, bunlara reyi ita eden kâhillerimizin isimleri arasındatertib edeceğimiz kur'ada birinciye bir senelik abone ikinciye altı üçüncüye (Keşşaflık) tablosu dördüncüye jimnastik kitabı beşinciden yirmiciye kadar isporaaîd kartpostal hediye edilecek gönderilecek cevablara isimleri okunaklı yazılması ve sual kuponunda laf edilmesi lazımdır, aks-i hâlde cevap makbul olamaz.

Sayı 17	Sayfa 268

1 Guruş

Bâb-ı Ali Caddesinde

UmûmiMekteblerTerzihânesi

Bâb-ı Âli caddesinde Gaz şirketi itsalinde daire-i mahsusadır.

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultâni ve bil umûmMekâtib-i Rüştîye ve İbtidaiye Efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numuneleri vecihle imâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikamele çalınan umûm-i mekteblerterzihânesi elbiseleri der saâdetmekâtib idarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracat ettiği

takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseler

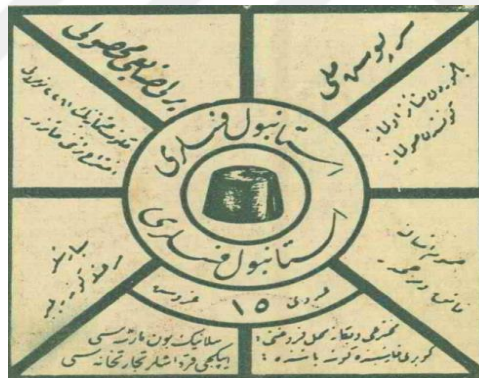
Keşşaf taburlarının elbiseleri müessiseyn-i kiram tarafından numuneleri tanzim edilmiş ve bil cümle teferruatı ihzar olunmuş olduğundan mübaye edecek keşşafı teşrif buyurmaları rica olunur.

Bir hayli mevcudumuz vardır.

Sporaâid Kart Postallar

Ferid İbrahim Bey tarafından isporaâid olan resimler kartpostal sûretinde Bâb-ı Ali Caddesinde Cuma kitabhânesinde bir guruş fiyatla satılmaktadır.

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

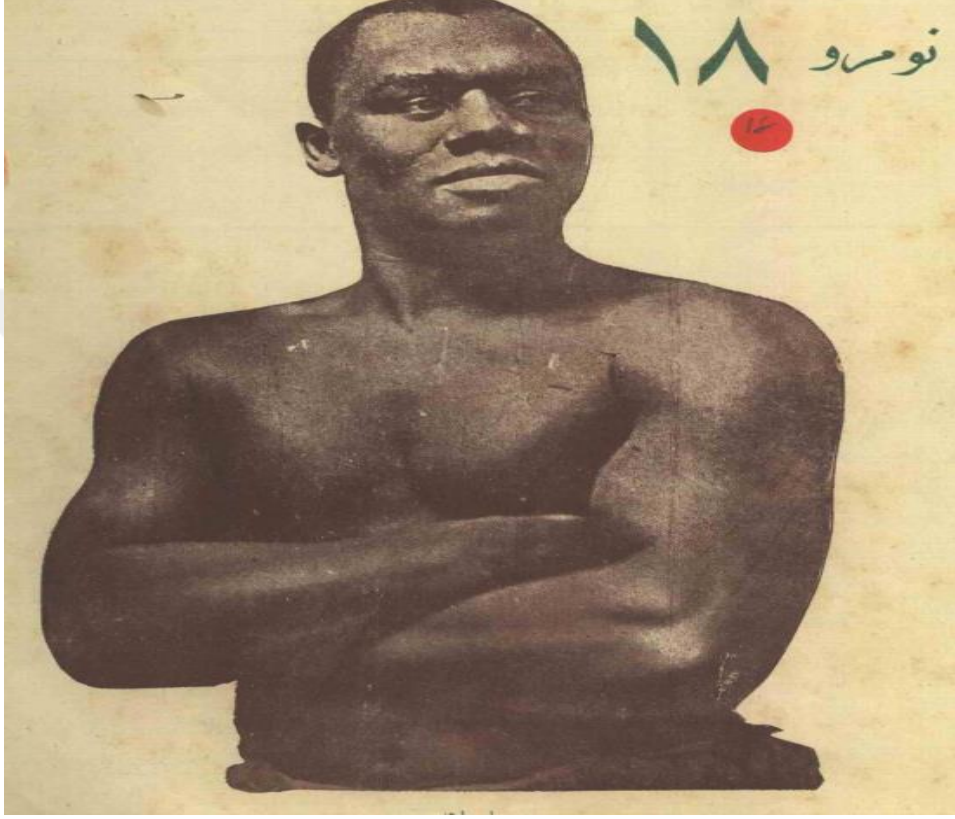

[Yeni Turan Matbaası]

XVI. İdman Mecmûası, 18.Sayı, 11 Kanun-i Sâni 1329 (24 Ocak 1914)

Birinci Sene		11 Kanun-i Sâni 329 Cumartesi
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil-i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 18

Sam Langfur Son Boks Cihan Pehlivanı

Birinci Sene	11 Kanun-i Sâni 329 Cumartesi	
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Gurus Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 18

Aylık Abone: Muhterem kâhillerimize bir suhulet olmak ve vakit ve zamanıyla idmanı tedâriklerini temin etmek üzere aylık abone yaptık. Adreslerin göndermek şartıyla abone ücreti dört guraştır. Posta pulu dahi kabul olunur.

İctimai

Türk Gençliği ve Spor

İhtiyacatıntadidi heyetlerin mikyat-ı temdinidir. Bir heyette medeniyetin ilerlemesi, daha evvel hâcet şeklinde görülmeyen bir çok şeylerin, bilaheremuberrim bir hâlde değilse de hissölacak derecede bir ihtiyaç şekline girdiği görölüyor...Bunun misli ve emsali çok...İşte gazeteler, kitaplar, işte tiyatrolar, vesait –i nakliye işte musiki, sanayi ve işte spor !...Ki bu son iş en son mikyas timden olarak kabul edilmelidir.

**

Çalışılıyor. Türklüğün, Türkgençliğindeâid olduğu heyet-i beşeriyeiistikbalen ikbale mazhar edebilecek bir hâle getirilmesi için uğraşılıyor. Fakat, maksadın husûli için takibi elzem olan hudud –ı harekâtıtan en mühimi ihmal ediliyor. Gençliğin bir spor hayatı sürmesine, nedense, hattı-ı ehemmiyet edilmiyor.

**

Mâdem ki, cidal-i hayat ile her zaman meşgulüz. Kuvva-i maneviyemizin tezyidi kadar kuvva-i maddiyemizin inkişafını düşünmemiz lazımdır. Bu lazımenin vücuh-ı tebarüzü, medeni memleketlerde sporun bir mevki has almasıyla ve son

Sayı 18	Sayfa 269

asr-i medeniyetten kazançlı çıkan milletlerin spora ehemmiyet-i vefire atıf edenler olmasındadır...Demek isteriz ki ; türklüğü yükseltecek vesaitin en müessirlerinden biri spor ve terbiye-i bedeniyedir...(Tarzım) ismindeki eser-ı muhallediye şehir, Muallim Danimarkalı (Mollar):

“Gerek haricen gerekse dahilen çalışmayan vücudlar vaktinden evvel ihtiyarlar. Onun için hayat barbar olur. Vücud kuvvetten düştükcezeke söner. Söner...”diyor. O, bunu sağlam bir ırka nazaren söylüyor. Biz ise teşkil-i ırk edeceğiz. Binaenaleyh hâla durmamız abestir.

Bizi bu bade-i ical-e kaleme sevk eden şey Türk gençlerinde gördüğümüz, sönüklük, atalet, zaaf-ı kuva, azimsizliktir. Bilinme nedendir ? bütün netayictahribkarisi göz önünde dururken, hâlasefahatın, aşaratın, inhimakatın, gramyatın esiri olmaktan kurtulamıyorlar.

Mesafefa ettiğimiz yüzlerce gençten dört tanesi bile sıktığı eli canda tutacak kadar tab ev tavana mâlik değil. Acaba, bilmem hangi karnın, perhizle, açlıkla hûlasâzaflatenmiye-i zeka etmek itikad sefili mi cari ?.. Nedir ?..

Adedi malesef günden güne çoğalan, sefahakgâhların o binlerce müdâvimleri, şu bi kaç satırı ; bir telakki-i tezyifkaraneye maruz bırakırlarsa-Elhamdülillah bize değil- kendi efelerine olan zulmlerininmutemadi olurlarken, maa't-tesir milletinde hayat-ı ictimâyesine darbeler indirirler. Biride-oda memlekette bir tane olan- UnionKulüb gibi spor yerlerin bu bi süt vücudlardan hiçbiri gelmez. Neden ; çünkü orada, hayat, harekât, azimcan var.

Gençler!..Her geçen gün heyet-i ictimâiemizininmübtela olduğu arz-ı atalate bir devre, bir saha kazandırıyor. Tehlike arttıkça, hazim ve ihtiyat, cezim ve İctihad-ı hûlasâ çalışmak lazım geleceğini terketmek zamanıdır. Başınızı kaldırıp etrafa bakın!..Ensefiyye gördüğünüz Fransızlara bakın. Neler,ne ateşpareler yetiştiriyorlar. İyi bilin ki, çalışmazsanız, spora, terbiye-i bedeniye ehemmiyet vermezseniz on sene sonra şu yazdığımız satırların hakikatını acı ve gayr-i kâbil telafi şekilde olarak tasdik ederseniz. Çalışırsanız iş bir aks olur. Zannetmeyin ki! Bu gün hepinize sari olan bu zaaf, bu narinlik, bu takatsızlık uzun bir müddet geçmeden tedavi edilmez, asırlara hâcetmes eder. Zannetmeyin. Önümüzde şâyan-ı imtisal bir misal-i mahir durup duruyor.

İşte Ermeni gençliği, bundan beş sene ki hâliyle bu gün ki vaziyeti arasında nebüyük, ne azim, ne kadar ümit bahş farklar var! ..Emin olun ki sizde o itikad-ı muzırdan, sefahatan bir an için keyf-i yed etsenizde sporun, saf, sağlam havasını teneffüs etseniz, o muhit sizi çabuk balığ eder, alışır kalırsınız. Bir müddet sonra, artık sizde yaşamak galib gelmek olduğunu bunada kendinizde bi hak, bir kudret bulunduğunu görürsünüz. Geçmişteki o eski hûlya-i zaaf karşınızda virgöl kadar küçülür. O âlemdeki hâlinizi düşünmeğe bile şerrim ederseniz. Dünyayı, bir saltanatgâh olacak kadarda büyük göremeyen Yavuz Sutan Selim'in ihfadı olduğunuzu, şimdiki çok saçlarınız, sarı benizleriniz, muttehiz kuvvetsiz ellerinizle değil, geniş gögsünüz, metin adımlarınız yaşamağa hakkı olduğunu ima eder açık, keskin, azalarınız varlığını hâlka ilan edercesine

yükselen başınız ve bundan, bu metin bünyeden kuvvet alan zekanızla göstereceksiniz bakalım! .

Sayı 18

Sayfa 270

Keşşaflık

Ocak Başı Dersi “2”

Kır Hayatı

Afrika-i cenubideki Zolu ve Sovzikâbilelerinin çocukları, daha küçük yaşta iken keşşaflığa alıştırılır. Bir çocuk takriben on beş, on altı yaşına geldiği zaman, bütün kâbilehâlkı bir araya gelir ve çocuğu tepeden tırnağa kadar soyarak çıırçıplak eder, vücudunuda beyaza boyarlar ; eline bir mızrak ile bir kalkan verir ve onu kasabanın hâricine çıkarırlar. Eğer vücudu henüz beyaz iken yani vücuduna sürdükleri boya tamamıyla çıkmadan yakalanacak olursa mutlaka öldürüleceğini de büyük bir katiyetle ihtar ederler. Bu vecihle çocuk sahraya, dağlara çıkar ta vücudundaki boya tamamıyla çıkıncaya kadar ki bu da aşağı yukarı bir ay kadar sürer. Bütün bu müddet zarfından çocuk her türlü ihtiyacını bittabi kendisi tedârik eder. Yiyecek tedâriki için avlanır, avladığı hayvanı keser, kuru ağaçları biri birine sürmek sûretiyle ateş yakar kestiği hayvanı pişirir, hayvanın derisinden kendisine elbise yapar. Yabani kökleri, otları, meyveleri, tahammüleri yer. Eğer bunları yapamaz, beceremezse mutlaka ya açlıktan ölür veyahdud vahşi hayvanlar tarafından parçalanır. Eğer bütün bu uzun müddet zarfindahayatını muhâfazaya muvaffak olur ve yolunu, izini bularak tekrar kasabasına avdet edebilirse tek mil kasaba hâlkı tarafından büyük sevinçler ve iftiharlarla karşılanır ve o andan itibaren kâbilenin askerleri arasına girmeye hak kazanmış olur. Çünkü artık kendisinden bu mevkiye, bu şerefe layık olduğunu her vecihle isbat etmiş demektir.

Güzellik, Cenubi Amerika'nın Patagonya gibi yağmurlu ve soğuk iklimlerinde yaşamakta olan Yağan kâbilesinin çocukları da, henüz çocuk addolundukları zamanlar tepeden tırnağa kadar çıplak gezerler ve artık adam sırasına geçmek zamanı geldi mi müthiş bir imtihan vermek mecburiyetindedirler. Bu da çocuğun kendi (Bud) yerine mızrak saplaması ve bu mızrağı saplarken bütün ızdıraba rağmen gülmesidir. Gerçi bu imtihanlar pek zalimandır ; fakat bu imtihanlar gösterir ki adam olmanın ve âleme muhtaç

olmaksızın kendi kendini ibraya bilmenin bu vahşi insanlar arasında bile ne kadar büyük bir ehemmiyeti vardır.

Bu vahşilerin sevk-i tabi ve ihtiyaç ile takib ettikleri yolu Avrupa'nın bir çok medeni milletleri de – şübhesiz daha medeni daha makul bisûrette takibe koyulmuşlardır. Bu hususa en ziyâde ileri ki gidenler evvela İngilizler sonra Almanlar ; daha şamil bir tabir ile “Anglosakson” ırkına mensub milletlerdir. Bu ırka mensub olan milletler, bu gün her nokta-i nazardan cihanın hakimi kesilmişlerdir.

Bu gün bir İngiliz delikanlısında ki istiklal, fakat her cihetce olan istiklal ; hiçbir milletin delikanlılarında mevcut değildir. Hele bizimkiler bu

Sayı 18	Sayfa 271

hususla solda sıfırdır. Çünkü bizim delikanlılar arasında otuzuna girdiği hâlde hâla anasının bâbasının eline bakanlar, temin-i maişeti için onların kesesine göz dikenler pek çoktur.

Tuhaftır ki eline, kesesine bakacak anası, bâbası olmayanlarda mutlaka hükümete bakar, hazine-i millete göz dikerler. Fakat mesela İngiliz çocuğu on sekiz veya yirmi yaşında tahsil-i aliyesini ikmal etti mi bastonunu eline alır ; yine o ana kadar sa-i zatisiyle kazanmış olduğu alardan biriktirmiş olduğu bir iki lirayıda cebine yerleştirir. Anası,bâbası, akraba ve ablasıyla vedalaşır; Fakat pek samimi sûrettemertcesine, bizim gibi öyle ağlaşarak sızlaşarak değil – doğru ya Amerika'ya, yahud Kanada'ya Nivzelanda, Avusturalya'ya, Hindistan'a, Afrika-i Cenubi'yehülasâ hiç görmediği fakat her türlü ahvâlini kitablardan öğrenmiş olduğu bir memlekete gider. Bu çocuğun cebinde iki üç liracığınan başka, ne bir serveti ve nede bir tavsiyesi vardır. Onun bütün serveti dimâğındakimektesebât-ı ilmiyesi, yani malumatı ; bütün kuvveti küçükten beri oyun oynâmak, keşşaflık yapmak vesâiresûretiyle kazandığı kuva-i bedeniyesidir.

O, gideceği yer için bilet felan almaz, limana, rıhtıma iner, gideceği memlekete mutehemmi-i azimet olan gemileri araştırır. Bulduğu kimi ister yelkenli ister vapur olsun orada mutlaka kendine bir iş bulur. Çünkü onun küçüktenberi alışmak olduğu keşşaflık hayatı ona iyi kötü, az çok her şeyi yapmayı öğretmiştir.

Gemicilik yapabilir. Aşcılık, aşçı yamaklığı,kamarotlukhülasâ bir vazife alır, gemiye girer, ve gideceği yere badeheva gittikten başka bir haylide a kazanır.

Bu vecihle gurbete çıkmış olan genç, on beş yirmi sene sonra avdet eder. Fakat nasıl, bilir misiniz ? Kendisi için milyonlar kazanmış ve hükümeti, milleti içinde orada ; o uzak müstemlekedede bir hayli işler görmüş iyilikler yapmış olduğu hâlde.

Mabadı Var

Sayı 18

Sayfa 272

Güreş

Memleketimizin hemen her tarafında, az çok herkesce tanınmış, hatta bir zamanlar yüksek tabakalarda bile heves uyandırmış bir spor var ki oda güreştir. Bu idman ayak topu ve tenis vesâire gibi bizlerce henüz yeni kabul edilmeğe başlanılan sporların meçhul bulunduğu zamanlar memleketin yegane idmanı gibi idi.

Aliçoların, Arnavudoğluların, şamdancıbaşların şöhretlerini iştitemiş, elli altmış yaşında bir kimse yoktur diyebilirim. Ancak pehlivan merakının en ziyâdemüstevelli devirlerinde bile herkes bunun temaşesinemübtela olmuş ve hiçbir zaman fâidesi, ıslahı, tamimi düşünülemezerek bu kıymetdar idman-ı teşkilat-ı bedeniyecetabiyyetin pek mebzul bahsiyesine mazhar olan bir kaç sanatkârların (Professionelle) elinde kalmış ve güreş müstesna bir iriliğe, fevkalade, bir kuvvete mâlik kimselerin yapabileceği bir iş diye telakki edilmiş. “Altı okkadan pehlivan olmaz” sözü de buradan çıkmıyor mu ? Sırf sıhhâti için, vücudu işletmek çevik, kâvi, metin bulunmak için güreş yapanlar hiç denecek kadar enderdir.

Eski zamanlardan kalma tarz-ı mâsari’ler gün ki müterakki yerlerde ıslah ve ikmal edilirken bizlerine aynı tempoyu vermiş, eski hamam eski tas darb misline pek sadık kalmışız.

Maişetleri güreşe münhasır olan o üç beş sanatkâr bile tarzı hayatlarını, idmanlarını usûl ve şerâit –i mâsari’lerini ıslaha lüzum görmemişler.

Fakat bu kayıtsızlık, teceddüdsüzlük sanatlarını gittikce güçleştirdi ve nazar-ı hâlktaehemmiyeteniskât etti vaktiyle seyirciler ile hıncahıc dolan meydanlar bu gün bomboş. Pehlivanların danışıklı gülüşmelerinin, yani hâlkı aldatmalarının pek büyük tesiri olmuştur. Avrupa büyük güreşlere mukarrer olan yerlerinde elyevm aynı rağbetsizlik görüyor. Çünkü orada da güreşi idare eden direktörler işi ciddiyetten çıkarmışlar ve herkesin merakını tahrik ederek fazla kar etmek yolunu tutmuşlar. Bununla beraber dikkat etmek lazımdır ki her taraftan yapılan bu boykot güreşe, mäsari'ye karşı değil, ancak görüşle temin-i maişet eden sanatkârlardır. Bu günmäsari', heveskarlık âleminde belki daha büyük bir ehemmiyeti hâizdir. Esasen, her nevi sporun kıymeti, ehemmiyeti heveskarlara göredir. Bir millet sanatkâr mäsarileriyle değil, heveskarlarıyla yaşar ; çalışacak dimâğları, kolları heveskarlarda bulunur. Sanatkârlar ne kadar mahir, ne kadar yiğit olursa olsun, sanatları ile kazanacakları nefeslerine âiddir. Ve iyi bir hayat geçirebilmek için bir sanakarın pek iri yarı, pek kuvvetli, hâsılı pek müstesna olması lazımdır. Ve yalnız amatörlerdi ki iktisâb ettikleri sıhhâti, kuvveti, cesareti, itimad-ı nefesi vatan içi kullanacaklar, onun teâlisine çalışacaklardır. Bizde vesâir memleketlerde mäsarininmevkine dair olan beyanatı kafi görerek asıl maksada geçiyorum.

Sayı 18

Sayfa 273

Güreşin ehemmiyeti:

Mäsarininkürek çekmek, İngiliz boksı, bisiklet , disk atmak ve daha sâir bu gibi sporlara ruhcan-ı sıhhisi vardır. Çünkü bunların ekserinde hareketler binaenaleyh iktisâb edilecek mahâret ve fiiliyat-ı dimâğiyemahduddur. Ve hiçbir sporda güreşte ki gibi beden bir diğeri tarafından boğulmaz. Adeta (masaj).Bundaboksda olduğu gibi yüz ve göz patlamaz. Usûlünde yapılan bir güreş idmanı vücuda büyük bir çeviklik büyük bir tahammül ve cesaret, itimad-ı nefes verir fakat cin olmadan adam çarpmağa kalkmamak kâbilinden daha mahâret-i lazimeyiiktisâb etmeden, göz açıkları görmeğe, dimâğ-ı Müdâfaaları vaktinde hazırlamağa alışmadan müsabaka etmek, ben felanı yenerim diye ortaya çıkmak asla muvaffak değildir. O zaman bütün efratlar gibi bunun da sayesi çekilir. Görüşmek bir mahârete, itidal-i deme muhtaç oldu ve hiddetle, asabiyetle bu idmanda değil, hiçbir sporda muvaffakiyet kazanılamayacağı, sıhhâtendeistifâde edilemeyeceği hiçbir zaman unutmamalıdır.

-Çamurlu Havalarda ...-

Kanun-i Evvel islafinanazaren çok çamurlu gitti dört hafta yakındır, bilhassa Cuma günleri hiç müsâid bir hava olmadı. Oyuncuların bu çamurlu havalarda ki hâlleri hakikaten acınacak şekildedir. Taptaze, pir ü pak gelmiş bir oyuncu yarım saatten hatta daha az bir müddetten sonra renk ve şekil-i asliyesini büsbütün gaib eder, yaş, çamurlu, bir hâl iktisâb eder. Zaten Union Kulübü'nün şekil-i hasebiyle kapı cihetinde kalenin önü ve mukâbil kalenin yine önüyle kızıl toprak tarafı dama suların istilasına aruz-ı münhat bir hâldedir. Esasen muvaffak-ı fen olarak çim ve ayrık dinlememiş olması hasebiyle kolayca çamur olmakta ve arazide münhasıren bir cihete hafif bir meyil olmaması sebebiyle akmayarak göl hâlinde oyuna bir mana teşkil etmektedir. Bize kalırsa Cuma liginin nizamnâmesine bu bâbda bazı nikat ilave eylemelidir. Zira orada, muhalefet hava, yirmi santimlik kar tabakası gibi (Çizgileri kapayacak kadar) bir mâni olarak gösteriliyor. Fi'l-hakika çizgileri kapamayan hafif bir kar serpintisi oyuna men olamazsa böyle su havuzlarını havi İsviçre haritası gibi yerde oyun oynâmak, biraz münâsebetsiz hatta, tatsız oluyor. hâlbuki, müsabakalarda birisi havanın bozukluğundan dolayı gelmeyecek olsa diğer taraf fırsattan bil istifâde hemen [Nümayiş] yaparak hasmını mağlub ad ettirmeğe yeltenir. Kulüblere birbirinden ihtirazen o kötü havalarda oyun yapmak mecburiyetinde kalıyorlar. Bize kalırsa, futbolda maksad-ı mutlakigalib ilan edilmek değil, oyun yapmaktır. Binaenaleyh havanın bozuk olduğunu göre göre hasmın yokluğundan

Sayı 18

Sayfa 274

Bil istifâde nümayiş yaparak gaib gelmek muvaffak değildir. İyi müsâid havaları bu hususta müstesna görürüz. Öyle havada gelmeyenler kaçmış demektir.

Çamurlu Havalarda

Birde, böyle sokak, çok çamurlu havalarda yapılan maçlarda tarafeynden hiçbirinin ne kıymeti, ne de yekdiğere karşı mevkileri katiyen tayin edemez. Zira, öyle bir havada iki taraf içinde varsa, böyle oyunlarda tesâdüf ve çamurun bazı mahalde daha sol bazı yerlerde daha yapışkan olması, oyuncuların ayaklarının karampotları, oyuncunun suya girmek isteyip istememesi, oyuncuların gözüne –ale-l ekser olduğu üzere- çamur kaçması gibi hâlatın oyunun neticesine büyük tesiri olduğu hâlde tarafeynin ne par, ne şu, gighûlasâ topun idaresine muteallik harekât-ı layıkıyla yapılamadığı gibi ayak istenilen tarzda topa yapışmaz. Top, futbol nizamlarının kabul eylediği vezinden daha ağır olur. Baş oyunu hiç oynanmaz. Müdafiler, ve mehâcimler ayaklarının mütemadiyen kayması hasebiyle hiçbir zaman tamamen ifa-i vazife edemezler. Vakıa bu şerâit her kıymetini izharda da o nisbette aldatıcı netayıcı vardır. Demek isteriz ki şu koyduğumuz resimde de görüldüğü vecihle (Voterpolo) oynar gibi, su içinde oyun yapılırsa elde edilen neticeye aldanmamalı. Bu sebeble Cuma Ligi'nin kuru havaya tesâdüf etmesi daha muhtemel olan ikinci devre oyunlarını da beklemek elbette daha muvaffak olur.

Sayı 18	Sayfa 275

Ayak Topu

Geçen Nüşadan Mabad

Kısa verişli oyunlar iki nevidir. Birinde, en ziyâde orta akıncı ile iç akıncılar iş görür ; diğesinde ise, bütün akıncılar aşağı yukarı müsavi derecede iş görürler. Birinci tarzdaki oyunda iç akıncılarla orta akıncı, uzun verişli oyunlarda olduğundan daha ziyâde birbirlerine yakın bulunurlar. Bu oyunda top, daima ayağın yanlarıyla verilir.

Hücum harekâtı, bu üç iç akıncı tarafından, ileri doğru koşarlarken topu kısaca birbirlerine vermek sûretiyle icrâ ve idare olunur. Tabidirki bu, topu alıp verme meselesi ; karşı gelen mehasımın veya mehasımları vaziyetine göre icrâ edilir.

Bu tarzdaki kısa alıp vermelerle topu ileri doğru götürürken, artık bu vecihle devamın mümkün olmayacağı – hasımların vaziyeti itibarıyla – kestirilir kestilmez, top hemen açık akıncılardan birine göndermek lazım gelir.

Diğeri usûldeki oyunda, bütün akıncılar birbirlerinden aynı açıklıkta bulunarak topu kısa verişlerle alıp verir ve bu vecihle ilerilerler. Bu usûlde, açık akıncılarda iç akıncılar kadar çalışırlar. Kısa verişli oyunların birinci tarzı, en ziyâde “heveskarlar” ikincisinde “Sanatkârlar” tarafından oynanır.

Güzellik bir iç akıncı ile onun tarafından bulunan açık akıncı arasında topu alıp vermek sûretiyle de ileri gidilebilir.

Bu usûldeki hücumda, diğeri kişiyle mukayese edilince bir çokfâidenin mevcut olduğu görülür. Çünkü, üç iç akıncı bir kere topu alıp ileri doğru süratle gitmeye başladılar mı, artık onları durdurmak pek de kolay değildir. Çünkü bu oyunun ruhu, alıp vermelerin sürat ve sıhâtindedir.

Güzellik, yine bu usûldeki hücumda- gerek çayırın

Sayı 18	Sayfa 276

ortasında ve gerek kalenin yakınında –bir “aşırma vuruş” çekmek fırsatı daima mevcuttur.

Bu aşırma vuruşun-servispas-ıne olduğu izah edelim. Hakikat hâlde buna “Vuruş-pas” demekte münâsib değildir. Çünkü varma vuruşlarda topu, muayyen bir oyuncuya verilmez. Bu da, top ayağında olan oyuncu eğer topu mehasım markacılardan her ikisinde gerisine düşen bir yere verebileceğini-fakat o arkacılar görmeden veyâhud karşılamaya

meydan bulmadan akıncılarından kendi birinin o arkacılardan ya arkasından geçerek, yahud yanlarından dolaşarak topa yetişebileceğine- aklı keserse topu orada vurur.

Bu takdirde topu yetişip alan akıncı, meydanı serbest bulacağı cihetle ileri doğru koşar ve tam yerinde topu içeriye çakâbilir.

Bu vecihle topu kendisine verilen bir oyuncu, iki noktaya dikkat etmelidir: (1) nizamsız- ofsayd olmamaya (2) topu almakta gâyetsûratlı davranmaya. Fakat mehâcim-i müdafilerden birinin, topa daha evvel yetişeceği memul bulunduğu bir sırada bu tarzdaki verişler bittabi muvaffak değildi.

Kısa verişli oyunların lehinde olan diğer bir noktada kaleye yakın bulunduğu zaman şiddetli yapıştırmalar için daha güzel fırsatlar zuhur etmesidir. Bu oyunu mükemmelen oynayabilmek için o kadar büyük bir meharef ve vuruşlarda sıhhat-ı lazımdır ki bir akıncı, topu durdurmaksızın ve biçimine getirmeye uğraşmaksızın hemen içeriye çakıverebilecek iktidarı mutlak bir sûrettehâiz bulunmalıdır.

Tehlikenin büyüğü, bazı akıncıların yaptığı gibi kalenin tam önünde lüzumundan fazla verişlerle uğraşmak sûretiyle müdafilerden birinin topu kapmasına meydana vermektedir aynı vecihle bu tarzdaki oyun, uzun verişli oyunlara nazaren daha sıhhatlidir. Top daima yerde bulunduğu cihetle idaresi daha kolay olur. Çünkü top akıncılardan birinin ayağından kurtulur kurtulmaz hemen diğerinin ayağına geçer ve bu vecihle mehâcim-i müdafiler beyhude yere bir öteki akıncının, birbirini akıncının üzerine atılır, saldırı dururlar.

Bir de bu tarzın mucibolacabileceği zararı izah edelim. Akıncılar arasında tam bir anlaşma, âhenk bulunur verişlerde doğru ve yolunda olursa- ki bunlar her ikiside zaruridir. -Hücum pek mükemmel ve muvaffakiyetli olur. Böyle olmadığı hâlde hücum-ı noksan ve fâidesiz olur. Mesela üç iç akıncıdan biri, birinci sınıftan bir oyuncu olmazsa veyâhud bayatlamış bulunursa bütün akıncı hattı bozulur. Çünkü bunlar arasında tam bir âhenkmevcudolmadıkça akıncı hattının muntazam bir makine gibi işlemesi, ilerlemesi mümkün değildir. Bundan başka, bu tarzdaki oyun; kalenin önüne gelinmezden evvel uzun verişli oyunlardan fazla hareketlere lüzum gösterir. Çünkü verişlere nisbeten ötekiler kadar meyil olamayacağından mesafe kazanılamaz.

Güzellik, verişler ne kadar çok olursa, hata yapmak ihtimâli de o kadar artar. Hatta bu hata bir kaç santim bile olsa, bir zaman için hücumun veyâhud hücumdaki etradın bozulmasına sebep olabilir. Fazla olarak, verişlerin ziyâde olması, binaenaleyh akıncıların bir çok defalar durup, dönmesi onları kalenin önüne vardıkları zaman lüzumundan ziyâde yorar. Diğer bir noktada, eğer hücum bu vecihle bir noktaya toplanmış, temarkuz etmiş ise – ki kısa verişlerde böyledir-müdafilere büyük bir fırsat verilmiş olur. Eğer müdafiler hazır bulunuyorlarsa dar-akib atılır ve hücumu bozabilirler. Bu tarzdaki hücumları bozmak için kullanılan Müdâfaausûllerinden biride budur.

Bundan mada, eğer mehasım tarafın cenah yardımcıları, iç akıncıları tam manasıyla karışıyorlarsa, kısa verişler

Sayı 18	Sayfa 277

büyük tehlikeye maruz kalır. Kısaverişli hücumların tesiriatını tahfif için kullanılan umûmîusûl budur. Çünkü hiçbir akıncı karşısında adeta gölgesi gibi dolaşmakta olan bir yardımcı bulunduğu zaman- büyük büyük tehlikelere maruz kalmaksızın adım atamaz. Dahası var, eğer hava yağmurlu ve çamurlu olursa verişler bittabi o kadar doğru olamaz. Aynı zamanda oyunculara anında durup dönemezler ki bunların her ikiside kısa verişli oyunların esasıdır

Mabadi Var

Garb'de İdman

Paris 1914 senesi[6 Gün =144 Saat]Bisiklet müsabakası

Berlin'de, Viyana'da, Amerika'da yapılmakta olan [altı günlük bisiklet koşusu] 1914 senesinden itibaren Paris'te de icrâ edilmeğe başlamıştı. Bu senede tekrarı tabi olan bu müsabakanın efrençi Kanun-i Sâni'nin 12'nci Pazartesi günü akşamı Salı gecesi vesaitisaat 10'da icrâsına başlandı. Bu müsabaka şimdiye kadar icrâ edilen (6 Gün) koşularının en mühimidir. Koşucular çiftler çiftler takım teşkil ederler. 144 saat temadi eden

1914 senesi (6 G n) Bisiklet Koşusua Başlarken. (Resim Gece Alınmıştır)

Sayı 18

Sayfa 278

bu koşuda ufak fasılalarla yemek yenir, istirahat ve masaj edilir. Bu sene müsabakasına iştirâk edenler, en meşhur koşucular olduğundan işin ehemmiyeti fevkaladedir. Gazeteler şimdiden on beş yirmi bin lira hâsılat gayr-ı safi olacağını tahmin diyorlar. Bu müsabaka, Paris'te [Spor Sarayı=Palaisdes Sports) un 250 metrelik devr-i mâhalindeicrâ edilecektir:

1. Golei-Granda (Avusturyalı)
2. Fogler-Moran (Amerikalı)
3. Klark-Rovet (Avusturyalı, Amerikalı)
4. Horliya-Kom (Fransalı)
5. Polen-Potin Bretun (Fransalı)
6. Depre-Bruku (Fransalı)
7. Rot-Lorenz (Almanyalı)
8. Vereri-Kropland (İtalyalı, Fransalı)
9. Anjel-Brete (Fransalı)

10. Lapiz-Olyeveri (Fransalı ve İtalyalı)
11. Preşiko-Eğ (Fransalı, İsviçreli)
12. Morje-Tis (Fransalı, Belçikalı)
13. Şaron-Rpsu (Fransalı)
14. Voyret-Kotrel (Fransalı)
15. Jeremen-Linar (Fransalı)
16. Bader-Trevsilya (Almanyalı, Fransalı)
17. Vandeveld-Depav (Belçikalı)
18. Jaklen-Beyıl (Fransalı)
19. Vuvalkor-Dervitr (Amerikalı, Belçikalı)
20. Vanhover-Vanbever (Belçikalı)

Şu isimlerini yazığımız koşucular içinde:

Gole: 1913 senesinde

Paris'te Nivyork'ta;

Fogler: 1905,1906,1911,1912,1923 senelerinde Nivyork'ta ve 1923 senesinde Paris'te,

Rovet: 1904,1905,1906,1910 senelerinde Nivyork'ta

Vevaltor: 1901 ,103 senelerindeNivyork'ta ;

Fot: 907,1909,1912 snlerindeNiyork'ta ve 1910 senesinde Berlin'de ;

Klark: 1909 , 1911 senelerinde Nivyork'ta;

Kuran: 1908 ,1911 senelerinde Niyork'ta;

Moran: 1908,1910 senelerinde NivYork'ta icrâ edilen (6 Gün) müsabakası kazanmışlardır. Bunlardan mada geçende Fransa turları kazanmış (PotiBretun), (Lapiz) gibi kimseler de vardır ki ; şimdiye kadar bu derecede mühim ve kuvvetli kimseler hiçbir yerde ictimâ edilmemişti. Müsabaka Pazar günü biteceği cihetle neticesini ve kazananların resmini gelecek nüshamıza yetiştireceğimizi vad ederiz.

Sayı 18	Sayfa 279

Makri Köy Numune Mektebi Terbiye-i Bedeniye Mahfili

Nizamnâmesidir

1-Makriköy Numune Mektebi nâmı tahtında ve mekteb dâhilinde 1 Kanun-i Sâni sene 329 tarihinden itibaren terbiye-i bedeniye mahfili tesis edilmiştir.

2 Bu mahfile mekteb müdürü riyâset ve mektebin terbiye-i bedeniye muallimi nezâret edecektir.

3 Muamelat-ı idareye resise ve talimiye muallime âiddir.

4 Mahfile mektebin talebesiyle Reis'in tensib ve muvaffakat eylediği talebe-i kadime dahil olabilir.

“Maksad-ı Tesis”

5 Mahfile dahil olanlar yekdiğerini tanıyacak. Büyükler küçükere karşı şefkat ve küçüklerde büyüklere karşı hürmet ve itaat hissiyle mutenessas olacaklardır.

6 Şaye-i fikriye ve ahal-i sıhhiyelerini tamim ve ıslah etmekle beraber terbiye-i ahlakiyenin sasatını takviye ve (Disiplin) denilen evsafı ruha telkin etmek yediğerine asılane muamelede bulunmağı öğretmek, mazun, kâvi, cesur, fa'al ve çevik olmağı temin etmek için terbiye-i bedeniye ve oyunu, - seneen on sekizinde bulunanlarada – İsporu hıfz-ül sahaya ve fenn-i mahsusuna muvaffak bir sûrette tedricen mevki-i tatbike vaz' etmektir.

7 Mekteb Efendileri Futbolu oyun tarzında oynayacaklardır. Mazuneyn-i vicdanen ve fikren ispor için tekmil etmiş iseler ispor olarak diğerk kulüblerle oynayabilirler.

8 Mekteb efendileri sen-i itibarıyla takımlara ayrılarak haftada muntazamen iki saat program mucibince terbiye-i bedeniye ve iki saatte oyunu tatbik mecburdurlar.

9 Her takımın birerinin mahsusı vardır. Herkes kostümünü tedârike mecburdur. Oyunlar seneleri müsavi olan takımlar arasında oynatılacak ve bazen kuvvetleri tesavi ettirmek üzere takım efradları karıştırılacaktır.

“Oyunlar”

10 Oyunlar: Futbol, hokey, tenir, patinaj, Beyzbol, voley topu ve kâbil-i tatbik diğer oyunlar olacaktır.

11 Seneleri müsâid olan efendilere ayrıca koşma, atlama, ağırlık, cirit, ok, disk atma idmanları yaptırılarak bu hususda tekmiil ettirilecektir.

“Şerâit-i Mahsusa”

12 Her efendi kendisini dahilen ve haricen bir doktora muayene ettirip alacağı raporu mahfil reisine ibraz edecektir.

13 Sa-i teşkilata maruz ve zayıf ve tahif kalmış olanlara ayrı ders gösterilecektir.

14 İntisab ettiği şubede terakki ve temiz etmek üzere her efendi muallimin göstereceği usûlde çalışmağa mecburdur.

15 Muallimin nesayihini tatbikden imtina’ eden efendiler resmi dersten gayr-ı mahfilin tertib ettiği oyunlardan mahrum tutulacaktır.

16 Oyunlarda ciddiyete, nezakete ve usûl ve inzibata riayet-i mecburi olup bu hususta görülecek nevakisi hakkında nesayih ve izahat verilecektir.

17 Mekteb derslerine çalışmayan, terfi-i sınıf edemeyen efendiler çalışıncaya kadar oyunlara iştirâk edemeyecektir.

Sayı 18	Sayfa 280

“Mevad-ı Mahsusa”

18 Mekteb dâhilinde birde keşşaf-ı tatbikatı vardır.

19 Keşşaf olmak arzusunda, bulunan efeniler on dört yaşında olmakla beraber ailelerinin müsâidesini istihsal etmiş olması lazımdır.

20 Her keşşaf, ailesi reisinden alacağı tahriri müsâidnâmesini mahfil riyâsetine tevdi edecektir.

İdman Latifeleri

KADIKÖY İDMAN VAPUR İSKELESİNDE

-Aman birader nereye, böyle tüfenk, takım taklavat ?

-Union Kulüb’e ördek iniyormuş da!...

**

Her zaman olan şey:

-Gol!...

-Hayır, ofsayd.

-Oldu! Gol.

-Olmadı. Ofsayd

-Ofsayd değil! ..

-Referri ne dersin ?

-Değil mi Referri ?

Referri-Evet...Hayır...Gol. Ofsayd!

**

-Boks öğreniyorm, Monşer! ..

-Mualliniz İngiliz mi?

-Hayır, İstanbullu! ..

**

İdmancılar Arasında

-Dün gördüm.

-Ne dedi ?

-Santrafor oynatırlarsa, aylıkta almazlarsa gelirim yoksa "...Kulübe girerim" diyor.

--....?!.

**

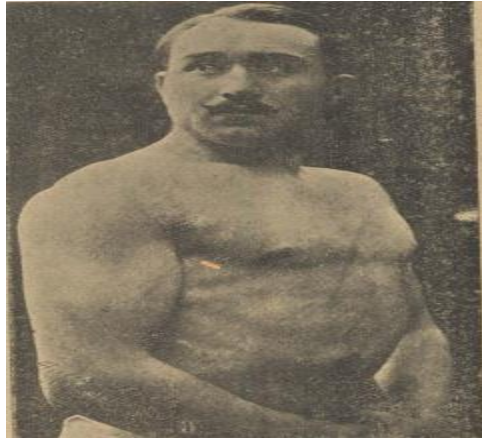
Tedabir-i müzâkere olurken:

-İnsan hâli bu, ya yetişmezsem ?..

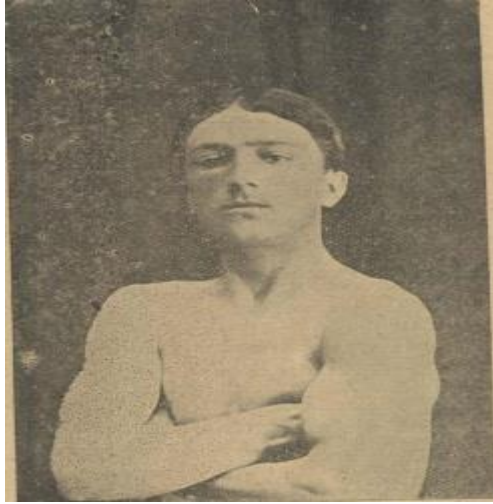
-Çelme tak. Düşür!...

Sayı 18	Sayfa 281

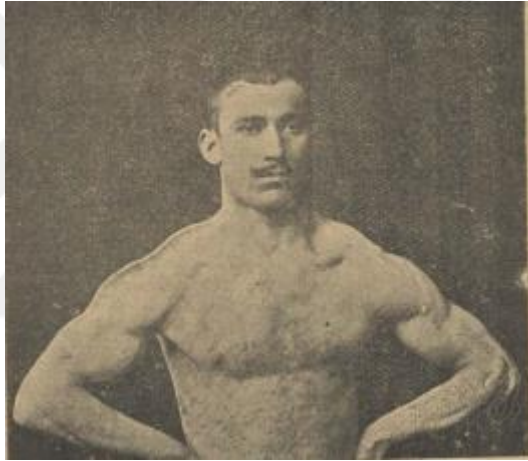
Sağlam Vücutlar Mahşeri

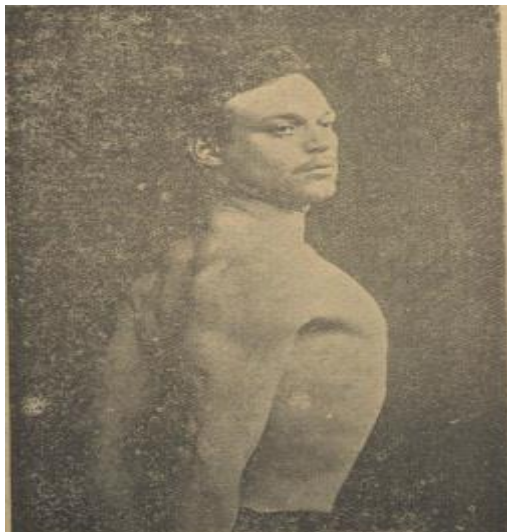
Celal Bey

Fuad Bey

Muhtar Bey

Nedim Bey

İdman Havâdisleri

-Geçen Pazar günü havanın müsâid olmaması münâsebetiyle tam olarak gelemeyenTelefon takımını, bundan evvel Fenerbahçe ile yine fena bir havada icrâ edilen maçta fîrar eden Strogles takımını eksik bulduklarından dolayı yenmişlerdir. Telefoncular sekiz kişi idiler...Galebelere ne şeref!...

-Geçen Cuma İstanbul– Şehir Emmini müsabakasında bir gol meselesinden dolayı ihtilaf zuhur etmiş ve netice tayin dememiştir.

-Muhalefet hava hasebiyle ikmal edilemeyen Anadolu Şehir Emmini müsabakası yakında icrâ edilecektir.

-Kristiyanya’da [Oskar matiyesen] 500 metreyu paten ile 47,7 sâniyede kat’ ederek[Rekor-ı derece-i nihaye] teşkil etmiştir.

Anadolu	Sanayi
3 Sayı	1 Sayı

Cuma Ligi’nin bu sene ki müsabakaları, futbol âleminde ehemmiyetle görülecek şekildedir. Muhtelif kulübler arasındaki rekabet, her iki tarafın muceb-i terakkisi olacak gibi görülüyor.

Cuma günü icrâ edilen [Anadolu-Sanayi] müsabakası bu nokta-i nazardan aciz–i ehemmiyettir. Bu iki kulübten birincisi, geçen iki senede birinciliği almış bu senede karşısında Fenerbahçe gibi kuvvetler görerek daha fazla çalışmak ihtiyacı hissetmiş olan Anadolu’dur. Gerek geçen sene gerek bu sene için mühim bir eser-i intizam gösteren bu kulübün mühim birsanayi kulübü idi.

Her iki kulüb arasında icrâ edilecek müsabakaya herkes, bilhassa Cuma Ligi alakadarani muntazır idiler, her iki taraf, olanca varlığıyla çalışmak istiyordu. Nihayet ve heyecanlı oyun dün icrâ edildi. Her iki kulübde âsar-ı intizam göstermiş ve hakikaten var gayretlerini sarf eylemişlerdir. Havanın fenalığı çayırın son derece çamurlu olmasına

rağmen müsabakada bir âhenk görülmüş ve neticede Anadolu üç ve Sanayi bir gol yapmıştır.

Bu mühim müsabakanın tenkidatını gelecek nüshamızda derc edeceğiz. Sûret-i mahsusada gönderdiğimiz muharririmiz notlarını sütunda yer tutacak derecede tertib edemediğinden maa'l- i'tizar bu hafta bu kadarla iktifa eyledik.

Sayı 18	Sayfa 283

Geçen Haftaki Sualimiz...

Geçen hafta kârilerimize Türk oyuncuları hakkında bir sual iradetmiş, ve bunuda Kanun-i Sâni'nin on sekizine kadar bir müddetle tahaaüdetmiştikEvvel-i emirde kârilerimizden aldığımız bazı mektublarda bu cehaletin varlığından bahis olunarak temdidi yazılıyor. Bu nokta-i nazarı muhakak görerek sualleri Kanun-i Sâni'nin otuz birinci günü akşamına kadar kabul edeceğiz...

Birde kârilerimiz, bir nokta daha düçar-ı müşkülât olmaktadırlar. Gerek varid olan cevablardagerekse, buna dair yazılan mektublada bazı oyuncuların vazifesi hususunda tereddüd edilmektedir.

Mesela: Fenerbahçe'den GalibBey...Arkacı,yardımcı mıdır? ...

Celal Bey ,yardımcı mı ? Akıncı mıdır ?.

Bu hususutaki tereddüdü izâle için bir kaide-i va'z lazım geldi. Bunun için oyuncuların en son oynadıkları oyundaki vazifeleri esas itibaredilecekir.

Zannediyoruz ki ; bu hususutaki müşkülâtı şu sûretlegiderbileceğiz. Aldığımız cevablar, şimdi ki hâlde şu söylediğimiz sebebden dolayı müteferrik bir hâdedir.

Tashih

Geçen hafta Sketing'deicrâ edilen idman müsabakaları Beyoğlu MutâsarrafıBey Efendi'nin himayelerinde yazılacak iken sehven MaârifNazırı'nın himayelerine diye yazıldığından tashih olunur.

TürkDarü'l-fünun Talebesinden Muhammed hâlukiBey'e:

Mektubunuzu aldık. Teşekkür ederiz. Nikat-ı nazarınıza tamamen iştirâk ederiz. Alakadaran nezdinde teşebbüsatta bulunacaktır. Tashihat arzunuz vecihle yapılmıştır.

İdmanın Kârilerinden Suali

Anadolu

İstanbul

Altın Ordu (Eski Progra)

Darü'l-fünun

Şehir Emini

Galatasaray

Sanayi

Fenebahçe

Şu isimleri huruf-ı hece tertibiyle balaya yazılan ve Cuma, Pazar Liglerine dahil olan sekiz top kulübünün Türk oyuncularında en mahir:

Kaleci

Arkacı (Bek)

Yardımcı (Hafbek)

En iyi şut atan akıncı (Forvert) kimdir?

İşbu sualerincevabları Kanun-i Sâni'nin on sekizinci Cumartesi günü akşamına kadar kabul edilecek ve oyuncuların içerisinde en fazla rey alanların isimleri ve resimleri derc edileceği gibi, bunlara rey-i ita eden kârilerimizden isimleri arasında tertib edeceğimiz kur'ada birinciye bir senelik abone ikinciye altı aylık üçüncüye (Keşşaf) tablosu dördüncüye jimnastik keşşafı beşinciden yirminciye kadar isporaâidkartpostal hediye edilecek gönderilecek cevablara isimlerin okunaklı yazılması ve sul kuponunda laf edilmesi lazımdır, aks-i hâlde cevap makbul olamaz.

Sayı 18

Sayfa 284

1 Gurus

Bâb-ı Ali Caddesinde

Umûmi Mektebler Terzihânesi

Bâb-ı Âli Caddesi'nde Gaz şirketi itsalinde aîre-i mahsusadır.

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve bil umûm Mekâtib-i Rüşdiye ve İbtidaiye Efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numuneleri vecihle imâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikamele çalınan Umûm-i Mektebler Terzihânesi elbiseleri Der Saâdetmekâtib idarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracat ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türkeşşaf Taburları

Elbiseler

Keşşaf taburlarının elbiseleri müessiseyn-i kiram tarafından numuneleri tanzim edilmiş ve bil cümle teferruatı ihzar olunmuş olduğundan mübaye edecek keşşafı teşrif buyurmaları rica olunur.

Bir hayli mevcudumuz vardır.

Sporaîd Kart Postallar

Ferid İbrahim Bey tarafından isporaâid olan resimler kartpostal sûretinde Bâb-ı Ali Caddesi'nde Cuma kitabhânesinde bir guruş fiyatla satılmaktadır.

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

[Yeni Turan Matbaası]

XVII. İdman Mecmûası, 19.Sayı, 23 Kanun-iSâni 1329 (5 Şubat 1914)

Birinci Sene		23 Kanun-i Sâni 329 Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafi Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 19

Fenerbahçe ve Ramblers Kulüpleri Futbol Takımları

1 Guruş

Birinci Sene		23 Kanun-i Sâni 329 Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 19

Aylık Abone: Muhterem kâhillerimize bir suhulet olmak ve vakit ve zamanı tedâriklerini temin etmek üzere aylık abone yaptık. Adreslerine göndermek şartıyla abone ücreti dört guraştır. Posta pulu dahi kabul olunur.

Yalnız Ayak Topu mu ?

Cuma ve Pazar Ligleri Heyet-i İdarelerinin İnzar-ı Dikkatine:

Geçende yine idmanda bir refik-i tahrir kulüblerimizin noksanlarına dair olan yazısı, onların bizdeki şekil-i hazırını gösterir tarzda idi. Bir o noksanların çare-i refiniserd etmeği makale sâhibine bırakıyoruz. Yalnız onun mütalaatında unuttuğu bir noktayı şer etmek isteriz: Bence yıllardır, bu memleketin spor sahnelerine müdâvimiz. İdmanın bizdeki bütün safhalarını az çok tedkik ettik. Onların âid olduğu heyet ile temasta da bulunduk. Şurayı, hemde kanat-ı tamme ile anladık ki. Bizde spor olarak. Bi (Futbol=ayak topu) var. Oda bütün nevakısıyla. Diğer bütün şebat ya hiç yok, yahudbir kaç kişiden ibaret olan meşgullerinden ma'da düşünen dinleyen, seyir eden yok.

Sırasıyla düşünsek: Ne, tenis, kroket, kriket, hokey , beyzbol, votropolo, polo, cimhana,golf gibi oyunlar, ne de atlama, sıçrama, sırikla atlama, tahammül, sürat, manalı, düz koşular, disk, cirid atma, boks , eskrim, bisiklet , kürek, yüzme gibi zorlu idmanlar var!.Bütüngarb saha-i faâliyetinde futbolun tuttuğu yere nazaren bu mütebaki (zor) lar ehemmiyetli, o derecede istifâdeli görölmektedir.

Bizde zaten futbolun ilk şeref-i nakli İngilizlere âiddir. İlk evvel bu oyunu onlar bizim mülkümüzde oynâmışlar, birörnek olmuşlardır. Türklerde hiç de mi ?Fikr-i teşebbüs yok ki ; on beş senedir, hâlen ecnebilerin getirdiği bir tek idmanından başka şeylere baş vurmayalım.

Macarların evvel ki seneki ziyaretlerinde idi. Onların fena üç gün devam eden spor bayramının birinci günü UnionKulüb haddinden, emsalinden fazla kalabalık idi.

Progam mündericatının tenvir ve ehemmiyeti, Macarların spordaki kâbiliyetlerinin derecesini anlamak merakı bir hâlkvefıricelb etmişti. Müsabaka fihristinin bilmem hangi numrusunda üç devirlik[1440 metre] bir yarı tahammül yaya koşusu görölüyordu. Sahaya çıka çıka ekseriyet-i azimesi Galatasaray talebesini teşkil etmek şartıyla yirmi sekiz yarışçı çıktı. Bin türlü noksan bin türlü acemilikte bu azlığa inzimam etti...Koşu başladı. Koşmak hakkında hiçbir fikir edinmeyen öbür bir hayale uyanmak lüzumu artık his olunmak, memlekette tatbik-i dileğe başlanılan koşu gibi, sıçrama gibi idmanlara atıf-ı ehemmiyet etmek gerek iken son icrâ edilen koşu yarışlarında, bir iki üç görölüyor, sonrada birinliği yine alamıyor...Çünkü; çalışılmamış.

**

Bir vakitler, nasılsabir fikir takible epeyce ilerleyen bisiklette son zamanlarda bir şekl-i hazin aldı. Bundan bir kaç seneler evveliidi. Zannederiz [RuçuyetVurut] makinelerinin[Poju] ya tavaffukunu göstermek üzere İngiltere'den iki İngiliz gelmiş ve o zaman Türklerin içerisinde avuc zavallı alabilidiğine koşmağa başladılar. Yarış bittiği zaman o yirmi sekizden! Yirmi tanesi yere serilmiş, şişmiş bir hâlde yarışı yarıda bırakmışlar, mütebaki sekizide zoruna ikmal eylemişlerdi. Yine teessüfe sezadır ki ; o yarışta birinci bir Ermeni ikinci bir Rum, üçüncü bir Sırp ve ancak Dördüncü bir Türk gelebildi. İhtimâl ki Macarlar, bu aradaki fark milliyet, Türklerin kırılğanı göremediler. Fakat, biz, kendimiz bu hâlimizi görmeli değil miydik ?.. aradan bir kaç sene geçti. Sporda en güzel koşan[Hafız] ı yarışa davet etmişlerdi. Hafız kabul etti. Şişli – büyük derece yolu gidip gelme koşulacak idi...Hafız bi mutadı evzada idman yapmağa başladı...İngilizlerde koşacakları yeri bir kere görmek için gittiler, koşular. Ertesigünü orada – yolun kötülüğünden dolayı- koşmağa mutehamil olmadıklarını söyleyerek yarıştan vazgeçtilerdi...Halbuki ; Hafız öteden beri koştuğu o yolu yine bermutad koşardı. O vesaitsizlik, pervasızlık, o hûlasâmünâsebetsizlik devrinde böyle hassaten koşmağa gelmiş İngilizleri yıldırıanla yitişirken ; geçen seneki bisilet koşusunda ne Hafızlar,

Fenerbahçe-Ramblers Müsabakasına âid

Sayı 19

Sayfa 286

ne Süleymanlar hülasâ şöhretli tanıdığımız simâlardan hiç biri yoktu. Hatta zannederiz, geride kalmak için bile birden fazla Türk girmemişti girmemişti...Bil netice yarışı bir Ermenigençi kazandı...Bu kadarla kalmadı da resmini Fransa'nın en nâmdar spor gazetesine [Türkiye Bisiklet Şampiyonu=Pehlivanı] diye koydurdu. Ve bu da hakkı idi. Bir Hafızlazin devri, birde zamanımız düşünölsün. Karımız, zararımız, velhâsıl hâlimiz anlaşılır...

Serd eylediğimiz şu misallerin, hatıramızda daha pek çok emsali var. Fakat ; arzu-i tafsil ile değil, mutadımızı isbat maksadıyla zikir ettiğimizden şu ikisi zan olunur ki ; kafidir...

Biz sporun neden, ne fikre ibtinahen tatbik edilmekte olduğunu zikir etmek istemeyiz, onu elbette idmancılar, sportmenler takdir edeceklerdir...Ancak sorarız ki ; futbol oynatmağa, sevk eden idman hissi, neden bisiklet , yaya koşularına, diğer sporlarda atıf-ı ehemmiyet ettirmesin...Bu lüzumun terk etmek zamanının gelip çoktan geçtiğini, son müsabakalarda, hiçbir Türk'ün ihraz-ı galebe edememesiyle alamadık mı ?

Artık, yalnız futbolun azim sâhibi olmak iddiasında olan bizim gibi hayatı yalnız kendine, kâbiliyetinemuteallik milletler için kafi olmadığını, başka sporarlada mevsime göre muntazam bir şekilde iştigal lüzumu muhakkâk olduğunu terk edemedik mi? Son üç senede Türkler beyinde muntazam bir programa tatbiken oynanmağa başlanan futbol oyununu bütün malumatsızlığa rağmen ne kadar terakki etmek olduğu elbette görülüyor...Yine böyle programlar, nizamlar, dâhilinde diğer sporlar, tatbikine başlansa emin olmalıdır ki, az zamanda çok, hem pek mühim semereler elde edilir. Bila farz koşuya, bisiklete de futbol derecesinde ehemmiyet verilse, iki seneye kalmaz. Bu muhit, ne harikalar, ne ateşpareler görür...

**

Şu nikat-ı nazarı, böyle teşrihteki azmimiz, anlaşılmıştır ya, idmancılarımızı, yalnız futbol ile iktifa etmeyerek hiç olmazsa bisiklet , yaya koşusu ve envai, sıçrama, atlama gibi memleketimizde tatbik edilmeğe başlanmış olan idmanlarlada iştigale sevk etmektir. Biz, bu hususta yine Cuma, Pazar liglerini tavsit etmeği münâsib gördük, bu heyetler, idare eyledikleri kulüblerin bu hususa nazar-ı dikkatini celb etmeli. Elde mevcut nizamnâmelerini yalnız futbola göre değil, sporun, bu söylediğimiz envaiyle de iştigale müsâid hâle ifrağ etmeli.UnionKulüb'de hiç olmazsa iki ayda bir, buna müteallik müsabakalar tertib eylemeli. Zannediyoruz ki ertesi sene mesaisinin semeresini hemde uzun, fazla bi hâlde elde ederve bu sûretle hem gençlik âlemine, hemde memlekete bir hıdmet etmiş olur.

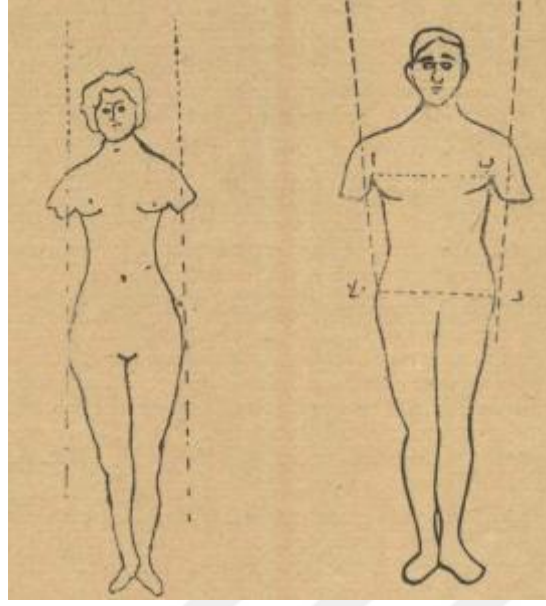
Sayı 19

Sayfa 287

Kadın Jimnastikleri

1-

Sıhhât ve hasane ve an-ı hakikini, neşvanma-i temin faâliyet-i muntazameden başka bir vasıta ile temin ve muhâfaza edilemeyeceği her gün biraz daha bedihileşen bir hakikattir. Pek kıymetdar olan bu iki unsurdan evvelkisinde erkekler ile kadınlar aynı sûretle alakadar iselerde ikincisi olan haseneve tenâsüb-iendam meselesi bilhassa kadınlar için

Kadın Tenâsübü

Erkek Tenâsübü

elzemiyyet-i mutlakidedir. Her iki cinsin hilkatlerinde ve bu gün kihyanlarında pek çok farklar bulunduğu için şerait-i sıhhiyeleri, terbiye-i bedeniyeleri, iktisâb edecekleri tenâsüb bedende farklı olmak iktizâ eder ve ırkın istikbaldeki saâdet –i bedeniyesi için sağlam bünye ve münâsib-i teşkilat, valideler hakkında pederlerkininde daha mühimdir. Yalnız çehreye değil bütün vücuda matuf olan güzellik az hakk-ı ırsi ezeli olduğu cihetle, hakiki bir tenâsübe, hüsnana valideler evladlarına, hiçbir şeyle mukayese kabul etmeyen, bütün servet-i tabiyesiyle mecaz bir vücut bırakırlar.

Maksadımız olan güzelliğin, korse ile midelerinin ciğerlerinin, sırtının ve kalçalarıyla bilenk şekli tağir etmiş, yüksek ökçelerle kendilerine ikamet vermek zehabında bulunan vücutlar olamayacağını hanım efendiler bittabi anlamışlardır.

Güzellik, şekl-i hârici-i bedenin terbiye ile husûle tekâmül-i tabiyesidir. Bundaki gayr-ı tabi tağiratta çirkinliği teşkil eder.

Sayı 19

Sayfa 288

Korse, ne için kullanılıyor ? Dar Elbiseler, sıkı ve yüksek iskarpinler ne için giyiliyor! Mütenasib ve güzel gözükmek için değil mi ? O hâlde dikkat edilmelidir ki, beden en hakiki güzelliği hiçbir tazyik altında bulundurmada serbestce inkişaf nâmına,

tekâmül-i tabiyesine terk edilen tenâsübüdür. Nema ve inkişaf tami tahsil ve iktisâb içinde ancak bir çare, bir tarik vardır! Terbiye-i bedeniye.

Mozun ve Londane bir tavır alabilmek için içine girilen bu işkence aletleri hiçbir kusuru olmayan vücudları bile hasta etmekten, çarpıtmaktan başka bir şeye yaramazlar.

Korse ile tazyik edilmekte olan kısım, bedenin en nazik en lüzumlu yerleridir. Bel, mide, amel, karaciğer bir tazyik-i daimi altında bulunmağla faâliyetten, vazifelerini ifadan kalırlar ; lüzumu kadar meydan bulup çok miktarda hava beline muhtaç olan akciğerlerde batının ve sadrın el sıkışık bulunmasından dolayı kabarmaz ve tabiyyetle teneffüse saklet gelir ki hep bunlar sıhhâtimizde pek müthiş, pek mehalik hâsarattırlar.

Zevk-i hayat, sıhhâtle, neşve-i sıhhâtle kaimdir. Sıhhât, ihşa ve acize-i dâhiliyenin vezaf-i tabiyelerindeki âhenktir.

Taşların bile tahammülden aciz olduğu bu işkenceler altında bu gün bütün vesait-i sıhhiyeden mahrum şurublardan, haberden şifa bekleyen hevessiyat kâbil midir ki büyük bir mukavemet gösterebilsin ve inhitattan kendini kurtarabilsin!

Bu âzablara, bu ızdırlara mukâbil intizar olunan şeyleri terbiye-i bedeniye müşkülatsız, azabsız, tabsız olarak vad ediyor. Şübhesiz hayatının, sıhhâtinin kıymetini takdir eden, arkasında marız, solgun ve aciz bir nesil bırakmak zilletini şâyan gören hanım efendiler, valideler günde on, on beş dakikalık bir saikle elde edilebilen fuzuyuzat-ı bedeniye-i iktisâbda tecviz –i terahi etmezler.

Ru-i arzın tekmi-i medeni memleketlerinde pek mübeccel bir mevki sâhibi olan kadınlığa bizde de ufak bir himmette bulunmak için nemaye, sıhhâtet-enâsüb ve hasanane naf'i ve elzem harekâtı sırasıyla yazıyor ve bunu en mühiminden, birinin icrâsından hâli kalmamakta olduğumuz teneffüsten, teneffüs hareketlerinden başlıyorum.

Ancak her talimde bütün mufassıları işletecek hareketler bulunmalı ve bu harekât sırasıyla yapılmalıdır. Bu lüzuma binaen harekât-ı esna-i talimde riayet edilmek üzere sırasıyla tertib ediyorum.

Teneffüs

Tenefüs, hasane ve sıhhâtin muhafazası için her an kemâl-i intizam ile icrâsına mecbur olduğumuz bir fiildir ve iki hareketten mürekkebtir:

Birincisi nefes almak ki buna (Şehik) deniyor, diğeri de birincinin akabinde icrâ olunan nefes vermektir ; bunada (Zefir) derler.

Hilkatin bizleri bu iki hareketin muttasıl icrâsıyla mükellef yaratmasında hayatımızla alakadar ek büyük bir maksadı vardır: Şehik, içerisinde bulunan (Müvellidü'l hamzuva) dedikleri gazdan istifâde için bol bol saf hava yutmak, zefir ise, yuttuğumuz binaenaleyh ciğerlerimize gidip orada gelen kirleri, muzır maddeleri alarak artık işe yaramaz hatta zehirli ve mehalik bir hâle gelen havayı harice ref' etmek içindir.

Teneffüsteki bu gaye anlaşıldıktan sonra daima açık havalı yerlerde bulunmak, saatlerce kapalı yerlerde vakit geçirmemek veya hiç olmazsa uzun müddet oturulacak yerlerin havasını sık, sık değiştirmek lüzum-ı sıhhi kendiliğinden tezâhür eder.

Gövdemizde orta yerinden bulunmuş bir boşluk vardır ki üst kısmı (Göğüs boşluğu) alt kısmıda (Batin boşluğu) dur. Bu iki kısmı ortadan ayıran (Hicâb-ı haciz) nâmında ortası çukur yayvan bir et parçasıdır. Bu et yan taraflardan kaburga kemiklerine, arkadan bel kemiğine

Sayı 19	Sayfa 289

ön taraftan göğsümüzün ortasında bulunan (Azimkes) denilen kemiğe merbuttur ; çukur yeride yukarıya müveccihdir.

Kalb ve akciğerler hicâb-ı hacizin üst tarafında mide ve bağırsaklarda alt yani batin kısmındadır.

İşte teneffüs dediğimiz ameliyenin aslisi hicâb-ı hâizdir. Nefes alınacağı zaman bu etin yukarıya müteveccih olan kabartısı alçalır. Ve et büzülerek karınımızdaki mide ve emayı iter, bu sûretlegöğsümüzde geniş bir yer açar. Aynı zamanda havada ağzımızdan girerek ciğerleri doldurur. Bu şehikadır. Et tekrar yapıldığı zaman ciğerlerdeki kullanılmış havayı dışarıya tard ederek zefiri icrâ eder. İyi teneffüs etmeği izah etmek için insanların kaç türlü nefes aldıklarını ve hangisinin fâideli olduğunu söyleyeceğim.

Üç tarzda nefes almak mümkündür:

1-Göğsün yalnız üst kısmıyla icrâ olunan teneffüs. “Teneffüs Terakkivi”

2-Yalnız göğüsle olan teneffüs “Teneffüs-i sadrı”

3- Teneffüs-i Batını.

Birincisinde büyük bir tazyik tahtında kalan göğüs hiç kabarmaz, çok zahmet çekilir ve ciğerler asla kafi miktarda hava gitmez şu hâlde gâyet muzırdır.

İkinciside, korse istimâlinde dolayı hicâb-ı haciz icrâ-i faal edemez. Ciğer bu hâlde balığ edebildiği hava ile kalır. Bu da gayr-ı kafi ve pek muzırdır.

Üçüncüsüdegöğüs ve batın serbest bulunur hicâb-ı haciz istediği gibi işler ve bol hava yutulur. İşte yukarıda izah edilen ve nafi' olanteneffüs budur.

1-Teneffüs hareketleri

(Şekil b) eller kalçada teneffüs:

Ökçeler bitişik, ayak burunları bir ayak boyu kadar açık, vücut dik, omuzlar biraz geriye itilmiş çene ve batın biraz içeri çekik kollar aşağı tabi olarak sarkık durulur. (Bu vaziyete esas vaziyet denir) bade eller şekilde olduğu gibi kalçaya dokunur. Hava yavaş yavaş burundan çekilerek ciğerler iyice doldurulup bir sâniye tevkiften sonra ağızdan bırakılır. Zefir-i şehikten biraz daha süratlice olmalıdır. Tozsuz rutubetsiz havalarda, bilhassa kırdı ve denizde nefes ağzı yüzerek ağızdan da alınabilir. Pek soğuk zamanlara şehik ve zefirin her ikiside burundan yapılmalıdır. Çünkü burundan mütemadiyen soğuk hava alınırsa burunun içindeki ince deriyi tahriş eder ve sızlatır. Ciğerden çıkan ılık hava ile evvelki bürudeti izâle etmek lazımdır.

Burunlarından muzdarip olanlar herhalde doktora müracaat etmelidirler.

(Şekil c) –Eller omuz hizasına kadar yanlara kaldırarak teneffüs

(B)

(C)

Esas vaziyette durularak kolları yan taraflardan omuz hizasına kadar kaldırıp biraz geriye iterek şehik, indirirken zefir yapılır.

d-Önceleri kaldırarak teneffüs:

Eller kalçada durulurken şehik ile beraber yavaş yavaş ökçeler yerden kaldırılır. Vücut ayak uçları üzerinde tutulur ve zefir önceler yere va'z olunur...

k-Ökçeleri ve kolları beraber kaldırarak teneffüs: Esas vaziyeti alındıktan sonra kolları yandan omuz hizasına kaldırarak ökçeleride yerden keser iken şehik kolları aşağı uzatıp ökçeleri yere korken zefir yapılır.

(k)

(d)

-Çömelerek Teneffüs

Esas vaziyeti alınıp elleri kalçaya koyduktan sonra yavaş yavaş ökçeleri yerden keser iken şehik, belden yukarı olan kısım dikliğini muhâfaza ettiği hâlde tamamıyla çömelirken zefir ve tekrar ayak uçlarına yavaş yavaş doğrulurken şehik, ökçeleri yere koyarken zefir icrâ edilir.

H-Kolları yanlara kaldırarak ve çömelerek teneffüs:

Esas vaziyeti alındıktan sonra kolları yandan omuz hizasına kaldırarak ve ökçeleri kaldırarak şehik, kolları aşağıya indirirken çömelerek zefir. Tekrar ayak burunlarına kalkıp

kolları omuz hizasına kadar yana kaldırarak şehik, ökçeleri yere korken ve kolları aşağı indirirken zefir. Yalnız çömelirken eller yere temas etmemek için avuçları yummamalıdır. Son iki hareketi icrâ etmek için vücudun lazım gelen kuvveti iktisâb etmesini beklemelidir. Çünkü teneffüs hareketlerinde hiçbir zahmet ve zorluk caiz değildir. Tadid olunan altı tane teneffüs hareketin en basiti birincisi (B) hareketidir. Ülfet peyda edildikten sonra sırasıyla ikinci, üçüncü, nihayet altıncı yapılabilir. Bunula beraber talim esnasında bu hareketlerden herbirinin ayrı mevki vardır. Jimnastik talimleri her zaman teneffüs hareketiyle başlamalı ve yine aynı hareketle hitama ermelidir. Derse her zaman birinci teneffüs hareketiyle ibtidar olunur. Ve bütün hareketlerden esna-i icrâsında hiçbir zaman nefes tutulmaz. Daima hareketin seyrine teneffüsü uydurmalıdır. En nafi' bir hareketin bile icrâsında teneffüs-i inkata uğranılırsa o hareket muzır olur.

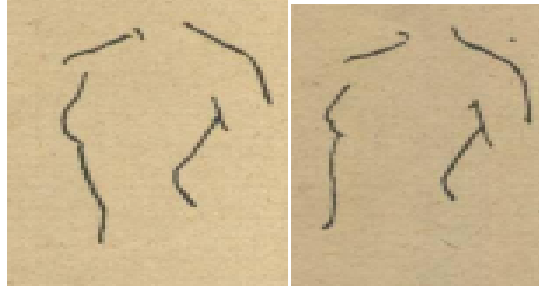
(N)

(H)

Teneffüs hareketlerini mutlaka jimnastik yapıldığı zaman yapmak şart değildir. Vakit müsâidoldukca bahçede pencere önünde, temiz havalı mahallerde tekrar etmek, hatta

daima teneffüse bir intizam vermeği itiyad edip her zaman geniş geniş nefes almak pek fâidelidir.

Korseli Vücut

Korsesiz Vücut

(B) ve (c) hareketleri üç defadan beş kadar, (d)(k) hareketleri dörde kadar, (n) ve (h) hareketleride iki defa tekrar edilmek kafidir.

Saf te tenvaze havada yapılan muntazam hareketleri sadrın munazamm teşekkülüne ve nemasına hıdmet eder, çehreye parlak ve güzel bir renk. Nazara renk, sedaya iyi bir âhenk verir hülâsâ bütün server hayatı tezyid eder.

Mabadı VarTerbiye-i Bedeniye Muallimi

A. Seyfi

Sayı 19	Sayfa 291

Keşşaflık

İkinci Dersten Mabad:

Amerika hükümetinin bundan evvelki reis-i cumhuru “Rozvelt” – ki her: kıta-i nazardan büyük bir adam, büyük bir şahsiyettir-kır hayatının adeta aşkıdır;

Bakınız yazmış olduğu bir makalede ne diyor:

“Kırda, açıkta oynanan oyunların aşıkıyım. Bu gibi oyunların vahşiyane ve kaba olduğu fikride bulunanlarada acırım. Bir gençi adeta pamuk içinde saklı bir hâlde yaşar hükmüne koyan fazla hissiyat ve ferd-ı nezaketten nefret ederim.

Fenerbahçe–Ramblerus Müsabakası

Kır adamıaçık hava adamı ; mücadele-i hayatta daima kazanmış ve her vakitte kazanacaktır. Oyun oynadığı zaman, mışlardı? .Canları su istediği zaman, hemen hıdmetciyi çağırılmışlar, yahud zanlarınca büyük bir zahmet ihtiyarıyla!..Ayağa kalkıp masa üzerindeki sürahiden doldurup içmişlerdir. Bu gibiler, kırlarda sahralarda bittabi hıdmetçileri olsa da – bazen bu bulamayacakları veyâhudLondon kendisi kadar şiddetli, gayretli, kuvvetli oyuna;çalışırken görünürkendeöyle. Fakat oyunlarının, eğlencelerinin hiçbir vakit ışığa, mütala-i müdahele etmemesine, mani olmamasına dikkat et! ..”

Kır hayatı ise, şehir hayatı arasında bir çok farklar vardır. Medeni şehirlerde büyümüş, yaşamış olan insanlar isterlerse asker olsunlar, çocukluklarında kendi kendilerine bakmayı öğrenmedikleri için gurbete veyâhud sefere çıktıkları zaman bin türlü zahmet ve meşakkat çekerler.

Onlar hiçbir vakit ateş yakıp yemeklerini pişirme sevilmenin yolunu bilmeyecekleri cihetle ya susuzluktan ölürlere veyâhud müthiş âzablar içinde kıvranırlar.

Halbuki kır hayatına evvelde alışık olanlar, görünürde su olmadı mı? ... Hemen keşşafiyata koyulurlar. Suyun vücuduna delalet eden alametleri arar, çayırılara,

Sayı 19	Sayfa 292

otları, çalılara dikkat eder ; yahud kumu, toprağı kazarak rutubetin derecisini anlar ve er geç mutlaka su bulurlar.

Bunun gibi, şehirlerde yaşamaya alışık olanlar, yollarını gaib ettiler mi ; mutlaka birisine, bir polise sorar ve o vecihle yollarını bulurlar ; soracak adam bulamazlarsa ya bir çok zahmetler çektikten ve bir hayli geç kaldıktan sonra gidecekleriyere vasıl olurlar veyâhud bir yerde düşüp kalırlar. Aynı vecihle bunlar daima yatacak bir yer, bir dam altı buldukları cihetle icâbında açıkta kalacak olurlarsa kendileri için kulübe yapmak vesâirsûretlebi barınacak yer tedârik edemezler.

Kır hayatına alışık olanlar, daha doğrusu elini her şeye uzatmış başını her taşa vurmuş olanlar, medeni erlere, şehirlere geldiği zaman hiç sıkıntı çekmezler, sabahlarından müsaide alarak samanlıkta gecelemelidirler.

Yol bulmak için daima haritalara müracaat etmelidir. Ve muzır kalmadıkca köylülere, yolculara sormamalıdır. Tabi dir ki bütün seyahat esnasında iyilik yapmayı da unutmamalıdır. Mesela samanlığını kullanmak için müsâide veren çiftlik sâhibine her hangi bir sûretle olursa olsun mutlaka bir iyilik yapmaya gayret etmelidir.

Bu gibi seyahatlerin hepsinde, behemahal muayyen bir maksad çarçabuk kendilerine iş bulurlar. Çünkü ellerinden az çok her işi geldiği cihetle zuhur eden ilk fırsattan hemen istifâde ederler.

FenerbahçeRamblerus Müsabakası

İstikşafat

Kır hayatında keşşafın yapabileceği en büyük iş, istikşafattır. Bu da bir keşşaf takımının veyâhud taburunun bimaxad-ı muayyen uğruna memleketin bir kısmını ziyaret etmeleri, orada ellerinden geldiği kadar istikşafatta bulunmalarıdır. Bu gibi seferler, ya bisikletveyâhud yaya olarak yapılır. Böyle bir sefere, bir seyahate kıyam eden keşşaf

mümkün olduğu kadar evlerde hotellerde hülâsâ bir dam altında o yaşamağa gayret etmelidirler. Yani geceleri hava güzel olduğu zaman nerede olurlarsa olsunlar, geceyi hemen orada, açıkta geçirmelidirler. Yağmurlu gecelerde ise çiftlik olmadığı. Ekseriya hatta çıkan keşşaf takımı şehre mensub ise, mutlaka herhangi bir dağı, bir gölü, dereyi, veya eski kaleyi, yahudbir muhârebe meydanını gezmek, görmek, tedkik etmek gibi muayyen bir maksadları olmalıdır: yoksa öyle sırf yürümek, hava almak için yapılan seferlerin keşşaflık nokta-i nazarından büyük bir fâidesi yoktur.

Eğer, seyahate çıkan takım köylere mensub ise bunlarında, bir şehre gittikleri zaman o şehirde müzeler

Sayı 19

Sayfa 293

,muazzam binalar, âsar-ı kadime, bahçeler vesâire gibi görülmeye, temâşeye layık her ne varsa onları görmek, temâşe etmek gibi muayyen bir maksadları olmalıdır.

Maheza, şehirli keşşaflarında diğer şehirleri ziyaretleri oralarda muhtelif esaslara müstenidtedkikat ve tahkikatta bulunmaları da mümkün olamazdır.

Gezilen ve görülen yerlerde, yürünen yollarda her şeye dikkat etmeli, muntazam kayıtlar tutmalı, haritalar yapmalı ve mühim şeylerin hemen taslağını çizmeli veyâhud fotoğrafını çekmelidir.

Buraya kadar yazdığımız şeyler, hemen her memleketin keşşafının “İstiktşafat” esnasında yapabileceği işlerin alelade bir çerçevesidir. Fakat, bu tarzdaki istikşafat her memleketin hususiyet-i ahvâline göre değişebilir.

Mesela, bizim memleketimiz ne İngiltere ile, ne Fransa ve Almaya ile hülâsâ hiçbir Avrupa memleketi ile mukayese edilemez. O gibi memleketlerde, her yer karış karış gezilmiş, görülmüş kazılmış, uzun uzun tedkikat ve tahkikata maruz kalmıştır. Binaenaleyh malum olmayanı keşif edilmesi icâb eden şeyler yapan azdır veyâhud hiç yoktur. O memleketlerin keşşafı sırf kendi bilgilerini artırmak için sefer, seyahat yaparlar. hâlbuki bizim, bizim memleketimiz içinde böyle mi ya!..

Biz yukarıdan aşağıya kadar bir yokluk derin bir karanlık içindeyiz. O kadar gülünc, hatta acınacak bir hâldir ki İstanbul’da doğup büyüyen bir çok kimseler, bir

Amerikalı siyahi kadar memleketimizin âsar-ı atikasını, seyir ve temaşaya layık olan mahallerini bilmez ve tanımaz.

Bizim böyle doğup büyüdüğümüz yeri bilmekten, tanımaktan aciz olduğumuz göz önüne getirilince artık sâiraksâm-ı vatan hakkındaki malumatımızın daha doğrusu malumatsızlığımızın derecesini ölçmek bilmem ki mümkün müdür ?.

Efkâra mahal yok. Biz bu gün memleketimizi, memleketimizin ahvâl-i tabiyyesini, coğrafyasını, iktisadiyesini, servet-i tabiyyesinihülasâ hiçbir şeyini bilmiyoruz. Ben biliyorum diyenler mutlaka yalan söylüyorlar. Onların bilgisi yarım yamalak bir Fransızca veya İngilizce ianesiyle ecnebi mebnilerden topladıkları yalan yanlış veya noksan malumat damlacıklarıdır.

Dahası var, biz kendimizide, milletimizide, milliyetimizide bilmiyoruz. Osmanlı hâlita-i milliyesini teşkil eden muhtelif anasırı birbirinden tefrik ve temyizden aciziz. Bu gün, mesela pek azımız müstesna olmak üzere kısm-ı azmimiz, Trabzonluları o hâlis Türkleri “Laz” biliriz. Onların hususi bir şive ile konuştukları Türkçeye- gelmelerin hepsini bildiğimiz anladığımız hâlde bile-“Lazca” deriz ve şark ile iştigali kendine zevk edinmiş olan bir Avrupalı “Bir yabancı “Lazca”nın müstakil; Türkçe’den pek ayrı bir lisan olduğunu bildiği hâlde bizim yüzde doksan dokuz buçüğümüz bilmeyiz.

Sonra, biz, islafımızı, azim-i islafımızıda tanımayız. Butperest bir “Anyalin” mezarının önünden geçerken muhterem bir veli zannederek fatiha okuruz, sonra, beri tarafta padişahlarımızdan, ulemamızdan, mücahidelerimizden hiçbirinin mezarını tanımaz, bilmeyiz.

Mabadı Var

Sayı 19	Sayfa 294

Ayak Topu

Hücumların üçüncü tarzı, bir oyuncunun topu yalnız başına sürüp gitmiştir. Müdâfaausûllerindeki iştirâkittihad pek ziyâdeilerilediği bu günlerde, bu tarzdaki hücumlar modadan düşmüştür. Bu biçim oyunlarda topu alan akıncı, karışısına çıkan oyuncular, aldatmaya, şaşırtmayaca çalışarak topu mütemadiyen kaleye doğru sürüp gider. Fevkalde bir hâl zuhur etmedikce yani ziyâdesiylesıkışmadıkca topu arkadaşlarına vermez.

Fakat bu tarz, bu günlerde hemen hemen gayr-ı kâbil-i tatbik gibidir. Çünkü mehasımlar dar-akib böyle bir oyuna koyulan akıncının üzerine iki, üç kişi musallat edebilirler.

Evvelleri pek çok oynanmakta olan bu oyunun mucib olduğu yegane fâide, gâyet mahir ve çevik akıncı yetiştirmesidir. Bir oyuncunun, bütün oyun sonrasında bir, iki defa bu usûlde oynâması, mehasımları gafil avlamak itibarıyla bazen müfid neticeler verebilir. Fakat bütün hücum planını bu esas üzerine kurmak ziyâdesiyle tehlikeli olur.

Diğer bir fâideli hücum usûlü daha vardır ki en ziyâde sanatkârlar tarafından oynanır. Bu usûlün pek müessir olduğu hâlde ihmal edilmesine ziyâdesiyle acınır. Buda, “Müsellis usûlü”dür. Bunda, top iki cenah akıncısı tarafından alınır ve cenah yardımcıda onları bir kaç yarda geriden takib eder. Tekmil “alıp verme- pas”lar kısadır.

Bu vecihle ilerlemekte olan akıncılardan biri sıkıştı mı hemen topu, arkadan gelmekte olan yardımcıya verir. Bu seferde topu yardımcı sürmeye başlar, sonra, önündeki akıncıların vaziyetlerine göre topu bir münâsibine verir. Gerçi bu usûlüümûmi bir hücum usûlü olarak tavsiye edemeyiz; fakat arasıra tatbikinden büyük fâideler istihsali kâbil olabileceği söylemekten de çekinmeyiz.

Fakat, en mükemmel oyun – hücum –bütün bu saydığımız usûllerin mizacıdır. İhtimâl ki bu usûllerin hepsi sırasıyla tek bir hücumda kullanılır. İhtimâlki de herbiri ayrı ayrı hücumlarda kullanılır.

Mesela çayır ortasındaki açık tarzda oynanan bir oyun, kaleye yaklaşıldığı zaman kısa verişli oyuna tebdil edilerek sonrada bir aşırma verişi veyâhud sürüp koşmağa ile nihayetlendirilebilir.

Bir takım, daima oyununu, tarz-ı hücumunu değiştirmeye, ve ahvâlin, zuhuratın icâbatına tevfiik etmeye kadir olmalıdır. Mesela, yağmurlu bir günde, fevkalade meharek ve çevikliğini isteyen kısa verişli oyunlar fâidesizdir. Çünkü topu ağır ve kaygan olduğu gibi yerde yapışkan olur. Aynı vecihle eğer yer kuru olduğu hâlde şiddetli bir rüzgar esmekte ise uzun verişli oyunlarda fâidesiz olur.

Kâğıt üzerinde olduğu zaman bütün bu hücumların ümitbahş ve fâideli olduğu söylenebilir. Fakat neden o kadar fazla sayı yapmak mümkün olamıyor? ..Şübhesiz bir çok sebeblerden dolayı. Evvel-i emirde, en iyi tertib ve tanzim edilmiş akıncıların bile topu ya

verirken veyâhud alırken yanlışlık yapmak ihtimâlleri vardır. Keza topu sürüp götürürken ya lüzumundan ziyâde veya az sürerler, yahud topu layıkıyla idare edemezler. Lakin, bir hücumu bozan, akamete düşür eden şey, ale-l-ekser mahâretsizlikvesâiredenziyâde dikkatsizlik ve oyuna layık olduğu kadar ehemmiyet vermemezliktir. Çok defa'alar, top ayağında bulunan bir oyuncunun sıkıştığı zaman, beynini biraz yormak zahmetine katlanmaksızın topa rastgele yapıştırması da muvaffakiyetsizliklerin başlıca sebeblerinden birini teşkil eder.

Sayı 19	Sayfa 295

Keza, kalenin önünde bulunulduğu zaman alıp vermeyerek sıklaşması ; çünkü akıncılar, zaimlerince mükemmel bir fırsat düşünceye kadar topu içeri çakmak istemezler.

Aynı vecihle bazı akıncılarında, topa yapıştırdıkları zaman, mehasım müdafilerin kendi üstüne atılacakları, çullanacakları vehmi, korkusuyla çekinmeleri daha maruf bir tabirle “Yan çizimleri” bir kapdanın en birinci vazifesi bu gibi hataları, noksanları mümkün olabildiği ihtimâldir ki bir akıncıyı oyun oynarken azatlmaya çalışmasıdır. Beynini de kullanması için tazyik edemez. Fakat her hâlde onu oradan atıp beynini kullanabilenlerden birinin oraya koyabilir ya.

Biz burayakadar bir akıncı hattının hücum –ı vezaifinden bahsettik. Güzellik onların, aynı derece-i ehemmiyette olan Müdâfaa vazifeleride vardır.

Fakat, nasıl ki her şahsın hücumdaki vezaifi tehlif eder, aynıyla, müdafdaki de eder. Akıncıların müdâfaadakivazifelerini, ileride her akıncıdan ayrı ayrı bahsettiğimiz zaman izah edeceğiz. Fakat burada da şöyle esasını çizmek fâideden hâli değildir.

Orta akıncı ile açık akıncılar müstensna hâller fuhurt etmedikce Müdâfaa işleriyle meşgul olmamalıdır. Karşılarındaki düşman yardımcıları tarafından top ellerinden alınacak olursa yapacakların şey ya topu geri almak veyâhud mümkün olabildiği kadar kısa bir zamanda topu vermeye onu icbar etmektir.

İç akıncılar bundan biraz fazlasını da yapabilirler. Hiçbir vakit hatırdan çıkarmamalıdır ki akıncıları asıl vazifesi hücumdur ve hiçbir vakit hücum hattındaki mevkileri bahasına-yani mevkilerini gaib etmek sûretiyle – Müdâfaa icrâ eylemelidirler. Bu kâidenin bir müstesnası vardır ki oda, açık akıncı ile açık yardımcının mevkiden mevkilerini değiştirmiş oldukları zamandır.

Futbol Müsabakaları

Hafta-i Tenkid

Pazar Ligi

Fenerbahçe

Ramblers

3 Sayı

3 Sayı

Bu haftanın idman vekai-i mühimmesinden birincisini Fenerbahçe-Ramblers müsabakası teşkil etse sezadır. Hava, Kanun-i Sâni'nin karlı havalarını aratacak kadar soğuk, yer Çorlu Ovası kadar çamur olduğu hâlde yine seyircilerin adedi ehemmiyetlice idi. Her müsabakadan evvel olduğu gibi ber mutad her taraftan tahminler, takdirler olunuyor, Fenerbahçe'nin galib geleceği söyleniyorken bazı ihtiyatlılar çıkacak timin görülmesi lazım geleceğini serd ediyordu. Zaman geçtikçe seyircilerde sabırsızlık nemayan olmağa başladı.

Nihayet önce İngilizler, biraz sonra Fenerbahçe sahaya çıktı. Biri, kalenin birini diğer ötekini işgal ederek bir kaç dakika ayaklarının tutukluğunu gidermek için egzersiz yaptıktan sonra oyun başladı...İngilizler tam geldi...Dokuz kişi idiler. Fenerbahçe ise, sağ yardımcıyaNezhat Beyi ve iç sol akıncıyada Sadi Beyi bulmuş ve sûretle evvelkinden biraz zayıf çıkmıştı.Oyun başlar başlamaz rüzgara karşı olmasına rağmen

Sayı 19	Sayfa 296

rağmen Fenerbahçe'nin akıncı hattında görülen güzel bir fa'âliyetin biraz sonra, semeresi, İngilizlerin kalesine topu atmakla elde edildi. İngilizlerin kalecisi her zamanki zat idi...Golü müteakib kaleci değişti. Ayağında bol külotu olan bir zat kaleciliğe ve atik (!) kalecide arka hattına geçti. Bu sûretle İngilizlerin adedi ona baliğ oldu. Fenebahçe timinde nasbı zaafa karşı Ramblers'un şu eksikliği aradaki nisbeti değiştiremeyecek zannolunuyordu.

Fakat, iş böyle çıkmadı. İngilizler golü yer yemez; sağ tarafın paslarıyla beslenen bir merkez hücumuyla Fenerbahçe'yi sıkıştırdılar. Ve iyi mevki tutan İngilizlerse hânefi (Orta yardımcısı) red edilen, topu otuz metreden kaleye attı. Havayı geçeceği zannolunan bu kin Fener'e bir gol olmasına sebep oldu.

Rüzgar, İngilizlerin lehine idi. Fenerbahçeliler gol olduğunu görünce, kuvveti, İngilizlerin zayıf cihetine sevke hazırlandılar, ve eski kalecinin arka (Bek) durduğu sol tarafı yani kendilerinin sağ cenahını daha ziyâde istimâle başladılar, Miço Bey'in eski, güzel atışları çamur hasebiyle görülmüyordu. Bilhassa her tarafa yetişen İngiliz arkası Mister Nevil'in doğrusu şâyan-ı takdir olacak savletleri, bu taraftaki hücumda akim bırakacak mâhiyette görülürken; Fenerbaçe bu defa da Hikmet Bey'in soldan sıkı şutlarına istinaden yürümek isterdi. Hikmet Bey'in yeri de kuru olmak hasebiyle muvaffakiyet ihtimâli fazla idi...Soldan atılan bir pasın kale önünden bir buçuk, iki dakika varılamamasını İngiliz hatt-ı Müdâfaasını yormuş, mevkilerini gaib ettirmişti ki ; Hasan Kamil Bey'in, kaleye dört beş metrelik bir mesafeden fakat, on beş yirmi ayağın arasından çektiği şutu İngiliz kalesini deldi, geçti. İngilizlere ikinci gol oldu...Fenerbahçe bu ikinci golün sevk ve teşvikiyle ihtimâl ki müteakib muvaffakiyat elde ederdi. Lakin İngilizlerin, yine sağ cenaha müstenid bir merkez hücum-ı seri ani bir sûrette Fenerbahçe'ye bir gol yaptı. İngilizler gole, gol – hemde akabinde olmak şartıyla-yapıyorlardı. Zaten İngilizlerde başka bir faâliyet görülüyor, hücumlara ümit hârici sürat-ı meşhud oluyordu.

Birinci Haf Taym ikiye iki olarak bitti.

İkinci haf taym başladığı zaman herkes rüzgarın Fener'in lehinde olması hasebiyle bir kaç gol yapacağını ümit ederken Ramblerus'un akıncı hattı, sol iç ve sol paslarıyla Fenerbahçe'ye bir gol daha yaptı...Fenerbahçe bu üçüncü golü görünce ; şamionluk meselesinin tehlikeye düşeceği fikrinin verdiği şiddetle Ramblerus'un kalesini sardı. Fener'in, rüzgarın şiddetine inzimam eden mütemadi hücumları İngilizlerin orta yardımcısı; sağ arkası ; ve kalecisinin takdire seza Müdâfaalarıyla akim kalırken, vakit-i hitam yaklaşmakta, İngilizlerin orta yardımcısı ; sağ arka; ve kalecisinin takdire seza müdafileriyle akim kalırken, vakit-i hitam yaklaşmakta, İngilizlerde o nisbette sıkışmakta idiler...Fenerbahçe'nin sol cenah akıncıları mevkilerini, yerlerini değişmiş idi...Hikmet Bey içeride oynuyordu. Top mütemadiyen İngilizlerin kalesi önünde cevvelan ediyor, çamurun mızıc yapışkanlığı her zamanki delicişutları men ediyordu... Seyfi Bey' de kolay olmayan bir karşılık esnasında Hikmet Bey'in bir baş oyunuyla Fenerbahçe'ye üçüncü

golü attı. Ve İngilizlerle müsavi oldu. Zamanda ancak bir çeyrek kalmış, iki tarafta da heyecan atıp oyun, oyunluktan çıkacak çekişme şeklini iktisâb etmişti. Fener'i sol cenahı katiyen iyi işlemedi...Sağ cenah ise daimi sûrette mehâcime etme hasebiyle yorgun düşmüş idi...İngilizler, Fener'in zayıf noktası sol cenahı olduğunu görüce topu daima o tarafa sevk ediyorlar ve bu sûretle zaman kazanarak müsavi kalmağa çalışıyorlardı. Arasırada fırsat bulunca topu Fener'in kalesine sevk eylemeği unutmuyorlardı. Fenerbahçe İngilizlerin bu tabiyesini keşfederek yardımcı hattını daha ziyâde sol cenahına sevk etmekte ise de o cenahın âhenksizliği pek çok

Sayı 19	Sayfa 297

fırsatların kaçırılmasına sebep oluyordu. Oyun İngilizlerin kalesi önünde tek kale gibi oynanırken hakemin hitam zamanı mahşer düdüğü Fenerle Ramblerus'u müsavi olarak ayırdı...

Bu oyunda Fenerbahçe kulübünün akıncı hattı ilk haf taymda gâyet güzel oynadı. Yardımcı hattında oynayan Nezhat Bey'de çalıştı. Mösyö Vilhlem ayağından, yaralanmasına rağmen mahirane oynadı. Fakat, çamurun o mızc tutukluğu bütün o güzide oyuncuların ibraz-ı meharetime mâni oluyordu.

Fenerbahçe Ramblerus Müsabakası

Fenerbahçe'ye gol olmasına sebep olarak arka hatının biraz ileride durmasını, kalecinin bazı münâsebet alınan zamanlarda dışarı çıkmasını biliyoruz...

Ramblers'a gelince ; sağ arka Mister Nevil, orta yardımcı Mister Vitol ve ismini bilmediğimiz kaleci olan zat İls Mister Haytin şâyan-ı takdir Union oynadılar. Diğerleri arasında mühim, daimi bir âhenk görmedik, hele eski aşına [Tahta Perde] lakabıyla meşhur Alku Efendi yardımcı hattında hiç oynayamadı. Arkadaşlarının, Rumca ihtaratınada (Yapamıyorum) cevabını vermek sûretiyle bizim bu nokta-i nazarımızı kendi de peşin kabul etti.

Bitaraf Bir İdmancı

**	
Fenerbahçe	3 Sayı
Ramblers	2 Sayı

Geçen Pazar günü Fenerbahçe ile Ramblers meydan-ı müsabakada karşı karşıya geldiler. Kaç vakittir bir çamur deryası olan Union Kulüb çayırı o gün biraz kurumuştı. Mamafih futbol müsabakalarının muntazamen ceryanına muvaffak bir hâlde değildi. Union meydanının böyle çamurlu olması, bütün oyuncular için pek ziyâde daimi müşkülat ve meşakkat olmağa beraber bilhassa ecnebi futbolcularını büsbütün perişan etmektedir. Bizim memleketimizin en iyi caddelerinde bile rahat yürüyemeyen, memleketletin yollarında, müsabaka meydanlarında mükkemeliyete ve istirahatı alışmış olan bu oyuncular bizim çayırın yapışkan ve kaygan çamurları, bataklıkları içinde kımıldayamayacak bir hâlde giriyorlar. Hatta yerli oyuncular bile senelerden beri bu balçık deryasında oynayarak yetiştikleri hâlde Avrupalı futbolcular kadar değilse de yine sürat ve meharetlerini, çevikliklerini gaib ediyorlar. Doğrusu Union Kulüb çayırının hâli futbol müsabakalarının ciddiyetini tamamen izâle ediyor.

Bu ciheti kaydettikten sonra bir tarzda oyundan bahsedelim. Fenerbahçe ile Ramblers meydan-ı müsabakaya çıktıkları vakit iki hafta evvel Altınordu (Progra) Kulübüne mağlub olan İngilliz-Rum heyetinin Fenerbahçe'ye mağlub olacağı katiyen ümit

olunuyordu. Ramblerus'tan bir kişinin eksik olması ve Müdâfaa hatlarında bir iki başlıca ve idmansız

Sayı 19

Sayfa 298

oyuncu bulunması Fener'in ihtimâl-i muvaffakiyetini daha ziyâde takviye ediyordu. Fener takımında şâyan-ı zikr bit-tebdil olarak da sol iç mehâcimi değişmişti. Sâid Bey'in yerine başka bi genç oynuyordu. İlk sayıyı Fenerliler yaptılar. Çok geçmeden Ramblerus'da bir sayı yaptı. İki tarafta müsavi kuvvette görünüyordlardı. Top her iki kalenin arasında, önünde dolaşıyor, bi taraf diğerini tamamen sıkıştırıyordu. Ramblerus mehâcim hattının bir noksanı olması hücumlarının intizamını oldukça bozuyordu. Fener'in yaptığı ikinci sayıya biraz sonra Ramblerus'da cevap verdi. Bu gol, top kalenin arkasındaki ayarın yırtık yerinden geçip gittiği için biraz mucib-i tereddüd olmuştu.

İkinci parti başladıktan bir müddet sora Ramblerus bir sayı daha yaptı. Doğrusunu söylemek lazım gelirse o gün Fener'in kalecisi hiç iyi Müdâfaada bulunamadı. Havadan gelen topların üçününde tutamamaya gol olmasına sebebiyet verdi. Buna mukâbil Ramblerus'un kalecisi bilhassa oyunun sonlarına doğru şâyan-ı takdir bir itidal ve meharetle oynayarak en tehlikeli dakikalarda topun kaleye dühulüne mâni oldu. Bu müsabakada her iki taraf oyuncularında vazifesini en iyi ifa eden Ramblerus'un kalecisi idi. Fener bir çok uğraştıktan sonra bu mahir kalecinin elinden topu kutararak bir sayı daha yaptı. Bir taraftan rüzgarın muavenetini, diğer taraftan akıncılarının himmetiyle Fener takımı nihayet hasmını iyice sıkıştırmağa muvaffak oldu. Her taraftan kaleye havale edilen topu Ramblerus'un müdafilerinden birisiyle kalecisi mütemadiyen geriye gönderiyorlardı. Oyunun hitamına yirmi dakika kala Fener bütün iyi oyuncularını mehâcim hattına topladı. Hücumlarını teşdid etti. Fakat Ramblerus'un Müdâfaa hududundaki oyuncuların mutecanis ve muntazam oynâmayışına rağmen muzafferiyeti temin edecek olan sayıyı bir türlü yapamadı ve bu sene ilk defa olarak berabere kaldı. Bu müsabakada referrin bütün mesâisini neticesiz bırakan hasım kalecinin mehareti itidal-i dem, çevikliği idi. Bu kaleciyi mağlub edebilmek için sert, keskin ve tutulmaz şutlara ihtiyaç vardı. Eğer Fener'in mehâcimleri topu böyle şedid havalelerle kaleye atabilseydiler şübhesiz muvaffak olacaktı. Ama o çayır, AH! O çamur! Bacaklarda böyle kurşun gibi şutlar çekecek kuvvet bırakmıyor ki

**

Bu müsabaka ile Pazar Ligi'nin birinci oyunları hitamına erdi. Lige iştirâk eden kulüblerin kazandıkları puanların adedi ber vech-i atidir:

Telefon	0
Ramblerus	5
Progra (Altın Ordu)	5
Galatasaray	5
Strogleres	6
Fenerbahçe	9

Binaenaleyh birincilik muvaffakiyetini en çok Fenerbahçe'nin kazanması memuldür.

A. D.

Sayı 19	Sayfa 299

İdman Havâdisleri

Tayyâreci (Mark Port) Bey satıh tayyâresiyle Kahire- Hartumseheyat-ihavaiyesiniikmale eylemiştir.

-Amerika Şimâli'deNivYork ve Finlandilyalı şehirleri arasındaedilen beş (Beyzbol) müsabakasında bulunan seyircilerin adediyle dühuliyeden elde edilen akçenin miktarı:

Oyun Yapılan Şehir İsmi	Seyircilerin Adedi	Frank
NivYork	36.291	376.275
Finlandiya	20.563	248.200
NivYork	36.382	378.405

Yani cemiyen 152.692 seyirci ve 1.629.923 Frank hâsılat. Bizde ise en galabalık zaman- ki ; Fener- Galatsaray müsabakası idi- Ancak 417 buçuk gurus hâsılat oluyor. Ha gayret! Yetiştiriyoruz!..

-500 Metrelik patinaj rekounu kazandığını yazdığımız Norveçli (OskarMatasen) bu mesafeyi 42,4 sâniyede kat etmiştir. 50.000 metrelik patinaj rekorunda 8 dakika 37,6 sâniyede kazanmıştır.

-Rusya'da bir spornezâreti tesis edilmiştir.

-Almanya1916Olinpiyadına hazırlanmaktadır.

Bu husus için Amerika'dan celb edilen (EleveynKaranzeleyn) in aylığını rahiştâğ kabul edilmediğinden şehir bütçelerinden tesviye olunacaktır.

-Avrupa cihan pehlivanı Fransalı (JorejKarpantiye) iki hamlede Pat Okayıf' imağlub etmiştir.

-Mösyö Nazel tarafından teşebbüs olunan 80000 kilometrelik otomobil seyahati Efrençi Kanun-i Sâni'nin on dokuzunda Fransa'nın Nis şhrinde hitama ermiştir.

Altın Ordu Kulübünden:

Hasan ve Hüseyin Beylerin, kulübün ihtaratına rağmen hissiyat-ı milliyeyi rencide edecek tarzda vaki olan hareketleri üzerine verdikleri izahat kafi görülemediğinden ekseriyet ara ile terkin kayıtları icrâ edildiği beyan olunur.

-17 Kanun-i Sâni- Cuma Günü UnionKulüb'deicrâ edilen Fener-İstanbul müsabakasında sıfıra karşı iki ile Fener galib gelmiştir.

Boks cihan pehlivanı Sam Langfur Paris'te, ;İngiliz ağır cüsseli bokscularından (B. O. Kuran) ın 6 ,4/0= sâniyedemağlub etmiştir.

-Fransa'da son istatistikere göre 1.307.958 idmancı ve bunların teşkil eylediği 7.843 spor heyeti bu heyetlerden mürekkeb 16 büyük fedârasyon bu fedârasyonlarında heyet-i mecmuasından mürekkeb bir (Milli Spor Komitesi) vardır.

Anadolu Hisarı İdman Yurdu

-Az zaman zarfında şâyan-ı dikkat âsar-ı terakki gösteren Anadolu Hisar İdman Yurdu'nun bir tenis ve patinaj imâli ettirmeğe teşebbüs ettiğini maa'l maneviyeistihbardan ettik.

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi-Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

Sayı 19	Sayfa 300

Bâb-ı Ali Caddesinde

Umûmi Mektebler Terzihânesi

Bâb-ı Âli caddesinde Gaz şirketi itsalinde daire-i mahsusadır.

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve bil umûmmekâtib-i reşidiye ve ibtidaiye efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numneleri vecihle imâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikamele çalışan Umûm-i Mektebler Terzihânesi elbiseleri Der Saâdet Mekâtib idarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracat ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseler

Keşşaf taburlarının elbiseleri müessiseyn-i kiram tarafından numuneleri tanzim edilmiş ve bil cümle teferruatı ihzar olunmuş olduğundan mübaye edecek keşşafı teşrif buyurmaları rica olunur.

Bir hayli mevcudumuz vardır.

Fotoğraf Makineleri ve Teferruatı

Yeni tesis ettiğimiz daireden

İğne, objektif, cam, kâğıd,

Mukavva, ecza vesâirlevazzımatkari

Tedârik ediniz.

Mektebler, ailelere, tiyatrolara mahsus

Sinematoğraf makineleri mevcut

Olduğu gibi siparişte kabul edilir. Fotoğrafçılarla taşra fotoğraf aleti bayilerine hususi ve muvaffak şerâit

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

Matbaa-i Hayriye ve Şirkası

XVIII. İdman Mecmûası, 20.Sayı, 30 Kanun-i Sâni 1329 (12 Şubat 1914)

Birinci Sene		30 Kanun-i Sâni 329 Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 20

Nuri Bey

1 Gurus

Birinci Sene		30 Kanun-i Sâni 329 Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Gurus Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 20

Aylık Abone: Muhterem kâhilerimize bir suhulet olmak ve vakit ve zamanıyla idmanî tedâriklerini temin etmek üzere aylık abone yaptık. Adreslerine göndermek şartıyla abone ücreti dört guriştür. Postapulu dahikabul olunur.

İdman Mecmuasının İstiklali en büyük saik-i fikrisi memleketine hıdmet etmek olan İdmanMecmuası'nın resmi, hususi heyattenyahud ismine az çok müşabehatı olan sporkulüblerinden hiçbirine râbıta-i resmiyye veya hususiye yoktur. İdman bütün spor kulüblerinin, idman heyetlerinin, idmancı Osmanlı gençlerinin malıdır. Sahifeleri onların yazılarına ve münakıbına açıktır. [İdmanda] münderic imzasız yazılardan madamakalatyahud varakaların şahsiyet-i fikriyesi de imza sâhiblerineâiddir. Tasrihen beyan ediyoruz.

İdmancılara, Jimnastikcilere:

Yanlıştelakkiler

Terbiye-i BedeniyedenMaksadNedir ?

Hangi garib düşüncenin sevkiyledir, bilmeyiz? Nerede terbiye-i bedeniyeden, jimnastikten bahsedilse ;muhattabın ilk mutahami, ilk hedefi mutekamilin kolu, pazusu olur. Sözlerin, derece-i ehemmiyet ve nefsü'l âmire mutabakatı, pazunun santimiyle ölçülür. Sanki bütün o mülahazatta amil-i dimâğ değil, kol izâlesiyledir, telakki olunur.

İdmancı olduğunuzda bahsetseniz, koşucu, atlayıcı olduğunuzu zikr eyleseniz, koşucu, atlayıcı olduğunuzu zikr eyleseniz mâhiyeti anlaşılmayan bir hâlet-i ruhiyenin tesiriyle muhatabınız sizi ehemmiyetten iskât

Sayı 20	Sayfa 301

için bilmem kim ismindeki gazetecininÜsküdar'dan Beykoz'a kadar yayan koştuğunu zikir ederek size- onunla- meydan okur.

Hele terbiyevi jimnastikesasatını ele alır, onu mevzu-i münakaşa eder, harekât-ı teneffüsiyeden bahis ederseniz ; alacağız cevap- gülümseyerek:

-Ne içini çekiyorsun? Bununla mı pehlivan olacaksın? Gibi amiyan olduğu kadar bi mana tarizlerdir.

Ale-l-tayin hangi meclisimizde olursa olsun, terbiye-i bedeniye mübaisi sırasında zikir olunan şeyler içinde onunla münâsebeti olan hiçbir şey göremezsiniz. Mübahislerden kimisi, felanın, kafasıyla en sert cevizi kırdığını kimisi bir diğerinin on iki kurşun kalemni birden kırdığını zikir ederken, iş esatıra intikal eder ve artık bütün bu mukaddime-i serhat yeniçerilerinbir kılınca üzeri on iki kat keçe sarılı bilek kalınlığında demiri kestiği yahud baştan aşağı zerre kuşanmış bir süvariye tepesinden yapışına kadar ayırdığı hikayeleriyle biter ve nerede eski adamlar!Zemzemesitekrar olunur.

Bu şekil-i müsahebelere hiçbirimiz beyancı değiliz. Dişiyle on iki karavana kaldırmaktan tuttuk da! Bir yumrukta kahve masasının taşını kıranlar, sonrada işi bir oturuşta on üçbardak boza içmek şekline dönenler hep takdir-i şâyangörülür ; sizin anlatmak, öğretmek istediğiniz harekât-ı bedeniye, idman, spor-ı müstehaziyan telakki olunur.

**

Hep bilmemezliğin, cehaletin sevkiyledir ki ; her gün bin türlü avakıb-ı muzıranıdevacısı oluyoruz. Terbiye-i bedeniye bu hâlin afetzadelerinden biridir. Kısım-ı münevver diğerimiz zümre bile bunun ne şeklini, nef'ini ne de gayesini bilmiyor, öğrenmiyor. Fakat, bu kaderü'l imkan şerh edilir, anlatılırsa ümit olunur ki ; o zümrede bu uca doğru bir irtika hâsıl olsun.

“Beş on satırlık bir bend, üç makale, beşkonferanr, bu mülkte terbiye-i bedeniye hakkındaki fikirisaiki eder “ fikrinde değiliz. Ancak ; bu yoldaki mahudemiz hem de uvuzsuzmücahedemizin bir kısmınıda bu cihete hasr edeceğiz:

Büyük, küçük, zayıf vuku' şurasını iyice bilmelisiniz ki ; terbiye-i bedeniye maksad pehlivan olmak değildir. Bir yumrukta taş kırmakta değildir. Hülâsâ yukarıda yazdığımız tarz-ı telakki hiç bi zaman terbiye-i bedeniye bir saik alamaz ve terbiye-i bedeniye o netayic elde edilemediği gibi gelinilmezde...

Terbiye-i bedeniye maksad tekâmül-i insânıdır. Her ferdin tekâmülünde ırkın tekâmülünü intac eder.

Terbiye-i fikriye ve ahlakiye insanın heyet-i beşeriyedekimevkin ne derece ika'-i tesir ederse terbiye-i bedeniye de beşerin her an için maruz olduğu hastalıkların tesiratını azaltmak, mücadele-i hayatta elzem olan kuvva-i mukavemeyi çoğaltmak herkese kuvva-i

zatiyesiyle ihtisal edebileceği mavfinâzâmisini kazanmanın yolunu göstermek sûretiyle saâdet-i umûmiyeyi hazırlar.

Maddi misallerle şu vasi nazariyatı itaate kâbil olur: Açık havada koşup didinmeye, soğuk su banyolarına, kışın kurutucu havalarında oyunlar müdâvim olmayan bir adam bir yokuş çıkmak yahud vapur iskelesinde beş dakika beklemek yüzünden en ufaktan en mühimine kadar hastalıklara münhal olur. İdmancılarda ise emsali ile sabittir ki, pek enderdi. İşte bu hasta vücut, âid olduğu ailenin aşını telh ettiğinden başka, memur mu, ticari hûlasâ neyle meşgul ise o âlemin âhenginde bozar kendine de fasıla masraflar kapısı açmış olur. O idmancı bir adam olsa bütün bu münâsebetsizlikler olmaz!..

Sayı 20

Sayfa 302

Mekteb hayatında itibaren bir çocuğu ve o çocuğu ihate eden bir aileyi nazar-ı itibare alalım: İmtihan gelir. Çocuk çalışmış yahud çalışmamış olsun her hâlde imtihana hazırlanmak lazım. Aile onun derse çalışmasından ziyâde ilim ve fenle hiç alakası olmayan şeylerle meşgul. Çocuk ya bâba Cafere yahud Maârif Nezâretinin altındaki (Tezviren Sultan) terbiyesine götürülür. Umûma adanır, imtihana girerken, boynuna (Azad olmuş alayük) kâğıdları asılır. Sonra imtihanı kazanırsa netice hep otürbedeki umûmların, azadkâğıdlarının tesirine atıf olunurken aks-i netice hâsıl olursa çocuğa kabahat bulunur. hâlbuki ; o çocuk kendine değil, geçmişlere, dedelere, sultanlara, azadkâğıdlarına okunmuş üzümlere güvenmiştir. Tabi bütün bu hayalat cevabı veremez, çocukta da bazan yok. Öyle olur gider. Biz, maneviyatı mütefekkir değilsek de, ne din, ne mantık, ne mutakdata böyle şeylerin mâhali, arabi yoktur. Bunlar hep bir zaaf-ı icimâidir. Mücadele-i hayata alışmış bir aile çocuğunu böyle çıkmaz yollara sevk edeceği yerde, onu dersine çalıştırmak, ve kendisinden başkasının onun hayatıda müessir olmayacağı anlatmak sûretiyle büyütür. O çocukda aldığı terbiyenin tesiriyle müteşebbir, ciddi bir adam olur. İşte terbiye-i bedeniye bu gibi münâsebetsiz düşünceleri gidererek insanı sırf kendi sâinin o irsi olarak terbiye eder. Ve mücadele-i hayata elzem olan kuvva-i mukavemeyi verir. Çünkü, terbiye-i bedeniye yapan bir adam vücudunun ve dolayısıyla dimâğının her hareketine, her hûlasâtasına emindir.

Bir şeyde muvaffak olamasa diğerine baş vurmaktan çekinmez. Ne muvaffakiyet ne de aksini başka yere hamil etmez. Kalemde kâtib. Yirmi iki sene müddet-i hıdmet. Maaş

elli yüz. Yüzde bir beş on falan filan eline beş yüz yirmi üç buçuk guruş a geçer. Sarraf, bakkal, kasabhülasâmünâsebettar olduğuhepsine borçlu. Bütcede açık. Hayat: kalemde borcululara, oda yine borclulara söz anlatmamakla geçiyor. Saâdet aile yok ; neden ?..

Eğer şu huyulesini çizdiğimiz zat-ı terbiye-i bedeniye yapmış onun aşinası bir adam olsa yirmi iki senede altı yüz guruş maaşla mümkün müdür ki ; otursun. Muhâkeme eder, düşünür, bir insan senede varidatına elli guruş zam edecek derecedesa'yetse yirmi iki senede bin küsürguruş eder. Sonra sabahtan akşama kadar, iki tezkire beyan etmekten ibaretmesai ile mi kalır ? düşünmez mi ki ; ben bu boş geçen zaman zarfında daha fazla çalışamaz mıyım ? Emsalin, görüp de imtisal etmez mi ?..

Şübhesizevet!..Fakat öteki biçare öyle mi ya ?.. aman şu aldığımız bir kaç guruş dokunmasın. Elimizden gitmesin der ve daima her şeyde muhâfazakar, fikir-i zatiyesine gayr-ı tabi olur. Neticede de hıdmeti kendinin değil o altı yüz guruş aldığı yerin düşüncesine tabi olur. O adamcağız, adamdan ziyâde bir manken bir kukla mâhiyetine kalır. Çünkü kanatı odur ki ; kıymeti ayda altı yüz guruştur. Bilmez ki ; eğer teşebbüs etse, cidden arzu etse her zaman için aldığından çok fazlasını kazanabilir. Fakat ; o düşüncede öylelerinde değil kuva-i zatiyesininşekl-i maddiyesini görmüş gayretini, azmini, çayırlarda, koşularda hülasâ âlem-i riyazet beslememişlerde bulunur işte görülüyor ya! İdmandan, terbiye-i bedeniyedenmaksad pehlivan olmak değil, adam olmaktır.

Ankara Vilayeti Vali-i Âlisi ve Fenerbahçe Kulübü (Reis-i Fahrîsi) Hulusi Bey Efendi'nin Teşebbüsüyle Ankara'da ilk defa olarak teşkil edilen Futbol Takımı

Keşşaflık

İkinci Nüşadan Mabad

Buraya kadar saydığım ve daha binlercesini saymak mümkün olan noksanları yoklukları nazar-ı itibara alacak olursak bizim gibi keşşaf sefirlerine hemde menfi-i milliye nokta-i nazarından est-i ihtiyaç ile muhtaçız.

Bizim icrâ edeceğimiz keşşaf seyahatleri istikşafat seferleri için icâb eden programın tertibi kolay değildir. Böyle bir program ancak memleketin noksanlarını, ihtiyaçlarını en iyice nikatına varıncaya kadar bilen kimselerin bir araya gelerek icrâ edecekleri uzun uzun müzakeratneticesinde tertib ve takrir olunabilir. Fakat, bu gibi ulvi maksadları, fâideli teşebbüsler için bir araya gelmek, müzâkere etmek adeti, adet-i mergubesimaa't-teessüf bizde, bizim memlekette mevcut değildir. Hatta ara sıra bu gibi fâideli encümenler- mutad hâricinde olarak- teşkil etse, birleşmeler olsa bile yine bi netice, bir fâide-i ameliye hâsıl olmadığını bit-tecrübe sabittir.

İşte bunu, bu ağlancak hâli bildiğimiz, layıkıyla takdir ettiğimiz içindir ki biz o gibi büyüklerin- hiçbir

Sayı 20

Sayfa 304

vakit zuhur etmeyecek olan- delaletlerini, irşadlarını eklemeksizin,kendimiz bir program yapmaya bir esas kurmaya çalışacağız. Çünkü, “ az, hiç yokken elbette iyidir kâidesini etba etmek istiyoruz. Ama bizim yapacağımız program mükemmel ve müfid olamayacak imiş, zararı yok, mükemmel ve müfid olmadığını görüp takdir edecekler lütfen ikmal buyursunlar.

Deniz seyahatleri

İstikşafat için bisiklet ve yaya olarak seyahatler yapıldığı gibi sandallarla da yapılabilir. Bu tarzdaki deniz seyahatleri için biz maa’t-teessüf, Avrupalılar kadar vesaite mâlik değiliz. Çünkü onların memleketleri bir baştan bir başa kanallarla adeta örümcek ağı gibi örülmüştür. Binaenaleyh onlar hiçbir tehikeye maruz kalmaksızın memleketlerini baştan başa sandallar ile gezebilirler. Hatta bu kanallarda kışın buz tuttuğu zaman “patenlerle” kızak kayarak seyaheticrâ ederler.

Bizde maa’t teessüf bu gibi kanallar mevcut olmadığı gibi, mevcut olan tabi nehirlerin mecralarında merver zamanla tıkanmış olduğu cihetle seyir ve sefere gayr-ı salih bir hâle gelmiştir. Maheza, yazın, Marmara sevhilinde, adalar arasında İzmit, Gemlik, körfezlerinde, Karadeniz’deki (İrva) ve Kilyos kıyılarında sandalla seyahat icrâ etmek mümkündür. Fakat, yüzme bilmeyenlerin bu seyahatlere iştirâkikiyyen caiz değildir.

**

Dağcılık (Dağ Seyahati)

Dağ seyahatleri de fevkalade istifâdelidir. Memleketimizde bu tarzda seyahatlerin icrâsınamüsâidbir çok zengin ve latif dağlarımız vardır. Dağ seyahatleri,yol bulmak,

Galatasaray Keşşâflarından Necmeddin Bey, İstikbalde Dayısı Şehid Muhterem Muhtar
Bey'in Yerini Tutuacak

Ordugâh kurmak vesâire gibi keşşâflığın ruhu mesâilini tatbike müsâid olmak itibarıyla çok fâidelidir. Dağ seyahatında tepelere tırmanıp tekrar aşağıya vadilere inerken insan istikâmetini şaşırabilir ve yol tayinine yarayan alametleri gaib edebilir. Bunun için, insan daima güneşle, pusûla ile gideceği istikâmeti tayin eder.

Keza, dağlarda sise tutulmak ihtimâli daima mevcuttur. Bu takdirde, o civarı hatta karış karış bir adamın bile yolunu gaib etmesi mümkündür.

Dağlarda seyahat icrâ etmekte olan keşşâflara, biribirlerine hâlatla bağlanmanın usûlü öğretmelidir. Çünkü

Sayı 20	Sayfa 305

bu tarzda birbirine bağlanmış olarak gezmekte, yürümekte olan keşşâflardan biri kazara bir çukura düşecek olsa öbürlerinin sikleti onu aşağı doğru yuvarlanıp gitmekten ve bil netice ihtimâl ki helak olmaktan kurtarabilir.

Bu vecihle birbirine bağlanmış olan iki keşşâfın arası bir buçuk metre kadar, hatta biraz daha ziyâde olmalıdır. hâlat ile, düğüm sol tarafa gelecek vecihle bir ilmek veya “ızbar çobanı” ile bağlanır. [*]Birbirine bağlı olan iki kişinin arasındaki hâlat daima gergin bir hâlde bulundurulmalıdır. Binenaleyh eğer bunlardan biri düşecek olursa diğerleri hepsi birden öbür tarafa eğilerek düşeni kurtarırlar.

Keşşaf, keşşaflık için alelumûm ikişer ikişer gezerler, bazen tek olarak da gezebilirler

Eğer daha fazla keşşaf bir arada gezecek olurlarsa onlara bir “Takım”denir. Fakat bir takımın keşşaf, gezinti yaparken hiçbir vakit birbirlerine yakın olarak yürümezler ; daha fazla arazi görebilmek için mümkün olduğu kadar yayılırlar. Binaenaleyh bir düşman tarafından yakalanacak veyâhud pusuya düşecek olurlarsa hepsi birden yakalanmaz, bir kısmı kaçarak öbür arkadaşlarına haber verirler.

Altı keşşafanmürekkeb olan bir takımaçık arazide gezerken şu:

Tarzda yani takım reisi ortada olmak üzereuçurtma biçiminde olan bir teşkilatla yürürler. Bir sokakta veya caddede gidiliyorsa, yine aynı tarzda yürünür ve cenah keşşaf, çitlere veya duvarlara mümkün olabildiği kadar yakın yürürler. 2 numaralı keşşaf, cenahlardaki 3 ve 4 numrununönünde ; 5 numru geride dümdar numru 6 takım reisi numru 1 ile ortada giderler.

Takımlar, açık bir araziden, düşman veya hayvanlara görünmeksizin geçmek mecburiyetinde bulundukları zaman oradan mümkün olabildiği kadar süratle geçmeleri lazım gelir ki bu da ancak keşşaf adımıyla hareket ederek, yani saklanılan bir siperden öbürüne kadar mütenevviyyen yürümek ve koşmak sûretiyle mümkündür.

[*]Bağlar ve düğümlerin adlarıyla nasıl yapıldıkları ileride sırası geldiği zaman uzun uzadıya tarif ve izah edilecektir.

Güreş

Muhtelif mâsari' usûlleri arasında el yevm bizce en ziyâdekâbil-i tatbik olan güreş“Alafranga “ tarzıdır.

Buna Alaturka mâsari' taraftarı olanlar gücenmemelidirler. Bu gün ki tarz-ı hayatımı kesbibetler (Deriden yapılmış kain ve sert güreş tonu) giyerek, zeytin yağlarına bunarak idman etmeğe müsâid değildir. Bu nevi güreşin fevâid ve mehaziri hakkında bir çok nazariyeler vardır. Bir takımları ; vücudu yağlamakla teneffüs-i cildiyenin sektedar edileceğini, çimenler, topraklar üzerinde yuvarlanırken vücudun ötesinde irisindeki çizgilerden pek tehlikelidir ve bunları girebileceğini söylüyorlar. Diğerleride, cildiniğin yumuşayacağını, beden her tarafında kaygan bir madde bulunduğu cihetle temasın şiddetinden derilerin incinmeyeceğini, nihayet muzır mikroblar vücuda dahil olmak için delik bulmayıp yağ tabakasının üzerine kalacağını ileri sürerek fâideli görüyorlar. Müşahadatımız ise Türk güreşini Müdâfaa edenlerin lehinde zuhur ediyor. Hele açık havada, tozsuz çimenler üzerinde yapıldığı da nazar-ı dikkate alınırsa ehemmiyeti bir kat dahatezâhür eder. Bununla beraber sarf-ı kâbil-i tatbik olmadığından ve her idmanı müteakibbehemahal sabunla güzelce yıkanmak gibi külfetleri bulunduğundan çayırardan ma'da yerlerde yapmak mümkün olmadığından heveskarlık âleminde cayı kabul bulamıyor.

Türkusûl-i mâsari'sindeşâyan-ı dikkat bir şey daha vardır ki oda mâsari'ler hakikaten mağlub olmadan mağlub ad edilmesidir. İki kişi güleşir, biri diğerini yere düşürür ; eğer düşerken vücut biraz arkaya meyil ederse o pehlivan yenilmiş sayılır. hâlbuki bu hakikat bir mağlubiyet değildir. Bir adam düşer ve derhal kalkarak yine güreşebilir. Mağlubolmak ; omuzları iyice yere gelmek ve artık bir şey yapamamak demektir ki böyle bir hâl bizim güreşte hemen hiç vaki değildir.

Alafranga güreşinde tatbik cihetinden noksanları var. Ez cümle idmanlar ve güreşler daima kapalı yerlerde, dumanlı salonlarda, tozlu topraklı minderler üzerinde yapılmakta ve hemen daima geceleri icrâ olunmaktadır ki ; muzırdır.

Evvela: İdmandan maksadsıhhâten, kuvvetenistifâde etmektir. Bu gayenin tozlar içinde elde edilemeyeceği aşikâr.

Sâniyen, gece istirahat zamanıdır. Geceyi gündüze, gündüzde geceye kulb etmek muhâlif-i tabiyyet binaenaleyh muğayir-i sıhhâttir. Bu cihetten heveskarların nazar-ı dikkatini celb etmek vazifedir.

Güreş idmanları hakkında ki mütala-i umûmiyeyi sonraya bırakarak biraz güreşin tarihinden bahs edelim.

Güreşin Tarihi

Atletin talimleri gibi güreşte pek eski bir idmandır. Yunan kadim şairi (Omar)İlyadanâmındaki eserinde merasim –i hususa ile icrâ olunmuş bir güreş kayıt ediyor.

Fakat tarz-ı kadim mâsari’ bu günkiler gibi değilmiş; mehasımlar gövde gövdeye yahud kol kola sarılarak birbirinin müvazanesini boğmağa bade yatırıp zabt etmeğe uğraşırlarmış veya parmaklar birbirine kefarete olacak sûrette pençe pençeye tutuşup kollarını bükmeğe çalışır ve birinin mağlubiyetini itiraf etmesiyle mâsari’ye nihayet veririrlermiş.

Yunan-ı kadimde mâsari’den evvel yağ dahi sürünürlermiş. Roma sıırıkları mâsari’lere daha azcevelangâh olmuş. Bununla beraber Gotlardan asker Maksimen zamanının en kâvi pehlivanlarını mağlub ederek Roma imparatoru olmuş.

Sayı 20	Sayfa 307

Bahriye Nazırı Paşa Hazretleri Fethi Bey

Harbiye Nazırı Paşa Hazretleri

Bu günki (Alafranga) güreş Yunan ve Romamâsarı'lerinin en iyi kısımlarını ihtiva eder. Bunda, eski güreşlerde görülmeyen hamleler ve Müdâfaalar vardır ki zamanımızda ıslah ve ikmal edildi.

Eski bir güreşçi elli sene kadar evvel güreşin hemen ayakta yapıldığını ve oyunların mahdud ve yeknesak olduğunu hikaye ediyormuş.

Anlaşıyor ki güreş yaşlandıkça temayül ediyor, evvelce sırf kuvvet zorundan ibaret iken sonraları çevikliği ve zekada iş görmeğe başlıyor.

Beş altı sene mukaddem tesis eden Fransız Güreş Cemiyetleri heyet-i müttehidesi hususi bir komisyon marifetiyle bir mâsarı' kanunu meydana koydu, birde 1907 senesinde vücuda getirilen ve daha kısa olan cihan pehlivanlık güreşleri kavâidi var ki bunu sonra nakil edeceğim.

Kanun-i Mâsarı'

Birinci fasıl

Güreş ve Hamleler

Birinci madde: Alafranga güreş çeviklik ve kuvvet tabimidir. Bu güreşte hasımlar yekdiğerini yatırmağa alışırılar. Galib, hasmın iki omuzunuda yere getirmeğe mecburdur.

İkinci madde: Alafranga güreşte hasmı mağlub etmek için kol ve açık el hareketlerinden ma'dası kullanılmaz. Vurmak ve belden aşağı tutmak ve sıkmak memnu'dur. nc

Madde: Düşürmek veya düşmekten korunmak için ayaklarıyla oyun yapmak ve hasmın ızdırabını davetle fenalığını muceb olacak bil cümle harekt icrâ etmek katiyyenmemnu'dur.

Sayı 20	Sayfa 308

Hatice Sultan Hazretleri Tarafından Fethi ve Nuri Beylere Verilen Buketler

Dördüncü Madde: Fransız greşinde istimâl olunan oyunlar iki kısımdır:

(1)Ayaktaicr olunan oyunlar.

(2) yerde icrâ olunan oyunlar.

Beşinci Madde: Ayakta icrâ olunan oyunlar bervech-i atidir:

1-n apraz

2-Arka apraz ve seri apraz

4-Ters apraz

5-Baştan kılçık ve belden kılçık

6-Kol Kapma

7-Koldan Kılçık

8 Tek kanad ve çift kanad

9 Kafa Kapma.

Altıncı madde: Yerde icrâ olunan oyularda şunlardır:

(1) Seri çapraz

(2) Ters çapraz

(3) Yan çelme

(4) koldan kılçık

(5)-Tek kanad ve çift kanad

(6)Tek sarma ve çift sarma

(7) kol toplama

(8) köprü

(9) çift Köprü

[Tadid olunanlardan ma'da yapılmakta olan bir çok ayrıca izah edilecektir.]

Yedinci madde: Her hamleye gerek kuvvetle ve gerek çeviklikle icrâ olunan Müdâfaalarla mukabele edilir. Muhtelif hamlelerin ve Müdâfaaların terkibi güreşusûlünü ve vücudun muvazenesi fenn-i hususini teşkil eder.

Sekizinci madde: Bütün oyunlar Müdâfaaları icrâ olunmadığı takdirde yere düşmekle neticelenir.

Dokuzuncu madde: Serbest güreşte ve alaturka güreşte icrâ edilen atideki oyunlar alafraga güreşte sûret-i katiyedememnu'dur.

1-Parmaktan tutmak ve bükmek

2-Boyunduruk

3-Kafa Bükme

4-Enseyi tazyik etmek

5-Kolun sâid-i kısmıyla enseye vurmak

6-Kolu geriye bükme

7-Ayak takmak

8-Ayakla tırpan ve çengel

9-Baş ile vurmak

İkinci Fasil

Mâsari' ve cihan pelivanlığı müsabakası

Onuncu madde: Mâsari' geniş bir mahalde veya etrafı birbirine iplerle merbut kazıklarla çevirilmiş ve zemini en aşağı sekiz metre evvvelanmerbü'l şekil bir (Manaj) de icrâ olunmalıdır.

Güreş mali gerek sert bir yer olsun ve gerek ince kum örtülmüş bir mahal olsun mutedid ve kalın hâlilar yapılmak lazımdır, ta ki yarın izâle veya kumun çökmesi men edilmiş olsun.

Ayak Topu

Beşinci Fasil

Akıncılar

1: umûmi

Bundan evvel ki fasılda herkesce tanınmış ve konu edilmiş olan hücum usûllerinde uzun uzadıya izah etmiştik ki bunları her bir akıncının, hemde mükemmelen bilmesi şarttır. Şimdi her akıncının, ayrı ayrı vazifelerini izaha girişmeden evvel akıncı oyunları hakkında gerek münFeriden ve gerek müctemien bütün akıncılara kâbil-i tatbik olan, bazı umûmiihtaratta bulunmak fâideden hâli değildir zannederiz.

Bir takımın başlıca hücum eden kısmı, akıncılardır. Bunların hedefi, sayı yapmaktır. İnsan tabiyetle şöyle bir sual irad edebilir: “Bir müsabakayı kazanmak için acaba ne kadar sayı kafîgelir ?” bir kaide-i umûmiye olmak üzere iyi ve mutevazen bir takım için üç sayı kafidir denilebilir.

Eğer akıncılar bu kadar sayı yaptıkları hâlde müsabaka yine gaib edilirse, bundan herhalde müdâfaakabahatı ve mes’ul olmak lazım gelir.

Fakat, akıncıların, oyunların ilk safhalarında üç veya dört sayı yaptık diye işi kuşatmaları da hiçbir vecihle muvaffak ve caiz değildir.

Akıncılarher yeri o yerlerine katiyyenbakmasızın kendi oyununu oynayan muhtelif ferdlerdenmürekkeb bir küme gibi değil, belki bir hat gibi oynâmalıdır. İttihad, âhenk, muvaffakiyetin anahtarıdır. Bu sebebdendir ki, onlar birbirlerinin oyunlarını bilmeli ve kullanması melhuz olan usûl, plan hakkında malumat-ı müştereke sâhibi olmalıdırlar.

Daima ve mütemadiyen kendi kendine oynayan ve diğer arkadaşlarıyla narin mesâiye en son bir çare olmak üzere müracat eden bir oyuncu hattın âhengini tamamıyla bozar. Ve bu takdirde az sayı yapılır. Veyâhud hiç yapılamaz. Hodbinlik, daha Türkçe bir tabir ile “Benlik” akıncılar için muvaffakiyetsizliğin en büyük bir sebebidir. Fakat zaman olur ki zahiren benliği gibi gözünen bazı hareketlerinden

Sayı 20	Sayfa 310

en doğru ve en yolunda olan hareketler teşkil eder.

Akıncıların tevziyatına gelince, eski usûl. Üç iç akıncıların oyun yerinin ortasında birbirlerine oldukça yakın bulunmaları ve açık akıncılarında mümkün olabildiği kadar yan çizgileri civarında bulunmalarıdır. hâlbuki sanatkâr oyunlarında sağ iç ve açık akıncılar bir cenah teşkil ederek oyunun büyük bir kısmını kendi aralarında oynarlarsol akıcılarda diğer cenahı teşkil ederler. Orta akıncının vazifesi,sırf bu iki cenah arasındaki iştirâk-ı teminden ibâret kalır.

Her iki usûlünde kendisine mahsus fâideleri vardır. Ve her ikiside bu günlerde hem sanatkâr, hemde heveskar kulüpleri arasında oynanmaktadır. Fakat, akıncı hattını kısımlara ayırmakta her hâlde öyle büyük sebebler olmasa gerek. Keza; üç iç akıncının da yekdiğeriyle o kadar sıkı bir ittihad içinde büyük bir sebep olmasa gerek. Şübheszidir ki

akıncılar için en güzel ve en makul usûl boş münFerid oyuncunun mütehid bir kitle hâlinde oynâmasıdır. Yoksa öyle muhtelif kısımların ittihadıyla değil. Binaenaleyh, bütün akıncılar, yekdiğerlerinden müsavi mesafelerde olarak mevzu almalıdırlar. Sırası gelince, iç akıncılar, açık akıncılara daha ziyâde yaklaşarak oynâmalı, icâbına göre de orta akıncıya yaklaşarak oynâmalıdırlar. Çünkü asıl hücum planı, düşmanın müdafilerini mümkün olabildiği kadar ziyâde yayılmaya icbar etmektir.

Halbuki müdafiler ise bilakis mehâcimlerin mümkün olabildiği kadar dar bir saha içinde toplu bir hâlde hücum etmelerini ister ve beklerler. Zira, bu takdirde müdâfaa hattında bir akıncının, bir anda iki akıncıyı birden işgali ihtimâl ve fırsatı mevcut bulunur. Eğer top, cenahtan sürülmekte ise, iç akıncıların derhal kale ağzına yaklaşmaları ve orada toplanmaları icâb eder.

Yani onlar, kaleden, yapıştırma mesafesi dâhiline girinceye kadar aralarındaki mesafeyi muhâfaza etmeli ve bu mesafeye geldikten sonrada içeriye girerek sağ ve sol iç akıncılar ta kale direkleri karşısına gelinceye kadar yaklaşmalı. Bu vecihle müdafileri son dakikaya kadar yayılmış bir hâlde muhâfaza edilmiş bulunurlar.

Akıncı oyununun diğer bir usûlde bütün müdafiler cir-i cenaha celb etmek verdikleri topu diğer cenahta karşılanmamış olan bir oyuncuya vermektir.

Bu tarzdaki oyun hakikaten pek fâidelidir. Mesela, sol iç akıncı ile sol akıncı kısa verişli oyun oynâmak sayesinde müdafilerden üçünü sol cenaha celb edebilir ve sonra, birden bire topu diğer cenaha veya merkeze gönderebilirler ki bu takdirde müdafilerin hepsinin gözü, aklı, fikri sol cenahta olduğu cihetle topun birdenbire sağ cenahtan sürülmesine karşı pek gafil avlanmış olurlar.

Aynı vecihle sol iç akıncı ile orta akıncı aynı planı kullanır ve müdafilerin ekseriyetini üzerlerine celb eder etmez topu süratle cenahlardan bir münâsibine gönderilir. Bir cenahta sahte bir hücum hareketi göstererek asıl hücumu diğer cenahtan yapmak eskiden beri kullanılan bir usûldür. Lakin bu müdafileri bir noktaya celb etmek hususunda tamamıyla fâidesizdir. Maheza yine her kulüb tarafından kullanılmaktadır.

Cuma Birliği

Anadolu

Sanayi

[Geçen nüshamıza koymağı vad eylediğimiz hâlde mündericatın çokluğundan dolayı bu nüshaya konulan Anadolu-Sanayi müsabakasını derc ile intacvad ediyoruz.

Muhitin sükun ve sekinetine inzimam eden âdem-i râğbet ve tenzil, zavallı mağdur saha-i faâliyeti bomboş bırakmış

Sayı 20	Sayfa 311

bir yandan serpilten zerafet-i rahmetin saha üzerinde hâsıl ettiği nemanın tabakalar, seyirci nâmına iki küme hülasâ edilebilen pelerinli veya kaputlu insan kitlelerinin vaziyetlerinde garib, garib tesirler icrâ etmişkimi kukeletasının, kimi de şemsiyesinin saye-i enâm ve tahfizindetirtir titremek hisleriyle mütehassıs bulunurken, biri tarafından fedâkar oyuncuların bir azim-i civanım merdane ile sahayı takriben alafranga üçe doğru işgalleri, tektük topa vuruşları o gürleşmiş asab-ı temaşe-i kiranı büsbütün başka bir hiss-i tecessüs ile rahnedar etmiş, çok geçmedensabırsızlık imareleri yüz göstermeğe, herkes de bir eser-i telaş nemiyan olmağa başlamıştı.

Bu esnada oyunda kemâl-i ciddiyetle başladı. Ve ilk hıtva-i muvaffakiyet Anadolu tarafından atıldı. Saik üzerine titrediği kale-i kıymetdarı muhâsara altına alındı. Fakat öyle garib hadisat vukua geliyordu ki onları tamamıyla yazmak, alel husus şeklen garabetlerini muhâfaza ederek hakikaten müşküldür. Zaten alenen önü ser tapa çamur. Bu çamura insimâm eden müdafilerin, mehâcimelerin hayreti, fariza topu bir metrelik daireler içinde saatlerce devir ettirmeğe mahkum ediyor. Bazen kendinde büyük bir cüret gören bir oyuncu topu olanca şiddetle alıp giderken birden bire topun arkasında kaldığını görüyor, ve hışım ile bir diğerinin üzerine giderken, hiç umulmayacak bi tarzda, zemin pis oluyor, kah bakıyorusunuz! Top; sağından, solundan yediği darbelerin şiddet ve küsüratına rağmen yani aynı noktadan ayrılmamakta ısrar ediyor. Fakat yine de kalenin önünde seyir ve sefer etmekten hâli kalmıyordu. Sanayi hakikaten müşkül bir vaziyet-i tedaviye de kalmıştı. Bu vaziyet her iki taraftan nokta-i tedkike alındığı hâlde hâiz-i ehemmiyettir. Onun için gerek Anadolu'nun akıncıları, gerek Sanayi'nin müdafileri üzerinde bir parça tavakkuf etmek isteriz. Anadolu'nun orta akıncısı hatta değil hasseten o oyuncu ; bütün o akıncılar serapa takdir ve tahsisine der...ve ele evvelide nazara çarpan o âhenk tam, doğrusu pek az kulüblerenasib ve müessir olmakla beraber bu işte de amil orta akıncı ile iç akıncılardı.

Onun için Anadolu'nun akıncı hattı pek büyük bir intizam ve muvaffakiyetle muhâsarasında devam ediyordu. Artık müsabakaöyle bir manzara kesb ettiği bu lakayidi temadi eden mehâcimat ile sahanın Anadolu cihetine isabet olan tarafı bomboş kalmıştı.

Bu hâl gösteriyordu ki yakın vakitten bir eser-i muvaffakiyet, Anadolu'ya tevcih edecekti.Nitekimde öyle oldu. Sol iç akıncı o kendine has oyunuyla kendi sol iç akıncı külübüne ilk (Golü) kazandırdı. Sanayi'nin müdâfaasında hiçbir kusur ve hata bulamıyoruz. Onlara vazife-i tedafiyelerini hakkı ifa ettiler. Fakat ne yapsınlar ki karşılarındaki kuvvet, her cihetten düşünülürse düşünülün faikti. Alel husus Sanayi takımında isimlerini maa't-teessüf öğrenemediğimiz kalecileriyle orta yardımcıları cidden birer müdafidir? .Hele kalecinin mağlubiyetine rağmen “O penaltı”ymüdâfaa edişi ve buna inzılam eden diğer müdâfaatı hayretlere sezaadır. Onun için bütün kuvvetimizle biz bu azımkar gençlerden atıye ek büyük muvaffakiyetler bekliyoruz...Bundan sonra oyunu bir müddet daha böyle devam eder görüyoruz. Sanayi için maa't-teessüf bir muvaffakiyet temin edilemiyor. Yalnız atlattığı tehlikelerle bu ilk devrini ikmal ediyor.

İkinci devrede az çok Sanayi'nin mehacematıyla meşgul oluyoruz. Zihinlere bir fikir geliyor. Acaba Sanayi'de bu mehacematında muvaffak olacak mı ?.

Fi'l-hakika çok geçmiyor. Her ne kadar “Penaltı” bile olsa da bir gol yapıyor. Artık bir bire oluyorlar. Fakat teşdid-i mehâcimat bu sefer Anadolu'ya tevcih ediyor. ? Kalkanın haddi, hesabı olmuyor. Bu esnada oyuna her hâldebi ehemmiyet-i mahsusa atıf edilmek layık olan orta yardımcının bir darbesi Anadolu'ya bir gol kazandırarak yüzünü güldürüyor. Bundan sonra oyun

Sayı 20	Sayfa 312

başka bir tarzda devam ediyor. Sâniyen sarf-ı müdâfaadan gayri bir vazife tevcih etmiyor. Müdâfaa ediyor. Fakat ;neşesizikleMüdâfaa ediyor. Anadolu bilakis neşve-i galibiyetle mehacematına geri mi veriyor. Nihayet sol dışının harika engin bir şutuyla iki golüne bir gol daha oluyor. Ve oyunda tamama eriyor.

Oyuncuların meziyetini tamamen tedid etmek mümkün değilse de mücmelen olsun kirameyn-i kirama bir fikir verebilmek için deriz ki Anadolu'nun akıncıları söz götürmeyecek derecede pek âhenktir. Sanayi'nin müdâfaasında da bu âhenk,nemayan

olmuştur. Fakat maa't-teessüf, akıncılar iki iç akıncılardan ma'dası ne iyi oynayabilmiş ne de öyle bir mezaherete nail olabilmıştır. Anadolu'nun müdâfaa hattı, pek tedafi vaziyet almadığı cihetle sırf yardımcılık nokta-i nazarından gâyet muvaffakiyetli oynâmıştır. Ez cümle iki kenar yardımcıların azimkarlıkları zikre şâyandır. Her iki tarafın arkalarını da ihmal etmek muvaffak-i hakkaniyet değildir. Hülâsâ oyun pek mükemmel ve çok ümit bahşceryan etmiştir. Her iki kulübü bütün samimiyetimizle tebrik ederiz. Çünkü nesil-i atiyi biz öyle azimkar gençlerin teşkil edecekleri ümidindeyiz.

Garb'de İdman

Mösyö Horliya

Mösyö Koma

[6 gün= 144 saat) bisiklet koşusunu Fransalı (Horliya*Koma) takımı kazandı.)

Başlamak üzere olduğunu 18 numrulu nüshamızda yazdığımız 1914 Paris (6 Gün) bisiklet koşusu hitama erdi. Bu koşunun nizamnâmesi mucebince altı gün birbirine bir devir bindiremeyen koşucular, altı gün bitince (2.500) metrelik bir koşuya girerler, bunda birinci gelen, altı günü kazanmış olur. Bu usûl pek de muvaffak-ı mantık değilse de şimdiye kadar böyle oldu. Belki sonra değişir.

(6 gün) koşusu geçen sene ki (Paris) koşusundan- ki rekor teşkil ediyor-200 kilometre kadar

Bir noksan ile 4227 kilometre 950 tutmuştur. Bu farkın sebebi Paris'te şu aralık havaların ziyâde soğuk olmasıdır.

[Bu esnada Brüksel'de ani tarz dâbir koşu icrâ edilmektedir.]

Mündericat Şöyledir:

1-	Horliya-Koma (Fransalı)
2-	Gola-Granada (Avusturyalı)
3-	Perşiko-ğ (Fransalı-İşçivrelî)
4-	Vereri-Kropland (İtaltalı-Fransalı)
5-	Rot-Lorenz (Almanyalı)
6-	Oliveri-Lapiz (İtalyalı-Fransalı)
7-	Polen-YetiBretun (Fransalı)
8-	Anjel-Berte (Fransalı)
9-	Fogler-Moran (Amerikalı)

Boks Cihan Pehlivanları

Boks Cihan Pehlivanları

Resmi boks cihan pehlivanlığı müsabakası icrâsına başlandığı tarihten itibaren bu nâmı ahz eden ağır cüsseliler (seri) si:

Soldan itibâren: (Con-l. Sollivan) 1889'dan 1892 senesine kadar ;

(Cim Kobet) 1892‘den 1897 senesine kadar ;

(Robert Fizimons) 1897‘den 1899 senesine kadar ;

(Jefri)1899 ‘den 1904 senesine kadar ;

“Jefri bu tarihten sonra boks âleminde çekilmiştir. “

(TomiBuruns) 1906‘dan 1908 senesine kadar ;

(CakConsun) 1908‘dan 1913 senesine kadar

(CakConsun) un cihan pehlivanlığı nâmı için dövüşmekten imtina üzerine kendisinden nez‘i olunan cihan pehlivanlığını resmi üstte bulunan (Sam Lanfgur) almıştır. (Tafsilatı 15 numrulu imdanda vardır)

Sayı 20	Sayfa 314

İstanbul-Kahire Seyahat-i Esmânisi

Osmanlı hayat-ı temidinin dibacesi olabilecek şekilde gördüğümüz İstanbul – Kahire seyahat-ı havaiyesi hakikaten bizim tayyârecilik âleminde mühim bir hıttva terakki ve cürettir. Bu yolculuğa hakiki bir nazarla bakılırsa ehemmiyeti tamamen tezâhür eder. İnşallah ikmal-i selamette tayyârecilerimizin ikmal edecekleri bu silsile-i merhail bir mübedda-i faâliyet olur, ve yalnız askeri tayyâreler değil heveskar sporcularda yetişerek gençliğimizi miskinleştiren hevesat-ı safahatkarane yerine havaiyat, seyahatı semaya alim olur ; biraz biz dünyayı görürüz, birazda dünya bizi görür. Bu seyahat-ı havaiye tayyârecilik âleminde mühim bir mevki kazanacaktır. Ümit olunur ki ; (Garu) nunbahr-i sefid geçidi, (Bünye) nin Paris-Kahire seyahatleri ve (Mark Port) un Kahire- Hartum seyahati kadar değilse de onların pirveri olacak bir ehemmiyeti hâiz olacaktır. Şurayı fahir ile söyleriz ki ; Fransa, Amerika, İngiltere talebelerinden ma‘da böyle büyük mesafat kat‘ eden uçucular henüz yoktur. İkmal olunursa ne şeref!..

Kandil sabahı idi.Çisenitli bir havanın, sisli bir muhitin feza-i bahar alevi içinde, beşeriyetin son vasıta-i nakliyesi olan iki tayyâre, iki Osmanlı reisinin kumandası altında harekete amade. Etrafında seyirciler, aşıkâri mülki rical toplanmış. Bir müddet tecrübelerle

ve nazardan birinin ufak bir cevvelan havaı ile geçiyor. Nihayet dokuza bir kaç dakika kala iki selametcitayyâre hareket ediyor. Ondan sonra asıl (İstanbul-Kahire) yolcuları olanlar hareket ediyor. Bunlardan Muavenet-i Milliye Tayyâresinde (Reis=Pilote) Fethi Bey yolcu Sadık Bey bulunur, Prens Celalleddintayyâresinde de reis Nuri Bey , yolcu Sadık Bey bulunuyordu. Dokuza bir kala, reis Celalleddin, biraz sonrada Muavenet-i Milliye orada bulunan Harbiye Nazırı Enver Paşavesâirumera ve rical ile vedalaştıktan sonra Anadoluafakü'l civarına doğru uçtular, sözlediler, ve az müddet sonra görünmez oldular...

Biz, sisli bir havada, tayyârecilerimizin gösterdikleri cesareti adeta ihtiyatsızlık derecesinde görürüz. Çünkü ; sis tayyârenin en mütessir olduğu bir afettir.

Prens Celalleddintayyâresi sisin keşafatından dolayı avdet ederek Pazar günü hava açıldıktan sonra tekrar yola çıkmıştır:

İstanbul-Kahire seferi men-i hissü'l mecmu' 2500 kilometre kadardır. İstirahat zamanlarından sarf-ı nazar yalnız havada geçen müddet-i seyahat 25 saat olacaktır. Bu hesaba nazaren saatte 100 kilometre kat' edileceği anlaşıyor. Bu saat ale-l-alde bir saattir. Bu seyahatin müşkül kısmı söylendiği gibi Toros Dağlarını aşmak cihetin değildir...İlk hıtvada da görüldüğü vecihle yakın cihet ve mevkidedir. Aşağıyı görmek için çok inmek lazım gelir ki ; bu hâlde muhtelif ceryanlar mühim bir manâdır. Yukarıya çıkılsa yalnız pusûla ile iş görülemez. Çünkü ; daimi ceryanlartayyâreyi aşağı yahud yukarı düşürür. Hûlasâ; iş cidden ehemmiyetlidir. Cenâb-ı Hakk'tan, muvaffakiyet ve emsalini teşhir etmesini temenni ederiz.

Cerâid -i yevmiyede görüldüğü vecihle Fethi Bey'in süvari olduğu Muavenet -i Milliye Tayyâresi Ata Pazarı, Ak Peykar, Kara Hisar sâhib, Konya, Adana ve talebe Nuri Bey'i rakib olduğu Prens Celalleddintayyâresi, İznik, Lefke, Eskişehir'e muvassalat etmişlerdir. Tayyârelerimizden birisi (Beleryu) diğer İnglof sisteminde ve makineleride 70 bargir kuvvetindedir.

Sayı 20	Sayfa 315

İdman Havâdisleri

-Tayyâreci (Gara=Garaix) altı kişi ile 1850 metre sud etmiş ve bu husustaki (Recor=Derece-i Nihaye) yi kazanmıştır. Makine iki satırlı idi.

-San Fransisko şehri tayyâre ile devir-i âlem seyahatini ikmal edecek olan tayyâreciye (Yarım Milyon Frank) mükâfat vereceğini ilan etmiştir. Bu seyahate 1915 senesi Mayıs bidâyetinde başlanacak ve 90 günde ikmal edilecektir.

Başlıca geçid yerleri şunlardır:

San Fransisko-Vankord-Behring Boğazı-Kamçatka şube-i Ceziresi-Kura- Mançuri-Moskova-Sen Petersburg-Berlin-Paris-Londra-Edimburg Hibrid Adaları- İslanda-Rikyavik=(Grinland'ın merkezi)- Labrador yarım adası-NivYork-San Fransisko.

Fransız tayyârecileri bu seyahati bir tek makine ile gayr-ı kâbil görüyorlar. 1915 senesine kadarda o derece tekâmül-i ümit etmiyorlar.

-Fransa'nın ağır cüsseli boks pehlivanı (Lori) ile İngiltere'nin orta- ağır cüsseli boks pehlivanı (Bend Semanris) Paris'te dövüşecektir.

-Kadıköy Union Kulüb Cuma Ligi heyet-i idaresince:

-(İstanbul-Anadolu) müsabakasındaki hakemin tamamen ifa-i vazife edemediğı tarafınca musadif olmasına mebni bu müsabakanın kain-i lem-i yekun tekrar icrâsına ;

-(İstanbul- Şehir Emni) müsabakasında neticenin şekavetine binaenaleyh bunun da kain lem-i yekun adile tekrar icrâsına;

-Birinci Lig müsabakalarının bâdema vesaiti saat ikide başlanmasına;

-Cuma Ligi kulüpleri menfatine Union Kulüb'de spor müsabakaları tertibine karar verilmiştir.

Sağlam Vücutlar Mahşeri

Avrupa’da Zirâat Tahsilinde Bulunan Feyzi Bey

-Strogles Futbol Kulübü bir kümelik meselesinden dolayı bâdema Pazar Ligi müsabakalarına iştirâk etmeyecekmiş.

-Geçen Pazar Günü Ramblerus-Strogler Futbol müsabakasında sıfıra karşı beş gol ile Ramblerus galib gelmiştir.

-Evvel ki Pazar günü icrâsı mukarrer olan Galatsaray – Telefon müsabakasına Telefon gelmediğinden Galatasaray gaib ad edilerek iki puan almıştır.

İbraz-ı Hamiyet

Evvel ki akşam Şehzadebaşı’nda Donanma Cemiyeti tarzından yapılan müsamerede Tophâne İmalat-ı Harbiye Baş Kâtibi Aziz Rağıb Bey İdman Yurdu nâmına iki lira vererek ibraz-ı hamiyet etmişlerdir.

Açık Muhabere

Yarış bargirlerinin nasıl idman ettirileceğini sual eden zata:

Sorduğunuz mesele bir kaç numruda ancak ikmal edilebilir. hâlbuki, şimdi yarış mevsimi olmadığından bununla işğal edemeceğiz. Yalnız ilkbahara doğru bu bahiste-i tafsilat-ı lazime vermeği vad ederiz.

Müdür-i Mes’ul: Mehmed Sadi-Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

Bâb-ı Ali Caddesinde

UmûmiMekteblerTerzihânesi

Bâb-ı Âli caddesinde Gaz şirketi itsalinde daire-i mahsusadır.

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve bil umûm Mekâtib-i Rüştîye ve İbtidaiye Efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numneleri vecihle imâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikamele çalışılan umûm-i mekteblerterzihânesi elbiseleri Der Saâdet Mekâtib İdarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracat ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseler

Fotoğraf Makineleri ve Teferruatı

Yeni tesis ettiğimiz daireden

İğne, objektif, cam, kâğıd,

Mukavva, ecza vesâirlevazzımatkari

Tedârik ediniz.

Mektebler, ailelere, tiyatrolara mahsus

Sinematograf makineleri mevcut

Olduğu gibi siparişte kabul edilir. Fotoğrafçılarla taşra fotoğraf aleti bayilerine hususi ve muvaffak şerâit

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

Matbaa-i Hayriye ve Şirkası

XIX. İdman Mecmûası, 21.Sayı, 6 Şubat 1329 (19 Şubat 1914)

Birinci Sene		Birinci Sene 6 Şubat Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Gurus Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 21

Kaleci: AhmedRobinsunBey Orta Yardımcı: Celal Bey

Akıncı: Hikmet Bey Arkacı: AhmedCevadBey

1 Guruş

Birinci Sene		Birinci Sene 6 Şubat Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 21

Aylık Abone: Muhterem kâilerimize bir suhulet olmak ve vakit ve zamanıyla idmanı tedârikarını temin etmek üzere aylık abone yaptık. Aderslerine göndermek şartıyla abone ücreti dört guruştur. Posta pulu dahi kabul olunur.

Resimlerimiz Hakkında: İdmanda spor hayat ve sefahatınaâid resimlerin neresinden ve bilhassa bu noksanın yegane sebebi fotoğrafcımızın işarının kûsûratı ve futbalmüşabakalarının şu sırada ehemmiyetli olmaması keyfiyetidir. Biz şu mahzurun izâlesi için bilhassa spor resimleri almak üzere üç fotoğraf makinesi sipariş eyledik. Yakında makinelerimizin vürudıyla İdman'da daha başka bir hayat, başka zenginlik görüleceğini şimdiden arz ederiz.

Ayak Topu Kavâidi

Cuma ve Pazar Liglerinin Mühim Vazifesi

Geçende icrâ edilen Fenerbahçe – Galatasaray futbol müsabakasında hakem bulmak hususunda büyük müşkülata tesâdüf eylediğini bu iki kulübten birine mensub bir zat söylüyor ve şu hâlden şikayet ediyordu.

Yine geçenlerde Cuma Ligi müsabakalarından (Anadolu-Şehir Emîni) ve (Şehir Emîni-İstanbul) ve (Anadolu-İstanbul) müsabakalarının yine hakemin sanatıyla yahudgailiylehûlasâ-i noksanıyla meşkun bir hâlde neticelenmesi

üzerine lig heyet-i idaresince bu maçların tekrar icrâsına karar verildiğini de duyduk.

Vakıa, hakem ama her gün sahada düdük çalan fakat ; topun daha ağırlığını bile bilmeyecek kadar işe bigane kalan hakem değil, gözü, mülâhazası, muhâkemesi sonrada bitarafılığı futbolkâidesinin kabul eylediği bir hakem- bizde hemen hemen yoktur. Olsa da o bizim her yere giren entrikacılığımız bu vasıftaki bir iki kişiyi hakem nasib ettirmez. Bu böyle olmakla beraber hakiki bir hakemde ifa-i vazife ederken, türlü türlü müşkülât karşısında kalıyor. Buna da yeganesebeb, futbol kavâidinin bizce kabul edilmiş bir şekil-i mahsusu olmasıdır. Her gün görülmüyor ki ; Bila farz (Ofsayd) meselelerinde gerek Cuma gerek pazar müsabakalarında mühim ihtilafat çıkıyor. Bir kısmı önünde üç hasım bulunan adam topu alırsa ofsayd olur derken diğer taraf böyle bir adam top almayıp öyle bir mevkide durmayan kendi arkadaşı alsa ofsayd olacağını iddadır. Bunların her birinin müstenidleri 9 3 yahud 9 14 İngiliz kâideleridir. Hakem bunun hangisini tatbik etse onun taraftarına lehdar, muhalefinealeyhdar zannedilir. İşte bir müşkülât ki ; hâl edilemez.

Sonra ; kalecinin penaltı sahası hâricinde topa dokunması bir nokta-i nazardan memnu iken diğer bir kâideye göre- ki daha umûmidir- bari hattına kadar hakk-ı teması vardır. Hülâsâ dibacesinden hatimesine değin bu kavâidin henüz bizce tayin etmemiş akidleri, ihtilafları vardır. Bu sebeble, hem kulübler, hem hakemler müşkül bir vaziyette kaldılar. Aramıza giden bir mesele daha var ki oda, futbolkavâidinde İngiltere oyuncularının her sene tatbik ettikleri tezariyeye, tadili bizede tatbik eylemek keyfiyetidir. Bazı kavaninimizde de olduğu gibi bu kâideleri yalnız tercüme ile iktifa etmek katiyen muvaffak hâl olamaz. Evet, İngilizce nazaren bir kaleciye oyun sahasının tayyarisine kadar el ile tutmak salahiyetini vermek çoktur. Fakat ; bize göre öyle midir ?..Keza o oyunculara nazaren ofsayd keyfiyetinde herhangi bir oyuncunun ofsayd durmasının bütün takma tesiri olabilir. Fakat, daha doğru ters pas yapmayan bizim takımlara göre bu kâide zor hatta gayr-ı kâbil-i tatbik değil midir ??..

İşte bütün şu müşkülât-ı mesrura- ki her gün hepimiz onların düçarız-Yalnız bir tarzla, bir teşebbüsle hâl edilir. Hem bir lazime-i ifa, hemde her milletin yaptığı fakat ; bizim ihmal eylediğimiz bir vazife şu sûretle ikmal olunur. İşte bu tarz ya teşebbüs ; Cuma

ve Pazar liglerine iştirâk eden kulüblerin her hislerinden mürekkeb yapılacak kongrede futbolkâidelerinin yığın yığıntedkiki, bunlardan şaikinihâiz olanların bize muvaffak olan şikkını kabul ederek hâl edilmesi, bize göre mükemmel görülen aksâmının tefsiri fakat ; bunun neticesinde o kavâidin yani Osmanlı futbolcularının kabul ettiği kâidelerinsûret-i katiyyede tatbikidir. Böyle tayin imiş kavâidherkescemut'a olacağı gibi hakemde neye tatbik hükmü edeceğini bilir ; ne tarafeyn müsabakeynmutezarrır ne de beşler meşuş olur. Vel hâsıl Fransa'da, Belçika'da Almanya'da yapılan şu lazime-i ifa edilerek bir hıtva-i terakki daha tutulmuş olur. İdman şu teşebbüsün hemen saha-i fiile de göreceğini zannediyor. Çünkü ; bütün görüştüğümüz idmancılar hep bu hâlden müşteki ve nokta-i nazarımızda müttehid.

İdman

A. D.

Sayı 21

Sayfa 318

Keşşaflık

Böylece bir sipere vasıl olarak gizlenince, bir müddet istirahat etmeli ve ikinci, harekete kıyamdan evvel etrafı iyice kullanmalıdır.

Çalılık veya sazlık mahallerde klavuz olarak en önde giderken takımın seni göremeyeceği bir yere vasıl olursan beş on adımdabir, çalı kırıp veya sazları, otları yolup uçları takib etmekte olduğunun istikâmete mütebeccî olmak üzere yere bırakırsın. Çünkü bu sayede bilahere tekrar geriye gelmek istediğin vakit yolunu pek kolay bulabilirsin. Aynı zamanda arkadan gelmekte olan takım veyâhud herhangi bir kimse kolaylıkla seni takib edebilir ve koparıp yere bırakmamış olduğun çayırların tazeliğiyle veya solgunluğuyla senin ne kadar evvel oradan geçmiş olduğunu bir dereceye kadar keşif edebilirler. Buvecihle yolda giderken ağaç kabuklarınıkoparmak, baltalarla, çakılarla tebeşir ile veya taşlarla işaret etmek fevkalade işe yarar.

Bir keşşaf taburu heyet-i umûmiyesiyle bir yolda yürüyüş yaptığı zaman daima yolu taksim etmelidirler ; yani tek sıra olarak ikiye ayrılmalı ve biri yolun bir kenarından, diğeri de öbür kenarında yürümelidir. Bu sayede hem tozdan kurtulunur, hem de merver-i uburemüdahele edilmemiş olur.

Gece Yürüyüşleri

Keşşâflar, gündüzün olduğu kadar geceleyn de yollarınınbulabilmelidirler. Fi'l-hakika askeri keşşâflar, umûmiyetlegeceleyn iş görür ve gündüzen istirahat ederler. Çünkü geceleyn saklanmak daha kolay olur.

Bu hususta lüzumu kadar tatbikat ve ameliyat icrâ etmeyenler pek çabuk yollarını gaib etmeleri ihtimâli vardır. Çünkü gece, mesafeler daha uzun gözüktüğü gibi, yol bulmaya yarayan alametlerin görülmeside pek kolay değildir. Bundan başka geceleyn yürürken kuru çalılara basmak veyâhud kaya parçalarınıyuvarlamak sûretiyle gündüzdenziyâde ses, gürültü yapmak ihtimâli vardır.

Eğer geceleyn bir düşmanı gözetlemekte iseniz,gözlerinizden ziyâde kulaklarınıza ve bu renginize itimad-ı mecburiyetindesiniz, çünkü koku almaya alışık olan insanlar, yani tütün içerek koklama kuvvetini azaltmamış olan keşşâflar geceleyn epeyibir mesafeden koku alabilirler.

Geceleyn karakol yapmakta olan keşşâfların, gündüzünden ziyâde biri birlerine yakın yürümeleri iktizâ eder. Ba husus orman vesâire gibi pek karanlık yerlerde yürünürken birbirlerinin değneklerinin nihayetlelerindentutmak ve o sûretle yürümekmecburiyetindedirler.

Yalnız, yani tekolarak yürünürken keşşâf değneği karanlıkta yolu yoklamakve kuru çalıları yolun üstünden atmak hususundapek ziyâde işe yarar.

Karanlıkta birbirlerinden açık olarak yürümekte olan keşşâflar, daima mensub oldukları takımların işaretlerini vermek sûretiyle temaslarınımuhâfaza ederler, bütün keşşâflar geceleyn yıldızlar ianesiyle yollarını bulmayıbilmelidirler.

Yol Bulmak

Sahralarda, ovalarda hûlasâ ıssız yerlerdeyol bulmak meselesi pek mühimdir. Bu ana kadar dünyanın her tarafında bir çok insanlar bu husustaki cehaletleri yüzünden ya gaib veya telef olmuşlardır.

Çok defalar vaki olur, bir fundalıkta, hatta büyük bir şehir içinde yürürken insan önüne çıkan, mesela devrilmiş bir ağacı veyâhud büyük bir binayı veya kayayı dolaşmak mecburiyetinde kalır. Gerçi o ağacın veya kayanın önüne gelinceye kadar takib edilen istikâmet doğru olabilir. Fakat bi kere o hâlini dolaştıktan, döndükten sonra, insanın, gelmiş olduğu yolu, izi bittabi görmeyeceği cihetle – eğer biraz dikkatsizlik edecek olursa- yanlış bir istikâmeti takibe başlaması ihtimâl dâhilindedir. Ba husus herkesin, daima sağa doğru inhirafa az çok bir meyil-i tabisi vardır. Bir müddet geçer, sen yolunun doğru olduğunu zannettiğin hâlde, hakikatte ondan pek ziyâde uzaklaşmamış bulunursun. Binaenaleyh eğer güneşe, veya pusûlayaveyâhudsâir alametlere bakmak, dikkat etmek sûretiyle yolunu düzeltmeyecek olursan neticede pek ziyâde sıkıntı çeker, belkide telef olursun.

Böyle bir hâl vuku'nda, yani yol gaib edildiği zaman acemiler, derakib itidallerini gaib ederler, kızarlar ve ihtimâl ki öteye beriye koşmağa başlarlar. hâlbuki böyle bir zamanda yapılacak ilk iş, katiyen soğuk kanlılığı elden bırakmamak, sonrada derakib gerisin geriye dönüp evvel ki izleri takib etmektir. Eğer bu da mümkün olmazsa etraftan çalı çırpı toplayarak seni aramak ihtimâlî olanlara işaret vermek için bir ateş yakmaktır.

Hülassa bu hususta en birinci mesele, insanın kendini gaib etmemesidir.

Her bir hakiki keşşaf, sabahleyn sokağa çıkar çıkmaz ilk önce rüzgarın ne cihetten esdiğine dikkat eder. Bir gezinti ve ya karakol yapmak üzere hareket edeceği zaman, hemen pusûla ile hangi istikâmeti takib edeceğinizi ve o esnada rüzgarın hangi cihetten esmiş olduğunu kayıt etmelisiniz. Bu rüzgar meselesi, pusûla olmadığı veyâhud hava bulutlu olduğu zamalar, cihet-i tabininde pek ziyâde işe yarar.

Daha sonra, yolda giderken tesâdüf edilen her şeye, her bir alamete dikkat etmelidir. Mesela çıplak arazide iseniz, tepelere, kayalara, ağaçlara, köprülere, hulasâ geri dönmek istediğiniz zaman size rehberlik edebilecek her şeye dikkat etmelisiniz.

Bu hususta icrâsı elzem olan bir ihtarda, böyle bir alamete dikkat edip o alameti biraz geçtikten sonra tekrar geriye dönüp o alametin uzaktan nasıl görüldüğünü bellemeyi ihmal etmemektir. Çünkü bazı zeminin arızası bu gibi alametlerin eşkal-i asliyesini az çok tahavule uğratabilir. Mesela bir taraftan en yüksek görünen bir tepe öbür tarafa geldiği zaman bulunulan zeminin vaziyeti itibarıyla o kadar yüksek görünmeyebilir.

Bu mesele şehirler içinde aynıdır. Bir şehre ilk defa gelindiği zaman yolda giderken büyük binalara, camilere, kiliselere, sokak isimlerine vesâireye dikkat edilecek olursa avdette insan yolunu kolaylıkla bulabilir. Bu hususta insan biraz tatbikat yapacak olursa az zamanda ziyâdesiyle alınır, hâlbuki böyle bir melekesi olmayanlar bilmedikleri bir şehirde bir iki sokak döndüler mi çarçabuk gaib olur ve ihtimâl ki bir arabaya bir hayli a vermek sûretiyle gidecekleri yere giderler.

Rüzgarın hangi taraftan estiğini anlamak için –eğer rüzgar pek hafif ise- havaya bir iki tane kuru çayır atmak, yahud bir avuç ince kum alarak yüksekte ağır ağır dökmek kafi gelir. Bundan ma'da parmağınızı ağzınıza sokup her tarafını ıslattıktan sonra rüzgara tutacak olursanız yine rüzgarın estiği istikâmeti anlayabilirsiniz. Çünkü parmağın rüzgara maruz kalan tarafından reakib bir soğukluk birüşüme hissedilir.

Sayı 21

Sayfa 320

KADIN JİMNASTİKLERİ

Kadın Jimnastikleri

2

Boyun Harekâtı

Başın, büyük vaziyeti bütün vücut duruşunun bir muayyeridir. Kadınlarımız olsun, erkeklerimiz olsun cümleten öteden beri beden terbiyesiyle meluf olmadığımız için herkesin kendine has bir vaziyeti vardır. Bununla beraber bu vaziyetler hemen tamamıyla sıhhâte muzırdır. Sıhhâtintenâsübün hüsnü muhâfazası için beden daima muvaffak bir vaziyette bulunması iktizâ ediyor. Dikkat edersen görürüz ki ne kadar vücudu biçimsiz

başı, boyunu ve omuzları öne düşük, göğüs küçük insanlar varsa umûmiyetle zayıf, benizsiz ve mırızdırlar.

Boyun etlerinde başı dik tutabilecek kadar bi kudret bulunmazsa omuzların öne temayülüne, göğsün içeri çökmesine çaresiz olmak mümkün değil.

Boyun hareketlerinin ikinci derece bir fâidesi daha var: Tenâsübü kaçırarak kadar ince olan boyunları lüzumu kadar kalınlaştırır; Omuzla boyunun birleştikleri yerleri doldurur. Semizlikten dolayı oldukça kalın boyunlu olanlarda bu hareketleri yabâbilirler ; bu sûretle oralarda müterakim fazla yağları arıtarak muntazam duruşlu bir baş, bir boyun sâhibi olurlar.

Hanımlarda hareketsizlikten alel ekser asabi bir baş dönmesi var ki boyun harekâtıyla önü alınabilir.

B-Başı Geriye ve Öne Eğmek

Teneffüs-i harekâtı bahsinde izah edilen esas vaziyet ahz olunur. -Eller kalçaya dokunmayıp aşağıya uzatılmış ve parmaklar bitleştirilerek ellerin iç tarafları bacağa temas ettirilmiş bulunmalıdır-Çeneyi yukarıya kaldırmadan başı boyun ile birlikte arkaya doğru eğmelidir. Bade çeneyigöğsün ortasındaki kemiğin ucuna temas ettirecek gibi öne eğmelidir.

Üç defadan başlayarak iki üç günde bir zam ile on defaya kadar çıkılır. Başın geriye gitmesi, bade

Sayı 21	Sayfa 321

öne eğilmesi bir hareket-i itibar olunmuştur. Zayıf olanlar ona kadar çıkıp boyunları matlub olan kalınlığı kazanıncaya kadar o sûretle devam ederler. Ondan sonra tekrar uca indirmelidir. Ziyâde bir nema hissedilirse her gün icrâsındann sarf-ı nazar ederek alimuhâfaza için hafta bir iki defa ile iktifa etmelidirler. Hareket esnasında başı geriye eğer iken şehik öne eğer iken zefir yapılip teneffüsü sekteye uğratmamalıdır.

Ac-Başı sağı ve sola çevirmek

Esas vaziyeti alınır. Baş öne, arkaya veya sağı sola yatırılmaksızın mihveri üzerinde mümkün olduğu kadar sağı çevirilir. Doğrultuktansonrada sola çevirilir. Başın sağı çevirilip doğru olması bir hareket-i itibar edilmiştir. Altıdan on ikiye kadar yapılır zayıf olanlar kemafü's-sâbık on ikiye çıkıp öylece devam ederler. İlk zamanlarda hareket yavaş yavaş icrâ olunur ve başı çevirirken şehik doğrulturken zefir yapılır. Ülfet kesb edildikten sonra biraz süratleştirilir ve sağı çevirip doğrultuncaya kadar şehik, sola çevirip doğrultuncaya kadar da zefir yapılır veya aksi icrâ olunur.

d-Başı sağı, sola yatırmak

Esas vaziyet alınır, Baş öne veya arkaya eğilmeksizin sağı yatılır. Sonra doğrultarak sola yatılır. Bir tarafa yatırıp doğrultmak bir hareket-i itibar olunur. Altıdan on ikiye kadaricrâ edilir. İlk zamanlarda yavaş yavaş yapılır ve başı yatırırken şehik, doğrulturken zefir; mümarese kesb edildiğinden sonra süratleştirilir ve bir tarafa yayıp doğrulturken şehik, diğer tarafa yatırıp doğrulturken zefir icrâ olunur.

k-Başın hareket-i devriyesi.

Başı Sağı ve Sola Çevirmek

Esas vaziyet va'z olunduktan sonra başı evvela öne sonra sağı, arkaya, sola ve tekrar öne eğerek yapılır. Bir defasağıdan sola ikinci hareketi de soldan sağı yapılmalıdır. Başın bir defa devri bir hareket-i İtizar olur. Üçten altıya kadar yapılabilir. Nefes

tutmamaya dikkat. Bu hareketlerin cümlesini bir günde icrâ etmek şart değildir. Fakat her gün iki tanesini herhalde yapmalıdır. Son tarif ettiğim (k) hareketini ilk zamanlarda yapmamalıdır. Boyun harekâtının icrâsında dar yakalı elbise giymek katiyen hâiz değildir. Esasen jimnastik yaparken giyilen lebasın bol olması vücudu hiçbir taraftan sıkıması şerait-i esasiyedendir. Kollar bacaklar çıplakgüneşli bir havada icrâ olunan harekât-ı bedeniyenin pek mühim, pek büyük fâideleri vardır. Vücut her zaman mümkün olduğu kadar serbest, mümkün olduğu kadar çıplak bulunmalıdır.

Bu sözlerden kendini üşütmek manası çıkarılmasın.

Sayı 21	Sayfa 322

İdman esnasında beden her zamankinden daha az üşür, harekâtın sürati, şiddeti arttıkça üşümekte kalmaz. Onun için en zayıf hanımlar bile zaman ile en soğuk havalarda da çıplak çalışabilirler. Fakat talim bidâyetinden sonra giyinmelidir.

3

Kol Hareketleri

Gögsün o omuzların intizamını, lüzümünü kadar temasını ve kollara iktizâ eden çevikliğin ve kuvveti temin için kol hareketlerine ihtiyaç vardır. Kolları muntazam sûrette tahrik etmeden muhteşem geniş ve gergin bir sineye işlik kollara mâlik olmak mümkün değildir.

b-Elleri omuza koyup yukarıya uzatmak esas vaziyeti alındıktan sonra kollar dirsekten büküp elleri omza koymalıdır. Fakat eller omuza va'z edildiği zaman kolların pazı kısmıyla dirsekten ellere kadar olan kısım ve siret hep bir hizada bulundurulacak fariza o esnada arkaya düz bir tahta va'z edilse siret, omuz kollar tamamıyla bu tahtaya temas etmiş bulunmalıdır. Ve dirsekler gövdeye bitişik durmalı ; mümkün olduğu kadar aşırı olmamaya gayret edilmelidir.

Kollar bu sûretle bir sâniye kadar omuzda tutulduktan sonra yukarıya uzatılır. Başın fevkinde kolların dik durması ve birbirine muvazi olması, avuçların tamamıyla yekdiğerine karşı bulunması lazım.

Kolların başın fevkine kalkıp tekrar aşağıya uzatılması bir hareket ad olunur. Üç defadan on defaya kadar icrâ edilmelidir.

2 H

Elleri omuza koyup yukarı kaldırırken şehik, tekrar omuza koyup aşağı uzatırken zefir.

H-Avuçlar yukarıya müteveccih olarak kollarla hareket –i devriye şekil H HHHH

Esas vaziyeti aınıp sağ yahud sol ayağı

Sayı 21	Sayfa 323

esas vaziyeti aınıp sağ yahud sol ayağı gergin olarak bir adım kadar öne koyup avuclar yukarı müteveccih olacak sûrette eller yan taraflardan omuz hizasına kadar kaldırılır. Bade elleri omuzdan tahrik ederek ve dirsekler asla kırmayarak ileriden geriye doğru ufak

daireler resmedilir. Kollar ön taraftan hareket ederken şehik, geriden aşağıya inerken zefir yapılarak teneffüs sektedareilmeyecek ; beşten ona kadar çıkmak kafidir. Daireler ufak ve biraz süratlice resim edilirse bir harekete hem şehik hem zefiri sığmayacağından bir devir-i esnasında şehik ondan sonraki devirde zefir yapılmalıdır.

H 3

H 4

Avuçları sağa çevirerek geriden ileriye doğru dahi yapılmalıdır. Bu türlüde beşten ona kadar yapılır. Bu daireler mümarese kesbedildikce tevsi edilir.

D-Elleri enseye koyup yukarıya uzamak

Esas vaziyeti alındıktan sonra parmak uçları yekdiğerine temas edecek sûrette eller enseye konur fakat mümkün olduğu kadar geri doğru itilmiş bulunmalı ve baş katiyen aşağıya eğilmemelidir. Bu sûretle enseye va'z edildikten sonra kollar yukarıya uzatılır. Ve Birinci harekette tarif edildiği vecihle kollar başın fevkinde birbirine muvazi ve dirsekler gergin bulunacaktır. Üç defadan beşe kadar yapılır.

Elleri enseye koyup yukarı uzatırken şehik, tekrar enseye koyup aşağı uzatırken zefir.

Y-Avuçları kapayıp açmak

Esas vaziyetinde durarak eller birbirine muvazi ve dirsekler gergin olarak önden omuz hizasına kadar kaldırılır. Avuçlar zemine teveccüh edilerek parmaklar yekdiğerinden uzaklaştırılacak sûrette eller epeyce açılır. Bade eller şiddetle yumulur ve miktar sıkılır. Sonra tekrar açarak devam olunur. Beşten ona kadar. Teneffüsü inkita uğratmamalıdır.

Sayı 21	Sayfa 324

Elleri Enseye Koyup Yukarıya Uzatmak

M-Bilekten hareket –i devriye

Esas vaziyetini alarak elleri dirsekler gergin olarak önden omuz hizasına kadar kaldırıp avuçlar zemine teveccüh edilir. Bade dışarıdan içeriye doğru bileklerle beş defa daire resmedilir. Akabinde içeriden dışarıya doğru da beş devir yapmalı.

Tavsiye ettiğim pençe ve bilek hareketleri hanımlarımızın ekseriyetle pek kuvvetsiz kalan ellerini kuvvetlendirir. Hemen umûmiyetle kolların lüzumundan fazla ince kalmış olan sair kısmını (Dirsek ile bilek arası) doldurur.

Kol hareketlerinin hepsini bir günde icrâ etmemek isteniyorsa veya vakit-i müsâid olmazsa asgari olarak üç tanesini yapmalı, ertesi günde yapılmayanları icrâ etmelidir.

Resm-i tedârikinde müşkülât çekildiği cihetle bazı basit hareketlerin resimleri dercolunâmamıştır.

A. Seyfi

Ayak Topu Müsabakaları

Fenerbahçe

2 Sayı

Altın Ordu

0 Sayı

Şubat'ın ikinci Pazar günü UnionKulüb çayırında Fenerbahçe ile Altınordu ikinci müsabakalarını icrâ ettiler. İlk oyunda o zaman programını taşıyan Altınordu'nun bir sayısına mukâbil Fenerbahçe üç sayı yapmıştı.

Fakat o vakitten beri iki tarafın oyuncularında iyi tahvilat-ı vuku geldiğinden bu defaki müsabakada iki takımda da bazı değişiklikler olmuştu. (Progra) nâmını (Altın Ordu) ya tahvil eden heyet-i milli bir hatt-ı hareket takib ettiği cihetle kendi âzasından iki mühim oyuncuyu, bir Rum Kulübü'nüngömleğini giyerek müsabakaya girdikleri için, kulübtenihrac etmiş idi.Oldukca ehemmiyetli diğer bir uzvuda Avrupa'ya tahsile gitmişti. Sağ açık mehâcimi ve kaleci mevkilerinde mahârete oynayan iki oyuncu Rum olduklarından onlarda ekseriyetin hareket-i milliyesine mukabele olarak kendiliklerinden çekilmişlerdi. Binaenaleyh Altınordu Mister Kravfurdnâmındaki İngiliz kalecisinden ma'dası tamamen Türk ve Müslüman bir takımdan mürekkeb olarak meydana çıkmıştı. Fakat boynu takım evvelkilere nisbetleoldukca zayıf bir kuvvette idi. Bilhassa

Sayı 21	Sayfa 325

Mehâcimeyn hattıakınlarına bir şekl-i muntazam verebilecek sûrete mütecanis değildi.

Fener takımına gelince; en mühim eksiği sol iç mehâcimi Sâid Bey idi. Rahatsız bulunan bu mahir akıncının yerinde Nezhat Bey oynuyordu. Diğer bir tebdil olarak da merkez mehâcimi Kamil Beyle sağ müdafî Galib Bey becayış etmişlerdi. Oyunun

ibtidasında, ikitakımın bu hâlini görenler Altınordu'nun bir hezimet-i tamaya uğrayacağına hüküm ediyorlardı. Altınordu, her ne kadar mağlubiyete düşer olursa da herhalde öyle ümit edildiği gibi düşer-i inhizam olmadı. Müdâfaa hududu bilhassa oyunun ikinci partisinde, şiddetli bir rüzgara karşı oynâmakla beraber, Fener'in en şedid hücumlarını bile durdurmağaakim bırakmağa muvaffak oldular. Bilhassa müdafilerle sol tarafa muavini gâyet iyi oynayarak müsabakanın nısf-ı ahilinde Fener'e hiçbir sayı yaptırmadılar. Fener'in mehâcim hattında, hasmın müşkül vaziyetlerinden kemâl-i meharetle istifâde ederek mükemmel sayılar yapan Sâid Bey'in eksikliği pek ziyâde his olunuyordu. Sol tarafta Sâid Beyle teşrik-i mesai ederek pek iyi ifa-i vazife eyleyen Hikmet Bey'de eskisi kadar muvaffakiyet gösteremiyordu. Çok biri merkez mehâcim mevkinde oynâmayan Galib Bey'de karşısındaki Altın Ordu merkez muavinin mübtediline rağmen, sert ve düzgün havaleler yapamamıştı. Sağ açık mehâcimi Mösyö Miço ise biraz aşağıda hikaye edeceğimiz bir sebebdan dolayı her zamanki iyi oyununu kemâl-i cesaretle tatbik edemiyordu. Mamafih müsabakanın birinci kısmında mükemmel bir sayı yapabilmişti. Fenerlilerin bu oyunda herkesin ümid ettiği kadar muvaffakiyet ve meharetle oynayamayışlarının, meşîş bir muzafferiyete nail olamayışlarının bir sebebi vardır ki oda hâlen cümlesinin büyük bir asabiyet içinde bulunmaları idi. Fi'l-hakika birinci partinin ortasında Fener'in sağ açık mehâcimi Mösyö Miço ile Altınordu'nun sol muavini Sedad Bey her nedense birdenbire tokatlaşmağa başlamışlardı. Bunun üzerine Fener'in oyuncularını akradaşlarına muavenata, Altınordununkilerde kendi refiklerine yanına koştular. Ve bir müddet için futbol müsabakası maa't-teessüf bir boks müsabakasına tebdil etti. Seyircilerden bazı taraftarlarda işe karıştılsa da bereket versin ki münaza tevsî etmedi. Fakat mesele bir renk-i milli aldı. Fener'in tarafını iltizam etmeyenler, Fenerlilerin Mösyö Miço ile Sedad Bey arasındaki müzarebenin hâl ve tasviyesini hakeme bırakmayarak Rum arkadaşlarını muhâfaza için Türk olan Sedad Bey'e hücum ettiklerini hiss-i millîye muvaffak görmedikleri için yüksek sesle Fenerbahçelileri takviye ve hasımlarının her hareketini takdir ve teşciye başlamışlardı. Fener'in taraftarları ise, Mösyö Miço'nun, Rum olmakla beraber Fenerbahçe'nin elbisesini labûs bulunduğı cihetle münazanın böyle bir ceryan-ı milli armasını nasib görmüyorlardı. hâlbuki her kişi bir asabiyet kaplamıştı. Oyuncuların en küçük bir hareketi iki kulüb taraftarının mütekâbil tahsin ve tezyif nidalarıyla karışlanıyordu. Bilhassa Strogles Kulübü'nün bir hafta evvel ki mavi – beyaz gömleği meselesinden mütevellid galeyan ile seyircilerin bıkısmı mütemadiyen Mösyö Miço'nun aleyhine refî seda ediyorlar, bu oyuncuyu şaşırtıyorlardı. Artık müsabaka

İdmancılığa hiss-i ciddiyet vegaib etmiş idi. Hâlkın bu mütevali avazları arasında müsâbıklarda itidal demlerini gaib etmişlerdi. Şiddetli çarpışmalar, işitmelerle yekdiğerlerini yuvarlıyorlardı. Ara sırada bazen dil, bazen el ile ufak tefek münazalarda vukua geliyordu. Nihayet boğuşmuş içinde oyunda hitama erdi.

Bir idman sahasında böyle dna bir vakıanın zuhuruna ne kadar esef edilse sezadır. İdmancılığın en büyük fezaili neziye, nazik, itidalperver, nefsine hakim olmaktır. İdman müsabakaları en ziyâde bu gayelere vasıl olmak, adab-ı muaşerete vâkıf ve merbut mükemmel adamlar yetiştirmek emenniyesiyle

Sayı 21	Sayfa 326

Muzaffer Bey

Nâmık Bey

Alba 1914 senesi kostümü böyle olacak (!)

Tertib edilir. Futbolda değil hatta güreş ve boks gibi muhâsımının adeta boğuştuğu idmanlarda bile iki tarafın müsabaka hâricinde birbiriyle dost ve kardeş gibi geçinmesi, hiç olmazsa mütekâbilen terbiye ve nezaket dairesinde hareketetmesi idmancılığın en büyük şartı iyi bilhassa heveskar idmancıların en kıymetli meziyetidir. Bizde maa't-teessüf böyle olamıyor ve olamadığına delilde Pazar günü aralarında en samimi bir hiss-i ahut cari olması iktizâ eden iki Türk takımının mübârezeye girişmeleridir. Biz, şimdiye kadar futbol

seyirine gelen hâlk arasındaki avamın ortaya fırlattığı münâsebetler ve çirkin sözlere, kaba adi latifelere müteessir olmakla beraber idmancılarımızı bu gibi hayatîyetinden münazaad ediyor ve aralarında nâdiren zuhur eden bazı maaşatıma ve münazilere bir mâhiyet-i şahsiyet atf ederek kalben pek müttehi olmuyorduk. hâlbuki pazar gün ki vakıa bizi bu hususda inkisar –ı ümide uğrattı. Bu meselede hangi tarafın haklı veya haksız olduğuna gelince: Botu tayine kalkışmak esasen bu münaziye iştirâk etmek ve tarafgirlik eylemek olacağı için biz yalnız ceryan vukuatı olduğu gibi ve tamamen bi tarafane bir sûrette kayıt ettik. Hatta idmancılık şerefini muhâfaza fikriyle bir takım zâid tafsilattan da ictinab eyledik. Maksadımızı ne Fenerbahçe neden Altınordu takımlarını haksız çıkarmak, ne de kimsenin aleyhinde bulunmaktır. Amel-i hâlisimiz, henüz pektaze olan Türk idmancılık âlemi için bir hadise-i elim teşkil eden bu gibi hâletin zaten gün gibi aşikâr olan çirkinliğini hatıra getirerek âdem-i takarrunu temenni eylemekten ibarettir. Ümit ederiz ki Türk idman heyetleri bu gibi nakiselerden beri olduklarını isbat için her zaman sarf-ı mesai edecekler, itidal ve sekinete vakar ve nezahetle müsabaka meydanlarına şeref bahş olmağa çalışacaklardır.

A. D.

Hafta-i Tenkid

Fenerbahçe İkinci Takım

Galatasaray İkinci Takım

2

0

Şubat'ın ikinci pazar günü esen kuru ve soğuk bir şimâl rüzgarı sahaya çıkan oyuncular daimi bir faâliyetle bulunmağa mecbur ediyordu. Kalelerin intihabı için atılan a Fenerbahçe'nin aleyhine çıktı ve Galatasaraylılar rüzgarı arkaya alarak Müdâfaa hattını oldukca ahut çalıştırdılar. Galatasaray timi, geçen haftaya nazaren sol taraftan biraz zayıf çıkmış idi. Sol yardımcı olan zat biraz zayıf çıkmış idi. Sol yardımcı olan zat biraz fazla nazikane oynuyor, ve bundan dolayı hasmıyla her zaman başa çıkamıyordu. Zaten şurası muhakkaktır ki ; bir takımı idare eden orta oyuncuları ise de orta oyuncuları oynatan unsur, sağ ve sol cenahlardır. Buralarda görülen faâliyet çabuk ve güzel neticeler verir.

Sayı 21

Sayfa 327

Fenerbahçetakımına gelince ; orta akıncı oyuna vâkıf olduğu kadar gösteriş meftuni gibi görünüyor ve topu ayağında çokca tutuyor. Bu takımında da sol iyi tutmadı. Sağ tarafa güzel idare ediliyordu.

Oyun, hiçbir şahsiyeti vaiz olmayacak bir tarzda muntazam bir sûrette oynanmağa başladı. Rüzgarın fazlaca vizan olması Galatasaray'ın vurduğu kicklerin hem süratini hemde mesafesini artırıyor, fakat ; Fener'in Müdâfaa hattında oynayan oyuncuların vaktinde yapıştırdıkları darbeler rüzgarın bu aleyhdarlığını akim bırakıyordu. Galatasaray akıncı hattının arasına Fener'in kalesine kadar sıkı ilerleyişleri âti için ümit verecek tarzda icrâ ediliyordu. Yalnız dediğimiz gibi orta oyuncuları güzel oynayan bu takımın sol tarafı biraz muvaffakiyetsiz oynadı. Galatasaray takımının rüzgarında sevkiyle Fener'e mukavemet hattı müessir bir tarzda tecavüz edeceği memul iken Fener'in ani bir hucumu Galatasaray'a bir gol olmasına sebep oldu...Tarafeyn hem bunun, hemde hariçten gelen ay ve huy teşvik eder gibi tesiriyle daha atışın oynâmağa daha fazla çeviklik ve şiddet ibrazına başladı. Bu şiddet her iki tarafta da görüldüğü için nicesi tahmin edilemiyordu. Bu sırada hakemin yarı vakti mahşer düdüğü, o şiddetli ceryanı kesti.

**

İkinci kısım oyun, rüzgar Fener'in lehine olması hasebiyle daha şâyan-ı dikkat bi tarzda olması lazım gelirken ; Galatasaray umulandan daha ziyâdefaâliyet ve rüzgara karşı mukavemet gösterdi. Bu sırada Muzaffer Beyle, diğér güzelliikli bir gençin oyunlarını şâyan-ı takdir bulduk. Fenerbahçe rüzgarın ceryanlehdarına müsteniden kuvvetini o derece ileri sürmüştü ki ; çok zaman Fener'inarka (Bek) leri yarı hassın dört beş metre ilerisine kadar çıktılar. Fakat bu kadar tazyike rağmen Galatasaray henüz bir gol yapılamıyor, Hatta dediğimiz gibi arkaların fazla ileride durmaları neticesi olarak Galatasaray'ın rüzgara karşı olan hücumlarınada maruz kalınıyordu. Vakıa Fener'in arkaları sürat seyirlerine güvenmekte ve bunda haklı oldukları görülmekte isedekâideten arkaların bu derece ilerlemesi pek tecviz edilemez. Çünkü ; on birden yirmi bir oyuncu, hattın yarısına dolması sebebiylene pas ne şut hissi hareket için hâli yer bulmaz. Hem bu sûretle sıkıştıran kulübten muvaffakiyet temin edilemez.

Şu nokta-i nazarımız oyunda o derece ayan idi ki ; nihayet Fener'in arkaları ve yardımcıları mevaki-i asliyelerine çekildikleri sırada kendi akıncı hattının güzel bir hücumu Fener'e bir gol daha kazandırdı.

Bundan sonra oyun, birinci partinin sonlarına doğru iktisâb eylediği şekli ve arasıra maksatsız vuruşları ihtiva ediyordu. Fener'in sol oyuncularını biraz daha iyi tutsa hatta biraz telaşsız oynasaydı; Bu muvaffakiyetin daha fazla olması tahammül idi. Oyun bu hâlde yani ikiye karşı sıfır olarak bitti. Öncüler hakkındaki mütalamamız ; buraya söyleriz tebrikten ibârettir. Her iki takımda atıyen yer tutacakları birinci takımlarına çok ümit verecek bir hâldedir. Galatasaray'ın kalecisini ve arka hattını bilhassa şâyan-ı takdir bulduğumuz gibi Fener'in yardımcı ve akıncı hattını seza-i tebrik görürüz...Birinci takımları ihtiyarlarken şu gençlerin yetişmesi bizim için pek hoş görülecek bir teselsül-i müsmirdir.

Sayı 21	Sayfa 328

Tayyâreci Almanyalı (İnglof)

Tayyârecilik

Dün ki Hayâl...Yarın Hakikat Olacak

Gibi Görünüyor! .

Bütün cihanın matbuatında olduğu gibi bizimde bir iki gazete sütununda tayyâre ile bahr-i muhiti geçmek keyfiyeti mevzu olmakta iken San Fransisko şerri devr-i âlem için yarım milyon Frank mükâfat vad edildi. Bir çokları bahr-i muhiti geçme maddeten gayr-ı mümkün olduğunu zikir ederek bu seyahatin vesait –i hazıra ile gayr-ı kâbilicrâ olduğunu

iddia ettiler. Ve diyorlar. Yalnız son bir vakıa bu gün mahal görülen bu meselenin yarın hakikatamünakâbil olacağını kâviyen gösteriyor.

Geçende (İnglof) isminde bir Alman tarafından bila merhale ve mütemadiyen 16 saat 20 dakika uçmuş bu müddet zarfında tahminen 1700 kilometre kat' eylemişti. Şu mesele en ziyâde Fransızları düşündürmüştür. Fransızlar şimdiye kadar muhâfaza ettikleri hakimiyet-i havaiyeyi elden kaçırmak istemediklerinden bu Alman'ın gösterdiği cesareti takdirle beraber kendi takdirlerinin nazar-ı dikkatini celb etmekten hâli kalmıyorlar. Alman şu seyahatiyle bi (Rekor) teşkil eylemiştir. Avrupa ile Amerika arası 3500 kilometre olduğuna nazaren 1700 kilometreyi bila tevkif kat etmek sûretiyle işin yarısı elde edildi demektir.

Medeniyet bize bu gün düşünemediğimiz şeyleri yarın en melufumuz bir hâle getiriyor. O milletler ki böyle âsar-ı fenniye ve medeniyeleriyle yarışır ölçüşürler. Yaşamağa ve yaşayışlarından zevk almağa haklıdırlar.

Sayı 21

Sayfa 329

Garbde İdman

Bisikletçi Amerikalı (Kremer)

Bisikletleicrâ edilen en büyük cihan pehlivanlıklarında şimdiye kadar bir çok defalar ihraz-ı muvaffakiyet eden Amerikalı (Kreme) yi hiç olmasa şahsen olsun tanımak ve sporcu için bir lazimededir. Bu adam otuz iki yaşında olup on bir senedir girdiği en büyük bisiklet yarışlarında ihraz-ı muvaffakiyet eylemiştir. Bu sene Paris (6 Gün) koşusunda birinciliği ihraz eden (Horliya)- ki Fransa'nın en seri koşucularındandır- geçen senebidâyetinde Paris'te spor sarayında yaptığı koşuda (Horliya) yımağlub etmiştir.

(Kremer) daha ziyâdesürat koşularına girer.

UnionKulüb'de Cuma Ligi

İdman Müsabakaları

Cuma Ligi futbol heyetleri tarafından 28 Şubat'ta tertibi takarrur eden idman müsabakaları hakkında henüz heyet-i idareden mecmuamız bir tebliğ-i mahsusda bulunmamış ise de bizim istihbaratımıza nazaren program şöyledir:

1-(50) tur bisiklet. (Tahammül Koşusu)

2-(10)tur Bisiklet (14 Yaşından Küçük Çocuklara)

3-(5) tur Bisiklet (Saat Koşusu)

4-Ağırlık Atmak

5-(1000) metre yayan (Sürat Koşusu)

6-(2) tur nısf-ı mukavemet yayan (mektebliler arasında)

7-(50) tur yayan (Tahammül-i mütenavib) koşusu yalnız Cuma Ligine iştirak eden kulübler arasında

8-(100) metre geri geri koşma

9-Halat çekme (Mektebliler ve kulübler arasında)

10-(100) metre geri geri koşma

11-(100) metre çuval koşusu

12-(100) metre şişmanlar koşusu

13-Cuma Ligi kulüplerinin birer timleri tarafından resm-i Geçid

14-Mekteb talebesi tarafından İsveç jimnastiği.

15-Fenerbahçe birinci takımıyla Cuma Ligi Muhtelat Takımı arasında futbol

16-Tevzi-i mükâfat

Müşabakaya bir askeri bandosudaiştirâk edecektir. Bütün metkeb talebesinin bu spor bayramına iştirâkını temin için fiyatlar gâyet ehven olacağı gibi bütün gençliğin alakadar olmasını temin edecek tedabirdeihthiaz olunacaktır. Müsabaka, programa nazaren şimdiye kadar yapılan emsalinin fevkinde olacağı ve maksad sırf idmanın tamimi olması hesabla fiyatlarında her kişiye gelecek tarzda konması büyük bir hâlkı orada celb edeceği şimdiden tahmin olabilir. Cuma Ligi heyet-i idaresinin bir nokta-i nazarıda

Sayı 21	Sayfa 330

Kendi nizamnâmelerinde münderic olan maksadı- ki Türkkulüplerininistifâde-i maddiye ve maneviyelerini temindir-Muhâfaza etmek olduğundan bil cümle müsâbıktaecanib ve gayr-ı müslimler alınmayacaktır. Bu sûretle yapılan müşabakalar Türkler arasında bir (Seçme Müsabakası Conconseliniuatoire) olacak vakti gelirden Olinpiyada adam yetiştirmeğe çâşılırsa elde bir iki seçme (Zorlu ATHLETE) bulunacaktır.

İdman Havâdisi

İstanbul Jimnastik Kulübüyle Darü'l-fünun Terbiye-i Bedeniye Kulübü arasında 31 Kanun-i Sâni'deUnionKulüb'deicrâ edilen futbol müşabakasında sıfıra karşı iki gol ile İstanbul Kulübü galib gelmiştir.

-Bir gömlek meselesinden dolayı bâdema Pazar ligi müşabakalarına iştirâketmeceğini yazdığımız StrogleresKulübü'nün bu fikrinden vazgeçeceği ve meselenin hâl edileceği işitilmiştir.

-UnionKulüb'debaşlanıpta ikmal edilmeyen tenis yerinin inşâatına başlanacağı duyurulmuştur.

-UnionKulüb koşumâhali tavsiye edilmektedir.

-1 Şubat 1914'de Brüksel'de icrâ edilmeğe başlanıp ahiren hitama eren (6 Gün) bisiklet koşusu geçende Amerika'da ve geçen sene Paris'te icrâ edilen emsaline nazaren bir derece-i nihaye teşkil etmiştir. Bu müsabakada (4.506) kilometre (200) metre kat' edilmiştir. Geçen sene ki Paris koşusu derece-i nihaye ikenbu ondan 34 kilometre 620 metre fazladır.

Müsabakadaki Derecat:

Müsabakadaki Derecat:

- 1- Stol-Ahuder (Flemenkli)
- 2- Lapiz-Mikel (Fransalı)
- 3- Moran-Maknâmara (Amerikalı)
- 4- Oliveri-Karuplaner
- 5- LeoonnBoris-Depaveer
- 6- Vak Lerbbirg-MarselBoris
- 7- Terulmiyye-Loortiye Nova
- 8- Vuvavltur-Kamerun
- 9- Debric-Pererin
- 10- Dağimm-Devenüs

-Fransa Harbiye Nezâreti bin kilometerelik bir at yarışıtertibetmiştir.

-Avrupa boks pehlivanı Fransalı Karrpantiye 14Mart 1914'de de Pariste Amerikalı meşhur boksculardan (Kidmakoy) ile dövüşecektir.

-Dövüşeceklerini geçen nüshada yazdığımız İngiliz bokscusu (BendesmenRis) ile Fransa ağır cüsseli bokcusu (Lori) arasındaki mâsari' icrâ edilmiş ve İngiliz galib gelmiştir.

-ParisFutbol Rağbi Şampiyonluğu (RasinKulüb) ihraz etmiştir.

17 Numrulu İdmandaki Suallere Cevabı

17 numrulu idmanda kâhilerimizden en iyi Türk kaleci arka, yardımcı, şut atanakıncı kim olduğunu sormuştuk

Cevabları muhtelif ceryanlar göstermiş ise de tasnif neticesinde ekseriyeti:

Kaleci AhmedRobinsunBey (Galatasaray)

Arkacı AhmedCevadBey (Galatasaray)

Yardımcı Celal Bey (Galatasaray)

Akıncı Hikmet Bey (Fenerbahçe)

İhraz eylemişlerdir. Bu hususda sabit-i keyfiyeti bittabi ita-i rey eden karimize âid bir meseledir.

Sayı 21	Sayfa 331

Sâhibi arasında tevzi-i mükâfat için kur'aneticesinidederc ediyoruz:

Bir senelik abone Galatsaray'dan 923 Kemâl Efendi. Altı aylık abone Galatasaray'dan 244 Nahim Efendi,Keşşaf tablosu Anadolu Kulübünden Azmi Bey,jimnasik kitabı Muhsin Bey.

Birer kart postal kazananlar: Galatsaray'dan 652 Ali Haydar Efendi. Beşiktaş Terbiye-i Bedeniye Kulüb'ünden Refik Bey. Makriköy İdman Kulüb'ünden Ali Ekber Bey,Göztepe'den Mustafa Refik Bey,AnadoluKulübü'nden BurhâneddinBey,Galatasaray'dan HanriBey,Galatasaray'dan 20 MehmedBey,Galatasaray'dan Mustafa TurgudBey , Anadolu Kulübünden Hüdai Bey,Galatasaray'dan Sadi Bey , Union Kulübü'nden SubhiBey,Union Kulübü'nden Hasan Nizameddin Bey,Anadolu Kulübünden Nasuhi Bey,Anadolu Kulübü'nden Ahmed AtıfBey , Darü'lMuallimin'den Necdet KemâlledinBey,Galatasaray'dan 158 Refik Bey,Bir aya kadar mükâfatlar alınmazsa hak taleb-i sakıt Olacaktır.

Tavsiyem

326 senesinde (...?) şekil Hükümetin taht-ı tasdikinde bulunan şehir emini Mümarisat-ı Bedeniye Kulübü bu kere nizamnâme-i esasisinde idmanın bütün envaine şamil olmak üzere tadilat-ı mühime icrâsıyla”Türk İdman Ocağı” nâmıyla tavsiyem kılınmasına karar verildiği haber alınmıştır.

Yeni Tefrikamız

Kaptan (Scout) un

Kutub-i Cenubi Seyahati

“İdman”ın imkan dâhilinde gördüğümüz her türlü tekâmüle mazhar etmek hususunda tereddüd etmediğimi karinimiz zannederiz ki ; Tasdik ederler. Buna zamime olarak baladaki isimle gelecek nüshadan itibaren gâyetistifâdeli bir eseri neşre başlayacağız. Eserin aslı ne derece selis ise tercümesinde de buna dikkat edilecektir. Hem siyahi,hemde (Sükut) gibi bir kahramanın münakıbını haki bulunması hasebiyle kârilerimiz tefrikamızdan her hâlde memnun olacaklardır.

Evrak-ı Varide

Türk futbolcularından Hüseyin Bey’den varid olmuştur: Efendi geçenlerde Tatavla’de Rumlarla futbol oynadığımdan dolayı ötede beride söylenen esassız sözlerin tesiriyle mensub olduğum (Altın Ordu) Kulübü’nde aleyhime vücud bulan ceryan neticesinde terkin-i kadimde karar verilerek bunu mecmuanızada tebliğ eylemişlerdir. Meselenin hissiyat-ı milliyeye teması ve iddianın hakikate âdem-itavaffukuna binaen izaha mecburiyet hâsıl oldu.

Evvelan: İddia vesait edildiği gibi gerek bendeniz gerekse Hasan Bey mavi beyaz gömlek giymediğimiz gibi karışımızdakilerde giymediler. Bilakis biz beyaz onlarda kırmızı giyerek Osmanlı renkleriyle tezyin ettik.

Sâniyen: Bizim iştirâk ettiğimiz tim Yunanlı değil bilakis Ordu-i Osmâniye’de vazife-i askeriyesini ifa ederek tezkere ahz etmiş Osmanlı Rumlarıdır. Bu sebeble teşrik-i mesâi etmek keyfiyeti tabidir ki ; hissiyat-ı milliyeye-i Osmâniye’yirahnedar edecek mâhiyette değildir.

Salisen: Yine aşı edildiği gibi biz Türklere karşı değil yine Rumlarakarşı oynadık ve egzersiz yaptık.

Benim maddiyatım budur. Hakkımda bunların aksi iddiada bulunanların isbat-ı muhaddid eylemeleri lazım gelir.

Birde bendeniz, hissiyat-ı milliyemibir çok defalar vaki olan alı tekliflere karşı muhâfaza ederek Avrupa'daki timlere girmedim. Bunu futbolmüntesiblerindenpek çoğu bilir. Beni Altınordu Kulübü'nden terki-i kadim keyfiyetine gelince; bendeniz; Hem kulübün reisi hemde müessis bulunduğum gibi hayn-ı teşkilde kulübden çıkmamağa ahd eylediğimiz cihetle gerek olması hasebiyle zaten haksız olan bu kararı kabul etmediğimi beyan ile hakkımdaki aşı'tin tamamen yanlış bulunduğunu arz eylerim efendim.

Türk Futbolcularından

Hüseyin

Müdür Mes'ul: Mehmed Sadi-Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

Sayı 21

Sayfa 332

Bâb-ı Ali Caddesinde

UmûmiMekteblerTerzihânesi

Bâb-ı Âli caddesinde Gaz şirketi itsalinde daire-i mahsusadır.

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve bil umûmMekâtib-i Rüştîye ve İbtidaiye Efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numuneleri vecihle imâli deruhte olduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri Kemâl-i ciddiyet ve istikamele çalışılan Umûm-i MekteblerTerzihânesi elbiseleri Der SaâdetMekâtib İdarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracat ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseler

Fotoğraf Makineleri ve Teferruatı

Yeni tesis ettiğimiz daireden

İğne, objektif, cam, kâğıd,

Mukavva, ecza vesâirlevazımatkari

Tedârik ediniz.

Mektebler, ailelere, tiyatrolara mahsus

Sinematoğraf makineleri mevcut

Olduğu gibi siparişte kabul edilir. Fotoğrafçılarla taşra fotoğraf aleti bayilerine hususi ve muvaffak şerâit

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

Matbaa-i Hayriye ve Şirkası

XX. İdman Mecmûası, 22.Sayı 13 Şubat 1329 (26 Şubat 1914)

Birinci Sene	13	Şubat	Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN		Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 22

Galatasaray ve Altınordu Müsabakaları Resimlerinden

1 Guruş

Birinci Sene 13 Şubat Perşembe		
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 22

Aylık Abone: Muhterem kârilerimize bir suhulet olmak ve vakit ve zamanıyla idmantedâriklerini temin etmek üzere aylık abone yaptık. Adreslerine göndermek şartıyla abone ücreti dört guruştur. Posta pulu dahi kabul olunur.

Halka İdman Fikir Vermeli

Her zaman, her muhitte mülakisi olduğumuz idmancılardan gerek şahsen, gerek heyeten daima müştakyane hâller, hâl-i malileri oluyor. Fi'l-vaki' ictimâ'iyatta misal-i maliyenin tesiri, inkar edilir mi ?..

Bu asırlık bizim idman hayatının bu son senelerde en büyük derdi, yükselmek istidadını gösteren spor muhitinin en mühim engelidir. Daima tekrar ede geldiğimiz sözü yine söyleriz ki -Lazım-bizde kostümü bile tamam bir heyet hiç yok gibidir. Mecmûaları mahalleri olan kulüblerimiz, pek madud olduğu kadar bu hususta daimi bir mızıkânın her zaman zebunudur. Fi'l-hakika bu bir noksandır. Nakisedir. Fakat ; zati değil, o kulüblere müteallik değil muhiti bir nakisedir.

Teşkilatını, esasatını az çok bildiğimiz kulüberin mebni varidatları hiçbir zaman kendi âzasının kesesinden ileriye gidememektedir...

En muntazamından. En ibtidaiyesine kadar bu kulüblerâzasında alacağı bir kaçguruş ile mesarif daima, kira, levazım vesâireyi korumak mecburiyetindedir. Şu mecburiyet karşısında bu heyetlerden bir çoğunun aldığı vaziyet acıklı ve o derecede çirkindir...Şu hakikate mukâbil mecbur izharı olduğumuz bir diğeri var ki ; meselede amil-i hakiki onu buluruz...Bu amil, hâlkın, âhalinin idman fikrine mâlik olmamalarıdır. Memâlik-i Garbiye'de, idmanın o gâyet-i muterakki muhitlerinde, binlerce âzası olan heyetlerden dört kişilik şarzmelere kadar, her biri müdar-ı terakki ve talimini

Sayı 22	Sayfa 333

vesaitisa'yve işigalini tedârikte müşkülata, hiç değilse bizim kadar yoksulluğa maruz değildirler.

Halbuki ; onların mesarifi, âza-i muterakibesinin verdiği cüzzi muavenet-i nakdiye ile kâbil-i tavsiye değildir. Oradaki tekâmûlat öyle birkaç kişinin ale-l-ade muavenetleriyle ihzar edilemez...Bu heyetlerin kulüblerin en büyük müstenidler, evladı olduğu hâlkın kesesi, milletin ianesidir.

Geçende idmanın bir nüshasında Amerika'da beş müsabakada cemiyyen bir milyonu geçecek kadar hâsılat olduğu münderictir. İşteo ufak malumat bütün garb-i hâl-i mükemmeliyetinin müfessiridir.

Fransa, İngiltere, Almaya hûlasâ Avrupa; Amerika kadar bu vadide ileri değilse de her hâlde o muhitte idmanı layık olduğu kadar takdir etmiştir. Geçende (Paris ayak topu pehlivanlığı) müsabakasında yirmi bine karib seyirci olduğunu gazetelerde görmüştük. Bu

bir takdir hemde takdir-i maddidir. Bizim en büyük müsabakalarımızda bilmem ki ; bin kişiyi tecavüz ettiği var mı ?

İşte, medeni memleketlerde kulübler heyetler, idmancılar hâlkın şu söylediğimiz teşvik-i kati ve maddiyesine istinad ederler. Kendine âid çayırı olanlar oralarda yaptıkları müsabakalarda seyircilerden alınan duhuliyelerle idame-i hayat eder, böyle yeri olmayanlar hâsılı vasıtaya mâlik bulunmayanlar kira ile tutarlar. Yahud muayyen zamanlarda iştirâk ettikleri müsabakalardan dolayı gelen temaşe-i kiran verdikleri duhuliyeden bir hak, bir hisse alırlar. Bu hisseler, bu hâsılat o derecede çoktur ki ; heyetlerin hayati, cavidane bir şekilde temadi eder gider. Zaten bu yolda sebât, en büyük bir amil-i irtikadır.

Bize gelince; bulunduğumuz o tavsifi güç bittabi malinin giderilmesi için bazı heyetler senede bir iki müsabaka ya müsamere tertibi sûretiye istina eder...Ve heyetin maksad-ı ulviyesine teşvikken o müsabaka bizim hâlkı füturumuzdan kimseler gelmez. Bi çare idmancılar aylarca yorgunluk verdiği takatsızlığı birde şu sûretleasızlıkla, ümitsizlikle tazyif ederler. Ettikleri masrafı güç çıkarırlar. İşte ; bunun sebebi hâlkta idman fikri olmamasıdır. Bunu bizim hâlkımıza ne ile kâbilse, mecani konferanslarla, sinematograflarla, yevmi cerâiddemakalat ile yarışlarla güreşlerle velhâsıl vesait-i mevcude ile büyük mesâi sarf ederek anlatmalı. Pederlerimiz, validelerimiz değil, büyük anneleri bile bu işten tedhiş, tevhi yerine, bilakis tergib etmeli. Bütün idmancılar bu gaye üzerine yürür. Her yerde, her mahalde, muhitte idmanı ve onun lüzumun elinden geldiği kadar anlatır ve mevcud heyetlerde konferanr, sinema gibi vesaitle bu niyeti saha-i fiilde canlandırırırlarsa, hâlkımızda buna biraz insiyet hâsıl olur. Onun neticesi yine bizim yani idmancıların istifâdesi olduğunda şübhe edilmemelidir.

İdmancılık, sade koşmak, atlamak elhâsıl idman etmek değil, emsalini takşir-i marizlerini taklileylemektir Bir idmancı idman yaptığı kadar idmanı kadarda idmanı meth eylese, ona hâlkı teşvik etse, dili döndüğü kadar onun mâhiyetini – ihtiyar, genç – hem anlatsa daha büyük hıdmet etmiş olur.

İdman

Sayı 22	Sayfa 334

Keşşaflık

Havanın Âhalini Anlamak

Her bir keşşaf havanın hâlini anlamaya mahsus alametleri bellemeli ve mizânü'l havayı da okuyabilmelidir. Bu malumatın her vakit için fâidesi olursa da bilhassa gerek karada ve gerek denizde seyahat icrâ edilirken en ziyâde işe yarar. Ahvâl-i haviye hakkında istidalatta bulunmaya yarayan alimin başlıcalarınıbervech-i âti yazıyoruz:

Afakın herhangi bir cihetinin keşif bulutlarla kapalı görünmesini, o taraftan rüzgar eseceğini gösterir. Hava soğuk iken derece-i hararetin birdenbire artması – şiddetli fırtınaya alamettir.

Hava sıcak iken derece-i hararetin azalması fırtına ile beraber yağmura alamettir.

Ortalık “Don” iken havada sıcaklık his olunması- Kar yağacağına alamettir.

Yağmurdan sonra şimâlrüzgarı havanın iyiliğine alamettir.

Gece ve bilhassa sabaha karşı “Cisi” veya “Sis” olması- ertesi gün havanın güzel olacağına alamettir.

Güneşin ağır ağır gurub ediyor gibi görünmesi umûmiyetle fırtınaya alamettir.

Güneş batarken görünmeyecek kadar uzak olan mahallerin görünmesi-yağmur ve batı rüzgara alamettir.

Güneş batarken semanın lal renkte görünmesi denizin limanlık ve havanın güzel olacağına alamettir.

Güneş batarken semanın kırmızı görünmesi havanın herhalde güzel olacağına alamettir.

Güneş batarken semanın turuncu renkte görünmesi havanın tazeleyeceğine “Yani evvelce şiddetle devam ettiği hâlde guruba yakın düşmüş olan havanın biraz sonra tekrar sertleşeceğine” alamettir.

Güneş batarken semanın sarı renkte görünmesi rüzgarın artacağını gösterir.

Güneş batarken semanın fıstıki renkte görünmesi yağmura alamettir.

Güneş doğarken semanın kırmızı renkte görünmesi havanın fenalığına alamettir.

Gece afakın bir cihetinin parlak görünmesi – o taraftan rüzgar eseceğine alamettir.

Denizin siyah veya yeşil görünmesi –havanın sertleşeceğine alamettir.

Denizin mavi renkte görünmesi- havanın güzelliğine alamettir.

Denizin parlak beyaz renkte görünmesi-devamlı bir fırtına zuhur edeceğine alamettir.

El kem sağma (kavs-ı(...?)) az zaman içinde bir kaç defa tekrar etmesi- yağmurun devamına alamettir.

Akşamüstü el kem sağma zuhuru-gündüz ışığı (Yani şark) cihetinden rüzgar eseceğine alamettir.

Sabahleyinel kem sağma zuhuru- batı (Yani garb) cihetinden rüzgar eseceğine alamettir.

Kurak havada el kem sağma - şiddetli yağmura alamettir.

Limanlık havada “Hale” görünmesi- devamsız bir sağınağa alamettir.

Halenin küçük olması- fırtına vuku’nun yaklaştığına alamettir.

Sayı 22	Sayfa 335

Kamer, hilal hâlinde iken biri biri ardından bir kaç defa hâle zuhur ederse- bedir zamanına kadar havanın güzelliğine alamettir.

Kamer kırmızı renkli olarak doğar ve sis ile siyahlaşırsa- havanın son derecede kuraklığına alamettir.

Kamerin, hilal hâlinde iken kırmızı renkte görünmesi-yağmura alamettir.

Kış esnasında, geceleyn başlayan fırtınalar ekseriya haftaya kadar sürer.

Şuru-ı Kameriyeinin üçüncü ve dördüncü geceleri hilal sarkık ve parlak görünürse- ayın on beşine kadar havanın güzelliğine alamettir.

Arapî ayların hafta başlarında hava bozuk iken birden bire açarsa- havanın bir hafta iyi gideceği anlaşılır. Sahile nazır yüksek tepelerin keşif bulutlarla kaplı görünmesi – fırtına zuhur edeceğini kat' sûrette (6) saat evvel ilan eder.

Bir fırtınanın devam esnasında tepelerin ayan-ı görünmeleri- havanın açacağına alamettir.

Ekseriyetle deniz kuşları bir fırtınadan evvel sahile doğru fırtına nihayetinde de denize doğru uçarlar.

Denizin kendisine has bir kokusu vardır ki gemiciler bu kokunun adeta aşıkıdırlar. Hatta meşhurdur ki ihtiyar gemiciler artık denize çıkacak bir hâle geldikleri ve evde oturma mecbur oldukları zaman ara sıra sahile inip bu kokuyu koklamakla gemicilik iştiyakını tadil ederlermiş. İşte bu konunun birdenbire artması pek yakında bir fırtına zuhur edeceğini gösterir.

Deniz kuşlarının sabahleyin sahilden denize doğru uçmaları-gün havanın mülayim olacağına alamettir.

Alelumûm bacalardan çıkan dumanların umud-ı asdi havanın bozacağına alamettir.

Mizânü'l hava, hava tazyikini gösteren altlardır. Yer yüzünde bulunan her mevkiniirtifai binaenaleyh o mevkilerdeki hava tazyiki bir olmadığı cihetle mizânü'l havanın işareti her yerde aynı neticeyi vermez. Memleketimizde (41 derece arz) civanın 30 posta takriri hemen umûmiyetle mülayim havaya alamet olmak üzere kabul edilmiştir. Bu hâlde, mizânü'l havanın 30 pos göstermesi daima güzel havaya alamettir. Mizânü'l havanın düşmesi (Nüzuli), çıkması (Terfi) bu mübdaiye göredir.

Mizânü'l havanın düşmesi- alelekser yağmura alamettir.

Mizânü'l havanın süratle düşmesi veyâhud çıkması havanın bozulacağına alamettir.

Mizânü'l havanın az zamanda bir çok tebdili havada bir çok değişim olacağını gösterir.

Mizaü'l havanın düşmesiyle beraber yağmur başlarsa hemen geçeceğine alamettir.

Mizânü'l hava fırtına esnasında yükselip uzun müddet ve irifâide kalırsa- fırtınadan sonra havanın devamlı güzel olacağına alamettir.

Mizânü'l havanın yükselmesiyle beraber havanın açması- çok sürmeden bir değişim olacağını gösterir.

Mizânü'l havanın düşmesiyle bir müddet-i tekerrür ve bunu müteakib birdenbire yükselmesi- havanın bozulacağına alamettir.

Mabadı Var

Sayı 22	Sayfa 336

Güreş

On birinci madde: Mâsari'lerin giyecekleri şeyler şunlardır: Siyah bir mayo (Fanila don),yumuşak deri potin, vücudun elden yukarı kısmı çıplak bulunacaktır.

On ikinci madde: Mâsari'ler hiçbir vakit kollarına ve vücudlarına yağ ve buna mümessil kayıcı bir şey sürünmeyeceklerdir.

On üçüncü madde: Hakemin işareti üzerine mehasımlar ellerini sıkarak yekdiğerini selamlarlar ve hilesiz, edavatsızgüleşeibtidar ederler.

BoyundurukFoto İdman

Ayak Takma Foto İdman

On dördüncü madde: güreş esnasında hâlinin hâricine kaçan mäsari'mağlub ad olunur.

Mäsari'leri hazıra takdim edilirken isminin telafuz olunmasını istemeyen pehlivanda aynıyla böyledir. Yani mağlub sayılır.

On beşinci madde: Bir çeyrek saat güreşten sonra hakem, mäsari'lerin silkinmesi ve nefes alması için iki dakikalık bir istirahat verir.

(Güreşin imtidad-ı müddeti ve istirahat zamanı muahharen tekerrür eden cihan pehlivanlığı müsabakası kavâidinde tebdil etmiştir ki ileride görülecektir.)

Bu istirahat müddeti hitam bulunca derhal gürüşe başlanır. Eğer mäsari' hususi ise yenilinceye kadar devam eder; cihan pehlivanlığı müsabakası ise istihattten sonra başlayan bu ikinci safha yarım saat sonra tevkif edilebilir ve netice, o gün ki programa dahil olan diğer mäsari'lerin güreşinden sonraya yahud ertesi güne tehir edilir.

Sayfa 225

On altıncı madde: Cihan pehlivanlığı müsabakalarında müsâbıkların adedi on altıyı tecavüz etmezse hepsi birden aynı günde güleştirilir. On altıyı tecavüz ederse kısımlara tefrik olunur.

On yedinci madde: İştirak ettiği iki güreşte iki defa mağlub olan mäsari'ihrac olunur.

On sekizinci madde: Müsâbıkların adedi çok olursa ihrac olunmuş mäsari'ler arasında kısımlar teşkil olunabilir ki bu kısımların birincisi veya birincileri son takım ünvanını alır.

Üçüncü Fasl

Hakem, Heyet-i Ödül ve Cezalar

On dokuzuncu madde: Hakem, ihtisası maruf olan sportmenlerden intihab olunur.

Tiyatro müdürü veya nazırı veya güreşenlerden biri yahud onların gerek uzak ve gerek yakın akrabalarından biri hakem olamazlar.

Yirminci madde: Mäsari'lerin beraber yalnız hakem mevki-i mäsari'ye dahil olur ; güreşe mübaşeret emrini verir ; bade oyunların nizamına ve mucib-i tehic harekâtın vuku' bulmamasına nezâret eder.

Yirmi birinci madde: Hakem güreşi tevkif etmek ve mäsari'leri ayırmak ve güreş yerde neticesiz bisûrette uzayıp giderse mäsari'leri ayağa kaldırmak, nihayet güreşin neticesizliği yani mäsari'lerin beraber kaldıklarını ilan etmek salahiyetlerini hâizdir.

Hakemin dahil-i daire-i iktidarı olan bu mukarrerat kat' ve bila itiraz vuku bulur.

Yirmi ikinci madde: Güreş tayin olunan müddetten ziyâdeimtidad ederse hakem kendisine hâizrahcen görünen mäsari'nin galibiyetine karar verebilir yahud bir çeyrek saatlik yeni bir mäsari' talep edebilir. Bu mäsari' esnasında muhâsımların hamlelerini tadid eder-ki bi çeyrek zarfında fazla hücum eden galib sayılır-yahud bir netice elde edilinceye kadar güreşi bila tevkif-i temdid eder.

Kol Bükme Foto İdman

Yirmi üçüncü madde: Mâsari'lerden biri hilafü'l nizam harekâtta bulunursa hakem üç defa ihtar eder, semi ihtare alınmadığı takdirde mâsari'yi tevkif ederek heyet-i adile ceza tayini için müracaat eder.

Yirmi dördüncü madde: Heyet-i ödül üç âzadanterkib ederek mâsari'yeriyâset ve kanun-i mâsari'yi tamamıyla tatbik eder.

Yirmi beşinci madde: Heyet-i ödülün tatbik edeceği cezalar şunlardır:

1-Beş Frank'tan yüz Franga kadar ceza-i nakdi

2-Müşabakadan ihrac

Yirmi altıncı madde: Ceza-i nakdi hiçbir zaman mâsari'yitertib edenlerin teminden tediye olunamaz. Cezalardan terkim eden mübalağlaya yeni bir mükâfat tertib olunur yahud“Fransız GüreşCemiyetleri Heyet-i Müttehidesi” ve re'sen teslim olunur.

Yirmi yedinci madde: Mevcud kaidelere nazarentertib olunan büyük mecazatlar ve ihrac-ı mevkut veya müebbed cezası, bunları taht-ı karara almak için ictimâi edecek olan “Fransız GüreşCemiyetleri Heyet-iMüttehidesi” komitesinin nazar-ı tasvibine arz olunur.

Mabadı var

Sayı 22	Sayfa 338

Bundan ma'da, akıncıların, düşman arkacılarını bütün bütün serbest bırakmaları da tehlikelidir. Ufak bir üşüşme, bir çokarkacıların oyunlarını bozmaya kafi gelir. Bir arkacıya, istediği gibi topa vurmasına müsâide verilirse elbette mükemmel oynar. Fakat böyle bir zamanda üzerine üşüşülecek olursa elbette o mükemmeliyet dar-akibgaib olur. Bir arkacının vazifesi topu, düşman akıncılarının ayağından almaktır. Fakat ayn-ı hâl, aynı hücum kendisine karşı icrâ edilecek olursa şübhesizdir ki dar-akib itidalini gaib eder ve topa rastgele vurur. Güzellik, kalenin önünde bulunulduğu zaman iç akıncılar topu süren oyuncuya hücum etmekte olan arkacı veyâhud yardımcıyı karşılayacak olurlarsa sayı yapmak ihtimâlini yüzde doksan artırmış olurlar.

Her bir akıncı topu, doğru ve temiz olarak “Vurup almalı” bilmelidir. Fakat şunu unutmamalıdır ki “alıp verme- pasın” bir vasıtaadır ; yoksa gaye değildir. Güzellik topu, mükemmelen sürebilmeli ve mutlak sûrette idaresi altında bulundurulmalıdır.

Topu sürerken, top ayağın ucundan bir kıdemden fazla uzak bulunmamalıdır. Eğer top daima ön tarafta bulundurulacak olursa icâbında hem sağa, hemde sola pek suhuletle verilebilir.

“Alıp verme- pas”lar, tam sûratle icrâ edilmelidir. Bir akıncı topun kendisine geleceğini hisseder etmez topu ayağının ucuna almış bulunmalıdır. Fakat “alıp vermeler” pekte şiddetli olmalıdır. Şöylece keskin bir vuruşta matlub olan noktaya kondurma kifayet etmelidir. İster kısa verişlerde, ister uzun verişlerde, topa olanca kuvvetle yapıştırmak katiyyen caiz değildir. Bilhassa kısa verişlerde.

Evvelce zikir etmiştik ; burada yine tekrar edeceğiz. Hücumda “Vakit” pek kıymetlidir. Bir açıklık yapıldı bir aralık bulundu mu, dar-akib atılmalı, hemde tam sûratle, yoksa arkacıların tekrar geriye dönerek kalenin önüne birikmelerine meydan verilirme olur. Bir akıncı hiçbir vakit tereddüd etmemelidir.

Daha sonra, havanın ahvâlide nazar-ı dikkate alınmalıdır. Rüzgardan istifâdeyi de unutmamalıdır. Islak ve çamurlu bir havada kullanılan usûller, kuru havalarda kullanılanların aynı olmalıdır. Böyle havalarda, topun idaresi güç olduğu cihetle kısa verişli oyunlara pek de hoş olunmamalıdır. Bu hususta tavsiye edeceğimiz oyunlar, “Vurup koşma “ oyunu ile aşırma verişlerdir. Çamurlu havalarda oyuna başlamadan evvel potinin düğmelerini muayene etmeyi de unutmamalıdır.

Diğer mühim meselede, oyun esnasında akıncılar gerçek arkadaşlarının ne yapmak istediklerini anlayabilirse de yanlışlık ihtimâlini tamamıyla ortadan kaldırmak için aralarında hususi işaretler kararlaştırmaları lazımdır. Bu hususa herkes istediği gibi işaretler tesis edebilir. Mesela, oyunculardan birinin ismi çağrıldığı zaman, top kendisinde bulunan adamın “ aşırma vuruşu” yapacağı...Elh anlaşılabilir.

Sayı 22	Sayfa 339

Fakat mehasımların bu işaretleri keşif etmelerine dikkat etmelidir. Bunun içinde işaretin arasına, hatta oyun esnasında bile değiştirilmelidir.

2: Orta Akıncı

Ayak topu oyununda vazifesi en ağır olan oyuncular akıncılardır. Akıncılar arasında da en mühim mevki “Orta Akıncı” işgal eder. Orta yardımcı daima bunun, yani orta akıncının harekâtını kollar. Hızlı koşmak, mehareti, kurnazlık ve oldukça ağır bir vücut bu evsafın başlıcalarıdır.

Hele vücutun ağır olması pek lazımdır. Çünkü bu ağırlık sayesinde müdâfaa hattını kolaylıkla yarabilir. Bilakis hafif olacak olursa, muvaffakiyetini en ziyâdemahâretinde araması lazım gelir. Çünkü eğer hakiki bir mehareti sâhibi değilse, bu gibi çelimsiz orta akıncıların ayağından topu almak pek kolay olur. Eğer bu mahârete yukarıda söylediğimiz vecihle vücutun ağırlığı da inzımam edecek olursa muvaffakiyetinde o nisbette artacağı şübheden varestedir.

Ağırlık, keza arkacıları karıştırmak içinde büyük bir fâide temin eder. Fakat bir orta akıncı, kurnazlığa ve mahâretli alıp vermelere tercihen daima ağırlığından istifâdeye çalışmamalıdır. Çünkü bu gibi şedid ve ağır hücumlar insanı ziyâde yorar. Binaenaleyh tam iş görülecek, maksad istihsal edilcek bir anda yani kalenin önüne gittiği zaman matlub olan çevikliğine faâliyet hakkıyla ibraz edilemez.

Galatasaray Altınordu Müsabakası Resimlerinden FotoMahmudBey

Eğer bir orta akıncı vücuditibarıyla ağır değilse mutlaka derece-i nihayede kurnaz olmalıdır. Keza, akıncılar gözü pek cesur olmalı aynı zamanda kararlarında riyazi bir katiyet bulunmalıdır. Hiç bir vakit itidalini gaib etmemeli, daima soğukkanlılığını muhâfaza etmelidir.

Hepsinden fazla olarak da beynini kullanmalıdır. Çünkü bütün akıncı hattının idaresi ona âiddir. Hücum için usûl-ı intihabında, tenvir-i lüzum-ı katiyesini daima hatırdâ bulundurmmalıdır. Eğer düşman müdafilerini daima aynı usûl, aynı tarz-ı hücum ile bunaltmak, mağlub etmek isterse, hiç şübhe etmesin ki çok geçmez planı keşif edilir ve bütün hesabâtı altüst olur. Fakat sırasıyla kısa ve uzun verişli oyunları kullanacak ve arasıra da aşırma verişlerine müracaat edecek olursa düşman müdafilerini pek biçimsiz bir vaziyete sokmuş olur. Çünkü onlar bir –

Sayı 22

Sayfa 340

Ne gibi bir plan takib etmek istediğini anlamaktan bittabi aciz kalırlar. Sonra aldatmakta da mahir olmalıdır ; bir hareketi icrâyâ hazırlanırken dar-akib-evvel ki gösterişle katiyyenmünâsibini olmayan- diğer bir hareketi icrâ edivermelidir. Orta akıncı her iki ayağıyla da aynı derece-i mahârette topu verebileceği cihetle o anda hangi tarafa vereceğini tayinden insan aciz kalır. Hakikaten bu gibi hususatta o kadar mahâret sâhibi olmalıdır ki

mehasımlar, hiçbir vakit, onun yapacağını düşünmekten, tereddüden kurtulmamalıdır. Maheza, kendi refikleri onun tarz-ı hareketini, oyunlarını layıkıyla bilmeli ve anında ne yapmak istediğini tahmin edebilmelidirler. Kendi arkadaşlarını mekasıd-ı mahsusa için evvelce tertib edilmiş olan işaretler ianesiyle ne yapacağından haberdar edebilir. Güzellik düşman müdâfaa hattının en zayıf noktası neresi olduğunu derhal görebilecek bir göze, dikkat-, nazara mâlik olmalıdır.

Orta akıncı, cenahları besleyecek olan iki oyuncudan biridir ; eğer cenahları sık sık ve muntazamen besleyecek olursa onların süratlerinden mesâilerinden asla istifâde edilemeyeceğini layıkıyla takdir etmelidir. Açık akıncılardan birinin serbest olduğunu görür görmez topu hemen ona vermeliydi. Eğer orta akıncı, açık Akıncılardan hiç birinin önünde aralık olmadığını görecekt olursa ya müdafileri kendi üzerine celb etmek için cenahlar için bir fırsat, bir aralık ihzar etmeli veyâhud iç akıncılardan istifâdeye çalışmalıdır. Böyle bir sırada en fâideli veriş, topu katrani olarak merkezden cenahların birine vermektir. Bu gibi verişlerde topu açık akıncının epeyce ön tarafına vermek lazımdır ; çünkü olancasüratiyle gelmekte olduğu cihetle vurup topu beklemez. Maheza, çok defaalarmehasimâ yardımcıları bilhassa bu oyuna intizarenkasdi olarak geride kalırlar ve dar-akib ileri atılarak top ile açık akıncının arasına girebilirler.

Galatasaray ve Altın Ordu Müsabakası Resimlerinden Foto MahmudBey

Bunun için, orta akıncı civarda bulunan mehasim yardımcının veyâhud yardımcıların topu almak ihtimâli olup olmadığını kestirebilmeli ve dar-akib başka bir plan düşünmelidir. Bütün bu uzun verişler süratle ve yerden verilmelidir.

Hücumda süratin pek büyük bir ehemmiyeti vardır. Ve kendi hattının, büyük bir süratle ilerilmelerinenezâret etmek orta akıncının başlıca vazifelerinden biridir. Bazen

topu, araya girmiş olan mehasim akıncının başı üzerinden aşırarak, açık akıncıya vermek de fâidelidir. Fakat her hâlde muvaffakiyetle neticelenebilirse çünkü

Sayı 22

Sayfa 341

çünkü olanca süratiyle koşmaktan olan açık akıncının havadan gelen topu tutmak için kendini toplamakta epeyce güçlükçeker. Bundan başka topu verilecek irtifanın tahmininde, hesabıda yapılacak ufak bir hata, mehasım yardımcının topu başıyla almasına sebebiyetverebilir. Fakat bu tarzdaki verişler muvaffakiyetiyle neticelenmese bile insanı yine büyük sıkıntılardan, çaresizliklerinden kurtarmaya yaradığı cihetle herhalde orta akıncılar tarafından daima nazar-itibara alınmalıdır.

Bir kâide-i umûmiyede, kaleye yakın bulunduğu zaman pek muzdarolmadıkca topu cenahlara vermemek ve daima iç akıncıların önünde bulundurmaktadır.

Orta akıncılar, her iki ayaklarıyla topa—hem doğru, hemde kuvvetli olarak—yapıştırabilmelidir. Güzellik hatırdı bulundurulmalıdır ki topu kalecinin erişmeyeceği bir noktaya yerleştirmek, onu yakınına yani yetişmeyeceği bir yere pek seri ve kuvvetli bir “Yapıştırış- Şut” çekmekten fâidelidir.

Bunlar, topa herhangi bir vaziyette olursa olsun yapıştırabilmelidirler ; bilhassa havadan gelirken. Çünkü top cenahlardan ale-l-ekser diz yüksekliğinden gelir. Binaenaleyh evvela onu durdurmaya çalışmak, sonra yapıştırmak her hâlde bir çok zaman zayı eder. Eğer top cenahtan insanın boyunca, yani başı yükseliğinde geliyorsa, daima başıyla vurmak münâsib değildir. Çünkü bu vecihle top pek hafif sûrette çelinerek yakında bulunan mehasımakacılardan birinin kucağına düşmesi ihtimâl dâhilindedir. Eğer böylece topu engellemeye çalışmayarak ileriye gitmesine müsade edecek olursa topun gittiği cenahta bulunan açık akıncının onu alarak kuvvetli bir yapıştırışla içeriye atması daha ziyâde mümkündür.

Hafta-i Tenkid

Sanayi

Fener

7 Şubat 329 Cuma

Bu hafta-i seyir ve temaşemiz balada isimleri mezkur kulüblerin müsabakalarıyla bize kısmen bir fikr-i sarîh vermiş oluyor. Çünkü şimdiye kadar icrâ edilen müsabakalarla kulüblerin yekdiğerine karşı aldıkları vaziyet gerek zaferen, gerek hezimetten olsun tayin şahsiyetleri nokta-i nazarından tayin ediyor. Sanayi bundan evvelde Fener'ebir sayı ile galebe çalışmıştı, bu seferde fevkü'l intizar dört sayı ile temin-i galibiyet etti. hâlbuki Sanayi'de maziyen yaptığı bir oyunda Anadolu'ya yenilmişti. Şu hâlde bu üç kulübün tayin kudret ve kuvvetleri pek kolay oluyor. Saf-ı evvelde Anadolu'yu, saf-ı Sanayi'de, üçüncü safhada Fener'i görüyoruz. Ancak bu gör ki önümüzdeki hafta icrâ edilecek Anadolu, Fener müsabakasını görmeyince, neticesine peyda-i itla' etmeyicekesb-i katiyyet edemez. O müsabaka-i mühimmedir ki balada kısmen dediğimiz o fikir sarîhi ikmal etmiş olacak.

Müsabakanın sûret-i ceryanı şöyle oldu. Hava pek güzel, mevsim baharı eğdirdiği cihetle, sahada fazla bir sene, mebzul bir hararet-i mahsus oluyordu. Oyun mukaddematını ikmal ettikten sonra mavi bir sema altında icrâ-i faâliyyete başladı. Fasıladan evvel ki başlangıcı şöyle gördük.

Sanayi tarafına vizan olan ve hakikaten mevsim bahara hâlis bir latifeyle ceryan eden rüzgarın muavenetiyle aldattı. Mefkure bu hâl karşısında Fener Kulübü'nün galib geleceğine kanaat getirmek istiyordu. Fakat fasıla-i teneffüsten sonra ki ceryanı müsabaka gösterdiği fikirler bu kanatte yanılmıştır. Maa't-teessüfisabet edememiştir. Çünkü

Sayı 22	Sayfa 342

yukarıda da dediğimiz gibi Fener, fevkü'l intizar dört sayının maruz ve mağlubu olmuştur. Mehacematmünasefeten olmuş, fakat Fener'in ki gayr-i mesmer ve tehlikesiz bir hâlde devam etmiş Sanayi' mehacematıyla fevkü'l had eser-i muvaffakiyet temin eylemiştir. Kimin iyi, kimin fena oynadığına gelince, oyunu kemâl-i dikkatle seyir ettiğimiz için gördüklerimizi de tamam bi tarafı ile arz edeceğiz. Fener neden yenildi ve neden hiçbir sayı yapamadı. Hakikaten düşünülecek, tedkik edilecek bir meseledir. En

birinci sebep olarak müdâfaa hattının tamamıyla zafiyetini buluruz, hele yardımcı hattını bütün o âzasıyla, hiç oynâmadığını söyleyerek mübalağa etmemiş oluruz. İkincisi de akıncı hattını âhenksizliği olabilir, çünkü oyunda temin-i muvaffakiyet ettiren iki mühim esas layetezelzel. Bunlardan müdâfaa hattının çalışmasına mukâbil yardımcı hattını dinlendirmek için akıncıların topu her hâlde beyinlerinde kemâliyle tevzi edebilmeleri ve bu sûretlemuariz arkadaşlarına epey imtidadlı bir dem-i istirahat bahş eylemleridir. Bu ikinci şık âhenksizlik yüzünden maa't-teessüf bu oyuncular meyanında husûl pezir olmamıştır. hâlbuki Hikmet Bey Sadi Bey gibi oyunlar her hâldetakdire diğer oyuncular Fener Kulübü'nün erkan-ı mehâcimesi meyanında idiler. Böyle olmakla beraber birbirlerinin lisanlarından anlamaz iki işçiye andırıyorlardı. Bu vaziyete karşı acaba Sanayi nasıl oynadı!..Sanayi heyet-i umûmiyesiyle iyi oynadı desek yanılmayız. Hûlasâtenbir kaçsimâ oyunlarılabize kendilerini tanıtmışlardı. Heyet-i umûmiyesiyle iyi oynadı çünkü bir kere Fener'in başlangıctakimehacematinagögüs gerdiği için yardımcıları bihakk-ı vazifelerini ikmal ve ifa etmiş oldular ve binaelayh ayrı, ayrı oynadılar ancak bu teşkilatta bir noksan olduğuna gailiz. Bu oyunda diğer oyunlarda da gördüğümüze binaen söylüyoruz. Orta yardımcı mevkinde sol yardımcının oynâması daha münâsib. Çünkü ortanın göstermediği faâliyeti o oyuncu belagatenmağlub göstermiştir. Oyundan, oyuna fark olduğu gibi faâliyetten faaliyete fark vardır. Biz her ne cihetle düşünülürse düşünülün sol yardımcıyı orta yardımcıya, gerek mahâreten gerek faâliyetenmercuğ görüyoruz. Akıncı hattında iyi oynayanlar şunlar olmuştur. Sadi Bey , Hüsnü ve Hüseyin ve Fehmi Beyler bunlardan sonrada isimlerini bilmediğimiz diğer oyuncular. Hele sağ dış akıncının ve âlem şumul ve kainat-ı asa vuruşları herhalde nazar-ı takdirden dur tutulmayacak derecedir. Ale-l-husus bu meyanda orta akıncıda erkan ve emsaline faik bir oyun oynâmıştır. Bu mühim ve kıymetdar oyuncuların hepsi birer sayı yaptıkları gibi ayrı, ayrı icrâ-i faaliyetten geri durmamışlardır. Bu münâsebetle oyun fasıla-i istirahatten sonra daima Fener aleyhine ceryan etmiştir. Hatta bu tesir ile dirki sonlara doğru bazı kıymetdaroyuncular müdâfaa hattına geçip oynâmağı, o semeredarceryanın önüne geçmeğı tercih eylemişlerdir.

Hûlasâ-i kelam Fener, zafiyeti ve âhenksizliği yüzünden bitmiştir. Sanayi'de bu zafiyet ve âhenksizliktenistifâde fırsatını fevt etmediği için yenmiştir. Ancak Sanayi'den tenkide diğer iki keyfiyet var, biri gayr-ı münâsib olarak yer değişmek. Diğerideneşve-i galibiyetle yardımcı hattının sonlara doğru ve pek ihmalkar muzır vaziyet alıp şiraze-i intizam ve âhenkten çıkması. Bu iki hatadar olacaktır. Ancak her cihetce mükemmel bir

ferd-i tasavvur olunmadığı gibi kulüblercede her taraftan noksanını ikmal etmiş kafi ad eder ve muvaffakiyetlerini temenni ederiz.

Sayı 22

Sayfa 343

-İdman'ın Tefrikası-

-Kaptan (Scout)'un Kutub-i Cenubi Seyahati-

Beşeriyetin gördüğü büyük bir ders-i azim ve metanetin timsali olan kapudan (Scout) un (Halka Mektub) ünvanıyla soğuşun, açlığın, umudun teşkil eylediği musatebe-i ihtizarda yazdığı satırları- seyahatnâmeyle başlamadan-yazmak isteriz. Ölümün pençe-i biemanında şeref-i milliyesinimuhâfaza ve takdir-i semdaniye iltica etmek büyüklüğünü tasvir eden bu satırlar, muharrinin hürmetle yardımı icâb ettirecekderecede ulvidir.

Kaptan (Scout) un mecra-i feci' zîş'şerefi yakın zamana değin ancak rivâyet ve nakliyat-ı sâniye? hâlinde iken (Scout) un ceesd-ı kıymetdarı ile beraber bulunan notları tefrik edilmiş ve âlem, bu muhic seyahatin sefahat-i ibâret-ı azminizi bir şekil-i hakiki de bu notlardan öğrenmişlerdir ki ; Tefrikamız onların tercümesidir.

(Sükut) un hâl-i ihtizarda son yazdığı satırlar:

-Halka Mektub-

“Düçarı olduğumuz felaketin sebebi ; tertibat” ve teşkilatımızın fenalığı değil ; teâlimiz, bahtımızdır.

“1 -1911 Mart'ında atlardan bir kısmının ölmesi” “Beni vakit-i mukarrerden sonra harekete ve götürceğimiz” “Makalatın miktarını azaltmağa mecbur eyledi.”

“2 -Azimetimiz esnasında ve bilhassa 83'nci'derecede uğradığımız büyük kar fıtnası bizi tehir”eyledi.”

“3 -Cümudiyelerin üzerindeki yumuşak kar tabaka”“sıda yolumuzu ağırlaştırdı.”

“Biz bütün bu ahvâl-i mukaseye karşı geldik. Ve neticeyi”

“elde ettik. Lakin ihtiya yiyeceğimizi de çokca sarfeyledik. Levazımızı, elbisemiz ve cümudiye yaylasıyla 1300kilo metre süren kutubi yolunda tesis eylediğimiz depolardan Arzu ettiğimiz kadar istifâde ettik. “

“İçimizde en muhtemel zan eylediğiniz [Evenes] in”

“Şâyan-ı tacib olan hastalığı vuku”“gelmeseydi”

“Bredemur cümudiyesine selamete ve makulat-ı kaffeye” ile vasıl olacaktık.”

“(Bredemur) cumudiyesini iyi havada aşmak güç değilse de avdetimizde orada hiçbir gün iyi havayatesâdüf etmedik. Ale-l-husus arkadaşımızın hastalığı büsbütün endişemizi artırıyor idi.”

“Bizim çektiğimiz mahan ve meşaki şimdiye kadar hiçbir kimsenin çekmediği muhakkaktır. “

“Eğer kaptan (Ovatis) in hastalığı, ve depolardaki makalat ve levazımın anlaşılmas tarzda azalması ve nihayet son uğradığımız fırtına olmasa idi biz yine bu cümudiyeyi geçecektik. “

“İşte, makalatımızın tükendiği için bir an evvel vasıl olmak istediğimiz depoya yirmi kilometre mesafede bu fırtınanın tesiriyle kaldık ve oraya varamadık.”

“Bundan daha büyük teâlisizlik olurmu? Depodan (20) kilometre mesafede duruyoruz. İki günlük yiyeceğimiz kaldığı gibi ancak bir o gün yemek hazılayacak kadar petrolümüz var...”

“Vaziyetimiz artıyor. Kalemi elimde zorla tutabiliyorumben şu seyahate teşebbüs ettiğimden katiyen müteslif değilim. Bu, İngilizlerin azim ve cesaretini, hiss-i müşareket ve muavenetini”

Sayı 22	Sayfa 344

Ve her an için ölüme cesaretle göğüs verdiklerini gösterir. Biz, bir çokmehalikedüçar olduk. Fakat; bunlara uğayacağımızı evvelden biliyor idik...”

“Her şeyi aleyhimize döndü. Şikayete lüzum yok. Takdir-i Allahi’ye sığınarak sonuna kadar elden geleni yapmak lazım.”

Bu teşebbüste biz hayatımızı isteyerek fedâ ettik. Bunda ki maksadımız memleketimizin i'la-i nâmıdır. Binaenaleyh vatandaşlarıma hitab ediyorum ki; bizim istinadgâhi olduğumuz ailelerimizi köşe-i nisyanda bırakmasınlar.

Eğer selamette avdet-i müyesser olsa idi, macera-i alem ve meşakkımız İngiliz kalblerini çok mütessir ederdi. Şu birkaç satırla teâlisizincesedlerimiz beki bu hususta bir delil teşkil eder.

Şübhesizki ; Büyük Britanya gibi zengin ve alicenâb memleket bize nisbeti olanlara münâsib bir istikbal temin edecektir.

**

On beş seneden beri Kutub-i Cenubi'nin esrar perdesini keşfe ancak dokuz heyet seyaheynteşebbüş etmişler, o esna-i seyahatindengaribgaribsergüzeştelere uğramışlardır. Bunlardan Burdonkiod heyet-i seferiyesi gemilerini zayi' ettikten sonra o arazi-i menceade de on ay hayat sürmüştür. Bununla beraber bu heyetin hepsi birkaç ufak müstesnadan ma'da sağ ve sâlim avdete muvaffak olmuşlardır. Bu sebeble geçen senenin Şubat'ında kaptan (Scout) ve bir kaç arkadaşının kutubu keşif ederek avdet ederken, selametinden emin iken açlıktan ve soğuktan öldüğü haberi tesir-i umûmiyimuceb oldu.

Bu adamların o felaketler karşısındaki harekâtı ne kadar Âli idi!..

Hastalanan kaptan (Ovatis) in arkadaşlarını kendinden kurtarmak için intihar etmesi ; ölümle cidalleşen Kaptan (Scout)'un hâl-i nez'indenesbâb-ı felaketi yazarak ihlafa bırakması az büyüklük, az metanet midir? ..Kaptan (Scout) ve refika-i felaketinin gösterdikleri metanet bir temsil teşkil edecek mâhiyettedir. İşte kutubi kahramanının cesedi yanında bulunan defter seyahati bize bu cesur adamların o şerefli demlerini nakil ediyor. Yalnız bunun tafsiline başlamadan evvel gerek vakıanın mâhali, gerekse teşebbüsün şekil ve ehemmiyeti hakkında bir fikr-i mücmel husûlî için birkaç satır tafilsatibtidariye vereceğiz:

Cuma Birliği Ayak Topu İdmanları Foto MahmudBey

On Beş sene kadar var ki ;kutub-i cenubi nâmına (Horen) burnunu ilerisinide bir kaç ada, bahr-i muhit-i Hindi'nin cenubunda bazı sevhil ile 1841 senesinde siyah şehir (Surcimes Rus) tarafından keşif edilen (Viktorya) arazisinden başka bir şey malum değildi.

1901 senesinde İngiltere, Almaya, İsveç ve bilahere Fransa hükümetleri Kutub-i Cenubi'yi keşif etmek için bir takım mıntıkalardan muhâsaraya başladılar. 1902 senesinde Kapitan (Scout) İngiltere nâmınaViktorya arazisine vasıl oldu. Ve kâidesi 500 kilometre kadar imtidad eden kutuba doğru yine yüzlerce kilometre uzanıp giden yüzlerce metre irtifada sarp, bir kısmı denizin üzerinde sah bir hâlde bulunan (Büyük mana) Cibal-i Cümudiyesine çattı ki ;bahr-i muhitin hududu burada nihayet buluyor idi. 1902 senesi nihayetine doğru (Scout)

Sayı 22	Sayfa 345

Buradan kutub-i Cenubi'ye doğruldu. Ve iki ay bir seyahatten sonra kutuba 860 kilometre mesafede iken Mekolat'ınkiliti ve takatsizlik yüzünden ricate mecbur oldu. Bu seyahatten edilen en büyük istifâde (Büyük mananın) kasa-i cenubi için en muvaffak yol olduğunu keşfi idi.

Kutuba kadar gitmek için (Büyük Mana) nın sahil-i şimâlisiylekutub arasındaki 1370 kilometrelik mesafe dâhiline mevkulat ve levazım depoları tesisi ve bu husus için

ayrıca karavanlar sevk-i lazım geliyordu. (Scout) beraber götürdüğü köpeklerden umduğu kadar istifâde edemedi. 1908’de (Scott) un kıymetdar arkadaşı (Şakleton) kızakları,Mançuri’nin ufak bargirlerine çektirmeği muvaffak bularak kutub-i Cenubi’ye saldırdı. (Büyük mana) yı büyük suhuletle kat’ ederek katbe 179 kilometreye kadar sokuldu. Eğeryiyecek yüklü kızaklardan biri birbargirin uçuruma düşmesi yüzünden zai uğramasaydı,Kutub daha o zaman keşfedilecekti. Fakat, Amak bu cesur siyahide ricateicbar eyledi. O zamandan beri kutub-i cenubi yolu bulunmuş ve açılmıştı.

Evvel ki seyahat-ı müfidesini ikmal eylemek üzere 1910 tarihinde kaptan (Scout) mükemmel ve mechaz bir heyet-i seferiyenin başta olduğu hâlde iramid ve etaminenkutuba hücum etti.Fakat ; esef ki ; iki senelik mesâişukka-i muvaffakiye-i memule yerine acıklı bir inkisar ümit ve bir haile-i zulmet-i enkaz ile neticelendi.

Mabadı Var.

--

İdman Latifeleri:

Goll..

Kadıköyü’nde yel değirmeniyle Kuş Dili arasındaki çarşının, dört yol ağzına karşı sükutunun meyhânesi, bermutad gediklilerle dolu.

Havanın soğukluğu, isporto ile ısınmak arzusunda bulunanların adedini artırmış olacak ki ; her akşamkinden de fazla müşteri var ; raya mahsur, Türkçe , RumcaErmeniceçeşid, çeşid, sohbetler, ağzı galebelikleri. Kadeh çalmalar...

Köşedeki sebzevatcının tarafında pencere önünde üzeri evveli beyaz, şimdi hareli bir boya ile boyanmış tahta masanın başında beş kişi, rakibinin verdiği, zevk-i mesti ile sözün gözlerini arasına etrafa saldırarak mesahebe ediyorlar.

Galatasaray ve Altın Ordu Müsabakaları Foto Mahmud

-...Sen. Derken. Ben kalktım...Herif şey ediyor. Ulan, dedim, ne yapıyosun be. felan...

-Yok ama. Pek, iyi. Lakin davrandı mı? Hani ya

-Davrand....ı da. Tabancayı çekti ...Ateş...

Eliyle tabanca çeker gibi vaziyetle lakırdısını tam tatlı yerine getiren çakır keyifli konferansçı (Ateş) derdimiz

Sayı 22	Sayfa 346

oturdukları pencerenin camı dehşet bir tarakla ile parça parça oldu. Masa üzerindeki şişe, bardak, kadeh, teneke çatal, (...?), sardalya salatası, türük tavaı kırmızı turp vesaredenmürekekb mezelerde aynı zamanda birbirine girdi.hâlk, gürültüden müteddihiş ayağa kaktığı sırada, pencere önünde, tabanca hikayesini anlatanın karşısındaki

-Ulan. Beni yatır. Diye hikayeciye saldırdı.

Az kadı kapışıyorlardı ayırdılar. O hâla

-Bana..ateş etti...de şey oldu. Diyor öteki:

-Ben daha tabancayı sık. Durmadım. Dı.Be.

Kurşunu aradılar. Karanlık meyhânenin köşesi bucağı iyice görülmüyordu. Vakit-i izane yaklaşmıştı. Koştı,gece oyuna giderken yaktığı fenerle geldi. Peykelerin altına

bakmağa, müşterilerde sevk-i misli ile zevklerini bozanların suratına bir iki sille çakmağa hazırlanırken o bizim müşterekilerinden biri:

-Buldum. be. nah cam kırıklarında üzerinde. diye ortaya yuvarlak, karpuz gibi; çamurlu bir şeyattı. O şeyi yere düşüne bir iki sıçradu. O sıçradıkca etrafındaki seyircilerde patlamasın diye sıçrayorlardı:

-Bu ne be. Kelle gibi.

-kelle olmasın...

-Hafif. Bu nasıl kele.

-Oğlum. Kelle. Atılınca hafifler...

-Kim attı. Bunu buraya

-Dışarıdan...Geldi.

-Demek....ki tabanca değilmiş. ha kimin attığını anlamak için hep meyhânenini kapısına atıldılar. Fakat dışarı ancak iki kişi çıkmak cesaretini gösterdi. Dışarıda elleri cebinde on, on iki yaşında ayağında çamurlu eski ayakkâbıları, bacağında pantolonun üzerine çekilmiş çamurlu çorablar elleri pantolonun cebindeki sümüşü akar burnunun ucuyla kulakları soğuktan kızarmış iki üç çocuk bakışıyorlar...

Dışarı çıkan kabadayılardan biri çocuğa sordu:

-Ulan...Bu ne... be.

-Gol.

Sarhoşda anlamadığı hâlde çocuğun mütebessim çehresinde ehemmiyetli bir şey olmadığını keşif ederek haberi bir ehemmiyetsizlikle:

-O başka. Derken; çocuğun diğeri:

-Ofsayd...be dedi. Sarhoşda:

-Ofsayd.Aşağıdameyhalinmeyhânesine gider...Oğlum oraya bak. Diyip içeriye girdi. Eski muhabbet yine başladı.

-İdman Havâdisi-

Cuma Ligi heyet-i idaresince tertib edileceğini yazdığımız müsabakaların 28 Şubat'ta icrâsı için çalışılmaktadır.

-UnionKulüb'de intizamı muhâfazatenbâdema Cuma ve Pazar günleri kuvva-i zâbita bulundurulmaktadır.

Fransa (Milli İdman Heyet-i Umûmiyesi) riyâsetine Kont (Klari) intihab edilmiştir.

-İngiltere ile İrlanda arasında icrâ edilen futbolrağbi müsabakasında (12) e karşı (17) gol ile İngiltere takımı galib gelmiştir.

-(Breliner) isminde bir Almayalı adımıvellidü'l meali bir balonla (2850) kilometre kat' ederek derece-i nihaye teşkil etmiştir.

-Bahr-i sefiditayyâre ile geçen (RolanGaru) ile İngiliz tayyârecisi (KostavMahil) arasında sürat

Sayı 22	Sayfa 347

,yere inme ve havayı canbazlıklardan mürekkeb bir müsabaka tertib edilmiştir. Neticesini kârilerimize arz ederiz.

-Cihan pehlivanlığı nâmzedlerinde (Coe Cenet) ile (Sam Langfur) ismindeki meşhur bokscu zenci dövüşecektir.

-Arjantinli, tayyâreci (teniyobri) bir Fransız makinesiyle 6275 metreye kadar yükselmiştir ve bir derece-i nihaye teşkil etmiştir.

-Tayyâreci (Parmlen) 5300 metreye kadar yükselerek (Monbelan) ı aşmıştır. Bizim Toros dağlarının en yüksek yeri 3500 metredir.

-Paris- Kahire seyahat-ı havaiesini ikmal eden Mösyö (Jolvedrin) Fransa Tayyâre Birliği Reisi Mösyö (Kenton) ile düello edecektir.

-Rahiştağ bütce encümeni red eylediği hâlde heyet-i umûmiye 1916'da Berlin'de icrâ edilecek Olinpiyad için ilk taksit olarak 46.000 mark sarfını kabul etmiştir. Bu meblağın mecmu'300.000 marktır.

-Efrençi Şubat'ın dördüncü Çarşamba günü Paris'te (Eyfel) kulesinde bir alet sükut (Praşüt) tecrübesi icrâ edilmiştir. Şemsiye şeklinde imâl olunan iş bu aletin aşağı kısmına iplerle alele merbut olan (75) kilo sikletinde bir kum torbası rabt olunmuş olduğu hâlde kaleden aşağı bırakılmıştır. Alet-ı mübeddi sükutundan yirmi beşmetre aşağıda açılarak aheste aheste ve kemâl-i muvaffakiyetle arize-i sükut eylemiştir. Bu tecrübenin tayyâre fezalarına karşı pek büyük menfatı olacağı variste-i izahtır.

Cuma Birliği Ayak Topu İdmanlarından Foto Mahmud Bey

Mecburi Tevzih

İdman'n 14 numrulu nüshasında münderic (Sporda Milli Gaye) ünvanlı makalemin evvelce uğradığı tarizlerden sarf-ı nazar ; bu defaki (Fenerbahçe-Altınordu) müsabakasında tahdis eden layıksız vakianında yine bu bedbaht makalenin tesirine atıf edilmekte olduğunu duydum. Şübhe yoktur ki ; o makaledeki maksadım hiçde oyunda mücadele etmek yahud bir tarafı teşvik ya da tezyif eylemek değildi. Benim düşüncem yalnız Türk timi ve Türk oyuncusu yetiştirmek keyfiyetinin gaye-i ittihaz edilmesi idi. Yoksa bir takımda muallim sıfatıyla olunacak ecanib elbette- o vazifeyi ifa ettikce- bizce muhterem olmalı. Birde, herkesin zatına mahsus bir kanatı vardır. Tazyik ve tehdid yahud tahkir ile o kanat- sahih ise- düzeltilmez. Bilakis esrari bir şekil alır. Onun ıslahı yine musallahâne olmalıdır. Benim acıdığım nokta, makalemin şu sa-i teâli değil, yazılan yazıların yanlış aklanışı, maksadın ters görülüşüdür.

Burhanneddin

Bâb-ı Ali Caddesinde

Umûmi Mektebler Terzihânesi

Bâb-ı Âli caddesinde Gaz şirketi itsalinde daire-i mahsusadır.

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve bil umûm Mekâtib-i Rüştîye ve İbtidaiye Efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numuneleri vecihle imâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikâmetle çalışılan Umûm-i Mektebler Terzihânesi elbiseleri Der Saâdet Mekâtib idarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracat ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseler

Fotoğraf Makineleri ve Teferruatı

Yeni tesis ettiğimiz daireden

İğne, Objektif, cam, kâğıd,

Mukavva, ecza vesâir levazımatkari

Tedârik ediniz.

Mektebler, ailelere, tiyatrolara mahsus

Sinematograf makineleri mevcut

Olduğu gibi sipariŖe kabul edilir. Fotoğrafçılarla taŖra fotoğraf aleti bayilerine hususi ve muvaffak Ŗerâit

Müdüri Mes'ul: Mehmed Sadi

Matbaa-i Hayriye ve Ŗürkası

XXI. İdman Mecmûası, 23.Sayı 20 Ŗubat 1329 (5 Mart 1914)

Birinci Sene 20 Ŗubat PerŖembe		
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil -i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 GuruŖ Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beŖ günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 23

Merhum Fethi Bey

Merhum Sadık Bey

1 GuruŖ

Birinci Sene	20 Ŗubat PerŖembe

Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 23

Aylık Abone: Muhterem kârilerimize bir suhulet olmak ve vakit zamanıyla idmanı tedâriklerini temin etmek üzere aylık abone yaptık. Aderslerine göndermek şartıyla abone ücreti dört guraştır. Posta pulu dahi kabul olunur.

Fethi ve Sadık ziya' münâsebetiyle

Şerefiyle Yaşamak için Şerefiyle Ölmeği Bilmelidir

Osmanlı tarih-i ictimâisine, tarih-i siyasimizin en parlak sahaifinden daha ciladar bir sahife-i şeref, Fethi ve Sadık isimindeki tayyârecilerimizin şanlı kanlarıyla zeyl edildi. Şimdiye değin en büyük noksanımız olan (Hadim-i Fen olmamak) nakisesini bu iki büyük simâ-i nasiyemizden sildi,sildi adeta vücudlarını heba eyledi.

Beşeriyetin zaman geçtikce daha muğallak şekiller ayan-ı hayat-ı ictimâiyesinde zaten yalnız yaşamağı değil ölmeği debilmek lazime-i temdidedir. Dinlese layıktır ki ;Fethi ve Sadık bize nasıl, şerefli olunur, onu öğretti ; bizi medeni etti. Artık bizde her muhit-i medeniyede açık alınla:

-Medeniyiz! ..

Diye biliriz. Bize bu şerefi verenlere cihanlar kadar tebcil.

Fethi ve Sadık Beylerin teşebbüs ettikleri İstanbul Kahire seyahat-i simâiyesi bundan evvelki nüshalarımızdan birinde de yazmıştık ki ; pek mühim idi. Şam'a muvasılatla hemen hemen hitama yaklaşmış olan bu seyahatin şu elim akıbeti bizi müteellim ettiği kadarda meyus etmemeli, yıldırmamalıdır. Muhafil-i medeniye-i Garb böyle vakıaya oldukça sık sahne oluyor. Oralarda gün geçer mi ? ki ; ya böyle bir tayyirinpir-i şerefi yahud bir tabib ya hakimin bir hıdmet-i insâniyet pervane uğurunda

fena-i nefis ettiği görölmesin. O muhitte böyle ölümler ne kadar sık olursa o şanlı olanların peyveride eksik olmuyor. Geçenlerde Fransa'da önce güç ki sonrada büyüğü fedâ-i hayat eden iki tayyâreci hakkında az mı teellim-i milli oldu idi. Garibi ona ; o

Sayı 23

Sayfa 349

iki kardeşten fazıl-ı mütekadimesâhib olanından sonra aynı günde diğeri yine ser bevâtıran etti ve bir zaman sonra oda ötekinin hem biz mi oldu.

Almanya'da, kâbil-i sevk balonların kurbanı olanlar, ne kadar şâyan-ı nazar olsa onun tekâmülatı için çalışanlar, olanlar o nisbette arttırıyor. Geçenlerde (Zeplin-2) balonunun bir tecrübesinde iştigal neticesi 24 kişiyi anmış, o derecede ki ; balonun arıza sükutunda o ateşzedeler içinde aza-i ihtiraktan kurtulmak üzere etrafındakilerden kendisini öldürölmesini isteyenler bile olmuş, fakat ; hararetin çokluğu uçarasızlara ayan vermemişti. Bu böyle iken,hâlen bu vadide her gün için binlerce kişi uçar. Yanar, çalışır, çabalar. O felaketi müteakibleman-ı milletinın kısır faali nazardan birine çektiği taziyet-i telgrafnâmesindeBu felaketin bize verdiği tesirden ancak bir netice elde edebiliriz. Oda, mühim bir vasıta, bir silah olarak elimizde olan kâbil-i sevk balonların ıslah ve ikmalineher zamadanziyâde çalışmak keyfiyetidir”.

Diyor, o azimkar milletin azim-i hükümdarının bu sözlerinde aldanmadığı vekai ilebu gün sabittir.

Akvam ve milel-i bala karşı, musibete karşı tarik-i müsade ne derece azmane yürürse emsali arasında o derece mevki, o nisbettehakk-ı hayata layık olur.

Fethi ile Sadık'ın, tayyâreciliğın terakkisi yolunda olmaları dün on kişi ise bu gün tayyârecilerimizin adedini yüze iblağ edecek bir alamet-i davettir, çünkü ;mâdem ki bir hakk-ı hayat edenimiz var, onun levazımı olan cesaret-i medeniyeyedetemellik etmek, tashib etmek gerektir.

**

Merhum Fethi ve Sadık'ın esbâb-ı sükutu hakkında matbuatta serd edilen mütalaat hakkında bittabi bir şeyi dinlemez. Çünkü ne sükutu gören var. Ne de sükuttan sonraki şekil-i malum. Bütün mütalaat –ı farziyataistinad edecektir.

Ancak edilecek tahminatın hakikate nisbeten yaklaşması için meselenin vücude-i mutemele-i fenniyesinitedkik lazımdır.

Evvel-i emirde,Fethi ve Sadık Beylerin bindiği muavenet bile tayyâresialel tahmin 1000 ali 1500 metre irtifa ile uçuyordu. Zira; civarda yüksek dağlar olunmaması hasebiyle fazla yükseltmeğe hâcet yoktu. Daha az irtifada inemezdi. Çünkü ; güzergâh civarında 800 metrelik dağlar mevcud idi. O civar sıcak havalı ve dağlık, taşlık arazi olması hasebiyle her an için seri bir tahavvul-i havai ihtimâli varid ise de, bu da hem mevzu olmayıp başka yerlerde de mahsus olması hemde hissedilir edilmez bir kaç dakika zarfında 200 metreye kadar yükselerek kurtulmak ihtimâline mebni bu hâl –i melhuz bir şekil değildir.

Bizce en ziyâde tahmin ettiğimiz şekil, Beyrut’tan hareketi müteakibsükut eden makinenin iyi tamir edilememesi yüzünden motorun birden bire durması, vesüzülerek inmek mecburiyetinde kalan tayyârenin beş yüz metreden aşağıda muhâlifceryan havalardan dolayı kapaklanarak bozuk düzen yere düşmesidir. Bu cihet bize en muhtemel görünüyor.

**

Motorun durması yüzünden her gün bir çok kazalar olmaktadır. Bunlardan bir kısmı tayyirinmeharetiylebila tehlike ikmal yahud yere inme sûretiyle bertaraf edildiği gibi bir kısımda feci akıbetlere sebep oluyor. Tayyâreci meşhur (Beleryu) ilk an Tiranında 25 metre irtifada iken motorun birden bire durduğunu ve tayyârenin hemen sükuta başladığını görünce muhâkemesinigaib etmeksizin, tayyârenin kuyruk tarafına koşmuş ve baş aşağı dikilen alete bu sûretle afaki bir vaziyet vererek havaya mukavemet ettirmek sûretiylesâlimen yere inmiştir.

Avrupadaki seyahat-i havaiyesiyle meşhur Fransalı

Sayı 23	Sayfa 350

(Brende JonDemoline) Baltık’ı geçerken pervanenin durduğunu görünce ölümüne mevacihede? bulunduğunu fakat bir sâniye sonra makinenin tekrar harekete başladığını hatıratında yazıyor.

Bahr-i sefidi arızanı olarak geçen Fransız tayyiri (Garu) da o seyahatinde Sardunya ile Tunus ahili arasında etrafta hiçbir kara görünmezken motorda gördüğü fena bir

bozukluğun, bir âhenksizliğin tesir-i mahvfiyla, hedefe varıncaya kadar mühim avan-ı ihtizar geçirdiğini söylüyor

Bizim tir-i askerimiz Nuri Bey de daha bir kaç gün evvel böyle bir motor durmasından dolayı süzülerek yere inmişti.

Hülasâ; Medeniyetin, beşeriyetin son bulduğu bu alet henüz noksandır ; pir-i hatırdır. Fakat onun şerefi o hâl -ı hatıran ki ikmal olununcaya kadar onun rakiblerinde, süvaranındadır. Yoksa, yarın öbür gün bir şekil-i asud ki aldıktan sonra binmek de değildir. İşte Fethi ve Sadık bizim ilk fenni kurbanımız, fedâi-i ictimâimizdir. Fakat biz dileyelim ki ; o vücudların ziya-i hem fenle olan râbıtamızı tezyid hem o şahit-i ahdekisaiyamızı teksir eylesin. Zaten sertac-ı tahrir edindiğimiz gibi yaşamak istiyorsak evvela ölmeği bilmeliyiz.

İdman

Merhum Fethi'nin İdmançılık Hatıratından

Meşrutiyetin İlk senelerinde Fenerbahçe'de Hâsılatı Donanma Cemiet-i Menfaatine Yapılan Bisiklet Müsabakasına Merhum Fethi Bey dahi İştirak Etmişti Kendisi (Sol Tarafta Bisikletle Başta) bulunmaktadır.

Sayı 23	Sayfa 351

Çöllerde..

Fehmi Sadık için

Onlar, Marmara'nın altın iltimallarla süzülen suları üstünde seyahatlerinin ilk günün yaşıyorlardı. Yumuşak kanadların pir-i hissiyet gölgelerinde yüzdüler, yüzdüler.arkalarında yüzlerce hâlkın muvaffakiyet dilenen avazları, artık görünmeyen ve çırpınan mendiller, sevinçli göz yaşları vardı. Aşağılarda, sislerin ağuş-ı mühr-i maiyetinde dinlenen adalar, bu taraflarda denizlerin gürültüsüz buselerle örttüğü Moda, Bostancı Sahilleri...Sonra artık münakaşa gölgelerde boğulan afak ve semada yalnız, esiri kandilerinin serin buseleriyle bütün Türklüğe bir tahfe-i veda yollayan kâvi, ve onlar...

Seyahatlerinin her günü bir başak neşe ve zaferle başka ümid ve heyecanla geçti. Bazı günleri oluyordu ki, bir yayan bir zevkle harab oluyorlardı: Sisler, yeşil yamaçlarda görülen güneşli köyler, mevcudiyetlerini bir karınca kadar sessiz gezdiren sürüler, gurublara karşı pir-i atalet yükselen çamlar...Her vakfede onun kırmızı bir bayrakla tetvic eden ipin kanadlarını okşuyorlar, çöllerde parlayan vad -i bâdi işaret ediyorlardı...Kanaklar her süzülüşte onları yeni bir ümit ve zaferle uyutuyordu. Bazen kendisinin mest ve beyhoş kaldığını bir göle sokuluyor, kameringöllerde dökülen beyaz leylaklarını kapmak istiyormuş gibi, kanad yerlere kadar iniyor, iniyor ; sonra o genç arkadaşlarını yıldızlarla görüştürmek istiyormuşçasına semalarayükseliyordu. Bazende onları büsbütün heyecanlı, neşesiz üzüyordu. Çok yollarının matar-ı portakal çiçekleriyle süslenmiş bahçeleri fevkinde kaç defa, kanadlarbitab ve kesik çırpındı, altın kumlar üstünde çıplak ayaklı kadınlar, destilerini bırakarak semalarında uçan bu yeni kuşu selamlıyorlar. Çiçeklerden süzülen baygın kokular içinde bu çöl diyarının nihayetsiz güzel tebessümleri vardı.

Şark musikisinin udlarla deflerle, çırpınan âhenk-i mesnette onlar, asıl bu muzaferriyet-i şâyankanadlara, perestiş ediyorlardı. Kanaklar uzun bir yorgunluğunu bir yekdiğeri münabi içinde munis , muvaffak olacağına ümitvar, muntazam bekliyordu.arada korkulu saatler, inad eden âhenksizlikler oluyordu; mütemadi har hareler, muvaffakiyetlerini şübheye düşüren sekteler oluyordu. Âhenk ve turabi, dualar, göz yaşları har ve samimi selamlardan sonra gâh iri bir çaylak kadar hırçın, hasta bir eder gibi mütereddid, gâh en şuh bir kanarya kadar cazibedar, siyah gölgelerde yuvalarına kaçan valideler gibi ormanların zervalarında soluyor; bazen ağır ağır nehirlerin çırpıtılarını işitiyor, portakalların matur gölgelerinde çırpınan bir beste-i musiki ile mest, dinleniyordu. Onlar, nihayet Nil'in pir-i azimet fevkinden geçtiler, zir payında küçülen ihramlar, uzun bir

mazinin hatıralarını saklayan saraylar ve nihayet nihayet kırmızı,ihtişamcı bir bayrağın dalgalandırdığı iki güneşli çehre...Fethi ve Sadık...

**

Hareketlerinin ertesi günü, onları seyahatlerini bu hayallerle süsleyerek uyanmıştım. Medeni Avrupa'nın müstehzi nazar-ı takibleri karşısında yükselen bir Türklük, ebedi bir şan ve şeref vardı. Hazin Türklüğümün sahne-i tecellisinde son bir felakete ihtimâl veremiyorum ve o felakette geldi, yetişti.Bu şerefli ölüme yetişememek hüsraniyla, onların fedâkar, mukaddes naaşları huzurunda kemâl-i hürmetle ağlarım.

17 Şubat 329 Mehmed Sadi

İkinci Mersiye

Fethi ve Ramazan için İdmancılar nâmına

İki gardaş, iki şahin

Uçup gitti aramızda,

Yad ettikce hazin, hazin.

Kanlar sızar aramazdan

Al bayrağı taşıyorken

İki yoldaş, iki yiğit

İlleri, burçlar aşırken

İkisi de oldu şehid.

Uçan kartal!Geçen bulut!

O kayalar çok Yüksek mi ?

Çok derin mi o bahr-i Lut ?

Bu macera.Hep gerçek mi ?

Konuklar ovalarda

Cennet olsun yuvaları
Vardıkları obalarda
Çiçek açsın ovaları
Fethi!Fethi! Şanlı şahin!
Ağlıyoruz gece gündüz ;
Cennetinden azıcık in
Teselli et, pek öksüz.
Sadık!Sadık! genç arkadaş!
Duyulmuyor güzel san.
Söyle bize, Dinsin bu baş: -
Gökte misin ? yerde misin ?
Ne düştüler. Ne Öldüler.
İnanmıyor yüreğimiz.
Ne küçüldü dilinmez,
Ne yüreği bin buldular.
Böyle düşen, yere düşmez:
Gönüllerdir ona mızar
Ona kurtlar, kuşlar üşüşmez.
Her andıkca şanı uzar.
Ağlamayın. Ey kardaşlar!
Ne şerefli ölümdü bu! ..
Kesilirse kanlı yaşlar:
Küser kaplar corak yurdu.

Varsın ölsün ne zarar var ?

Dinsin artık akan yaşlar.

Düşen kalkar, ölen yaşar

Ağlamayın arkadaşlar.

Turan günü müslümandır.

Al renk salar her denizde, ondan düşen, kahramandır

Kısmet olsun cümlemize.

Düştükleri yalçın kaba,

Minber olsun duygumuza.

Her söz oku. kanlı yaya

Geçip atsın uykumuza.

Tarih size! Her şan size!

Şeref Size! Hürmet size!

Ordu sevinmez Vicdan Bize..

Tanrı versin gayret bize.

AKA GÜNDÜZ

Sayı 23	Sayfa 353

Fethi ve Sadık Beylerin Haber –i elim şehadeti üzerine Bütün Memlekette kabaran emvac-ı yeisinbi çare‘İdmanımız’, seniye-i rahnedarına çarpan akamı

Şehid mağfur Fethi ve Sadık Beylerin uğradıkları kazadan dolayı benimde her vatandaş gibi kalbim sızladı. Kalblerihiss-i fedâkari ile dolu bu gençlerin ölümü, memleket için telafisi mümkün olmayan zaiyattır. Onların bu sûretle terk-i hayat etmesinden bizim için alınacak bir ders-i fazilet var “Feragat-ı nefsiye” ve vatani kurtarmak için yegane çare vazife yolunda istihkar –ı hayattır. Bizim terbiye-i bedeniyedeki mefkuremizde odur.

Fethi Bey Merhumun Pederleri Fotoğrafi

Fethi ve Sadık milletin kalbinde mezar açtılar melike-i ta'şirin başlarına koyduğu çiçekler ve leylaklarla mezin-i tacmübecellerle orada milletin kalbinde yatıyorlar vatan şehidlerinin kitabe-i fahri, tarihi yaralarında gözleri kamaştırır.

Tanrıdan onlara rahmet. Geçenlere gayret dileriz.

Altınordu

Fethi ve Sadık nâmını yalnız idmancılar değil, bütün Türklük ve bütün memleket takdis edeceği için bu şerefli ölüme karşı derin bihiss-i tedible merbut kalmamak mümkün değil. Türklüğün gaib ettiği bu iki nurun müdâfaakarınınmünakibi önünde heyecanla titreyen kalbimizden onların büyük ruhlarına nihayetsiz dualar...

Anadolu Hisarı İdman Yurdu

Fethi ve Sadık Beylerin affü'l pir-i şerefleri idmacılara büyük bir ders defakari verdi. Artık bizim için azim ve metanet ve fedâkarlık yolunda bu iki kıymetli ve şerefli vücut misal teşkil edecek. Lisanımızda daima Fethi kadar azimkar, Sadık kadar fedâkar...sözleri vürud olacaktır.

Anadolu Kulübü âzası bu ihtisasasını arza ve millet-i mevzuıyeden dolayı taziyat ederken böyle kıymetli efrad-ı mâlikiyetinden dolayı da tebrike “İdman”ınevşaitini rica eder.

Anadolu Kulübü

İdmancılığın en büyük ve en mühim kısmı olan tayyâreciliğinGarb’de olduğu gibi Şark’da da inkişafına çalışan, bu yolda sedd-i hakir haya eden Fethi Bey ile Sadık’a bizler gıpta etmekteyiz. Bu gün, bu satırlarda, o mesud insanların affü’lmaddiyesindenmütessir olan Osmanlılara beyan-ı taziyat ederken istihkar –ı hayatta yaşamak ve yaşatmak azminde olanlara hayrû’lhâlkevladlar olmağa bir kere daha ahd ediyoruz.

İstanbul Sultânisi Keşşâfları

İstanbul’dan hareketinden biraz evvel kendisiyle görüştüğüm eski ve cesur tüy siklet arkadaşım Fethi Bey’in vefakar arkadaşı Sadık Bey ve tayyârecisiyle beraber haber-i sukuti bana hiç fevkalade gelmedi, çünkü hâl-i hazır uçağında bu gâyet tabi bir hâldir. Beni mateme gark eden hâl avdetinde beni tayyâresine “Sağ kalırsa” vadiyle bindireceğini söyleyen arkadaşımı edebiyen kayıp etmekliğimdir. Osmanlılar arasında ölümü cesaret ve soğuk kanlılıkla karşılayacak ve keşşâflara ve bütün aleme şanlı ve şerefli bir ders vermiş olacak bir evlad yetiştirmiş olan peder ve validesini evvela tebrik eder ve bade kendilerine vazife-i taziyeti ifa eyler ve keşşâflara “Vatan için yaşamalı. Vatan için ölmeli”derim. Terbiye-i bedeniye Muallimi

AhmedRobinsun

Keşşâfların herbir iyilik yapmak vazifeleridir. Bunun için lazım gelse haklarını tehlikeye bile koyarlar. Akşamları boyun bağlarının altındaki ikinci düğümü çözerlerken o gün bir iyilik

Sayı 23	Sayfa 354

yapıp yapmadıklarını der-i hatır ederler ve bu hususta fevkalade olarak ellerine bir fırsat düşmediyse öbürsü günü iki iyilik yaparlar. İyilik yapmak için evvelden (Hazır olmak) ve iyilik fırsattan bu sûretle istifâde etmek lazımdır.

İşte Fethi ve Sadık Beyler vaktiyle pek güzel “Hazırlanmış olduklarından” mezkur iyiliği ana yurduna karşı yapmak fırsata muvaffak oldular. Hatta bu iyilik için hayatlarını tehlikeye koydular, ve tam bir keşşaf gibi şanlı ve şerefli bir ölümle hayatlarına nihayet verdiler ve memleketi ima, tersin-i terakki ettirenleradınadahil olmak şerefini kazandılar.

Fethi ve Sadık Beyler bizlere pek büyük bir keşşaf dersi verdiler ve “Tayyâre alametini” kazanmak üzere bizi teşvik ettiler. Her daim isimlerini misal olarak anacağız iki şehid kardeşimizi gaib ettiğimizden tesiratımızı millete ve ailesine ihsas ile beyan-ı taziyat ederiz.

Beyoğlu: Galatasaray Keşşafı

Merhum Fethi'nin hatırat-ı tiranından. Belkıs Şevket Hanım ile

“Cennete gitmek için en iyi vasıta şehadet yoludur. Bu yolun kanlı ve mübarek izleri şimdiye kadar yalnız karada ve denizde çizilmişti. Fethi ve Sadık Beyler duaların yükseldiği günde de bu kuvvetli çağırattılar. Bundan sonra “Turan” için ölmek isteyen Oğuzhanoğulları hem cennete hemde mefkureye bu yoldan uçacaklar”

Türk Gücü

Vatanımızın ilan —ı şan ve şevketi için mukaddes sancağımızı temvic ettirerek simâlara kadar yükselir iken sükutna-kehanisi milleti dadar tesir eyleyen tayyâreci Fethi ve Sadık Beylerin aile-i kadriyeleriyle ordu, milleti taziyata idmanımızın vesaitini rica ederiz.

Osmanlı tayyârecileri Mısır'a gidiyordular dedikleri zaman hepimizde ne büyük masuratlar uyanmıştı. Sonra onların macara-i seyahatlerinimerhale merhale, dakika dakika takip ettik. Muvaffakiyetleri için dualar diyor, tehirleri, kazaları için yüreklerimiz titriyordu. Onlar, Toros dağlarının bulutlu zirvelerinden bir şehir –i azim ve inad gibi geçip Sorbe'nin gök mavi semasında altın kanadlarını gösterdiler.

Bu menkıbe-i serverin akıbeti çok acıklı oldu. Fethi ve Sadık düşüp öldüler.

Ey kable'l İslam! ..Nasibinde bu mateme ağlamakda var mıydı? ..İşkodra'da. Yanya'da, Edirne'de, Kırkkilise'de. Lüle Burgaz'da, daha ne kadar yerlerde ölenler için ağlanan yaşlar kafi değil miydi? ..

Zavallı Fethi, zavallı Sadık. Büyük katrattan beri gülmeyi unutan Anadoluâhalisine elmas kanadlarınızı açıp ne tatlı müjdeler götürüyordunuz Ya Rabbi...reva mıydı, reva mıydı...

Sizin ölünüz bize geçmiş fakat unutulmamış şeyleri hatırlatıyor...Preveze'de, Beyrut'ta İtalyanlar gemilerimizi yatırırken ne arslanlıklar tecelli etmiş. Trablus Arap'ında ne yiğitlikler görülmüş, Balkan Harbinde nice gençlerimiz al kanlar içine düşmüştü.

Meyus alınlarımız sizi düşünürken yükseliyor, isminizi andıkca kalblerimizde İran ve Turan terennim ediyor...

Yavuz tunç toplarının üzerine, “Zora dağlar dayanmaz” ibaresini nakş ettirmiş, gönül arzu ederdi ki sizin mezarınıza da böyle yazılsın ve her akşam dua ve istifar saati hulûl edince İslam anaları türbenizin etrafında matemü'limana gelip ağlaşınsınlar...

Galatasaray Terbiye-i Bedeniye Kulübü

Eğer vatan yalnız taş, toprak, o, köy hatta memleket olsaydı “Vatanım ru-i zemin, milletim nevi beşer” diyenlerin fikri çoktan revac bulurdu.

Vatan , âsar-ı islaf, din, lisan, sanayi, ulum, fûnun ve bunların inkişaf ve tevsi için bir suina-mahdud ile çalışarak tarih-i milliyedenâm bırakanlardır. Bütün bunlar yekdiğerlerini etmam ve ikmal ile vatan maddi ve hasseten vatan-ı maneviyyi teşkil ederler. Fethi ve Sadık'ın şehadetleri hiss-i vatanperveriyi bir kat daha takviye etti. Nâmları

Osmanlı asr-ı ahirinin tarihçe-i vâkaindehatt-ı zerrinle yazılacak olan bu iki genç insan hazıra ve atiyeye, muhabbet-i vataniye için. birer misal gayret ve fedâkarı olacaktır...

Sayı 23

Sayfa 355

Merhum Fethi'nin Hatırat-ı Tiranından...Cemal Paşa ile

Ve bizlerin onların eserine, vasisemiz mertebesinde, iktiga-i ederek vatanın bekâ ve teâlisini teminesa'yeyleyeceğiz.

Fenerbahçe Spor Kulübü

İdmancılar, vatanları için çalışırlar, o hususta hayatlarını bile fedâdan çekinmezlermiş, bu bizim için şimdiye kadar yabancı bir şeyi “Yabancı bir masaldı. Fethi ve Sadık Beyler bunu bir hakikat olarak bize gösterdiler ve ondan dolayı ölmediler. Yaşamağa hakkı kazandılar. Biz memleketi, milleti bu münâsebetleşâyân-ı taziye değış şayeste-i tebrik görürüz. Yaşasın Osmanlılık.

Kadıköy Numune Mektebi Keşşafı

Fethi ve Sadık! Osmanlı nâm-ı mübeccelini semaların ağışunda ila eden buiki hava keşşafının mukaddes şhadetine gıbtalar ve o evladları yetiştiren bâbalarımızı tebrik ederiz. Millet-i mazimizin ikbal ve istiklali yolda hepimizin böyle birer şahıkada kati ölümlemlerle hayat-ı müebbede kavuşmamızı mefkuremizin muhayyilemizin bir gayesi olarak telakki eder ve Osmanlılığı fen ve sanat yolunda kurban olan iki evladı için taziye ederken:

“Ey büyük millet, meyas ölme, ferda-i vatanın fedâkarlıklarla geldiğı kadar mehas olunacaktır”Sözlerini büyük bir cesaret-i kıble söylemeden geçemez.

Vefa Sultânisi Keşşafı

Keşşaflık

Mizânü’l havanın düşmesiyle beraber bir müddet-i tekerrüründen sonra biraz daha düşmesi –rüzgarınşimâlede rise edeceğine (Geçeceğine) alamettir.

Şimâl arzlarında mizânü’l havanın ziyâde yükselmesi sert bir şimâl rüzgarına alamettir.

Cenub arzlarında mizânü’l havanın yükselmesi sert bir cenub rüzgarına alamettir.

Cenub arzlarında mizânü’l havanın düşmesi sert bir şimâl rüzgarına alamettir.

Esen rüzgarın ciheti tebdil etmediğı hâlde mizânü’l havada yarım pos kadar tahlif görölmesi- pek yakında bir değışim olacağına alamettir.

Havanın sıcak bir zamanında mizânü’l havanın yükselmesi- bulunulan mevkiye en yakın bulunan kutub cihetinden rüzgar eseceğini gösterir.

Fakat aynı zamanda hararete artarsa rüzgarın uzak olan kutub cihetinden delalet eder.

Sayı 23	Sayfa 356

Anadolu ve Fenerbahçe Cuma Birliğı Futbol Takımları FotoFeridBey

Mizânü'l havada görülen kararsızlık – herhalde havanın kararsızlığına alamettir.

Umûmi bir kâide: Mizânü'l hararet- termometre yükselir ve mizânü'l hava düşerse ; rüzgar uzak olan kutub cihetinde eser ; bilakis mizânü'l hararet düşer ve mizânü'l hava yükselirse; rüzgar yakın olan kutub cihetinden eser.

Bulutlar ve Bulutlardan İstidlalat

Hepiniz bilirsiniz ki bulutlar, tekasüf etmiş su buharıdır. Bahar, hararetle hâsıl olduğundan bulutların hâlde hava-i nesiminin ahvâl ve şerâitine tabiidir. Bulutlar esasen şekil ve sûret-i itibarıyla üç kısımdır.

Birincisi-Yaz bulutları. İkincisi- gece bulutları – üçüncüsü- yüksek bulutlar. Sonra bu üç cins bulutların biribiriyle ayrı ayrı birleşmesinden de ; yüksek yaz bulutları, yüksek gece bulutları, yağmur bulutları gibi diğer nevi bulutlar hâsıl olur.

Yaz Bulutları-Yazın Sıcak Günlerinde Semadedalar üzerinde biribiri üstüne yığılmış bir had görünen beyaz bulutlardır. Bunlar başlıca, nehirler, göller ve bataklıklardan hâsıl olan su buharından ibaret olup hava-i nesiminin sönük tabakalarına kadar yükselirler. Bu cins bulutların alt kısmı düz, üst kısımları yuvarlak olub adeta birbiri

üzerine yığılmış dağlar gibi göründükleri cihetle diğer cinslerden tefriki pek kolaydır. Semada bu vecihle zuhur eden bulutlar, bad'ezzeval yayılarak hemen bütün semayı kaplar ve şemsin batmasıyla gaib olurlar.

Yaz butularının hücumları tenakus ederek gâyet hoş

Sayı 23

Sayfa 357

renk ve heyette görünmeler, herhalde havanın güzelliğine delalet eder.

Anadolu ve Fenebahçe Cuma Birliği Müsabakası ResimlerindenFotoFeridBey

Bilakis semada keşif ve mazlum kümeler teşkil ederek biribiri üzerine yuvarlanmaları havanın yağmurlu ve fırtına olacağına alamettir.

Bu bulutlar, kervü'l şekil bir hâl alarak kenarlarında gümüşî renkte bir parlaklık ve beyazlık bil ferik olunur ise gün görülememesi gibi tebdilat –ı havaiyeyi gösterir.

Akşama doğru bulutlar tezayid ve teksir edecek satıh arza takriblerinde derhal yağmura münkalıb olurlar.

Gece Bulutları–Sıcak bir günü takib eden renk ve berrak bir gecede gündüz ki hararetin tesiriyle nehirler, göller ve bataklıklarla rutubetli araziden mutehassıl baharların güneşin batmasını müteakib tekasif etmelerinden hâsıl olub beyaz sis veya duman heyetinden satıh arza yakın ve bazende temasda olarak görünürler. Gece yarısı bu bulutlar, kesafat–ı azmiye vasil olur ve güneş doğarken de mahvolurlar.

Bu bulutları, ekseriyetle biribirlerine muvazi ve düz tabakalar teşkil eder ve bilahere bilerek gün yüzünü kamilen kaplarlar. Görünüşte renkleri mavimsi ve gümüşidir. Yüksek bir yerden bu bulutlara bakıldığı zaman bunların, gâyet mücellel bir takım katilere

ayrılarak ve üzerlerine yağın çi taneleri de munzam olarak daima satih-ı arza doğru inmekte oldukları görülür. Güneşin doğmasını müteakib semaya doğru yükselir ve gaib olurlar.

Sabahları bu bulutların görünmesi- o gün havanın ziyâdesiyle güzel olacağına alamettir.

Yüksek Bulutlar- diğerlerine nisbetle gâyet hayf ve parlak olub satih –i bahardan itibaren ekseriyetle (1) ve nâdirende (3) mil-i irtifanda bulunurlar. Bunların, gâyet yüksek bulunmalarından kendilerinin kar parçalarıyla buz kristallerinden ibâret oldukları farz ve kabul olunmuştur ki inkas-ı ziya ile hâle-i şems ve kamerin husûlüne baas olurlar

Dolu ve grubda güneşin ziyasını en evvel istikbal en sonra teşyi’ eden ve ihbarat-ı havaiye hususunda en ziyâde işe yarayan bu bulutlardır.

1-Fena havadan sonra hafif bir rüzgar eser ve bu bulutlarda küme ve saçak hâlinde görünürlerse devamlı (...?) bir havaya alamettir.

2-Manzaraları güzel keşif kuyruklu teşkil ederlerse- yağmur ve rüzgarlı havaya alamettir.

Sayı 23

Sayfa 358

Anadolu ve Fenerbahçe Cuma Birliği Müsabakası Resimlerinden Foto Ferid Bey

3- Bu bulutların saçakları Garb cihetinden geriye doğru taranmış bir hâlde görünürse -48 saat zarfında yağmur ve fırtına zuhur edeceğini gösterir.

Yüksek Yaz Bulutlar-Ekseriyetle yazın sıcak ve kuru günlerinde yüksek ve kervü'l şekil kümelerden ibâret olarak adeta bir koyun sürüsü gibi görünen bulutlardır.

Bu bulutları, semada müşahade olunduğu zaman havanın derece-i hararetinin tezayid edeceği anlaşılr. Bunların kışın müşahedesı,havanın sıcak olub kar ve buzların erieceğini gösterir.

Yüksek Gece Bulutları-Bu bulutlar semada balık sürüsüne meşabe bir heyette müşahade olunurlar ki bundan kinaye olarak bunlara “Yelkovan” veya “Pinel” bulutları da denir. Bu bulutların tesiriyle daha hâsıl olur. Eğer bu bulutlar yüksek yaz bulutlarıyla karışık bir hâlde görülecek olursa- kar fırtınası zuhur edeceğine delalet eder.

Yağmur bulutlar – Yaz bulutlarıyla yüksek gece bulutlarının birleşmesinden hâsıl olan bulutlardır. Bunlar semada gâyet keşif siyah renkte bir tabakateşkil ederek ortalığı zulmet içinde bırakır. Yağmur bulutlarının keşif olan alt tabakalarının parçalanıp gaib olmaya başlaması yağmurun kesileceğine delildir. Yağmur bulutları mevcut iken bunların arasından ve üstünden yaz bulutlarının müşahade olunması sağanakların şiddetini gösterir.

Mabadı Var

Sayı 23	Sayfa 359

-İdman Tefrikası-

Kaptan (Scout) un Kutub-i Cenubi Seyahati –

Bütün keşşafiyat ve seyahat-ı kutubiye arzın en dehşetli denizleri üzerinde bir kaç aylık bir seyir ve seferle başlar. Eğer (Şark) heyet-i seferiyesi gibi Amerika'nın cenubundan gitmek arzu edilirse (Horen) burnundan, eğer Afrika'nın cenubundan arazi-i müncediye girmek istenirse ümit burnundan veer (Scout) heyet-i seferiyesi gibi (Viktorya) arazisinden girmek muvaffak görülürse (Yeni Zelanda) cihetin arazi-i mekşufenin nihayetine kadar bu tehlikeye seyahati icrâ eylemek lazımdır. İngiltere'den Yeni Zelanda'ya kadar olan yol arzın nısf-ı muhit dairesine karib ve pek tehlikelidir. Arzın en berbad fırtınalı en çok dalgalı denizi de bahat-ı muhit cenubidir.

(Erbus) Yanar Dağı'nın Eteğindeki Kışlık Depo

İşte kutub-i cenubi seyhatini şu mehalike-i emvac arasından yol bul öteki buz sahralarına varacaklardır

İngiltere'nin (Kardif) şehrinde 15 Haziran 1910'da hareket eden kaptan Scout'un (Tararanvova) ismindeki gemisi yeni Zelanda'da kain (Leyltin) e ancak teşrin-i evvelin nısf-ı ahirinden vasıl olabildi. Arzın nısf-ı kura-i cenubisine ahirinde vasıl olabildi. Arzın nısf-ı kura-i cenubisine müsadif olan muvasimi bizim nısf-ı kura-i şimâliyenazarenmütenakis olduğundan Teşrin-i Evvel ancak bizim Nisan'a muadildir. Binaenaleyh arazi-i münecçimedeye hücum için baharın biraz daha ilerlemesini beklemek iktizâ ediyordu. Zaten geminin Yeni Zelanda'ya olan sefer bir hatrından sonra gireceği daha mühim tehlikelere karşı gelebilmesi için bir kaç hafta kadar bir tamir icâb ediyordu.

Gemi hazırlandıktan sonra en mühim mesele Mançuri'den doğruda doğruya nakil edilen küçükbargirlerinmüsavemettabiyetlerinehâlel gelmeden arazi-i Kutubiye'ye çıkarılması idi. Buna muvaffakiyet hâsıl olduğu takdirdeseyyahlar kutubun keşfinde zerre kadar şübhe etmiyorlardı. Bundan dolayı, bu bargirlere adeta birinci sınıf yolcu muamelesi edildi. Gemide, her taraf sandıklar, fiçılar, liyelerlekarmakarşılık bir hâl almış idi. Üç büyük sandık derununda (Otomobil Kızak) lar bulunduğu gibi nakliyat için 19bargirle 3 köpek mevcut idi. Şu muhtelif cinsteki hayvanata nazaren gemi sefine-i nuha benzemişti.

25 Teşrin-i Sâni 1910 tarihinde bütün levazım ikmal edildikten sonra (Letiltin) den hareket olundu. ve (Port*çalmers) e uğradıktan sonra gemi arazi-i kutubiye doğru enginledi.

Şimdiye kadar kutuba giden heyet-i seferiyeden hiçbirisi yoktur çok ve bu derece mechaz ve mükemmel bir hâlde değildi. Yedi tanesi zâbitan-ı bahriyeden ve on biritabiyundan olmak üzere elli bir kişiden mürekekeb idiler. Arazi-i Kutubiye'yi geçmek için her türlü vesait ikmal edilmiş, bargir, köpek zir utan bakan son

Sayı 23

Sayfa 360

Arazi-i Kutubiye-yaklaştıkca Seyaheyn Direkte Tedrisatta Bulunuyorlardı.

Sistem otomobil kızaklarda tedârik olunmuş idi. Bu vesaitten en güzel bir tarzda istifâde için üste bir makinist ile birde yüz başı (Ovatis) isminde süvari zâbiti alınmıştı- ki bu zat altı ay sonra (Büyük mana) da şanlı bir tarzda vefat etmiştir.

Yeni Zelanda'dan (Viktorya) arazisi 350 kilometre kadar sürer ki ; bu yolun yarısı fırtınalı denizlerde yarısı da korkunç buz duvarları arasındadır.

(Tırnova) denize açılır açılmaz müthiş bir hava patladı. Bahr-i muhit kıyamet koparcasına dehşetli manzara arz ediyor idi. Bu fırtınadan geminin denizciliği daha kuvvetli bir hava çıktı. Kaptan Sükut hatıratından diyor ki:

“Hava dehşetli Gemi batıp çıkıyor ve her defasında bir çok su aygırı. Güvertede yığılı olan eşyanın bağları çözülerek bir taraftan diğer tarafa yuvarlanıp duruyor. Derken kömür çuvalları merbut oldukları yerde koparak kara çığ gibi bir taraftan öbür tarafa gidip gelirler. Bir ala kişi tehlikede olan şu levazımı kurtarmak için su içinde çalışıyorlar. Gece

oldu. Hava hafifleşeceği yerde büsbütün arttı. Makine denizin şiddetinde işlemiyor. Yelkene gelince: Hazırda bir kayığa ile birde ıstralya yelkeni var.

“Biçare bargirler bu müthiş fırtınaya pek güç tahammül ediyorlar. Bazen bir dalganın tesiriyle boğulmak bazen geminin bocalamasından dolayı yıkılarak bacakları kırılmak tehlikesine maruzdurlar. Gece gündüz bu hayvanlara nezâret ve onları teskin için iki zâbit bekliyor.

“Sabahın saat dördüne doğru ahvâl büsbütün fenalaşıyor. Makinenin tulumbaları suya batmış. Geminin dalgalarından aldığı sular anbar ve (...?) basıyor, ocakların ızgarasına kadar yükselmiş, eğer çaresine bakılmazsa gemi elde gidecek hepimiz aşağı koştuk.

Makine dairesinde herkes kemâl-i tehallükle çalışıyor. Makinist gırtlığına kadar su içinde tulumbanın kömür parçaları tıkanan borusunu temizlemeğe çalışıyor. Bir aralık ümitleniyoruz. Tulumba biraz su veriyor. Yine tıkanıyor. Derken su yükseliyor. Ocakların altıyla temasta bulunduğundan ısınıyor ve çalışmak kâbil olmuyor. Deniz gitgide fenalaşıyor. Dalgalar batan alıp kıctan veriyor. Kuvvetli bir deniz güvertayı süpürüyor ve kavi püştenin bir kısmını alıp götürüyor.

(Scout) heyet-i seferiyesi yolun Yeknasak Hayatını âzadan her birinin İsim Günlerini Tasid
ile Geçirirlerdi

Sayı 23

Sayfa 361

Nihayet saat ona doğru deniz biraz sakinleşti. Bir gün kadar bir mesâiden sonra makine dairesinde bir delik açtık. Benim ikincim olan fedâkar lazım (Tevenis) kömürlerin arasına girerek tulumbanın borusunu temizledi. Bunun üzerine tulumbalar işlemeğe ve suları atmağa başladı. Biraz sonra gemi hâl-i tabisini aldı. Bu koca ve müthiş fırtınada ikibargir, bir köpek 130 litre petrol ve bir damacana kül zai ettik ki ; bu bize pek ucuza oturdu demektir.”

Heyet-i seferiye bu fırtına ile kurtulmadı. Bunu müteakib biri büyük ikincisi nisbeten küçük iki fırtına daha geçirdikten sonra deniz düzeldi. Fakat bu defada sabah boz adaları ile etraf mavi idi. 10 Kanun-ı Evvel’de deniz beyaz bir satıh mecali Hind-imücemmed olarak gürledi. (Traravova) Rus denizinin büyük buz kitlesine gelmişti ki. Heyet-i seferiye sahne-i faâliyetten ayıran son mana bu idi. Sükut bu buz deryasında da seyru sefer etmek istedi ise de bir iki saatlik seyahatten sonra takib edilen incecik kan büsbütün darlaştığından, durmağa ve rüzgarın yahud suların tesiriyle etrafın açılmasına intizara mecbur oldu. Bazı günler oluyordu ki ; heyet-i seferiye hiçbir mesafe kat’ edemiyor. Gemiden çıkamıyordu. Kaptan Scout ırkına hissi itidal-i demle diyor ki ;“Böyle zamanlarda neşesizlik ve tali küskünlük iyi değildir. Bunun en iyi çaresi sabır ile intizar eylemektir.” Bazı günler buz sahrasında kızaklarla yarışlar tertib olunuyor, bizedekutubun (Peguen) ismindeki büyük kuşları üzerinde musikinin tesiratı tedkik edilerek eğleniliyordu.

Tam yirmi gün (Traranova) sefinesi buzlar arasında mahsur bir hâlde kaldı ve ancak 31 Kanun –i Evvel’de etrafı açılarak kendine yol bulabildi.

Kırk sekiz saat sonra afakın sincabi rengi arasında müdarikutubun beyaz tepeleri görölmeğe başladı.

Kaptan (Scout)

Her ne tarafa bakılsa garib manzaralar görölüyordu. Bir tarafta Viktorya arazisinin 3000 , 4000 metre yükselen sivri sivri tepeleri diğer tarafta uzanıp giden büyük Mana yaylaları,kutubunda kendine mahsus güzelliklerini fena ediyordu. Bütün o arazi-i müneccimedeye rağmen (Bebos) yanar dağı layık-ı kati ateş saçmakta ve o pir-i mâhalin denizde fener vazifesini ifa etmekte idi. Bu bir kan ile Viktorya arazisi arasında (MakMordusund) isminde geniş bir koy vardır ki ; bu da büyük manaya kadar varır ve o civarda sığınabilecek yegane mahal orasıdır. Evvelki seyahatinde iki sene orada kalmış olan (Scout) bu defada karargâhını bu koyda kurmağa kararverdi. Ve kaptan Scout ile kutubun keşfine gidecek heyeti âzasındanma'da gemidekilerin, bu heyetin sığması için yapılacak mülcelerininşâ ve tesisinden sonra Yeni Zelanda'ya avdet ederek gelecek sene heyet-i kaşifeye mülaki olmak üzere tekrar gelmeleri takarrur eyledi.

Mabadı Var

Sayı 23	Sayfa 362

Önümüzdeki Cuma İcra Edilecek

Müsamereye âid Fikir ve Nazarımız

28 Şubat günü icrâ edilecek müsareme meyânında birde futbol müsabakası bulunduğ ve bu müsabakanın Fener Kulübü'nün birinci takımıyla ifası mukarrir

bulunduğu cihetle Cuma Ligi oyuncularından güzide bir kısım ayrılarak muhtelit bir takımla yapılacağı işitiliyordu. Ahiren vasıl–ı semî tecebbimiz olan bir haber, bizi hakikaten derin, derin düşündürdü. Bu ana kadar icrâatını takdir ileyad ettiğimiz Cuma Ligi’nin bu meselede cidden mantıksız bir vadiye düştüğünü maalesef gördük. Bilhassa sevdiğimizden, kendilerine ferd-i teveccühümüz olduğundan bu mantıksız vadide daha çok poyan olmamaları için nazar-ı dikkat-i mensefanelerini celbe mecbur olduk. Temenni ederiz ki sözlerimize atıf –ı ehemmiyet ederler de meseleyi tahsisde gecikmezler.

İşittiğine Fener’in birinci takımıyla yapılacak müsabaka, Cuma Ligi kapitetleri beyninde kur’asûretiyle isabet edecek iki kulübden biri Müdâfaa hattını kabul etmek diğeri de mehâcime hattını idare eylemek şartıyla icrâsı tekerrür etmiş. Evvela bu kur’ausûlünükatiyyen muvaffak bulmayız. Çünkü kur’ausûlüneihtiyac, ancak kuvvetle tedavi hâsıl ettiği hâlde olabilir. hâlbuki bu gün Cuma Ligi’nde bulunan kulüblerin ayrı ayrı dereceleri olduğu gibi bu itibar ile de büyük, büyük farkları mevcuttur. Onun için tesâdüf bu ya..Zahirde pek kâvî görülmeyen kulüblerden ikisine kur’anın isabet ettiği farz edilecek olursa maksad ve gaye maa’t-teessüf elden gitmiş olur. Çünkü haric bunu doğrudan doğruya pazar-Cuma Ligleri müsabakası olarak telakki etmeğe mecburdur, bu sûret-i telakkiye göre büsbütün bitab ve tavanni çıkmak, alel husus İstanbul şampiyonluğunu hâiz bir takımın karşısında çıkmak pek gülünç olacak ve fena neticeler verecek hâlettendir.

Zaten müsamerenin tertibi umûm-i Cuma Ligi kulüblerinin temin-i menfaati olduğuna göre bu müsabakanındaumûmikulüblerin güzide oyuncularına inhisarı lazım gelir. Ve fi’l-hakika gönül öyle arzu eder ki Pazar ve Cuma Ligleri bir müsabaka icrâ etsin fakat bu müsabakada iki tarafta var kuvvetlerini cem’ ederek ifa edilsin. Ta ki ortada bir mukayese-i sahihe yürütmek, Pazar Ligi ile Cuma ligi oyuncularını temyiz ve terfik etmek mümkün olsun. Yoksa temaşe –i kirânı davet edipde onlara yalnız bir “Manzume-i mağlubiyet”araiyesi işten bile değildir. Ve biz öyle tahmin ediyoruz ki bu kur’ausûlünde ısrar gösterilecek olursa netice bundan başka bir şey olamayacaktır. Hatta bu vadide daha vasatla düşünülecek olursa iki salahiyetdar kulübün yani Sanayi ile Anadolu’un cem’-i kuvvet ederek Fener’e karşı durması hatıra gelir. Fakat biz mutlaka böyle olmalı demiyoruz ancak eğer Cuma Ligi’nin heyeti düşünülüyorsa Fener ile müsabaka yapacak heyetin tesâdüfe değil kuvvetine atıf-ı lehaza eylemek gerektir.

-İdman Havâdisi-

-İcra edileceğini geçen nüshamızda yazdığımız tayyâreci (Garu) ile (Hamil) arasındaki müsabakada (Garu) galebe çalmıştı.

-Fransalı tayyâreci (Gare) dört yolcu ile 3150 metreye kadar yükselerek derece-i nihaye teşkil etmiştir.

-Efrençi Şubat'ın 26'sında Londra'da NivYork ve Şikago oyuncularından mürekkeb (Beyzbol) takımı arasındaki müsabakada İngiliz Kralı'da dahil oldu hâlde 80000 temaşekar hazır bulunmuştur.

-(KidCaksun) ismindeki Zenci Bokscu Fransalı (Eskirak) ımağlub etmiştir. -Rusyalı (Sirkoski) tayyâreciicadgerdesi olan cisim-i tayyâre ile 16 kişi uçurmuştur. Tayyâre yüzerbargir kuvvetinde dört motorla müteharriktir.

Bu mesele tayyârecilik âleminde oldukça mühim bir muvaffakiyettir.

-Cuma birliği kulüpleri menfine 28 Şubat'ta icrâ edilecek müsabakaların hakikaten parlak olacağı şimdiden tahmin olunuyor. Koşu yeri temizlendiği gibi koşucular idman etmekte, istihzaratın etmamına çalışılmaktadır. Müsabakalara iştirâk etmek arzu eden zevat Kadıköy'ünde UnionKulüb'de Cuma heyet-i idaresine, kuş dilinde Fenerbahçe Kulübü'ne,Bâb- Âli Caddesi'nde Cuma Kitabhânesi'nemüracaatle isimlerini yazdırabilirler. Aynı yerlerde duhuliye biletleri satılmaktadır.

Üsküdar Mutâsarrafı Faik Ali Bey Efendi

Hazretlerinin Taht-ı Himaye-i Aliyyelerinde

Cuma Ligi tarafından 28 Şubat'ta Kadıköy İttihad Spor Kulübü'nde icrâ edilecek zor müsabakaları programıdır:

Bisiklet:

50 tur- umûmi (tahammül)

10 tur 14 yaşından küçük çocuklara mahsus

5 tur umûmi (Sûrat)

Resm-i geçid Cuma Ligi Kulüpleri tarafından yaya koşusu:

30 tur tahammül mutenavib (Cuma Ligi Kulüpleriâzasına mahsustur.)

2 tur (Mekteblilere mahsus)

100 umûmi sürat

100 umûmi

100 şişmanlar müsabakası

100 metre dört ayak koşma

100 metre çuval müsabakası

Halat Çekmek

Futbol Fenerbahçe ile muhtelit takım arasında

İdmanıcı ve Mektebilere 1 Guruş

Fiyatlar Diğerlerine 2 Guruş

Müsabaklara vesaiti 11‘de başlacaktır.

Bir bando mızıkâ-ı icrâ-i terennim edecektir

--

Müdür-i Mes’ul: Mehmed Sadi-Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

Sayı 23	Sayfa 364

Bâb-ı Ali Caddesinde

UmûmiMekteblerTerzihânesi

Bâb-ı Âli caddesinde Gaz şirketi itsalindeaire-i mahsusadır.

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultâni
ve bil umûmMekâtib-i Rüştîye ve İbtidaiye Efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numneleri vecihle imâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikamele çalışan Umûm-i MekteblerTerzihânesi elbiseleri Der SaâdetNekâtib idarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracat ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseler

Fotoğraf Makineleri ve Teferruatı

Yeni tesis ettiğimiz daireden

İğne, objektif, cam, kâğıd,

Mukavva, ecza vesâirlevazımatkari

Tedârik ediniz.

Mektebler, ailelere, tiyatrolara mahsus

Sinematograf makineleri mevcud

Olduğu gibi siparişte kabul edilir. Fotoğrafçılarla taşra fotoğraf aleti bayilerine hususi ve muvaffak şerâit

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

XXII. İdman Mecmûası, 24.Sayı 6 Mart 1330 (19 Mart 1914)

Birinci Sene	6 Mart Perşembe

Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 24

Kahire Seyahat-i Havaiyesini etmame giden Tayyarcilerimiz

Kemâl Bey Sâlim Bey

1 Guruş

Birinci Sene	6 Mart Perşembe
709	

Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 24

Aylık Abone: Muhterem Karlarımız bir suhulet olmak ve vakit–i zamaniyla idmanı tedâriklerini temin etmek üzere aylık abone yaptık. Adreslerine göndermek şartıyla ücreti dört guraştır. Posta pulu dahi kabul olunur.

Jimnastik Yapıyor muyuz ?...

Terbiye-i bedeniyeninbeyn-el hâlk tarik-i telakkisi yine aynı mevzu üzerinde kalem oynatmağa saik oluyor. Bir çok nazik kimseler kendilerine jimnastik tavsiye edildiği zaman “Bendeniz çok zayıfım, bilmem yapabilir miyim!” diğerk bir kısmı da “ birader civarımızda bir kulüb yok, boş iş yalnız olmaz ki, insanın canı sıkılıyor” diyorlar.

Üçüncü bir takım”Vakit yok ki, sabahleyin vazife başına gidiyoruz ; akşama eve dönünceye kadar saat on biri buluyor. Ondans sonra ne yapılabilir” demekle kendilerine serd –i mazaret etmiş buluyorlar.

Genç mekteblilerdenmürekkab bir akliyetinde ayak topuna bir ibtila-i şedidvar ; ondan bi kere zevk almış, müfidyahud muzır-ı muttasıl vurup durmakta.

Oldukca bir intizam ile çalışır üç beş eski idmancıyı ve onlarla iştirâk eden bir kaçgençi istisna edersek bu gün memlekette bihakk-ı jimnastik müntesibi yoktur denebilir.

Bütün tereddüdlere, mazaretler“Karşı bilelim ki terbiye-i bedeniye ihtiyac-ı zaruriye-i hayatiyedendir. Vücudunda ferd-i nezaket ve va’z hissedenler için bu ihtiyaç daha şedid ve daha katidir.

Ta’am etmek ve bu sûretle vücudumuzda istihlak ettiğimiz maddeleri hariçten almak için nasıl mükellef lokantaların ve bir çok arkadaşların lüzumunu düşünmüyorsak,

Bu organlarımızı izâle vücudumuzu eski hâline irca' için uyuyacağımız zaman muhteşem saraylarda yaldızlı, mûkaş odalara, abanoz, demir hindi karyolalara intizar etmek

Sayı 24

Sayfa 365

hatır ve hayalimizden geçmiyorsa jimnastik yapmak içinde öyle olmalıdır. Kulüb, bir fen, bir meslek müntesiblerinininictimâhagıdır. Biz bir defa sebâtla çalışmağa başlayalım, idmana âid şeylere rağbet gösterelim, sonra ondan göreceksiniz ki bizde de zengin kulübler, büyük müesseler vücuda gelebilirmiş!Hele bu memlekette hiç kimsenin vakitsizlikten şikayet etmeğe hakkı yoktur. Amir, memur, mekâtib-, âliye talebesi, sanatkâr, esnaf herkesin bol bol vakti vardır. Yirmi dört saatte dört saat çalışan amir, altı saat çalışan memur, imtihandan imtihana mektebe uğrayan hukuk talebesi, kahvelerde üç beş saatini öldüren esnaf elbette yarım saatte jimnastiğe ayırabilirler. Sekiz, dokuz saat uykunun, iki üç saat yemek zamanının yanında yarım saat jimnastik devede kulak kâbilinden kalır. Yanında yarım saat jimnastik devede kulak kâbilinden kalır. Hayatımızı intizama koyar. Program tahtında harekete başlar isek müsaîd zamanlarımızın çoğalacağına hiç şübhe yok. Yalnız sabah kahvesine iki saat ayırmaktan, geceleri nısfü'l leyle kadar melayaniyat ile vakit geçirmekten feragat edebilecek kadar azim ve metanet lazım.

Bu mutereddid zevattan en çoklarına soruyorum, bir İdman Mecmûası intişar ediyor, manzurunuz oldu mu ?Cevab derhal, “Hayır!”nafi oluyor. Fakat romana, hikayeye, kurd masallarına âid ne kadar eser varsa bunlar okunmuş, mûndericatı ihtimâl-i dimâğairtisam etmiştir. Faal memleketlerde sayısız idman gazeteleri, mecmûaları intişar ediyor ; bir araya toplanması her kimsenin harcı olmayacak kadar mutedidkitablar yazılıyor ve bunların her biri binlerce nüsha satılıyor. Böyle iken bunlar bile az görülmekte, daha ziyâdesine çalışılmaktadır. Şu bedbaht memlekete bakın ki jimnastik ve sporun tamimi maksadıyla neşir edilmekte olan bir tek mecmûa bile hayatını koruyacak kadar revac bulamıyor. Bu lakaydı bittabi edilecek hıdmetidetehdid ediyor. En çalışan milletler bile ölüyoruz bitiyoruz diye yazılar yazarken bizim hâlimizi bir düşünseler acabaneler hissedecekler.

Bütün tenâsübü, sitareti, çevikliği, kuvveti ile bir vücut elde edebilmek arkasında marız, muteverrih çocuklar bırakmak cinâyetiniirtikab etmemek çareleri ortada dururken

zayıf, kuru biçimsiz, marız kalmanın bu acize, bu cinâyete tahammül etmenin sebebi, saiki ancak ciddiye ile ülfetsizlik, hayatı takdir edememek, okumamak, merak etmemektedir.

Biz kuvvetlenmek, biraz toplanmak hatta güzellenmek için gazetelerde mustehasrat reklamlarına bakmağa alışmışız. Kısmen hakkımızda var. Hangi doktora müracaat edip zaafımızdan bahsetsek derhal haplar, şuruplar yazar, midemizi eczacı dükkânına çevirir. Bize hayat bahş edecek olan bu kıymetdar dualar midemizi bu büsbütün bozar ve bizi büsbütün kadid eder. Elyevmicrâ-i sanat etmeyen iki muhterem simâdan gayr-ı hastalarına jimnastik tavsiye eden kaç doktor işittiniz ? Ve bu gün kaç dokturuş oturup da bundan bahis etmiştir mi? Doktorlarımızı, hastalarını tedavi Etmiş bir hâlde görmeyince açık havada gezmeyi, güneş banyosunu tavsiye etmezler. Senelerden beri tanıdığım bir çok genç var ki jimnastik ancak mülaki olduğumuz zaman akıllarına geliyor. Şurada, burada üç beş gençin top oynadığına bakıp terbiye-i bedeniye tamim etmiştir zannetmeyelim. Jimnastik ve spor bizde henüz doğmuş bir çocuktur ; ona çok itinalar, emekler sarf edilmek lazımdır. Tek tük mevcut olan mütahassıllara, doktorlara, boyuna büyük vazifeler tertib ediyor ben ancak geniş göğüslü, dik yürüyüşlü gürbüz gençleri ne zaman görürsem o zaman bizde de bir şeyler var diyeceğim.

**

Sayı 24	Sayfa 366

GalatasaraySketing Müsameresi

Maârif Nazırı Şükrü Bey Efendi'nin himayelerinde olan, Galatasaray Terbiye-i Bedeniye Kulübü tarafından geçen Cumaertesi günü akşamı bir müsamere tertib edilmişti.Bu sene kış mevsiminin, kulübler tarafından verilen üçüncü müsameresini 22 Şubat gecesi teşkil ediyordu. Birincisi İdman Yurdu ikincisi Süleymâniye İdman Ocağı tarafından tertib edilmişti Galatasaray Kulübü'nün bütün eski ve yeni âzası, bir Türk kulübü olmak itibarıyla onu kalben seven bir çok zevat İstanbul'un muhtelif kulüblere, yurtlara mensubâzası hazır bulunuyordu. Ve hakikaten pek meşiş bir gece, Galatasaray'ın bir çok muvaffakiyetleriyle temyiz eden bir gecesi idi.

Sketing haricen ve dahilen bayraklarla süslenmiş idi; Galatasarayâzası sarı, kırmızıorkardlarla misafirini istikbal ediyor, misafiler Galatasaray'ın bu samimi ailesi

arasında bulunmaktan mütevellid bir memnuniyetle onları alkışlıyordu. MaarifNazırı Şükrü Bey Efendi Hazretleri de teşrif ettiler.

Programda saat üçten dört buçuğa umûmi patinajdı. Galatasaray'ın pek küçük efendileri, diğer kulübleremensubzevat, ve Sketing her gece ki mümtaz zevata iştirâk ettiler. Programın birinci numrusu bitti. Şimdi herkes bir seneden beri gazetelerde işittikleri bazen bilmedikleri şekillerle tesâdüf ettikleri keşşafı görmek istiyordu. “İdman”da şimdiye kadar mutedid makalelerle keşşaflık hakkında oldukça malumat verildi ise de memleketimizde muntazam bir teşkilat ile henüz işe başlanmadığı için nazara çarpan şeyi bir şekil idi.“İdman” temenni eder ki bizde de başlayan bu keşşaf hayatı muntazam teşkilatla, ağır, müfid adımlarda yürüsün. Keşşafı, muallimleri Abdurrahman Bey'in taht-ı kumandasında muntazam bir resm-i geçid yaptılar. Önde Kadıköy Numune Mektebi'nin tanbur ve flüt çalan küçük efendiler, arkada sırasıyla takım çavuşlarının bayrakları ve keşşafı birde keşşaf garibesi geliyordu. Resm-i geçide Galatasaray keşşaflarından başka İstanbul Sultânisekşşafı da iştirâk etmişti. Sonra keşşaf hayatı sahneleri temsil edildi, temsilde keşşafı daha failane, daha tabi muvaffak olabilirlerdi. Çadır kuruldu, yemek takımları ihzar edildi, çay hazırlanmağa başlandı ; bazı keşşafı haritaya bakıyor, nöbetçiler ikame ediyorlar ; temsilde iyi muvaffak olunâmamakla beraber az çok noksan vardı.Mesela bir tarafta şarkılar okunur, keşşaf oyunları yapıldı. Bu oyunlar arasında ayağı sektelenen bir keşşafa nasıl müdâvamat yapılıyor, nasıl sedye ile nakil ediliyor, bunlar yapılmadı, büsbütün haricten bir zat, hasta farz edildi, elleri, ayağı sarıldı. Ve nakil edildi...Bunlar şübhesiz, daha çok takdir arzusundan ibaret bir tenkid. Mamafih Galatasaray'ın bu genç, fiil-i keşşafını en samimi hissiyat ile takdir ederiz...

Maârif Nazırı muhterem keşşafının ihzar ettikleri çay ile ikram edildi. Bir kaç keşşaf gelip takdim etti ; Nazır Bey Efendi istikbalin bu muhterem gençleri için bir hiss-i takdir ile memun kaldı.Sonra, Mekteb-i Sultânisi tarafından İsveç usûlünde jimnastik harekâtı icrâ edildi. Talebe kırmızı, beyaz elbise giymişti.

Programın üçüncü numrusunda Amerika “İskorpiyon” maiyet gemisi efrad ve zâbitanıyla GalatasarayKulübü efradı beyninde hâlat müsabakası vardı. Son günlerde İskorpiyon İstanbul'dan hareket ettiği için müsabaka “İmojen” efradı ile icrâ edildi.İngilizler,

Amerikalılara nisbetlehâlat için daha idmansız bulunuyorlar ve sırfbir nazar-ı nezaket olarak, adeta mağlub olacaklarını bilerek müsabakayı kabul etmişler, deniyordu. Fakat bizce malum olan bir şey varsa oda Türklerin galib gelmesi idi. Galatasaraylılar galibgeldiler, ve karşılarındakini pek kolay sürüklediler. Galatasaraylılar uzun uzun alkışlandılar. Kulübün hâlat içi ayırdığı takım, bihassa Kenan Bey'in mümtaz vücuduyla nazarlarda büyüyordu...

Programın son numrusunu hokey müsabakası etmam ediyordu. Galatasaray Hokey Takımı'nın karşısında Sketing'in hokey takımı vardı. Mösyö meymu zaten İstanbul'da bulunmadığı için Galatasaray'a karşı çıkan takım biraz gevşek sayılabilirdi. Galatasaray bu müsabaka için yeni bir kaleci koymuştu. Pek az olduğu temin edilen idmanlarına rağmen muvaffakiyetle vazifesini ifa etti.AhmedCevadBey son derece şedid oynuyor, her hamleleri yeni bir muvaffakiyetle tetvicediyor ;HasnunGalibBey vazifesinde soğuk kanlılıkla muvaffak oluyor, gâyet iyi düşündüğü paslarla topu muhâlif kalenin önünden ayırmıyordu. Rıza Bey her zamanki gibi muvaffakiyet ve mahâretle oynayordu. Fakat kuvvetli bir top ile çenesi zedelendi ; ağırlara sızılara rağmen vazifesini ihmal etmedi. Muvaffak oldu, Sketing takımından Kelkiyan Efendi arkadaşlarının meharetsizliklerini örtmeğe çalışıyor, na-ümid çırpınıyordu. Her zaman ki gibi bir gürültüye sebep olacakken meydan verilmedi. Kaleci Akşiyote Efendi cidden mahirane bir çok goller kurtardı. Neticede Galatasaray 2 gole karşı 8 gol ile galib geldi. Ve artık tavalli eden muvaffakiyetle Sketing geniş salonu yaşalarla, alkışlarla inledi. Mükâfatlar, Maarif Nazırı'nın takdirdkar sözleriyle galiblere verildi.

Keşşaflık

Aysi Reis

Keşşafılara:

(İyi vakittir keşşaflığaâid bazı yazılar yazıyoruz. Bu yazıların memulümüzün fevkinde büyük bir rağbetle okunduğunu işitmekle hakikaten iftihar ediyoruz. Bu iftiharımız. Yazımızın kıymet-i itibarıyla değil belki memleketimiz gençliğinin artık vatani kurtaracak esbâbı araştırmaya koyulduklarına delaleti dolayısıyladır. Şevkimiz arttı.

Bâdema bu hususta daha fazla çalışacağız. Bu günkeşşaflık ser levhası altında hakiki bir Türk keşşafının münakıbını yazacağız. Bu yazı Tarih-i Encümeni âzasında merhum SafvetBey'in en son yazdığı makaledir, SafvetBey'in müzayası? , ihtivası herkescemalumdur. İfadesi sırf Türkçe'dir. Bu ifadeye Tarih-i Encümeni reisi Abdurraman Şeref Bey hocamıza "Hoş bir kalyoncu Lisanı" diyor.

Vakıa şimdilik öyle. Fakat ileride lisans-ı tahririmizin alacağı son şekil öyle zan ediyoruz ki aşağı yukarı bu ifadeye benzeyecektir. (İfade sırf Türkçe olmakla beraber bizim kulaklarımızın alışmış olduğu tamraraklı ifadelere benzemediği cihetle biraz dikkatli okunmasını rica ederiz.)

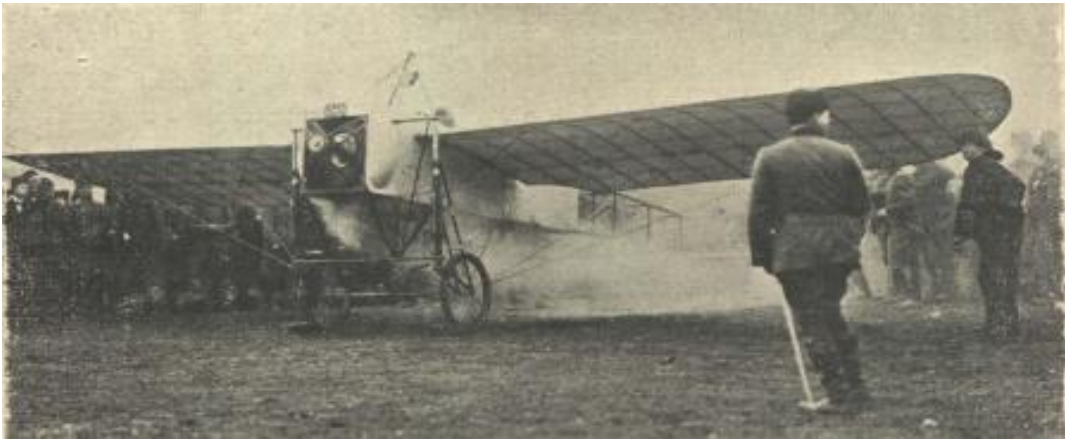
Fransa'dan yola çıkmak üzere bulunan top çekerlerimizden birinin adı (Aysi Reis) dir. Bu (Aysi, veya Ese) nin kim olduğunu belki bilmeyenler vardır. Bu Yiğit Türk'ün kim olduğunu kısaca anlatıp tanıttıralım.

O yıllarda (ya devlet başa, ya kuzgun leşe) diye denize atılarak cihan tarihinde ad bırakan ateşli Türk delikanlılarında biride bu (Ese) idi.Turgud'un yiğeni idi diyorlar. Olabilir, hem kanından da belli. Bizim bildiğimiz (Aysi) (Turgud) un en güvendiği yoldaşı, sağ kolu, onun küçük bir eşi idi.

Galatasaray'ın SkentingmüsaremesindeGalatsaray'ınhâlat Çeken Takımı Foto
MahmudBey

Sağdan ve önden itibaren Kemâl, Ahmed, Oberle, Süleyman, Arka sıra Sağdan Emin,
Kenan, Abdurrahman Beyler

TayyâreciSâlim ve Kemâl Beyler HareketlerindenBir dakika Evvel foto FeridBey

Sayı 24

Sayfa 369

SâlimBey Kemâl Bey Foto Ferid

Altınordu Reis-i Fahrîsi Aka Gündüz Bey

Altınordu Marşı:

Bu Orduyu Gençlik Kurdu:

Hak yoluna çıkıp durdu ;

Bu hâlis Türk Altınordu

Kurtaracak Oğuz yurdu

Ey Ak tuğlu Türk'ün oğlu!

Kalbin iman ile dolu:

Ey şark eri “Altınordu!”

Kurtar, çorak, oğuz yurdu

23 Şubat 329 – Kadıköy

Altın Ordu Reisi Raşid Bey

Sayı 24

Sayfa 370

(Aysi) nin işleri çoktur, çoğuda (Turgut) (...?) Karışmıştır. Ancak İtalyanların buna “Siruku”[*] (samin) demlerinden oraları kasıp kavurmuş sayılı fırtınalardan biri olduğu anlaşılıyor. (Aysi) büyüklüğünü şunu ile göstermiştir.

Şurada sözünü ağzımıza alırsak o kadar uzar ki bizi de çizgimizden dışarı çıkarır, Aysi mi? Hiç başlamayalım, (Barbaros) rahmet limanına çekildikten sonra kölelik, uşaklıktan yetişme İstanbul vezirlerinin[**] diğer kadar kendisine bakmadığını gören zavallı (Turgut) (Cezayir) e bile uğramayarak yeniden başlı başına bir ocak kurmağa düştü. Bunun içinde (Fas) körfezini elverişli buldu. Burası gerçekten elverişli idi. Ağzı (Kerkine) adacıkları, (Kara) seyflikleri gibi uzun, geniş kara parçaları, hem ada, hem yarım adan olan (Cerbe) ile çevrilmiş olan bu körfezin içi bir çok kuyucuklar, bucaklar ile döşenmiştir. İşte (Turgut) yeni ocağının temelini (Cerbe) de attı, yavaş, yavaş (Tunus) kıyılarını İspanyollar elinden temizlemeğe başladı.

İspanyollar bıçak, kırbac, ateş ile sürüp kaçırdıkları (Endülüs) İslam’ın pirilerini Afrika yakasında da bırakmadıkları gibi, oralardakilerini de rahat bırakmıyorlardı. Dindaşlarının hâli, İspanyolların ne yürek, ne düşüncede kişiler olduğunu gören (Cezayir) (Tunus) lu şaşkınlar o hain şeyh, emir, sultanlarına uyarak oralara gelen Türk gazilerini kendilerini ezecek yabancı gibi tutarlar, kapılarını bunların yerlerine kapamak için İspanyolları çağırırlardı. Hele (Tunus) lular (Şarlken) nin gönüllü tebası idi.

(Kabs) körfezinin (Tunus) yakasındaki (Kalibe) (Sosa), (Manastır), (Safakis) kaleleri emir hazretlerinin gönlü isteğiyle İspanyol muhâfızları elinde idi. (Turgud) bu kıyıları tarayıp baştan aşağı elde etti. İmatorluk filosuyla gelen (Anderiya Dorya) yoldaşları buralardaçıkardı. Ertesi kış, havaların güverdiği bir günlerde (Turgut) buraları yeniden elde etmişse de ertesi yıl baharında yine büyük bir filo ile gelen (Dorya) yine gazileri çıkardı. Bu alış verişlerde kahramanımız (Aysi) başlıca kumandan bulunuyordu.

Boğazcılar, bu rahmetliler başka yaradılıştı, bizim anlayamadığımız yüce kişilerdi. O yıllarda yazılmış Avrupa tarihleri (Turgud) topu topu on beş yirmi kalitesi olduğunu yazıyorlar. Avrupa imparatoru (Şarlken) donanması karşısında dört tahta parçası olan bu açık teknelerle o koskoca filolarla boy ölçüşmelerine biz söz bulamıyoruz.

Bu bozgunluklar (Turgut) için kaygı değil idi. Onun hatrıca bir düşüncesi, gece gündüz başından çıkmayanı beynini yoran başka bir kaygısı vardı, onuda herkesten gizlerdi. O kıyılarda (mahdiye, veya Arfika'ya) adlı bir şehir vardır. (Fatimi) lerden (Mehdi Billlah) yapısıdır. (Mehdi) burasını o yılların en sarp bir kalesi olmak üzere

[*]

Sayı 24	Sayfa 371

yaptırmıştır. Şehir karaya dar bir dil ile bitişiktümsekce bir burun üzerinde olup kale duvarlarının dillerini deniz yalardı. Kalesi en güzel haric, en iyi duvarcıkla yapılı, kalın duvarlı olup şurasında burasındaki yine bir çok kalın duvarlı kaleleri Müdâfaasını arttırdığı gibi, resmindeki güzellik dışarıdan görünüşünü pek şık bir kılığa koymuş idi. Kalenin kara yüzünde büyücek bir de iç kale, Ana tabyası bulunuyordu.

(Mehdi) liler (Tunus) hükümetinden ayrılarak bir Cumhurluk ilan etmişler, Vatanları için gâyet korkak ve kıskancolub limanına İslam Hristiyan büyücek gemi sokmazlar, girmesine izin verdikleri ufak tekneleri başına bile adam koyarlardı. Zavallılar korktukları baskın için boşuna çabalıyorlardı. Yukarıda şunu söylemeyi unutmuş ki şehrin olduğu burnun ucunda ufak, kapalı bir ticaret limanı olduğu gibi, yani başında zincirle kapanır birde kadirga limanı vardı.

(Turgud)suyun aktığı bu güzel kaleyi kendi kendine alamayacağını iyice bildiği gibi, İstanbul'dan da yardım istese mid göremiyordu. Yine iş başa düştü, hile,tuzak yolunuttu.

Başlada buraya sık sık uğramaya. Bu gelişleri (Mehdiye) lilerigıcıklandırmamak için yapan ufak bir kalite, veya bir kinde ile oldu. Yalnız geminin donanımı, mertebenin üstü başı eskisinden düzgün ve parlak idi. Bu gidiş gelişlerle andan, kalenin bir birinci muhâfızı (İbrahimü'l mübarek) denilen kişinin aşinalığını,gelipgittikce getirdiği hediyeler, ısmarlamalarla dostluğu kazandı. (ikinci) birimlemeyedüşürdü. Hazıladığı biro gün seferine ortak etti. Sefer karlı çıktı, herifin gözleri bir kat daha açıldı, artık (Turgut) ile can ciğer oldu. Bir gün İbrahim'e kısacık içini açtı. “Ne olur beni de aranıza alsanız. Benim hiçbir şeyi de, size hakim olmada gözüm yok. Ancak şehriniz pek elverişli, beni aranıza alırsanız, sizi zengin, şehrinizi cihana korku verir bir yer ederim” deyip gitti. Arap'ın gözleri bir kat daha açıldı, bu işte herkesten çok kazanacağını gördü, bir gün mecliste bu işi açtı, veya açacak oldu. Meclis bir ağızla “Yazıklar olsun sana, buldukbulduk da bir yol kesiciyi aramıza sokmağa mıkaldık. Bu haydudlarıfelancafelancaya neler yaptılar, unuttuk mu ? (Daha ileri gider kayıp, günah....!!) İbrahim bu az,bu tokatıyedi. Yedi ama içinden de “Ben bununacısını sizde bırakmam” dedi dişini sıktı. Bu havâdisi alır almaz. Turgud İbrahim-i mübarekinhatrını sordu birçok hediyeler peşkeşler çekti ; aralarında dolab kuruldu. Biraz kendini unutturmak için (Turgut) buralara uğramaz oldu. Pek karanlık bir gecede içinde her şeyleri olarak (Kalibiye) (Manastır),elhyoldaşlarının seçmeleriyle duvar dibine indiler ve İbrahim'in gösterdiği o tarik (Hayırsız yolu, sıcak yolu) yolla içeri girdiler, yol baş hücum noktalarının çoğunu tuttular. Daha ortalık ağırmaksızın şehir içinde hurutüfen kumanda sesleri iştilmeğe başladı. hâlkınbi bölüğü neye uğradığını anlamayarak sindiler, bir bölüğü hülasâ sarıldılar. İki yandan epeyce kan döküldü. Korsanlar her hâlde şehirlilerden cenkci olduğundan biraz dövüşden sonra silah bıraktılar. (Turgud) u emir ilan eylediler. Kendi usûlleri üzere hükümet kurup, muhâfız askeri getirip koyduktan sonra (Turgud) kendinin taşrada bulunduğu günlerde idaresini (Aysi) ye bıraktı.Turgud denize çıkmağa hazırlandı, (Mehdiye) ayanını bu seferde bulunmağa çağırdı. Görünüş dostluk idi, iç yüzü (Aysi) içeriyi istediği gibi düzeltinceye değin bunları şehirden aşırarak, içeride

Karışıklık çıkarmak isterlerse rehin tutmak idi. Sonra İbrahimü'lmübarekede hiç inanâmıyordu. Ayrılırken (Aysi) ye bu herifin peşini bırakmamağı az buçuk hilesini sezdimi imha etmesini söyledi.

Turgut'un bu kaleyi ele geçişi bürün İtalya ve İspanya'da büyük gürültü çıkardı. Herkes ele avuca sığmayan bu kursanın eline böyle bir kale geçerse eskisinden bir kaç kat daha ziyarı artacağını (Sicilya) Cenübi İtalya kıyılarının hâli ne olacağını söylüyordu. (Şarlken) tebasından ileri gitti, pek kızdı, (Kabis) körfezini ele geçirdikten sonra korsandan (Napoli) yi nasıl koruyacağız, daha iyice yerleşmeden şimdi (Mehdiye) muhâsaraya alınsın bu korsan çıkarılsın iradesini verdi. Ancak harb meclisi bu işin güçlüğünü ileri sürerek (Mehdiye) yimuhâsaradan önce yeniden (Turgut) eline düşen (Manastır), (Sosa) (Sefakes) kalelerinin zâbitiyle (Tunus) emirine verilmesini, bu yüzden (Turgut) un da yere düşürülmesini arz ettiler.

(Devri) o [956-1049] yazı Turgut'un peşinde geçti. (Turgut)'da yirmi dört kalite ile uğradığı yerleri yaka yıka geziyorken uzaktan olsun görmek (Dorya) ya nasib olmadı. Ertesi yıl baharında (Dora) aldığı irade üzerine yine büyücek bir filo ile denize çıkarak (Papa), (Toskana)(Malta) gemilerini de almış idi. Aldığı irade (Kabis) körfezinden korsanların sürülmesi, ölü, diri (Turgut) un ele geçirilmesi idi. İradenin birinci maddesi yerine getirilebilendi (Mehdiye) den başka kaleler zabt edildi. (Turgut) un tutulmasına gelince, öyle yetmiş seksen battal tekne ile olur iş mi, ona karşı bir (Turgut) daha olmalı, atik Yörük teknelerle peşine düşmeli. (Dorya)(Turgud) un (Manastır) da yattığını işitti, hemen oraya saldırdı. “Turgut” böyle apaçık bir yerde, böyle günlerde yatacak kadar sersem olmadığı gibi, onun yatağı deniz, sığınağı dalga arasıdır. “Efendiler, şu sözler benim değildir. Hem en önce yapılacak işini bırakıpda (Dorya) nın peşinde gezişi (Turgud) için daha karlı idi. (Dorya) nın elindeki kuvvetle (Mehdiye) ye bir şeyi yapamayacağını iyice bildiğinden eski işine bakarak (İspanya) kıyısı ve adalarını soyup yıkıp geçiyor, kaleyi rahat bırakıyordu. Bu karyede (Kabis) kalelerinin zabt ettiğini söylemiş idik. Oda şöyle olmuş idi. (Dorya) (Reisü'libya) bonaburununa asker döktü Tunus ordusunuda alarak sırasıyla o kalelere hücum etti. Ötekileri kolayca ele geçirmişse de Manastır'da bir iki haşak yedi. Kale duvarının bir yüzü yıkılmasa kale kavâidişehid düşmese idi daha uğraşacaktı.

Bu kalelerin zabtı (Şarlken) hayra fal tuttu, hemenbir iradesiyle daha (Napoli-Sicilya) hidivlerinin ordu ve filolarını (Dorya) nın yardımına koşturdu. Bir gün (Dorya)

(Mehdiye) yi yakından görüp kalelerini keşfetmek üzere hemen sıyırtmacasına geçiyordu. (Aysi) buna bir top sallayarak kış kasasında beş kişi öldürdü. Bu (Dorya) nun o kadar gücüne gitti ki “İnşallah şu kaleyi dümdüz edeyim” diye ahd etti.

(Dorya)koca filosuyla (Manastır) ile (Mehdiye) arasında yanıyor, (Turgut) kaleye denizden asker, erzak sokmasın diye bekliyordu. Çünkü şehrin arkası (Tunus),ve İspanyol ve İtalya taburlarıyla kesilmişti. Derken bir emir aldı, hemen (Palermo’ya) giderek Sicilya hidivi (Don JuanDovega) ile buluşup yapılacak işleri görüşeceklerdi. (Dorya) oraya ve oradan (Tabyani) ye gitti, (Napoli)hidivinin

Sayı 24	Sayfa 373

Oğlu (Don GarisyaDoteledu) ile de buluştu. 24 kadırgasını ve bir çok nakliye gemilerini aldı. Bu arada Maltizfilosuda gelip birleşti. Bu aralık da da bizim (Turgud) asker ve silahtan verebileceğini getirip kaleye soktu.

Her eksiği tamamlandıktan her düzeni koşulduktan sonra bu korkunç filo Sicilya’dan timur kaldırdı. (1550 Haziran 26 sında) gelip Mehdiye’nin şarkında askeri karaya döktü. Tunus’un hâlk (Elvad) İspanyol kumandanı hemen muhâsarayagitmesi, ve Malta metrede Manastır hücumunda kırılan şövalyelerin yerine adam göndermesi emrini aldılar. Düşman karada istihkamlarını kurdular. Denizden karadan bu bombardımana başladılar. İşte bizim (Ese) dir. Yandan sekiz on kat çok düşmanla çevirilerek cihandan ayrılmış bulunuyordu. Düşman köleleri kalenin o güzel duvarlarına vurup taşlarını döktükçe şehirliler arasında sızıltı, mırıldama başladı, “Ne yapalım herkes gibi bizde teslim alalım bu Türklerin yoluna neden şehrimizi yak yıktıralım.”Sözleri ortaya çıktı. Hemen (Aysi) şehrin ayanını hâlkın çoğunu toplayarak “Bana bakın, ben bir şeyler duyuyorum. Allah hakkı için bir daha böyle bir söz işitirsem o alçakları kibritten sonra şehrinizi kül eder bırakırım” dedi. Sonrada sözünü yumuşatarak “o budalalar ne sanıyorlar, düşman içeri girirse onların malları canları sağ mı kalacak ? Daha ne istiyorsunuz ? elimizde böyle sarp bir kale umucam Turgut’un kendi gözüyle seçip ayırdığı 1700 piyade 800 süvarilik bir arslan ordumuz var. Hem siz er değil misiniz ; dininizin, ırzınızın, malınızın, canınızın yürekten düşmanı bu heriflere koyun gibi teslim edeceğinize yiğitceşehid düştü bu sevgili duvarlarınız altında gömülseviz daha mı kötü olur ?” Ulu sözlerle saatlerle, günlerle bu kanı sulanmış, nasıl olursa olsun bu dünyada yaşamağa tapar o bayağı

hâlkıyüreklendirmeğe, fesadlarını gidermeğe çalıştı. Kenidisinin ölümü ne kadar aşağı, düşmanın ne kadar bayağı olduğunu göstermek için bir çıkış yaptı, süvarisi, 300 kadar tüfenkçisi ile düşman istihkamlarına saldırdı. Bu çıkış imparator ordusuna acı yaralar açtı, gaziler istihkam hattının bir yanını ele geçirdiler ancak bir çok saatlerden sonra kendilerini toplayıp davrandıktan sonra bunları yerlerinden çıkarabildiler. Bu kargaşalıkta şehirliden çok kişiler açılmış kapıdan savuşup yakındaki dağlara kaçmışlardı.

Şehirde yeniden sızıltı, mırıltı başladı. Zavallı (Ese) yine topladı. Yahu, “Ne yapıyorsunuz ? Neler konuşuyorsunuz ? siz kendinizi dünyada yarımsız kalmış mı sanıyorsunuz? (Turgut gider biliyor musunuz?) O adamlarını yüz üstü bırakıp gider küçük adam değildir. Şimdi bizi düşünüyor. Yakında göreceksiniz, bir ordu ile gelecek düşmanın başına inip darma dağın edecek, yapmayın, kormayın işinizin başından ayrılmayın” gibi sözlerle yeniden bunların yüreklerini tazeler gibi oldu. Kadın çoluk çocuk yıkık duvarların metine koştular.

(Ese) ciğın bu sözleri yalnız kuru teselli değildi. (Turgut) (Cerbe) de kesesini dökerek oraların hattını örür. Bodvinlerinden bir kaç bin kişi topladı. Kara yoluyla bunları ağır ağır gönderdi. Kendisinde denizde sakine sakine giderek karanlık kibir-i gecede, ümidini kesmek üzere olan şehrin garbinde bir kaç mil yakınında bir yere yanaştı, 800 korsan çıkardı, ve iki yüz genç ile yeğenine mektub uçurdu. Bu mektubunda sayıp döktüğü bir çok şeylerden sonra kendisinin (Santiyago) gecesı, düşman taburlarının zevk ve sefaya daldığı akşamı bir baskın yapacağını, onunda flamalarını görür görmez şehirden çıkıp saldırmasını bildirdi (Turgut) un Türk yoldaşlarıyla gizlendiği yer

Sayı 24	Sayfa 374

Geniş bir zeytin ormanı içinde (Mehdi Billalah) sarayının viranesi idi. Arabalarının da başka bir yerde oturdu. Turgud’un saklandığı ormana düşman odun ve istihkam siperleri için kazıkları, çocuklar kesmeğe gelirlerdi. İşte Turgud’un o güzel tezini bozan şeylerden biri ve başlıcası bu oldu şöyle ki:

Ertesi sabah düşmanı gözetlemeden kırpmayan (Turgud) düşmanından kalabalık bir müfrezenin kendisine doğru geldiğini gördü. Bunların çubuk kesmeğe geldiklerini anladı. Hemen şehir yakınındaki tepe arkasında gizlenen Cerbelilerine haber uçararak düşmanı görür görmez ateş etmelerini, yüzü koyun yatıp düşman iyice yanaşmadıkca ateşe

başlamamalarını, daha iyisi çubuk kesmeğe gelen bu silahsız neferlerin iyiden iyiye işe koyulmalarını beklemelerini emir etti. Bu gelen baltacılarla muhafazası için Sicilya Hidivi (Don Juan Duvгаа) ile Maltiz kumandanı (Solasnfel) bir müferezemaltimizşovalyeleriyle gelmişlerdi. Bunların gelmeleri ise asker böyle ormana gelipgittikce bir akım tüfenkli arabalarla çarpışmalar olurdu, ancak pek ilerisine varmadan hemen bir kaç ateş edip savuşurlardı. Ama bu gün Araplar eskiden çok saldırmakta, dayanmakta idiler düşman ordusunda Tunus emirinin adamlarından keskin gözlü, derin düşünceli, düşüncesi başa çıkmaz (Şerif) dedikleri bir hınzır herif vardı,İspnyollar bile bunun her sözüne, her düşüncesine inanırlardı. Bu herif Arapların hâlerinden bir şey sezdi hemen atını mahmuzlayarak bir kaçına yanaşarak ağızlarını yokladı bir söz alamasaydı işi yarı yarıya keserdi anladı. Hemen (Don JuanDüvega) nun çadırına koşarak ortalıkta başka şeyler döndüğünü odun çubuk kesmeğe gidecek askeri öyle eskisi kadar muhafaza bırakmak pek akıl iyi olmadığını yolaçıkanların hemen dururlmasına emir vermesini söyledi. Ve dedi ki “dediğim gibi (Turgud) buralarda ise er geç meydana çıkacaktır”hemen bu ceneraller meclisinde görüşüldü, ve dinledi ki biz herhalde kıymetliyiz. Birinci odunumuz çubuğumuz yoktur, ikinci yola çıkmış bir askerin arkasını düşmana döndürmek olamaz. İşte bunun üzerine baltacıların yanına o büyük müfreze katıldı. Bunların arasında da Tunus emirinin iki oğlu, o şerif ve bir alay Tunus süvarisi bulunuyordu.

Önde Maltizşovalyeleri olduğu hâlde düşman ilerliyor, Turgud‘da yanaşmalarını bekliyordu. Söylediğimiz o Arap lar Tunus süvarilerine sataştılar bunları (Turgud) un yere çektiler (Turgud) da yine ses yok idi.Tam (Dolsangle) ninşovalyeleri kurşun menziline gelir gelmez. Bir yaylım ateş ile, önlerinde yıldırım (Turgut) olduğu hâlde (800) korsan Sıyrapalaşovalyeler arasına daldılar. Baskın yerini buldu, düşman şaşaladı, çok ileri gelenleri doğramaga sarıldı, aralarında (Halkü’lvad) kumandanı (Don Levi Erez Düvargas) da bulunuyordu, Düşman buna pek yandı. Gürültüyü duyan pusudaki Araplarda geldi cihetle artık dört yandan cenk gerçekleşti. Bizim (Aysi) de amcasının emri üzere kendi Türkleri ve şehirlinin çoğuyla bir çıkış yaparak düşman siperlerine daldı. İyice kan döküldü. Muhâsara hattında kalan (Don GarsiyaDotoldu) sonra askeri toplayarabildi. (Çokluğa darımı serpilir)(Aysi) de yapabileceğini yaptıktan sonra (Sicilya) ya kadar hidivi iyi sıkıntı çekti, (Turgut) bunları epeyce kovaladı, bir kaç saldırmalar, dalmalar yaptı, baktı ki kuvveti az boynunu bu kez çekildi.

Ormanda (Turgut) elinden kurtulan düşman eskiden bir kaç kat daha muhâsarayı sıkıladı, siperlerini tazeledi, bu mübaredemâni arttırdı. Ama kalede bir türlü gedik

Sayı 24

Sayfa 375

açamıyorlar. (Aysi) ninşurdan buradan atışına karşı bataryalarını sürümeden canlarına ta gelmişti. Derken kaleden kaçak bir it düşman ordusuna giderek deniz yüzünde duvarın bir yüzünün pek ince olduğunu (Aysi) nin hiç oradan hücum etmediğini haber verdi. Ceneraller arasında bir hased, bir kıskanmadır çıktı. Bunların arasında (Napoli) Hidivinin oğlu (Don Garsiya) bir düzen kurdu ve kimseye söylemedi. Bu ince denilen duvarın önde deniz sığ ,yüklü tekneler yanaşamıyorlardı. Bu hırslı genç ceneral o gece suları az iki eski kadırgayı yanyana bağlayıp, tahta döşüyerek üzerine toprak çekmiş ve ağır çapta toplar koymuş idi. Sabahleyin erkenden bunu sürüyerek kalenin ortasına yanaştırdı. Dört demirle yerleştirdi. Açtığı sert ateşle kalenin üst tabakasını indirerek yukarı ve aşağı yollarını tıkadı sonra aşağıdaki ana duvara çevirerek istedi gediği açtı. Artık kalenin işi bitmiş idi. İçeride bir mahşer koptu her yanda yaka yakaya dövülen silah şâkırdısı, çoluk çocuk çığılığı göklere çıktı. Önce o kadar korkaklık gösteren şehirliler Allah için güzel dövüşüler, şehid düştüler.

(Aysi) nin Türklerine gelince, bunlar işin sona vardığını gördüler, ama kim bırakıp çıkacak, (Turgud) a kim görünecek! birer birer çarpışa çarpışa düştüler. (Aysi) sağ kalan bir avuç yoldaşıyla beraberce gümrük dairesine sığındı. O oradan önce kurşunla sonra okla çok dövüştü. İşte top çekerimizin adının sâhibi bu sarı Türktür. Akıllı, iyi düşünür, olduğu yerde saplanır kalır, yerini bırakmaz bununla beraber amiri (Turgud) a son derece itaatli, pek değerli bi yiğit idi. Nitekim, önüne çok kurtulma yolları açılmış iken o yana bir adım atmamış Turgud'un giderken:

“Oğlum, Sen buradasın ya!

Sözünü Tutmuştur.Safvet

Ayak Topu Müsabakaları

Altın Ordu

Galatasaray

1 Sayı

0 Sayı

Bir taraftan Strogles ismindeki RumKulübünün, mai- beyaz renkli üniformasına tecavüz edildiğini bahâne ederek tavalli eyleyen mağlubiyetlerinden dolayı pazar müsabaka-i umûmiyesi sahasından firari, diğer taraftan Telefon takımından da daima eksik bulunması hasebiyle müsabakalara âdem-i iştirâki hasebiyle haftadan beri Pazar birinciliği müsabakaları icrâ edilememekte idi. Şubat'ın dokuzuncu Pazar günü Galatasaray ile Altınordu aralarında hususi bir müsabaka yapmışlar, Galatasaray altı sayı ile galebe etmişti. Mamafih Altınordu'nun o gün ki mehâcimlerigâyet zayıf olmakla beraber her zaman ki oyuncularından mürekkeb olan Müdâfaa hududunu o gün için Galatasaray'dan Adnan Bey takviye etmişti.

İşte iki hafta evvel altı sayı ile hususi

Sayı 24	Sayfa 376

bir müsabakada muzaffer olan Galatasaray bir hafta sonra Şubat'ın 23'üncü Pazar günü asıl galebe edilmesi iktizâ eden bir oyunda bir sayı bile yapamadan mağlub oluyordu. Şühesiz ki bu yeni müsabakayı icrâ eden kulüblerin her iki takım efradı arasında bazı tebdilat olmuştu. Fakat bu tebdilat böyle tamamen bir neticeye sebebiyet verecek kadar azim değildi. Galatasaray'ın Mösyö JozefOberle'den mahrum olan akıncı safı, bu defa yine iki hafta evvel ki arkacı ve yardımcılarına karşı oynuyordu. En mühim tebdil Altınordu mehâcimlerinin on beş gün evvelkine nisbetle pek ziyâde takviye bihakk-ı ifa ediyor, sağ iç mehâcimiNihadBey kendisine ek kıymetdar muavenetlerde bulunuyordu. Solunda ise Galatasaray'ın – o yanlış yazmayoruz-Galatasaray'ın ikinci takımından Nuri Bey mutavassıt bir ad oynuyordu. Galatasaray'ın ikinci futbol takımında mukayyed bulunan ve yirmi saat evvel Galatasaray keşşafı ile beraber Sketing'deki müsamereye iştirâk eden, hatta müsabakadan iki saat evvel Galatasaray'ın gömleğiyle idman yapan bir futbolcunun kendi kulübüne karşı diğer bir takımla hemde resmi bir müsabakada dahil olması şübhesizki bizim idmancılık hayatına has garapetlerindendir.

Saate avdet edelim: Altınordu akıncılarının düzelmesine mukâbil Galatasaray'ın Müdâfaa hattından AhmedCevadBey noksan idi işte kayd ettiğimiz tebdilat gösteriyor ki evvelki haftaki hususi müsabakaya nazaren Altınordu'nun Müdâfaa kısmı beyn-i hâlde olmağla beraber mehâcimleri yarı yarıya takviyet olmuş. Galatasaray'ın ise gerek Müdâfaa

gerek mehâcime hattı biraz zafiyet peyda etmişti. Binaenaleyh Galatasaray'ın, iki hafta evvelki gibi bir muzafferiyet-i tama'ya nail olmasa bile herhalde galebe edeceği kâviyyen memul bulunuyordu. hâlbukihiçde öyle olmadı. Altınordu'nun yaptığı bir sayıya mukâbil Galatasaray mehâcimleri sanki en acemi oyunculardan mürekkeb etmişler gibi- bir aciz-i tam gösterek bir sayı bile yapamadılar. Hatta Altınordu kalesinin sağına, soluna, üzerine doğru beş on (Şut) olsun çekemediler. hâlbukimehasımları, daha iyisini bulamadıkları için kaleye pek mübtedi, hatta topu tuttuğu zaman ne yapacağını düşünen bir oyuncu koymuşlardı. En ufak bir hücumu karşı itidal demini gaib edeceği, biraz kuvvetli gelecek topları kaçıracağı aşikâr olan bu yeni kaleci, Galatasaray akıncılarının pek garib ve namemul olan gayretsizliği sayesinde hiç ciddi bir tehlikeye maruz kalmadı. Hatta, eğer düçar -ı heyecan ve asabiyet olmadığına emin bulunsaydım köşesinde rahat rahat bekledi durdu, derdim. Eğer Galatasaray mehâcimlerinin mağlubiyetin yegane sebebini teşkil eden fena oyunu yarmacılarlaarkacılarada sirayet etseydi Galatasaray'ın bir hezimet-i katiyyeye uğraması muhakkâk idi. Fakat başta Celal Bey olmak üzere bu oyuncuların cümlesi, Hüseyin Bey tarafından mahâret ve süratle idare edilen Altınordu akıncılarının hücumlarını def' ve kusuramuvaffak oldular. İşte bu Müdâfaa-i şedidedir ki Galatasaray'a bir tek sayıdan fazla yapılmasına mani oldu. Altınordu muavinlerine gelince: Onlar, pek sıkı hücumlara maruz kalmamakla beraber hasımlarına arz olan beceriksizlikten bil istifâde pek iyi ve muvaffakiyetkarane oynadılar, kalelerinin civarına topu hemen hiç yaklaştırmadılar.

A. D.

Sayı 24	Sayfa 377

Cuma Birliği İdman Müsabakaları

28 Şubat sene 329 Cuma günü Üsküdar mutâsarrafı Faik Âli Bey Efendi hazretlerinin taht-ı himaye -i aliyyelerinde ve İstanbul Marif Müdürü SafvetBeyEfendinin taht-ı riyâsetlerindeicrâ edilen hâlat müsabakaları nekayısıyla beraber ümit verecek, atiyi aydınlık gösterecek mâhiyettedir. Gençler gittikleri bu yolda velevki ufak bir netice dahi istihsal eyleseler devam etmelerini tavsiye ederiz. Zira bilhassa bu uğurda en ziyâdesebât, temin eder bizde teşvik. Gayret ve muvaffakiyet onlardan.

28 Şubat Cuma günü Kadıköy İttihad Kulübü'nde icrâ edilip müfredatını aşağıya derc ettiğimiz müsabakaların heyet-i umûmiyesineaidmütalatımızı arz edelim:

Evvela programın tanziminde hata var idi; hiçbir şey için muayyen bir zaman, saat tayin edilmemişti. Vakit-i muayyeninden bir saat kadar sonra işe ibtidar olunmasında elde bulunan programın bile harfiyen tatbik edilemediğini efham eder. Mesela bisiklet tahammül müsabakası elli tur iken otuz tura tenzili bu kâbildendir. Hakem heyeti elli olacak diye dayansa idi bilahere yapılacak şeylerde vakit kalmayacağı aşikâr idi. Otuz tur manevralı koşuda da iki kulübnâmınaiştirâk eden dörder kişiden her dört kişinin mi ? yoksa bu dörtten her çiftin ayrı ayrı mı otuz turu ikmal edeceği tasrih olunamıyordu. Hakem kendisine evvelce vazih –i tebligat koymadığı için dört kişinin otuz turu ikmal etmesini esas tutmuştu.

Sâniyen, hakem heyetinin kimler olduğunu herkesin evvelde bilmesi iktizâ ederdi.

Üçüncü bir hatada temaşe-i kirana tevcih ediyor: Yapılan şeylerin tribünlerden vesâir tahsis edilmiş mahallerden temaşesikâbil iken bilamucebmüsâbıkların, hakem heyetinin iş göreceği mahaller işgal ediliyor. Her şeyin kemâl-i intizam ile ceryanda en büyük şart herkesin mevkinin tanınmasıdır. Gerçi sporun bu gün ki pek ufak tezâhüratı bile âti için büyük ümitler veriyor. Gün geçtikçe müsabaka meydanlarında yeni yeni gençler, mektebler görüyor mesela siklet atmak müsabakasına iştirâk eden Burhan ve Zeki Beyler meydanda ilk görülen (Atlet) gençlerdir. Mercan ve Davud Paşa Sultânileride şimdiye kadar müctemienbi yerde görülmemiş, iştirilmemiş idi. Fakat terakki için otuz tur bisiklet (35) dakikada BurhâneddinBey

Otuz tur bisiklet(37) dakikada VecdiBey

10 tur bisiklet çocuklar arasında 12 dakikada Rabi' Bey

10 Tur Bisiklet Çocuklar arasında -12 dakikada MuhtarBey

5 Tur Bisiklet Sûrat 5dakikada VecdiBey

Manalı 100 metre sürat ayak Sâniye
koşusu:

Rıza Bey 19

Hikmet Bey 19

100 metre sürat sâniye

İstanbul Sultâni'sinden Ziya Bey 11

Besalet Kulübü'nden Ziya Efendi 11

2 tur Mektebliler arasında yaya koşusu Dakika Sâniye

MesudBey İstanbul Sultânisinden 2 55

Ömer Bey İstanbul Sultânisinden 3

RecebBey Davud Paşa Sultânisinden 3 16

30 tur manevraile yaya Koşusu:

AnadoluKulübü ile İstanbul Jimnastik Kulübü arasında İstanbul Jimnastik Kulübü evvel-i ikmal ederek kazanmıştır.

100 Metrelik şişmanlar Sürat Koşusu

Birinci Afif Bey

İkinci Rüştü Bey Davud Paşa
Sultânisinden

Sayı 24

Sayfa 378

Altın Ordu'nun Geçen Pazar Günü Galatasaray ile Müsabaka yapan ayak topu takımı ve
Bazı âzaları: Haricten yalnız Sâhib-i imtiyazımız Cem'i Bey vardır

Altın Ordu ve Galatasaray müsabakasınaaidResimlerden

Foto Ferid

Sayı 24

Sayfa 379

Altınordu Galatasaray MüsabakasınaaidResimlerden Foto FeridBey

Altınordu Galatasaray Müsabakasına âit Resimlerden Foto FeridBey

Altınordu Galatasaray MüsabakasınaaidResimlerden

Vefa Sultânisiyle İstanbul Sultânisi arasında icra edilen hâlat çekmek müsabakasında İstanbul galib geldi.

Davud Paşa Sultânisiyle Mercan Sultânisi beynindeki hâlat müsabakasında Mercanlılar kazandılar. Her iki birinci arasında bir müsabaka yapmağa karışıklık mâni olmuştur.

Siklet atmak müsabakasında Celal Bey (8,85) metre atarak birinci Vefa Sultânisinden Zeki Bey (8,35) metre atarak ikinci Darü'l-fünun Kulübü'nden Burhâneddin (8,30) atarak üçüncü gelmişlerdir.

İntizam lazımdır. Genç müsâbıkla hukuklarının kılı kılına muhâfaza edildiğini görmeli ve böyle umûmi işlerde müşahede edecekleri ciddiyet onlara ruh-ı intizam telkin etmelidir.

Cuma Birliği Ayak Topu Müsabakaları

Fener: 5 Sayı Anadolu: 1 Sayı

Geçen haftaki bend-i tenkidimizde demiştikki Anadolu'yu saf-ı evvelde görüyoruz. Fakat bu görgü önümüzdeki hafta icrâ edilecek Anadolu-Fener müsabakasını görmeyince kesb-i katiyet edemez"Fi'l-hakika müsabakanın geçirdiği safhata bakılacak olursa sözümüzde bir isabet-i mahaza olduğu tezâhür eder. Ancak bir nokta-i nazar var ki bu vadide bizi yanlış bir yola sevk etmiştir. Oda hâlen acaba Anadolu, saf-ı evvelde mevki tutuyor mu ?..Yoksa terk mi etmiştir? ..Fener ile olan şu son müsabaka gözden geçirilirse fakat bitarafane ve vâkıfane olmak şartıyla Anadolu hâlen o saf-ı evveldeki mevkinimuhâfaza etmekte bir devamdır. Çünkü her ne kadar oyun Anadolu aleyhine neticelenmişse de mağlub olduğu kulüb, dört kişi hariç bırakıldığı takdirde Fener'in birinci takımından başka bir şey değildi.hâlbuki Sanayi ile yaptığı müsabakada Fener, katiyyen bu vaziyette ve bu kuvvette değildi. Şuraya bilhassa nazar-ı dikkat karini celb ederiz ki bizim mukayesemiz, sarf-ı sabit kıdem, na-kâbil tebdil bir takıma nazaren idi. Görülüyor kiFener, Anadolu'ya Sanayi Kulübü'ne çıktığı teşkilat ile çıkmamış bilakis fazla bir kuvvet cem' eylemek zemini his etmiş. Bu cihette bizim için ayrıca bir delil olabilir. Zaten oyunda görüleceği üzere yalnız fazlalık yüzünden galibane vaziyet almış ve yapılan sayıların 3

tanesi sarf-ı eser-isa'yve mahâret olmamak nokta-i nazarından hariç bırakıldığı takdirde iki sayı ile hitam pezir olmuştur. Şu hâle nazaren Anadolu'nun da kemâl-i muvaffakiyetle bir eser-i zafer temin etmesi bizce her hâlde nazar-ı basit ile görülecek kazançlardan değildir. Onun için bu yeşil formalı kulübü kemâl-i samimiyetle tebrik ve takdir ederiz. Fener'de kuvvet-i galebeyi iyi tahmin ettiğinden dolayı şâyan-ı tebriktir.

Oyun şöyle ceryan etti. Başlangıçta Fener daimi bir tavr-ı galibane aldı. Ve iki sayı temin etti. Bu sayıların ikisidesayılmayabilir ; çünkü biri el cezasıyla, diğeri kalecinin dikkatsizliği yüzünde oldu. Katiyyen bir şema-i mahâret göremedik. Fasıla-i teneffüsten sonra nöbet-i mehâcime Anadolu'ya intikal etti. Fakat bir sayıdan fazla yapamadı. Buna mukâbil Fener üç sayı daha temin etti. Bu üç sayının biri de bizce katiyyen şayeste-i tadid olamaz. Çünkü gâyet dikkatle seyir ettiğimize nazarenbunada müdafilerden birinin muceb-i eza bir hareketi sebep oldu. Şu hâlde elimizde el emeğiyle kazanılmış iki sayı kalıyor. Bunuda bittabi Fener'in o şâyan-ı ehemmiyet teşkilatına çok göremeyiz! ..Öteden beri söylemiştik;Arif Bey yerinde oynâmazsa oyun daima âhenksizlik içinde puyan oluyor.

Sayı 24	Sayfa 381

Bu daima böyle olduğu hâlde maa't-teessüf bu intikadımız semah-ı arife ufacık bir müveccih-i seda bile isal edemiyor. Lakin oyunda öyle devam ettikce katiyen Tırvatını,âhenk ve intizamını muhâfaza edemiyor. Anadolu'yu bu hafta cidden teâlisiz bulduk...Çünkü çektiği şutlar Fener'e nazaren hakikatten şâyan-ı asd-i kâsar bir derecede idi. Böyle olmakla beraber ya kimisi direğe çarpmış, bir askerü'l amelle geriye çevrilmiş veya tamamıyla hedefe isabet etmemiş, veya kaleciliğini cidden pek iyi bulduğumuz GalibBey'in yed-i mahâret ve kabzına geçmiştir. Fener'de iyi oynayalar şunlar olmuştur.

Sadi, Nuri, Serya, GalibBeyler.

Anadolu'nun akıncıları kamilen yararlık göstermemiştir. Ancak Müdâfaasını zaaf ile melul görüyor veya kayıdsızlıkla serbest buluyoruz. Bunlar ikmal edilmedikce edvar-ı tekâmül intiha bulmamış demektir.

-İdmanın Tefrikası-

-3-

-Kaptan (Scout) un Kutub-i Cenubi Seyahati-

733

(Tıraranova) sefinesi damberledikten sonra sahile bir ahşab ev inşâsına başladılar. Bu ev kurulur ve büzülür nevinden hazır getirilmiş idi. Burada Seyaheyn kış mevsimini imrar edecekti.

(Tıraranova) nın yanaştığı sahilde asıl kara ile gemi arasında iki kilometre kadar dulda kalın ve mukavim yekpare bir yüz tabakası rıhtım vazifesini ifa ediyor ve gemiden çıkacak eşya ve levazım-ı sâirenin kızaklar vasıtasıyla kolayca eve kadar götürülmesiyle çok yardım ediyordu.

Bargirler ve köpekler aldıkları vaziyete nazaren hâllerinden memnun görünüyordular. Heyet-i efrad eşya taşımak hatta günde kırk beş kilometre mesafe kat' etmek sûretiyle idman ediyorlardı. Bu esnalarda oldukça mühim bir kaza oldu. Her ne kadar Kutub'un yaz mevsimi hafif ise de yine günden güne derece-i hararete ufak bir terfi his edildiğinden bir gün rıhtım vazifesini ifa eden buz tabakası incelerek üzerinden geçen kızağın sikletine tahammül edemeyip çatladı, kızakda olduğu gibi denizin dibine indi. Bu hâl seyyahların en mühim aletlerden birini gaib etmeleri itibarıyla oldukça mühimdir.

Başka bir günde diğer bir vakıa oldu. Fakat ; bu seferki biraz tuhaf olup Örkinöz balıkları sebebiyle vuku" geldi. Bu hayvanlar son derecede obur ve çok yiyicidir. Önüne gelen avın cisimâtına bakmadan onu yutmağa çalışır. Bilhassa balinalar bu hususta en ileri gidenlerdendir. Hatta Kutub-i kaşif şehri nur ve cevviyali (...?) bu hayvanların oburluğundan bahs ederken nurucuk (Tromsu) limanında bir balinanın arazi-i Kutubi'yeyi mahsus ve (İyder) isminde gâyet cisim bir kazı yuttuğunu fakat, kaz boğazında tıkılarak nefesi tıkanmak üzere iken civan hâlkın hayvanı zıbkınla avladığını söylüyor.

Sükut bu vakıa hakkında defter-i hatıratında yazıyor:

“Eşyayı ihraca başladığımızın ikinci günü idi. Geminin ve ana mutassıl olunan buzun civarında altı yedi tane köpek balığı dolaşüyor, arasına denize dalarak buz tabakasının altına giriyor çıkıyordu. Bu hayvanların vâkaine dair bir çok hikayayı dinlemişsem de bize bir

Mazaretleri olacağı hatırıma bile gelmiyordu. Bir aralık bunlar buzun üzerinde duran iki köpeğin üzerine atıf-ı inzar etmeğe başladılar. Derken hep toplandılar ve burunlarından su fışkırtmağa başladılar. Manzara güzel olduğundan dolayı fotoğrafcımızı çağırdım. tam

resim alacağı esnada balinalar buzun altına girerek vurdukları sıkı sert darbeleriyle buzı parçaladılar. Bereket versin, fotoğrafçı atik davranarak buzun sağlam kısmına kapağı attı. Köpeklerde bir sıçrayışta sağa çıktılar. Berikiler kırılan buz parçaları etrafında hâla dolaşıyor yem arıyorlardı. Bulamadıklarından olsa gerek ki bir daha görünmediler. “

(Tırranova) sefinesinin (Evenes) burnuna ve solunun sekizinci günü kışlık av kurulduğu gibi erzak ve levazımda tamamıyla oraya nakil edilmiş idi. Bir kere avı ve mekulatı temin ettikten sonra (Scout) ilk yazda Kutup’a gidecek heyetin yol tedârikatına bakmağa başladı. Ve büyük manada mütedid kışlık erzak depoları tesisine teşebbüs etti.

Reisden başka on bir kişiden mürekkeb olan bu tesis heyetinin içinebargirlere bakmak üzere yüzgeç (Ovatis) ve köpeklere bakmak üzere mülazım (Boveris) bulunuyordu. Sekizbargir ve yirmi altı köpek ilk evvel büyük mananın sûretine kadar sekiz ton mekulat ve levazım nakil eylemek lazım geldi. Bunun için sağ sahile mutassıl olan bir(...?) üzerinden 29 kilometrelik ve sarp bi yol takibi iktizâ ediyordu. Derece-i hararetin süratle yükselmesi hasebiyle (Mark Mordusund) limanı sahilinde bulunan bu buzun kırılmak ihtimâli varid idi.

Zaten (Erbus) Yanardağı’nın eteğinden yuvalanan bir cümudiye bu yolu kısmen kapatmış ve engel teşkil etmişti. Elhâsıl bazı yerleri dağ kadar buz kayalarıyla mâni bir hâlde bazı kısımları çatlaklarla parça parça bir şekilde olan bu yoldan eğer yüklerle geçilmek lazım geliyordu. Kızaklara köpekler koşuldu. Kalın kar tabakası buzun çatlaklarını set ediyordu. Hatta bu yüzden köpeklerden biri bir boşluğa düştü ise de derhal bila kaza tahlis edildi. Yolun ortasına ErbusYanardağı’ndan düşen cümudiyenin teşkil eyledi burun aşıldıktan sonra 1901’den 1903 senesine kadar (Scout) un ilk seyahat-ı katiyyesine ikamet eylediği (Hot) burnuna doğru tayin-i cihet edildi. Buraya nakil edilecek (80.000) kiloluk mekulat ve levazım ve bunlar ile 12 seyyahın iskanına elverişli kurma evler oldukça mühim bir siklet teşkil ettiğinden üç seferde nakil olunabildi. Seyyahatin bu mübdeilerinde köpekler fevkalade mukavemet ve sürat gösteriyorlar, buda ya bunun hafifliğinden yahud hayvanların kuvvetinden neşet ediyordu. O kadar süratle gidiyorlardı ki ; bazı kere sürücülerini düşürmek ve kendileri de kızakla beraber bir uçuruma gitmek tehlikesinde bulunuyorlardı. Hatta bir gün civarda gördükleri bir balınayı kovalamak üzere az kalsın denize atılacaklar iken güç hâl-i zabt olunabilmiş idi. Bargirlerde böyle idi. Ale-l-ekser başının biraz kuşatılmasından istifâde ederek dört nala koşuyorlar ve güç zabt edilebiliyorlar idi. Bargirlerin bir mahzuru var idi ki ; oda yumuşak kar takabası üzerinde,

sikletlerine binaen iyi gidemiyorlar ve gömülüyorlardı. Bundan dolayı büyük maada tesâdüf edilen kalın bir kar tabakasında bargirler fena hâlde yorulduklarından hayvanları çatlatmamak son yük orada bırakıldı ve sonra için ayrıca nakil edildi. (Evenes) burunundan hareket edildikten bir hafta sonra yani 31 Kanun-i Sâni 1911 seyahate mabedi esas olarak intihab edilen ve (Hot) burunundan11 , kışlık depodan 39 kilometre ve bad-ı mesafede bulunan mahalemuvasılat edildi. Orada depo ve karargâh tesis edildi. Bu karargâha (Emniyet karargâhı) nâmı verildi.Kutub'a gidecek heyet içinde dokuz haftalık yiyecek ve levazım konu

Sayı 24	Sayfa 383

Bu işlerin tam vaktinde bittiği anlaşılyordu. Çünkü bu depo tesis edildikten sonra kışlık depo ile bunun arasında temin-i muvasalat eden buz eriyerek ayrıldı. Ve bu iki depo bir birinden ayrı ve münasebâtımünkat' bir hâlde kaldı.

(Mabadı Var)

İdman Havâdisleri

-Darü'l-fünun Terbiye-i Bedeniye Kulübünün (Türk Gücü) ne iltihak ettiği istihbar olunmuştur.

-Monako'da bir (Tayyâre-i sabiha) müsabakası tertib edilmiştir. Şimdiye kadar bu müsabakaya Fransızlarla barışmak üzere bilhassa Almanlar girmiştir. Neticeyi kârilere arz ederiz.

-Yakında dövüşeceklerini yazdığımız cihan pehlivanı bokscu (CoeCanet) ile Avrupa boks pehlivanı Fransalı (Karpantiye) hazırlanmaktadır.

-Tayyârecişehidlerimizinnâmınarakz edilecek abide mesarifinemüdar olmak UnionKulüb'de müsabakalar tertib edileceğini maal-i memnuniyeintihab eyledik.

-Mart'ın ikinci Pazar günü UnionKulüb'de bir takım pehlivanlar güreştekillüd yapmışlardır.

--

Mecmu'amızın Tekâmülüne Doğru

Gerek bizim gerekse garbin idman hayatına müteallik olarak elde ettiğimiz resimler, nefaset-i asliyeleriyle kari ve kârilerimize arz etmek için klişelerin ihzarındaki i'tinâımıza zımnen resimlerin hüsnü sûretle tatbiki temin eylemek üzere dört sahife-i mahsusa ilave eyledik. İdman bu ilavesiyle yirmi sahifeye balığ oluyor. Bidâyet-i intişarından şimdiye kadar geçirdiği az bir müddet zarfında İdman Mecmu'ası vazifesini- hemde daima tekâmüle doğru yürümek üzere- ifaya birsa'ytam sarf eylemiştir. Buna mukâbil zaten mesleğe ferd-i muhabbet yüzünden fedâkarlıkla temin-i mevki eden (İdman) ı bir idmancının alıp otuz kişiye okutması gibi akval, memleketimiz gibi idmancısı az, idman hayatı sönük muhitlerde elbette mecmu'amızın hayat ve mesâisinesr edecek şeylerdendir. Her şey teşvike, gördüğü rağbete tabi'dir. Biz aldığımız yine bu yola sarf edeceğimizi daha kazanmadan evvel eserimizle isbat ettik. Bâdeması için başka teminata zannederiz mahal yoktur. Binaenaleyh idmancılardan dileriz ki ;mecmu'amızı kendilerine hasr eylesinler.

--

Cuma Birliği-Fenerbahçe Müsabakası

28 Şubat'ta UnionKulüb'deicrâ edilen (Cuma Ligi-Fenerbahçe) ayak topu müsabakasında Cuma Ligi iki gol ile galib gelmiştir. Bu müsabakayaaidtafsilat ve tenkidatı resimleriyle birlikte gelecek nüshamıza bıraktık. Bu tehir sırf resim yüzünden olduğu için arz-ı i'tizar ederiz.

--

Âsar-ı Müntesire:

Mucize-i Peygamberi

Muharriri

Kavm-i Cedid Kitabı Abdullah Afgani intişar etmiştir bütün kitabcılarda bulunur fiyatı beş guruştur.

--

Müdür-i Mes'ulMehmed Sadi Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

Sayı 24	Sayfa 384

Bâb-ı Ali Caddesinde

UmûmiMekteblerTerzihânesi

Bâb-ı Âli Caddesi'nde Gaz şirketi itsalinde daire-i mahsusadır.

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve bil umûmMekâtib-i Rüştîye ve İbtidaiye Efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numneleri vecihle i'mâli deruhte olunduğu i'lan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikmale çalışılan Umûm-i MekteblerTerzihânesi elbiseleri Der SaâdetMekâtib idarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese mürac'at ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise i'mâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseler

Fotoğraf Makineleri ve Teferru'atı

Yeni tesis ettiğimiz daireden

İğne, objektif, cam, kâğıd,

Mukavva, ecza vesâirlevazımatkari

Tedârik ediniz.

Mektebler, a'ilelere, tiyatrolara mahsus

Sinematograf makineleri mevcut

Olduğu gibi siparişte kabul edilir. Fotoğrafçılarla taşra fotoğraf aleti bayilerine hususi ve muvaffak şerâit

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

Matbaa-i Hayriye ve Şirkası

XXIII. İdman Mecmûası, 25.Sayı 13 Mart 1330 (26 Mart 1914)

Birinci Sene		13 Mart 330 Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 25

İdmanlılar Marşı

Düşmanların pusu kurmuş bilmez evvel

Başka türlü geçilemez bu sarp yol:

Türkü ister, demir ayak çelik kol

Haydi gardaş! Durma çalışkâvi ol!

Durup atan, atıp duran, yürüyen,

Kır atıyla, silahdarlarseversin ;

Bir atanın geldik büyük neslinden

Haydi karda durma çalış kâvi !

Hiç unutma, pusuda yatanı,

Vatanında silahını çatanı,

Almak borcun, yarın giden vatani,

Haydi kardaş! Durma çalış kâvi ol!

Aka Gündüz

1 Guruş

Birinci Sene		13 Mart 330 Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 25

Aylık Abone: Muhterem Kârilerimize bir suhulet olmak ve vakit–i zamanıyla idmanı tedâriklerini temin etmek üzere aylık abone yaptık. Adreslerine göndermek şartıyla ücreti dört guraştır. Posta pulu dahi kabul olunur.

Tehlikeli Zihniyetler

İdmanın, zorun bizdeki batî fakat daimî tamimini görerek nasıl mehahî oluyor ise k o sırada müşahidî olduğumuz sefahat-ı sâireninde bize talik eden nekatındaki ihvanîyatı açmak, onların tedavisine sa'yeylemeği vazife ad ediyoruz. Bu bendemiz işte; o saikin tesiriyle yazılmıştır.

Öteden beridem dedik, yinede tekrar ederiz ki ; idman şimdiye değin yalnız kendi himmetiyle idame-i hayat eylemiş olduğundan sözleride sırf kanaat–ı zatiye olmak üzere yazılmaktadır. Bu satırlarda hiçbir ceryan-ı tesir ika' edemez, bu ufak başlangıcı yazmaktaki saik, şerh edeceğimiz keyfiyetin az çok tanınmış kulüblere heyetlere, mecmualara cihet-i teması olmasıdır.

Elbette dikkat edilmiştir ya! Bizim en ilerlemiş, esaslı idmanımız olan ayak topunda bu son günlerde yeni, yeni bir takım entrikalar, ceryanlarvücut buluyor. Zahiren hiç manası olmayan şeyler hakikatte birer hedef-i ittihaz olunarak sporda hiç arzu edilmeyen bir takım kirler, paslar işe karıştırılıyor...Bu gün bakıyorsunuz ;felan kulübün felan oyuncusu çıkarak şu kulübe girmiş...Öbür gün işitiyorsunuz ; felankulüb dağılmış. Daha sonra şöyle bir kulüb teşekkül etmiş. Bunları ve hâleten kemâl-i safvetle görürseniz şüphe yok ki ; işte hiçde fevkaladelik bulamazsınız. Fakat ; idman âleminde ve bilhassa kulüb idare etmek mesâiliyle (!) meşgul olur, o muhitin ceryanlarına az çok vukuf peyda ederseniz o gördüğünüz sade sathın altında ne çirkinlikler, mazaretlerkeşf eder,

Sayı 25

Sayfa 385

Lal olursunuz. Biz bu kirli çamaşırımızın bütün katlarını,devşirimelerini açacağız. Ta ki ; iyi mübedinde iken kâbilsesed çekelim.

Bu gün mevcut olan kulübler arasındaki hiss-i rekabet o dereceyi bulmuştur ki ; hiçbir kulübsa'yzatisini, kuva-i pazusunu düşünmez. Daima hırsın, yetişmiş oyuncuların kendine celbine çare arar. Bundan mukaddem idmanda teşir edilen bir makalede bizde futbol (Horoz dövüştürür gibi oynanıyor) diye yazılmıştı. İşte bu yanlış düşüncedirki ; cins horoz arar gibi iyi oyuncu aramağa, ayartmağa kulübmüdüranını sevk ediyor. Sözümüz bittabi umûmi değildir. Fakat her an için mevcut olan bir ceryanıisbat edecek canlı delaimiz çoktur. Bu fena zihniyetin bu gün anlaşılmayan tesirat-ı muzırrası yakın bir zamanda kötülüklerini gösterecektir. Fi'l-hakika iyi bir oyuncunun bir kulübe intisabını herkes arzu eder, fakat, onun bulunduğu heyetten hiç bu münakaşası yok iken,acemi hâlayık kaçırır gibi potin ile, çorap ile, anlayışilehâmle kandırarak oyuncuyu bulunduğu manzumeden çıkarmak- iki cihetten- fenalıktır. Birincisi o adamın evvel ki oynadığı takımı bozmak ;Sâniyen: O adamın yeni girdiği takımda işgal edeceği mevkide evvelce çalışan adamı atıl bırakarak bir oyuncunun yetişmesine mani olmaktır. Dünyada bir kâide var ki ; insanlar bunu pek güç kabul ediyorlar. Bu kâide herkesin mutlaka bir dereceye, bir tertibe tabi olduğunu kabul etmesi ve kendinden daha yüksekleri olabileceğini derpiş eylemesidir. Hiçbir kulüb iddia edemez ki ; en kuvvetli takım kendisidir. Zira gün geçmiyor ki ; o saha-i merdanide bin tahavvulmeşhud olmasın bence umulmadık taşlar baş yarıyor. Onun için

insan hemdebilasa'yvelatab bu gün ebced havan iken yarın sâhib-i telif olmayacağını terk etmelide öyle bin müşkülât, bimetabat ile yetiştirilen oyuncuları kendine geçerek başkasının mesâisiyle fahiş edeceğine kendi ameliyle, elde ettiği az fakat ; Helal-i şerriyle gögsü kabarmalıdır. Zaten ayak topu kulüblerini sarsacak iki mesele var: bunlardan birisi şu serd etmeğe yeltendiğimiz (Oyuncu kaçırma) mesele diğeri de kulübâzası beyrinde daima muceb-i münakaşa olan (zevk-i İdare) keyfiyetidir. Birincisinin esaslı iki mazaretini yazdık. Bir üçüncü mazaretide o oyuncunun zatına taalluk ediyor. Şöyle ki; o oyuncu bittabi evvelce dahil iken çıktığı kulübe nasb-ı yar olmadıysa ikinci dahil olduğu heyette öylece pamuk ipliğiyle bağlanıyor. Biraz sonra oradan da çıkıyor. Diğer bir kulübe giriyor. Ve bu sûretle kulübler arasında epeyce tebdil-i hava ediyor. Bu adam bizim nazarımızda yıkıntıdan alınmış bir tuğla gibidir ki ; her kulüb değişirisi bir yıkılmak farz edersek işin sonunda o bir kaç kere sökülüp yapılan tuğlanın hiçbir işe yaramayışı gibi o oyuncuda heder oluyor. Mesleksizlikle, kayıtsızlıkla hatta haysiyetsizlikle yad olunuyor. Bu gün bu biçarelerden- hemdeteesüfe sezadır ki ; iyi oyuncu olmak üzere- bir kaç kişiler mevcuttur. Bu adamların yegane kabahatleri biraz kuvvete bindikleri iken asıl mecrumlar- ki onları ayartanlardır-Lakayd ve bigane gezerler, onlara hiçbir nazire-i tehzirintaf etmez. Bu adamların bu gün az olan adedleri eğer şu ceryan-i meşumun önü alınmazsa yarın artacak ve işin sonu pekde iyi olmayacaktır.

**

İnsan ne kadar memnun olur!.Hata ediyor. Filan mahal terbiye-i bedeniye kulübü teşkil etmiş, ayak topu takımı varmış. Tesâdüfenyahud bilhassa gidilip görülüyor. Hayret!.Yeni yeni idmancılar karşısında bulunacağını zanneden Jaser kırık yıllık sandığı kimseleri yeni bir nâm altında birleşmiş oluyor. Biraz müddet sonra bir diğeri yine aşağı yukarı aynı şahıslar başka gruplar teşkil ediyorlar. İş o hâle geliyor ki ; insanın “Yahu bu gün

Sayı 25	Sayfa 386

İsminiz ne kulübü olacak ?? diye soracağım geliyor. İşte buda ortadan kalkması lazım gelen ikinci ceryan. Bununda saiki (Zevk-i İdare).” Ben kulüb idare ediyorum. “ diye bilmek. Ne fena, ne kadar beter bir iş. Bu düşüncede olan biçarelerde peyruiolanlarla birlikte her gün yeni bir mecmua teşkiline saik. Fakat sonunda herbiri bir tarafta haib ve

hâsare bunlarda donmuş çimentoyu azıp tekrar döktürmek kâbilinden oluyor. Aralarında râbîta, zâbîta kalmıyor. Fakat sonunda yine kendilerine oluyor. İstifadelerinden, vücudca görecekları menfaatten dur oluyorlar.

**

İdmancılar!Size hitab ediyoruz:

Spor, idman eğlenceli bir istifâdedir. Makbul şeydir. Fakat bunun bir şartı vardır ki ;kibarane, asilane olmalıdır. Binaenaleyh insan bir heyete bir mecmuaya iltihak etmeden evvel çok düşünmeli. Fakat girdikten sonra orayı yenmemeli. Onun ilerilemesinesa’yetmelidir. Başkasının tevşkiyile bulunduğú kitleyi terk etmek kendi kendini tahmîk edilmektedir. Demek ki ; sen o seni teşvik eden, ayartan olmasa bulunduğunun muhitin sana kâr mı zararı mı var ? Bilmiyormuşsun!İşte bunun için insan bulunduğú muhiti keline en muvaffak bir hâle sokmağá çalışmalıdır. Çünkü ; gireceğí diğér kulübün evvelkinden daha iyi olacağını kimse temin etmeyeceğí gibi evvelkine alıştığí hâlde sonra gireceğinde elbette yarıgayacaktır.

(Zevk-i İdare) meselesine gelince ; siz bulunduğunuz heyetin tarz-ı idaresini Beyenmiyosanız oradan çıkmakla değıl bilakis onu ıslah etmekle idmana, ve ictimâiyatahıdmet etmiş olursunuz, onun için “Bir günlük benlik, benliktir” teranesiyle başinatoplacağı bir kaç sade delile her gün yeni bir kulüb teşkilinesa’yeylemek bizce en büyük cinâyet, fecattır. Ayak topunu muntazam bir şekilde takib için çalışan Cuma ve Pazar birlikleri bu işe de bir çare düşünülürse âti için çok hayırlı bir eser vücuda getirmiş olurlar. Çünkü bu bir tehlikedir. Bidâyetinde önü alınmazsa bütün mecmuaları sarsar. Biz vazifemizi ifa ediyoruz. Kulübmüdürlerideşübhesiz bu tehlikeyi görerek tahfiz için lazım gelen tedabire tevessül ederler.

(İdman)

Ayak Topu

(22’nci Nüşadan Mabad)

Orta akıncı, kaleye on iki yahud on beş yarda kadar yaklaştığí zaman- ki bazı oyuncular bu mesafeyi yirmi yardeye kadar çıkarırlar-Fırsatını bulur bulmaz topu hemen içeriye çakıvermelidir. Top ıslak ve kaygan olduğı zamanlar, uzun yapıştırışlar daha

münâsibtir, çünkü top kalecinin elinden kayacağı cihetle pek zor tutulur ; bu takdirde diğer iç akıncılar ileri doğru hücum edip topu içeriye atmak için güzel bir fırsat elde etmiş olurlar.

Hiçbir vakit hatırdan çıkarmaması lazım gelen mühim bir noktada şudur: Ne zaman ki topu, kaleye atmak üzere yapıştırılır, derhal diğer iç akıncıların ileriye, kalecinin üstüne atılmaları lazım gelir; ki bu sayede kalecinin topu yakalayıp çelmesine meydan verilmemiş

Sayı 25	Sayfa 389

Olur. Topa yapıştırmış olan iç akıncının ileri gitmesine lüzum yoktur. Diğer ikisinin ileri atılması temin-i maksada kafidir.

Bir kâide-i umûmiye olmak üzere, bi kaleci için yerden doğru şiddetlegelen bir topu yakalayıp çelmek, havadan gelen topu çekmeten daha güçtür. Çünkü eğer top ta bir hızla yerden doğru gelecek olursa kaleci onu tutmak, durdurmak için topu üzerine atılmaya ve boylu boyuna yere uzanmaya mecbur olur ki bu takdirde topu çelmeye veyâhud kale çizgisinden dışarıya atmaya meydan bulamaz. Çünkü yukarıda söylediğimiz vecihle hareket eden veyâhud edebilen iç akıncılar anında kalenin içine yetişirler. Güzellik, ister orta akıncı ister diğer iç akıncılar, hangisi olursa olsun sırası gelir gelmez topa hemen yapıştırmalıdır. Öyle top geçirimine getirmek felan için katiyen vakit geçirmeye gelmez. Bir çok sayılar, akıncıların böyle, kalenin önünde topa biçim vermeye çalışmaları veyâhud yapıştırmadan evvel iyi bir vaziyet almak için öteye beriye dönerek “Çalım” yapmaları yüzünden gaib olmuştur. Bu pek tehlikeli bir hatadır. Çünkü hasmın müdafileri kalenin önünde öyle uzun müddet vakit geçirmeye meydan veremezler ;hülasâ her kim ki tereddüd eder, mutlaka gaib etmeye mahkumdur.

Şunuda unutmamalıdır ki topu ne sûretle olursa olsun ağın-kalenin-içine atıldı mı mutlaka sayı olur. Mesela kale önünde alelekser husûle gelen karışıklıkta topu şöylece bir itivermek matlubu temin eder ve daha kolaydır. Binaenaleyh kuvvetli bir yapıştırışa lüzum yoktur.

Güzellik, kalenin önünde bulunduğu zaman orta akıncı, diğer bir akıncının, topa yapıştırmak için kendisinden daha müsaidbi vaziyetinde olduğunu görürse dar-akib topu ona vermelidir. Maheza, bunu lüzumundan ziyâde tekrarda etmemelidir.

Diğer mühim bir meselede, orta akıncı, diğer iki iç akıncının-alel husus oyun yerinin ortalarında bulunulduğu zaman-kendisine pek ziyâde yaklaşmasına mücade etmemelidir. Çünkü, bu takdirde mehasım orta yardımcının topu kayması ihtimâli ziyâdesiyle artar. Keza orta akıncı daima manevra yapacak, dolaşacak geniş bir meydana mâlik bulunmalıdır. Çünkü bu herkesten daha vasi bir saha-i cevvalanemâliktir. Binaenaleyh diğer iç akıncılar tarafından bir kenara doğru sıkıştırarak da bir mevkiye düşürülecek olursa kendisinden beklenen hıdmeti layıkıyla ifa edemez.

Bir kâide-i umûmiye olmak üzere diye biliriz ki oyun yerinin ortasında, akıncılar – aralarındaki mesafe aşağı yukarı birbirine müsavi olmak şartıyla-çayırın tekmil-i arzını işgal etmelidirler. Çünkü bu tarzdaki tevzi yukarıkifâidelerdenma'da, hasmın Müdâfaa hattını mümkün olabildiği kadar açacağı cihetle o hattın daha kolay yarılmasını muceb olur.

Top, kendi yardımcılarından birinde bulunduğu zaman orta akıncı, kendi yardımcısının topu kendisine serbestce verebilmesi için bir kaç adım ya sağ veya sol tarafa açılmalıdır. Bu hususta şöyle birhile, kullanılabilir: Farz edelim ki orta yardımcı topla beraber geliyor. Ve topu kendi orta akıncısına vermek içindefırsat kolluyor. Eğer mehasımorta yardımcı, orta akıncıyı en iyi sûrettekarşılıyor veya işgal ediyorsa atideki hile ile ondan kurtulmak mümkündür: Orta akıncı, dar-akib kendi kalesine dönmeli ve top kendisine gelir gelmez- ki bu esnada mehasım orta akıncıda kendisine hücum edecektir- hemen topu geriye kendi orta yardımcısına vererek bir, iki adım kadar ya sağa veya sola gitmelidir. Böyle olduğu takdirde kendi orta yardımcısı-mehasım orta yardımcı kendini toplamadan evvel – topu kendisine serbestce verebilir. Fakat bu ve buna benzer diğer hileler evvelce kararlaştırılmış olmalıdır.

Sayı 25	Sayfa 390

Topu böylece geriye vermenin büyük fadeler temin ettiği bir yerde, kalenin önünde bulunulduğu zamandır. Mesela, orta akıncı kalenin önünde topu alır ve ön taraftan müthiş bir sûrette sıkıştırılmış bulunması dolayısıyla da topu içeriye çakamaz. Böyle bir zamanda topu, topuğuyla geriye vurarak kendisinden on, on iki yarıda kadar arkada bulunan orta yardımcıya vermek büyük bir faydayı muceb olur. Çünkü bu takdirde, orta yardımcı pek

serbest bir sûrette topa yapıştırabilir. Sayı yapılamaması bile topu, kendi akıncılarının hücum ile kaleye sokâbileceği bir vaziyete düşürmüş olur.

Orta akıncı daha, bundan evvelki fasılda izah edilmiş olan “Aşırma vuruşlar” için fırsat kollamalıdır. Bu pek müessirdir ;alelekser sayı yapmakla neticelenir ; hiç olmazsa hasım-ı müdafileri müşköl bir vaziyete sokar. Maheza, bu, pekde sık sık tekrar edilmemelidir. Bundan başka düşman arkacıları biri birinin peşinde bulunduğu zaman, yahud kaleye pek ziyâde yakın bulunulduğu vakitte yapılmamalıdır. Çünkü kalecinin bir iki adım ileriye gelerek topa vurması pek mümkündür. Hatta kaleden yirmi, otuz yada kadar uzak bulunulduğu zaman bile topa verilecek sürati-topa yetişecek akıncının herhalde kaleciden evvel yetişebilmesini temin edecek sûrette- tanzim etmelidir.

Her bir akıncının ara sıra fakat mutlaka düşeceği bir vaziyet vardır. Bu da topu ayağında olduğu hâlde bütün müdafileri geçerek kaleye bir kaç yada kadar yaklaştığı ve yalnız kaleci ile karşı karşıya kaldığı zamandır. Bu, ilk nazarda görüldüğü gibi kolay bir vaziyet değildir. Eğer kaleci kalenin içinde duracak ve oradan ayrılmayacak olursa o vakit kolay, akıncının sadece topa yapıştırmasıyla iş olur biter. Fakat işin en tehlikeli noktası kalecinin dışarıya çıkıp ileri doğru topla beraber gelmekte olan akıncınınüstüne atılmasındadır. Böyl bir hâl vuku’nda, akıncının yapacağı ilk iş, souk kanlılığını muhâfazaetmektir. Topu mutlak sûrette idaresi altında bulundurmak ve lüzumundan ziyâde hatta bir pos kadar bile ayağının ucundan ayırmamaktır. Bu şerâit tahtında topa yapıştırmak alelekser bir fâideyimucebolmaz ; çünkü ileriye çıkmış olan kaleci, kaleyi daha ziyâde kaplamış bulunur. Binaenaleyh akıncının müracaat edeceği yegane çare, kaleciyi aldatmak, şaşırtmak ve zamanı geldiği anda topu ağına içine atmaktır.

Keza, orta akıncılar, ara sıra oyun bozmaya da çalışmalıdır. Mesela, bazen mehasim müdafilerden birini karşılayarak topa beraber gitmekte olan kendi için akıncısını onun hücumundan kurtarmakdaicâb eder.

Oyuna başlarken, yani başlama vuruşunda orta akıncı mutlaka, hasmın Müdâfaa hattını yarmaya mahsus bir plan hazırlamış bulunmalıdır. Bu hususta en ziyâde kullanılan usûl “Hafif vuruşlarla başlanılan hücumdur. Hakem düdüğü çalar çalmaz, topu hafifce mesela sağ içakıncıya vermek ve anında onun biraz sağ tarafına geçerek onun vereceği topu almaktır. Bu takdirde hasım müdafileri üzerine çullanıncaya kadar kendisi topu alıp

aşmış bulunur. Yahud, hasmın sol yardımcısını kendi üzerine çekerek topu kendi akıncısına vermektir.

Başlamadaki kati ve muayyen bir hücum, alelekser bir dakika zarfında “Sayı” ile neticelenebilir, ki bu hasmın kuvva-i maneviyesini kırmak hususunda fevkalade işe yarar. Başlama hücumunun diğer usûlüde topu evvela doğrudan doğruya cenahlardan birine vermektir. Bu cenah akıncı topu alır, almaz, hafifce iç akıncılardan birine verir oda ayağının arkasıyla geriye doğru vurarak orta yardımcıya verir.

Mabadi Gelecek Nüshada

Sayı 25	Sayfa 391

Ayak Topu Müsabakaları

Cuma Birliğinin büyük Bir muvaffakiyeti

Cuma MuhtelitTakımı: 2 Sayı Fenerbahçe: 1 Sayı

Geçen Cuma günü UnionKulüb çayırında icrâ edilen muhtelif idman ve müsabakalar arasında geçen seneki emsaline tafavvuk eden iki cihet vardı. Biri keşşafılar, diğeri Cuma Birliği’nin galibiyeti. Diğer yarışların cümlesinde evvelkilere nisbetlemeşhud olan tedenniye bu iki güzel netice telafi ediyordu.

Hakikat, henüz geçen son baharda tesis eden Cuma birliğinin senelerden beri futbol meydanlarında yuvarlanarak yerli ve ecnebi takımlarıyla bir çok müsabakalar yaparak yetişen Pazar Birliği kulüplerinin en iyilerinden birini, velev seçme bir takımla olsun, mağlub etmesi İstanbul idman âleminde ehemmiyetli bir hadise teşkil eder. Şimdiye kadar hemen umûmiyetle bütün ayak topu meraklılarında Cuma Birliği takımlarını teşkil eden oyuncuların Pazar futbolcularına nisbetlede dün bir mahâretihâiz oldukları fikir ve kanatimevcud idi. Zân olunuyordu ki Cuma oyuncularını Pazar müsabakalarına galebe edemezler. Bir kaç hafta mukaddem Fenerbahçe’nin Sanayi takımı karşısında uğradığı ciddi mağlubiyet bu hakemin âdem-i asabiyetini ilk defa olarak isbat etmişti. Fakato zaman Fener takımının matlub derecede kuvvetli bulunmaması Sanayi’nin galebesine bir az tesâdüfî bir mâhiyet vermişti. Bu son müsabaka ise Cuma oyuncularının mahâret ve terakkiyat-ı ahiresine gayr-ı kâbilred ve itiraz bir buhran teşkil etti. Neticeyi yani muzafferiyeti kale almasak hatta Fener’in galebe ettiğini farz etsek bile yine Cuma

topçularının pek büyük, pek şâyan-ı takdir bir terakki ve tekâmüle mazhar olduklarını müşahede ederiz.

O itidal-i dem, nüfuz- ı nazar ve çevikliğin timsali adına seza genç kaleciye mutevâkıf bir oyuncu Fener’de değil hangi Pazar takımında vardır. Mehâcimlerin topu sevk ve idaresi, alıp veriş, cümlesinin kuvvetli havaleleri hangi Pazar kulübünden aşağıdır umûmiyetle, müdafiler ve muavinler vazifelerini en mahallik zamanlarda bile kemâl-i metanetle ifa etmiyorlarmıydı ?mamafih bugüzel onayıya, kuvvetli havalelererağmen hiç kusursuzda değillerdi.

Esasen bu kadar yeni oyununculara elbette bazı mübtedilikler, hatalar buluncaktı. Mesela muhtelif takımlara mensub oldukları için aralarında samimiyet ve kati bir ittihad yoktu. Buna rağmen bilhassa mehâcimler pek iyi bir beraberlikle oynuyorlardı. Sonra hasmım karşılamak (Marka etmek) köşe vuruşları (Kornergig) esnasında top kadar hasmımda kollamak gibi bazı inceliklerde ihmal ve âdem-i teyakkuz gösteriyorlardı ki ; bunlar çok oynâmak, çok oyun seyir etmek gibi mervere zaman ile bilhassa futbolun bütün gavazına ayine bir kapudan taht-ı idaresinde çalışmakla elde edilebiliyor. Şimdi birazda oyunu tedkik edelim ve bundan evvel iki taraf takımlarının teşkilatının görelim:

Cuma Muhtelit Takımı:

Kaleci: Darü’l-fünun’dan Nedim- Müdafî-Sanayiden Hidayet, Anadolu’dan Yusuf – Muavin: Anadolu’dan Macid, Sanayiden Hasan, Sanayi’den Hikmet –Mehâcim: Anadolu’dan Hüदै, Anadolu’dan Hüsnü, Anadolu’dan Kemâl, Sanayi’den Fehim, Anadolu’dan Rasim

Sayı 25	Sayfa 392

Fenerbahçe Birinci Takımın:

Kaleci: :mattosyan-Müdafî: Jan Porris –Arif-Muavin: Serya, Sabri, İzzi, Mehâcim: Sadi, Nezhet, Galib,Edhem, Nuri

Cuma muhtelif takımının daha iyi bir sûrette teşekkül edip edemeyeceğini bilmem. Fakat muavinlerin biraz daha takviye edilebileceğinin Anadolu Kulübü’ne mensub bir zat o gün söylüyordu. Fener’e gelince: Doğrusu, her zaman ki kadar kuvvetli değildi. Pazar günleri teşkil edebileceği takımdan Mösyö Miço, Mösyö Vilhlem, Hikmet Bey’in mevcut

bulunmayışı Fenerlileri epey düçar-ı zaaf etmişti. Mamafih en mükemmel bir takım olmamakla beraber fenada değildi. Oyunun ilk kısmında rüzgar Cuma oyuncularına yardım ediyordu. Bir taraftan rüzgarı muaveneti diğer taraftan mehâcimlerinin düzgün oyunuyla topu Fener'in kalesi civarından uzaklaştırmıyorlardı.

Her nedense yarım saat devam eden bu partide top pek az defa Cuma takımının kalesi civarına gitmişti. Muhtelif takımın akıncıları pek mükemmel bir âhenkile oynayarak mütemadi hücumlarla hasımlarının kalesini sıkıştırıyorlardı. Nihayet bu mesâi ve mehâcimenin neticesi olarak güzel darbe ile birinci sayıyı yaptılar. Sonra bu ilk semere-i gayretin verdiği neşe ile hücumlarını dahaziyâdeteshdidverdiği neşe ile hücumlarını daha ziyâdeteshdid ettiler. Fener'in kalecisi bazen kendi mahâretiyle topu iade ediyor. Bazende yaver-i Teala kuvvetli havalelerden kalesi mahfuz kalıyordu. Bu esnada muhtelif mehâcimler biraz daha sıhhât ve isabet ile topu kaleye atabilseydiler Mattosyann Efendi'nin mevki pek vahim olacaktı.

Oyunun ikinci kısmında rüzgar altına düşen Cuma oyuncuları evvela pek sıkıştılar ve birazda şaşırdılar. Fener mehâcimlerinein şiddetli hücumlarınııtavvali ediyor,havalelere yekdiğerinitakib eyliyordu. Genç, küçük fakat çevik kaleci orada, kalesinin içinde idi. Sanki avuclarının içinde bir cazibe-i mıknatisiye varmış gibi top geliyor, doğru elleriinn içine giriyor, sonra birdarbe ile Fener akıncılarınınıfevk serefinden uçup geriye gidiyordu. O zaman çayırı dolduran hâlkın alkışları bir tufan takdirr ve teşci'hâlinnde etrafı kaplıyordu. Doğrusuvazifesinin eri olan bu kale muhâfızı her türlü tahsine layık idi.

Mübtediliğin diğer bir kusuru olarak Cuma takımı Fener'in mütemadii hücumlarıyla itidalini gaib etmiş, olduğu için bir iki kati ve şedid hamle ile topu kalesinin önünden ayıramıyordu. Bu esnada kaleye oldukça yakın bir mesafede yaptıkları bir hata neticesinde hakeme Cuma oyuncularına bir ceza verdi. Fenerliler mükemmel ve serbest vuruşla topu ta hasımlarının kalesinin içine attılar. Kaleci fevkalade bir isabet nazar, büyük bir soğukkanlılıkla topu yine yakaladı ve iade etti. Fakat rüzgar esasen kuvvetli bir sûrette geri gönderilmeyen toptu yine kale civarına, oyuncuların arasına düşürdü ve o karğışalık arasında Fenerliler bir sayı yapmağa muvaffak oldular. Yapanlar kadar kaleciye şeref veren bu sayıdan sonra muhtelif takım kendini topladı ve mehâcimlerinin hakikaten kusursuz hücumlarıyla şiddetli esen rüzgara rağmen topu Fener'in kalesi civarından ayırmamağa başladı. Bu arada ikinci bir sayı daha yaptılar. Bir müddet sonra topu bir defa daha Fener'in kalesine attılarsada hakem bu sayıyı kâide hârici ad etti. Bundan sonra her

ne kadar Fenerlilerde bir iki hücum yaptılarsadakuvva-i maneviyeleri münkesir olduğu için köşk ve ümitsiz oynıyorlardı. Nihayet bu müsabaka bir sayıya karşı iki sayı ile ve Cuma muhtelit takımının galebesiyle hitam buldu. Cuma Birliği mesâisine karşı ciddi bir rakib olacaktır. Sarf-ı İslamlardan mürekkeb olan Cuma takımlarının terakkiyatını büyük bir memnuniyet-i kalbiye ile karşılar ve taval-i muvaffakiyetlerini temenni ederiz.

A. D

Sayı 25	Sayfa 393

-İdman Tefrikası-

-4-

-Kaptan (Sükut) un Kutub-i Cenubi Seyahati-

Şubat'ın ikisinde (Sükut) başka depolar daha tesis eylemek için daha ziyâde cenuba doğru ilerlemeğe başladı. Bazı mahallerde karın yumuşkalığı ve altındaki sathın intizamsızlığı yüzünden hayvanların büyük müşkülâtla kat-i merahil etmekte ve bazı kereler kızakları sökerek hayvanları gömüldüğü kar kuyularından çıkarmak iktizâ eylemekte idi.

Tehlikeli olduğu tahmin edilen arazide kızaklardan evvel bir kişi ileriye muayene ederek karın altında çukur felan bulunup bulunmadığını tedkik ediyordu. Üç konak mesafeden sonra ikinci bir depo daha tesis edildi. Ve buna mevkinenazaren (Köşe Karargâhı) ismi verildi. Bu karargâha vüsulden çadırları henüz kurup ikmal ettikten sona dehşetli bir fırtına koptu. Kutub'umuhâfaza eden yüksek dağlardan koak yuvarlana, yuvarlana gelen ve kaldırdığı kar tozlarını büyük manaya kadar götüren bu fırtınalar Kutup sahralarının sa yelidir.

Fırtına üç gün devam ettikten sonra biraz yumuşadı, böyle sert bir havadanbargirler pek de parlak bir sûret sıyrılamadılar. Kaptan Sükutbargirleri kurtarmak için bunlardan üç tane sakini mülazım (Evenes) ile geriye gönderdi. Ve kendisi üç kişi ile birlikte cenuba doğru yoluna devam eyledi.

Bu tenhada yol yürümek yeknasak ve na-ümidane bir şekilde devam eder. Her taraf bir tabaka-i beyaz. Her yerde beyaz kar. Ne şekil ne manzara değişmez. Bunun için (Sükut)

un defter-i hatıranıda yolun bu kısımaidolan satırlar hayvanların ve arazinin hâinden başka şey ihtiva etmiyor.”

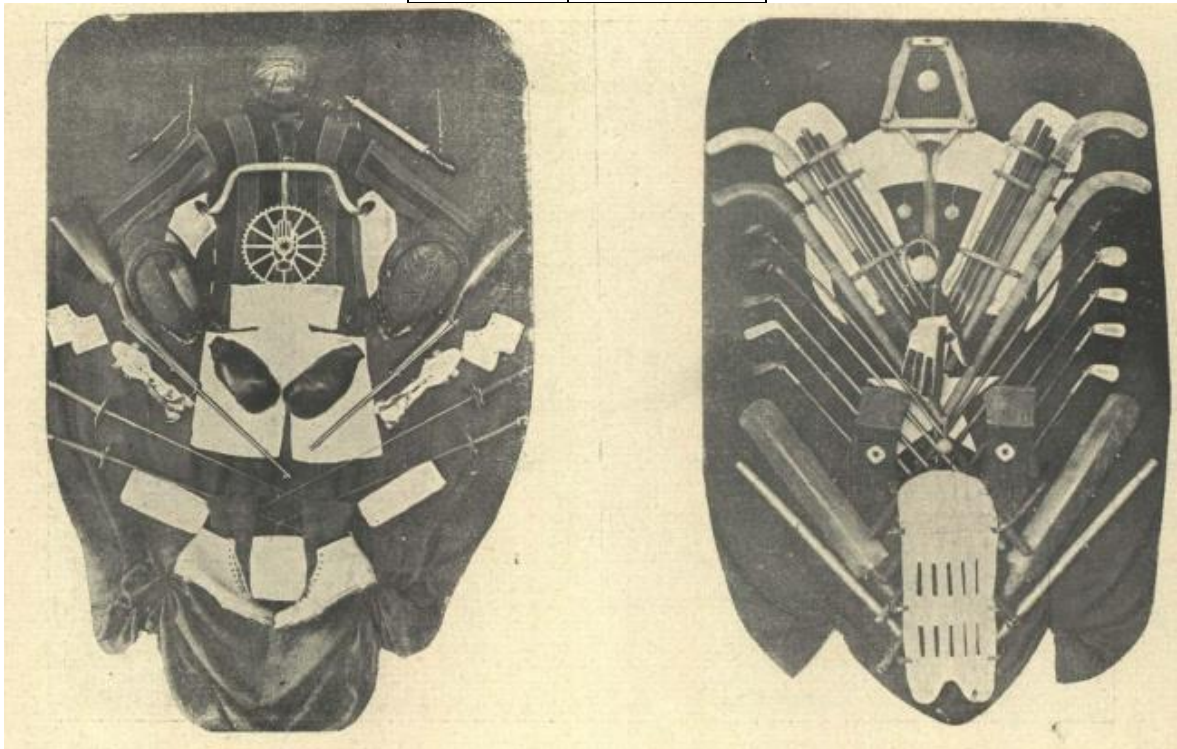
Köpekler bakrilerden bir saat sona hareket ettikleri hâlde süratleri dolayısıylabargirlerden pek az sonra vasıl oluyorlar. Fakat ; bu aralık pek yaramaz oldular. Kendi adamlarından ma'da kimseyi yanlarına sokmuyorlar. Hatta ben biraz fazla sokulduğum için ısırıldılar. Eğer adamları yetişmemiş olsaydı hepsi üzerime atılacaklardı.

“Yolda ansızın bir takımın köpekleribirbirine girerler. Yekdiğerini ağızlarında kaak adeta güreşederler, çekişirler. Hele karınları aç olursa büsbütün güçleşir. Bir defasında yorgun birbargir dinlenmek üzere yola yatmış idi. Karınları acıkan bir alay köpek alabildiğine hızla gelip biçare hayvanın üzerine atıldılar, kendi sürücülerinide dinlemediler. Bargir cesurane Müdâfaa etti. Rast geldiğini ağızıyla yakalayıp savurup atıyordu fakat ; yine yaralandı. Eğer sopalarla yetişmemiş olsa idik hayvan- sağlam- parça parça olacaktı. Bizim vurduğumuz kuvvetli darbeler köpeklerin uzun tüyleri üzerinden pek az bir tesir yapıyordu. Ne ise pek güçlkle işin önünü alabildik”

Günler daima biribirin aynı olarak yirminin ve yeknasektavalli ediyor. Büyük mana üzerindeki seyahati sefahati hakkında bir fikir edinmek üzere (Sükut) un defter-i hatıratını okuyalım:

Sayı 25

Sayfa 394

Fenerbahçe Spor Kulübünün Resm-i Küşadı Günü Kulüb Salonunu Tezyin Eden Armalar

Fenerbahçe Kulübünün Resm-i Küşadı Günü Bil umûm sporkulüblerinden medvuatı Zevat-ı Muhtereme ile Mezkur Kulüb Âzaları

Sayı 25

Sayfa 395

Ankara Mekteb-i Sultânisi Muhtelif ayak takımı [*]Mekteb-i Sultâninin Müdürü
GiviriAhmed Kemâl Bey Efendi

İzmit MektebSultânisi Ayak Topu Takımı

Sayı 25

Sayfa 396

“Şubat’ın onuncu günü akşam saat dokuzda kalk borusu vurdu. Yataklarımızı terk ederek hemen hazırlığa başladık. Hayvanları koşmağa koyulduk. Bu öyle bir iştir ki insanın elini, ayağını döktürür, evvel-i emirdebargirlerin üzerinden örtüleri alınır. Bade koşu vururlar. Daha sonra çadır ve diğer levazım yüklenir. Havanını hazırlayan diğerine yardım eder. Bu soğukta tenbel olanların işittiği lakırdının haddi, hesabı yoktur. “

Her şey hazırlanınca (ileri marş) emri işitildi. Bizim zekibargirler bu kumandaya alışmış olduklarından kendilerini haylamağa hâcet kalmadan hareket ederler. Hava soğuk olduğundan ısınmak için adımları büyük sık atarak süratli giderler. Bu hâlde sürücüler çok sıkıntı çekerler. Rüzgarın teşkil ettiği kar dalgaları ve gayr-ı muntazam arazinin verdiği müşkülât ile öne, yana kırıtmalar yaparak muvazenesini muhâfazaya çalışanları görmek hoş oluyor.

“Yarı yola gelince ; büyücek bir mola verdik.Bargirleri bağlayarak üzerlerini örtterek çadırları kurup sobaları yaktı. Bizden pek sonra hareket eden köpeklerde geldiler.

Bu dinlenme bir saat kadar sürdü. Yatış hazırlığı başladı vebargirler koşuldu. Yükletildi. Tekrar yola düzüldük. Sabahın sekizinde yola nihayet verip hemen torba şeklindeki yataklarımıza giriyoruz...Her gün hayat işte böyle (dün) ün aynıdır. “

**

Karavan on iki merhale gittikten sonrabargirlerin takatsizliği (Suküt) ü 29 derece 28 dakika 30 sâniyede tevkife mecbur eyledi. Burada en cenubi olan (Bir ton karargâhı) tesis olundu. Buranın vech-i tasmiyeside içine konulan mekulatın bir tonuyla olması idi. Avdet iki takım üzerine tertib edildi;bargirler, karavanın ağırlığını toplayarak (Boverus) ve (Ovatis) in kumandası altında ricat eylemekte idi. (Sükut) ise köpeklerle altı merhalede (Emniyet-i karargâhı) ne vasıl oldu. Seyahat az kaldı fetihci bir şekil alacak idi. Suküt yazıyordu ki:

“Biz bir mutad akşamın saat onunda hareket eyledik. Önceleri aydınlık önümüzü görecek, yolumuzu bilecek kadar vardı. Fakat saat ilerledikçe karanlık çökmeğe vakit git gide göz gözü görmeyecek bir hâle gelmeğe başladı. Bir buçuk saat kadar böyle zifiri karanlıkta şed-i rahl ettikten sonra bir cümudiyei veyâhud karanlıkta öyle zan eylediğimiz bir araziye geçiyorduk.”

“Birden bire (Vilson) kızaklarınıza bininiz” diye bağırdı. Aynı zamanda bacağı bir boşluğa gömüldü. Ben hemen benim kızıağın üzerine fırladım. Bir kaç dakika sonra köpeklerin önce ortadaki sonrada yalnız en önde olandan ma’da hepsinin bir hendeğe düştüklerini gördüm. Meğer biz karanlık esnasında bir hendeğin üzerindeki kalın kar tabakasından geçiyorken köprü bizim ağırlığımıza tahammül edemeyerek göçmüş. Öndeki köpek ile kızak hendeğin tarafınında idi.

Diğer köpekler aşağı sallanmış duruyorlardı. “Köpekleri kurtarmak için evvel-i emirde kızıağı sağlam araziye çekerek demirledik. Sonrada köpekleri muayeneye başladık on üç köpekten ikisi koşumlarından kurtulup yirmi metre kadar bir derinliğe düşmüş idiler. Kızıağı boşaltıp hendeğin üzerine köprü vaziyetinde koyduk. Ve arkadaşlarının ağırlığına tahammül ederek takati tükenen biçare köpekte imdadına yetişerek onuda koşumlarından kurtardık.

Koşuma bağlı olarak asılı kalan köpekleri yukarı çekerek kurtardık. Diğer ikisin amak için belime ip

Bağlayarak aşağı hâllerinin müşkül olduğunu terk etmiş olmalı ki ; köpekler bu sefer pek sessiz ve mülayim bulunuyorlardı. Ne ise bunları bellerinden ipe bağlayarak yukarıya geçtirdim. tam bu esnda hendekten çıkan köpekler diğer kızaklardaki köpeklerle gogaya tutuşmuşlar. Arkadaşlarım, bu münazi' gülbaneyi fasıl için beni bir müddet hendeğin içinde bıraktılar. : ve sonra kulüb çukurdañıkardılar.

Bu hadise, seyahati bu kısmının son vakıası oldu. 22Şubat'ta (Sükut) emniyet karargâhına girdi. Orada bir kara haber kendini karşıladı (Evenes) ilegeri gönderdiği üçbargirden ikisi ölmüş idi.

Kışlık karargâhtan gelen bir mektubda siyah (Amondsen) in o civara vüsuli işar ediliyordu.

Yeni Zelandiya'yaavdetmek üzere (Evenes) burnundan hareket eden (Traranova) sefinesi büyük mananın Şarkında kain (Kral Edvar) arazisine bir heyet-i mahsusa çıkaracak iken oralarda buzların küsürat ve salabetine binaen (Balana) koyuna iltica eylemiş ve orada Norveçli siyah (Amundsen) i, İngilizlerden 233 kilometre daha Kutub'a yakın bir hâlde ve mükemmel levazım ve vesait –i nakliye ile mechaz ve ilk baharda Kutub'a hücum-ı amade bir hâlde görmüştü bunlar mektubda bir tafsil muharrir olduğu ve (Amondsen) in adedi çok olan köpekleriyle Sükut'tan daha evvel Kutub'avüsülü muhtemel bulunduğu hâlde (Suküt) evvelce düşünerek yaptığı planı değiştirmemiş ve hiç rakibi yokmuş gibi zamanını bekleyerek hem köpek hembargirleriistimâl eylemiş ve şu sûretle büyük bir itimad nefes göstermiştir. Bekâsı olsa idi, şeref takdim için yalnız köpekle vaktinden evvel harekete belki yelteniyordu.

Mabadı Var

İdman Havâdisi

-Fransa Milli Spor Komitesi 1916'da Berlin'de icrâ edilecek Olinpiyad müsabakalarına iştirâk edecek Fransız pehlivanları için (600,000) Frank tahsisini hükümettentaleb eylemiştir.

Bu anın 400,000 Frank pehlivanları hazırlamak için 200,000 Frankı da mesarîf-i iştirâk olmak üzere taksim edilmiştir. Hükümet bu ayı vereceğini vad eylemiştir.

-Paskalya tatilinden bil istifâde Romanyalıların şehrimize gelerek birkaç futbol müsabakası icrâ edileceği işitilmiştir. Bundan akdem Macarlılar seksen lira kadar bir avans verildiği takdirde İstanbul'a geleceklerini bildirmişlerse de buraca buna muvaffakat edilmemiş olduğundan vazgeçmişlerdir. Bize kalırsa Macarların İstanbul'a gelmeleri az her cihet-i istifâdeyimuceb bir hadise olduğu cihetle bu ayı Müdâfaa –i Milliye Cemiyeti' ne vererek bu adamları davet etmek herhalde pek iyi olur.

-Avusturyalı meşhur yüzgec (DigKevil) ölmüştür.

-Belçika ile Hollanda arasında icrâ edilen futbol müsabakasında Hollandalılar ikiye karşı dört gol ile galib gelmiştir.

-Belçikalı bokscu (Demlen) Fransalı (Değan) ı mağlub eylemiştir.

Sayı 25	Sayfa 398

-Tayyâre ile elde edilen son derece-i nihayeler şöyledir:

Yolcu	İrtifa	Tair
0	6120	Loganyu
1	4960	Periyon
2	5011	İlner
3	3300	“ “
4	3150	“ “
5	2250	“ “
6	1700	“ “
7	650	“ “

Rusyalı skorskinin cisim-i tayyâresiyle taşıdığı 16 kişi bu hesaba dahil değildir.

İkinci Takımlar Arasında

Galatasaray: 1 Sayı Masis:

Geçen Pazar günü yalnız Galatasaray ikinci takımıyla Masisnâmındaki Ermeni Kulübü arasında bir müsabaka icrâ edilmiştir. Galatasaraylılar en iyi oyuncularını çıkaramamış hasımları ise evvelce Strogles isimindeki Rum Kulübü'nün birinci takımında oynayan bazı oyuncuyla takviye edilmiş olmasına binaen hasımlarına galebe etmişlerdir. Hakemin oyunun kavâidinden son derecede aciz ve ırkdaşları Masis oyuncuları gâyet tarafgir bulunması şâyan-ı dikkat bir derecede idi.

Fenerbahçe Kulübünün Resm-i Küşadı

Fenerbahçe Spor Kulübü kuş dilinde eski ahvet Kulübü'nü makar-ı ittihaz ederek Martın yedinci günü resm-i küşadını icrâ etmiştim.

Spor âleminde şâyan-ı dikkat kulüblerden biri olan Fenerbahçe'nin bu yeni kulüb binası Ezher cihet bir spor kulübü olabilecek şeklinde ve hasseten öyle bir mevkidedir. Cuma günü kulüb spor aletiyle dahilen tezyin edilmiş ve dışarıda alay bayraklarıyla donatılmış idi.

İki buçukta bütün müdâvin gelmeğe başladı. O esnada kulübâzası bir ictimâiumûmiakd etmişti. İctimaimüteakib saat üçe doğru hazruna hitaben Fenerbahçe Kulübü Reis-i Umimisi ve Hicaz Timur Yolu Müdür-i Umûmisi Hulusi Bey tarafından davete icâbetlerindendolayı teşekkür edildikte sonra kendilerinin Fenerbahçe Kulübü reisi olduğunu zikr ederek:

(İhtimâl ki benim gibi yaşlı nahif bir adamın spor kulübünde riyâset etmesi garib görürüz. Şübhe yok ki ? ben ve benim gibi vakti, zamâni, seni müsâid olmayalar bil fiil sporla meşgul olamazlar. Fakat bizim maksadımız böyle çalışkan gençlerin mecmu'nariyâset ve onları teşvik ve tergib ile memlekette kâvi anasır yetişmesinesa'yeylemektir. Ben gibi fiilen sporla meşgul olamayan zevatın bu tarzda muavenette bulunmalarını pek muvaffak ve lüzumlu görürüm. Asrımız kuvvetin hakka galebe çaldığı bir devirdi. Hâlbuki yine kuvvetli olarak hakka galebe değil ona mezaheret edecegiz)

Mealinde bir nutuk irad ederek alkışlandı.

Nutku müteakibhazuruna pasta çay biskuvi ikram edildi gibi Bahriye Musiki Takımı'daterennim eyledi. Bahriye Nazır-ı esbaki Hüsnü Paşa, İstanbul mebusu silah CimcuzBey ,muharrindenAhmed Rasim Bey , AhmedBey,Müdâfaa-i Milliye ve belediye ve matbuat erkanından zevat hazır bulunduğ gibi sporkulüblerimurahhısları da hazır idi. Resim-i küşad esnasında fotoğraflar ahz olundu.

Bizim bu bâbda ihtisasatımız Fenerbahçe Spor Kulübü'nün yeni binasında kemâl-i muvaffakiyet ve afiyetle payidar olmasını temenni ve böyle muntazam kulüblerin artması arzusunu izhardan ibarettir.

Sayı 25	Sayfa 399

İdman Yurdu Merkez-i Umûmisi ile Makriköy ve Balta Limanı İdman Yurdu şubeleri ayak topu takımlarının kendi aralarında birlik (Lig) yaptıklarını ve ilk oyunu Anadolu Hisarı İdman Yurdu ile Makriköy İdman Yurdu Ayak Topu takımları arasında icrâ edildiğini ve neticede Anadolu Hisarı'nın bire karşı yedi sayı ile mağlub olduğu haber alınmıştır.

Spor Müsabakaları

Süleymâniye Terbiye-i Bedeniye Yurdu Menfaatine

Şura-i devlet reisi hâlilBey Efendi'nin himayelerinde Beyoğlu Mutâsarrafı Kani Bey Efendi'nin nezâretlerinde ve şura-i devlet âzasından Haşim Bey Efendi'nin riyâsetlerinde olmak üzere Mart'ın yirminci Perşembe günü akşamı zevalli saat yedi buçukta büyük spor müsabakaları icrâ edilecektir.

Program

Umûmi patinaj-Sûrat ve zerafet

Yüksekatlama müsbakası

Hiç-Türk ve Ecnebi arasında

Halat Çekme-Bahriye Gücü efradı ile Süleymâniye Terbiye-i Bedeniye Kulübü arasında

Hokey müsabakası-Galatasaray ile SkentingKulüb arasında

Evrak-ı Varide

6 Mart 1330 tarihli İdman Gazetesi'nde şahsımaaidbazı yanlış istinadatta bulun (A. D) imzası sâhibine yalnız ufak bir ricada bulunmakla iktifa edeceğim oda bir başka defa top oyunlarınaaidtenkidnâme yazmak üzere Kadıköyü'ne kadar ihtiyar zahmet edip giderse lütfen İttihadKulübü heyet-i idaresine müracaat ederek oyuncular hakkında doğru malumat alsın çünkü benim için iddia ettiği şeyler hakkında vaki' olan müracaatının akabinde anlayacaktır ki kendi dedikleri gibi Galatasaray ikinci takımında mukayyed bulunsaydım herhalde Galatasaray Kulübü tarafından lig heyet-i idaresine verilmesi mecburi olan listede benim ismiminde bulunması icâb ederdi.

Nuri

İstanbul Jimnastik Kulübü'nden aynen varid olmuştur: geçenlerde Tanin Ceride-i Feride'sinde İstanbul Jimnastik Kulübü'nün "Türk Gücüne" iltihak ederek isminin "Türk Gücü İstanbul Ocağı"na tebdil edildiği tarzında bir fıkra herhalde manzur-ı âlileri olmuştur. Mesele kulübâzasından birinin heyet-i idare ve âza-i sâirenin reyini imtizac etmeden Türk Gücü heyet-i idaresiyle hususi sûrette görüşmesinden ibâret olup hiçbir mâhiyetihâiz değildir. Binaenaleyh muhterem İdman'ın bir köşesine İstanbul Jimnastik Kulübü'nün hiçbir kulübe iltihak etmeyip umûm-i Türk kulüpleri gibi müstakil bir sûrettesa'ymutadına devam etmekte olduğunu izah-ı hakikat zımında derc buyurmanızı istirham eyleriz efendim.

Heyet-i İdare nâmına

Kâtib

İsmail Hakkı

Katırcıoğlu

Muharriri

Aka Gündüz

Tarihi ve Edebi bir hikayeydi (Cuma) kitabhânesinde iki guruşa satılır.

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi-Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

Bâb-ı Ali Caddesinde

Umûmi Mektebler Terzihânesi

Bâb-ı Âli caddesinde Gaz şirketi itsalindeaire-i mahsusadır.

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve bil umûm Mekâtib-i Rüştîye ve İbtidaiye Efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numneleri vecihle imâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikamele çalınan Umûm-i Mektebler Terzihânesi elbiseleri Der Saâdet Mekâtib idarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracat ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseler

Fotoğraf Makineleri ve Teferruatı

Yeni tesis ettiğimiz daireden

İğne, objektif, cam, kâğıd,

Mukavva, ecza vesâir levazımatkari

Tedârik ediniz.

Mektebler, ailelere, tiyatrolara mahsus

Sinematograf makineleri mevcut

Olduğu gibi siparişde kabul edilir. Fotoğrafcılarla taşra fotoğraf aleti bayilerine hususi ve muvaffak şerâit

Müdüri Mes’ul: Mehmed Sadi

Matbaa-i Hayriye ve şürkası

XXIV. İdman Mecmûası, 26.Sayı 25 Mart 1330 (7 Nisan 1914)

Birinci Sene		24 Mart 330 Pazartesi
Sâhib-i İmtiyazi: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 26

Birinci Sene 24 Mart 330 Pazartesi		
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 26

Aylık Abone: Muhterem Kârilerimize bir suhulet olmak ve vakit –i zamanıyla idmanı tedâriklerini temin etmek üzere aylık abone yaptık. Adreslerine göndermek şartıyla ücreti dört guraştır. Posta pulu dahi kabul olunur.

Zenginlere Bir Ders-i İmtisal

Yeni dairesine nakil ile hayat-ı fiilanesine daha canlı bir şekil teceddüd veren Fenerbahçe Kulübü'nün kûşadı münâsebetiyle davet edilen Mösyö (Raci Vitol) isminde bir İngiliz'in kulübe kıymetdarkitablar ve spora takımları verdiğini işittik. Şübhe yok ki ; İngiliz dostumuzun şu hareketi hakikaten âlicenâbane ve şâyan-ı teşekkürdür. Bizim şu meselede his eylediğimiz memnuniyet ne derece büyükse aşağıdaki doğru fakat acı satırların ihtiva eyledi hakikatte o derece şâyan-ı eseftir.

Öteden beri feryad edegeldiğimizve kulüblerin ahvâl-i ictimâiyelerinden bahis ederken şerh eylediğimiz mesele-i tama yoksulluk, mali takatsizlik değil midir? Avrupa'nın büyük şehirlerinin muazzam müsabakaları bizde olmuyor ki ; bir yahud bir kaç kulüb o müsabakalardan hâsılat yapsın. Bizde esasen sporun, idmanın kadri layıkıyla değil hiç takdir edilmeğinden iki buçuk milyon nüfus biganesi olan İstanbul'dan böyle büyük müsabakalara gelse gelse bin kişi gelir. Oda senede bir iki defa olursa. Şâyan-ı teşekkürdür ki bu alakadar kısım-ı mektebli ve genç idmancılardır. İnşallah onlar nesl-i müstakbeli tevlid ettikleri zaman onlara kendi aldıkları idman zevk ve fikrini verirlerde o zaman böyle müsabakaların temaşekari ve o yolun rehberi çoğalır. Geçende Cuma birliği tarafından tertib edilen müsabaka, emsaline nisbetle pek kalabalık iken hâsılat-ı safiye cemiyyen iki bin guruşa ancak balig olduğunu ve bu da Cuma Birliğine dahil altı kulübe tevzi edilince beherine üç lira kadar bir a isabet eylediğini söylediler. Acındık, mütessir olduk. Gençlerimizin aldıkları vazisaiyaneye karşı bu asırlık bu bereketsizlik her hâlde acınacak şey değil midir ?

Bizim memlekete nazaren zengin ad edilebilen yani bizim şark-ı hayat asdikisi İçerisinde maişetini yoluna koymuş binlerce

Sayı 26	Sayfa 401

Osmanlı ve Türk her gün o spor meydanları civarından çayırardan geçerlerken, acaba lakayd gözleriyle ortada mütedid yamalı bir topun peşinden segirten fanılalı,çorabsız, pantolonu çamurlu gençleri görmüyorlar mı ?.Sonraecanibinde müsabakalarda aldıkları vaziintizamkariye dikkat etmiyorlar mı ? onlarda hiss-i milliyet nâmına bir zerre-i heyecan hâsıl olmaz mı ? vicdanen kendine demez ki ? Şunlar benim hemırkım, hem dinimdir,diğerleri karşısında bunların şu palasılığı acaba neden?

..Denemez mi ? Muntazam bir s  rette o arsa-i kirvedaraık  abilmek için nice m  şk  lata maruz kalan gençlerin daimim  zayikalarına muavenet etmek ne derecede b  y  k ehemmiyeti h  iz ne kadar ş  yan-ı ş  kran olduğunu takdir etmez mi ?..Sporun, idmanın ehemmiyeti b  yle muavenatın, hatta iştir  kların, fahri   zalık ile m  şareketlerin saiki olmayacak kadar az mıdır ?..

İşte o biganelere Mösyö Vitol'un hareket-i âlicenâbanesi gösteriyoruz. Alakası yalnız misaferet olan bu zatın Türklük için pek mühim olan bir meselede gösterdiği kibarlık, asalet bizim varlıklarımızın ihtisat civanım radde-i sinisini tahrik edecek derecede değil midir. Fransa'da, İngiltere'de hûlasâ medeniyet-i hazıranınmakari olan o yerlerde zenginler varını yoğunu bu uğura verir. Mâlikaneler heba ederler. Büyük heyetlerin fedârasyonların başlarına geçer fahri, asli riyâsetlerini alırlar. Onlar için bir şeref fakat hareketleride memleketleri için büyük bir sanattır. Biz bunları düşündükçe milletimize nisbeti olmayan bir İngiliz'in Osmalı spor hayatının inkişafı içinyaptığı hareket-i teşvikari göz önüne geldikce, bizim camia dönük zenginlerimiz gözümüzün önüne küçülüyor. Küçülüyor. Yalnız bir ümit ile onlara atıf-ı nikah edebiliyoruz. Oda şimdiye kadar idmancılarının hâlini muhitine bildirecek bir vasıtanın mefkudiyeti buna bir sebep teşkil ettiği hatırasıdır. İdman Mecmuası bu vazifeyi bundan evvelde yazdığı bendlerde olduğu gibi şu bir kaçsatırlada ifa ediyor. Bakalım ; ati-i karibde idman kulüblerinin başlarında zenginlerimizi görebilecek miyiz ?

İDMAN

KEŞŞAFLIK TÜRÜSÜ

Çadır yıyıktan, atlı çayıktan?

Çamlı dağlar! Yol ver bize.

Yastan bıyıktan, yatlı çayıktan[*]

Gamlı dağlar! Yol ver bize.

Demir bilen! Aydın dilin

Senden Umar kurtuluşu

Serdarımız: Bir Çift melik

Rehberimiz: cennet Kuşu.

Işık Verdi, Tan yerleri.

Yalçın beller! Yol ver bize.

Sürdü, erdi, Türk erleri

Çoşkunseller! Yol ver bize

Cennet bağı, Urum İli

Issız, bütün, şehid dolu

Aş şu dağı! Geç şu beli!

Sür Git! Türk'ün yiğit oğlu...

Aka Gündüz

[*] Yatlı müselleh ve mücehhezdemek

Sayı 26

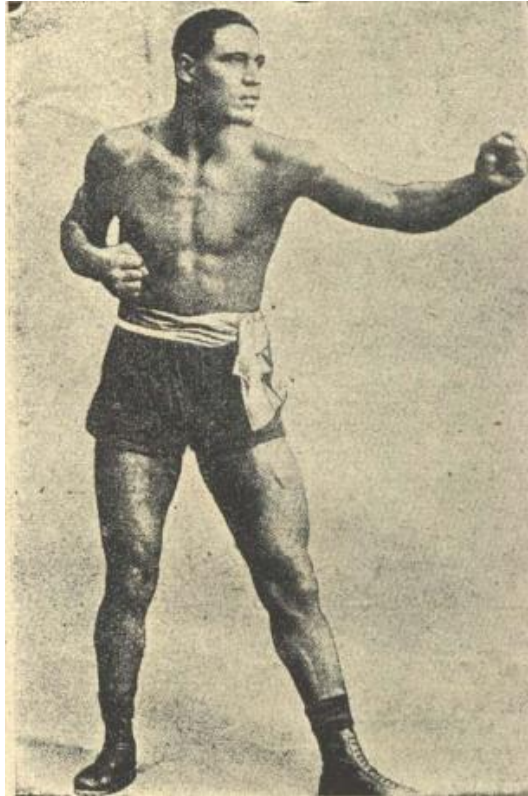
Sayfa 402

İstanbul Jimnastik Kulübü Ayak Topu Takımı ile İstanbul Sultânisi Ayak Topu Takımları
Âzalarından

Bokscu Fransalı JorejKarpantiya

Amerikalı Zenci CoeCenet

(Garbde İdman Resimlerinden)

Sayı 26

Sayfa 403

Ayak Topunda Neler Memnu'dur MakalesineaidResimler

Topa vuracak olan hasmın ayağının yüzüne ökçesini koyarak canını acıtmak

Hasmın ilerlemesine koluyla mâni olmak

Hem Hasmı Düşürmek Topu Ayakları Arasında Tutmak

Tekme Vurmak

Hasma Arkadan Çarpmak

Güreş

Mabad

Güreşçilik Şeraiti

Güreşin bir spor olduğunu herkesin malumu olan keyfiyettir. Ale-l-umûm sporlar kuvvete, çevikliğe, tahammüle mutevâkıf geniş birer rekabet sahası oldukları için oraya atılacakların evvelce hazırlanmış bulunmaları iktizâ eder. Muntazam terbiye görmemiş vücudlar ile spor meydanlarında muvaffak olmak imkanı yoktur. Hem spor ne kadar rekabet işi olursa olsun bunun tahtında sıhhât ve afiyet nokta-i nazarı bulunur bedende bir kâbiliyetiktisâb edilmeden işe girilirse neticede fâideden ziyâde zarar görülmek ihtimâli vardır.

“Güreş Kralı”nâmiyla yad edilen PolPons diyor ki “Serbest Sanayi erbâbindan ziyâde bedeni sanatlarla işğal edenler güreşte daha çok muvaffak olurlar. Çünkü onların icrâ ettikleri sanat izâlelerini daima faaliyette bulundurur bu sûretle hazırlık idmanlarını teşkil eder”.

Bununla beraber mesâi-i fikriye erbâbı hiçbir zaman güreşten uzak durmaya mecbur değildir. Onlar yapılması herhalde sıhhâten elzem vücudu işletmek hususunda bütün sanayi-i bedeniyeden daha muvaffak, fenni bir şey vardır: Jimnastik. Esasen hiçbir sanat sâhibi kendini jimnastik yapmak ihtiyacından variste ad edemez, bundaki mazun, tesirleri muayyen, beden için elzem olan harekât başka işlerde bulunamaz.

İyi bir güreşçi olmak hususunda ötedenberi, iri, ağır olmak şart makamında zihinlerde yerleşmiştir. hâlbuki şerâit-i ictimâiyesi ve sikleti her ne olursa olsun teşkilat-ı tabiyesi yolunda ve âzası iyi bir hâlde olan herkes bu spora ehildir. Vesait-i tabiyesi boy ve siklet cihetiyle gayr-ı müsâid olan sanatkâr pehlivanlar görülmüşdür ki tabiyetin bu hasedesini zekalarıyla mahâretleriyle telâfi ederek nâm almışlardır. Amatörler için siklet meselesi daha az mühimdir. Onlara göre maksad (Cihan pehlivanı) ünvanını kazanmak değil maddi manevi istifâde etmektir. Mamafih amatör müsabakalarında siklete göre gruplar teşkil edilir. Bu sûretle herkes kendi sikletin birinciliğini alabilir.

İyi bir mâsari' olabilmek için evsaf-ı atiyeyeihtiyac vardır:

1-Vukuf

2-Merbutiyet-i Kalbiye

3-Müdâvemet

4-İyi bir Teşkilat-ı Tabiyeye Mâlikiyet

Mâsari'ler arasında pek nâdir bir meziyet olan vukuf, yalnız alafranga güreşe mahsus değil, her nevi mühim mevki tutar. Vukuf, harekâtı idare eden bir rehberdir. Olmazsa rabtsız ve na-behangam hareketlerle, tesâdüfe teslim-i nefis edilmiş olur ve bu intizamsızlıkta bocalayarak bir fâide kuvvet sarf edilir.

Hücumlarını tertib ve telif etmeyen, tabi kuvvetinden başka bir vasıta istimâl etmeyen, asla güzel bir güreşçi olamaz. Bu hususta vukuf sâhibleri, galebelerden ziyâde zengindirler.

Vukuf, tam olmak için üç vasıf daha var:

1-Sıhhât ve sürat-ı muhâkeme.

2-Katıyet-i karar

3-Hasma göre planını tebdil etmek kâbiliyeti.

Sıhhât ve sürat-i muhâkeme birinci derecede mühimdir.

Sayı 26	Sayfa 405

Uzletini ve dimâğını çalıştırmağa başlamadan evvel hasmın oyununu anlamak icâb eder ki kendininkileri istifâdebahş bir sûrette tanzim için yapılacak şey bundan ibarettir. Kuvvet, münâsebetlimünâsebetsizistimâl edilmekle azalır. İdare etmek lazımdır. İlk hamlelerde katıyen mevcudunu sarf etmek caiz olmaz, ba hususu hasmın kıymeti tamamın tayin etmemiş ise.

Bununla beraber, hasmı ilk hamlelerde anlamak da kâbil olmaz. Planı yavaş yavaş değiştirmesi ihtimâli her zaman variddir. Türleri gösterişi mi ? Ciddi mi ? İşte bu cihet sıhhât-i muhâkemeyemüdar olacak, bir kapana kısılmaktan vikaye edecek hûlasâ güreşen

seyrini sarahaten gösterecektir. Her şeyin esbâbı uzun uzun arayarak harekâtı ta'dil etmek de caiz olmaz, bilakis sûrat-i mümkün ile maksadı kavramalıdır.

Rakibin niyeti, kuvvet, mahâreti anlaşıldıktan sonra kati bir karar verilir.

Talimlereaidizahat-ı umûmiyeyi can sıkmamak için atiye bırakarak hareketlere geçiyorum.

Güreş Dersleri

Usûl-i Mâsari'

Güreş, maksadı hasmın iki omzunuda aynı zamanda yere getirmekten ibaret olan bir spordur. Bu maksada vüsul için müsabaka kavâidinin caiz gördüğünü vesaitten ma'dası kullanılmaz.

Güreş daima nazikane icrâ edilmeli, edavet, arz, hoşnut gibi zemaim işte karıştırılmamalıdır. Mamafih bu cihet hasmında riâyeti şartıyladır. İşte hıdmet girerse tama fena güreşilir. Hasma müsahama etmemek doğru olabilir. Fakat bunun için kanun-ı mâsari' hâricine çıkmak bilhassa en hafif şema-i hıyanet mahsus olan harekâtta bulunmak caiz olamaz. Fena binasih olanasla kapılmamalıdır. Sanatkârlık âleminde bilemeyip korin? şeyin heveskarlar arasında vücuduna mahal verilemez.

Bir hezimet müsâbıkın kıymetini tenzil etmez ve gayr-ı müsâid bir hâlin mağduru olan bir kimsenin evsaf-ı zatiyesinden bir şeyi eksiletmez yalnız onun için na-müsaid olan âhaliden hasmı istifâde etmiş olur.

İnsan her zaman kıymet-i hakikiyesini izhar edemeyeceği gibi mağlubiyette sebebsiz gelmez. Bir başka defaya ta'diller değişerek galib olan mağlub, mağlubdagalib olabilir. Eğer daima aynı hasımlar beraber bulunurlarsa aralarındaki fark onları tefrik edemeyecek kadar cüzzi olur.

Keza en gayr-ı memul muvaffakiyetsizlikler bile ale-l-ekser buna düçar olanların zatındaki esbâb-ı müstakileden neşet eder. İyi teşkilata mâlik ve mâsari' kuvvetine kadarda mükemmelen vasıl olan bir adam aynı günde hasta olabilir.

İnsanlar hiçbir zaman bu gibi ahvâlden masun kalmamışlardır. Bu meselede değil keyifsizliğin, az veyâhud çok iyi olmanın bile tesiri vardır.

Güreşten sonra hasımla mesafeha edileceğini takdir ederek âdem-i muvaffakiyet saikasıyla sporun nezahetini ihlal edecek ihtiras ve intikamdan azade bulunmalıdır.

Kıyafet:

Güreş elbisesi gâyet basittir. Kanun-ı mâsari’de de söylenildiği üzere beden çıplak bulunur yalnız uylukları kısmen setr eden bir ayak fanılası (Mayo) giyilir. Ayakkabılarının çıplak ayağa giyilen bir (Sandal) dan ibaret olması daha iyidir. Fakat aletleri kaymamalıdır. Mâsari’ tırnaklarını uzun bırakmamalıdır. Uzun tırnakları hem hasımların parmak uclarının hissiyatından istifâdeye mâni olur.

Sayı 26

Sayfa 406

Vaziyet-i İbtidaiye

Hemen bütün mâsari’lerin güreşe ibtida ederken kendilerine mahsus bir vaziyet-i ibtidaiyesi (Mise en gadre) vardır. Bittabi burada muhtelif duruşlardan bahşedecek değilim. Vaziyet-i ibtidaiyedeki maksadı hakemin düdüğünü müteakib hasımla mukabelede boş bulunmamak, hasmın ani ve şedid bir hücumuna meydan bırakmamak- ki bu ani hücum daima melhuzdur-Aynı zamanda bütün oyunları icrâya amade bir vaziyet almaktır.

Muhkem ve emin bir gurusahz etmek için bacaklar hafif bükülmeli ve iyi bir muvazene bulunmalıdır.

(Şekil 5) de Umûmi Olan Vaziyet-i İbtidaiye Gösterebilmiştir ki her koşucu maksadı temin etmek şartıyla arzusuna göre tadilat yapabilir.

Sağ bacak ileri atılarak sol bacak geride bırakılır bacaklar hafifce bükülerek bedenın kısm-i ulyası ileriye doğru temayül ettirilir ve hasma sağ taraf-ı teveccüh olunur. Kollar zaviye-i kaime yapacak sûrette dirseklerden bükülerek biraz ileriye uzatılır ve sağ kol sol koldan daha ileri ve eller açık bulunur. Bazı mâsari’lerbaşbaşa dayanarak vaziyet alırlar ki bunun fâidesi olmadıktan ma’da mahzuru vardır. Başlar arasında cüzzi bir mesafe bulundurmak marhectir. Bu sûretleahz olunan vaziyet-i ibtidaiye ön çapraz, bilek kapmak,enseden çekmek bütün ani ve gayr-ı memul hamlelere karşı sağlamdır.

Mabadı Var

Ayak Topunda Neler Memnu’dur ?

Son zamanlarda aldığı şekli istilakari üzerine artık şübhe kalmadı ki ; bizim memlekette en fazla tatbik edilen spor , ayak topudur. Her gün bu oyunu oynayanların adedi artmakta ve adeta UnionKulüb çayırı resmi müsabakalara bile kifayet edememektedir. Ben bunu ne kadar hüsnü nazarla görürsem ; bu her gün çoğalan oyuncuların kısım-ı galib-i küllisininde oynadıkları oyunun kavâidine bigane olduklarından dolayı onları o derece şâyan-ı muaheze görürüm. Bu hâlin bence esbâb-ı mutedidesi vardır:

Evvel-i emirde, ayak topu kavâidine dair elde güzel bir eser bulunmaması;

Sâniyen: On üç, on dört yaşına gelen bir gençin kendinde biraz topa vuracak kadar istidad görünce muntazam takımlara iştirâkla ayak topunu bilatetbi' takibe başlaması;

Salisen acemi ve ikinci derecede oyuncuların oyunlarında zaten pek az bulunabilen hakem hususuna ehemmiyet verilmeyerek oyuna ve bilhassa hakemin vazifesine ziyâdesiyle gayr-ı vâkıf işsiz güçsüz kimseler tayin olunarak bunların gerek cahilliklerinden gerekse göremediklerinden dolayı nice hatayatın bil ihzar icrâ edilmesi ve men edilmediğini gören mütecasırın bunu öyle öğrenip öyle devam eylesidir.

En büyük, en kuvvetli meşhur takımlarımızda ayak topunun en ibtidaikavâidine bile vâkıf olmayan niceleri malesef belagati mebaliğ mevcuttur. Zaten bizim ayak topunda elveyim bir hâlet-i tevkif geçirdiğimiz ve eski yetişen bir kaç oyuncudan öğrenilen malum-üş'şekil şeylerden başka hiçbir şey bilemeyişiğimiz öğrenemeyişimiz hep bu bilmemezlikten değil mi ?..

Acaba içimizden kaç tanesi bu husus için yazılmış iki satır yazı okuyor. Her gün ayak topu sahasında zuhur eden münakaşat, münazat hep tarafının kavâidi iyi bilmemesinden, tatbik edememesinden neşet etmiyor mu ?..

Ayak topunun yalnız kavaid ile memnu' harekâtı değil vicdanen, ahlaken yapmaması lazım gelen şeyleri de vardır.

Sayı 26	Sayfa 407

Bu oyunmertlik oyunudur. İhtisat-ı merdanede ise saik yalnız ulvi cenâbtır. Vakıen daha esasen memnu' olan şeyleri öğrenememiş kimselerde tesirat-ı ahlakiye ika'ne kalkışmak oldukça abestir. Zaten bu bahis doğrudan doğruya memnuat-ı asliye mevzuna inhisar edeceğinden bunu şerh edeyim ; yalnız şurayı istirdaden söylüyorum ki ; bir

futbolcu için bilinmemesi ayıbdan ad edilen kavâidi ihtiva edecek olan şu satırları yazmak bana müellim geldi. Fakat bu elim vazifemi icrâdan da beni men edemedi. Çünkü bu yazılarımla ; her gün binlerce olduğunu zikir ederek iftihar ettiğim oyuncuların kavâid-i ibtidaiyeyi bile bilmediklerini nefsime karşı itiraf ; onlara karşıda bir kabalık etmiş olacağım. Mazur görülsün.

**

Ayak topunda memnu' olan şeyler şunlardır.

1-Her ne sûretle olursa olsun hasmının ayağına çelme atmak ;

2-Hasmına önden yahud arkadan tekme atmak!

3-Hasmın üzerine sıçramak;

4-Kasden topa eliyle dokunmak ;

5-Eliyle vücudundan ayrı olarak koluyla hasmı tutmak, yahud hasmı men eylemek;

Yalnız kalecinin el ile topa dokunmak salahiyeti vardır. Oda son kavaide göre yalnız kaleden 18 yarda açıklıkta bulunan ceza sahası yani ikinci büyük çizgi dâhiline münhasırdır. Oyun hâricinde kalecide topu el ile tutamaz. Bizde bu salahiyet eski kavaide ibtinaen yarı hattına kadar verilmiştir ki ; bu bizim muhite daha muvaffaktır.

Bir de kaleci elinde top olduğu hâlde üç adımdan fazla gidemez.

Hasmına, iktizâ edince çarpmak memnu' değildir. Fakat, şedid ve tehlikeli olmamak şarttır. Bizim oyunların ekserisinde olduğu gibi üzerine gelen hasmı ezmek için topu bırakarak onun üzerine yükletmek hem kâidetenmemnu'dur, hemdegâyet manasızdır. Oyunların alekser kemâl-i asabiyetle devamına neticede kötü meseleler çıkmasına hep bu düşüncesizlikler sebep oluyor.

6-Bir oyuncuya arkadan çarpmakdamemnu'dur. Ancak eğer, marka duruyor, yani geleni kasden durdurmak için arka veriyorsa çarpılabilir. Bizde bir kâide-i tatbik edilmek isteniyor. Oda yüzü kendi kalesineolan oyuncuya arkadan çarpılırmış. Ben şimdiye kadar az çok tetbi' eyledim sâirde buna dair bir kayıt göremediğim gibi refika-i mesam içinde de böyle bir şeye tesâdüf eden yok zannederim. Bu kaide (Marka) keyfiyetinden galat olarak icad edilmiştir.

Kalecinin üç adımdan fazla elinde top olduğu hâlde yürümesi hâlinde ma'dasında, hatta eğer büyük çizgiden dışarıda yapılırsa (FriGig=Serbest darbe) vuruluyor yani gerek cezaya düşer olan gerek cezayı tatbik eden oyuncular topun önünde ve sahanın arzu eylediği kısmında durabilirler. (Ofsayd=Usûlsüz olmamak şartıyla) aynı hatalar büyük çizgiden içeride olursa 12 pas tasmiye ettiğimiz (Penaltı gig) yani ceza darbesi vurulur ve bu hâlde kaleciden başka bütün oyuncular büyük çizgiden içeri giremezler.

Kaleci üç adım topla yürürse (Penaltı) verilir. Birde oyun esasında kaleci değiştiği hâlde hakeme ihbar edilmezse o ihbar edilmeden değişen kaleci topa dokunduğu hâlde yine (Penaltı) verilir. Çünkü kaleci değişirken hakeme ihbar lazımdır.

**

Bizde bilinmeyen ve her gün su-i istimâle uğrayan bir meselede (Ofsayd) keyfiyetidir. Bunu (Usûlsüz) diye tercüme ediyorlar. (Oyudanharic) manasına bir terki

Sayı 26

Sayfa 408

ise de harfiyen tercümeyle hâcet görülmezse (Usûlsüz) denebilir.

(Ofsayd) meselenin bizim için iki muhtelif kaidesi var: Birisi ; herhangi bir oyuncunun önünde kaleci iler beraber üç hasım bulunmaz ve top kendinden veya hizasından daha arkada bulunursa oyuncu ofsayttır. Fakat topa dokunur, yahud birini markaj ederse. Eğer bomboş dursa tesiri yoktur.

İkinci kaideye gelince bu biraz daha serttir. Herhangi bir oyuncu önünde top yok iken yani topun hizasından daha ileride ve önünde üç hasım bulunmadığı bir zamanda o oyuncunun herhangi bir arkadaşı topa vursa- topa vurmayan fakat ofsaydmevkinde duran oyuncudan dolayı- ofsayd olur. Biz bu kavâidin hangisini tatbik edeceğimizde doğrusu mutehiriz Pazar Birliği müsabakalarında ekseriyen bu son kaide tatbik ediliyor. Cuma birliğinde ise birinci kaide mabetü'l tatbiktir. Bence birinci kaide daha makuldür. Hassetenbizim gibi daha mübtedicematlere o böyle çoktur. Binaenaleyh nokta-i nazarıo birinci şıkka göre yürüteceğim:

Hasmin yarı hattı dâhilinde ve hizasında top olmadığı ve önünde üç hasım bulunmadığı hâlde arkadaşı tarafından verilen pası alan yahud bir hasmını marka eden oyuncu ofsayttır. Olduğu mahalden kendi kalesine serbest darbe vurulur. Bir Fransız

muharriri bu serbest darbeden doğrudan doğruya gol olursa sayılmaz. Ancak diğer bir oyuncu mutlaka topa dokunmalıdır diyor. Bu cihet hakkındaki tetbitimBana bu rivâyetiteyidetmediysede Fransız refikimizin nazariyesi bence maddeten kâbil değildir. Seksen yarededen gol olduğu, bilmem ki ; cihanda vaki mi ? ..Birde ; bir oyuncu ne vaziyette olursa olsun, topu hasmın ayağından alırsa yani kendinden evvel topa dokunan bir hasım olursa ofsayd olmaz. Korner gig ve gol gigde yani köşe ve kale vuruşlarıdaofsayd olmaz. Şurayı iyice derpiş eylemeli ki ; bir oyuncu ofsayd olduğu vaziyetten sonra oynanan topu tutarsa ofsayd olur. Yoksa uzun pası tutmak için koşan ve o pas verilmeden evvel ofsayd vaziyetinde bulunmayan bir oyuncu eğer daha pas almadan ofsayd vaziyeti alsa ve sonra topu tutsa ofsayd olmaz. Bilhassa bu noktaya nazar-ı dikkati atıf eylemelidir. Bütün mehâcim hududu için ofsaydı bilmek ve hatırdan hiç çıkarmamak gerektir. Zira gâyet güzel bir muvaffakiyetle neticelenmesi muhtemel bence hücumlar bu yüzden heba olur. Emekler boşa gider.

Cuma Birliği Müfettişi Anadolu Spor Kulübünden

Burhanneddin

Sayı 26

Sayfa 409

Ayak Topu Müsabakaları

Hafta-i Tenkid

Türk İdman Ocağı

Fenerbahçe

Sayı

4

2

Cuma 14 Mart 1330

Gün geçmiyor ki ; futbol sahasında yeni bir safhanın temaşekari olmayalım. Bir çokesbâbta sarf-ı nazar kulübler arasında daimi bir nisbetinmuhâfaza edilememesine sebep olan muhtelif kuvvette takım çıkarmak daha gayr-ı muntazır netayic veriyor.

Fenerbahçe Kulübü, Sanayi Kulübüne iki defa mağlub olduktan sonra kendini toplayarak, Sanayi'yi mağlub eden Anadolu'ya karşı kuvvetli çıkmış ve o kulübü yenmiştir. Geçen Cuma günü Eskişehir emini ve şimdi Türk İdman Ocağı ismindeki takımla icrâ edilecek müsabakada Sanayi Kulübüne karşı kuvvetsiz çıkmak sûretiyle yaptığı ihtiyatsızlığı bu defa tekrar etmeyerek kâvi bir timle çıkacağı tahmin edilirken kaleye hiç orada oynâmamış ve şahsı bizce külliye meçhul bir zat dış sağa keza hiç oyun oynâmamış birini koymak ve Müdâfaa hattını begâyet zayıf veya malı çıkarmak sûretiyle telafisi gayr-ı kâbil bir tedbirsizlik etmiş ve göz göre göre bunun cezasını çekmiştir.

Oyun başladığı esnada rüzgar Türk İdman Ocağı'nın lehine olarak isminde ve bu sûretle bu cihetin hücumlarını teshil eylemekte idi. Fener Kulübü'nün arka yardımcı ve akıncı hatları arasında âhenk tesis edememesi yüzünden Türk İdman Ocağı akıncılarının süratli inişleri Fener'in kalesini taht-ı tehlikeye sokuyor, arkacı hattındaki Arif Bey'i bilhassa ziyâde çalışmağa mecbur ediyordu. Aradan yirmi dakika kadar geçmeden Türk İdman Ocağı bir gol yaptı. Bu golü müteakib Fenerbahçe'de ekseriyen görülen sert bir hücum keyfiyeti bu takımda görülmüyordu. Biraz sonra ikinci gol Fener'in ağına düştü. Doğrusu kaleci oynayan zat topa temine eder gibi elini uzatmaktan başka bir şey yapmıyor ve arkadaşlarının olanca mesâisini heba gayretlerini kesr eyliyordu.

Yarı zaman olduğu vakti Fener'in sıfırına karşı Türk İdman Ocağı'nın iki golü vardı. Bir diğer gol daha olup ancak kalenin önünde çizgi olamaması hakemin bu golü kümesine mâni olmuş. Hakemle görüştük mazareti rüzgardır. Ani bir hücumla kaleye atılan topun biraz sonra ortaya atılması üzerine gol olub olmadığını çizgi olmaması yüzünden göremediğini beyan eyledi. İkinci parti başladığı zaman Türk İdman Ocağı rüzgar altı düştüğü için biraz sıkıştı ve Fener bir gol yaptı. Nuri Bey'in sert hücumları arkadaşlarının biraz rehaveti yüzünden mesmer olamıyordu. Fener'in golünü müteakib Türk İdman Ocağı bir gol daha yapınca Fener takımında büsbütün neşesizlik belirdi. Fenerliler biraz gayretle bir gol daha yaptılar. Bu golü veren İdman Ocağı'nın dördüncü golü takib eyledi. Oyunda hitama erdi. Esas itibarıyla bu oyunda Türk İdman Ocağı'nın karşısındaki Müdâfaa hattının zaafından dolayı fevkalâde oyun oynanmamış ise de her iki takımında oyundaki intizamı ihlal etmemeleri itibarıyla kemâl-i sükût ile oynandığından herhalde tarafeyn şâyan-ı takdirdir.

İdman Yurdu Ayak Topu Birliği Müsabakaları

İdman Yurdu Ayak Topu Birliği müsabakalarının üçüncüsü Anadolu Hisarı ve Emirganarasında geçen Cuma günü icrâ edilmiştir. Her iki takımbirer sayı ile berabere kalmışlardır.

Sayı 26

Sayfa 410

Hasmın Geçmesine Koluyla Mâni Olmak

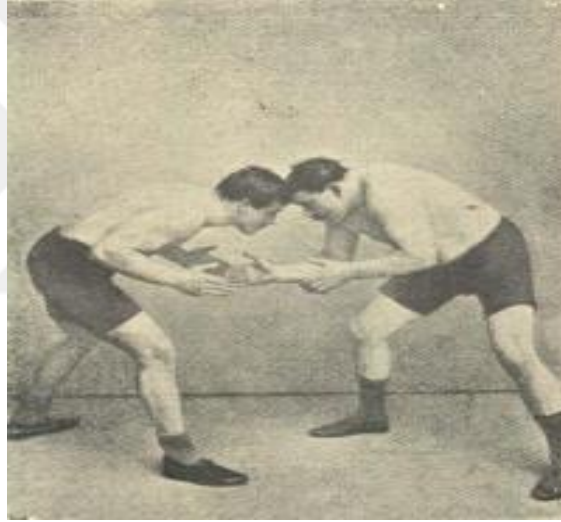
Dizi İle Hasmın Karnına Vurmak

Topu Sürer İken Hasma Çelme Atmak

Sayı 26

Sayfa 411

Şekil (5) Vaziyet-i ibtidaiye

Şekil (4) Tırpan ve Çengel

Şekil (8) Ön çaprazda Müdâfaa Yerden Kaldırmadan evvel

(Sağlam Vücutlardan) Deavi Vekillerinden SâidBey

Sayı 26

Sayfa 412

-İdman Tefrikası-

-5-

-Kaptan (Scout) un Kutub-i CenubiSeyahati-

Emniyet kararganında bir gün istirahatten sonra (Scout) köşe karargasına yeniden erzak ve levazım nakli için yola çıktı. Fakat, yolda zuhur eden dehşetli bir fırtına sebebiylebir gün müteamadiyen çadırda barınmağa mecbur oldu.

Ric'at esnasında (Scout) dan evvelbargirlerle avdet eden (Ovatis) ve (Boveris) emniyet karagâhına vasıl olmuşlar ve Sükût'a yetişmişlerdi. Hava fevkalade soğumuştı. Onun için (büyük manayı) vakit ve zamanıyla terk ederek eskinde kalma civardaki bir kulübeye iltica lazım geliyordu. Büyük mana ile bu kulübe arasındaki mesafe hatt-ı müstakim olarak 9 kilo metre olup (MakMordusund)limanının etrafındaki cümudiye üzerinde kat' icâb ediyordu.

İşte bu kısa yol üzerinde vuku gelen bir hadise-i müessefe az kaldı (Scout) un bütün ümidlerini yıkacak bir mâhiyet alacaktı.

Azimet etmeden bir az evvelbargirlerden biri soğğun tesirinden dolayı hastalandı. Bunu kurtarmak emeliyle iki kişiyle birlikte (Scout) gitmedi ve hayvanın yanında kaldı. (Vilson) ve (Meyer) köpeklerle birlikte (Hot) burnuna müteveccihen hareket ettiler. (Boveris) de yoldaki arızaları kat' etmemek için cenuba doğru ayrılarak bir geniş daire resim ediyordu. Bir kaç saat sonra hastabargir öldüğü için (Scout) arkadaşlarıyla birlikte hareket eyledi. Yola henüz düzülmüş idiler ki ; limanın kenarında ve denizin üzerindeki buz, ayaklarının altında oynâmağa başladı. Bastıkca ötesinden berisinden çatlaklar peyda olmağa başladı.

Buzun bir kırıklığı evvelce harekete eden arkadaşlarının takib eyledi istikâmet boyunca devam ediyordu. Acaba kendinden evvel giden refikasibargir ve köpeklerle beraber bu tehlikeli geçidi nasıl geçtiler ? yoksa denize batıp boğuldular mı ?..

(Sükût) un endişesi pek büyük oldu. Yarım saatkadar böyle geçtikten sonra ileride iki karanlık hayal belirdi. Bilahere bunların (Vilson) ile (Mayer) oldukları anlaşıldı. Bunlar bila hadise köpekleri (Got) burnuna isale muvaffak olmuşlardı. Biraz sonra emniyet karargâhına doğru yaklaşan bir karaltı yaklaştıkabargirler karavanına mensub (Karayen) olduğu anlaşıldı. (Karaen) maa't-teessüfbargirlerin müşkül ve tehlikeli bir vaziyette olduklarını söyledi. (Karaen) vakıayı şöyle hikaye ediyordu:

Barkirlerle azimet edildikten biraz sonra buzda büyük büyük çatlaklar yarıklar peyda olmağa başladı. Bunun üzerine sağlam arazi bulmak fikriyle geriye döndük. Fakat gördük ki ; üzerinde olduğumuz buz her tarafından irtibatı münkat bir hâlde idi. Biz sahile doğru yaklaştıkca üzerinde olduğumuz buz adası denize açılıyordu. Bu esnadabargirler doğrusu çok fevkaladelik gösterdiler. Buz çatlaklarını bir hamlede atlayıp geçiyorlardı.

Böyle buzlardan mürekkeb adacıları atlaya atlaya aynı zamanda eşyamızı nakil ederek bin müşkülât ile takatsiz bir hâlde nihayet bir sağlam buza

Sayı 26

Sayfa 413

Rast geldik hemen çadır kurup biraz dinlenmek için uzandık. Üç saat kadar uyumuşuz. Birden bire uğultular, çatırdılargaribgarib sedalar işitilmeğe başladı. (Boveris) bir hamlede çadırdan dışarı fırladı. Ne görsün? Üzerinde uyuduğumuz ve sağlam zan eylediğimiz buzda koparak sabah ada hâlinde açılıyordu. Barkilerden biri ortada yoktu. İhtimâlki denizde boğulmuştu. Beş saat mütemadiyen bir buz parçasından ötekine sıçramak ve eşyayı da nakil eylemek üzere çalışıldı. 1400 metre kadar bir mesafe kat' edildikten sonra, nihayet! buz parçaları küçülmeğe ve dinizim aralıkları büyümeğe başladı. Ve nihayet geçilmez oldu. Heyet-i seferiyeden (Karayen) ölümü göze alıp buzdan buza atlayarak bin defa boğulmak tehlikesi içinde sağlam arazi bulmağasa'yediyordu. Fakat bunu bulmak kâbil değildi. Üzerinde bulunduğu buz parçası o derece diğer parçalardan uzakta idi ki ; bunu terk etmekte kâbil olamadı. Buz, denizin ve dalgaların sevgiyle hareket ediyordu. (Karayen) akibet-i muntazır iken buzun büyük manaya yaklaştığını gördü. Ve nihayet oraya ayak attı. Bela ile manayı aştıktan sonra arkadaşlarına yardım için (Scout) u buldu.

(Mabadı Var)

Garb'de İdman

Avrupa Boks Pehlivanı Karpantiye ile Cihan Pehlivanı Nâmzedlerinde (Coe Çenet) in dövüşmesi

Spor âleminin son vâkayı-i mühimesinden biri de şübhe yok ki ; (Coe Çenet-Karpantiye) mâsari'sidir. Sam Langfur ile bir saat temadi eden mâsari' esnasında cihan pehlivanlığı için dövüşmeğe ne derece şayeste olduğu tahkik eden Zenci Coe Çenet boks âleminin harikalarındandır. Tenâsüb-i vücud ve endamından sarf-ı nazar takib eyledi usûl ve fenin son derece âlemi ve bütün inceliklerinin vâkıfıdır. Şimdiye kadar ömründe iki üç defa (Nakavt) olmadığı bir yumrukta yere serilmiştir. Son cihan pehlivanlığı müsabakasında Sam Langfuramağlub oldu. Fakat (Nakavt) olarak değil, hakemin bir saat mâsari' esnasında Lan Langfuru daha galib bir vaziyette görmesinden dolayı mağlub oldu.

Fransızlar bu adamı çok severler. Hatta Langfur’a galebe çalacağını da yazmışlardır. Fakat iş böyle olmadı.

Karpantiye’ye gelince; henüz yirmi yaşına vasıl olmuş bir gençtir. Daha dört sene evvel Fransa’nın hafif cüsseli bokscuları (Karpantiye) yi nakavt ederler ve bunda hiç sıkıntı çekmezlerdi. Fakat ; bu genç Fransız mesleğinde o derece eser-i terakki gösterdi, vücudu o kadar güzel ve seri neşvunema buldu ki ; işte bu defa cihan pehlivanı nâmzedleriyle dövüşmeğe kalktı vücade-i cenete kırk beş dakika kadar tahammül etti.

Karpantiya, bundan evvel boksculardan üç dört kişiyle dövüşmüştür. Amerikalı (Kalavis) ve (BilliPepil) gibi sert yumrukcular bir buçuk sene kadar evveli Karpantiye’yi (Nakavt) ettiler. Şimdi dövüşürlerse ihtimâl ki, netice bir aksi olur. İngiltere’nin ağır cüsseli boks pehlivanı (BumardiyeVeles) ile Avrupa boks pehlivanlığı için Londra’da icrâ edilen mâsari’de (Karpantiye) hasmını bir dakika on üç sâniyede (Nakavt) yaparak hem Avrupa pehlivanlığı nâmınıhemde 75000 Frank kadar ücret-i mâsari’yi almıştır. Karpantiye işte bundan sonra parlamıştır.

Sayı 26

Sayfa 414

(CoeCenet) ile olan mâsari’si Paris’te (Lunapark) da Efrençi Mart’ın yirmibirinci günü akşamı icrâ edildi, mâsari’ mâhalifevkala’de kalabalık idi. İngiltere’den pek çok seyirci hazır bulundu. Mâsari’; beheri üç dakikalık 15 hamleden ibâret olarak tayin edilmişti.

Tarafeyn bir buçuk ay evvelinden çalışmağa idman etmeğe başlamışlar ve vücudlarını en iyi bir şekilde hasma karşı koymağahasr-ı mesâi etmişlerdi.

Mâsari’den bir iki gün evvel iki pehlivanın abâdi şöyle idi:

	CoeCanet	Karpantiya
Boyun	43 santim	41 santim
Pazu (Uzanmış iken)	33 santim	32 santim
Kol	30 santim	30 santim

Göğüs (Hal-i İstirahatte)	1,03 metre	1,02 metre
Bel	87 santim	82 santim
Boy	1,78 metre	1,79 metre
Siklet	83,75 kilo	76 kilo

Mâsari' vuku gelmeden evvel gazetelerde mütehassıslar beyan-ı fikir ederek Karpantiye'nin zenciye dövemeyeceğini yazdılar. Nihayet mâsari vukua geldi.Oldukcaheyacanvar oldu. Fakat bu mübârezeyevalsi yere seren Karpantiya siyah renkli hasmına öyle yapamadı. Kırk beş dakika kahmüdâfaa' kah tecavüz ile geçti. Yere düştü, kalktı, vurdu. Yedi. Nihayet kırık beş dakikada (Nakavt) olmadı. Lakin hakem CoeÇenet'inmâsari'sini daha galibane gördüğünden Karpantiye'yimağlub ad eyledi. Her iki taraf alkışlandı. Karpantiye'ninCoeÇenet'e nakavt olmadan 45 dakika tahammülü evvelki gabiliyetlerinden daha parlak bir meseleydi. Fakat şurayı unutmayalım ki ;CoeCenetmâsari'degâyethâlimane dövüşmüş ve hiç sertlik göstermemiştir. Mâsari'de (Karpantiye) 58500 Frank (CoeCenet) de 31500 Frank almışlardır.

İdman Havâdisleri

Keşşafılar Gezintisi

Anadolu Hisarı İdman Yurdu keşşafıları Mart'ın yirmi yedinci Perşembe günü akşamı hareketle Pazar günü akşamına avdet etmek üzere Polonez Köyü, Ömerli, Hüseyinli,Laz Köyü, İriva, ve bunlara civar köyleride ziyaret etmek üzere bir gezinti yapacakları haber almıştır.

Gürbüzlü Ocağı

10 Temmuz 1329 yevm-i mübeccelinitekrimen geçen sene Makri Köyü'nde küşad edilen "Makri Köy İdman Kulübü" bu defa "Gürbüzler Ocağı" ismine bil tahvil oldukcaâsar-ı teceddüd ve terakki gösterme başlamıştır.

Bu cümleden olarak ayak topu oyunundan ma'da, deniz, mac, boks , paralel, barfiks gibi jimnastikşubeleride açılarak kürek çekmek ve yelkenli sandal, kotra muallimliğini Mehmed Ali Bey,"Maç" talimini Mekâtib-i ZiraaiyeMüfettişi HasibBey Efendi boks

talimini nafia mühendislerinden RişarMarniçBey barfiks ve paralelide Rüştü Bey deruhte etmişler ve icrâ-i faâliyeteye başlamışlardır. Kendilerini tebrik eder. Devam-ı muvaffakiyetlerini temenni ederiz.

İstanbul Jimnastik Kulübü Reisliği

İstanbul Jimnastik Kulübü reis ve murahhıslığınamecûamıza Muavenet-i tahririyede bulunan Mercan ve Davud Paşa

Sayı 26	Sayfa 415

Sultânileri Terbiye-i Bedeniye'den muallim-i muktediri Ali SeyfiBey'ini intihab eylediği haber aldık. Bu intihab-ı masuheden dolayı mezkurkulübâzalarını tebrik ve Seyfi Bey'inde muvaffakiyetini temenni ederiz.

İdman Müsabakaları

Mart'ın yirmi sekizinci Cuma Günü Altınordu menfatine müsabakaları icrâ edileceği haber alınmıştır. Tafsilat-ı tevzi olunan el ilanlarındadır.

Muhterem Kârilerimize Arz-ı İtizar

Ayak topu ve keşşaf makalelerini yazan muharrirlerimizden birinin rahatsızlığını diğerinde şu aralık seyahatte bulunması dolayısıyla mezkure makaleleri maa't-teessüf bu nüshamıza derc edemedik maheza gelecek nüshamızda bu noksanı telafiye gayret edeceğiz.

Birde kadın jimnastiklerine dair olan silsile-i makalatta kadın resimlerinin tedârikindeki güçlük sebebiyle tehir etmiştir. Mamafih buna Avrupa'dan bu hususa dair mutedidkitablar sipariş ederek onlardan iktibasande bulunmaktan başka çare göremediğimiz cihetle öyle yapmakta muhtar kaldık. İnşallah kitablar geldikten sonra mezkur makaleleri muntazamen derce başlayacağız.

Romanyahılar Geliyor

İstanbul'da biri Nisan'ın dördüncü Cuma Günü İstanbul muhtelit Türk takımı ile altı Nisan'da da Galatasaray ile müsabaka yapmak üzere Romnyalı dostlarımızdan yirmi kişilik bir heyetin Nisan'ın ikinci günü şehrimize muvasalat edeceğini istihbar eyledik. Bu

ziyaret gerek münasebât-ı medeniyemiz gerekse terakkiyat-ı bedeniye mizânetiyle bizim için şerefli ve fâideli bir şeydir.

Üç sene evvel Galatasaray futbol heyetinin Macaristan'a vuku bulan seyahati sırasında Romanya'da yaptıkları müsabakalara ve o ziyarete bir mukabele-i cemile olarak şehrimize gelen bu zevate bizimkilerin orada gördükleri hüsnü kabul ile mütenasib olarak şehir emanetince ve müdâfaa-i milliyeceiktizâ ettiği derece defakarlık gösterileceği müstehbardır.

Ergenekon Ziyafeti

Allah'tan başka dayanacağı, göğsünün içindeki nemandan ve yumruğunda kuvvetten başka dostu olmayan necibvasıl Türk kavminin erkeğine kavinden Selamet sabahına erdiği günün büyüklük tarihini her nasılsa öğrenen bizler nihayet o tarihin tesâdüf ettiği her sene içinde tazyizine teşebbüs ediyoruz. Bu cümleden olarak evvelce kararlaştırıldığı üzere Mart'ın 27'nci perşembe günü akşamı Türk gücü ve Andalu Hisarı İdman Yurdu müştereken Sirkeci'deki Şahin Paşa Oteli'nde bir akşam ziyafeti tertib etmiştir. Bunda her sınıftan Türklüğe çalışan ve mukaddes mefkure üzerinde yürüyen millet taşlardan davetliler bulunacaktır.

Ziyafetin pek milli ve parlak olacağı şübhesizdir. Ziyafetten sonra Anadolu Hisarı İdman Yurdu ve şubelerinin keşşâfları yola çıkarak Polonez köyü istikâmetiyle Ömerli, Hüseyinli, İrva köylerinde bir cevelan yaptıktan sonra Pazar günü akşamı avdet edeceklerdir.

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi-Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

Sayı 26	Sayfa 416

Bâb-ı Ali Caddesinde

Umûmi Mektebler Terzihânesi

Bâb-ı Âli caddesinde Gaz şirketi itsalinde daire-i mahsusadır.

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve bil umûm Mekâtib-i Rüştîye ve İbtidaiye Efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numneleri vecihle imâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikamele çalışan Umûm-i MekteblerTerzihânesi elbiseleri Der SaâdetMekâtib İdarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracat ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseler

Fotoğraf Makineleri ve Teferruatı

Yeni tesis ettiğimiz daireden

İğne, objektif, cam, kâğıd,

Mukavva, ecza vesâirlevazzımatkari

Tedârik ediniz.

Mektebler, ailelere, tiyatrolara mahsus

Sinematograf makineleri mevcud

Olduğu gibi siarişde kabul edilir. Fotoğrafçılarla taşra fotoğraf aleti bayilerine hususi ve muvaffak şerâit

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

Matbaa-i Hayriye ve Şûrkası

XXV. İdman Mecmûası, 27.Sayı 6 Nisan 1330 (19 Nisan 1914)

Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 27

Altınordu Tarafından Yapılan İdman Müsabakaları Günü Union Spor Kulübünün Önü

1 Guruş

Birinci Sene 6 Nisan 330 Pazar		
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdaafi Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa

Aylık Abone: Muhterem kâhillerimize Bir suhulet olmak ve vakit-i zamanıyla idmanı tedâriklerini temin etmek üzere aylık abone yaptık. Adreslerine göndermek şartıyla abone ücreti dört guraştır. Postapulu dahi kabul olunur.

Hakem ve Heyet-i Udül

Zorun, sporun tevliid eylediğı bütün ihtisasattan kati nazar yalnız müsâbıklar arasında ika' etti hiss-i rekabet bu hususta mühim bir amil telakki edildiğinden dolaydır ki ; bütün kavâid-i müteallikeye bu nokta-i nazardan bir takım maddeler, ziller yapılmış yani hakem, ve heyet-i ödül nâmıyla, tarafeynin ceryan-ı rekabetkerisindekâide hârici yapacağı hatiyatı görerek men' etmek, tecziye eylemek için birer şahsiyet-i ulviyeyihâiz bütün ihtisasattarafgiridenmada kimselerin sûret-i tayinini ve vezaiî hakkında hudud-ı hareket çizilmiştir. Binaenaleyh herhangi bir müsabakada mâsari'de tarafeyn birer unsur olarak kabul edildiğı gibi hakem ve heyeti ödülde o iki unsur arasında imtizac-ı rekabetin bir amil-i müsellahı olarak telakki edilmeğe layıktır.

Bir müsabaka esnasında müsâbıkların, yarışçıların gürüşçilerinin medid-i mesâisini kemâl-i hakaniyetle izhara vasıta olması hasebiyle müsâbıklarca çekme şahsın daha doğrusu şahsiyet-i hâlkiye ve ameliyesinin ne derece ehemmiyeti varsa o muhitini idman, spor nokta-i nazarından hayat-ı faâliyetine tekâmül-i müstakbeline o derecede tesiri vardır. Kanatimizce hakem yalnız bir takım müsâbıkın derecesine değil bulunduğu âlemin, muhitin terakki veyâhud inhitat-ı bedeniyesinesükut-ı ictimâiyesine hakem eder. Hakemi o rütbe-i nafiz ve bir idmandır.

Çünkü ; Tarafgir bir hakemin verdiği yolsuz bir karar onun idare eylediğı müsabakaya iştirâk eden zorluların müsabakaların kesr-i gayretini mucib olur. âti için büyük ümitler menfaat eden niceleri böyle, bir dakika vicdanıyla kat'-i münasebât eden hakemin kurbanı olarak aff eder. Söz, gider.

Hakem nasıl münâsib-i mütekâbile-i beşeriyeyi adaletiyle idare ederse ; hakemde o cihan-ı kirvedardabitarafılığı vukufuyla ferman ferma olmalıdır ki ; spor denilen bu meşgale-i zoraverdan lazım olduğu kadar istifâde edilebilsin.

Her zaman kemâlatınıtedbih-i mecbur olduğumuz medeniyet-i garbiye bütün sefahat-ı hayatiyesinde olduğu kadar şu mezvumuz olan hakem ve heyet-i ödül meselesindedemüşkaf olmuş ve gaye-i vazını temin için şedid davranmıştır. Bizde daha-mübtediliğin tesiriyle olsa gerek- ne o derece ciddi ne de layık olduğu kadar vâkif hakem ve adil bulmak mümkün olamıyor. Vicdan meselesi, bitaraflık keyfiyeti kadar mühim olan vukuf-ı hususi aranılmıyor. Ve bu sûretle istemeyerek, hüsnü neticeye rağmen spora hâsar veriliyor.

Bizim muhitimizde en ziyâde meşgale-i ittihaz edilen futbolda her gün na peyda hakemlerin verdikleri hükümleri muayyen olmalıdır ki; bir amel-i mihrab olmaktan kurtulamaz bizde bir müsabakada tarafeyn-i kaptanları kendi takımını tertibden başka tamken tayin edilecek zaten kendi lehdarı olması yahudualeyhdarıolmamasınıda düşünür. Zira, bir taraf hakem bulmak kâbil olamıyor. Acınacak şey değil mi ?..

Geçende Cuma Birliği tarafından yapılan bu defada Altınordu Kulübü tarafından tekrar olunan zor müsabakalarındaki heyet-i ödülde de bazı noksanlar gördük, bu noksanlar şübhe yok ki ; o heyeti teşkil eden zevataaiddeğildir.

Bila farz o heyetin içinde bisiklete binen yahudmutedid yarışlar seyir eden bir zat olmadığı gibi ellerinde de beher müsabaka için tatbik edilecek bir nizamnâme veya kavaid yoktu. Fi'l-vaki' böyle kavâid-i selamü's'sselam tanzim edilemezsedememâlik -i sâiredemabetü't-tatbik olan emsalini kabul edivermekte mümkün idi ya!

Altınordu heyet-i ödülünde daha ziyâde nazara çarpan bir keyfiyette bu heyeti teşkil eden zevatın her birinin orada icrâ edilen müsabakata dahil muhtelif kulübleremensub olması keyfiyeti idi.Garbde hakeme ve ödüle o kadar hamiyet verilir ki, hakem, müsâbıklardan birinin ne akrabası ne hem mecmu'su ne taraftar ve leyhdarühulasâ ne de mürebbi ve muallimi olabilir. Onlar her şeyin sebep-i icadını iyi terk eder iyi tatbik eylerler bizde ise yalnız şekilvardır.

Zikir eylediğimiz heyetlerin derece-i vukufunu hakkında beyaz-ı mütalaya idmanın mesleği mâni teşkil eylediği gibi hâl-i mevkide bu hususta layıkıyla izi haberdar edecek derecede değildir. Herhalde içerisinde vâkıf-ı zevatın mevcudiyeti muhakkâktı. Yalnız bir nokta-i nazar-ı dikkatimizi celb eyledi. Oda heyet aslında en basit mesâilde ihtilaf zuhur keyfiyetidir. Bereket versin ki bu müsabakalarbizde henüz layık olduğu kadar inkişaf edemedi, müsâbıklarsûret-i mutlakada tayin edemedi de şimdilik bu mesâilin tesiri olmuyor. Ümit olunur ki ;atiyyen hem sâhib-i vukuf hem maddeten ve mananenbi taraf hakemler ödül heyetleri intihab olunur. Kavâid-i nizamet-i tecdid ve tayin ederler o sûretlede sporun tamiminesa'yedilmiş olur.

Birde her gün görerek mütessir olduğumuz bir kifayet varki oda iki futbol takımının müsabakasına tarafından birine mensub bir zat hakem nasb olunuyor. Görüyoruz ki o zat ne derece bir taraf olursa olsun yine muhâfaza-i mekanat edemiyor. Artık bu kadar hilaf-ı nefsü'l emir bir şeyi kulüblerimiz yapmasalar çok iyilik etmiş olurlar. Zira bu hâl tekerrür ettikçe oyunda terakki memul değildir ne olursa olsun biz her zaman isbat ederiz ki müsâbıklardan birini tutan hakem bir an gayr-ı münkasım için sevk-i ciddiyesinimuhâlif etmeği hatıra getirebilir ve bu hâlde de hakemlikten çıkar. Onun için hakem ve heyet –i ödül keyfiyetini hakikaten layık olduğu ehemmiyetle görmelidir. Bunu takdir ve kabul eylemek de şübhe etmemeli ki idmana büyük bir hıdmettir.

(İdman)

Sayı 27	Sayfa 418

GalatasarayMekteb-iSultânisi Keşşâflarından Suad Şakir Bey

Mukavemet Yarışında Birinciliği Kazanan MesudBey

Suad Şakir Bey (*)

Şükrü Bey İrtifa Atlarken Foto Burhanneddin

[*]Şuan Şakir Bey'in bu resmi OstandŞehirinde Bila İmtihan Arslan Takımına zabt-ı tayin edildiği zaman çıkarılmıştır.

AnadoluHiasrı İdman Yurdu ile Mirgün İdman Yurdu Keşşafıları: Anadolu Fenerinde Avcı Kulübü Önünde Foto Cuma Bey

Anadolu Hisarı İdman Yurdu İle Mirgünİdman Yurdu Keşşafıları: Alem Dağında Foto Cuma Bey

Büyük Keşşaf Gezintileri

Türklerin bir yevm-i mahsusu olmak üzere Tanılan? 27 Mart Perşembe günü akşamı Anadolu Hisarı İdman Yurdu Merkez-i Umûmisi ile Emirgan İdman Yurdu Keşşafıları büyük bir gezinti tertib etmişler ve üç gün devam eden müddet-i seyahati Türk köylerini ziyaretle geçirmişlerdir. Keşşaf hayatı memleketimizde müfid ve seri bir adım atmağa muvaffak olduğu için bu mühim seyahat İstanbul keşşaf hayatında mühim bir mevki tutabilir. Bizde keşşafılık, her memlekette olduğu bi yalnız gezmek ve tayin eden programı iyi bir sûrette tatbikten ziyâde zavallı kalan köylerimizde, memleketin istikbal hayati, ve hayat-i ictimâisinâmına bir tesir bırakâbilmek, İstanbul gençliğini köylülerle temin-i münâsebetle alıştırmak yakalıklı ile çarıklı arasında samimi bir râbıta tesis edebilmek şansına mübetti daha amili, daha müfid bir ceryanla yürümektir.

Seyahatte İdman Yurdu'na mensub müdür-i mes'ul ve sâhib-i imtiyaz Beylerde iştirâk ettiklerinden seyahat hakkındaki ihtisâs ve notları derc ediyoruz: Seyahate iştirâk eden arkadaşlar yirmi yirmi beş kişiden mürekkebdî. Programda olduğu gibi seyahate gece alafranga dokuz buçukta hisaradan ibtidar edildi. İlk merhale Beykoz, Akbâba, Fener idi. Yürüyüş gece yarısından sonraya kadar devam etti. Vesaiti olarak saatte beş kilo metre yürümek üzere Fener'e (üç saatte) muvasılat edildi. Gece yolculuğu – muhattab olduğu takdirde- son derece güzel. Fener'de Avcı Kulübü'nde o gece için misafir olduk. Yorgun denemez, fakat arzu edilen bir uyusuklukla beş saatlik bir uyku!.

Bu büyük Türk köyü Karadeniz'in engin afakları karşısında. Köyün yüksek mevkinden sahil-i kayalıklarla imtidad ediyor ve Karadeniz küçük dalgalarla uzun bir musiki mırıldanıyor. Böyle, yüksek ve nihayetleri birden denizlerde gömülen bir kayanın üstünde beyaz ve temiz boyalarıyla parlayan cami, bir tarafta asıl Fener ve çıkıntılı sokakları Cuma olduğu için mektebi tatil; çocuklar yabancı kimselerin karşısında durulan vaziyetle misafirleri süzüyor. Hayretle, düşünerek, korkarak Türk olduklarını söyleyebildiler. Zavallı küçücük Receb, askısı kendinden mavi donunu çekerek ağlamağa başladı, belki hocanın uzun sopaları hatırına geldi...

Keşşafılar giderken bir çok kitaplar, bilhassa verem sıtmaya aid kitaplar ve bunlar hakkında bir çok tablolar, ilaçlar götürüyordu.

Köylü büyük bir havahişlekitablar, tabloları hüsnü kabul etti. Gezenler pek iyi bilir, bizim köylerimizde fırınları, bakkal dükkânlarını Türkler benimseyememişlerdir. Yalnız Türk'ten ibaret bir köyde ya bir fırıncı, yahud bakkal mutlaka Hristiyan'dır. Bunu, gezdiğimiz bütün köylerde gördük, bir çok boş adam kahvelerde oturuyor, mesela bir bakkal çırağı olamıyor. Çocuklar bütün zekalarıyla beraber inkişafa müsade etmeyen gizli bi sopanın taht-ı tertibinde korkak, aciz, hastalıklı olmağamımahkum...

Fener'den hareket ; tahlisiyede küçük bir istirahatten sonra Riva köye geçecek bir köprü yok. Köylünün dediği gibi buranın köprüsü iki tane altı düz büyük kayık. Âhali ekseriyetle sıtmaya giriftar, sülfatlarla kitablara çok memnun kaldılar, Riva deresinin örttüğü Zun sahilde insanı ümitlendiren zirâat yok. Âhalibalıkcılıkla, kayıkcılıkla geçiniyor. Kêşşafılar burada öğünlerini yediler. Sahilin kayalıkları üstünde uzanan bir kalede ezan okundu, köylü birer ikişer nâmaza gitti. Karadeniz bu gün bu adada latifkar idi, Afakında beyaz

Sayı 27

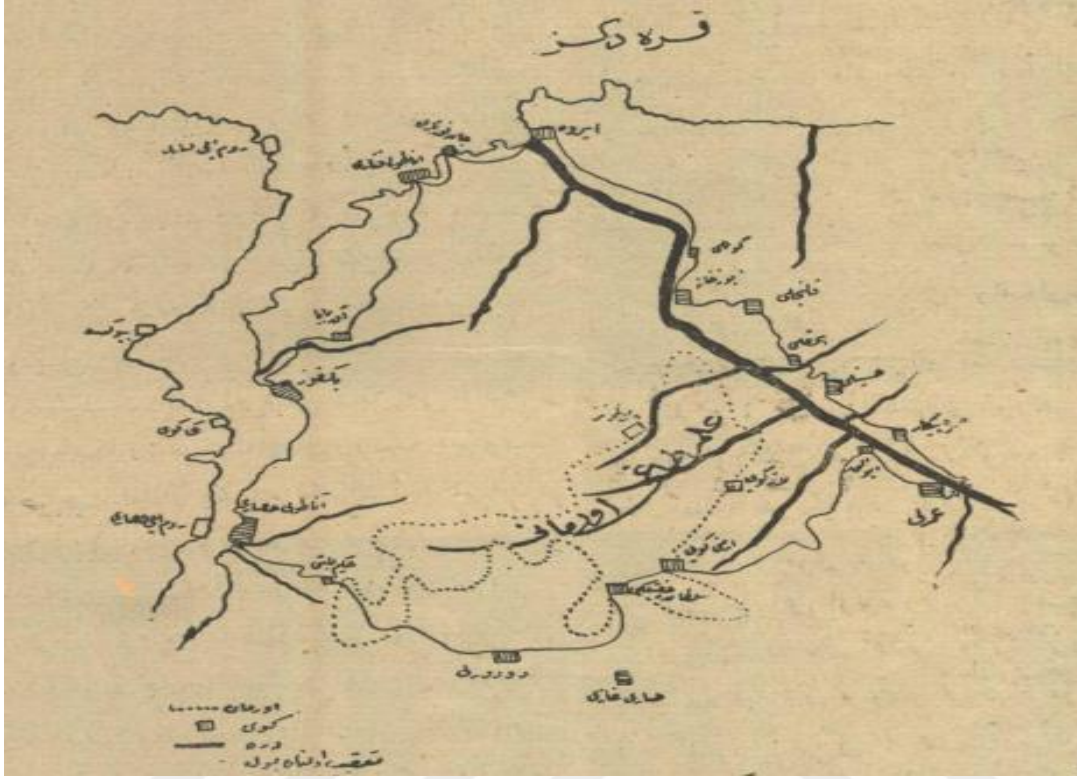
Sayfa 421

bacalarıyla İstanbul'a koşan Romanya vapurundan başka küçük bir dalga bile icad etmiyor.

Rive'dan hareketten üç çeyrek sonra derede bir odun kayığına rastgeldik. Büyük yelkenleri indi ve biz Rive'nin, pir-i hazaret-i sahilleri içinde bir buçuk saatlik latif bir seyahat yaptık. Seyahatin şimdiye kadar en zevkli geçen saati dere seyahati oldu...

Evvela güllü, biraz sonra buzhâneymuvasallat olundu. Köyün mekteb çocukları, ellerinde tahta tüfenkler, muallimlerinin refakatinde bizi istikbale geldiler. Köyün çocuklarında büyük bir terakki görülüyordu. Bu şeref idman yurdunaaïdolabilirdi ; çünkü altı ay evvel yurdun kêşşafıları buzhâneye kadar bir seyahat tertib etmişler idi. O zaman köylü, mekteb hocasından şikayet etmiş, bu hoca ile çocuklardan ümidlenmek pek boş bir şey olacağını söylemişti. Hoca Efendi yapılan teşebbüsat ile tebdil edilmiş bu sefer genç bir fesli muallim bulunuyordu şimdi hâlk çocuklardan ümitvar, istikbalden endişesiz gibiydi. Tanzim elbiseler ve yürüyüşle bizi istikbale gelen çocuklar her hâlde altı ay evvelki çocuklar değildi...Oh, bu zavallı memleket nasıl küçük bir çalışma ile değişir, nasıl!.. Kêşşafılar yanlarına birde top almışlardı, köyün geniş meydanında çocuklarla oynanan futboldan sonra topu mektebe ihdaettiler ; memnun bir çehre ile topu elinde tutan bir bâba-

şimdi çocuklar nasıl sevinecekler, dedi, zaten topları eskimiş, Muallim Efendi de yeni bir top sipariş edecekti beş altı köylü kadın, bizi iyi sözlerle selamladılar.

Anadolu Hisarı İdman Yurdu Merkez-i Umimisi ile Mirgün İdman Yurdu Keşşafının Ahiren İcra ettikleri Seyahatte Takib eyledikleri hatt-ı Hareket ile Uğradıkları Köyleri Gösterir Haritasıdır

Sayı 27

Sayfa 422

Uzun bir yolculuk. İki saatlik bir mefaretinden sonra Riva deresiyle geniş köprüde tekrar birleştik. Akşama yakın bir saate Kılıçlıya geldik. Progra’da gece istirahati Hüseyinlide olacaktı. Fakat köylünün kömür yakmak için dağda olduklarını haber aldık, bilmeceburiye Kılıçlı da yatılmağa karar verildi. Sokakları müthiş çamur, mektebin gündüz ki şeklini görmek kâbilolamadı ; Cuma idi yan kaldırımları birer geçid alabiliyor ; muallim oldukça ihtiyar idi, fakat köyün imamı köy için daha iyi bir muallim olabilirdi. Genişcebi meydana merasim-i mahsusa ile Osmanlı bayrağı rakz edildi. Köylü, keşşafklar bayrağın ilelebed şan ve şerefiyle dalgalanmasını Allah’tan dilediler. Mekteb’in geniş salonunda geceyi istirahat ile geçirdik ; keşşafklar, büyük bir sobanın etrafında köylülerle münâsebet daldılar.

Dışarda şiddetli bir yağmur ve fırtına vardı.

Cumartesi günü sabahı hareket. Evvela İshaklı Köyü şâyan-ı memnuniyet bir hâl olmak üzere, köyde bir kahvehâne bile yok. Köyün on iki çocuklu bir mektebi var. Köylü çalışkan;sokaklarda erkeğe tesâdüf edemedik. Biraz istirahat, (Hüseyinli) ye muvasalat. Oldukca büyük bir köy. Köylünün bulunacağı kahvehânede istirahat. Bir ordadanibâret mektebi var. Muallim Efendi, biz oradan içeri girinceye kadar farkında olmadı, bir baştan bir başa imtidat eden sopaları saklamağa vakit bulamadı. Çocuklarda müthiş zeka, kendi lisanlarıyla, çocukcanevahişlerle konuşan bizleri görünce sevindiler.

Odadan içeri girildiği zaman çoktan iflas etmiş bir hava ile karşılandık. Hoca Efendi buranın mektebolduğundan, ve zaten hava soğuk olduğu için böyle her taraf kapalı bulunması tabi olduğundan bahsetti. Çocuklar camları açtılar ; bulanık gözler temiz bir hava ile yıkandı.Gâyet uzun sopaları sorduk ; hoca Efendi dövmek için değil tehdid için lazım olduğunu söyledi. Birkaç çocuğun başları, boyunları başlı idi, hoca efendi, kaba kulak olduklarını, fakat artık iyi olduklarını söyledi: Bir ay evvel idi, dedi, boyunlarına hurufat çattık, iyileştiler. Yazı ile iyi olduklarını anladık. Zavallı çocuklar hangi miletten olduklarını bilemiyorlardı.Bermutad korkarak, çekinerek zayıf bir nefesle (Türk) olduklarını haykırdılar. İhtiyar hoca efendi bunada bir sebep buluyordu: Burası,ne olacak köy mektebi, burada öyle şey anlamazlar ki!... Çocukların bariz zekaları, sonrada zorla söndürülen, israf edilen bu hayat karşısında tesirlerle kaldık...İstanbul'un civar köylerinde bu hâl görüldükten sonra daha ötelerde zavallı Türklük kim bilir nasıl seviniyor!..Hasta çocuklar evlerine gönderildi, validelerine lazım gelensözler söylendi, mektebin yanında ihzar edilen direğe Osmanlı bayrağı çekildi, biz hep beraber köylüler, çocuklar (Yaşa) bağırdık...

Sıra Peykar yolu üzerinde İbrahim Bey köşkünde biraz istirahat. Sonra köye muvasalat. Köylü kahveden bizi davet etti. Mektebde otuz kadar kız, erkek çocuklar okuyor. Köylü mektebi genişletmek istiyor. Köy muallimi ihtiyar bir hoca olmakla beraber az çok bir şey öğrenmiş hangi millete mensub olduklarını iftihar ile söylemek şerefi köyün tarih hayatında o gün olmak üzere kaydedilecektir. Çocuklar rakz edilen sancağın karşısında şimdiye kadar görmedikleri bir sıra ile dizildiler, ya bağırıştık. Çocuklara imla, kıraat olmak üzere muallimin yazdırdığı eski istida numunelerini, evkaf nezâretine yazılan arzuhal numunelerini kaldırarak kitablardan verdik. Muallim memnun kaldı.Sarı yemenili

küçücük Fatma, bizi muhârebedeşhid olan bâbasına benzeterek ağlamağa başladı, yanında duran on iki yaşındaki erkek kardeşi onun göz yaşlarıyla

Sayı 27

Sayfa 423

eliyle silerek ve ağlama bâbamın öcünü alacağım dedi. Bu hazin tablonun karşısından ve köyden, ayrıldık, yolu üzerinde uzun saatler. Köy oldukca pis. Kahveler mebzul. Mektebe katiyen benzemeyen dar, karanlık bir oda.Çocuklar ağır bir koku içinde, insâni tesirler içinde düşündüren bir âhenkinşâd ile kitaplarını okuyorlar. Evvela haber verildi, sopalar, sporontiler temizlendi. Rum levhalarını,kitablarını verdik. (...?) birkaç defa, bir kaç çocuğa: -olan sen söyle be (...?) hitabından sonra korkarak, bozularak bir kız çocuğu Osmanlı olduğunu söyledi. Ömerli kaza merkezi olduğu hâlde köy, ve mektebkaimakamın bir defa nazar-ı dikkat ve teftişinden geçememiş. Ömerliden sonra Ayvalık köyü. Küçük bir köy. İstirahatten sonra camcı çiftliği. Gece olduğu zaman-ı alem daimi tarikiyle Ermeni Köyü'ne muvasalat. Gece istirahati Ermeni Köyü'nde oldu. Köyde rahat bir gece geçti. Pazar sabahı Sultan Çiftliği ne uğrandı. Köy gâyet küçüktü.Ahali çalışmağa gitmişti. Uzun bir yürüyüşten sonra Dudullu'yamuvassallat olundu. Dudullu büyük bir köy olduğu hâlde mekteb, köy caminin mahfili idi.Mekteb-i muallimi muktedir bir hoca idi. Köylüden mukayyet etti, uzun bir kış geçtiği hâlde kırılan camilerin tamir ettirilmediğinden, çocukların ailelerin taht-ı tertibinde mahkum atalet olduklarından, mektebe devam etmediklerinden uzun uzun şikayet etti. Mahfilin bir tarafında taşır, tabut, bir tarafta da kırık süğün sıralar, çocuklar ders okuyor. Payitahta daha yakın olduğu hâlde mektebin bu derece ihmal edilmesi acınacak hâllerden idi.Mamafih gerek maârife ve gerek sıhhât-ı umûmiyeyeadmesâil için makamat-ı iadesine lazım gelen raporlar takdim edileceğinden bu parlak zekalar büsbütün söndürülmeyeceğine ümitvar bulunuyoruz. Köylerde yapılacak en büyük iyilik mektepleri bir mekteb şekline sokâbilmek. Muallimler, mesleklerinden o kadar uzak bulunuyorlar ki, bu şerâit altında oralarda bir eser-i terakki göstermek son derece müşkül...

Dudullu'dan sonra uzun yürüşlehakimbaşı çiftliğine muvasalat olundu. Seyahatin son nesem bu sûretle ikmal ediliyordu. Çiftlikte bize intizar eden Hisar Mektebi talebeleriyle birlikte yurda avdet edildi.

Siklet Atmak

Siklet atmak memleketimizde, bilhassa bizlerde yeni bir kuvvet ve çeviklik tecrübesi olduğu için herkesce bunun şerâit ve usûlü bilinmiyor. Pek genç ve yeni atletlerimiz, vücudları pek müsaid heveskarlarımız var ; kendilerine bu hususta rehberlikle ufak bir hıdmet etmek istiyorum.

Bu tarzda, yani bir şey atmak sûretiyle yapılan kuvvet ve mahâret oyunları eski Yunanlıların (Olinpiyad) larından kalma on dokuzuncu asrın nihayetinde dört senede bir kere icrâolunan bu olimpiyadlar tekrar ihya edildi. Fakat bu defa umûmi ve beyn’el milel olarak birincisi:Atina’da ikincisi: Pariste, Üçüncüsü, Senlui’de (Kanada) dördüncüsü Londra’da, beşincisi: Evvelki sene İstokholm’de (1912) icrâ edildi. Kanun-i Evveli’deki Yunan Olinpiyadlarındasiklet atmak yok idi. Yalnız (Disk) atmak vardı. Ve eski müsabakalar beş nevi idi: Güreş, yarış, atlamak cirid atmak disk atmak, buna

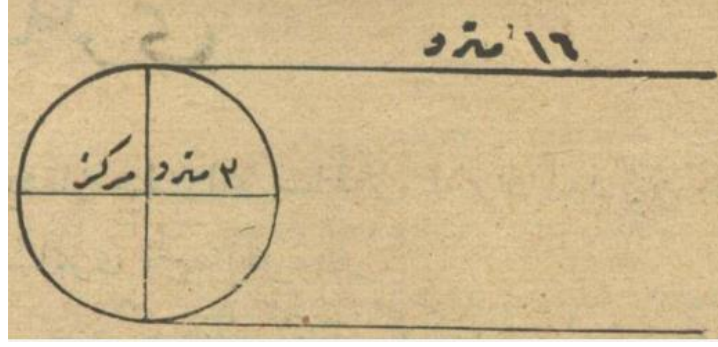
Sayı 27	Sayfa 424

(Pantatlon) derlerdi. Yeni tesis edilenlerde bu beşin içinde (Disk) in yerine siklet atmayı (Yani gülle atmak) koydular sonrada bu beş tecrübeyi (Dekatlon) nâmıyla ona iblağ ettiler. Fakat işin içinden güreşi kaldırdılar. Bana sorarlarsa güreş kalkmamalı idi. Diyeceğim. Yazılarım sırf siklet atmağaaidolduğu için (Dekatlon) un tadid ve tafsilinden sarf-ı nazar ediyorum. ,

Sikletatmak şerâiti:

Güllenin sikleti (7,257) kilodur. Yere kadar tam iki metre olmak üzere bir daire resmi edilecek ve merkez işaret olunacak, bu dairenin kabartmanın, muhit üzerinde bulunan iki nihayetine umut olmak üzere karşılıklı iki menas resim edilecek, ki bu menaslar yekdiğerinden iki metre aralıklı muvazi teşkil ederler. Atılacak siklet bu iki muvazi hattın ortasına düşecektir.

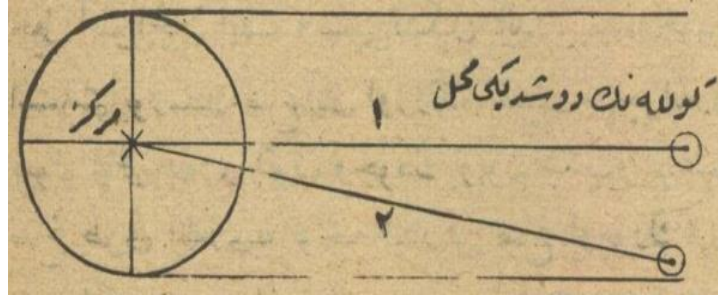
Ve sikleti atan adam, attığı siklet yere düşünceye kadar daire hâricine çıkmayacaktır. Muvazenesini ona göre uydurmasılazımdır.

Atılan mesafeyi ölçmek:

Sikletin kaç metre atılabildiğini ölçmek için, resm-i dairesinin merkeziyle, güllenin düştüğü zaman yerde husûle getirdiği çukurluğun merkezi ile muhiti arasındaki mesafe yani nısf-ı katır olan 1 metre menzil idiler.

Güllenin yerde husûle getirdiği izin kenarıyla resm-i dairesinin kenarını ölçmek hatadan sâlim değildir. Çünkü bu sûretle elde hatasız ve hendese bir nokta yoktur. Acaba muhitin hangi noktasından ölçeceğiz ;şerid-i mai mi? Yoksa umud mu duracak ? ve tuttuğumuz şerid doğru mu yoksa çarpık mı ? Hangi mikyas anlayacağız ? Bunlar her zaman varid olduğundan mesafeyi dairelerin merkezleri arası ölçülerek elde etmek en sahihidir. Ve her yerde böyle yapılıyor.

Şekle bakılırsa bir numrulu atışın daha ileri olduğu zannedilir. hâlbuki dediğimiz gibi ölçülürse iki numrulunun daha ileri veya müsavi olduğu tezâhür ederbila hendese isbatı uzun sürecektir, can sıkırmamak için terk ediyorum.

Gülle atmakta muvaffak olmak, yani en fazla atanlar derecesine yükselebilmek için evvela ağır ve kuvvetli bir vücuda, uzun bir boya mâlik olmamız gövde kâvi olmakla beraber bacakların gâyet işlek ve çevik olması icâb eder. Bunun için atıcılar daima kısa mesafelerde, mesela yüz metre kırk metre hatta daha az mesafelerde koşuya çalışmalı ve atlamaları da ihmal etmemelidirler. Bizim atıcılarımız umûmen yalnız sağ kol ile atıyorlar.

Gerçi bir kol ile çalışırlarsa onda ziyâde bir mahâret-i iktisâb olunur. Ama diğerkol nema-i melekten mahrum kalır. Ve sağlı sollu atmalarda tek kol kullananlar daima gayıbederler. Şunu unutmamalı ki insanın iki kolu vardır.

Dünyada birinci olan Kaliforniyalı (RalefRoz) bir metre doksanyedi santimetre boyunda ve yüz yirmi beş kilo sikletindedir. Gülleyi fırlattığı zaman 15,72 metreye düşürüyor. Dehşetli (Boks) da yapıyor, Amerikalıların icrâ ettikleri kısa (40 metrede) yarışlarda da muvaffak oluyormuş.

Nasıl atmalı:

Sayı 27	Sayfa 425

Evvela dairenin en uzak noktasında durup sol tarafı atılacak cihetine çevrilmeli. Bade gülleyi avuca alarak kolu büküp omuza getirmeli ve sol kolu yukarı kaldırıp sol ayağıda yerden kesmeli sağ diz hafif nurkuk bulunmalı bu sûretleahz edilen vaziyet hızı almak için ilk vaziyeti teşkil eder. Bade vücudun istikâmetini bozmadan sağ ayak üzerinde hafif sıçarayarak sol ayağı ileriye teveccüh ederken sağ omuzun ani bir silkmesi ve sağ kolun şedid bir gerilmesiyle gülleyi fırlatmalı ve fırlatırken sağ ayağında daire muhitine en yakın bir nokta basımlı Parglisses ve bu hız ve koşma ayakları yukarıya ziyâde kaldırmadan yapılacaktır. Bu sûretle gülleye lazım gelen şiddet verilmiş olur. Yalnız atarken hiçbir zaman gülleyi afaki bir vaziyete ileri sevk etmemeli, mümkün mertebe yukarıya doğru atmalıdır ki büyücek bir kuş resim etsin vakıa edeceği mesafede ziyâde olsun. Gülle atılacağı anda sol tarafa gövdeyi eğmekten çekinmek ve daima ileriye meyil etmek lazımdır. Sola meyil edilirse gülleye muktezi sürati vermek mümkün olmaz.

Yeni çalışmağa başlayanın heveskarlara tavsiyeyi vacibe ad ederim ki, ilk zamanlarda hep yaptığımız gibi fazla, atmak için katiyyen kendilerini üzmesinler ; yalnız tarif edilen vaziyetleri ahz etmeğe gayret etsinler. Vaziyetler elde edildikten sonra sürat-ı iktisâbına çalışmalı ve daha sonra bütün kuvveti tatbike alışmalı. Ondan sonrada devamlı bir idmandan başka bir şeye ihtiyaç kalmaz. Başlangıç zamanlarında gençlik hiddetiyle fazla atmak için çabalamak beyhude kuvvet zai etmektir.

Ali Seyfi

28 Mart 330 Cuma Günü UnionKulüb’de Altın Ordu menfaatine İcra Olunan

İdman Müsabakaları

İdmancıların teâline yağmurlu ve kasvetli bir havaya rağmen tribünler dolu ve çayırda oldukcagalabalık bir hâlde idi. Müsamerenin imtidadınca geçen defakine nisbetlenazaren çarpacak bir intizam bir sükunet vardı. Fakat müsamerenin yalnız Altınordu tarafından tanzim edilmesinin de bu hususta oldukça tesiri oldu zanındayım. Bizde henüz mutedid heyetlerin, kulüblerin bir arada muntazamen hareket etmeleri pek kâbil olmuyor yalnız koşu müsabakaları (Mil) yerine (Metre) ile gösterilse idi daha iyi olurdu.

Geçen defa yeni atletlerin, yeni mekteblerin idman meydanlarında görünüşü bizi sevindirdi. Aldanmamışız. Bu zuhurat öyle tesâdüfi değilmiş.

Bahriye Gücü, Ticaret-i Bahriye Mektebi nâmlarında iki çalışkan heyet ile müsabakalara iştirâk eden yeni gençler itimadımızı teyid ediyorlar.

Bahriye Gücü’nün geniş göğüsleri, iri vücudlarıyla meydanı dolduran yiğitleri idmancılık âlemine büyük ümitler veriyor. Gerçi hiçbir müsabakada kazananâmadılar (...?) server-i tabiye ile vukuflu ellerde çalıştırılırlarsa pek büyük muvaffakiyetler kazanacakları aşikârdır.

Siklet atmak müsabakasında birinci olan FuadBey pek güzel teşekkül etmiş olmağla beraber bu gibi sporlar için kısa olan kametine, hafif cüssesine rağmen hakikaten iyi bir (atlet) olduğunu, kaimen değil, keyfiyeten kıymetli uzlet ve âhenkdar harekâtı mâlik bulunduğunu gösterdi.

Şükrü Bey uzun müddetten beri atmağa çalışmıyordu.

Sayı 27	Sayfa 426

Binaenaleyh ikinci kalmıştı. Üçüncü gelen İstanbul Jimnastik Kulübü’nden Osman Bey’de uzun kametiyle iyi bir atıcı olacağını gösteriyordu. Geçen müsamerede ikinci olan İstanbul Kulübü’nden Zeki Bey Bahriye Gücü’nün dağ parçası gibi gençlerini görünce kuvva-i maneviyesi kırılmış ve ilk attığı mesafesi ikinci ve üçüncüde geçmek değil yanına bile düşürememiş, binaenaleyh bu defa dördüncülüğe inmişti. Fakat hiç şüphe yok ki o

kâvi ve genç gövdeler bu günkinden fazla şeyler yapabilirler. (Atlet) rakiblerinin vücudlarıyla mukayeseler yaparak kendini küçük görmemeli ve bütün çevikliğinden, mahâretinden, kuvvetinden istifâdeye çalışmalıdır. Yoksa bu gün ki en ayrı adamdan daha irisi bulunabilmek her zaman kâbildir. İşte FuadBey meydanda.

MesudBey'i, bu yaman, koşucuda unutmayalım yarım milde birinci bir milde ikinci geldi. Bu genç geçen yarışlarda da muvaffak olmuştu.

Yüz metrelik sürat koşusunda irtifa ve dolanlatmada bermutad Şükrü Bey birinciliği ihraz etti. Henüz kendisine bu hususta rekabet edecek bir idmancıya mâlik olmadığımız anlaşılıyor.

Halat çekmek, yumurta yarışı gibi bir iki müsabakada yağmurun şiddetinden dolayı naçar terk edilmişti. Fakat en nihayetdeki icrâ edilen resm-i geçid pek şanlı oldu. En önde yürüyen Bahriye Gücü'nün londane kametleri ile İstanbul Jimastik Kulübü'nün intizam harekâtı nazarları okşuyordu.

Müsabakada Kazananların Dereceleri bervech-i Atidir:

Çeyrek mil: İstanbul Sultânîsinden Ziya Bey birinci 1 dakika ; 4 sâniye. Altınordu'dan NihadBey ikinci 1 dakika ; 6 sâniye. Altınordu'dan SubhiBey 1 dakika; 6 sâniye.

Üç mil mukavemet: MesudBey

Mana yarışı 100 metre! Sanayi Kulübü'nden Hasan Bey

Siklet atmak: birinci FuadBey Alman mektebinden 9 metre 47 santim. İkinci Şükrü Bey GalatasarayMekteb-i Sultânî'sinde 9 metre 42 santim. Üçüncü Osman Bey İstanbul Jimnastik Kulübü 9 metre 38 santim.

Bisikle beş tur: VecdiBey birinci 4 dakika ; 37 sâniye. İkinci Alper Efendi 5 dakika; 12 sâniye.

100 metre sürat: birinci GalatasarayMekteb-i Sultânîsinden Şükrü Bey 11 sâniye: ikinci FuadBey Alman Mektebi'nden 11 $\frac{3}{5}$ sâniye ; üçüncü Galatasaray'dan CevadBey 11 $\frac{4}{5}$.

Yarım mil: BirinciAltınordu'dan MesudBey 2 dakika 10 sâniye. İkinci Altınordu'dan Refet Bey 2 dakika 18 sâniye.

İrtifa atlama: Birinci Şükrü Bey Galatasaray'dan 1 metre 50 santim. İkinci Hikmet BeySüleymâniye Kulübü'nden 1 metre 35 santim.

Bisiklet On beş tur:

Bir mil koşu: birinci Altın Ordudan Hayreddin Bey 5 dakika 37 sâniye. İkinci MesudBey 5 dakika 48 sâniye

Dolani atlama: birinci Şükrü Bey GalatasarayMekteb-i Sultânî'sinden 5 metre, 36 santim. İkinci SubhiBey Altınordu'dan 5 metre 02 santim.

Kulübler arasında bayrak yarışı: Birinci Galatasaray takımı ikinci Anadolu takımı.

Sayı 27	Sayfa 427

İdman Havâdisleri

İzcilik Muallimi

Harbiye Nazırı Enver Paşa hazretlerinin riyâseti altında teşekkül etmiş olan İzcilik Muallimi ve Reis Vekili olarak Beyn'el Milel Boy-i Scout Cemiyeti Reisi Belçikalı MösyöParfit 8 Nisan Salı günü İstanbul'a gelecektir. Bütün keşşâfların ve idmancılarının kendisini istikbal edecekleri şübhesizdir.

GalatasarayMekteb-i Sultânisi Keşşâflarının

İzmit Seyahati

31 Mart Pazartesi günü kırk iki kişiden mürekkeb GalatasarayMekteb-i Sultânisi keşşâfları İzmit Sultânisi talebesi tarafında vuku bulan davet üzerine İzmit'e azimet ve avdet etmişlerdir. Bu mükemmel seyahateaidbütün resimleri ve tafsilatı gelecek nüshamızda idmana derc edeceğiz.

Romanyalı Sporcular Geldi

Geçen nüshamızda da söylediğimiz vecihle Romanya'dan bi heyet-i mahsusa üç sene evvel Galatasaray'ın ziyaretini iadeten Nisan'ın ikinci günü öğleyin Romanya

vapuruyla şehrimize muvassalat eylemişler ve rıhtımda, Altınordu, Anadolu, İdman Yurdu, İstanbul Jimnastik Kulübü, Türk İdman Ocağı, Türk Gücü, Bahriye Gücü, Fenerbahçe ve Galatasaray Kulüblerimurahhıslarındanmürekkeb bir heyet tarafından istikbal edilerek Şahin Paşa oteline götürülmüştür.

O akşam Şehir Emaneti tarafından Şahin Paşa Otelinde misafirlerimizin şerefine verilen ziyafette spor heyetleri murahhıslarıda hazır bulunmuş ve şehir emaneti nâmınaFuadBey tarafından Türkce İstanbul idmancıları nâmına Ali SamiBey tarafından Fransızcairad edilen nekatlara misafirler tarafından da İngilizce ve Fransızca mukabelede alevlenerek alkışlanmıştır. Bade misafirler arkadan gider. Bir müddet tenzih etmişler ve geç vakit otele avdet etmişlerdir. Perşembe günü sabahleyin erkenci Kadı Köyünde ufak top idmanı eylemişler ve Cuma günü iki buçukta Union Kulübe gelerek Pazar Ligi Türk takımıyla müsabaka icrâ-i matlub eylemişlerdir. Akşam üzeri Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti tarafından verilen ziyafette hazır bulunmuşlardır. Pazar günü Galatasarayla müsabaka icrâ edecekler Salı gününde avdet eyleyeceklerdir.

--İstanbul Türk Takımı Yenilmedi--

İstanbul Türk takımı nâmıyla Galatasaray, Fener, Altınordu âzasındanmürekkeb olarak Romanyalıları karşı çıkan tim bir gol yemek sûretiylemağlub oldu. Bu takımın sûret-i teşekkül ve salahiyeti hakkında Cuma Birliğinden şu varakayı aldık:

İdman Mecnûası Müdüriyeti

Efendim

Nisan'ın dördüncü Cuma Günü Kadıköy UnionKulüb'de Romanya'dan gelen futbol takımıyla İstanbul Türk takımı nâmıyla müsabaka icrâ ederek mağlub olan heyetin teşekkülünde Cuma Birliği'nin ne müşterekat ne de muvaffakati olması ve öyle bir nâm-ı milli ile ortaya çıkacak takımın mehama emeğin en kuvvetli bir hâlde çıkması için Cuma birliği tarafından sarf olunan mesâininmalesef akim kalması hasebiyle, mağlub olan işbu takım İstanbul Milli Takımı olmayıp netice-i mesâilerinin mesuliyet-i maneviyesi onu teşebbüsüyle ve o tarzda muhâfazaya çalışanlaraaidolduğu ve Türklük nâmını o sahada şerefiyle muhâfaza edecek kafidetakım oyuncularımızın mevcut bulunduğu beyan olunur efendim.

5 Nisan 1330 Cuma Birliği Müfettişi

Altınordu İdman Müsabakaları Günü Altın Ordu Âzalarında Bazıları

Altınordu İdman Müsabakaları Günü KulüblerinResm-i Geçidi

Şükrü Bey Uzun Atlar İken

Sayı 27

Sayfa 429

İstanbul Sultânisi Keşşâfları

Bahriye Gücünden Hâilil Çavuş Ağırılık Atarken Foto Burhâneddin

Bayrak Yarışına İştirak Eden Zevat

Bisiklet Yarışında Birinci Gelen VecdiBey

Sayı 27

Sayfa 430

İdman İlavesi

Fenerbahçe Birinci Futbol Takımı

Sağdan ve önden birinci: Nasuhi Bey (Kâtib-i umûmi ve Murahhas) Doktor Hamid Bey, Nezhat Bey, Kamil Bey (Kapudan) Nuri Bey, Sâid Bey Reis Hulusi Bey Efendi- hâlki Bey İkinci sıra: Matosyan Efendi Sabri Bey Arif Bey Mösyö Vilhelm, Galib Bey (Heyet-i İdare Reisi) Kemâl Bey Sâid Bey Üçüncü Sıra: Yahya Bey (Kasadar) Zeki Bey ilk kâtib Mustafa Bey (2'nci 3'ncü ve Dördüncü Takım kapudanı)

-Mütalaamız-

Cuma Birliğinin şu kavâidi bize alanen gösteriyor ki, bu meselede bir ihmal ve hakikaten mühim bir hata vuku gelmiştir ki ; oda takımın hayn-ı teşkilinde sırf Türklerden mürekkebe olan Cuma Birliği'nin işe âdem-i teşrikidir. Eğer Cuma Birliği'ne ehemmiyet atıf edilmek istenmiyorsa daha bir ay evvel oranın muhtelif takımı İstanbul şampiyonunu mağlub etmişti. Binaenaleyh bir beyan fikir hakkı olsun iktisâb edecek faâliyet göstermişti. Fakat ; esef ki onun bu hakkı gözetilmediği gibi böyle nâm-ı milliyi düş mübârezesine yüklenecek bir takımın teşkilinde cidden acınacak kayıdsızlık ve mübalatsızlık gösteridi. Cuma Birliği'nin bu işe gerek karıştırılmaması gerekse karışmaması ne kadar şâyan esef

ise mağlub takımın İstanbul Milli Takımı olmadığına şu sûretle tezâhürü o derece mucib-i memnuniyettir. Bu mağlubiyetten bizce en çok mutazarrır olacak takım Galatasaray'dır. Çünkü Pazar günü Rumenler yapacağı oyunda mağlub olursa üç sene evvelki galibiyetine nazaren bir tedenni göstermiş olacak galib gelirse oyuncularının ekseri ecnebi olduğu istinbat edilecektir. Bu bâbdaki mütalamızı gelecek nüshaya bırakıyoruz.

-Muzaferiyetin İnkasatı-

Aynen:

Müdür Bey

Pazar birliğinin, mütehaşi, mutereddidmüdüranı Cuma günü çıkardıkları takımla Türklük nâmına hakikaten güç irtikab edilir, hatada bulundular. Ne kimseye sordular, ne söz dinlediler. Hulasâ sarıldıkları işin ehemmiyetini ya takdir edemediler veyâhud kasten böyle yaptılar. Binlerce hâlkın huzurunda Milli Türk Takımı diye çıkardıkları bozuk düzen heyetle Romanya'dan gelen misafirlerimize mağlub oldular. Ve bu sûretle Türklük'de iftira ettiler. Çünkü biz alenen ve daima söyleriz ki ; bu galib olan Romanyalı takımı ile akıl dört gol ile mağlub edecek bir takım her an için çıkarılabilirdi. Heyhat ki, bunlar acı birer hasbihaldir. Zaten hep mağlubiyetten sonra aklımız başımıza gelir. O takımın oyuncuları bile birbirine karşı gayr-ı mutemed bir vaziyette bulunuyorlardı. Biz işin böyle acı akibeti olacağını bildiğimiz için vaktiyle lazım gelenlere ihtaratabulunduktu. Fakat ; varak-ı mihr-i vikaye kim okur kim dinler. Onların gözünü Türklükten ziyâde kulüb idaresine müteallik incelikler (!) örtüyordu. Zavallı Türklük nâmı ne haksız bir sûrette o mağlub takıma verildi. Biz utandık fakat mütessir olmadık. Çünkü ; çıkan takım İstanbul Milli Takımı değildi. Galatasaray, Altınordu, Fenerbahçe oyuncularından karışmış bir takımdı. Şübhe yok ki ; bu takım Türklüğü temsil edemez.

İdman Müntesiblerinden:M. Şevket

-İdman Tefrikası-

-6-

-Kaptan (Scout) un Kutub-i Cenubi Seyahati-

Barkirler karavanının büyük bir tehlike olduğunu işitince (Scout) derhal mahal-i kazaya azimet eyledi.

Sükut defter-i hatıratında söylüyor:

“Heyet-i seferiye teşkil eden (Buverus) ile(Şeri Cerar) ı sağ sâlim ve buzdan buza sıçrar görünce masur tam son dereceye vardı. Hemen üzerinde bulundukları buzı çekmek için sahilden ip attık ve bu sûretle arkadaşlarımızı kurtardık. Şimdi iş

Sayı 27

Sayfa 431

Kızaklarla yükleri kurtamağa kaldı. Bu işe akşamın beş buçuğunda başladık. Ertesi günü dörtte ancak hitama erdi. Yorulduk. Takat kalmadı. Bargirlerin bulunduğu cümudiye'nin vaziyetine nazarenburda yavaş yavaş açılmağa mütemeyyil görünüyordu. Mamafih fena hâlde yorulduğumuz içinbargirleri sonraya bırakmak lazım geliyordu. İlk imdada kadar mukavemet etmek üzere ot torbalarını doldurduk. Hemen uykuya daldık. Uyku pek uzun sürmedi. Uyandım. Baktım ki; Barkirlerin üzerinde bulunduğu cümudiye, bizim ihtiyaten başladığımız plamarları sökerek bir buçuk kilo metre kadar deniz açılmış idi. Barkirleri bu buzun üzerinde bırakmamıza sebep asıl sağlam arazinin uçurum hâlinde yüksek bulunması vebargirlerin buradan çıkarılması için gelen takata o sırada- yorgunluktan dolayı- mâlik olamayışımızdır. Ne ise bargirlerin şu hâline nazaren nevi meydana bir teşebbüste bulunduk. (Buverus) ve (Ovatis) bir ikisini tutup getirmek için çalıştılar. İşin başlangıcında hayvanlarda birinin bacakları kırıldı. İki tanesi yakına getirilebildiyse de biri kurtarılabildi diğeri de tam kurtarılrken denize düştü. Tekrar çıkacaksa da biçare hayvanın hâli pek fena olduğundan derhal boğazladık” şu kaza sükut-ı heyet-i seferiyesine altı bargire mal oldu ki ; heyet-i seferiye makarisinin sülüsü demek idi. Şu ziya' heyet-i seferiye'nin akıbet-i faciasına başlıca bir sebep teşkil eylemiştir. Kutub seyahatlerinde ne kadar devr-i binaen düşünülse ne derece ihtiyatla tedârikli bulunulsa yine bir tali , yaver bir tali ister. (Sükut) heyet-i seferiyesinin iki sene evvelki seferinde (MakMordusund) limanının sahilindeki bu buz hiçbir eser-i hareket göstermemiş iken bu defa son bahar gibi buzların daha ziyâde kesb-i salabet eylediği bir mevsimde seyyahların ayakları altında paralanması teâlisizliğin en cılız bir misalidir. Hûlasâ; İngiliz heyet-i kaşifesi'nin rabt-ı ümit eyledibargirlerden sülüsü sûretle boğuldu, gitti (MakMordusund) koyun kenarındaki buzun şu sûretle kırılması yolu değiştirmeğe bir sebep teşkil ediyordu. Diğer yol ise sath-ı bahardan 1000 eli 1200 metre kadar yüksek olub her ne kadar daha emin ve güzel idiyse de tıka, basa yüklenmiş olan kazakları sahilden, o yüksekliğe çıkarmak fevkalade müşkül bir mesele idi.

Binaenaleyhbundan dolayı en makul tedbir o civardaki eski kulübede yerleşerek soğukların istidadını ve bu sûretle buzların sağlamlaşmasını beklemek lazım geliyordu.

Dokuz seneden beri orada bulunan ve (Diskoyri) Kulübesi nâmını alan bu muaccele-i tebdilat-ı havaiye tesiriyle pek iyi bir hâlde bulunuyordu. Ne ise İngilizler, fazla bir mesâiyle bu kulübeyi oturabilecek bir hâle getirdikleri gibi boş konserve tenekelerinden fok yağı yakar birde soba vücuda getirdiler. Vakıa' bu sobanın münâsebetlilikleri oluyor, mesela: İçeriye daimi bir yanık yağ kokusu veriyor, rüzgarlı havalarda da iyi çekmediğinden dolayı kulübenin içi dumanla dolarak ortalığa is yağıyordu. Rüzgarın sert esmesi temadi eyledi cihetle bu kâbil şeyler sık sık oluyordu. Bilhassa o aralık iyilik iki hafta zarfında üç tane dehşetli fırtına oldu.

Rüzgarın bu sûretle şiddetli esmesi seyyahlarca hiç arzu edilmiyordu. Zira hava, denizin sularını adeta duman gibi savuruyor, dalgalar sahile dehşetli sûrette çarpıyor hulasâ su o kadar mutemevvic o derece harekette bulunuyordu ki ; bu hâl ile don olabilmek mümkün değildi. Uzun müddet intizardan sonra arzu edilen don yavaş yavaş teşekküle başladı ve lazım geldiği kadar mukavemet peyda ettikten sonra sükut ve refikası üç aylık gububiyetimüteakib (Evenis) nezdine avdet eylediler. Bu avdet esnasında zuhur eden gâyetşedid bir fırtına az kaldı buzı yine parçalayacak ve üzerinde bulunan seyyahlar boğulacaklardı. Şükür olunur ki ; buz mukavemet ettide avdet müessir olabildi.

Mabadı Var

--

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi-Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

Sayı 27	Sayfa 432

Bâb-ı Ali Caddesinde

UmûmiMekteblerTerzihânesi

Bâb-ı Âli caddesinde Gaz şirketi itsalinde daire-i mahsusadır.

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultâni ve bil umûmMekâtib-i Rüştîye ve İbtidaiye Efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numuneleri vecihle imâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikamele çalışan Umûm-i MekteblerTerzihânesi elbiseleri Der SaâdetMekâtib İdarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracat ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseler

Fotoğraf Makineleri ve Teferruatı

Yeni tesis ettiğimiz daireden

İğne, objektif, cam, kâğıd,

Mukavva, ecza vesâirlevazımatkari

Tedârik ediniz.

Mektebler, ailelere, tiyatrolara mahsus

Sinematograf makineleri mevcud

Olduğu gibi siparişte kabul edilir. Fotoğrafçılarla taşra fotoğraf aleti bayilerine hususi ve muvaffak şerâit

Müdür-i Mes’ul: Mehmed Sadi

Matbaa-i Hayriye ve Şirkası

XXVI. İdman Mecmûası, 28.Sayı 14 Nisan 1330 (27 Nisan 1914)

Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 28

İstanbul Ayak Muhtelif Ayak Topu Takımı ile Romanya'dan Ahiren Şehrimize Kalan
Ayak Topu Takımı

1 Guruş

Birinci Sene	14 Nisan	330 Pazartesi
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 28

Aylık Abone: Muhterem kâhilerimize bir suhulet olmak ve vakit-i zamanıyla idmanı tedâriklerini temin etmek üzere aylık abone yaptık. Adreslerine göndermek şartıyla abone ücreti dört guruştur. Postapulu dahi kabul olunur.

Ayak Topu Müsabakaları

Milli Türk Takımı

0 Sayı

**Muhtelit Alman-Amerikan-
İngiliz Takımı**

1 Sayı

Romanya'dan gelen muhtelif Alman-Amerikan-İngiliz takımıyla Milli Türk Takımı arasında müsabaka maa't-teessüf bizim oyuncularımızın aleyhine neticelendi. Fakat bu muvaffakiyetsizlik, Türk idmancılığı için birliğe, bir şen teşkil edemez.

Evvela; Biz spor âleminde henüz pek genç ve mübtediyesiAnglo-saksonlar ise pek çok senelerden beri böyle mücadeleler içinde yuvarlanıyorlar. Futbolu doğuran ve büyüten bu millet ile bizim aramızda ceryan eden müsabakalar, genç bir çocukla, gürbüz ve kâvi bir delikanlının mâsarisi demektir. Biz bu mücadelelerden mağlub dahi çıksak yine şan ve şerefimize bir nakise arz olmaz.

Sâniyen; geçen Cuma gün ki müsabakanın neticesi aleyhimize olmakla beraber Türk takımının hasmına her cihetce faik bulunduğu oyunun bütün safahatında müşahede ediliyordu. Bilhassa müsabakanın ikinci kısmında bu tafavvuk daha bariz bir sûrette kendini gösterdi, milli takım mütemadiyen Romanya'dan gelen oyuncuları sıkıştırdı. Onları yarım saat yalnız kalelerinin müdâfaasına mecbur etti. Fikrimce bu bir mağlubiyet değil, bir muvaffakiyetsizliktir. Ve o müsabakanın şan ve şerefi, yalnız ellerine geçen yegane fırsattan istifâde eden muhtelit takıma değil, oyunun müddet-i devamınca daima hücum eden Türk takımına âiddir. Bu hakikati misafir idmancılara riyâset eyleyen

Sayı 28	Sayfa 433

ve hakikaten pek kibar ve ciddi bir sportmen olan Amerikalı Mister Enze bile itiraf etmekten geri durmadı.

Mamafih şurasını da nazar-ı dikkatten dur tutmayalım ki, Romanya'dan gelen bu takımı iddia olunduğu gibi dört beş sayı ile mağlub etmiş bile olsak yine Avrupa'daki

futbolculara nisbetle pek çok geriyiz. Balkan hükümetlerinden ma'da Avrupa'nın herhangi büyük bir takımı karşısında mağlub olacağımız şübhesizdir. Çünkü onlar hem bizden daha eskidirler, hemde çok çalışıyorlar ve büyük bir dikkat ve intizam, ciddi bir inzibat ile çalışıyorlar.

Bir iki sene mukaddem, Avrupa'da bir cevelan yapan Macar Milli Takımı İngiltere'nin en meşhur sanatkâr takımlarını bile mağlub etmeğe muvaffak olmuştu. Macarlılara futbol âleminde bu büyük şan ve şerefi kazandıran İngiliz muallimlerin taht-ı idaresinde askeri bir inzibat ile çalışmaları olmuştur.

Bizimkilerin, öyle pek müstena ve bi misal oyunculardan mürekkebi bulunmayan bu takıma galebe edemeyişlerinin esbâbına gelince: Bu hususta kabahate oyuncuların intihabı yalnız yaptığı için Pazar Birliği'nin. Ne de kendi iyi oyuncularını takıma idhal edemeyen Cuma Birliği'nindir.

Bu, daha umûmi bir kusurda münbastır ki Türk takımı galebe etseydi, kimsenin nazar-ı dikkatine çarpmayacaktı. Türk takımını mağlub eden, bizim bütün hayat-ı ictimâiyemizde, her işimizde kendini gösteren intizamsızlıktır.

Şâyan-ı teessüf olmakla beraber hakikati söyleyelim: bizim kulüblerimiz arasında her gün gittikcekesb-i şiddet ve dehşet eden hasıdane ve intikamcıyane bir rekabetten başka hiçbir münâsebet, hiçbir râbıta yoktur. Kulübler yekdiğerini tanımadıktan sonra Cuma Birliği ile Pazar birliği arasında münâsebet ve râbıta aramak bittabi abes bir şeydir. Şimdiye kadar İstanbul'da mevcut muhtelif ve mütedid futbolkulüpleri rüesası hiçbir zaman bir yere toplanıpta bir mesele hakkında teati -i efkâr etmemişlerdir. Her kulüb ayrı ayrı kendi işiyle meşguldür. Yalnız birliklereaidmesâil için nâdir ev oda daima noksan olarak toplanıp görüştükleri vakıadır. Böyle ecnebi kulüpleri şehrimize geldiği zaman tatbik edilmek üzere bir Türk takımı nizamnâmesi tanzim edilmişse de bu defa oda tatbik edilmemiştir. İşte ben diyorum ki Türk takımının muvafakkiyetsizliğinin- en mühim sebebi bu umûmi intizamsızlıktır. Milli Türk takımının her türlü işleriyle meşgul olacak bir maçın, bir cemiyetin mevcut bulunmasıdır. Bu hususta teşkilat-ı daime vücuda getirilmedikce Türk takımının mukadderatı daima teâli defa bırakılmış demektir ki bununda mazaretini geçen Cuma günü tecrübe ettik. İnşallah bu tecrübeden bir ders-i istifâde alırız.

Şimdi birazda oyundan bahis edelim:

Türk Takımı bervech-i âti idi:

Kaleci: Galatasaray'dan Nedim Bey,

Müdafi: Fener'den Galib, Altın Ordu'dan Nuri Beyler,

Muavin: Galatasaray'ından Celal ve AhmedCevad, Altın Ordudan SedadBeyler,

Mehâcim Fenerden Nuri, Altın ordudan Nihad ve Hüseyin Beylerle Galatasaray'dan HasnunGalib, Fener'den SeryaBeyler kaleciliğe AhmedRobinsunBeyintihab edildiği hâlde, yerine Nedim Beyoynâmtı.

Diğer oyunculardan bazılarının tebdili hakkında iki hafta müddet bir çok müzakerat daha doğrusu hasbihaller ceryan etmiş ise de bu beyhude sözler hiçbir tahvili intac edememiş ve takım yine ilk evvel ki şekliyle meydana çıkmıştır.

Bu takımda, daha müsabakadan evvel itiraza şayeste gördüğümüz üç cihet vardı ve müsabakanın sûret-i ceryanı evvelki fikrimizi değiştirmede. Bilakis oyundan mukâdeminikanatimizi takviye etti.

Evvela, mehâcim hattında Nihad ve SeryaBeylerin bulunması muvaffak değildi. SeryaBey sol açıkta büyük

Sayı 28	Sayfa 434

büyük müsabakanın girmiş ve bu mevkide iyi oynadığını isbat etmiş değildi. Bu oyuncu şimdiye kadar dahil olduğu bir kaç mühim müsabakadan hep muavin hissinde oynâmtı. Bu müsabakalardaki oyununa göre hüküm vermek lazım gelirse duruşlarında hatta bir muavin için bile kusur ad edilecek derecede bir fazlalık, bir kasıtsızlık vardı. hâlbukimehâcimlerintesâdüfî ve rastgele değil mümkün olduğu kadar ziyâde bir sıhât ve isabetle oynâmasıiktizâ eder. Binaenaleyh muavin hattında epey fâideli bir unsur olan SeryaBeyin bilhassa sol açık mehâcimmevkine intihabı münâsib ve muvaffak değildi.Buranın en iyi oyuncusu hiç şübhesiz Hikmet Bey idi. Fakat ne çare ki bu mükemmel idmancı müsabakaya dahil olmayacak bir hâlde bulunuyordu.

NihadBey'e gelince: uzun boyu, kuvvetli vücuduyla nazar-ı dikkati celb eden bu zat sağ iç mehâcim için vücudu labüd olan iki şanslı meziyetten mahrum bulunuyordu. Biri çeviklik, diğeri havailecilik. HakikatNihadBey fena bir oyuncu olmamakla beraber topu her

vaziyette idare edecek derecede çevik olmadığı gibi herhangi bir kaleciyi aciz bırakacak kuvvetli havaleleri (şutları) da yoktu. hâlbuki galebe etmek için sayı yapmak, sayı yapabilmek içinde çevik ve havaleci olmak iktizâ eder. Calib-i itiraz üçüncü nokta ise, Galatasaray'dan AhmedCevadBey'in merkez muavin mevkiineintihab edilmesi idi.

Bu zat şimdiye kadar hep müdafî olarak ifa-i vazife etmiş, hiçbir zaman bütün oyunun ruhunu teşkil eden merkez muavin mevkiindeoynâmamıştı. Fi'l-hakika sürat-ı seyire bulunması burada da iyi oynayabileceğini ümit ettirir ise de bir merkez muavini için yalnız sürat kafi değildir. Sürat esaslı ve elzem bir meziyet olmakla beraber bu vazifeninkine ve ruhuna vukufta şarttır. Bir çok zamanlar bu mevkide oynâmış, orta yardımcılığın vezâifini tamamen anlamış olmakda muktezidir. Hem böyle mühim bir müsabakada herkesi yerli yerinde oynatmak, tecrübeyi kendi aramızdaki müsabakalara bırakmak elbette daha doğrudur. AhmedCevadBey müdafî mevkinde takıma dahil olmalı,yerinede diğer bir merkez muavini konulmalı idi. Bereket versin ki oyunun ikinci kısmında CevadBeymevkiniGalibBeyle değiştirmiştir. Fakat birde düşünmeli ki ya bu mevkide bihakk-ı izhar-ı mahâret edecek Galib ve Celal Bey gibi oyuncular takımda dahil bulunmasaydı,o zaman kiminle becayış yapılabilirdi?

Takımın ilk yevm-i tanzimindeki şekle göre işte en esaslı olarak bu üç ciheti hatalı ve şayeste-i tenkid idi. Kaleci Nedim Bey hakkında da mesela müstedi olması gibi bir itiraz varid olabilir ise de evvelce AhmedRobinsunBey tayin edilmiş iken mumaileyhin gelememesi üzerine Nedim Bey oynadığı cihetle bittabi bu hususta serd -ı tenkidat edilemez.

Şimdi birazda oyunun sûret-i ceryanınıtedkik edelim:

Daha müsabaka başlar başlamaz bizim oyuncularımızın hasımların daha mahir olduğu anlaşılmıştır. hâla topu sevk ve idare veya katmaç yapmak Türkler bir tafavvuk-ı azim gösteriyordu. Anglosaksonların ise topu alıp vermeleri daha seri ve daha tanzim idi. Milli takımın büyük bir noksanıise, oyundan mukaddem görüşüp tanzim bir usûl-i tabiyye, bir tarz-ı mehâcime tayin edilmemiş olması idi. Şahsi mahâretlerin, yalnız bir kaç oyuncu arasında tatbik edilen bazı ufak tefek mutehid hareketlerin sevkiyle mehâcimat yapılıyordu. Fakat futbolda muzafferiyetin en mühim avamilindenmadud bulunan muavinlerle mehâcimler arasındaki ittihad harekâtın noksanı şiddetle kendini gösteriyordu.

Sonra alıp vermelerine itina edilmiyor, top ale-l-ekser hasım oyuncuların suhuletle kapabileceği mevkilere gönderiliyordu.

Oyun kendi kendine ve biraz gelişigüzel oynanıyor

Sayı 28

Sayfa 435

birfıkr-i esasiye, bir tabiye-i mahsusayatevfiken harekâtın ittihad ve intizamı temin edilemiyordu. Fakat şâyan-ı teşekkürdür ki bu mühim noksanları oyuncularımızın ayrı ayrı ibraz ettikleri mahâret ve gayret telafi edebiliyordu.

Birinci kısım esnasında iki tarafta epey güzel hücumlar yaptılar ve iki taraf kalecileride ibraz-ı hanire meydan buldular. Hücumların çoğunu Türkler yapmış olmakla beraber mehâcim hattı hücumların son safhasında, yani topu kaleye havale hususunda kafi derecede şiddet ve sıhhât göstermiyordu. Top ya kalecinin tutmayacağı kadar büyük bir batış ve şiddetle kaleye atılmıyor. Yahud da kale direklerinin hâricine havale ediliyordu. Anglosakson takımının da tam teâliyi hemde kalecileri pek yaman idi. Başka kale muhafızlarının kaçıracağı epeyce sıkı havaleleri sürat ve mahâretle iadeye muvaffak oluyor, bu sûretle bizimkileri asabileştiriyor, kendi arkadaşlarını daha ziyâde ibraz-ı gayret ve faâliyetle sevk ediyordu.

Bu sûretle müsabakanın birinci kısmı hitama erdi. İkinci kısımda bizimkiler bütün kudretlerini sarf ederek tezyid-i mahacimat ettiler. Merkez-i muavin mevkine geçen GalibBey de akıncılara pek kıymetdar yardımlarda bulunuyor, adeta orta akıncı gibi oynuyordu. İşte bu esnada Romanya'dan gelen oyuncuların son iç mehâcimi Alman Mösyö Vildi bizim müdâfaa hududundaki oyuncularımızın pek dağınık bulunmasından bil istifâde, ayağına geçen topu kemâl-i süratle bizim tarafa sevk etti ve gâyet yakın bir mesafeden kalenin sol taraf köşesine kuvvetli bir şut çekti. Nedim Bey kendini yere fırlattı ise de yetişemedi, top kaleye girdi. Bu na-memul sayı bizim oyuncuları büsbütün asabileştirdi. Hücumlarını tezyid ettiler. Hakikaten fedâkarane uğraştılar. Fakat sayı yapmağa muvaffak olamadılar. Bu usta kaleciyi, çalışkan müdâfaalarımızağlub edebilmek için akıncılarımızın daha itina intihab edilmiş bulunması, hemen cümlesinin havalesi kâfi, oyunu çevik-i evvelisi iktizâ ederdi.

Bu müsabakada yalnız Türkler arasında değil, her iki taraf oyuncuları içinde en iyi oynayan Fener'den GalibBey idi. Hasımın bütün hücumlarını durduran GalibBey, topu ileri süren GalibBey ,hattamehâcimlerle aynı hatta uğraşan GaibBey idi. Bu seri, mahir ve çevik oyuncu o gün ki müsabakanın ruhu idi. Ondan sonra Altın Ordu'dan Hüseyin Bey, Galatasaray'dan Celal Bey, Fener'den Nuri Bey'de pek iyi oynadılar. Galatasaraylı HasnunGalibBey ,Altınordu'dan Nuri Bey, SedadBey'de tamamen ifa-i vazife ettiler. Müdâfaamevkine geçtikten sonra Galatasaray'dan AhmedCevadBey'de epey tehlikeli hücumları tevkife muvaffak oldu. Kaleci Nedim Bey'de bilhassa ikinci partide pek iyi müdâfaalar yaptı. Nihad ve SeryaBeylerde şâyan-ı takdir bir gayret ibraz ettiler.

Hasım tarafa gelince: Kaleci Alman Mösyö HansKöning hakikaten takımının en iyi oyuncusu idi. Onun dehşetli müdâfaalarıdır kiRomanya'dan gelen oyuncuları mağlubiyetten kurtardı. Kaleciden sonra her iki müdâfaa ve merkez muavin, sol, iç mehâcimgâyet muvaffakiyetle oynadılar. Pek uzayan bu sözlere nihayet verirken bir daha tekrar edelim:

Bu muvaffakiyetsizlikten bir dersi ibret alalım. Türk takımı için esaslı teşkilat ve ihzarat yapalım. Yoksa işi intizamsızlığa bırakırsak daha büyük mağlubiyetlere uğrayacağımıza hiç şübhe edilmesin.

A. D.

Sayı 28	Sayfa 436

Kalga-i Mösyö Parfit

Geçen nüshamızda geleceğinden bahis etmiş olduğumuz İzçiler Cemiyet-i Muallim ve Kalgayi Mösyö Parfit gelmişlerdir.

Mösyö Parfit burada beş sene müddetle ifa-i hıdmet edecektir. Kendisi geçen sene Hollanda'da inkad eden boy-ı scout kongresinde 1914 senesi Beyn'el Milel Şef scoutluğunaintihab edilmiştir. Bundan sonra memleketimizde ciddi olarak keşşafılık teşkilatı yapılacaktır. Şimdiye kadar yapılan keşşafılık herkesin malumu olduğu üzere yalnız kıyafetten ve gezinti yapmaktan ibâretti.

Halbuki keşşâfların daha bir çok talimleri, işleri vesâiresi vardır ki bunlar bilgisizlik yüzünden şimdiye kadar tatbik edilemiyordu. Bundan sonra artık bizde de mükemmel teşkilata mâlik izci orduları ve bil netice mükemmel insanlar yetişecektir.

Ale-l-husus, Enver Paşa hazretleri gibi bir azim ve himmet mecasimi zatın makam-ı riyâseteşerefbahş olması ve aynı zamanda heyet –i idareyi teşkil eden diğer zevatında memleketimizin en güzide ve faa’l zevatından mürekkeb bulunması başlanılan işin herhalükarda muvaffakiyetle neticeleneceğine berat-ı istihlaldir. Allah muvaffak-ı bil hayreylesin !

İzciler Ocağı Nizamnâmesi

Madde 1 bu cemiyet İzciler Ocağı adıyla cemiyetler kanunu mucebince teşekkül etmiştir.

Madde 2 Ocağın maksadı izci oymakları tabur teşkil ederek bunlar vasıtasıyla gençlik açık göz, çevik, becerikli, yiğit, tehlikeci, fedâkar, vatanperver olarak yetişmelerine ve aynı zamanda tesanüd[*] yasacılık (Disiplin) mes’uliyetperverlik ve nâmusperestlik duygularıyla mütehallik olmalarına çalışacaktır.

Madde 3 Ocak bu maksadını elde etmek için

- (1) her yerde İzci oymakları tesisine çalışacak,
- (2) İzcilik hakkında kitablarve mecmûalar neşir edecek
- (3) İstanbul’da ve taşra İzciliğe dair konferanslar verdirecektir.

Madde 4 Ocağın büyük ortası (Merkez-i Umûmisi) İstanbul’dur.

Kabul Şerhleri

Madde 5 Ocağın başarılı (Faal) ve yardımcı (Hami) nâmlarıyla iki sınıf kol-daşları (âza) vardır.

Ocağın ulak (talebe) lerimes’ul-i âza meyanına dahil değildir.

Madde 6 Başarıcılar ocağın fiili koldaşlarıdır. Oymaklara kumanda, ulaklara talim ortaları idare eden başarıcılardır.

Başarıcılar ocağa ayda en aşağı iki guruh vereceklerdir.

Yardımcılar ocağına nakden yardım eden izci mahfilleridir. Ayda en aşağı yirmi guruş vermekle mükelleftir.

Madde 7 Ocağa fevkalade hıdmetisâbık edenlere (Kutlu) nâmı verilir.

Madde 8 Koldaşa büyük orta tarafından hakimi bir sene müddetle cari olmak üzere bir (Özlük- Hüviyyet Varakası).

Sayı 28	Sayfa 437

Madde 9 izci ulağı sıfatıyla ocağa girmek isteyen gençlerle akıl on bir yaşında olmak ve ocağa girmeğe ve talimlerini yapmağa rızalarını muaşşer peder veya velilerinden bir müsâidnâme getirmek mecburiyetindedirler.

Madde 10 İzçiler iç nizamnâmesinde gösterilen şartlar dairesinde her yerde oymak teşkilatına tabidirler.

Madde 11 Aylıklarını vermeyen ocak koldaşlarına gelecek sene ibtidasına özlük verilmez.

Madde 12 Her koldaş işlemiş aylıklarını vermek şartıyla istediği zaman ocaktan çıkâbilir.

Madde 13 Ocağın maksad ve nizamnâmınamuhâlif hareket edenler mâhali ortalarca müdâfaaları dinlendikten sonra muvakkat veyâhudmüebbedsûrette ocaktan çıkarılabilir. Mâhali ortalarının bu kararlar büyük ortaya istinaf edilebilir.

Madde 14 İctimailerde dine muhâlif ve siyasi mâhiyetihâizmübahiselermemnu'dur.

Teşkilat

Başbuğ ve Kalgai

Madde 15 Ocak büyük bir emrin kumandası altındadır. Bu âmire başbuğ nâmı verilir başbuğ ocağı kuranlar tarafından kayd-ı hayat şartıyla intihab olunur. Başbuğ istifa edeceği zaman iki başbuğ intihab edebilir. Vefat etmeden yerine gelecek başbuğu irade etmek hakkında hâizdir. Başbuğ yeni başbuğu intihab etmeden vefat ettiği takdirde yeni başbuğ dernek (Meclis-i Umûmi) tarafından intihab olunur.

Madde 16 Başbuğ ocağı ya bizzat veyâhudkalga-i nâmı verilen bir vekil vasıtasıyla idare eder.

Büyük Orta

Madde 17 Ocağı kuranlar dokuz koldaştan mürekkebi bir büyük orta intihab ederler. Başbuğ bu koldaşlardan istemediklerini çıkararak yeniden intihaba va'z edebilir bu orta arasında münhal vuku buldukca yerine ortanın diğer koldaşları selasen ekseriyetle yenisini intihab ederler.

Madde 18 Büyük orta başbuğa karşı mes'uldür başbuğ koldaşın üçte birini azil edebilir hepsini azil ve tebdil etmek için derneğin muvaffakatını istihsale mecburdur.

Madde 19 büyük orta kendi arasında bir el başı (Reisi) bir yazıcı (Kâtib) bir sayıcı (Mehasib) den mürekkebi olmak üzere divan-ı intihab eder. Divanın Beyiden intihabı büyük ortanın ictimâdına bırakılmıştır. Divanın maiyetine muvazzaf kâtibvesâir memurlar verilebilir.

Madde 20 Büyük orta el akıl haftada bir defa ictimâi eder el başı tarafından vuku' bulacak davet üzerine fevkalade toplanabilir. Kararlar muteber koldaşın nısfından bir fazlası hazır bulunmak lazımdır. El başı bulunmadığı zaman koldaşın birisi el başılık eder. Reyler müsavi olduğu zaman el başının bulunduğu taraf tercih olunur. Her ictimâinzâbitnâmesi el başı ve izci imza edilir.

Madde 21 Büyük orta ocağın idaresine dairkararlar ita ve icrâsını divana havaleeder. İcabında buyurukcuları (kumandan) azil ve nasib eder muamelelerininhesablarının bir sûretini üç ayda bir başbuğa bir derneğine arz eder.

Madde 22 büyük orta başbuğdan istizan ederek ihtiyat sermayesini itimâl etmeğe menkul ve gayr-ı menkul emvalini alıp satmağa her nevi ikraz ve istikraz ve (...?) muamelelerine geçişmeğe salâhiyettedir. Mamafih onların sebeblerini ve husûle getirdikleri neticeleri derneğine arz eder.

Dernek

Madde 23 her sene buyurukcular ve yardımcılardan mürekkebi

Sayı 28	Sayfa 438

olmak üzere başbuğun tensib edeceği mahalde bir dernek toplanır derneğinctimâinden bir ay mukaddem büyük orta tarafından bütün buyurukcu veyardımcılara davetnâmeler gönderilir bu davetnâmelere derneğin müzâkere cedvelirabt edilir.

Madde 24 Ruznâme divanın teklifi üzerine büyük orta tarafından tayin edilir. Büyük ortanın divanı derneğin divanı vazifesini ifa eder.

Madde 25 Derneğin koldaşı ne miktarda olursa olsun müzâkere devam ederek kararlar koldaşların ekseriyetle ita edilir.

Madde 26 Derneğin büyük ortanın teklif edeceği hususları müzâkere ile mükellef olub büyük ortayı tenkid etmeğe salahiyetdarlıktır. Derneğin salahiyeti büyük ortanın salahiyeti gibi istişarimâhiyettedir.

Ocağın hakimiyeti başbuğa âiddir. Binaenaleyh büyük orta ancak başbuğa mes'uldür.

Mâhali Ortalar

Madde 27 Her mevkide bir mahalli orta bulunur. Mahalli ortalar izci oymaklarını teşkiliyle çalışırlar ve bunların faâliyetinde devamlarını temin ederler.

Madde 28 Oymaklarınbuyurukcularını (Bey Yamak, Ağa) mahalli ortalarının inhasıyla büyük rabta tayin eder. Yahud doğrudan doğruya büyük orta tarafından tayin edilir. Büyük orta buyurukculara memuriyetlerini nutuk olmak üzere birer gedik verir. Beceriksiz olduğu sabit olanlardan bu gedikler geri alınır.

Madde 29 Mahalli ortalar el başı – yazıcı – sayıcı ile dört başarılı koldaştan teşekkül eder. Mahalli ortalar büyük ortanın göndereceği yoklayıcı tarafından intihab edilerek büyük ortanın tasdikine arz edilir.

Madde 30 Bir mevkide mutedid oymaklar var ise umûmi harekâtta birliği temin için Beylerin en eskisi (Boy Beyi) nâmıylaumûmuna kumanda eder.

Madde 31 Her ay başında mâhali ortalar aylık iş cedvellerini büyük ortaya göndermeğe mecburdurlar.

Madde 32 Ocağın geliri koldaşların şehriyalarıyla verilecek habbelerden ve ocağa âid olan emlak varidatından terhib eder.

Madde 33 Masraflar el başının veyâhud yazıcı ile sayıcının imzalarıyla icrâ olunur.

Madde 34 Divan tarafından tayin ve dernek tarafından tasvib edilecek mahallere sarf edilmek üzere her sene divanın teklifiyle bir ihtiyat sermayesi ayrılır.

Madde 35 Esas nizamnâmenin tadili başbuğun muvaffakatinemutevâkıftır bu muvaffakat alındıktan sonra derneğin sülûsen ekseriyetiyle nizamnâme ta'dil edilebilir.

Başbuğ

Enver Paşa Hazretleri

Kalgai

Beyn'el Milel Scout Mösyö Parfit

Büyük Ortayı Teşkil Eden Zevat

Halil Bey

Ziya Bey

Eyüp Sabri Bey

RasuhiBey

Yakub Cemil Bey

Sofi Oğlu Sadi Bey

Salah CimcozBey

AtıfBey

Naci

Gelecek nüshamızda başbuğ Enver Paşa hazretleri ile Kalgai Mösyö Parfit'in ve kâbil olduğu takdirde büyük ortayı teşkil eden zevatın resimlerini dercedeğiz.

Sayı 28

Sayfa 439

Bir Mukayese

Cuma Ve Pazar Birlikleri Arasında

Vakıa malum. Romanya'dan gelen futbolculara karşı Milli Türk Takımı nâmıyla Pazar birliği tarafından çıkarılan heyetin teşekkülüne Cuma Birliği teşrik edilmedi ve o takımda bundan dolayı mağlub oldu. Meselenin bu nokta-i nazardan esbâb ve sevakinedkik edecek değilim. Yalnız o takımın hayn-ı teşkilinde Cuma Birliği'ne de hakk-ı kelam verilmesi için bir tarz -ı hususi de Pazar Birliği alakadarına vuku-ı itharataale-l-ekser verilen cevaplar Cuma Birliği'nin ehemmiyetsizliği üzerinde temarkuz ettiriliyor ve bundan dolayı böyle mühim mesâilde – VeleVKi bir iştirâk fikri olsa bile-onun teşrikine lüzum görülmüyordu. Öteden beri bir ati-i kâvi sâhibi olarak gördüğüm Cuma Birliği'nin böyle haksız bir tane düşar olması hiçbir zaman onun için sebep-i şerrim olamaz. Bilakis onlar bundan dolayı fahir eylemelidir. Çünkü ; her an için Pazar Birliği Cuma Birliğine arz-ı ihtiyaç etmiş ondan istiyane eylemiş, ona zebun olmuştur.

Ona atıf-ı ehemmiyet etmemi kendini mühimmemin demek olur.

Daha iki senelik bir mazi-i teşekküle mâlik Cuma Birliği eğer mesâi-i mütemadiyesine deva etmemiş, oyuncu yetiştirmemiş olsa idi, Pazar Birliği'nde bu gün galibiyetle neşvedar olan heyetler kendilerinde değil Cuma Birliği aleyhine söz söylemek kudretini bulmak belki endişe-i inhilale bile düşerlerdi. İki sene zarfında adedi elli altmışı bulan yeni yetişmiş birinci sınıf oyuncularıyla Cuma Birliği iftihar ederken acaba Pazar Birliği, Cuma takımlarının mesâisiyle yetişen oyunculara kendi gömleğini giydirirken ne his ediyor, iftihar mı ediyor? Eğer Sözlerim nefsu'l âmire muğayirdir denirse işte Altınordu Kulübü!Geçen sene Cuma Birliği'nin Üsküdar Kulübü'nü teşkil eden zevat orada değil mi ?..Şübhe yok ki ; bunu zikir etmeğe Altınordu Kulübü'ne bi nazar-ı muvaheze atıf etmiyorum. Bilakis takdir ederim. Çünkü ; sporun bilhassa son zamanlarda aldığı şekil-i milliyesine göre Türk oyuncuları tercih eylemesi hasebiyle bu kulübşâyan-ı takdirdir. Ben yalnız süzmek sıhhâtiniisbat için bunu zikir eyledim.

Romanyalı dostlarımıza Türk timinin yenilmesinde ister istemez bir amil-i müstakil telakki edilen GalatasarayKulübü ehemmiyetsiz (!) Cuma Birliği'nin geçen sene nihayetinde Fenerbahçe'ye karşı çıkardığı muhtelif timine iştirâk eden iki oyuncuyu takib-i müsabakada mecmu'sunuihda için epeyce mesâi sarf ederek almış idi. Romanyalılara karşı çıkan Galatasaray timindeki kaleci işte o ikiden biridir. Cuma Birliği'nin genç

oyuncularında görülen şu seri terakki Pazar Birliği'nin er geç hatır-ı inzarınımuceb olacaktır. ??? Pazar Birliği'ne mensub pek çok sınıf zevat Cuma Birliği'ni de bir hayat-ı nema görürlerken Pazar Birliği'ni mahkumintihat buluyorlar. Zaten, dediğim gibi ;Cuma Birliği'nin tezâhüratı olmasa Pazar Birliği bu gün ki va'zınıkatıyyeniktisâb edemezdi.

Asef edilen bir cihet varsa oda Cuma Birliği oyuncularında- hepsinde değil – görülen zahirperestliktir. Pazar Birliği'nde bulunan bir iki kulübün nâm-ı mazisine yapılarak şerefini ve mahâretini pek cömertce Pazar Birliği'ne başlayan genç oyuncularımıza hakikaten acınır. Zira Pazar Birliği bütün o akamet-i terakkisine rağmen Cuma Birliği'nden oyuncu alarak yaşarken mesâil-i mühimmede onu adilikle, ehemmiyetsizlikle

Sayı 28

Sayfa 440

Galatasaray ve Romanya Ayak Topu Takımları

Foto FeridBey

Sağdaki Galatasaray Takım Kapudanı Mösyö Oberle Diğer Romanya Takımı Kapudanı

Soldaki Galatasaray Kalecisi Nedim Bey Diğer Romanya Takımını Kalecisi

Galatasaray Romanya Oyunlarında: Tehlikeli Bir an

Foto BurhanneddinBey

Galatasaray-Romanya Oyunu Resimlerinden

Galatasaray-Romanya Oyunu Resimlerinden

Galatasaray Romanya Oyunu Resimlerinden

Sayı 28

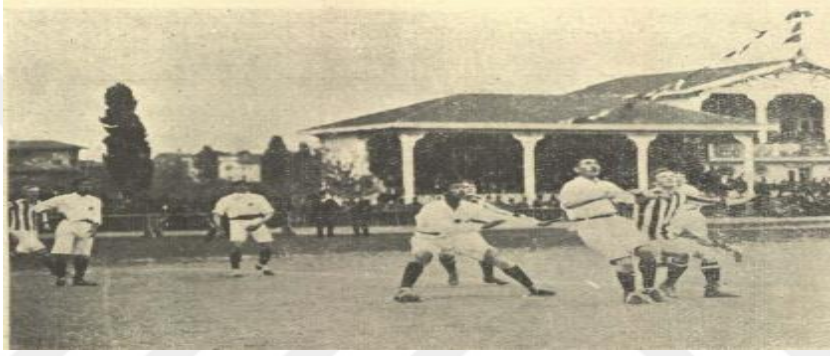
Sayfa 442

Romanyalılar Oyun Yerine Çıkarlar İken Foto Celal Bey

Muhtelit Takım-Romanyalılar Oyunu Resimlerinden Foto BurhannedinBey

Muhtelif Takım-Romanalılar Oyunu Resimlerinden Foto FeridBey

Sayı 28

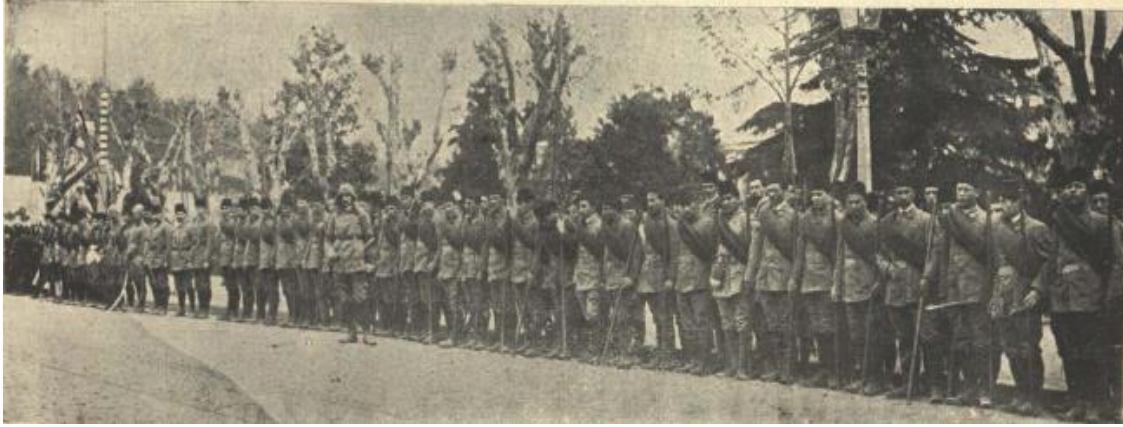
Sayfa 443

GalatasaraySultânisi ve Altın Ordu İzçileri Foto FeridBey

GalatasarayMekteb-i Sultânisi ve Altınordu İzçileri Selamlık Resm-i
Âliyessindehâlifelerini Selamlarlar İken

BurusaDarü'l Muallimini İzçileri Selamlık Resim-i Aliyyesinde Kutlu Hakanlarını
Selamlar İken

Sayı 28	Sayfa 444

tavsif ediyor. Bu hâl olsun bizim Cuma Birliği oyuncularına, kendi heyetlerine karşı bir hiss-i irtibat uyandırır.

Vasıf eyledim şekilde olan Cuma Birliği mekteb, bir talimgâh iken ikinci bir meziyetide sırf milli bir şekilde olması hatta nizamnâmesininbirinci maddesinde bu hususta

bir sırahat-ı katiye bulunmasıdır. Spor, idman bir azim meselesi olmasına nazaren onun ihtisasat-ı milliye ile trafiki ne kadar ulvi bir şey olduğu söz götürür bir keyfiyet olmadığından Cuma birliğinden hiç olmazsa şu nokta-i nazardan bir yükseklik görmek lazım iken nedendir bilinmez oda celb-i inzara kifayet etmemiş ve milli meselede alakadar olduğu teşekkülünden beri meydanda olan bir heyete şu son teşkilatta söz söyletmemiştir.

**

Cuma Birliğinin Şu hudud-ı EsasiyesineMukâbil Pazar Birliğinde Görüşen Şekli Derç Edelim.

Cuma Birliğinin şu hudud-ı esasiyesinemukâbil Pazar birliğinde görüşen şekli derç Edelim.

Bidâyetinde ikisi İngiliz biri Rum üçü, çoğu Türk olmak üzere milel muhtelifedenmürekkeb altı kulübü ihtiva eden birinci Pazar Birliği senenin sülüs-i evvelinde Rum Kulübü'nü bir gömlek meselesinden dolayı gaib etmiş, İngiliz kulüblerinden biri olan Telefon takımıdamaşşaklığinküsûratına mebni işten çekilerek ortada dört kulüb kalmıştır. Bu dört kulübten İngiliz (Kortiya) heyeti mevzu-i bahsimize temas etmez. Çünkü onu teşkil edenlerin kaffesi İngiliz ve ecnebidir. Mütebaki üç kulübarasında ecnebileri oyuna iştirâk ettirip ettirmemek hususunda müsabaka esnasında çayırda bile münakaşalar, tehdidler, mücadeleler oluyordu. Bu sûretle

Sayı 28	Sayfa 445

husûle gelen bir ceryan hasebiyle bir kısmı en ziyâde maruz-ı itiraz olan oyuncularını bir müddet için sahadan çekmek mecburiyeti hissetmiş. Bir kısmıdakemafi'üs-sâbıkicanibi takımına teşrikte devam eylemiştir. Mantıken düşünülürse esas takımına teşrikte devam eylemiştir. Mantıken düşünülürse esas teşekküllerinde, nizamnâmelerinde sporun ihtisasat-ı milliye ile terfiki mevcut olmayan kulüblerin böyle ecanibi takımlarına karıştırılmalarında hiçbir mahzur yoktu. Fakat, İstanbul Türk timi teşkili gibi milli bir meselede en yüksek sesi böylelerinin istihsaba kalkışmaları gülünç olduğu kadar haksız değil midir ? Eğer hakikaten milli işlerde alakadar olmak arzu ediyorlarsa evvelen kendilerini o şekle ifrag lazım gelmez mi ?

Elhâsıl tafsîl ettikce en paslı safahatı açılan bu serancamı tatbik etmek istemem. Yalnız şunuda söylemeden geçemem ki ;Cuma Birliği eğer ehemmiyetini, Pazar Birliğine karşı mevcudiyetini isbat etmek, muhâfaza eylemek arzu eyliyorsa Pazar Birliği'ne oyuncularını vermemeli ve onların zahirperest olmamaları için tedabir-i lazimeyi ittihaz kabul edilir, yapılırsa Cuma Birliği'ne alakadar olan, olmayan herkesin hüsnü nazarı celb edilmiş olur. Oda milli Türk Takımını yenen Romanyalıları gaib gelen Galatasaray Kulübü'nü Cuma Birliği nâmına müstakil veya muhtelit bir takımla müsabakaya davet eylemektir.

Cuma Birliği Müfettişi

Burhâneddin

Sayı 28

Sayfa 445

Ayak Topu

Mabad

Oyunun, cenahlardan birine tevcih edilen bir uzun verişle başlaması bazen zannedildiğinden fazla muvaffakiyetle neticelenir. Çünkü mehasım orta yardımcı oyuna başlanırken ale-l-ekser cenâb akıncılarından ziyâde diğer oyuncuların yakınında bulunur. Binaenaleyh, top matlub vecihle verilmiş ve top kendisine verilen açık akıncıda topu almaya hazırlanmış ise müessir ve tehlikeli bir hücum başlamış demektir.

İhtimâl ki ikinci bir defada mehasım orta yardımcı aynı hücumun tekrar edeceğinden korkarak açık akıncılara yakın bulunur ve onları karşılamaya çalışır. Bu takdirde, iç akıncıların hemen kısa verişlerle oyuna başlamaları lazım gelir. Hülasâ, başlama hücumlarında tama tenviri gözetilmelidir. Başlama hücumlarında daha bir çok hileler, kurnazlıklar olduğu gibi oyuncuların mahâreti de diğer bir hayli kurnazlık daha icad edebilir.

Oyun ilerilemeye başladığı zaman, orta akıncının mevki, her iki kale arasındaki hatt-ı mühim üzerindedir. Eğer oyun, kendi kalesine doğru yaklaşmakta ise, orta akıncı o hatt-ı o maruz üzerindeki geri, geri çekilmelidir. Fakat o tarzda çekilmeli ve öyle bir vaziyet almalıdır ki mehasım orta yardımcı- ki o esnada kendi akıncılarını pek yakında takip etmekte bulunur- kendisine verilecek topları asla kaptırmamalıdır.

Sonra, kendi akıncılarından biri topu sürüp giderken, hiçbir vakit onunla aynı hizada bulunmamalı ve daima biraz geride bulunmalıdır.

Kendi tarafı topa “köşeden yapıştırdığı Korner gig” zaman orta akıncı ortada ve kaleye yakın durmalı- şübhesizdir ki mehasım orta yardımcı oyuncu vaziyette de karışmaya hazırlanmıştır- ve top gelir gelmez hemen, başı veya ayağı ile içeriye atmaya çalışmalıdır.

Orta akıncının hücum esnasındaki vazifelerini buraya kadar izah ettik. Müdâfaa-i vazifelerine gelince- fikrimizce onun müdâfaa- işleriyle pekte o kadar meşgul olmaması icâb eder. Eğer mehasım orta yardımcı topu kendisinden alacak olursa, şübhesizdir ki onu sıkıştırmalı, taciz etmeli ve bir an evvel topu vermeye cebir etmelidir. Eğer orta akıncı veyâhud herhangi bir akıncı, mehasım yardımcılarından birinin ayağından topu kapmış ve o yardımcı da kendisini şiddetle ve yakından takib ediyorsa bu takibi durdurmanın güzel bir yolu vardır. Bu da top ayağında olan akıncının birdenbire sağa veyâhud sola dönerek kendisini takib etmekte olan yardımcının koştuğu istikâmete umud olan cihete koşmasıdır. Bu takdirde, mehasım yardımcı o akıncıyı arkadan karşılayıp “Hata-faul” yapmak için durmak mecburiyetinde kalır. Bu aralık akıncıda topla birlikte epey ilerilemiş bulunur. Bu hareket lüzum görüldükçe her vakit tekrar edilebilir ve tama aynı netice hâsıl eder.

Bazı kaptanlar, mehasım akıncılar hücum ederken kendi orta akıncılarının geriye gelerek mehasım orta yardımcıyı karşılamalarını ister ve bunda ısrar ederler. hâlbuki orta akıncı hücumun mihveridir binaenaleyh topu almak için daima geriye gelmeye icbar edilmemelidir.

Sayı 28	Sayfa 446

Çünkü onun vazifesi esasen ağır olduğu cihetle onu bir kat daha ağırlaştırmak muvaffak edildi. Bundan başka, ortaya yardımcıyı kovalamak sûretiyle onun yorulması dahâiz değildir. Çünkü sırası gelince onun yalnız başına bir hücum icrâ etmesi zarureti hâsıl olur ki bunu muvaffakiyetle icrâ içinde kendisinin o kadar fazla yorulmamış bulunması lazımdır.

Hatta kendi takımı aleyhinde topa köşeden yapıştırdığı zaman bile kalenin önünde bulunmamalıdır. Çünkü bazı kapdanlar böyle zamanda orta akıncının mehasım orta

yardımcıyı karşılaşmasını talep ederler. hâlbuki bu gibi müdâfaa işlerini, esasen bu vazife ile muvazzaf olan altı oyuncu ile iki iç akıncının ifa etmeleri lazım ve kafidir. Böyle bir vaziyette orta akıncının mevki, kaleden çelinen topu alabilecek bir yerde bulunmak ve top gelir gelmez topu alarak büyük bir şiddetle mehasım kaleye hücum etmektir. Eğer cenah akıncılarında kendisi gibi dışarıda bulunuyorlarsa başlanılan hücumun pek ziyâde muvaffakiyetli olacağı aşikârdır.

Ss 3 Sağ ve Sol iç akıncılar

Sağ iç akıncının oyunu sol iç akıncının oyunun aynı olduğundan biri hakkında söylenilen şeylerin diğeri hakkında da cari olacağı tabidir. Yalnız bir fark varsa oda sol iç akıncının sol ayağını eğer her ikisinin de aynı derece-i meharette kullanmıyorsa- daha iyi kullanması zaruretindedir.

Bu iki oyuncunun vazifeside orta akıncının vazifesinin aynı olduğundan bunlarda onun hâiz bulunduğu evsafı yani serin kanlılık, cesaret vesâireyi hâiz bulunmalıdırlar.

Vücutca aynı kâbilde, topu idare hususunda gâyet çevik ve ayağına pek seri olmalıdır. Topu sürmesini mükemmelen bilmeli, kurnazlıkta, alıp vermeden yapıştırmada mahâret-i kaile sâhibi olmalıdır. Bunlar kalenin önündeki vezaifi, akıncılarinkine pek müşabihdir. Mesela top ayağında olan oyuncunun üstüne atılmak üzere bulunan mehasım markacıyı karşılayıp durdurmaya çalışmak, topa yaptıştırıldığı zaman kalecinin üzerine atılmak, aynı zamanda icâb ederse topu ayağının arkasıyla geriye orta yardımcıya vermek ve mehasım markacıların üstüne atılarak topa yaptıştırmalarını men etmek gibi oyunlardır. Bunlar, kendi orta akıncılarının oyununu, kullanacağı planı mükemmelen bilmeli ve onunla teması gaib etmeyerek daima teşrik ve tevhid-i mesâi edebilmelidirler. Güzellik kendi cenah oyuncularıyla da mükemmel bir anlaşmaya sâhib olmalıdırlar.

Cenahları beslemekte bunların vazifesidir. Fakat bu pek tabi ve aynı zamanda mehasım yardımcılarındaki intizar edeceği bir keyfiyet olduğu cihetle bu hususta dikkatli davranmalı ve tama' tekrara heves etmemelidir.

Güzellik dar-ı hatır etmelidirler ki mukâbil-i mehabı beslemek daima güzel neticeler verebilir ve aynı manzara bir sûrette de hücumun istikâmetini değiştirebilir. Bu hâl mehasımların ziyâdesiyle şaşırtabilir. Mesela: Çayırın ortasında topu, sol iç akıncının ayağında farz edelim. Eğer o topu, güya sol akıncıya daha ziyâde yanaşacakmış gibi sola

doğru sürececek olursa şübhesizdir ki mehasımları oyun yerinin ve cihetine-yani sol cihetine – celb eder. İşte tam böyle bir fırsat anında birdenbire mukâbil cenaha-sağ akıncıya-vermek, ekseriyetle büyük bir muvaffakiyet tevlid edebiliriz: Çünkü o aralık sağ akıncının karşısında kimsenin bulunmaması pek muhtemeldir ; binaenaleyh eğer top bir uzun verişle kendisine verilecek olursa hiçbir mukabeleye maruz kalmaksızın topu alıp

Sayı 28	Sayfa 447

İleriye doğru koşabilir. Şübhesizdir ki bu “Veriş” mümkün olduğu kadar sürat icrâ edilmelidir.

Çünkü bundaki gaye, mehasımları kendilerini toplayarak kalenin önüne birikmeden evvel hücumu icrâ edip bitirmektir. Sağ akıncıda, sol akıncıya karşı aynı vazife ile muvazzaf olduğunu unutmamalıdır.

İç akıncılar kendi hesaplarına aşırma verişler içinde daima fırsat kollamalıdırlar. Bu hususta her vakit orta akıncıya bakmamalıdırlar. Gerçi bunlar, yeni yeni usûller, planlar tatbik etmek için orta akıncı kadar fırsata mâlik değillerse de yine kendileri de düşünebilmeli ve fırsat bulduğu anda kendi kendilerine icâb-ı vecihle hareket edebilmelidirler,

Hülasâ, en müthiş, en tehlikeli akıncı takımı, her biri, birleşme-yani tevhid-i mesai-icâb ettiği anda birleşen ve fırsatını bulduğu anda da tek başına kaleye hücum etmesini bilen mükemmel münFerid oyuncularından mürekkebe bir takımdır. Ve her oyunda bu tarzda bir hattı daha fazla fırsatlar mutlaka zuhur eder.

Mabadi Gelecek Nüşada

İdman Havâdisleri

İdman Yurdu Kongresi

İdman Yurdu’nun senelik kongresi Nisan’ın 18’inci Cuma Günü Anadolu Hisarı’nda İdman Yurdu Merkez-i Umûmiyesi’ndeinkad edeceği haber alınmıştır.

Bursa’yı Ziyaret

Fenerbahçe Kulübü'nün yakın bir Bursa seyahati tertib edeceğini haber aldık bu kâid-i tafsilatı gelecek nüshamızla icbar edeceğiz.

Makriköy Gürbüzler Ocağı

Riyâset-i Fahriyesi

Makri Köy Gürbüzler Ocağı Riyâset-i Fahriyesini Harbiye Nazırı Enver Paşa hazretlerinin kabul buyurdukları maa'l-emsar alınmıştır.

Gelecek Nüshamızda Karikatürler

Genç karikatürislerimizden Sedat Süleyman Bey tarafından İdmancılık sahasından bazı meşhur zevatın karikatürleri yapılmıştır. Gelecek nüshamıza koyacağız.

Spor Kartları

Bütün sporlara aid fotoğrafı Ferid Bey tarafından alınan resimler ve kartlar Bâb-ı Âli karşısında Cuma Kitabhânesinde bulunur.

İzcilik

İzciliğin tarihinden, teşkilatından, usûl ve kavaidinden bahseden bu kitab, "Türk Yurdu" kitabhânesi tarafından teşir edilmiştir. Tanesi 40 paradır. İzcilere tavsiye ederiz.

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi – Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

Sayı 28	Sayfa 448

Bâb-ı Ali Caddesinde

Umûmi Mektebler Terzihânesi

Bâb-ı Âli caddesinde Gaz şirketi itsalinde aîre-i mahsusadır.

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve bil umûm Mekâtib-i Rüştîye ve İbtidaiye Efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numuneleri vecihle imâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikamele çalışılan umûm-i mekteblerterzihânesi elbiseleri Der SaâdetMekâtib İdarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracat ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise umuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseler

Fotoğraf Makineleri ve Teferruatı

Yeni tesis ettiğimiz daireden

İğne, objektif, cam, kâğıd,

Mukavva, ecza vesâirlevazzımatkari

Tedârik ediniz.

Mektebler, ailelere, tiyatrolara mahsus

Sinematoğraf makineleri mevcut

Olduğu gibi siparişte kabul edilir. Fotoğrafçılarla taşra fotoğraf aleti bayilerine hususi ve muvaffak şerâit

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

Matbaa-i Hayriye ve Şirkası

XXVII. İdman Mecmûası, 29.Sayı, 21 Nisan 1330 (4 Mayıs 1914)

21 Nisan 330

Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 29

İdarehne: Eskişehir emaneti karşısında daire-i Mahsusa

1 Guruş

İzciler Ocağı Başbuğu Enver Paşa Hazretleri

Birinci Sene 21 Nisan -330 Pazartesi		
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 29

Aylık Abone: Muhterem kâhîlerimize bir suhulet ve vakit-i zamanıyla idmanı tedâriklerini temin etmek üzere abone yaptık. Adreslerine göndermek şartıyla abone ücreti dört guruştur. Posta pulu dahi kabul olunur.

İzciler Ocağı Kalga-i Mösyö Parfit

İyi A'laim

Tedrici terakkiler onların daima hem muhiti olanlarda hiss olunacak derece bir tesir uyandıramazlar. Eğer bir müddet o muhitten ayrılıp sonra tekrar telakki olunursa o terakkinin hem şekli hem sürati daha ziyâde anlaşılır. Mevzumuz bittabi yine idmana alakadar olacak bir mesele ise şu mukaddimeyi temhide bizi sevk eden şey son biz Türkiye’de sporunu ihtilafından değilsede epeyce bir mazisinden bu demlere kadar makbahi olduğumuz hâlde bu derece inrişah verecek şekilde hâlkta, millette, hükümette, hûlasâ resmi hususi muhafilde intibah bıraktığını görmüş değildik. Bundan evvel bu sütunlarda şerh eylediğimiz gibi bunun en büyük sebebi milli azimlerin çarpışmalarından husûle gelen ceryanlardır. Biz daima temas eylediğimiz bu idman muhitinde göz önündeki şu ani ve seri! İrtika huzurunda en büyük sermaye-i mübahate nâmzedliğimizi va’z ederiz. Çünkü (İdman) kendi takati derecesindeki mesâisiyle, istitadı dairesindeki gayretiyle o

tahvil-i ihtisasatın, uğurcuk amillerinden olarak telafi edilmekten başka mükâfat beklemez. Onun görmek istediği bu diyarda gençliğin hatta ihtiyarlığın mübâreze-i hayatisine küşad olacak dermanı iktisâb eyleyebilmesidir. Bu da, işte geçenki (Union Kulüb) müsabakalarında görülen izdihamın, müsabaka nazaren bu kalabalığın vücuduyla artık fiilde değilse de kuvvadan geçmiş bir hâlde demektir.

Halkın idmana bu ceryanından, bu hiss-i alakasından pek çok menâfi elde edilebilir. Fariza o hâlkın içerisindeki pederler çocuklarını o kar-ı vizar âlemine atarlar, yine o hâlk bâdema yapılacak müsabakalara rağbet ederek kulüblerin buhran-ı malileri zail olur, hâlkın bu rağbetinden dolayı zaten bir şeref-i asilane ihrazından başka emel-i maneviyesi olmayan idmancılar arasında rekabet artar. İdmanda daha kıymetli vücudların yetişmesine yol açılır. İşte o izdihamdan elde edilmesi tahammül olan neticeler böyle iki satırla hülasâ edilse yine çok mühimdir. Pek malum olan bir kâideyi yine tekrar edeceğiz. Oda bu gün cihana hükmeden Anglosaksonların avamil-i itilasından biri de cidal –i hayata mukavemet edecek vücudlardan terkibi değil midir ?..İyi düşünmek için iyi yaşamak lazım değil mi ? Hayatı yalnız bir ihtilac –ı asiden, bir maişet düşüncesinden ibaret olanlardan ne hayır umulur? Hülasâ; bizim şu günlerde gördüğümüz alaim-i atimiz için bir haber-i beşarettir. Emin olalım ki yakın zamanda bunun hiss-i tesirini mevki-i ictimâimizde hayırlı izlerini görürüz.

Nerede eski talebe nerede şimdi ki. Sporun en büyük menafından biri olan demokrasi artık yavaş yavaş kendini göstermeğe başlamadı mı ? Prenslerle amele karşı karşıya elele müsabaka meydanında ölçüşmüyorlar mı ? Bunlar ne kadar hoş ne derece insâni bir takım tezâhürattır.

**

Tekrar ederiz ki ; bu seri tahavvülün en büyükamili ihtisasat-ı milliyedir. Eski futbol müsabakaları hatırımızda dır ki yalnız tarafeyn müsabakını tanıyanları alakadar eder, başkalarında hiçbir tesir bırakmazdı. Çünkü ormanlar milli ceryanlar olmadığı gibi olamazdı da. Şimdi mesele bu şekilden çıktığı için ve bilhassa Romanyalıların son yurtlarında meydan-ı mübârezeye çıkanların başlarında birde tac-ı milli bulunduğu için ammenin bu tehaiki husûl buldu. Bu (...?), terakki için en mühim avendandır. Zenginlerimiz,vükelamız hatta hânedan sultanımızda bu ceryanı teşvik ederlerse biz eminiz ki ; o rağbet bila ters olur. İhtisasat-ı milliye kat kat kesb-i nezahet eder.

Geçende bir ceride-i Garbiye’de resmini görmüştük. Ne kadar gıbtamızı celb eyledi: İngiltere’de bir futbol müsabakasında

Sayı 29

Sayfa 450

galib gelen takımın kaptanının elini İngiltere Kralı beşinci Jorj mülakisini sıkıyor ve onu tebrik ediyordu. Biz vakıanın resminin ravisi olurken tüylerimizi ürperten bu Âli hareketin acaba nail olan o kaptan ve o takım ne his eylemiştir. Bir sporcuya bundan daha büyük ne mükâfat olur?

İdmancılara ve gabrisine bundan daha yüksek bir bâdi-i teşvik olabilir mi? ..İhtimâl ki ; o eli sıkılan zat bir kömürcü amelesi ya da bir demircidir. Fakat idman meydanında krallar onun han-ı payına gelir, dest-i bedest vefat olmağı diler. İşte idman o derece mühim avamil-i müsavattındandır.

Bizde de bu şekillerin er geç hatta oldukça yakın zamanda saha-i zeybolacağı bu son müsabakalardaki tezâhürat ile anlaşılıyor.

Bu iyi alaim karşısında idmana, idmancılara ve hasseten son demlerinde ilk sahifelerini spor bendleri, resimleriyle zinetlendiren yevmi refikamıza bu tuttukları yolda evvelkinden daha şedid bir azimle, rehberi oldukları kitlenin uç irtikaya, nokta-i kemâle doğru sevkinde devam eylemek düşer.

(İdman)

Mana’lı Koşu

Yarışlar, dünyanın her tarafında gittikçe ehemmiyet kesb ediyor. İcra edilen bütün müsabakalar hemen hemen ayak sporlarından ibaret gibidir. Olimpiyad’ın “Pentatlond” u, “Dekatlon” u ve bunlar hâricinde Cross-counter ve Marathon denilen büyük mukavemet yarışları hep bu kâbildendir. Muhtelif atlamalarda böyle, ayak ile, çeviklik ile yapılır şeyler. Koşuları, atlamaları hesaba almaz isek son zamanlarda yapılan şeyler “Siklet atmak” , “Disk atmak” “Cirid Atmak” dan ibâret kalır. Sağlam bacaklara mâlik olmanın ehemmiyeti Yunan kadimden sonra tekrar takdir olunuyor demektir.

Terakkiyatıyla o günün asırlar sonra bu hususta eski esası bozmağa kadar taib olamıyor. Bizde öteden beri “Atlartırız” nâmına yalnız gülle kaldırmak vardı ; oda fi,

muntaẓam, mücerreb bir usûl ile değil, gelişigüzel yapıldı. Ne yapalım o zamanlar hocamız, mecmûamız, gazetemiz yoktu. Görülüyor ki müsaid bir zemin bulunca kâbiliyetimiz inkişafa başladı.

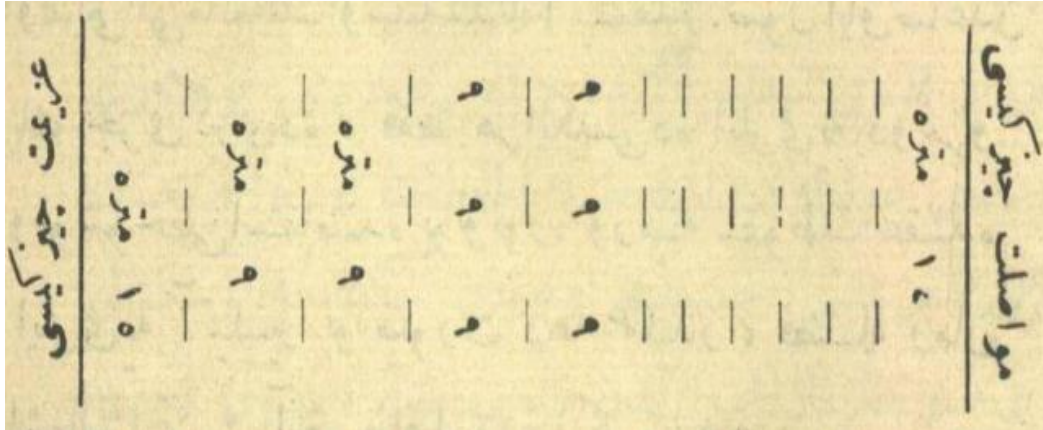
Kuvva-i tabiyyemizi terbiye ve hüsnü idare edersek yakın bir günde bizde o harikalar meydanında gözüdür. Manalı yarışlar her yerde hemen umûmen “110” metrelik bir mesafe dâhilinde yapılmaktadır. Olimpiyatlarda “110” metre kabul edilmiştir.

Yüz metrelik sürat yarışıyla manalı yarış arasında imtidad cihetiyle on metrelik bir fark varsa bu yarışda manaların mevcudiyeti işe ziyâde bir incelik veriyor.

Mamafih manalı da muvaffak olan düz sürat koşusunda muvaffakiyete munavattır. “100” metrede kazanâmayanlardan manalıda muvaffak olan görülmemiş.

Şerâit:

Koşuya başlanacak olan azimet hattından itibaren on beş metrelik bir mesafeden bil ibtidar her dokuz metreye bir tane olmak üzere on aded mana va’z olunur. Bu on mâni konduktan sonra, son mâni ile muvasalat hattı beyrinde tam on dört metrelik bir mesafe daha kalacaktır.

Manalardan her birinin irtifa (1,06) bir metre altı santimdir. Manalar arasındaki dokuz metrelik mesafeler üç hududa kat’ edilecek ve dördüncü hıтва ile mâni aşılacak.

Sayı 29

Sayfa 451

Manaları devirmeden atlamak bittabi şerâittendir. Kendine suhulet olmak için manayı bilhassa deviren veya atlayamayan birinci de gelse sayılmaz.

Bu nevi yarışlardaki müşkülât, incelik manaları aşarken düşünecek mesafeyi ve atılacak hıttvaları iyi tahmin etmektir. Adımlar daima müsavi büyüklükte olmalı; çok uzun olursa gitgide manaya o kadar takrib edilmiş olur ki devirmeden yükselip almak imkan hâricine çıkar. Adımların kısa olması da aks-i neticeyi verir; gitgide dördüncü hıttvalar manalara o kadar uzak kalır ki atlamak kâbil olmaz. İdman esnasına bilhassa bu cihetlere ehemmiyet vermelidir.

Manaları aşmakta iki tarz müstemeldir. Birisi Fransız tarzıdır ki icad eden koşucun ismine izafetle “Cevalliye” tasmiye edilir. Bu anlayış, adımların koşu esnasındaki âhengi bozmadan, aşılaacağı zaman sağ ayağı yukarıya fakat sol tarafa doğru bir az meyil olarak toplayıp sol ayak ile zemini tepmekten ibârettir.

-Yani atlamak için koşunun ahenginden hariç bir sıçrayış yapılmaz. Fakat geride kalan sol ayak manaya takılmamalıdır. Bu sûretle sağ ayak mananın öbür tarafında zemine temas edince sol ayak ileriye atılarak koşuya devam olunur. Bu tarz geçici biraz zarif ise de fasıla zaman işgal etmek mahzuru var.

İkincisi Amerikan tarzıdır. Bu, adeta atlamalarda olduğu gibi mananın üstüne şiddetle atılmaktır. Sol ayak sağdan pek cüzzi geride, fakat her ikiside ileriye doğru ve koşu hattı istikâmetinde bulunur. Ve zemine sükutun akabinde ileriye atılır bu sûret daha ameliyedir, fazla zaman işgal etmez, ayak takımlık tehlikesi yoktur.

Kısa mesafeli koşu idmanlarında çıkış, koşuş, muvassalat ayrı ayrı nazar-ı itibare alınmalıdır. Çıkışı iyi olmayan koşucu hakeme işaretini verdiği zaman hiç olmazsa bir adım ziyan eder. Yarışın imtidadınca bütün kuvvetten istifâde edilmelidir.

Muvassalat-ı atidesıkı bir atlayışda işe yarayabilir. Bu sebeblerle bilhassa manalı yarışa hazırlık manalarında mütemadiyen yüz on metre üzerinde çalışmamalı ve daima noksanları bulup ikmal etmeli. İlk günlerde yarış yerinin taksimâtı üzerinde ilk on beş metrelik mesafeyi iyi bir çıkışla süratle kat’ edip birinci manaya müsaid bir vaziyette gelmeğe ve manayı gâyet iyi aşarak öte tarafa, tekrar koşmağa amade olarak düşmeğe çalışmalı yine aynı günde iki üç manayı aşmalı. Diğer günlerde bu minval üzere bir iki mâni aşmalı, bazen kırk elli ; bazı günde yüz metrelik düz zemin üzerinde koşmalı. Arada bir çıkışları ve aşışları iki üç kere tekrar etmelidir.

Son günlere yakın düz zemin üzerinde 150 metrelik bir sürat yapmalı, fakat son noktaya kadar varını sarf etmemeli yüz metreden sonrasını yarım süratle koşmalıdır. Bu yarışoldukca yorucu olduğundan hazırlık idmanlarında mütemadiyen 110 metre üzerinde koşmak fazladır ; çok ezer ve müsabaka gününde acısı çıkar, bütün varlığını her zaman sarf etmemeli, onu müsabakaya saklamalıdır.

Bu yarışta arkaya dönüp rakiblerine bakmak lüzumsuz, hele manalı yarışlarda tehlikelidir bile, çünkü mefkureyi velev bir an için olsun başka şeyle işgal etmek insana yanlış bir adım attırabilir. Rakiblerin mevkinden ziyâde bütün kuvvet ve mahâreti kullanabilmek vakit gaib etmeden bir sâniye evvel vasıl olmak daha ziyâde düşünmeğe değer

Ali Seyfi

Sayı 29

Sayfa 452

Hafta-i Tenkid

Anadolu

4 Sayı

Türk İdman Ocağı

0 Sayı

Cuma Birliği'nin nısf-i evveline âid oyunlar bitmek üzere iken bir taraftan diğer nısfına aid oyunlar başlamaktadır. Bila farz Fener Kulübü'nün, Sanayi, Anadolu, İstanbul Kulüpleriyle artık müsabakası kalmamıştır. hâlbuki beri tarafta yekdiğeriyle hiç müsabaka yapmamış kulübler var ki ; Anadolu, ve Türk İdman Ocağı (Şehir Emni) müsabakası bu kâbildendir. Fenerbahçe ve İstanbul Kulüblerini mağlub ettikten sonra Anadolu'ya karşı muteminane çıkan İdman Ocağı mağrurane oyun oynâmak istedi ve uğur eyledi ki ; ümit eylediği galibiyet yerine aksi netice karşısında bulundu.

Evvel-i emirde tarafeynin teşkilatını tedkik edelim. Türk İdman Ocağı soldan itibaren akıncı hattına: Nihad, Abdullah, Suad, Fahri, Fuad Beyler; yardımcı hattına, Kazım, Hulusi, Saim Beyler arkacı hattına, Behzad ve Ravzan Beyler;

Kalede, Hüsnü Beyi ikame etmişti.

Anadolu'ya gelince; daimi görülen âzasınamukâbilteminide bazı tadilat görülüyordu.

Akıncı hattında bermutad Hüdai, Kemâl Beylerin yanına orta akıncı mevkindeLondBoviylevivzaleligögsüyle YusufBey bulunuyor. Yanında Nasuhi ve dış solda hâlidBey bulunuyordu.

Yardımcı hattında Burhan, Macid, MehmedÂli Beyler arkacı hattında Yusuf ve AtıfBeyler bulunuyor ve kalede Şemsi Bey görülüyordu.

Müşabakanın başlanmasını müteakib akıncının ani ve seri hücumları karşısında Türk Ocağı'nın müdâfaa hattı biraz dağınık vaziyet adı. Ve o dağınıklığın verdiği açıklık anlar, daimi bir tehlike teşkil ediyordu. Türk İdman Ocağı'nın bazı akınları kendi müdâfaahattınıda aşağıya doğru çekerek kaleden açığından dolayıda irice ve mühim bir tabiyesizlik oluyordu. İşte o anlardan birinde Anadolu orta akıncısıyla sağ iç akıncısının mütekâbil paslarıyla ilerleyen top orta akıncı Yusuf Bey'in şedid darbesiyle Türk İdman Ocağı'nın ağırları içerisine girdi. Darbe hakikaten kusursuz ve şiddetli idi. Birinci golün verdiği neşve ile daha ziyâde açılan Anadolu oyuncularını hücumu teşdide çalışıyorlar, bazende Türk İdman Ocağı'nın âhenkdar akınları karşısında güneşin gözleri kamaştırmasına rağmen müdâfaatta isabet gösteriyorlardı. Birinci partide bidâyetinde Türk İdman Ocağı kuvvetini ileriye sevk eylemesi itibarıyla Anadolu'nun müdâfaa hattı kale önünde mamure dakikalar geçirdiyse de kalecilerinin isabet-i nazarı ve topu alınca açan hücum hattının ani inişleri sayesinde tehlikeli ve ani atlattılar.

Oyunun yarısı başladığı zaman rüzgar Anadolu'nun aleyhine güneş Türk İdman Ocağı'nın lehine idi.Rüzgarın bu aleyhdarlığı Anadolu'nun arkacı ve yardımcı hududundan atılan ve karşı cihetin arkacı hattının adet-i kısmeti olan bazı hesabsız uzun vuruşları keserek Anadolu'nun akıncı hattına vermek sûretiylefâideden hâli kalmadı.Rüzgarı lehine bulan Türk İdman Ocağı hücumlarını teşdid için fırsat ararken sağ iç akıncının bir darbesiyle Anadolu bir gol daha yaptı. Bütün Türk kulüblerinde olduğu gibi Türk İdman Ocağı'da iki golün tesiriyle asabileştiler. Ve bittabi daimiâhenklerinimuhâfaza edemediler buna mukâbil sevk-i galibiyetle Anadolu oyuncularını hasma hücum ediyor ve her an kaleyi tehdid altında bulunduruyordu. Bu sûretle üçüncü gol oldu. Fakat Anadolu'nun orta akıncının ayağı ağrması hasebiyle oyundan çekilince Anadolu oyuncularında kazancı

elden kaçırmamak için fazla asabiyet görülme ciheti mukâbilde de hücum arzuları hissedilmeğe başlanmıştı. Oyununbitmesine yirmi dakika vardı.

Sayı 29

Sayfa 453

Eksik bir takıma karşı bir kaç gol atılmak ihtimâli mevcut idi.hâlbuki Anadolu'nun dört kişilik hücum hattında iç ve dış sağ oyuncuların aralarında âhenge istinaden güzel bir inişte dördüncü golü de kayıt etti on dakika sonra oyun bitti.

Anadolu'dan hücum hattı noksansız oynadı bilhassa orta akıncı Yusuf Bey geniş omuzlarıyla mukavvem vücuduyla seri hücumlarıyla ve iç sağ Kemâl Beymutadi olan süzülüşleri ve kuvvetli darbeleriyle şâyan-ı takdirdir. Yardımcı hattında en büyük yararlığı orta yardımcı MacidBey göstermiştir. Arka hattı güzel oynadı, kaleci isabet nazarıyla parlak bir atiye sâhib görünüyor. Türk İdman Ocağı'ndan Hulusi Bey, Kazım Bey, NihadBey ve hassetenSuadBey kaleci Hüsnü ve BehzadBeyler vazifelerini bihakk-ı ifa eylemişlerdir. Himmetleri ve gayretleri var olsun

UnionKulübde

18 Nisan İdman Müsabakası

İstanbul Jimnastik Kulübü nâminaicrâedilen bu müsabakalara –bade-l zeval bir buçukta ibtidar edildi. Programlarda on ikide başlanacağı gösterilmekte idiyse de hâlkımızın fikrinde yer eden “İki saat gecikmek” itiyadı bir türlü silinmemiş ve işler bir buçuk saat kadar geçikmiştir. Saat on ikiye geldiği hâlde alan tribünler boş bulunuyordu ; ancak saatlerden sonra biraz dolmağa başlamıştı.

İdmanın, sporun gençler arasında tamimine büyük bir gayretle çalışmakta ve semeresi görülmekte olmasına ağmenhâlkımızınbiganeliğine hakikaten hayret etmemek mümkün olmuyor. Böyle şerefli günlerde UnionKulüb bomboş dururken dört adım ötede Kuş Dili çayırının tozlu dumanlı yolları, kadın erkek adam almıyor (!) hele kadın nâmına hanımlar mevkinde ancak üç hanım efendinin mevcudiyetini pek şâyan-ı esef. Hiç olmazsa müsabakalara iştirâk eden gençlerin valideleri,akrabaları olsun orada bulunup evladlarının kahramanlığını muvaffakiyeti görmeliler. Kuvvetli nesli yetiştirecek olan validelerin sıhhâtin, kuvvetin, merdliğin ne demek olduğunu görüp anlamalarıiktizâ etmez mi? Sadedimize Geçelim:

Topçu musikasınıterennimleriyle kamaştırıcı bir güneşin keskin ziyaları altında yüz metrelik sürat müsabakasıyla işe ibtidar olundu.

Geçen ki yarışlara nisbetle bu defa kinde daha çok müsâbık vardı. Hele siklet atmak ve cebhede irtifa atlamak müsabakalarında iştirâk edenlerin yarısından ziyâdesi hemen yeni görülüyordu heyet-i umûmiyede mümkün olabildiği kadar intizam-ı muhâfaza edilmişti. Bununla beraber iki mühim nokta nazar-ı dikkatten kaçması kâbil değildi.

Birincisi, hakem heyetinin tamamıyla teşekkül edip bazı şeylerde muhâfaza-i bitarafiedememesi ;diğeride manalı koşuya ve (1500) metre yarım mukavemet koşusuna ve münavebeli yarışa iştirâk edenlerin yolunda koşamıyordur. Hakem meselesi için evvelcede bu sütunlarda yazılar görüldüğü cihetle onu tekrar etmeyelim.

Fakat müsabakalaraaidolan kısmı şâyan-ı izahtır. Manalıdaki hata, iki mâni arasını üç hıtvada kat' edip dördüncü hıtvâ ile mâni aşılabacağı yerde beş hatta bazen daha ziyâde ufak adımlar atılarak zaman gaibedilmesi ;

Sayı 29	Sayfa 454

(1500) metre mukavemette bazı koşucuların birden ileriye atılarak başlangıçta kuvvetlerini tüketmeleri, bazılarının ökçe ile koşulacak yerde ayak burnuyla veya taban ile koşarak kendilerini lüzumsuz yere yormaları ;

Manaveba koşusunda da, hakemin işaretini müteakib var kuvvetle çıkararak üçüncü devirde hepsinin birden bitab ve tavan yerlere serilmesidir. Koşucularımıza, nasıl koşmak lazım geldiğini öğretmelidir ; başka türlü muvaffak olmak ihtimâli yok. Sözlerimiz onların gayretlerini kırmak için değil muvaffakiyetleri çarelerini irade edebilmek maksadıyla söylendiğinden münkesir olmasınlar ; heveslerini ve dikkatlerini arttırsınlar. Zannedilmesin ki yaptıkları şeyler azdır, ehemmiyetsizdir. Bilakis daha işin mübeddinde olduğumuz için ibraz ettikleri iktidar bize pek büyük ümitler veriyor.

Siklet atmak müsabakasında geçen defada birinci gelen FuadBey'i, bu küçük atleti yine takdir edeceğiz. Geçen defa (9,47) metre atmış idi. Bu sefer (9,67) attı ki arada yirmi santim kadar mühim bir fark var.

Cebheden (1,40) metrelik manayı aşan İstanbul Jimnastik Kulübü'nden Ali Rıza Bey'i de şâyan-ı takdir görürüz. Mana'lı müsabakada da bu genç birinci gelmişti.

Şimdiki hâlde muvaffakiyet bir kaçgençe inhisar edip kalıyor. Daha ziyâdelazım ; atletler daima birbirlerine yaklaşmalılar. En sonda icrâolub Altın Ordu'nun muvaffakiyetiyle neticelenen bayrak yarışını müteakib vaktin gecikmesinden dolayı hemen top oyununa ibtidar olunmuş ve hâlat çekmek, (3.000) metre mukavemet gibi bazı müsabakalar İngiliz oyuncuların geç kalmaları mahzuruna binaen terk edilmek mecburiyeti hâsıl olmuştur.

Yüz Metre Sürat	Sâniye

Birinci	İstanbulSultânisi'nden Ziya Bey	11 1/5

İkinci	Beşiktaş Jimnastik Kulübünden Kazım Bey	11 2/5

Beş Tur Bisiklet Sürat	Sâniye	Dakika

Birinci Fenerbahçe'de Alber Efendi	44	4

Mektebler arasında on tur Manevalı Koşu

Koşucular pek süratle hareket ettiklerinden ikmale muvaffak olamadılar yalnız Davud Paşa Sultânisi'nden bir efendi devam ediyordu bundan dolayı tey edilmiştir.

100 Metre Manalı Koşu	Sâniye

Birinci İstanbul Jimnastik Kulübünden Ali Rıza Bey	18

İkinci Beşiktaş Terbiye-i Bedeniye Kulübü'nden MehmedBey	18 2/5

400 Metre Sürat	Sâniye	Dakika

Birinci: Altın Ordu'dan NihadBey		1

İkinci: Beşiktaş Kulübünden Kazım Bey	58	1

30 Tur Bisiklet	Sâniye	Dakika
Birinci VecdiBey	15	30
İkinci AlberBey	12	31

Siklet Atmak	Santim	Metre
Birinci FuadBey	67	9
İkinci MahmudBey	Fenerbahçe'den 64	9

1500 Metre Yarım Mukavemet

1. Altın Ordu'dan MesudBey
2. Mühendishânenen Şükrü Bey

Cebheden İrtifa Atlama	Santim	Metre
Birinci İstanbul Jimnastik Kulübünden Ali Rıza Bey	45	1

Futbol maçından mukaddem tevzi-i mükâfat resmi icrâ olunmuş ve muallim Faik Bey Efendi'nin ihda buyurdukları madalyalar dağıtılmıştır.

Sayı 29	Sayfa 455

Ayak Topu

Mabad

İç akıncıların mevkileri umûmiyetle orta akıncı ile sağ , sol akıncıların arasındaki mesafenin tam orta yeridir. Fakat sırası geldikce bunlar orta akıncıya veyâhud cenah

akıncılara daha ziyâde yaklaşırlar. Hücüm ilerilerken bunlarda kaleye doğru mütekariben- yani gittikce birbirlerine yaklaşmak sûretiyle- ilerlemelidirler.

Eğer top kendi cenah akıncısında ise, iç akıncı, o cenah akıncının topu – kendi yardımını olmaksızın- orta akıncıya verebileceğine aklı keserse hemen ileriye doğru koşarak kale önünde icâb eden mevki almalıdır. Keza iç akıncı kale önünde daima kendi cenah akıncısından top almaya hazır bulunmalıdır. Çünkü çok defalar cenah akıncı topu doğrudan doğruya merkeze göndermekte ise arada bulunan kendi oyuncularından birine vermeyi muvaffak bulur. Bu tarzdaki veriş-Eğer iç akıncı kaleden yirmi yarda kadar uzak ve en yakın kale direğinden de sekiz yarda kadar açık bulunuyorsa-hasım için pek tehlikelidir. Çünkü böyle bir vaziyette o, ale-l-ekser karşılanmamış bir hâlde bulunur ve büyük bir serbesti ile topu içeriye çakâbilir.

Cenah akıncılarından biri topu merkeze verdiği zaman bütün akıncılar mevaki-i lazimeyi işgal etmiş bulunmalıdırlar. Farz edelim ki sağ akıncı topu merkeze verdi: Sağ iç akıncı, hasım kalesinin tamamıyla sol direği mukâbilinde, orta akıncı tam vesaitte, sol iç akıncı hasım kalesinin sağ direği karşısında ve sol akıncı da ondan takriben on, on iki yarda kadar geride bulunmalıdır.

Kalenin önünde topa başla vurmak için orta akıncı hakkında söylenilen şeyler iç akıncılarhakkında da tamamıyla caridir.

İç akıncılar, top kendi taraflarında (tac) olduğu yan çizgisinden dışarı çıktığı zaman içeriye atılırken mutlaka hazır bulunmalıdırlar. Bu zaman iç akıncı, ya mehasım iç akıncıyı karşılarım veyâhud onun tarafından karşılanır. Böyle bir zamanda topu kendi yardımcılarından biri geriye attığı zaman oynanacak en iyi oyun topu usûlce geriye yine o yardımcıya vermektedir ki bu takdirde o topa serbestceyapıştırırabilir. Bu gibi oyunlar, ya kilit maçlar daima büyük fâideler temin eder, fakat bunların muvaffakiyetle neticelenmeleri için iç akıncı ile yardımcı arasında mutlaka güzel bir gelişme bulunmak lazımdır.

Eğer oyun bilakis kendi kalesine doğru ilerlemekte ise iç akıncılarda birlikte kendi kalelerine doğru gerilemeli ve daima kendilerine verilecek topu dar-akib alabilecek yervaziyette bulunmalıdırlar. Eğer iç akıncı, top ayağında iken onu vermek için serbest bir aralığa mâlik değilse mutlaka bir aralık bulmaya, yapmaya çalışmalıdır. Mesela, topu orta

akıncıya vermek istiyorsa hemen, cenubi miktar o cihete tevcih etmeli ve bu sûretle orta akıncıya musallat

Sayı 29

Sayfa 456

Altınordu – Ramblerus Oyunu Resimlerinden Foto: MahmudBey

Altınordu-Ramblerus Oyunu Resimlerinden Foto: mahmudBey

Yüz Metre Koşuda ve İritfa atlamada daima birinciliği kazanan Şükrü Bey

Galatasaray –Romanyalılar Oyunu Resimlerinden Foto: Ferid İbrahim

Sayı 29	Sayfa 457

Mekteb-i Harbiye Sekizinci Bölük Ayak Topu Takımı Foto: Ferid İbrahim

Vefa Sultânisi Keşşâflarından Bir Takım Köprü Geçer İken

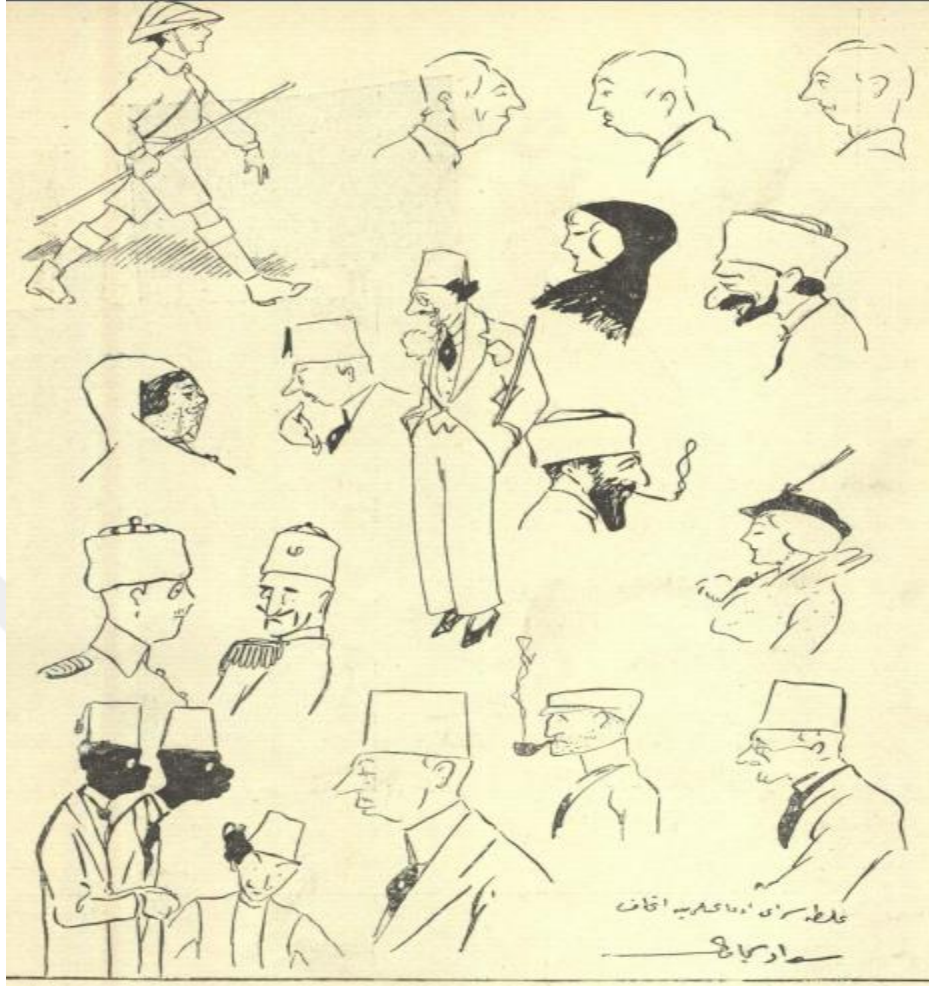
Adana Türk Gücü Ayak Takımı

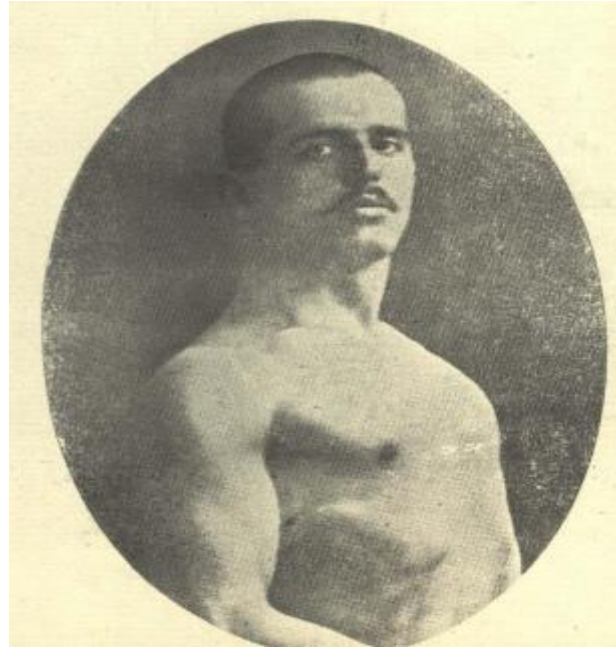
İstanbul Muhtelif Takımı İle Romanyalılar Arasında İcra Müsabaka Resimlerinden
Foto: Burhâneddin

Sayı 29

Sayfa 459

İdman Meydanlarında Görülen Simâlar

GelenboySultânisi Jimnastik Muallimi İsmail Hakkı Bey

Eğer kendi yardımcılarından biri topu sürerek ilerliyor ve hasım müdafileri de onu pekte karşılamak niyetinde bulunmuyorlarsa iç akıncı derhal ya kendini karşılamakta olan hasım oyuncudan kurtulmaya çalışmalı veyâhud onu cenaha doğru kendi üzerine çekerek topla birlikte gelmekte olan kendi yardımcısına topa serbestce yapıştırabilecek meydan açmalıdır.

Hal-i hazırda oynanan oyunlarda iç akıncıların müdâfaa işleriyle pek sıkı sûrette iştiğal ettiği veya etmesi lazım geldiği farz olunur. Düşman hücum ederken iç akıncılarda tabiyetiyle kendi kalelerine doğru çekilir ve topu almak için fırsat kollarlar. Fakat sanatkâr oyuncuların takımlarında iç akıncılardan daha fazla iş beklenir. Böyle oyunlarda-yani sanatkâr oyunlarında- düşman hücum ederken iç akıncılar geriye çekilir ve hasmın cenah yardımcıları karşılarlar ki böyle bir zamanda düşman yardımcıları, kendi akıncılarının on iki, on dört yada kadar gerisinde bekleyerek rakiblerinin attığı topları tekrar geriye kendi akıncılarına iade etmeye ve düşman akıncılarına verilen topları almaya çalışırlar. İşte iç akıncıların vazifesi bunlara mâni olmaktır ki bu da, hasım yardımcıları karşılamak sûretiyle olur. Hasım yardımcıları karşılarlarken, o yardımcıya verilen topu alıp kendi akıncılarına aşırarak fırsatı daima mevcuttur. Bu plan hakkında söylenilecek daha çok şeyler varsada bu, iç akıncılardan pek fazla iş talep etmek edecek olacağından sarf-ı nazar edilmiştir. Çünkü iç akıncılar top kale önüne gelinceye kadar bir hayli yorulacakları cihetle mesâilerinin mükâfatını görecekları-yani sayı yapılacak- bir sırada daha fazla yorgun bulunmaları muvaffak değildir. Tabidir ki bunlar hasım yardımcıları taciz etmeli ve eğer top onun ayağında ise topu vermeye icbar etmelidirler. Eğer düşman müdafileri topu onların ayağından alacak olurlarsa topu tekrar almak için kemâl-i şiddetle uğraşmadan onları serbest bırakmamalıdır. Kendi aleyhlerinde köşeden-korner- çekilirken bunlar geriye gelip kale önüne doldururlarsa da top kurtarılıp aşırıldığı vakit hemen ileriye atılarak yine mevki-i mahsuslarını almalı ve hücumu yardım etmelidirler. Hasım kaleye köşeden çekildiği zaman kendi orta akıncılarının hatt-ı harekâtine imtisal etmelidirler.

4-Dış Akıncılar

Dış akıncıların-yani sağ ve sol akıncılarla- her ikisi de tamamıyla aynı vazifeyi ifa edecekleri cihetle hâiz bulunmaları lazım gelen evsafı birdir. Yalnız bir müstesna ile ki bu da sol akıncının, topu merkeze vermek –yani ortalamak- için sol ayağını ve sağ akıncının da bilakis sağ ayağını mükemmelen kullanabilmesidir.

Her ikiside hızlı koşabilmeli ve süratleri her hâlde iç akıncılardan fazla olmalıdır. Güzellik topa şiddetle yapıştırmasında bilmelidirler. Maheza bu yapıştırma- şuu- keyfiyeti onların vezaif-i esasiyesinde değildir. Fi'l-hakika bunlar pek sık olarak yapıştırmak fırsatına mâlik olamazlar. Bunlar esas vazifesi daima topu sürmek sırası gelinceye merkeze vermektir. Bazen top bir cenahtan kuvvetli sûrette merkeze verilir. Fakat top merkezi akıncılar tarafından tutulamadığı cihetle o vakte kadar kaleye az çok takrib etmiş olan- mukâbil dış akıncıya kadar gelir. İşte dış akıncı, ancak böyle bi zamanda topu kuvvetli bir yapıştırışla kaleye sokâbilmelidir.

Sayı 29	Sayfa 461

Bazı dış akıncılar, oyun ileriledikcemutekariben kaleye yaklaşıyor topu ortalamaya- yani merkeze vermeye- lüzum görmeden şiddetle içeriye çakarlar. İhtimâlki bu, bir değişim olmak itibarıyla mükemmel bir plan olabilir ve kale ile dış akıncı arasında kimse bulunmadığı bir zamanda yapılacak en doğru bir harekette budur. Fakat, topa yapıştırmadan evvel mehasımarkacılardan birine bir iki ya kilit maç vermek mecburiyetinde bulunulduğu zaman, bu tarzdaki hareket katiyen caiz değildir. Dış akıncılar, hasmın kalesine doğru ilerlerken, eğer birazda içeriye doğru girecek- yani merkeze takrib edecek – olursa topu ortalamak için o kadar uzun bir verişe hâcet kalmaması itibarıyla- muvaffak bir harekette bulunmuş olurlar. Keza, dış akıncılar hasım müdafilerinden birini geçmek için ihtiyaç anında bir, iki ya kilit maç vermesini bilmelidirler. Mesela, topu ileriye vurarak hasmın sağ veyâhud sol tarafından dolaşmak ve koşmak sûretiyle topa tekrar yetişmek gibi.

Bunlar süratlerini göstermek için pek sık fırsatlara nail olurlar. Çünkü bunlara topu vermek için kullanılan verişler, alelekser arkada bulunan bir oyuncu tarafından katrani olarak verilen uzun verişlerdir. Binaenaleyh böyle bir sırada, kendisiyle birlikte topun peşine koşmakta olan hasım yardımcıyı mağlub etmek, ancak büyük bir sürat-i seyre mâlikiyetlekâbildir.

Dış akıncılar, bir veriş beklerken daima, yan çizgisinin bir yarda kadar yakınında nizamsız- ofsayd- olmayacak kadarda ileride bulunmalıdırlar.

Bunlar topu, daima tam süratle koşarken alabilmelidirler. Bir dış akıncı için, kendisine verilen topu evvela durdurup almak sonrada ileriye sürmek kadar tehlikeli bir

oyun yoktur. Çünkü o hiç şübhe etmemelidir ki kendisi topu durdurmakla uğraşırken, mehasım yardımcı mutlaka üzerine çullanacaktır ve o anda başlayacak bir boğuşma neticesinde hasım yardımcı- bulunduğu vaziyetin mesâisiitibarıyla- mutlaka topu alacaktır. Binaenaleyh, tehir-ifevkalade tehlike eder bundan başka hücumdaki sürat de her şey demektir.

Hatta, hasım yardımcı, dış akıncı topu durdurduğu zaman yetişemese bile hasım müdafilerinin geriye gelerek hazırlanmalarına meydan verilmiş olur ki bu da yine bir zarardır. Bazı dış akıncılar hasım yardımcıyı geçtikten sonra hasım arkacı üzerlerine gelinceye kadar pek o kadar hızlı koşmazlar ve arkacı yaklaşır yaklaşmaz birdenbire olanca süratleriyle koşmaya başlar vecihle edilememek şartıyla iyi ve aynı zamanda diğer akıncılarında tatbik etmesi muvaffak bir plandır.

Mabadı Var

Sayı 29	Sayfa 462

-İdmanın Tefrikası-

-7-

-Kaptan (Scout) un Kutub-i CenubiSeyahati-

Heyet-i seferiye reisi bu macera ile meşgul iken Viktorya arazisinde bırakılan bir müfrezede tedkikat-ı fenniye de bulunuyordu. Mülazım (Kembıl) beş arkadaşıyla Viktorya arazisinin cihet-i şimâliyesinemüsadıf (Adar) burnunda yerleşmişti. Bu adamları sergüzeştileri hakikaten feci oldu: Asıl heyet-i seferiyeden 80 kilometre kadar uzakta ve buz sahralarında tek ve تنها ve levazım-ı hayatiyesi son derece azalmış bir hâlde bulunan bir heyetin helak olmamasına sebep cesaret-i fevkalade ve zekalarıdır. Macera-i harkuladeleri bu acıklı seyahatin en muhic faslını teşkil eder.

İngiliz Heyet-i Seferiyesi'nintedkikatını tevsi' etmek üzere bir heyet-i kaşifenin 1902'de Sükut tarafından keşfedilen (Yedinci Edvard) arazisinde kışlaması takrir etti ve bu heyetin riyâsetide mülazım (Kembıl) a verildi. Fakat bu heyet buzların fevkalade çokluğundan dolayı keşfiyata devam edemeyerek yukarıda yazdığımız gibi Viktorya arazisinin şimâlinde kışlamağa mecbur oldu.

Bu arazide henüz keşif edilmemiş olması hasebiyle burada bazı keşfiyaticrâsı memul idiyse de havanın gâyet sert esmesi ve (Tereranova) sefinesinde görüş azlığı münâsebetiyle oralarda gezinmek mümkün olmadığından (Yeni Zelanda) ya avdeti tehlikeye düşürmemek için o civarda karaya yanaşarak kışlamak mecburiyeti bu heyeti (Adar) burnunda iskan eylemişti. Bir çok mizahımdan sonra 18 Şubat'ta karaya çıkıldı. Ve hemen taze et tedârikine tevessül olundu. Çünkü yiyecekde kıtıdı. Bir kaç gün içinde dört fevk ve yüz yirmi (Penguen Kuşu) vurularak oralarda en emin ve muvaffak mahzen olan buzların arasına kondu.

Kış son derecede rüzgarlı oldu. Kasırga ve fırtınalar birbirini takib ediyor ve küçük heyet-i seferiyenin sığındığı barakayı her an için tehdid ediyordu. Siyahlar, çocuk gibi vakit geçirmek ve hâl-i hatırnakilerini unutmak için çareler, vasıtalar arıyorlardı. Bilhassa gramofonlarını sabahları meb'as olarak kullanmak için kullandıkları usûl pek hoş idi: Makinenin hareketini bir ince iplikle bağlayıp ipin ucunu gece yaktıkları muma rabt eylediler. O sûretle ki, sabah olurken mum ipin bağlandığı yere gelince ip kurtulup makine dönmeğe ve güzel bir hava ile siyahları uyandıрмаğa başlar idi.

Kışı müteakib İlkbahar'da rüzgarlı geçti ve mevsimin kötülüğü (Adar) burunun cihet-i garbiyesini keşfe mâni oldu. Her yerde her zaman teâlisizlik bu adamların peyru-i olmuştur. (TerraNova) sefinesi 3 kanun-i sâni 1912'de bu heyeti Âli onların talebi üzerine Viktorya arazisi üzerinde kain (Melburun) Dağı eteğine çıkardı ve altı hafta sonra tekrar gelmek üzere çekildi. Bir müddet geçti. Fakat gemiden eser yok. Sonrada koca bir cümudiye sahile yanaşmağa mâni oluyordu, vaziyette hiçbir tebdil husûle gelmeden günler geçti. Şubat'ın nihayeti geldi. Gemiden eser yok, kış tekrar gelmeğe yüz tuttu ve artık geminin avdet-i ümidi kalmayınca siyahlar için (Robinson) gibi buzlar içerisinde bir kış daha geçirmek mecburiyeti göründü.

Mabadı Var

Sayı 29

Sayfa 463

İdman Havâdisleri

Cuma Birliği şampiyonu Anadolu Spor Kulübü tarafından önümüzdeki Cuma günü Galatasaray Terbiye-i Bedeniye Kulübüyle bir futbol müsabakası icrâsı için vaki' olan

teklife karşı Galatasaray Kulübü oyuncularının noksanından dolayı beyan-ı mazaretle davete icâbet edemediği istihbar olunmuştur.

-Fenerbahçe-Galatasaray müsabakasında her iki taraf gol yapamadığından berabere kalmışlardır. Tafsilatını gelecek nüshamızda yazacağız.

-Mevcut idman kulüplerinin izcilik teşkilatına teşrik edileceği duyulmuştur.

-Milli İdman teşkilatının sadrâzam paşa hazretleri tarafından taht-ı himayeye alındığı Tasvir-i EfkârGazetesi'nde okunmuştur.

Aynen Varid Olmuştur.

İdman Mecmûa'sı Müdüriyetine

Efendim;

Bundan akdem Altın Ordu Kulübü'nden infikagamımuceb olan meselenin o zaman Hüseyin Bey tarafından matbuatta izah edilmesi üzerine bir daha tevzihe lüzum görmemiştim. hâlbuki ; geçende Romanya muhtelit timine karşı çıkarılacak Türk takımına teşrik edilip edilmedikliğim hususunda yine o eski aşâsatın meydan aldığını duydum. Şurayı bütün alakadaranane beyan ederim ki ; sporun milliyetimizi ila' edecek her hareketinde hisseme isabet eden hıdmeti can ve başla ifaya çalıştım. Vatan ederim ki ; buna muvaffak oldum. Gerek kendi mensub olduğum heyetleri gerekse mensub olmadığım fakat Türklüğü mümessil olan takımların oyunların iştirâk eyledim. Nitekim Galatasaray Kulübü'nün üç sene evvelki Macaristan seferinde Galatasaray'a mensub olmadığım hâlde milliyetimi o tarihi nâmıyla Macaristan'da ila' için ve takımda iştirâk ettim. İşte bu arz eylediğim mesâi'-i millime yine idame edeceğim vekemakan Türklerin, Türklüğün bam-ı daire-i ihtisasım olan idmanda futbolda teâlisinibinâme-i amel ittihaz edeceğim efendim. Çünkü hakiki bir Türk'üm.

Fi 17 Nisan Sene330

Kadıköylü Futbolcu Hasan

Galatasaray-Romanyalılar, Galatasaray-Fener

Armstrong, Altınordu- Ramblerus, Galatasaray – Fener müsabakalarınaaidtafsilat gelecek nüshamıza derc olunacaktır.

Üsküdar mutâsarırfa Faik Âli Bey Efendi'nin taht-ı himayesinde ve Üsküdar Daire-i Vakfiye Müdürü SadreddinBey'in taht-ı riyâsetinde:

AnadoluKulübü şerefine UnionKulübde Müsabakalar

25 Nisan-Cuma

Cuma Birliği'nin Bütün Kulüpleri Tarafından

Fenerbahçe-Anadolu

Sanayi-Darü'l-fünun

İstanbul-Türk İdman Ocağı

Kulübler Arasında hâlat Çekişme.

Kulübler ve İzçiler Tarafından Resm-i Geçid.

Hülasâ Bütün Türk gençliğinin idmandaki faâliyetinin derecesini görmek isteyenler, milletin atiyesine kendini alakadar ad edenler için görülecek şeyler ve kaçırılmayacak fırsatlar.

İki Bando Takımı Terennim Eyleyecektir.

Hem spor, Hem musiki, Hem Tanze ..

Müdür-i Mes'ul: mehmed Sadi-Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

Sayı 29	Sayfa 464

Bâb-ı Ali Caddesinde

UmûmiMekteblerTerzihânesi

Bâb-ı Âli caddesinde Gaz şirketi itsalinde daire-i mahsusadır.

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve bil umûmMekâtib-i Rüştîye ve İbtidaiye Efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numnelerivecihiyleimâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikamele çalışılan Umûm-i Mektebler Terzihânesi elbiseleri Der Saâdet Mekâtib İdarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracat ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseler

Fotoğraf Makineleri ve Teferruatı

Yeni tesis ettiğimiz daireden

İğne, Objektif, cam, kâğıd,

Mukavva, ecza vesâir levazımatkari

Tedârik ediniz.

Mektebler, ailelere, tiyatrolara mahsus

Sinematoğraf makineleri mevcut

Olduğu gibi siarişde kabul edilir. Fotoğrafçılarla taşra fotoğraf aleti bayilerine hususi ve muvaffak şerâit

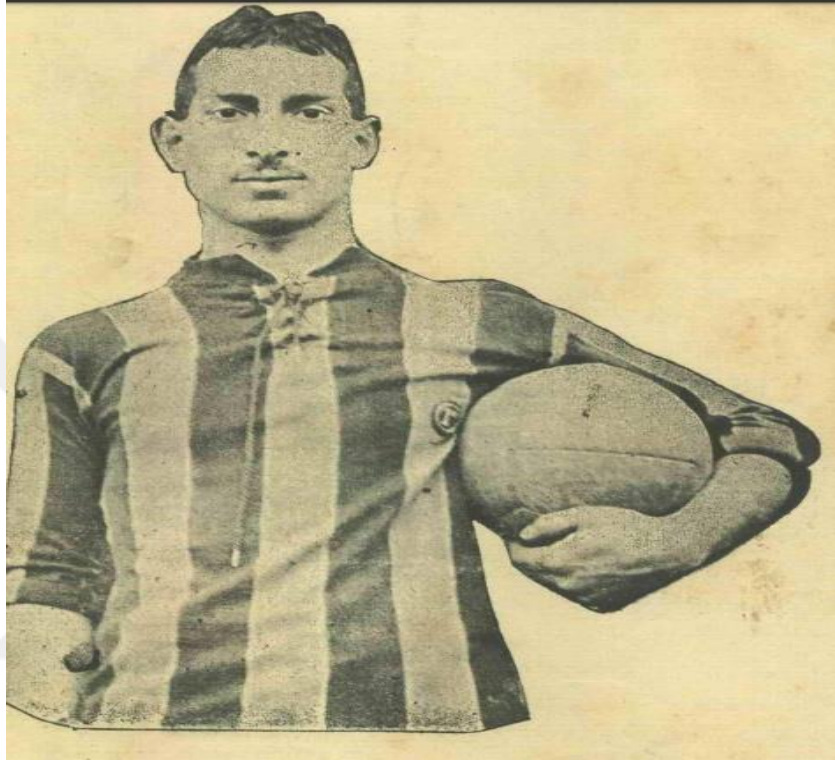
Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

Matbaa-i Hayriye ve Şirkası

XXVIII. İdman Mecmûası, 30.Sayı 1 Mayıs 1330 (14 Mayıs 1914)

Birinci Sene		1 Mayıs 1330 Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 30

Mahâretiyle Soğuk Kanlılığını ile Temyiz etmiş Naziye bir idmancı: Fenerbahçe Kulübü
Umûmi Kapdanı Galib Bey

Bir Guruş

Birinci Sene 1 Mayıs 330 Perşembe		
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 30

Nüşa-i Fevkalade

İdman bu nüshasıyla hayat mesâisinin ilk yılını ikmal ediyor, bu müddet zarfından ifaya çalıştığı hıdmetin mükâfatını maddeten değilse de manen elde etmiş bulunuyor. Kimse inkar edemez ki memleketimizde idmancılığına karşı bu bir sene zarfından uyanan merak ve arzuda, “İdman”ın da büyük bir hissi iştirâkı vardır. İdman, velev ki mevrane olsun ifa ettiğine kani bulunduğu bu hıdmetleileleleb iftiharıdır.

“İdman” heyet-i idare ve tahririyesi kendilerine karşı ibraz edilegelen teveccühlere bir mukabele-i şükran ve (İdman) ın sene-i devriye intışarı münâsebetiyle ve bütün idmancılara bir tahife-i taçizane olmak üzere, on beş gün sonra bir “Nüşa-i fevkalade” neşrine karar vermiştir. Bu on beş günü, çıkarılacak fevkalade nüshanın ihzarına hasır edeceğiz cihetle önümüzdeki hafta neşir edilecek nüshayı bil zarure tehir edeceğimizi maa’l itizar arz eyleriz.

Kulübler Arasında Vifak

Beşeriyetin gaye-i ameli telhis edilse bir tekâmül-i ictimâiden başka bir şey elde edilemez. Bütün tesisat-i mezhebiye, kavanin, teşriyat, ahlakiyat, elhâsıl muamelat-ı şahsiye ya mutadiyeyikemainlikceryanibtidara bilmek beşeriyetce (...?) maksaddır. Bu meyanda idmanda bir mevki-i mahsusa, hatta asır-ı hazrın şu son zamanlarında bir mevki bilende sâhibtir. İdmandaki asalet, idmancıdaki nezahet hep o yüksek maksadın müstehâsıllarındandır.

Niyet, amelbu derece ulvi olunca harekât ve vaziyetlerimizin de bu ulviyetle münâsebeti olmak lazım değil midir? . Aramızda bir kulüb, bir idman heyeti o kadar mühim görülmez, ehemmiyeti takdir edilmez. hâlbuki, bu heyetler tekâmül-i ictimâi ve medenin en büyük saikleridir. Onun ictimâi bir kıymeti vardır. Çünkü o, beşeriyet denilen ma’reke-i hay ve huya mutedid-i şahsiyet-i maddiyyihâiz bir şahıs-ı manevi, bir ferd-i mürekkeb zam eylemiştir. Onun kıymeti çoktur. Bilhassa idmanı ya emsali bir meseleyi meşgale ittihaz eden kitlelerin bedeni, fikri, ictimâ-i irtikaya az çok sebep olmaları itibarıyla ehemmiyetleri birer ameli mektebden aşağı görülmemelidir. İşte bu nokta-i nazardandır ki, bu kulübler arasında daimi, laytezelzül bir vifak lazımdır. Vakıa mübtediliğimize hamil edilirsede bizde bu vifak meselesi inhakbir kaçkulüb arasında- oda

arızı olarak- mevcut diğerlerinde yekdiğere karşı bazen sürü bir aşinalıktan ekserende yüz çevirmekten başka münâsebetmefkud.

Serd eylediğimiz esbâb-ı ictimâiyeden sarf-ı nazar, idman denilen maddi manevi istifâdeyi kimse kimseden cebren alamaz, nez' edemez ki ; heyetler yekdiğerine karşı böyle pir-i gayz bir vaziyet alsın. Vakıa' rekabet bir saik-i terakkidir. O hisle mutehassıs olmayan heyetler ileri gidemezler. Fakat bu hâl-i kat' intac edemez. Dün dost olan iki heyet arasında bu günicrâ edilen bi müsabakanın neticesi iki heyetin yekdiğeride karşı bir va'z-ı mehasimâne almasını, yekdiğerin infisahını temenni edecek derecede kin uyandırmasını intac eylediğini çok gördük. hâlende görüyoruz. Bu bir nakisiyedir. Bir nakisiye-i ictimâiyedir.

Efrad nasıl yekdiğere karşı hüsnü muameleye mecbur ise heyette öyledir. Zaten bütün kulübler bu meseleden biraz oldukları hâlde rağmennefse o ceryana tabi olub gidiyorlar. Bu günmevcud olan idman kulübleri arasında samimiyetle, açıklıkla hareket edenler pek azdır.

Bu mesele hem esef edilecek hemde sûratle hâl edilecek bir keyfiyettir. İdman kulüblerinin gerek kadimen gerek intizamenserfirazani olan heyetler bu husus için görüşüp aralarındaki her türlü su-i tefahimatızâle eylemelidirler. O âlemde idmancılığınbu günmalesef bizde mevcud olan (...?) kısmen ortadan kalkmış olur. Evvel-i emirde bu maddatenesbâb ve avamilitedkik olunarak onların izâlesi çareleri düşünölmeli. Sonrada bu sûretle tesis edebilecek âhengin temadisi için bütün kulübleriniştirâkıyladaimi bir heyet-i müteahide edilmelidir. Bütün bu mesâili hâl için hemen şu aralık mevcudkulüblerâzasınınumûmi bir temyize, bir idmancı kerimesi tertib eylemeleri ve o meyanda da şu tesisini herkesin arzu eylediği dostganhudud-ı esasiyesini çizmeleri muvaffık olur zannederiz.

(İdman)

Futbol Müsabakaları

Galatasaray

4 Sayı

Romanya'dan Gelen Muhtelit

2 Sayı

Takım

Romanya'dan gelen idmancılar birinci müsabakayı Milli Türk takımıyla oynamışlardı. İkinci müsabakada ise Galatasaray'ın birinci takımıyla çarpıştılar. İngiliz-Alman- Amerikan bu müsabakada, evvelkinden daha kuvvetli bir hâlde bulunuyordu. Son açık mehâcim Mister Buldo'nun Romanya vapurunun tehirinden dolayı birinci müsabakaya yetişememesi hasebiyle Cuma günü sağ iç akıncı sol açıktaki oynâmış, bunun yerine sağ muavin geçmiş, sağ muavin mevkine ise mecburen oldukça zayıf bir oyuncu konulmuştu.

Halbuki ikinci müsabakaya Mister Buldon'daıştırâk etmekle herkes yerli yerine geçmiş ve bu sûretle Anglosakson takımı daha kâvî ve ihlasa daha muntazam bir şekle girmişti. Galatasaray takımına gelince: Kaleci AhmedRobinsunBey'in rahatsız bulunması münâsebetiyle mumaileyhin yerine Nedim Bey geçmişti. Diğer oyuncular, yalnız mevkilerini biraz tebdil ederek bervech-i âtioynâmışlardı; Kaleci: nedim Bey- Müdafî: Adnan Bey ,AhmedCevadBey Muavin: hüseyin, Celal HasnunGalibBeyler – Mehâcim: Nasreddin, JozefOberle, Amil Oberle, Muzaffer, Prens MahsunBeyler

Hakemlik vazifesini Altun Ordudan SedadBey ifa

Sayı 30	Sayfa 466

etmekte idi. İdmancılığın memleketimizde günden güne mazhar-ı rağbet ve terakki olduğuna delil olmak üzere Cuma günü gibi pazar gününde dört bine karib idman meraklısı (UnionKulüb) çayırını doldurmakta idi hâlkın alkışları arasında evvela Romanyalılar, müteakiben Galatasaraylılar meydan-ı müsabakaya çıktılar. Kaleler tayin ve intihab edildi. O gün sert bir poyraz esmekte idi. Evvela, Galatasaraylılar rüzgar altına düştüler. Oyun başladı. İlk defa Galatasaraylılar topu hasımlarının kalesine doğru sürdüler. Fakat bir iki dakika sonra muhtelit bir takım seri ve muntazam bir akın ile Galatasaray kalesinin önüne kadar indi ve merkez mehâcimi kuvvetli bir havale ile topu hakikaten kemâl-i sürat ve mahâretle sevk edilmişti. Galatasaraylılar kendilerini topladılar ve oyunlarını tanzim, mehâcimeleriniteşdid ettiler. Akıncı hattının bilhassa sol tarafı ile merkezi pek ziyâde

gayret gösteriyor, muhtelit takımın kalecisi Mösyö HansKoning ile müdafileri çalışmağa mecbur ediyordu. Nihayet Prens Mahsun Yeğen Bey'in sol tarafından mükemmel bir vuruşu (pas) neticesinde Mösyö JozefOberle birinci sayıyı yapmağa muvaffak oldu. hâlkın ayyuka çıkan avaze-i takdir ve teşci' arasında müsabaka daha ziyâde canlandı. Muavinlerinin kıymetdar yardımıyla Galatasaray mehâcimleri hücumları arttırdılar. Bu sırada kendi kalesinin önünde Romanyalılarından biri topa el ile vurduğu için hakem Galatasaraylılar lehine on iki hıtvadan bir ceza vuruşu verdi. Muhtelit takımdaki Alman kalecinin mahâreti karşısında bu ceza vuruşunun neticesiz kalacağı zannediliyordu. Fakat Galatasaray takımındaki Alman sağ akıncıda topu nereye atacağını bildiği için kuvvetli ve gâyet dest-i bir havale ile topu kalenin sağ direğinin yanından içeriye soktu. Müsabaka yine seyir-i mutadını aldı. Şimdi muhtelit takımda Galatasaraylıların hücumlarına, mukâbil hücumlarla cevap veriyor, top mutazammüdâvelelerle iki taraf kalesine doğru gidip geliyor, akınlar, müdâfaalar, müdâveleler, havaleler takib ediyordu. Birinci kısmın sonuna doğru Galatasaray kalesine yapılan bir köşe vuruşu neticesinde Anglosakson takımı bir sayı daha yapmağa muvaffak oldu. Oyunun ikinci kısmı esnasında artık rüzgarınizac ve tazyikinden kurtulmuş olan Galatasaraylılar bazen sağdan, bazen soldan tevciye ettikleri düzgün akınlarla hasımlarını sıkıştırmağa başladılar. Muhtelit takımın hudud-ı müdafisi cansiperane uğraşüyor, mehâcimleri ise ale-l-ekser bizde oldu gibi hep kale önüne toplanıp sayı yapmakümidine veda etmiyorlar, bilakis mevkilerinde durarak her top ayaklarına geçtikçe hücumla geçiyorlardı. Nihayet Nasreddin Bey'in iyi bir vuruşundan bil istifâde sağ iç mehâcimMösyö JozefOberle üçüncü sayıyıda yaptı. Bundan sonra oyun büsbütün kızıştı. Muhtelit takım hem şedid bir müdâfaa ile kalesini muhâfaza ediyor, hemde her fırsatta topu Galatasaray kalesine doğru sevk ediliyordu. Fakat Celal Bey her tarafa yetişerek onların akınlarını bozuyor, tevkif ediyor, AhmedCevad ve bilhassa o gün hakikaten pek iyi oynayan Adnan Beyin kuvvetli darbeleri ise topu süratle geri gönderiyordu. Romanyalıların kalecisi ile müdafileri ve merkez muvavini hasımlarının bir çok hücumlarını neticesiz bırakmağa muvaffak oldularsa da Galatasaray merkez mehâcimi Mösyö Amil Oberle'nin büyük bir itidal-i dem, azim bir batış ve şiddetle çekti üç müteakib havaleden birincisi kalenin üst direğine, ikincisi muhtelit takımın sağ muavinine, üçüncüsü ise nihayet kalenin ağlarına çarpmak sûretiyleGalatasaraylılara bir sayı daha kazandırdı. Bu sayı hakikaten pek müstesna ve nâdir bir tarzda yapılmış idi. Romanyalıların sağ muvavini Mister Garinhavuzatesâdüf eden ikinci havale bu oyuncuyu yere düşürüp sersemletecek kadar şedid ve kuvvetli idi. Galatasaraylıların her yaptığı

sayıyı takip eden medid alkışlar bu defa daha ziyâde artmış dört beyaz kişinin sinesinden yükselen “Gol!” nida-i zaferi dehşetli bir sayhe-i takdir-i hanide etrafı inletmişti. Galatasaraylılar bundan sonra artık hasımlarını pek ziyâde sıkıştırdılar ise de başka bir sayı daha yapmağa muvaffak olamadılar.

Galatasaray geçen senede Zelandiyanâmındaki İngiliz zırlılsının futbol takımını mağlub ettiği günden beri bu kadar iyi ve mükemmel bir oyun oynâmamıştı. Bila istisna her oyuncu bütün gayretini sarf etmiş, defakarane ve muzaffer olmak azim-i katiyle oynâmıştı. Celal, Adnan, Hüseyin ve Muzaffer Beylerle Oberle biraderler pek ziyâde ibraz-ı faâliyet ve mahâret ettikleri gibi HasnunGalib, Nasreddin, Prens Muhsin Yeğen, AhmedCevad ve Nedim Beylerde hakikaten gâyet iyi oynadılar. Takımın heyet-i umûmiyesindekiâhenk intizam ve beraberlik bütün İstanbul hâlkının temenni ve intizar ettiği bu parlak muzaferriyeti temin eyleyen avamil –i mühimmeden biri idi.

Muhtelif takımda ise kaleci ve müdafilerle merkez muavin ve sol mehâcimler başta olmak üzere hepsi pek ziyâde himmet ve metanet gösterdiler. Kalecileri MöyöHansKoning hakikaten her iki oyunda da müstesna ve seza-i aferin bir mahâret ve çeviklik, nüfuz ve soğuk kanlılık ile ifa-i vazife etmişti.

Galatasaray

2 Sayı

Armstrong

0 Sayı

Galatasaraylıların Romanyalılara karşı ihraz ettiği galebeyi bir hafta sonra Armstrong işçilerine karşı kazandıkları diğer bir muzafferiyet takib etti.

Galatasaray takımı bu müsabakadabervech-i âti teşekkül etmişti:

Kaleci: AmhedRobinsunBey- müdafî: adnan ve Hüseyin Beyler- muavin: HasnunGalib, Celal Beylerle Mösyö Şıram – mehâcim: Nasreddin Bey , Mösyö JozefOberle, Mösyö Amil Oberle, Muzaffer ve Prens Muhsin Beyler. Hakem birinci kısımda Altın ordudan SedadBey , ikincide ise İmojen maiyet gemisinden bir gedikli idi.

Bu müsabakanın birinci kısmında Galatasaraylıların parlak hücumları, mükemmel müdafileri üç sayı ile neticelenmişti. Sayıların ikisinin sağ iç mehâcim Mösyö JozefOberle, üçüncüsünü ise sol iç mehâcim Muzaffer Bey yapmıştı. Armstrong'u kalecisi epey mahâret-i ibraz ederek kalesini bir kaç defa kurtarmıştı.

Fasıla, istirahat esnasında oyunculardan ziyâde seyirciler meyanında bulunan Armstrong amelesiSedadBey'in esasen oyundan evvelde hakemin İngiliz ve hatta kendilerinden olmasında ısrar etmişlerdi. Galatasaraylılar daha ziyâde gürültüye meydanvermemek için hasımlarını teklifini kabul eylediklerinden İngiliz bahriyelisi hakem mevkine geçti.UnionKulübçayırıda on senedir şimdiye kadar asla göremediği bir hakemle teşrif etmiş oldu. İngiliz o kadar tarafgir ve futbolkavâidinden o kadar mutegafilidi ki müsabakayı berbad ediyor, Galatasaraylıların bütün hücumlarını kâide hârici (Ofsayd) ad ile hemen düdüğünü öttürüyordu.

Bu hâl o kadar tekerrür etti ki artık seyirciler bağıırşarak hakemi protesto etmeğe başladılar. Gedikli, bu gürültülere hiç aldırıyor, top kalenin önünden geriye döndükten sonra mevkilerine avdet eden Galatasaraymehâcimlerininikâide hârici (Ofsayd) ad ediyor, hemen düdüğü çalıyordu. hâlbuki top o sırada hakemin fikrine göre ofsayd duran bu mehâcimden tamamen uzak bir mevkide, hatta bazen Armstrong akıncılardan birinin ayağında bulunuyordu. Galatasaray takımının kapudanı

Sayı 30	Sayfa 468

bumünâsebetsizmüdahelerlerinden dolayı hakemin nazar-ı dikkatini celb etmek istediye de İngiliz gemici kendi bildiğinden şaşmıyordu. Bunun üzerine oyun büsbütün ehemmiyet ve ciddiyetini gaib etti. Galatasaraylılar böyle bir hakem var iken sayı yapmanın değil topu ileriye sevk etmenin bile gayr-ı mümkün bir hâle girdiğini görerek beyhude sarf-ı gayretten ictinaba başladılar. Âhalinin müthiş istihzaları ise devam edip gidiyordu. Bir kısım hâlkın pek avaze olarak “Ofsayd” diye gerek hakemle gerek Armstrong oyuncuların ile alay etmesi Galatasaraylıların hasımlarını pek ziyâde hiddetlendirmişti. Bilhassa bütün hücumlarının Galatasaray müdâfaa hududu karşısında perişan olması İngiliz oyuncularını son derece ağzab etmiş olduğundan – hakemin himayesine iltica ederek- çelme takmağa, tekme atmağa, topu el ile tutmağa, memnu' çarpışma yapmağa karar verdiler. Bir defasında Galatasaray oyuncularından birini

o kadar şıkar bir çelme taktılar ki hakem bile gördü. Fakat ceza vuruşunu kendi arkadaşları aleyhine değil, Galatasaraylılar aleyhine tayin etmek sûretiyle bir garibe daha gösterdi.

Hakemin bu insansızca tarafgirliği nihayet semeresini verdi. Galatasaraylılarda Armstrong oyuncularının şiddetli çarpmalarına mukabele etmeğe başladılar. Adnan ve Celal Beylerin kuvvetli omuzları İngilizleri biri ki defa yere serince iş daha kızıştı. Esasen oyunun ibtidasından beri arasına aldıkları boks vaziyetlerinden birini Adnan Bey'e tatbika cesaret ettiler. Kavga büyüdü, Celal Bey mütecaviz İngiliz'i enseden tuttuğu gibi yere çarptı. Gerek oynayan gerek seyreden Armstrong ameleside meydan-ı müsabaka ve mücadeleleyeye koştular. Bittabi âhalide onları takib etti. Başlamak üzere olan hadise-i hüç hay ile bastırıldı. Seyirciler meyanında bulunan Armstrong amelesi o kadar garib bir hâlet-i ruhiye gösteriyorlardı ki âhali ile bir kaç defa kavgaya tutuştular. Nihayet şimdiye kadar misli görülmemiş olan bu partide bitti. Galatasaraylılar sıfır sayıya karşı üç sayı ile muzaffer olmuşlardı. Onun birinci kısmında bila istisna takımın bütün oyuncuları pek iyi oynâmışlardı. Armstrong takımı meyanında bazı pek iyi oyuncular vardı. Fakat daha ilk müsabakada dövüşmeğe başlamak sûretiyle fena bir tesir bıraktılar.

A. D.

Anadolu Müsameresi

Geçende de yazmıştık, şu aralık müsamereler, yarışlar tavallı ediyor. Bundan hem o yarışları tertibedenler, hem iştirâk edenler hemde seyir edenler müstefid oluyor. Onun için hakikaten hoş görülecek bir hâl.

1329-1330 mevsiminde ilk müsamere Cuma Birliği tarafından 28 Şubat'ta tertib edildi. Budan sonra Altınordu Kulübü tarafından bir müsamere yapıldı. Sonra Altınordu Kulübü tarafından bir müsamere yapıldı. Sonra Romanyalıların ziyareti münâsebetiyle mühim iki müsabaka oldu. Geçen haftada İstanbul Jimnastik Kulübü'nün bir müsameresi vardı. 25 Nisan Cuma günü ise Cuma Birliği şampiyonu olan Anadolu Kulübü tarafından bir müsamere tertib olunmuştur. Programda yaya yarışlarına, ağırlık atmağa, atlamağa dair hiçbir şey yoktu yalnız üç futbol müsabakası, hâlat çekişme, bayrak yarışı.

Futbol müsabakalarından Türk İdman Ocağı ile İstanbul Jimnastik Kulübü arasındaki oyun bir azad-ı Âli olacağı tahmin olunuyordu. İkinci müsabaka olan Sanayi' ve Darü'l-fünun oyunu yalnız birlik müsabakası idi.

Üçüncü oyunda (Anadolu Armstrong) oyunu idi. Saat on ikiyi biraz geçerek müsamereye ibtidar olundu. Üsküdar Numune Sultânisi'nin bandosu müsamereye iştirâk etmişti. Türk İdman Ocağı ile İstanbul Kulübü arasındaki oyunda, İstanbul Kulübü'nün bir gol yaptığı iddia edilmiş ve fakat hakem o civarda bulunanların şehadetine müracaat edip o golün el ile topa dokunularak yapıldığı anlaşılması üzerine kain lem-i yeğen ad edilmiştir. İkinci müsabaka olan Sanayi-Darü'l-fünun müsabakasına biraz geç başlandı. Ne derecesâ'yedilirse edilsin bizim muhitimizde intiza harekâta ve program-ı tatbikatına mümkün değil – ehemmiyet verilmiyor. Evvelce tebliğ edildiği hâlde saat ikide başlaması lazım gelen bu müsabakaya ancak üç buçuktan sonra başlandı. Sanayi Kulübü üç çarıklık zaman zarfından Darü'l-fünun Kulübü'ne hiçbir şey yapamadığı gibi Darü'l-fünunKulübe hiçbir şey yapamadığı gibi Darü'l-fünun'da gol yapamadı. Oyun devam ederken, İstanbul Jinâmstik Kulübüyle Anadolu Kulübü efradı arasında bir hâlatmüsabakası icrâ edildi bu müsabaka Anadolu'dan, Atıf, Salahaddin, Yusuf, Sadullah, hâlid, Rasim, Macid, İbrahim ve Şemsi Beyler ve İstanbul Kulübünden de Hafız Kamil, Cafer, Mahmud, Hüseyin, Zeynel, Muhtar, Kazım, Osman, Emin Beyler iştirâk eylemişlerdi. Ancak İstanbul Kulübünün âzasından bir kısmı o gün bulunâmadığından bu zatlar futbolcular meyanından ayrılmıştı. Bu müsabakada tarafeynin sikletleri hakkında bir şey dinlemezse de tertibat yekdiğerinin aksi idi. İstanbul Jimnastik Kulübü hafif cüsseli efradını ileriye Anadolu ise ağır cüsselileri ileriye koymuştu. Çekişmeye Muallim Seyfî Bey'in kumandasıyla başlandı. İlk hamlede otuz sâniye zarfında Anadolu galib geldi. İkinci defada yine Anadolu beş altı sâniyelik bir müddet zarfından çekti. Bunu biz tertibatın tarzına atıf ediyoruz.

Halat müsabakasını müteakibresm-i geçidicrâsına başlandı. Bu sene yapılmağa başlanılan bu geçid resimleri hakikaten hoş oluyor. Önde evzika ve arkada keşşâflar olduğu daha arkadada futbol takımları bulunduğu hâlde yapılan bu merasim bu defa hakikaten emsalinden daha çok efradı ihtiva ediyordu. UnionKulüb derun-ı serape idmancı ve izci ile dolması sevinecek bir şeydir.

Resm-i geçitten sonra bayrak yarışı icrâ edildi bu yarışta birinciliği Altınordu Kulübü kazandı. Celal Bey'in bilhassa son nöbetteki koşusu bu kulübde daima yarışı kazandırıyor.

Bayrak yarışından sonrada Anadolu-Armstrong müsamesesine gelmişti. Ancak sanayi- Darü'l-fünun müsabakasının henüz yarısı bitmişti. Binaenaleyh bu oyunun nısfı diğeri başka zaman icrâ edilme üzere tehir edilerek Anadolu-Ar*strong müsabakasına başlandı. Armstrong Galatasaray'a karşı mağlub olması hasebiyle bu defa en ziyâde güvendiği oyuncularla ortaya çıkıyordu. Anadolu'ya gelince; şu sûretleterkib etmişti.

Akıncı:

Hüdai Kemâl Yusufhâlid Rasim Beyler

Yardımcı:

Hüsni Hasan MacidBeyler

Arkacı:

Atıf Yusuf Beyler

Kaleci: Şemsi Bey

Bu takımdaki Hasan Bey futbolun eski kurdu olan ve ahiren Anadolu Kulübü'nün muallimliğini deruhte eden Hasan Bey'dir. Üç dört aydır, futbol meydanında görülmemesi hasebiyle bu oyundaki alacağı vaziyet epeyce inzarıcelb ediyordu.

Oyundan evvel hâl edilmek lazım gelen hakem meselesi İngilizlerden birinin düdüğü alıp tutuvermesi üzerine bir emir vaki' olarak kabul edildi. Oyun başladı.

Sayı 30	Sayfa 470

Armstrong'un sağ dış ve iç akıncılarının gâyetâhenkdar hücumları üzerine Anadolu'nun müdâfaa hattı hakikaten sıkıştı. Ve bu sıkışıklık bir çarık kadar temadi eyledi.

Nihayet akıncı hattının seri hücumuyla Anadolu'nun müdâfaası Anadolu oyuncularınca malum olması itibarıyla ilk yarım oyun oyuncuları tanımakla geçiyordu. İlk yarıda Anadolu'nun arkacı hattı ileri durduğundan dolayı olan bir gol hakem (Usûlsüz=Ofsayd) ad eyledi. Bir diğerk defada İngiliz orta akıncısının önünde hiç kimse olmamak kaleye doğru olan hücumunu Hasan Bey'in usûlsüz fakat çaresiz olarak yaptığı (Hata=Faul) durdurdu.

Hasan Bey, orta akıncısının beline sarılarak onu tevkif etmişti. Hakem penaltı (On iki adım) cezası verdi. Yüzde yüz gol olacak bir şey yüzde doksan beşe indirmek demek idi.

Penaltıyı çeken İngiliz oyuncusunun topu dışarıya vurması sayesinde oda kurtuldu. Fakat, Anadoluların güneşin göz kamaştırması hasebiyle topu görememeleri. Akıncı hattının arasında da İngiliz müdâfaasının şekli-i tedafine göre hususi bir âhenk tesis edememesi ve bilhassa hakem vazifesini ifa eden İngiliz'in daima arkadaşlarını himaye ederek onların hatalarını görmeyip Anadolu mütemediyen ceza vermesi hasebiyle ilk partide hücum hattı çalışmamış müdâfaa hattı ise fazla uğraşması hasebiyle Anadolu'ya bir gol olmuştu. Biraz sonra yarım vakit olması üzerine oyun tekrar başlamak üzere tatil edildi.

İkinci parti başladığı zaman hakem değiştirilerek Altın Ordu'dan Sedad Bey tayin olunmuştu.

Oyun Bütün şiddetiyle başladı. Anadolu hücum hattı bu defa cidden kusursuz ve seri hücumlar yapıyor ve an be an İngilizlerin sıkıştırıyordu. Dış sol oyuncusunun mükemmel bir uzun pası kaleye doğru inerken Anadolu orta akıncısı Yusuf Bey'in ani hücumuna karşı ne yapacağını şaşırان İngiliz arkacısı topu kendi kalesine atıyordu. Ve Anadolu akıncı hattının şedid hücumundan kurtulmak için bir gol hediye eyledi. Orta akıncı Yusuf Bey'de İngiliz elini sıkmak sûretiyle teşekkür eyledi.

Halkın hissiyat-ı milliyesine temas itibarıyla Anadolu'nun müsâid vaziyet alması daha ziyâde teşvik terğib sedalarını arttırıyordu. Hücum hattında katıyen kusursuz paslar ve inişler yapılıyor, orta ve iç oyuncularının aşırma pasları ve dış sağ ve sol oyuncularının kandilli tabir ettikleri tepeden inme uzun pasları hakikaten pek güzel idi. İngilizlerin hakikaten güzel oynayan arkacıları, bu muntazam hücum karşısında ıska etmeğe başladılar. İşte o esnasında orta akıncının uzun ve ani darbesi Anadolu'ya bir gol daha kazandırdı.

İngilizler son derece kızmış ve asabileşmiş idiler. Tekme, çelme, hatta yumruk muhabbetine kadar göze aldırıyorlardı. Bu esnada Anadolu tarafından yapılan bir hat üzerine o cihete bir serbest darbe cezası verildi. Ve bundan dolayı atılan top Anadolu'nun kalesine girdi. Hakem gol ad eyledi. Fakat bu mesele muhtelif şeydir. Ale-l-husus bizim memleket gibi daha kavâidi belli olmayan yerlerde büsbütün oyuncunun lehine tefsir icâb eder. Bu serbest darbeden dolayı top hiç kimseye dokunmaksızın kaleye girerse gol olmaz.

Bir çok yerlerde böyledir. Bizde mütereddid bulunuyorlar. hâlbuki, köşe vuruşlarında da bunun aynıdır. Top doğrudan doğruya kaleye girse gol olmaz. Bunu tereddüdsüz tatbik ediyoruzda diğerini henüz hâl edemedik.

Ne ise Anadolu oyuncularını golün üzerine büsbütün şiddetlerini attırarak İngiliz kalesini adeta sarmışlar, oyunun

Sayı 30	Sayfa 471

sonuna doğru bir gol daha atarak üç gol ile futbolun mevcudu olan İngilizlere karşı sırf Türkler'den ve Müslimlerden mürekkebi bir takımla galib gelmişlerdir.

Bu oyunda İngiliz oyuncularını içerisinde arkacıların her ikisi yardımcı ve akıncı hattında da orta, iç sağ , ve dış sağ oyuncular gâyet güzel oynadılar.

Anadolu'da müdâfaa hattının ruhunu Hasan Bey teşkil ediyordu. Bu oyuncu hakkında fazla söz yazmağa hâcet yok. Yalnız şu kadar söyleyelim ki ; o aralık bazılarıyla olan müşadehemizde ancak bir çarık kadar sıkı oynayabileceği söylenirken bir buçuk saat mütemadiyen çalışmış didinmiş ve hakikaten iyi oynamıştır.

Arkacı hattında ıskâ hiç olmadı. Desek yeridir. O derece itidal ile oynandı. Yardım hattı ikinci kısmında kusursuz oynadı. Akıncı hattında bütün oyuncuların oyunu şâyân-ı takdirdir. Hasseten orta akıncı Yusuf Bey'in top kaçırışları ; darbeler, Kemâl Beyin çevik, seri pas alıp vermeler, hâlidBeyi Rasim ve Yusuf Beyle olan âhengi, Rasim ve Hüdai Beylerin yanlardan toplama pasları hakikaten güzel idi. Bu gençleri hem bu muvaffakiyetlerinden hemde beş altı senenin mesâ-i neticesinde kazandıkları mevkiden dolayı tebrik eder ve temadi-i muvaffakiyet temenni eyleriz.

Hokey Oyunu

Hokey, güzel, istifâdeli, hemde kolay bir oyundur. Bu oyun kolaycacık öğrenilir.

İlk başlayanlar, golf, tenir, kriket ve diğer bir çok oyunlarda olduğu gibi can sıkıcı, bıktırıcı muvaffakiyetsizliklere, usançlara maruz kalmazlar.

Bir mübtedi eğer iyi bir göze, alelade bir bünye ve zekaya mâlik ise, hatta birinci oyununda bile epey şeyler becerebilir. Şu saydığımız evsafa mâlik bulunan herkes, iyi ve muvaffakiyetli bir “Hokey” oyuncusu olabilir. Tabi, muvaffakiyette derece, derecedir. Binaenaleyh en yüksek derecede bir oyuncu olmak için şübhesizdir ki müstesna bir yaratılış, tabi bir istidad ister.

Diğer oyunların bir çoğunda muvaffakiyet pek geç elde edilir. Bir oyuncunun tamamıyla yetişmesi, hakkıyla bir oyuncu olabilmesi için seneler geçer. hâlbuki “Hokey” de tekâmül pek seri olduğu cihetle muvaffakiyet, çarçabuk elde edilir. Üç veya dört sene, ekseriya bir oyuncuyu çıkâbileceği en yüksek kâdemede görmek için kafi gelir.

Hatta bazen terakki, bundandaseri olur. Misal olarak bu mevsim esnasında alelade bir kulüb oyuncusu sıfatla “Hokey” e başlayarak mevsim nihayetinde iştirâk ettiği beyn’elmilel müsbaikalarda kendini gösteren, tefrid eden bir çok oyuncular gösterilebilir. Bittabi bizde değil, Avrupa’da. “Kriket”çiler, pek kolay “Hokey” e alışır. Bunlar hemen daima en iyi hokey oyuncularına sırasına geçerler. Çünkü bu oyunların ikisinde aynı “Vuruş-darbe”ler üzerine kurulmuştur. Her ikisindedey aynı cins top kullanılır. Bizde oynanılmakta olan ayak topunun – futbol- da “Hokey” e benzeyen bir çok noktaları vardır. Her iki oyunun hudud-ı umimiyesi- esası-hemen hemen bir gibidir.

Gerçi “Hokey” i öğrenmek ve oynâmak kolaydır ; fakat herhalde sadece “Bir sopa, bir top ve bir vuruş” dan da ibaret değildir. Bilakis bir çok

Sayı 30	Sayfa 473

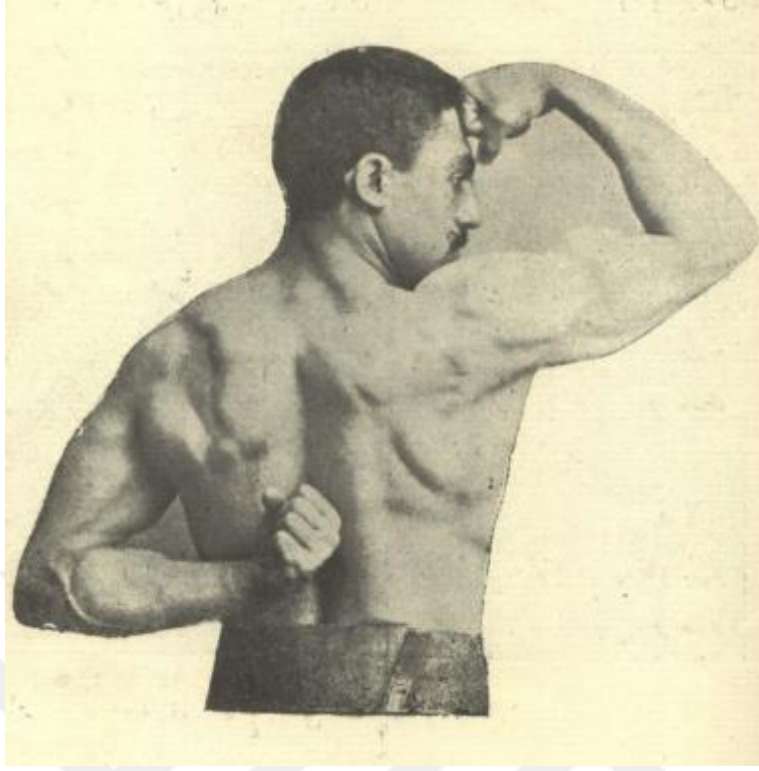

Ankara Türk Gücü tarafından icrâ edilen yaya koşusunda birinciliği kazanan Ankara
Mekteb-i Sultânisi Talebesinden Serya Efendi

Galatasaray Armstrong Oyunu Resimlerinden

Foto: Celal Bey

(Sağlam Vücutlar Koleksiyonundan)

Sayı 30

Sayfa 473

GalatasaraySultânisi İzçileri İzmit'te

İstanbul Sultânisi İzçileri Resm-i Geçid Yapar İken Foto: Burhan Bey

GelenboySultânisi İzçileri Muallimleri İsmail Hakkı Beyİle

Sayı 30

Sayfa 474

Darü'l Muallimin Talebesi Mösyö Parfit ile İzcilik Tatbikatı Yapar İken

Darü'l Muallimin Talebelerinden Bazıları Kalgai Mösyö Parfit İle KâğıdHânedede İzcilik Tatbikatı Esnasında yemek Pişirir İken

İstanbul Jimnastik Kulübü İleİmojen Taifeleri Arasında İcra edilen Futbol Müsabakaları

Resimlerinden Foto Burhan Bey

Sayı 30

Sayfa 475

Armstrong Ayak Topu Takımı ile İcra eyledikleri müsabakada Galib Kalan Anadolu Terbiye-i Bedeniye Kulübü Ayak Topu Takımı ile Kulübün Muhterem Âzalarından

Bazıları

Foto: Burhan Bey

Galatasaray Keşşafı Tilki Takımından Muzaffer Bey

Galatasaray-Armstrong Oyunu Resimlerinden Gol Olur İken Foto Celal Bey

Sayı 30

Sayfa 476

vuruşları olan ve haylide fen ve mahâret isteyen bir oyundur.

Golf, Tenis ve Kriket oyunlarındaki kadar olmamakla beraber yine bir çok vuruşları vardır. Bu vuruşlar, sırasıyla göz önüne getirilince hayli bir yekuna balig olur. Ve bir mübtedi için oldukça korkunc gözüktür. Fakat korkmaya, ürkmeye lüzum yok. O, sopayı kullanmaya, elinde istediği gibi örüp çevirmeye alıştıkça, oyunun icâb ettirdiği muhtelif vuruşlar, tabiyetiyle yani kendi kendine gelir.

İhtimâl bir çok oyuncular vardır ki “Hokey” in muhtelif “vuruşlarını” becerdikleri hâlde onlara ad vermekten acizdirler. Çünkü oyuncular, o “Vuruşları oyun oynarken sırası geldikçe kendi kendilerine elde etmişler” ve öyle ad, ıstılah gibi şeylerle kendilerini yormamışlardır. “Hokey” bilmenin oyun oynayanlarca büyük ehemmiyeti bu kadar, fakat öğrenmek isteyenler içinde hemen hemen zaruri gibidir. Çünkü öğrenen adamın öğreneceği şeyin ismini, cismini, hûlasâ her şeyini hemde hakkıyla bilmesi lazım gelir.

Fakat bu vuruşların Türkçe mukâbillerini henüz bulamadığımız cihetle maa’t-teessüf yazamayacağımız. Şimdilik oyun yerinin tarifatiyle oyun kavâidinden bahsedeceğiz.

Hokey “Domuz Topu” Oyunu tarifati ve Kâideleri

1- “Takım”: hokey oyunu, beheri onbir oyuncudan mürekekb iki takım tarafından oynanılır. Bir takımın hakiki teşkilatı: beş akıncı, üç yardımcı, iki arkacı ve birde kaleciden ibârettir. Fakat bu teşkilat kati değildir. Oyunun müddet-i devamı (Eğer her iki takımın kapdanları tarafından başka sûretle kararlaştırılmamış ise) yetmiş dakikadır. Otuz beş dakika sonra “Vakit-i haftaym” yapılır ve kaleler değiştirilir.

2- “Kapdanlar” her iki takımın kaptanları (!) kale intihabı için para atarlar; (2) eğer hakemlik yapacak bitaraf biri yoksa hakemlik yaparlar, yahud hakemlik yapmak için kendi takımlarından birer kişi intihab ederler. (3) oyuna başlamadan evvel yahud herhangi bir tebdirden sonra kendi kalecilerini gösterirler.

3- “Oyun yeri”: müstakil şeklinde olup dolu 100 yarda, arızide âzami (60), asgari (55) yardadır. Oyun yeri, gelecek nüshamızda derc edeceğimiz resimde görüleceği vecihle beyaz çizgileri, kısalarda “Kale çizgileri” denir. Oyun oynanacağı zaman oyun yerinin dört köşesinin ve yan çizgilerinin ortasına fakat bir yarda kadar dış tarafına birer bayrak dikilir. Bayrak gönderlerinin dolu, en aşağı (4) kâdemdir.

4- “Kaleler” direkler, çaprazlar. Elhkaleler, kale çizgilerinin ve satında ve birbirlerinden dört yarda (içten içe) açıklıkta iki direk bu direkleri üst başlarından birbirine bağlayan ve yerden (7) kâdem yükseklikte bulunan afaki bir çaprazdan mürekkebtir. Kale direkleri çaprazdan yukarı çıkmamalı ve çaprazlarda, direklerden yana, dışarıya doğru taşmamalıdır. Direklerin eni (2) por, kalınlığıda âzami (3) postur. Çaprazın kenarları müstatil şeklindedir. Direklerle, çapraza ve kalenin arka tarafından yere ağlar bağlanır. “

5- “Vurma dairesi”: her kalenin önüne kaleye muvazi ve kaleden (15) yarda uzak olmak üzere (4) yarda tavallinde beyaz bir çizgi çizilir. Bu çizgi, kale direkleri merkez olmak üzere her iki ucundan çizilen rabi’ dairelerle kale çizgisine rabt edilir.

Sayı 30

Sayfa 477

İşte bu çizgiler ve kale çizgisiarasında mahsur kalan sahaya- çizgilerde dahil olduğu hâlde- “Vurma, yahud vuruş yeri” denir.

6- “Top” : beyaza boyanmış veyâhud beyaz meşinden yapılmış bir kriket topundan ibârettir. Hakemler başka tarzda bir topun kullanılmasını men ederler

7-Sopa (Stik) lar: Bu oyunda kullanılan sopaların sol tarafı düz bir satıhtır. Sopaın başında ağaçtan veya sâir mevaddan sert kakma parçalar bulunmamalı ve kenarlarıda keskin olmamalıdır.

Sopaların kalınlığı, (2) pos katrında bir lastik hâlkadan geçecek kadar olmalıdır. Sopalara, - üstünde bulunduğu zaman katır hârici 4 pos olan- bir lastik geçirilebilir. Fakat hepsi dahil olduğu – bir lastik geçirilebilir. Fakat hepsi dahil olduğu hâlde mecmu’ siklet (250) dirhemi tecavüz edemez.

Sopaın sap tarafı köşeli ve en ucuda sivri olmamalıdır.

Bu yazılan şeylere tavaffuk etmeyen sopalarla oyun oynâmayı hakem men’ eder.

İhtar: Sopaın başına sargı sarılabilir, fakat herhalde bu sarığı sopaın (2) posluk bir hâlkadan geçmesine mâni olacak kadar fazla olmamalıdır.

8- “Potinler” hiçbir oyuncunun, çivi vesâir gibi tehlikeli mevadı havi potinlerle oynâmasına müsade edilemez.

9-Başlama pişeveri (...?): oyun, her iki takıma mensub bir (Oyuncunun, oyun yerinin ortasında usûl-i mahsusasına tevfikeyen topa vurmalarıyla başlar. Sayı ve “Fasıla- haftaym” yapıldıktan sonrada oyuna aynı sûretle başlanır. Oyuna başlamak için her iki oyuncu sopalarıyla üç defa mütenaviben yere ve biribirinin sopasına vururlar. Bu üç hareketin hitamında hangisi atik ise topa yapıştırır ve oyunda başlar. Oyuna ilk başlarken veyâhud “Fasıla- haftaym”dan sonra tekrar başlarken her iki oyuncu yüzleri tamamıyla yan çizgilerine müteveccih bulunacak vecihle dururlar. Diğer oyuncularda kendi kalelerine, toptan daha yakın olmak üzere dururlar. (Fakat bu hususta ceza vuruşları müstesnâdır.)

Ceza-Oyun kâvidinden herhangi birinin atağı neticesinde oyuna yeniden başlanacağı vakit yine bu vecihle başlanır.

10-Sayı (Gol): top, kale çaprazının altında kale çizgisinin üstünden tamamıyla geçtiği zaman (Sayı-gol) olur. Fakat mehâcimlerden birinin topa, vuruş dairesi dâhilinde mutlaka sopasıyla vurmuş veyâhud topun sopaya dokunmuş bulunması şarttır.

Eğer kale direkleri vesâire yerlerinden çıkmış veyâhud yıkılmış ise, hakem, topun kale çizgisini geçtiği noktanın kale dâhilinde bulunduğuna kanaat hâsıl ederse yine “Sayı” verir.

11-Nizamsız (Ofsayd): bir oyuncu topa vurduğu veya top yuvarladığı zaman, aynı takıma mensub diğer bir oyuncu: (Topa Vurulduğu anda) hasmın kale çizgisine topa vuran oyuncudan daha yakın bulunursa oyuncu “Nizamsız”dır, eğer ki bu oyuncu ile kale çizgisini arasında mehasımlardan en aşağı üç oyuncu mevcut bulunsun. Böyle bir vaziyette bulunan bir oyuncu, hasım oyuncularından biri tarafından topa vurulmadıkca oyuna hiçbir sûretle iştirâk edemez. Hiç bir oyuncu, oyun yerinin kendilerine aid olan nısfında nizamsız olmaz. Aynı zamanda oyun yerinin hasma aid nısfında da eğer topa en son vurmuş veya dokunmuş olan oyuncu mehasım takıma mensub ise veyâhud kendi takımına mensub olduğu hâlde topa vururken hasmın kale çizgisine kendisinden

Sayı 30	Sayfa 478

kendisinden daha yakın bulunmuş ise nizamsız olmaz.

Ceza dairelerin dahil ve hâricinde: Bu kâidenin ihlali hâlinde verilecek ceza, mehasım takıma mensub bir oyuncunun hatanın yapıldığı noktada topa serbestce yapıştırmadığını bir (Serbest vuruş – free hit) tir.

12-İzahat-ı umimiye: Top havadan gelirken el ile tutulabilir. Fakat tutulur tutulmaz yere umuden düşecek vecihle bırakılmalıdır. Yerden gelirkende ayakla tutulabilir; fakat ayakla atmak, sürmek, tepmek katiyen memnu'dur. Top, bu vecihle durdurulduktan sonra mutlaka sopa ile vurmalıdır. Hiçbir oyuncu vücudunun herhangi bir kısmıyla topa durdurmadan başka hiçbir maksadla – dokunâmaz. Eğer topu durdurmak için ayağını kullanmış ise, hemen geri çekmesi lazımdır. Sopenin yuvarlak olan arka tarafıyla topa vurulamayacağı gibi, oyun oynarken çelme takmak, tekme vurmak vesâire kaba hilelerde katiyen memnu'dur.

Mabadı Var.

Keşşaf Yoldaşlığı

Keşşaf Oyunları

1-Sancak Kapmak

Bu oyun iki takım arasında veyâhud herbiri bir takım reisinin kumandası altında olmak üzere iki kısma ayrılmış büyük bir heyet tarafından oynanır. Bunu oynâmak için üç tane sancak-işaret filamaları- lazımdır.

Bu sancaklar, muayyen bi kıta-i arazi dâhilinde birbirinden tahminen yirmişer yarda açık olmak üzere yere dikilir. Bu mevkilerin intihabı, müdâfaa vazifesini ifa edecek takım reisinin hakkıdır. Sancaklar dikildikten sonra bu reis takımını, sancaklardan en aşağı 200 yarda açık olmak şartıyla münâsib mevkilere yerleştirir ve oyun başlar. Mehâcimler (1) sancakların nereye dikildiğini, (2) ileri karakolların nerelere yerleştirildiğini anlamak için (Gözcü) çıkarırlar.

Sonra, ileri karakollar tarafından görülmeksizin sancaklara yanaşmaya ve muvaffak olabilirlerse kapıp kaçmaya çalışırlar. Sancakların hepsini birden kapıp götürmek alelade ise de tek bir sancağı kapmakda oyunu kazanmak için kafi gelir.

Müdâfaa eden takıma gelince, bunlar isterlerse hepsi birden (200) yardanın dâhilin girmeyebilirler, fakat, bir akıncıyı yakalamak için hiç olmazsa iki keşşafın ondan (10) yarda bir mesafede bulunmaları ve “Davranma, yahud eller yukarı!” diye bağırımları lazım gelir.

Vaktin tamam olduğunu bildirmek üzere reislerden biri veyâhud bir hakem tarafından verilecek işaret üzerine herkes olduğu yerden ayağa kalkar ve bu vecihle akıncıların sancaklara ne kadar yaklaşmış olduğu ve ileri karakolun nerede bulunduğu görülür.

Bu oyunda her bir takım reisinin kendi takımlar arasındaki teması muhâfaza etmesi ek mühim bir meseledir. Eğer isterlerse akıncılar, bir cihetten sahte baskın verebilir ve aynı zamanda mukâbil cihettende de tek bir keşşaf seğirterek sancağın birisini kapabilir.

Bu oyun geceleyn, sancak yerine fenerlerle oynanılır.

Sayı 30	Sayfa 479

Adapazarı

At Koşuları

Adapazarı Kaimakamı Necati Bey Efendinin riyâseti aliyyelerinde Mayıs'ın on birinci Pazar günü icrâ olunacaktr. Birinci koşu , Kanbolat Beyzadesi Bey'in Tayyar nâmındaki at ile Hacı Sadık Ağanın planknesindeki atı arasında icrâ edilecek birinci gelen altı lira alacaktır.

İkinci koşuda birinci gelen 1500 ikinciye 500 guruş verilecek ücret dühul bir liradır. Mesafe dört bin metredir.

Üçüncü koşuya her at iştirâk edecektir. Birinciye üç yüz ikinciye yüz elli guruş. Mesafe 2000 bin metre, duhuliye 40 guruş.

Bunlardan başka bisiklet yaya ve çuval yarışları icrâ olunacaktır.

Fiyatlar-Birinci 54 ikinci 20 üçüncü 10 dördüncü 5 çocuklara 20 guruş. Koşu hakkında fazla malumat almak için Adapazarı Komiser Muavini Raşid Efendi'ye müracaat edilmelidir.

Adapazarı İstanbul'a yakındır. Gitmek görmek ve gelmek için o kadar masrafa ihtiyaç yoktur ba husus bu gibi ispor ve müsaremelerin memlekete ifa edeceği hıdmeti takdir edenler her ne olursa olsun bunu bir vazife telakki ederek öyle masraf ve istirahat mütalalarını kale almazlar. Binaenaleyh teşvik ve teşci' marizinde fazla bi şey söylemeyeceğiz. İdman Mecmûa'sı da hususi fotoğrafçısı ile bir muhabir edecektir.

Büyük İdman Müsabakaları

Mayısın on altıncı Cuma günü Kadıköyü'nde Union Spor Kulübü'nde memleketimizin ilk ve yegane mecmûası olan "İdman Mecmûası" nâmına idman müsabakaları tertib edilmiştir programı yakında idmanın ilavesi sûretinde tevzi edeceğiz yalnız yapılacak şeylerin bazılarından bahsedelim: Şimdiye kadar görülmemiş bir futbol oyunu çayır hokeyi memleketin mühim kulüblerinden ikisi arasında futbol, hâlat müsabakası, boks vesâire bütün idmancılardan ve kadir şinas kârilerimizin bu gün geleceklerine hiç şübhemiz yoktur.

--

Orduda ve Mekteplerde

Futbol

Terbiye-i Bedeniye Müfettiş-i Umûmisi Selim SırrıBey Efendinin eseridir. Tavsiye ederiz fiyatı bir guruştur.

Açık Muhabere

Milliyetperverlikmeruclarından Arif Bey'e:

Her gün öğleyin on ikiden bire kadar idman idare hânesindeyim. Lütfen gelinizde görüşelim.

Burhâneddin

Müdür-i Mes'ul Sadi-Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

Sayı 30	Sayfa 480

UmûmiMekteblerTerzihânesi

Bâb-ı Âli caddesinde Gaz şirketi itsalinde daire-i mahsusadır.

İstanbul, Beyoğlu, Mercan Vefa, Üsküdar, Kabataş, Gelenboy, Davud Paşa Sultânî ve bil umûmMekâtib-i Rüştîye ve ibtidaiye Efendilerine!

Mekteb elbiselerinizin tanzim olunan numneleri vecihle imâli deruhte olunduğu ilan olunur.

Taşra Mekâtib İdarelerine

Beş seneden beri kemâl-i ciddiyet ve istikamele çalışan Umûm-i MekteblerTerzihânesi elbiseleri Der SaâdetMekâtib idarelerince şâyan-ı kabul görülmüş olduğundan taşraca elbise sipariş edecek mekteblerin baladaki adrese müracat ettiği takdirde derhal makasdar kumaş ve elbise numuneleri irsal olunur her nevi elbise imâli mümkündür.

Türk Keşşaf Taburları

Elbiseler

Fotoğraf Makineleri ve Teferruatı

Yeni tesis ettiğimiz daireden

İğne, objektif, cam, kâğıd,

Mukavva, ecza vesâirlevazzımatkari

Tedârik ediniz.

Mektebler, ailelere, tiyatrolara mahsus

Sinematograf makineleri mevcud

Olduğu gibi siparişte kabul edilir. Fotoğrafçılarla taşra fotoğraf aleti bayilerine hususi ve muvaffak şerâit

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi

XXIX. İdman Mecmûası, 31-32.Sayı 15 Mayıs 1330 (28 Mayıs 1914)

İDMAN
Nüsha-i Mümtaze

İkinci Sene		15 Mayıs 330 Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Gurus Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 31-32

Ne Yaptık ? Ne yapacağız ?

Geçen senenin şu günlerinde idmanın birinci numrusumüteredid ve yabancı bir muhitin inzar-ı acabası önünde ifa-i hıdmete atılmıştı Memleketin yalnız bigane kalmakla değil, belki tavan eylemek sûretiylezahmetzadesi olan idmancılık ve terbiye-i bedeniyenin yegane vasıta-i neşir ve tamimi olmak, idman ve vukuatı ve harekâtı itibarıyla pek çorak olan o mevsimde bir mesele, bir cesaret teşkil ederdi. Uzak yakın aşınalarımız bizi kismetten teci' , hakikatte tergibdenziyâde bizde bunun çıkar bir yol olmadığını zımnen, alenen efham ettiler. Fakat ;hıdmetimizihasseten bu yoksul âleme hasra karar vermiştik, kararımızda sebâtımızın en ra'na mükâfatını (İdman) insatışından değil idmancılardan çokluğundan idman müsabakalarının sıklığında gördük. Bizce kasd bu, niyette alikadrü'l imkan bu yolda devamdır.

İdman şu bir senelik hayat iştigalinde kasd-ı hıdmetle ve istiklal fikriyle bildiğini, gördüğünü, düşündüğünü kıymetli kârilerine arz eyledi. İhtimâl ki ; o sırada bir kısmın

nekat-ı nazariye muhâlif, bir cihetin fikrine muvaffık yazılar yazdı. Fakat bunu ; ne birini neötekinin aleyhdar ve lehdarı olduğundan değil fikrinin tesir vesevkiyle neşir eyledi ; ümid ederiz ki ; bir kaç defada izaha mecbur olarak bildirdiğimiz bu mesele idmancılarca anlaşılabilir mecmûamızapaki bir vaziyet değil müstakil bir şahsiyet verilmiştir.

İdmanda, memlekette görülen terbiye-i bedeniye ve zor (Spor) ceryanlarının en muvaffakları hakkında lazım geldiği kadar malumat itası için daima muhtaçı olduğumuz Avrupa ve Amerika âsar ve vekayinikârilerine arza mecburiyet oluyordu. Bir taraftan da bizim muhitimizin mutelifmaşaklıktenkidleriyle, resimleriyle bildirmek sûretiyle muhitimizle de layık olduğu kadar zannederiz ki meşgul olduk.

Birinci senemizin bu devre-i hitamı ile bidâyet intişarımız arasında vevkicüzzî olsa da görülen fark tekâmül nazar-ı dikkate alınırda atiyende bu yolda gideceğimiz ve idmancılığın terakkisiyle İdman Mecmûası'nın terakkisini daim olarak takib edeceğimiz anlaşılabilir.

Cerâid-i muhtelifesiyle ancak vâkıf hâli olabildiğimiz garbın en zorlu memleketi olan İngiltere'ye giden refika-i tahiririmizden bir zatın orada idmancılık hayatına dair yazacağı

Sayı 31-32	Sayfa 481

Dâhiliye Nezâreti

Hususi İdman Mecmûası

Osmalı gençliğinin şiarı “Vücutta ve Ruhta kuvvet” olmalıdır fikrindeyim bunun için terbiye-i bedeniyenin inkişaf ve terakkisine çalışan mecmûanızı pek fâideli görüyorum

Fi 8 Nisan 330 Talat

İdman Yurdu Reis-i Fahriliğini Kabul buyuran Talat Bey Efendim Hazretleri

Sayı 31-32

Sayfa 482

Pirvizade İbrahim Edhem

Bey Efendi

İdmancılık hakkındaki ihtisasatımı bilmek istediyseniz. Kemankeşlik, rençberlik, silahşörlük gibi levazım-ı hissisatım olan şahâneve asılane müessir Osmanlılık ile nevim idi her berrayamız gibi bunuda unuttuk ama ne ettik yerine atalet ve sefalet kaim oldu işte o zaman devr-i inhitatada girmiş idik cenâb-ı hakka teşekkür olunur kimesâib-i ahiradan mütenebbih olarak mefahir-i milliyemizi ihyaya başladık bu arzu-i umûmiyi sadet ü selametimize istihlal ad eder bu teşebbüsünüzü tebriki bir vazife-i vataniye bilirimfi 3 Mayıs sene 330

Pirvizade

yazılar göndereceği resimlerde bu seneki mesâimizde ayrıca bir mevki tutacaktır.

Ümit ediyoruz ki idman, mesâisini muhitin liyakatı derecesinde sarf ediyor, kâriyelerinde beklediği evvel-i emirde bir hüsnü nazar-ı sâniyen yazılarımıza,

resimlerimize muavenettir. Çünkü evvelce de dedi, yine tekrar ederiz, bu sahifeler, bizim değil sizin birer saha-i münakaşa ve manazıranızdır.

**

Biz idmanda takib ettiğimiz, edeceğimiz şeyleri telhis eyledik. Şu bir iki satırlada idmancılardan bu bir senelik mesâisi arasında mütebariz olan işlerini vekayinitedkik etmek isteriz:

Adliye Nazırı Pivrizade İbrahim Bey Efendi Hazretleri

Mekteblerde gösterilen kısımdan sarf-ı nazar, memlekette terbiye-i bedeniye ve jimnastik pek ağır bir tarzda giderken futbol , en süratli bir tarzda etrafı istila etmektedir. En ciddi taraftarlarından olduğumuz bu oyunun şu tarz-ı takibine muarızız. Frenklerin (Grand Spor=Büyük zor) dedikleri kısımdan biri bekli de en mühimi olan futbolu öyle selamü's-selam herkes takib edemez, vücudu, gögsü ciğerleri, kalbi buna alıştırmak için

her hâldebidâyetinde jimnastik ile iştigal lazımdır. Bundan dolayı bir senelik mesâide bu ciheti şâyan-ı tenkid görüyoruz.

Sayı 31-32

Sayfa 483

(Atletik-Zorlu) müsabakalar bizde hemen hemen hiç yok gibidir. Her müsabakada aynı adamlar yarış, koşu , atlama kazanıyor. Kulüblerde buna çalışan olmaması hasebiyle müsâbık çoğalamıyor. Tabi evvelce çalışmış olan birkaç idmancı daima kazanıp gidiyor. hâlbuki son zamanlarda garbde bu müsabakalar (Pentatlon)(Dekatlon) denilen tarzda koşu, atlama, sıçrama, ağırlık, levha, cirid atmalar en mühim meşgale-i bedeniyeden ad olunuyor ve öyledir de. Bu cihette hasr-ı mesâi lazımdır. Ümit ederiz ki ; mevsim-i atide ; yeni yeni rakibler, müsâbıkları alkışlayacağız. Hele bu koşulardaki müddetler, irtifaalar, değil cihan derecelerine fakat Avrupa'nın alaladederecatına bile yaklaşmıyor. Bu da gösteriyor ki bu yolda çok çalışmak gerektir.

Cuma, Pazar birlikleri hakkında öteden beride yazdığımız gibi yine tekrar ediyoruz. Bir vifak tam arzu ederiz. Bu heyetler arasındaki münasebâtta tayin-i tevzi olunarak bir nizamnâmeye rabt edilmek lazımdır.

Futbol kavaidinin tez-i bizab hazırı hem birçok kulüblerimutezarrır ediyor. Bir çok oyuncularında kesr-i şevkine sebep oluyor. Bunu da bir kongrede sâlim esaslara rabt-ı iktizâ eder.

Veli Efendi at yarışlarıyla Moda kayık yarışları lazım geldiği kadar tantanalı fakat icâb ettiği derece teşvikarane değildir. Daha demokrat, daha avam ruhunu okşayabilir sefahatide ihtiva etmelidir. Ta ki, arzu edilen netayic elde edilsin. Çünkü bizim fukara hâlkımız, köylümüz o tantanaya iştirâk edemez. Onun içinde ayrı kısımlar olmalıdır.

Bisiklet şu son senelerde bizde büsbütün ortadan gaib oldu. Bundan yedi sekiz sene evvelleri hafızların

İstanbul Mebusu ve Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti Reisi

İsmetBey Efendi

Türkİdmancılığının inkişafı ve terakkisine haber olduğu için İdmanı tebrik ederim

İsmet

Süleyman Efendilerin daha bilmem kimlerin Fener’de ki yarışları süratleri mukavemetleri şimdi kimse de görölmek şöyle dursun iyi kötü bisikletyarışcısınâmina iki gençten başka koşucu yok. hâlbuki bu spor bizde yer tutmuş hemde esaslı sûrette bizi ümitlendirecek şekilde bir müddet-i devam eylemiştir. Ne oldu bize ?

**

Bir bendin iki üç satırlık dar fıkrasına girmekten pek uzak bulunan ve en mühim mesâilden biri olan keşşaflık hakkında da icale-i kalem etmeği arzu ederdik. Fakat,buna yazdığımız gibi

Sayı 31-32	Sayfa 484

ne bendeniz müsaidir. Ne de zaman. Çünkü ; şu sıra onunda tensiki ile uğraşilmektedir. Yalnız şu kadar diyelim ki ;keşşaflık ; bizdeki acıklı teâlisine küsmemelidir. Zira onu yalnız elinde sopa dağ bayır dolaşmaktan ibaret telakki ediyoruz. hâlbuki iyi tedkik edenler keşşaflığın dağdan ziyâde şehirde bidâyettenziyâde medeniyette sâhib-i vazife olduğunu görür.

Herkes yürür. Fakat herkes keşşaf hemde iyi bir keşşaf olamaz. Eğer keşşaflığı yalnız yürümek telakki edersek. Bu mühim amel-i tekâmülde fikirden ziyâde ayağın müessir olduğunu kabul etmek mecburiyeti hâsıl olur.

**

İdmanlılara muvavenet-i maddiye ve maneviyede bulunmak vazifesi tavsiye eden ricalimiz, müdüran-ı umurumuz, ayanımız şükür olunur ki ; yakın bir mazide bu alakalarını his olunur ki ; yakın bir mazide bu alakalarını his eylediler ve herbiri kendilerine tevcih eden vazifeyi ifaya az çok himmet eylediler. Ümit ediyoruz kiahd-ı karibde bir (Atlet=Zorlu) takımının başında prenslerimiz içinde ayanımız, ayan-ı mülkümüz bulunur. Yalnız bir mesele var ki Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti gibi doğrudan doğruya memleketi harbi, sulhü müdafî bulunacak heyetlerin idmanlılarla alaka-i külliyesi olduğundan dolayı temas-ı daimileri lazımdır. Bunun içinde bir heyet-i müttefike vücuda getirerek memlekette jimnastik ve spornâmına ne kim varsa onun meşgulü olan cemiyetler, heyetleri o ittifaka idhal eylemeli. O sûretle teşekkül eden şahsiyet yalnız Müdâfaa-i Milliye ile vazife münâsebeti ifa değil, memlekette bütün idman hayatıyla sâhib-i salahiyet

Terbiye-i Bedeniye Müfettiş-i Umûmisi Selim SırrıBey Efendi

“Sağlam Fikir Sağlam Bedende Bulur” Juvenal, ın bu sözlerinde münderic-i hakikati asrımızda hiçbir millet İsveçliler kadar anlamamış ve saye-i meyanda âsar-ı faaliyetini onlar kadar gösterememiştir.

Selim Sırrı

İdman

Sayı 31-32	Sayfa 485

bir hâlde iştimal eder. Hiç olmazsa bizde henüz yakın edemeyen hedef-i terbiyeviye doğru bir bir tevcih-i ummiyesebeb olabilir.

Muhitin en kâvi müessir ise zamanda en kâvi ameldir. Söylediklerimizin husûlüne bu gün muhit-i müsaid olmasa yarın zamanın ilactı muhitin o kuvvetine galebe çalacak er geç terbiye-i bedeniye ve spor bizde de layık olduğu mertebeyi bulacaktır. Çünkü: Dn

idmanın yalnız terlemeğe dair bir meşgale olduğunu zannedenler bu gün bir hiss-i tayyib duyuyorlar. Yarında takdir edeceklerine bundan kâvi delil olamaz. Zaten her şeyde tedric iyidir. Tekâmülün bütün sefahatini geçirmediğe başka menfat, başka ehemmiyet vardır.

İdman

Atlet-Atletizim

Edvar-ı kadime-i tarihiyede bütün mühim hadisat hemen hemen harb ve cidal den ibaret kaldığı için herkes en evvel iyi bir muharib, bir bahadır olurdu. O devirler bu günkü ihtirata mâlik değildi ; binaenaleyh her kâvim ancak ve ancak kâvi ve işlik uzletine güvenir, hasmına darbe-i şimşirinin dehşetiyle bütün darbe-i şimşirinin dehşetiyle bütün andırırdı. Bu hâlet-i ictimâiye sebebiyle insanların kâvi, cesur, mütenasib olacakları bedihi. Nasıl çalışılır, nasıl imrar-ı hayat edilirse beden bu tarzın netice-i tabiyesi olan maneviyat ve maddiyatı iktisâb etmez mi!

Nazariyat -ı ilmiye o vakit gâyet sade olduğundan onlar elbette bir adam, bir muharib için en ziyâde lazım olan bir takım ameli talimler yaparlardı ve onlarda tahsil-i mümâreseye çalışırlardı. Mesela: Mızrak atmak, ok atmak, koşmak güreşmek gibi. İşte o zamanlar harb-ı cidal hazırlanmak için yapılan bu mimarisat-ı bedeniye “Atletizm” yani “Kuvvet ve çeviklik işleri” diyorlardı.

Bunlarla iştigal eden idmancılarda bu ya da tam o zamanlardan beri “Atlet” derlerdi. Atlet kuvvetli adam, kahraman, bahadır demektir. Bir mesleğin, bir prensipin kahramanında atlet denebilir. Bu isim bütün dünyaca kabul edilmiş ve bu talimlerde muvaffakiyet tamü’l saha insanların karı olduğu için her tarafında mergub tutulmuştur. Bizde şimdiye kadar bu gelmeye muvaffak bir mukâbil bulunamadı.

Bedeni olan bu ihtimamat-ı zaruriye top tüfenk dünya kadar devam etti. İnsanlar kol kuvveti yerine barut ikame ettikleri andan itibaren ehemmiyetsiz görülmeğe ihmal edilmeğe başlandı ki bu lakaydı o nazariya, kâvi, cesur, cengaver bedenlerin katli oldu ; onlarda artık görülmez oldular.

Fakat fen, müşahadat bize isbat etti ki insanların evvelce ancak harb ve darb için yaptıkları talepler onların sıhhatleri, teşkilatları üzerinde pek mühim müfid tesirler yapmış, ve o, uğraşmalara, boğuşmalara şer-i hâlken muhtaç etmiş.

Artık bu gün anlaşıldı ki mitralyöz devrinde de mızrak atmak, gürz atmak, koşmak, atlamak güreşmek, yüzmek hūlasâ kuvvetli, işlik, muktedir bulunmak her cihetle mecburiyet altındadır. Zekanın pek mühim oyunlar oynadığı şu devirde dünyanın en dahisi bile kuvvetin, çevikliğın aleyhinde söz söyleyemez.

Atletizimin yalnız karun-ı veli mahsusatı olamayacağı her tarafta kabul edildikten sonra bütün dünya, bütün insanlarını atlet- kahraman- yapmağa çalışıyor. Ve beyn’el milel olimpiyatlarda onlar yarışıyor. Elinin ayağının tuttuğu

Sayı 31-32	Sayfa 486

her zaman her ihtimâline karşı kudretli bulunmasını kim istemez.

Yalnız dikkat edilecek bir nokta vardır. Atletizm diye yalnız gülle kaldırmağa veya yalnız güreş etmeğe demezler. Canbazlığa müteallik işler ise külliye atletizm bade epeycedir. tam bir atlet için olan sıhhatî ve servet-i tabiiye-i bedeniyesi yerinde olmak sâniyen iyi koşabilmek, iyi atlayabilmek, siklet atabilme hatta kendine göre güreşme ve bir ip bir sırığa derhal tırmanabilmek lazımdır. Hūlasâ her şeye muktedir ve muktesebât olmalıdır. Yalnız bir şeyde mesela sürat koşusunda kazanabilen bir gençteatlet denemez. O aynı zamanda atlamakta, atmakta ve tırmanmakta daaz çok kendini göstermelidir. “Kahraman” sıfatı biraz fazla koşuvermekle iktisâb edilemez, bacaklardaki o kudret bedeninin her tarafında bulunmalı.

Görülüyor ki kahraman (Atlet) olmak kadar kolay ve kaba bir iş değildir. Ve her işe başlayan derhal kendini (Atlet) ad etmemelidir. Yoksa sondan gelecek olduktan sonra yüz metrelik mesafeyi herkes koşabilir. Yahud ufak bir demir topu herkes miktarıca atabilir. Kendine atlet dedirmek senelerce metin ve azimkar- bilhassa perhizkar-ı saye-i mutevâkıftır.

Her işin müsabakası için her memlekette (Sayı Point) daha doğrusu imtihan numrusu gibi numruva’z edilmiştir. Bütün yarışların hitamında kim fazla kazanmış ise o birinci olur. Tıbkımekteplerdeki birinciler gibi. Birde her müsabakanın ayrı birincisi var. Mekteplerde de her dersin ayrı birincisi yok mu ? Her memleket kendince bu müsabakalar için tertibler yapmış ; bu tertibler gerçi tamamıyla birbirinin aynı değilse de hemen bir

gibidir. Mesela: Fransızların yeni tertibinde ipe tırmanmak ve (40) kiloluk uzun saplı gülleyi iyi el ile kaldırmak var.

İsveçlilerde: buna mukâbillingsûlüdejimnastikin harekâtı var

Türk Gücü Reisi Burdur Mebusu Atıf Bey Efendi

Dünyanın en büyük cihangir vesilahşör kavmi olan Türkler son asırda hep mağlub oldu. Muhârebe meydanında mağlubiftihariyatınıaleminde mağlub, hûlasâ bütün saha-i cidal ve hayatta mağlub!..Bu gün. asıl ferman-ı maiyetini takdir eden gençlik bu hacet edenmağlubiyetlerdensilkelenmenin ve üzerimize her taraftan hücum etmekte lan emvac-ı kahruyetleri tarumar etmek hûlasâmükaddes varlığına kasd eden her kuvvete karşı koymak için kuvvetlenmek fikren ahlaken ve bedenlen kuvvetlenmek istiyor işte gençlikte terbiye-i bedeniye etmek görülen fayiha hareketle alakadar-ı feyesi

Atıf

Amerikalılarda: tırmanmak ve jimastiki yok ; fakat (25) kilo (400) gram sikletide bir ağırlığı atmak var ki bu, gövdesi ziyâde ağır ve pek kuvvetli adamların karıdır. Bununla beraber Fransız ve İsveç tarzını Amerika tertibine

mecruh bulurum. Çünkü tırmanmak, kollarla vücut idare edebilmek herkese lazımdır.

Atlamaların avamı her memleketin programında var. Bu hususta Fransızlar daha ziyâde ehemmiyetli gözükyorlar. Otlarda atlamalar hem hız alarak hem hız almadan yapılıyor diğerlerinde yalnız hız alarak atlamalar kabul edilmiş (Sözlerimde İsveç’de veya Amerika’da hız almadan atlamak tarzı yoktur gibi bir mana çıkarılmasın. Maksadım müretteb müsabaka programında hızlı atlamanın mevcut olmadığını söylemektir) suçlularda patinaj ve (Ski) dedikleri ayak kızaklarıyla yarışmakta var bu başkalarında yok. Siklet atmak ve muhtelif koşu müsabakası her memlekete kabul edilmiş ; yüzmek İsveçlilerle Fransızların programında var güreş yalnız Fransızlarda var. Mâsari’ninfevâidi nazar-ı dikkate alınırsa bunun programa idhalindeki isabet tayin eder. İnsan birazda kendini müdâfaa etmesini hatta hücum etmesini bilmelidir. Ba husus güreşle iktisâb edilecek maneviyat başka türlüdür. İsveçlilerin memleketleri kış ve kar iklimi olduğundan onlar kızak yarışları yapıyorlar. Her memleketi kendine göre mahsusatıolabilir ; fakat esaslar her yerde aynıdır.

İsveçlilerin müsabaka progamına jimnastik harekâtını idhal edilmişler pek mühimdir. Esasen o hareketler ehemmiyet ve lüzumu tayin etmiş şeylerdir. Müsabakalara bunları da sokmak herkesi onların icrâsına mecbur etmektir ki pek üzerinde tesiri aşikârdır.

Birde olimpiyadın kendine mahsus programı (Pentatlon, Dekatlon) vardır ki onda herkes müşterektir ?

Kimler atlet olabilir?

Bu sual, kimler jimnastik yapabilir? İstifahamından ayrıdır. Atlet olmak için vücudun ve sesin müsaid olması şarttır. Kırk yaşında bir adam pek a’la jimnastik yapar. Fakat atlet olmak isterse mümkün değildir. Onda, o işte lazım gelen kuvva-i tabiyeye yoktur. Ufak çocuklarında sekiz on ; hatta on iki on dört yaşından atletizme başlamaları muvaffak değildir; hadisat dolayısıyla efrat ve tefirti kollamazlar işi iddiaya bindirerek senede bir defa yapılması lazım gelen zorlu müsabakayı her gün tekrar ederler ve nemalarına masrafolacak kuvveti israf eder. Bu sûretle ezilmenin, su-i takadi ve su-i istimâlden hiç farkı yoktur.

Atlet olacak adam çocukluğundan beri iyi bakılmış terbiye-i bedeniyesine itina olunmuş, gürbüz yetişmiş olmalı. Ve on altısından sonra yavaş yavaş başlamalıdır.

Gelişi güzel büyüyenler iyi bir kahraman olamazlar. Çünkü iyi bir vücuda mâlik değildir. Çocukluk senevi geçip idareleri kendi ellerine bırakıldığı zamandan itibarendekavaid-i sahiyeye son derece itina etmeli ve her türlü efratlardan terakki etmelidirler. Jimnastiği hiçbir zaman terk etmeleri caiz olmaz. Daima kâvi daima çevik olmak için daima şen ve şatır, daima sıhatta bulunmak bunları ihlal edecek müessirattan kaçmak şarttır. Aks-i takdirde iki karpuz bir koltuğa sığmaz. Fakirü'd-dem veya kalp, felc, ahmâlik, segir gibi hastalıklar hazırdır.

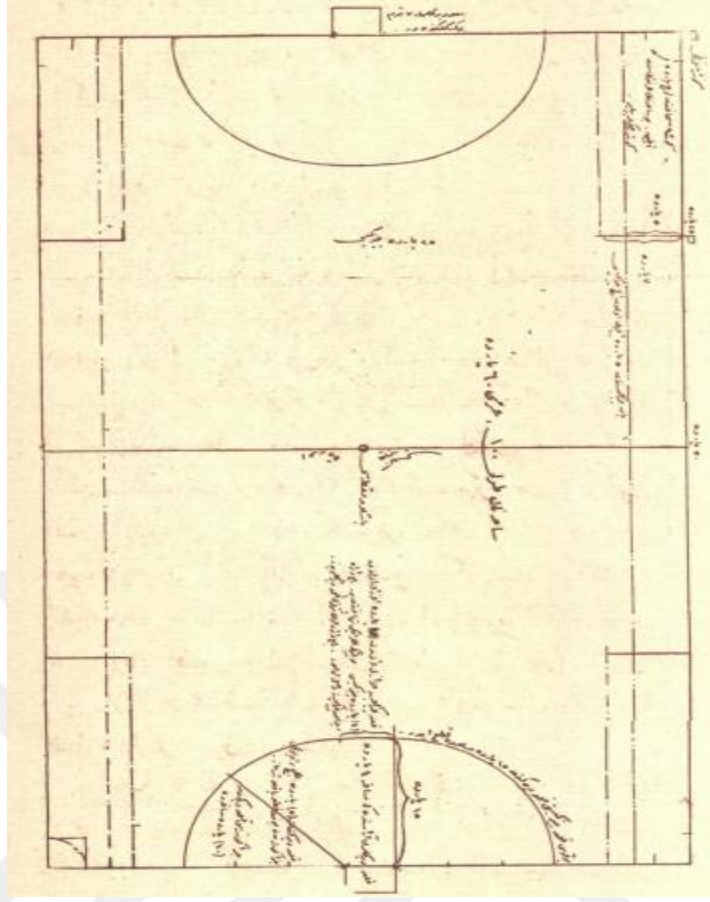
Bütün kavaid-i sahiye ve mezaya-i ahlakiye ile bir bir atletler öyle var kuvvetle çalışmaz. İyi tertib olunmuş yevmi bir program takib ederler ve idmanlarında olsun eğil ve şaribde olsun itidale gâyetriâyetkardırlar.

Atlet nefsine ve memleketine pek müfid, pek sadık bir adamdır.

Sayı 31-32	Sayfa 488

Hokey

Mabad

Hasmın sopasını sopa ile kanca gibi tutmak yalnız tutulan sopanın vurabilecek bir mesâide bulunduğuzaman caizdir. Hasmın sopasına vurmamak memnu'dur.

Bir oyuncu hasmıyla topun arasından koşmak sûretiyle onu oyun oynâmadan men edemez. Aynı vecihle topa hasmından evvel dokunmadıkça onun sol tarafına geçemez. Hülâsâ vücudunu bir mâni gibi kullanmak sûretiyle hasmı oyun oynâmadan men edebilecek hiçbir kastı hareketin icrâsınamüsade edilemez.

Kaleciye yalnız kendi vurma dairesi dâhilinde ayağıyla topa vurmamak hakkı verilmiştir. Fakat bir cezapeşverine (Penaltı Bulu) iştirâkı hâlinde buna müsade edilmez. Top gelme veyâhud bir direğe çarparsa oyun yerinden harice çıkmadıkça oyun devam eder. Hiçbir oyuncu sopası elinde olmadıkça oyuna hiçbir vecihle iştirâk edemez.

Cezalar: (1) daireler hâricinde: bu saydığımız şeylerden herhangi birinin ihlali hâlinde, o noktada mukâbil takıma bir "Serbest Vuruş- free hit" verilir.

(2) daireler dâhilinde: Evvela, hata mehâcim takım tarafından icrâ edilmiş ise, hatanın icrâ edildiği noktadan, müdafilere bir serbest vuruş verilir. Sâniyen, eğer müdafiler

bir hata yapmış ise, verilecek ceza, ya bir “Köşe vuruşu – penaltı korner” yahud hatanın yapıldığı noktada bir “Cezapişeveri”dir.

“Cezapişeveri” yalnız oyun kavâidinden birinin kasdı olarak ihlali üzerine veyâhudhatanın, yapılması büyük bir ihtimâl dâhilinde bulunan bir sayıyı men edecek vecihle icrâsı üzerine verilir.

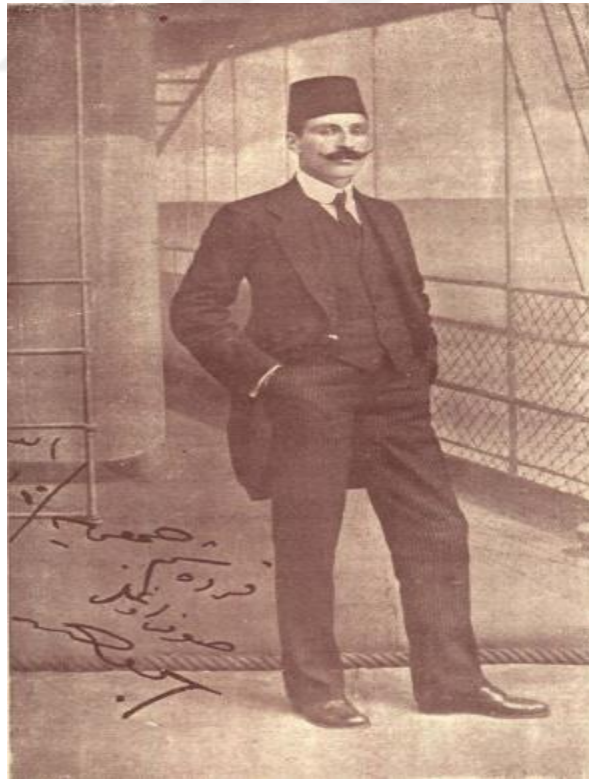
(3) dairenin hâricinde ve dâhilinde: Eğer aynı zamanda iki oyuncu tarafından herhangi bir kaide ihlal edilecek olursa o noktada yeniden bir “Başlama Pişeveri” verilir.

13- “Sopalar”: bir oyuncu topa vururken sopanın hiçbir kısmı- gerek vuruşa başlarken ve gerek vuruş bittiği zaman- omuzları hizasından yukarı kalkamaz.

14-Serbest Vuruş: Bir serbest vuruş verildiği zaman topa vuracak olan oyuncudan başka hiçbir oyuncu topun bulunduğu noktaya (5) yarıdan

Sayı 31-32

Sayfa 489

İdman Yurdu Merkez-i Umûmiyesi Reisi Lazistan Mebusu Sofu Oğlu Sadi Bey Efendi

Cezalar: Eğer herhangi bir oyuncu- topa vuracak olandan ma'da- bir serbest vuruş esnasında topa (5) yardada daha yakın bulunuyorsa, hakem serbest vuruşun tekrar edilmesini emir eder.

Eğer topa vuran oyuncu, diğer bir oyuncu tarafından topa dokunulmadan evvel oyuna iştirâk edecek olursa:

(1) Daire-i dâhilide. Hakem ceza olmak üzere bir “Köşe-Korner” verir.

(2) Daire –i hâricinde. Hakem mukâbil takıma birserbest vuruşu verir.

Eğer top havalandırılmış ise:

15 ceza pişever (Penaltı yolu) bir cezapişeveri cezayı icâb eden hatayı yapan oyuncu ile diğer takıma mensub herhangi bir oyuncu arasında yapılır. Bütün diğer oyuncular “Pişeveri” neticeye kadar en yakın bulunan (25) yarda çizgisinden ileri geçemezler. Bir ceza pişeverinde. Eğer top kale çizgisinin iki kale direği arasında bulunandan başka herhangi bir kısmından dışarıya çıkacak olursa “cezapişeveri” tekrar edilir.

Eğer top, kale çizgisinin, kale direkleri arasında bulunan kısmı üzerinden geçecek olursa, mehâcim takıma bir sayı verilir ki bunun adı “ceza sayısı”dır. Bu, yani ceza pişveri hariç olmak üzere top oyun esnasında ne zaman kale çizgisinden veyâhud çizgilerinden dışarıya çıkarsa, topun çıktığı yere en yakın bulunan (25) yarda çizgisinin ortasından oyuna tekrar başlanır.

Cezalar: Evvelce cezayı muceb-i harekette bulunan oyuncu tarafından (9) numrulu kâide müstesna olmak

Sayı 31-32	Sayfa 490

(üzere) oyun kavâidinden herhangi birinin, ihlali hâlinde: Mehâcim takıma bir “Ceza sayısı” verilir ki bu sayı, alelade yapılan sayılarla aynı kıymettedir.

(2) ceza pişeverini oynâmak için mehâcim takımdan seçilmiş olan oyuncu tarafından yine (9) numrulu kâide müstesna olmak üzere oyun kavaidinden herhangi birinin ihlali hâlinde, müdafî takıma bir “serbest vuruş” verilir.

(3) Her iki oyuncununda aynı zamanda herhangi bir kâideyi ihlali üzerine “Cezapişeveri” tekrar edilir.

16- İçeri yuvarlamak. Top oyun esnasında yan çizgisinden dışarıya çıktığı zaman, dışarıya çıktığı noktadan içeriye el ile yuvarlatılmak –atmak veya sıçratmak değil – sûretiyle oyuna devam edilir. Topu içeriye yuvarlayan oyuncu şübhesizdir ki topu dışarıya çıkarmış olan oyuncunun mensub olduğu takımın mukâbili olan takıma mensubtur. Ve topu istediği istikâmete yuvarlayabilir. Oyuncular, top, topu yuvarlayan oyuncunun elinden kurtulur kurtulmaz (5) yarda çizgisi dâhiline girebilirler. Top, dışarıya çıktığı zaman darakib içeriye yuvarlanabilir. Fakat hiçbir oyuncu bu esnada – gerek kendisi ve gerek sopası – 5 yardada çizgisi dâhilinde bulunamaz. Eğer hakem bir oyuncunun saf vakit kazanmak fikriyle 5 yarda çizgisi dâhilinde durduğuna kani olursa oyunu durdurmayabilir. Topu içeriye yuvarlayan oyuncunun hem kendisi hemde sopası yan çizgisinin hâricinde bulunur ve topa bir diğeri dokunmadıkca oyuna iştirâk edemez.

Cezalar:(1) kâidenin, topu içeriye yuvarlayan oyuncu tarafından ihlali hâlinde, top diğer takıma mensub bir oyuncu tarafından içeriye yuvarlanır.

(2)kâidenin diğer oyunculardan herhangi birisi tarafından ihlali hâlinde yuvarlama keyfiyeti tekrar edilir. Veyâhud kaide de izah edildiği üzere hakemin kanatine göre oyuna devam edilebilir.

17-Dışarı 1 .top, mehâcim takım efradından herhangi biri tarafından kale çizgisinden dışarıya çıkarıldığı zaman, yahud, müdafilerden herhangi birinin gerek vücuduna ve gerek sopasına çarparak çalımının sûretiyle veyâhud yine müdafileden biri tarafından- fakat bu oyuncu kendi kale çizgisine (25) yarda çizgisinden daha uzak bir mevkide bulunduğu zaman-(Hakemin kanatine göre) kasdi olmayarak dışarıya çıkarılırsa: Top kale çizgisini geçtiği noktadan kale çizgisine umud bir istikâmette çizildiği kasd olunan bir çizginin (25) yarda çizgisini kat’ ettiği noktada “Pişever” yapılır.

2.Eğer top müdafî takıma mensub ve (25) yarda çizgisi ile kale çizgisi arasında bulunan bir oyuncunun vücudunun herhangi bir kısmına veyâhud sopasına vurmak sûretiyle çelinip dışarı çıkmış ise ; veyâhud o oyuncu tarafından (Hakemin kanatine göre) kasdi olmayarak dışarıya çıkarılmış ise, (Hakem) mehâcim takıma bir “Köşe” verir.

3.Eğer top, müdafî takıma mensub herhangi bir oyuncu tarafından (Hakemin kanatine göre) kasdi olarak dışarıya çıkarılmış ise, mehâcim takıma bir “Ceza köşesi” verilir.

18-Köşe (Korner) :mehâcim takım oyuncularından biri en yakın bulunan köşe sancağından âzami üç yarda dâhilinde olmak üzere topu ya kale çizgisi üzerine, yahud yan çizgisi üzerine kor ve topa vurur. Bu oyuncu topa vururken müdafî takıma mensub bütün oyuncuların, (Gerek ayakları ve gerek sopaları kale çizgisinin hâricinde ve mehâcim takıma mensub bütün oyuncuların da aynı vecihle başlama dairesi hâricinde bulunmaları meşruttur.

Sayı 31-32

Sayfa 491

Darü'l Muallimin Müdür Muavini FeridunBey Efendi

İdmancılıklaistigal eden kadirşinas gençleridmanın bir senelik hıdmet-ihâlisanesini samimiyetlealkışlayanlar ve aynı devam-ı intişarını rağbetleriyle temin etmelidirler.

İdman için uzun ve semeredar bir ömür-i intişar temenni ederim.

Aynı zamanda, bir köşe çekilirken hiçbir oyuncu köşeyi çeken oyuncuya beş yardadan ziyâde yakın bir mevkide duramaz.

Köşe çekildiği zaman top, (Son darbe vurulmadan evvel mehâcim takıma bir oyuncu tarafından tamamıyla durdurulmadıkca ve yâhud müdafilerden herhangi birinin vücuduna veya sopasına vurmak sûretiyle çelinmedikce doğrudan doğruya kaleye girerse (sayı – gol) olmaz. Köşe çeken bir oyuncu, topa diğer bir oyuncu tarafından dokunulmadıkca oyuna iştirâk edemez

FeridunBey Efendinin İdman ve İdmancılık Hakkındaki İhtisasatı

Ordumuzun yarının şanlı muzaferriyetlerini istihsal için muhtaç bulunduğu –sağlam mutehamil, faal çevik mati’ ,inzibatperver, fedâkar, azim ve sebât sâhibi, necabet ve vakar- ı milli ile mutehali-gençleri, bu günün idmancılığını hazırlayacaktır.

Yarının fatihlerini yetiştirecek olan idmancılığın memleketimizde – her türlü rağbetsizliğe rağmen-intişarına müfıdmakalleri ve şok afza resimleriyle hıdmet eden bir seneden beri bu yolda manen ve maddeten fedâkarlık ihtiyacından çekinmeyen “İdman”mecnûasının sâhib-i hamiyetperveri Cuma Beysebât ve devamı, zevk-i sefahative aşık-ı ameli itibarıyla cidden şâyan-ı tahsin ve tebrik bir zandır? .

İdmancılıkla iştigaleden kadir şınas gençler iddianın bir senelik hıdmet-i hâlisanesini samimiyetle alkışlarlar ve anın devam-ı intişarını rağbetleriyle temin etmeleridir. İdman için uzun ve semeredar bir ömür intişar temenni ederim.

-1 Mayıs 330 Feridun-

Köşe çekerken, oyuncu eğer ilk hamlede sopa vuramazsa hamleyi tekrar eder. Fakat (13) numrulukâidenin hilafında bir harekette bulunmamak şartıyla.

Cezalar. Eğer köşe çeken oyuncu topa diğer oyuncular tarafından dokunulmadan evvel oyuna iştirâk edecek olursa, hakem, mukâbil takıma bir “serbest vuruş” verir. Köşeyi çeken oyuncunun topu verdiği oyuncu (bittabi kendi takımından) kâidemucebince top durmadan topa vuracak ve içeriye çıkacak olursa hakeme müdafilere bir serbest vuruş verir.

19-Ceza köşesi: Mehâcim takıma mensub bir oyuncu kale çizgisi üzerinde imtihan edeceği herhangi bir noktadan “Ceza köşesi” çekebilir. Bu esnada müdafî takıma mensub bütün oyuncuların (ayak ve sopaları) kale çizgisi hâricinde ve mehâcimlerin ki ise duruş dairesi hâricinde bulunması meşruttur.

Aynı zamanda, bir ceza köşesi çekildiği zaman hiçbir oyuncu, köşeyi çeken oyuncuya (5) yardadan fazla yaklaşamaz ve kale çizgisi üzerinde en yakın kale direğine (10) yardadan daha ziyâde yakın bir noktadan köşe çekilemez.

Ceza köşesi çekildiği zaman top mehâcim oyuncularından biri tarafından tamamıyla durdurulduktan sonra içeriye atılmadıkcaveyâhud müdafî oyuncularından birini vücuduna ya sopasına dokunmak sûretiyleçelinmedikce sayı olmaz. Köşe çeken bir oyuncu topa diğer bir oyuncu tarafından dokunulmadıkca oyuna iştirâk demez ve köşe çekerken ilk hamlede topa vuramazsa hamleyi tekrar eder; fakat (13) numrulukâide hilafında hareket etmemek şartıyla.

Cezalar. Eğer oyuncu köşe çektikten sonra diğer bir oyuncu topa dokunmadan oyuna iştirâk edecek olursa hakem, mukâbil tarafa bir “serbest vuruş” verir.

Eğer top köşeden kendisine verilen oyuncu topu durdurmaya teşebbüs etmeden hemen kaleye çakacak olursa hakem müdafî takıma bir “serbest vuruş” verir.

20-Hakemler: Her bir hakem oyunun nihayetine kadar oyun yerinin yalnız bir nısfında hakemlik icrâ eder. Aynı zamanda”içeri yuvarlama” laranezâret etmek ve karar vermek üzere oyun yerinin her iki nısfında da bir yan çizgisi üzerinde hakemlik yapar. (Fakat köşe çekişleri müstesna).Hakem, zaruri olarak gaib edilen zamanları tenzil etmek sûretiyle oyunun müddet-i devamına nezâret eder.

Her sayısını severek takdir ederek okuduğum muazzez idmanın sene-i devriye-i intişarından dolayı tebriklerimi ittihaz İle kabulünü rica ederim cenâb-ı hak-ı muazzez idmanı daim etsin. Fi 1 Mayıs sene 330

Feridun

Kâhlerimizden bir hanım Efendinin İdman hakkındaki ihtisasatı

Oyuna fasıla verildiğini veyâhud oyunun tamamıyla bittiğini ilan etmek üzere düdük çalındığı zaman bir “Ceza vuruşu” yapılmak üzere bulunuluyorsa (pişrev) bitinceye kadar oyun müddetini hakem-i temdid edebilir. Herhangi bir husus hakkında bir karar verilinceye kadar oyun devam eder.

Eğer hakem yalnız bir kişi ise, topun yan çizgilerinden dışarı çıktığını ve topu içeriye yuvarlamak hangi takımın hakkı olduğunu görmek ve karar vermek vazifesiyle mükellef iki (Bayrakçı-Laynsmen) lazımdır. Hakemler ve bayrakçılar oyun esnasında diğer oyunculara yol, usûl gösteremezler, yani akıl öğretmeleri memnu’dur.

Hakem, eğer bir maddeyi tatbik ederse cezayı muceb harekette bulunan takım lehine bir netice hâsıl olacağına kanaat getirirse, o maddeyi tatbikten sarf-ı nazar edebilir. Hakemler, bütün kararlarını diğer oyuncular tarafından bir talep, müracaat beklemeksizin vermek mecburiyetindedir.

22-Kaba oyun rahatkarlık : hakem, oyunda kabalık veya hoyratlık yapan herhangi bir oyuncuya ihtarat-ı lazimedede bulunmak ve icâb ederse o oyuncuyu oyuna iştirâktan büsbütün men etmek hakkını hâizdir.

23-Eğer bir oyuncu bir kazaya uğrayarak mevkiten oyunu oynayamamak bir hâle gelirse hakem oyunu tehir edebilir. Oyun tekrar başlandığı zaman kaza oyun yerinin hangi nısfında vuku bulmuş ise oraya nezâret eden hakemin intihab edeceği bir noktadan yeni baştan “Başlama pişrevi” yapılır.

Sayı 31-32	Sayfa 493

At Yarışları

Baytar: Necib Rıza

Her memleket hayvanatını yükseltmeğe bakar, onları gürbüz görmek ister, bu maddi ve manevi menfaatin iktizâsıdır. Müdahale-i fenniye bu iş başka çıkarırbuna hangi millet evvela başlamış ise o millet, kendinden bi gün sonra bu işe başlayandan daha muterakkidir. , daha medenidir, İngilizler bundan yüz elli sene evvel Arabistan’da yaptıkları tatbik neticesi olarak ilk evvel Bağdat hayvanatından damızlık intihab ile

kalmıyor vakitle at diye kûsbe hâlde, posa hâlinde bulunan mahsul gıda yerine kıymet gıdaiyesiziyâde berat temin ediyor bu yüzden memleketin evladları maddi ve manevi yükseliyor, gürbüz ve tavanna oluyor.

Bu senenin Futbol Şampiyonluğu Kazanan Fenerbahçe Spor Kulübü Futbol Takımı

Memleketlerine göndermişler ve ıslah-ı hayvanata başlamışlardır. Fransa Maliye Nazırlarından Jiler bundan hemen yüz yirmi sene evvel memleketini zengin etmeyi düşünüyor, elinde bulun nihayet on, on iki kilo kalan, yükleri kaba vadi olan koyunlarını İspanya'dan getirdiği damızlık hayvanat ile aşıyor bu yüzden otuz kırk milyon koyunun beherinin kıymetine le akıl bir lira zam ediyor. Yalnız bu zemaim bununla yalnız bununla iktifa etmeyen bu mütefekkir bütün hayvanatı düşünmüş, bargirlerde bundan en büyük hisseyi almışlardır. O vakit Lobust le emir olan Fransız bargirlerine İngiliz feni ilave edilerek bu gün ki seviyeye çıkmışlar, bu yüzden akli beher

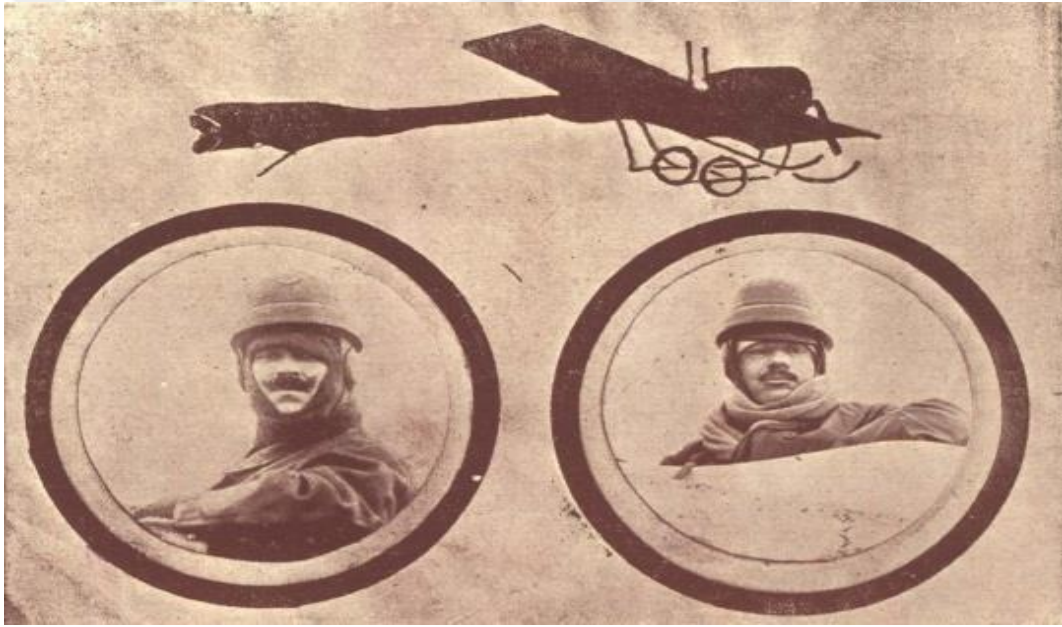
Sayı 31-32

Sayfa 494

bargire yirmi otuz lira kıymet zam olunduğuna Fransa'da üç milyon feres bulunduğuna nazarenJileblerin memleketine ne sokmuş olduğu anlaşılıyor.

At kısrakları (Feresiye) ıslah için (Zeutkinde) bir çokkavanin vardır. Mesela: Tenâsübü, kani, muhit-i coğrafyası, takdisi hafızü'l sahası ...Elh bunların hepsini bilmekle bir hayvan hakkında malumat ve tafsilat-ı tamime alınmış olmaz. Birde damızlık hayvanı

iş başında görmek lazımdır, yani hayvan yük, süvari, o, posta, hafif araba. Elh gibi hıdmetlere tahsis olunduğundan, bizim tedkik ettiğimiz evsaf ve tenâsübten başka birde vazifesini tamamıyla ifa edip edemeyeceğini bil fiil görmek lazımdır. İşte bunun takdiri için kurslar tertib ederler. Bu kurslarda birinci gelen hayvan büyük mükâfatlar görür sâhibi taltif edilir hükümet veya cemiyetler tarafından damızlık olarak tefrik edilir. Demek at yarışlarının esas teşekkülü evvelce edilmiş jimnastik görmüş (1) ve bu sayede uzleti tekâmül etmiş bir çok hayvanatın içerisinde bil amel en iyisini itihabla damızlık olarak ayırmak, bu vakıa meraklı o eğlenceli olduğu için hem âhaliyi teşvik ve hemde birinci gelene verilmesi lazım gelen ikramiyenin tediyesine müdar olmak üzere pir-imiktar a cem' etmektir.

Üç Kurban Verildikten Sonra Kahire Seyahat-ı Havaiyesini İkmale Muvaffak Sâlim ve
Kemâl Beyler

İşte yarışları yalnız eğlence hâlinde bırakmayıp maksad-ı tesisinin düşünülmesi ve tatbik edilmesiyle bunlar memlekete fâide temin edebilirler. Eğer maça gidilmez de bir program tahtında taksim-i hareket edilirse azzamanda semeresi görülür. İşte o zaman atlı ordu teşekkül etmiş nevakisini ikmal etmiş bulunur. Kursların esas teşkili budur.

Kursların fâidesinden bahsetmek zâiddir. Biz

[1]Bu hususta başka bir makalede izahat verilecektir.

kurslarda birinci gelen hayvanın evsafını mezkur hayvanın ihfadı üzerinde tesbit edebiliyorsak yeni bir ırk yeni bir nesil-i temin etmiş olacağız. Kurslarda damızlığın intihabı büyük büyük fâideler temin eder. Her hususta muayene edilmiş bir hayvan eğer kursta intihab edilmemişse muayenesi noksan kalmıştır. Fenni tertib edilen kurslarda intihab edilen hayvanat gayr-ı mukâbil-i itirazdır. Hayvan iyi bakılmış, neşve ve nemasene itina edilmiş hafızü'l sahasına ehemmiyet verilmiş fakat bu itina ve gayretin neticesi toplanmış mı bunca edilen mesâi-i mesmeremidir, mâhaline sarf olunmuş mu?. Bunları kurslar tayin edecektir.

[1]Bu hususta başka bir makalede izahat verilecektir.

Üç sene Evvel Budapeşte'de Galatasaray'a Bire Mukâbil Yedi Gol İle Galib Gelen
Turney Kulüb

At yarışlarının ilk teşekkürler sırf bir keyif ve eğlence için yapılmıştır. Nitekim hâlen bir çok memleketlerde bu tarzda devam eder durur. Bu kulübdemesâisini her bir ırka teşmil edemedi. Yalnız saha-i tatbiki hâlisü'd-demler oldu, ancak onlar fâidesi dokunabildi, onların nevakisini ikmal ediyordu.

1857'de mesarif fırlamıştı 124500 Frangı buldu 1864'de cemiyet mesarifini 223500 Franga çıkardı. Hemen biraz sonra mesarif 498000 Franka çıktı.

Avrupa’da ilk yarışlara 1370 tarihinde tesâdüf olunur. Bu tarihten sonra hemen her vakit görülmüş ve devam ede durmuştur. Fakat: Bir çok zamanlar bunlardan maddi istifâde edilememiştir. Şâyan-ı ehemmiyet ve dikkat olan birini görmek için 17 Lui zamanına kadar beklemek icâb eder. 1776’da Dük Şarti ile Kont Artuvan’ın yaptığı kurslar hakikaten şâyan-ı ehemmiyettir.

Fransa inkılabından her sınıf, her tabaka istifâde ederken memlekete kan ve can sokacak olan ıslah ve teksiri hayvanatın tecrüBeyahı olan kurslarda istifâde etti, hatta hükümet ol vakit kurslara 24600 Frank tahsis etmiş idi ki o tarihte altı yarışmâhali bulunuyordu. Beş altı yataklı hayvanat için mükemmel koşu ihzar ediliyordu.

1833’de Jocehyclube- Jokey Kulüb tesis

1865’de Caciotedêncouragement mütemadiyen yükseliyordu.

1866’da nezâret hâline inkılab etti. Artık bütün kurslar buranın nezâret-i fenniyesi tahtında bulunuyor, bütün ırk bundan istifâde ediyor, hepsi tekâmüle doğru koşuyor günden güne kıymetleri, mensubu bulundukları milletleri zengin ediyor, o evvelkilerde refah ve saadet –i nemayan oluyor.

Sayı 31-32	Sayfa 496

Metodun Ehemmiyeti

Asırları yaşâyan tecrübelerin, zihniyet-i beşerin mehâsılasını teşkil eden ulum ve fûnunun bir neticesi, insanlar için bir fâidesi var: Mazinin bütün görgüleri, bilgileri atıye çıkan çapraşık ve sisli yollarda hâle rehberlik edecek. Böyle olmasa medeniyetin bu gün ki iştigalatına ne mana verilir? O medeniyet, o iştigalat ki bu gün biz onları aramıza almak için çırpınıp duruyoruz. Fakat bu acelemiz sırf bütün neticeleri birden taklid etmek hırsıyla vuku buluyor. O tecrübeden, o danıştan istifâde etmek çaresine tevessül edilmekle neticenin kendiliğinden arzumuza muvaffak çıkması zaruri olduğunu-bil amel- bir türlü kabul etmek istemiyoruz. Bu gayeye vüsul-ı âhengini tanzim etmemiş, mâlik olduğu kuvveti tatbik edebilecek kadar mümarese sâhibi olmamış!Sağlı sollu siklet atmakta Olimpiyad birincisi olan (Roz) İstokholm’de sağ kol ile (15,23) atabilmişti ki o zaman henüz layıkıyla atmak fennini alamamıştı. hâlbuki ondan sonra (15,72) metreye çıkarmıştı. Zannediliyor ki dünyada birinci gelen anasından öyle doğmuştur! Bu kâbilmi ? Gerçi içini

o sûretle çalışmak bize g geliyor ; usanıyoruz. alışmakla değil, öyle çalışmasını düşünmekle bile gözümüz yılıveriyor.

Dünyanın şampiyonluğunu Kazanmağa alışan Turney Kulübe Bir gol Yapmağa
Muvaffak Olan Galatasaray Takımı

Mesela durup dururken “Roz” kadar siklet atmak “Boin” kadar koşuvermek, bilmem kim gibi (1,93) metrelik irtifa aşıvermek istiyoruz. Saimiz bu hırs ile boğuşmaktan ibaret kalıyor. Acaba o adamlar nasıl bir saikle bu işleri yapabilmisler ; bende öyle alışayımda yapayım diyen yok. Birimiz bu gün eline bir gülle alıp atıyor ; yarın bu gnkinden az atarsa derhal “Ben bu işi yapamıyorum işte”diyip inkisar-ı hayale uğruyor. hâlbuki henüz adımlarının idman meydanlarında kendini gösterebilmek iyi bir vücud, acı bir kuvvete mutevâkıf. Fakat onların iktisbına bir usûl ile çalışmak ve sonrada muhfazasını ve idaresini bilmek ile yapılabilir. Bizim aradığımız ise büsbütün başka bir şey, biz bu şartları istemiyoruz, o neticeyi istiyoruz. Yani mucize istiyoruz demektir.

Sayı 31-32

Sayfa 497

Heveskarlarımızın içinde cidden alışkan ve sebtlı olanlarda var; fakat bunlarda bir kısmı “Metod”suzluk ve metanetsizlikle melul. Bila farz Pazar günü müsabakaya girecek bir genç Cumaertesi günü arkadaşlarıyla yorucu bir tenzihe iştirâk ediyor. Yahud tam müsabaka idmanı yapacağı günde bilmem nerede tenis oynuyor veya müsabakaya iki gün kala istirahatet başlayacağına yirmi dört saat evvel bir tecrübeye kıyam ediyor ve bu sûretle yarışa saklayacağı kuvveti efn ederek meydana bitab bir hâlde çıkıyor yahud hiç çıkıyor. Bu hâli ale-l-ekser koşucularda görüyoruz; (Dn pek yoruldum onun için bu gün

koşamadım diyenlere her zaman tesâdüf-i kâbildir. Bedenin sarf ettiğini toplayabilmesi bir zamana muhtaç olduğu ve iktirdarın müsabakaya iki gün kala değil pek çok evvel kazanılmış bulunması lazım geleceği unutuluyor.

İşin en karışık ve en mühim bir ciheti daha var ki oda aynı zamanda her şeyi olmak arzusu yani gayesizliktir. En akim, en neticesiz binaenaleyh en ziyâde ihtiraz edilecek şeyde budur. Bütün tecrübeler, usûller, ihtimamlar

Refika-i Tahririyemizden Ali Şükrü Bey

Refika-i Tahririyemizden Mercan ve Davud Paşa Sultânileri Terbiye-i Bedeniye Muallimi

Ali SeyfiBey

Sayı 31-32	Sayfa 498

Bir gayeye müteveccihdir. Muayyen bir tarikin muayyen bir hedefi olur ve o tarik başka bir yere çıkmaz. Hedef-i emele vüsul içinde en kestirme ancak bir tarik bulunur. Gençlerimiz aynı zamanda hem iyi bir futbolcu hem iyi bir tenisci iyi bir atlet olmak istiyorlar. Düşünmüyorlar ki muhtelif maksad için takib edilecek tarik-i vahid bulunmaz. Bunların herbirisinin ayrı ayrı tarz-ı talimleri vardır ki bunların hepsini birden tatbik etmek mümkün değildir ; bir adam muhtelif yolları birden takib edebilir mi ?

Evet bir atlet sırasına göre hafif top oyunları yapabilir; fakat onun için esas atıcılıktır. Hiç bir zaman top oyununu esas olarak görmez. O, atıl kalmamak, çevikliğini gaib etmemek için müsaid zamanı varsa biraz top oynayabilir lakin müsabaka zamanı yaklaşınca futbolu veya tenisi aklına bile getirmez. Atlet olacak gençlerin idmanları başka, top heveskaranın yine başkadır. Mesela: Bir atlete kuvvetli bir kol mutlaka lazım. Fakat bir futbolcuya- oyunu için-bunun hiç lüzumu yok. Bu gün pek güzel top oynayanlar vardır ki bir ipte tırmanmak değil kendilerini demirde bir defa bile çekemiyorlar. Keza oldukça mahir oyunculardan (1,10) metrelik bir mâni hız aldıkları hâlde aşamayalarda görülmüştür. hâlbuki bu kadcık bir mâni aşmak atlet sınıfına dahil olmak için kafi bile değil. Bütün bu oyunlar ve atletin talimler fevâid-i sıhhiyelerine binaen icrâ olunur. O hâlde hangi kısım daha ziyâde merakı arzuyu celb ediyorsa onu tercih etmeli ve ondan sonrada ancak usûlü dairesinde çalışmalıdır. Spordan beklenen fevâid ve şatarat, müskirat neşesi kâbilinden olmamalı.

Ali Seyfi

Refika-i Tahririyemizden ve Tasvir-i Efkâr Refikamızın İdman Muharriri Abidin
DaverBey

FotorafıFerid İbrahim Bey

Sayı 31-32

Sayfa 499

Sâhib-i İmtiyazımız Cem’iHâlid

Tayyârecilik

Son Senenin En Seri Vasıtası

Avalim nasıl, mütemadiyen bir tebdil fakat kemâl-i bir tebdilin maruzu ise beşeriyet denilen kitlenin medeniyet-i tasmiye olunan kısım-ı fiilide her an için bir tekâmüle uğraşüyor. An-ı hâlikatle bir gün arasındaki fark var la yok gibidir dinse sezadır. Ez cümle medeniyetin şu son senelerdeki muhteratından olan (Tayyâre) icadıyla fıtrat-ı insâniyeyi bile değiştirmiş, insanı uçurmuştur. (Tayyâre) herkesin bildiği, gördüğü bir şey olmasına binaen şekli ve teferruatı hakkında tafsile lüzum yoksa da yalnızbirkaç sene zarfında tayyâreciliğin uğradığı terakkiyatı yalnız bilanço hâlinde gösterebilmeğe çalışacağız.

Brezilyalı Mösyö (SantosDomon) Paris’te kâbil-i sevk balonlar hakkındaki tecribiesnasıda (Domvajil= kız çocuğu) isminde birde tayyâreimâl eyledi. O sıra balonların rüzgarlara karşı olan mukavemet-i sathiyesi bunları kâbiliyet-i sevkiyesini azaltıyordu. (SatosDomun) domuvazel sistemindeki naks aletiyle ufak tefek tecrübeler yapıyor. Biraz

müddet sonra meşhur hava kralı ismini alan ve ahiren tayirliğiterkederek tayyâre-i inşâiye mühendisliği yapmağa başlayan Fransalı Mösyö (Beleryu) da netice-i mesâisi olarak bir tayyâreimâl eyledi. İlk sudan da (25) metrelik bir

Sayı 31-32	Sayfa 500

irtifa çıkıp motorun sakatlanması üzerine düştü. Fakat, zekası itidali bahasına yaptığı bir manevra ile yere sâlimen indi. Bir müddet sonra (Beleryu) nun Manş Deniz’ini (Padokale) boğazından geçmesi alem-i medeniyette bir harkuladelik sayıldı. Kat’ edilen mesafe ancak 38 kilometre var yahud yoktu. Fakat fevk-i bahardan ilk tayyâre seyahati olması işe renk veriyordu. (Beleryu) nun muvaffakatı cihanın nazar-ı dikkatini celb ediyordu. Meşhur hikayeevis (Jol Veren) in havadan vesaitle uçulabileceği hakkında yazdığı (Hocada Seyahat) romanındaki esas tahakkuk etmiş ve kabul edilmişti. (Beleryu) nun Manş merverinden sonra Fransa’da tayyârecilik büsbütün artıyor ve artık tayyârecilik Fransa’nın gediklisi olmağa başlıyor. O andan itibâren her tarafta tayyârelerin sistemi ve tarz inşâsı hakkında bir çok tipler çıkıyor:

Mecmûamıza karikatürleri ile Muavenette Bulunan Sedad Simâvi Bey

Sayı 31-32	Sayfa 501

Galatasaray Terbiye-i Bedeniye Reisi Âli Sami Bey

Altın Ordu Reisi Oymak Beyi RaşidBey

Fenerbahçe Spor Kulübü Reisi Doktor Hamid Hüsnü Bey
925

İdman, Turan Yoluna ziyalar saçan parlak bir yıldızdır

Sayı 31-32

Sayfa 502

Sabah Refikimizin İdman Muharriri Bedri Bey

Peyam-ı Refikimizin İdman Muharriri Suad Hayri Bey

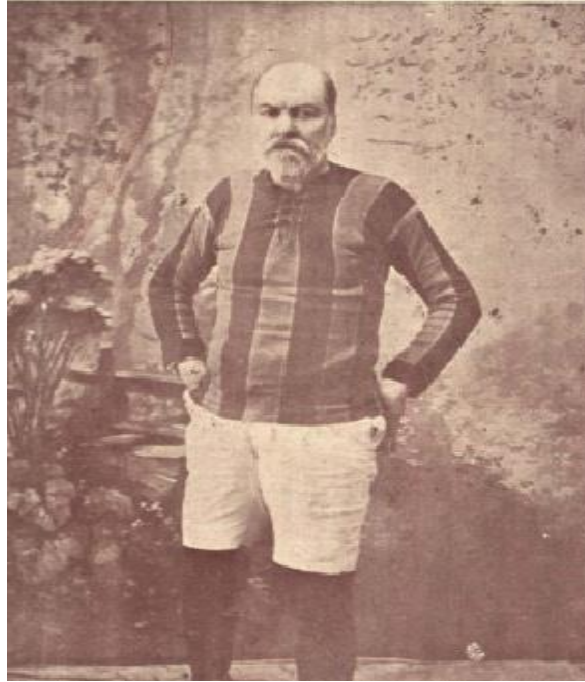

Tanin Refikimizin İdman Muharriri Vefik Bey

tekâmülü nice hayatların kurban olmasıyla vücut bulabildi. Esasen tayyârecilik âleminde Fransızlar fedâi can eden yoktur. Tayyârelerin sistemi tebdil, tekâmül etmekle beraber hasseten Fransız tayyârecileri artıyor, ustalaşiyor, cesaretleri günden güne tezayid ediyordu. Beleryu'nun Manş merverinden sonra Until adalarında ki bir seyahat-ı bahriyede daha fazla bir mesafe kat' edildi. Yavaş yavaş herkesi tayyârecilik hususundaki nekat-ı nazar-ı başka başka hedeflere intaf eyledi. Bila farz bir kısmı, tayyârelerin süratiyle meşgul iken bir kısmı çıkılan irtifan artmasına bir diğer takımında kaldırdığı ağırlığın artmasına hasr-ı mesâi ediyordu. Son senelerde Fransa'da yetişen ve bu güvenimize eren tayyâreciler içerisinde, Garu, Branda JonDemolina, Şeviyar, Vedin, Pervev, MarıkPork, Pegu gibi en yüksekleri hep bir habbenin mutehassıslardır. Fariza Garu Marsilya'dan Tunus'a bila merhale beher sefidi kat' eyledi. (260 Kilometre) ve bununla en çok deniz seyahati yaptı. Şerefi alan üstündedir. BrendjonDemolina bir sabah Paris'ten kalktı, o gün akşam üzeri Lehistan'ın merkez idaresi olan (Varşova) şehrinde Paris gazetelerini dağıttı. Yani Tul-işems ile grub arasında hemen 1300 kilometre kat eyledi. Avdette Petersburg tarikiyle Baltık'ı geçti Danimarka, Berlin, Paris

Sayı 31-32

Sayfa 503

İhtiyar fakat genç bir idmancı

geldi. Avrupa üzerinde en büyük duran havayı yapanda bu adamdır. Şu ve yaya ekseriyen iki satırlı tayyâresiylehavvacanbazlıklarıyla meşgul oluyor, herkesin tüylerini ürpretecek derecede tehlikeli oyunlar yapar. (Vedrin) Fransa'nın en usta, en vâkıf dairlerindendir. Fransızlar Vedrini çok severler, (GordonBenet) ismindeki zatın tesis eylediği sürat müsabakasını 1912 de Amerika'da kazandı. Ve Fransa'ya mal eyledi. Paris-Kahire seyahat-ı havaiyesini ikmal eden zattır. Kardeşi de geçende düştü oldu. Prevu 1913 (Gordon Benet) sürat müsabakasında saatte 203 kilometre yaptı. (Mark Port) uzun seyahat-ı havaiyesi ve bilhassa son Kahire- Hortum seyahatiyle şehir Tekir'dir. (Pego) cihanı hayretlere veren taklaları ile meşhurdur. Bu son seneyeaidolan havaiyi taklalar, artık Fransa'da moda oldu. Bunu yapmayan tayyâreci kalmadı, müsabaka numrularına bile idhal edildi.

**

Tayyâreciliğinterakkiyatı son iki sene zarfında layık olduğu süratini almıştır. Tayyâre-i sâhibe denilen, ve suda uçabilen, suya inebilen aletler, gemi direklerinden kalkıp konan vasıtalar tayyâreninmuvazane devinimine katıyyen el sürmeyerek kendi kendine tüzün eden (StabilisateurMovazan) nâmındaki aletler hep bu bir iki senenin mahsus mesâisidir.

**

Her şeyidemaksadla hareket eden garb medeniyeti tayyâreden muhtelif tarzlarda istifâde yolunu aramıştır. Tayyârenin evvel-i emirde bir harb-ı ali olması hususuna sarf-ı mesâi edilmekte iken birde posta nakli vazifesi düşünülmüş bir taraftan da daha ileri gidilerek insan nakliyatına vasıta etmek meselesinin hâliyle uğraşılmıştır. Fi'l-vaki' tayyârelerinharb esnasında istikşafata hayli müdari olmaktadır. Fakat, Garb'in nokta-i nazarı böyle yalnız istikşafı değil hasseten tecavüz ve tahrib vazifelerini tahmil etmek istiyorlar.

[Erosibil] dedikleri bu müba-i indahat eden tayyâreler mitralyözlü ve ufak kalibrede toplu tayyâreler bu maksad üzerine yapılmıştır. Bu tiplerin mevcudu olan Fransızların matmah nazarları rakib muhteşemleri olan Almanların vasıta-i bir güzidesi olan (Dirigable Kâbil sevk balon) larıtahrib etmektir. Bu meba atan tayyâreler yapılan birinciyyede Fransalı mülazım (Varsan)(15) de (13) isabet ettirmiştir.

Posta nakliyatına gelince; Fransa'da bu da yapılmış ve tamamıyla muvafakat hâsıl olmuştur.

İnsan nakliyatı henüz hâl-i ibtidâidedir. Vakıa Rusya'da yüzerbargir kuvvetinde dört motorla muteharrik ve 6 kişi

Sayı 31-32	Sayfa 504

taşıyabilir cisim tayyârelerinşâ edilmekte ise de daha beklenen fâideyi veremedi.

**

Tayyârecilikte gün geçmiyor ki ; yeni bir harika karşısında bulunmayalım. Dün mahal görünen bu gün mümkün ama ehemmiyetsiz bir mesele oluveriyor. Bila farz Sanfransisko Belediyesinin bahr-i muhiti tayyâre ile geçen tayyâre 500,000 Frank mükâfat vadi bu kâbildendir. (Beleryu) nun beş sene evvel (28) kilometrelik Manş'ı geçmesi o zaman ne velvele-i takdire ba'as olmuştu? .Dört sene sonra (Garu) 760 kilometreyi kat' eyledi. Bu gün bir sene geçmeden (3500) kilometrelik bahr-i muhit geçti teklif olunuyor. 1915 Mayıs'a kadar da ihmal olunuyor. Bu mesele bu günfi'l-vaki' hâl edilememiş, daire-i imkana sokulamamıştır. Fakat arkamızdaki mazi, ileride hemdeoldukca yakın zamanda bununda kâbil olacağına bizde kanaat hâsıl etmektedir.

Tayyâreciliğe Fransızlar ehemmiyet verirlerken Almanlar İngilizler durmuşlar, sonrada bu yolda pek ilerleyen Fransızlar işi kuşatmış ve son senelerde İngiliz, Alman, Rus tayyârecileri adeta Fransızları geçmeğe bile yaklaşmışlardır. Daha geçende bir Alman tayyârecisi 16 saat 20 dakika havada hiç yere inmeden cevelan etti. Bu bir derece-i bihaye idi. Sürat hususunda da işi ilerlettiler. Fransız gazeteleri bağırmağa başladılar. Nihayet bir Fransızlardadır.

Tayyâre ile çıkılan en büyük irtifa(6240) tayyâre ile çıkılan en büyük irtifa (6240) metredir. Arjantinlilerdedir. En çok ağırlık kaldırmak yani adam taşımak hususunda Ruslar birinci derecededir. 16 kişiyi kaldırmıştır.

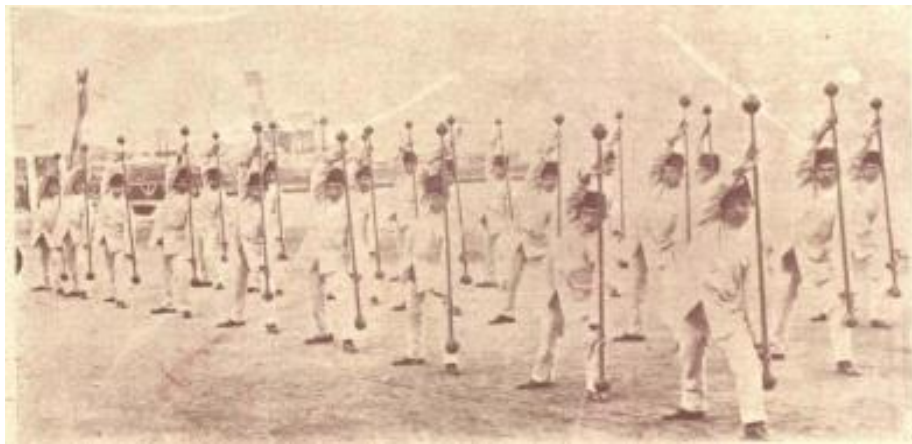
(Haydar ve Aeroplan=Tayyâre-ı sâhibe) süratinde İngilizler birincidir. Son Monako yarışlarında birincilik onlardadır.

**

Medeniyet-i hazıranın bu cansız âti yolunda terk-i hayat edenlerin adedini bizim cerâid-i yevmiyeden biri yapmıştı. Geçende bir Frenk gazetesinde Tayyârecilik uğurunda ölenlerin esamisi arasında bizim merhum Nuri Bey'in de ismi vardı. İstatistiklerde, derecat-ı medeniyede hiçbir nevi sâhibi olmayan bizlere böyle şerefli bir meselede hayatlar, canları bahasına bir yer veren Fethi, Sadık, ve Nuri Beylerinin nâmlarını bu münâsebetle de zikir etmeden geçmek abestir. Tayyârecilik yolunda ölen bu adamları hiçbir zaman unutmamak bizim için bir vazife-i kadir şinasi teşkil eder. Ümit ederiz ki ; bu fedâkar adamların peyrevleri çoğalır ve şu satırlarda yazdığımız tayyâre derece-i nihayeleri arasında birde Türk ismi sıkışır.

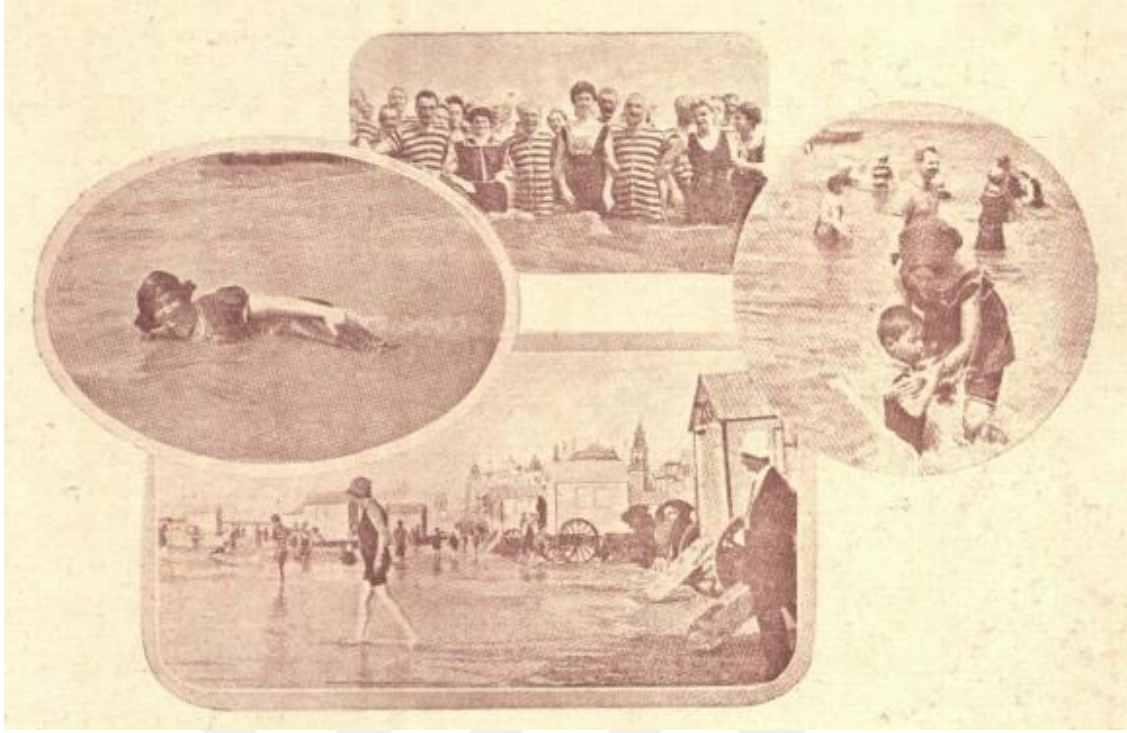
Burhâneddin

Mekteb-i Bahriyemizde İdmanlar

Sayı 31-32

Sayfa 505

Vestand Deniz Hamamları Mevsiminde Bütün Avrupa Hayat-ı Kibaranesi Ostanda'da Tecelli Eder. Bizim Kilisun gerek vaziyet-i arziyesi gerekse İstanbul'un maruf olan Letafet-ı Akliyesi Ostand'da Tercih Olunmak gerek İki Ömür İnsansızlık Yüzünden Bu tabi güzellikler Bizim Tenbel Ellerimizde Küflenip Gidiyor.

Sayı 31-32

Sayfa 506

-Bisiklet-

Bir zamanlar futbol ile mutevaziyen ikinci bir sporumuzu teşkil eden bisikletle geçen iki sene ile bu sene zarfında söndü. O yolda çalışacak bunca genç tevali kaldığı hâlde bir tanesi bile bisiklet yarışlarında görülmüyor. İyice der-hatır ederiz. Beş altı sene evvelleri Fenerbahçe, Union Kulüb devranları ne mühim bir meşgale olurdu. Küçükbüyük binlerce تماşekar orada devir eden beş on ateşli gençin o devre devir seyrini adeta tetbi' edercesine görür, seyir ederdi. Fener'de yüz turluk mukavemet koşuları, kırk turluk sürat yarışlarında şimdi motor bot makinistliği eden hafızın, bahriyeli Süleyman Efendinin atlet Adil Bey'in gösterdikleri şiddet ve azim-i hakikaten takdirlere seza idi.

**

Garbte bisiklete pek büyük ehemmiyet atf ediliyor sürat, mukavemet yarışlarının eşkal-i muhtelifesi daima inzar-ı arz edilir. Büyük mükâfatlar, primler verilir.

Bisiklet müsabakalarında Daima Birinciliği Kazanan Vecdi Bey

Galatasaray Mekteb-i Sultânisi Terbiye-i Bedeniye Muallimi Abdurrahman Robinsun Bey

Altı gün koşuları gibi, pist üzerinde koşulanları 24 saat yarışı gibi hem süratle mukavemete tealluk edenleri olduğu gibi Fransa turu gibi müthiş 5300 kilometrelik uzun, yıldırıcı, yıkıcı aşamasıda vardır. Poti Beretun, Tinr, Gariko, Bovir, Lambo, Faber Şişsek, Kristof, Brüteralli, Vandal, Anjel, Trevsiliye gibi mukavim adamlar bu uzun seyahati yapar muvaffak olurlar.

Fransaturu, bütün Fransa sahil ve hududunu bisikletle yürümektir. Bu yorucu yolun son pehlivanı Belçikalı (Tis) in koşudaki sürat-i vesaiti saatte (27) kilometredir. Bir ay kadar sürer.

Biz muhitimizde böyle büyük tecrübeleri şimdi tatbik etmeği istemek gibi bir ceraitte bulamıyoruz. Ancak hiç olmasa eski mesâinin terk edilmesini istemek bir idman gazetecisi sıfatıyla hakkımız değil midir ?

Sayı 31-32

Sayfa 507

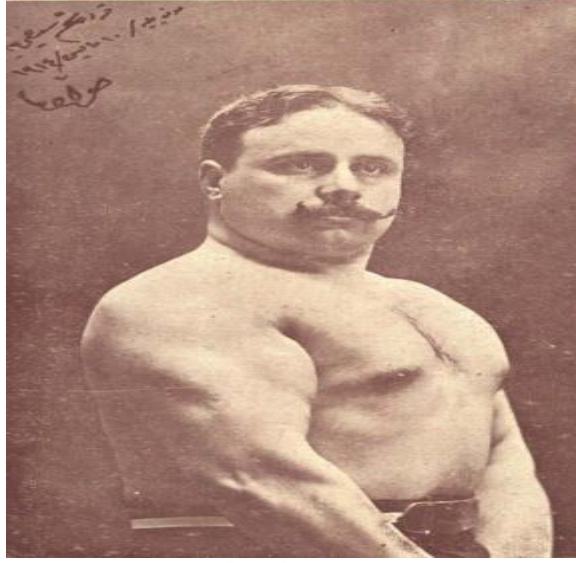
Kadıköyünde Union Kulübde Donanma Menfaatine İcra Olunan İdman Müsabakalarında Bahriye Nazırı Cemal Paşa Hazretleri Vesâir Zevat-ı Kiram Mükâfat Tevzi' Ederler İken

--

İtizar

Kıymetli refika-i tahririyemizden Burhanneddin Bey'in Resmi maa't-teessüf bu nüshamıza yetişemedi. Müfide-i makalelerini okuyan muhterem kârilerimize kendisini gelecek nüshamıza takdim edilecektir.

--

MonPelitye’de tahsilde bulunan kâvi gençlerimizden Cevad Bey

--

Müdür-i Mes’ul: mehmed Sadi-Matbaa-i Hayriye Şürekası

Sayı 31-32

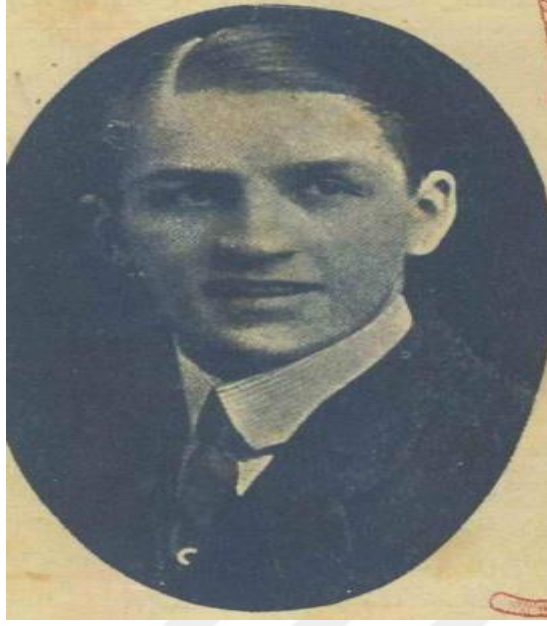
Sayfa 508

100 Para

XXX. İdman Mecmûası, 33.Sayı 29 Mayıs 1330 (11 Haziran 1914)

Numara: 33

İDMAN

Boks Pehlivanı Fransalı JorejKarpantiya

İkinci Sene	29 Mayıs	330	Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank	

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 33

(İdman) ınMuya'd-ı İntişarı

Meşgul olanlar bilirler ki spor bilhassa kışın daha ziyâde aranır, tatbik edilir bir meşgaledir. Futboldan avcılığa kadar birçok şubat daima son bahardan sonra ve ilk yazdan evveli icrâ edilir. Fi'l-vaki' Avrupa'da, yüzmek, kürek çekmek tenir, nişan atmak gibi sığağın az tesir-i hâsıl eylediği riyasenat bizde olmadığından yaz mevsimi kışa nazaren spor için bir devre-i tavakuf sayılır. Bizde futbol ligleri hitama erir herkes gezmek hevesine düşer. Onun için bu devre-i tavakufta idmana sermaye-i tahrir bulabilmek oldukça

müşkülleşiyor. Binaenaleyh bu devrede mesâimizi Avrupa'nın en mühim idman vukuatına hasır edeceğiz.

Aynı zamanda da haftalık intişarımızı on beş güne iblağ edeceğiz. Ta ki mündericatı karinimizi sıkmasın hemde bir kıymet-i hakikiyeyi ihtiva etsin aded üzerine hesap edilmesi hasebiylebu temdid abonelere tesir edemeyecektir. İdmanın temadi-i mesâisini arzu eden kıymetli kârilerimizin hüsnü nazar ve rağbetlerinin temadisi ümidiyle arz-ı malumat ediyoruz.

(İdman) ın Müsameresi

Dolayısıyla

16 Mayıs'ta (İdman) ın Kadıköy'ünde bir müsameresi icrâ edildi. Birinci sağ mesâisini itmam ederken birde bu sûretle mesleğine karşı irtibatını gösterir bir hareket-i idman için lazım idi. Zaten (İdman) o müsamereyi bir kasd-ı tenafî ile değil bir merasim bir rasime olarak tertib etmişti. Ancak bu tertibbir kaç günlük bir tedârik neticesi olduğu için arzu edilen şekil verilemedi. Nüşa-i mümtazemizin zaman-ı intişarıyla karşılaşılın

Sayı 33	Sayfa 509

o kadar çok şeyler bekliyor ki bunu şimdilik bizlerden ummak abes olur. İhtimâl beş on sene sonra.

Diyor ki “Baliğler, imtihan için sûret-i mahsusiyyede yetiştirilmedikleri hâlde, her hangi bir zaman ve mekanda olursa olsun atideki işleri yapabilmelidirler.

1-Kol kuvvetiyle herhangi bir afakiçubuğa yahud bir saçağa veya bir duvada asılıp kendini üstüne alabilmek.

2-Hiç olmazsa beş metre irtifandaki düz bir ipe yalnız kol kuvvetiyle çıkmak.

3-Gerilmeden (80 santimetre irtifandaki hakiki bir mâni- ip veya değnek değil- ve gerildiği hâlde bir metre irtifandaki gizlik) Hakiki bir mana atlamak.

4-Gerilmeden iki metre, gerilerek üç metre uzun atlamak.

5-100 metreyi (16)sâniyyede, 500 metreyi 1 dakika 40 sâniyyede, 1500 metreyi altı dakikada, 300 metreyi 14 dakika 5000 metreyi 25 dakika koşmak.

6-Bir günde (50 kilometre) mesafe kat' edebilmek.

7-100 metre yüzmek, 10 sâniye su altında durmak ; boğulanlara imdad edebilmek.

8-50 kiloluk bir taşı veya bir gülleyi yerden alıp başının fevkine kadar kaldırmak.

9-Bir yumruktan, bir tekmeden, bir sopadan kendini kurumasını bilmek ; bazı güreş oyunlarına vâkıf olmak. Bunların tatbiki jimnastiklerin başlıca talimleridir ki terbiye-i bedeniyenin gaye-i ameliyesini teşkil ederler”.

Şu izahat gösteriyor ki bu gün içimizden benim diyen amatörler bile bu işlerin karşısında düşünürler. Çünkü bunların yalnız iki tanesini değil hepsini ikmal etmek şarttır. Hakikaten, çocuklar ana kucağında ve ibtidaimekteblerinde iyi terbiye görürlerse bulûğ zamanlarında belkide daha fazla şeyler yapabilirler. Bittabi onları zorlu bir programa tabi kılarak yetiştirme caiz değildir. Aldıkları bedeni terbiye onları his etmeksizin o derece getirmiş olmalıdır. İcra edilen imtihanlara, derecatnumruvaziyle tayin edilir. Mekteb imtihanları gibi. Arada bir fark vardır. Mekteblerdenumrununâzami ve asgarisi muayyendir. Fakat atletizm de böyle değil. Olimpiyatlarda ve İsveç ile Amerika’da numrununâzami asgarisi tahdid edilmiştir. Rekor (Record) yanizamanın birinci derecesi (1000) itibar edilerek ona göre mukayese yapılır ibretin usûlünde ise numrunun asgarisi muayyendir. Ve her muayyen tezayiddenumruda muayyen miktarda artar ki bu daha amelidir. Bu işler mekteb dersleri gibi olmadığı için meydana çıkan atletin ne kadar iş görebileceği kestirilemez. Mesela tarih dersinde o senenin programını hakkıyla ikmal eden efendi (10) numru alır. Fakat yapacağı iş evvelden muayyendir. Ona, sen bu işi yaparsın şu numruyu alırsın diyorlar. Evsafı vermiyorlar. Bu doğru olabilir. Fakat bizim işimizde o kadar doğru olamaz. Çünkü bir adam bazı tecrübeye sıfırdan aşağı menfi yani nakis tarafından da numru vardır. Asgari olarak tayin edilen iş yapılamaz ise noksanı için tahtü’l sıfır numru verilir ve bu numru (-) işaretiyle gösterilir ve yekundaki (+) işaretli numrulardan tenzil olunur. Bu cihet pek mühimdir. İbret bazı tecrübelerde asgari olsun yapamayanların yakasını bırakmıyor. Onların bazı şeylerde ki liyakatsizlikleri, nakisnumruadıklarından diğer tecrübelerdeki numrularının tenzilini muceb oluyor ki bu, pek güzel düşünülmüştür. Bu hâlde mesela kuvvetli fakat çevik olmayan veya gâyet çevik fakat pek kuvvetsiz olanlar muvaffak olamazlar ; çalışmak lüzumunu hissederler. İbretin usûlünde harika gösterebilirdi diğerlerinde ta numrudan bir miktar aşağıya düşer. Eğer

fazla yaptığı iş için fazla numru alırsa yekunde zararını telafi eder. Fazla muvaffakiyeti semeredar olmazsa mağdur olur.

Sayı 33	Sayfa 510

Tecrübelere İbret Usûlünde Verilecek Numru ve Cedveli

<u>Gerilmeden Yükseklik Atlama</u>	
Metre	Numara
0,80	Sıfır
0,90	Bir
1	İki
1,05	Üç
1,10	Dört
1,15	Beş
Elh	Elh
<u>Gerilmeden Yükseklik Atlama</u>	
Metre	Numara
1	Sıfır
1,10	Bir
1,20	İki
1,25	Üç
1,30	Dört
1,40	Beş
Elh	Elh

<u>Gerilmeden Yükseklik Atlama</u>	
Metre	Numara
3	Sıfır
4,50	Bir
3,50	İki
4,	Üç
4,50	Dört
5	Beş
Elh	Elh

<u>Gerilerek Uzunluk Atlama</u>	
Metre	Numara
1	Sıfır
1,10	Bir
1,20	İki
1,30	Üç
1,35	Dört
1,40	Beş
Elh	Elh

<u>Yüzme MetreSürat</u>	
Sâniye	Numru
16	Sıfır
15	Bir
14,5	İki
14	Üç
13,5	Dört
13	Beş

Beş Yüz Metre Uzun Sürat

Dakika	Sâniye	Numara
1	40	Sıfır
1	36	Bir
1	32	İki
1	28	Üç
1	26	Dört
1	24	Beş

<u>Ağırlık Atmak 8 Kilo 250 Gram</u>	
Metre	Numara
5	Sıfır

6	Bir
7	İki
8	Üç
8,50	Dört
9	Beş
Elh	Elh

<u>İpe Tırmanmak</u>	
Metre	Numara
5	Sıfır
6	Bir
7	İki
8	Üç
9	Dört
10	Beş
Elh	Elh

<u>Bin Beş Yüz Metre Mukavemet</u>		
Dakika	Sâniye	Numara
6		Sıfır
5	40	Bir
5	30	İki
5	20	Üç
5	10	Dört
5	05	Beş

<u>Su Altından Yüzmek</u>	
Sâniye	Numru
10	Sıfır
20	Bir
30	İki
40	Üç
50	Dört

60	Beş

<u>100 Metre Yüzmek</u>		
Dakika	Sâniye	Numara
3		Sıfır
2	48	Bir
2	36	İki
2	24	Üç
2	12	Dört
2		Beş

<u>Taş Veya Gülle Kaldırmak İki El İle 40 Kilo</u>	
Defa	Numara
1	Sıfır
2	Bir
4	İki
6	Üç
8	Dört
10	Beş

İbret usûlünden umru cedveli numunesi gerilmeden yüksek atlama

Tahsis Edilen Numara	Metre Olarak Atlanacak İrtifa
0	0,80
1	0,90
2	1,00
3	1,05
4	1,10
5	1,15

Ali Ahire

5 Numrudan sonrası her beş santimde bir zam edilerek kayd edilir. Kûsûratta işaret olunur. O hâlde her santim için numrunun beşte biri yani $(1/5)$ numruyahud $(0,2)$ ilave edilir.

Cedveldekinumru (5) e kadar gösterilmiştir. Beşten bu yukarısı cedvelde gösterilen minval üzere tayin edilecektir. Gerilerek yüksek atlamalarda beş numrudan fazlası için her beş santim yükseklik için bir numru zam olunur. Fakat hadd-i asgari olan bir metre aşilamaz ise her on santim aşağısı için $(-)$ işaretli yani tahtü'l sıfır numru verilir.

Gerilmeden uzun atlmada beşten yukarı numru için her on santim (1) numru zam olunur. Sıfırdan aşağı için keza her on santimde $(-)$ işaretli numru verilir.

Gerilerek uzun atlamada beşten yukarı her yirmi beş santimde bir numru zam olunur yirmi beş santime çıkıncaya kadar aradaki fark kat' zannedilesin. Onlardan kûsûrat olarak ilave edilecektir. Yanlız uzun atlamada değil bütün tecrübelerde böyle yapılır.

100 Metre süratte beş numrudan yukarısı her $(2/5)$ sâniyede yani sâniyenin beşte iki miktarı azaldıkca bir numruitibar olunur. Bu hesabca $(1/5)$ sâniye içinde $(0,5)$ yarım numru saymak icâb edeceği anlaşılır. 500 metre uzun süratte beş numrudan fazlası için her iki sâniyetenakûs bir numruitibar edilir.

1500 metre mukavemette keza beşten yukarısı için her beş sâniyetenakûs bir numrudur.

İpe tırmanmak da on metreden itibaren yüksekliğin her bir metre müzayidi bir numrudur.

Siklet atmakta beş numrudan fazla almak için 9 metreden itibaren her (50) santim bir numrudur. Elliden elliye bittabi kûsûrat vardır.

(40) kiloluk sikletkaldırmakdabeşden fazla numruya her iki defa kaldırmakta bir numru zam olunur.

100 metre yüzmek de beş numrudan yukarı her on iki sâniyetenakûsü bir numru yapar.

Dipten yüzmekte her on sâniye fazla yüzüş bir numrudur.

Bu cedveldekiderecat yalnız büyük atletlere mahsus olmadığı ve herkes miktarca iştirâk edebileceği aşikârdır ; bununla, çocuklarında iktidarları ölçülebilir.

Cedveldemündericnumrular beşe kadar tayin olunmuş ve üst tarafı ona kıyasen yapılacağı için ayrıca izaha hâcetgörölmemeiştir. Burada dikkat edilmesi icâb eden bir nokta var ; sıfırdan itibaren (5) numruya kadar olan dereceler (Atlete) göre değil henüz bulûğ senelerinde bulunan çocuklara mahsustur. (Atlet) olanlar anı on sekiz yaşını aşmış bulunanlar için hadd-i asgari beş numrudur. Ondan aşağı (Atlet) olmaz.

Doğrudan doğruya nazar-ı dikkate çarpmak için beş numruya tekabül eden dereceleri ayrıca gösteriyorum:

Gerilmeden Yüksek Atlama	1,15	
Gerilerek Yüksek Atlama	1,40	
Gerilmeden Uzun Atlama	1,50	
Gerilerek Uzun Atlama	5	
		Sayı 33
		Sayfa 514

	Sâniye
100 Metre Sürat	13

Dakika	Sâniye	
1	24	500 Metre Uzun Sürat
5	5	1.500 Yarım Mukavemet

Metre	
10	Düz İpe Kol ile Tırmanmak

9	Siklet Atmak

Dakika	
10	40 Kiloluk Taş veya Gülleyi İki el ile Kaldırmak
2	100 Metre Mukavemet

Sâniye	
60	Su Altında Yüzmek

İmtihanlarda- muayyen zamanlarda iktidarı anlamak için yapılan müsabakaya imtihan demek daha münâsibtir- ibret Fransa Atletik Sporlar Cemiyetleri ittihadı kavaidini kabul ediyor. Zaten bu kâidelere her yerde kabul olunanlara göre tertib edilmiştir.

Siklet atmakta yalnız bir elin atışını kabul etmiyor sağ ve sol el ile atıldıktan sonra vesaitisinalıyor ; daha ince düşünmüş.

Mukayesatın kemâl-i sıhhâtleahzindeki ehemmiyeti ayrıca zikre lüzum var mı, değil yalnız umûmi müsabaka meydanlarında hatta kulüblerde hususi çalışılır iken de sahihü'l ayar karunu-ı metreler ve dekametre şeridleri kullanılmalıdır ki herkes derecesini iyi bilsin ve onu tedricen muntazam birsa'yile yükseltmeğe, çalışsın. Biz bazen kendimizi pekaz, bazen pek mübalağalı görüyoruz. Sıhhâtleahz edilen mukayesat ve abaddan bir deftere sûret-i mahsusada sinesi ve iyi hatta günüyle kaydedilmeli ; bu muamele muayyen aralıklarla tekrar edilmelidir.

Ali Seyfi

--

MecmûamızNâmına

İdman Müsabakaları

Mayıs'ın on beşinci günü "İdman" birinci sene-i devriyesini ikmal ediyor, ve bu nâme bir fevkalade nüsha-i beşer ediyor, ertesi gününde bir müsamere tertib eyliyordu. "İdman" bundan sonraki programı hakkında düşüncelerini bildirdi. Hepsinin hûlasâsı olarak yine tekrar ederiz: İdman, memleketteki idmancılık ile ilelebed yürüyecektir. Ve

bunun için dostlarından yardım, teşvik bekliyor. 16 Mayıs Cuma günü bir evvelki haftanın tantanaları, ve günün fevkalde sıcak olması müsamerenin parlak ve arzu edildiği, ümit edildiği kadar mükemmel olmasına hâlel getirdi. Mamafih kadirşinas idmancılarına isbat-ı vücud ediyor, onlar sabahleyin gelmiş bulunuyorlardı. Müsamere, İstanbul mebus-ı muhterem ve Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti Reisi İsmet Bey Efendi Hazretlerinin taht-ı himayelerinde bulunuyordu.

Saat ikiye geldiği zaman Union Kulüb yalnız idman meraklısı gençlerden mürekkep bir grup ile dolmuştu. Müsamerenin gerek intizam ve gerek tertibat cihetiyle noksan olmasına itina edilmiş, mecmûanâmınabir çok arkadaşımız defakarane çalışmışlardır. Kendilerine teşekkürü müteşekkül bulunuyordu:

Muallim Seyfi Bey , Raşid Bey , Hamid Bey , Burhan Bey , Kenan Bey , Muallim İsmail Hakkı Bey , Altın Ordu'dan Sedat Bey.

Müsamerenin umûmi komiseri Suad Hayri Bey idi.

Sayı 33

Sayfa 515

Ertuğrul mızıkasının ahıye-i Latifesi arasında programın birinci kısmına ibtidar edildi birinci müsabaka beş devir bisiklet yarışı idi birinci Muhiddin Bey kazandı. İkinci kısım: Yüz metre mesafede koşu müsabakası idi. Galatasaray'dan Şükrü Bey birinci geldi.

Üçüncü müsabaka yüz on metrelik manalı sürat koşusu idi yine Şükrü Bey kazandı.

Bundan sonra şimdiye kadar ilk defa olarak iki Türk takımı arasında (Galatasaray ile Anadolu Hisarı İdman Yurdu) ve çayırda hokey müsabakası icrâ edildi. Galatasaray şimdiye kadar Sketing'de bize bir çok parlak muvaffakiyetler göstermiş, memleketimizde yeni başlayan (Hokey) hakkında hâlta oldukca bir merak uyandırmış idi. Çayır hokeyi büsbütün ayrı bir takım kavaid ile Sketing'de oynanan hokeyden ayrılıyor. Ve bu şimdiye kadar memleketimizde bir müsabaka şeklinde görülmemişti. Yakın bir maziye mâlik olan tarih -i teşekkülünden itibaren daima ilerleyen İdman Yurdu bu yeni oyun için henüz iki haftalık bir tecrübeye mâlik bulunduğu hâlde “İdman” müsameresine (Bir cemile-i kadir şinasgöstermek) isteyerek Galatasaray'ın oldukca eski tecrübelerine nazaren mağlubiyet endişesini bile düşünmek istemeyerek Galatasarayla müsabakaya girdi.

İdman Yurdu takımı bervecih-i âti teşekkül etmişti. Kaleci Fazıl Bey,arkacı Sudi Bey (Lazistan Mebusu),Ekrem Bey,yardımcı MehmedBey , Nizami Bey,Cemal Bey,akıncılar CumahâlidBey , Sadi Bey,Mehmed SadiBey,Sırrı Bey, Tayyib Servet Bey,Galatasaray takımı da şu vecihle teşekkül etmişti:

Kaleci Bahri Bey , arkacı Haydar ve Sıdkı yardımcı Adnan, Rıza, Hüseyin akıncı Bekir, İhsan, GalibHasnun, İsmet, Hamid Beyler, takım kapudanları İdman Yurdu'nun Sadi Galatasaray'ın Rıza Beyler idi.

Hakem mevkindeSuad Hayri Bey bulunuyordu. Oyuna ibtidar edildi, Bazı tahminatın aksine olarak İdman Yurdu mükemmel bir sûrette hasmını sıkıştırıyor, müdâfaa ediyor, iyi paslarla mukabele, hücum ediyordu

İdman Yurdu'nun bazı küçük hataları nazar-ı itibare alınmayarak denilebilir ki takım heyet-i umûmiyesiitibarıyla vazifelerini çok güzel ifa ettiler. Mehâcime hattından bir zat yardımcı hattının iki açıktaki oynayan oyuncular biraz daha gayret ederek mehâcim hattını beslemiş olsaydılar sayı kazanmak ihtimâli de var idi. Galatasaray'ın kalesi önünde de, bir aralık, müthiş bir kargaşalık oldu, işte oyunda en mühim bir madde olan mütekâbil muavenet, ve ittihad olmuş olsaydı sayı kazanmak muhakkâktı. Tabi, kargaşalık devam edemezdi, Haydar Bey topu tekrar uzaklara yolladı...

Birinci kısım bitti, İdman Yurdu bir sayı gaib etmiş idi. İkinci kısım başladığı zaman Galatasaray hakiki bir hücum ile oyuna başladı ve seri paslarla iki sayı daha kazandı. İdman Yurdu ikinci kısımda tamamıyla müdâfaamevkinegeçti, ve müsabaka neticeye kadar büyük bir gayret ve ihtimam ile kalesini müdâfaa etti.

Neticede Galatasaray üç sayı ile galib geldi. Bundan sonraki müsabakalarda hokey maçının mühim bir mevki işgal edeceğine emin bulunuyoruz. Çünkü İdman Yurdu mütemadiyen çalışıyor, Galatasaray'ın da yeniden idmanlarına başlaması tabi bir şey.

“İdman” her iki takıma da teşekkürü bir vazife telakki eder...

Futbol müsabakası: bu senenin şampiyonluğu kazanan Fenerbahçe ile ikinciliği kazanan Altınordu arasında icrâ edilmiştir...Müsabakaya ibtidar edildiği zaman her iki tarafa gâyet bati hareket ediyor gibiydi.

Fakat Fenerbahçe bir sayı kazandıktan sonra, müsabakaya

Yeni Oymak Beyleri: Foto Ferid İbrahim

Kalga-i Mösyö Parfit'ten Ahiren İcaze Almışlardır.

Galatasaray Hokey Takımı Foto MahmudBey

Bahriye Gücü Reisi Donanma-i Hümayun Kumandanı Tahir Bey Efendi Hazretleri

İstanbul'da Bulunan İngiliz Futbolcuları Muhtelit Takımı ile Galatasaray Takımı

Sayı 33

Sayfa 517

Galatasaray İdman Hokey Takımları Foto Burhan Bey

Galatasaray ve İdman Yurdu Arasında İcra Olunan Hokey Müsabakası Resimlerinden
FotBurhanBey

Galatasaray İle İdman Yurdu Hokey Takımları arasında İcra Edilen Müsabaka
Resimlerinden FotoMahmudBey

Sayı 33	Sayfa 518

Tevzi-i Mükâfat: İttihadMektebleri menfaatine yapılan Gül Bayramı ve İdman
Müsabakaları Heyet-i Tertibiye ve Teftişiyesi tarafından Müsâbıklara Tevzi-i Mükâfat
Olunur İken

Foto Ferid İbrahim

Gül Bayramı Sefahatinden: Yumurta Yarışı Foto İbrahim

Gül Bayramı Müsabakalarından Kaz, Ördek, Tavuk Yarışları FotoFerid İbrahim

Sayı 33

Sayfa 519

Gelibolu Türk Gücü

Darü'l Muallimin İzçileri Foto FeridFerid İbrahim

Fenerbahçe ve Goben Zırhlısı Futbol Takımları

Foto Ferid İbrahim

şiddet geldi ve Altınordu, Fenerbahçe'nin oldukça tebdil eden oyuncular karşısında hiçbir şey yapmağa muvaffak olamadı. Birinci kısım bu vecihle bitti, ikinci kısım daha güzel, daha hararetli başladı. akşama yakın, güneş tesirin artık gaib etmiş bulunuyordu, ve oyun birinci kısmında olduğu gibi bati devam etmiyordu. Nihayet Altınordu bir sayı yapmağa muvaffak oldu. Şimdi Fenerbahçe mutlaka hasmını mağlub etmek vaziyetini almış, müthiş hücumlar gösteriyordu ve müsabakanın nihayetlerinde ikinci sayıyı yaptı oyunda bu vecihle, Altınordu'nun mağlubiyetiyle hitam buldu. Fenerbahçe'den GalibBeyyine bir çok harikalar gösterdi; Altınordu'dan Hüsnü Sedad, Nuri Beyler vazifelerinde pek mükemmel muvaffak oldular. Saat yedi buçuk olmuştu. Galatasaray ve Fenerbahçe takımlarına galibiyetlerinden dolayı "İdman"ın bir nişane-i takdiri olmak üzere kupalar takdim edildi. Ve bu günde "İdman"ın hatıra-i şükranında ebedi bir gün olarak, onu seven, ondan ayrılmayan arkadaşlarının sevimli yardımlarıyla yükselen bir gün olarak yaşayacaktır.

Veli Efendi at Yarışları

Himaye-i mefhame-i hazret-i padişahide Islah-ı Nesli Feres Cemiyeti tarafından her sene icrâsimutad olan ilkbahar yarışları bu sene Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti'nin Ordu-i Osmâniyeihda edeceği tayyâre filosu menfatine olarak Mayıs'ın yirmi üçüncü Cuma Günü bir sûret –i fevkalade de icrâ edilmiştir.

Şehzadeganhazeratından Ömer Hilmi Ziyaeddin, Abdulhalim, Fuad Efendilerhazır bulunuyorlardı. Vükeladan Sadrazam Sâid hâlim Paşa, Bahriye Nazırı Cemal Paşa, Adliye Nazırı İbrahim Bey, Maliye Nazırı CavidBeyMebusan Reisi hâilBey bulunuyorlardı. Keçecizade İzzet Fuad Paşa, Müşir Osman Paşa, Ömer Rüştü Paşa ile mebusan-ı kiramdan bazısı, Kalgay-ı Mösyö Parfit, merkez kumandanı hâilBey, Beyrut Valisi Bekir Sami Bey, Polis Müdürü BedriBey, Beyoğlu Mutâsarrafı Gani Bey , Liman Fon Sanders Paşa ve refikası aile-i muhteremeleri ile birlikte gelmişlerdi. Ve bunlardan başka daha bazı zevat muhteremede hazır bulunuyorlardı. Şehzadegan ve vükela çadırlarının yanında Ertuğrul Mızıkâ-i Hümayun'u hanımlar mevkinde harbiye mızıkası, diğer mevkilerde muhtelif mızıkalar icrâ-i terennim ediyordu.

Yarış gününe kadar devam eden yağmurlar sebebiyle koşunun hatta tehir ihtimâli var iken önünü havanın birden gâyet güzel olarak açılması koşumâhalini binlerce hâlk ile doldurur...

Şirketin tahsis ettiği vapurlar, o gün için tarife hâricinde sefer yapan trenler olduğu hâlde yine vesait-i nakliyenin fakdanini ilan eden bir gün olmak üzere gösterilebilir. Her zaman tekrar edildiği vecihlebu gibi büyük günlerden daha başka vesait-i nakliye icad etmeli, hâlkırahatca nakil edebilmek imkanını tamamıyla hazırlamalıdır. Biz eminiz ki bir çok kişi sırf bu vesait-i nakliye düşüncesi ile bu günü def' etti...

Hakem heyeti zevat-ı atiyedenmürekkebt hakem reisi Limon Fon Sanders Paşa, birinci liva kumandanı Hamdi Bey ast-ı Amire-i müdürü Şeref Bey,Binicillik Mektebi Kumandan Muavini Esad Bey,Hipolog Cemal Bey.

Birinci yarışa saat bir buçukta ibtida edildi. Formalı binen zâbitanemahsus,bila tefrik cins -i miri hayvanlarla düz yarış. Mesafe 3000 metre idi. Yarışa on yedi zâbitiştirâk etti. Yarış pek heyecanlı

Sayı 33	Sayfa 521

8-sırıkla irtifa atlama BeşiktaşJimnastik Kulübü'nden Kemâl Bey birinci 2 metre 44 santimetre

9-Eskrim çocuklar arasında Enver ve Hikmet Beyler arasında icrâ edildi Enver Bey müsabakayı kazanmıştır.

10-Büyüklerden kimse iştirâk etmediğinden kulüb Muallim-i Muhteremi FuadBeyle Kulübâzasından Yusuf Bey arasında icrâ edilmiştir.

11-Boks yine hariçten iştirâk eden olmadığından kulüb Muallimi FuadBeyle Kenan Bey arasında icrâ edilmiştir.

Süngü mübârezesineiştirâk eden olmadığından icrâ edilmemiştir.

12-Kulüb müdâvimini tarafından İsveç jimnastiği yapılmış fevkalade alkışlanmıştır.

13-Bayrak yarışı ; Türkİdman Ocağı, Kabataş Sultânisi, Beşiktaş Jimnastik Kulübü iştirâk etmiş Beşiktaş Kulübü kazanmıştır.

14-Beyoğlu mutâsarrafı Gani Bey tarafından tevzi-i mükâfat edilmiştir.

Güreşe Kenan Bey Efendi nezâret eylemiştir.

İdman Havâdisleri

Fenerbahçe'nin Odesaye Azimetî

Vuku bulan davet üzerine Fenerbahçe Kulübü bir hafta zarfında üç futbol müsabakası yapmak üzere Odesaye azimet etmiştir. Oyuncular Fenerbahçe'den Galib, Nuri Miço, Sâid, Hikmet, Sabri, Serya, Nüzhet, Arslanyan, Kostanin ve Jan Boris Bey ve Efendileriyle Fenerbahçe'nin talebi üzerine iştirâk eden Anadolu Kulübü'nden Hasan ve Altınordu'dan Hüseyin Beylerden mürekkebolub Fenerbahçe Kulübü Reisi Doktor Hamid Hüsnü ve kasadar Zeki ve âzadan Yahya Beylerde heyete iştirâk eylemişlerdir. Oradaki heyetin İngilizlerden mürekkeb ve mahir bir takım olduğu söyleniyor. Muvaffakiyetlerini dileriz. Oradaki üç oyundan birinin, Türkiye, birinin İstanbul birinde Fener nâmına icrâ edileceği de işitilmiştir.

Paşa Bahçesi İdman Kulübü

Paşabahçesinde de gençlerimizin Paşabahçesi İdman Kulübü nâmıyla bir kulüb tesis ettiklerini haber aldık kendilerini tebrik eder devam-ı muvaffakiyetlerini temenni ederiz.

İdman Müsabakaları

13 Haziran'da Anadolu Hisarı'nda Küçük Su'da İdman Yurdu tarafından idman müsabakaları yapılacağı haber alınmıştır aynı günde Küçük Su'da bir tayyârede uçacaktır. Müsabakaları pek mükemmel olması için çalışılmaktadır.

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi-Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

Sayı 33	Sayfa 524

Fiyatı 1 Guruş

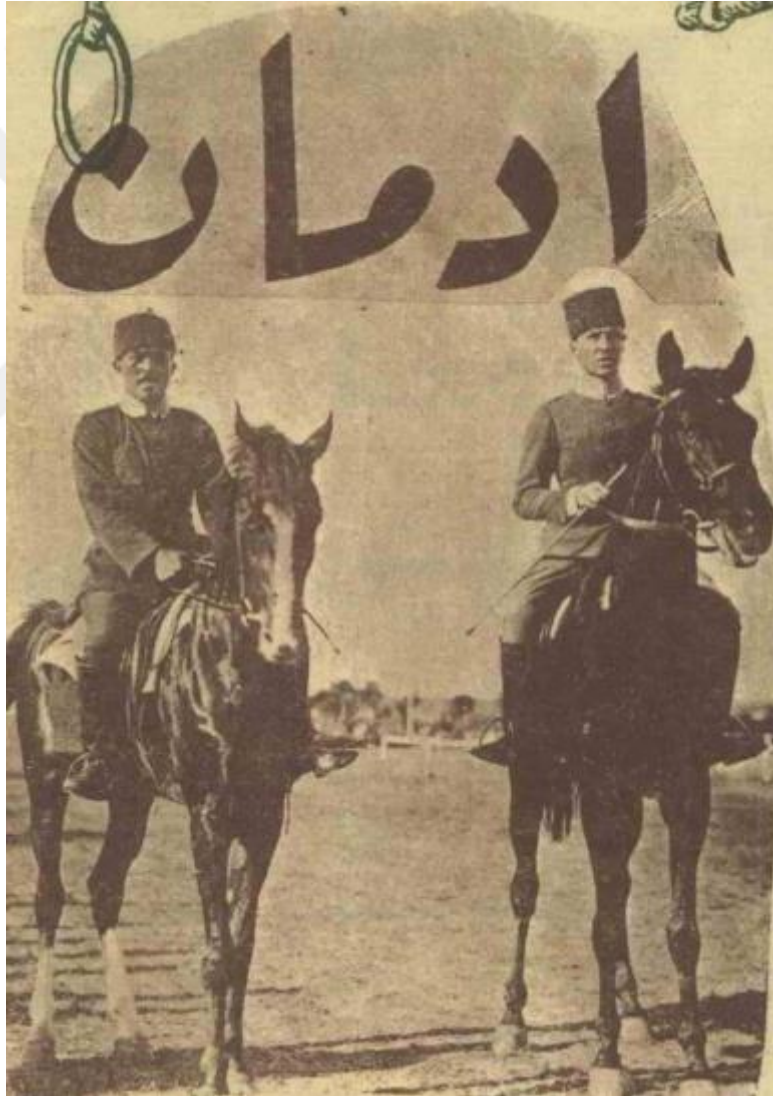
İdmanın Birinci Senesinin Cildi

321 adedi resmi ve bütün jimnastiğe, spora, keşşafılığausûlleri ihtiva eder mücellid olarak fiyatı otuz beş guruştur. Taşra için posta ücreti zam olunur.

XXXI. İdman Mecmûası, 34.Sayı 12 Haziran 1330 (25 Haziran 1914)

İDMAN

Numru 34

Veli at Koşuları manalı Yarışında, İkinciliği kazanan Yüzbaşı,İsmail Hakkı Bey'in malı olan, Ekrem RecebBey'in süvari olduğu, Mareşal İsmindekibargiri,Birinciliği Kazanan, Mülazım Bahri, Beyin Alçu ismindeki El atı

İdarehane: Eskişehir Emaneti Karşısında Daire-i Mahsusa

İkinci Sene		12 Haziran 330 Perşembe
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guruş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa
Numara: 34

Efkâr Tamamıyla Tenvir Etmemiş

olmadığından müşteki iken son zamanlarda bütün sunuf-ı münevvere hâsıl olan harekât lehdaraneoldukçaşâyan-ı memnuniyet neticeler vermiş ve kulüb kasalarına çok bir bazai' maliyenin girmesine sebep olmuştu.

Efkâr-ı münevvere bu işlerle alakadar olmakla beraber mektebler ve müessesat-ı talimiyenin hemen hemen kısm-ı azmine bu yolda iştigalat ilave edilerek bu meşguliyetin bir lazime-i hayatiye olduğu nazarlarda tayin eylemişti. İzci teşkilatı gibi, güç dernekleri teşkilatı gibi işler hep o ceryanın neticesi olarak saha-i fiile çıktı

Nazarımız, hatta cerâidde bile bu uğurdaki ihtisasat-ı teşvikarisinira'na bildirdiler. Mübtehic, memnun olduk bu ihtihacımız yine baki, o ceryanda eski salık-i muvafıkında devam edegelir iken bazı köşelerde bunun aleyhinde şimdilik ufak tefek itirazlar yükseldiğini görüyoruz, işitiyoruz. Doğrusunu söylemek lazım gelirse o mutearızlaraise âdem vukuflarından dolayı acıyoruz, onların paralarına, hem zamanlarına ise bilmemezlik kurbanı olmalarından dolayı teesüf ediyoruz.

Zaten bizde en fazla zarar veren, rehine açan bir hâl, bir hâl zırhı var ki ; oda bir mesele-i mutheadise ya bir saik zuhurun gerek lehdaranı gerek hilaf-ı kiranı onun mâhiyet-i muteshâhisesini değil tamamıyla hatta huyule bir şekilde bile tanımadan ona zahir ya maruzolmasıdır. Devre-i evvelininde bu mezaheret veya muhalefet keyfiyeti- bir muarız ruhu olsa gerek– o derece şedid bir şekilde takib olunur ki ; onun sâhibi bilahere fikrinin âdem-iisabetini * mütetabian -anlasa bile ekseriyen izzet-i nefis ve haysiyet gibi tesirat-ı

nefsiyeden kurtulamaz. Yanlış olduğunu bildiği o yolda gider, bilerek hem kendine hemde muhitinde ika'i tesir edebileceği ecza-i ferd-i millete de kahr eder. Böyleleri- bizce- sarı bir hastalık masaibleri gibidir ki onlara acımak, aynı zamanda tam'an etmeyerek şifasını dilemek gerektir. İşte sporceryanın bahis eylediğimiz muarizlerinde de bu hastalık arazi görülüyor. Ötede beride yükselen itirazların, şikayetlerin ekseri sâhibleri onun neden aleyhinde olduğunu değil ; onun ne olduğunu bile bilmediği hâlde- belki de cumhura muhalefetle kesb-i şöhret

Sayı 34	Sayfa 525

için terbiye-i bedeniye, sporun, izcilik hâsılı bu nimetlerin artık çok geldiğinden, birazda dersle, ilimle, fenle uğraşmak lüzumundan bahis ederler.

İlm ve fen ile işigal fikrini ileriye sürerek onlara terbiye-i bedeniye meşgailinimani göstermek Strategique, iyi tabiye edilmiş bir hücumdur. Hatta haricen metin bir iddiadır. Fakat işin iç yüzü istekle biraz tedkik olunsu boşluğu, ve ahiliği elhâsıl manasızlığı anlaşılır.

Medar-ı itiraz olan keyfiyet-i bedenle uğradığı kadar fikri çalıştırmamak mıdır? Velyevm-i terbiye-i bedeniye, terbiye-i fikriye meşgalinemani mi oluyor? Terbiye-i fikriye ihmal mi ediliyor ?..

Vücudun terbiye-i bedeniye ihtiyacını son zamanda bilmeyiz ki terk etmeyerek, anlamakda, tasdik etmekte kimse kaldı mı ?hakayık-ı fenniye bir taraf, dünya bende-i ilm-i abidan mecruh değil mi ? eğer vücud layık olduğu kudreti iktisâb edemezse onun tabi olduğu fikirden ne istifâde edilir. Zahir bir adam, farz-ı mutehayyil olarak metin bir fikre sâhib olsa bile onu nasıl tatbik eder?

Mevcudiyeti kendine bari olan bir beden varlığının azasıyla muktezi iken fikrini başka cihete, nasıl sarf eder de ondan hayır bek lenir! bunlar öteden beri söyledik yinede tekrar ile muteâlim oluyoruz. Terbiye-i bedeniye terbiye-i fikriyeye mâni olması olsa olsa zaman itibarıyladır. Çünkü başka ihtimâl yoktur. Bu ihtimâl ise bu gün – en ziyâdedüçar-ı tariz olan- mekteplerde vaki' değildir. Hatta alenen söyleriz: Mekteplerdeki terbiye-i bedeniye dersleri kafi derecede değildir. Binaenaleyh bizde terbiye-i bedeniye, terbiye-i fikriyeye, tahsile mâni olamaz. Eğer terbiye-i fikriyede bir noksan görüldüyse

bunun sebebini onun tarz-ı tatbikinde, icrâsında aramalıdır. Biz mübâdi-i mücahidemizde – bu tabiri kullanmadı haklı olduğumuza son defa tamamıyla kanaat getirdik- bu kâbil-i itirazlara maruz idik. Fakat mesâimizin neticesinde o itirazların birer birer inhisafını seyir eyledik.

Ummadık ki ;Odgedege tekrar semah tesirimize vasıl olsun. Yanılmış, hata etmişsiz, matbuatta, şükür olunur ki Türkce olmayan bir gazetede- bunun aleyhine yazılar görülmesi, hususi, resmi mehafilde bazı muariz sesler işitilmesi bu hatamızı ra'na yüzümüze vurdu. Anladık ki ; Efkâr-ı Umûmiye iyi tenvir etmemiş olan tenvire muhtaç. Biz bu vazifeyi ifa için zaten hasr-ı nefis ettik. Ancak bu vadide tamamıyla muvaffak olmak için her terbiye-i bedeniye ve spor meşgulünün, tarafdarının bir müddet için daha, bulunduğu muhiti yolumuza sevkese'yeylemesi, cihad etmesi, mabuatın vâkıf kalemlerle terbiye-i bedeniye-i efkâr-ı hâlka kapatması lazım geliyor. Bunu böyle yaparsak evvelkiler gibi şu aralıkta yükselen o avazların sükut ve hapsinin karşısında bulunuyoruz, aksi hâlde o bizi yutar, azar. Çünkü iyilikten zade fenalık, güzellikten ziyâde çirkinlik nasıl tabiyetin bir hasleti ise bunda da o masraf ve ceryan çabuk hemen çabuk bir muhit-i sirayet ve istilanın mazharı olur.

İdman

Sayı 34

Sayfa 526

Yarışacak Bargirin İntihabı ve

İdmanı

Medeniyet ilerledikçe taksim imâlidemutevaziyen onunla hareket eder, her sınıf buna iştirâk etmeye mecburdur, etmezseterakki edemez, tedenni eder. Bu münâsebetle hayvanatta taksim-i imâle uğramıştır, hiçbir zaman mevcudiyenin, inek kasabın o gözü, çiftcinin o gözüne benzemez, birinde süt diğesinde et, öbüründe çift sürmek hissesi tekâmül etmiş hatta ferd-i numune düçar olmuştur. Bargirde bu taksimâtaiştirâk ile vazife-i nokta-i nazarından ağır yük, hafif yük, posta, bennak, lüks...Elh diye ayrılmıştır. Bunlarayrı ayrı evsafa, hezail emâliktirler. Yekdiğerlerinden vazife-i nokta-i nazarından böyle ayrılmaları neticesi her birerleri kendilerine lazım olan uzvunu, cihazını işine yarayacak bir tarzda nemalandırdığından bu hayvanat pek nazarda biri diğerdinden

ayrılıyor. Hatta ol kadar ki İngiltere’de İngiliz Koşu bargirinin yalnız inciklerinin (Maşataliyad) en dar mâhalini ölçmek (Yirmi bir santimetre olacak) o hayvanın, başka nahiyesi hakkında tedkik ve tetbih-i ihtiyac bırakmadan kendisinin koşu hayvanı koşu hayvanı olub olmadığını anlatır.

Bizde henüz hayvanat bu taksime uğramamıştır. Elimizdeki ineğin bu gün sütünü sağlar, yarın çifte koşar sonrada kasaba sevk ederiz. Bütün hayvanatımız, cüzzi veya külli ne iş yapabilecek ise hepsini yaptırırız. Hayvanatı bir işe göre tekâmül ettirmek ihtiyacını takdir edemeyişimiz buna sebep olmuştur. Yoksa o, takdir eylediği gün tatbiki gâyetsehildir. Uğraşmış, didinmiş hayvanatı birer kalıba sokmuş milletlerin mesâisini kendimize cerh Edebiliriz.

İşte memleketimizde hayvanat taksime uğramadıklarından yarış hayvanatı zaten olmayan bu evvelki de, bulup çıkarmak mutesardır. Memletimizde yalnız Arap ırkında bulabiliriz. Yerli diye yarışa iştirâk eden hayvanatın hemen hepsi nısfü’l dem yani yarım Arap veya Arap’tır.

Fakat bu müşkülât ile beraber her bir Osmanlı bir bargiri gördüğü zaman az veya çok onun hakkında bir fikir edinmesi gördüğü hayvanın ne derece iyi olduğu tayin etmesilazımdır. Bizim hayvanatının nasıl olduğunu öğrenmek ve gözü alıştırmak için başka milletlerin hayvanatını hemen her gün görmek kâbildir. Zaten yarışlarımızın kısm-i âzamını ecnebi hayvanatı teşkil eder, bunlarla bizim hayvanatı mukayese eder isek hayvanımız ...Yüzde şu kadar yarışa gelebiliyor diye biliyoruz.

Bir yarış hayvanında evsaf: Küçük ve sevimli bir baş (başın) teşekkülü hayvanın heyet-i umûmiyesiyle alakadardır. Mutehassıslar hayvanatı reislerine nazaren taksim ederler. Kıraniyoloji bunu tedkik ile meşguldür re’sentedârik edilen malumat-ı bedeninin aksâm-i sâiresinitedkik ile ikmal edilir.

Ayaklar uzun ve umud, mufasıllar geniş, boyun uzun göğüs ve geniş, karnı çekik, uzletinin ve terleri mürtesim, derisi ince, bu incelik derinin altındaki damarların aynen görünmesine sebep olur. Hayvanın bütün vücudunda derinin bu inceliği devam etti.

- Yeniden böyle hayvanatta burun kanadlarıgâyetrekikvelistikakdir. Bu münâsebetle burun delikleri geniş olur hayvan hâl-i istirahatte iken bu keyfiyeti acemi bir nazar pek takdir edemez, fakat birazyürütülürse hemen burun delikleri açılır adeta yumruk sığacak kadar tevsi' eder, sağırı biraz melûl (Hatt-ı afaki ile teşkil ettiği zaviye yirmi sekiz derece olmalıdır), hayvanın heyet-i umûmiyesinde bir cesa ve çalaki bulunmalıdır. Bu evsafa göz göre göre alışır. Bir hayvanın iyi olup olmadığını biraz müdekkik olan herkes anlayabilir. Buna çare her görülen hayvanı tedkik ve mukayyeddi.

Yarış bargirini idman için insanlarda yapılan tedabirin hemen hepsi hayvanat içinde yapılmalıdır. Gıdasına ihtimam etmeli, çalıştırılan bir vücut gıdasıellezi ise ondan menfat yerine mazaret hâsıl olacağını herkes bilir. Yarış hayvanın gıdası mümkün mertebe mesafe hâlinde verilmelidir, yani anasır-ı gıdaiyesi çok hacmi (hazmiyeyi düşünmek şartıyla) küçük olmalı ki hayvanın bağırsakları o münâsebetlekaruni büyümesin. Hayvanatta yapılan ilk idmanlarda vücutundaki fazla yağlarerir, sonra hayvanı koşturan, tahrik eden, iler süren uzlet-i tenmiye eder. Fakat usûlüyle yapılan bir idmanda böyle olur yoksa harabetini daimidir.

Tamam gıda alan bir hayvan fenaenâzami yirmi dört saatte sekiz saat adi veyâhud dört saat süratli yürür, mutedid fasılalar ile de günde otuz beş dakika dört nal yapabilir.

Bu âzami miktardır, yarış hayvanı bu kadar yürümek muvaffak değildir. Her gün muvaffak fasılalarla bu üç yürüyüşün bir miktarını yapmak kafidir.

İki saat adi, bir saat süratli on dakika dört nal bunları birbirine karıştırarak aralarında muvaffak taksimâtıyaak tatbik etmek lazımdır. Fakat hayvan terleyince üşütmemek, terli terli su vermemek gibi herkesin bildiği basit olan kavâid-i hıfzü'l sahaya dikkat etmek lazımdır.

Bazen mazaretini bilmeyerek yarıştan bir kaç gün evvel hayvana gâyet az yem vermek karanlık bir yere kapatmak üzereni sınıksı örtmek, hayvanı terletmek gibi adet-i sakmeye teşebbüs ederler bunlar tabi mazaretten ari değildir, hayvanı dermansız düşürür.

Hayvan yarışa iştirâk edeceğinden bir ay evvel idmanı biraz çoğaltmak ve yarışa bir gün kala istirahatet terk etmek lazımdır. Yarış sabahı biraz dem kestiriliyor. Dört beş saat sonra hayvan yarışa iştirâk eder. Yarından sonra insanlarda yapılan tedabiri hepsi yapılmalıdır. Yani teri alınır, üzerine hafif bir şey örtülüyor, rüzgarsız mahalde teri

kuruyuncaya kadar gezdirilir, bu esnada katiyen su verilmez, vücudu bilhassa mufassalları masaj yapıyor. Yarışa iştirâkten iki üç saat sonra nısf-ı yem veriyor. Bu hayvanın akşam yemi olur. Ertesi sabah yine tam yem vermemeli, ancak dörtte üç verilmelidir. Buna yirmi dört saat yani iki gün devam ediliyor. Bilahare kemafi'üs-sâbık yem verilir.

Yarışlardan sonra tesâdüf edilen hastalıklara bir çoğu idman edilmemiş hıfzü'l sahasına riâyet edilmemiş bargirlerin yarışa iştirâkinden mütevellidir. Bir sen manzumen yiyip içen azim bir semen-i kabz toplayan hayvan yarışa giderse elbet mütessir olur. Arapların bir darb-ı misli vardır. Düşük yağ tutan bargirkasabhâneye yakışır derler.

Bitaraf

K. R.

Sayı 34

Sayfa 528

İdman Havâdisleri

Bir sene Kulübün Kasasına

24,164 İngiliz Lirası giriyor.

Londradaki“Tothenam Futbol” Kulübünün kasasına geçen sene (24,164)İngiliz lirası girdiği mezkur kulübün neşir etmiş olduğu senelikbilançoda görülmüştür. Bizim kulüblerin kulağı çınlasın!..

Futbol

Macarlar Fransızları Yendiler.

Budapeşte, 31 Mayıs – Bu gün öğleden sonra her sene icrâ edilen (Macar -Fransız), futbol müsabakası azim bir kalabalık huzurunda icrâ edildi. Oyun gâyet güzel oldu. Ale-l-husus ilk kısımda her iki taraf fevkalade çalıştılar ve bire bir olarak ayrıldılar. İkinci kısımda ise Fransızlar yorularak yerlerini gaib ettiklerinden Macarlar dört gol daha yaparak (1) e karşı (5) gol ile gaib geldiler.

(İdman)

Telgraf'da ne Macar takımının ne de Fransız takımının sûret-i teekklne dair tafsilat yok. Yalnız urası muhakkatırki ; Galatasaray'a (7) gol yapan (TurneyKulb) Budapeşte'nin en mühim bir takımı olduğuna göre o şehirden seçme olarak çıkarılan bir takım bizde en kuvvetli takıma (15 tane gol)atabilir. Çok çalışmamız ve hiç olmazsa Fransızlar kadar mukavemet etmemiz gerektir.

Amerika'nın San Fransisko ehrinde (Beysin) isminde bir atlet hızla yüksek sıçrama derece-i nihayesini 22,13 metreye çıkar mıtır. Evvelce 3 ve 8 metre idi. Fransızların derecesi 1,83 metredir. Bizde 1,50 metreye bir yahud iki kişi senede bir defa ya yetiir ya yetiemez.

Keaflara Yüzmek Elzemdir

Londra'dan gelen telgraflarda küçük bir yelkenli sandal ile nehirde gezmeye çıkan yedi keaftan altısının sandal devrilerek boğulduğu ve ancak bir tanesinin kurtulduğu yazılıyor.

âyan-ı Emsal Burcu Merdlik

Mösyö (Zaharof) isminde bir Fransız zengini Olimpiyad oyunları için çalışacak atletlere sarf edilmek üzere 500,000 Frank hibe eylemiştir.

Denizcilik

(Amerika Kupası) yarıına girmek üzere bilhassa İngiltere'de imâl edilen seyir (TomasLepton) un (amruk-4) ismindeki yatının tecrübesi icrâ edilmiştir. Bu yarış birçok senelerden beri İngiltere ve Amerika arasında icrâ edilir. Bu yarıın ehemmiyeti gemilerin sâhiblerinden ziyâde İngiliz ve Amerika fnun-ı inâiyesinin interakkiyesine teallukundadır. Yarı 1851 senesinden beri icrâ edilmektedir.

Bir Yumruk Dğ İçin

(6,000) İngiliz Lirası

Londra'da intiar etmekte olan "Sportes Men" gazetesi idarehânesinde bir sendika tarafından (Boks Kralı) zenci "CakConsun'a Sam Langfur" ile dvmesi için (6,000) lira teklif edilmiştir. Consun henüz cevap vermemiştir.

-Boks-

Sâbık boks cihan pehlivanı zenci (CakConsun) ile şimdi cihan pehlivanı (Samlangfur) arasında icrâ edilecek bir mäsari' için Londra'da Mösyö (HeyretHerris) ve (Çerar Üsten) arasında 150.000 Franklık bir bahis tutulmuştur.

BoksBeyn'el Milel Cemiyeti (CakConsun) un cihan pehlivanlığı nâmını sıkça ortaya koyarak dövüşmediğinden dolayı bu ünvanı nez' ederek (Samlangfur) u (Joe Cenet)

Sayı 34	Sayfa 529

İle dövüştürmüş ve bu mäsari'degalib gelen (Samlangfur) aünvanı vermişti. Fakat, Amerika ve İngiltere mehafil-i âidesini bu işe itirazla kan-ılemyekun ad eylemişler ve (CakConsun) u Amerikalı ve (Beyazlar Ümidi) dedikleri (Frank Moran) ile dövüştürmekte karar vermişlerdir. Mäsari' Paris'te 27 Haziran'da olacaktır. Neticeyi kârilerimize bildiririz.

Atletizm

Lion 10 Haziran-Atletizm heveskaraniBeyn'el milel heyet-i müteffikası kongresi bu günictimâ edilmiştir. Kongrede: Avusturalya, Avusturya Belçika, Kanada,Danirmarka, Finlandiya, Fransa, Almanya,Macaristan, Norvec, Rusya, Cenubi Afrika, İsvec, İngiltere , İrlanda, Şimâli Amerika Cemahir-i müttefikasımurahhısları hazır bulunmuşlardır.

(Bohemya) eyaleti hâlkı Macaristan milletine mensub olarak hazır bulunmadıkları hâlde (Berlin) Olinpiyadınaıştirâk edememelerine karar verildi.

Heveskarlık hakkında encümen-i mahsusun mütalasitedkik edilerek (Sporu sırf zevk-i aşk için tatbik eden kimse) nin heveskar olduğuna karar verilmiştir.

Bade Berlin Olinpiadiyla iştigal olunarak her milletin altısı mevki kazanmış, altısı yeni olmak üzere 12 ye kadar müsâbık ve takım müsabakalarında ad ancak bir takım gönderebilmesi ve bir güne ihbar veya memnuniyet-i tabiiye olmadığı hâlde müsâbıkları

için sene-i asgarinin 17 yaş olması ve olimpiyad oyunlarının sırf erkeklere münhasır bulunması tekerrür edilmiştir.

Lion 11 Haziran- Kongre-Heveskaran hakkında şu sûretle karar vermiştir:

Bir heveskar bir sanatkâr ile bahis tutamaz ve ona teklifte bulunamaz. Yalnız emir emr-i hayır için kendi mensup olduğu heyetin rızasıyla bir heveskar bir sanatkârla müsabaka yapabilir.

Yolculuk mesarifi keyfiyette heveskaranın aldığı para birinci sınıf yol ücretini geçmeyecek ve yemek (...?) içinde yevmi 25 Franktecavüz etmeyecektir.

Bir heveskar kendi girdiği bir müsabaka hakkında alı bahis tutamaz.

50 Frank'tan yukarı 250 Franka kadar kıymeti olan mükâfatların üzerine isim hak olmak lazımdır.

Bu mükâfatlar, satılamaz ve münhasıren kimseye verilemez, mübadelede edilmez.

Bir heveskar, bir fabrikanın ya ticarethânenin malını, reklam gibi bir maksadla, istifâde için kullanamaz.

Bu kongre âzası işbu mukarreratı kendi memleketlerinde kabul ettireceklerdir. İşbu mukarrerat 1915 senesi Kanun-i Sâni'nin birinci gününden itibaren meridir.

sss

Olimpiyad oyunlarının yirmici sene-i tesisi olmak münâsebetiyle şu aralık Paris'te beyn'el milel kongre ictimâ edecektir işbu kongreye atide sualler irad edilecektir:

-Kadınlar olimpiyada iştirâk edebilecekler mi ?

-Müsâbıklar için asgari yaş nedir?

-Tabiyet ve milliyet meselleri?

-Evvelce bir Olimpiyad'a bir milletnâmına iştirâk eden kimse bilahere diğer bir olimpiyada ayrı bir millet nâmına iştirâk edebilir mi ?

-Heveskarlık, tarifi ve sûret-i mürakabesi?

-Her nevi spora aded-i iştirâkbu cihet mümkün mertebe tahdid edilmemeli mi ?

-Mühlet-i iştirâk ?

-Şekil ve sûret-i iştirâk?

-Seçme müsabakaları?

-Bir Olinpiyad, atletizm zor, jimnastikin, kavga sporları (güreş , boksgibi) yüzme sporları. Ciridcilik ve Pantatlon (Beş müsabaka) yı muhtevi olduğu hâlde bu meb'atınaksâmı ve müfredatı neler olacaktır ?

-Program hârici olarak bir sporun olinpiyadda tatbiki için el akıl altı muhtelif-i milleyemensubmüsâbık tarafından arzu edilmesi şart edilmek muvafık mıdır ?

-Muhtelif Müsabakaların mebatü't-tatbik kavaidi onlarda lüzum üzerine icrâ edilecek tadilatve tadilatın tatbik edilebilmesi için verilecek mühletin miktarı?

-Jurininsûret-i teşkili? Puanların tarz -ı teati levha-i şeref.

Her millet bu söylediğimiz kongreye spordaki ehemmiyete göre murahhıs gönderecektir. Şöyle ki ;

-Alman, İngiliz, Amerika, Fransız, İtalyan ve RusOlimpiyad heyetleri onar,

-Avusturya, Macar, Belçika, İspanyol, Yunan Flemenk ve İsveç Olinpiyad heyetleri altışar.

-Avusturya, Bulgar, Kanada, Şili, Danimarka, Mısır Japon, Meksika, Norvec, Peru, Portekiz, Romanya, Sırb, İsviçreve Türkiye Olinpiyad heyetleri beşer.

-Lüksemburg, Monako, (...?) Finlandiya Olnpiyad heyetleri ikişemurahhıs gönderebileceklerdir.

Sayı 34	Sayfa 530

İkinci İlkBahar at Koşuları

Haziran'ın altıncı geçen Cuma günü donanma menfaatine şehzade devletlu necabetluSalahaddinEfendi Hazretlerinin himaye-i fahimanelerinde Kızıl Toprak Fener Yolu ve Göztepe İstasyonları civarında cennet mekan Sultan Murad Han-ı Hamis hazretlerinin kasr-ı hümayunları itsalinde at yarışları tertib ve icrâ edilmişti.

Bu yarışlar heyet-i ıslahiye-i askeriye reisi müşir Liman Fon Sanders Paşa'nın riyâset-i fahriye ve Süvari Tatbikat Mektebi Müdürü Kaimakam Lavfer Bey ile İstanbul mebusu Salah Cimcoz Beyin riyâseti altında yapılmıştır. Hakem mevkinde Damad Hazret-i Şehriyari Salahaddin Ali Bey ile Kumandan Delç Bey, Mirliya Haydar Paşa, Binbaşı Esad Bey bulunuyordu. Ayrıca bir bahis heyeti, komiserler, idare heyeti, mevcud idi.

Yarışlara dair tafsilat itâsından akdem bu bâbda biraz tenkidatta bulunmağı elzem ad ediyoruz.

Yarış mahali (Pist); meyiller, çukurlar vesâireden azade olmadığı cihetle at yarışlarına katiyen elverişli değildi akdemce bu arazide zirâat yapılmakta olduğundan toprağın pek fazla yumuşak bulunması buna bir sebep teşkil etmekte idi. Birde hakem mevkinde bulunan zevat-ı müsâbıkların iddiasını tedkik için hâlkın şهادetine müracaat etmekte idiler ki hiçbir zaman bu sûret-i hareket temin-i mücadelete kifayet etmez. Bu gibi yarışlarda koşumâhalinin cihan-ı muhtelifesinde bulundurulacak komiserlerin ita edecekleri rapoları ibtinaen hakem-i kati verilir.

Yarışlar heyet-i umûmiyesi itibarıyla pek iyi yapılmıştır ba husus en sonra zâbitan arasında men atlama müsabakası şimdiye kadar hiç yapılmamış olduğundan fevkalade calib-i dikkat bulunuyordu.

Yarışlara saat üçte başlandı.

Birinci koşubargir koşusu olup hiç koşu kazanmamış hayvanlara mahsus idi. Bu yarışlara iştirâk eden 14 süvari arasında pek güzel biniciler ve pek iyi hayvanlar vardı.

Yarışa başlanır başlanmaz Ali Efendinin malı olup Kara Eyüp Bey Ahmed'in süvari olduğu yedi yaşında ve Duru Dünder Cem nâmındaki bargir bütün hayvanların önünde ilerlemekte olduğu hâlde bu yarışta tayin olunan bin metre mesafenin nısfından fazlasını kat' etmiş ise de arazinin arızalı olmasından meyil bir mevkide hayvan olanca süratiyle ilerlediğinden süvarisinin bargirizabt ve tevkif ve pist dâhilinde ilerlemesini temin için sarf ettiği gayret boşa gitmiş ve kendisinin de zabt edememiş olduğundan yere düşerek omuzu incinmiş ve yüzü sıyrılmış, baygın bir hâlde kaldırılarak müdâvat-ı evveliyesi icrâ olunmuştur bu yarışta birinciliği Nazım Efendi'nin Ferhad nâmında ve kır tunda beş yaşındaki hayvanı iki dakika on üç sâniyede, ikinciliği Sâid Bey'in gümüş nâmında ve kır atında altı yaşındaki hayvanı iki dakika on beş sâniyede kazanmıştır.

Birinciye veli-i ahd hazretleri tarafından (10) lira ikinciye (3) lira mükâfat-ı nakdiye ita kılınmıştır.

İkinci koşu(Çit manalı zâbitan yarışı olup hayvanlarına mahsustu.) bu yarışta mesafe (2000) metre olup her beş yüz metre mesafede bir tane seksen santimetre irtifanda bir çift mâni mevcut idi ki bu sûretle dört mâni vardı.

Bu yarışa 10 zâbitiştirâk etti. Ve bila arıza muvaffakiyetle itimam edildi. Birinciliği 3 dakika

Sayı 34	Sayfa 531

yirmi beş sâniyede Binici Mektebinden Yüzbaşı PertoBey'in İkbâl nâmında al tunda ve dokuz yaşındaki hayvanı, ikincilik dahi Binici Mektebi'nden mülazım Raif Efendi 3 dakika Otuz iki sâniyede kazanmış birinciye 20 , ikinciye 5 lira mükâfat-ı nakdiye verilmiştir ki bu yarışlara hediye verilse daha muvaffak olacak idi.

Üçüncü koşu: her cins hayvanlara mahsus rekabet koşusu (3500) metre mesafede ile düz yarış idi.

Bu yarışa yedi kişi iştirâk etti. Birinciliği Ali Beyin Server nâmında ve kır Tunda 7 yaşındaki Arap atı,İkinciliği dahi AhmedBey'in bahtiyar nâmında ve Timuri kır Tunda altı yaşındaki hayvanı kazanmış ise de Server'in süvarisi bahtiyara kamçı ile vurduğu iddia edilmiş seyircileden bir kaçıda bu madayıteyid etmiş ise de esasen Server ile Bahtiyar yanyana gelmekte olduğundan Serverin süvarisi, kendi hayvanına vurmakta iken kırbacın kasten bahtiyara gelmiş olduğunu beyan edildi ise de bu müdâfaa makbul olmayarak bahtiyara birincilik ve üçüncü gelmiş olan Mülazım ŞerefadettinBey'in Deve nâmında ve al tundaki hayvanına ikincilik verilmiştir. Birinciye (20) ikinciye (5) lira mükâfat-ı nakdiye verilmiştir.

Dördüncü koşu(Yalnız Arap hayvanlarına Mahsus koşu hâlde zor gibi aslında İngiliz karışık olduğu olup (4000) metre mesafe tayin edilmişti. Bu yarış yalnız Arap hayvanlarına mahsus olduğu) daima iddia ve isbat edilmiş olan hayvanlar dahi kabul olunmuştu.

Bu müsabakaya on iki hayvan iştirâk eylemişti. Birinciliği altı dakika on sekiz sâniyede Faik Bey'in Zodnâmındaduru tunda (9) yaşındaki hayvanı, İkinciliği dahi Ali

Kemâl Bey'in Ceylan nâmında ve kır tunda yedi yaşındaki hayvanı kazanarak birinciye (50) ikinciye (12) lira mükâfat-ı nakdiye verildiği gibi birinciye Şehzade SelahaddinEfendi hazretlerinin valideleri kadın Efendi hazretleri tarafından bir altın saat hediye olunmuştur.

Beşinci koşu(Maruf Zevat ve Zâbitane Mahsus Çit manalı centilmen Koşusu)olub bu yarış dahi ikinci yarışın aynı idi buna iki zâbitiştirâk etti birinciliği iki dakika 25 sâniyede Yüzbaşı Şevket Bey'in malı olub mülazım Şerafettin Bey'in binmiş olduğu al tunda ve altı yaşında Deve nâmındaki hayvanı kazanarak kendisine bir eğer hediye verilmiştir.

Altıncı koşu: (Zâbitan arasında mâni atlama müsabakası) bu yarış memleketimizde ilk defa yapılmıştır. Manalar altı adedolubbervech-i atidir:

- 1-Bir Metre irtifada uzatılmış direk
- 2 Bir metre irtifanda toprak mâni
- 3 İki buçuk Metre arzında hendek
- 4(90) santimetre irtifa reside olan varillerden mamul mâni
- 5(60) santimetre irtifanda uzatılmış bir direk ile bir buçuk metre arzında hendek

6 Bir metre, on santimetre irtifanda taş duvar bu yarışta müsâbıklar yalnız birer birer koşmakta ve mânileri atlamakta olub her mâni atlayana bir numru verilmekte ve numruyu en fazla kazanan mükâfata kesb-i istihkak eylemekte idi. Çünkü mâni yıkmak bir hata, hayvanın mâni önünden kaçması üç hata sayılmakta hayvanın mâni önünden iki defa kaçması süvarinin gerek mâni atlarken ve gerekse atladıktan sonra düşmesi koşudan çıkmasını istilzam etmekte idi bu sûretle en az hata yapan en çok sayı alacağından dereceler buna göre tayin ediyor idi.

Bu yarışa on dört zâbitiştirâk ederek birinciliği Binici Mektebi'nden Mülazım Memduh Efendi ikinciliği Mülazım Menir Efendi, Üçüncülüğü Mülazım Şerafettin Efendi, dördüncülü Nuri Efendi ve Piyade Yüzbaşısı Hakem Bey

(Veli Efendi Yarışları) formalı binen zâbitane mahsus 3000 metre mesafede birinciliği kazanan Yüzbaşı Şevket Bey'in malı olan (Deve) isimindeki atı, süvarisi Binicilik Mektebi'nden Mülazım Şerafeddin Bey.

(Veli Efendi at Yarışları) arap at ve kısraklarına mahsus yarışta iki bin iki yüz metre mesafeyi Kolağası Kemâl Bey'in sağ tarafında bulunan İbre isimindeki kır kısrağı üç dakika on sâniyede kat' ederek birinciliği ve Faik Bey'in Tufan'ı üç dakika on bir sâniyede ikinciliği kazanmışlardır.

Ekrem Receb Bey Bahri Bey

(Veli Efendi at Yarışları) Zâbitane Mahsus Manalı Yarış

Sayı 34	Sayfa 533

Veli Efendi at Yarışları Sefahatinden

Selimiye’de Süvari Talimleri Resimlerinden Foto Burhan Bey

Selimiye’de Süvari Efradının Binicilik Talimleri Foto Burhan Bey

Sayı 34

Sayfa 534

Veli Efendi at Yarışlarında Galatasaray Sultânisi Keşşâfları Resmi Geçid İcra Eder İken
Foto Ferid İbrahim Bey

Cuma Birliği hâlat Çeken Takımı Foto Burhan Bey

(Veli Efendi at Yarışlarında) birinciliği Kazanan Hayvan Sâhiblerinin Mükâfatları Tevzi
Olunur İken Foto Ferid İbrahim Bey

Sayı 34	Sayfa 535

Evvelki Cuma Günü Anadolu Hisarında İdman Yurdu İle Galatasaray Arasında İkinci
Defa İcra Edilen Hokey Oyunu Müsabakaları Foto Cuma hâlidBey

27 Haziran'da Paris'te Boks Cihan Pehlivanı Amerikalı “CakConsun”[*] İle Dövüşecek
Olan “Frank Moran”

Efrenç Haziran'ın altıncı Günü Hendon Civarında İcra edilen Tayyâre Sûrat Yarışında
Manş Denizi üzerinde Kazaya Uğrayarak Gaib olan ve İngiltereTayyârecileri Arasında
Cesaret ve Mahâretiyle Temiz Eden Mister “Gustav Hamel”

--

[*] 11 Numrulu Nûshada Resmi Mûnderictir.

Sayı 34	Sayfa 536

Birinciye bargir balığı eğer, ikinciye dürbün, üçüncüye yalnız hayvan başlığı, iki dördüncülere dahi birer kırbaç hediye olunmuştur.

Londra Muhabir-i Mahsusumuzdan:

Londra’da Tayyâre Sûrat Yarışı

Üç seneden beri, Londra civarında bulunan “Hendon” mevkindemuntazamentayyâre sûrat yarışları icrâ edilmektedir. Bunların üçüncüsü, Efrenç Haziran'ın”6”ncı Cumaertesi günü icrâ edilmiş ve “Bruk” adlı bir Amerikalı birinci gelmiştir. Birinci ve ikinci yarışlarda birinciliği kazanmış olan ve İngiltereTayyârecileri arasında cesaret ve mahâretiyle fevkalade mütemyiz bulunan Mister “Gustav Hamel”; yedi, sekiz gün evvel bu sene ki yarışa iştirâk etmek üzere Fransa’dan İngiltere’ye müteveccihen hareket etmiş ise de maa’t-teessüf yolda bir kazaya uğramış ve o vakitten beri icrâ edilen bütün tahriyata rağmen ne kendisinden ve ne tayyâresinden en ufak bir eser bile görülememiştir. Mister Hamel’in uğradığı kadı-i feci, bütün İngilizleri mateme gark etmiştir. Hatta Almanya impartoru ve Fransa reis –i cumhuri“Hamel’in” ziyanından dolayı telgrafla İngiltere Kralına ve İngiliz milletine beyan –ı taziyat eylemişlerdir.

Bundan başka İngiliz donanmasından beş, on tane serü’l esir torpido botmahrebî,hiç olmazsa Hamel’in cesedini bulmak için iki gün iki gece mütemadiyen Manş Denizi’ni aramışlardır. Hamel’in kazaya uğradığı günden beri henüzyedi, sekizgünlük pek kısa bir zaman geçtiği hâlde, bir, iki yere Hamel’in heykeli konmuştur. Hamel hakkında bu taksilatı vermekten maksadım, fen kurbanlarına Avrupa’da gösterilen hürmetin derecesini

bildirmekten şimdi gelelim bu seneki yarışa ; bu yarışa, Çinli, ikisi Fransız ve biri de Amerikalı olmak üzere on bir tayyâreciştirâk etmiştir.

Kat' edilecek mesafe “Hendon” un itibaren (95) mil olub, muayyen mevkilere konulmuş işaretler üzerinden dönülecek ve yine Hendun’amuvasallat edilecek idi.

Amerikalı (Bruk) mesafeyi bir saat, on sekiz dakika ve elli dört sâniyedekat' ederek birinci gelmiştir. Gerçi Fransız, “Noel”Hendun’a daha evvel muvasallat etmişse de “VestTaruk” ve “Hert Ford” dönem mevkilerini sis dolayısıyla göremediği, binaenaleyh program mucibince o noktalardan dönemediği cihetle müsabakadan ihrac edilmiştir.

Müsabakaya iştirâk eden on bir tayyâreciden ancak beşi devri ikmal edebilmiştir. Diğerleri siste yollarını gaib ettikleri cihetle muhtelif mevkilere inmişlerdir.

Bu yarışta birinci gelen Amerikalı “Bruk” un bir saat on sekiz dakika ve elli dört sâniyede kat' etmiş olduğu mesafeyi Mister Kustav Hamel 1912 senesindeki ilk yarışta, bir saat otuz sekiz dakika, kırk altı sâniyede ve 1913 senesi Eylül’ünde icrâ edilen ikinci yarışta ise bir saat, on beş dakika kırk dokuz sâniyede kat' etmiştir. Binaenaleyh Amerikalı “Bruk” saatte 72 mil ve Hamel ise (76) mil süratle tirani ikmal etmişlerdir.

Avrupa’da, bilhassa İngiltere’de bu gibi yarışları ekseriyetle gazeteler tertib ediyor. Bu yarışda“Dayli Meyil” gazetesi tarafından tertib edilmişti.

Birinci gelen Mister “Bruk” mükâfat olarak Meyil gazetesi tarafından verilen altın kupa ile (400) aded İngiliz lirası almıştır. İkinci ve üçüncü gelenlerde 75 ve 75 İngiliz lirası almışlardır.

Londra’nın üçüncü tayyâre yarışında mevcudu binlere baliğ olan seyirciler huzurunda ve o esnada hükümferma olan keşif bir sis tabakası arasında kemâl-i muvaffakiyetle icrâ edilmiştir.

Sayı 34	Sayfa 537

Osmanlı Güç Dernekleri Hakkında Nizamnâme

Madde 1 –Genç evlad memleketi maddeten ve manen vatan müdâfaasına hazırlamako oluncaya kadar kâvi ve sağlam bir vatanperver hasletini muhâfaza etmesini temin etmek maksadıyla bervech-i âtigüc dernekleri teşkil olunur:

Evvelanumûm-i resmi mekteblerle medreseler vesâir resmi müesselerde mecburi olarak güç dernekleri teşkil olunur.

Sâniyen cemaat mektebleriyle mekteb-i hususiye-i Osmâniye'demezkur derneklerin teşekkülü ihtiyar ve arzuya terk olunur, sâniyene frad-ı millet arasında aynı maksadla dernekler ve cemiyetler teşkili ihtiyar ve arzutatabidi.

Madde 2- Arzu ve ihtiyara terk edilen dernek ve cemiyetler birincisi kendi kanaatleri dairesinde tanzim ettikleri talimatnâme ve programlara göre sarf-ı mesai ve ibraz-ı mevcudiyet etmek üzere müstakil olacak ikincisi harbiye nezâretince tanzim edilecek talimatnâme ve programlara tabi olmak üzere nezâret-i mezkureyi merbut olarak teşkil olunur.

Madde 3-Birinci maddenin fukara-i evvelasındakimekteb gücü dernekleri ikinci maddede harbiye nezâretine merbut olarak teşekkül edip “Osmanlı Gücü Derneği”nâmını taşıyacak olan dernekler İşbu nizamnâme ve bu bâbdaki talimatnâme ahkâmına tabi ve binaenaleyh imtiyazat ve mükâfat ve muavenet-i kanuniye-i nizamiyeye mazhar olurlar.

Müstakil bir hâlde teşekkül eden ve diledikleri ünvan ve ismi alan cemiyetler ise iş bu nizam ve talimatnâme hükmüne tabiyete gayr-ı mecbur ve binaenaleyh derneklerin mazhar olacağı imtiyazat ve mükâfata iştirâk hakkında mahrumdurlar.

Madde 4 –Mekteb cemiyetlerinin programları mensub oldukları makam ile harbiye nezâreti arasında tekerrür ettilir. İşbu maksadı ve harbiye nezâretininnekat-ı nazarını takibe etmek üzere Encümen-i Maârif ve cihet-i askeriyeden bir zat âza sıfatıyla tayin olunur.

Madde 5- Osmanlı Güç Derneklerinin hazırlık şubesini teşkil eden izcilik derneklerine on iki yaşından on yedi yaşına kadar olan, asıl güç derneklerine ise on yedi yaşından yukarı Osmanlılar olunur. Bunların talim ve terbiyeleri harbiye nezâretince tanzim edilen esasatetevkifenicrâ kılınır.

Madde 6 – Mekâtib-i resmiye dernekleri yalnız heyat-ı muallime ile talebesinden mürekkebolub yabancı kabul olunmaz. İşbu dernekler mecburiyyül teşekkül olduğundan teşekkülleri hiçbir mücade ve tasdike tabi değildir, yalnız teşekküllerinden hemen malumat verirler.

Madde 7-Harbiye Nezâretine merbut olarak teşekkül edecek cemiyetler Dâhiliye Nezâreti'nin fikri istimzac edilmek şartıyla harbiye nezâretince kabul ve tasdik ve himayeye mazhar edilir.

Madde 8 – Müstakilen teşekkül edecek hususi cemiyetler, cemiyetler kanunu mucebince dâhiliye nezâretince kabulve tasdik ve fakat Harbiye Nezâretinin reyi istihsal olunur.

Madde 9- Derneklere nizamnâme-i mahsusi ahkâmına tevfikeyen harbiye nezâretincemecanaentüfenk idare ve cebhâne ve malzeme itâ kılınır. Derneklerin talep ve müracaatı üzerine münâsib miktarda cebhâne ve tüfenkde verilir. Fakat cebhânenin esmanı fî-i miri üzerinden peşinen tahsil ve fazla silahlar muvakkaten idare olunduğundan müddet-i muayyene zarfında iştirad edilir. Keza derneklerin müracaat üzerine daima kullanacakları tüfenkler derneğe, esmâni fî –i miri üzerinde müstaen ödenmek şartıyla furuht olunabilir. İdare edilen silahı çaldıran veya ortadan gaib eden dernekler hakkında takibat-ı kanuniye icrâsıyla beraber zabıatın etmâni fî –i mirisinin an-ı misli olarak tazmin ettirilir.

Madde 10-Hususi cemiyetlere mecazen hiçbir şey

Sayı 34	Sayfa 538

verilmez ancak talepleri üzerine esmâni defaten ödenmek vefî'-i miriye yüzde on zam edilmek üzere münâsib miktarda tüfenk ve ayn-ı şartta tediye ile münâsib miktardacebhâne ve malzeme ita kılınır.

Madde 11 – Gerek derneklere gerek hususi cemiyetlere furuht edilen veya tazmin ettirilen tüfenk ve fazla cebhâne-i esmâni harbiye nezâretince tahsil ve tenakus eden ıslahacebhânenin ikmaline tahsis olunur. Bu muamele bütçe üzerinde bir tesir-i icrâ etmez.

Madde 12- Hususi cemiyetlere satılan tüfenk ve cebhâne ve malzemedan istifâde edilen yüzde on fazla ile zaiyatından dolayı fazla tazmin ettirilen mebalig keza bütçeye tesir yapmayarak Harbiye Nezâreti'nin tensibiyle derneklere muavenet ve müsabakalarda mükâfata tahsis ve sarf olunur.

Madde 13- Her derneği nizamnâme ahkâmına tevfikeyen muayyen miktarda silah idare ve her sene münâsib miktarda cebhâne ve malzeme bila bedel ita olunur.

Madde 14- Müsabakalar için icâbında dernekler Harbiye Nezâreti'nintensib edeceği miktarda bila bedelle fazla cebhâne ita kılınacağı gibi bir zaman mahdud için fazla tüfenki'are olunur.

Madde – 15 Cihet-i askeriyeaidtalim arazisi, indahat meydanları, mekan Ve müsessat-ı askeriyeden derneklerin bilaicrâtenistifâdeleri temin edilir.

Madde 16-Derneğe mahsus olarak dernekcetalimhâne, indahat meydanı, mekanvesâire vücuda getirmeğe teşebbüs olunduğu hâlde arazi-i amiriyeden, mekan ve müessat-ı resmiyeden mümkün olanları temlik edilmeyerek, bilaicrâten ve icâbında pek müsâid bir ücret ve şartlardır ki tahsis olunur. Dernekce bu bâbda istimlak arzu olunduğu hâlde arzusu en müsâid şerâit ve ehven fiyat ile isaf olunur.

Madde 17-Muvaffakiyeti meşhur derneklere nakden muavenet ifa kılınır.

Madde 18-Derneklere talim ve terbiyeye muavenet için Harbiye Nezâreti'ncezâbitan ve küçük zâbit ve ifrad memur edilir.

Madde 19-Derneklere umûmi müsabakalar için dernek âza ve efradının seyahatleri hâlinde istifâde edecekleri vesait-i nakliyeden hükümeteaidbulunanlarıüzde elliye tenzilat icâb edeceği gibi kumpanyalar nezdinde de hükümetceteşebbüsatıcra kılınır.

Madde 20 – Derneklerin teşekkülünde, maksada muvaffak bir tarzda terakki ve teâlisinde hüsnü hıdmet ve muvaffakiyeti meşhud olan zevat sur-ı muhtelifede taltif olunurlar.

Madde 21- Nizamnâmesine tevfiiken ikmal-i talim ile bila imtihan ehliyet-i tasdikhânesi istihsaline muvaffak olan dernek efradı nizamnâmede müserrih mükâfat ve müsâidata mazhar olurlar.

Madde 22-Derneklere teşkilatını, talim ve terbiyelerini, mükâfaten ve imtiyazatını Harbiye Nezâreti idare ve temin eder.

Madde 23-İşbu nizamnâme tarih neşrinden muteberdir.

Madde 24-İşbu nizamnâmenin icrâsına harbiye nazırı memurdur.

İşbu nizamnâmenin mevki-i icrâyaya vezni ve nizam-ı devlete ilavesini irade eyledim.

Keşşaflık Oyunları

2-Haberciler, Casuslar

Bu oyun iki rakib takım arasında oynanır. Kolaylık için bu takımlardan birine “Tavşan”öbürüne de “Kurd” diyelim. Her iki takımdan birer haberci ahdu casus seçilir.

Keşşaf muallimi muayyen bir noktada- eğer oyun bir ormanda oynanılıyorsa tercihen ormanın ortasında, eğer şehir içinde oynanıyorsa bir kaç sokağın birleştiği noktada- mevki alır. Seçilmiş, ayrılmış olan habercilerde, keşşaf mualliminden takriben iki mil kadar uzak olan mütekâbil iki noktadan hareket eder ve muallime vasıl olmaya çalışırlar. Her iki takımdaki efrad-ı mütebakiyenin vazifede rakib olan habercinin muallime vasıl olmasını men etmekten ibarettir.

Böylece kurdlar, haberci tavşanın gelmesi, geçmesi melhuz olan saha-i maziye görürler. Bu oyunda takımlardan birinin kazanması kendi habercisinin ötekinden evvel muallime mülaki olması demek olduğundan kurtlar, tavşanı yakalamak ve elindeki mektubu almak için ellerinden gelen her şeyi yaparlar.

Tavşanlarda bittabi aynı neticeyi elde etmeye çalışırlar.

Habercilerden hangisinin tahrirâtı elinden alınacak olursa o artık yoluna devam etmez. Takımlar, habercilerin muallime yetişmelerini bir dereceye kadar imkan-ı dahilane sokmak için nokta-i hareketle, nokta-i muvasalatın her hâlde (200) yarda uzakta bulunmalıdırlar.

Haberci yakalanması için mutlaka müdafilerden biri tarafından bil fil tutulması şarttır. Yakalanırken bittabi kavgaya, dövüşe müsade edilmez.

3-Haber Uçurmak

Muhâsara altına alınmış bir yere haber götürmek üzere bir keşşaf seçilir. Bu yer, hakiki bir şehir yahud bir ev veyâhud muayyen bir noktada bekleyen bir şahıs olabilir. Haberci, omzuna, bir iğne ile tutturulmuş ve en aşağı iki kasma uzunluğunda bir renkli bez

taşıma mecburiyettedir. Bu, bez parçasının, haberci matlub noktaya vasıl oluncaya kadar omzunda ve hareketinden evvel ilişitirilen yerde bulunması meşruttur.

Şehri muhâsara edenler, habercinin şehre girmesini mene çalışırlar. Fakat mefruz müdafilerin hududu dâhiline bittabi giremezler, bu hududşübhesizdir ki oyuna başlamazdan evvel ve mahsur ordugâh en aşağı 200 yarda uzak olmak üzere tayin edilir. Haberciye aklamak için, düşmanın onun omzundaki renkli bezi bil fil alması lazım gelir. Müdafiler, habercinin muayyen bir manada, muayyen bir istikâmetten hareket ettiğini bilirler. Bu nokta, mahsur mevkiden tahminen bir, bir buçuk mil kadar uzak olmalıdır. Müdafiler haberciye tutmak için her türlü tedabire müracaat edebilirler. Fakat yalnız onun harekete başladığını görmemek meşruttur.

Bu oyun, bir şehirde biri nokta-i hareket diğeri mahsus-ı mevki itibar edilen iki ev arasında da oynanabilir. Ve haberci (Bir kadın kıyafetinden başka) her bir kılığa girebilir. Maheza hangi kılığa girerse girsin, renkli mutlaka omzunda bulunmak şarttır.

Müdür-i Mes'ul: Mehmed Sadi-Matbaa-i Hayriyeye ve Şürekası

Sayı 34

Sayfa 540

Fiyatı 1 Guruş

İdmanın Birinci Senelik Cildi

321 aded resmi ve bütün jimnastiğe, spora, keşşafılığaaidusûlleri ihtiva eder mücellid olarak fiyatı otuz beş guraştır. Taşra için posta ücreti zam olunur. Arzu edenlerin mecmûaları dahi beş guraşmukâbilindetecellüd edilir.

XXXII. İdman Mecmûası, 35.Sayı 3 Temmuz 1330 (16 Temmuz 1914)

İkinci Sene 3 Temmuz 330 Salı		
Sâhib-i İmtiyazı: Kitabhânesi Sâhibi Cuma Vekil –i Müdafî Sadi	İDMAN	Senelik Abone: Dahil için 45 Guraş Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa

Numara: 35

Lozan'da Tahsilde Bulunan Talebelerimizin Teşkil Ettikleri (Kemâl) Futbol Kulübü Futbol takımı

İdarehâne: Eskişehir karşısında İdman Mecnûası

İkinci Sene 3 Temmuz 330 Salı

Sâhib-i İmtiyazı:
Kitabhânesi Sâhibi
Cuma Vekil -i Müdafî
Sadi

İDMAN

Senelik Abone:
Dahil için 45 Guruş
Haric 12 Frank

Spordan bahseder on beş günde bir çıkar resimli mecmûa

İdmancılık Tahsile Mâni Mi?

Londra Muhabir-i Mahsusamızdan:

İdman'ın geçen nüshasında bütün idmacıları ve idman meraklılarını düşündürecek mühim bir meselenin mevzu bahis edildiğini kemâl-i istigrab ve teessüfle gördüm. Gerçi idmanda evvelce bu tarzda makaleler mecburi olarak yazılmıştı. Fakat o vakitler hâlk ekseriyet itibarıyla idmanda ve idmancılıktanbi haber idi. O zaman herkes idmancılığı yaramazlık ile bir tutuyordu. Biz zannediyorduk ki bu gün vaziyet ve idmancılık hakkındaki tarz-ı telakki tamamıyla değişmiştir. Demek ki yanılmışız. Hakikat hâlde idmancılık, yine bir çok, kuvvetli maruzların gizli ve açık hücumlarına muarız bulunuyormuş!...

İdman o makalesinde, bu muarızların hücum planlarını olanca vazihiyle ortaya koymuş ve icâbıvecihledemüdâfaadabulunmuş. Fakat bununla meseleye kapanmış nazarıyla bakmak her hâlde büyük bir ihtiyatsızlık olur. Çünkü muarızlar bu sefer hücum için pek nazık bir noktayı intihab etmişler. Güya idmancılık yüzünden mekteblerde talebe derseçalışmıyormuş!..Binaenaleyhilm ve fen nâmına hiçbir şeyi öğrenemiyormuş.

Acınacak ve aynı zamanda evladının fikriyesine vâkıf-ı nefis ve amel etmiş olan ebeveynleri de öğretecek bir hâl!..

Bu iddia gerçi sûret-i zahirede haklı gibi görünür. Fakat bir kere epeyce tahlil edilecek olursa ne kadar boş ve ne kadar yanlış olduğu meydana çıkar.

“Mekteblerde talebe, idmancılık yüzünden diğer derslere çalışmıyormuş! ..”

Eğer bu iddia bir hakikat ifade ediyorsa bende o iddiaya iştirâk edeceğim. Fakat, evvela şunu anlamak isterim ki “Mekteblerdekiidmancılık”dan ne murad olunuyor? ...

Bittabi “terbiye-i bedeniye”dersleri değil mi ?..O hâlde demek oluyor ki talebe okumak ve öğrenmek mecburiyetinde bulunduğu birçok derslerden en ziyâde birini seviyor ve daima onunla iştigal ediyor. Acaba bunun sebebi ne ?..Benim fikrimce bunun hakiki sebebi evvela bu dersin amelice cazibolması,sâniyen muallimlerin bu dersi okutmanın

yolunu bilmesidir.

Mübahese bu noktaya dayanınca iş hakikaten büyük bir ehemmiyet peyda ediyor. Çünkü işin içine mekteplerdeki “Usûl-i tedris” mesele-i mühimmesi karışıyor. Makalemizin vesaitini bu mühim ve pek geniş olan mevzu uzun uzadıya münakaşa etmeye kafi değildir.

Bu hususta yalnız şunu söyleyeceğim ki mekteblerimizde –birkaç müstesnadan sarf-ı nazar-ı usûl-i tedris-i umûmiyetle nazari ve can sıkacak, usanc verecek bir hamiyet-i müessefidir. Talebe dershâneye tıklılır. Dersin devam ettiği müddet zarfında büyük bir silsile-i nazariyat talebenin beynine sokmaya uğraşılır. Talebe bunalır. Paydos düdüğünün ötmesi, tranpetenin çalınması dört gözle beklenir. Düdük çalınınca bütün talebe ağır bir yük altından kalkmış gibi geniş ve derin bir nefes alır.

Bu tarzdaki usûl-i tedrisin “İdmana” da tatbiki mümkündür. Mesela, talebeye harekât-ı bedeniye yaptırılacağına ve muvaffak-ı sıhhât oyunlar oynatılacağına bir dershâne terbiye-i bedeniyenin nazariyatından uzun uzadıya bahsedilebilir. Fakat netice bittabi öteki derslerde olduğu gibi bir hiçten ibaret kalır. Çok şükür ki idmancılık muallimleri vazifelerini ekseriyet itibarıyla biliyorlar.

Ama denebilir ki, mesela “Hesab” tedrisatında ameli tedris nasıl olur ?..Bu usûlle uzun uzadıya cevap vermek için evvelce söylediğimiz vecihle- bu makalenin vesaiti kafi değildir. Yalnız şu kadarcık söyleyebiliriz ki “Hesab-ı tedrisatında bu güne kadar mekteblerimizdetakib edilen usûl, sarf-ı usûl nazariyedir. Talebe bir alay rakamlar arasına gömülür, boğulur kalır. Mesela cem’ hakkında temrinat yapılırken muttasıl”Şu rakamı cemediniz” Talebe gerçi o cemleri yapar. Fakat ondan bir zevk alarak yapmaz ; canı sıkılır. Fakat ona kendi hayatında her gün tesâdüf ettiği bir mesele, bir cem’ meselesi verilecek ve meseleyi verirkende adeta bir hikaye anlatıyormuş gibi bir tarz-ı ifade takib edilecek olur ise kâviyyen ümit ediyorum ki talebe o meseleyi büyük bir merak ederek hâldeçalıştığı ve bir öğrendiği meseleyide hiçbir vakit unutmaz. Hatta akşama evine gittiği zaman efrad-ı ailesiyle o mesele üzerine mübaheselerde bile bulunur.

Buraya kadar yazdıklarımdan şunu murad ediyorum ki: eğer diğer derslerin muallimleri de, terbiye-i bedeniye muallimleri gibi okutacakları derslerin nasıl okutulacağı

öğrenecek, bilecek olurlarsa yukarı ki şikayetlere – ve ona haksızlığı isbat edilse bile hiçbir vakit mahal kalmaz. Bu hususta nazar-ı itibara alınacak diğer bir meselede, idmancılığın yani terbiye-i bedeniyenin diğer derslere, hatta vezaif-i hayatiyenin cümlesine esas olmasıdır. Malum ya, vücut, beden kuvvetli olmadıkca dünyada maddi ve manevi hiçbir şey yapılamaz.

Şimdi, benimde birkaç zamandan beri nazar-ı dikkat ve teessüfümü celb eden ve hakikaten her türlü şikayetemüstehak olan diğer bir mesele kalıyor ki bu da bazı mekteblerin-büyük bir kanatle söylüyorum- sırf reklam maksadıyla, yağmur, fırtına demeyerek talebeyi haftada birkaç gün sokakaklarda gezdirmesidir

Evet talebe için gezinti lazımdır. Buna iman eden denir? . Fakat bu gezinti, şehir havailinde, dar ve kalabalık sokaklarda yapılmaz. Gezintiler ancak kırlarda yapılır. Sokaklar arasında yapılan gezintiler yukarıda söylemiştim, yine tekrar ediyorum sırf reklamdan ibarettir ki hem yazık, hemde günahdır. Çünkü bu tarzdaki gezintilerden talebe vücut ve sıhhatitibarıyla bir şeyi kazanmadıktan başka bilakis derslerde olur. Binaenaleyh bu fena adetin mümkün olabildiği kadar süratli önünün alınmasına şiddetle taraftarım.

Sayı 35	Sayfa 542

Boks Cihan Pehlivanlığı Yolda

CakConsun-Frank Moran BoksMübârezesi

Bundan evvelki nüshamızda, boks cihan pehlivanı (CakConsun) un istirdad edilen (Cihan pehlivanı) ünvanı iade edilerek (Beyazlar ümidi) ismini alan Frank Moran ile Paristedövüştürüleceğini yazmıştık. Bu mâsari 27 Haziran efrencidePariste kışlık (Velordum) da icrâ edildi. Ve yirmi hamlelik bu mâsaride (CakConsun) hasmını layık olduğu kadar dövdü, tepeledi ve yirmi hamle nihayetinde (Frank Moran) mağlub vaziyette dövüşüğünden dolayı (CakConsun) galib ilan olundu ve cihan pehlivanlığı nâmı yine zenci (Cak) da kaldı. Bu mübârezenin tafsilatını veren Avrupa spormecmûaları, yevmi gazeteleri (Frank Moran) da bir cihan pehlivanında bulunması lazım gelen evsaftan nısfı bile mevcut olmadığını alenen yazdılar ve zencinin göz göre göre tafavvuk-ı katiyesi olduğunu derc edildi.Mübârezeden evvel Paris'in meşhur bir spor mecmûasında (Frank

Moran) kendi imzasıyla ve (Zenciye dövceğim) ismi altında bir makale yazarak bunda (CakConsun) u âzami on iki hamlede mağlub edeceğini söyledi. (Frank Moran) zencinin kendine karşı olan tafavvukatını itirafla beraber (CakConsun) on sekiz yirmi aydır bir hayat-ı sefahatkarane sürmekte ve hiç idman etmemekte olduğunu hâlbuki kendisinin mütemadiyen çalıştığını ve yirmi yaşında olduğu hâlde zencinin 37 yaşında olduğunu uzun uzadı bahseyledi. Eyledi ama, şeyhin kendinden minik olan keramatına pek az kimse inandı. Hele refik-ı gıyabımız Mösyö (JakMortan)(Frank) ın takımdan olmadığını ve şimdiye kadar görülen bu bokscuların en müthiş olduğunu zikr ederek Frank Moran'dan kolay kolay dayak yemeyeceğini yazdı.

Mübârezeden bir ay evvel tarafeyn tamamıyla kuva-i mevcudesiyleistimâl için var kuvvetle çalışmağa başladılar. Yalnız yumruk idmanı değil koşu , atlama, yüzme, ip atlamak sûretiylevücudlarını tekmi l ettiler.

Mübâreze Günü tarafeynin ebadı şöyle idi:

	CakConsun	Frank Moran
Yaş	37 sene 3 ay	27 sene 3 ay
Siklet	98 kilo	90 kilo
Göğüs (Hal-i İstirahatte)	1,08 metre	1,05 metre
Pazu (uzanmış)	0,40 metre	0,38 metre
Pazu (Sıkılmış)	0,44 metre	0,42 metre
Sâid?	0,38 metre	0,36 metre
Uyluk	0,61 metre	0,58 metre
Baldır	0,46 metre	0,40 metre
Boyun	0,45 metre	0,43 metre
Bel	0,90 metre	0,87 metre

Görülüyor ki ; iki mübarizaba'dı arasında pek büyük fark yok iken beyazda birde gençlik var idi ki, bu oldukça mühim bir amil olarak telakki ediliyordu.

Mübârezenin icrâ edildiği mahal Paris'te kışın bisiklet koşusu yapılmağa mahsus ve takriben 250 metre bir muhit-i daireyi havi üzeri kapalı bir yerdir. Mübârezenin ehemmiyetine nazaren rağbet fazla olacağından iştihabı fazla bir yer olarak burası intihab edilmişti.

Mübârezede hakem, Fransalı (Karpantiya) dostumuz

Sayı 35	Sayfa 543

idi. Karpantiya'nın hakem olarak intihabıda ayrıca bir mesele teşkil ediyordu. Buda başka bir vesile-i tergi olurdu. Amerikalılar işte o kadar ehemmiyet verdiler ki Amerika Matbuat Cemiyeti boksun bütün sefahatini derhal haber almak için mäsari' mâhalini Amerika kablosoyla birleştirmek için kablo şirketine 5000 Frank verdi.

Nihayet 27 Haziran, çattı (Veledrum) lebalab ve çoğu Amerika'da ve İngiliz sportmenlerle doldu. Saat ondamübârezemâhalinee vvalen zenci (CakConsun) sonrada (Frank Moran) daha ziyâde takdir edildi. Her iki mübarizin bir sürü bakıcı öğrencihülasâ tabir-i mahsusuyla (Manager) i vardı. Sahne onlardan da tecrid edildikten sonra düdük öttü, mäsari' başladı. Siyahi eskisi gibi kendine itimadı pek fazla bir hâlde dövüşüyor, Frank Moran'da alacağı ünvanın büyüklüğüne göre çalışıyordu. (Frank Moran) yazdığı makalede “bir kaç hamle için (Cak)ın şiddetli darbelerine göğüs gereceğim fakat ; biraz sonra o kesilecek, mukavemeti kalmayacak ben onu döveceğim” diyordu. Lakin zenci zannettiği usûlütakib etmedi. Bikalisgâyet itidal ve ihtiyat ile dövüştü ve beşinci hamleye kadar mühim darbe vurmada bile yalnız bir defa çengel dedikleri çene altı darbesini vurarak hasmını sarsınca hazuruna karşı altın dişlerini göstererek güldü. Zaten bu adam bütün mübârezelerinde gülmekten vazgeçmemiştir.

Mübâreze uzadıkça Moran şiddetli hücumla başladı. Siyahi mukabele eyledi. Yedinci hamleden sonra (Frank Moran) ın yüzü gözü kan içinde idi. Zenci evvelen beyaz hasmının gözünü şişirerek iptal eylemiş ve sonra bir gözüne birde burnu üstüne vurmak sûretiyle ta yirminci hamleye kadar hasmını mükemmel dövmüştür.

Yirmi hamle nihayetinde CakConsungalib ilan edildi.Mübârezeden evvel Samlangfur'un bir telgrafı okundu. Bu telgrafta galib gelen mübâreze teklif ediyordu. Binaenaleyh (Cak sonun) şimdi (Samlangfur) ile mübâreze edecektir. Fakat daha ne zaman olacağı tayin etmedi. Mecmûalar zencinin iyi dövüşmediğini ve gâyetatılanemübâreze ettiğini lisan-ı muahazze ile yazdılar. Fakat bazı yumrukcular hasmını iyi dövmek için onun takatını kesmeyip mütemadiyen acıtıcı darbe vururlar. Siyahi bu usûlütakib eylemiş gibi görüyor. Bu mübârezede alınan duhuliyenin mecmu' 200000 Franga balığ olmuştur.

--

Anadolu Hisarında İdman Müsabakaları

Dâhiliye Nazırı Talat Bey Efendi'nin riyâset-i fehimanelerinde bulunan İdman Yurdu tarafından Haziran'ın on üçüncü Cuma günü Anadolu Hisarında küçük su panayırında icrâsı mukarrer olan idman müsabakaları pek mükemmel bir sûretteceryan etmiştir. Ümidin fevkinde olarak bir kalabalık vardı hatta bir çok senelerden beri idman müsabakaları yapılan ve memleketin yegane spormâhali olan UnionKulüb'e bile bu kadar kalabalık nâdiren görülmüştür. Bilhassa hanımlarımız pek ziyâde rağbet göstermişlerdi hemen bila meblağa bini mütecaviz kadın vardı. Memleketin istikbali için koşan sıçrayan gençleri, genç kardeşlerini altlarını Akışlıyorlar.

Çayır mükemmel sûrette donatılmıştı intizam fevkalade idi. Yalnız çayırın biraz dar olması mahzuru vardı. Bununda yakında izâle edileceğini haber aldık.

Müsabakalara saat üçte başlandı. Hakem mevkinde Muallim Seyfi Kenan İsmail Hakkı Beyler bulunuyordu. Programın birinci numrusu olan yüz metre sürat yarışına bir çok gençler iştirâk etti birinciliği her zaman

Sayı 35	Sayfa 544

sûrat koşularında muvaffak olan Galatasaray'dan Şükrü Bey kazandı. Fakat Şükrü Bey'in böyle her zaman birinci gelmesinden dolayı kendisine (İstanbul Şampiyonu) ünvanı verilerek haric-imüsâbık ad edildi. Beşiktaş Kulübünden Kazım Beyle Altınordu'dan Celal Bey beraber geldiler. Fakat Celal Bey bir daha koşmağa lüzum görmediğinden Kazım Bey'e birincilik verildi.

2000 Metre Mukavemet Koşusu

Bu yarışta MesudBey 6 dakika on dokuz sâniyede iki bin metreyi kat' ederek birinci geldi. Bu da Şükrü Bey'i her yarışta birinci geldiği için haric-i az müsabaka ad edildi ve 6 dakika 19 3/5 sâniyede mesafeyi kat' eden Anadolu Hisarı İdman Yurdu'ndan Ekrem Bey birinci oldu. Ekrem Bey ile MesudBey arasında pek az bir mesafe vardı. MesudBey için çalışmak lazım geliyor. İstanbul şampiyonluğu tehlikede gibi görünüyor.

Yüksek Atlama

Bu müsabakada bir çok gençler iştirâk etti. Beşiktaş Osmanlı Jimnastik Kulübü'nden MehmedBey 1,49 metre atlayarak birinci geldi. MehmedBey çok güzel atlıyordu bütün müsâbıklar yandan atladığı hâlde MehmedBeycebheden atlıyordu. Tabidir ki cebheden daha müşküldür. Tasvir-i Efkâr refikimiz rekorun ŞükrüBey'de olduğunu yazıyordu hâlbuki Şükrü Bey'de aynı müsabakaya beraber dahil olmuştu. Fakat her nedense o gün muvaffak olmadı.

Sırıkla Yüksek Atlama

Bu müsabakaya iştirâk edenlerin hemen hepsi Beşiktaş Jimnastik Kulübü'nden idi. Küçüklerden Enver Bey 1,90metre santim atlayarak birinci geldi.

Büyükler arasındada yine Beşiktaş Kulübü'nden Fahri Bey 2,75 metre atlayarak birinciliği kazandı.

Halat Müsabakası

Bahriye Gücü ile İskorpion sefinesi efradı arasında icrâ edilecek idi. İskorpiyon sefinesinin burada bulunmasından dolayı itfaiye ile çektiler. İlk çekişte bahriyelilere 38 sâniyede ikincisinde 11 sâniyedemağlub oldular ve her iki takım hâlkın alkışları arasında meydanda çektiler.

Mızrak Atmak

Bu müsabakaya dokuz kişi iştirâk etti. Birinciliği Altınordu'dan Celal Bey 8,45 metre atmaksûretiyle birinciliği kazandı.

Uzun Atlama

GalatasarayMekteb-i Sultânisinden Silifkeli Şükrü Bey 5,87 metre atlayarak birinciliği kazandı Şükrü Bey memleketimizde (Atlet) sınıfına dahil olmuş gençlerimizdendir. Kendisini tebrik ederiz.

(Hokey Müsabakası)

Saat beş buçukta Galatasaray ile İdman Yurdu takımları arasında hokey müsabakasına her iki takımın orta akıncıları birbirinin ellerini sıkarak başladılar. Hakem Abdurrahman RobinsunBey takım kapudanları, İdman Yurdu'nun Lazistan mebusu Sadi, Galatasaray'ın Rıza Beyler idi.

İdman Yurdu'nun Kalecisi	Fazıl
Ortacı	Sadi, Mecidi
Yardımcı	Sâlim, Nizam, Mehmet
Akıncılar	Tayyib, Mehmed Sadi, Cuma hâlid, Sırri, Kazım Beyler
Galatasaray'ın Kalecisi	Bahri
Arkacı	Haydar, Sıdkı
Yardımcı	Adnan, Rıza, Bekir
Akıncılar	JozejOberle, İhsan, HasnunGalib, İsmet, MuzafferBeyler

denmüreккеb idi.

Sayı 35

Sayfa 545

Her iki takım arasında da hatalar çok yapılıyordu. Hakem daha ziyâde İdman Yurdu'na ceza verdibunadasebeb öyle zannediyoruz ki hakemin bir tane olması idi. Çünkü hepsini görmek biraz müşküldür. Esasen oyunun kavaidinde iki hakem bulunması meşrut. İdman Yurdu'nun yardım hattı çok zayıf idi ne ileri ne geri yardım edemiyorlardı hâla akıncı hattına hiç topu gelmiyor bütün kalenin önünde dolaşıyordu yardımcılarda yerlerini muhâfaza etmiyorlar arkacılarla beraber bir yere demet hâlinde toplanıyorlardı sol iç akıncı

yalnız başına topu götürmek istiyor bittabi muvaffak olamıyordu. Orta yardımcı pas vermeğe müsâid zamanlarda bila lüzum şut çekiyordu oyunu bozuyordu kaleci pek güzel vazifesini ifa etti arkacılarayarcımlar mâni olmasalar daha iyi oynayacaklardı Galatasaray'dan Rıza Bey çok güzel sessiz ve vâkıfane oynuyordu HasnunBey futbolda olduğu gibi soğuk kanlılığını muhâfaza ediyordu Muzaffer Bey hokeyde de ibraz-ı zeka ediyordu İhsan Bey yerini muhâfaza ediyor ve güzel oynuyordu Haydar ve Sıdkı Beyler iyi Müdâfaa ediyorlardı Bekir Bey bu eski idmancı çok çağırıyordu hatta bir kerede bana çarptı. Kalecilerine şut çekmek nasib olmadığı için derece-i iktidarı mechul. Birinci kısımda Galatasaray bir ikincisinde üç ki cemiyyen dört sayı yaparak galib geldi.

İsveç Usûlü Jimnastik

Beşiktaş Osmanlı Jimnastik Kulübü tarafından jimnastik harekâtı yapıldı.

Bunun için diyebiliriz ki İstanbul'da mevcudkulüblerin hiçbiri buna şimdiye muvaffak olamadılar hatta mekteblerde jimnastik mecburi olduğu hâlde bir kaçdefaalar onları dahi gördü bu kadar intizam yoktu yalnız İsveç jimnastiğinde değılgün icrâ edilen bütün müsabakalarda en fazla görünen mezkur kulübmensubeyni idi kulübün çalışan reisi Muallim FuadBey'i ve diğerkadaşlarını tebrik ederiz.

Belki diğerkulüblerdenziyâde yoksulluk içinde çalışan bu gençlere Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti yardım etmişlerdir. Çünkü muallimlerine muti' , heveskar gençler var.

Güreş

Güreş için yine Beşiktaş Kulübü'nden Ahmed, Serya, Kemâl Beyler ortaya çıktılar ve başka kulüblere meydan okudular kimse çıkmadı. Bil mecburiyet AhmedBeyle SeryaBey kendi aralarında güreştiler on dakikada berabere kaldılar.

Cimkana

En sonra (Cimkanaya) başlandı bu gün dört kişi iştirâk etti. Bu şimdiye kadar tertib edilen cimkanaların en mükemmeli idi. Bu müsabakayı İdman Yurdu'ndan Ekrem Bey kazandı.

Tevzi-i Mükâfat

Hakemlerin huzurunda Galatasaray hokey takımına Bahriye Gücü hâlat çeken takımına cimkanada birinci gelen Ekrem Bey'e zarif kupalar hediye edildi. Müsabakalar hitam buldu.

Sayı 35	Sayfa 546

Bisikletle Fransa Turu

Geçen sene bu mevsime müsadif nüshamızda (Fransa turu) ne dair kârilerimizoldukca tafsilatlı malumat vermiş ve dünyanın en büyük bisiklet yarışı olana bu koşudan uzun uzadıya bahis eylemiştik. Mamafih bu bâbda yine muhtesiren bazı malumat vereceğiz.

Bu sene ile on iki senedir bu yarış Fransa'da icrâ edilmekte ve her sene miktarı artmaktadır geçen sene 5380 kilometre yani ParisleNivvyork arasındaki mesafeye müsavi idi.

Bu yarış yirmi beş, otuz merhalede Fransa'nın hudud ve sevhiline en yakın geçen muayyen şoseleri takiben Fransa'yı tur ederek Paris'e gelmektir.

Geçen sene (Brüksel) şehrinden (Tis) isminde 22 yaşlarında bir Belçikalı genç bu yarışı kazandı ve takdirlere boğuldu. Hakikaten şâyan-ı takdir bir mukavemettir. Meşgul olanların malumudur ki bisiklet , bilhassa yarışı en yorucu ve sarp sporlardandır.

5380 kilometre mesafeyi velevki dinlenerek kat' etmek her bâba yiğitin yiyeceği pilav olmasa gerek.

Ale-l-husus bizim memleketimiz için böyle şey düşünmemeli bile zir nerede o yollar ki değil bir memleketi tur etmek bir şehri bile dairen-i medar dönelim. Geçende refikadan biri Üsküdar'dan Paşabahçesi'ne bisikletle gitmek istemişde birçok yerlerde bisikleti ona binmiş. Gülünecek şey!Ne ise hûlasâ ve büyük ve zor yarış bu günlerde tekrar ve on ikinci defa olarak başladı. Hatta birinci merhaleyi yine (Tis) kazandı. Buna dair gelecek ve ondan sonra nüshalarımızda tafsilat-ı lazıme yi vereceğiz. İki nüsha sonraya işi talike sebeb yarışın bir ay kadar imtidad eylesidir. Şimdiye kadar bu yarışta Fransızlardan en çok (Peti Bretun) kazanmıştır. Çünkü ; iki defa bu büyük yarışı kazanmıştır. İnsan istiyor ki ; bizim spor temennileri burada kendi muhitimizde kulüb misal-i muallikesiyle uğraşacakları yere oralarda ibraz-ı haslet eylesinler.

Bu sene bu yarışa 168koşucu iştirâk etmiştir.

Mecmu' merahil 5414 kilometre olacaktır. Şimdiye kadar kazananlar şunlardır.

1903	senesinde	Moris
1904	senesinde	Korna
1905	senesinde	Trusilya
1906	senesinde	Potiye
1907	senesinde	PotiBretun
1908	senesinde	PotiBretun
1909	senesinde	Faber
1910	senesinde	Lapinir
1911	senesinde	Garigo
1912	senesinde	Defrey
1913	senesinde	Tis

Bu yarışta birde (Ali Nizami) isminde müslüman vardır. Hemdeoldukca mühim bir mevki tutmaktadır. Muvaffakiyetini temenni ederiz. Biz yapamıyoruz bari diğer dindaşlarımızın muvaffakiyetlerini dileyelim.

Sayı 35

Sayfa 547

Ayak Topu

Mabad

Hasım arkacılarıyla uğraşmak dış akıncıların vazifesi dâhilinde değildir. Bu vazife iç akıncılara âiddir. Mamafih bundan, dış akıncıların hiçbir vakit hasım arkacılarla uğraşması muvaffak değildir manası çıkarılmasın. Elbette icâbâbı hâlinde uğraşabilirler;

fakat bunu, kendileri için daimi bir vazife edinmeleri caiz değildir. Şübhesizdir ki dış akıncılar, kendi iç akıncılarını layıkıyla tanımâli ve aralarında güzel bir anlaşma olmalıdır.

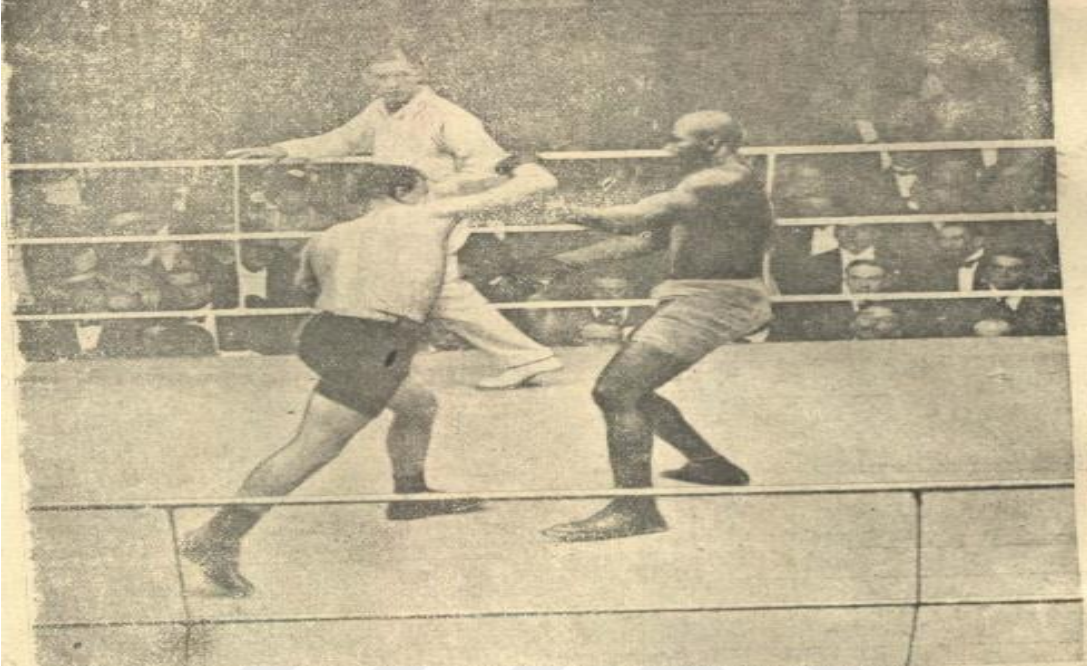
Bir dış akıncı kendisini hemen hâlin icâbatına tevfik edebilmelidir. O, sevk-i tabi ile katrani verişlerin ne zaman geleceğini bilmeli ve ona göre- yani tam zamanında topa yetiyecek vecihle- adımını tanzim etmelidir. Farz edelim ki bir dış akıncı hasım yardımcıyı aldatmak veyâhud ondan hızlı koşturmak sûretiyle geçti ve bu sefer bir arkacı ile karşılaştı. Böyle bir sırada o arkacıyı yalnız üstüne çekmek kafidir. Yoksa bazı oyuncuların yaptığı gibi onuda aldatarak geçmeye çalışmak muvaffak değildir. Çünkü böyle bir vaziyette bulunan bir dış akıncının vazifesini, hasım müdafiler, tekrar geriye gelip kalenin önüne doldurmadan topu ortalamak –merkeze vermek-dir. Maa't-teessüf bizim oyuncular bu mühim noktaya hiçte dikkat etmiyorlar. Fakat bil netice topu merkeze verdikleri zaman kalenin önünü kapatmış ve sayı yapmak ihtimâlinin de ortadan kalkmış olduğunu görüyorlar.

Bir dış akıncı, kale çizgisine tahminen on iki yarda kadar yaklaşınca topu merkeze vermelidir. Eğer daha yakından verecek olursa netice itibarıyla kalenin önünde bir karışıklık peyda olunur böyle bir sırada akıncıların iş görmeleri imkan hâricine çıkar. Top daima, yerde bulundurulmalıdır. Çünkü top yerde iken akıncılar daha kolay yapıştırabilirler. Eğer icrât-ı ahvâl ile kale çizgisine lüzumundan fazla yaklaşılabilecek olursa böyle bir zamanda topu merkeze, akıncılara vermeyerek geriye orta yardımcıya vermek sayı yapmak nokta-i nazarından daha fâidelidir.

Eğer bir dış akıncı kendi iç akıncılarından pek çok fazla koşuyorsa, topu ortalarken doğrudan doğruya kalenin ağzına vermeyerek biraz geriye vermesi lazım gelir. İç akıncıların vezâifi sırasında izah ettiğimiz vecihle bazen- yani ahvâle göre-topu ortalamaya hiç lüzum görülmeyle top doğrudan doğruya, kaleden takriben yirmi yarda kadar uzaktan bulunan iç akıncıya verilir.

Her ne zaman olursa olsun dış akıncılar topu ortaladıkları zaman, topa pek şiddetli sûrette yapıştırmamalıdır.

Dış akıncılar keza hatırda tutmalıdır ki bazen kaleye lüzumu kadar yaklaşmadan, hatta oyun yerinin ortasına bile topu merkeze vermek icâb eder. Yani bu sûrette kendisi ve kendi iç akıncısı arasında teati edilecek kısa verişlerle düşman müdafilerinin, ekseriyetini kendi üzerine celb edebilir. Ve tam zamanında topu diğer cihette

CakConsunİle Frank Moran Arasında İcra Edilen Boks Müsabakası Resimlerinden

İngiltere Kralı Beşinci Corc'u Geçenlerde "Vindros" da icrâ edilen "Maraton" yarışlarında Müsabakaların yarısına ibtidar etmeleri için tabanca atması!...İdmana Garbde verilen ehemmiyetin derecesi bu resimlerde bir kat daha tezâhür eder.

Ahiren İngiltere’de İcra Olunan Maraton Yarışında Birinciliği Kazanan CezayerliAhmedCebile

İkinci İlkbahar Koşularıda Manalı Yarış: Birinciliği Binici Mektebinden Mülazım Memduh Bey kazanmıştır.

Maraton Yarışında Birinciliği Kazanan AhmedBey aldığı Mükâfatın Önünde

Foto CumaHâlidBey

Anadolu Hisarında İcra Olunan İdman Müsabakalarında 2000 metrelik mukavemet
koşusunda birinciliği kazanan İdman Yurdundan! Kerem Bey

İkinci İlk Bahar at Koşularında Tevzi-i mükâfat: mülazım Memduh Beye Eğër Takımı
Hediye Edilirken Foto FeridBey

Fenerbahçe İle Müsabaka Yapan Rusya Şampiyonluğunu İhrâz Odesa Muhtelit Futbol
Takımı

Ahiren Rusya'ya Azimet Edip Muhtelif Yerlerde Futbol Müsabakası İcra Eden Fenerbahçe
Futbol Takımı İle Kulübün Bazı Âza-i Muhteremesi

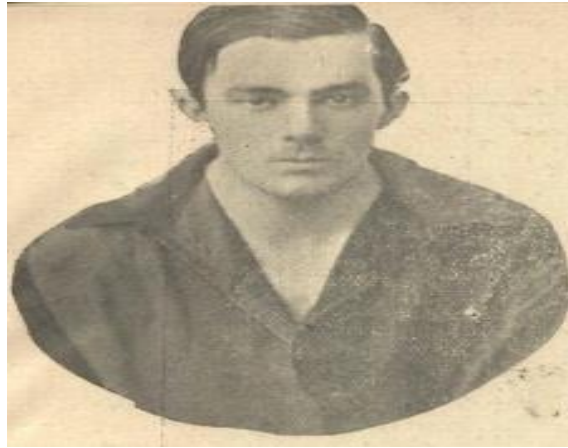
Sayı 35

Sayfa 551

Foto Cem'i HalidBey

Anadolu Hisarında İcra Olunan İdman Müsabakalarında Sırıkla Yükseklik Atlama
Birinciliği Beşiktaş Kulübünden Fahri Bey kazanmıştır.

İstanbul Mefarikat Eden Galatasaray'ın Orta Akıncısı Mösyö Amil Oberle

(Şehirimizi Ziyaret etmek üzere Gelen Beyrut Keşşafı)

Foto FeridBey

Şehimize Gelen İngiliz Atfelkesbil? Zırhlısı Efradı ile Muhtelit Takım

Sayı 35

Sayfa 552

Ve karşılanmamış bulunan oyuncuya vermek sûretiyle sayı yapmak ihtimâlini artırmış olur. Fakat böyle bir veriş pek süratli olmalı ve kaleye bila tehir hücum edilmelidir. Dış akıncılar, kendi çizgileri üzerinde vaki olan bütün “taç”larda hazır bulunurlar. Eğer kendi tarafı topu içeriye atıyorsa hasım yardımcı kendisinemusallat olur. Bilakis diğer taraf atıyorsa kendisi alelumûm hasım arkacıya musallat olmalıdır.

Top içeri atıldığı zaman topu alıp kaçmak için kullanılan kurnazlıkların çoğu malumdur. Bu türlü kurnazlıklardan biri de şudur:

Yardımcı topu içeri atarken dış akıncı top yardımcının elinden çıkmadan hemen döner ve diğer bir istikâmete ale-l-ekser hasmın kalesine- doğru sıçrar. Bu esnada yardımcı topu, bu vecihle dönmüş olan dış akıncının hemen önüne atar ve kendisini karşılamakta olan hasım yardımcı ne olduğunun farkına varmadan dış akıncı topu alıp gider.

Bazen topu pek çabuk-yani vakit geçmeden- içeri atmak icâb eder. Böyle bir sırada eğer yardımcı topun çizgiden dışarıya çıktığı mevkiye yakın bulunmuyorsa dış akıncı topu içeriye atabilir

Müdâfaa , dış akıncıların vazifeleri dâhilinde değildir. Bazı akımlar, köşe çekilirken bunlar kalenin önüne gelmeye icbar ederler ki hiçbir vecihle muvaffak değildir. Böyle bir zamanda onlar, yan çizgisinden tahminen on iki yarda mesafede ve kalenin önündeki kalabalıktan topu kurtulduğu zaman topu alacak kadar kaleye yakın olan bir mevkide bulunmalıdırlar. Eğer müdafiler, topu bunların alabilceği bir mevkiye atabilecek olurlarsa, bu iki dış akıncı, orta akıncı ile birlikte müthiş ve ale-l-ekser muvaffakiyetle neticelenen bir hücum yaparlar. Böyle bir hücumu, hasmın iki arkacısının durdurması ihtimâlipek zayıftır.

Der-hatır etmelidir ki bu akıncılar, oyun yerinin kendilerineaidbulunan nısfında bulundukları zaman hiçbir vakit “Nizamsız- Ofsayd” olmazlar. Binaenaleyh böyle bir zamanda her şey bunların lehindedir.

Birçok “Takımlar”böyle bir zamanda dış akıncılardan yalnız birini bu vaziyette tutarlar. hâlbuki en muvaffak dış akıncıların her ikisiyle orta akıncının böyle bir hücum vaziyetinde bulunmasıdır.

Zaten kaleci ile birlikte arkacılar ve yardımcılar kaleyi,kale önünü köşe çekilirken ve her vakit için muhâfazayakafi gelmelidir.

Köşe çekmek vazifesi ale-l-ekser dış akıncıların hissesine düşer. Binaenaleyh bunun hakkında da bir, iki söz söylemek lazım geliyor. Topa vuruş itibarıyla bir köşe çekmeyi, ortalamaktan ayırmamalıdır. Yani köşe çekecek oyuncu evvela yan çizgisi istikâmetinde bir, iki adım koşmalı ve topa kendi koştuğu istikâmete umud bir istikâmette yapıştırmalıdır. Fakat “Köşe çekmek” ,”Ortalama”dan topun muharikiitibarıyla farklıdır. Yani köşe çekmede ötekinin aksine olarak topu havadan gitmelidir. Topu, kalenin önüne birikmiş olan kalabalığın tam ortasına düşürmelidir. Eğer mümkünse kendi takımına

mensub bir oyuncunun başına düşürmelidir. Bu esnada hücum eden takıma mensub bir oyuncu sayı yapmak için ellerinden her ne geliyorsa onu yapmaya büyük bir şiddetle çalışmalıdırlar. Köşe çekişte, vuruşun tarzında büyük bir ehemmiyet yoktur. Vuruş ne tarzda olursa olsun, oluverirki top kalenin önüne birikmiş olan oyuncuların ortasına düşsün. Bazı oyuncular topa ayaklarının ucuyla vururlar ve sanki ayaklarının iç tarafıyla vurmuş gibi topu o kalabalığın ortasına düşürürler.

Sayı 35	Sayfa 553

Bu hususta, bir iki oyun vardır ki mehâcimlerin sayı yapmak ihtimâli ziyâdesiyle artırabilir. Köşe çeken oyuncu, topu kalabalığın ortasına vereceğine, vüsuletle yerden vermek şartıyla, kendisine yakın bulunan yardımcıya verirken bu da o esnada kaleden güzel bir yapıştırma mesafesi dâhilinde bulunur. Bu vecihle topu alan yardımcı topu şiddetli bir yapıştırma ile içeriye atabilir. Hiç olmazsa kaleciyi imtihan edebilecek zorlu bir “Yapıştırma-şuut” çeker ve kendi akıncılarının kalecisinin üzerine atılmak sûretiyle sayı yapmaları ihtimâlini artırmış olur.

Fakat böyle bir sırada, akıncıların, nizamsız olmamaya dikkat etmeleri lazım gelir.

Bir diğerde, topu bu vecihle alan yardımcı içeriye çakmayarak biraz geriye götürür ve bu vecihle hasım müdafilerin bir, ikisini kendi üstüne çeker ve sonra topu süratle diğere cenahta bulunan kendi yardımcısına verir ki o yardımcı ale-l-ekser serbest bir yapıştırma çekecek bir vaziyette bulunur.

Fakatbu planların her ikisini tatbik içinde yardımcılarla, köşeyi çekecek dış akıncı arasında evvelde bir anlaşma olmalıdır.

Fasıl 6

Yapıştırma-Şuuteyn

Oyunun bu kısmı pek mühim olduğu cihetle bunun hakkında daayrıca bir fasıl açmak mecburiyeti hâsıl olmuştur. Bundan başka, bu “Yapıştırma” meselesi başlıca, akıncıların vezaif-i esasiyesinden biri ise de yardımcıları, hatta bazen arkacıları bundan hissedar olacakları cihetle bunu sırf akıncılarda bundan hissedar olacakları cihetle bunun sırf akıncılara tahsis etmeyerek her üç sınıf oyuncuya da kâbil-i tatbik olsun diye böyle ayrı bir fasıla lüzum görülmüştür.

“Yapıştırma”şübhesiz bir sanat. Fakat, daimi tatbikat ve büyük bir ikdam ile her bir oyuncu için elde edilmesi mümkün olan bir sanattır.

Kaleye iyi bir yapıştırma çeken bir akıncıyı seyir etmekte olan bir seyirci, derhal görür ve anlar ki, o oyuncu evvela, kalenin ve kalecinin o anda nerede olduğunu bir nevi sevki tabi ile adeta biliyor. Sâniyen topu, o yapıştıracağı zaman en münâsib bir vaziyetinde olur ki onun önünde bulunuyor veyâhud topu evvela bir vaziyette tutuyor. Alelade bir “Yapıştırış- şuut” çekebilen bir oyuncu ise, evvela şöyle bir devre-i tereddüd geçiriyor, sonra bir kaleye, birde kaleciye bakıyor, eğer daha vakit geçmediyse topu içeriye atmaya çalışıyor.

İyi yapıştıran akıncının mâlik bulunduğu sevk-i tabi şübhesizdir ki mütemadi talim ve tatbikat-ı maddiyesinde elde edilmiştir. O öyle bir tecrübe ve mülke sâhib olmuştur ki her an ve dakika ve her vaziyette kalenin ve kalecinin nerede olduğunu bilir ve şöyle yarım bir bakış fikri, bildiğini teyide kifayet eder. Güzellik neye intizar edilmek lazım geldiğininide bildiği için, tam zamanında hazırlığını icrâ eder ve topu derhal istediği vaziyette ve noktada alır.

Fakat “Yapıştırma-şuut”bu değildir; bu ancak onun levazımat-ı ibtidaiyesindendir. “Tenis’Kriket” Golf” gibi oyunlarda olduğu bir oyunda da kâide-i umûmiye ve esasiye, “Gözünü toptan ayırma ;göndereğin noktaya değil, topa bak!...”dır.

Bu hakikat, “Yapıştırma” meselesinde iki katlıdır. Oyuncu gözünü toptan ayırmamalı ve hiçbir vakit kaleciye veya kaleye veyâhud kendisine çarpmak üzere gelen bir mehasimâ-hiç olmazsa yan gözle bile olsun- bakmamalıdır. Bu kâidenin hilafında hareket edildiği içindir ki bir çok sayılar yanlış yapıştırışlar yüzünden gaib edilmiş ve edilmekte bulunmuştur.

Şübhesizdir ki, bazen en iyi yapıştırışlarla bile sayı yapılamaz, top ya kaleye yetişemez veyâhud kaleciye çarpar. Fakat bu, herhalde yapıştırış için hazırlanmakta bir noksan icrâ edildiğinden ziyâde belki lüzumu kadar kuvvetin tatbik edilememesindendir.

Maheza, ehemmiyeti ne kadar büyük olursa olsun iyi bir yapıştırma öğreneceğim diye oyunun diğer aksâm ve harekâtını ihmal de caiz değildir. Evvelce bil münasebe söylenilmişti, bu gün ayak topunda en büyük unsur muvaffakiyet, harekâtın tevhindendedir. Binaenaleyh münFerid harekâta lüzumundan fazla ihtimam göstermemek lazım gelir.

Bu faslın baş tarafında denilmişti ki, iyi bir akıncı topa yapıştırmak istediği zaman hem kendi vaziyetini, hemde topun vaziyetini pek büyük bir suhuletle ve anında tayin edebilir. Fakat bu, doğrudan doğruya o akıncının topu tamamıyla idaresi altında bulundurması demektir.

Çok defa vaki olur, bir akıncı yanında yuvarlanarak geçmekte olan veya yuvarlanarak kendisine gelmekte olan veyâhud havadan geçerken topa yapıştırmak mecburiyetinde kalır. Binaenaleyh bir akıncı topa her türlü vaziyette ve her bir zaviyede yapıştırmayı öğrenmelidir ; ki bu da ancak mütemadi tatbikat sayesinde öğrenilebilir.

Hakiki yapıştırılardan bahis ederken evvel-i emirde pek aşikâr bir noktayı kayıt etmek lazım gelir ki bu da topa yapıştırıldığı zaman topu kaleciye vurmanın kale hâricine atmakla hemen hemen bir gibi olmasıdır.

Mabadı Var

Fedârasyon

Müdâfaa-i Milliye Cemiyeti tarafından dâhili bir fedârasyon teşkil edileceğini haber aldık. Bu mühim teşebbüslerinden dolayı kendilerini tebrik etmekle beraber bu işi başarabilecek ellere tevdi etmesini rica ederiz. Zira spora muteallik bütün hususata rast gelen, sporla alakası olmayan zevat el atıyor neticede eskisinidegaib ediyoruz. Yazık oluyor. Senelerce hiçkimsenin dest-i muavenetini görmeyerek uğraşan gençlerin mesâileri akim kalıyor. Yine tekrar ederiz ki bu işlerle alakadar olan zevat bulunmalı şimdilik başka bir şey söyleyemeyiz. Yalnız neticeye intizam edelim.

İdman Havâdisleri

(Bisiklet)

Saatte 44 kilometre 243 metre İsviçreli (Oskar) pist üzeride yalnız koşmak şartıyla bisikletle saatte 44 kilometre 243 metre katına muvaffak olmuş ve bir derece-i nihaye

teşkil eylemiştir. Bundan evvelki derece-i nihaye 43 kilometre 775 metre olub (Marsel Berte) tarafından tesis olunmuştu.

-Olinpiyad Meseleleri-

-Paris'te inikadını yazdığımız ve mukarreratından bir kısmını geçen nüshamızda derc eylediğimiz Olinpiyad kongresi bisiklet yarışını programı dâhiline kabul edilmiştir.

Sayı 35	Sayfa 555

-Aynı zamanda güreş ve boksta Oliniyad müsabakalarına idhal edilmiştir (Bizim pehlivanlar gidemez ha! Çünkü heveskar değil sanatkârdırlar) güreş Alafranga yahud serbest olacaktır. Mâsari'ler için atideki sikletler kabul edilmiştir.

Deste	Poidsplume	20 Kilodan aşağı
Küçük Orta	Leger	20-64 aşağı
Büyük Orta	Moyens	20-75 aşağı
Baş Altı	Mi-Lourds	20-82 kilo aşağı
Baş	Lourds	20-bundan fazla olanlar

-Futbol (Rağbi)Olinpiyad müsabakalarından çıkarılarak yerine yelkenli gemi yarışları idha edilmiştir.

-Nişan atmak keyfiyetinde silahın tayin nevi yani mavzer mi, manleyher mi, lobil mi hangi nevi tüfek istimâl edileceği daima mucceb-i münakaşa olduğundan 1916 Berlin Olinpiyadından itibaren bâdema Olinpiydında da icrâ ediliyorsa o memleketin silahı esas kabul edilmiştir. Binaenaleyh Almanya bu karar üzerine nişan-ı müsabakasına gideceklerin (Vimsturuf) indahat mektebinde Alman tüfekleriyle sekiz gün talim etmelerine müsade eylemiştir.

Müslüman Bir Fransız,

Müslüman Bir Fransız,

İngiliz (Maraton) Yarışını kazandı

İngiltere’de icrâ edilen ve gâyet ehemmiyet verilen (Maraton) uzun koşuyu ahiren (Ahmed Cebele) isminde Müslim bir Fransız Cezayirli kazanmıştır.

Geçen sene bu yarışı kazanan İsveçli ikinci gelmiştir. Türklere değilse de âlem-i İslamamüdarşereftar Allah-ı adidini arttırsın. İngiltere Kralı mumaillehi bilhassa tebrik etmiştir (Ceble) 625 liradan ibaret mükâfatını ahz etmiştir.

Tayyârecilik

(Bâsar) isminde bir Alman tayyârecisitayyâre ile hiç yere inmeden mütemadiyen 18 saat 10 dakika havada durmuş ve bir derece-i nihaye teşkil etmiştir.

Şehir Emanetinin Nazar- ı Dikkatine

Belediyelerce bisikletlerden senevi bir lira çeyreki resim ve yüz a pul ası ki cemiyyen çürük a 29,5 guruş bir a alınıyor. Buna mukâbilbisikletcinin ele bir kâğıt tutuşturuluyor. Ale-l-usûl verilmesi lazım gelen numru verilmiyor. Daha emanet göndermedi cevabı ayrılıyor. Bisiklet sâhibi tam yollu bir yere giderken numru gören zâbita memuru onu durduruyo. Ve mervisi sürüyor hûlasâ kâğıdı görmeden bırakmıyor. Bazen kâğıt bisiklet sâhibinin yanında bulunmayacak olursa hemen makine müsadere ediliyor. Binaenaleyh bu numrusuz keyfiyeti bisikletlileri epeyce üzüyor bir çoğubalıkânê ruhsatiyesi gibi belediyenin kâğıdını göğsüne asmağa kadar varıyor. Onun için bu mâdem ki tahsil ediliyor. Levazımı da ikmal edilmek gerek değil mi? Birde numrular da ki henüz göremedik –beş guruş konmuş bu da galidir? .Otuzguruş resim üzerine beş guruştanumru ası fazla gibi görünüyor. Bisiklet esbâb-ı sefahattendir denirse otuz liralık bir elmas yüzük veya iğne yirmi liralık bir kostümden de esbâb-ı sefahattendir. Diye resim almak icâb eder zaten mutereddid bir hâlde bin türlü merakı altındailerlemeğe çalışan spora şehir emanetinden hiçbir muavenet meşhud değil iken şimdi birde numru ası ayak bastı ası gibi resimler almak şeklen bir varidat teminine benzerse de hakikaten hayat-ı şebâbın nema-i ahlakiyesine büyük hüsnü tesire mâlik olan spora kuvvetli bir darbe indirilmiş olur nazar-ı dikkati celb eder ve bu resmin hiç olmazsa numru ası alınmamak sûretiyleta’dil edileceğini umarız.

Müdür-i Mes’ul: Mehmed Sadi-Matbaa-i Hayriye ve Şürekası

Sayı 35

Sayfa 556

Fiyatlı Gurus

İdmanın Birinci Senesinin Cildi

371 Adedi Resmi ve Bütün jimnastiğe, spora, keşşafılığaaidusûlleri ihtiva eder Mücellid Olarak fiyatı Otuz beş gurusdur. Taşra için posta ücreti zam olunur. Arzu edenlerin Mecmûaları dahi beş gurusmukâbilindetecellid edilir.

SONUÇ

Değerlendirdiğimiz İdman Mecmuası yayın hayatına Mayıs 1913'de başlayarak Temmuz 1914'de son sayısını yayınlamıştır. Dergi İstanbul'da çıkarılmış olup merkez, taşra ve yurtdışına satımı gerçekleşmiştir. İdman Mecmuası, sporun muhtelif dalları hakkında bilgilendirici makaleler yanında yurt içi ve yurt dışı spor haberlerine de dergide yer vererek kapsam ve niteliğini genişletmiştir.

İdman Mecmuası, modern Türk sporunun gelişmeye başladığı bir dönemde yayın yapmış olması ve bu dönemde spor alanındaki branşlara derinlemesine açıklık getirerek Türk sporunun gelişmesine katkı sağlamıştır. Futbol, jimnastik, koşu, avcılık, bisiklet yarışları gibi konulara yer veren dergi Türk neslinin ve gençliğinin spor sayesinde gelişeceğinin üzerinde durmuştur.

İlk Türk Spor kulüplerinin kurulmaları ve faaliyetlerini aktarmaya çalışan mecmua, Türk sporuna devletin sahip çıkması gerektiğini savunmuştur. Nitekim Enver Paşa, Talat Paşa ve Osmanlı veliahtları tarafından Türk sporu desteklenmiş olup Türkçülüğün siyasi, sosyal, ekonomik, eğitim, kültürel alanlarda çalışmaları olduğu gibi spor alanında da önemli faaliyetleri olduğu sonucuna varmaktayız. Dönemin önemli siyasi aktörlerinin spora destekleri, sporun takım oyunu olması, kişileri birleştirici ve bütünleştirici özelliğinden yola çıkarak bu faaliyetleri spor vasıtasıyla toplumda ulus kimliği oluşturma çabaları olarak değerlendirmekteyiz. Yine bu doğrultuda sporla ilgili yabancı kelimelerin Türkçe karşılıklarını bulma girişimi de derginin milli bir bakış açısı ile yayın yaptığı sonucunu vermektedir.

Bu yanında İdman Mecmuası sadece Osmanlı sporu ile ilgilenmeyerek dünyadaki gelişmeleridetakipetmeye çalışmıştır. Garb'te İdman, İdman Havadisleri bölümleri ve çeviriler yolu ile okuyuculara değerli bilgiler sunulmuştur. Osmanlı toplumunda filizlenme döneminde olan Batı sporlarını toplum merak etmiş ve ilgi göstermiş olup bu bakımdan sosyal bir yapıda olan spor, eski Türk anlayışındaki ve İslami spor algısından uzaklaşarak Batı eksenli yeni bir döneme girmiş bulunmaktadır.

Bu dönemde Türk sporunun gelişmesine hizmet eden dergi, kadınların ve vatan evlatlarının sağığı ile spor ve izcilik konularında toplumu ve devlet büyüklerini bilgilendirerek sağılam medeniyetin ortaya çıkması için sporun önemine dikkat çekmiştir. Bu konuda çalışma yapan iki büyük spor öğretmeni Selim Sırrı ve Mazhar Hoca, İsveç Usulü ve Alman Usulü jimnastik usulleri ile halka bir idman fikri aşılamiştir.

Türk sporu için amatörlük dönemi olan bu yıllar, kulüplerin teşekkülü, federasyonun kurulması, Batı'dan spor branşlarının ithali ve tanıtılması gibi konuları içerir. Bu dönemde Türk sporunun gelişimi için askeriye, mühendislik gibi alanlarda olduğı gibi sporda da yabancı öğretmen getirme usulü takip edilerek yabancı muallimler Türklere Batı sporlarını tam anlamıyla öğretmeye çalışmışlardır.

Ayrıca Osmanlı Devleti toplumundaki spor bilincinden bahseden mecmua, Osmanlı'da sporu hiçlik olarak bahsedip muhafazakar cemaatlerin sporu bir çocukluk olarak ad etmesini sert bir şekilde eleştirmektedir. XX. Yy.'ın başında Osmanlı Devleti'nde sporun bir teşekkülden yoksun olduğı sonucuna varıp dönem sporcularının Cumhuriyet yıllarında spor alanında büyük bir devrim yaptığını bilmekteyiz. Bu açıdan İdman Mecmuası yazıları, haberleri ve yazar kadrosu ile Modern Türk Sporunun kurulmasına öncülük eden bir yayın kabul edilebilir.

KAYNAKLAR

AFYON, Yakup Akif, **TUNÇ**, Ali, *Beden Eğitimi ve Spor Tarihi*, Damla Matbaacılık, 1997.

ATABEYOĞLU, Cem, “Spor” Tanzimattan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi, İletişim Yayınları, c. 6, s. 1474-1518, Ankara, 1985.

(1991); *1453-1991 Türk Spor Tarihi Ansiklopedisi*, Fotospor Yayınları, İstanbul.

AYDIN, Hakan, “İdman (1913-1914): İlk Kapsamlı Spor Dergisi Üzerine Bir İnceleme”, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2009.

BOZKURT, Nebi, “Spor”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, c. 37, s. 418-421, 2009.

ÇAKIR, Hamza, “Tercümân-ı Ahvâl” , Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, c. 40, 2011, s. 495-497.

“Türk basınında ilk spor gazetesi “Futbol”, İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, Sayı 26, Kış-Bahar 2008, s. 169-196.

ÇEVİK, D., *Pehlivan*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2008.

DOĞU, Gözde **ALGÜN**, **YETİM**, A. Azmi, “YAKIN DÖNEM GENÇLİK VE SPOR POLİTİKALARININ DEĞERLENDİRİMESİ”, International Journal of Science Culture and Sport, July, Special Issue 1, 2014, s. 805-813.

DEVELİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*, Akaydın Kitabevi, Ankara, 2016.

DEVER, Ayhan ve **İSLAM**, Ahmet, “Tarihsel Süreç İçerisinde Türk Kültüründe Spor Algısı” , Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2015.

DÜRÜŞKEN, Çiğdem, *Eski Çağ'da Spor*, Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 1995.

EKENCİ, Güner, **SERARSLAN**, M. Zahit, “Gelişim Aşamaları Bakımcıdan TürkSpor Teşkilatı ve Değerlendirmesi” , *Beden Eğitimi Spor Bil. Dergisi* II, 3. 1997, s. 72-81

GÖLBAŞI, Haydar, “Osmanlı Devleti’nde Spor Tekkeleri” , *Iğdır Üniversitesi Sos. Bil. Der. , sayı: 15, Temmuz, 2018.*

GÜNAY, Nejla, “Osmanlı Devleti’nde Kurulan Spor Cemiyetleri ve Jimnastik Derslerinin Milliyetçilik Hareketlerindeki Rolü” , *Belleten, Cilt: LXXXI- sayı: 292- yıl: 2017 Aralık, 2017.*

GÜL, Mehmet, **UZUN**, N. Recep ve **ÇEBİ**, Mehmet, “Türk Kültüründeki Geleneksel Oyunlar ve Sportlara Yüzeysel Bir Bakış” ,*TurkishStudiesSocialScienes, Fall, v. 13/26, 2018, s. 655-671.*

GÜVEN, İsmail (2003); “Osmanlı’dan Günümüze İzciiliğin Gelişimi ve Türk Eğitim Tarihindeki Yeri”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, cilt: 36, sayı: 1-2, s. 65-73.

GÜVEN, Özbay, *Türklerde Spor Kültürü*, TTK yay. , Ankara, 1992.

HAYTA, Necdet, *Tarih Araştırmalarına Kaynak Olarak Tasvir-i Efkar Gazetesi (1278/1862 - 1286/1869)* , *Kültür ve Turizm Bakanlığı yay. , Ankara, 2002.*

İNUĞUR, Mehmet Nuri, *Basın ve Yayın Tarihi*, Hilal Matbaacılık, İstanbul, 1978.

İŞCAN, Fehmi, *Türklerde Spor*, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1988.

KABACALI, Alpay, *Başlangıçtan Günümüze Türkiye’de Matbaa Basın ve Yayın* LiteratürYayıncılık, İstanbul, 2000.

KAFESOĞLU, İbrahim, *Türk Milli Kültürü*, Ötüken yayınları, İstanbul, 1998.

“At” maddesi, *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 4. cilt, 1991, s. 32.

KAHRAMAN, Âtîf, *Osmanlı Devleti’nde Spor*, T. C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1995.

KILIÇ, Neslihan, “Spor Basınının Tarihsel Gelişiminde Önemli Bir Dergi: Terbiye ve Oyun”, TRT Akademi, c. 4, sa. 8, Temmuz, 2019, s. 266-283.

KOLOĞLU, Orhan, *Osmanlı'dan 21.Yüzyıla Basın Tarihi*, Pozitif Yayınları, İstanbul, 2015.

KÜÇÜK, M. Alparlsan, “İslâm Öncesinden Sonrasına Türk Geleneğinde Bir Yaşam Stili:“Okçuluk””, International Journal of CulturalandSocialStudies, Volume 4 (Issue 1), 2018, s. 178-191.

MAZICI, Nurşen, “1930’a Kadar Basını Durumu ve 1931 Matbuat Kanunu” , İletişim Yayınları, İstanbul, 1987.

ÖGEL, Bahaeddin, *İslamiyet'ten Önce Türk Kültür Tarihi: Orta Asya Kaynak ve Buluntularına Göre*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2004.

ÖZDEMİR, Murat, “TÜRK KÜLTÜRÜNDE PEHLİVANLIK KAVRAMI”, Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD), c. 5, sayı 12,2018, s. 558-564.

TARCAN, Selim Sırrı, *İdealist İttihatçı Bir Muallim(Hatırat)*,Yayına Hazırlayan Erhan Çifti, Akıl Fikir yay. 2017.

TAYGA, Yunus (1990) ;*Türk Spor Tarihine Genel Bakış*, T. C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Ankara, 1990.

TOPRAK, Zafer, “Türkiye’de Sporun Tarihi – Spor Alemi Dergisi ve Türkiye’de İdman”, Tombak – Antika Kültürü Koleksiyon ve Sanat Dergisi, sayı 20, s. 5-9.

TOPUZ,Hıfzı, *II. Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, Remzi Kitabevi, İstanbul,2016.

SERTOĞLU, Midhat, Muhafassal Osmanlı Tarihi ,Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 2011.

ŞAHAN, H. ,“Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü”, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Konya. , 2007, s. 9.

ŞEN, Serkan, “Eski Türklerde Maden İşçiliğine Bir Bakış”, Modern Türklük Araştırmaları Dergisi, cilt 5, sayı 3, Eylül, 2008, 162-172.

UĞURCAN, Sema, “Aka Gündüz” maddesi, TDV İslâm Ansiklopedisi, c. 2, Ankara,TDV Yayınları, 1989, s. 208-209.

ÜNSAL, Bahar, **RAMAZANOĞLU**, Fikret, “SPOR MEDYASININ TOPLUM ÜZERİNDEKİ SOSYOLOJİK ETKİSİ”, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Şubat, Cilt:2 Sayı:1 Makale No:04, 2013, s. 36-46.

YAZICI, A. Gökhan, “Toplumsal Dinamizm ve Spor”, Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 3/1, 2014, s. 394-405.

YAZICI, Nesimi, “İbret” , Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, TürkiyeDiyanetVakfı Yayınları, c. 21, 2000, s. 368-370.

YETİM, A. Azmi, *Sosyoloji ve Spor*, Yaylacık Matbaası, İstanbul, 2005.

ZORBA, Hatice Akın, “Evliya Çelebi Seyahatnâmesi’ne Göre Osmanlı İmparatorluğunda Spor” , International Journal of ScienceCultureandSport, Special Issue 1, 2014, s. 721-732.

İnternet Kaynağı:

“Burhan Felek Biyografisi” ,<https://www.biyografi.info/kisi/burhan-felek>

Çim Hokeyi, <https://merkezspor.blog/2017/04/02/cim-hokeyi-nedir-nasil-oynanir/>

TAŞKIRAN, İzzet, “Türk Havacılığının İlk Şehitleri”, İstanbul, 2018, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/turk-havaciliginin-ilk-sehitleri/1144542>

TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>

Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Tarihçe, [https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/112/105/Tarihce#:~:text=Bu%20kuruluşun%20temeli%2C%2014%20Temmuz,nı%20\(TİCİ\)%20kurmalarıyla%20atıldı.&text=İsmet%20Sezgin%20de%20Türkiye%20Cumhuriyeti,ise%20ilk%20spora%20yer%20verildi.](https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/112/105/Tarihce#:~:text=Bu%20kuruluşun%20temeli%2C%2014%20Temmuz,nı%20(TİCİ)%20kurmalarıyla%20atıldı.&text=İsmet%20Sezgin%20de%20Türkiye%20Cumhuriyeti,ise%20ilk%20spora%20yer%20verildi.)

“Uçağın İcadı ve Tarihsel Gelişimi” ,<http://merkurbilet.com/blog/ucagin-icadi/>

EK A.1. İDMAN MECMUASININ OSMANLICA METİN ÖRNEKLERİ

وایسته قالمیلدر . اوتقوکی اعضالار ونظامنامه اونلره
 حالیه ویرمیلدر . اعضا ایچلرندن دائماً الك قدملی ،
 قلوبه الك زیاده خدمتی سبقت ایتیش وراس کاره کله لری
 الك آرز مخالفتی بادی اوله جق اولانلری انتخابه
 اوفقوز معنوی بی تأسیس ایتیش ونظامنامه دخی

مادیه سنی دائماً تحت مراقبه لرنده بولندیرمیلیدرلر .
 بوراده بر اعتراض وارد خاطر درر . اوقویانلر
 دیه ییلرلرکه بر موقعک منزول اولسی فنا ایسه هیئت
 اداره اعضاستک تبدله معروض قالمه لری دخی محذوردن
 سالم دکلددر .

غلطه سرای قلوبی هیئت اداره سی

رئیس ثانی وقاصه دار رضا بك

غلطه سرای قلوبینک مؤسس ورئیس علی سامی بك

فوتبول قبودانی امین بلند بك

تهنيس قبودانی وعثمانلی کشافلری مؤسس احمد روبنصون بك

کاتب عمومی ومحاسب جودت بك

مدیرلرک موقعلرنده بقالری ، بالخاصه قلوبه اوزون
 مدتدنبیری انتساب ایتیه یوبده ماهیتلری هنوز معلوم
 اولدیانلرک کيفلرینه تابع قيلمه مقله تقویه ایلش اولور.
 مع مافیہ اعضالر حسابانی تفتیش حقنی محافظه ایدهرک
 سوء استعمال امکاتکی برافهمق ایچون قلوبک منافع

بوکا قارشى دیه ییلررکه وظیفه سنی ایفا ایتهدن
 بر هیئت اداره حاصل اوله جق عدم محتویته رغماً
 هیچ بر زمان موقعنده قالمه ماز . روش احوال اونى
 طبیعتیه اسقاط ایدر . برقلوبده هیئت اداره تک تبدله
 معروض بولمئسی یالکمز رؤیت امور نقطه نظرندن

صاحب انباری :

«مجمعی» کتابخانه سی صاحبی
مجمعی

ادمان

آبرو :
سەلك : داخل ايجوره اوتوز غوردسه
خارج ايجوره بى فرانسه

ادمانچىلقدن بحث ايدر اون بش كونده بر چيقار رسملى مجموعه

كشافلق صوئوقلقمى ؟

حصارى ادمان يوردىنك فوتبول طاقىمى آراسنده
ياپيلان مسابقه يى سيره كىتمشدم.

اوكون چاپرده فوتبول اويونندن باشقه داهه
بر جوق مسابقه لر ، اكلنجه لرده واردى . چاپير ،
قاضي كوى اتحاد قلوبى كىي اطرائى چوريلش اولمادى
جهتله اويون محلتك قورونمى سى ياردىم اتمه لر ايجون
« استانبول كشافلىرى » ده دعوت ايدىلشدى . كشافلر
بودعوتى شه سز كال نمونى تله وى وظيفه پرورلك حسيه
قبول ايدىمك كاشلر والى رندن كلدىكى قدردى وظيفه لىرى
ياپميه باشلامش لردى .

بر آرائىق ، منى ايجاب ايدىن بر يولسزلىقى
اولدى نه اولدى ؟ ايجه بيله ميورم ، يقىنمده اوطورمقده
اولان بر ادمانچى - حقيقه " اشراك ايتدىكى مسابقه لرده
هر بر ادمانچى وسير جيتك قلبى افتخارله دولدوره جق
قدر مهارت و قدرت كوسترم طائمش بر ادمانچى -
ياندىم كىلر ينه « هانيا كشافلر » ايشته بو ايللىكى ده ياپسنىلر ،
ادمان مجموعه سنده كى صوئوقلقلره كوره حركت
ايتسنىلر ! .. ديدى .

ياپيله جق ايشك ، كشافلر ك ياپيله جكى وياخود
ياپىلارى ايجاب ايدىن بر ايش اولوب اولمادىقنى بيله ميورم
بوى آراشدرما يده لزوم كورمدم . ايشك اصل جان

كچن نسخده يازمش اولديغ « ادمانچىلق
چو جوقلقمى ؟ » مقاله سندن سوگرا ، ينه عىنى طرزده
بر مقاله يى بوقدر ايركن يازمق مجبوريتى دوياجمى
دوغروسى هيجده مأمول اتمه يوردم ! .. فقط نه
ياپيمك كچن كون ، او مقاله ده اوزون اوزادى يه
سويله دىمك خسته ليغك « هيج لك » علتك - تأسفله
سويله يورم - نمكن مرتبه طائمش اولان بعض ادمان -
نجيارمى بيله نچمى آلته آلمش اولديغنى كورمك
بختسز ليغه دوچار اولدم ! ..

فقط بكده خوش اولمايان بو تظااهره قارشى
هر نه قدر تأسف ايتدمى سنده ينه مايوس اولمادم .
چونكه بزرلكده نچمى آلتمده بولونديغىمىز ديكر بر
علت - يعنى كشافلىق علتى - ده باشقه تورلو ايشته يورم ،
بويله اوافق تفك « امل قىرقلقلىرى » ييلمامامىزى امر
ايدىيور . باقىكز ايشته ييلمادق . ينه كوزومز هذقزه
ديكىلش اولديغى حالده - ولو كه قابلو مباغه يورويشيله
اولسون - ايلر يله ميه چاباليور ، ايلر يله يوريز ! ..

شيمدى بكا بو اوزون باشلانمىچى يادىران و اساساً
نى بومقاله يى يازمايه سوق ايدىن اصل وقعه يه كچيورم :
كچن جمعه كوچوك صوجايرنده ، « بلهق پرهنس »
ادلى انگليز قرووزم رىنك فوتبول طاقىمى ايله آناطولى

فوتو جی. پک

آناطولی حصارى ادمان يوردى ايله ميركون ادمان يوردى
كشافلىرى : آناطولى فنارنده اوجى قلوبى اوڭنده

فوتو جی. پک

آناطولى حصارى ادمان يوردى ايله ميركون ادمان يوردى
كشافلىرى : علم طاغنده

❖ ۴۳۰ ❖

بيوك كشاف كزيتيلرى

توركلرك بر يوم مخصوصى اولق اوزره طائيلان ۲۷ مارت نجشنه كوني اقامى آناطولى حصارى ادمان يوردى مركز عمومىسي ايله اميركان ادمان يوردى كشافلى بويوك بر كزيتى تريب ايتشلىر و اوج كون دوام ابدن مدت سياحتى تورك كويلرى زيارتله كير مشلردر. كشاف حيانى مملكتمزده مفيد وسريع بر آدم آتمة موفق اولديغىچون بو مهم سياحت استانبول كشاف حيانده مهم بر موقع طوئيلير. بزده كشافلىق، هر مملكتده اولدينى كى يالكر كزىمك و تين ايدن پروغرامى اتي بر صورتده تضيقدن زياده زواللى قالان كويلر يزدده، مملكتك استقبال حيانى، و حيات اجتماعىي نامه بر تاتير بر اقبيلمك، استانبول كنجلكنى كويلرله تامين مناسبتة آلدشدره ورق ياقاللى ايله چاريلى آراسنده صمىي بر رابطه تاسيس ايدم بيلمك اساسه مبتى دها عملى، دها مفيد بر جريانه يورومكدر. سياحت ادمان يوردينه منسوب مدير مشول و صاحب امتياز بلكردده اشتراك ايتدكردن سياحت حقنده كى احقاسات و نوطلى درج ايدىيورز: سياحت اشتراك ايدن ارقداشلىر يكرى يكرى بش كيشيدن مركبى .. پروغرامده اولدينى كى سياحتة كيجه الافرانغه طقوز بچقده حصاردن ايتدار ايدلدى. ايلك مرحله بلكقوز، آق بابا، قار ايدى. يورويش كيجه ياربسندن سوكرمه قدر دوام ايتدى. وسطى اولارق ساعتده بش كيلو مترو يورومك اوزره قازده [اوج ساعتده] مواصلت ايدلدى. كيجه يولجلىنى - مهتاب اولدينى تقديرده - سوكر درجه كوزل .. قنارده آوجى قلوبنده او كيجه ايجون مسافر اولدى. يورغون ديشه من، فقط آرزو ايدىلن براويوشوققله بش ساعتك بر اويقوا. بو بويوك تورك كويى قره دكرل لنگين افقلىر قارشينده .. كويك بوكسك موقعدن ساحل قبالقارله امتداد ايدىيور و قره دكر كوچوك دالغله اوزون بر موسيقى مرالدانيور ... بويله، بوكسك و نهايتلى بردن

دكرلره كومولان بر قيانك اوستنده بياش و تميز بويالريله پارلايان جامى، بر طرفده اصل قنار و حقيقتلى سوقاقرلى همه اولدينى ايجون مكتب تعطيل، جوجقار بياشچى كيسه لرك قارشينده طورولان وضعيته مسافرلى سوزو يور ... حيرتله، دوشونهرك، قورقورق تورك اولدقلىرى سويله بيلدير. زواللى كوچوك رجب، اصقيسى كندندن مانى طوتى چكرلر اغلامنه باشلادى. بلكه خواجه نك اوزون سويلارى خاطريته كلدى ... كشافلر كيدر كن بر جوق كتابلر، بالخاصه ورم، صيتميه عابد كتابلر و بونلر حقنده بر جوق تابولر، علاجلر كوتورييوردى. كويلى بويوك بر خواهشله كتابلرى، تابولرى حسن قبول ايتدى. كزىلر بك ايتييلير، بزم كويلر يزدده فرونلرى، بشال دكانلرى توركلر بنسبه، مشلردر. يالكر توركدن عبارت بر كويده يا بر فرونچى، يا خود بهال مطلقا خريستياندر. بونى، كزديكمز بوتون كويلرده كوردك، بر جوق بوش آدم قهوه لرده اوطورويور، مثلا بر بقال چراغى اولاميور ... جوجقار بوتون ذكاريله برابر انكشافه مساعده ايجين كزلى بر سويلانك تحت تربيتده قورقاق، عاجز، خسته لقل اولغه محكوم ... قناردن حركت؛ تحليه ده كوچوك براستراحتدن سوكره ريوه .. كويه كچه جك بر كوپرو يوق. كويلينك ديدىكى كى بورانك كوپرلى ايكي دانه التى دوز بويوك قايق، اهالى اكثريله صيتميه كرفسار، سولفاتارله كتابلر جوق نمون قالديلر، ريوه دره سنك اورتيكى اوزون ساحلده انساني اميدلديرمين زراعت يوق. اهالى بانقجلقله، قايقجلقله كچنيور .. كشافلر بوراده اوكله يملكرى ييديلر .. ساحلك قبالقلى اوستنده اوزانان بر قلمده اذان اوقوندى، كويلى برايكيشنر نمازه كيتدى. قره دكر بكون بوراده ده لطفكار ايدى، افقده بياش

DİZİN

A. Seyfi	143	basın i, iii, 2, 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14,	
A.Blacque	6	16, 17, 18, 19, 23, 37, 69, 94, 97	
A'tıf	462, 552, 719, 742, 767	Basını, iii, 2, 3, 5, 6, 12, 15, 16, 18, 20, 21,	
Abdülaziz	12, 30	dccclviii, dcccclix	
Abidin Daver	4, 22, 35, 61	Basın Kanunu	20
Agâh Efendi	9, 11, 17	Basiret	12, 16, 393
AHİ teşkilatı	28	Basiretçi Ali Efendi	12
Aka GÜNDÜZ	3, 22, 48, 81	Batı	5, 25, 34, 92, 93, 94, 856
Ali Faik	4, 34, 71	Beşiktaş	35, 37, 38, 70, 334, 380, 552, 722,
Ali Karaname	15, 18	809, 810, 839, 841, 849	
Âli Paşa	11, 16	beynelmilel	18
Ali Sami 3, 22, 23, 35, 61, 63, 111, 117,		binicilik	27, 75, 77, 188
123, 129, 176, 683		bisiklet	67, 91, 92, 93, 216, 234, 277, 387,
Ali Seyfi 4, 23, 53, 72, 666, 680, 718, 781,		391, 449, 472, 476, 487, 489, 499, 515,	
801		549, 550, 616, 617, 756, 763, 790, 837,	
Ali Suavi	12, 16, 17	841, 842, 853, 854, 856	
Amerika	8, 84, 93	boks 3, 22, 26, 36, 50, 51, 66, 67, 74, 84,	
Anadolu4, 10, 22, 26, 28, 29, 33, 37, 41,		85, 164, 315, 316, 389, 410, 411, 421,	
42, 43, 44, 45, 46, 80, 83, 90, 101, 151,		463, 487, 527, 529, 544, 545, 551, 623,	
203, 204, 214, 218, 222, 230, 249, 250,		664, 665, 741, 756, 817, 819, 836	
268, 282, 300, 301, 302, 309, 311, 319,		Boks36, 50, 51, 84, 85, 96, 201, 312, 319,	
323, 324, 325, 339, 341, 346, 354, 367,		410, 462, 467, 480, 508, 527, 663, 680,	
374, 451, 462, 464, 482, 483, 484, 508,		794, 810, 817, 827, 836, 844	
524, 525, 528, 529, 533, 552, 567, 585,		Burhan Felek 4, 22, 23, 37, 67, dcccclx	
586, 588, 590, 591, 592, 598, 617, 620,		Burhaneddin	61, 616
621, 633, 642, 658, 659, 665, 667, 673,		Cem'i Halid	3, 22, 97
674, 676, 682, 683, 711, 719, 720, 733,		Cenevre	18
734, 742, 743, 744, 745, 750, 802, 810,		Ceride-i Havadis 8, 9, 11, 12, 14, 15	
826, 838, 839, 847, 849, dcccclxxiv		Churchill	8, 9
Arap7, 17, 77, 78, 90, 241, 246, 247, 257,		cumhuriyet	18, 85
291, 292, 293, 294, 588, 814, 821, 823		çevgen	28, 33
Asya	27	deniz topu	3, 117, 197
at yarışı	3, 77, 121, 222, 551	Dergi	18, 82, 86, 856
atıcılık	27	Devlet-i Âliye	14
Atıf	59, 60, 83, 700, 743, 766	Devrim	5
atletizm3, 22, 25, 37, 52, 93, 766, 796, 819		Devrimi	5
avcılık	92, 856	dil 9, 10, 16, 92, 143, 157, 182, 318, 330,	
Avrupa 5, 6, 11, 12, 13, 15, 17, 19, 56, 80,		431, 450, 653, 700, 791, 855	
84, 91		divan	7
ayak topu	68	düşünce10, 11, 20, 220, 302, 308, 391, 448	
Âyan	18	Ebüzziya Tevfik	13
Bâbîâli	5	edebiyat	3, 9, 11, 94
Balkan savaşları	3, 23	eğitim1, 3, 10, 17, 25, 36, 80, 83, 94, 856	
		El Cevaib	13

Enver Paşa24, 36, 48, 77, 82, 461, 528,
683, 697, 700, 701, 711, 713, 856
Ermeni5, 169, 175, 241, 335, 469, 488,
489, 641, 677
Ermenice 8, 573
Esat Efendi 7
Eski Çağ 1, 25, 26, dcccclviii
Fenerbahçe 36, 37, 38, 41, 42, 43, 44, 45,
62, 64, 65, 68, 69, 94, 110, 113, 119,
120, 121, 122, 133, 148, 149, 150, 151,
159, 162, 163, 165, 166, 167, 171, 174,
175, 244, 280, 282, 295, 296, 297, 298,
303, 304, 312, 314, 320, 323, 324, 325,
326, 349, 350, 384, 423, 판 426, 429,
431, 432, 435, 436, 442, 462, 464, 482,
483, 486, 488, 497, 499, 502, 503, 504,
505, 506, 507, 514, 533, 542, 543, 544,
545, 546, 549, 551, 576, 581, 589, 590,
592, 598, 599, 624, 632, 633, 636, 637,
641, 642, 646, 658, 659, 683, 687, 688,
701, 711, 719, 722, 723, 733, 734, 736,
776, 785, 790, 803, 808, 810, 848
Feridun 60, 773, 774, 775
Fransa6, 9, 12, 15, 17, 86, 91, 92, 402, 606,
787
Fransız 5, 6, 14, 91
Fransızca 6, 14, 56, 174, 288, 455, 500,
683
Fuad Hüsnü Bey 35, 65
futbol 3, 4, 22, 27, 34, 35, 36, 38, 40, 41,
42, 43, 44, 45, 46, 61, 62, 63, 64, 65, 66,
67, 68, 69, 71, 73, 76, 80, 111, 116, 117,
124, 143, 144, 148, 151, 163, 165, 166,
168, 169, 170, 175, 196, 200, 204, 223,
227, 234, 276, 295, 298, 321, 322, 325,
328, 335, 339, 347, 370, 373, 378, 379,
383, 384, 386, 436, 437, 449, 450, 453,
473, 482, 489, 505, 533, 534, 544, 545,
549, 550, 552, 553, 575, 597, 615, 628,
632, 640, 658, 666, 671, 683, 693, 715,
716, 733, 740, 741, 742, 743, 746, 756,
761, 790, 794, 810, 816
Galatasaray4, 22, 24, 35, 36, 37, 38, 40,
41, 42, 43, 44, 45, 54, 55, 61, 62, 63, 64,
65, 68, 69, 76, 90, 94, 99, 101, 111, 112,
113, 116, 117, 119, 120, 121, 123, 124,
125, 127, 129, 133, 135, 140, 141, 143,
148, 149, 150, 151, 152, 166, 172, 173,
174, 175, 177, 196, 222, 248, 250, 282,
295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 303,

304, 312, 314, 315, 317, 318, 320, 325,
326, 340, 344, 345, 346, 349, 350, 371,
373, 374, 377, 384, 386, 408, 409, 421,
423, 426, 429, 431, 432, 433, 435, 436,
437, 438, 440, 446, 461, 462, 463, 464,
484, 487, 507, 516, 530, 533, 546, 547,
551, 552, 555, 565, 566, 573, 587, 588,
603, 604, 605, 606, 614, 615, 618, 619,
641, 642, 643, 666, 671, 682, 683, 687,
688, 693, 694, 696, 701, 702, 703, 704,
705, 706, 708, 726, 733, 738, 739, 740,
741, 743, 747, 748, 751, 778, 779, 784,
791, 802, 803, 804, 805, 806, 808, 816,
825, 826, 839, 840, 841, 849
Gayr-i Müslim 5
Gökbörü 34
güreş 3, 22, 26, 27, 28, 29, 31, 50, 66, 75,
85, 86, 93, 188, 262, 273, 334, 471, 472,
517, 518, 519, 521, 545, 561, 562, 563,
624, 635, 678, 766, 767, 795, 819, 853
haber 8, 10, 15, 18, 59, 81, 93, 151, 297,
347, 516, 586, 597, 665, 666, 676, 677,
711, 715, 763, 810, 832, 834, 837, 853
Hakikat 19, 51, 171, 178, 435, 474, 547,
632, 694, 834
Hariciye Nazırı 9
hokey 3, 22, 38, 54, 66, 76, 121, 151, 159,
282, 304, 315, 328, 344, 421, 463, 479,
487, 605, 746, 752, 802, 803, 840, 841
hukuk 3, 602
Hulusi Bey 4, 23, 24, 56, 57, 100
Huzur Güreşi 30
Hürriyet 13, 17
II. Bayezid 32
II. Abdulhamid 18
II. Mahmut 6, 7
II. Meşrutiyet 12, 20
III. Selim'den 29
İbrahim Müteferrika 5, 7
İbret 12, 13, 16
İdman Mecmuası i, iii, 3, 4, 5, 22, 23, 24,
35, 36, 38, 39, 41, 46, 53, 55, 56, 57, 58,
59, 60, 61, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70,
71, 75, 77, 79, 80, 81, 82, 84, 85, 86, 87,
89, 90, 91, 92, 93, 95, 96, 97, 856, 857
İkdam 19, 184, 258
İngiltere 6, 17, 78, 155, 206, 207, 316, 332,
333, 366, 402, 488, 500, 528, 529, 533,
556, 575, 647, 664, 693, 716, 759, 814,
818, 827, 828, 845, 846, 854

İsmet 23, 59, 762, 763, 802, 803, 840,
 dcccclx
 İstanbul2, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 16, 20, 21,
 81, 83, 86, 87, 92, 149, 319, 323, 324,
 325, 722, 723, 856
 İstibdat 4, 19, 37
 İttihad ve Terakki 19, 21
 İttihad ve Terakki Cemiyeti 3
 izcilik 3, 22, 36, 46, 47, 79, 80, 82, 84,
 733, 813, 829, 856
 İzmir 5, 6, 8, 67, 77, 148
 jimnastik 3, 4, 22, 34, 37, 40, 56, 71, 72,
 73, 75, 76, 93, 103, 104, 105, 125, 139,
 140, 142, 143, 144, 152, 157, 159, 160,
 169, 185, 200, 207, 208, 209, 259, 276,
 420, 452, 465, 484, 496, 511, 539, 550,
 602, 603, 604, 643, 652, 665, 720, 742,
 761, 763, 767, 768, 777, 841, 856
 Kanunu Esasi 18
 Kel Aliço 30
 keşşaflık 79, 80, 82
 Kırım Savaşı 9
 Kırkpınar 29, 30
 Koca Yusuf 30
 koşu 78, 91, 222, 241, 242, 274, 276, 277,
 278, 288, 289, 290, 291, 334, 335, 337,
 488, 550, 681, 682, 717, 718, 755, 761,
 767, 778, 809, 814, 820, 821, 822, 837,
 856
 Kudüs 12
 Kurt Dereli Hasan 30
 Kurtuluş Savaşı 4
 Lale Devri 5
 maliye 9
 Matbuat Nizamnamesi 15, 18
 Mazhar Kazancı 34
 Mehmed Ali Paşa 7
 Mehmed Sadi 3, 152, 179, 202, 203, 224,
 225, 248, 253, 254, 306, 329, 351, 376,
 399, 422, 466, 485, 508, 509, 530, 531,
 553, 554, 576, 577, 582, 599, 600, 624,
 625, 643, 644, 667, 668, 690, 691, 711,
 712, 735, 757, 803, 810, 832, 840, 855
 Mehmed Sami 4
 Mekteb-i Sultani 34, 35, 37, 47, 64
 mektep 3
 Meşrutiyet 8, 19
 Mezopotamya 26
 Mısır' 26
 mızrak 32, 105, 160, 469, 470, 765

millet, 14, 27, 75, 77, 79, 113, 114, 126,
 154, 157, 160, 188, 226, 246, 259, 331,
 354, 359, 383, 451, 472, 586, 589, 667,
 692, 764, 776, 819, 829
 milli 3, 4, 17, 22, 23, 35, 45, 55, 56, 61, 62,
 64, 65, 67, 68, 69, 83, 93, 112, 117, 126,
 156, 212, 227, 228, 230, 240, 250, 338,
 349, 358, 382, 383, 384, 386, 454, 543,
 544, 579, 640, 667, 684, 692, 707, 708,
 715, 773
 Mithat Paşa 18
 Mizah 16
 Mizan 19
 Mösyö Parfit 36, 48, 81, 82, 696, 700, 701,
 714, 749, 804, 809
 Muhbir 12, 16, 17
 Mustafa Kemal ATATÜRK iii, 2
 Müdâfaa'-i Milliye Cemiyeti59, 683, 762,
 763, 802, 809, 841, 853
 müslim 10
 Mütareke 4
 Namık Kemal 11
 Napolyon 5
 ok 28, 31, 32, 33, 105, 158, 270, 390, 479,
 765
 olimpiyad 3, 93, 197, 242, 243, 245, 259,
 262, 767
 Orta Asya iii, 1, 27, 29, dcccclix
 Osmanlı Devleti, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 18, 19,
 21, 23, 28, 29, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 52,
 64, 65, 67, 76, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 87,
 91, 93, 94, 97, 857, dcccclviii
 Ottoman 6, 8
 özel teşebbüs 9
 pankreas 26
 Paris 9, 11, 13, 17, 86, 91, 93, 357
 pentatlon 26
 Pirvîzade İbrahim Edhem 58, 759
 POLO 28, 33
 Progress ii, 4
 Rezaizade Ekrem 12
 Riyaziyet-i Bedeniye 56
 Roma 26, 27, 104, 518, 519
 Rum 5, 35, 37, 65, 103, 104, 296, 299,
 300, 326, 335, 448, 488, 506, 543, 544,
 614, 641, 677, 707
 Rumca 8, 505, 573
 Rus 6, 9, 241, 402, 819
 Ruzname 9
 Sabah 14, 19, 349, 786

sansür	14, 16, 18, 19, 21	33, 34, 35, 36, 37, 39, 41, 42, 43, 44, 45,
Selim Sırrı 4,	22, 23, 34, 37, 39, 49, 53, 71,	48, 50, 51, 52, 56, 59, 61, 62, 63, 64, 65,
	90, 194, 195, 202, 217, 258, 262, 346,	66, 67, 68, 69, 71, 75, 79, 81, 84, 85, 86,
	358, 446, 462, 585, 756, 764, 856,	87, 90, 91, 94, 97, 101, 107, 108, 111,
	dccclix	113, 114, 165, 166, 179, 200, 202, 203,
Servet-i Fünun	19	224, 228, 229, 237, 238, 250, 251, 252,
siyaset	3	253, 263, 266, 280, 282, 285, 290, 305,
sosyoloji	iii, 3, 23, 65, 97	320, 329, 340, 351, 353, 354, 358, 368,
spor i, iii, 1, 2, 3, 4, 21, 22, 23, 24, 25, 26,		374, 375, 376, 378, 384, 385, 386, 388,
	27, 28, 29, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 39, 40,	389, 399, 422, 433, 444, 454, 461, 464,
	41, 42, 46, 50, 52, 55, 56, 62, 64, 65, 66,	465, 467, 468, 483, 484, 485, 488, 489,
	67, 68, 71, 72, 73, 74, 76, 77, 79, 80, 81,	509, 517, 531, 543, 544, 545, 550, 551,
	84, 85, 91, 92, 93, 94, 97, 112, 118, 119,	552, 553, 576, 577, 587, 600, 604, 605,
	132, 142, 143, 144, 151, 161, 162, 163,	606, 607, 608, 612, 623, 625, 642, 643,
	164, 166, 169, 180, 195, 234, 241, 243,	644, 646, 647, 648, 658, 659, 666, 667,
	255, 258, 261, 264, 272, 275, 280, 288,	674, 677, 683, 688, 690, 692, 693, 696,
	290, 326, 333, 335, 336, 346, 383, 386,	701, 707, 708, 711, 712, 719, 720, 728,
	434, 435, 446, 447, 448, 449, 450, 451,	733, 734, 735, 738, 742, 746, 757, 763,
	453, 454, 462, 468, 471, 487, 489, 508,	766, 789, 802, 807, 810, 856, 857,
	511, 512, 529, 533, 549, 550, 555, 603,	dccclviii, dccclix, dccclx
	637, 640, 641, 642, 646, 647, 652, 655,	Türkçe 1, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 14, 22, 25, 34,
	669, 670, 683, 692, 716, 734, 763, 764,	41, 42, 46, 55, 64, 67, 71, 117, 157, 228,
	794, 812, 813, 836, 838, 842, 856, 857	378, 421, 522, 573, 605, 606, 752, 857,
Spor i, iii, 1, 2, 4, 22, 23, 25, 26, 27, 28,		dccclix, dccclx
	29, 30, 31, 32, 39, 40, 56, 64, 65, 75, 94,	Türkçölüki, 4, 17, 19, 23, 42, 56, 61, 65
	97, 101, 117, 118, 123, 143, 151, 153,	uçak
	161, 165, 166, 167, 180, 188, 193, 194,	3, 36, 51, 52, 86, 90
	195, 214, 216, 242, 259, 260, 266, 288,	ULÛM
	319, 320, 346, 372, 446, 462, 467, 477,	17
	589, 598, 629, 636, 641, 642, 658, 664,	Vak'anüvis
	668, 707, 711, 733, 756, 758, 761, 776,	7
	785, 856, 857, dccclviii, dccclix, dccclx	Vatan 13, 14, 16, 161, 331, 407, 408, 452,
Şinasi	9, 11	586, 588
Takvimhane-i Âmire	9	Vecdi 38, 91, 159, 244, 617, 682, 686, 722,
Takvim-i Vakayi	7, 8, 9, 15, 19	791
Takvim-i Vekayi	7, 8, 9, 14	Vekayi-i Tıbbiye
Talat Paşa	4, 23, 856	14
Tanin	19	veliaht
Tanzimat	4, 13, 14, 17	18
tarih	7, 9, 17	Volkan
Tasvir-i Efkâr	11, 19, 256, 733	19
tayyarecilik	87	Yahudi
Tercüman	9, 10, 11, 15, 19	5, 102
Tercüman-ı Ahval	9	yarış 25, 78, 93, 126, 199, 228, 229, 230,
Tercümân-ı Ahvâl	10, 857	236, 237, 238, 239, 240, 241, 245, 255,
toplum	79, 85	256, 264, 266, 267, 273, 274, 290, 291,
Türk i, iii, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 14,		292, 293, 294, 295, 340, 530, 678, 717,
	17, 19, 20, 22, 23, 27, 28, 29, 30, 31, 32,	718, 761, 778, 809, 814, 815, 817, 821,
		822, 842
		yasak
		12, 68
		yayın organları
		69
		Yeni Osmanlılar
		10, 11, 12, 17
		Yunan
		iii, 26
		Yunanistan
		6
		Ziya Paşa
		17

ÖZ GEÇMİŞ

Ünal Torun, 1994 yılında Gaziantep şehrinde doğdu. İlköğretim ve liseyi Gaziantep’te bitirdi. Lisans eğitimini Gaziantep Üniversitesi Tarih bölümünde tamamladı. Yüksek lisans eğitimine Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Bölümünde 2018 yılında başladı ve tez aşamasındadır. 2019 Mart Ayından itibaren Kahramanmaraş’ın Afşin İlçesinde bulunan Turgay Ciner Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde Sözleşmeli Tarih öğretmeni olarak görev yapmaktadır. İyi derecede İngilizce bilmektedir.

VITAE

Ünal Torun was born in the city of Gaziantep in 1994. He completed primary education and high school in Gaziantep. He graduated from department of history in University of Gaziantep. He started his master at Gaziantep University Social Sciences Institute of History Department in 2018 and thesis phases. He has been working as a contracted history teacher in Turgay Ciner Vocational and Technical Anatolian High School in Afşin District of Kahramanmaraş since March 2019. He has known English at good level.